Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Lombardica historia que a plerisq[ue] Aurea legenda sanctoru[m] appellatur

https://hdl.handle.net/1874/461628

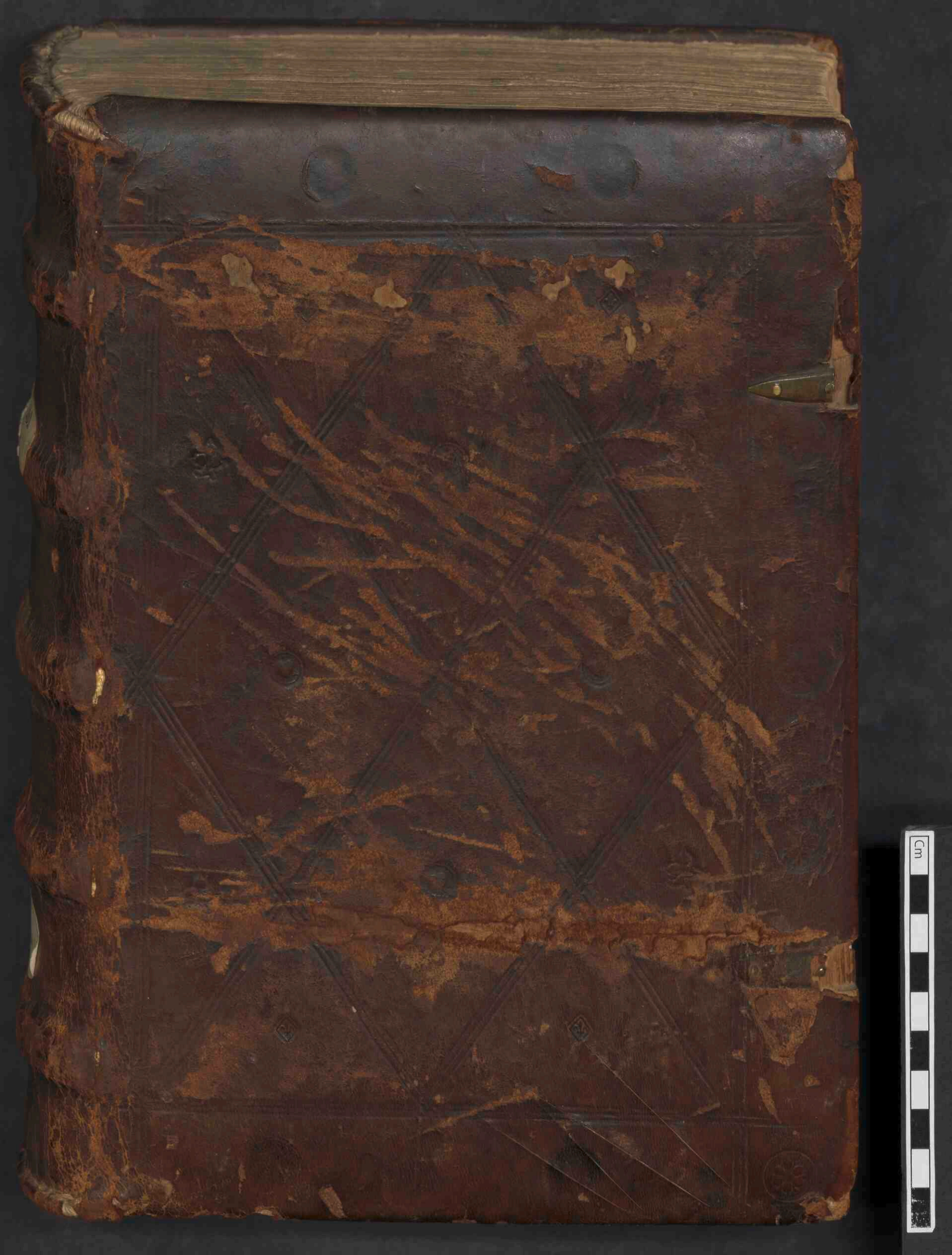

Dit boek is gescand in het kader van het Incunabelen project.

Een incunabel of wiegendruk is een boek of geschrift dat gedrukt is vóór 1 januari 1501. Gezien de bijzondere aard van deze vroege gedrukte werken is besloten deze uitgebreid te beschrijven en te digitaliseren.

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

Bij deze boeken wordt ook de volledige buitenkant gescand en een scan gemaakt van het geopende boek. De hierna volgende scans zijn (in volgorde waarop ze getoond worden):

- het midden van het geopende boek*
- de rug van het boek
- de kopsnede
- de frontsnede
- de staartsnede
- het achterplat

*Een deel van de banden in deze collectie bevatten meerdere titels, het is dus mogelijk dat de pagina's in deze overzichtsscan horen bij een andere titel.

This book has been digitized as part of the Incunabula project.

An incunable or incunabulum is a book, pamphlet, or broadside that was printed before January 1st 1501. Due to their special nature a project has been started to better describe and then digitize these early printed works in our collection.

More information on this collection is available here:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

The digitized version of these books includes scans of the outside of the book and a scan of the open book. The scans after this notice are (in the order in which they are shown):

- the open book (opened approximately in the middle)*
- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

*Some of the bindings in this collection contain multiple titles, therefore it is possible that this scan shows pages which belong to a different title.

thems aspis vincū me tenes. Valerianus sūr clamabat. Ego laurēti igneis catbensi me ligatū trahis. Et eadez hora valerian⁹ exp̄iraut. Hecus aūt domū reuersus triduo a demonio vexat⁹ clamabat. Iduro te laurenti modicū cessa a tormētis. Et sic misera bilit⁹ mortu⁹ ē. Q̄ hoꝛez ei⁹ tripbonia crudelis vidēs, dimissis oīb⁹ ad sctūm ustinū cū filia sua cyrilla accessit. rab eo cū multis alijs baptizari se fecit. Alia vo die cū oꝛaret tripbonia emisit spūm. Et ⁹ corp⁹ iustin⁹ p̄s bꝛ iuxta corp⁹. s. ypoliti sepeliuit. Iudietes vo xlvij. milites q̄ regia ꝛei⁹ filia xp̄iane effecte eēnt. venerūt cū vxoꝛib⁹ suis ad iustinū p̄s bꝛ ter. vt baptisma susciperent. Quos oēs dionisi⁹ q̄ scto sixto successerat baptizauit. Claudius aūt ipator cyrillā cū sacrificare nollz iugulari fecit. ⁊ ceteros milites decollari. Quoꝝ corpa i agro vano cū ceteris sepelūt. ¶ Et aduertēdū q̄ exp̄sse bēt ⁊ q̄ illi decio q̄ laurētū ⁊ ypolitū martuꝛizauit successit claudius Claudi⁹ aūt ñ successit decio ipatoꝛi. imo decio successit p̄m cr̄onicas volusiā⁹. volusiano galien⁹. galieno claudi⁹. Propter q̄ dicere vt videt q̄ aut galien⁹ fuerit binomi⁹ ⁊ q̄d dici⁹ sit galien⁹ ⁊ deci⁹. sic dic̄ vincenti⁹ i cronica sua. ⁊ godofrid⁹ i libꝛo suo. aut q̄ galien⁹ in sui adiutoꝛiū q̄ndā noīe decuū fecerit cesarē nōiā ipatoꝛē. sic dic̄ Richard⁹ i cronica sua. ¶ De ⁊ martuꝛe sic dic̄ ambꝛo. in p̄fatōe Hūs martyꝛ ypoli⁹ xp̄m vexꝛ ducē cōsideras mles ei⁹ eē molui. q̄z dux militū cōpbari Beatusq̄z laurēti sue custodie mācipatū nō p̄secut⁹ ē. ⁊ subsecut⁹. Qui cū thesauros ecclie discuteret iuenit thesauꝛ quē nō tyrā⁹ eripet. ⁊ quē pietas possideret. iuenit thesauꝛ vū vere diuitie peterēt. spreuit fauoꝛē tirā vt cū regis ppetui grā cōpbaret. membꝛis diuidi nō refugit ne nexib⁹ diuelleret eēntis. ¶ Bubulc⁹ q̄dā noīe petr⁹ cū i festo scē marie magdalene plaustꝛ uꝛisset. et boues seq̄ns ipos maledictis vexaret. punc⁹ boues ⁊ aratꝛ a fulmie absumūt. ⁊ ipe petr⁹ q̄ hoc impcat⁹ fuerat supplicio atrocioꝛ torq̄bat. Mā ignis eū arripuit adeo q̄ carnib⁹ ⁊ neruis tibie ⁊ cruris p̄sumptis ossa paterent. et ipa tandē tibia a sua cōpage penit⁹ solueret. Tūc ille ad q̄ndaz eccliam btē vgīis accedēs tibiā ipam in q̄dā foramie ipi⁹ ecclie absc̄ondit. ⁊ btāz vgīez lacrīs ⁊ p̄ceb⁹ p sua liberatione rogauit. Et ecce nocte q̄dā btā vgo cū beato ypolito ei⁹ vīsione affuit. ⁊ eide ypolito vt ip̄e etz p̄stine sanitati restitueret imp̄auit. Statīq̄z sctūs ypolit⁹ tibiā de foramie accipiēs. loco suo q̄ surculū arboꝛi momento inseruit. In q̄ insinōe tantos dolores sensit vt suis clamoꝛib⁹ totā fabulā excitaret. Qui sur gētes ⁊ lumē accēdētes. petrū duo crura ⁊ duas tibias bꝛē p̄spiciūt. Hz se deludi putātes ipm ite⁊ atz ite⁊ p̄rectabāt. ⁊ mēbꝛa vera ipm bꝛē p̄spiciebāt. Qui vir eū excutātes vñ sibi ß accidit scisciāt. Hz ille eos iube exp̄stumās tādē vice⁹ rē vidit ⁊ ertupuit. Sed ñ cora noua molliꝛ q̄z vetusta. ad sustinēdā coꝛpis nō potat exeq̄ri. Ubi ad publicatōez miraculi p annū claudicauit. Et cū iterū bā vgo eidez apparēs sctō ypolito dixit. vt q̄d curatōi deesset. supplere deberet. Anglians igr ⁊ se plene sanatū iuenies reclusoꝝ ītroꝛ uit. cui diabol⁹ in spē nude mlieris fregmusime apparebat ⁊ nudā ei se ingerēs q̄nto ille foꝛt⁹ resistebat tāto illa impudēt⁹ incūbebat. Cū ergo illa eū plūmū vexaret. tandē ille stolā sacerdotalē accipiens collū ei⁹ cinxit. ⁊ moꝛ diabolo absc̄edēte cadauer putridum ibidē remāsit. Tantusq̄z feroꝛ inde exalauit vt nll⁹ q̄ ß vidit ābigeret q̄n coꝛp⁹ alicuius mulieris mortue fuisset ⁊ q̄ diabol⁹ assumpsisset.

CXIIII

De assumptōne btē marie virginis.

Assumptio beate

Marie virginis qualiter facta sit ex quodam libello apocrifo q̄ Johannis euangeliste ascribit edoceꝛ. Ipostolorum nanq̄z ob predicatōis gratiā diuersas mundi subeuntibus regiones virgo beata in domo iuxta montē syon posita diu remansisse. Mirāq̄z loca filij sui. s. locuz baptismi. montis. oꝛōnis. passionis. sepultu re. resurrectōnis. ⁊ ascensionis. quoad vixit deuotione sedula uisitauit. Et p̄m q̄ aut Epiphanius. xxiij. annis p⁹ ascēsiōz filij sui supuixit. Refert ⁊ q̄ btā vgo q̄n xp̄m ꝛcepit erat anoꝛ. xxij. ⁊ in xv. ip̄m pepit. et vixit cū eo ānis xxxij. ⁊ post mortē xp̄i supuixit. xxiij. ānis. Et p̄m hoc q̄n objerat ānoꝛ. lxxij. Probabili⁹ tñ vidꝛ q̄d alibi legit. vt xij. ānis filio supuixerit. ⁊ sic sexagenaria sit assūpta. cū aplī toꝛdē annis p̄dicauerint in iudea ⁊ circa ptes illas. sic ecclesiastica tradidit hystoria. Die igit̄ q̄dā duz in filij desideriū coꝛ virgines vehemēt accēdit estuās aim⁹ ꝛmouet. ⁊ i exteriozē lacrimaz abūdantiā excitat. Cuiusq̄z ad tps subtracti filij eqnimitē nō ferret subtracta solacia. Ecce angelus cū ml'to lumie e dez astitit ⁊ reuerēter. ypotesi sui dñi mrēm salutauit. Aue inq̄t benedicta maria susciptes bñdictionē illi⁹ qui mādauit saluē iacob. Ecce ār amuz palme de paradiso ad te dñam attuli quē añ ferer uz portare iubeas. cū die tercia ō corpe assume ris. Mā fili⁹ tuus te mrēm reuerendā expectat. Tui maria rñdit. Si inuēi gr̄az in oculis tuis. obsecro vt nomē tuū mihi reuelare dignet̄is. Hz ß peto inītāt⁹ vt filij et frēs mei apli ad me pit̄ cōgregent. vt eos añ q̄z moꝛiar coꝛpalib⁹ oculis videā. ⁊ ab eis sepelir valeam. ⁊ ip̄is p̄mb⁹ spūm deo reddā. Hoc uez peto ⁊ obsecro vt aia mea de coꝛpe exiēs nullū spūm teterrimū videat nll'aq̄z mihi saeba ne ptās occurrat. Cui angel⁹. Cur sc̄are deliberas dña nomē meū. q̄d admirabile ē ⁊ magnū. Ecce ār oēs ad te bodie ꝛgregabūt apli q̄ nobiles tibi exhibebūt exeq̄as funeris. ⁊ in eoꝛ ꝛspectu spūm exalabis. Mā q̄ oli pplīaz de iudea in babylonez i crine attulit subito. ip̄e pculdubio ad te aplos adducere poterit in momento. Calignū ār spūm videre curmetuis. cū caput ei⁹ oīno ꝛtrueris. ⁊ spolia tua vt ip̄os nō videas. Hiis dictis angel⁹ cū multo lumie celos ascendit. Palma ār illa mira claritate splēdebat. ⁊ erat q̄dez vge virgebāt ꝛilis. sz folia ip̄i⁹ vt stella matutia fulsit. Pacti ē ār dū iohes i ephesō p̄dicaret tutate celi repēte intonuit. ⁊ nubes cādida ip̄m sustulit ac raptū añ marie ianuā collocauit. p cuiusq̄z ostiū introiit. ⁊ reuerenēr introiuit. ⁊ reuerenēr virgo vginē salutauit. Quē felix maria ꝛspiciens. vehemēt obstupuit. ⁊ p̄ gaudio lacrimas ꝛtiere neq̄uit. Uxoꝛq̄z. fili iohes mēoꝛ esto vboꝛ mgri tui. q̄b⁹ me tibi mrēz. ⁊ te mihi in filiū ꝛmēdauit. Ecce a dño euocata debitū būane ꝛditōis exoluo. ac coꝛp⁹ meū tibi cura solicita recōmēdo. Audiui ei uoꝛ uisse ꝛsilū dicētes. Expectēt⁹ viri frēs q̄ad⁹ usq̄z illa q̄ ihesū portauit sepeliat mortē. ⁊ coꝛp⁹ ei⁹ ꝛtinuo rapiem⁹. ac unectū ignib⁹ ꝛburemus. Tu igr bāc palmā deferri facies añ feretrū cū coꝛp⁹ meū duxeritis ad sepulchꝛuz. Uxoꝛq̄z iohes. Quotinā ß eēnt oēs apli frēs mei. vt decēt tibi pare possem⁹ exeq̄as ac exoluere laudes dign⁹. Hec illo dicēte. oēs apli de locis i q̄b⁹ p̄dicabāt a nubib⁹ rapiunt. et añ marie ostiū collocant. Quos videtes sibi dēinsit̄ ꝛgregatos mirabant dicētes. Quena cā ēppt quā nos ß dñs insit̄ cōgregauit. Johes igr ad eos exiit. ⁊ dñaz ō corpe receptā p̄dixit. Et addidit dicēs. Videte frēs ne cui obꝛierit aliq̄s eā defleat. ne ß videns ꝛplius ꝛturbet ⁊ dicat. Ecce quomō ist̄ tumēt moꝛtem qui tñ alijs predicant resurrectionez

Bꝛyonisius paulu apli discipulus in libꝛo de diuinis noīb⁹ hoc idē asserit. aplos scz in dormitione vgīis ꝛueniss̄e. ⁊ se similiter interfuisse. ac vnūq̄q̄z in laudez christi ⁊ vgīis sermonez fecisse. Aut eni sic loquēs adierotheū. Hos vt nosti ⁊ ip̄e⁊ multa scoꝛ nostroꝛ fratꝛ ꝛuenum⁹ ad visionez coꝛpis vite p̄ncipis ⁊ q̄ deū suscepit. Aderat autez ⁊ frater dñi Jacobus ⁊ petrus sūma ⁊ p̄cuissima theologoꝝ sūmitas. Postea visuz est post vīsionē vt vniuersi gerarche laudarent. sicut vnusquisq̄z erat sufficiens. infirmite vtutis bonitatem tbearchice infirmitatis Hec dyonisius. ¶ Cū aūt btā maria omēs aplos ꝛgregatos vidisset. dñm bñdixit. et in medio eoꝝ ardentib⁹ lā padibus ⁊ lucernis ꝛsedit. Circa vo hoꝛā noctis tercias Jesus aduenit cū angelorū oꝛdinibus patriarcharum ceibus. martyꝛ agminib⁹ cōfessoꝝ acie. vginumq̄z chorus ⁊ ante thoꝛ virginis acies oꝛdinant. et dulcia cantica freq̄nant. Quales aut ēxequie ibidez celebrate sint. ex

H. fol.
251
RARIORA
Cm

Cm

Cm

Cm

Historia Eccleſiastica

Folio n°. 251.

349. **Jacobus** de Voragine (Viraggio), Legenda aurea. Straatsburg [Geo. Husner] 12 Mei 1496. 2°. H. 2°. 251

Typen 1, 3. — BMC I p. 146. — C II² 6467. — Pr. 630.

Uit het Regulierenklooster te Utrecht, zooals blijkt uit de bandversiering. Zie de aanteek. bij nr. 10. — In oorspr., beschadigden led. stempelband, waarvan de stempels zijn beschr. en afgeb. bij Hulshof-Schretlen p. 5, pl. I 5, 6, 7, 9; de sloten ontbreken. — In den catalogus van 1608.

Lombardica hiſtoria que a pleriſq3
Aurea legenda ſanctoꝝ appellatur

Tabula legendarum

Incipit tabula super legendas sanctorum ſm ordinem alphabeti collecta. Et ꝓmo ꝓmittitur prologus qui ostendit modum reperiendi materias ꝓtentas in diuersis locis huius volumis

Prologus

Quoniam sicut dicit Isidorus in libro de summo bono ad puersationem et correctionem mortaliū. multū ꝑsunt exempla sanctorum. idcirco cogitaui ordinare ad vtilitatē pctōr. et ꝓsolationem ꝓdicatorum. vnam tabulā ꝓ ordinē alphabeti super legendas sanctor cōpilatas ꝓfrē Jacobum de voragine tanuēsem. ordinis fratrū ꝓdicatorum. ad hoc q ꝓdicatores i suis ꝓdicationibus exempla magis puenientia citius et leuius inueniant. Nam multe pulcre legende sunt in eis legēdis. q̄ nunq̄ vel raro legunt. et tñ sunt valde bone et inductiue ad penitētiam. Ordinaui aūt eam sic. Quoniā ea ponunt oīa notabilia q̄ de legendis collegi ſm ordinem alphabeti. Et post qlibet notabile ponit numerus q̄ demōstrat legendam de qua sumptum est illud notabile. et ꝑ numerum ponit lrā que demonstrat capitulū legende illius de qua sumptū est notabile qđ q̄rit̄. Deinde ponit. si op̄ sit in qua ꝑticula illius capituli ponit illud notabile. puta vel in ꝓncipio. medio. vel in fine vel circa. et plerūq̄ notat ꝑagraphus. Verbi grā. Hec cape primum notabile quod dicit. Abscondita diuinitus manifestant. qđ signat. lxxxij. B. Deinde quere q̄ legenda hoc numero designatur. et inuenies q̄ est legenda sctōr Jobis et pauli. Postea quere in corpe dicte legende lrām B que significat secundum capl̄m. qđ incipit sic. Post B filius terēnam. Et sic reperies legendam et parti seu capitulū legende de qua sumptū sit notabile. videlicet Absconditа diuinitus manifestant. Exemplus aliud. Absolutio ab excōmunicatione defuncti facta valet. quod signat. xlvj. k. Quere legendam hoc numero designatam et inuenies q̄ est sancti Gregorij. Postea in corpe dicte legende que hanc lrām k. vt in hoc registro designatur que signat capitulum ex quo sumptum sit illud notabile. Deinde q̄re paragraphus. Legit quoq̄ et repies qđ queris. Et sic consequenter faciendum ē cū aliis. Nota q̄ aliquando post notabile sequuntur plures numeri et hoc est. quia illud notabile in pluribus legendis reperitur quia in tot legendis. quot sunt numeri. Itē aliquando plures littere diuerse sequuntur numerum. Et hoc est. quia illud notabile pluries in vna et eadem legenda inuenit. sed in capitulis diuersis.

Abscondita diuinitus manifestāt. legenda octuagesima secunda. capitulo B

In ꝓncipio B
Absolutio ab excōmunicatōe defuncti facta valet. xlvj. k. §. Legit q̄ B
Abstinētia sanctor dura fuit. lv. E. cviij. B
clxvij. E. B. cxlj. B
Abstinētia licet maria libidinē nō extinguit penitus. cxlj. B
Abstinentia penitentiū dr esse magna. cxv. B. clxvj. B E B
Abstinentia impetrat optata. clxvj. E
Accedentes ad altare lex debet habere. clxvij. E
Accusatores pctōr tres. j. k
Addiscenda sunt tria. v. E. Circa finem. lvj. B
Aduentus xp̄i est q̄druplex. j. A.
Aduentus christi oportunus fuit triplicitер. j. B
Aduētus xp̄i vtilitas multiplex. j. E
Aduersitatē multe patiētes portare magnum est. cclvj. In medio
Afflictio corpis ꝓmenda est. clxvj. B
Agyos q̄re dr. lj. B. Post medium.
Ale quattuor habēde. lx. A

Alma redemptoris quis instituit.clxxvj. k
In medio
Altare ꝓsecrat̃ ad tria.clxxvij.A
Altare spoliãtes incurrũt penã tpalẽ.lxj. J.
§. Ur quidam
Amabilẽ facũt tria.xlj. In iterptatõe.
Amatores mũdi sũt fatui.clxxv.B C
Ambrosius tria docuit augustinũ.cxx.C
In ꝓncipio
Amicicia bꝰ mũdi cito dissoluit̃.cx.B
Amici luctant̃ vt vnus ꝓ altero moriat̃.
lx.B
Amici bois tres sunt.clxxv.C
Amor ꝓximi est complementũ mãdatoꝝ
dei.ix.B
Amor signatur p ignẽ triplici rõne.lxviij.F
In medio
Amor habet triplicem vim.lxviij.F. ℣ post
medium.
Amor duplex.cxix.B.§.Eo tpe
Angelus ad custodiã bois deputat̃.cxl.C.
§. Quarto hec
Angelus dei adiuuat seruos dei in tribula-
tionibus ⁊ consolatur dei seruos.lxxiiij.A.
lxxv.B.xlij.B
Angeli ab infidelibus intuentur inuisibilit̃.
cxxxj.B
Angeli dicunt̃ celũ.lxvij.C
Angeli apparent in ecclesia.lxxxj. A. Circa
finem
Angeli apparẽt i passionibꝰ sctoꝝ.lxxxiij.F
Circa mediũ.
Angeli sunt famuli ⁊ promotores hominũ
cuj.A
Angeli sanctoꝝ aias deferũt.cxl C
§. Quarto b.F §. Quarto bonorãdi
Angeli cum demonibꝰ p animabꝰ pugnãt.
cxl.C
Angeli quot ⁊ quomodo animã defendũt.
cxl.C.
Angeloꝝ nouẽ ordinũ noĩa ⁊ officia.cxl.C.
§. Quarta apparitio
Ania plꝰ est diligẽda q̃z corpꝰ.xvij.B.
Ania i tribꝰ locis corpis pncipalit̃ sedẽ videt̃
habere.lj.B
Anime eũtes a corpe quo vadunt.xxi.F.§.
Cum quadam
Anime ꝓ diuersis causis apparent.clviij.
B. ℣ per totũ
Anie salus est fuga boim.clxxv.A
Animalia mortua a seruo dei vocata resur-
gũt.cij.C.B
Animalia siluestria bñficia recognoscunt.
cxlj.C. In ꝓncipio
Antiphone psalmi.qñ ⁊ a q̃ inceperũt cãta-
ri.xxvj.A. In fine
Antichristꝰ oẽs decipe conabit̃ q̃tuor mo-
dis.j.C. In ꝓncipio
Apostate pessime finiunt.cxliij. A. ℣ per
totum
Apl's thomas diuersa sustinuit.v.F
Apostoli potius elegerũt suũ martyriuꝫ q̃s
idolatrarum interitum.cliij. B
In principio
Apostoli omnes sanctos in quattuor excel-
dunt.clvij.B
Apostolorũ persecutio facta est a romanis
impatoribus causa multiplici.lxv. A
Circa finem
Aqua bñdicta expellit demonẽ.clxxvij.B
Aqua manuum seruoꝝ dei cecos illumina
uit.xlj.B
Aq̃ sctos sustinet.xcvij.B. In medio
Aq̃ libros sancti balneare n̄ potuit.cvij.B
§. Cũ i ptibus.
Aquila quattuor habet ꝓpietates.clj.B
In medio
Arrij officiũ fides ⁊ obitus.cuj.A
Arrianoꝝ ⁊ fidelium dura ꝓcertatio.cuj. A
In ꝓncipio.B. In fine
Arbor persida que virgini marie inclinauit
r.B. In fine
Arma seruorum dei qualia sunt.lv. B
In fine
Ars malefica super bonos nihil potest. c.
xxxv.A
Ascensionis christi noues vtilitates.lxvij.C.
In medio
Ascendit xps quadruplicit̃.lxvij.C
Ascendere distulit xps q̃drageſima die tripli
ci rõe.lxvij.B
Ascendere poles indiget scala habente quat-

tuo2 gradus.clxvij.A
Aspectus mũdan⁹ est piculosus.ix.B.
Auaricia abominabilis et abijcẽda.xxj.B lv.C
Auaricia ⁊ luxuria excecãt hoiem.vij.A
Aues bonos nõ timẽt viros.sz eis obediũt. cxlvj.C. In fine
Audiuit xp̃s obp2obria ⁊ blasphemias qua dr̃upliciter.lj.A.§.Quinto ex.
Audire cantũ qñq3 inducit ad pcũm.cxix. C. Post medium

Baculus sancti ui ri a demone defendit.cxv. B §.Apud
Baptismus ad sanitatem co2poris inducit xxiij.B
Benedictio sponsis danda.v. B Circa finem
Beneficia recognoscuntur ab animalibus siluestrib⁹.cxlj.C
Bernardus cum fratribus cistercium ingre ditur.cxv.C B
Bernardus vidẽs natiuitatẽ xp̃i sapiẽs est effectus.cxv.B
Bibẽs sine licẽtia ⁊ signo crucis demoniac⁹ efficit.cvij.B.§.Existẽte beato
Bona p malis reddẽda sunt.lv.C
Bon⁹ põt dici q3 tripliciter.cxxxij.A
Boni viri qñq3 futura predicunt.cvij.B. §.Cum in.
Boni viri q̃cq̃d a deo petũt ipetrãt.cvij.B. §.Existente
Bonis recedẽtibus fit vindicta a deo i malos.lv.C
Bonitatis signũ est velle libẽt⁹ vituparı q̃z laudari.cxlvj.F. In fine
Bonitatis signũ est velle libenti⁹ subesse q̃z pelle.cxlvj.F. In fine

Qllix fractus oza tionereintegratur.cx. B §.Cum autem.cxij. B. §.In ecclesia
Campane ẽre pulsant tempestate insurgẽte.lxvj.C
Candela⁊ oblatio a sctis acceptat.lxj.A.§. Quedam commissa.
Caritas mirabilis.viij.B.§.Cũ aũt
Caritas pauperes nutrit.xlviij. A §.Post hoc
Caritatis cedula a pluuia balnearı non potuit.cxv.B.
Caritate odit dyabolus.xlviij.A.B
Carnis tẽptatio p penã co2poris fugatur xvij.A B
Carnis motus accidit duplicı de causa. xxj.C
Carnis cruciatio est aĩme saluatio.lxxxviij B.Post mediũ
Carnis stimul⁹ o2atõe sancti viri remouet cxxij.A.In fine
Carnis tẽptatio a dem̃õe in ꝑuis dei exercitat.xlviij.B.cxlvij.B
Caroli magni fo2me descriptio.clxxvi.k. Post medium
Castitas a sentẽtia mortis liberat.ij. B. §.Quidã iuuenis
Castitas est amplectẽda.iij.C
Castitas a spũsctõ custodit.vij.A
Castitas in quinq3 pcliturı solet.clxvij F.§. Quarto in.
Causas amico2 audire est piculũ. sz extranco2um est securum.cxix. B In ꝓncipio
Cella oia docet.clxxij.A
Celebrare p dñicus dia bolo displicet.clxiij B.In medio B
Celũ multiplex.lxviij.C
Celũ triplicẽ h3 ꝓprietatẽ.clxiij.A
Cibo2um co2palium non multũ est curandum.cxix.C
Cicatrices co2pis xp̃i ꝑuate q̃nq3 de causis. lxvij.B.In medio
Cicatrices reseruabit xp̃s ⁊ insignia passionis i iudicio triplici de causa.i.B
Clauis petri diabolũ ab aĩa expellit.cv. B. In fine
Clauo2um dñici co2pis inuentio.lxiij.C. §.Verum cũ.

Clausis ianuis domū qñqz bonꝰ bō intrat cvij. B. §. Cū ad quoddam
Clemēs dr qttuor modis. clxv. A.
Cogitatiões impediūt ad salutē. xxj. F
§. Ant. onus dñi
Cogitatio hominem insensibilem facit cxx. D
Cognoscere cupiēs xp̄m se p̄tēnit z būiliat. cxlvij. A. §. Quenda igit.
Columba plures habet p̄prietates. lxvij. B
Commendata sanctis feliciter gubernātur iij. F
Complexiones hoīum sunt quattuor. xxxv A. §. Quinta rō
Concordia inter fratres semp est habenda. clxxvij. A
Concupiscentia qualiter est refrenāda. cxv B. In fine
Concupiscēta carnis a signo crucis supat. cxxxvij. B. Ad medium
Cōfessio cordis nō sufficit sine p̄fessiōe oris ḡduplici rōe. clvij. E
Cōfiteri est bonū qz occulta diuinꝰ oībus reuelant. xlix. A.
Cōfitentē xp̄m in p̄ntia diaboli respicit imago xp̄i. lxvij. F
Cōfidere de seipo nullꝰ dr. clxxij. A
Confidere in operibus suis nullus debet. clxxiij. A
Cōsiderāda sunt p̄ua peccata ꝓpria ḡz aliena. clxxij. A
Cōsilium non est contra dñm. clxxvi. D. Post medium. xxxix. E
Cōsiliatores mali puniūt grauit. xlvj. D. In fine. lx. A. Post medium
Consolator qualis haberi dr̄ i guerris peccator. cxij. E
Consortium peccator est vitandum. x. B. §. Legit
Constantia maxīe i trib⁹ apparet. lv. B
Cōstantia magna in fide z seruitio dei est habenda. lv. B
Consuetudo quedā circa mortuos est obseruata. xlvij. B
Contraria contrarijs curantur. lxvij. F
Post medium
Conuersatio fratrꝫ debet esse sicut p̄ma die clxxiij. A
Conuersatio ad deum debet fieri totaliter. xlvj. B
Cōuersio pcōris demonē p̄tristat. cxlv. A. Circa finem
Cōuertētes ad xp̄m ab infirmitate z morte draconis vl' morsu liberant. lxij. A
Cōuerti volētē xp̄us multipl̄r ꝓsolat. lvj. A
Post medium
Conuertunt aliquando malum in bonum. clxxv. C
Conuertunt aliquando multi exēplo vnius. cxij. B
Conuiuia vitare est tutū. cxix. E
Corona clericor quō inuenta z qd sigficat xlvij. E
Corpꝰ ppriū reuniū est aīe. ij. B
Corpus nostrū affligendum est. xlvj. B In medio
Corpus dñicū reiscientibus dare non debz clxxvj. D
Corpus xp̄i verū est quod in missa p̄secrat xlvj. K
Corpus xp̄i reduxit ad pacē ḡndā nolentes cxv. F
Corpis flagellatio a seruo xp̄i est appetēda. cxlvij. B
Corpis afflictio existimari dr̄. clxij. B
Corpora sanctorum bene in patria reuerēt lvij. E
Correctio a malis odit. cxxxj. A
Crux christi debet venerari. xxx. E xlix. A
Crux xp̄i est odorifera. lxvij. B cxxx. E
Crux xp̄i multos curauit. cxxx. B
Crux xp̄i mortuos suscitauit. lxvij. B
Crux christi qualiter ab imperatore laudat cxxx. C
Crux xp̄i p̄cussa multū sanguinem effudit. cxxx. B
Crucis signū demones odiūt z fugiūt. xlvj. lxxv. B. cx. C
Crucis signū effudit venenum. xlvij. B

Tabula legendarum

Crucis signum carnis concupiscentiaz fugat.cxxxvij.B
Crucis signo munire debz omnis cib⁹.cxxx
E.§.Refert
Crucis signo dracones humiliantur.lvj.A
¶Post medū
Crucis signaclō obediūt elemēta ⁊ infirmitates.lxj.E
Crucis deuotio mimicos supat.cxxx.B
Crucis inuentoz ep̄us ordinatur.lxuij. E
¶Ante medū
Crucis lignū ante christū sex būit defectus.cxxx.A
Crucis lignum post xp̄m sex habuit bonas ꝓditiones.cxxx.A
Crucis inuentoz martyrio ꝓsecrat.lxuij.E.
¶Post medium
Cruce inuenta dyabol⁹ lamētatur.lxiij.E
In ꝓncipio

De cius quomodo imperū obtinuit.cxij.B

Defunctis ꝓsunt q̄ttuoz genera suffragioz clvij.E
Defunctis oz̄ões viuoz grate sunt.clvij.E
§.Quā grate
Defunctis indulgentie valent.clvij. B
In fine
Defunctis qualit̄ septimū tricesimū ⁊ anniuersariū dant.clvij. E
¶Post medū
Defunctis suffragia a bonis facta ꝓsunt clvij.F
Defunctis nō ꝓsunt suffragia a mal' facta clvij.F
Defuncti q̄lit̄ sciunt suffragia facta p̄o eis. clvij.E.§.De quarto
Defunctoz genus triplex.clvij.E
Defunctos oratio amicoz ⁊ fideliū a penis liberat.clvij. E
In ꝓncipio
Defunctis penitētia p eis facta valet.clvij. B.¶In finem
Deridentes bonos viros grauiter punit̄. cxxxj.E
Demon sub spē humana decipe conatur.ij D.iij.E.§.Cū aūt
Demon nitit̄ impedire deuotōz ad sanctos iij.F.§.Ut q̄dam
Demon fornicatōis se victū visibiliē ꝓfitet. xxj.B
Demon se excusans culpā fratrib⁹ impoit. xxj.B.
Demon fugatur per tria.xliij. A
clxxvij.B
Demon in figura angeli aliquando tēptat xliij.A
Demon a muliere vituperat̄.xliij.A
¶Circa finem
Demon cuius forme appareat.cvij.B
Demonis mala malicia.ij.B.§.Cū autem apostolus esset.cxxxvij.B
§.Ut quidam
Demones sanctis viris nocere non possūt xlvj.k.§.Quidam. lv.E
xciij.A
Demones sanctos viros timēt.lv.B
Demones sanctis apostol' obediebāt.v.F cxvij.E
Demones sanctos viros infestant.xvij.B xxj.B E D
Demones ad luxuriā incitāt.xxvj.B
Demōes pl⁹ infestāt dieb⁹ dñicis ⁊ festiuis. lxj.I.§.¶Mulier quedā.
Demones iuocātes ab eis affligūtur.xciij A.lxj.k.§.Ut quidam
Demones pniam agētes multū molestant lxxxvij.B
Demones in morte penitere nō permittūt. xciij.E
Demones i morte etiā sctōs visitant.cxv.F clxj.E
Demones aiam exutā a corpore sequūtur. cxxxix.A
Demones ꝓtristantur de puersione pctōr⁹ cxlv.A
Demones fideiusserūt q̄ ad boiem nō redirent.cvij.F.§.Ultimo
Desperano elt hois tēptatio.lxxxv.B
Detractores punit de⁹.lv. E
In ꝓncipio

Detractores iusti patiēter sustinēt.cxlj. B
Circa finem
Detractores vt infideles nō sunt audiendi. cxix.B.A In fine.clxxij.A
De⁹ de maximis pctōrib⁹ sctōs magnos facit.lxij.A
De⁹ in tribulatiōib⁹ z morte sp est reqrēd⁹. lxj.F
Deuoti sanctis ab eisdē iuuantur in morte. xij.C
Deuoti sanctis ab eisdē in morte visitantur cxix.L §.Apud
Dyabolus a bonis personis vincitur.lxxxviij.C
Dyabol⁹ plures psonas necat.cv.C
Dyabol⁹ decipit z ad precipicium inducit. cv.C
Dyabol⁹ ad nihilū est redact⁹.xxj.B
Dyabol⁹ de qb⁹ frēs tēptat.cviij.H
Dyabolus penitētiā agētes multum infestat xxj.B.C.B
Dyabolus trāsfigurat se in formā xpi. clxj. B.§.Quadam
Dyabolus visitat morientes.cxij.C clxj.C
Dyabol⁹ penitēt aduersat.clxj.B
Dyabolus multa que vident mira operat lxxxiij.C.B.C
Dyabolū expellūt tria.xlij.A
Dies pdit in qua nullū bonū agit.lxij. H
Circa finem
Dies pctōr non sunt in vita bois cōputandi.clxxv. F
Ante finem
Diligentibus deum oia coopant in bonū xciij.C
Dyomisi⁹ suum deuotū liberat de iudicio. clxxvj.H.§.Circa
Discordia ciuiū facit demones exultare.cxliij.§.Tum
Dispensatores voluntatem defunctor nō complentes puniunt.clviij. F
§.Diles
Diuitias spernere magni meriti est.xlvj.B F
In pncipio
Diuitias seruus dei recusat.cl.B
Circa pncipium
Diuites z nobiles de qttuor sunt spēaliter instruendi.lvj.B.Circa pncipiū
Diuinarum regula virtutum fuit Paula xxix.A
Dnica die laborātes qnqz puniūt.xxx.B. §.Tū quidā. cxxxvj.C
Draco terribilis a sancta muliere occidit. c.A
Draco serui dei sputo interficitur.cv.C. §.Narrat

Ecclesia consecratur qntuplici rōe.clxxvij.B

Ecclesia propbanatur propt tres. clxxvij.C
Ecclesia qualiē psecrat.clxxvij.B
Ecclia qdā ab arrianis miraculo est catholicis restituta.xxvj.A.I In fine
Ecclia solēnizat sctōs aliqs veteris testamēti qdruplici rōe.cuij.A.
Ecclia romana qnqz ordīata fuit caput ecclesiarū.clxxvj.B
Ecclesia spūalis qñ z qualiter consecratur. clxxvij.F
Ecclie repatio multum deo placet.cxij. B §.Gregor⁹ qz
Ecclesie per orationem serui dei aperte sunt cuj.A
Ecclesiā pfectā imūdi intrantes qnqz pununt.xxvij.F
Ecclesiā dū missa cantat exire nō est bonū xxvij.F
Ecclesiarū raptores z eas offendētes punūtur a sanctis earundē.xxx.B
Ecclesias destruentes sancti grauiter puniunt.cxvij.F
Ecclesijs adiutorū impēdendū est ne aliqd mali pungat.xxx.C
Elemēta habēt qttuor loca in humano corpore.xxxiij.§.Terrā assignat
Elemēta sctōs nō lesit qnqz.clxj.C.A In medium. C.Circa mediū
Elemosyna pauprib⁹ non diuitib⁹ est dāda. vij.A

Tabula legendarum

Ante finem
Elemosyna platonũ paupib⁹ scriptis datur xvi.B
Elemosyna etiam furore facta facilẽ ad sanctitatem perducit.xxviij. A
§. Nolẽs boies
Elemosyna libera cum manu larga esse dz xxvij.C
Elemosyna diuitem vindemiauit.xxvii.C.
Circa mediũ
Elemosyna q̃ p xp̃o datur ab angelo recipit. xlvj.B.§. Quadã
Elemosyna in morte demões fugat.cxij.F.
Elemosyna tempalia augmentat.xlviij.F
In fine
Elemosyna paupi data a xp̃o recipit .xlvi. F.clxj.A
Elemosyna largientẽ glificat.clxiij.B
Elemosyne defuncti psunt.clviij.C
Elemosyne exempla.xlvi.F
Elemosynas a diuitib⁹ acceptas dare pauperib⁹ licet.xxvij.E
Elemosynas facere tenentes aliqñ ẽ̃ inter puniunt.clviij.F
Elemosynas fraudãtes fraudãt.xlviij.C.
Elemosyna ꝫ dñs p angelũ suũ qñq; ꝫsolatur.xlvj.F
Epalis dignitas est venerãda.cxxvj.F.
Epistola christi fuit magne virtutis.cliij. ẽ.B
Euangeliste quattuor p q̃ttuor facies designant.clj.B
Excõicatio etiã pena est defunctis.xlvj.K
Excõmunicatio muscas occidit. cxv.F.
§. Cum quãdam

Feria sexta appa

rent visiones quandoq; veraces cvij.A
Festa non celebrãtes puniuntur.cxij.B.§. Bubulcus.
Festis est deferendũ in iusticia.clxxvj. L
In fine.
Festum itates sanctor̃ sunt ordiate multiplicãde.clvij.B
Fides eẽ vera ignep̃bat.cj.A.cxxxix.A.
Circa finem
Fides socijs ñ p̃uata meritũ itineris dissoluit.xciij.B.§. Triginta viri
Fidẽ in sanctis habẽtes ab eis dẽ adiuuant. ij.B.iij.F
Fiducia est genitrix omnium passionum. clxxiij.A
Filij dr q̃ttuor modis.lxxvj.A
Filij patrib⁹ in oib⁹ obedire dnt.x.C
Flat⁹ quadruplicẽ bz vtutẽ.lxvij.B
§. Tertio mõstratus.
Fratri offendẽti ⁊ penitẽti cõpatiẽdũ ẽ.clxx. A.§. Cũ quidã
Fratres sancte viuẽtes raro loqui debent. xxj.C.F
Frẽs patiẽtes esse debẽt.xxj.B
Frẽs aliqd ꝓpriũ retinere nõ debẽt.xxj.F.
§. Frat qdã xlvj.K.§. Legit
Fratres saluari volẽtes q̃ttuor facere dẽbẽt. xxj.C
Fraudem primo facientes puniunt.iij.C.
§. Cur quidã
Frumẽtũ famelicis distributũ multiplicat iij.D.§. Quodã tpe
Fur qdã mirabiliter ꝓhensus fuit.xlix.A.
§. Quidã vir
Furantes de altari penã incurrũt tpalẽ.lxi.
I.§. Cur quidam

Gaudiũ mundi in

luctũ ꝙuertit.clxxvj.A
Gaudium nõ est de ruina maloꝝ.xlviij.C.
Idost mediũ.lv.C
Gaudere de ruina inimici est peccatum xlviij.C
Gentes diuerse q̃les deos adorabãt. clxxv. D.Ãn medium
Gloria mũdi cito finit.cv.A
Gloria laus ⁊ honor quomõ institutũ fuit clxxvi.K.§. karol⁹. In fine
Golia pri ⁊ filio ⁊ spuiscõ q̃dã symoniac⁹ docere nõ potuit.clxxvij.D. In fine
Gula ⁊ luxuria inducunt pestem pessimã. lxvj.A

Heredítas quomodo est dispēsanda.clxxiij.B.
Herodes quomodo punitus fuit ō nece innocentū.r.B
Herodes antipas impunit⁹ nō abiit.sz exilio dānat⁹ fuit.cxx.B
Herodis a grippe finis mal⁹ fuit.cv.A
Hierusalem destructio quomodo fctā fuit lxiij.E F B B
Hierusalē fames pessima.lxiij.B
Hierusalē q̄ tpe a xp̄ianis recupata fuit.clxxvj.B.§.Sub h̄ tpe
Homo tres habet pp̄rietates.clj.B
Post mediū
Homo q̄lit̄ dz esse ordinat⁹ ad deū.p̄mū z sēp̄m.clj.E B
Homines cogitāt sz deus aliud facit z ordinat xxx.E
Homnem velle se fieri angelum fatuuz est. clxxi.A
Honores huius mundi sunt fugiendi. xlvj.B
Honores impior cito finiunt.cxxxv.B.
Hore diei qualiter dicunt.clxxvij.B
§.Quarto p̄decrat
Hospitio pegrinos recipiētes exaltāt.cij.E. Hū in britania
Humilitas est a deo mītū accepta.cxxx.E
Humilitas bonorum in morte fulget.lxxxiij.F
Humilitas honores renuit.lv.B.lvj.E
Hūilitas aduersus demones pualet.xvij. B.§.Hū aliqñ
Humilitas dyaboli laqueos euadit.xxj.E. §.Quadā vice
Humilitas conuicia patiēter sustinet. xxvij.B F
Humilitas non vult laudari.xlvj.E
In p̄incipio
Humilitas verbis z factis manifestatur. xlvj.F
Hūilitas pctōres sanctificat.lxxxvij.A
Humilitas obediētie multa miracula opatur.cxxiij.B
Hūilitas exaltari meruit z nō credēs a fulmine periit.cxxxvj.E.In fine
Humilitas in celo exaltat.cxliij.F.§.Frat quidam
Humilitas in seruis dei maxime lucere dz. clj.B
Humilitas z innocentia semp augmētant lxxxiij.E
Humilitas xp̄i septē fec de sanguie suo effusiones pl̄ virtutes.clxxvij.E

Iacobi minoris
ctitas z excellētia.lxiij.E
Ieunabant in dei quater i anno.xxxv.A
Ieunū triplici rōe obseruat.xxxiij.A
Ieunū añ pasca obseruat q̄druplici rōne xxxiij.B
Ieunū q̄ttuor tēpor obseruat mltiplici rōe xxxv.A
Ieunia q̄ttuor tpm q̄re illis trib⁹ ferus obseruant.xxxv.A.In fine.
Ignis excellit omnia elementa in tribus lxviij.F
Ignis q̄ttuor hz pp̄rietates.lxviij.F.
Ignis sanguinē sanctor cōburere ñ potuit cxvij.In fine
Ignes quattuor qui mundū succendunt cxxxx.In fine
Ignes q̄nq; q̄ superari dñt.cxij.I
Impator p̄mus xp̄ian⁹.cxij. B
§.Eodem tpe
Indulgentie valent defunctis.clviij. B. In fine
Infamare aliquem est magnum peccatum lxxxvij.B
Infamata fraudulēter p beatā v̄ginē ab incendio liberat.cxxvi.I
Infamātes aliquē penā incurrūt tēpalem. lxxix.A.In fine.cxxx.B
Infamia purgat p os infantis. clvij.E.§. Post hoc
Infamia diuinitus purgatur.lxxxvij.B.
Post medium
Infamie pena patiēter a sanctis mlieribus sustinet.lxxx.A

Tabula legendarum

Infernus octo pedes habet.lx. ℭ
¶Post medium
Infideles videtes sctoꝝ mirac̃la puertũt. lxj.℔.§.ℭQuidã iuuenis §.Apud
Infirmitas corpis sanitas ẽ aie.lxuij.A
Infirmitas corpis vitã in melꝰ mutare videtur.lxxuj.A
Infirmos ad morte demões penitere impediũt.xciij.F.§.Dum tres
Infirmis memoriale faciendũ.cxx.ℭ.
Ingratitudo ab aia alibꝰ videt naturalit abominari.cxlj.ℭ
Inimici bois domestici eiꝰ.clxxvj.ℭ
Iniurias patiẽt sustinẽs meret.cxlvj.A
Iniurias serui dei patienter sustinent clxxuij.A
Innocens per os infantis ab infamia liberatur.cluj.ℭ.§.¶Post hoc.clxij.A.§.Anno autem.
Inobediẽtia generat pctũm.clxxij.A
Inuidia homicidium procurat.xlviij.ℭ.§.¶Presbyter
Inuidia malicias excogitatas fac̃.xlviij.ℭ.
Inuidia primũ occidit.lj.℔
Inuidia inuidentẽ interficit.xlviij.ℭ
§.¶Presbyter
Inuidia demones torquet.lv. ℭ
§.Erant ꝛ.
Inuidia insidiatur prosperitatem habenti clxxvj.ℭ
Iohẽs baptista q̃re sic vocat̃.lxxx.A
Iohannes baptista quare plus q̃ꝫ ppha dr lxxx.ℭ
Iohes baptista nouẽ pulegis claruit.lxxx.ℭ.In pncipio
Iohes baptista defensor est lõgobardoꝝ. lxxx.℔.In fine
Iohannis baptiste laus ex quinq; comprehenditur.lxx. ℭ
§.Ecdm ambrosiũ
Iohis baptiste sanctitas triplex habuit testimoniũ.lxxx.℔
Iohannis euãgeliste vestimẽtũ punctũ sãguinem emisit.xlvj.k
§.Quibusdam
Iohannis euangeliste mater quõ migauit. lxv.A.Circa finem
Ioseph ducis eua sio a morte.lxuj.F
Iracũdia displicet deo ꝛ hoib⁹.clxxuj.A.§.Dixit iterum
Iratus alteri dormire non debet.clxxuj.A
In fine
Irasci est bonũ ꝛ malũ.clxx.℔
Iudicare de occultis alicm cordis nõ est bonum.cxluj.ℭ
Iudicare aliquem de suspitione malum est xxvij.℔
Iudicãdoꝝ q̃tuor erũt ordines.j.℔
Iudiciũ ãcedẽtia sunt tria.j.℔
Iudiciũ pcomitãtia sunt pl̃a.j.F
Iudiciũ habebit insignia passiois xp̃i ꝛ cicatrices in corpe triplici de causa.j.℔.
Iuliani apostate origo vita ꝛ finis. cxx. ℭ℔ℭ
Iuliani apostate natiuitas ꝛ sublimatio.lxxxij.A.§.Verum
Iuliani apostate subleuatio ꝛ mors. xx.ℭ
Iuramentũ dare iurantẽ falsum est pctũm cxx.℔
Iuramẽto facto petrꝰ p testimonio vitatis voluntarius expirauit.xlvj. L
Circa finem
Iurantes fraudulenter punimtur grauit̃ uj.ℭ.§.Vir quidam
Iurare falsuꝫ volẽs grauit̃ punitur.lxxj.A
§.Ad eius
Iusticia contra quẽcũq; seruanda est .lv. ℔℔℔
Iusticia etiam ppio filio nõ parcit.xlvj.J
§.Fertur
Iusticia quomodo seruari debet. cx.ℭ.§. Cum quidam
Iuuenes q̃ a pncipio pnie bñ incipiũt.bñ finiunt.lxxxix.A

Lachrima defice/

re non debet.lv.ℭ
Lacruma triplex.lj.A.lv. ℔
¶Post medium
Lacrimatus fuit xp̃s tribus vicibus.lj.A.§.Quinto ex eo.

Laudari velle nullus debet.xlvj.
In principio
Laurus habet ꝗttuor virtutes.cxij.
Legentes et audientes seculares puniuntur cxlj.
Leo quattuor hz pprietates.clj.
Leo triplicem habet proprietatem.clj.
In fine
Leo virginē quandā in ỹginitate defendit. clj.
¶ Post medū
Letania duplex.lxvj.
Letanie pme nomē triplex.lxvj.
Letanie sēde nomē triplex.lxvj.
Letanie in pcessione qualē ordinē seruant. lxvj.
Letanie ꝗttuor sunt institute.lxvj.
Liber in q magis est studendū.cvnj.
Liber diyaboli punet peccata hoīm.cxix.
In fine
Libido et auaricia excecāt hominē.vij.
¶ Post medium
Libidinem expellit consideratio alienę vite clxxij.
Lilū triplicē hz pprietatē.clxnij.
Lingua tertia inter sanctos seditiōem facit. cxxxj.
Lingua retrahens a bono conuincit malū lxnj.
Linguā nō refrenātes puniunt.xlvnj.
Loca sctōz visitādi metalit modo optimus lxj.
Loca sanctorum nō reuerētes puniuntur. cxj.
In fine
Longobardorum aduentus in lombardiam. clxxvj.
Longobardoz regis finis.clxxvj.
Loquela mala etiā vera et manifesta nō est bona.xxvij.
Loqui malū de sanctis piculū est corporis lxj.
Lucis pprietas.lxxij.clj.
Lumē oculoz plorādo amittitur.cxj.
¶ Erat autē
Lumen oculorum p baptismum recupat. cxj.
Lusor quidam quomodo religionē exnut et redist.cxv.
§. Monachus quidam
Lusores a demonibus agitantur.lxj.
Vir quidam
Luxuria odōe et penitētia sanat.ij.
Luxuria penitentia duoz in vno purgatur.ij.
Luxuria grauiē punit.ij.
§. Quidam iuuenis.vij.
¶ xxij.
Luxuria expellitur per visionem paradisi et inferni.clxxv.
¶ Post medium
Luxuria et comesationes incurrūt pestem pessimam.lxvj.
Luxuriosus pessime moritur.cxxxv.

Magumetus

clxxvj.
Magi duorum modis.xnij.
Magister nō dz eē nimis dur.xix.
Magala agentes a draconē subitto occidūt lxj.
Magala de bonis dicta credi non debent xxvij.
Maledictio parentū timēda est.vnj.
Maleficia serui dei nocere non possunt. lv.
Man sacerdotis in missa osculata pctōrē sanat.cvnj.
Margarite pprietas et vtus.lxxxvnj.
Marti nō natalib hz morib est eligēdus cxxix.
Martyrū est triplex sine sanguine.clvnj
§. Hēda differēta
Martyrū affectāt sancti.lxxxvj.
Martyres imitandi sunt in tribus.cxj.
¶ Post medium
Mater Jobis euangeliste quō migrauit. lxv.
In fine
Matres debent inducere filios ad seruiendum deo.xcvij.
Matres in seruitio dei filios pfortare dēbēt. xcvij.
Matres semp filios puocare dēnt ad bonū lxxxvj.

Tabula legendarum

Patres qualiter filios ab infantia educare debent. cxv. B

Patrimonia facere non est laudabile. cxix. E

Medicina ab angelo datur contra vomitum. cxl. B

Medicina verbor indiget babitãs i curijs magnator. clxxv. B

Memoria mortis habenda est. xxvij. B. §. Audiens

Memorare pretrita peccata cum fletu. \ cxlvij. A

Mens pfecta tria dr habere. clxv. A

Menturi sanctis piculosum est. xxx. E

Menturi nemo debet blandicijs inductus. lxij. B

Michael multa mira opa fac. cxl. A.

Missa in trib9 linguis cantatur. clxxvij. A. §. Secundo

Misse pro defunctis celebrate eos liberant clvij. B E

Misse viuis 7 mortuis pfunt. 7 a periculis liberant. clvij. B

Misse inceptio tres varietates habuit. clxxvj. k.

Missas lubenter audiens magnifice bonoratur. cxxvj. F

Missas p defunctis dicendas dyabol9 impedit. clvij. B.

Misericordia vginitatẽ pseruat. ij. B.

Misericordia tpalia multiplicat. ij. E

Misericordia quõ apparuit bono Johãni elemosynario. xxvij. A

Misericordia dei immutat hominẽ. xxvij. A. §. Cuius enim

Misericordia in morte demonẽ fugat. xcvij F. §. Dum tres

Misericordie operibus insudare debem9. clxij. B

Miracula que apparuerũt diuersis tpib9. clxxvj. B A D B

Modus deceptois saracenor. clxxvj. B

Monacho volen monasteri uxe rure male cessit. cvij. B

Mons oliueti dicitur monstrũ luminuz. lxvij. A

Mors ppria a sctis viris puidet. xlvij. E

Mors sanctor ploãda ẽ triplici õe cã. lv. E. §. Ante pietatis

Mors sanctor psonis qñqz reuelat. xlvij. B. lv. F. lxj. A. §. In florẽtia. cviij. I §. Frater quidam.

Mors sctor qre dr natal. cx. A

Mors sctor ẽ pciosa. xvij. E

Mors sctor ẽ multũ fructuosa. lxj. E

Mors a sctis desiderat. lv. E F. lxvij. A

Mortis tpe recordat rps amicor. ix. I.

Mortur homo cuius qz credat. cxlvij. B. §. Inuitatus

Mors potius eligitur qm inimicis dari. lxiij. F

Mortẽdi desiderũ debz esse in viris bonis. cxix. F. §. Laudabat

Mortentes a demonib9 visitant. cxv. F. §. Infirmatus. clxj. E

Mortuñ pu9 dei dulciter. clxvij. k

Mortentib9 ppassionẽ nõ detractiõem impedere bonũ est. xlvj. B

Mortu9 pu9 dei resurgere nõ curat. cij. E

Mortu9 surgere vocat9 reddita rõe qeunt. cx. E. §. Cum qdam

Mortua vocata respondit. cx. B. §. Vir quidam

Mortui vocati in christo respondent. cij. E §. Quadam vice

Mortui meritis sanctorum ad eccl'ias eor portati suscitant. cvij. E

Mortui aliquando apparẽt viuis. xlvj. I. §. Inde

Mortui immediate ad iudicium rapiunt. xlvj. m.

Mortui qliter sciũt suffragia p eis fcã. clvij E. I fine.

Mortuor triplex genus. clvij. E

Mortuor trib9 generib9 aperit regnũ celorum. clvij. E

Mortuorum stat9 quãdoqz viuis reuelat. xxiij. E

Mortuos oratio amicorum a penis lib at. clvij. E

Mortuis pfunt qttuor genera suffragiorũ. clvij. E

Mortuis orões viuoꝝ grate sunt.clviij.C.
Mortuis ꝗre dies septimꝰ ⁊ tricesimꝰ ⁊ ānuersariꝰ dandꝰ.clviij.C
Mortuis suffragia facta a bonis tantū pꝓsunt.clviij.F
Mulier sapiens multa ⁊ gloꝛiosa opatur.cxxix.A
Mulier plꝰ mali potest ꝗꝫ diabolꝰ.lxxxvij.A.clxxv.F
Mulieres cū pſonis sanctis sanctificātur. loquendo.cxv.F
Mulieres in habitu virili durā pniam fecerūt.lxxix.A.lxxxvij.A
Mulieres aliquā penam infamie portauerūt.cxxix.B.clxv.A B.clvj.B
Mulieres plꝰ alijs creaturis iuuenes seducūt.clxxv.F
Mulieres offendere nō est bonū.clxxvj.C.
Mulieres leuiter decipiunt̄.lxxxvij.A
Mulieꝝ pſortia sunt vitāda a bonis.clxxij. A.clxix.F. Post medium.
Mulieribus seruī dei loqui nolunt.clxxiij A.cxv.F
Mundus habet quinqꝫ mala.xxi.A

Mundus habet duplicē virtutē.cxv.A

Natuitas quandoqꝫ reuelatur.vj. C cviij.A
Natuitatē xp̄i vidēs sapiēs effectꝰ.cxv.B §. In sacratissima
Natuitates tres coꝛpales significāt tres spirituales.cxxvj.C.§.Et nota
Nauis obedit suo deo.cij.B. In pncipio.
Nobilis ꝓuersus duram pniam fac̄.cij.A. Per totum
Nobiles de quattuoꝛ sunt specialiter ilustrē di.lvj.B
Nomē dñi nr̄i iesu xp̄i inuocātes adiuuat de oibꝰ angustijs.xlix.B
Nomē dñi nostri ihu xp̄i dulce est adnominandū.lxxxv.B. In fine
Nomen dñi nostri ihu xp̄i inuocatū liberat ab omni infirmitate.xix.B
Nomē dñi nostri ihu xp̄i ab infideli platuꝫ cecū illumiat.xcv.B In medio
Nouicꝰ de oꝛdine recedēte volēs oꝛōnē reuocat.cviij.B
Nouicij in principio quid facere debēt.cxv. C. In fine
Nouicij debēt resistere penitꝰ eos tēptantibus.clxxv.B
Nubes tres habet pꝛopꝛietates.lxviij.B §. Ecce monstratus

Obedientia debet fieri solo vbo plati.cxxxij.A

Obedientie pfectio magna.clxij.C.§. Accedit.B B
Obedientie obediunt elementa.xlvij. C.§. Placidus
Obedientiā nō puātes a demonibꝰ grauiter puniunt̄.xlviij.B.§.Clericꝰ qdam
Obediūt elementa sanctis viris.lxj.C. In medio.ix.B In fine
Obediūt pdicatoꝛi aues.cxliij.B in fine
Obediūt sanctis viris serpentes.cxxxv.A Circa medium.
Obediūt deo serpētes ⁊ non hoīnes.clxj.C In fine
Obedire nolētes scīs i visiōe apparētibꝰ puniunt̄.xlvj.C.§. Post mortē
Obedire ꝑ deū nullꝰ dꝫ.clxxv.B
Otiositas fugiēda ēt oꝛo assumēda ⁊ laboꝛ xj.F.§.Anthoniꝰ dū
Octauianꝰ augustꝰ anthonium expugnat cv.C. In pncipio
Odio vel amoꝛe virū dignꝰ sit nescit homo clxxiij. In fine
Offensionis vba referre piculū est.cxx.C
Officiū ecclie a q̄ ⁊ quō oꝛdinatuꝫ fuit.cxlj. B. In pncipio
Officium ambꝛosianū dimissum ⁊ gregoꝛianū solēniter diuulgatū.clxxvj.k.xlvj. A In pncipio
Officij gregoꝛiani vl̄ ambꝛosiani disceptatio ex sīnia lata cū miracło.xlvj.A. In pn.
Oleū q̄ reges frācie inungūt miraculose mutat.xvj.B.§.Cum aut.
Opa hoim q̄lia sunt.clxxiij.A.in fine

Tabula legendarum

Opera vtrum deo placeãt nescitur. clxxvij. ¶ In fine
Opera hominis astant in iudicio ante deũ cv. b. §. Nam aũt
Oratio ab infirmitate liberat. ij. C. §. Post
Oratio cum penitentia a luxuria seruat. ij. B. In principio
Oratio debet pcedere opa hominis. xx. B. § Refert belinandus
Oratio pcedens pdicationẽ expellit infirmitatem corpalẽ. lxi. J. §. Frater
Oratio debet esse discreta vtilisq3 aãe. ix. E
Oratio de potestate dyaboli eripit. xxvi. B
Oratio demones expellit. cviij. B
§. Existente
Oratio male loquentẽ mutum facit. lxj. L
§. Cum quidam
Oratio clausas ianuas aperit ⁊ clausis ianuis intrare facit. cviij. B. §. Cum ad
Oratio vas fractum reintegrat. xlviij. A
In principio
Oratio boiem tristẽ consolat. cxvi. B
Oratio in aduersitate facienda est. cxix. B
§. In diebus
Oratio exaudita ⁊ a penitente peccatrice. cxlvij. A
Oratio est maioris laboris ceteris virtutib9 clxxiij. A
Oratione noua lingua loqui impetrat. xcv C. In medio
Oratione in necessitate acquiritur pecunia cviij. F. §. Quadam
Oratione panis multiplicat. cviij. F. §. In ecclesia,
Oroe pluuia descẽdit. xlviij. B. §. Quadã
Oratione sanant infirmitates. v. B
Oratione sanctorum deletur peccata. xxvi. C. cxxv. B
Oratõe ⁊ cõpassione pestis cessauit. xlvi B
Oratione ⁊ compassione fiunt miracula. xlviij. A B C
Orationes sanctorum sanant corpa et animam peccatoris. xlviij. A
Orationes seruorum suorũ deus exaudit. lvi. C
Orationes peregrinorum a deo exaudiunt xcvij. B

Orandum tempe tribulationis est. xlvi. B
Orantes dyabolus temptat. xlviij. B
Orans mulier p pulcritudine excecatur. xi. B. In fine
Orat auis ⁊ exauditur. xi. C. In medio
Orant sancti in patria p nobis. clvij. F
Orare nullus debet pro damnato. xlvj. J. §. Dum igit
Orare debemus p inimicis. lxvij. B
Oratur ad orientẽ triplici ratione. clxxvij. B §. Tertio consecrat
Ordinatur homo sm se q̃ntum ad tria. lxxvj. B. clj. B B
Ordinatur hõ quantũ ad primũ in tribus lxxvj. C. clj. C. §. Ecce fuit
Ordinationi dei non potest obuiari. clxxvj. M. post medium
Origenis librorum damnatio. cxxxj. B
Originale peccatum lauant q̃nq3 remedia ad hoc instituta. xxxvij. B
Oris custodia diligenter est seruanda. xxj. C F
Oscuantes quare se signo crucis munuunt lxvj. A

Patientia est ma

gni meriti. xxv. C. xxxvi. C. lxxx. A
Patientie magne verbum optimũ. ij. F
Patientie triplex genus ptria exempla probatur. cxv. C
Patientie exemplũ. cviij. B
Patiẽtia penitẽtes hẽ debẽt. lxxxix. A
Panis sanctorum meritis multiplicatur. ij. C. §. Quodam. cviij. F
Papa liber9 arriane fidei ꝓsensit. xcviij. A
Pape electio ⁊ epor confirmatio concedit karolo. clxxvj. J. in medio
Pape nomẽ mutat triplici de causa. clxxvj L. §. Huius tempe
Paradisi ⁊ inferni cogitatio libidinem expellit. clxxv. J. post medũ
Paradisi terrestris ppietas. cxxxv. A. post medium.
Parẽtes fideles bonũ filiũ generant. iij. B. lxxviij. A. lxxx. A. lxxxix. A

Parentes mali qñqz bonum filium gene-
rant.lxj.A
Parētes boni plus debēt animas filiorum
diligere q̄z corpa.xvij.B.§.Cū filia.lxxviij.A
cxvij.clxx.A
Parētes filiū suū volētes retrabere a fruitō
dei.ij.B.§.Quidam iuuenis
Parētes sunt aliqñ causa filiorz damnatio
nis.xxij.B
Parentibus ꝓra deum obedire nō dēmus
clxxv.B.in fine
Paruul⁹ qualis futur⁹ sit.qñqz p visiones
reuelat̄.cviij.A.cxv.B
Passionē xp̄i fuisse voluntariā q̄nqz rōni-
bus ꝓbatur.ij.C
Passio xp̄i ignominiosa tribus rationib⁹
fuit.lj.A
Passio christi doloroſa fuit propter quīqz.
lj.A
Passio xp̄i fuit fructuosa.lj.C
Passio xp̄i iniusta fuit.lj.A
Passio xp̄i fuit in omnib⁹ membris corpis
lj.A
Passio sanctorū miraculose infideles mul
tiplicat.lxxxviij.C
Passionis xp̄i modus fuit acceptissim⁹ ad
placandū.lj.C
Passionis xp̄i modus efficacissim⁹ ad tra-
hendum.lj.C
Passionis xp̄i modus fuit ꝯgruentissimus
ad curandū.lj.B
Passionis xp̄i modus fuit prudētissimus
ad expugnandū.lj.F
Patri desiderādū est ppt̄ xp̄m.xxxvj.F
Paulus apostolus bona omnīū in sebūt
lxxxv.B.in fine
Pauli apostoli magister.cvij.A
Paupras cogit ad peccādū.iij.B
Paupertas est religiosis habēda z oñden-
da.clviij.B.C
Paupib⁹ ē miserādū.xxvij.A.xlvj.B
Pax est optanda.lxxxiij.B
Pax est vbi pctūm nō est.lxxxiij.B
Peccata minima bonū est ꝯfiteri.cxx.C
Peccata ꝓpria prius considerāda sunt q̄z
aliena.clxxij.A
Peccata ꝓpria videre non sunt sectaris cō-
uersatio.clxxij.A
Peccatorz tria genera.cxxv.B
Peccator male moritur z merito.lxxxiij.C
B In fine
Peccator manifest⁹ quid z qualiter orare
debet.cxlvij.A in medio
Peccatoris vindicta non est appetenda. ſz
penitentia.lj.B in fine
Peccatoris vesania.lxxxij.B
Peccatores sciāz psonaz monitiōe cōuer
tunt.cv.B.lxj.A.clxv.B
Pctōres nō sūt digni videri a bonis.cxx.B
§.Bum constantinopolim
Pctōres in malū suū psperāt.lv.C
Peccatores iuxta altare stare non debent.
lv.B in fine
Peccatores sunt vitandi.ix. B
§.Legitur quoqz
Pctōres sunt blande tractandi.xvi.C
Peccatores abnegant xp̄m leuiter z diabo
lo subdunt̄.xxvi.B
Peccatores aliquando domin⁹ visibiliter re-
ducit.xlvi.B In medio
Pctōres a deo qñqz mirabilit̄ conuertunt
xxviij.A.lvj.A.añ medium
Pctōres nō sunt digni intrare ecclesiaz dei
luij.A.lv.B.§.Tertio in
Pedum xp̄i vestigia remanserunt in terra.
lxvij.A.in fine
Pena dupler data duob⁹ iuuenib⁹.xv.A
Pena corporis tentatiōnes carnis fugat
xv.A
Pena corpis est sanitas aīe.cxiij. C
Post medium
Pena vni⁹ est ꝓfectio alteri⁹.cxij.B
Pena in h̄ mūdo a scīs pot⁹ eligit̄ q̄z futu
ra.xlvi.B.§.Fert quoqz q̄ z angelus
Penam bonis inferre volentes punīūtur.
v.B.lv.C
Penitentia cum oratione gratanter est re-
cipienda.lv.B
Penitētia dz esse ꝓstans z firma.xvi.C
Penitētie opa ad h̄q̄ sunt pfecta tria sūt ne-
cessaria.xxxij.A.§.Tria autem
Penitentia debet esse dura.xviij.C

Tabula legendarum

¶ Penitẽtia dꝫ eẽ cũ hũilitate. lvuj. A
¶ Penitentia dura virginitatem conſeruat. clij. B
¶ Penitentia in celo lectum vel locum parat clxlvu. A
¶ Penitẽtia finaľnõ vidẽt ſecura. clvuj A. §. Hẽc q. Circa finẽ
¶ Penitẽtia parua ſufficiens eſt ad delẽdꝫ peccatum. clxx. B
¶ Penitẽtia tripľr inũcta. quomõ vtilis eſt. clvuj. A. Ante mediũ
¶ Penitẽtiã maloꝝ pctõꝝ acceptat deus. xxx. B. ¶ In fine.
¶ Pniam agere ſtudẽt qñqꝫ pueri. uj. B xlvuj. A. lxxvij. B
¶ Pniam faciẽtes demões infeſtãt. xlvuj. A. B. C. lxxxvij. B
¶ Pniam agẽtib⁹ de⁹ de cibo putdet. xv. B. xlvuj. A. cvuj. F
¶ Pniam erubeſcere nõ dꝫ q̃ peccare nõ erubuit. lvuj. A
¶ Penitentiã maxime deſiderat de⁹ in boĩe. lxuj. B. §. ¶ Refert Ioſephꝰ
¶ Penitentiã durã p ſolo pctõ facẽt theodora. lxxxvj. A
¶ Pniam induxit de⁹ ĩ vbis ⁊ ſignis. lxuj. B. §. Refert Ioſephus
¶ Penitentiam agentes ab angelis ꝓſolãtur xc. F
¶ Pniam vnꝰ põt facere p alio. ⁊ ad hreq̃rũ tur q̃tuoꝝ. clvuj. A
¶ Penitere volentes deus benigniter recipit. xxvj. B
¶ Penitere nolentes deus punit terribiliter. lxuj. C. F. G
¶ Penitens debet facere tria. cxxv. B. ¶ In medio
¶ Penitens pfectus oĩum pniam libenter ſuſcipit. cxlvij. A
¶ Penitenti peccatoꝝ deus multa bñficia cõfert. xc. A
¶ Penitenti aduerſitates occurrunt. clxj. A. B
¶ Penitenti dyabolus aduerſatur. xxj. B
¶ Penitẽtes demões ledere nõ põt. xcuj. C. §. ¶ Refert Hugo
¶ Peiurus grauiter punitur. lxxj. Circa finem
¶ Peregrinos offendentes puniuntur. xcuj. C. F
¶ Peregrinos diabolꝰ tẽptat. xcuj. C. §. Refert. §. Quidam
¶ Peregrini ſalutẽ aĩe ſue nõ petẽtes puniũt xcuj. G. §. ¶ Refert
¶ Peregrinoꝝ oꝛõnes exaudiunt. xcuj. G. ¶ In pncipio
¶ Perpetua ſancta eſt. clxvuj. B
¶ Perſeuerãtia in oꝛationibus eſt habenda. clxuj. B
¶ Petꝰ apľs epľaꝝ leonis pape coꝛrexit. lxxxuj. A. §. Cũ beatꝰ leo
¶ Petꝰ apľus ſuo deuoto veniã impetrauit lxxxuj. B. §. ¶ In eodẽ q̃ꝫ
¶ Pietas ſine moꝛa ẽ exhibẽda. xlvj. F.
¶ Pylatꝰ nõ audiuit ſolutõꝝ veritatis tribuſ de cauſis. lj. A
§. Tertio q̃ ad veritatẽ
¶ Pylati hiſtoꝛia. lj. G. ¶ Per totũ
¶ Pylati ⁊ herodis amicicie ⁊ inimicicie cauſa. lj. G. §. ¶ Herodes aũt
¶ Placere dõ volẽs dꝫ tria ſuare. xxj. E.
¶ Planete dicũt a grecis adoꝛati. clxxv. B.
¶ Plauſtꝝ fratrib⁹ petẽtib⁹ negans punitur cclxuj. F. §. Cũ frẽs
¶ Plenitudinis ſignum triplex. lxvuj. E. §. Triplex eſt
¶ Pluuia oꝛatione facta ceſſauit. cvuj. F. §. Cũqꝫ
¶ Pluuia oꝛõe facta deſcẽdit. xlvuj. G
¶ Dopule meꝰ q̃re in paſceue dꝛ. lj. A. §. Hẽcundo er.
¶ Poꝛtari debet chriſtus quattuoꝛ modis. xcv. A
¶ Predicatoꝛ ſilẽtiũ imponẽti aues obediũt. clxuj. G. §. Cũ apõ. cvuj. A
¶ Predicatoꝛes ꝓſtellas figuraãt. cvuj. A
¶ Predicatoꝛes q̃libet vane glie reſiſtere debẽt. cxv. G. §. Quadã
¶ Predicatoꝝ oꝛdo quõ ⁊ quo tpe ꝓfirmatꝰ fuit. cv uj. B.
§. ¶ Poſt hoc aũt
¶ Predicatio fieri debet tripliciter. cvuj. C.

§. Sacerdos quidam
Predicare Johis triplr fuit cõmẽdabile. lxxx. F. §. Et notãdũ
Predicatio multũ placz deo. cviij. E. §. Sacerdos quidam
Predicatõz audiendo pctõr quertũ. crlv. A. Circa medũ
Predicatõis cã orõ fctã corpalẽ expellit infirmitatẽ. lxj. B. §. Frat.
Predicũt futura qñqz viri boni. cvij. B. §. Cũ in. cxv. B
Predones ecclesiastica tpalia rapiẽtes puniunt. xxx. B
Prelatus nõ dz timere mortẽ ppẽ vtilitatez xxxvj. B
Premũ magisterij pueroz quale qñqz est xix. A
Promissio fuit dei qñqz ꝓplet in vita vl' p9 mortẽ. cij. E
Puella ygo maria q̃dragesima die p̃sentatur in templo triplici rõne. xxxvij. A. §. Quare aũt
Puelle iuuentutem suam deo dare debẽt. clxiij. A
Puelle coreas z vanitates vitare debent. clxiij. B
Puer exñs in vtero reuelat qñqz q̃lis futurus sit. cvij. A. In ꝓncipio. cxv. B.
Puer appetit nasci ppter q̃ttuor. cx. A
Puer libẽter studere dz. cvij. A
Puer nõ sustinẽs incãtatiões cui9 liberat. cxv. B. Circa medũ
Pueri in seruitio dei ꝓstantes esse debent. xlviij. A
Pueri qñqz p̃nosticant quid facturi sint. c. lxxvi. A
Pueroz bonoz meritis qñqz dõs miscẽdiaz opat. lxxvij. B
Pulcritudo quandoqz impedit seruire dõ clxv. B
Pulcritudo q̃ntuplex. crli. A
Purgatio ab infamia q̃nqz modis. xxxvij. B. §. Quarta rõ.
Purgandoz tria sunt genera. clviij. A. §. Illoz aũt
Purgandoz animab9 diuersa loca deputant multiplici de cã. clviij. B
Purgatorij patricij. xlix. B

Questiones tres facte sũt xp̃o ascẽdẽti. lxvij. B
§. Hyronimus
Questionib9 tribus respõsio a demone cũ quodã magistro. cxviij. F.
§. Legitur
Quies in hoc mundo haberi non potest clxxij. A
Quinquagesima instituta est ppter tres rationes. xxxij. A

Raptores reruz ecclesiasticarum a deo punũt. xxi. B. xxx. B. cxij. E
Reddere debem9 bona p malis. viij. B
Post medium. lxij. B. ij. J
Regina celi quõ ꝓmo ãgeli cãtauerũt. xlvi. B. In fine
Regnũ celoz q̃nqz denarius acq̃rit. xxij. A
Religiosus qualẽ vitã ducere dz. cviij. B. cxv. B. F. G
Religiosus vitã cõmunem seruare debet. clxiij. B
Religiosus pentes obliuisci dz. clxx. A.
Religiosus verus dz habere q̃ttuor. clxx. B
In medio
Religiosi nõ debẽt habere ꝓpriũ. xxi. F. §. Frater. xlvi. k. §. Legit
Religiosi tria habere debẽt. clxx. A
In medio
Religiosi qualiter studere debẽt. cxv. B.
Religiosi curias magnatoz fugere debent clxiij. B. §. Cũ apud.
Religionis vtute q̃dã a vinculis liberantur cxv. C. In fine
Religionẽ volẽs intrare pen tib9 nõ dz credere. cxv. C
Religionem intrantib9 verbũ notabile dz. cxv. C
Religionẽ intrãtes nõ bona intẽtiõe vitam male finiunt. clxiij. A

Relinquẽtib⁹ pentes ⁊ ppriã volũtatẽ eterna pmia pmuttũt.lxxvj.B
Reliqe sctoꝝ cum reuerẽtia sũt hñde.xc.B. §.Apibus
Reliquie sctoꝝ ab angelis pspere deducunt xcuij.C
Reliqe sctoꝝ ab angelis honorãt.cvij. B §.Translatio
Reliqe sctoꝝ honorate demones cruciant. cvij.B.§.Translatio.
Reliqe sctoꝝ a mortuis honorãt.cvij.B
Reliqas sctoꝝ irreuerẽter tractãtes punũt cxlviij.B. In fine
Reliquijs sctoꝝ demones cogunt reuerẽtiam exhibere.cvij.B
Reliquijs sctoꝝ aspides reuerẽtiã exhibent xcuj.B
Res sanctas irreuerẽter tractãs punit.cxx. B.§.Apud anthiochiã.
Rñsio dñici ⁊ frãcisci cardinali hostiẽsi ꝺ platõib⁹ cxluij.E.§. In vbe romana
Resurrectõis humane vera testificatio xcvj.A
Romanoꝝ maria occisio fcã fuit.clxxvj H

Sacerdos in maxima reuerentia haberi debet.cxluij. H. In fine.

Sacerdos sup reges est honorãd⁹.clxj.B. ¶ post pncipũ
Sacerdos ꝺ vgine maria tãtũ celebrãs priuat.ſz vgo maria ipm restituit.xi.C.§.Sacerdos.cxxvj.B.§.Sacerdos
Sacerdotis man⁹ in missa osculata pctõrẽ sanctificat.cvuj.E
Sacerdoti celebrãti angel⁹ rñdit.xlvj.H §.Cũ apud
Sacerdotes nõ reuereri piculũ est.lv.C.
Saluari volẽs qd facere ꝺz,xxj.E
Salue regina antiphona quõ inuẽta fuit. clxxvj.K
Sancte de⁹.sctẽ fortis qui inuẽtũ fuit ⁊ quõ vtuosum.lxvj.B.§. In hmõi aũt
Sanctũ hoiem facũt tria.xxxix.A.
Sancti iuuãt suos deuotos.uj.B.xcuj.H.
Sancti ꝺuotos suos liberãt a demõis illusione.xvj.H.§.Narrat
Sancti deuotos suos ĩ infirmitate visitãt ⁊ ꝛsolant.lvj.E
Sancti deuotos suos sanãt arte curgica cxxviij.A.B
Sancti suos deuotos sine pnĩa decedere ñ pmittũt.xc.B.§.Nobles.
Sanctis suis deuotis aliqñ apparent.ix. J §.Sanctus
Sctũ tpalia eccl⁹ suã defendũt.ij.J
Sancti tpalia ꝛtinuerunt.xxvj.A
Sctũ pascũt cibo diuino⁹ misso.xv.B
Sancti viri añcedẽtia q̃z pñtia vidẽt in spũ xlviij.C.B.E
Sancti viri vidẽt qñq̃z cogitatões aliorũz. xlviij.E.§.Quadã vice.
Sancti viri demones expellunt.lv.B.cxv. H.§.Cũ a sũmo.⁊.§.Apud
Sancti viri suas reliqas honorari volunt lxxxj. J n medio.lxj.B.§.Abbas qdã
Sancti pl⁹ pñt defuncti q̃z viuẽtes.lxj.E L §.Cũ in.
Sctũ inuocãt triplici de cã.lxvj.B
Sctũ visitãtib⁹ reliqas suas auxiliũ in die iudicij pmittũt.lxxxij.B
Scti multa tormẽta passi sũt.xcj.A.B
Sancti suis peregrinis in via subueniunt. xcuj.B.E.F
Sancti voluntarie patiebantur.xcv.C
In medio B
Sctũ a leonib⁹ ⁊ vrsis non ledunt.lxxv. B In fine
Sancti in tẽpestate maris subuenũt inuocantib⁹.uj.C
Sancti viri mori desiderãt.xlvj.A.cxv.F. §.Quadã vice
Sctũ in celo exñtes ꝓpatiunt afflictis ⁊ cõsolant eos.cvuj.K
Sancti defendũt eis recõmendata.cxxxviij. B.§.Iur quidã
Sanctoꝝ vtus magna ꝓ demones.xxj.B.
Sctoꝝ corpa ⁊ sepulcra ĩ reuerẽtia habẽt a xpo.xxxix.F
Sctoꝝ corpa aialia reuerẽt.lxix.A
Sctoꝝ corpa lõgo tempe integra quãdoq̃z

pseuerãt.xxx.B.lxxxj.A. In fine
Sctõz corpa dicunt pciosa q̃nq3 rõnibus. clvij.C
Sctõz glia fidelib9 reuelat.lxxxix.B
Sctõz dignitas ẽ quadruplex.clxvij.C
Sctõz reb9 tacti a maleficis liberãt.xcvij.A §.Q3 cũ.
Sctos molestãtes gũt punit.xlj.B.xlvij C.lxxj.B. In fine
Scdos affligẽtes mala morte decedũt.xluj. B. In fine
Sctõs inuocãtes a pcis maximis liberant xcvij.B
Sctis 9s i necessitate succurrit.xix.A. xxj.B.Circa finem.xxv.B.xxvj.A
Sctis mortuis defuncti reuerentiã exhibẽt. xxvij.G
Sanctis viris serpentes obediũt. cxxvij.A. In fine
Sanctis reuerentiam exhibent sensibilia xlvij.F.G
Sctis viris aialia 7 volatilia obediũt.xlvij. C.§. Presbyter
Sctis viris oẽs creature obediunt excepto peccatore.cxxvij.C
Sctis detrabẽtes punitur.cxlvij.k
Sanctitas bonoz in morte mirabilit reuelatur.lxxxix.B
Sanguis xpi effusiões septẽ.clxxvij.C.
Sapiẽtia a morte liberat 7 grãm regis impetrat.lxvij.F
Saraceni quõ decepti sunt.clxxvi.B
Saracenoz fides.clxxvj.D.E.F.G
Scala p quã celũ ascẽdit q̃tuoz gd9 habet. clxvij.A.
Scisma fuit in eccia .clxxvj. A.B
Scptura facta manu sui dei temptationes fugat.cxlvij.B.§.Cũ frater
Seculares pl9 studẽt placere mõo q3 serui dei deo.cxlv.A
Septuagesima instituta est ppt tres rões xxj.A
Sepulcra sctoz q̃nq3 pphanãt.cxx.C
Sepulcra sctoz fugãt demões de corpibus hoim.lxj.J. In fine
Sepulture sctoz mirabilit facte.xcvij.C
Serenitas oroe serui dei impetrat.xli. B In fine
Seru9 dei p aia xpi mortis piculo expoit se lx.B
Seru9 dei nec terrorib9 nec pmissionib9 coruptt.xxxix.B
Seruũ dei cogitatões impediũt ad salutẽ. clxx.B. In fine.
Serui dei ab inimicis defendunt.lv.C
Serui dei ab inimicis 7 elemẽtis ledi ñ pñt. cij.B.C
Serui dei excellentib9 ñt vtutes.lv.B
Serui dei p volucres a deo pascũt.xv.B xxxvij.A
Serui dei i bono fortati viriliter agunt. lix.B
Serui dei clauis carceris9 trãsferũt.cv.B.
Serui dei eligũt puniri i hac vita pot9 q3 i alia.xlvj.J.Circa finẽ.clvj.A. In fine
Serui dei mulieres videre nolũt.clxx.A. In pncipio.clxxij.A.§.Patrona
Serui dei modicũ dormire dñt.clxxij.B
Serui dei multũ flere debẽt.clxxij.B
Serui dei silentiũ tenere dñt.clxxij.A
In pncipio 7 in medio
Serui dei bona tpalia despicere debẽt.clxxij.B.§.Cũq3 pat
Serui dei bona p malis reddere debent xlvij.A
Serui dei q3 sunt i vili bũu tñ bonoz ãdi sunt. clxxv.C.§.Deinde
Serui dei p xpo patti desiderãt. xxx.B. xxxvj.B.xxxix.B
Serui dei dulcit moriũt.clxxv.k. In fine
Serui q̃nq3 dñs nocere pñt.clxxvj.C.A. §.Deniq3
Seruoz dei aq̃ manuũ rebuata cecũ illuiat xlj.B
Seruoz dei aliq̃ vtutes.clxxij.A
Seruos dei offendẽtes puniũt.ij.§.v.B. cv.A
Seruos dei ds mirabilit defendit.xlj.B
Seruos dei i suis tribulatõib9 angel9 adiuuat 7 psolat.cv.A. In medio.
Seruus dei fere silvestres,aues familiares fuit.xxxviij.A.cxlvij.G

Tabula legendarum

Seruis dei ꝛ vbis eoꝝ irrisiones facientes puniunt̃.xli.A. In fine
Seruire deo volẽtes aliqñ multas tribulationes patiunt̃.clvj.A. Circa finẽ
Seruire deo volẽtes impediũt parentes ꝓ posse.clxxv.A
Seruiẽtes deo inuenũt eũ.xcv.C
Septagesima instituta est ꝓpt̃ tres rationes xxxu.A
Simonia miraculose in epo inuenit̃. clxxvi A.§. Hildebrãdus
Sinagoga ne ꝓstrueret̃ miraculose oñdit̃ cxx.C
Societas mala est fugienda.lxi.B
Solis eclipsatio in passione christi. clxviij. A.B
Sonꝰ suauis fit tribꝰ modis.xxxu.A
Sorores q̃dã durã duxerũt vitã.c.A
Spũssctũs duobꝰ modis mittit̃.lxviij.B
Spũssanctꝰ in q̃ntuplici spẽ mittit̃.lxviii.B §. Et notandũ
Spũssãctus tribꝰ vicibus aplis datus fuit. lxviij.B
Spũssanctus qualiter in aplos missus fuit.lxviij.C
Spũssanctꝰ qñq; sanctitatẽ bonis reuelat xxvj.A
Spũssanctꝰ apparuit in igne mltiplici rõne lxviij.F
Spũssanctus apparuit in linguis igneis triplici rõe.lxviij.C. In fine
Spũssanctus veniens sex vtilitates facit. lxviii.D
Spũssctũs magnificat eũ i q̃ hãbitat.xxvj.A
Spũm sanctum recipientes q̃les esse debẽt. lxviij.B
Spõsus q̃nq; dꝫ habere.xxuij.B
Spõsus q̃nq; bñficia ꝓfert sponsis suis xxuij.C
Statua xpi berbis vtutẽ sanatiuã infundebat.c.B.§. Refert eusebꝰ.
Sternutãtibꝰ q̃re dꝫ dñs te adiuuet.lxvj.A
Studẽdũ in libro caritatis.cviij.D
Studẽtes lectionibꝰ ꝛ oꝛoibꝰ assidue vacare debẽt.cviij.A
Sudarium dñi quomõ fuit rome portatũ. lj.B. Circa mediũ.§. Cũq;
Superbia deo est odibilis.cxx.C
Superbia ꝛ iactantia modicum durare pñt xxuij.B
Superbus miraculose extinguit̃.cxxvj. C. In fine
Superiorꝫ honores paruo tempore durant cxxv.B
Suspendium triplex.cxviij.A

Tacitumitas est vtilis suo dei.clxxij. A §. Quidã etiã
Tactus mulieris est periculosus.clxxij.A. §. Illus etiã
Te deũ laudamꝰ qñ ꝛ a quibꝰ ꝓpulatũ fuit. cxx.C
Tpalia pcibꝰ sanctoꝝ virorꝝ augmentant̃. xvj.B.
Tpalia augmẽtant̃ oblatõs i eccia facientibus.xxxviij.B
Tpalia ꝓpa miscdie nõ minuunt̃.uj.C.§. Quodã tpe.
Tempalia bonis diuidere nolẽtes amittũt cxlj.
Temptatiõem demonis pena corpis fugat xlviij.B
Terrena apli despiciebãt.cxviij.B
Testamẽtũ fec̃ xps.lj.A.§. Primo ex eo. In fine
Testamentũ tria continet optima,cxv.k §. Tandem
Testes ꝓ pctõres sũt tres.j.A
Tormenta sanctis ludus est.xxv.C Post mediũ
Tormenta sanctis qñq; a pentibꝰ inferunt̃ xcu.A
Tormẽta sctis parẽtes inferẽtes a dõ puniuntur.xcuj.B
Tormẽta qñq; tortores occidunt.cxxuj. B.C
Tormẽta multotiẽs sctos ledere non pñt. xcuj.A.B.xcv.B.cxxxuj.B.C
Tormẽta sustinẽtes dꝫ ꝓfectũ visibiliter. vuj. B.cxvj.B

Trabs vna breuis in ope eccie. oꝛõe fulsa p̄/ longata est. cxij. B. Gregoꝛius q̄z
Transfiguratio xp̄i q̄n facta est. cix
§. In hac die.
Trib⁹ sacerdotal⁹ z regalis cognatõe p̄iun/ gebant. cxxvj. B Qz mix
Tribulatio p̄sns modicū durat. cv. A
Tribulatõis tpe ad sctõs dei recurrẽdū est. xc. B. C
Tribulatões p xp̄o patient sustinẽtes ñ de/ relinquit de⁹. xcvj. A
Tribulatões ꝓzãtes ꝓsolatõz p̄stinaz re/ cupant. vij. C. §. Quodã tpe
Tribulatões ꝓsolatões sequunt. clxvij. B
Tribulati ad sctõs sibi deuotos recurrẽtes liberant. iij. C. B
Tribulati q̄cūq; tribulatõe ad aliquẽ sctũz recurrere debẽt. lxj. C. B
Trinitatis pulcrū exemplum. clxxvj. A. §. Añ vero
Trinitatis vnitas miraculo comp̄obatur clxxvj. A. §. Añ vo
Turturis ꝓp̄rietas. xxxvj. B. In fine

Uenenū seruis dei

nocere nõ p̄t. ix. F. xlviij. B
Uenit xp̄s p̄pt leprem vulnates in mundum. j. C
Uerbum dei ad penitentiam ꝓuocat. lv. C
§. Quidã hereticus
Uerbū dei libenter audiri debet ꝓpter qua tuoꝛ. v. C
Uerbū dei p̄pom̄ dz cibo coꝛpis. viij. B
Uerbū dei audiendū est patient. xlix. A.
Uerbum dei q̄s p̄mo p̄dicauit i antiochia. xxvj. B
Uerbū dicat notabile religionẽ intrantibus cxv. C. In fine
Uerbū optimū hospitantib⁹ est dicendum. xlj. A In fine
Uerba sacre scripture magne sunt virtutis lxxvj. B
Uerba iactantie vl̄ vanitatẽ sonãtia depre/ menda sunt. xlvj. C
Uerba maledicta loquens punitur. cxiij. B
§. Bubulcus
Uerba tria vtilia custodienti. clxxv. B
Ueritas examinata a duobus ipedit. z a du/ obus adiuuat. clxxv. C
§. Deinde q̄tuoꝛ
Uestis p̄ciosa religiosis nõ ꝓuenit. cxix. B.
Añ finem
Uestigia pedũ xp̄i remãserũt in terra. lxvij A. Circa finem
Uexatio sola intellectuz dat auditui. cxv. C. In fine
Uictoria deo dat. lxxxj. A.
Uictus z vestimentum vicarij qualis fuit. lxxxiij. A
Uidua se totã fruitio dei dare dz. xxix. B
Uidua in acerbitate z bũlitate z pauptate se ꝓuare dz. xxix. C
Uiduis afflictis meritũ est subuenire. xlvj. B
Uesp̄i septẽ. clxxvij. C. Añ mediũ
Uincula sanctoꝛ liberãt ab infirmitate z ẽ momo. cv. B. In fine C
§. Quãte aũt
Uindicare se bõ nõ dz. xviij. C. In fine
Uindicta de pctõꝛib⁹ nõ est appetẽda sed pe nitentia. lij. B. In fine
Uirginalis stat⁹ melioꝛ est q̄z coniugalis. cxxv. B
Uirginitas a spũsctõ custoditur. iij. C.
Post medium
Uirginitas est regina vtutũ. v. B. In fine.
Uirginitas in coꝛpe mortuoꝛ redolet. cviij. A. §. Cũ igit̄
Uirginitas dura pnia ꝓseruat. cxlj. B.
Uirginitas p rosas z lilia designat. clxiij. B In fine
Uirgo linguata post mortẽ visibiliẽ punit cxij. B. §. Refert.
Uirgo maria petijt ne demones videret in morte. cxiij. A. In medio. K. In p̄ncipio
Uirgo beata suos suos deuotos ꝓsolatur z sanat. xxxvij. C
Uirgo maria suo deuoto manũ amputa/ tã restituit. lxxxij. A
Uirgo maria sui deuoti aiam a demõibus eripuit. cxiij. B
Uirgo maria sue deuote meritis virũ a po/

Tabula legendarum

testate dyaboli liberat ⁊ ditat.cxuij. H
§.Miles
Virgo maria suos deuotos a morte libat. cxxvj.H
Virgo maria eā salutātē sepi⁹ a suspēdio liberat.cxxvj.H.§.Erat q̄dā
Virgo maria suā missam dicētē d̄ māu ēpi liberauit.cxxvj.H.§.Sacerdos
Virgo maria officiū ei⁹ deuote dicētē de iudicio dei liberauit.cxxvj.H
§.Quidā clericus
Virgo maria eā inuocātē ab incēdio liberauit.cxxvj.I
Virgo maria suos dei vindicat a malʼboībus.xxx.C.Iñ finē
Virgo maria triplicē grām inuenit.l. B
In medio
Virgo maria grā plena fuit ꝓpt̄ q̄ttuor q̄ i mēte habuit.l.A.In fine
Virgo maria tobez baptistā d̄ tra ꝓmo leuauit.lxxx.B.In fine
Virgo maria sanctitatē bonoꝝ manifestat lxxxix.A.Post mediū
Virgo maria ipetrat pctōrib⁹ venā pctōrū l.E.§.Quidā miles
Virgo maria pegrinos a demōib⁹ liberat. xcuij.E.In fine
Virgo maria orat p hūano genere.cvuj.C
Virgo maria frēs ꝓdicatores hoīb⁹ dedit cvuj.C
Virgo maria sua vnctōe ardorē ꝓcupiscētie a frē extinxit.cvuj.C.§.Rome vo
Virgo maria xp̄m iratū mundo pacificat. cvuj.C
Virgo maria subuenit eā inuocanti.cxuj. B.§.Bubulcus.cxuij.I.§.Quidā mōach⁹
⁊.§.Quedā mulier.
Virgo maria suas missas celebrātes bonorauit libent.cxxvj.H.§.Sacerdos
Virgo maria filio vidue reddito. suū recepit.cxxvj.F.§.Quedā mulier
Virgo maria ī suo deuoto zelotipiā oīdit. cxxvj.H.§.Fuit quidā
Virginis marie imago pestē fugauit.xlvj. D.Post mediū
Virginis marie annūciatōis dies. fuit dies multoꝝ operꝝ dei.l.B.In fine.
Virginis salutatio a demōis potestate liberat.l.E.§.Quidā miles
Virginis salutatio pcīōrē ꝓuertit.l.E. §.Quidā miles
Virgini marie q̄lia officia cōmittunt̄ i celo. cxuij. K
Ante finem
Virgini marie displicet q̄ a diuti⁹ ab ipa male faciant.cxuij. B.
§.Cum dux
Virgini marie q̄ militauit ab ea est honoratus.cxxvj.F
Virginem mariā salutare inuitāt tria.l.A. In medio
Virgines solas velare instituit leo. lxxxuj.A
Virgines in q̄ttuor excellūt.clvij. E
§.Quarta differentia.
Virginū ordines signat sanctuariū.clxxvij. B.Post ꝓncipiū
Virginibus pulcerrima predicatio lxx.A
Viri bona vxoꝝ impedire non debent. clxuj.B
Viri quodāmodo vxoribus dominantur lxx.A
Virtutum duodecim gradus.v.B.§.Do vnum a̅ūt
Virtutes q̄ttuor.in q̄ttuor domib⁹ inuenire cvuj. D
§.Quidam scolaris
Visio nocturna aliq̄n vera est.xlvuj. C.
§.Cum quosdam
Vita triplex.lxxvij.A
Vita sanctoꝝ desiderata.lv.E
Vita sanctoꝝ laudāda.lv.E
Vita cui⁹ finē q̄z credat.xj.B.
Vita in virtutibus plena ducenda est. lxj.B
Vita bona predicat efficaciter.cvuj.B.
§.Disputatus
Vita religioli qualis esse d̄z.cvuj.D
Undecies milies pater noster dicētes solatiū ꝙginū in morte hūt.cluj.C
Circa finem

Volũtas dei est vt sancti patiant. lxxxvij. E.
In fine
Voluntas carnis multa mala operatur cxxxv.B
Vomitum medicina bona sanans. cxl.B.
In ꝓmo.§.
Votũ negligẽt soluẽs punit. lij.B
Vota nõ ꝓplere sanctis displicet. cluj.C.§.
Vbbas quidã
Vxor virũ suum mducere debet ad bonum cxxvij.B.C
Vxor aiam viri plꝰq; corpus diligere debz. cxxvij.B
Vxoris innocẽtia sup vomeres ignito pbata est. cxij.C.§.Legit in vita
Vxoris suspitio p ignẽ purgata fuit. cxij.C
§.Legit in vita
Vxoris oꝛõe vir salu⁹ fuit. clvij.B
Vxorẽ alicui dare piculũ est. cxix.C

Xps illisus fuit qua
tuoꝛ vicib⁹. lj. B
Xps ter lacrimatus fuit. lj.A
§.Quinto ex eo
Xps inq̃ntũ ds habuit q̃ttuoꝛ excellẽtias lj.A.§.Secdo fuit
Xps inq̃ntũ hõ bũit q̃ttuoꝛ excellẽtias q̃bus ornata fuerũt cornua crucis. lj.B
§.Quarto in cruce
Xps oĩa remedia ꝓ oꝛiginale pctũm i se assumpsit. xxxvij.B
Xps pbat volũtarie passus fuisse q̃nq; rõnib⁹. lj.C.¶Post mediũ
Xps in cruce fecit testamentum. lj.A
In ꝓncipio
Xps in cruce pẽdẽs quõ ad amorẽ suũ peccatoꝛes traxit. lj.C
Xps resurrexit q̃nq; modis. lij.A
§.Circa tertiũ
Xps ter modis se vere resurrexisse pbauit. lij.A.§.Circa tertiũ
Xps resurrexit ppt̃ q̃ttuoꝛ nrãs vtilitates lij.C.§.Circa q̃ntum
Xps resurgere nõ distulit i die iudicii tripli ciroñe. lij.C
Xps resurgens apparuit decem vicibus lij.B
Xps in die resurrectionis quinq; vicib⁹ apparuit. & aliis diebus post etiaz q̃nq; vicib⁹ lij.B
Xps resurgens qualiter eduxit vinctos de limbo. lij.F
Xps diabolũ ad nihilũ redegit. xxj.B
Xps suos suos volẽtes ꝓuerti multiplr ꝓsolat. luj.A.¶In fine
Xps p seruos suos pugnat. lvj.B
Circa finẽ
Xps q̃ttuoꝛ modis portari dz. xcv.A.
Xps & sancti suos deuotos in morte visitãt & ꝓtegãt. c.C.
Xps minabat mõm destruere. cviij.C
Xps illa boꝛa q̃ nat⁹ est desiderãti apparuit. cxv.B.¶Post mediũ
Xpi benignitas est magna erga peccatoꝛes lij.B
Xpi vestis ira tũ reddit mansuetum. lj.B
¶Post medium
Xpian⁹ spẽ alẽ sctũm hrẽ dz. xc.B.§.Nolens & §.Clericus q̃dam.
Xpiani falsi magis sũt i ꝓfundo inferni q̃z pagani. xvij.B. in fine

Ymago christi per
cussa multum sanguinem emisit. cxxx.B
Ymago virginis pestem fugauit. xlvj.B.§.
Sed q̃ adhuc
Yoꝛopicꝰ q̃dã in domo ꝓdicatoꝛ curat⁹ est lxj.L.§.Anno dñi

Zacharias propter
dubitatõnem plagã solus incurrit multiplicatiõne. lxxx.B

Finit tabula feliciter

Tabula legendarum

Incipit prologus

sup legendas sanctor quas collegit in vnū frater Jacobus nationeIanuensis ordinis fratrum pdicatorum.

Vniuersum tem
v pus pñtis vite i quattuor distinguit. s. in tps deuiatōnis. renouatiōis siue reuocatiōnis, pciliatiōis, z pegrinatiōnis. Temp⁹ deuiatiōis fuit ab Ada usq; ad moysen. Et istud tps repñtat ecclia a septuagesima usq; ad pascha. Vñ z tūc legit liber Ge neseos. s. in q ponit deuiatio primor parentū

Temp⁹ renouatōis siue reuocatōis. incepit a moyse z duravit usq; ad natiuitatē xpi In q boies p ppbetas ad fidē reuocati sūt z renouati. Et istud tps repñsentat ecclia ab aduētu usq; ad natiuitatē xpi. Vñ tūc legit Ysaias. vbi de hac renouatiōe apte agitur.

Temp⁹ recōciliatōis est tps in q p xpm sum⁹ recōciliati. Et istud tps repñtat eccia a pascha usq; ad pēthecosten. Vñ z tūc legitur Apoc. vbi plene agit ō mysterio recōciliationis.

Temp⁹ pegrinatiōis est tps pñtis vite in quo pegrinamur z in pugna semper sum⁹. Et illud tps repñtat ecclia ab octaua penthecostes usq; ad aduentū dñi. Vñ tūc leguntur libri regū z machabeor in qb⁹ ō multiplici pugna agit p quā nostra pugna spūalis signat. Temp⁹ aūt illud qō est a natali dñi usq; ad septuagesimam ptim ptinetur sub tpe recōciliatōis qō est tps leticie. s. a natali usq; ad octauā epiphanie. ptim sub tpe pegrinatōis. s. ab octaua epiphanie usq; ad septuagesimā.

Et potest accipi hec q̄drupler temporr variatio. Primo penes q̄tuor temporr distinctōes. vt hyems referat ad p̄mum. ver ad secundū. estas ad tertiū. autūnus ad q̄rtū. Et rō a p̄propriatiōis sanus patr. Secūdo penes q̄tuor partes diei vt nox referat ad p̄mū. mane ad secundū. meridies ad tertiū. pspera ad quartū. Licet aūt p̄us fuerit deuiatio q̄z renouatio tñ eccia oīa officia sua posuit incipit in tpe renouatōis q̄z deuiationis. i. in aduentu posuit q̄z in septuagesima. Et hoc duplici rōne. Primo ne videatur incipe ab errore. tenet em rem z non seq̄t ordinē tpis. sic z ewāgeliste sepius faciūt. Secūdo quoniā p aduentū xpi omia renouata sunt. ppter qō tps istud dr tps renouationis. Apoc. xxi. Ecce ego noua facio oīa. Congrue igit in hoc tpe renouatiōis eccia omnia officia sua renouat. Vt igit ordo tēporis ab eccia distinctus seruet. primo agemus de festiuitatibus q̄ occurrūt infra tps renouatiōis. qō tps repsentat eccia ab aduentu usq; ad natiuitatē dñi. Secūdo de illis que occurrūt infra temp⁹ qō partim ptinetur sub tempe recōciliationis. partim sub tempe pegrinatōis. quod temp⁹ repsentat ecclesia a natiuitate usq; ad septuagesimaz. Tertio de illis que occurrūt infra temp⁹ deuiationis. quod tempus repñtat eccia a septuagesima usq; ad pascha. Quarto de illis que occurrūt infra temp⁹ recōciliatiōis. qō tps repsentat ecclesia a pascha usq; ad octauam penthecostes. Quinto de illis que occurrūt infra temp⁹ pegrinatiōis. qō temp⁹ repsentat ecclesia ab octaua penthecostes. usq; ad aduentum.

Explicit prologus

Incipiunt capitula

De festiuitatib⁹ que occurrunt infra tps renouatōis

De aduentu dñi Legenda ꝑma
De sctō andrea apl'o Legenda .ij.
De sancta nicolao.iij.
De sancta lucia virgine.iiij.
De sancto thoma apl'o.v.

De festiuitatib⁹ que occurrunt infra tps qō ptum xp̄i sub tpe reconciliationis ⁊ partum sub tempe pegrinationis

De natiuitate dñi.vj.
De sancta anastasia.vij
De sancto stephano.viij.
De sctō iohe apl'o ⁊ euāgelista.ix.
De innocentibus.x.
De sctō thoma cantuarien̄.archiep̄o.xi.
De sancto siluestro.xij.
De circumcisione dñi.xiij.
De epiphania dñi.xiiij.
De sancto paulo heremita.xv.
De sancto remigio.xvj.
De sancto hilario.xvij.
De sancto machario.xviij.
De sancto felice in pincis.xix.
De sancto marcello.xx.
De sancto anthonio.xxi.
De sancto fabiano.xxij.
De sancto sebastiano.xxiij.
De sancta agnete virgine.xxiiij.
De sancto vincentio.xxv.
De sancto basilio.xxvj.
De sctō iohe elemosynario.xxvij.
De ꝓuersione sancti pauli.xxviii.
De sancta paula .xxix.
De sancto iuliano.xxx.

De festiuitatib⁹ que euenūt infra tps dentationis

De septuagesima.xxxj.
De sexagesima.xxxij.
De quinquagesima.xxxiij.
De quadragesima.xxxiiij.
De ieiunio quattuor temporū.xxxv.
De sancto ignacio.xxxvi.
De purificatōe beate marie v̄ginis.xxxvii.
De sancto blasio.xxxviii
De sancta agatha.xxxix.
De sancto vedasto.xl.
De sancto amando.xli.
De sancto valentino.xlii.
De sancta iuliana.xliii.
De cathedra sctī petri.xliiii.
De sancto matheo apl'o.xlv.
De sancto gregorio papa.xlvi.
De sancto longino.xlvii.
De sancto benedicto.xlviii
De sancto patricio.xlix.
De annunciatōe dñica.l.
De passione.li.

De festiuitatib⁹ que occurrūt infra tps reconciliationis

De resurrectione xp̄i.lii.
De sancto secūdo martyre.liii.
De sancta maria egyptiaca .liiii.
De sancto ambrosio.lv.
De sancto georgio martyre.lvi.
De sancto marco euāgelista.lvii.
De sancto marcello papa.lviii.
De sancto vitali.lix.
De v̄gine quadā anthiocena.lx.
De sancto petro nouo martyre.lxi.
De sancto philippo apl'o.lxii.
De sancto iacobo minore.lxiii.
De inuentiōe sancte crucis.lxiiii.
De sctō iohe apl'o añ portā latinā.lxv.
De letania maiore ⁊ minore.lxvi.

Tabula legendarum

De ascensione dñi.lxvij.
De spiritu sancto.lxviij.
De sanctis gordiano ⁊ epimacho.lxix.
De sanctis nereo ⁊ achilleo.lxx.
De sancto pancratio.lxxj.

De festiuitatibus que occurrūt infra tps pegrinationis

De sancto vrbano.lxxij.
De sancta petronella.lxxiij.
De sctis petro exorcista ⁊ marcellino.lxxiiij.
De sanctis p̄mo ⁊ feliciano.lxxv.
De sancto barnaba.lxxvj.
De sanctis vito ⁊ modesto.lxxvij.
De sanctis quirico ⁊ iulita.lxxviij.
De sancta marina.lxxix.
De sancto Johe baptista.lxxx.
De sanctis geruasio ⁊ pthasio.lxxxj.
De sanctis Johe ⁊ paulo.lxxxij.
De sancto leone papa.lxxxiij.
De sancto petro apl'o.lxxxiiij.
De sancto paulo apl'o.lxxxv.
De septē fratrib⁹.lxxxvj.
De sancta theodora.lxxxvij.
De sancta margaretha.lxxxviij.
De sancto alexio.lxxxix.
De sancta maria magdalena.xc.
De sancta brarede v̄gine.xci.
De sancto appollinari.xcij.
De sancta christina.xciij.
De sancto iacobo maiore apl'o.xciiij.
De sancto christofero.xcv.
De septē dormiētibus.xcvj.
De sanctis nazario ⁊ celso.xcvij.
De sancto felice papa.xcviij.
De sctis simplicio ⁊ faustino ⁊ beatrice.xcix
De sancta martha.c.
De sanctis abdon ⁊ sennen.cj.
De sancto germano ep̄o.cij.
De sancto eusebio.ciij.
De sanctis machabeis.ciiij.
De festo sci petri apli ad vincula.cv.
De sancto stephano papa.cvj.
De iuētiō e sci stephani p̄thomartiris.cvij.
De sancto dominico.cviij.
De sancto sixto.cix.
De sancto donato.cx.
De sancto ciriaco ⁊ marcello.cxj.
De sancto laurentio martyre.cxij.
De sancto ypolito ⁊ socijs ei⁹.cxiij.
De assumptō e beate marie.cxiiij.
De sancto bernardo.cxv.
De sancto thimotheo.cxvj.
De sancto simphoriano.cxvij.
De sancto bartholomeo.cxviij.
De sancto augustino.cxix.
De decollatō e sci iohīs baptiste.cxx.
De sctis felice p̄brō ⁊ adaucto.cxxj.
De sanctis sauiniano ⁊ sauina.cxxij.
De sancto lupo.cxxiij.
De sancto mamertino.cxxiiij.
De sancto egidio.cxxv.
De natiuitate gl'iose v̄gis marie.cxxvj.
De sancto adriano.cxxvij.
De sctis gorgonio ⁊ dorotheo.cxxviij.
De sanctis p̄tho ⁊ iacincto.cxxix.
De exaltatō e sancte crucis.cxxx.
De sancto Johe chrisostomo.cxxxj.
De sanctis cornelio ⁊ cip̄ano.cxxxij.
De sancta eufemia.cxxxiij.
De sancto lamperto.cxxxiiij.
De sancto matheo apl'o.cxxxv.
De sctō mauricio ⁊ socijs ei⁹.cxxxvj.
De sancta iustina.cxxxvij.
De sanctis cosma ⁊ damiano.cxxxviij.
De sancto forseo ep̄o.cxxxix.
De sancto michaele archangelo.cxl.
De sancto hieronimo.cxlj.
De sancto remigio.cxlij.
De sancto leodegario.cxliij.
De sancto francisco.cxliiij.
De sancta pelagia.cxlv.
De sctā margaritha dicta pelagi⁹.cxlvj
De sancta thaisi meretrice.cxlvij.
De sancto dionisio cū socijs ei⁹.cxlviij.
De sancto calixto papa.cxlix.
De sancto leonardo.cl.
De sancto luca.cli.
De sanctis crisanto ⁊ daria.clij.
De festo vndecim miliū virginū.cliij.

De sanctis simone ⁊ iuda aplis.cluij.
De sancto quintino.clv.
De sancto eustachio.clvj.
Omniū sanctoꝝ festū.clvij.
De cōmemoratione oīm fidelium animaꝝ clviij.
De quattuor coronatis.clx.
De sancto theodoro.clx.
De sancto martino.clxj.
De sancto bricio.clxij.
De sancta elizabet.clxiij.
De sancta cecilia.clxiiij.
De sancto clemente.clxv.
De sancto crisogono.clxvj.
De sancta ☩ katherina virgine et martyre. clxvij.
De sancto saturnino.clxviij.
De sancto iacobo martyre.clxix.
De sancto pastore abbate.clxx.
De sancto Johanne abbate.clxxj.
De sancto moyse abbate.clxxij.
De sancto arsenio abbate.clxxiij.
De sancto agathon abbate.clxxiiij.
De sanctis barlaam ⁊ ioasaphat.clxxv.
De sancto pelagio papa.clxxvj.
De dedicatione ecclesie.clxxvij.

Sequūtur festiuitates ⁊ legende adiuncte post hystoriam lombardicē finem.

De decem milibus martyrū.clxxviij.
De visitatione beate virginis marie ad elizabeth.clxxix.
De sancto arbogasto.clxxx.
De sancto adelfo.clxxxj.
De sancto iodoco.clxxxij
De sancto othmaro.clxxxiij.
De festo p̄sentationis marie ad templum ī hierusalem.clxxxiiij.
De sancto ☩ onrado.clxxxv.
De sancto hylarione.clxxxvj.
De hystoria karoli magni.clxxxvij.
De conceptione sancte ☩ marie virginis. clxxxviij.
De sancta odilia.clxxxix.
De sancto thimotheo.cxc.
De sancto fabiano.cxcj.
De sancto bonifacio martyre.cxcij.
De sancta scolastica sorore sancti benedicti. cxciij.
De sancto ruperto.cxciiij.
De sancto floriano.cxcv.
De sancto erasmo.cxcvj.
De sancto ☩ kiliano.cxcvij.
De sancto heinrico impatore.cxcviij.
De sancta barbara.cxcix.
De sancta brigida.cc.
De sancto gangolfo.cci.
De sancto vdalrico.ccii.
De sancta affra.cciii.
De sancto oswaldo.cciiii.
De sancta tecla.ccv.
De sancta kunegunde.ccvi.
De sancta dorothea.ccvii.
De sancto wolfgango.ccviii.
☩ iraculū de sancta katherina.ccix.
De sancto ludouico rege francoꝝ.ccx.
Legenda sancti thome de aquino.ccxi.
De sancto marcello parisiēn. ep̄o.ccxii.
De sancta genouefa.ccxiii.
Dominica in ramis palmaꝝ.ccxiiii.
De cena domini.ccxv.

De aduentu domini

Incipit legenda sctōr que lombardica noiat hystoria. Et pmo de festiuitatibus q occurrūt infra tps renouationis qđ repzesentat ecclia ab aduentu vsqz ad natiuitatē domini.

Legenda. I.

De aduentu dñi

Duent⁹ oñi

p qtuor septimanas sagr ad sigficādū q đuplex est aduēt⁹. s. in carnē. in mentē. in mozte z ad iudiciū. Ultia āt septimana vix finit. q sctōr glia q dabit in vltio aduētu nūqz termiabit. Hinc ē etiā q pmū rnsoz pme dñice aduēt⁹ cōputato glia pī q tuor ysus ponet. vt pdictos qtuor aduēt⁹ designet. Quis aūt cui magr ꝓueniat. prudēs lector attēdat. Licz āt qđuplex sit aduētus tñ ecclia spāliter de duplici. s. in carnē z ad iudiciū videt memoriā facere. sic in officio ipius tps patet. Hinc ē etiā q ieiunū aduētus ptim est exultatōis z ptim meroris. Nā rōe aduēt⁹ in carnē đr ieiunū exultatōis. rōe aduent⁹ ad iudiciū đr ieiunū meroris. Et ad hūnuēdū eccla cātat tūc quedā cantica leticie. z ꝑpter aduētū misedie z exultatōis. q dā vo depoūt. z ꝑ ppē aduētū seuere iusticie z meroris

Circa aduētū igit in carnē tria videri pñt. s. aduenīedi oportunitas. z aduēt⁹ necessitas z vtilitas. Oportunitas aduenīedi attēdit pmo ex pte hoīs q pmo ī lege nature ꝓuict⁹ fuit de defectu cognitōis diuie. Nā z tūc ī pessimos errores idolatrie cecidit. z nō coact⁹ est clamare ac dicere. Illumia oculos meos zc. Deinde venit lex iubēs in qua ꝓuict⁹ est de impotēcia. cū prius clamaret. nō deest q ipleat. sz q iubeat. Ibi ei est solūmō erudit⁹. sz nō a pctō liberat⁹. nec p aliquā grām ad bonū adiut⁹. z nō coact⁹ est mutare ac dicere. Non deest q iubeat. sz q impleat. Oportune igit filius dei aduenit qñ homo de ignorācia z impotēcia ꝓuictus fuit. ne si forte añ venisset hō suis meritis saluē ascriberet. z ideo medicine grat⁹ nō essz

Secūdo ex pte tpis. qnīā venit in plenitudine tpis zc Gal. iiij. Et vbi venit plenitudo tē poris zc. Aug⁹. Multi dicūt quare non añ veīt xp̄s. q ñdū venerat pleitudo tpis moderāte illo p quē facta sūt oīa tpa. Veniqz vbi venit plenitudo tpis. venit ille q nos liberaturus a tpe. Liberati aūt a tpe vēturi sum⁹ ad illam eternitatē vbi nullū est tps. Tertio ex pte vulneris z morbi vniuersalis. Quoniā enī morb⁹ erat vniuersalis. oportunuz fuit vniuersalē exhiberi medicinā. Vñ đr Aug. q tūc magnus venit medicus qñ p totum mundū magn⁹ iacebat egrotus. Vñ ecclia in septē antiphonis q cantant añ natiuitatē dñi oñdit multiplicitatē sui morbi. z ad quē libet petit remediū medici. Vñ siquidem aduentū filij dei ī carnē eram⁹ ignorantes siue ceci. penis eternis obligati. serui diaboli. mala pcti consuetudine vincti. tenebris obuoluti. exules a patria z expulsi. idoqz indigebam⁹ doctore. redemptore. liberatore. eductore. illuminatore z saluatore Quia igit ignorantes eram⁹. ideo ab ipo doceri indigebam⁹. Et ideo statim in pma antiphona clamam⁹ O sapientia q ex ore altissimi pdisti zc. veni ad docendū nos viā prudētie. Sz pax pdesset si doceremur z nō redimeremur. z ideo ab ipo redimi postulam⁹ cū in scda clamam⁹ O adonay z dux dom⁹ israel zc. veni ad redimendū nos in brachio extēto. Sz qđ pdesset si essem⁹ docti z redēpti. si adhuc post redemptionē detineremur captiui. z ideo liberari petim⁹ cū in tertia clamam⁹. O radix yesse zc. veni ad liberandū nos. iam noli tardare. Sed quid pdesset captiuis si essent redempti z liberati. sed tamē nondū essent ab omni vinculo absoluti. vt scz sue potestatis essent z libere q vellent ire possent. parū igit pdesset si nos redemisset z liberasset. sz tñ adhuc vinctos retineret. z ideo ab oīb⁹ peccati vinculis educi petim⁹. cū in qrta clamam⁹. O clauis dauid zc. veni z educ vinctos de domo carceris. sedentes in tenebris et vmbra mortis. Sz q illi q diu fuerūt in carcere habēt oculos tenebratos nec clare vidē possunt. ideo post absolutionē a carcere. relīat

De aduentu domini

nos esse illuminãdos vt videam⁹ q̃ ire ꝺbe/amus.⁊ iõ in q̃nta clama m⁹ ℣ oriẽs splen/dor lucis ℟c. veni ⁊ illumĩa sedẽtes i tenebris et vmbra mortis. ℣ si essem⁹ docti. redẽpti ⁊ ab inimicis penit⁹ liberati ⁊ illuiati. q̃d valeret nisi deberem⁹ saluari. ⁊ iõ i duab⁹ seq̃ntibus saluari petim⁹ cũ dicim⁹. ℣ rex gẽtũ veni ⁊ salua boiem quẽ de limo formasti. ℣te. ℣ emanuel ℟c. veni ad sal. nos dñe de⁹ noster. ℣ In ꝓma ãt petim⁹ salutẽ gẽtũ. ℣ñ ꝺr. ℣ rex gẽtũ. ℣ In scꝺa salutẽ iudeoꝝ q̃b⁹ ꝺs ꝺde rat legẽ. ℣ñ ꝺr. ℣ emanuel dux ⁊ legif. no.

℣ Ultimas ãt aduẽt⁹ xp̃i a diuersis sã ctis diuersimode assigit. ℣ ꝑ nãq̃ ꝺs sic ptz Luc. iij. ppt̃ septẽ vtilitates se ꝑcisse ⁊ missũ esse testat̃ dicens. ℣ pũs dñi sup me ℟c. vbi p ordinẽ ꝺt se esse missũ ad pauperes ꝓsolatõez ad captiuoꝝ sanatõz. ad caputꝝ liberatõez ad indoctoꝝ illuiatõz. ad pcõꝝ remissionẽ. ad tot⁹ hũani generis redẽptõz. ad meritoꝝ retributiõz. Aug⁹. ãt ponit tres vtilitates ad uent⁹ xp̃i dicẽs. ℣ In seculo isto maligno q̃ ꝺ abũdat nisi nasci. laborare ⁊ mori. ℣ Hec sũt mercimonia regionis nrẽ. ⁊ ad tales merces mercatoꝝ ille ꝺscẽdit. Et q̃ oĩs mercatoꝝ dat ⁊ accipit. dat q̃ ꝺ hz. ⁊ accipit q̃ nõ hz. ℣ ꝑs i ista mercatura dedit ⁊ accepit. Accepit q̃ ꝺ habundat. ℣. nasci laborare ⁊ mori. Dedit re/nasci. resurgere. ⁊ ĩ eternũ regnare. ℣ ꝺẽ. Ve nit ad nos celestis negociatoꝝ accipe ꝝ tume liã ⁊ dare honorẽ. subire morẽ ⁊ dare vitaz. haurire ignominiã ⁊ dare gliam. ℣ greg. ãt ponit q̃ttuoꝝ vtilitates siue cãs sui aduẽ tus dicẽs. ℣ tu debãt oẽs superbi ꝺ adã sturpe ꝓgenit. ꝑspera vite pñtis appetere. aduersa deuitare. obprobria fugere. glaz appetere. Ve nit int̃ eos incarnat⁹ dñs aduersa appetens. ꝑspa spernẽs. obprobria amplectẽs. gloriã fu/giẽs ℣ ꝺẽ. ℣ ꝑs expectat⁹ venit. veniẽs noua docuit. docẽs noua mirabilia exercuit. mi/ra faciẽs prava toleravit. ℣ Beñ. q̃z alias ponit dicẽs. ℣ triplici morbo miserabilit la/boram⁹. nã ⁊ faciles sum⁹ ad seducẽdũ. de/biles ad opandũ. ⁊ fragiles ad resistẽdum. ℣ i discernere volum⁹ int̃ bonũ ⁊ malũ de/cipimur. si tẽptam⁹ facere bonũ deficimus. si conamur resistere malo supamur. ℣ Necessarij⁹ est ꝓinde saluatoꝝ aduẽt⁹ vt ĩ nobis ꝓ fidẽ bũãs illuiet cecitatẽ nrãm. ⁊ nobcuz manẽs aduiuet infirmitatẽ nrãm. ⁊ p nobis stãs fragilitatẽ nrãz ꝓtegat ⁊ ꝓpugnet. ℣ Hec Beñ. ℣ Circa scõm aduẽtũ. s. ad iu/diciũ duo videnda sũt. s. ℣ñcedentia iudicium ⁊ cõcomitãtia. ℣ñcedentia sunt tria. s. signa terribilia. antixpi falla cia. ⁊ ignis vehemẽtia. ℣ Signa aũt terribilia pcedẽtia iudicium po nunt̃ q̃nq̃z. ℣ Luc. xxj. Erũt sig̃ in sole ⁊ luna ⁊ in stellis ⁊ in terris pressura gentiũ ꝑ ꝓfusione sonit⁹ maris ⁊ fluctuũ. ℣ Tria sig̃ ꝓma deter minãt̃. ℣ Apo. vj. Sol fact⁹ ẽ niger tãq̃z sacc⁹ cilicin⁹. ⁊ lũa facta est sic̃ sanguis. ⁊ stelle ꝺ ce/lo ceciderũt sup terrã. ℣ Sol igit̃ ꝺr obscurari vel q̃ntũ ad sui luis ꝓpatõz. vt patrefamili/as. i. boie morãte q̃si lugere videat̃. vl q̃ntuz ad maioris lucis. i. claritatis xp̃i supuẽiõez. vel q̃ntũ ad metaphoricã locutõz. q̃ ꝑm ℣ Au gustinũ. tã seuera erit vindicta ꝺuina q̃ etiaz sol ipaz respicere nõ audebit. vl q̃ntũ ad my sticã sigificatõz. q̃ sol iusticie xp̃s tũc obscu/rat⁹ erit. q̃ null⁹ ipm ꝓfiteri audebit. ℣ Celum ãt ꝺr hz aereũ. ⁊ stelle vocãt assub q̃ hñt silitu dinẽ stellaꝝ. ⁊ dicũt stelle cadere de celo ꝑm vulgi opinionẽ q̃n assub descẽdit. ℣ñ ⁊ scri ptura ꝓformat se cõi modo loq̃ndi. ℣ Tũc ei marie fiet talis impssio quia ignea qualitas abũdabit. ⁊ hz faciet dñs ad terroꝝ pctoꝝ um ℣ Stelle dicuntur cadere q̃ igneas comas emittẽt. vl q̃ multi q̃ videbãt stelle de eccl̃ia cadẽt. vl q̃ retrahẽt lumẽ suũ vt mĩme videã/ant. ℣ De q̃rto signo q̃ ꝺ erit pssura i terris le/gif. ℣ Matth. xxiij. Erit tũc tribulatio qualis nũq̃z fuit ab initio mũdi ℟c. Quintũ signus scz ꝓfusionẽ maris q̃ꝺ existimãt esse q̃ ma re cũ magno fragore ꝓibit a pstina q̃litate hz illud. ℣ Apoc. xxj. Et mare iã nõ est. ℣ Vl ꝑm ali os ille sonit⁹ erit q̃mã nõ sine murmure ma gno. vl. cubitus sup mõtes eleuabit̃. ⁊ postea depumet̃. ℣el ad lrãm ꝑm ℣ Gregoriũ tũc fiet noua ⁊ inaudita maris ⁊ fluctuũ ptur/batio. ℣ Hieronymus aũt in annalib⁹ he/breoꝝ inuenit. xv. signa pcedentia iudici/um. ℣z ptrũ q̃nue futura sint an interpo/

De aduentu domini

latum nō erpſſit. Prima die eriget ſe mare. xl. cubitis ſup altitudinē mōtū ſtās in loco ſuo q̄ſi mur⁹. Secūda die tantū deſcēdz vt vix videri poſſit. Tertia die marine belue apparentes ſup mare dabūt mugit⁹ vſq; ad celū z ea z mugit⁹ ſol⁹ de⁹ intelliget. Quarta die ardebit mare z aqua. Quīta arbores z herbe dabūt roꝛē ſanguinē. In hac etiā quīta die vt alij aſſerūt oīa volatilia celi ꝯgregabunt in campis. vnūq̄q; gen⁹ in ordine ſuo nō guſtātia nec bibētia. Sz vicinū aduentum iudicis formidātia. Sexta ruēt edificia. In hac etiā ſexta die vt dr fulmina ignea ſurgēt ab occaſu ſolis z tra faciē firmamēti vſq; ad ortū ꝯ currētia. Septima petre ad inuicem collident z in q̄tuor ptes ſcindent. z vna q̄q; ps vt dr collidet alterā. neſcietq; hō ſonū illum ſed tantū de⁹. Octaua fiet generalis terremot⁹. q̄ adeo erit magn⁹ vt dr q̄ null⁹ hō nullū animal ſtare poterit ſz ad ſolū omnia pſternent. Nona eq̄bit terra z oēs mōtes z colles in puluerē redigent. Decima exibunt boīes de cauernis. z ibūt velut amētes. nec mutuo ſibi loq̄ poterūt. Undecima ſurgēt oſſa mortuoꝝ z ſtabūt ſup ſepulcra. oīa enī ſepulcra ab ortu ſolis vſq; ad occaſum ſol' aperient vt inde mortui exire valeāt. Duodecima cadēt ſtelle oīa et ſydera errātia z ſtationaria ſpargēt ex ſe igneas comas. z iteruz tūc valde generabunt aſſub. In hac etiam die dr q̄ oīa aialia veniēt ad cāpos mugiētia. nec guſtātia nec bibēta. Tredecima morient viuētes vt cū mortuis reſurgāt. Quartadecia ardebit celū z terra. Quintadecia fi et celū nouū z terra noua z reſurget oēs.

Ꝯ dō q̄ p̄cedet iudicium erit antixp̄i fallacia. Spe ei oēs decipe conabit quattuor modis. Primo p callidā ſuaſionē ſiue ſcripturaꝝ fallam expoſitōz. Niteī ei pſuadere z ex ſcriptura firmare ſe eſſe meſſiam in lege pmiſſū. Un z legē xp̄i deſtruet z ſuā ſtatuet ſa. i. antixp̄m legis praue latorē. Danielis. xi Et dabūt abominatōz z deſolatiōem templi. Gloſa. Antichriſt⁹ in tēplo dei ſedebit q̄ dr vt legē dei auferat. Secūdo p mira cl'oꝛ opatiōnē. ij. Theſſ. ij. Cui⁹ aduēt⁹ erit ſm opatōz ſathane i oīb⁹ vbis z ſignis z ꝓdigijs z mēdacijs. Apoc. xiii. Fec ſig̃ vt etiā ignē facerz de celo in terrā deſcēdere. Glo. Ut aplis datus eſt ſpūſſanct⁹ in ſpē ignis. z illi dabūt ſpiritū malignū in ſpē ignis. Tertio p donoꝝ largitōz. Dan. xi. Dabit eis ptātē in mltis z terrā diuidet gratuito. Glo. Antixp̄s deceptis dona mlta dabit z terrā ſuo exercitui diuidz Quos ei ſuo terroꝛe ſubiugare nō poterit. auaricia ſubiugabit. Quarto p tormētoꝝ illationē. Dan. viii. Supra q̄z credi pōt vniuerſa vaſtabit. Ite Gregor⁹ loquēs dr antixp̄o. Robuſtos q̄ſpe iterficit cū eos q̄ mēte iuicit ſūt corpalit vincit. Tertiū qd̄ p̄cedz iudiciū erit ignis vehemēta. q̄ qdem p̄cedet faciē iudicis. Illū ei ignē emittet de⁹. Primo ppt̄ mōdi inouatōz. purgabit ei z renouabit oīa elementa. Un z ad inſtar aq̄ diluuii. xv cubitis mōtib⁹ altioꝛ erit. ſic dr i hiſtoria ſcolaſtica. q̄ opa boīm tātū aſcendere poterāt. Secūdo ppt̄ boīm purgatōz. q̄ illis q̄ tunc viui reperient erit loco purgatorii. Tertio ppter maioꝛē dānatoꝝ cruciatōz. Quarto ppter maioꝛē ſctoꝝ illuiatōz. Illā ſm baſiliū dr facta mōdi purgatōe diuidet caloꝛē a ſplēdoꝛe. z totū caloꝛē mittet ad regionē dānatoꝝ vt ampli⁹ crucient. z totū ſplēdoꝛē ad regionez beatoꝝ vt ampli⁹ iocūdent. Ꝯ Concomitātia āt iudiciū erit pla. Primū eſt diſcepratio iudicis. Judex ei in vallē Joſaphat deſcēdet z bonos z malos iudicabit. bonos a dextris z malos a ſiniſtris ſtatuet. Et credēdū eſt i ℞ loco eminēti eū ee futuꝝ vñ ceteri poterūt eū videre. Nec intelligendū eſt q̄ oēs intra illā valliculā ꝯcludāt. q̄ ℞ eſſz puerile vt dic hieronim⁹. ſz q̄ erūt ibi z i locis circūiacētib⁹. In parua aūt terra inumerabilia milia boīm ee pñt maxīe q̄n ꝓſtringunt Et ſi neceſſe fuerit electi erūt i aere corporuz agilitate. dānati vo etiā eſſe poterūt diuina ſuſpēdente vtute. Et tūc iudex cū mal' diſcepratabit z eos p opib⁹ miſcōdie q̄ nō habuerūt oburgabit. Et tūc oēs ſup ſe plāgēt p̄m qd̄ oñdit Chryſoſtom⁹ ſup illd Matheū dicens. Plangēt ſe iudei videntes viuentē z vnuſq;

cantē. quē q̄ boiez mortuū eristimabāt. ⁊ cō
uincētes se de corpe vulneratū sceł suū dñe
gare ñ poterūt. Plāgēt se ⁊ gētiles q̄ varijs
disputatō. bꝰ pꝺoꝛ decepti irrōnabilē stulti
cią putauerūt eē deū colere crucifixū. Plan
gēt se xp̄iani pctoꝛes. q̄ magꝭ dilexerūt mōm
q̄z deū vel xp̄m. Plāgēt se berenici q̄ puꝛbo
minē crucifixū dixerūt. cū videāt ip̄m esse iu
dicē in quē cōpunxerūt iudei. Plāgēt se oēs
tribꝰ tre. q̄z nec resistēdi vꝝ est ꝓ eū. nec fugiē
di facultas añ faciē eꝰ est. nec pñie locꝰ. nec
satisfactōis ips. ex angustia enī oīm rez nul
eis remanet p̄ter luctū. Secōm ē diffe
rētia ordis. Mā sicut dr Grego. in iudicio
q̄ttuoꝛ erūt ordines. duo ex pte repꝛoboꝝ. et
duo ex pte electoꝝ. Alii ei iudicāt ⁊ peunt. sic
bi q̄bꝰ dicet. Esuriui ⁊ nō dedistis mihi mā
ducare ꝛc. Alii vō nō iudicant ⁊ peunt. sicut
bi de q̄bꝰ dicit. Qui nō crediderit iā iudica
tus est. Q̄z nec iudicis vba pcipiunt. q̄ eꝰ fi
dem nec vboteꝰ suare voluerūt. Alii iudi
cant ⁊ regnāt. sic bi q̄bus dicet. Esuriui ⁊ de
distis mihi mādducare ꝛc. Alii nō iudicāt et
regnāt. sic viri pfecti q̄ alios iudicabūt. ñ q̄
sniam ferāt. q̄z hoc solꝰ iudicis est. sz dicunt
iudicare. i. iudicāi assistere. Et illa assistēcia
erit pmo ad sctoꝝ honoꝛē. Dagnꝰ ei honoꝛ
erit cū iudice sessionē hz̄ē. Juxta q̄d pmisit
dñs Mathē. xix. dicēs. Sedebitis sup sedes
ꝛc. Scdo ad snie ꝓfirmatōz. sniam enī iudi
cis aꝓpꝛobabūt. sic aliq̄ illi q̄ iudicantu assi
stunt eꝰ sniam aꝓpꝛobāt. ⁊ ad ipam aꝓpꝛobā
dā subscribūt. Psal. Ut faciāt in eis iudici
um ꝓscriptū ꝛc. Tertio ad maloꝝ ꝓdēnatō
nē. q̄s q̄dē ꝓdēnabūt ex vite sue ꝓpatōe. Ph
Tertiū est insignia passiōis. s. crux. clau.
⁊ cicatrices in coꝛpe. Hec ei erūt pmo in oñ
sionē sue gl̄iose victoꝛie. ⁊ ideo in excellentia
gl̄ie aꝓparebūt. Un Chry. sup Mat. Crux
⁊ cicatrices radius solis erūt lucidioꝛes. Jdē
Cōsidera q̄nta sit vꝝ crucis. sol obscurabit
⁊ luna nō dabit lumē suū. vt discas q̄ntum
crux luna lucidioꝛ ⁊ sole pclarioꝛ est. Scdo
in oñsionē sue misc̄die. vt ex hoc oñdat q̄z mi
sericoꝛdiē boni sint saluati. Tertio in oñsioꝝ
sue iustic̄ie. vt ex hoc oñdat q̄z iustissime rep
bi sint dānati. q̄z sez tantū pcū sui sanguinis
ꝓtemplerunt. Un in Ih̄ vba eis exꝓpꝛobrabit.
vt dicit Chryso. sup Mathē. dicens. Ego p
pter vos homo factꝰ sum. ꝓpter vos alliga
tus sum ⁊ delusus ⁊ cesus ⁊ crucifixꝰ. vbi est
tanta ꝛ iniuria ꝛ mea ꝛ fructꝰ. Ecce pcū san
guinis mei q̄ dedi p redēptiōe aią ꝛ vestra
rū. vbi est seruitꝰ vestra quaz mihi ꝓ pretio
sanguinis mei dedistis. Ego sup gl̄iaz meā
vos habui. cū essem deꝰ apparēs hō. ⁊ vilio
rem me oibꝰ reb̄ vris fecistis. Ha oēm rem
vilissimā terre āplꝰ dilexistis q̄z iustic̄iā me
am ⁊ fidē. Hec Chryſ. Quartuz est
seueritas iudicāns. Hō eni flecteī timoꝛe q̄z
dīpotēs est. Chryſostomꝰ. Hō resistēdi vꝝ
est ꝓtra eū nec fugiēdi facultas ꝛc. Hec mu
nere poterit coꝛrūpi. q̄z dinissimꝰ est. Berñ.
Venēs venet dies illa in q̄ plus valebunt
pura coꝛda q̄z astuta vba. ⁊ ꝓscienna bona
q̄z marsupia plena. Ille eni est q̄ nō falleī vi
bis. nec flecteī donis. Ite Aug⁹. Expectat
dies iudicu ⁊ aderit. ille eqssim⁹ iudex q̄ nul
lius potētis pſonā accipit. cuiꝰ palatū auro
⁊ argēto nullꝰ epūs vel abbas vl' comes coꝛ
rūpe poterit. Hec odio q̄z optimꝰ est. Jn eū
eni q̄z optimꝰ ē odiū cadere nō pt. Sapie. xi
Hibil odisti eoꝝ que fecisti. Hec amoꝛe. q̄z
iustissimꝰ est. Un etiā frēs suos. i. falsos xp̄i
anos nō liberabit. Psal. Frater nō redimet
Hec erroꝛe. quia sapientissimꝰ est. Leo pa
pa. Jsta est sciennia summi iudicis. iste ē tre
mendus aspectus cui peruiū est oē solidum.
⁊ apertū omne secretū. cui obscura clarent
muta respondent silentiū confiteī. ⁊ sine vo
ce mens loquit. Et ideo cum eꝰ sapientia sit
talis ⁊ tanta. ꝓtra ipꝰ sapientiā nil valebūt
allegatōes aduocatoꝝ. nec sophismata phi
losophoꝝ. nec p̄clarissima eloq̄a oratoꝝ. nec
astute vsutoꝝ. De his q̄ttuoꝛ sic dic Hie
ronymꝰ. Quāti illic elingues ⁊ muti felicio
res loquacibus erunt. q̄ ad pmum. quanti
pastoꝛes pbis. q̄ ad secūdū. quāti rustici ora
toꝛib̄. q̄ ad tertiū. quanti hebetes argutis p
ferēdi sunt ciceronis. q̄ ad quartū. H

Quintū est accusatoꝛ terribil. Tres eim
tūc accusatoꝛes ꝓ petōꝛes stabūt. Primꝰ est

dyabol⁹ q̄ tūc accusabit. Aug⁹. Ꝓ presto tūc erit dyabol⁹ recitās v̄ba pfessiōis nostre. et obijciēs nobis quecūq; fecim⁹. ⁊ in q̄ loco ⁊ in q̄ hora peccauim⁹. ⁊ q̄d boni tūc facere d̄ bumus. Dicitur⁹ est eī ille aduersari⁹ Eq̄ssi me iudex iudica istū meū esse ob culpā q̄ tu us esse nolui p grām. tu⁹ est p naturā. me⁹ p miseriā. tu⁹ ob passionē. me⁹ ob suasiones tibi inobediēs. mihi obediēs. a te accepit im mortalitatis stolā. a me accepit hāc panno/ sam qua indui⁹ est tunicā. tuā vestē dimisit. cū mea huc venit. Equissime iudex iudica il lum meū esse ⁊ mecū damnandū esse. Heu heu poterit ne talis apire os q̄ talis inuenīt vt iuste cū dyabolo deputet. Hec Augusti. Secūd⁹ accusator erit ꝑ p̄riū scel⁹. pcā eīm ꝑ p̄ria vnūquēq; accusabūt Sap. iij. Venient in cogitatōe pcōr⁹ suor⁹ timidi ⁊ tra du/cent illos ex aduerso iniquitates eor⁹. Berñ. Tūc loquēna sil'ei⁹ opa dicēt. Tu nos egi/sti. opa tua sum⁹. nō te deserem⁹. s; sp tecum erim⁹. ⁊ tecū ad iudiciū pgem⁹. Multisq; ⁊ multiplicib⁹ criminib⁹ eū accusabūt. Tertius accusator erit tot⁹ mūdus. Gregor⁹ Ti grīs q̄s te accusabit. dico tot⁹ mūd⁹. Offen so enī creatore offendit tot⁹ mūdus. Chrys. sup Mattb. In illo die nihil est q̄d respōde amus. vbi celu; ⁊ terra aq̄ sol ⁊ luna dies et noctes ⁊ tot⁹ mūdus stabūt añ deū aduers⁹ nos īm testimoniū peccator⁹ nostror⁹. ⁊ si om nia taceret ipe tū cogitatōes nostre ⁊ opera spēaliť stabūt aduersus nos añ deū nos fo/ rūter accusantes Ter. Tertiū est testis in/ fallibilis. Tres enī testes tūc aduersum se ha bebit pcōr. Unū supra se habebit pcōr. s. de um q̄ erit iudex ⁊ testis. Hiere. xxix. Ego su; iudex ⁊ testis dic dñs. Alū intra se. s. Sciam Aug⁹. Quisquis futur⁹ iudicē times. pñtē Sciam corrige. Sermo enī tue cause testio niū Sciētie tue. Tertiū iuxta se. s. ꝑp̄riū an/ gelū ad custodiā deputatū. q̄ tanq; Sci⁹ oī/ um que fecit ꝓtra eū testimoniū perhibebit Job. xx. Revelabūt celi. i. angeli iniq̄tatē ei⁹ dī Gregor⁹. Q̄ q; angustie erūt tūc vie rep/ bis. supius erit iudex irat⁹. inferi⁹ horrēdus chaos. a dextris peccata accusantia. a sini/ stris infinita demonia ad supplicū trahēna intus Scia vrens. foris mūd⁹ ardēs. Quib⁹ pctōr sic depbensus q̄ fugiet. latere erit ipos/ sibile. apparere intolerabile. Octauus est snīa irrevocabilis. Illa enī snīa nunq; po/ terit revocari. nec ab illa poterit appellari. Triplici enī de causa appellatio in cauſ iu/ dicialib⁹ nō recipit. Primo ꝑpter iudicis ex cellentiā. Uñ a rege ferete snīam appellari i regno suo nō pōt. q; in regno suo nullū su/ prā se habet. Similit nec ab impatore vl' pa pa potest appellari. Secūdo ꝑpter crimis evi/ dentiā. q; qñ crimē notoriū est nō pt appella ri. Tertio ꝑpter rem nō differendā. q; res ñ recipit dilatōem. q; forte ex dilatōe detrimē/ tum pateret. Sili; ꝑpter hāc triplicē rōnem ab illa snīa nō poterit appellari Primo ꝑp̄ iudicis excellentiā. quia iudex ille nullu; su/ prā se hz. sed ipe omnes excedit eternitate. di/ gnitate ⁊ potestate. Uñ ab impatore vl' pa/ pa posset aliquo mō appellari ad deū. a deo aūt ad nullū licet. q; supra se nullū habz Se cūdo ꝑpter criminis evidentiā. oīa enī scele ra ⁊ crimina reprobor⁹ ibidē nota erūt ⁊ ma nifesta. Hiero. Videbunt illa dies in q̄ facta no stra quasi in quadā tabula picta demōstra bunt. Tertio ꝑpter rē nō differēdā. nihil eīm q̄d ibi agit dilatōem patit s; oīa in momen to in ictu oculi pagunt.

De sancto Andrea apl'o

Andreas interpre/ tat decor⁹. vl' rīdēs vel viril'. ab an dron q̄d est vir. Vl' dr andreas q̄si antropos. i. homo. ab ana q̄d est sursum. et tropos q̄d est uersio. q̄si sursuz ad celestia uersus. ⁊ ad suū creatorē erectus. Fuit er/ go decorus in vita. respondens in sapienti doctrina. virilis in pena. ⁊ antropos in glo/ ria. Cuius passionem ps̄byteri ⁊ dyacones achaye. seu asye sicut oculis suis viderūt cō scripserunt.

Andreas ⁊ quidā alij discipuli tri/ bus vicib⁹ a dño sūt vocati Primo

De sancto Andrea

enī vocauit eos ad sui noticiā. Sicut qñ stā te andrea die quadā cū Johe magistro suo ⁊ alio ꝓdiscipulo audiuit a Johe. Ecce agnus dei. ecce q̄ tol. ꝛc. Et statim cū alio discipulo venit ⁊ vidit vbi manebat ihs. ⁊ manserūt apud illū die illo. Inueniēsq; Andreas frēm suū symonē adduxit eū ad iesum. Sequēti aūt die ad piscatōis opa redierī. Ipse modū scō vocauit eos ad sui familiaritatem. sic cū die q̄dā turbis irruētib⁹ ad Jhm iuxta stagnū genezareth q̄ d̄r mare galilee nauim intrauit symonis ⁊ andree. et capta multitudine magna piscū. vocatisq; Jacobo ⁊ Johanne q̄ erāt in alia nauī secum sūt eū ⁊ iterꝫ ad ꝓpria redierūt. Ex postea tertio ⁊ vltiō vocauit eos ad sui discipulatū. sicut qñ ambulāte iesu iuxta idē litt⁹ vocauit eos de piscatōe dicēs. Venite p⁹ me faciā vos ꝛc. Qui relictis oīb⁹ secuti sūt eū. eqz sp p⁹modū adheserūt. nec vltra ad ꝓpria redierunt. Philomin⁹ tñ vocauit andreā ⁊ q̄sdā de suis discipulis ad apostolatū. de q̄ vocatōe d̄r Mar. c. uj. Vocauit ad se q̄s voluit ipse. et venerūt ad eū. ⁊ fecit vt essent duodecim cum eo. Et post ascēsionē dñi diuisis apostolis Andreas apud scythiam. Matheus vo apd̄ murmidoniā p̄dicauit. Viri aūt illi p̄dicatōz matthei penit⁹ respuētes ei oculos eruerūt. ⁊ vinctū incarcerauerūt. post pauc̄os dies occidere eū disponētes. Interea angelus dñi scō andree apparuit ⁊ murmidoniā ad sctūm matheū ire p̄cepit. Quo rñdēte se viā nescire. iussit vt ad ripā maris iret. ⁊ ad p̄mā nauē quā inueniret intraret. Qui velociꝫ iussa cōplens ad vbē p̄dictā veīt angelo duce. ⁊ ꝓspo vēto flāte. ⁊ inuēto aperto carcere sc̄i matthei. eoqz viso fleuit plūmum ⁊ orauit. Tūc dñs matheo reddidit bñficium duoꝝ luminū q̄b⁹ euꝫ p̄uauerat neḡcia pctōꝝ. Matheus aūt abinde recessit. ⁊ anthiochiā venit. Andrea vo murmidonie remanēte. iratꝫ illi de euasiōe sc̄i matthei andreaz apprehendūt ⁊ p plateas ligatis manib⁹ pertrahūt. Cūq; ei⁹ sanguis efflueret p eis orauit. ⁊ ad rp̄m eos sua oratōe ꝓuertit inde in achayā ꝓficiscēs. Vocaūt q̄ dicit⁹ ō hmōi orbatione matthei ⁊ restitutōne duoꝝ luminū p andreā nō puto dignū fidei. ne in tāto euangelista minoratio infima denotet. quasi sibi nō potuerit obtinere q̄ andreas ei tam facile impetrauit. Quidā iuuenis nobilis dū inuitis pentib⁹. ap̄lo adbesisset parentes ei⁹ domū in q̄ morabat cū ap̄lo succēderūt. Cūq; iam in altū flamma succrescezet. puer accepta ampulla sup ignē aquam sparsit. ⁊ statim ignē extinxit. Illis aūt dicentib⁹ filiꝰ noster mag⁹ effect⁹ est. dum p scalas vellent ascēdere a deo sūt excecati vt ipas scalas penit⁹ nō viderēt. Tūc q̄dā exclamās ait. Vt q̄d vos stulto labore ꝓsumitis. de⁹ pugnat peis. ⁊ vos nō videtis. Cessate iam ne i vos ira dei deseuiat. Quibus ergo hoc videntes dño crediderūt. Parētes vo eius post q̄nq̄ginta dies mortui i vno monumēto sūt positi. Quedam mulier cuidā homicidio cōiuncta cū parere non posset sororꝰ sue dixit. Vade ⁊ p me dyanā dñam nostrā inuoca. Cui inuocāti aut dyabol⁹. Cur me iuocas. cū tibi ꝓdesse nō possim. Ex vade ad andream ap̄lm q̄ sororē tuā poterit adiuuare. Ad quē cū iuisset ⁊ ap̄lm ad sororē piclitantem duxisset. dixit ei ap̄ls. Recte p̄ pateris. q̄ male nupsisti. dolose ꝓcepisti. ⁊ demōes ꝓsului sti. Ex tñ penite ⁊ in xp̄m crede ⁊ puerꝫ pisce. Qua credente abortiuū ꝓtulit ⁊ dolor cessauit. Genet q̄dam noīe Nicolaus adiit ap̄lm dicens. Ecce ecce. lx. anni vite mee sunt in q̄bus sp luxurie deseruiui. Accepi aūt aliq̄n euāgeliū orās deum vt mihi amodo ꝓtinentiā largiret. Sed in ipo peccato inueteratus. ⁊ a mala cōcupiscētia illectus statim ad op⁹ solitū reuertebar. Quadam igit vice ꝓcupiscētia inflāmat⁹ oblitus euāgeliū q̄d sup me posueram ad lupanarui. statiq; meretrīx dixit mihi. Egredere sener egredere. q̄ angel⁹ dei es tu. ne me ꝓtingas. neq; huc accedere p̄sumas. video ei⁹ super te mirabilia. Stupefactus ad vba meretricis recolui q̄ mecū euāgeliū detulissem. Tūc igit sctē dei p salute mea tua pia orō intercedat. Audiēs ille beatus andreas flere cepit. ⁊ a tertia vsq; ad nonā orauit. Et surgēs

noluit comedere sz ait. Nō comedaz donec scia si dns miserebit huj⁹ senis. Cūqz die⁹ q̄nqz ieuna ssz. venit vox ad andreā dicens. Obtines andrea p̄ sene. sed sicut p̄ ieunium macerasti te. sic se z ipe affligat ieunijs vt saluetur. Hicqz fecit z sex mēsib⁹ in pane et aq̄ ieunauit. z postmodū plen⁹ bonis opib⁹ in pace req̄euit. Venit igit vox ad andream dicens. Ider ozōem tuā nicolaū quē p̄diderā acq̄siui. Quidā iuuenis xp̄ian⁹ secretius sancto Andree dixit. Mater mea pulcz me vidēs de ope me illicito tempauit. Cui cum nullaten⁹ assentirē iudicē adijt. volēs in me crimen tante nequicie retorquere. Sed ora p̄ me ne moiar tam iniuste. nam z accusatus penit⁹ reticebo malēs vitā p̄dere q̄z matrē meam ita turpiter infamare. Juuenis igit ad iudicū vocat. z illuc eū andreas p̄sequit. Accusat ⁊ mater mater filiū q̄ se voluerit violare. Interrogatus pluries iuuenis an res taliter se haberet. nihil penit⁹ rūdebat. Tunc Andreas matri dixit. Crudelissima femina q̄ p̄ tuā libidinē vnicū filiū tuum vis p̄imere. Tunc illa p̄posito dixit. Domine hunc hominē fili⁹ me⁹ adhesit postq̄z hoc agere voluit. sed neq̄uit. Jratus itaq̄z iudex iussit puer in saccū lintiū p̄ice z bitūmie mitti. z in flumine p̄ici. Andreā vero in carcere reseruari donec excogitaret supplicij q̄ pirz. Sed orante andrea tonitruū horribile omnes terruit. z terremotus ingens cunctos p̄straui. z mulier a fulmine p̄cussa z arefacta corruit. Orans ⁊ ab⁹ aūt ceteris apostolum ne p̄irent. ora ut p̄ eis z oia cessauerūt. Tunc p̄positus credidit z dom⁹ ei⁹ tota. Cū aūt aplūs esset in ciuitate nicea dixerūt ei ciues q̄ extra ciuitatē secus viam septem demōes erant. qui p̄tereuntes homines occidebant. Quibus ad iussum apostoli aū populū in specie canū venientibus. p̄cepit vt illuc irent vbi nulli hominū nocere possent. Qui statī euanuerūt. Illi aūt homines ꝑ viso fidē xp̄i receperūt. z cum venissent ad portā alteri⁹ ciuitatis ecce q̄dā iuuenis mortu⁹ ferebatur. Querēte ap̄lo q̄d ei accidisset. dictū est ei q̄ septem cani venerunt z eum in cubiculo necauerunt. Et lachrymās apostol⁹ ait. Scio dñe q̄ fuerūt demōes q̄s a nicea vrbe repuli. Dixitq̄z patri. Quid dabis mihi si suscitauero filiū tuū. Cui ille. Jnl carj⁹ eo possideo. ip̄m ergo tibi dabo. Et facta ozōe surrexit z apostolo adhesit. Cū quidā viri numero quadraginta ad ap̄lm nauigio venirent. vt ab eo fidei doctrinaz recipent. Ecce a dyabolo mare p̄cuat. z omēs p̄ter submergunt. Cū autē eoz corpa ad litt⁹ delata fuissent. aū apostolū deportant. z ab eo p̄tinuo suscitant. Qui omnia q̄ sibi acciderant narrauerūt. Unde in quodā hymno ip̄ius legitur. Quaterdenos iuuenes submersos maris fluctibus. vite reddidit vsib⁹. Jtē magister Johes beleth ait de festo sancti Andree. Sciendū est inquit q̄ niger fuit colore barba p̄lixa. statura mediocris. Beatus igit Andreas in achaya consistens totam eā ecclesijs impleuit. ac plurimos ad fidem xp̄i conuertit. Uxorem quoq egee p̄consulis fidē xp̄i docuit z sacro baptismatis fonte ip̄am regenerauit. Audiēs ꝑ egeas patras ciuitatē ingredit. compellens christianos ad sacrificia idoloꝝ. Cui occurrēs andreas dixit. Oportebat vt tu qui iudex hominū esse meruisti in terris iudicē tuū qui in celis est agnoscere. z agnitū colere. z colēdo animuz a falsis dijs penitus reuocare. Cui egeas. Tu es andreas qui superstitiosam predicas sectam. quam romani p̄incipes nup exterminari iusserūt. Ad quē Andreas. Romani p̄incipes nondū cognouerunt quomodo filius dei veniens docuerit ydola esse demonia. que hec docent vt offendatur deus. vt offensus ab eis auertatur. et auersus nō exaudiat z nō exaudiendo ip̄i a dyabolo captiuent. z captiuati tamdiu deludant donec nudi de corpore exeant. nihil secum p̄ter peccata portantes. Cui egeas Jsta vana Jesus pater p̄dicans crucis patibulo est affixus. Cui andreas Ider restaurationē nostra non p̄ culpa sua crucis patibulum sponte suscepit. Ad quem egeas dixit. Cum a suo discipulo fuerit traditus. z a iudeis tentus z a milibus crucifixus quo?

modo tu dicis eū sponte crucis subiisse sup/
pliciū. ¶ Tunc Andreas q̄nq3 rōib9 cepit on/
dere xp̄m volūtarie passum fuisse. s. ex eo q̄
passionem suam preuidit. 7 discipulis suis
futuram predixit. Ecce inquiens ascendi/
mus bierosolymā2c. Et ex eo q̄ petro eū ab
h3 auertere cupiēti dure indignat9 fuit dicēs
Vade post me satbana2c. Et ex eo q̄ vtrus
q3 sc3 patiēdi 7 resurgēdi se potestatē habere
manifestauit dicens. ¶ Potestatē habeo po/
nendi animā meā 7 uterū sumendi eā. Et ex
eo q̄ proditorem precognouit cū panem in/
tinctū ei dedit. nec tamen vitauit. Et ex eo q̄
locum in quo proditorem venturu3 sciebat
elegit. Et his omnibus se interfuisse asserut
addiditq3 Andreas q̄ mysteriu3 crucis ma
gnum esset. Cui egeas. ¶ Mysteriū dici ñ po
test. sed supplicium. Verūtamen nisi dictis
meis obtemperaueris. ip̄m mysteriū i te fa/
ciam experiri. Cui Andreas. Si crucis pa/
tibulum erpauescerē. crucis gloriam non p̄
dicarem. Audire autē te volo mysteriū cru
cis si forte credas. ip̄m agnū colas vt salue
ris. ¶ Tunc cepit ei mysteriū redem/
ptionis pandere. 7 q3 congruū 7 necessari i
fuerit quinq3 ratōnibus psuadere. ¶ Prima
ratio est. q̄ quia primus homo per lignum
mortem intulerat p̄uaricando. congruum
fuit vt secundus homo per lignum mortez
repelleret patiendo. Secunda q̄ quia ō im
maculata terra factus fuerat preuaricator.
congruū fuit vt de immaculata nasceret vi/
gine reconciliator. Tertia q̄ quia adam ad
cibum vetitū incōtinenter manus extende/
rat. congruum fuit vt secundus Adam in
cruce immaculatas man9 extēderet. Quar
ta q̄ quia adam cibum suauem vetitu3 gu/
stauerat. congruum fuit ad hoc q̄ contrariu3
repelleret contrario. vt xp̄s esca fellea cibare
tur. Quinta quia ad hoc q̄ xp̄s nobis suaz
immortalitatē conferret. congruū fuit vt no
stram sibi mortalitatem assumeret. ¶ Nisi enī
deus factus fuisset mortalis. homo non fie
ret immortalis. ¶ Tunc egeas dixit. ¶ Hec va/
na tuis narra. 7 mihi obtempera dissq3 om
nipotentibus sacrifica. Cui Andreas. Om
nipotenti deo agnu3 immaculatū quotidie
offero. Qui post q̄3 a toto populo comest9
fuerit vnus 7 integer pseuerat. Egea q̄mo/
do hoc fieret requirēte. dixit Andreas vt for
mam discipuli assumeret. Cui egeas. Ego
cum tormentis a te exigam hui9 rei noticiaz
Iratus q3 iussit eum in carcere recludi. ¶ Pos
ne facto tribunali sistitur. 7 ad sacrificia ido
lorum egeas eum uerum mutare cepit di/
cēs. Nisi mihi obtemperaueris in ip̄az quā
laudasti crucem faciā te suspendi. Cunq3 ei
multa supplicia minaretur. respōdit. Quic/
quid tibi videtur in supplicijs maius excogi
ta. Tanto enim regi meo ero acceptior. q̄n/
to fuero op nomine eius in tormēt9 constan
tior. Tunc iussit eum a viginti hominib9 ce/
di. 7 cesum manibus 7 pedibus cruci alligā
ri. vt sic longiorem recipet cruciatū. Cunq3
duceret ad crucē factus est ꝯcursus ꝑplorz
dicentiū. Innocens sanguis eius sine cau/
sa damnatur. Quos tamen rogauit aplūs
ne suū martyrium impediret. Videns autē
andreas a longe crucē. salutauit eaz dicens.
Salue crux que in corpe xp̄i dedicata es. et
ex membris eius tanq3 margaritis ornata.
Anteq3 in te ascenderet dñs timorē terrenū
habuisti. modo vero amorem celestem ob/
tinens p voto suscideris. Securus igitur 7
gaudens venio ad te. vt tu exultans suscipi/
as me discipulum eius qui pependit i te. qa
amator tuus semp fui 7 desiderauit ample/
cti te. O bona crux que decorē 7 pulcritu di/
nem de membris domini suscepisti. diu desi
derata. solicite amata. sine intermissione q̄si
ta. 7 iam cōcupiscenti animo preparata. ac/
cipe me ab hominibus. 7 redd me magistro
meo. vt per te me recipiat qui per te me rede
mit. ¶ Et hec dicens se exuit. 7 vesti
menta carnificibus tradidit. Ligq3 eum in
cruce vt iussum fuerat suspenderunt. In q̄
biduo viuēs viginti milibus hominū astā/
tium predicauit. ¶ Tunc minante turba egee
mortem. 7 dicente virum sanctum mansue/
tum 7 pium non debere ita pati. petit vt ip̄m
deponeret. Quem videns Andreas dixit.
Quid tu ad nos venisti egea. si p penitēa.

ipam consequeris. si autem vt me deponas
scias quia ego viuus de cruce nō descēdaz.
Iam enim video regē meum q̄ me expectat
Et cū vellent euz soluere. nullo modo pote-
rant ad eum pingere. quia statim eoz bra-
chia stupida reddebant. Videns autē An-
dreas q̄ plebs volebat eum deponere. banc
oz̄ōem in cruce fecit. vt dicit Augustin⁹ in li
bro de penitentia. Ne me p̄mittas domine
descēdere viuū. sed tempus est vt cōmendes
terre corpus meū. tam diu enim iā portaui.
tam tamdiu sup commendatū vigilaui. la-
borauī q̄ vellem iam ab ipa obedientia libe
rari. z isto grauissimo indumento spoliari.
Vecoz̄do quantū in portando onerosum
in domādo superbū. in fouendo infirmum
in coercendo lasciuū laborauī. Scis domi
ne quotiens a puritate cōtemplationis re
trahere me contendebat. quotiens a dulcis-
simo quietis tue somno me excitare obtēde-
bat. quantū z quotiens laborem ingerebat.
Qui igit̄ tamdiu vt potui pater benignissi-
me pugnanti restiti. z tua ope superaui. a te
iusto remuneratore z pio posco ne mihi id
vltra cōmendes. sz depositū reddo. Cōmen
da alij q̄ illo vltra nō impediar. z resurrectu
rum seruet z reddat. vt z ip̄m quoq̄ meritū
sui laboris recipiat. Terre id cōmēda vt me
amplius vigilare non oporteat. z libere ad te
fontē indeficientis gaudij tendere anxiātē iaz
nō retrahat nec impediat. Hec Augustin⁹.
His dictis splendor nimius de celo veniens
dimidia hora eum circūdedit. ita vt nullus
eū videre posset. Et abscedente lumine sit cū
ipo lumine sp̄m tradidit. Maximilla vo
xor egee tulit corpus ap̄li sancti z honorifi
ce sepeliuit. Egeas vo anteq̄z domū suā re-
diisset arreptus a demone in via coram om
nibus expirauit. Fluit quoq̄ de sepulcro sā
cti andree manna in modum farine. z oleuz
cum odore suauissimo emanare. a q̄ que sit
turi futuri fertilitas in colis regionis oñdi-
tur. Nā si exiguū pfluit. exiguū terra exhibz
fructū. si copiose copiosum. Hoc forte anti-
quis vez fuit. Sz modo eius corpus apud
constantinopolim trāslatū esse perhibetur.

Ep̄s quidā religiosam hūs vitā be
atum andreā inter ceteros scōs i veneratōe
habebat. ita q̄ in cūctis suis opib⁹ huc sem-
per titulū p̄ponebat. Ad honorē dei z beati
Andree. Inuidēs igit̄ viro sctō hostis anti
quus ad eū decipiendū tota calliditate se cō
tulit. seqz in formā mulieris pulcerrime trās
formauit. Venit igit̄ ad palatiū ep̄i asserens
se velle confiteri eidem. Mandat episcop⁹
vt suo penitētiali cōfiteat. cui plenitudinem
tradiderat potestatis. Renunciat illa q̄ nul
li hominū nisi sibi secreta sue conscientie re-
uelabit. Hicqz conuictus ep̄s eam ad se ve-
nire p̄cepit. Cui illa. Obsecro dñe miserere
mei. Ego enim in annis puellaribus vt cer-
nitis constituta. z a puericia delicate nutri-
ta. necnon z regia stirpe pgenita. huc i pere-
grino habitu sola veni. Nam pater me⁹ rex
vtiqz valde potens cuidaz magno principi
me volebat in comugium sociare. Cui rñ-
di q̄ omnē thorū abominarer maritalez. qa
virginitatem meā x̄po in perpetuū dedica-
ui. z ideo nunq̄z possem in carnalē copulaz
p̄sentire. Veniqz sic artata q̄ oportebat me
eius volūtati durissime obedire. aut certe di
uersa subire supplicia. latenter fugā inu. ma-
gis eligens exulare q̄z sponso meo fidem in-
fringere. Audiēs vo vestre sanctitatis p̄co-
nū. sub alas vestre p̄tectōis x̄fugi sperans
me apud vos locū repire quietis. vbi possez
cōtemplatiōis carpe secreta silentia. p̄nūsqz
vite vitare naufragia. z p̄turbatōem mūdi
fugere p̄strepentis. Admirans in ea episco
pus nobilitatē generis. pulcritudinē corpis
tam immēsum feruorē z tante eloquētie ve-
nustatē. placida z benigna voce respondit.
Esto secura filia. ne formides. q̄ ille ob cui⁹
amorem te z tuos z tua tam viriliter cōtem
p̄sisti. ibi ob hoc in p̄senti cumulū gratie. z i
futuro plenitudinem glorie largietur. Sz z
ego seruus eius me z mea tibi offero. Elu-
ga sqz vbi tibi placuerit mansionem. Volo
autem vt hodie mecum p̄andere debeas.
Cui illa. Noli inquit pater. noli de hac
re me rogare. ne forte ex hoc aliqua mali su
spicio proueniat. z nitor fame vestre deni-

grationē aliquā patiat. Ad quā ep̄us dixit
Dolures erim⁹ z nō solu. z iō nullū male su-
spitiōis scrupulū in aliq̄ poterit generari Ve-
mētes itaq3 ad mēsam ep̄s z illa ex opposito
p̄sederūt. ceteris residēt⁹ hinc z inde. Intē
dit in eā crebro ep̄s. eius q3 faciē nō desinit in
tueri. z pulcritudinē admirari. Hicq3 dum
oculo⁹ figit animo⁹ sauciat. Et dū ei⁹ faciē non
desinit intueri. antiquus hostis cor ei⁹ gut ia-
culo vulnerauit. Superpēdit B z ipe dyabol⁹
pulcritudinē suā cepit magis ac magis au-
gere. Jamq3 ep̄s primus erat p̄sensui vt eā
de illicito ope attēptaret q̄n possibilitas se of-
ferret. Hunc subito q̄dam pegrin⁹ venit ad
hostiū crebris ictib⁹ pulsans z magnis cla-
moribus postulās sibi apiri. Cūq3 apire nollēt
z ille magnis clamoribus z ictib⁹ nimis eis
fieret importun⁹. interrogat ep̄s mulierem
si ingressum illius pegrini hominis accep-
taret. Cui illa dixit. Proponat sibi aliq̄ qō
satis grauis. quā si enodare scierit admit-
tat. Si aūt nescierit tanq3 insci⁹ z indignus
epi p̄nia repellat. Fauēt ei⁹ oēs mīe. z quis
sufficiēs essz hanc questionē p̄ponere scisci-
tant. Cūq3 nullus sufficiens inueniret ep̄s
dixit. Quis ei nostr3 ad hoc tā sufficiēs est si
cut vos o dña que ceteros nos z eloquētia
p̄cedit⁹ z sapientia nobis omnib⁹ ampliꝰ
ruulatis. Vos igit hanc p̄ponite questionē
Tunc illa dixit. Interroget quod est mai⁹
mirabile quod de⁹ vnq3 in parua re fecerit.
Interrogatus de hoc pegrinus p̄nunciz
dixit. Diuersitas z excellentia faciei. Inter
tot enim homines qui fuerūt ab initio mun
di z vsq3 in finem futuri sunt duo repiri nō
possent quor facies p omnia simules essent.
z in ipa quoq3 tam minima facie omēs sen
sus cor⁹ deus collocauit Audiētes omēs
eius responsionē admirantes dixerūt. Ve-
ra z optima est solutio questionis Tūc mu
lier ait. Proponat sibi secūda questio gra-
uior in qua melius possimus eius sapiētiā
expiri. Querat ab eo vbi terra sit altior om-
ni celo. Percunctatus de hoc peregrin⁹ re-
spondit. In celo empireo vbi residet cor⁹
christi. Corpus enī xp̄i quod est altius om-
ni celo. est de nostra carne formatū. Sed nō
caro nostra quedam terrea substantia est.
Cum ergo cor⁹ christi super omnes ce-
los sit z de nostra carne originez duxerit. ca-
ro aūt nostra de terra sit condita. constat q
vbi cor⁹ xp̄i residet ibi p̄cul dubio terra al
tior celo manet. Refert nuncius que respō
derat pegrinus Et ecce omnes responsionē
eius mirabiliter approbant. z magnifice sa-
pientiam eius laudant. Tunc illa iterz dixit.
Fiat et tertia questio grauissima z occulta.
z ad soluendum difficilis z obscura. vt sic ei⁹
sapiētia tertio comprobet. z dignus sit vt ad
mensam episcopi merito admittatur. Que
ratur ab eo quantum spaciū sit a terra vsq3
in celum. Requisitus de hoc pegrinus nū-
cio dixit. Vade ad eum qui te misit ad me z
de hoc diligenter p̄cunctare. ipe enim mel⁹
me hoc nouit. z ideo de hoc tibi mel⁹ respō
debit. Nam z ipe illud spaciuz mensuraut
qn̄ de celo in abyssum cecidit. ego aūt de ce-
lo nunq3 cecidi z ideo illud spacium nūq̄m
mensuraui. Non enim est mulier sz dyabo-
lus q̄ se posuit in similitudinē mulieris. Au
diens hoc nunci⁹ vehementer expauit. et ea
q̄ audierat coā omnib⁹ recitauit. Quibus
busitaq3 oīb⁹ z stupentib⁹ antiqu⁹ hostis
de medio eor euanuit. Ep̄s aūt rediens ad
se redargutt amare seip̄m. z de p̄petrata cul
pa veniam lamentabiliter p̄cabatur. Et si-
tiq3 nūciū vt pegrin⁹ introduceret. sz neq3
amplius inuenit. Tūc ep̄s p̄lim p̄uocauit
z eis euidenter exposuit ordinē geste rei. p̄ce
pitq3 vt omnes ieuniis z orōnib⁹ insisterēt
si forte dñs reuelare alicui dignaret. qs nam
ille pegrinus fuerit q̄ eū a tāto piculo libera
uit. Reuelatū aūt est illa nocte ep̄o q̄ beat⁹
andreas fuerit q̄ p liberatōe ip̄i se posuerit
in habitu pegrini. Cepit igit ep̄s in deuotōe
beati Andree magis crescere. ac eum exinde
in reuerentia pl⁹ habere. Cū p̄posit⁹
quidā cuiusdā ciuitatis agrū sancti andree
abstulisset. z ob hoc grauissimis febrib⁹ ora-
te ep̄o fuerit correptus. ille episcopum roga
uit vt pro se oraret z agrum sibi redderet.
Quz cū orante ep̄o sanitatē recepisset. agrū

De sancto Nicolao

uterq; vsurpauit. Tunc epūs oroi se dedit q oēs lampades eccie fregit dicēs. Hoc lumē nō accendet donec dñs se de suo inimico vindicet. q ecclia qđ amisit recupet. Et ecce ppositus gūssimis uterq; febrib⁹ laborauit. misitq; nūcios epō vt p se oraret q agrū suū q alius sibi silem redderet. Cui cū epūs rnderet. iam oraui q exaudiuit me dō. ipe ad eū se portari fecit. q vt eccīam intraret ad orādum coegit. Epūs dum eccīam ingredit. ille subito mortuus q ager ecclesie restituit.

III

De sancto Nicolao

Nicolaus dicitur a nicos qđ est victoria. q laos qđ ē ppl's. inde nicolaus qsi victoria ppli. i. victoriq; que popularia q vilia sunt. Vel dr victoria ppli. q; m'tos pl'os vita q doctria docuit vicia q peccata vincere. Vel nicolaus dr a nicos qđ est victoria q laos. quasi victoriosa laus. Vel a nitor q laos qđ est pl's quasi nitor ppli. Habuit ei in se ea q nitorē q mūdicīa faciūt. Nā ꝑm ambrosiū mūdat sermo diuin⁹. mūdat vā cōfessio. mūdat sctā cogitatio. mūdat bona opatio. Cuius legendam doctores argolici conscripserūt. Est autem argos ꝑm Isidorq; ciuitas grecie. Vñ et argolici greci vocant. Alibi quoq; legit q methodi⁹ patriarcha ei⁹ vitā grece conscripsit. quā Johes dyaconus in latinum trāstulit q plura addidit.

B

Nicolaus cuius patere vbis ex diuitib⁹ q sanctis parēnb⁹ originem duxit. Pater eius epiphanius. mater vero Johanna dicta est. Quē cū in ꝑmeuo iuuentutis sue flore parentes genuissent deinceps vtrūq; viuētes celebem vitam duxerunt. Die ꝑma die dū balneare erectus stetit in pelui. Insup quarta q sexta feria tātū semel sugebat vbera. Factus autē iuuenis aliorum iuuenū deuitans lasciuias. ecclesiarum potius terebat limina. q quicqd ibi ō sacra scriptura intelligere poterat memorē retinebat. Parentibus vero suis defunctis cogitare cepit qualiter tantam diuitiarum copiam non ad laudē humanam sz ad dei gloriam dispensaret. Tunc quidam conuicaneus suus satis nobilis tres filias vgines ob inopiā pstituere cogit vt sic infami earū cōmertio aleret. Quod vt sanctus comperit. scelus abhorruit. q massam auri panno inuolutam in domū eius p fenestram nocte clam iecit q clam recessit. Mane aūt surgēs homo massaz auri reperit. q deo grās agēs primogenite nuptias celebrauit. Non multo post tempe dei famulus simile pegit op⁹. Quod rursus ille reperiens q in laudes immensas prumpens. de cetero vigilare ppositi vt sciret quis esset qui sue inopie subueniisset. Post paucos etiam dies duplicataz auri massam in domū proiecit. ad cuius sonitum ille excitatur. q Nicolaū fugientem i sequitur. taliq; voce alloquitur. Iste gradum. teqz aspectui ne subtrabas meo. Sicqz accurrens velocius Nicolaum hūc esse cognouit. Pedib⁹ humi prostratus osculari volebat pedes eius. Quod ille refutans abeo exegit. ne eum q̄diu viueret publicaret. Post hoc mrte ciuitatis defuncto episcopo. conuenerūt episcopi. illi ecclesie ō episcopo prouisuri. Aderat autē inter eos quidaz magne autoritatis epūs. ad cui⁹ electiōem omniū sententia dependebat. Cum igit cūctos ieiunijs q orationibus insistere monuisset. nocte illa vocem audiunt dicentem sibi vt hora matutinali fores ecclesie obseruaret q quē primū ad eccīam cuius etiam nomē esset Nicolaus venire conspiceret. ipsum in episcopum consecraret. Hoc ergo alijs reuelans episcopis admonuit vt omnes orationibus insisterent q ipse preforibus excubaret. Mirum in modum. Hora matutinali quasi a deo missus ante omnes se agebat Nicolaus. Quem apprehendēs episcopus dixit ei. Quod tibi nomen est. Ille vt erat columbina simplicitate plenus inclinato capite. Nicolaus inquit vestre sanctitatis seruus. Quem in ecclesiam ducentes licet plurimū renitentē in cathedrā collocauerunt. Ipe aūt eandē quam prius humilitatem q morū grauitatez in omnibus sectabat

In oꝛõe pugilabat. coꝛpꝰ macerabat. mulieꝝ ꝓsoꝛtia fugiebat. bũlis erat ĩ oẽs suscipiendo. efficax in loquẽdo. alacer ĩ exhoꝛtãdo seueꝛꝰ in coꝛripiẽdo. Fertꝫ sic legit in cꝛonica q̃dã nicolaũ niceno interfuisse cõcilio.

Quadã aũt die dũ q̃dam naute periclitarẽt ita cũ lacrimis oꝛauerũt. Nicolae famule dei si vꝛa sũt q̃ de te audiuimꝰ. nunc ea expiamur Exoꝛ q̃dã in eꝰ similitudie apparuit di. Ecce assum. vocastis cĩ me. Et cepit eos ĩ antẽmis ꝛ rudentibꝰ aliisꝫ iuuare nauis armamẽtis. Statimꝫ cessauit tempestas Cũ ãt ad eꝰ eccĩam venissent quẽ nũq̃ añ viderãt sine indice cognouerũt. Tũc dõ ꝛ sibi de sua liberatõne grãs egerũt. Qđ ille diuie miscẽie ꝛ eoꝝ fidei ñ suis meritis atribuere docuit.

Quodã tpe totã puinciam scĩ nicolai fames valida pculit. ita vt oĩbus deficerẽt alimẽta. Audiẽs aũt vir dei naues onustas tritico poꝛtui applicasse. illuc statim pficiscit rogãs nautas vt saltẽ in centũ modijs p quãlibet nauẽ fame picluta nubꝰ subueniꝛẽt. Cui illi. Nõ audẽꝰ pat. qꝛ mẽsuratũ alexãdꝛie optet ĩ hoꝛrea ipatoꝛis nos redꝛdere. Quibꝰ sctũs dixit. Facite nũc qđ dico ꝛ vob in dei vtute. pmitto q̃ nullã minoꝛatiõnẽ habebitis a pđ regũ exactoꝛẽ. Qđ cũ fecissent ꝛ eandẽ mẽsurã quã alexãdꝛie accepeꝛãt reddidissent. mꝛ tus impatoꝛis miracli referũt. ꝛ deũ in suo famulo mag̃fica laude attollũt Frumentũ aũt p̃m vnius cuiusq̃ ingẽnã vir dei distribuit. ita vt miraculose duob ãmis ñ tãtũ ad victũ sufficeret. sꝫ et ad vsum semis abũdaret. Cum aũt regio illa idolis deseruisꝫ. p ceteris nefande dyane symꝛacꝛ ꝓs colueꝛat. adeo vt vsꝫ ad ipos viri dei nõnulli rustici pdicte religiõi execrabili deseruiꝛẽt. ac sub q̃dã aꝛboꝛe sacꝛata dyane q̃sdã ritꝰ gẽtilũ exercerẽt. Vt vir dei pdictuꝫ ritũ de oĩb finibꝰ expulit. ipamq̃ aꝛboꝛem pscidi mãdauit. Fratꝰ ex hiis cũ hostis antiquꝰ oleũ mydiaton qđ ꝓꝛa naturã in aq̃ ꝛ lapidibꝰ aꝛdet ꝓfecit. seqꝫ in formã cuiusdã religiose feie trãsfiguras. q̃busdã ad vꝛbẽ dei nauigãtibꝰ in q̃dã sagenula obuiauit. Hicq̃ affata est eos. Quo alle ad sctũm dei peꝛe vobiscũ sꝫ nequeo. Rogo ergo vos vt Boleum ad eꝰ eccĩaꝫ deferatis. ꝛ ob mei memoꝛiam ex illo aule eiꝰ pietes limatis. ꝛ stati euanuit. Et ecce aliã cernũt naucula cũ hoẽstis psonis inq̃s vnꝰ erat similluꝰ scõ nicolao. Qui sic aũt illos. Heu qđ mulier illa locuta est vob vl qđ attulit. Illi ãt cũcta p oꝛdinem narrauerũt. Quibꝰ ille. Hec ẽ ipa dica dyana. ꝛ vt me veꝝ dicere cõpbetis. oleũ illud i mare pjcite. Quibꝰ pjcientibꝰ ingẽs ignis i mari succẽdit. ꝛ ꝓꝛa naturã diuꝰ in mari ardere cõspicit. Venientes igit ad seruũ dei aiebãt Vere tu es ille q̃ nob in mari apparuisti. ꝛ a dyaboli insidijs liberasti.

Per idẽ tps cũ q̃dã gens romano impio rebellassꝫ. ꝓ eã impatoꝛ tres ꝓncipes Nepotianũ Vrsum ꝛ Elpidionẽ misit. Quos poꝛtui adꝛiatico ob vẽtũ ꝓꝛarũ applicatos beatus Nicolaꝰ vt secũ comederent inuitauit volens vt gentẽ suã a rapinis cõpescerẽt q̃s in nũdinis exercebãt. Interim dũ sanctꝰ abesset. psul coꝛruptꝰ pecunia tres innocentes milites iussꝛat decollari. Qđ vt vir sanctꝰ audiuit rogauit ꝓncipes illos vt secuꝫ illuc pꝛsꝫ gradu cõcito ꝓperarẽt. Venientesꝫ ad locũ vbi decollãdi erãt inuenit eos poblice flere ꝛ facies iam velata ꝛ spiculatoꝛẽ ensem sup eoꝝ capita iã vibꝛasse. Et Nicolaꝰ zelo accẽsus ĩ lictoꝛẽ se audacter igessit. ꝛ gladiũ de manu eiꝰ eminꝰ ꝓpulit. innocentesꝫ soluens eos incolumes secũ duxit. Illico ad ꝓtoꝛium ꝓsulis ꝓperat ꝛ foꝛes clausas vi reserat. Quoꝝ illi ꝓsul occurrẽs salutauit eum. Aspernẽs hoc sanctꝰ dixit. Inimice dei legꝭ puaricatoꝛ. q̃ temeritate psumpsisti tãm conscius sceleris vultum conspicere nostrum. Quẽ postq̃ plimũ obiurgauit. ad pces tñ illoꝝ ducũ eũ penitẽtẽ benigne recepit. Hec acta igit bñdictiõe impiales nũcij uer pagũt ꝛ impio sine sanguine hostes subdunt. Hec dictesꝫ ab impatoꝛe magnifice sũt recepti. Quidã aũt eoꝝ felicitatibus inuidẽtes pfecto impatoꝛis pce ꝛ pcio suggesserũt vt eos apud impatoꝛẽ de lese maiestatis crimĩe accusaret. Qđ cũ impatoꝛ iuggessisset. ille nimio furoꝛe repletꝰ eos icarcerari pcepit. ac

De sancto Nicolao

sine aliq̃ interrogatõne illa eos nocte occidi mãdauit. Qõ cũ a custode didicissent scide rũt vestimẽta sua. ⁊ gemere amare ceperũt. Huc vn⁹ eor. s. nepocian⁹ recolẽs q̃ beatus nicola⁹ tres innocẽtes liberauerat exhortat⁹ est alios vt ei⁹ patrocinia flagitarẽt. Quib⁹ oranb⁹ sctũs nicola⁹ nocte illa ꝓstãtino ipa/ tor apparuit dicẽs. Cur illos ꝓncipes tam i iuste ꝓhendisti. ⁊ morti sine crimĩe addixi/ sti. Surge velox. eosq̃ q̃ntoc⁹ dimitti iube/ to. Sin aũt oro deũ vt tibi suscitet bellũ. in q̃ tu corruas ⁊ bestijs cib⁹ fias. Cui impator. Quis es tu q̃ hac nocte palatiũ meũ ingres sus talia audes loq̃. Cui ille. Ego sum nico laus miree ciuitatis epc⁹. Hic ⁊ pfectũ simili/ ter terruit p visum dicẽs. Mẽte ⁊ sensu pdi/ te. cur in necẽ innocẽtiũ ꝓsensisti. Pergere ci/ to ⁊ eos liberare stude. Sin aũt corp⁹ tuum vermib⁹ scaturiet ⁊ dom⁹ tua ciu⁹ destruet. Qui ille. Quis es tu q̃ nob tanta minaris. Scito inq̃t me esse Nicolaũ miree ciuitatis epm. Utrisq̃ eu igilantib⁹ statiz mutuo sua somnia pandũt. ⁊ pillis incarceratis conti/ nuo mittũt. Quib⁹ ait impator. Quas ma gicas artes nostris vt tãtis nos illudatis sõ/ nijs. Cui illi respõderũt se magos ñ esse. nec mortis sniam meruisse. Tunc impator. Ho stis inq̃t hoiem cui nomẽ est Nicola⁹. Et il li audito ꝑ nomĩe man⁹ extẽderũt ad celum rogãtes deũ vt eos sctũ nicolai meritis a pñ/ti piculo liberaret. Et cũ impator totã vitaz ei⁹ ⁊ miracula abeis didicisset. dixit eis. Ite ⁊ grãs deo agite q̃ vos ei⁹ pcibus liberauit. Sz ⁊ ñ nostris eidẽ afferte gaudiolis. rogã tes eũ vt vlteri⁹ mihi minas nõ inferat. sed p me ⁊ regno meo ad dñm pces fundat. Post paucos dies pdicti viri ad famulũ dei veni unt. Qui orq̃z ad ei⁹ pedes humiliter se pster nũt dicẽtes. Vere famul⁹ dei es. vere cultor ⁊ amator xpi. Cũq̃z sibi oĩa p ordinẽ retulis/ sent. ille eleuatis in celũ manib⁹ immẽsas ꝺo laudes retulit. ⁊ bñ instructos ꝓncipes ad p pria remisit. Et cũ aũt dñs vellet eum assumere. rogauit dñm vt anglos suos sibi mitteret. Et inclinato capite anglos ad se ve nire vidit. ⁊ dicto psalmo In te dñe speraui vsq̃z. In man⁹ tuas dñe. ꝛc. tradidit spiritũ. anno dñi. cccxlij. vbi celestiũ melodia audi/ ta est. Qui dũ sepult⁹ fuisz i tumba marmo rea. a capite fons olei. ⁊ pedib⁹ fons aq̃ p/ fluxit. ⁊ vsq̃z hodie ex e⁹ mẽbris sacz resudat oleũ valẽs in salutẽ multoz. Successit autẽ ei q̃dã vir bon⁹ q̃ tñ de sede sua ab inuidis ẽ depulsus. Quo electo oleũ fluere desijt. sed eo reuocato ptin⁹ emanauit. Post mlti/ vo tpis thurci mireã vrbẽ dstruxerũt. Qua draginta vo septẽ milites barẽses illuc pfecti q̃ttuor monachis illis oñdẽtib⁹ tumbã sctĩ nicolai aperuerũt. ossa qz ei⁹ i oleo natanta in vrbẽ bareã reuerenter detulerũt. anno dñi. M.lxxvij. Cur q̃dã ab vno iudeo q̃ndã summã pecunie mutuo accepit iurãs su per altare sctĩ nicolai. cũ aliũ fideiussorẽ hr̃ẽ neq/ ret. q̃ q̃zcit⁹ posset sibi redderet. Tenẽte aũt illo die pecuniã. iude⁹ eã expostulauit. sz eaz sibi reddidisse affirmat. Trahit ergo eum ad iudicium ⁊ iuramentum indicit debitor. Ille baculũ cauatũ quẽ auro minuto impleue/ rat secũ detulerat. ac si ei⁹ adminiculo indi/ geret. Volẽs igit facere iuramẽtũ. iudeo ba culũ tradidit reseruãdũ. Jurauit ille q̃ plus sibi reddiderit etiã q̃z deberet. Facto iuramẽ to baculũ suũ repetijt. Et iude⁹ ignar⁹ astu/ tie eũ sibi reddidit. Rediẽs aũt q̃ fraudẽ fece rat in q̃dã buto oppressus corruit somno. cui rusq̃z cũ impetu veniẽs eũ necauit. ⁊ plenũ ba culũ auro fregit. ⁊ auz effudit. Audiẽs ꝺ iu de⁹ ꝓcul illuc venit. Cũq̃z doluz vidisset. et a multis ei suggereret vt auz reciper. oĩno re/ nuit. nisi q̃ defunct⁹ fuerat ad vitã bti Nico lai meritis redderet. asserẽs se si ꝺ fieret bap tisma susceptuz ⁊ xpianũ futuz. Cõtinuo q̃ defunct⁹ fuerat suscitat. ⁊ iudeus in xpi noie baptizatur. Quidam iudeus videns beati Nicolai virtuosam potentiã in mira/ culis faciendis. imaginem eius sibi fieri pce pit. eamq̃z in sua domo collocauit. Cui res suas cum aliquo longius iret cuz minus cõ mendabat. hec l' similia verba dicens. Ecce Nicolae. Omnia bona mea vobis custodi enda commuto. ⁊ nisi omnia bene custodie/ ris. plurimã experiam de vobis perberibus

ꝛ flagell'. Quadã igr vice dñ ille abesſz fures aduenũt. cũcta rapiũt. ſolã imaginẽ derelinquũt. Iudeꝰ ãt rediẽs ꝛ ſe ſpoliatũ videns. imaginẽ alloqr̃. talibꝰ vel ſilibꝰ vſus verbis. Bñe nicolae nõne in domo mea vos poſuerã vt res meas a latronibꝰ ſuaretis. Cur ſ facere noluiſtis ꝛ latrões q̃re nõ phibuiſtis Igit̃ dira tormẽta recipies ꝛ p latronibꝰ penã lues. Dicqz dãnũ meũ i tuis recõpẽſabo tormẽtis ꝛ furorẽ meũ in tuis refrigerabo vberibꝰ ꝛ flagellis. Accipiẽs ergo iudeꝰ imaginẽ dire eã vberat. direqz flagellat. Q̃ dira res pſ ꝛ ſtupẽda. diuidũtꝰ furibꝰ q̃ rapuerãt. ſãctꝰ dei tãqz i ſe vbera recepiſſz apparuit. ſ vt filia vba dicẽs. Cur tã dire p vob flagellatꝰ ſum. cur tã crudeliṫ vberatꝰ. cur tormenta tot paſſus. Ecce quõ corpꝰ meum liuet. Ecce q̃liṫ effuſiõe ſanguinis rubz. Ideꝛgite citꝰ ꝛ cũcta reddite q̃ tuliſtis. Alioquin di oipotẽtis i vos ira deſeuiet. ita vt ſcelꝰ veſtrum in mediũ publicet ꝛ q̃libz veſtꝝ ſuſpẽdiũ patiaṫ. Ad quẽ ille. Quis es tu q̃ nobis talia loqueris. Et ille. Ego ſum nicolaꝰ ſuꝰ ihũ xp̃i quẽ iudeꝰ ille preb ſuis q̃s tuliſtis tã crudeliṫ flagellauit. Terruti illi ad iudeuz veniũt. miraculuz referũt. ab eo q̃d imagim fecerat audiũt. cũcta reddũt. Dicqz ꝛ latrones ad viã redeũt rectitudis ꝛ iudeꝰ fidẽ amplectit̃ ſaluatoris Qr q̃daz pamore filii ſui lrãs addiſcẽtis feſtũ ſancti nicolai annuatim ſolẽniṫ celebrabat. Quadã igit̃ vice pater pueri puuiũ ꝑpauit ꝛ multos clericos i uitauit. Venit aũt diabolꝰ ad ianuã in hitu pegrini. petens elemoſynam ſibi dari. Et ubet q̃ntotius pater filio vt det elemoſynam pegrino. Ideꝛopat puer ſz pegrinũ nõ iueniens inſeq̃t abeuntẽ. Cũqz ad q̃dã cõpitũ p uenilſz apprehẽdens diabolꝰ puer eũ ſtrãgulauit. Q̃ audiẽs pater vehemẽt ingemuit. corpꝰ tulit. i thalamo collocauit. Cepitqz p dolore clamare ꝛ dicere. Fili dilectiſſime quõ eſt tibi. Sancte nicolae beccine eſt merces honoris quẽ vobis tãdiu exhibui. Et cũ hec ꝛ ſilia paṫ diceret. ſtatim puer q̃ſi dõ ſomno euigilãs oculos aperuit ꝛ ſurrexit Qr q̃da nobilis rogauit beatũ nicolaũ vt ſibi filiũ a dño impetraret. ꝓmittẽs ſe filium ad eccliam eiꝰ ductuꝝ ꝛ cyphũ aureũ oblaturꝝ. Filiꝰ ergo naſciṫ ꝛ ad etatẽ pducit̃. ꝛ cyphus fieri iubet̃. Qui dũ ſibi valde placeret ſuis eũ ad ꝓptauit vſibus ꝛ aliũ eque valentem fieri ꝓcepit. Nauigantibꝰ itaq; ad eccleſiã ſancti nicolai iubet pater filio vt in illo cypho quẽ ꝓmo fieri fecit aquam ſibi afferret. Puer aũt cũ vellet aquã haurire cũ cypho in mare cecidit. ꝛ ſtatim diſparuit. Pat aũt amare flens nichilomin⁹ votũ ſuũ pfecit Veniens igit̃ ad altare ſancti nicolai cũ obtuliſſet ſcõm cyphũ tanq̃z piectꝰ cecidit de altari Cum aũt eũ eleuaſſet ꝛ ſup altare iterꝝ poſuiſſet. rurſus de altari longiꝰ eſt piectus. Qr rantibꝰ oibꝰ ad tã grande ſpectaculum ecce puer ſanꝰ ꝛ incolumis aduenit. ꝓmũ cyphũ in ſuis geſtãs manibꝰ. Narrauitq; coram omnibꝰ q̃ q̃m in mare cecidit ſtatim beatus nicolaꝰ affuit ꝛ eũ illeſum ſuauit. Dicqz pater eius letꝰ effectꝰ vtrũq; cyphũ beato nicolao obtulit. Quidã vir diues meritis beati nicolai filiũ habuit quẽ a deo datũ vocauit. Hic ſancto dei capellã in domo ſua cõſtruẽs. oi anno feſtũ eiꝰ ſolẽniter celebrauit. Erat aũt locꝰ ille ſitus iuxta terrã agarenorũ. A deodatꝰ ergo quadã vice ab agarenis capiṫ ꝛ in ſeruitutẽ regis eorꝝ deputat̃. Sequẽti anno dñ feſtũ ſcti nicolai paṫ eiꝰ deuote celebraret. ꝛ puer cyphũ ꝑciosum tenẽs regi aſſiſteret. recolit ſuã captiõez parentũ dolorem. ꝛ gaudiuz q̃d in ſua domo ea die fiebat. cepitq; alta ſuſpirare. Quoꝝ ſuſpiriꝝ cauſam dñ rex minis extorſiſſet ait rex. quicq̃d tuꝰ nicolaꝰ agat tu hic nobiſcũ manebis ꝛ ſubito facto vẽto vehemẽti totãq; domuz ꝓcutiẽte puer cũ cypho rapiṫ ꝛ añ fores eccleſie vbi pentes agebãt ſolennia collocatur ꝛ magnũ gaudiũ oibꝰ generat̃. Alibi tñ legitur q̃ pdictꝰ iuuenis fuit de normandia q̃ vltra mare pgẽs a ſoldano capiṫ ꝛ añ eũ ſepe vberat̃. Qui dũ in feſto ſcti nicolai vberatur. ꝛ i carcere iclusus fleret. ꝛ p ſua liberatõne ꝛ pleticia quã tũc brẽ ꝓſueuerãt parẽtes ſubito obdormiuit. ꝛ euigilãs in capella patris ſui ſe inuenit.

De sancta Lucia

IIII A

De sancta Lucia vgine

LUcia dicitur a lu
ce. Lux enī hz pulcritudinē in aspe
ctōe. q3 vt dr Ambr. Lucis natura
hz est vt ois i ei9 aspectu grā lt. hz etiā diffusi
onē sine coinq̄natōe. q3 p q̄cūq3 īmūda dif
fusa nō coinq̄nat. rectū incessum sine curui
tate. lōgissimā lineā ptrāsit sine morosa dila
tōe. Ider hz oñdit q̄ btā vgo Lucia habuit
decorē vginitatis sine aliq̄ corruptōe. diffu
sionē caritatis sine aliq̄ īmūdo amore. rectū
incessum intētiōis i deū sine aliqua obliqta
te. longissimā lineā diurne oratōis sine ne
gligentie tarditate. Vel Lucia dr quasi lu
cis via.

LUcia vgo syracusana nobili gene
re. audiēs famā sctē agathe p totaz
silicīā diuulgari sepulcr eius adiit
cū mrē sua eutbicia āmis q̄ttuor fluxū sanḡ
nis incurabiliter patiēte. Int ipa igit missarū
solēnia q3 igit vt illō euāgeliū legeret in q̄ dñs
mulierē ab hac passiōe sanasse narrat. Tunc
Lucia matri dixit. Si credis bis q̄ legūtur
crede agathā illū sp hīē pñtē p ei9 noīne susti
nuit passionē. Si ergo ei9 sepulcr credēs cō
tigeris. pfecta q3 tinuo sanitate gaudeb. Igit
recedētib9 cūctis. mrē. filia iuxta sepulcr i
orōe existētib9 Lucīā somn9 arripuit. vidit
q3 agathā in medio angl'or gēmis ornataz
stantē. dicētē sibi. Soror mea Lucia vgo
deo deuota. q̄d a me petis q̄ ipa poteris p
stare q3 tinuo mri tue. Mā ecce pfidē tuā sa
nata ē. Cui gilās ait lucia mri sue dixit. Ma
ter mea ecce sanata es. Ider ipam ergo re d
p cor q̄ suis orōib9 te sanauit ne mihi d cete
ro noīes spōsū. Hz q̄cq̄d mihi datura eras
p dote paupib9 elargire. Cui mat ait. Lege
pus oculos meos. q̄cq̄d volueris d facul
tatib9 facito. Ad quā lucia. Q̄d moriēs das
ideo das q3 tecū ferre nō potes. da igit dum
viuis. mercedē habebis. Cum ergo redi
tatib9 pauper. Interea dū patrimonū di
stribuit ad sponsi noticiā puenit. Requirit
sponsus a nutrice d hīs. Rñdit illa caute q
vtiliorē possessionē spōsa sua īuenisset quaz
suo volebat noīe cōparē. q3 iō videbat aliq̄n
ta distrahere. Credidit stult9 carnale ēmer
tiū. q3 cepit auctor esse vendentiū. Venditis āt
oīb9 q3 paupib9 erogatis. spōsus trahit eā
cōā pascasio p̄sulari dicēs eā xpianā esse. et
p leges agere augustor. Denuntiate
igit eam pascasio ad sacrificia idolor rñdit
Sacrificiū placēs deo ē visitare paupes. et
eis in necessitatib9 subuenire q3 q̄ ampli9
nō hēo q̄d offerā meipaz sibi tribuo offeren
dā. Cui pascasi9. Ista vba tibi fili stulto xpi
ano narrare poteris. mihi aūt q̄ pncipū de
creta custodio ista frustra plegris. Ad quē
lucia. Tu pncipū tuor decreta custodis et
ego dei mei legē custodiā. Tu pncipes ties.
q3 ego deū timeo. Tu illos offendere nō vis
q3 ego deū offendere caueo. Tu illis placere
deliderās. q3 ego vt xpō placeā concupisco.
Tu ergo fac q̄d tibi vtile ee cognoscel. q3 ego
faciā q̄d vtile mihi ee p̄spexero. Cui pasca
sius. Patrimoniū tuū cum corruptoribus
erpendisti. q3 iō quasi meretrix loqris. Cui
Lucia. Patrimoniū meū in tuto loco p̄sti
tui. corruptores āt mētis q3 corpis nūq3 sciui
Rñdit Pascasi9. Qui sūt corruptores mē
tis q3 corpis. Lucia dixit. Corruptores men
tis vos estis q̄ suadetis vt aie suū deserāt cre
atorē. Corruptores vo corpis sunt q̄ corpa
lem delectatiōez pponūt epulis sempiternis
Pascasi9 dixit. Celsabūt vba cū puentū fu
erit ad verbera. Cui Lucia dixit. Verba di
cessare nō possunt. Cui pascasi9. Tu ergo
des. Respōdit Lucia. Ancilla dei sum q̄
dixit. Cū steteritis añ reges q3 p̄sides zc. Nō ei
vos estis zc. Pascasi9 dixit. In te ergo spūs
sanct9 est. Cui Lucia. Qui caste viuūt tem
plum spūssancti sunt. Cui pascasi9. Ego fa
ciam te duci ad lupanar. vt ibi violatōez ac
cipias. q3 spūm sanctū pdas. Cui lucia. Nō
inquinat corpus nisi de p̄sensu mētis. Maz
si me inuitā violari feceris castitas mihi du
plicabitur ad coronā. Munq3 aūt volūtatē
meā ad p̄sensum poteris puocare. Ecce cor
pus meum ad omne supplicium est paratū

De sancto Thoma apl'o

Quis morar's. Incipe fili dyaboli desiderra penaz tuaz exercere. Tūc pascasi⁹ lenones fec̄ venir dicēs eis. Inuitate ad eā oēm pl'm z tām diu illudat donec mortua nunciet. Volētes āt eā trahere tāto pōdere spūssanctus eā fixit vt oīno eā mouere neq̄ret. Fecit qz pascasi⁹ mille viros accedere z manꝰ eiꝰ z pedes ligare. sz eā nullatenꝰ poterant mouere. Tūc z cū viris mille plā paria boū adhibuit. sz tñ ygo dñi īmobil' pmānsit. Vocatis āt magis vt suis īcātatōnib⁹ moueret. omino moueri ñ potuit. Tūc dixit pascasius. Que sūt illa maleficia q vna puella a mille viris ñ mouet. Lucia dixit. Hō sūt ista maleficia sz bñficia xp̄i. Porro si adhuc decē milia adhibueris. eque vt prius īmobilē me videbis. Putās vo pascasi⁹ pm q̄dā figmēta q̄ loto fugarent maleficia. iussit eā lotio pfundi. Cūq; nō sic moueri posset. angustiatꝰ nimis copiosum ignē circa eā accēdi. picēq; z resinā z feruēs oleū sup eā fundi iussit. ¶ Dixitq; Lucia. Inducias īpetraui martyrij mei vt credēt⁹ timorē auferā passiōis. z ñ credēt⁹ vocē insultatōis. Videtes autez amici pascasij eū angustiari. ī gutture eiꝰ gladiū imerserūt. Que neq̄q̄ loq̄la a mutēs dixit. Annūcio vob̄ pacē eccīe redditā maximo hodie mortuo. z ō regno suo diocletiano expulso. Et sicut ciuitati cathanēsi sororꝰ mea agatha data est ptectrix. sic z ego ciuitati siracusane p̄sens sū iteruētrix. Dū hec ygo loq̄t. ecce mistri rōanoz venūt. pascasiū ap p̄hēdūt. vinctū ad cesarē ducūt secū. Audierat enī cesar q vniuersam puincīā fuerat depōdat⁹. Venies ergo roma z senatui accusatus pit z iuict⁹ capitali sīa ē pūit⁹ Virgo vo lucia ō loco i q̄ pcussa ē mota ñ ē. nec spūs tradidit q̄ousq; sacerdotes venirēt z corpꝰ dñi ei traderēt Et oēs astātes amē dño rūderūt. In eodē aūt loco ē sepulta. z eccīa fabricata. Passa ē āt tpe Galerii z maxentij circa annos dñi. ccc. x.

V

De sancto Thoma apl'o

Thomas interpre tat abyssus. l' gemin⁹ q̄ō z grece didim⁹ ō. Vl' ō. thomas a thomos q̄ ē diuisio siue sectio. Dicit ergo abyssus eo q̄ pfunditatez diuīnatis penetrare meruit. q̄n ad sui īterrogatōz xp̄s sibi rñdit. Ego sū via vitas z vita Dicit gemin⁹ ex eo q̄ resurrectōz xp̄i q̄si gemmate z i duplū q̄z alij cogn uerūt vidēdo. iste vidēdo z palpādo. Diffinio āt siue sectio ō. q̄ mētē suā ab amore mūdi diuisit. vl' q̄a ab alijs ī fidē resurrectōis diuisus z sect⁹ fuit. Vl' ō. thomas q̄i totꝰ meās ī dei. l. amore z dilectōe. Putāt ei tria q̄ in ipō idi cauerūt fuisse amorē dei. de q̄b⁹ ō. Porro sp in li. de vita cōtemplatiua. Quid est deū diligere nisi aīo p̄cipe feruidū vsiōis dei affectū. peccati odiū. z mōi fastidiū Vl' thomas dicit a theos q̄ ē dōs z me⁹. vñ thomas q̄si dōs me⁹ z ppter illō q̄ dixit cū certificat⁹ credidit. dñs meus z de⁹ me⁹.

Thomas apl's cū essz apō cesareaz apparuit ei dñs dicēs. rex indie gūdofor⁹ misit p̄positū z abanē q̄rere hoiem architectonia arte eruditū. Veni igr z mitt̄ te ad eū Cui thomas. Dñe q̄ vis mitte me p̄ter ad indos. Cui dñs. Vade secure q̄ ero custos tui. Cūq; indos p̄uerteris ad me cū palma martyrij venies. Cui thomas Dñs me⁹ es z ego ꝑ tu⁹ Fiat volūtas tua Cūq; p̄posit⁹ foꝛ pambularet dixit ei dñs. Quid cōparevis inuenis Cui ille. Dom⁹ me⁹ misit me vt p̄ducā fuos ī arte architectonia eruditos vt romano ope sibi palatiuz p̄struat. Tūc dñs tradidit ei thomā asserēs eū plurimū in tali ope peritū Nauigātes aūt ad quandā ciuitatē venerūt in qua rex filie sue nuptias celebrabat. Hic cum p̄consari fecisset vt oēs nuptus interessent alterē gem offenderēt. illuc cōtingit abanē z aplm introire. Puella aūt hebrea fistulam in manu gerens vnūquēq; laudabiliq̄ cōmēdabat Videnſq; aplm intellexit hūc esse hebreum eo q̄ non manducaret sed oculos ad celum fixos haberet. Cunq; puella coraz eo hebraice caneret dicens. vnus est deus hebreoruz q̄ creauit oīa z fundauit maria. apl's ipam hebraē vbā repetere satagebat. Videns aūt

De sancto Thoma apl'o

pincerna q̄ nō mādu caret nec biberet. sz tan
tū oc'los fixos ad celū hr̄et. apl'm dei ī maxil
lam pcussit. Cui apl's. Deli' ē vt in futuro
indulgēcia tibi tradatur. z h̄ trāsitoria plaga
reddat̄. Nō hinc surgā donec man' q̄ me p
cussit huc a canib' afferat̄. Dic ergo ad hau
riendā aquā abijt. z leo ip̄z occidēs sanḡnē
ei' bibit. Lacerātib' āt canib' ei' corp' vn'
niger canis manū ei' dexterā ī mediū ꝓtuli
um apportauit. Quo viso ois turba obstu
puit. z puella ei' vba referēs p̄recta fistula
ad pedes apl'i se p̄iecit. Hmōi āt vltiōem fa
ctā repbat Elug'. in li. ꝓ faustum. z asserit a
pseudo h̄ fuisse inserū. vñ z legenda h̄ q̄ ad
pl'a suspecta bēt. Posz tñ dici q̄ h̄ nō aio ī
pcādi. sz mō p̄dicēdi dictū sit. Si tñ augusti
ni vba diligēt inspiciāt. nō penit' ista repba
re videt. Aut ei sic ī eodē libz. Legūt scpturas
apocrifas manichei. nescio a q̄b' fictoribus
fabulas sub apl'oz noīe scptas q̄ suoz scri
ptoz tpib' ī autoritatē sc̄e eccīe recipi mere
rent. si scti z docti hoīes q̄ tūc ī hac vita erāt.
z examīare poterāt. eos vā locutos esse co
gnoscerēt. Ibi tñ legūt apl'm thomā cū esset
in q̄dā nuptias ꝓtulto pegrin' z p̄sus ico
gnit'. a q̄dā mīstro palma pcussū. impcatū
fuisse boī ꝓtinuā seuāq̄z vindictā. Nā cum
egressus fuisz ad fontē vñ z aquā ꝓtuliat̄
b' mīstraret. in eū leo urrēs interemit. ma
nūq̄z ei' q̄ caput apl'i leuiticu percusserat a
corpe auulsam p̄m vbū eius dē apl'i id optā
tis atz ip̄catis canis tulit mēsis ī q̄b' ip̄e apl's
discūbebat. Quid h̄ crudeli' videri pt. Ve
rū q̄ibi nisi tñ fallor h̄ et scptū ē q̄ ei veniaz
in secto futuro petierit. fcā ē ꝓpēsatio bñficij
maioris. vt z apl's q̄z car' do esset z dñs per
hūc tiorē ꝓmēdaret ignotis z illi p' hāc vi
va q̄q̄z finitēdā in eternū ꝓsulereť. Utz illa
est. Certe ei manichei a q̄b' ille scripture q̄s
canon eccl'iastic' respuit tāq̄z ve atq̄z since
re acceptāt. saltē h̄ cogūt fateri illā patiētie v
tutē quā docet dñs dicēs. Si q̄s te pcusserit
in maxillā tuā dexterā p̄be ei sinistraz. posse
esse in ꝓparatōe cordis. etiā si nō exhibeatur
gestu corpis z exp̄ssione vboz. q̄n q̄dē apl'us
palma pcussus potī' dñm rogauit vt iniuri
oso boi in futuro seculo parceret. in p̄nti āt
illa iniuria nō inulta relinq̄ret. q̄z vel p̄buit
ferienti alterā partē. aut vt ulteriz ferire t āmo
nuit. Tenebat certe interi' dilectōis affectū.
z exteri' reḡrebat correctōis exemplū. Siue
hoc verz sit siue ꝓficuū. cur nolunt credere ta
li aio famulū dei moysen idoli fabricatores
z adoratores gladio p̄stra uisse. Si aūt pe
nas illas cōparamus. qd sil'e ferro interimi. et
a feris trucidari atq̄z laniari. Q̄n quidē iu
dices publicis legib' seruiētes maioris cri
minis reos bestijs tradi q̄z gladio pcuti iu
bent. Hec Elug'. Tūc apl's ad petitionē
regis spōsum z spōsam bñdixit. Iba inq̄ens
dñe adolescētib' his bñdictōz tue dextere. z ī
eoz mētib' semia semē vite. Albeūte autem
apl'o in manu iuuenis est repti' plen' dactil'
palmeram'. Comedētib' vō spōso z spōsa
de fructu eius ambo obdormiūt z somnū
simile ambo cernūt. Videbat eteni eis q̄ rex
gēmatus eos amplecteret z diceret. Apl'us
me' bñdixit vos vt eterne vite ꝓcipes sitis.
Euigilātib' aūt z mutuo sibi somnia reue
lantib' apl'us ad eos ingreditur dicens eis
Rex me' vob modo apparuit. z me clausis
ianuis huc adduxit vt sup vos bñdictō mea
fructificet. Habeatis carnis integritatē. que
est oīm regina vtutū. z fructus saluus ppetue
Virginitas soror est angl'oz. possessio oim
bonoz. victoria libidinū. fidei tropheū. expu
gnatio demonū. z eternoz securitas gaudi
oz. De libidine aūt corruptio gignit̄. de
corruptiōe pollutio nascit̄. de pollutiōe rea
tus oriť. de reatu confusio generat̄. Hec illo
referēte duo angeli apparuerūt dicentes eis
Nos sum' angeli vobis ad custodiā depu
tati. q̄ si apl'i bñ seruaueritis monita. offere
mus deo omnia vota vestra. Eos igr apl's
baptizauit z de fide diligēter edocuit. Post
multū vō tpis sponsa noīe pelagia sacro ve
lamie ꝓsecrata martyriū patit̄. z spōsus no
mine dyonisi' illi ciuitati ī epm ordinatur.

Post h̄ aūt apl's z abanes ad regē
indie p̄ueierunt. Delignato vero ab apl'o
mirabili palacio. z copioso thesauro acce

De sancto Thoma apl'o

pto. rex in alia puincia pficiscit. ⁊ apl'us vniuersum theusauz paupib⁹ elargit. Per totu aũt bienniũ q̃ abfuit rex apl's p̃dicatoi istitit ⁊ innumerabilẽ pl'm ad fidẽ puerunt. Redi ens aũt rex. ⁊ q̃ thomas fecerat discess. ipm cũ abanei ima reiru sit carceris. vt postmodũ viuos excoriatos vltricib⁹ daret flãmis. Interea gad frat̃ regis moritur. ⁊ ei sepulcrũ cuz ambitõe nimia p̃parat. Quarta aũt die qui mortu⁹ fuerat resurrexit. ⁊ stupefactis oib⁹ cũctisq3 fugiẽtib⁹ dixit fri suo. Hic hõ frater quẽ excoriare ⁊ icẽdere disponebas amicus dei ẽ ⁊ oẽs anglĩ famulãt ei. q̃ me ĩ paradisum ducẽtes. q̃dã mihi oñderũt palatiũ ex auro ⁊ argẽto ⁊ lapidib⁹ p̃ciosis mirabiliter fabricatũ. Et cũ ei⁹ pulcritudinẽ admirarer: dixerũt mihi. Hoc ẽ palatiũ q̃ thomas frĩ tuo extruxerat. Cũq3 dicerẽ vtinã ianitor ei⁹ essem dixerũt mihi. Frater tu⁹ se illo fecit indignũ Si vis in illo manere rogabim⁹ dominum vt te suscitare digneat vt illud a fratre tuo possis emere. reddens ei pecuniã quã se existiat potuisse. Et h̃ dicẽs cucurrit ad carcerẽ apostoli. fratri suo postulãs indulgeri. Abiectus q3 vinculis rogare apl'm cepit vt vestẽ acciperet p̃ciosam Cui apl's. Ignoras q̃ nihil carnale. nihil terrenũ gestũt q̃ cupiũt habere in celestib⁹ potestatẽ. Egrediẽte aũt apl'o de carcere rex occurrit ei ⁊ aduolut⁹ ei⁹ pedibus venĩa postulabat. Cũc apl's ait. Multum vob̃ p̃stitit de⁹ vt secreta sua vob̃ ostẽderet. Credite in x̃pm ⁊ baptizabimini vt eẽmini regni p̃cipes sitis. Dixit ei frater regis. Vidi palatiũ q̃ fratri meo fecisti. ⁊ illo cõparare merui. Cui apl's. Hoc ĩ p̃tate fratris tui est. Cui rex. Illo erit meũ. apl's fabricz tibi aliũ. Q̃ si forte nequerit. mihi ⁊ tibi vnũ hoc cõmune erit. Rñdit apl's. Innumerabilia palatia sũt ĩ celo ab initio seculi p̃parata q̃ fidei p̃cib⁹ siue p̃cio ⁊ elemosinis cõpãt Huiusce ãt vestre adilla vos ãncedere p̃nt. seq̃ vo oino nõ p̃nt. ¶ Post vnũ aũt mẽsem fecit apl's paupes oẽs illi⁹ p̃uicie cõgregari. Quibus ꝯgregatis debiles ⁊ infirmos seorsum stare iussit ⁊ super eos orauit. Cũq3 q̃ doceri fuerãt rñdissent amẽ. corusca tio de celo veniẽs tã apl'um q̃z ceteros fere p horã dimidiã sic pstrauit vt oẽs se putarent ictu fulguris interisse. Erigẽs aũt se apl'us dixit. Surgite q: dñs meus sic fulgur venit vosq3 sanauit Exurgẽtes aũt oẽs sani dñm ⁊ apl'm glorificauerũt. Tũc apl's cepit eos docere ⁊ duodecim grad⁹ virtutũ assignare Primus est vt in deũ crederẽt. q̃ est vn⁹ i essentia ⁊ trin⁹ in psonis. Beditq3 eis triplex exẽplũ sensibile quõ sint in vna essentia tres psone. Primũ est q: vna est i hoie sapiẽtia. ⁊ de illa vna pcedit intellect⁹. memoria. ⁊ ingenium. Illã ingenũ inq̃t est vt q̃ nõ didiceris inuenias. Memoria vt non obliuiscaris q̃ didiceris Intellect⁹ vt intelligas q̃ ostendi pñt vel doceri. Secũdũ q̃ in vna vinea tria sũt. scz lignũ. folia. ⁊ fruct⁹. Et h̃ oia tria vnum sunt ⁊ vna vinea sunt. Tertiuz est q: caput vnũ q̃ttuor sensib⁹ cõstat. in vno enim capite sunt visus. gust⁹. audit⁹. ⁊ odorat⁹. ⁊ h̃ pl'a sunt ⁊ vnũ caput sunt. Quartus gradus est vt baptismũ susciperẽt. Quint⁹ est vt se a fornicatõe ꝯtinerẽt Quart⁹ vt se ab auaricia ipa rent. Quint⁹ vt gulã restringerẽt. Sext⁹ vt pniam tenerẽt. Septim⁹ vt in his pleueraret. Octau⁹ vt hospitalitatẽ amarẽt. Non⁹ vt voluntate dei ĩ faciẽdis quererent ⁊ ea opecomplerẽt. Decim⁹ vt eã in nõ faciẽdis q̃rerent ⁊ ea ope vitarẽt. Undecim⁹ vt charitatem amicis ⁊ inimicis impẽderẽt. Duodecimus vt ĩ custodiẽdis his vigilẽ curã habeant. Post p̃dicatoem vo baptisati sunt nouem milia virorũ exceptis puerulis et mlieribꝫ ¶ Post h̃ aũt in sup̃iorẽ indiã abiit in q̃ innumeris miraculoꝝ insignijs coruscauit Sanctam etiã amicã migdoniã uxorẽ Caristij cognati regis apostol⁹ illumiauit. Exiitq3 migdonia ad sanctẽ. Audiens si potero eum videre. Tunc migdonia de cõsilio ei⁹ habitũ mutauit. ⁊ inter paupes mulieres vbi apl'us p̃dicabat aduenit. Apostol⁹ autem cepit de vite hui⁹ miseria p̃dicare dicẽs itercetera. Quoniã vita hec est vita misera. calibus subiecta. ⁊ adeo fugitiua vt cum teneri credit effugiat labefacta. Deinde cepit q̃ttuor rõnib⁹ exhortari vt vbũ dei libẽter audiret.

ipm vbū dei q̄ttuor rex generib⁹ cōpando. sc̄z collurio ex eo q̄ oculū nostri intellect⁹ illuminat. ¶ Potioni ex eo q̄ nostr̄ affectū ab oī carnali amore purgat ⁊ mūdat. Emplastro ex eo q̄ pctōr nrōr vulnera sanat. Cibo. ex eo q̄ nos celestiū amore delectat. Et sic unq̄t hec egroto nō valēt nisi ea ī se recepit. sic nec aīe languēti vbū dei pdest nisi illud cū duōtione audierit. ¶ Predicāte igit̄ apl'o migdonia credidit ⁊ dīceps viri thor abhorruit. Tūc carisi⁹ a rege ipetrauit. ⁊ apl'm ī carcere posuit. Ad quē venīēs migdonia rogauit vt sibi ignosceret q̄ ppt̄ eā ī carcerē missus essz. Quā ille benigne psolans ꝯ oīa sibi bene pati asseruit. Carisi⁹ āt regē rogauit vt reginā sororē sue vxorīs ad eā mitterz. si fortē eā reuocare possz. ¶ Missa regina cōuertit̄ ab ea quā volebat puertere. vnisq̄z tot miraculis q̄ apl's faciebat dixit. ¶ Maledicti sunt a deo q̄ nō tot signis credūt ⁊ opib⁹. Tūc apl's oēs q̄ aderāt d̄ trib⁹ breuit̄ instruxit. s. vt eccle siā diligerēt. sacerdotes honorarēt ⁊ assidue ad audiēdū vbū dei conuenirēt. Reuertēte āt regina dixit ei rex. Ut q̄d tā diu morata es. Que rndit. ¶ Putabā migdonīā stultā esse sz sapientissima ē. ⁊ me ad apl'm dei ducēs vtam vitatis me cognoscere fec̄. ⁊ nimis stulti sūt q̄ in xp̄m nō credūt. Noluitq̄z regina regi deinceps copulari. Stupefact⁹ āt rex dixit cognato suo. Bū tuā vxorē recuperare vellez meā pdidi. ⁊ peior mihi mea ē q̄z tua tibi.

¶ Tūc rex iussit apl'm ligatis mānibus ad se adduci papies ei vt ad suos vxos conuerges reuocaret. Apl's āt triplici exēplo oñdit q̄z duo in errore pslisterēt ꝯ facere nō deberent videlicz exēplo regis. exēplo turris. ⁊ exēplo fontis. vñ dixit. Tu cū sis rex nō vis breuē cognatā suā sz mūdos suos pit̄ ⁊ ācillas. Quāto magis credere debes deū amare castissima ⁊ mūda suā. Quid ergo culpor si deū amare pōdico ī suis suis. q̄ diligis ⁊ ī tuis. Fabricaui turrim excelsaz ⁊ dicis mihi vt ego q̄ fabricaui eā destruā. Fodi terrā p vt obstruā illū. Tūc irat⁹ rex afferri iussit ardentes laminas ferreas ⁊ apl'm stare nudis pedib⁹ sup eas. ¶ Protinꝰ aūt nutu dei fons ibi erupit ⁊ eas extinxit. Tūc rex pfilio cogti sui eū in fornacē ardentē mitti fecit. Que tñ sic refrigerata ē. vt die altera sanꝰ inde exirz ⁊ illesus. Hortatq̄z regi carisi⁹. fac illū offerre sacrificiū deo sol'. vt sic dei sui irā incurrat q̄ ab his eū liberat. Cūq̄z ad ꝯ vrgeret̄ dixit regi. ¶ Prestātior es tu q̄z factura tua. Ex q̄ tu mō vers deū negligis ⁊ picturā colis tu putas q̄ sic̄ dt Carisi⁹ deꝰ meꝰ mihi ira sceē p⁹q̄z adorā uero deū tuū. magis āt ira sceē deo tuo. eūq̄z ꝓminuet. Adorō igit̄ eū. Si ergo me adorāte deū tuū. deꝰ meꝰ ñ euertet illum sacrificio illi. Si aūt sic. tu credas deo meo. Cui rex. Adhuc mecū d̄ pari loq̄ris. ¶ Precepit igit̄ apl'us hebraice demoni q̄ in eo erat. vt q̄z cito corā idolo genua flecteret statū idolū cōminueret. Flectē s̄ igit̄ apl's genua dixit. Ecce adoro. sz nō idolū. Ecce adoro sz nō metallū. Ecce adoro sz nō simulacr̄. Adoro aūt dñm meū ih̄m xp̄m. ī cuiꝰ noīe pcipio tibi demon q̄ in eo latitas vt simulacr̄ istō cōminuas. Statiq̄z sic̄ cera liquefactū ē. Tūc oēs sacerdotes murmurū dederunt. ¶ Dōtifex aūt tēpli eleuās gladiū apl'm trāsuerberauit dicēs. Ego vindicabo iniurias dī mei. Rex aūt ⁊ carisi⁹ aufugerūt videtes q̄ pp̄'s vellz apl'm vindicare ⁊ pontificē vnū incendere Christiani aūt corp⁹ apli tulerūt ⁊ honorifice sepelierūt. ¶ Post longū tps sc̄z circa ānos dñi. cc. ⁊ xxx. corpus apli in edissam ciuitatē que olim dicebat̄ rages medor translatum est. Alexandro impatore ad syror pces hoc faciente. In illa aūt ciuitate null⁹ hereticus nullus inde⁹. null⁹ paganus potest viuere. nec tyrann⁹ aliq̄s ibi nocere post̄q̄z abagarus rex illi⁹ ciuitatis epl'az manu saluatoris scriptā accipe meruit. Nam si q̄ñ gēs aliq̄ ꝯ ciuitatē illā insurrexerit infans baptizat⁹ super portā stans epl'am illā legit ⁊ ea die tam saluatoris scriptis q̄z apli thome meruit hostes aut fugūt aut pacant. ¶ Isidor⁹ libro de vita ⁊ obitu scōrum sic de apostolo dicit. Thomas discipulus xp̄i ac similis saluatori. audiendo incredulus. videndo fidelis fuit. Hic euangelium predicauit partbis. me-

dis.persis.hircanis.z brachmanis. Et ītrās oriētalē plagā z īterna gētiū penetrās ibi p̄dicatōz suā vsqz ad titulū sue passiōis pduxit. Hic lanceis trāsfix⁹ occubuit. Hec Ihsū. Chrysostom⁹ q̄z aut q̄dū thomas ad regionē magoz q̄ ad xp̄m adorādū venerāt duemisset. eos baptizauit. z facti sūt adiutozes fidei xp̄iane.

De festiuitatibus que

euenūt infra tps q̄d p̄tī ꝓtineāt sub tpe recōciliatōis z p̄tī sub tpe pegrinatōis.

Dicto de festiuita

Dnib⁹ q̄ occurrūt infra tps renouatōis q̄d incepit a moyse z pphētis z durauit vsqz ad aduētū xp̄i i carnē. q̄d tps repsentat eccia ab aduētu vsqz ad natiuitatē dñi inclusiue. Deq̄t de festiuitatib⁹ q̄ euenūt infra tps q̄d ptim ꝓtineāt sub tpe recōciliatōis. ptim sub tpe pegrinatōis. q̄d tps repūtat eccl̄ia a natiuitate vsqz ad septuagesimā. sic̄ supra in plogo dictū est.

VI

De natiuitate domini nostri Jesu christi p̄m carnem.

Natiuitas domini

nostri Jesu xp̄i p̄m carnē vt q̄dam aiunt. completis ab Adam quinqz milib⁹ ducentis. xxviij. annis. Vel p̄m alios sex milib⁹. Vel p̄m Eusebium cesariēsem in cronicis suis q̄nqz milibus centū nonaginta nouē tpe octauiani impatoris facta ē. Cōputatio aūt sex miliū āno⁹ mueta fuit a methodio potiꝰ mystice q̄z cronice. Clemente aūt ipo filio dei i carnē tāta pace vniuersus mūdus gaudebat. vt totū orbi vnic⁹ romanoꝝ impator pacifice p̄sideret. Hic dict⁹ est octauian⁹ a p̄ma impositōe. cesar a iulio cesare cui⁹ fuit nepos Augustꝰ ab augmento reipublice. impator a dignitatis honore. qui ad differētiā aliox regū fuit p̄mo p̄ noīe insignit⁹. Hā sic̄ nasci voluit vt nobis pacē perfectoris vt̄ tpis z pacē eternitatis tribueret. sic voluit vt nihilominus ortum suū pax tēpis illustraret. Cesar igit̄ augustꝰ vniuersō p̄sidens orbi scire voluit. q̄t p̄uincie. q̄t ciuitates. q̄t castra. q̄t ville. q̄t hoīes in toto orbe eēnt. iussitq; vt ꝺr in historia scolastica vt omnes hoīes ad suā ciuitatē vñ trahebāt originē p̄gerēt. z q̄libet denariū argenteum q̄ valebat decē nūmos vsuales. vñ z denariꝰ dicebat. p̄sidi. p̄uincie tradens se subditū romano imperio. p̄fiteret. Hā z nūmus imaginē p̄ferebat cesaris z suꝑscriptiōez nois. Dicebat aūt p̄fessio z descriptio sz diuersa cōsideratione Professio enī dicebat. q̄ quilibet q̄n reddebat p̄sidi. p̄uincie censica put. i. denariū illuz qui sic vocabat. ponebat sup caput suū z p̄fitebat se esse subditū romano imperio. vñ dicebat p̄fessio. i. p̄ p̄io ore fassio. z fiebat p̄ cor̄a omni ꝑsona. Descriptio aūt dicebat. q̄ numerꝰ eoꝝ q̄ cēsū capitis ferebant. certo determinabat numero z redigebat in scriptis. Hec aūt descriptio p̄ma facta est a p̄side syrie cirino. Hec ꝓma ꝺr vt in ea dē historia scolastica habet q̄ntū ad cirinū. q̄ enim iudea in ymbilico terre nostre habitabilis esse ꝺr. positum est vt in ea inchoaret. z deinde p circumstātes regiones z alij p̄sides p̄segrēt Vel p̄ma vniuersalis. quia alie p̄cesserunt particulares. Vel forte p̄ma capitū in ciuitate fiebat a p̄side. secunda ciuitatū i regiōe a legato cesaris. tertia regionū in orbe cor̄a cesare. Joseph aūt cū esset de genere dauid a nazareth in bethleē p̄fectus est. Cū aūt beate Marie tps pariēdi instaret. z ipe de suo reditu nescaret. eā secū assumpsit z i bethleem secū duxit. nolēs thesauz sibi a deo ꝓmissuz in aliena manu dimittere. sz ipe p se voluit illum cura pugili custodire. Cū ergo bethleem approp̄inquasset vt frater Bartholomeus in sua cōpilatōe testat. z de libro infantie saluatoris est sumptū. vidit bta ẏgo ptē p̄li gaudentē z ptē gementē. Hō sibi angel⁹ exponens ait. Pars p̄li gaudēs est tp̄is gentilis. q̄ in semine abrae eternā bñdictōem accipiet. Pars aūt gemēs est plebs iudaica a deo suis meritis reprobata Cum igr ambo bethleē veniss̄ent. z q̄ pauperes erant. z q̄ oīa hospitia alij q̄ ppt̄ ꝑtū venerant occupa-

uerãt.nullũ hospitũ habere potuerunt.di/uerterũt in cõi trãsitu.q̃ vt dr̃ i hist̃oria scola stica.erat int̃ duas domos opũ̃etũ hñs q̃ diuersorũ dr̃.sub q̃ cues ad colloquẽdũ vl̃ ad pquiẽdũ i dieb⁹ octi vl̃ p aeris intẽperie diuertebãt.vbi forte ioseph pẽsepe bouũ ꝛ asi/no fecerat. Vbm quosdã rustici cũ ad for/ veniebãt a ĩalia sua ibidẽ ligabãt. ꝛ iõ pẽsepe ibi pstructũ erat. Ipa igit̃ nocte media diei dñice btã vgo filiũ suũ pepit ꝛ ĩ pẽsepio super fenũ reclinauit. Hõ fenũ vt hẽt in hystoria scolastica btã helena postmodũ romã detu lit. Al cui⁹ feni comestiõe bos ꝛ asin⁹ vt dicit̃ abstinebãt. B Notandũ aũt q̃ natiui tas xp̃i mirabilit̃ fuit facta. mltiplicit̃ oñsa. ꝛ vtilit̃ exhibita. Fuit aũt mirabilit̃ facta. tũ ex pte generãtis.tũ ex pte geniti.tũ ex parte modi generãdi. Ex pte generãtis.q̃ ipa fuit vgo añ ptũ.ꝛ vgo p⁹ ptũ. Et B scz q̃ virgo manẽs pepit q̃nq; modis oñsum ẽ. Primo p ppbetã Isa.vij. Ecce vgo pcipiet ꝛ pariet filiũ. Secõ p figurã. B enĩ figuratũ fuit p virgã aaron.q̃ sine oi hũano studio floruit.ꝛ p portã Ezechiel.q̃ sp clausa pmãsit. Tertio p custodiã. Joseph ei ex eo q̃ ipaz custodiuit testis sue vginitatis extitit. Quarto p expiẽtiam. Cũ enĩ vt in cõpilatõe Bartholomei habet̃.ꝛ de libro infantie saluatoris sumptũ fuisse videt̃.beate marie pariẽdi tps instaret Joseph licet deũ de vgine nasciturũ non dubitaret.more tñ gerẽs patrie obstetrices vocauit.quaz vna vocabat̃ zebel.ꝛ altera salome. Zebel igit̃ cõsiderãs ꝛ inq̃rẽs ꝛ ipam vgi/nem inuenies exclamauit vginẽ peperisse Salome aũt dũ nõ crederet.scz B pbare sibi vellet.ꝛ statim aruit man⁹ ei⁹. Jussu tñ ãgli sibi apparẽtis puer tetigit ꝛ statim sanitatẽ accepit. Quinto p miraculi euidẽtiam. Ro me enĩ vt testat̃ Innocẽ⁹ papa tert⁹.duo/decim annis par fuit. Igit̃ romani tẽplum pacis pulcerrimũ pstruxerũt.ꝛ ibi statuam romuli posuerũt. Cõsulẽtes aũt apollinez q̃ntũ duraret.acceperunt rñsum q̃ usq; vgo pareret. Hoc aũt audientes dixerũt. Ergo in eternũ durabit. Impossibile ei credebãt q̃ vltraz pareret vgo. Vñ in fori⁹ tẽpli titulum hũc scripserũt. Templũ pacis eternũ. Scz in ipa nocte q̃ vgo pepit.templũ fundit⁹ corru it. Et ubi est mõ ecclia sancte Marie noue

Secõ fuit mirabilit̃ facta ex parte geniti Nã sic̃ dicit Bernũ.in ea dẽ psona eternũ an/tiquũ ꝛ nouũ mirabilit̃ puenerũt. Eternus.i. diuinitas.antiquũ.i.caro ab adam traducta. nouũ.i.aia de nouo creata. Itez sic̃ idez dic̃ hodie tres mixturas vltria opa fecit de⁹ ita mirabiliter singularia vt talia nec facta sint nec amplius faciẽda sint. Conũcta q̃pe sunt ad inuicẽ de⁹ ꝛ homo.mat̃ ꝛ virgo.fides et cor humanũ. Prima mixtura valde mira/bilis.q̃ pũcta sunt lum⁹ ꝛ de⁹.maiestas ꝛ in firmitas.tãta vilitas ꝛ tãta sublimitas. Ni/hil enĩ deo sublimi⁹ ꝛ nihil imo vili⁹ Secõa nihilomin⁹ valde mirabilis.a seculo enĩ nõ est audituũ q̃ vgo esset ꝛ q̃ pepit ꝛ q̃ mat̃ esset que vgo pmansit. Tertia est prima ꝛ secun da inferior.scz nõ min⁹ fortis. Dixit enim quõ cor humanũ fidẽ his duob⁹ accõmo/dauit.quõ credi potuit q̃ de⁹ bõ esset ꝛ q̃ vir go pmansit que pepisset. Hec Bernard⁹

Tertio fuit mirabiliter facta ex pte modi generãdi. Ei⁹ enĩ part⁹ fuit supra naturam ex eo q̃ virgo cõcepit. supra rationẽ.ex eo q̃ deũ genuit.supra humanã pditõz ex eo q̃ si/ne dolore pepit.supra psuetudinẽ. ex eo q̃ de spũsancto pcepit. Hõ enĩ genuit vgo ex hu mano semine.scz ex mystico spiramine. Nam spiritus sanct⁹ de castissimis ꝛ purissimis sã guinib⁹ virginis accepit. ꝛ inde corp⁹ illud formauit.ꝛ sic quartũ modũ mirabilẽ faciẽ di hoiem de⁹ ostẽdit. Nam sic dr̃ Anselmus de⁹ potest q̃ttuor modis hominẽ facere.s. si/ne hoie ꝛ femina.sic fecit Adam. Be homie sine femina sicut fecit Euam. Be homine ꝛ femina.sic cõmuniꝫ pbat vsus. De femina sine viro.sic hodie mirabilit̃ factũ ẽ.

Secõ q⁹ natiuitas fuit mltiplicit̃ ostẽsa. Ostẽsa enĩ est p oẽs grad⁹ creaturarũ. Est enĩ q̃dam creatura q̃ tantũ hz esse sicut pure corporea vt lapides. Quedã q̃ hz eẽ ꝛ viue/re.sicut vegetabilia vt arbores. Quedã que hz eẽ viuere ꝛ sentire.sic̃ sũt animalia bruta. Quedam que habet esse, viuere, sentire, et

discernere sic bō. Quedā q̄ hz eē viuere sentire discernere ītelligere. sic angelus. Herbas oēs creaturas bodie xp̄i natuitas ē oīa. Aīa ād creatura scz pure corpea triplex ē. l. opaca. trās parēs siue pura z lucida. Hdō ergo oīa est p̄ pure corpoream opacam. sic p̄ destructiōez tēpli romanoz. vt supra dictū est. z p̄ ruinā statue romuli dei romanoz. q̄ tūc cecidit z pminuta ē. z p̄ ruinā etiā aliaz statuaz q̄ tūc ī aljs locis plurimis ceciderūt. Legit enī in bistoria scolastica q̄ bieremias pphā i egyptū descēdēs p̄ mortē godolie regis egypti signū dedit q̄ eozum idola corruerēt. cū vgo filiū pturiret. Quapp̄ sacerdotes idoloz imaginē vgīs puerī gremio baulātis secreto loco tēpli statuerūt z eā ibi adorabāt. Hz a ptholomeo rege postea ītrogati. q̄d hīs sibi vellz. dixerūt paterne traditōis hoc eē mysteriū. q̄d a sctō viro z pphēta eoz maiores accepant. z sic i regē vētuz credebāt. Hccō p̄ pure corpeā transparētē z puiā. Hīa i ipa nocte natuitatis dominice obscuritas aeris ī claritatē diei vsa ē Rome etiā vt attestat Hrosi⁹ z Innocētius papa tertius. fons aq̄ in liq̄e olei vsus ē z erūpēs vsq̄z ī tyberī pfluxit. z tota die illa largissime emanauit. In q̄ loco mō ē eccia sancte marie trās tyberim. Hdropbetauerat ei Sibilla q̄ q̄n erumpet fons olei nasceret salvator. Hertio p̄ pure corpoream lucidaz sicut p̄ corpa supcelestia. Hīa i ipa die natuitatis p̄m aliq̄z relatōz. vt ait Chrysostomus mag⁹ sup̄ q̄nd̄ montē oriēb⁹ stella q̄dam iuxta eos apparuit q̄ formā pueri pulcerrimi habebat. z ī ei⁹ capite crux splēdebat. Que magos alloquēs dixit vt ī iudeā pgerēt. z ibi natum puez inuenirēt. In ipa etiā die tres soles in oriēte apparuerūt. q̄ paulatim ī vnum corp⁹ solare redacti sunt. Per q̄d signabat̄ q̄ trium z vni⁹ dei noticia totū orbi iminebat Hl'q̄ nat⁹ erat ille in q̄ tria scz aīa caro z deitas ī vnā psonā conuenerant. In bystoria tñ scolastica dr q̄ nō ipa die natuitatis tres soles apparuerūt. scz aīp aliq̄d tps scz p⁹ mortem Julij cesaris q̄d etiā Eusebi⁹ in cronica asserit. Octauian⁹ insup̄ imperator vt aut Innocēt⁹ papa tertius. vniuerso orbe dicioni romane subiugato. intantū senatui placuit vt eū p̄ dō colere vellēt. Hrudēs at imperator se mortalē intelligēs imortalitatis nomē sibi nolui vsurpare. Ad illoz vō ipoztunā instantiā sibillā ppbetissam aduocat scire volens p̄ ei⁹ oraclā si ī mundo maior eo aliq̄s nasceret. Cū ergo ī die natuitatis dñi ? silium sup̄ hac re conuocassz. z sibilla sola ī camera ipatoris oracul' insisteret. ī die media circul⁹ aure⁹ apparuit circa solē. z ī medio circuli vgo pulcerrima stās sup̄ arā puerū gestans in gremio. Tūc Sibilla ℞ cesari ostē dit. Cum aūt imperator ad p̄dictam visionez plurimū admiraret. audiuit vocē dicētē sibi Hec est ara dei celi. Virtutqz ei Sibilla. Hic puer maior te est z ideo ipm adora. Eadem aūt camera in honore sancte Hdarie dedicata est Hīn vsq̄z hodie dr sctā maria ara celi Intelligēs igit imperator q̄ hic puer maior se erat. ei thura obtulit. z deus de cetero vocari recusauit. De ℞ aūt Hrosi⁹ ita dr. Hoc tantum ipe hora circiter tertia. celo repēte liquido ac puro z sereno circul⁹ ad spēm celestis arc⁹ orbē solis ambiuit. q̄si venturus esset q̄ ipm solē sol⁹ mundūq̄z totū z fecisset z regeret. Hec Hrosi⁹. Idē aut Eutropius refert q̄z thimotheus historiograph⁹ sei antiq̄s romanoz historijs inuenisse q̄ octauianus tricesimo q̄nto regni sui anno capitolū ascēdit. z q̄s post se rēpublicā gubernarz a dijs solicite req̄siuit. Et audiuit voces sibi dicentē. Huer etherē⁹ ex deo viuēte sine tpe genitus. nō multū post ex intemerata virgine de⁹ bō sine macula est nascitur⁹ Hoc audito ibi aram edificauit cui hunc titulum īscripsit. Hec est ara filij dei viuētis. Hccō oīa est natiuitas z manifestata p̄ creaturā que habet esse z viuere. sicut sunt plāte z arbores. In hac enī nocte vt Bartholomeus in sua cōpilatione testat vinee engadi q̄ pferunt balsamū floruerūt. fructū ptulerunt. et liquorē dederūt. Hertio p̄ creaturā q̄ habet esse viuere z sentire. hic sūt aīalia. Hrosit⁹ discēs ei ioseph in bethleē cū Hdaria pgnāte dixit secū bouē. forte vt ipm pēderet z cen

sum p se z p vgie solueret. z ō residuo vue/
rēt. z vnū a sinū. forte vt vgo sup eū vebereť.
Bos igit z asin⁹ miraculose dñm cognoscē
tes. flexis genib⁹ ipm adorauerūt. Ān et xpi
natuitatē p aliqt dies vt aut eusebi⁹ i crom/
ca cū qdā ararēt. boues ad āratores dixerť
Boies deficiēt. segetes pficiēt ¶ Quarto p
creaturā q hz eē vuere sentire z discernere.
vt ē bō. sic p pastores. Nā i ipa hora pasto/
res sup gregē suū vigilabāt. sic bis i anno in
lōgioꝛib⁹ z breuioꝛib⁹ noctib⁹ anni ꝓsueue/
rāt. ¶ Dos ei fuit anuqt⁹ gētilib⁹ i vtroq sol
sticio. s. estiuali circa festū Johis baptiste. z
byemali circa natuitatē dñi vigilias noctiꝰ
custodire ob sol' veneratōz. Qui forte mos
etiā apud iudeos ex vsu cohabitanuū mole
uerat. ¶ Pis igit angel⁹ dñi apparēs z salua
toꝛē natū nūciauit z quō inuenireť signū de
dit. Facta qz est cū angelo mltitudo āgloꝛū
dicentū. Gla in excelsis deo ꝛc. ¶ Pastores er/
go venientes totū sic angel⁹ dixerat inuenerť.
Sic iteꝛz manifestata est p cesarē augustuz
q tunc ꝓceptū dedit ne eū aliqs dñm vocare
auderet. sicut Oroſi⁹ testat. Forte ei cū visi/
onē illā circa solē vidisset. recolēs simul ōrui
na templi. z de fonte olei. z intelligēs q in mū/
do natus esset q maioꝛ se erat. nec ds nr dñs
vocari voluit. In qbusdā qz cronicis legit
q apꝛopinqnte die natuitatis dñi Octaui
anus p mundū vias publicas fieri ꝓcepit. z
omnia debita romanis dimisit. Sic etiam
manifestata est p sodomitas q omnes in to
to mundo in illa nocte extincti sunt. Sic dic
¶ Hieronymus sup illud. Lux orta est eis.
tanta scz q omnes laboꝛantes in illo vicio ex
tinxit. Et hoc fecit xps vt omnes eradicaret
ne in būana natura quā assumpserat tanta
de cetero immūdicia inueniret. Nā vt dicit
Aug⁹. videns de⁹ vicū ꝓtra naturā in būa
na natura fieri. fere desiit incarnari. ¶ Qui/
to p creaturā q habet esse viuere sentire dis/
cernere z intelligere. sicut angel⁹. Angeli eni
ipam xpi natuitatē pastoꝛib⁹ annūciauerť
vt supius dictū est. ¶ Tertio eius natu/
itas nobis est vtiliter exhibita ¶ Primo
ad demonū cōfusionē. Nā hostis iam nob
vt ante pualere nō pōt. Ān legit q sanctus
hugo abbas cluniacen. i vigilia natuitatis
dñi vidit beatā vginē in ymis tenētē filiuz et
dicentē. Adest dies in q ppbaꝛ oꝛacula re/
nouant. Ubi nūc est hostis q añ hūc diem
hoīb⁹ pualebat. Ad hāc vocē dyabol⁹ ō hu
mo ꝓruit vt vbis dñe insultaret. sz mētita ē
iniqtas sibi. qz duz officinas fratꝛ circūiret.
ipm ab oꝛatoꝛio deuoto. a refectoꝛio lectio.
a dormitoꝛio stramēta vilia. a capitulo pati
entia reiecit. ¶ In libꝛo qz ¶ Petri cluniacēſ
legit q in vigilia natuitatis dñi. scō ¶ Hugo
ni abbati cluniacen. apparuit bta virgo filiu
um in gremio tenēs z cū eo ludēs q dicebat
¶ Hosti mater q die natalis mei ecclesia cum
magno laudu z tripudio celebrat. Et vbi est
nūc dyaboli virt⁹. vel qd dicere pt vl facere.
Tūc dyabol⁹ videbat qsi ō humo surgere
ac dicere. Et si in eccia m vbi laudes tue fiūt
intrare nō possum. sz tñ capitulū. dormitoꝛ
um z refectoꝛiū itroibo. Qd ille attemptans
inuenit hostū capituli nimis artū sibi gros/
so. hostium dormitoꝛij nimis depressuz sibi
elato. hostiū refectoꝛij repagulatuz impedi/
mentis. caritate scz seruientiū. auiditate au/
diendi lectōes. z sobrietate cibi z pot⁹. z sic cō
fusus euanuit. ¶ Scō ad venie ipetratōz
Ān legit in qdā libꝛo exēploꝛ q cū qdā mu
lier lubꝛica ad coꝛtandē rediisset ō venia de
sperabat. ¶ Nam cogitās de iudicio reputa/
bat se esse reā. de infemo reputabat se ibi esse
cruciandaz. cogitans de padiso reputabat
se esse immūdam. de passione reputabat se
esse ingratā. Cogitās vo de pueri infantia z
q pueri de facili placant. Christū p suam i/
fantiā adiuraut z vocē de sua venia audi/
re meruit ¶ Tertio ad infirmitatis curatō
nem. De hac natuitatis vtilitate ōt Bern⁹.
Triplici morbo laboꝛabat gen⁹ humanuz.
in ꝓncipio. medio. z fine. i natuitate. vita. et
morte. ¶ Natuitas erat immūda. vita puer/
sa. moꝛs piculosa. Venit xps z ō hūc triplī/
cem morbū attulit tripler remediū. ¶ Natus
est eni virit z obiit. Ei⁹ natuitas purgauit
nostram. eius vita instruxit nostram. moꝛs
illius destruxit nostram. ¶ Hec Bernardus.

Quarto ad superbie bũliatõz. Unde dic̃ Aug⁹. q bũlitas filij dei quã nob̃ incarnatõe exhibuit fuit nob̃ in exẽplũ sacramẽtõ z medicamẽtũ. In exẽplũ quidẽ issimuz qđ hõ imitaret altũ sacramẽtũ q̃ pcũ nrũ vinculũ solueret. zsũmũ medicamẽtũ q tumorem stre superbie sanaret. Hec aug⁹. Superbia ei pmi hois sanata ẽ p bũlitatẽ xpi. Et notãduz q̃z quidẽ bũlitas saluatoris rñdeat superbie pditoris. Superbia ei pmi hois fuit p deũ vsq̃z ad deũ z supra deũ. Fuit p deũ. q2 fuit p ei⁹ pcepti q̃ pcepit ne d̃ ligno scie boni et mali comederz. Fuit et vsq̃z ad deũ. q2 vsq̃z ad appetitũ deitatis. credẽs qđ diabol⁹ dixerat. Eritis sic dij. Fuit et supra deũ. sicut dic̃ Ansel. volẽdo qđ d̃s illũ velle nolebat. Tũc ei suã volũtatẽ posuit supra volũtatem dei. Ait filij⁹ dei pm ioh̃z damas. bũliauit se ppt hoies nõ p hoies vsq̃z ad hoies z supra homines. Propt hoies q2 ppt eoz vtilitatẽ z salutẽ. Usq̃z ad hoies p nascẽdi modũ pslez. Supra hoies p nascẽdi modũ dissit em Mã ei⁹ natiuitas z pm aliqđ nob̃ silis fuit. q2 scz natꝰ ẽ ex muliere z p eandẽ portã ppagines. z pm aliqđ dissimil. q2 de spũsancto ex Maria vgine natus est.

VII

De sancta Anastasia

Anastasia dicitur ab ana qđ est sursum. z stasis qđ est stans siue stat⁹. q2 sursuz steit a vicijs ad vtutes.

Anastasia nobilissima romanoz filia pterratu illustris sz pagani a matre sua fausta xpiana z a beato crisogono fidẽ xpi edocta ẽ. Tradita ãt publio in vxorẽ languorẽ simulãs sp se ab ei⁹ psortio abstinebat. Qui audiẽs eã cũ vna tantũ ancilla i vili habitu xpianoz carceres circũire. z eis necessaria mistrare. fec̃ eã artissime custodiri. ita vt etiã eidẽ alimoniã denegarz Volebat siũ eã sic primere vt posset in eius largissimis possessionib⁹ lasciuire. Putãs igit se mozi doloz̃osas lrãs crisogono mittebat. z ille cõsolatorias remittebat. Interea vir ei⁹ mort. z illa a carceribus liberata Hec bẽbat tres ancillas pulcerrimas q̃ sozores erãt. q2 vna dicebat agapen. altera chionia z tertia birenen. Que cũ xpiane essent. z pfecti vbis monitis nullatenꝰ obedirẽt. in cubiculũ eas reclusit vbi coq̃ne vtẽsilia fuabant Prefect⁹ ãt i eaz ardẽs amorẽ ad eas iuuare suã lubidinẽ exercere. Qui i amentiaz vsus putãs se tractare vgines cacabos patellas caldaria z similia ãplectẽs osculabatur. Et cũ ex hĩs satiat⁹ fuisset foras exiit nigerrimis z deformis z vestimẽtis pcisis. Quẽ pui q̃ eũ p foribꝰ expectabãt sic aptatũ videtes. cogitãtes q̃ i demonẽ vsus essz. eũ vberibꝰ affecerũt. z fugiẽtes solũ reliq̃runt. Tũc̃ impatorem aduret vt de hĩs quereret. alij vgis eũ pcutiebãt. alij i faciẽ eꝰ expuebãt. alij lutũ z puluerẽ in eũ pijciebãt. suspicãtes q̃ i furiã vsus essz. Oculi ãt eiꝰ tenebãt ne se sic deformẽ videret. Quapropt mirabat plimũ cur sic eũ oẽs deridebãt. quẽ i tãto honore brẽ pfueuerãt. Videbat ei ei q̃ ipe z oẽs albis vestib⁹ essent indutꝰ. Putãs vo cũ sic se deformez ab alijs didicisse q̃ puelle sibi p artẽ magicaz hec fecissent. iussit eas coram se expoliari. vt eas salẽ nudas aspiceret. Hz stati eaz vestimẽta sic corpib⁹ adheserũt vt nullo mõ exui valerẽt. Prefect⁹ ãt p admiratõe ita obdormiuit stertens q̃ etiã a pulsantib⁹ nõ poterat excitari. Tandẽ vgines martyrio coronãt. z anastasia ab impatore curiã pfecto traditur. vt si eã sacrificare faceret. postmodum i vxorẽ eã brẽt. Cũq̃z eã in thalamũ duxisset z eam amplexari vellet. statim cecꝰ effectus est Deos adit querẽs si euadere posset. Qui rñderũt dicẽtes. Quia sanctã anastasiã cõtristasti nobis traditꝰ es. z amodo semp nobiscũ in inferno torqueberis. Cũq̃z domuz reduceret. int̃ man⁹ pueroruz vitam finiuit. Tũc anastasia alij pfecto traditꝰ vt eã in custodia detineret. Audiẽs vo idẽ q̃ infinitas possessiones haberet. ꝓuatum dixit ei. Anastasia si vis esse xpiana fac qđ pcepit dñs tuꝰ. Ille enĩ pcepit. q̃ non renũciauerit omnib⁹ que possidet. ꝛc. Omnia igitur que habes mihi da z pade libera quo poluens et pere

christiana eris. Cui illa rñdit. Ne⁹ me⁹ pce/
pit. vende oia q̄ habes & da paupib⁹ & nō diui
tib⁹. Tu ergo diues sis ꝓ ꝓceptū dei facere
si aliq̄d tibi darē. Tunc anastasia diro carce
ri fame cruciāda tradit. Hz a scā theodora
q̄ iā p martiriū coronata fuerat p duos mē
ses esca celesti pascit. Tandē cū ducēis vgini
bus ad insulas palmarias ducta ē vbi multi
ppt nomē xpi fuerāt relegati. Ille⁹ aliq̄s vo
dies ꝓfect⁹ oēs ad se vocauit & anastasiā ad
palos ligatā ignib⁹ ꝓcremauit. Illios vo di
uersis supplicijs interemit. Inter q̄s vn⁹ erat q̄
pluries ppt xp̄m multos diuitijs spoliat⁹ sem
per dicebat. Christū saltē mihi nō auferens
Apollina aūt corp⁹ sancte anastasie in viri/
dario suo facta ibi eccīa honorifice sepeliuit
Ipassa est aūt sub Diocleciano circa ānos
dñi. cclxxvij.

VIII

De sancto Stephano

Stephan⁹ grece. la
tine dr corona. sed hebraice norma.
Fuit enī corona. i. pncipiū martyrū in nouo
testameto. sic abel in veteri testa. Fuit et nor
ma. i. exemplar & regula aliis patiēdi p xpo
siue bñ agēdi & viuēdi. vl̄ p inimicis orandi.
Vl̄ stephan⁹ dr q̄si strenue fans. qđ ps in suo
ꝓmone & in luculēta diuini vbi ꝓdicatōe. Vl̄
dr stephan⁹ q̄si strenue fans an⁹. i. strenue si/
ue laudabiliē fans. i. instruēs & regēs an⁹. i.
viduas q̄b⁹ ab aplis fuerat ꝓfect⁹. q̄ ad hrāz
an⁹ erāt. Est ergo corona ppt pncipiū mar
tyrij. norma ppt exēplū patiēdi & bñ viuēdi.
strenue fans ppt luculēta in ꝓdicatōnem. et
strenue fans an⁹ ppter viduaz laudabilez
instructiōem.

Stephan⁹ fuit vn⁹ dr septē diaconi
bus ab aplis in misterium ordinatis
Crescēte ei in nūero discipuloz puer/
si ex gētib⁹ aduersus hebreos murmurare ceperūt ex eo q̄ vidue eoz in ministe
rio q̄tidiano ꝓtēnebāt. Ille⁹ aūt murmuris
causa dupliciter pōt intelligi. Aut q̄ vidue eoz
misterio ñ admittebāt. aut q̄ p ceteris in q̄
diāo misterio guabāt. Apli ei vt expedit⁹ p
dicatōi insisterēt vidues ministratōz ꝓmiserāt
Videtes itaq̄z apli murmuratōz ortā p ad
ministratōe vidu aūz volētes hmōi murmur sedare ꝓgregata oi multitudie dixerūt Nō ē equū
nos dr relinq̄re verbū dei & ministrare mēsis. glo.
q̄ meliora sūt fercla mētis q̄z dapes corpis
Cōsiderate ergo frēs ex vob viros bōi testi/
monij septē plenos spūsc̄o & sapia. q̄s ꝓstituam⁹ sup hoc op⁹. glo. vt ministrēt vl̄ vt ministrā/
tibus ꝓsint. Illos vo orōi & ꝓdicatiōi istantes
erim⁹. Et placuit hmo oi ppl̄o & multitudini
Et elegerūt septē q̄rū hoīm stephan⁹ prim⁹ & ꝓ
miceri⁹ extitit. Et adduxerūt eos ad apl̄os &
iposuerūt sup eos manꝰ. Stephan⁹ aūt ple
nus grā & fortitudie faciebat ꝓdigia & signa
magna in ppl̄o Inuidētes igit̄ illi dei & eū supare
& puincere cupiētes. triplici mō eū in ꝓlio aggressi sūt. s. disputatōe. testiū ꝓductiōe. & tor/
mētoz illatōe. Hz in ipe disputātes superauit
testes falsos ꝓuicit & ō suis tortorib⁹ trūpha
uit. Et in q̄libet pugna adiutoriū sibi ō celo
datū est. In ꝓma enī ei dat⁹ est spūssanct⁹ q̄
sapiam ministraret. In scōa vult⁹ angelic⁹ q̄
falsos testes terreret. Et in tertia visus est rps
adiuuare pat⁹. q̄ martyrē ꝓfortarz. In q̄li/
bet igr pug̃ potit hystoria tria. s. aggressū plū
collatū adiutoriū & adeptū trūphū. hystoriā
igr breuit̄ pcurrētes hmōi oia videre poterim⁹.

Cū igr hūs stephan⁹ multa sig̃ facerz
& frequēt⁹ ppl̄o ꝓdicaret. iudei sibi inuiden/
tes ꝓmū plū cū eo inierūt. vt eū p disputatō
nē vincerēt. Surrexerūt ei q̄dā ō synagoga
q̄ appellabat libertinoz a regiōe sic dictoriū.
vel libertinoz. i. filioz libertorum. Libertini
enī dicunt filij libertoz. i. eoruz q̄ de seruitute
manumissi sunt & libertati donati & sic ō stir
pe seruili fuerunt. q̄ ꝓmo fidei restituerūt. & ci/
renensiū a cirene ciuitate. & alexandrinoruz
& eoruū qui erant a cilicia & asia disputantes
cum Stephano. Ecce ꝓmū plum. Deinō
subiungit triumphum. Et nō poterant resi/
stere sapiēte. Postremo ponit adiutoriuz.
Et spiritui q̄ loquebat. Videntes igitur
q̄ per hunc modū pugnandi eum non pos
sent superare. ad secundū modum callide se
conuerterūt. vt scz eū falsis testibus superent.

De sancto Stephano

Subm̃iserũt ei duos falsos testes q̃ eũdẽ ꝺ̃ q̃druplicia blasphemia accusarẽt. Adducentes ita q3 eũ i ꝓsilũ suũ falsi testes eũ ꝺ̃ q̃ttuꝛ accusabãt .s. de blasphemia i deũ .i. moysẽ in legẽ. ⁊ i tabernaclm siue tẽplũ. Ecce pluꝛ Et intuẽtes eũ oẽs q̃ sedebãt i ꝯcilio viderũt faciẽ ei⁹ tãq3 faciẽ angli. Ecce auxilũ. Deinde ponit ꝺ̃ scꝺ̃ pugne victoria. cũ falsi testes de bis oib⁹ ꝓfutãt. Dixit ei ꝑnceps sacerꝺotũ si ꝟ ita se haberẽt. Hũc beat⁹ Stephan⁹ de illis q̃tuoꝛ q̃ sibi falsi testes imposuerunt se ꝓ oꝛdinẽ excusauit. Et ꝓmo excusauit se ꝺ̃ blasphemia i deũ dicẽs deũ q̃ locut⁹ fuit patꝛib⁹ ⁊ ꝓphetis deũ glie fuisse .i. datoꝛem vel possessoꝛẽ glie. vl cui a creatura debet glia. Vbi deũ tripliciꝫ ꝯmẽdauit. ꝟm q̃ ꝟ ꝺ̃ũ tripliciꝫ ꝑt exponi. Est ei de⁹ glie .i. collatu⁹ glie .j. Re .ij. Qui honoꝛificauerit me glificabo eũ. Vel de⁹ glie .i. ꝓtẽtu⁹ glie. Proꝛuerb. vnj Decũ sũt duuie ⁊ glia. Vl de⁹ glie .i. deus cui a creatura debet glia .j. Altimo .j. Regi seculoꝛ imꝛtali inuisibili soli ꝺ̃o honoꝛ ⁊ glia in secla seculoꝛ amẽ. Cõmẽdauit igit deũ tripliciꝫ .s. q̃ sit glioꝰus. glificãs. ⁊ glorificãdus

Deinde excusat se ꝺ̃ scꝺ̃a blasphemia in moysen ipm moysen multiplicit ꝯmẽdando Cõmẽdat ei eũ ꝑcipue a tribꝰ .s. a zeli feruoꝛe. q3 pcussẽtẽ bebꝛeũ egyptũ interfecit. a miraculoꝛ opatoꝛe q̃ i egypto ⁊ i deserto fecit. et a dei familiaritate q3 pluries cũ ꝺ̃o familiariter locut⁹ fuit. Postmoꝺuꝫ excusat se de tertia blasphemia. q̃ erat i legẽ ipaꝫ tripliciꝫ ꝯmẽdãꝺo .s. ex rõe dãtis q̃ fuit de⁹. ex rõe mĩstrantis q̃ fuit moyses talis ⁊ tãt⁹. ⁊ ex rõne finis. q3 dat vitã eternã. Postremo cepit se purgare de q̃rta blasphemia q̃ erat i tabernaculum ⁊ i templũ. ipm tabernaculũ q̃druplicit cõmẽdãꝺo .s. q̃ fuit a deo ꝑceptũ fieri. in visione oĩm̃ .a moyse ꝓsumatũ ⁊ arche testimonij ꝓtẽtuũ. Tẽpluꝫ ãt dixit tabernaculo succedisse. Dic ergo btũs Stephan⁹ ꝺ̃ crimine sibi obiecto rõnabiliter se purgauit

Videtes igit iudei q̃ nec isto scꝺ̃o mõeũ superare valerẽt. tertiũ modũ assumũt ⁊ tertiam pugnã ineũt. vt scz saltẽ tormẽtis ⁊ supplicijs eũ superent. Qꝺ vt vidit beat⁹ Stephanus. volẽs ꝑceptũ dñicũ ꝺ̃ fraterna correctione fuare tribus modis eos conat⁹ est corrigere ⁊ a tãta malicia coercere. .s. pudoꝛe timoꝛe. ⁊ amoꝛe. Primo pudoꝛe eis duricia cordis ⁊ sanctoꝝ necẽ imꝛoperando. Dura inq̃t ceruice ⁊ incircũcisi coꝛdibus ⁊ auribus. vos sp̃ spũsancto restitistis. sicut ⁊ patres vestri. ita ⁊ vos. Quẽ enim ꝓphetaꝝ patres vestri nõ sunt ꝑsecuti ⁊ occiderũt eos qui ꝓnunciabãt de aduentu iusti. Vbi sicut dicit glosa. tres gradus malicie eoꝝ ponit. Primus est q̃ spiritui sancto restiterũt. Secꝰ dus q̃ ꝓphetas ꝑsecuti sũt. Tertius est q̃ crescẽte malicia eoꝝ eos occiderũt. Hꝫ quia frõs mlieris meretricis facta erat eis. ⁊ nesciebãt erubescere. nec sic a concepta malicia desistebant. imo audiẽtes ꝟ dissecabãt coꝛdib⁹ suis. ⁊ stridebãt dentib⁹ in eũ. Sꝯ cooꝛterunt eos timoꝛe. ꝑ hoc scz q̃ Ihm stãtẽ a dextris dei se videre phibuit. q̃si paratũ se aduuare. ⁊ aduersarios ꝺ̃nare. Cũ enim esset Stephan⁹ plen⁹ spiritu sancto intuẽs i celum vidit gliam dei ⁊ ait. Ecce video celos apertos ⁊ filiũ hois stantẽ a dextris virtutis dei.

Licet igit iaꝫ pudoꝛe ⁊ timoꝛe coꝛrexerint eos non tñ adhuc desiterũt. sꝫ deteꝛioꝛes q̃ prius fuerũt. Exclamãtes aũt voce magna ꝓtinuerũt aures suas. Glosa. ne blasphemãtẽ audirent. Et impetũ fecerũt vnanimiter in eũ ⁊ pulsãtes eũ extra ciuitatẽ lapidabãt. i hoc ꝟm legẽ se agere arbitrãtes. q̃ blasphemũ extra castra mãdauerat lapidari. Et illi duo falsi testes qui in eũ ꝓmũ lapiꝺ ẽ mittere ꝺ̃bebant. ꝟm legẽ dicentẽ. prima manus testiꝫ lapidabit eum. Deposuerũt vestimenta sua ne illi⁹ tactu coinquinarentur. vl vt ad lapidandum expeditioꝛes redderentur. sec⁹ pedes adolescẽtis qui vocabat saul⁹. ⁊ postea vocatus est paul⁹. Qui dũ lapidantiũ vestimẽta custodiret ex eo q̃ ad lapidandũ eos expeditioꝛes redderet. quasi manu omniũ lapidauit

Cum autẽ eos nec pudoꝛe nec timoꝛe a tanta posset nequicia retrahere. tertiuꝫ modum adhibuit. vt saltẽ eos amoꝛe coerceret. An non extimus amoꝛ fuit quez eis ostẽdit q̃ pro se ⁊ pro ipis oꝛauit. Pro se quidem

orauit ne sua passio plōgaret. & sic ipi rei no xa maior tenerētur. Pro ipis aūt orauit ne eis hoc i pctūm iputaret. Lapidabāt iquit stephanū inuocātē & dicētē. Dñe ihu accipe spūm meū. Positus āt genib⁹ clamauit voce mag dicēs. Dñe ne statuas illis hoc pctūm q̄ nesciūt q̄d faciūt. Et vide amorē mirabile. q̄ orādo p se stetit. orādo p suis lapidatoribus genua flexit. q̄si pro oōem quā p ipis faciebat. q̄z illā quā p se effundebat cupet exaudiri. Pro ipis etiā potiꝰ q̄z p se genua flexit. q̄ vt dicit glo. ibidē. q̄z maior iniquitas. maius supplicādi remediū postulabat. In hoc etiā martyr xpi xpm imitat⁹ est. q̄ i passione sua p se orauit dicēs. Pater in manꝰ tuas cōmēdo spūm meū. Et p suis crucifixoribus dicēs. Pater ignosce illis &c. Et cū hec diriss̄et obdormiuit i dño. Hilo. Dulcre dictū est obdormiuit & nō mortuꝰ est. q̄ obtulit sacrificiū dilectōis. & obdormiuit i spe resurrectōnis. Facta ē aūt lapidatio stephani eodem āno q̄ dñs ascēdit i primo mēse augusti tertia die itrāte. Cuius vo gamaliel & nicodēꝰ q̄ erāt p xpianis i oibꝰ ꝓsiliis iudeoꝝ sepelierūt eū in agro ipi⁹ gamalielis. & fecerūt plāctū magnū sup eū. Et fctā est mag psecutio xpianoꝝ q̄ erāt i hierlm. q̄ occiso beato stephano vno de pncipibꝰ alios grauit psequi ceperūt. intātū q̄ oēs xpianos pter apostolos q̄ erāt ceteris fortiores p totā iudeā puncti am dispsi sūt iuxta q̄d dñs pcepat eis. si vos psecuti fuerint i vna ciuitate fugite in aliam

¶ Refert Aug⁹. doctor egregi⁹ beatū stephanum innumeris miraculis claruisse. & mortuos ex suis meritis suscitasse. mltosq̄z a varijs languorib⁹ curasse. Dicit h aūt alia refert miracla digna memorie cōmēdāda. Aiit ei q̄ flores sup altare bti stephani ponebāt. & inde ablati sup infirmos ponebātur & mirabiliꝰ curabāt. Idē ait etiā de eius altari sūpti & sup̄a egros ipositi. multis exterūt i firmitatibꝰ in medela. Hoc sic ait in li. xxij. de ciuitate dei. Flores ipi d altari assumpti cuidā mulieris cece oculi imposit sūt. et illa statim lumē recepit. Refert q̄z in eodē li. q̄ cū q̄dam vir primarius ciuitatis noie Hesdrialis infidel esset. & neq̄q̄z puerti vellet. cū tm plurimū egrotaret. gener suꝰ valde fidel ad ecclīam sancti stephani venit. & de ipis floribus q̄ sup altare erāt accipies ad caput soceri flores ipos latenter posuit. Sup q̄s dum ille dormisset. ptim⁹ aī diluculū clamauit vt p ēpo mitteret. Cū aūt ēpus abesset sacerdos ad eū venit & ipm cū se credere dicerz baptizauit. Hinc q̄zdiu vixit h verbū spm ore habuit Christe accipe spūm meū. cū tm h bti stephani vltia verba fuisse nesciret.

¶ Aliud silr i eo dē libro refert miraculū q̄ q̄dā matrona nomine patronia. cū diu infirmitate grauissima torq̄ret. & multa adhibēs remedia. nullū sentiret liberatōis vestigiū. tandē quendaz iudeū ꝓsuluit q̄ anulū quendā cū q̄dam lapide et tribuit vt ipo anulo cū corda ad nuda corpis cingeret. vt ex vtute illi⁹ bñficiuz reciperet sanitatis. Quz dum hoc sibi nihil valere ꝓspiceret. ad ecclīam pthomartyris ppera uit. & p salute sua instāter beatū stephanū exorauit. Tunc subito insoluta corda & illeso anulo remanēte anulꝰ in terrā psiliit & cōtinuo pfecte sanatā se sensit.

¶ Aliud silr in eodē nō minꝰ mirabile refert miraculuz. Apud nā quz cesariā capadocie q̄dā nobilis matrona erat viri q̄dē destituta solatio. sed nobili vallata multitudine filioꝝ. Nam decem filios habuisse dr. quoꝝ septem mares. & tres femine fuisse phibent. Quadam igit vice dū mater ab eis offendit. maledictōem suā filijs impcat. Subito aūt maledictōem matris diuina vindicta subsequit & oēs pēa simili & horribili ferunt. Nam oēs tremore mēbroꝝ omniū horribiliter sūt pcussi. Qua propter nimiū dolentes & eorum ciuiū oculos non ferentes p totum orbē vagari cepe runt. & quocunqz ibant. omniū in se puertebant aspectum. Ex his autem duo frater et sorores Paulus & palladia ipomā venerunt. & ipi Augustino ibidē epo que sibi ꝓtigerāt narrauerūt. Cum ergo iam. xv. diebus ātē pasca ecclīam beati Ystephani frequentassent. & sanitatē ab ipo multis pcibus postulassent. in ipo die pasce cum frequēs populus pñs esset. vnꝰ ex eis sc. licet paul⁹ repente

cancellū introiuit. z añ altare cū multa fide z reuerēna se pstrauit in orōe. Et cū astātes rei exitū expectarēt subito surrexit sanꝰ a tre more corpis deinceps alienꝰ. Cū aūt ad augustinū fuiss̄ adductꝰ. ipe eū ad pplm ptulit z sequēti die libellū ꝺ illiꝰ curatōe eis recitandum pmisit. Cū aūt sic ad pplm loq̄ret z soror illiꝰ ibidē oibꝰ mēbris tremens assisteret surgēs illa e medio būi stephani cācellos intrauit. z statim velut obdormiēs subito sana surrexit. Ipa silr̄ i mediū producit z ꝺ vtriusq̄ sanitate deo z bto stephano imēse grē referunt. Prosiꝰ nāq̄ a hieronimo ad Augustinū rediēs. q̄ ꝺ ārelīq̄as scī stephani ꝺtulit ad q̄s pdicta z plura alia miracla facta sunt. ¶ Notāꝺū āt q̄ btūs stephanus hac die passus ñ est. s̄z ea die vt ꝺr q̄ei i uētio celebrat. Eiꝰ ār inuētio ꝺr hac die extitisse. Sz q̄re festa mutata sint dicet cū de inuētione aget. Ad pns āt Bꝺixisse sufficiat q̄ duplici ꝺ cā eccīa Bꝺtria festa q̄ sequūt ntitatem dñi sic voluit ordiare. Ideo est vt xp̄o spōso z capti oēs sui comites adiūgāt. Natꝰ enī xp̄s spōsus ecclie i hūc mōm tres sibi cōites adiūxit. De q̄bꝰ comitib⁹ ꝺr i cāticl. Dilectꝰ meꝰ candidꝰ z rubicūꝺ. electꝰ ex milibus. Candidꝰ q̄ ad iohem euāgelistā p̄ciosus cōfessorē. Rubicūꝺ q̄ntū ad stephanū p̄bomartyrē. Electꝰ ex milibꝰ q̄ntū ad turbā innocentū vginalē. Hec̄a rō est vt sic ecclesia oim martyrū genera p̄m gradꝰ dignitatis i simul adunaret. q̄z q̄ꝺē martyriū xp̄i natiuitas causa fuit. Est eī triplex martyriū. Unū volūtate z ope. Secūꝺū volūtate z non ope. Tertiū ope z nō volūtate. Primū fuit i beato stephano. Secundū in beato iohe. Tertium in innocentibus.

IX

De scō Johe apło z euāgelista

Johannes interp̄tat ꝺei gratia. vel i q̄ est grā. vel cui donatū est. vl cui donatio a deo facta est. Per Bei intelligūt q̄ttuor p̄ulegia q̄ fuerūt i bto iohe. Primū ē p̄cipua xp̄i dilectio. Christꝰ enī p̄ ceteris aplis eum dilexit. z ei maiora dilectōis z familiaritatis signa ostendit. Et inde dicit ꝺei gratia. quasi deo gratiosus. Etiam plꝰ petro ipm dilexisse vꝺet. Sz est dilectio animi z signi. Et illa q̄ē signi duplex est. Una que ꝺsistit in familiaritatis ostēsione. z alia in bñficioꝝ exhibitione. Quantū ad p̄mā vtrūq̄ equaliter dilexit. q̄ntum ad secundā plꝰ Johem. q̄ntū ad tertiā plꝰ petrꝝ. Secundū est carnis i corruptio q̄z virgo a dño est electꝰ. Et inde ꝺr in quo ē grā. In ipo enī fuit gratia pudicicie ꝺginal. Unde z de nuptijs volēs nubere a dño vocatus fuit. Tertiū est secretoꝝ reuelatio. z ideo dicit. cui donatū est. Eidē enī donatū est mīta secreta z pfunda noscere. sicut de diuinitate vbi z ꝺ summatione seculi. Quartū est matris dei recōmendatio. Et inde dicit. cui donatio a deo facta est. Ista rima ei donatio a dño tūc eidē facta est quando mat̄ dei in eius custodiam donata est. Eius vitam milet⁹ laodicie epūs scripsit. quā Isidorus i libro de ortu z vita z obitu sanctoꝝ patrum abbreuiauit.

Johānes aplūs z euāgelista dilectꝰ a dño z virgo electꝰ. post pēthecosten diuisis aplis in asyā est pfectꝰ. vbi ecclias mltas fundauit. Domician⁹ igit̄ imperatoꝝ ei⁹ intelligēs famā accersitū eū i doliū feruēs olei añ portā latinā mitti iussit. Ille aūt inde exiit illesus. sic a corruptiōe carnis erueret alienꝰ. Videns igit̄ imperatoꝝ q̄ nec sic a p̄dicatione desisteret. eum in pathmos insulam in exiliū relegauit. vbi solꝰ deg̃ens apocalipsim scripsit. Eodem anno imperator propter sui nimiam crudelitatem occiditur z a senatu quicquid fecerat reuocatur. Factumq̄ est vt sanctus Johannes qui cum nimia iniuria in insulam deportatus fuerat cū honore ephesum reuerz. occurrēte ei vniuersa turba z dicente. Benedictus q̄ venit in noīe dñi. Cū aūt ingrederetur vrbem drusiana eiꝰ dilectrix que suum plurimū ꝺsiderabat aduentū mortua efferebatur. Parentes igit̄ vidue z orphani deferunt ei. Scē Johes ecce drusiana efferimus q̄ tuis semp monitis obsecūdans nos

De sancto Johāne ap'lo et euan.

omnes alebat.tuūqz desiderabat plurimuz aduētū dicēs ℣ Si videā ap'lm dei añqz moriar. Ecce tu veisti ⁊ te videre ñ potuit. Tūc iussit fereꝝ deponi ⁊ coꝛp⁹ resolui.di. Dñs me⁹ ihs xp̄s suscitet te dr̄usiana Surge ⁊ vade i domū tuā ⁊ para mihi refectiōz. Statiz illa surrexit ⁊ cepit ire solicita de iussiōe ap'li ita vt sibi videret q̄ñ de moꝛte sz ō somno excitasset eā. ℣ Altera āt die cratho phs in foꝛo ap'lm inuocauit vt oñderet quō ℔ mū d⁹ ꝓtenēd⁹ eēt. Duos ei dr̄usissimos iuuenes frēs. p̄ciosissimas gēmas distracto toto patrimonio emere fecerat ⁊ eas i ꝓspectu oim ꝓfringi iusserat. Cōtigit igit̄ ap'lm illuc trāsire facere vocāsqz ad se phm. hmōi mōi ꝓtē ptū triplicī rōe ꝓdēnauit. Ꝓdō qꝛ oꝛe hoim laudat̄. sz diuīo iudicio ꝓdēnat̄. Cōa qꝛ ex tali ꝓtēptu viciū nō curat̄. ⁊ iō van⁹ est sicut medicina vana ōr ex q̄ moꝛb⁹ neq̄qz curat̄. Tertio qꝛ ꝓtēpt⁹ meritoꝝ ē q̄ sua paupib⁹ elargit̄. sic dñs iuuenem dixit. Si vis pfect⁹ ee vade ⁊ vende oia q̄ habes ⁊ da paupib⁹ Cui cratho dixit. Si vē dns mḡr tu⁹ est ⁊ vult vt bay gēmaꝝ p̄ciū paupib⁹ eroget̄ fac vt reintegrent̄ vt ad ei⁹ facias gl'am qđ ego ad hominū feci famā Tūc bt̄us iohēs gēmarum fragmēta i manū suā recolligēs oꝛauit ⁊ facte sunt integre sic ꝑus. Statiqz phūs et illi duo iuuenes crediderūt ⁊ gēmas vēdentes p̄ciū paupib⁹ erogarūt. ℣ Duo isup iuuenes honoꝛati boꝝ exēplo vēditis oib⁹ ⁊ paupib⁹ erogatis ap'lm secuti sūt. Quadaz āt die videtes duos suos p̄ciosis indumētis fulgētes ⁊ i vili pallio se egētes ꝓtristari cepe rūt. Qđ cū sctūs iohēs aduertiss eo q̄ facie tristes essent ỹgas ⁊ lapides a luttoꝛe maris deferri fec̄. ⁊ eas in auꝝ ⁊ gēmas conuertit. Qui iussu ap'li vniuersos aurifices ⁊ gemmarios p̄ septē dies q̄rentes reuersi sūt dicētes q̄ illi nūqz tā puꝝ auꝝ ⁊ tā p̄ciosas gemmas se vidisse testati sūt. Dixitqz eis. Ite et redimite vob̄ terras q̄s vēdidistis qꝛ celoꝝ p̄mia poidistis. Estote floꝛidi vt marcescatis Tūc ap'lus ꝓ diuīnas diuīs cepit disputare oñdēs q̄ sex sūt q̄ debēt nos ab imoderato diuitiaꝝ appetitu retrahere. Ꝓdumū ē scriptura. Ubi recitauit bistoꝛiā ō diuite epulone quē dñs reꝓbauit. ⁊ ō lazaro paupe quē dñs elegit. Secōm ē nata. qꝛ hō nud⁹ sine diuitijs nascit ⁊ nud⁹ sine diuitijs moꝛit̄. Tertium est creatura qꝛ sol. luna. sidera. pluuia aer oib⁹ sūt cōia. ⁊ cōiter sua bñficia oibus largiunt̄. sic ⁊ int̄ hoīes oia cōia ee deberēt. Quartū est foꝛtuna. Dixit ei q̄ diues fuus efficit̄ nūmi ⁊ dyaboli. Nūmi qꝛ ñ possidet diuitias sz ipe a diuitijs possidet̄. Dyaboli. qꝛ iuxta euangeliū amatoꝝ pecunie fuus est māmone. Quintū est cura. qꝛ habēt curā et solicitu dinē diurnā ⁊ nocturnā in acqrendo ⁊ in custodiēdo. Nā in acqrēdo hñt laboꝛē. ⁊ in custodiēdo timoꝛē. Sextū ē tractura. ⁊ ostēdit q̄ diuitie sunt cā duplicis tractu re. vni⁹ q̄ est in acquisitiōe duplicis mali. sc̄z mali in pñti qđ est elatio. ⁊ mali i futuro qđ est eterna damnatio. ⁊ alteri⁹ q̄ est in pdtione duplicis boni. s. boni in pñti qđ est gratia ⁊ boni in futuro qđ est eterna gloꝛia. ℣

Cū igit̄ sanct⁹ Johēs ꝓ diuīnas talit̄ disputaret. ecce iuuenis qdam moꝛtu⁹ efferebatur q̄ triginta dies habebat q̄ vxoꝛē acceperat. Uenēs igit̄ mat̄ vidua ⁊ ceteri q̄ eū flebant ad pedes apostoli ꝓciderūt. rogantes q̄ hūc q̄s sicut dr̄usianā in noie dñi suscitaꝛ Flēte igit̄ ap'lo diuti⁹ ⁊ oꝛāte ꝓtinuo resurrexit. Ꝓdecepitqz ei vt illis duob⁹ discipulis enarraret quanta incurrissent penā. ⁊ q̄ntā gl'iam pdidissent. qui multa ō gl'ia paradisi ⁊ ō penis inferni q̄s viderat enarrauit dicēs ℣ miseri vidi ang'os vestros flētes. ⁊ ōmones gratulantes. Dixitqz eis q̄ perdidissent eterna palatia q̄ sunt gēmis coꝛuscantibus fabricata. claritatis mirabilis contētiua. copiosis epulis referta. deliciis plena. gaudijs gloꝛiosa. ⁊ i ꝑpetuū ꝑmansura. De inferno aūt octo penas dixit que bis versibus continētur. Uermes ⁊ tenebꝛe flagellum frigus ⁊ ignis. Demonis aspectus scelerum confusio luctus. Nunc ille qui fuerat suscitatus ⁊ illi duo discipuli ad pedes apostoli se pꝛosternētes rogabant vt misericoꝛdiā conseq̄rētur. Quib⁹ apostol⁹ ait. Triginta dieb⁹

penitẽnã agite. int̃ q̃s orate vt vge ⁊ lapides ad naturã pristinã reuertant. Q̃ cũ factum essz aut eis. Ite ⁊ vñ tulistis vgas ⁊ lapides ferat̃. Q̃ cũ fecissent et vge ⁊ lapides in sui naturã reuersi fuissent. cum vtriũ grãm quã pius habuerãt receperũt ¶ Cum aũt btus Johes p totam asiã pdicassz cultores idolorũ sedutoz i ppho pcitates Johez ad tẽplũ dyane trahebãt cogẽtes eũ sacrificiuz offerre. Quib⁹ Johes hãc distinctõz ppposuit. vt aut ipi ad inuocatõz dyane ecciam xpi euerterẽt ⁊ ipe idolis sacrificaret. aut ipe ad inuocatõz xpi tẽplũ dyane euerteret ⁊ ipsi in xpm crederẽt. Hiuic ergo smõe cuz maiorz ps ppli psensisset exeũnt⁹ cunctis d tẽplo. orauit ap̃lus. ⁊ fundit⁹ tẽplũ corruit. ⁊ dyane imago penit⁹ cõminuta est. Aristodem⁹ aũt ponitifex idolorũ i ppho sedutoz maximã pcitauit. ita vt vna ps pliam ad plũ pararet. Cui ap̃l's. Quid tibi vis facia vt placeris. Cui ille. Si vis vt credaz in deũ tuũ dabo tibi venenũ bibere. ⁊ si nullã in te lesionẽ tulerit. verus de⁹ dñs tu⁹ apparebit. Cui ap̃l's. Fac vt locut⁹ es. Cui ille. Volo vt alios inde morientes videas vt sic ampli⁹ ptimescas. Hdergẽs igit aristodem⁹ ad pcõsulẽ duos viros dcapitãdos petijt. ⁊ eis corã oib⁹ venenuz dedit. Qui mox vt venenũ bibert̃ spũm exalarũt. Tũc ap̃lus calicẽ accipiẽs ⁊ signo crucis se munies totũ venenũ bibit ⁊ nullã lesionẽ incurrit. Qua propt deũ oẽs laudare ceperũt. Aristodem⁹ aũt dixit. Adhuc mihi inest dubietas. sed si veneno mortuos suscitaueris. absqz dubio vẽ credã. Tũc ap̃lus ei tunicã suã tribuit. Cui ille. Cur mihi tunicã tuã dedisti. Cui ap̃l's. Vt sic pfusus a tua infidelitate discedas. Cui ille. Hũqd tunica tua credere me faciet. Et ap̃l's. Vade ⁊ mitte eã super corpa defunctoz dicẽs. Ap̃l's xpi me misit ad vos vt i xpi noie exurgatis. Q̃ cũ fecisset ilico surrexerũt. Tũc ap̃l's pontificẽ et pconsulẽ credentes cũ oi parẽtela sua in xpi noie baptizauit. Qui i bonorẽ btĩ Johãnis ecclam pstruxerũt ¶ Refert beatus clemẽs sic in quarto libro ecclastice histore inuenit q̃dam tpe apostol⁹ quẽdam iuuenẽ pulcz ⁊ ferocẽ quertit. ⁊ eũ cuidã epo sub depositi noie cõmẽdauit. Hpost aliq̃d aut tẽ tps iuuenis d reliq̃t epm. ⁊ fact⁹ ẽ pncepS latronũ. Ap̃l's itaqz ad epm veñt ⁊ suũ opositũ reqsiuit. Cũqz ille d pecunia itelligeret ⁊ ex B vehemẽter stuperet. dixit ei ap̃l's. Iuuenẽ illũ a te repeto quẽ tibi tã studiose recõmẽdaui. Cui ille. Mort⁹ est. ⁊ ita li mõte cũ latronib⁹ degit. q̃z ipe pncepS erat. Quib⁹ auditis vestẽ suaz scidit ⁊ caput suũ pugnis feriẽs. bonũ mq̃t te custodẽ fris a te dereliq̃. Confestim igit equũ sibi parare iussit. ⁊ ad illũ montẽ intrepid⁹ cucurrit. quẽ cũ iuuenis inspexisset p pudorẽ nimio statz equũ ascẽdit ⁊ veloci⁹ a fugit. Ap̃l's autem etatis oblit⁹ vrget calcaribus equũ ⁊ post tergũ clamitat fugientis. Vt q̃d fili dulcissime fugis patrẽ senẽ ⁊ inermẽ. ne timeas fili. q̃a p te xpo ratiõz reddã. ⁊ certe p te libẽter moriar sicut xps p nobis ẽ mort⁹. Reuertere fili reuertere q̃ de me milit. Qui audiẽs cõpunctus redijt ⁊ amarissime fleuit. Ap̃l's aũt ad pedes ei⁹ pcidit. ⁊ manũ eius tãqz p pniam iam purgatã osculari cepit. Ieunãte igit ⁊ orante pro eo apostolo veniã impetrauit. ipm qz postmodũ in epm ordinauit ¶ Legit q̃z in ea dẽ historia ecclastica. ⁊ habẽt in glo. super scam canonicã Johis. q̃ cũ Johãnes apud epbesum balnea lauãdi gratia intrasset. ⁊ ibidẽ cherinthũ hereticũ vidisset. protinus exiluit dicens. Fugiam⁹ hinc ne balnea sup nos corruãt in q̃b⁹ lauat cherint⁹ vitatis inimic⁹ ¶ Cũ auis q̃ perdix dr. vt ait Dassian⁹ in libro collationũ. viua beato Johãni a q̃dam oblata fuisset. ⁊ ille eã q̃ demulcẽdo tãgeret ⁊ pstrectaret. q̃dã adolescẽs hoc vidẽs ad coeuos suos ridẽdo dixit. Videte quõ ille senex cuz auicula sicut puer ludit. Q̃d beat⁹ Johannes p spũm recognoscẽs iuuenẽ ad se vocauit. cui dixit adolescẽs Tu nec es Johãnes q̃ talia agis ⁊ tã sctus haberis. Quẽ Johes q̃d in manu teneriz requisiuit. Cui cũ se arcũ dicere et tenere ait. quid inde facis. Et iuuenis. Aues inde ac bestias sagittamus. Cui apostolus. Qualit̃ Tunc iuuenis arcum cepit tendere ⁊ tensum in

De sancto Johāne apl'o et euā.

manu tenere. Ez cū nl et apl's diceret. inue nis arcū distēdit. Cui iohes. Quare fili ar eū distēdisti. Et ille. qz si diuti⁹ tēsus teneret ad iaciēda iacula infirmior redderetur. Et apls ad ℔. Sic z būana fragilitas ad ꝛtem plato⁹ min⁹ valida fieret si sp in suo rigore p sistēs fragilitati sue interdū ꝓdescēderet recu saret. Mā z aqla cūctis auib⁹ celsi⁹ volat. et solē clari⁹ cōspicit. z tñ nature necessitate ad ima descēdit. Sic z būan⁹ anim⁹ cū se mo dicū a ꝓtēplatōe retrahit. crebra innouatōe ardēt⁹ ad celestia tēdit. Beat⁹ igit iohes vt testat Hiero. cū ipe vsqz ad ipam suā vlti mā senectutē epbesi moraret. z vix int discī pulos man⁹ ad eccīam deferret. nec pl'a ver ba dicere posset ad quālibet pausam ℔ dice bat vba. Filioli diligite alterutrū. Tandem frēs q cū eo erāt admūtes q sp ea dē vba di cerent dixerūt ei. Magister q̄re sp loq̄ris hec vba. Qui rndit. Quia pceptū dñi est. z si so lum ℔ fiat sufficit. Refert qz Helinādus q cū Johes euāgelista euāgeliū scribere de beret pus indixit ieiunium vt orarēt se digna scriptur⁹. Fert aūt ipm p illo loco secretissi mo. in q̄ diuina scriptur⁹ cessasse orasse vt nullas huic insistēs ibi opi vētor aut ibrūz iniurias pateret. Hāc qz eidē loco vsz hodie reuerētā elemēta ꝓuare dicūt. Hec Helinā dus.

Cū igit eēt nona gita nouē an noy. z a passiōe dñi ꝑm Isi. āno. lxvij. appa ruit ei dñs cū discipul's suis dicēs. Veni dile cte mi ad me. q̄ tps ē vt i mēsa mea cū tuis frīb⁹ epuleris. Burgēs āt Johes cepit re. Cui dñs. Dñica die ad me venies. Clemēte igit dñica vniuersus ppls ꝓuent i eccl'iam q fuerat i ipi⁹ noie fabricata. Qui a primo pullor cātu ꝑdicauit eisdē. hortās eos vt i fi de essent stabiles z i mandatis dei feruentes Post ℔ foueā q̄dratā iuxta altare fec fieri z terrā extra eccl'iam iactari. Descēdensqz i fo uea expāsis ad deū manib⁹ dixit. Inuitatus ad ꝓuiuiū tuū dñe Jesu xpe ecce venio gra tias agēs. q̄ dignat⁹ es me ad tuas epulas te. Cūqz orōem finiss tāta lux sup eū emicu it q null⁹ in eū respicere potuit. Recedēte āt lumie. māna fouea plena inuenit. qđ i loco illo vsqz hodie generat. ita vt i fundo fouee instar minute arene scaturire videat. sicut i fontib⁹ fieri ꝓsueuit. Sanct⁹ edmūd⁹ rex anglie nulli petēti in nomie scī Johis euan geliste aliq̄d denegabat. Cū ꝓtigit q q̄dam pegrin⁹ absente camerario i noie scī Johis euangeliste importune a rege elemosynam postularet. Cui rex p̄ciosum anulū cum nl aliud in pmptu haberet dedit. Ez post plu res dies q̄dā miles anglie in trāsmarinis p tibus ꝓstitut⁹ ab eodē pegrino anulus regi referendū in ℔ verba recepit. Ille cui z p cu ius amore anulū hūc dedisti tibi remandat Cū liq̄do patuit q beat⁹ Johānes eidez in forma apparuit pegrini. Isidor⁹ i lib⁹ d ortu vita z obitu sctoꝝ patꝝ. Narrauit Jo hānes in auꝝ siluestres frondū vgas. litto reaqz saxa in gēmas. gēmaꝝ fragmina in p priā reformauit naturā viduā p̄cepto popu li suscitauit. z redituū corp⁹ inuenis reme ante aīa repauit. bibēs lenserū haustū eua sit piculū. z eodē poculo pstratos in vite re parauit statū. Hec Isidorus.

X

De innocētibus

Innocentes dicti sūt triplici rōe. s. rōe vite. rōne pene rōe inocētie assecute. Rōe vite dicti sūt inno cētes. ex eo q vitā innocētē. i. nō nocentē ha buerūt. Nulli enī vnq̄z nocuerūt. nec deo p inobedientiā. nec primo p iniusticiā. nec sibi p alicui⁹ pcī malicia. Et iō dr in psal. Innocētes z recti adhesērūt mihi. Innocētes i vi ta z recti in fide. Rōne pene. q̄nia innocēt et iniuste passi sunt. Vñ psal. Effuderunt san guinē innocētē zc. Rōne innocētie assecute q̄nia in ipo martyrio assecuti sūt baptisma lē innocentiā. i. ab originali pctō mūdiciaz Hec q innocētia dr in psal. Custodi innocen tiam z vide eqtatē. i. custodi innocētiam ba ptismatis. z postmodū vide equitatē bone operationis.

℔

Innocētes ab herode ascalonita i terfecti sunt. Tres ei herodes sacra

scriptura ꝓmemorat. qs famosos fecit eoꝝ in
famis crudelitas. Primꝰ dictꝰ est herodes
ascalonita. sub q̃ dns natꝰ ē. ⁊ a q̃ pueri occi
si sũt. Secꝰ dictꝰ ē herodes antipas q̃ iobez
decollauit. Tertiꝰ dictꝰ ē herodes agrippa q̃
iacobũ occidit ⁊ petꝝ icarcerauit. Quĩ de h
erant vsus. Ascalonita necat pueros. anti
pa iobem. Agrippa iacobũ claudẽs ĩ carce
re petꝝ. Hꝫ ꝓmi herodis historiã breuit vid
amꝰ. Antipat idume⁹ vt ĩ historia scolasti
ca legit. neptẽ regis arabũ duxit in vxorẽ. ex
q̃ filiũ habuit quẽ vocauit herodẽ q̃ pꝰ mo
dũ ascalonita dictꝰ ē. Hic a cesare augusto
regnũ iudee accepit. Et tũc ꝓmittꝰ ablatũ est
sceptꝝ de iuda. Huic sex filij nati sũt. s. Anti
pater. Alexãder. Aristobolꝰ. Archelaꝰ. He
rodes antipas ⁊ Philippꝰ. Alexandrũ aũt
⁊ aristobolũ ex ea dẽ mrẽ iudea genitos ro
mã misit liberalibꝰ artibꝰ ibuẽdos. Post h
a studio redierũt. Et erat alexãder grãmati
cus. Aristobolꝰ ãt acerrimꝰ poratoꝝ. Iãqz
liberi luceũtꝰ de susceptõe regni cũ prẽ disce
tabãt. Ob hoc pat offensus Antipatrẽ illis p
ponere satagebat. Cũqz illi ꝺ morte prĩs tra
ctassent. ⁊ ob hoc prẽ reiecti fuissent cesarem
adeũt de prĩs iniuria ꝙsturi. Interea ma
gi hierosolymã venũt ⁊ de ortu noui regis
diligẽtꝰ sciscitant. Herodes hoc audiens p
turbat timẽs ne ꝺ veroꝝ regũ genere aliqs
natꝰ esset. q̃ cũ tãqz regni inuasorẽ expelleret
Rogat igit magos vt eo inuẽto sibi renũci
ent. simulãs se velle adorare quẽ volebat oc
cidere. Verũ magi p aliã viã reuersi sunt ĩ
regionẽ suã. Videns herodes q̃ neq̃qz ad se
venirẽt. stelle visiõe eos deceptos ad se redi
re erubuisse credidit. ⁊ iõ ab inq̃sitõe pueri
aĩm reuocauit. Cũ aũt audisset q̃ pastores
dixerãt. ⁊ q̃ symeon ⁊ anna ꝓphẽ auerãt vehe
mẽter timuit ⁊ se a magis turpit illusum pu
tauit. Tũc herodes ꝺ nece pueroꝝ q̃ erãt in
bethleẽ tractare cepit vt cũ eis ille quẽ igno
rabat occideret. ad monitõz ãt angli iosep h
cũ puero ⁊ mrẽ ĩ egyptũ in ciuitatẽ hermo
polim fugit. ibiq̃z septẽ annis vsqz ad obitus
herodis pmãsit Ingrediẽte igit dño egiptũ
ſm Ysaie vaticiniũ vniuersa idola corue
rũt. Traditũ q̃z q̃ſic in exitu filioꝝ israhꝫ ꝺ egy
pto nõ fuit dom⁹ ĩ egypto ĩ q̃ p curãte dño
nõ iaceret mortuũ ꝓmogenitũ. ita nec tũc fu
it templũ in q̃ nõ coruisset idolũ. Refert
Cassiodorꝰ ĩ historia tripita q̃ ĩ hermopo
li ciuitate thebaide dicat ee arboꝝ q̃ vocatur
ꝑsidis valẽs ĩ salutẽ mirꝺoꝝ si fructꝰ aut foli
um aut ꝑs coꝝcis collo egrotãtiũ alligetur
Cũ igit beata maria cũ filio ĩ egyptũ fugerz
hec arbor vsqz ad terrã inclinata ē. ⁊ christũ
supplicit adorauit. Hec Cassiodorꝰ.
Cũ igit herodes ꝺ nece pueroꝝ disponeret.
a cesare augusto p epistam ẽ citatꝰ. filioꝝ ac
cusatoꝝ ꝺ rñsurꝰ. Qui cũ p tharsũ iter face
ret. itellexit q̃ magos naues tharsensiũ trãs
uexissent. ⁊ iõ oẽs naues tharsis ꝓburi fecit
ſm q̃ ꝓdictũ fuerat. In spũ vehemẽti ꝓ
res naues tharsis. Cũqz pater cũ filijs coram
cesare disceptaret. diffinitũ est vt filij patri
omnibꝰ obedirẽt ⁊ ipe cui vellet regnũ dimit
teret. Rediẽs igit herodes ⁊ ex ꝓfirmatione
factꝰ audacioꝝ. mittẽs occidit oẽs pueros q̃
erant in bethleem a bimatu ⁊ infra. ſm tps
q̃ ꝺ exq̃sierat a magis. Hoc aũt duplicem in
telligẽtiã cõtinet. Primo vt infra dicat ordi
nẽ tpis. ⁊ ẽ sensus. A bimatu ⁊ infra. i. ab in
fantibꝰ duoꝝ annoꝝ vsqz ad pueros vnius
noctis. Videcerat enĩ herodes a magis ea
die q̃ stella apparuit eis dñm natũ esse. et qa
iã annꝰ fluxerat eo q̃ romaz ierat ⁊ redierat
dñm anniculũ ⁊ aliq̃ insup dieꝝ esse crede
bat. Iõqz supra etatẽ eoꝝ vsqz ad bimos ⁊ i
fra. i. vsqz ad vnꝰ noctis infantes deseuit in
pueros. timẽs pueri morphoseon. ne scz pu
er cui sidera famulabãt supra etatẽ suã vltꝝ
fra faciẽ trãsformaret Et h sñia vsitatior ha
bet ⁊ verior reputat. Alio mõ exponitur ſm
Chrysoſ. vt infra dicat ordinẽ numeri. et est
sensus. A bimatu ⁊ infra. i. a pueris duoꝝ
annoꝝ vsqz ad pueros q̃nqz annoꝝ. Dicat
ei stellã p annũ aũ ortũ saluatoris magis ap
paruisse. Herodes aũt postq̃z h a magis di
dicit. romã vadẽs adhuc pãnũ distulit. Cre
debat aũt tũc dñz natũ fuisse q̃n magis stel
la apparuit. ⁊ iõ dñz duoꝝ ãnoꝝ eẽ credebat.
Vñ pueros bimos occidit ⁊ deinceps vsqz

De innocentibus

ad ąnqz annos. sz nō minores bimis. Cui assertiōi fidē facere videt ꝙ q̄dā ossa innocē tū habent adeo grādia ꝙ bimor̄ eē nō pñt. Nec tñ dici ꝙ lōge maiores erāt tūc hoīes q̄ntitatis q̄z mō. Pe ät herodes statum ibi dē punit est. Nā sic ait Macrobi als methodi. z in q̄dā cronica legit. vn⁹ puulus filꝰ herodis ibidē ad nutriendū casu fuerat datꝰ. q̄ cū alijs a carnificib⁹ ē occisus. Tūc impletū est qđ dictū est p ppham. Vox ploratꝰ z vlulat⁹ plan̄ sc̄z maxīa audita est in rama. i. in excelso. Herodes aūt iudex iustissimꝰ vt i eisdē historijs legit scolasticis ñ est passus tātā herodis neq̄tiā remanere impunā. diuīo ei iudicio factū ē. vt q̄ mlt̄os orbauerat filijs. ipe suis miserabili⁹ orbaret. Nā alexander z aristobol⁹ iter patri habiti sunt suspecti. Cōfessus aūt vnus de eor̄ ꝑplicib⁹ q̄ alexāder multa sibi dona a patre missa si patri venenū ꝓpinaret. Cōfessus est etiā z barbitonsor de pmissis sibi munerib⁹ si dū patris barbā raderet eū ꝓtinus iugularet. Audito itaq; alexandrū dixisse. nō esse ponendaz spem i sene q̄ sibi capillos tm̄ gereret vt iuuenis appareret. Ob hoc pat irat⁹ eos occidi fecit antipatrē aūt futurū regē instituit. Hz ipi antipatri herodē antipā i regnū substituit. In cui⁹ herodē a grippā z herodia dē vxorē phiippi q̄s ex aristobolo suscepat paterna dilectiōe fouebat. Hac duplici ō causa antipat intolerabile ꝑ ꝓcepit odiū intātū ꝙ eum attēptauit occidere p venenū. Qđ herodes ꝑsentiēs eū in carcere posuit. Augustꝰ ät cesar audito ꝙ herodes filios occidisset. dixit. mallē eē herodis porc⁹ q̄z filius. q⁹ cū sit pselutus porcis ꝓcit z filios occidit. Ipe aūt herodes cū iā annos. lxx. hēret i gustissimā egritudinē cecidit. Nā febre valida. p̄urigie coris. colli ꝓtinuis tormētis. pedū inflatiōe vmescētib⁹ teſticul. intolerabili fetore. crebro anhelitu. z interruptis suspirijs torq̄bat. A medicis vō i oleo posit⁹ ide q̄ mortu⁹ ē ablatus Audiēs ät iudeos mortē suaz cū gaudio expectare nobiliores iuuenes exoi iudea collectos i carcere posuit. dixitq; salome sororī sue. Scio iudeos ō morte mea gauisuros. Hz potero hē mlt̄os lugētes et nobiles exequias mei funeris. si meis voluer̄is pere mādatis. vt cū spūz emiserо cūctos occidas q̄s i custodia huo. vt sic oīs iudea me ōfleat lz iuita. Debat ät i p̄suetu die vt p⁹ oēz cibū pomū p se gladio purgaret z comederet. Cūq; gladiū i mānu teneret. tussiq; violēta distēderet. circūspiciēs ne se aliqs ipedi ret seipz pcussur⁹ manū dextrā sustulit. Sed Salomas⁹ ei⁹ sustinēdo dexterā ei⁹ impediuit Herodes ät q̄si rex mortu⁹ essz in aula regia vlulat⁹ insonuit. Quo audito exultat ātipater. multaq; si solueret custodib⁹ pollicet Ꝙ ō cū cognouissz herodes. gui⁹ filij exultatiōez q̄z ꝓpriā tulit mortē. Mittēsq; satellites euz occidi fec z archilaū p se regnaturū instituit. Sicq; p⁹ q̄nq; dies mortu⁹ ē. i alijs fortunatissim⁹. i reb⁹ domesticis infelicissim⁹. Salome aūt sororis eius oēs absoluit q̄s rex occidi mādauerat. Remigi⁹ ät i origiali sup mat. dic ꝙ herodes gladio q̄ pomū purgabat. se pemit. z ꝙ salome sororis ei⁹ oēs vinctos put cū frē ordinauerat interfecit.

XI

De scō thoma cantuariensi

Thomas interpreta tur abyssus gemin⁹ vl sect⁹. Abyss⁹ dē. pfund⁹ i būliatiōe. qđ patz i cilicio z pedū pauperis lotiōe. Gemin⁹ in plationе. q̄ geminate pfuit. s. vbo z exēplo. Fectus in passione.

Thomas cātuariēsis archiepūs duz i curia regis anglie ꝓsisteret. z q̄dā ibidē fieri ꝓria religioni videret curiā ipam deseruit. z cantuariēsi archiepo se cōmisit. a q̄ archidyacon⁹ fact⁹ ad pces tñ ipi⁹ archiepi. regis cācellariā suscepit vt pruдēcia q̄ erat pdit⁹ maligno⁹ in eccl̄iam pliberet insult⁹. Quē adeo rex dilexit vt p⁹ decessum archiepi eū i cathedrā alē bonorē pcuraverit sublimari. Cui lz plūmuz resisteret. tandē ad obediēte ꝓceptū humeros supposuit ad portādū Subito aūt in virū pfectum alter⁹ pmutat⁹ z caro ei⁹ cilicio z ieuniis macerat. nō solum enim cilicium p camisia de

ferebat sz ⁊ femoralia cilicina vsqz ad pbli
cem baculabat. Pcitatē āt suā ita subtiliter
occultabat vt saluo sp honestatis rigore sb
decēta vestiū ⁊ apparatu vtēsiliū ꝓcurare
mortb⁹ singl'oz. ¶ Tredecim paupeꝝ pedes
q̄die curuatis genib⁹ abluebat. ⁊ refectos
datis cuilibz q̄tuoz argēteis remittebat Rex
āt ad volūtatē suā i detrimētū eccie ipm in
flectere nitebat. volēs vt ꝓsuetudies q̄s ꝓlīb
tatē eccie ꝓdecessores sui habuerāt. ab eode
silī firmaret. Qui duz oīno assentire noluit
ꝓ se irā regis ⁊ pncipū pu ocauit. Quadam
aūt vice sic ipe cū alijs epīs a rege arrat⁹. vt
etiā sibi mortis sniam minaret. magnoꝝ vi
roꝝ cepto⁹ ꝓsilijs vboten⁹ assensū pbuit vo
to regis. Rex ex b vides aiaꝝ piculū immi
nere. seipm postmodū i pnia g̃ui⁹ cruciauit
⁊ ab altaris officio se suspēdit q̄sqz a sūmo
pōtifice restitui mereret. Req̄rit demqz rex
vt qđ vbo dixerat scpto ꝓfirmaret. Cui viri
liter ꝓdixit. ⁊ a curia erectā sibi baculās cru
cē discessit ꝓclamantib⁹ impijs ꝓ eū. Capite
furē suspēdite ꝓtorē. Et ecce duo magni p
ceres ⁊ fideles ad eū fusis lacrimis venientes
sub iuramēto asserūt q̄ in ei⁹ morē multi p
ceres ꝓiurarūt. Vir igit dei magis eccie q̄z
sibi metuēs fugā iniit. ⁊ senonis a papa alex
andro suscepi⁹. ⁊ i mōasterio pōtiniacēsi cō
mēdat⁹. postmodū i frām̄ciam vsqz deuenit.
Rex vo dū romā misisz vt legatu penitret q̄
negocū diffiniret. oīno repulsam paturꝝ
ob b in irā ꝓ archiepm ampli⁹ ꝓcitat. Cui
oīa q̄ erāt archiepi ⁊ sui oꝝ diripuit ⁊ totā ei⁹
pgenē exilio ꝓdēnauit. neq̄q̄m deferēs ꝓdi
tioni vl sexui ordini vl etati. Ipe aūt prege
⁊ pregno anglie q̄die exorabat. Reuelat
aūt archiepo q̄ ad suā eēt eccliam rediturus
⁊ adxpm cū palma martyrij mīgtur⁹. Se
ptimo igit ānō sui exilij redire ꝓcedit ⁊ a cū
ctis cū honore suscipit. ¶ Vber aliqt di
es añ ei⁹ martyriū uuceis q̄dā de corpe exiēs
⁊ postmodū miraculose rediēs aiebat q̄ vsqz
ad supmū sciōꝝ ordinē duct⁹ fuit. ⁊ ine aplos
sedē q̄ndā vacuā vidit. Ipercūctātiāt ei⁹ eēt
b sedes. āgel⁹ rndit q̄ cuidā magno sacerdo
ti anglicoꝝ a dño ꝓparet. ¶ Sacerdos q̄dā
missā de bta vgīe celebrabat q̄die. Qui archi
epo accusat⁹ ab eo accersit. ⁊ tāq̄z ideota ⁊ i
scius ab officio suspēdit. Cū āt btus thomas
ciliciū suū suere deberet ⁊ sublecto ipum ab
scō dissz vt ad ꝓsuendū bozā caperet. beata
maria sacerdoti apparuit dicēs. Vade ad ar
chiepm. eiq̄z dicas q̄ illa ob cui⁹ amorē mis
sas dicebas. ei⁹ cilicium qđ ē in tali loco ꝓsunt
⁊ setā rubeā de q̄ illō ꝓsunt ibidē reliq̄t. Ille
igit sibi mādat q̄ iterdictū qđ sibi fecerat de
beat relaxare. Qđ ille audiēs ⁊ ita inueniēs
stupuit. ⁊ inēdictū relaxās sacerdoti b secre
tū brē ꝑpecit. Defendit vt p⁹ iura ecclie. nec
a rege flectī vl vltꝑce. Cū ergo nullaten⁹ fle
ctī posset. ecce milites regis armati veniunt ⁊
vbi archiepūs sit vocaferādo inq̄rūt. Quib⁹
ille occurrens dixit. Ecce ego. Quid vultis.
Et illi. Venim⁹ vt occidaris ⁊ vltra viuere
nō valebis. Quib⁹ ille dixit. Ego ꝓ deo mo
ri pat⁹ sum ⁊ p defensiōe iusticie ⁊ ecclie lib⁹
tate. Si igit me q̄ritis. ex pte dei oīpotētis et
sub anatbematephibeo ne boꝝ cuiq̄z aliq̄te
nus noceatis. bo aūt ⁊ btē marie ⁊ scīs oīb⁹
⁊ bto dionisio cām eccie ⁊ meipm cōmendo
Quib⁹ dictis venerādū caput gladijs ipio
rum ipetit. sacra capitis corona p cidit cere
brū p ecclie pauimentū dispgit. ⁊ sic martyr
dño ꝓfectat ānō dñi. Mo. clxuij. ¶ Ex
Dū igit clerici requiē etnā incipent ⁊ pro eo
missam agerēt defunctoꝝ subito vt aūt an
geloꝝ chori astātes voces cātātū iterrūpūt
martyris missā incipiūt. letabit iust⁹ dicit
⁊ ceti clerici psequūt. Hec ēreuera mutatio
dextere excelsi. dū cāt⁹ merotis vtit in cāticū
laudis. cū illō cui dfunctoꝝ suffragia ichoa
uerāt martyꝝ postmodū hymnis laudant.
Reuera eximia cōpbat sanctitate pditus ⁊
martyr dñi gl'iosus. quē tāto honore angeli
puenerūt ⁊ sctoꝝ martyꝝ catbalogo ascrip
serūt. ¶ Hassus ē aūt sctus iste p eccleſia. i
ecclia. i loco scto. ⁊ in tpe sacro inter manus
sacerdotū ⁊ religiosoꝝ vt patēns pietas et
psequentū crudelitas oñdat. Hulta in
sup ⁊ alia miracula p sanctū suū dñs opari
dignat⁹ est. Hperius enim eius cecis visus.
surdis auditꝰ. claudis gressus. vita mortuis

restituta sūt. ¶ Porro aq̄ qua p̄ani ꝑsperſi e⁹ sanḡne lauabāt mīus extunt i medelā. Que/dā dña de anglia varios oculos bñ obla/ctuam ⁊ maiorē pulcritudinē affectabat. sup hoc vouēs votū nudis pedib⁹ sepulcrū bī thome visitauit. Que cū in oꝛōe ꝓstrata ia/ceret. surgēs inuenit se penit⁹ excecatā. stati/q3 penitēs cepit rogare beatū Thomā vt tā nō varios q3 saltē suos sibi redderet oculos. qō tandē cū mag̃ difficultate vix valuit ob/tinere. ¶ Quidā aūt illusor aquā sim plicē p aq̄ sci thome dño suo i pride obtulit ꝙuuātu. Cui dñs ait. Si nil mihi vnq3 fura tus fuisti sanct⁹ thomas aquā suā huc te ꝺ ferre ꝓmittat. si aūt re⁹ furti es aq̄ ipa ꝓtinus euanescat. Huic igit̄ dicto ille ꝙsensit. sciens q̄ pride aq̄ nup impleuisq3. mira res pride ꝓtinuo aperuerūt ⁊ vacuā inuenerūt. Hic/q3 p̄uēs i mēdacio deph̄endit̄ ⁊ furti re⁹ eui dēt⁹ cōprobat̄. ¶ Alius q̄dā docta loq̄. cuz nisus eā inseqūret sic dicere cepit clamare Scte tho. adiua me Et statī nisus mortu⁹ cecidit ⁊ illa eua fuit. ¶ Quidā quē sctūs tho mas valde dilexerat cū gut̄ infirmare⁊ iuit ad ei⁹ tūbā ⁊ p sanitate sua rogauit ⁊ ad libi tū ipetrauit. Q3 cū sanat⁹ rediret cepit cogi/tare q̄ illa sanitas aīe sue fortiā ñ expediret. vñ utꝛ redīēs ad sepulcꝛ oꝛauit vt si nō eēt vtile aīme sue ꝓtinuo ipa infirmitas rediret Statiq3 infirmitas redijt vt ꝓus. ¶ Ne⁹ aūt interfectoꝛes intātū vltio diuīa ꝺseuit vt alij digitos dētib⁹ suis frustatī discerpētes. alij sanie ꝺfluētes. alij paralisi dissoluti. alij amen/tes effecti miserabiliē interirēt.

XII

De sco Siluestro

Siluester dicitur a sile qꝺ ē lux ⁊ tra q̄ lux terre. i. eccīe q̄ instar bone tre bz pinguedinē bone opatī onis. nigredinē bñliatōis. ⁊ dulcedinē deuo nōis. ¶ Per ista ei tria agnoscit bona tra. vt aut palladi⁹. Vel siluester ꝺra silua ⁊ theos. q3 boīes siluestres. i. incultos ⁊ duros ad fidē xpi traxit. Vnde sicut ꝺr in glosario. Siluester ꝺr viridis. a grestis. ymbros⁹. nemoros⁹ Vi ridis celestia ꝓplāꝺo. Agrestis seip3 excolē ꝺo. Ymbrosus ab oi ꝙcupiscētia refrigera tus. Nemorosus inf arboꝛes celi plātat⁹ Et legēdā ꝓpilauit Eusebi⁹ cesariēsis. quā bea/tus gelasi⁹ in ꝙcilio septuaginta epoꝛa ca/tholicis legendā cōmemoꝛat. sicut i decreto habet̄.

Siluester a matre re⁊ noīe iusta ge nit⁹. ⁊ a cuno ꝓsbytero eruditꝰ ho spitalitatē sūmope exercebat. Tbi/mothe⁹ ãt qꝺā xpianissim⁹ ab eo i hospitiuz suscipit̄. q̄ tñ ob psecutōz ab alijs vitabatur Hic thimothe⁹ p vnū ānū ⁊ ẽs mēses ꝑdica uit. ⁊ p⁹ ea coronā assecut⁹ ē martiriꝭ. dū ꝑdi caret ꝓstātissime fidē xpi. ¶ Putās ãt tarq̄ni⁹ ꝑfect⁹ thimoteū mīus abūdasse diuitijs. eas a siluestro expetijt iferēs ei mīas mortis. Q3 cū ve thimotheū hmōi diuitias nō habuisse cōperit. siluestꝛ idol'imolare ꝓcepit. alioq̄n i crastinū recipet diuersa genera tormētoꝛū Cui siluester. Stulte hac nocte morieris. et sempiterna tormēta recipies. ⁊ vel' nol' vez ꝺū esse quē colim⁹ recognosces. Siluester igit̄ carceri tradit̄. ⁊ tarq̄ni⁹ ad p̄ꝺū inuitatuꝛ Dū ergo comeꝺeret. os piscis i e⁹ gutture sic ꝙsat̄ vt nulla rōe reiicere potuerit vl' glutire. Sicq3 media nocte ꝺfunct⁹ ad tumulū cuz luctu ducit̄ ⁊ siluester cū gaudio a carcere li berat̄. Qui ñ solū a xpianis q3 etiā a pagānis miro diligebat̄ affectu. Erat ei aspectu āge/lic⁹. ꝓmōe nitiꝺ⁹. integer coꝛpe. sanct⁹ opere ꝓsilio magn⁹. fiꝺ catholic⁹. Ipe patiētissim⁹ charitate diffusus ¶ Porro igit̄ melchiade epo vrbis rome. siluester ab oi plebe plīmuz renitēs i sūmū pōtificē ē elect⁹. Hic oīum oꝛ phanoꝛ. viduaꝛ ⁊ pauperꝛ noīa i matricꝛa scpta hēbat. ⁊ oīb⁹ necessaria ꝓuidebat. Hic q̄rtū ⁊ sextū diē ⁊ sabbatuz ieiunijs instituit obseruandū. q̄ntū vo q̄si dñicū celebrādum Grecis vo xpianis dicētib⁹ sabbatū diē po/tius q3 q̄ntū celebrandū rñdit boc fieri ñ de bere. q3 boc ē tra dūcis aplice. ⁊ q3 dñice ꝺbe tur cōpassio sepulture. Cui illi. Vnū est sab batū sepulture in q̄ semel in anno ieiunium est exhibēdum. Quibus Siluester. Sicut oīs dies dominic⁹ resurrectionis gloria. sic

De sancto Siluestro

omne sabbatū decorat dūca sepultura Igi
tur de sabbato acqescūt.sz ō qnta feria vehe
mēt ptēdūt.asserētes nō ōbere xpianoz solē
nitatib⁹ sociari. Siluester āt ei⁹ dignitatē pci
pue i trib⁹ oñdit. Quonā hac die dñs ad ce
los ascēdit.t corpis t sanḡnis sacramētū in
stituit. Et sacz crisma eccīa pficit. Dēs igit
rōnib⁹ ei⁹ acqescūt ¶ Persequēte aūt
pstātino xpianos siluester ō vbe erūt ac i q̄
dam mōte cū suis clericis māsit. Ipe āt pstā
tin⁹ merito psecutōis tyrānice i incurabilez
cecidit plagā lepre. Hādē ad pfilū pōtificū
idoloz adducta sūtria milia pueroz vt eos
occidi faceret.t se in eoz sanḡne recenti t ca
lido balnearet. Egrediēte aūt eo ad locum
vbi balneū parari debebat.matres puerorum
eidē occurrūt.q̄ solutis crinib⁹ miserabiliter
vlulabāt. Et lacrimās pstātinus iussit stare
currū t erigēs se dixit. Audite me comites t
cōmilitones t oēs pplī q̄ astatis. Dignitas
romani ūperij ō fonte nascīt pietatis q̄ hanc
etiā legē dedit vt capitali sñie subderet q̄cun
q3 i bello aliquē occidisset infantē. Quāta er
go erit crudelitas vt ḥ nris faciamus filijs.
qō fieri phibuim⁹ alienis. Quid iuuat bar
baros supasse si a crudēlitate vincamur. Hā
vicisse extraneas natōes rōe virtutū ē bellātū
pplōz.vincere āt vicia t pctā.vtus ē moz
tum. In illis vō plus fortiores nos existim⁹ illis.
In his vō nobis metipsis fortiores sumus.
Qui enī fuerit i isto certamīe supat⁹. victo
riā obtinet vict⁹. Victor ei p⁹ triūphū vinci
tur si pietas ab ipietate supat. Vincat ergo
nos pietas i isto ogressu. Hñ ei oīm aduer
santiū poterim⁹ eē victores si sola pietate vi
camur. Dīm ei se eē dīm cōprobat.q̄ huū se
mōstrauerit pietatis. Deli⁹ ē ergo me mo
ri salua vita inocētiū q3 p eoz interitū vitaz
recupare crudelē.quā tñ recupare incertū ē
cū tñ certuz sit q̄ sic recuperata crudelis est.
Jussit igit vt matrib⁹ suis pueri redderētur
t dona plūma t infinita vehicula pberentur.
Hicq3 matres q̄ flēdo venerāt ad loca sua
cū gaudio redierūt. Ipe aūt impator ad pa
latiū suū reuersus ē. ¶ Sequenti vō
nocte petr⁹ t paul⁹ apparuerunt ei dicentes,
Quoniā exborruisti effusionē sanḡnis ino
centis.misit nos dñs Jhēs xp̄s dare tibi recu
perādē pfilū sanitatis. Siluestr igit ep̄m q̄
apud montē tiraptum latitat accersire. Ht tibi
piscinā oñdet.in q̄ imersus tertio ab omi cu
raberis lepre morbo. Tu vō xp̄o hanc vici
situdinē reddas vt idoloz tēpla diruas. Xp̄i
restaures eccīas. t ei⁹ deinceps cultoz fias.
Euigilās igit Cōstantin⁹.statim misit mili
tes ad siluestr. Hdēs aūt Siluester militeſ
statim ad palmā martyrij credidit se vocari
Deo āt se recōmēdans t socios secū adhor
tans. Cōstantino ītrepid⁹ pītat. Cui pstā
nus assurgens ait. Hñ te venisse ḡtulamur
Qui a siluestro resalutat⁹ narrauit ei p oz
dinē sui somnij visionē. Percūctāti vō con
stātino q̄ eēnt illi duo dij q̄ sibi apparuerunt
Siluester rñdit illos eē xp̄i apl̄os t nō deos
Tūc ad pces ipatoris Siluester apl̄oz ima
gines iussit sibi afferri. Quas vt imperator
asperit.ait eē q̄ sibi apparuerūt declamauit
Siluester igit eū cathecuminū fecit. t vnius
hebdomade ieiunuz sibi indixit t carceres
apire monuit. Cūq3 in aquā descēdisset ba
ptismatis.mirabilis ibi emicuit splendor lu
cis. Hicq3 inde mūd⁹ exiuit. t xp̄m se vidis
se asserut. Hdoma aūt die sui baptismatis
hanc legē dedit vt xp̄s ab vbe romana tan
q̄z ver⁹ de⁹ coleret. Hctā vt si quis christuz
blasphemaret capite puniret. Tertia vt qui
cūq3 xp̄iano fecisset iniuriam bonoz suoz
pte dimidia puaret. Quarta vt sicut impa
tor rome.sic roman⁹ pontifex caput ab vni
uersis ep̄is habeat. Quinta vt q̄cūq3 i eccle
sias pfugerit ab oīb⁹ pueat iniurijs imunis.
Hexta vt null⁹ nisi de licētia sui antistitis ec
cleiam edificet intra muros alicui⁹ ciuitatis
Septima vt ad edificatōem ecclesiaz decie
possessionū regaliū tribuant. Octaua ipe
rator ad ecclām scī petri venit. t de suis cul
pis se lamētabiliter accusauit. Postmodū
arrepto bidēte ad fundamētū basilice eccle
pstruendū terram pmus aperuit t duodē
cim cophinos in suis scapulis foras eiecit.
¶ Hec vbi helena mat pstātini a ngu
sti i bethania pfistēs audiuit p rās laudabi

lū q̄ abrenūciasset simulacris idoloꝝ. sz du
reincrepat q̄ relicto dō iudeoꝝ crucifixū bo
minē deū colat. Rescribit aūt augustꝰ vt iu
deoꝝ mgrōs secū adducat. ꝛ ipe xp̄ianoꝝz
doctoꝝ pferret. vt sic ex disputatione mu
tua appareat fides vā. Adduxit igr sctā bele
na cētū q̄dragintaunū doctissimos iudeoꝝ
Inē q̄s duodeci erāt q̄ sapia ꝛ eloquēcia pre
ceteris ruilabāt. Cū igit siluester cū clericis
suis ꝛ p̄dicti iudei ad disputandū coram im
peratoꝛe insimꝰ conuenissent. ō cōi ꝓsensu du
os iudices gētiles sapientissimos ꝛ pbatos
noīe crathon ꝛ zenophilū statuerunt. ad q̄s
p̄tineret sīa dicēdoꝝ. Qui sz gētiles erāt. tñ
iustissimi ꝛ fideles. Taliqz int̄ eos sīa ē firꝫ
matū vt vno stāte ꝛ loq̄nte alīꝰ non loquat.

¶ Incipiēs igit̄ p̄mꝰ ō illis duodecim. noīe
abiathar ait. Cū isti tres deos dicāt. patrē et
filiū ꝛ spūm sanctū. manifestū est eos contra
legē agere que dicit. Videte q̄ ego sū solꝰ ōs
ꝛ nō est aliꝰ ōs p̄ter me. Deinq̄z si dicūt xp̄z
deū eē q̄ multa fecit signa. In mrā etiam lege
multi fuere q̄ miracula plūa fecerūt. ꝛ tamē
nūq̄z ex hoc deitatis nomē sibi vsurpare au
sisūt sic iste ihs quē isti adorāt. Ad quē Sil
uester. Nos vnū deū colimꝰ sz nō in tāta so
litudine eū v. cumꝰ vt gaudiū filij non habe
ret. Ex vestris aūt libris vob trinitatē ꝓsōa
rū demōstrare valemꝰ. Nā patrē dicumꝰ ō
q̄ ppheta ait. Ipe inuocauit me pater meus
es tu ꝛc. Filiū de q̄ idē. Filius me es tu ego
hodie genui te. Spūm sanctū de quo idem.
Spū oris eiꝰ ois virtꝰ eoꝝ. In ꝫ etiā q̄ dī
xit. Faciamꝰ hoiem ad imaginē ꝛ similitudiez
nostrā. eui dēter ꝛ psonaꝝ pluralitatē. ꝛ diui
nitatis vnitatē demonstrat. Licet aūt sint
tres psone vnꝰ tamē deꝰ est. Q̄ exemplo vi
sibili aliq̄tenꝰ demonstrare valemꝰ. Et acci
piens purpurā imp̄atoꝛis tres sibi plicas fe
cit dicēs. Ecce videns tres plicas. Et expli
cans eas ait. Ecce q̄ tres plice sūt vnꝰ pan
nus. ita tres psone sūt vnꝰ deꝰ. Be hoc ait q̄
ō q̄ ex miraculis ōs credi non dz. cum alij
plures sancti miracla fecerūt. nec tñ se deos
dixerūt sic xp̄us deū p̄ hoc se asserere voluit.
Certe deꝰ superbientes contra se nūq̄m passꝰ
est sine pena acerrima p̄terire. sic patet in da
than ꝛ abyron alijsq̄z q̄z plibꝰ. Quo ergo
mentiri potuit ꝛ se deū dicere q̄ nō erat. cū
eū se deū dicentē nulla pena secuta fuerit. sz
virtutū efficacia comitabatur. Tunc iudi
ces dixerūt. Constat abiathar a siluestro su
peratū. Nam ꝛ rō hoc docet. quia si deꝰ nō
esset ꝛ se deū dixisset. conferre vtiam mortuis
non valeret. Cui illo amoto secūdꝰ qui ꝛ
Jonas dicebat ad conflictum accedēs ait
Abraā a deo circumcisionē accipiēs iustifi
catꝰ fuit. ꝛ etiā oēs filij abrahe p circūcisionē
iustificabant. Igit̄ q̄ non fuerit circūcisus.
non erit iustificatꝰ. Ad quē Siluester. Con
stat abraā ante circumcisionez ō placuisse. ꝛ
amicū dei appellatū esse. Igit̄ nō circūcisio
ipm sanctificauit sz fides ꝛ iusticia ipm deo
placere fecit. Non igit̄ accepit circūcisionez
in sctificatōem sz in distinctōem. Iusto su
peratore tertiꝰ q̄ ꝛ godolias accedēs ait. Quo
xp̄s vester potest esse deꝰ. cum asseratis eum
esse natū. temptatū. traditū. nudatū. felle po
tatū. ligatū. crucifixū. sepultū. cum hꝫ omnia
in deo esse non possint. Ad hoc Siluester.
De vestris libris hꝫ omnia pbamꝰ ō christo
fuisse p̄dicta. Nam de eius natiuitate dixit
Isaias. Ecce virgo concipi. ꝛc. De eiꝰ tem
ptatione Zacharias. Vidi Jesum sacerdo
tem magnum stantē coram angelo ꝛ satha
stabat a dextris eius ꝛc. De eius traditione
psalmista. Qui edebat panes meos magni
ficauit sup me supplantatōem ꝛc. De eiꝰ nu
datione idē. Diuiserūt sibi vestimēta mea ꝛc
De eius potatione fellea idez. Dederunt in
escam meā fel ꝛc. De eius ligatōe Hesdras
Vinxistis me non sic p̄em q̄ liberauit vos
de terra egypti clamantes ad tribunal iudi
cis humiliastis me. suspendētes in ligno tra
didistis me. De eius sepultura Hieremias
In sepultura eius reuiuiscent mortui. Cui
ergo godolias quid responderet nō habe
ret. data sīa remotus est. ¶ Quartꝰ
qui ꝛ Annas accedens ait. Ea que de aliis
dicta sunt Siluester iste de suo xp̄o p̄dicta
fuisse firmat. Unde super est vt probet hec de
suo christo dicta fuisse. Ad quem Siluester

Habis ergo aliū quē ygo cepit. q̄ felle ē cibat⁹. spinis coronat⁹. crucifix⁹. mortu⁹. ⁊ sepult⁹. q̄ resurrexit a mortuis. ⁊ ad celos ascēdit. Tūc pstātin⁹ ait. Si aliū nō dederit. sciat se eē supatū Qui cū b facere ñ possz amoueē. Quint⁹ q̄ ⁊ doech pducit. q̄ ait. Si ex semīe dō xp̄s iste nat⁹ essz ⁊ sctificat⁹ vt dicitis. ergo baptizari ñ debuit vt ut̄ sctificaret. Ad quē siluester. Hic circūcisio ī xp̄i circumcisiōe finē accepit. ita noster baptismus in xp̄i baptismate mitiū sctificatōis habuit Nō ergo baptizat⁹ ē vt sanctificaret. sz vt sānctificaret. Qui cū taceret ait pstātin⁹. Non taceret doech si brēt̄ria q̄ pferret. Tunc sext⁹ q̄ ⁊ chusi ait. Vellemus vt siluester ille causas b ygnal'p̄t⁹ nob exponerz. Ad quē siluester. Terra d̄ q̄ adā format⁹ ē icorrupta erat ⁊ ygo. q̄ nec dū se ad bibēdū hūanum sanḡnē aperuerat. nec maledictōz spinaz accepat. nec hoīs mortui sepulturā bēbat. nec serpēti data fuerat ad edendū. Oportuit ergo ex maria ygine nouū adā fieri. vt sic p̄s natū ex ygine vinceret. sic a nato ex ygine vinceretur. Et q̄ ade victor extitit in paradiso. ipse tēptator factus est dñi in deserto. vt q̄ adam vincerat manducantē. vinceret a dño ieunāte. Hoc supato septim⁹ q̄ ⁊ Beniamin ait. Quō xp̄s vester filius dei pt eē q̄ a diabolo tēptari potuit. vt modo fame panes ex lapidibus facere vigeret. mō in tēpli celsitudinem leuaret. mō ad adorandū ipm dyabolū induceret. Ad q̄d siluester. Si diabol⁹ ideo vicit q̄z ab adā māducāte est audit⁹. pstat nō eum esse supatū. q̄ est a xp̄o ieunāte ptemptus. Nos aūt eū nō inq̄ntū de⁹ sz inq̄ntū hō tēptatū esse fatemur. Hō aūt tripl'r est temptatus vt a nob oēs tēptatōes excluderet. ⁊ formaz vincēdi daret. Sepe nāq̄z ī boie victoriam abstinēte sequit tēptatio hūane glie. ⁊ tēptationē hūane glie a peti⁹ dñi ⁊ excellēte cōmutat. Ipe igit̄ a xp̄o in his vincit vt vincēdi formā nobis donet. Isto supato octauus q̄ ⁊ aroel ait. Constat q̄z de⁹ summe p̄fectus est ⁊ nulli⁹ indiget. q̄d ergo ei op⁹ fuit vt nasceret in xp̄o. Quō ut̄ xp̄m verbuz appellas. Sz ⁊ hoc pstat q̄z deus aīq̄z habe ret filium pater dici non potuit. ergo si pater chr̄isti postea dictus est mutabilis factus est Ad hoc Siluester. Filius ante tempa ex patre est genitus. vt faceret que nō erāt. ⁊ tēpe est natus vt reficeret que perāt. Que ⁊ si solo ybo reficere poterat. tamē p passionē nisi homo fierz redimere nō valebat. quia i sua deitate ad patiendū aptus non erat. Nec b erat impfectionis sz pfectionis si in sua non erat deitate passibilis. Iste porro filiū ybum dei dici ex eo patet. quia ppheta ait. Eructauit cor meū verbū bonum. Deinde q̄z sp̄ pater fuit. q̄z sp̄ eius filius extitit. Filius enī eius est ybū eius. sapiēta eius. virtus eius. In patre autem sp̄ fuit verbū iuxta illud. Eructauit cor meū ybum. Semp sapiēta. iuxta illū. Ego ex ore altissimi prodij primogenita ante omnem creaturā. Semp virtus. iuxta illū. Ante omnes colles ego parturi. nec dū fontes aquarū eruperant ⁊c. Dū ergo pater nunq̄z fuerit sine verbo. sapiēta ⁊ virtute. quomodo putas hoc nomen sibi ex tempore aduenisse. Hinc ergo amoto nonus qui ⁊ ubal dixit. Constat quia deus conugia non damnat. nec eis maledixit. quare ergo de cōiugio natum denegatis būc esse quē colitis nisi vt obfuscare conugia studeatis. Rursus quomodo temptat̄ q̄ potens est. patiē q̄ virtus est. moritur q̄ vita est. Beniqz ad hoc cogeris. vt duos filios esse dicas. vnū quez pater genuit. alterū quē virgo generauit.

Rursus quomodo fieri potest vt patiatur homo qui assumpt⁹ est sine lesione eius a q̄ assumptus est. Ad hoc Siluester. Nos chr̄istum nō ideo natū de virgine dicimus vt cōiugia cōdemnem⁹. sed causas virginei partus rationabiliter acceptam⁹ nec hac assertione obfuscantur. sed ornantur conugia. quoniam hec virgo que chr̄istum peperit. cōiugio nata est. Temptat autē chr̄istus vt omnes temptationes dyabali vinceret. patitur vt vniuersas passiones subiceret. moritur vt mortis imperium subiugaret. Dei quoqz filius vnus in chr̄isto est. qui sicut est vere dei filius inuisibilis. ita visibilis est chr̄ist⁹. Est ergo inuisibile. hoc quod est

De sancto Siluestro

de⁹ ⁊ est visibile ℞ qđ est hō. ¶ Quis vō posse hoiem assūptū sine passiōe ei⁹ q̄ assūpsit exē plo doceri pt. ¶ Nā pñus purpure regis vta mur exēplo. Lana ei fuit ⁊ hunc lane sāguis accedēs colorē purpureū p̄buit. Cū ergo te neret digitus ⁊ torq̄ret in filo. qđ torq̄bat. hoc qđ regie dignitatis color est. an ℞ qđ lana ex titerat aliq̄z purpura fieret. Lane ergo assi milat hō. colori purpure ds. q̄ sic in passiōe fuit dū pateret ī cruce. sz passioni i nullo sub iacuit. ¶ Decim⁹ q̄ ⁊ thara dixit. ¶ Nō mihi placet istō exēplū. q⁹ sic color torq̄t cum lana Cui cū oēs ꝓdicerēt. Siluester dixit. ¶ Accipe ergo aliō exēplū. ¶ Arbor i se bñs sol' splēdorē cū incidit ictū q̄ dē suscipit. splēdor aūt ab in cisiōe imunis existit. Sic hoīe patēte diuini tas nulli passioi subiacuit. ¶ Undecimus q̄ ⁊ sileon ait. Si de xp̄o tuo pp̄he ista vaticinati sūt. tāte irrisiōis. passiōis ⁊ mortis causas scire vellemus. Et siluester. Esurunt xp̄s vt nos reficeret. Sitiunt vt aridi tatis nrē vitalia pocula mīstrarz. ¶ Captat⁹ ē vt nos a tēptatōib⁹ liberaret. Lent⁹ est vt nos a ōmo nū captura redimeret. Irrisus est vt nos ab irrisione demonū eriueret. Ligat⁹ est vt nos a nodo maledictōis absolueret. ¶ Nūliat⁹ est vt nos exaltaret. Expoliat⁹ est vt nuditatē p me pū aricatōis indulgētie indumēto tegeret. Spineā coronā accepit vt flores paradisi p̄dītos redonaret. In ligno suspēsus ē vt pcupiscētiā in ligno genitā dānaret. Felle et aceto potat⁹ est vt hoiez ad trā fluētem lac ⁊ mel introduceret ⁊ fōtes nob̄ mellifluos aperiret. ¶ Mortalitatē suscepit vt suā nob̄ īmortalitatē donaret. Sepult⁹ ē vt sctōr sepulturas b̄ndiceret. Surrexit vt mortuis vitā redderet. Ascēdit i celū vt celi ianuam aperiret Sedet ad dextr⁹ dei vt p̄ces credentū exaudiat. ¶ Hec siluestro ꝓsequente. vniuersi tā impatores q̄z iudices ⁊ iudei i laudē siluestri prupe rūt vnanimit̄. ¶ Tūc indignat⁹ duodecim q̄ ⁊ Zambri indignatōe magna dixit. ¶ Piores vos sapientissimos iudices vbor ambagib⁹ credere ⁊ dei oipotentiā estimare hūana rō ne cōcludi. Sz iā cessent vba ⁊ veniam⁹ ad facta. Stultissimi nāq̄z sūt q̄ crucifixum colunt. cū ego nomē dei oipotētis sciam. cuius vtutē nec sufferūt saxa nec audire valet q̄libet creatura. Et vt me vez dicere cōprobetis. thaur⁹ ad me ferocissim⁹ adducat. ⁊ duz m ei⁹ aure nomē istud insonuerit thaur⁹ illico moriet. ¶ Ad quē siluester. Et tu quō ℞ nomen nō audiēs didicisti. Zambri dixit. ¶ Nō est tuū hoc noscere mysteriū q̄ in deoz̄ iumcuses. Adducat aūt thaur⁹ ferocissim⁹. vix a centū hoīb⁹ fortissimis tract⁹. Et vbi zambri in aure ei⁹ vbū ptulit ꝓtinuo thaur⁹ mugiens oculosq̄z eiciēs expirauit. Oēs igit̄ iudei vehemēter acclamāt ⁊ siluestro insultāt. Quib⁹ Siluester. ¶ Nō dei nomē ptulit. sed nomē pessimi demonis noīauit. Dei enim me⁹ Ihs xp̄s nō solū viuētes mortificat. sz etiā mortuos viuificat. ¶ Nā occidere posse ⁊ viuificare nō posse est leonū serpentū ⁊ ferarum. Si ergo vult vt credam q̄ nomen demonis nō fuerit. dicat iterz ⁊ viuificet qđ occidit. ¶ Nā de dō scriptū est. Ego occidam et ego viuere faciā. Qđ si non poterit nomen demonis absq̄z dubio noīauit q̄ viuentē occidere pōt. mortuū viuificare nō pōt. Tūc q̄z Zambri ad suscitādū thaurz a iudicib⁹ vrgeretur dixit. Suscitet eū Siluester in nomine iesu galilei. ⁊ oēs in eū credem⁹. ¶ Nā ⁊ si pennis posset volare. istud tñ nō valeret pficere Oēs igit̄ iudei si thaurz suscitauerit se credituros p̄mittūt. Tūc siluester oratione facta ad aurē thauri se applicās dixit. O nomē maledictōis ⁊ mortis egredere iussu dñi nostri ihu xp̄i. In cui⁹ noie tibi dico. Thaure surge ⁊ ad armentū tuū mansuet⁹ recede. Statim ig̣r thaur⁹ surrexit ⁊ cū oi māsuetud ine abiit. Tūc regina iudei iudices ⁊ ceteri omnes puersi sunt ad fidē. ¶ Postalitq̄ vo dies idolorz pontifices ad impatorē venerūt dicentes. Sacratissime imperator ille draco qui est in fouea postq̄z fidem xp̄i recepistis plus q̄z. ccc. hoies q̄tidie iterfecit flatu suo. Consulēte super hoc constantino siluestrū rñdit. Ego p xp̄i virtutem eū ab omni lesione cessare faciam. ¶ Promittūt pontifices se si hoc faceret credituros. Orante ār siluestro sanctus ¶ Petrus apparuit et dicēs.

Secur⁹ ad draconē descēdetu ⁊ duo p̄sbri q̄ sūt tecū. Cūq; ad eū veneris eū tal⁹ alloq̄ris. Bñs noster ihs xp̄s d̄ō ⁊gie nat⁹ crucifix⁹ ⁊ sepult⁹. q̄ resurrexit ⁊ sedet ad dexterā p̄is ℞ vēturus est iudicare vivos ⁊ mortuos. Tu ergo sathana eū i hac fovea dū venerit expecta. Vos āt ei⁹ ligabis filo ⁊ anulo crucis bñte signū desup sigillabis. Postea ad me sani ⁊ incolumes venietis. ⁊ panē quē vob paravero comedetis. Descēdit itaq; silvester cū duob⁹ p̄sbyteris i fovea p̄ gd⁹. cl. duas se cū ferēs laternas. Cūc draco im̄ dicta ẏba dixit ⁊ os ip⁹ stridētis ⁊ sibilātis vt iussus fuerat alligavit. Et ascēdēs invenit duos magos q̄ eos secuti fuerāt. vt viderēt si vsq; ad draconez descēderēt ex draconis fetore pene mortuos. ⁊ eos secū adduxit incolumes atq; sanos. Qui stari cū multitudīe infinita q̄ver si sūt. Sicq; romanor⁹ ip̄s a duplici morte est liberat⁹. s. a cultura demōis ⁊ veneno draconis. Tādē b⁹ silvester mortu⁹ ap̄propinq̄ns diez d⁹ trib⁹ āmonuit. s. vt unē se caritatez hrēnt eccl̄ias suas diligēt⁹ gubnarēt ⁊ gregē a lupor⁹ morsib⁹ custodirēt. Post hī d̄ño feliciē obdormiunt circa ānū dñi. cccxx.

XIII

De circūcisione dñi

Circūcisionis domince diē q̄rtuor celebrē facim⁹ ⁊ solennē. Primū est octava nativitatis domi ℞ cōm ipositio nou⁹ ⁊ salutifer noīs. Tertiū effusio sanguis. Quartū sigillū circūcisionis Primū ergo ē octava nativitatis dñi. Si ei alior⁹ sctor octave solēnes sūt. q̄nto magis dies octava sctī sctor solēnis erit. Iz ñ videt q̄ nativitas dñi dēat hrē octavam q̄ ei⁹ nativitas tēdebat ad mortē. obit⁹ āt sanctor iō octavas hñt. q̄ ipi tūc nascūt ea nativitate q̄ ē ad vitā etnā vt postea resurgāt i corp⁹ gliosis. Eadē rōe videt q̄ ñ dēat hrē octavā nativitas hrē ẏgis. nec hī ihs bap. silr nec resurrectio dñi. q̄ iā facta erat ipsa resurrectio i re. Iz notādū q̄ sic dt ꝓpositiuus sūt octave supplet⁹ vt ē octava nativitatis dñi. i q̄ supplem⁹ qđ min⁹ i festo factū fuerat scz officiū d⁹ parturiēte. Un etiā missa olim ꝓsueverat cātari ad bonorē hrē ẏgis. Vultū tuū ⁊c. Item sūt octave veneratōis. vt pasce. pēthe. hrē ẏgis. b. ihs bap. Item devotō nis vt cuiuslibz sctī p̄ñt fieri octave. Figuratōis vt sūt octave institute d⁹ sctis q̄ significāt octavā resurrectōis Secōm est ipositio nou⁹ ⁊ salutifer noīs. Prodie ei imposuit est ei nomē nouū qđ os dñi noiavit. Nomē p̄ter qđ ñ est aliud sub celo i q̄ oporteat nos salvos fieri Nomē qđ p̄m Bernñ. ē mel in ore. melos i aure. ⁊ iubil⁹ i cord. Nomē qđ sic dic idē bernñ. instar olei lucet p̄dicatū. pascit recōgitatū. lenit ⁊ vngit invocatum Hūt āt triplex nomē. sic ex evāgelio manifestat. s. fil⁹ dei. xp̄s ⁊ ihs. Vocat āt fil⁹ dei inq̄ntū est de deo de⁹. xp̄s inq̄ntū est hō a p̄sona divina q̄ntū ad hūanā naturā assumpt⁹. Jesus inquantū est de⁹ humanitatu⁹ vnitus Be hoc triplici noīe dt Bernñ. Vos q̄ i pulvere estis exp̄giscimini ⁊ laudate. Ecce dñs venit cum salute. venit cū vngēto. venit cū gl̄ia. Neq; enī sine salute iesus. neq; sine vnctione xp̄s. neq; sine gloria venit fil⁹ dei. Et quidē ip̄e salus. ip̄e vnctio. ip̄e gloria. Quātum aūt ad hoc triplex nomē añ passionem p̄fecte notus nō erat. Nā q̄ntū ad p̄mum ab aliquib⁹ cognoscebat cōiecturaliter. sicut a demonib⁹ q̄ dicebāt ip̄m esse filiū dei. Quātum ad secundū p̄ticularē. ab aliquib⁹ enī paucis cognoscebat esse xp̄s. Quantuz ad tertiū vocaliter quia q̄ad hanc vocē Jesus sed non quo ad rōnem noīs q̄ est salvare Post resurrectōem aūt hoc triplex nomen clarificatū est. Primū nomen quo ad certitudinē. Secundū quo ad diffusionē. Tertium quo ad nominis rationē. Primum igit̄ nomen est fil⁹ dei. Et q̄ hoc nomen sibi recte ꝓveniat sic dic Hilari⁹ in libro de trinitate. Vere dei filiū vnigenitū dñm nostrm iesum xp̄m esse multis modis cognitū est. dū de eo testat pater. dū de se ip̄e p̄fitet. duz ap̄li p̄dicāt. dū religiosi credūt. dū demōes confitent. dū iudei negāt. dū gentiles in passione cognoscūt. Idem. Dominū deū nostrm Jesum xp̄m his modis cognoscimus nomine

De circūcisione domini

natiuitate. natura. ptāte. pfessiōe. ¶ Secūdū nomē est xp̄s. qđ interptaī vnctꝰ. Ipe enī fuit vnctꝰ oleo leticie p̄ principibꝰ suis. ¶ Der Ⓑ aūt qđ ꝺr vnctꝰ insinuaī q̄ ipe fuit ppha. pugil. sacerdos ⁊ rex. ¶ Iste ei q̄ttuor pſone olim pſueuerāt iungi. Fuit enī ppha i doctrine eruditōe. pugil i diaboli debellatōne. sacerdos i p̄is reconciliatōe. rex i p̄mioꝝ retributiōe. ¶ Ib Ⓑ scđo noīne denoiamur q̄ a xp̄o dicimur xp̄iani. Be q̄ noīe sic dicit. Augu⁹. Christian⁹ iusticie. bonitatis. integritatis. castitatis. pudicicie. bñanitatis. innocētie. pietatis nomē est. Ettu istō quō tibi defendis ⁊ vēdicas cui de tā plurimis reb⁹ nec pauca subsistūt. Christian⁹ ille ē q̄ nō noīne tātū sz etiā ope exstat. ¶ Hec Aug⁹ ¶ Ter tiū nomē est ihs. ¶ Hoc aūt nomē ihs p̄mbernardū ꝺr cib⁹. fons. medicīa ⁊ lux. ¶ Dic aūt cib⁹ mltiplicē hz effectū. Est ei cib⁹ p̄fortatiꝰ impiguatiꝰ. roboratiꝰ ⁊ vegetatiꝰ. Debis sic ꝺr Bernū. Est cib⁹ Ⓑ nomē ihs. In nō totiēs p̄fortaris q̄tiēs recordaris. Quid eq̄ mēte cogitātis ipinguat. qđ ita exercitatos repat sensus. vtutes roborat. vegetat bonos mores. atq̄ castas fouet affectōes. ¶ Secūdō ꝺr fons. Vñ ꝺr idē Bernū. Ihs ē fons vite signat⁹ qui q̄ttuor riuos se diffundit i plateas Vñ. Qui fact⁹ est nob sapīa. iusticia. scīficatio ⁊ redēptio. Sapīa i p̄dicatōe. iusticia in pcōꝝ absolutōe. sanctificatio i conuersatione vl in conuersione. redēptio i passiōe. ¶ Hec Bernū. ¶ Ubi q̄ sic ꝺr. ¶ Tres riui fluxerunt a latu. vbi dolōris. in quo est p̄fessio. sanguis aspsiōis. in q̄ est afflictio. aq̄ emūdatiōis i q̄ est p̄dictio. ¶ Tertio i medicīa. Vñ sic ait. Est etiā Ⓑ nomē ihs medicina. ¶ Nibil ei ita ire ipetū cohibet. supbie tumorē sedat. sanat luoꝝ vuln⁹. restringit luxurie fluxū. extinguit libidinis flāmā. sitim tempat auaricie. ac tot⁹ dedecoris fugat puriginē ¶ Quarto est lux. Vñ ait. Vñ putas i toto orbe tanta ⁊ tā subita fidei lux nisi ꝺ p̄dicato Jhesu. ¶ Hoc ē nomē qđ paul⁹ portabat coram gētibus ⁊ regib⁹ tāq̄ lucernā sup candelabrū. ¶ Hoc iteꝝ nomē ihs ē multe suauitatis. Vñ Bernū. Si scribas ñ sapit mihi nisi legero ibi ihm. Si disputes ac pferas nō sapit mihi nisi conferit ibi ihs. Itē Richard⁹ de scō victore. Jesus ē nomē dulce. nomē delectabile. nomē p̄fortās pcīōē ⁊ brē spei. Ergo iesu esto mihi ihs. ¶ Scđo ē mīe vtuositatis. Vñ petr⁹ rauen. Vocabis nomē ei⁹ Jesum. Hoc ē nomē qđ dedit cecis visum. surdis auditū. claudis gressum. p̄monē mutis vitā mortuis. totāq̄ diaboli potestatē de obsessis corp̄ib⁹ vt⁹ b⁹ nois effugauit. ¶ Tertio est mīe excellētie ⁊ sublimitatis. Unde Bernū. Nomen saluatoris mei. fratris mei. carnis mee. sanguis mei. nomē a seculis absconditū. sz in fine seculoꝝ reuelatū. nomen mirabile. nomē ineffabile. nomē inestimabile. imo eo mirabili⁹ q̄ inestimabili⁹. eo magis gratū q̄ gratuitū. ¶ Hoc aūt nomē Jesus impositū est ei ab eterno. ab angl'o. ⁊ a patre putatiuo sz Joseph. Jesus ei saluator interptaī. Dicit aūt saluator tripliciter. Uel a potētia saluādi. vl ab habitu. vel ab actu. Scđm qđ dicit a potētia saluādi conuenit ei hoc nomē ab eterno. Scđm qđ dicit ab habitu saluādi sic fuit impositū ab angelo ⁊ cōuenit ei a p̄ncipio p̄ceptōis. Scđm qđ dicit ab actu saluādi ꝺr impositū a Joseph rōne future passionis. Vñ glosa sup illud. Vocabis nomē eius iesum. dicit. Nomē impones qđ ab angelo vel ab eterno impositum est. Et tangit hic glosa hāc p̄dictam triplicē denominationē. Cū enim dicit. nomen impones tangit denominatio a Joseph cum dicit quod ab angelo vel ab eterno impositum erit tanguntur alie due. Recte igit in die capitis anni. constituta a roma capite mūdi. ⁊ signita capitali littera alphabeti Christus caput ecclie circumcidit. nomen ei imponitur ⁊ eius natiuitatis octauus dies colitur. ¶ Tertiū est effusio sanguis xp̄i Hodie enim sanguinē suū primo pro nob⁹ fundere cepit. qui ipsum postmodum pluries effundere voluit. Quinq̄ enī vicibus sanguinē suū pro nobis effudit. Primo in circūcisione. ⁊ Ⓑ effusio fuit nostre redēptionis initiū. Secūdo in oratione. ⁊ hec ostendit nostre redēptionis desiderium. Tertio

De circūcisione domini

in flagellatōe. ⁊ ꝑ fuit nostre redēptōis meritū. q⁹ luo⁹ rei⁹ sanati sum⁹. Quarto i crucifixione. ⁊ ꝑ fuit nostre redēptōis ꝑciū. tūc ei q nō rapuit exoluit. Quinto i lateris apertōe. ⁊ ꝑ fuit nostre redēptōis sacramētū. ide eni exiuit sanguis ⁊ aq. qđ figurauit nos per aquā baptismi ōbere mūdari. q qđ ē baptismꝰ habitur⁹ erat efficaciam a sanguine xpi

Quartū ⁊ vltimū ē signaculū circūcisionis. qđ qđ ē xpūs hodie accipe dignat⁹ ē. Voluit ät dñs circūcidi. ppt mlt̄as rōes. Prīo rōe sui vt verā carnē būanā se assūpsisse ondere. Sciebat ei alīqs futuros q dicerēt ipz nō corꝓ⁹ vez ſz fantasticū assumpsisse Et nō vt eoz errorē ꝓfutaret voluit circūcidi. ⁊ sāguinē ibi emittere. Corꝓ⁹ eni fantasticū sanguinē nō emittit Secūdo rōe nostri. vt nos spūaliter debere circūcidi monstraret. Duplex ei est circūcisio ꝑm Beꝛn̄. q dz fieri a nobis. ſ. exterior in carne. ⁊ interior i mēte. Circumcisio exterior ꝓsistit i tribus. ſ. in habitu ne sit notabilis. in actōe ne sit reꝑhensibilis. ⁊ in ꝑmone ne sit ꝓtēptibilis. Interior autez silr ꝓsistit in trib⁹. ſ. in cogitatōe vt sit sancta in affectōe vt sit pura. in intētōe vt sit recta. Hec Beꝛn̄. Itez rōne nostri. vt nos saluaret. Quēadmodū eni fit cauterīū i vno mēbro vt totū corꝓ⁹ saneť. sic xpūs voluit portare cauterīū circūcisiōis vt sic totū corꝓ⁹ mysticū saluareť. Col. ij. Circūcisi ei estis circūcisione nō manufacta i expoliatōne corꝓis carnis. ſz circūcisione xpi. glosa. a vicijs tanq̄z petra acutissima. Petra eni erat xpūs. j. Coꝛ. x. Et Exo. iiij. Tulit tūc sepbora acutissimā petrā. ⁊ circūcidit carnē ꝑpucij filij sui Circūcisione ꝛc. Duplicit exponitur ꝑm glosam. Primo mō sic. Circūcisi inq̄z estis circūcisione nō manufacta. i. bumano ope ſz diuīo. i. circūcisione spūali. que qđ ē circūcisio fit in expoliatōe corꝓis carnis. boc est depositōe carnalis boīs. i. vicioꝝ ⁊ desideriorū carnaliū. ꝑm qđ caro accipiť. j. Coꝛ. vij Caro ⁊ sanguis regnū celoꝝ nō possidē. ꝛc. Estis inq̄z circūcisi circūcisione non manufacta ſz circūcisione spūali. Secūdo modo sic Circūcisi inq̄z estis in xpo ⁊ boc circūcisiōe nō manufacta. i. circūcisione legali. q qđem manufacta siue legalis fit in expoliatōe corꝓis carnis. i. corꝓis qđ est caro. ſ. cuius carnis q in circūcisiōe legali auferť. Non estis inq̄z circūcisi ista circūcisiōe ſz circūcisione xpi. i. spūali in q oīa vicia ãputata sunt. Un Coꝛ. ij. Nō eni q in manifesto iud⁹ est. neq̄z q in manifesto i carne est circūcisio ſz qui in absc̄dito iud⁹ ē ⁊ circūcisio cordis i spū nō lr̄ā. cui⁹ laus nō ex boīb⁹ ſz ex deo ē. Circumcisi estis circūcisione nō manufacta in expoliatōe corꝓis carnis ſz circūcisione xpi.

Terno rōne iudeoꝝ vt ieexcusabiles eēnt Si ei circūcisus nō fuisset potuissent se iudei excusare ⁊ dicere. Jō te nō recipim⁹. q⁹ dissimilis es patrib⁹ Quarto rōne demonū. ne scz incarnatōnis mysteriū cognoscerent Cū eni circūcisio fieret contra originale peccatū. credidit diabol⁹ ⁊ bunc q circūcidebatur similr̄ peccatorē esse q circūcisiōis remedio indigeret. Propter eandē causam voluit vt mater sua virgo ꝑpetua esset desponsata. Quinto rōne ꝑfecte iusticie adimplende. Sicut eni baptizari voluit vt ꝑfectā iusticiā. id est. ꝑfectā humilitatē. que est subdere se minori impleret. sic etiam voluit circumcidi vt eandē humilitatē nobis ostēderet. dum autor ⁊ domin⁹ legis voluit se subdere legi. Sexto ratiōe legis mosayce approbandē q erat bona ⁊ sancta ⁊ cōplenda q nō venerat legē soluere ⁊ ſz adimplere. Boꝛ. xv. Dico enim Jesum xpūm ministrum fuisse circumcisionis propter veritatem dei ꝛc. Quare aūt circumcisio octaua die fiebat multiplex potest ratio assignari.

Prima sumit penes intellectū bistoricū siue literalem. Nam sicut dicit rabi moyses maximus philosophus ⁊ theologus. licz iu deus. puer in septē diebus tante adbuc tenerudinis est quante est adbuc in vtero matris existens. In octauo autē die fortificat ⁊ solidatur. ⁊ ideo vt dicit noluit dominus paruulos ante octauū diem circumcidi ne ob nimiā tenerudinē nimiū ledereńt. Infra octauū vero diē ipsam circūcisionē nolunt plongari ꝓpter tres causas quas ꝑhus

De circūcisione domini

ndē assignat. Prīa vt piculū euitet. ne. s. si mmū differret sine circūcisiōe eos moꝛi ꝓtigeret. Scda vt dolꝛ puulos puideat. cū enī in circūcisione maxim⁹ dolꝛ sit. voluit eos dñs circūcidi dū pua adhuc ma gnatōem haberēt vt minorē ibi dolꝛē sentirēt. Tertō vt pentū tristicie ꝓsuleret. Pua cū ex circūcisiōe plerīqz puuli moꝛerēt. si circūcisi fuissent ita magni ꝛ ex ꝑ moꝛtui. maioꝛ dolꝛ fuisset ꝓ parentib⁹ qz si moꝛerent octo tantū dies hītes.

Scda rō sumit penes intellectū anagogicū siue celestē. Jō enī octaua die fiebat vt daret intelligi q̄ octaua resurrectōis ab oī pena ꝛ miseria circūcidemur. Et ꝑm ꝑ octo dies erūt octo etates ꝓduma ab adam vsqz ad noe. Scda a noe vsqz ad abraā. Tertia ab abraa vsqz ad moysen. Quarta a moyse vsqz ad dauid. Quīta a dō vsqz ad xp̄m. Sexta a xp̄o vsqz ad finē mūdi. Septīa moꝛtuoꝛū. Octaua resurgentiū. Vel ꝑ octo dies intelliguntur octo q̄ in etna vita possidebim⁹. q̄ enūerat Aug⁹. dicēs. Quid aliud ē ego ero illoꝛ de⁹. mihi ero eis vñ sanctē. Ero q̄cūqz bonestē desiderāt. s. vita. sal⁹. victꝰ. copia. glia. bonoꝛ. paꝛ. ꝛ omē bonū. Vel aliter. Per septē dies ītelligit hō ꝓsās ex coꝛpe ꝛ aīa. Quatuoꝛ enī dies sūt q̄ttuoꝛ elemēta ex q̄bus coꝛpus ꝓsistit. ꝛ tres dies sūt tres potētie q̄ sūt in aīa. s. ꝓcupiscibil'. irascibil' ꝛ rōnalis. Hō igr q̄ nūc hꝫ septē dies q̄ vnitatē etne icōmutabilitatis ꝓmīget. tūc octo dies hēbit. ꝛ illo octauo die ab oī pena ꝛ etiā culpa circūcidet.

Tertia rō sumit penes intellectū tropologicū siue moꝛalē. Et ꝑm hoc octo dies diuersimode pñt accipi. Primo ꝓ pt esse peccī cognitio. psal. Quoniā iniq̄tatē meā ego cognosco ꝛc. Scdo ꝓpositū deserēdi malū ꝛ faciēdi bonum. qđ notat in filio prodigo qui dixit. Surgā ꝛ ibo ad patrē meū ꝛc. Tertius puoꝛ de petō. Vñ aplus. Quē enī fructū habuistis tūc in illis in q̄b⁹ nūc erubescitis Quartus timoꝛ de futuro iudicio. Job Quasi tumētes sup me fluct⁹ timui deū ꝛc. Hieroni. Siue comedā siue bibā siue aliud aliq̄d faciā sp videt mihi illa voꝛ in aurib⁹ meis soꝛnare. Surgite moꝛtui ꝛ venite ad iudicium

Quint⁹ ꝓtruto. Vñ Hiere. Luctū vnigenitū faciet tibi ꝛc. Sext⁹ ꝓfessio. psal. Dixi confitebor aduersū me iniusticiā ꝛc. Septim⁹ spes veniē. Pia ꝛ iudas pcūm suū confessus fuerit. nō tñ in spe veniē. ꝛ iō nō est mirū coꝛ diaz ꝓsecut⁹. Octau⁹ satisfactio. ꝛ in hac die hoꝛmo spūalit circūcidit nō solū a culpa sz etiā ab oī pena. Vel duo ꝑmi dies sunt doloꝛ de ꝓpetratōe pcī. ꝛ desideriū emendandi. Alii duo ꝓfiteri mala q̄ fecimus ꝛ bona q̄ omisimus. Alii q̄ttuoꝛ sunt oꝛō. lacrimaꝝ effusio coꝛpis afflictio. elemosynaꝝ largitio. Vel octo dies p̄nt ee octo quoꝝ diligēs ꝓsideratio oēm volūtatē peccandi a nob circūcidit ita q̄ q̄ vnū diligēter ꝓsideraueꝛit vnam magnā dietā faciet. Quoꝝ septē enumerat bernard⁹ dicēs. Septē sunt de essentia hominis q̄ si hō ꝓsideraret i eternū nō peccaret. s. materia vilis. opatio turpis. exit⁹ flebilis. status instabilis. moꝛs tristabilis. dissolutio miserabilis. ꝛ dānatio detestabilis. Et octauū pt esse consideratio gloꝛie ineffabil'.

Quarta rō sumit penes intellectū allegoꝛicū siue spūalē. ꝛ ꝑm hoc quinq̄z dies erūt quinq̄z libꝛi moysi in q̄bus ꝓtinet lex. duo erūt pphete ꝛ psalmi. octau⁹ dies erit doctrīa euāgelica. Sz in septē ꝑmis diebꝰ nō fiebat pfecta circūcisio. In octauo aūt pfecta circumcisio fit ab omni culpa ꝛ ab omni pena. nūc i spe. sz tandē in re.

Quare aūt data fuerit circūcisio sex sunt cause q̄ notant in bis ꝝ sibus. Sauteriū. signū. meritū. medicina. figura. Exēplum fuit olim circumcisio dura ꝑ carne aūt circūcisionis dñi dꝛ q̄ angel⁹ eā karolo magno attulit. ꝛ ipe eā aquisgrani in ecclia sancte Marie honoꝛifice collocauit. Karol⁹ vo illam postea ferē carolus ꝛansꝛtulisse. Nūc aūt dꝛ esse rome in ecclesia que dꝛ sancta sanctoꝝ. Vñ ꝛ ibidē scriptum legitur. Circumcisa caro xp̄i. sandalia clara Ac vmbilici viget hic ꝑcisio cara. Vñ et ea die fit statio ad sancta sanctoꝝ. Sz si ꝑ veꝝ ē. valde vtiq̄z mirabile est. Cuz enim caro ipa sit de veritate humane nature credimus q̄ resurgēte christo rediit ad locū suum glorificatū. Aliqui dixerūt q̄ hoc verum sit iuxta

opinionē illoꝝ q̄ dicūt illō solum eē ō vitate humane nate. qō ab adā traductū est. ⁊ illō solū resurgere ¶ Notandū q̄ olim a paganis ⁊ gētilib⁹ i bis kalēdis mēse supstitiones obſuabāt q̄s scī etiā a xp̄ianis vix erturpare potuerūt. Quas Aug⁹. in q̄dā p̄mōe p̄memorat. Credētes ei vt ōt Janū ducē q̄ndaz deū esse eū in bis kalēdis p̄mū venerabāt. ⁊ ei duas facies figurabāt. vnā post se ⁊ aliā añ se. q̄ erat finis anni p̄terit ⁊ p̄ncipiuz sequētis. Rursus i bis kalēdis formas monstruosas assumebāt. alij vestiētes se pellibus pecudū. alij assumētes capita bestiaꝝ ex q̄ dicabāt nō tā habitū se beluinū bz̄ē q̄z sensū. Alij tunicis mulieb⁹ vestiebant nō erubescētes inserere tunicis mulieb⁹ militares lacertos. Alij ita augurias obſuabāt. vt focū de domo sua vl aliud q̄cūq̄z b̄ficiū cuilibet petēti nō tribuerēt. Diabolicas etiā strenas. ⁊ ab alijs accipiunt ⁊ alijs tradunt Alij in nocte mēsas laute p̄parant. ⁊ sic tota nocte manere sinūt credētes q̄ p totū annuz q̄uuia in tali sibi abūdantia p̄seuerent. Et subdit Aug⁹. Qui de paganoꝝ p̄suetudie aliq̄d obſuare voluerit. timēdū est ne nomē xp̄ianū ei⁹ posse ñ possit. Qui etiā stultis⁹ bominib⁹ ludētib⁹ aliquā būanitatē ipenderit pcū eoꝝ p̄cipē se eē nō dubitet. Vob autē frēs nō sufficiat q̄ b malū nō facius sz vbicūq̄z fieri videritis arguite coꝛripite ⁊ castigate. Hec Augustin⁹.

XIIII

¶ De epiphania dñi

Epiphania domini q̄druplici decoꝛat miraculo. ⁊ iō q̄druplici vocabulo nūcupat. Hodie ei magi xp̄m adorāt. Johes xp̄m baptisat. aquā i vinū xp̄s mutat. ⁊ q̄nq̄z milia boim de quiq̄z panib⁹ satiat. Cū ei Jhs esset tredecim dieꝝ natus magi ad eū stella duce venerūt. Et iō ōr epiphania ab epi q̄ est supra ⁊ phanos q̄ est apparitio. q̄ tūc desup stella apparuit. siue ip̄e xp̄us p stellā q̄ desup visa est magis ver⁹ ds demonstraꝝ est. Eadē die reuolutis xxix. annis. cū iam annū tricesimū attigisset. q̄ habebat viginti nouē annos ⁊ tredecī dies. erat ei incipiēs q̄i annoꝝ xxx. vt ōt Lucas. Vl p̄m bedā bēbat. xxx. annos plenos. q̄ō ⁊ romanā ecclīam tenere asserit. tūc inq̄s iordane baptizat⁹. Et ob Ꝑ vocat theophania. a theos q̄ est ds. ⁊ phanos q̄ est apparitio. q̄ tūc ds trinus apparuit. pat in voce fili⁹ in carne. spūs sctūs i colūbe spē. Ipo itez rum die reuoluto vno anno. cū esset triginta vl triginta uni⁹ annoꝝ ⁊ tredecim dieꝝ aq̄m in vinū mutauit. Et ob Ꝑ vocat bethphania. a beth q̄ est dom⁹. q̄ i miraculo fctō in domo ver⁹ ds apparuit. Ipo itez die reuoluto anno cū esset anoꝝ triginta vni⁹ vl triginta duoꝝ ⁊ tredecim dieꝝ q̄nq̄z milia boim de q̄nq̄z panib⁹ satiauit. sicut ōt Beda. ⁊ sic dī illo hymno. q̄ in mttis eccl̄ys cantat. ⁊ sicut. Illuminās altissim⁹ ꝛc. Et ob Ꝑ vocatur phaguania. a phage q̄ est bucca siue manducare. De hoc aūt quarto miraculo vtz hac die fugerit dubitat. tū q̄ in originali Bede nō sic exp̄sse legit. tū q̄ Joh. vi. vbi de hoc miraculo agit ōr. Erat aūt p̄mum pasca ꝛc. Jsta ergo q̄druplex apparitio ista die facta est. Prima facta est p stellam in p̄sepio. Beda p vocez patris in iordanis fluuio. Tertia p mutatoꝝ aq̄ in vinū i q̄uuio. Quarta p multiplicatōez panū in deserto. Prima ār apparitio p̄cipue hodie celebrat. ⁊ iō ei⁹ historiā p̄sequamur. ¶ Magi eni dño tres magi bierosolimā venerūt q̄ noīa in hebreo sūt apellius. ameri⁹. damascus. grece galgalath. magalath. sarachin. latine caspar. balthasar. melchioꝛ. Cui⁹ modi aūt magi fuerint hi. triplex erat sm̄a. sm̄ q̄ magus triplicit dicit. Quag⁹ eni ōr illusor. malefic⁹. ⁊ sapiēs. Dicūt ergo q̄daz hos reges ab effectu dictos fuisse magos. i. illusores. ex eo scz q̄ herodē illuserūt. q̄ ad eum nō redierūt. Vñ ⁊ dicit de Herode. Videns q̄ illusus esset a magis ꝛc. Magus itez dicitur maleficus. Vñ malefici pharaonis dicunt magi. Et inde dicit Chrysostom⁹ hos magos vocatos. Dicunt enim istos fuisse maleficos. sz postea conuersos. Quib⁹ dñs voluit natiuitatē suam reuelare. ⁊ eos ad se

reducere. vt p̄ p̄ pctōrū venie spem p̄beret. Item magi ideē qđ sapiēs. Nā plice magi. hebraice scriba. greece philosophus. latine sapiēs dicit. Dicūt ergo magi. i. sapiētes. Vñ et magi q̄ in sapia magni. Venerūt ergo bi tres sapiētes et reges cū magno comitatu hierosolymā. Sz q̄rit q̄re magi hierlm venerūt cū ibi dñs nat⁹ nō sit. Sup hanc q̄stionē Remigius q̄tuor rōes. Prima q̄ magi tps natiuitatis xp̄i agnouerūt. Sz locū ignorauerūt. Or ēt hierlm erat ciuitas regalis. et ibi erat sūmū sacerdotū. suspicati sūt q̄ tā egregi⁹ puer nisi in regia ciuitate nasci deberet. Secūda vt cui⁹ natiuitatis locū discere potuissent. cum ibi sapiētes legis et scribe residerēt. Tertia vt iudei inexcusabiles manerēt. potuissent ei dicere. Nos qdē natiuitatis locū cognouim⁹ tps aūt ignorauim⁹ et iō nō credim⁹. Magi ergo audierūt iudeis tpus. et iudei magis locū. Quarta vt sic studio magoz cōdēnaret pigricia iudeoz. Nā illi vni p̄phē crediderūt isti plurib⁹ credere noluerūt. Illi q̄rūt reges alienū. isti nō querūt p̄ncipē. Illi venerūt de longinquo. isti manserūt in vicino. Isti reges fuerūt successores balaā. et ad visionē stelle venerūt. p̄pter illā p̄phetiā patris sui. Orietur stella ex iacob et exurget homo de israēl. Et illā ei cām vñ isti motu sūt ad veniendū poīnit Chrysō. in originali sup Matth. asserēs q̄dā dicere q̄ quidā secretoz inspectores elegerūt de suis duodecim. et q̄s morabāt. filius ei⁹ aut aliq̄s p̄pinquoz in ei⁹ loco substituebāt. Hi ergo p̄ singulos annos p⁹ mēsem ascēdebāt sup montē victoriale. et tribus diebus ibidē morātes se lauabāt et orabāt deū vt eis illā stellā quā balaā p̄dixerat oīnderet. Quadā igit vice. s. i die natalis dñi dum sic ibidē manerēt stella q̄dā ad eos sup mōtem venit q̄ habebat formā pulcerrimi pueri. super cui⁹ capite crux splēdebat q̄ magos allocuta est dicēs. Ite velociter in terrā iudā et ibi rege quē q̄rūtis natū inuenietis. Tūc illi p̄tinuo venire ceperūt. Sz quō in tā puo tpe. s. in tredecim dieb⁹ p̄tāta terraz spacia p̄ire potuerūt. s. ab oriēte vsq; in hierlm q̄ in medio vix mōti or ee sita. Dicēdū est p̄m Remigiū. q̄nā talis puer ad quē p̄perabāt eos in tā breui spacio p̄ducere potuit. Vel poterit dici p̄m hieron⁹. q̄ sup dromedarios venerūt q̄ sunt aialia velocissima. q̄ tantū curruūt vna die q̄ntū equ⁹ in trib⁹. Vñ or dromedarii⁹ a dromos qđ est cursus et ares qđ ē vir. Cū ergo hierosolymā venissent interrogauerūt dicētes. Vbi est q̄ nat⁹ est rex iudeoz. Nō interrogauerūt an nat⁹ sit. q̄ p̄ credēbāt sz q̄rūt vbi nat⁹ sit. Et q̄si aliq̄s interrogasset eos. vñ scitis hūc regē natū ee. rñderūt. Vidim⁹ stellā ei⁹ in oriēte et venim⁹ adorare eū. Hoc est. Nos existētes in oriēte. vidim⁹ stellam ei⁹. i. ei⁹ natiuitatis oīsiuā. vidim⁹ inq̄z sup iudeā positā. Vl nos existētes in nostra regione vidim⁹ stellā ei⁹ in oriēte. i. in oriēta li pte. Vbis vbis sicut dicit Remigi⁹ in originali vex hoiem et vex regē et vex deū cōfessi sunt. Vex hoiem cū dixerūt. Vbi est q̄ nat⁹ est. Vex regē cū aiūt. Rex iudeoz. Vex deum cū subiūgunt. Venimus adorare eum. Hoc receptū eni fuit vt null⁹ nisi sol⁹ deū adoraret. Sz herodes p̄audiēs turbat⁹ est et oīs hierosolyma cuz illo. Triplici de cā rex turbat⁹ est p̄primo ne iudei regē natū tāq̄m suū recipent. et se tanq̄z alienigenā expellerēt. Vñ Chrys. Sicut ramū arboris in excelso positū leuis etiā aura mouet. sic et sublimes homines in culmine dignitatū existentes leuis etiā fama p̄turbat. Secūdo ne a romanis culpari posset si aliq̄s ibi rex vocaretur quē augustus nō p̄stituisset. Siceni ordinauerāt romani vt null⁹ de⁹ vel rex sine sui licētia et impio diceret. Tertio q̄nā sicut dicit Grego. Celi rege nato rex terre turbat⁹ est. q̄ nimiz altitudo terrena p̄fundit dum celsitudo celestis apit. Quis etiā hierosolyma cū illo turbata est triplici de cā. Primo qa impij gaudere nequeūt de aduētu iusti. Secundo vt regi turbato adularent p̄ hoc q̄ se sibi turbatos oīnderēt. Tertio quia sicut sese ventis cōcutientib⁹ vnda concutit. sic et regibus ad inuicē certantib⁹ p̄uincia p̄turbatur. et iō ex hoc timuerūt ne sez p̄tui et venturo regi ad inuicē certātib⁹ ipi p̄turbationibus inuoluerent. Hec crō est Chrysostomi

Audito herodes oēs sacerdotes ⁊ scribas con uocās scisciabat ab eis vbi xp̄us nasceretur Cū aūt ab eis didicisset qī bethleē iude vocā tus ad se clam magis diligēt ab eis didicit tps stelle. vt videlicet sciret q̄d faceret si ad se ma gi nō redirēt. Dixitq; eis vt inuēto puero ei renunciarēt. simulās se velle adorare quem volebat occidere Et nota q̄ cū magi hie rosolymā ingressi fuissent. stelle ducatū ami serūt. ⁊ hoc ppt̄ tres rōes Prīa vt ō loco na tiuitatis xp̄i q̄rere cogerent vt sic ō ip̄i⁹ ortu certificarent. nā p stelle apparitōz. q̄z p. pphe tie assertionē. sic ⁊ factū est. Secōa q̄nā auxi liū q̄rētes būanū iuste pdere meruerūt dīnū Tertia q̄nā sig̃ infidelib⁹ data sūt p̄m ap̄lm s̄z pphetia fidelib⁹. ⁊ nō signū datū istis dum adhuc essent infideles. non debuit apparere dū essent inter iudeos fideles. Hec triplex rō tangit in glo. Cū aūt hierlim egressi fuis sent stella antecedebat eos vsq; dū veniens staret sup̄a vbi puer erat. De hac stella cu iusmodi fuerit sūt tres opiones. q̄s ponit re migi⁹ in originali. Quidā dicūt fuisse spūm scūm vt ille q̄ post modū descēdit sup̄ dūm baptizatū i spē colūbe. apparuerit etiā magis in specie stelle. Alij vt Chrys. dicūt q̄ fuerit angel⁹. vt ip̄e q̄ apparuit pastorib⁹. apparue rit etiā ⁊ magis. Sz ip̄is pastoribus inde is tāq; rōne vtentibus apparuit i forma rōnali. gētilibus vo tāq; irrōnabilib⁹ i spē irrōnali Alij q̄d verī⁹ creditur q̄ fuerit stella ō nouo creata. q̄ pacto suo ministerio rediit in p̄cia centē materiā. Ista aūt stella p̄m q̄d dr Ful gent⁹ differebat ab alijs in trib⁹. s. in situ. q̄ nō erat localit̄ fixa in firmamēto sz pēdebat i medio aeris. p̄mo terre In fulgore. q̄ ceteris erat splēdidior. q̄d inde ptz. q̄ splēdo rem eius nō poterat solis splēdor obfuscā re. imo i meridie lucidissima apparebat. In motu q̄ p̄cedebat magos more viatorus. ii eni mouebat motu circulari sz q̄si motu aīa li ⁊ p̄cessiuo. Alie tres differētie tangit in glo. Mat. ij. que incipit sic. Hec stella do minice natiuitatis ⁊c. Prīa in origine. q̄ alie in mō p̄ncipio sūt fact̄. p̄ mō. Secōa in offi cio. q̄ alie facte sunt vt sint in signa ⁊ tempa vt ō Ben. j. hec aūt vt magis viam p̄beret. Tertia i duratōe. q̄ alie sūt ppetue. h̄ ꝑple to officio suo rediit i materiā p̄ia centē

Cū aūt stellā vidissent gauisi sūt gaudio magno valde Notandū q̄ ānt̄ plex est stella quā isti magi viderūt. s. stella materiat̄. stel la spūalis. stella intellectualis. stella rōnalis ⁊ stella supsubstātialis. Prīma scz materia lem viderūt in oriēte. Secōam scz spūalez q̄ est fides viderūt in corde. Nisi ei h̄ stella. s. fi des in eor corde radiasset neq; q̄z ad visionē p̄me stelle venissent. Habuerūt ei fidē de ei⁹ humanitate cū dixerūt. Vbi est q̄ natus est. Et de ei⁹ regali dignitate. cū dixerūt Rex iu deor. Et ō ei⁹ deitate cum dixerūt. Venim⁹ adorare eū. Tertiā scz intellectualē q̄ est an gelus viderūt i somno. q̄n̄ p angelū sūt mo nuiti ne redirēt ad herodē. Licet p̄m q̄ndam glosam nō angel⁹ sz ip̄e dñs eos admonue rit. Quartā scz rōnalē q̄ fuit beata vgo vnā runti diuersorio. Quintā scz supsubstātia lem q̄ fuit xp̄s viderūt i p̄sepio. Et ō hac du plici dr. Intrātes domū inuenerūt puer cū maria matre ei⁹. Quelibet aūt istaꝝ stellarū dr stella. De p̄ma psal. Lunā ⁊ stellas q̄ tu fundasti. De secōa Eccl. xlvij. Species celi. celestis hoīs. gloria stellaꝝ. i. vtutū. De terna Baruch. iij. Stelle aūt dederūt lumē i custo dijs suis. vocate sūt ⁊c. De grā Aue maris stella. De q̄nta Elpoc. vlt. Ego sum radix ⁊ gen⁹ dauid. stella splēdida ⁊ matutina ppt̄ visionē p̄me ⁊ sc̄de stelle magi gauisi sūt. ppt̄ visionē tertie stelle gauise sunt gaudio. ppt̄ visionē quarte gauisi sunt gaudio magno. ppter visionē q̄nte stelle gauisi sunt gaudio magno valde. Vt sicut dr glo. Ille gaudet gaudio q̄ de deo gaudet q̄ est vez gaudium. ⁊ addit magno q̄. eo nihil est maius ⁊ valō q̄ de magno p̄t alius plus alius min⁹ gau dere. Vel p boz vbozexaggeratōem volu it oñdere euāgelista q̄ boies pl⁹ gaudent de rebus ppīis ⁊ utez inuētis q̄z de sp̄ possessis

Cunq; domunculam intrassent et puerum cum matre inuenissent. fle xis gen tibus ei singuli h̄ munera obtulerūt. s. aurum thus ⁊ mirrā. Vnde exclamat Aug⁹. dicens.

De epiphania domini

O stupēda infātia cui ⁊ astra subdūt. Cui⁹ est ille magnitudinis ⁊ supne glie ad c⁹ pan nos ⁊ angeli excubāt. ⁊ sidera obsecūdant ⁊ reges trepidāt. ⁊ sectatores sapie geniculant O beatū tugurū. O sedes dei secūda p⁹ ce/ lū. vbi ñ lucerna lucet ſ⁊ stella. O celeste pa/ latiū in q̄ habitat nō rex gēmat⁹ ſ⁊ de⁹ incor porat⁹. cui erant p mollib⁹ thoris dura p̄se/ pia p laquear ib⁹ aureis fuliginea culminis tecta. ſ⁊ sideris obsequio decorata. Stupeo cū video pannos ⁊ intueor celos. estuo cū aspi cio in p̄sepio mendicū ⁊ sup astra p̄clarum Jtē Bern̄. Quid facitis o magi. q̄d facitis Lactentē puer adoratis i tugurio vili i vili b⁹ pānis. Ergo ne de⁹ est iste. Quid facitis q̄ aur offertis Ergo rex est iste. Et vbi aula regia. vbi thron⁹. vbi curie regalis freq̄ntia. Nūq̄d aula ē stabulū. thron⁹ p̄sepiū. curie freq̄ntia Joseph ⁊ Maria. Jsti insipientes facti sūt vt fierēt sapientes. De hoc etiā sic dic Hilari⁹ in libro scdo de trinitate. Jpse uir go. ſ⁊ part⁹ a deo est. Jnfans vagit. laudan tes angeli audiūt. Pānis sordet. de⁹ adorat. Jta q⁊ potestatis dignitas nō amittit dum carnis hūilitas p̄dicat Ecce quō in xp̄o pu ero nō tātū fuerūt hūilia ⁊ infirma. ſ⁊ etiam diuinitatis sublimia ⁊ excelsa. O hueꝛ dt Hie/ ro. sup ep̄lam ad Heb. Respicis cunas xp̄i vide parit ⁊ celū. Tu gietē in p̄sepi intueris infantē. ſ⁊ angl'os sil'ausculta laudātes He rodes p̄sequit. ſ⁊ adorant magi. Jgnorant pharisei. ſ⁊ stella dmōstrat. Baptizat a suo ſ⁊ voꝛ dei desup tonātis audit. Et quis imer git. ſ⁊ colūba descendit. uno spūsscūs i colū ba.

Quare aūt magi hmōi mūera obtulerūt multiplex est rō. Prima q̄dā tra/ ditio antiq̄ fuit vt dic Remigi⁹. vt null⁹ ad deū vel ad regē vacuꝰ introiret. per se autē et chaldei talia munera p̄sueuerāt offerre Jsti aūt vt ꝺr i hystoria scolastica venerūt a fini/ bus p̄sarꝰ ⁊ chaldeoꝝ vbi ē fluui⁹ saba a q⁊ sabea ꝺr regio. Secda q̄ est Bernardi. q̄nā brē vgm aurꝝ obtulerūt ppt inopie subleua tionē. thus ppt stabuli fetorē. murrā ppt mē sionē. Tertia q̄niam aurꝝ ad tributū. th⁹ ad sacrificiū. murra ad sepulturā ptinet mortu/ orum. Per hꝫ tria ergo in xp̄o intimatur re gia potestas. diuina maiestas ⁊ hūana mor/ talitas. Quarta q̄nā aurꝝ sig̃ficat dilectiōez thus oratōz. murra carnis mortificatōz. Et hec tria xp̄o debem⁹ offerre. Quinta q̄nā⁊ p hec tria significant tria q̄ erāt in xp̄o. ſ. diui nitas p̄ciosissima. aīa deuotissima ⁊ caro in tegra ⁊ incorrupta. Hec tria sig̃ficabant p il la tria q̄ erāt in archa. Mā vga q̄ floꝛuit ca/ ro xp̄i q̄ resurrexit. psal. Et refloꝛuit ca. mea ⁊c. Tabule vbi erāt scripta p̄cepta. aīa i qua sūt omēs thesauri scie ⁊ sapie dei abscondit Mana deitas q̄ habꝫ oēm sapoꝛē ⁊ oēm su auitatē. Per aurꝝ ergo q̄d est p̄ciosi⁹ oībus meallis intelligitur diuinitas p̄ciosissima. Per thus aīa deuotissima. q⁊ th⁹ sig̃ficat d uotōez ⁊ oratōz. Psal. Dirigat oꝛō mea ⁊c. Per murrā q̄ p̄ſuat a coꝛruptōe caro incoꝛ rupta.

Admonita aūt magi in somnis ne rediret ad herodē. p aliā viā reuersi sunt i re gionē suā. Ecce quō magi pfecerūt. Mā stel la duce venerūt. p hoies imo p prophetiam edocti fuerūt. angelo duce redierūt ⁊ in xp̄o quieuerūt Doꝛ coꝛpa mediolani in ecclesia q̄ nūc est fratrū ordinis nostri ſ⁊ fratrꝝ p̄di/ catoꝝ q̄escebāt. ſ⁊ nūc colonie requiescunt. Mā eoꝝ coꝛpa p̄mo p helenā Constantini ma/ trē apta in constantinopolim translata po stea p sanctū eustoꝛgiū epm mediolanum trāslata. Sꝫ p Henricū impatoꝛē postq̄m mediolanū possedit. in colonia supreniū flu uiū sunt delata. vbi i magna reuerētia ⁊ ppli deuotiōe chorusc̄at.

XV

De sancto paulo heremita

Paulus p̄m⁹ he/ remita vt testat hiero. q̄ eꝝ vitā cō/ scripsit feruēte decij p̄secutiōe here/ mū vastissimā adijt. ubiq⁊ in q̄dā spelūca. lx. annis hoīb⁹ incognit⁹ pmansit. Jste deci⁹ ꝺr fuisse galien⁹ q̄ fuit binomi⁹ q̄ cepit āno dñi cclvj. Videns enim sanctus Paul⁹ xp̄ianis tot tormētoꝝ genera irrogari in heremum aufugit. Eo siquidem tempe duo iuuenes

xpiani ꝓbendunt q̄z vn⁹ toto corpe melle pungit. ⁊ sub ardore solis aculeis muscaꝝ ⁊ scabionū ⁊ vesparū lacerand⁹ exponit. Ille vo mollissimo lecto imponit. ⁊ in loco amenissimo collocat. vbi aeris erat tēperies. riuor sonit⁹ cant⁹ auiū. ⁊ flor⁹ olfact⁹. fumb⁹ tñ floreis colorib⁹ obtectus sic iuuenis cingit vt mamb⁹ vel pedibus se iuuare non posset. Adest quedā iuuencula corpe pulcerrima et impudica. ac impudice nata tuuenem dei amore repletū. Cū aūt ille in carne mot⁹ cōtrarios rōi sensisset nō bñs arma q̄b⁹ ab hoste se eruat linguā ꝑpriā dentib⁹ suis incidit. ⁊ in faciē impudice exput. ⁊ sic tēptatiōez dolor fugauit. ⁊ tropheū laude dignū ꝑmeruit. Ꝑhoꝛ ⁊ alioꝛ penis sanct⁹ paul⁹ territ⁹ beremū petit.

Corpe cū anthoni⁹ ꝑmū se int̄ monachos heremicolā cogitaret. in somnis aliū se multo meliorē heremū incolere edocet. Cui dū eū ꝑ siluas inquireꝛ obuiā habuit ipocentauꝝ hoīem eq̄ mixtuꝛ qui ei viā dextrā demōstrauit. Ꝑ postmodū obuiū habuit aīmal ferēs fructi⁹ palmaꝝ supra imagie hois insignitū. deorsum vero capre formā bñs. Cui dū ipm ꝑ deū ꝑuraret vt sibi diceret q̄s essꝫ. rñdit se esse satyꝝ deum siluaꝝ fm errorē gētilū. Ꝑ postremo obuiauit ei lup⁹. q̄ cū ad cellā sancti pauli ꝑduxit. Ꝑ paul⁹ aūt anthonū ꝑsentiēs. hostiuꝫ sera clausit. Anthoni⁹ vo rogat vt sibi aperiat. asserēs se nūq̄z inde recessuꝝ ſz ibi pon⁹ morituꝝ. Dict⁹ paul⁹ ei aperuit. statimq̄z ābo in amplex⁹ ruūt. Cūq̄z hora prādij adesset. coꝛuꝫ duplicatā panis ptē attulit. Cūq̄z ꝺ ꝫ anthoni⁹ miraret. rñdit paul⁹ q̄ deꝰ sibi omni die talē ministrabat. ⁊ pbēdam ꝓpter hospitē duplicauerat. Ꝑ hia lis oꝛtꝰ q̄s magis dign⁹ esset panē diuidere. Defert paul⁹ hospiti ⁊ anthoni⁹ senioꝛi. Ꝺē vterq̄z manū apponūt ⁊ in eq̄s ptes panē diuidūt. Cū aūt anthoni⁹ redies ad celle sue appropinquaret vidit anglos pauli aīam deferētes. q̄ velociter redies inuenit corp⁹ pauli flexis genib⁹ īmodū oratus erectū ita vt ipm viuere estimaret. Quꝫ cū ipm mortuū didicisset ait. O sancta aīa q̄d gerebas i vita. in morte monstra.

Cū aūt nō haberet vñ sepulturā faceret. ecce duo leones aduenerūt ⁊ foueā pauerūt sepultoq̄z eo ad siluā redierūt. Anthoni⁹ aūt tunicā pauli ex palmis ꝓtextaꝝ assūpsit. qua postmodū in solēnitatib⁹ vtebat. Obiit aūt circa annū dñi. cclxxvij.

XVI

De sancto Remigio

Remigi⁹ dicitur a remi q̄d est pascēs. ⁊ geos q̄d̄ terra. q̄i pascēs terrenos doctrīa. Vel Remigius ꝺr a remi q̄d est pastor. ⁊ gyon q̄d est luctator. q̄i pastor ⁊ luctator. Ꝑ auit ei gregez suū vbo ꝓdicatōis. exemplo ꝓuersatōis. suffragio oratōis. Est etiā triplex gen⁹ armoꝝ. scz defensiōis vt scutū. pugnatōis vt gladi⁹ munitōis vt lorica siue galea. Luctat⁹ ē igr ꝑ diabolū scuto fidei. gladio vbi dei ⁊ galea spei. Eius vitā igmar⁹ remēsis archiepiscop⁹ scripsit.

Remigius

Remigi⁹ doctor egregi⁹ ⁊ confessor dñi gl̄iosus a q̄dā heremita nasci talē est ꝓnisus. Cū enī vandalor ꝑsecutio totā frām deuastasset. q̄dā reclus vir sanct⁹ q̄ lumen oculoꝝ amiserat ꝑ pace ecclie gallicane crebris oratōib⁹ dñm exorabat. Et ecce angel⁹ dñi in visu ei astitit eiq̄s dixit. Scito q̄ mulier illa noīe celina filium noīe remigiū generabit. q̄ gentē suā a malorū incursib⁹ liberabit. Cūq̄z ei gilassꝫ statuz ad domū celine venit ⁊ q̄d vidrat enarrauit. Cūq̄z illa nō crederet eo q̄ anꝰ iā essꝫ. ille rñdit. Scias q̄ cū puerū ablactaueris. oculos meos de lacte tuo punges ⁊ ꝓtinuo mihi visum restituet. Cūq̄z ꝑ ordinē hꝫ oia ꝓgressꝰ remigius mūdū fugit ⁊ reclusoꝝ intrauit. Crescēte aūt eius fama. cū esset. xxij. annoꝝ ab oi ꝓplo archiepūs remēsis ē electꝰ. Tāte aūt māsuetudis fuit q̄ etiā ad mēsam ei⁹ passeres venebāt ⁊ ꝺ manu eius reliq̄as caboꝝ comedebāt. Quodā tpe cū in domo cuiusdā matrone hospitat⁹ fuisset. ⁊ illa modicū vini hrēt. remigi⁹ cellarū introiit. ⁊ sup dolum crucē fecit. Cūq̄z ibidē oraſſꝫ mox ꝺ sup vinū egredit ita q̄ p medū cellarū fū ꝺbāt.

De sancto Remigio

Cū aūt clodone⁹ rex frācie tūc tpis gēnl'esſz nec ab vxore sua xpianissima cōuerti posset vidēsq; infinu⁹ exercit⁹ alemanorum sup se venisset. dño do quē vxor sua colebat votū vouit q si de alemanis sibi victoriā ꝓcederet mox fidē xpi recipet. Qđ cū fuisſz ad libitum ꝓsecutus. beatū remigiū adiit ⁊ se baptizari poposcit. Cūqz ad fontē baptismatis adue/nissent. nec ibidē sacr̄ crisma haberēt. ecce co lūba q̄dā ampullā cū crismate i rostro ōtu/lit. de q̄ regē pontifex linuit. Hec aūt āpulla in remēsi ecclia ꝓseruat. ⁊ inde vsqz hodie re ges frācie inunguñt. ¶ Hdostlongum tps cū Henebaldo⁹ vir pui⁹ neptē beati re/migij in vxorē haberet ⁊ se religionis cā mu tuo absoluissent. ꝑdictū Henebaldū beatus Remigi⁹ laudunēsem epm ordinauit. Ht genebald⁹ cū vxorē suā causa instruendi ad se sepi⁹ venire pmitteret. ex frequēti colloq̄o anim⁹ ei⁹ in ꝺcupiscentiā inflāmat ⁊ vsqz i pctūm secū plabit. Que ꝺcipiēs ⁊ filiū pari ens hoc epo intimauit. Et ille ꝺfusus ade remādauit dicēs. Quoniā puer de latroci/nio acq̄situs est. volo vt latro veniat. Ille aūt suspitio aliqua oriret. vxorē suā sicut p⁹ ad se venire pmisit. Verūtamē post pmi pecca ti fletū secū ruit uetꝰi pctūm. Que cū filiam pepisset ⁊ Bepo retulisset. ille rñdit. Illā filiā vulpeculā noiate. Tandē ad se reuersus be atū remigiū adiit. ⁊ ad pedes suos ꝓcidens stolā de collo suo deponere voluit. Qđ cuz sanct⁹ Remigi⁹ ꝓhibuisſz ⁊ ab eo q̄d accide rit audiuisſz. blāde eū ꝓsolās ipm in quadā cellula pua p septē annos reclusit. ⁊ ipe inte rim ei⁹ eccliam gubernauit. Septimo igit̄ anno cū in cena dñi in oratōne psisteret. ange lus dñi eidē astitit ⁊ pctūm suū sibi dimissuz ꝓhibuit. ac vt foras exire debeat imperauit. Cui cū rñdisset ñ possū q̄nā dñs me⁹ remi gi⁹ hostium Bclausit ⁊ sigillo suo munuit. Angel⁹ aut. Ecce vt scias celū tibi aptum eē. Betiā hostiū saluo sigillo nūc apti. Factum qz vt dixerat est aptū. Tūc Henebaldus ia ctans se in medū hostij in modū crucis ait Etiā si dñs me⁹ ihs xps ad me veniret huc. hunc nō egredi ar nisi dñs meus Remigius huc veniat q̄ me reclusit. Tūc sanct⁹ Remi gius ad ammonitionē angeli laudunū ve/nit ⁊ ipm in locū suū restituit. Qui vsqz ad obitū suū in sctis opib⁹ pseuerauit. ⁊ latro fi lius ei⁹ in epatu eidē successit q̄ etiā sctūs fu/it. Tandē sanct⁹ remigi⁹ multis clar⁹ vtuti/bus in pace q̄euit circa ānū dñi q̄ngētesimū octauo die celebrat natalis sancti Hylarij pi ctauoꝝ vrbis epi.

XVII

De sancto Hylario

Hylari⁹ dictus est q̄si hylaris. q⁹ in fruitute dei valde hylaris fuit. Vl' ꝺ hilari⁹ q̄si alari/us. ab alt⁹ ⁊ ares vt⁹. q⁹ fuit alt⁹ in scia ⁊ vtu osus i vita. Vl' hilari⁹ ꝺ ab ile qđ est q̄si pri mordialis materia q̄ obscura fuit ⁊ ipe i dic/tis suis magnā habz obscuritatē ⁊ pfundi/tatem. B

Hilari⁹ pictauoꝝ vrbis epūs. regiōis aq̄tanice oriūd⁹ q̄si lucifer refulgēs int astra pcessit. Duc vxorē pmitus bñs ⁊ filiā in la y cali habitu monastica vitā ducebat. Tādē i vita ⁊ scia pficiēs in epm ē elect⁹. Cū igit̄ beat⁹ hilari⁹ nō solū ciuitatez suā sz totā frāciā ab hereticis defensaret ad suggestionē duoꝝ epoꝝ q̄ ab heresi fuerant depravati ab impatore q̄ hereticoꝝ fautor erat. cū btō Eusebio vercellen. epo est i exiliū relegat⁹. Deniqz cuz vbiqz arriana heresis pullularet. ⁊ ab impatore licētia data essz vt oēs epi ꝙuenirēt ⁊ ꝺ vitate fidei disputarent cū sanct⁹ hilari⁹ aduenisset ad petitiōem dic/toꝝ epoꝝ q̄ eius eloquentiā ferre non pote/rant pictauiā redire cōpellit. ¶ Cum āt ad insulā gallinariā que tota erat plena serpen tib⁹ ꝓpinquasset. ⁊ in ipam descendisſz. oēs serpētes ex sui visione fugerūt ⁊ in medio in sule palū fixit. nec ampli⁹ libertas data est il/lis occupare qđ vetuit tanqz ps insule non sit terra sz pelag⁹. ¶ Cū ergo pictauis esset quendā infantē sine baptismo defunctū su is oratōnib⁹ ad vitā restituit. Illā tādiu iacuit in puluere donec pariter surgerent senex de oratōne ⁊ infans de morte. Cū aūt filia eius

De sancto Hilario

apia maritū vellet accipe hilari⁹ pater ei⁹ ei ꝓdicauit.⁊ in sacre ỹgunitatis ꝓposito cōfirmauit. Quā dū ille firmā ꝓsideras⁊ ne aliq̄n flecteret formidās.dīm instanti⁹ exorauit.vt eā ad se recipet nec vltra viuere pmitteret. Qđ⁊ factū est. Nā p⁹ paucos dies ad dīm migrauit quā ipe ꝓpriis mānib⁹ sepeliuit. Qđ mat̄ bt̄ apie ꝓsideras ep̄m rogauit vt sibi qđ⁊ filie ipetraret. Qđ⁊ fecit.⁊ ipaz oꝛō ne sua ad regnū p̄misit.

Eo tpe leo papa hereticoꝝ phidia deprauat⁹.omniū epoꝝ ꝓcliū ꝓuocauit. Quib⁹ ꝓuocatis Hilari⁹ nō vocat⁹ aduenit. Qđ audiēs papa p̄cepit ne aliq̄s sibi assurgerꝫ.nec aliquē locū daret. Cū ergo ingressus fuissꝫ dixit ad eū papa. Tu es hilari⁹ gall⁹. Et ille. Nō sū gall⁹. sꝫ de gallia.i.nō sum in gallia nat⁹ sꝫ de gallia ep̄s. Cui papa. Et si tu es hilari⁹ ō gallia⁊ ego sum Leo romane sedis aplic⁹⁊ iudex Cui hilari⁹. Et si sis leo nō tñ de tribu iuda⁊ si iudicās resides sꝫ nō in sede maiestatis. Tūc papa cū indignatōne surrexit dicens. Ad dicū p̄stolare donec redeā.⁊ tibi quod mereris reddā. Cui hilari⁹. Si nō redieris q̄s mihi p terrā surgerent. Et ille. Cōcit⁹ rediboꝛ tuā superbiā humiliabo. Cuꝫ ergo papa ad secreta sue nature iuisset dissenteria pijt.⁊ oīa intestina ibidē p̄icies miserabiliter in tam finiuit. Interea videns hilari⁹ q̄ nullus sibi assurgeret.patiēterꝫ ferēs in terrā se posuit dicēs. Tu es terra. Statimq̄ nutu dei terra quā insederat.sursum se extulit⁊ vsq̄z ad equalitatē alioꝝ epoꝝ se leuauit. Cū igr papa miserabilit nūciaret defunct⁹.assurgens hilari⁹ oēs ep̄os in fide catholica ꝓfirmauit⁊ ꝓfirmatos ad ꝓpria remisit. Hoc āt miraculū de morte leonis pape dubitationem habꝫ tū q̄ hystoria ecclīastica vl' tripita nihil ō ꝫ loquit̄.tū q̄ aliquē papaz tal' noīs tūc fuisse cronica nō testat̄.tū q̄ Hieronym⁹ dicit q̄ scta romana eccia sp̄ immaculata pmansit.⁊ in futuro manebit sine vlla hereticoꝝ insultatiōe. Si posset tñ dici q̄ tūc erat aliq̄s papa sic vocat⁹.nō q̄dē canonice electꝰ sꝫ tyrānice intrusus. Vl' forte liberi⁹ papa q̄ ꝓstātino hereticō fauebat.aliuo noīe dict⁹ est leo. Tādez multis miraculis ꝓpetratis cū beat⁹ hilari⁹ infirmat⁹ obitū suū imminere cognosceret Leonciū p̄sbyterꝫquē maxime diligebat ad se vocauit⁊ nocte imminente vt foras exeat admonuit.⁊ si qđ audiret vt renūciet ipera uit. Ille iussa complēs.voces adhuc ciuitatis tumultuātis se audisse reuertēs exposuit⁊ cū circa eū vigilaret finē ei⁹ expectans media nocte ter audiet.⁊ qđ audiret tacēti referret. Qui cū se nihil audisse renūciasset.mor numia claritas quā etiā ꝓdictus p̄sbyter sufferre nō poterat ad eū intrauit.⁊ sic paulati recedente lumine ad dīm migrauit. Floruit aūt circa annū dñi.cccxl.sub ꝓstātino. Festū huius scti est in octaua epiphanie. Cū duo mercatores massam cere cōit haberēt.⁊ vn⁹ alto remitēte eā ad altare scti hilarij obtulisset.statim p medium diuisa ꝓ vna sibi remānsit.reliq̄ remitēti deuenit.

XVIII

De sancto Machario

Machari⁹ dicitur a macha qđ est ingenium⁊ ares virus. Vl' ara macha qđ est ꝓcussio⁊ rio magister. Fuit ei ingeniosus ꝓ demōis fallaciā.virtuosus q̄ntū ad huiā.ꝓcussio i domatiōe corꝑis.mḡr i regimīe platōis. Vl' machari⁹.i.beat⁹.

Machari⁹ abbas descēdit p vastitatē deserti⁊ itrauit dormire i monumēto vbi sepulta erāt corꝑa paganoꝝ.⁊ extraxit vnū corꝑ⁹ sub caput suū maꝫ plumaciū. Demones aūt volētes eū terrere vocabāt q̄si vnā mulierē dicētes. Surge veni nobiscū ad balneū. Et alē demon subipo tanq̄z ex mortuo illo dicebat. Peregrinum quendā habeo sup me nō possum vare. Ille aūt nō expauit.sꝫ tūdebat corꝑ illō dicēs. Surge⁊ vade si potes. Et audītes demones fugerūt voce magna clamātes. Vicistu nos dñe. Dū aliq̄n abbas machari⁹ a palude ad cellā suā ꝓterriret occurrit ei diabol⁹ cum falce messoria⁊ volēs eū cū falce ꝓcutere nō potuit. Et dixit ei. Multā violētiam patioꝛ a te machari q̄ ñ possuꝫ ꝓualere ad

De sancto Machario

uersū te. Ecce enī q̄cq̄d tu facis. z ego facio. Jeunas tu z ego penit⁹ nō comedo. Vigi las tu z ego oīno ñ dormio. Unus est solū mō in q̄ me supas. Et dixit abbas. Q̄ō ē illud. Cui ille Humilitas tua. p quā nō pualeo aduersū te. Bū tēptatōes ipz numiū mo lestarēt. surgēs z magnū saccū arene bume ris suis ponēs. dieb⁹ mltis sic p deserta ibat Quē theosebi⁹ iuenēs dixit. Abba cur tātū on⁹ portas. Et ille. Uexo vexantem me.

Abbas machari⁹ vidit satbanā trāseun te in habitu bois z būtem vestimētū luneuz laceratū z p oīa foramīa depēdebāt ampul le z dixit ei. Quo vadis. Cui ille. Vado po nonare frēs. Cui machari⁹. Quare tot am pullas portas. Ñdit. Justū frīb⁹ porto. z si vnū alicui ñ placebit. offerā aliud vl'tertiū. z sic p ordinē vt aliq̄d placeat. Et cū rediret dixit ei machari⁹ Quid fecisti. Ñdit Oēs sanctificati sūt z nēo mihi acq̄euit nisi vn⁹ q̄ vocat' theotist⁹. Surgēs at machari us illuc uit z frēm tēptatū iuenēs sua eū exhortatōe puertit Ds⁹ Bitex eū machari⁹ iuenēs dixit. Quo vadis. Cui ille. Ad frēs vado. Reuertēt occurrit senex z dixit. quid faciūt frēs illi. Cui diabol⁹. Male. Et dixit. Quare. Quia oēs sctī sunt. Et q̄d ē maius malū. vnū q̄ē habebā amisi. z oīb⁹ sanctis or fact⁹ est. Audiēs B senex gratias egit deo.

Quoda die machari⁹ caput defuncti re perit. z du orasset. interrogauit illud cui⁹ caput fuerit. Et rñdit se fuisse paganū Et dixit ei machari⁹ Ubi ē aia tua. Rñdit in inferno Cuiq̄z req̄reret si mlt̄ū in pfundo esset. rñdit q̄ tantū in pfundo erat q̄tū distat terra a celo. Cui machari⁹. Sūt ne aliq̄ te pfūdiores Rñdit. Etiā multi. Cui ite⁹ ille. Et vltra ui deos sūt ne aliq̄ pfundiores. Cui ille. Pro fundiores oīb⁹ sūt falsi xp̄iani q̄ xp̄i sanguie redēpti tantū p̄cū puipēderūt Et Bū q̄ndā solitudinē pfundissimam pgeret ad q̄libet miliare arundinē figebat vt p⁹ modū redire sciret. Cz du iā nouē dietas fecisset. z in q̄dā loco q̄sceret. diabol⁹ oēs arundines collegit z ad caput ei⁹ posuit. Ñ ad redeūdum plurimū laborauit. Frater q̄dam plurimū cogitatōib⁹ suis molestabat' q̄ sez in cella sua inutiliter esset cz si inter homines habitaret multis pdesse posset. Qui cuz cogitationes suas machario retulisset. ille ait. Fili sic illis respōde. Hoc sal̄ē facio. q⁹ ppē xp̄m pietes isti⁹ celle custodio. Bū q̄ndā culicē se pungentē manu occidisset. z mltuz de illo sanguis emanasset. reprehendēs se q̄ ppriam vindicasset iniuriā. nud⁹ ser mensibus in deserto māsit. z inde a scabronib⁹ totus lacerat⁹ exiit. Post B multis clar⁹ virtutib⁹ in pace quieuit.

XIX

De sancto Felice.

Felix p̄enomine i pincis dr vl'a loco in q̄ req̄escit. vl'a subulis q̄b⁹ passus phibet' Hāc pinca subula dr. Audit enī q̄ cū magr pueroz exiuterent z eis numū rigid⁹ fuerit tent⁹ a pagānis cū xp̄m libere p̄fiteret. tradit⁹ fuit i manib⁹ pueroz quos ipe docuerat q̄ eum cuz stilis z subulis occiderūt. Ecclesia tñ tenere videtur q̄ nō martyr exiuit sz cōfessor. Hic ad q̄cunq̄z idolū ducebat' vt ei sacrificaret in illud exufflabat. z continuo corruebat.

Legit' aūt in q̄dā alia legēda q̄ dū maximus nolan⁹ eps psecutōz fugiēs fame z gelu afflictus solo corruisset felix ab angl'o ad eū mittit'. z cum nihil ibi cibi haberet. dēsente prima pendentē vidit racemū de quo in os eius exp̄ssit vinū humeriq̄z impositū secuz detulit. Ipo igit' defuncto felix in ep̄m eligitur. Qui post dū p̄dicaret z psecutoz euz q̄reret int' pietes dirutos p modicū aditū se occultauit. Gratiaq̄z nutu dei p aditū illū telas aranee texuerūt. Quas duz psecutores conspiciūt. neminem illic esse putātes abscedunt. Ipe aūt ad aliū locū sanct⁹ felix pergens. a q̄dā vidua p tres mēses alimenta suscepit. nūq̄z tñ ei⁹ faciē vidit. Tandem pace reddita. ad ecciam suā rediit z ibi in pace req̄euit. sepultus iuxta vbē in loco q̄ dr pincis.

Huic z ali⁹ erat frater q̄ felix silr dicebat' Cunq̄z eūdā ipe idola adorare cogeretur dixit. Inimici estis deoz̄ vestroz. quia si

me ad illos duxerunt in eos sicut frater meꝰ
erumpabo ⁊ coꝛruẽt. Excolebat aũt
sanctꝰ felix oꝛtũ. Quidã vo olera eius rapere cupientes. dũ furtũ se facere cogitabant. tota
nocte oꝛtũ diligẽter excolebãt. Mane autẽ a
sctõ felice salutati. pctũm suũ pfitẽtes ad pꝛ
pria redierũt. Uenientes aũt gẽtiles vt sctũm
felicẽ tenerẽt. manꝰ eoꝛ doloꝛ nimiꝰ apphẽdit. Qui cũ vlularẽt dixit eis. Dicite xpõs est
deꝰ ⁊ doloꝛ ꝓtinuo vos dimittet. Quib⁹ dicẽtib⁹ sanati sũt. Ipõtifex idoloꝝ ad eũ venit dicẽs. Dñe ecce deꝰ meꝰ vt te venientem
vidit ꝓtinuo fugã arripuit. Cui dũ dicerẽ q̃
refugis aut. Uirtutẽ hui⁹ felicis ferre nõ possum. Si ergo deꝰ meꝰ ita te timet. q̃nto magis ego te timere debeo. Quẽ cũ felix in fide
instruxisset baptizari fecit. Adoꝛãtib⁹ apollinẽ dixit felix. Si vẽ deꝰ apollo ẽ. dicat
mihi q̃d est qđ in manu nũc clausum teneo
Habebat aũt in manu cedulã i qua oratio
dñica erat scripta. Quo nihil rñdente gẽtiles ꝙuersi sunt. Tãdẽ missa celebrata ⁊ populo data pace i pauimẽtuz i oꝛõe se ꝓiciẽs
migrauit ad dñm.

XX

De sancto Marcello.

Marcellus dictꝰ est
q̃si arces malũ a se. Uel oꝛ marcellꝰ
q̃si maria pcellẽs. i. mũdanas aduersitates
pcutiẽs ⁊ ꝙculcãs. Assimilat eũ mũdꝰ mari.
q⁹ sic dt Ebryb. sup Mat. In mari ẽ sonus
ꝓfusus. timoꝛ ꝓtinuꝰ. imago moꝛtis. vndaꝝ
ꝓtẽno infattgabiles. incõstantia iugis.

Marcellꝰ cũ rome summꝰ põtifex eẽt
⁊ maximianũ impatoꝛẽ de numia i
xpianos seuicia icreparet. ⁊ i q̃daz
domo cuiusdã matrone in eccia ꝓfectata
missam ageret. iratꝰ impatoꝛ domũ illã fecẽ
stabulũ iumentoꝝ. ⁊ eu ndẽ marcellum ibiõ
ad seruitũ cũ custodia aialium deputauit.
In q̃ seruitio post multos annos in dño requeuit circa annos dñi. cclxxxvj.

XXI

De sancto Anthonio

Anthoniꝰ dicitur
ab ana q̃ ẽ sursum ⁊ tenẽs q̃i supna tenens ⁊ mundana despiciens.
Despexit aũt mõm. q⁹ imũdꝰ. inq̃etꝰ. transitoꝛi⁹. õceptuꝰ. ⁊ amarꝰ. Be his õt Aug. O
mũde imũde q̃d pstrepis q̃d auertere nos
conaris. tenere nos vis fugiẽs. q̃d faceres si
maneres. quẽ nõ decipes dulcis q̃ amarus
dulcia alimẽta mẽturis. Ei⁹ vitã anastasius
scripsit.

Anthoniꝰ cũ. xx. esset ãnoꝝ ⁊ audiret
legi i eccia. Si vis pfectꝰ eẽ vade et
vẽde oia q̃ habes ⁊ da pauꝑib⁹. oia
sua vendẽs pauꝑib⁹ erogauit ⁊ heremiticã
vitã duxit. Hic inumerabilia demoniũ tẽptamẽta sustinuit. Qua dã vice dũ spũs fornicatiõis vtute dei superasset. diabol⁹ i spẽ puer nigri añ eũ pstratꝰ apparuit. ⁊ se ab eo victũ ꝓfessus ẽ. Illã ⁊ ꝑ ꝑib⁹ ipetrauit. vt videret fornicatiõis demonẽ iuuenib⁹ insidiãtem
Quẽ cũ in ꝑdicta forma vidisset dixit. Uilissima mihi apparuisti spẽ. te vltro nõ timebo
Alia vice dũ in q̃dã tumulo lauaret miltitudo demoniũ eũ adeo laceraut q̃ miserei⁹ q̃si moꝛtuũ eũ ppꝛijs humeris asportaꝝ
Cũq⁹ eũ oẽs q̃ occurrerãt q̃si moꝛtuũ ploꝛassent. dolẽtib⁹ cũctis subito anthoni⁹ reuniscit. ⁊ a mistro ad ꝑdictũ tumulũ se ire ꝓpꝛi
tari fecẽ. Qui cũ ibi ex doloꝛe vulneꝝ pstratꝰ
iaceret. ex vtute ai ad ꝓflictũ dmões excitabat. Tũc illi i formis variis feraꝝ appuerũt
⁊ eũ ire ꝺẽtib⁹ coꝛnib⁹ ⁊ vngulib⁹ cruciabilit
me laceraueruũt. Tc subito splẽdoꝛ mirabil
ibi appuit ⁊ dmões cũctos fugauit Anthoni⁹ ãt ꝓtinuo sanatꝰ ẽ. ibiq̃z xpm adesse ire
ligẽs aut. Ubi eras bone ihu ubi eras. q̃re a
ꝓncipio nõ fuisti h̃ vt me adiuuares ⁊ vulnera mea sanares. Cui dñs. Anthõi h̃ eraz
sz expectabã videre certamẽ tuũ. Nũc ãt q⁹ vidisti dimicasti. i toto oꝛbe te facia nominari.
Tãn ãt feruoꝛis erat q̃ cũ maximianꝰ impatoꝛ xpianos occideret. ipe martires leqbat
vt cũ eis martir fieri mereret. ⁊ vehemẽt⁹ inistabat eo q̃ sibi martyrũ ñ daret. Cũ
aũt in alterã heremũ pgeret. argẽteũ vilcus

De sancto Anthonio

reperit. & intra se sic dicere cepit. Vñ ꝫ ar gēte⁹ disc⁹. vbi hoīm vestigia nulla vidēt. Si enī viator ceciderisset. vtiqꝫ p̄ sui magnitudine latere nō posset. Hoc diabole artificium tuū ē voluntatē tñ meā nūqꝫ poteris imutare. Et ꝫ dicēs disc⁹ vt fum⁹ euanuit. Ipse postmodū in gentē massam veri auri reperit. sꝫ vt incendiū auꝫ fugit. Hicqꝫ ad mōtē fugiēs. xx. annis ibi p̄mansit. innumeris coruscās miraculis

Quadā vice dū in spū rapt⁹ eēt totū mūdū laqis se inuicē p̄nectentib⁹ plenum vidit. Quo exclamans ait. O q̄s istos euadet laqueos. Et audiuit. hūilitas.

Aliquā dū ab angel⁹ in aere eleuaret. assūt demōes & ei⁹ trāsitū p̄hibēt. pctā ei⁹ ab exordio natiuitatis ei⁹ obiciētes. Quib⁹ ang⁹. nō debens illa narrare q̄ xp̄i iā pietate sūt deleta. Hiq̄ āt scitis ex q̄ fact⁹ ē monach⁹ illa p̄ferte. Et cū i p̄bationē deficerēt. liber anthoni⁹ i sublime tollit & liber deponit.

Narrat ātho⁹ de sedicēs. Vidi aliqñ diabolū cessum corpe q̄ sedi vīute & puidētiā ausus ē dicere & ait. quid vis vt a me tibi det anthoni. Et ego sputa in os ei⁹ & gemināS totū me in eū xp̄i nomīe armat⁹ ingessi. & statī euanuit. Huic diabol⁹ aliquā in tāta p̄ceritate apparuit q̄ capite celū tāgere videret.

Quē cū anthom⁹ q̄s esset interrogasset. & ipse se sathanā esse dixisset. addidit sathanas. cur me sic ip̄ugnāt mōachi & maledicūt xp̄iani. Cui antonius. Iuste hoc faciūt q̄ tuis sepe insidijs molestāt. Et ille. Ego eos neq̄qꝫ molesto sꝫ ip̄i inuicem se p̄turbāt. Ego ei ad nihilū sū redact⁹. q̄ tā in cūctis p̄tib⁹ regit xp̄s.

Quidā sagittarius beatū anthonū gaudētē cū frib⁹ q̄daꝫ vice p̄spexit & ei displicuit. Cui ātho⁹. Pone sagittā arcū & trahe. Qđ & fecit. Cumqꝫ sc̄do & terno ꝫ fieri māda sset dixit sagittari⁹. Iā tū trahere pōto q̄ ei⁹ fractōe dolebo. Cui anthoni⁹. Sic ē in ope dei. q̄nā si supra mē surā tēdere vellem⁹ cui⁹ frāgeremur. Expedit ergo rigorē aliqñ relaxari. Hoc audiēs ille edificatus recessit.

Interrogauit q̄dā anthoniuꝫ dicēs. Quid custodiens placebo dō. Et trib⁹ dixit. Quocūqꝫ vadis sp dei p̄ oculis habeas. In his q̄ agis testimonū sacraꝝ scpturaꝝ adhibeas. In q̄cūq; qꝫ loco sederis nō inde cito recedas. Hec tria custodi & salu⁹ eris.

Abbas q̄dā interrogauit anthonū dicēs. Quid faciā. Cui anthoni⁹. Nō p̄fidas i tua iustitia. Ventris & lingue sit nbi p̄tinētia. Et ne pentearis ō retrāsacta. Dixit ite⁊ anthom⁹. Hic pisces si in sicco tardauerint morīt. ita & monachi extra cellā tardātes aut cū viris secularib⁹ immorātes. a q̄etis ppositō resoluunt. Iterꝫ dixit anthom⁹. Qui sedet i solitudine & q̄escit a trib⁹ bellis eripit. s. audit⁹. locutōis. & visus & p̄ vnū tantūmodo pugnā habebit. scꝫ cordis.

Quidaꝫ frēs cū q̄dam sene ad abbatē anthonū visitandū venerūt. Dixitqꝫ anthom⁹ frib⁹. Bonū comitē habuistis senē hūc. Deinde dixit sen. Bonos frēs inuenistī tecū abba. Cui ille. Bonos q̄dē inuenisꝫ habitatio eoꝝ nō habet ianuaꝫ. Quicūqꝫ ei vult intrat i stabulū & soluit asinuꝫ. Hoc ār dicebat. q̄nā oīa q̄ erāt i cord eoꝝ stati erāt in ore.

Dixit abbas anthom⁹. Scire ꝓuenit q̄nā sūt tres mot⁹ corpales. Un⁹ q̄dem nat⁹. alt⁹ ex cibor plenitudie. tert⁹ ex dēmone

Frat q̄dā renūciauerat seculo. sꝫ nō plene q̄ q̄dā adhuc sibi retinebat. Cui anthoni⁹. Vade & eme carnes. Qui vadēs emit carnes. & portans eas dū venret lacerabāt eū canes. Cui anthom⁹. Qui renūciant seculo & volūt hēre pecunias. ita impugnant a dēmonib⁹ discerpunt.

Anthom⁹ dū i heremo tedio afficeret dixit. Bñe volo salu⁹ fieri. & nō p̄mittit me cogitatōes mee. Et surgens exiuit foras & vidit q̄ndā sedentē atq; opātē. & deinde surgētē & orantē. Erat āt angel⁹ dñi & dixit ei. Sic fac & salu⁹ eris.

Cū q̄dā vice frēs de statu aiaꝝ ab Anthonio q̄sissent. sequēti nocte vox vocauit eū dicēs. Surge exi & vide. Et ecce vidit quendā longū & terribilem caput vsqꝫ ad nubes tollentē qui quosdam pennatos ad celū volare cupientes extēsis manib⁹ p̄hibebat. & alios libere pertransire nō poterat & maximū gaudium mirtū cū nimio dolore audiebat. Et intellexit aiaꝝ illū esse ascēsum & dyabolū p̄hibentem. q̄ quasdam obnoxias retinerꝫ & de

sanctoꝝ volatu q̄s retinere ñ poterat sic vo-
leret. ¶ Aliq̄n dū cū frib⁹ oparet anthoni⁹
suspicies in celū cū tristē visiõ; vidisset, quo-
lut⁹ añ deū rogauit vt futuꝝ scel⁹ auerteret
Frib⁹ vo sup B eū interrogãt⁹ cū lachr;y
mis ⁊ singultib⁹ dixit q̄ nauditū scel⁹ secut
imineret. Vidi inq̄t altare dei a mltitudine
eoꝝ circūdatū. q̄ calcib⁹ omia discerpebant
Ipagno ei turbine fides catholica subuer-
tet. ⁊ hoies iumētis silles xp̄i sacramēta diri-
piēt. Factaq; ē vox dñi dicēs. Abominabū
tur altare meū. Ip⁹ duos āt annos erūpētu-
bus arrianis eccie vnitatē scidерūt. baptiste
rū ⁊ eccias pollуerūt. ⁊ sup altaria xp̄ianoꝝ
instar ouiū mactauerūt ¶ Dux q̄dā
egypti arrian⁹ noīe Pallach⁹. cū ita eccle-
siā dei infestaret. vt vgines ⁊ monachos nu
datos publice vberaret. sic ei scp̄s ait anthoni⁹.
Video irā dei sup te veniētē. Ja desine pseq̄
xp̄ianos ne ira dei te occupet. q̄ primus tibi
minat interitū. Infelix legit ep̄lam ⁊ irrisit ⁊
in eā expuēs in terrā p̄iecit. ac pontifices ver
beribus mltis afficiēs anthonio talia reman
dauit. Quoniā tibi ē tāta cura ō monachi
ad te q̄s pueniet nrī disciplina rigoris ¶ post
q̄nq; āt dies equū suū mansuetissimum insi
dens morsu ip⁹ eq̄ ad terrā p̄icit ⁊ conclis
atq; laceratus crurib⁹ ifra triduū expirauit.
¶ Cū q̄dā frēs vbū salutis ab anthonio q̄si
uissent, aut ille. Audistis dñm dicentē. Si q̄s
te pcusserit in vnā maxillā p̄be ei alterā. Di-
cit ei. Hoc implere ñ possum⁹. Et ille. Saltē de vna patiēt ferte. Et illi. Nec etiā B pos-
sem⁹. Quib⁹ anthoni⁹. Saltē ne velitis p;
cutere magis q̄s pcuti. Et illi. Nec B possem⁹
Tūc anthoni⁹ dixit discipl'o suo. Sucos p;
para frib⁹ istis q; nimis delicati sūt. Sola
ꝛō necessaria ē vob. Hec ī vita spatꝝ legūt
Tandē beat⁹ ānthoni⁹. cv. āno vite sue frēs
deosculās ī pace q̄euit sub Constantino q̄ cepit
circa annū dñi. cccxl.

XXII

De sancto Fabiano.

Fabianus quasi
fabricanꝰ fabricās beatus dum ē
sup̄nā. ⁊ eā sibi acq̄rēs triplici iure. s. iure ad-
optiõis. emptiõis ⁊ debellatõis.

Fabian⁹ cuius roman⁹ fuit. ⁊ cū pa
pa defuncto p alio eligēdo ip̄is que
rentibus. int eos ⁊ ip̄e venit rei eventum
scire volēs. Et ecce colūba cādida descendit
sup caput ei⁹. Qđ cū oēs mirarēt ab eis in
papā eligit. Hic vt aut damasus papa poēs
regiões sep̄tē dyacones misit ⁊ eis dē septem
subdyacones tradidit q̄ oim gesta martyꝝ
collegerūt. Hic vt aut baymo impator phi-
lippo volēti interesse pasce vigilijs ⁊ cōicare
mysterijs restitit. nec q̄lsq; pcīa ꝓfiteret ⁊ vi
ter penitēres staret. iteresse p̄misit. Ja dē pō;
tificat⁹ sui āno. xiij. iussu decij capitis obtru
catiõe martyrio coronat. Ip⁹ passus ē aūt cir
ca annū dñi. cclij. A

XXIII

De sancto Sebastiano

Sebastian⁹ dict⁹ est
a seqns ⁊ btitudo. ⁊ asti. qđ ē citas. et
ana qđ ē sursū. q̄si seqns btitudinē ciuitatis
supne. B ē eā possidēs ⁊ acq̄rēs. ⁊ B q̄ntu plici
denario ꝑm Aug. Ip⁹ auptate regnū. dolore
gaudiū. labore requiē. ignominia gloriam.
morte vitā. Vl'dr sebastian⁹ a basto. Ham
miles xp̄s. equ⁹ eccia. basti siue sella sebasti
an⁹. q̄ meditate xp̄s ī eccia militauit. ⁊ d mul
tis martyrib⁹ victoriā obtinuit. Vl'sebastia
nus iterp̄tat vallat⁹ vl' circūiens. Vallatus
q; sagittis tāq; erici⁹ fuit circūdat⁹. Circū;
iens. q; oēs martyres circūibat ⁊ omnes cō
fortabat.

Sebastianus vir christianissimus.
narbonēsis genere. cuius mediola;
nēsis. dyocleciano ⁊ maximiano ī
peratorib⁹ adeo car⁹ erat vt p̄incipatū ei pa
me cohortis traderēt. ⁊ suo aspectu tuerēt
sp̄ astare. Hic militarē clamidē ad B tātum
ferebat vt xp̄ianoꝝ ānimas q̄s in tormētis
videbat deficere ꝑfortaret. Erū aūt p̄clarīs;
simi viri marcellian⁹ ⁊ marcus gemini fra
tres p fide xp̄i decollari deberēt. ad eos pen-
tes aduenit vt ip̄oꝝ animos a suo ꝓposito
reuocaret. Aduenit ergo mater et soluto

De sancto Sebastiano

capite scissisq; vestib⁹ vberibasq; ofisis ate/bat. O ꝓdulces filij circūdat me iaudita mi seria ⁊ itolerabil luct⁹ heu me miserā. amit/to filios meos ad mortē vltro tēdētes. q̄s si mihi hostes auferrent. p media seq̄rer bella rap:ores. Si violēta iudicia ꝓcluderēt. car:/cerē irrūpem mortura. Nouū ꝑ ꝑūdi ge/nus ē. i q̄ carnifex rogat vt feriat vita optat vt peat. mors iubet vt veiat Nouus ꝑ luct⁹ noua miserra. in q̄ nato:ꝝ iuuēt⁹ spōte amit tit. ⁊ penitū miserāda cogit senectus vt viuat Hec dicēte matre. pat senio:ꝝ mānibus addu/citur ꝑ uuloꝝ. ⁊ capite ē spso puluere hmōi voces dabat ad celū. Ad mortez vltro ꝓfici/scēnibus filijs valedicitur⁹ aduenit vt q̄ mee sepulture pauerā in filio:ꝝ sepulturis infelix expēdā. O filij mei baculū senectutis ⁊ gemi/nū meo:ꝝ viscez lumē. cur sic morte diligitis Venite huc iuuenes flete sup iuuenes spō/te p̄ūtes. Venite huc senes ⁊ mecū sup filios meos plāgite. Accedite huc p̄es ⁊ ꝓhibete ne talia patiami. Deficite ploādo occi meī ne videā filios meos gladio cedi. Hec dicē/te p̄ē aduenit ꝓuinges aspectib⁹ eo:ꝝ ꝓpios filios offerētes atq; eulando clamātes. qui/bus nos dimittitis. q̄ erūt bo:ꝝ infantiū diu. Quis vestras largas diuidet possessiones. Heu q̄ ferrea pectora. q: pentes despicitis amicos respuitis. vxores abijcitis. filios ab/dicatis. ⁊ vos carnificib⁹ spōtaneos exhibe/re. Tūc ꝑ q̄ ceperūt viro:ꝝ corda mollesce erūpensi medū dixit. O fortissimi milites xp̄i nolite p misera blādimēta coronā depo/nere sempitnā. Hz ⁊ penitib⁹ dixit. Nolite ti/mere. nō sepabit a vob. ꝑ vadit in celū vo bis ꝑare sidereas māsiones. Nā ab iuuo mōi ꝑ vita in se sperātes fefellit. se expectātes occe put. de se ꝑ plu mētes irrisit. ⁊ ita nullū oīno cer tum reddidit vt oībus ꝓbet eē mērita. Vita ꝑ admonet furē vt rapiat. iracundū vt seui at. mendacē vt fallat. Ipa iperat crumina. iubet facinora. suadet iniusta. Hec aut ple/cutio quā ꝑ patimur. bodie exardescit ⁊ cras euanescit. bodie exardescit ⁊ cras refrigescit sub vna hora inducit ⁊ sub vna hora exclu/dit. Dolor aut eternꝰ renouat vt seuiat. au/gmentat vt exurat. inflāmat vt puniat. In amore ergo martiri nrōs iā suscutemꝰ affe/ctus Vbi enī diabolꝰ se vincere extimat q̄ dū capit capt⁹ est. dū tenet tētus est. dū vincit vi ctus ē. dū torquet torquet. dū iugulat occis⁹ est. ⁊ dū insultat irrisus ē. Igit dū beat⁹ Se bastianꝰ ꝑ ore ꝓferrz. subito p vnā fere bo ram a splēdore nimio ꝺ celo descēdēte illuīa tus ē. ⁊ sub illo splēdore pallio cādidissimo amictꝰ. ⁊ ab angelis septē clarissimis circūda tus. Iuuenis etiā aparuit iuxta eū dans ei pacē ⁊ dicēs. Tu sp mecū eris. Cū aut btūs sebastianus ꝑ ⁊ his silia ꝓdicaret. Noe vxor nicostrati. in cuiꝰ domo sancti custodiebāt. que loquelā amiserat. pedibus eius puolu/ta nutib⁹ venia postulabat. Tūc sebastianꝰ ait. Si ego xp̄i ꝺuus sum. ⁊ siva sunt oia q̄ ex ore meo ꝑ mulier audiuit ⁊ credidit. a pe/riat os eiꝰ q̄ aperuit os zacharie ꝓphete sui Ad hāc vocē mulier exclamauit. Bñdictus ꝑ mo:istui ⁊ bñdicti q̄ oībus q̄ locutus es credūt. Vidi enī angelū librū tenētem añ te. vbi omnia que tu dixisti scripta erāt. Vir ā/ eius hoc audiēs. prodit ad pedes scī Seba stiani sibi postulās indulgeri. Statimq; ab solues martyres rogabat vt liberi abirent. Qui dixerūt nullaten⁹ se deserturos victo/riam quā cepissent. Tantā igit grām ⁊ vir/tem vbis sancti sebastiani dns ꝓtulerat q̄ ñ solū marcellianū ⁊ marcū in martyrij ꝓstā tia roborauit. sz etiā patrē eo:ꝝ noīe trāquil/linū ⁊ matrē cū multis alijs ad fidē ꝓuerti. Quos oēs policarpus ꝑsbyter baptizauit.

Trāquillinus aut morbo grauissi mo laborās mox vt baptizatus est sanitatez recepit. Prefectus aut vrbis rome q̄ et ipse morbo grauissimo laborabat rogauit tran quillinū vt ad se adduceret eū q̄ sibi sanitatē dederat. Cū ergo ad eū venissent policarpꝰ ꝑsbyter ⁊ sebastianus. ⁊ ipe eos rogaret vt etiam sanitatem reciperet dixit ei Sebastia nus. vt prius idola abnegaret. ⁊ confringē/di ea sibi potestatem traderet. ⁊ sic sanitatez reciperet. Cui cum Cromacius prefectꝰ di ceret q̄ serui sui hoc facerent ⁊ non ipe. dixit

Sebastianꝰ. Timidi deos suos cōfringere formidāt. sz z si diabolꝰ hac occasiōe eos lederet. dicerēt infideles eos esse ob hoc deos quō os suos ꝓfringerēt. Hicqz polycarpꝰ z Sebastianꝰ accincti plāqz ducēta idola ꝓfregerūt. Ad hāc dixerūt cromacio. Cū nob idola ꝓfringētib⁹ sanitatē recipe⁹ buisti nec recepisti. certū est qz aut infidelitatē nōdū abiecisti. aut aliq̄ idola reuasti. Tūc indicauit se hēre thalamū in q̄ erat ois disciplina stellarū p q̄ pat suꝰ plāqz ducēta pōdera aur i expēderat. z p q̄ futura oia p̄nūdebat. Cui Sebastianꝰ. Quādiu hoc ītegz habueris. recip sū integz nō habebis. Cūqz ad hoc ille assēnsiret. Liburnꝰ eiꝰ filꝰ iuuenis egregiꝰ dixit. Nō patiar opꝰ destrui tā pclaz. sz ne patiens sanitatis videar eē ꝓrꝰ. duo clibani accēdāt. vt si ōstructo ope patꝰ me⁹ sanitatē ñ recepit ambo viui ꝓcremēt. Cui sebastianꝰ. Sic fiat vt locut⁹ es. Dū igit illa ꝓfringerēt angelus p̄fecto appuit. z sibi a dño ihu sanitatez reddit⁹ nūciauit. Statimqz sanꝰ effectꝰ currit pꝰ eū vt ei⁹ pedes oscularet. Qui eūp bibuit ex eo q̄ baptismū nōdū recepat. Sicqz ipe z liburnꝰ filꝰ eiꝰ z mille q̄dringēti de eiꝰ familia baptisati sūt. Hoc āt ab infidelibus tēta z diu cruciata emisit spūz. Qd cū audisset trāq̄llinꝰ p̄rupit z dixit. Femie nos ad coronā p̄cedit. vt q̄d viuimꝰ. ihe āt pꝰ paucos dies lapidatꝰ ē.

Sctūs āt tiburcꝰ supꝑ prunas allatas ubet aut incēsū dijs imponere. aut supꝑ ipas nudis plātis īcedere. Qui sibi signū crucis faciēs. ꝓstant supꝑ ipas nudis ingressus ē plātis dicēs. Videt mihi q̄ supꝑ roseos flores incedā in noie dñi nostri ihu xpi. Cui fabia. p̄fectꝰ dixit. Quis ignorat magicā artē xpz vos docuisse. Cui tiburcꝰ. Obmutesce infelix. q ñ es dignus nomē tā sctūm z tā melliflui noiare. Tunc iratꝰ p̄fectꝰ iussit eū decollari. Marcellianꝰ aūt z marcꝰ stipiti affigūt. Cūqz fuissent affixi psallētes dicebāt. Ecce q̄z bonū z q̄z iocū dū habitare frēs i vnū. Quib⁹ p̄fectꝰ. Infelices. deponite amentiā z vosipsos liberate. Cui illi. Nunqz tā bñ epulati sumꝰ vtinam tādiu sic nos esse p̄mitteres q̄diu corpis tegimur indumēto. Tūc p̄fectꝰ iussit eos lanceis p latera trāsuerberari. z sic martyrium ꝓsūmauerūt. Ad hoc p̄fectꝰ diocletiano ipatorī de sebastiano suggessit. Quē ad se vocās dixit. Ego te int p̄mos i palatio meo sp habui. z tu ꝓ salutē meā z deoz iniuriā actenus latuisti. Cui Sebastianꝰ. Pro salute tua rpm sp colui. z p statu romani imperij deū q̄ in cel est sp adorauī. Tūc diocletianꝰ iussit eū in medū campū ligari z a multib⁹ sagittari. Qui ita eū sagittis impleuerūt vt q̄si ericius videret. z estimātes illū mortuū abierūt. Qui intra paucos dies liberatus stans supꝑ gradū palatij. impatores venientes de malis q̄ xpianis inferebāt dure redarguit. Dixerūtqz impatores. Iste ne est Sebastianꝰ quē diu sagittis īterfici iussera⁹. Cui sebastianꝰ. Ad hoc me dñs resuscitare dignat⁹ ē. vt ꝓuenā vos z redarguā vos d malis q̄ xpi famul⁹ rrogatis. Tūc impator tādiu eū fustigari iussit donec spūm exalaret. Fecitqz corpꝰ eius in cloacā ꝓici ne a xpianis p martyre colerēt. Sctūs aūt sebastianꝰ sequēti nocte sancte Lucie apparuit z corpꝰ eiꝰ sibi reuelauit. vt iuxta vestigia apl̄oꝝ illud sepeliret p̄cepit. Qd z factū ē. Ibiꝰ est aūt sub dyocleciano z maximiano impatoribus q̄ ceperūt circa annos dñi. cclxxviij

Refert Gregoꝰ. in p̄mo libro dialogoz q̄ q̄dā mulier in tuscia nup nupta cuz ad dedicatōem eccīe scī sebastiani ab alijs inuitata esset. in ipa nocte q̄ sequēti die ire d bebat. carnis voluptate stimlata a viro suo se abstinere nō potuit. Facto aūt mane magis erubescēs vultū hominū q̄z dei illuc p̄fecta est. Ibiꝰ autē vt oratorū vbi erant reliquie sancti Sebastiani ingressa est. dyabolus eā arripuit. z corā omibus vexare cepit. Tūc p̄sbyter illius eccīe pallā altaris arripiens inde eā operuit. Qz diabolus statim ipm p̄sbyterū inuasit. Duxerūt aūt eā amici sui ad incātatores vt suis incantatiōibus diabolū effugaret. Sed mox dū incantaret iudicio dei legio demonū. id est. sex mille sexcentisexaginta sex in eam ingressi. ipsam acrius vexare ceperunt. Quidam aūt vir

nõie fortunat⁹ sctitate ꝓspicu⁹ suis pcib⁹ eã sanauit. ¶ Legit ãq; i gestis lõgabardoꝝ q̃ tpe gũberti regis ualia tota tãta peste pcussa est vt vix vn⁹ alteꝝ sufficeret sepelire. Et hꝫ pestis marie rome ac papie grassabat. Tũc visibilit bon⁹ angel⁹ multis apparuit malo angl'o seqntu ꝛ venabulũ ferẽtu. ꝓcipiẽs vt p̃cuteret ac cedẽ faceret. Quoniẽs ãt aliquaꝫ domũ pcutiebat tot ide mortui efferebãtur. Tũc cuidã diuinit⁹ reuelatũ est q̃ neq̃q̃m hꝫ pestis cessaret donec sctõ sebastiano altare papie ꝓstrueret. Qõ q̃dẽ ꝓstructũ ẽ i ecclia sci petri q̃ dr ad vincla. Quo fctõ statim cessauit illa q̃ssatio. Et illuc a roma relicꝫ sancti sebastiani sũt delate. ¶ Ambrosi⁹ in ꝑfationẽ sic ait. Beati martyris sebastiani p confessiõe nois tui dñe venerabil'i sanguis effusus sit' ꝛ tua mirabilia mãifestat q̃ pficis i infirmitate vtutẽ ꝛ nris studijs das pfectuꝫ. et infirmis apõ te pstas auxiliũ.

XXIIII

De sancta Agnete vgine

AGnes dicta est ab agna q̃ mutis ꝛ bũlis tãq; agna fuit. vl'a greco quodam agnos qõ est puꝫ. qa pia ꝛ mĩpicoꝝ extitit. vl'agnes ab agnoscendo. q̃ via vitatis agnouit. Veritas aũt ꝑm Augustinũ opponit vanitati ꝛ falsitati ꝛ duplicitati. que tria a se remouit p vtutẽ quaꝫ habuit.

AGnes vgo prudentissima vt testat ambrosi⁹ q̃ ei⁹ passiõꝫ ꝓscꝑsit. tredecimo ãno etatis sue mortẽ pdidit et vitã inuenit. Infantia qdẽ ꝓputabat' i ãnis ſz erat senect⁹ mẽtis imẽsa. Corpe iuuẽcula. ſz aio cana. pulcra facie. ſz pulcrioꝝ fid. Que dũ a scolis reuertit' a pfecti filio adamatur. Cui ille gẽmas ꝛ diuitias' innumerabiles pmisit si ꝓsensũ ei⁹ ꝓtugio ñ negaret. Cui agnes rndit. Discede a me fomes pcti. nutrimẽtũ facinoꝝ. pabulũ mortis. q̃ iã ab alio amatore pũcta sũ. Ceputq; ipꝫ suũ amatorẽ ꝛ spõsum a q̃q; ꝓmẽdare. q̃ spõse i sponsis ꝑcipue req̃rũt. ſ. a nobilitate generis. a decore pulcritudis. a diuitiaꝝ abũdantia. a fortitudine ꝛ potẽtie efficacia. ab amoris excellentia sic dicẽs. Illũ amo q̃ lõge te nobiliorẽ et genere digniorẽ. cui mat̃ vgo ẽ. c⁹ pat̃ femĩaꝫ nescit. cui ãgeli ꝑuiũt. c⁹ pulcritudinẽ sol ꝛ luna mirãt. cui⁹ opes nũq̃ deficiũt. cui⁹ diuitie nũq̃ ꝺcrescũt. c⁹ odore reuiuiscũt mortui c⁹ tactu ꝓfugãt infirmi. c⁹ amor castitas ẽ. tact⁹ sctitas. vnio vginitas. Hec ãt q̃nq; ponit in q̃dã auctoritate dicẽs. Cui⁹ generositas celsioꝝ. possibilitas fortioꝝ. aspect⁹ pulcrioꝝ. amor suauioꝝ. ꝛ oĩ grã elegãtioꝝ. Et vnde poit q̃nq; bñficia q̃ sibi spõsus ꝓtulit et alijs spõsis ꝓfert. ſ. q̃ eas anulo fidei subarrat. mltiplici vtutũ varietate eas vestit et ornat. passiõis sue sanguine eas sigt. victõ amoris eas sibi copulat. ꝛ thesauris celestis glie eas ditat sic dicens. q̃ anulo suo subarrauit me. ꝺxterã meã ꝛ collũ meũ circuit lapidib⁹ pciosis. ĩduit me ciclade auro ꝓtexta. ꝛ ĩmensis monilib⁹ ornauit me. posuit signũ i faciẽ meã vt nullũ ꝑter eũ amatorẽ assumã. et sanguis ei⁹ ornauit genas meas. iã amplexib⁹ ei⁹ castis astricta sũ. iã corp⁹ ei⁹ corpi meo sociatũ est. oñdit mihi thesauros incõpabiles q̃s mihi se datuꝝ si ĩ eo pseuerauero repmisit. Audiẽs hꝫ insan⁹ iuuenis lecto ꝓsternit. ꝛ q̃ amore egrotet per alta suspiria a medicis aperit. Cui q̃ pat̃ iuuenis eadẽ vgini replicaret. ꝛ illa ꝓnus spõsi federa se violare nõ posse assereret. cepit ꝑfect⁹ iq̃rere q̃s esſz iste spõsus de cui⁹ se agnes potestate iactaret. Cuiꝫ ergo quidã assereret q̃ xp̃m spõsum suũ diceret. blãdis ꝓnus ꝑmonibus. demũ terroꝝ eam pulsat. Cui Agnes. Quicqd vis age. q̃ qd̃ q̃ris ñ poteris obtinere. Ipm enĩ terreriẽ vt plandiẽtẽ sibi deridebat. Cui ꝑfect⁹. Vnũ tibi de duob⁹ eligo. aut cũ virginibus dee veste sacrifica si tibi vginitas placet. aut cum meretricib⁹ scortaberis. Quia ei nobil' erat. vim sibi inferre nõ poterat. ꝛ iõ titulũ sibi xpianitatis opposuit. Cui illa. Nec sacrificabo dijs tuis nec sordibus polluar alienis. Habeo enĩ custodem corporis mei. angelum dñi. ¶ Tũc ꝑfect⁹ iussit eaꝫ expoliari. ꝛ nudam ad lupanar duci. Tantam aũt densitatẽ capillis ei⁹ domin⁹ con-

De sancta Agnete virgine

tulit vt meli⁹ capillis q3 vestibus tegeret. Ingressa ãt turpitudinis locũ anglm dñi ꝑpatuz inuenit. q locũ claritate nimia circũfulsit. si⁹ biq3 stolã cãdidissimã ꝑpauit. Sicq3 lupanar loc⁹ fit oronis adeo vt mũdior exiret q3 fuisz igressa. q imẽso lumĩ dabat honorem. Perfecti ãt filij cũ alijs iuuenib⁹ ad lupanar venit. z eos ꝑ⁹ adiꝑaz iuitauit. Qui igressi z ex miraclo territi. ꝑcti redierũt Quos ille mbos appellas z ad eã furẽs itrãs cũ eã vellz ꝓtigere iꝑm lumẽ irruit Qui cũ dono dedisset honorẽ. ꝑfocat⁹ a diabolo expirauit Qo ꝑfect⁹ audiẽs cũ ingẽti ploratu ad eaz venit. z cãm mortis ei⁹ diligẽti⁹ sciscita. Cui agnes Ille cui⁹ volũtatẽ volebat pficere potestatẽ in eũ accepit z occidit. Mã socij ei⁹ de viso miraculo territi redierũt illesi. Cui ꝑfectus. In ℞ appebit q nõ magicis artibus ℞ egisti. si ipetrare potis vt resuscitet. Orante agnete iuuenis resuscitat. z xp̃s ab eo publice ꝑdicat. Ad ℞ tẽplo⁹ põtifices seditiosz excitatesi ꝓlio exclamauerũt. Tolle magã tolle maleficã. q mẽtes mutat z aios alĩeat. Perfect⁹ aũt viso tãto miraculo eã liberare volut. sz ꝓscriptoz metuẽs vicarũ dereliqt. et qa eã liberare nõ potuit tristis abscessit. Tunc vicari⁹ aspasi⁹ noie iussit eã i copiosũ ignez iactari. Quz i duas ptes flãma diuisa. seditiosum ꝓlm exurebat. z eã mime cõtingebat. Tũc aspasi⁹ in gutture ei⁹ gladiũ immergi ꝑcepit. Et sic xp̃s sponsus cãdid⁹ rubicũdus ipaz sibi sponsaz z martyrẽ ꝓsecrauit. Dalsa est ãt vt credit tẽpe ꝓstãtini magni q cepit anno dñi. cccix. Cũ igit corp⁹ ei⁹ xp̃iani parentes ei⁹ cũ gaudio sepelirẽt. vir a paganis in eos lapides mittẽtib⁹ eua serũt.

Emerẽciana aũt ei⁹ collectanea ygo sanctissima. lz adhuc catbecumia dum iuxta sepulcz ei⁹ staret. z ꝓstãter gẽtiles arguerz. abeis lapidata ẽ. Statiq3 terremot⁹ conscatones z fulgura exiterunt adeo q ex paganis plimi pierũt. ita q ipsi ꝺ cetero venientes ad sepulcz yginis nõ leserũt. Corp⁹ ãt emerẽciane iuxta corp⁹ sctẽ agnetis positũ ẽ. Cuiq3 pentes ei⁹ octauo die iuxta tumulũ vigilarẽt. viderũt chorz yginũ vestib⁹ aureis radiantẽ. int̃ qs viderũt beatã agnetẽ sibi vestefulgẽtẽ z a dextris ei⁹ agnũ cãdidiorem nuestantẽ. Quib⁹ illa. Videte ne me q mortuã lugeatis. sz ꝓgaudete mecũ z ꝓgratulamini qz cũ bis oib⁹ lucidas sedes accepi. Decoꝑ hãc visionẽ celebrat festũ agnetis secũdo.

Costãtia ꝺo filia ꝓstãtini lepra gũissima laborãs. Cũ hãc vsioz audissz. tumulũ eius adiit. z ibi dũ in oratione ꝑsisteret obdormiuit. Viditq3 beatã agnetẽ sibi dicẽtẽ. Costanter age ꝓstãtia si in xp̃m credideris ꝓtinus liberaberis. Et hãc vocẽ euigilãs ꝑfecte se sanatã inuenit. Que baptismũ recipiẽs. sup corpus sancte agnetis basilicã fecit. z ibi in yginitate degẽs multos exemplo suo ibidẽ ygines aggregauit.

Quidã vir nomie paulin⁹ in ecclia sancte agnetis sacerdotiũ fungẽs officio. mira cepit carnis tẽptatione vexari. Quz cũ deũ offendere nollet a summo põtifice licẽtiã petiit ꝓtrahẽdi. Cui⁹ bonitatẽ z simplicitatẽ papa ꝓsiderãs. anulũ ei cuz smaragdo dedit. z iussit vt imaginẽ formose bte agnetis q in sua ecclia depicta erat exparte sua ꝓcipet vt se ꝓmitteret desponsari. Cuiq3 ꝑsacerdos imaginẽ imparet. illa ꝓtinus digitũ anularẽ porrigẽs z anulo suscepto digitũ retrahẽs. oẽm tẽptatoez a sacerdote fugauit. Predict⁹ aũt anul⁹ adhuc ꝺ in eius digito apparere. Ex libri tñ legit q cũ ecclia beate agnetis rueret. papa cuidã sacerdoti dixit se sibi velle q ndã sponsam custodiẽdam z nutriẽdã. s. ecclĩam sctẽ agnetis cõmittere. dansq3 ei anulũ iussit vt dictã imaginez desponsaret. Quã illa exẽdente z retrahẽte digitũ desponsauit. De hac ygine ꝺt Ambros⁹ in libro de ygin⁹. Hãc senes hanc iuuenes hãc pueri cãtãt. Nemo ẽ laudabilioz q q ab oib⁹ laudari ꝓt. Quot hoines. tot ꝓcones q martyrẽ ꝓdicãt dũ loquunt. Stupete vniuersi q iam diuinitatis testis exister et q adhuc arbitra sui ꝑ etatẽ esse nõ possz. Fecit deniq3 vt ei de deo crederet cui de homine adhuc nõ crederet. q qđ vltra naturã est. ℞ de autore nature est. Nouũ martyrij genus nondum idonea pene. z iam matura victorie. Certare difficilis habilis coronari. Da

De sancto Vincentio martire

gisterū vtutis ipleuit q nōdū indiciū habe bat etatis. Nō sic ad thalamū nupta p pera ret. vt ad suplicij locū. leta succesſu. gōu fe/ stina. vgo pcessit. Ite Ambr. in pfatione. Beata agnes generositatis oblectamēta ō spicies celestē meruit dignitatē. societatis bu mane vota pētēs. eterni regis ē sociata cō sortio. pciosaz mortē p xpi pfessiōe suscipiēs simul ē ei facta pformis.

XXV

De sancto Vincentio martyre.

Vincentiꝰ dicitur qui vicīū incēdēs. vl' vincēs icēdia vl' victoriā tenēs. Spe enī incēdit vicit incēdia suplicioz p pstātē penaz ppes sionē. victoriā tenuit mōdi p ipi. despectōem Vicit ei tria q erāt i mūdo. s. falsos errores immūdos amores. mundanos timores qs vicit p sapiam. mundiciā. z pstātiā. Be qb dicit Augustinꝰ. Ut cū oibꝰ erroribꝰ amo ribus z timoribꝰ vincat hic mūdus. sanctoz martyria docēt z docuerūt. Eius passiōem q̄dam beatū Augustinū dicūt ppilasse. quā prudentiꝰ vsibꝰ luculenter exequit.

Vincēt⁹ nobilis genere. sz fide ac re ligiōe nobilior. beati valerij episco/ pi dyaconꝰ fuit. Cui epūs q impedi oris erat lingue vices suas cōmiserat. z ipse oratiōi z cōtemplatiōi vacabat. Jussu igit daciani pūlis valentiā trahunt z diro car/ ceri mancipant. Cūq eos fame pene defe/ cisse crederet. eos sui aspectui iussit astare. Quos cūq sanos cerneret z gaudētes. ira tus in hanc vocē prupit. Quid dicis tu Va leri q sub noīe religiōis ꝰ decreta pncipum facis. Cū aūt beatꝰ valeriꝰ leniꝰ rnderet. di/ xit ei vincentiꝰ. Noli pat venerabilis q mē te timida submurmurare. sz libera voce ex/ clama. Si ergo iubes pat sancte rnsis iudi/ cē aggredior. Cui ille. Jā dudū tibi fili caris sime loqndi curā p miserā. z nūc p fide qua astam⁹ rnsa cōmitto. Tūc vincēt⁹ conuersus ad dacianū actenꝰ inqt a te p̄mo ō neganda fide poraui. sz nepbarū apud xpianoz prudētiā esse cognosce. deitatis cultuz abne/ gādo blasphemare. Tūc diratꝰ acianꝰ epm in exiliū mitti pcepit. vincentiū vo tanq̄z ty macē z pſumptuosū iuuenē vt eꝰ exēplo alij terrerent. in eculeo distentū mēbris oibꝰ dis/ siparī. Cūq corpe totꝰ dissiparet aut dacia/ nus. Hic mihi vincēt vbi nunc tuū miserri mū corpꝰ aspicis. Cui ille subridēs ait. Doc ē qō sp optaui. Tūc iratꝰ pses cepit ei oīa genera tormētoz minari. nisi et assensuz pberet. Cui Vincētius. O felicē me. q̄ mihi ira scit te grauꝰ putas. eo meliꝰ icipis miseri Insurge ergo miser z toto malignitatis spi ritu debachare. Videbis me dei vtute plus posse dū torq̄or q̄z possis ipe q̄ torq̄s. Ad hꝫ pses cepit clamare z carnifices vgis z fusti/ bus verberare. Et ait vincēt⁹. Quid facis da ciane. Ecce tu ipe me vindicas ō tortoribus meis. Tūc pses amēs factꝰ dixit carnificibꝰ Miserrimi nihil facius. Cur ōficūt manꝰ vē. Adultos z parricidas vicere potuistis vt nihil inē illata supplicia celare posset z nūc solꝰ vincētꝰ vestra poterit superare tormenta Tūc carnifices pectines ferreos vsq ad in/ ma costaz fixerūt. ita vt de toto eꝰ corpe sā/ guis efflueret. z solutis costaz cōpaginibus viscera intima paterēt. Et ait dacianꝰ Miserere tui vincēt. vt possis tā pulcrā re/ cuperare iuuētutē. z ea q̄ supflūt lucrari tor/ mēta. Et ait vincēt⁹. O venenosa dyaboli lin/ gua. tormēta tua nō timeo. Hꝫ hꝫ solū valde metuo q te mihi fingis velle misereri. Nā q te magis iratū video. eo amplius z magis ex/ ulto. Nolo vt a liqd minuas ō supplicijs. vt te victū in oibꝰ fatearis Tūc ex eculeo depo situꝰ atq̄z ad ignis craticulā raptꝰ moras car nificū arguēdo ad penā alacriter pperabat. Craticulā ergo spōte ascendens ibidē assat exurit z cremat. mēbrisq oibꝰ vncini ferrei z ardētes lamine infigunt. Hūq sanguine flāma respergit vulnera vulneribꝰ impmūtur. Sal insup in ignē spargit vt i corpꝰ eiꝰ vndiq vulneratū resiliens stridentibus flā mis crudeli⁹ cōburat. Jamq non ad artꝰ sed ad viscera tela iaciuntur. ipsaq̄z interna viscera de eius corpore extra labunt. Inter

De sancto Vincentio martire

bec ille manet ĩmobilis. z sursum erectis lu-
minib⁹ p̃cabat. Cũq; ministri ꝺ Daciano
retulissent. beu aut dacian⁹ vincimur. Hz iã
nũc vt ĩ pena diuti⁹ puat ipm teterrimo ca-
ceri includite z ibi testas acutissimas ꝓgeri-
te. pedes ei⁹ ligno ꝓfigite. sine oi humano so
latio extẽsum sic sup testas relinq̃te z cũ de-
fecerit nũciate. Hauẽt q̃ntoti⁹ ministri cru-
les dño cruciatu. Hz ecce exp q̃ miles pa-
tiẽ penã cõmutati gliam. Mã tenebre carce
ris ab ĩmẽsa luce expellunt. testaz aspitas in
oĩm floz suauitatẽ mutat. pedes dissoluũt.
z angelo⁹ solatio venerãdo pfruit. Cunq;
sup flores cũ angelis psallẽs incedez modu
latio dulcis z mira suauitas floz ꝑcul dif-
fundit. Hs derterriti custodes. cũ primas car
ceris q̃d int⁹ erat vidissent. ad fidẽ ꝓuersi sũt
Hec audiẽs dacian⁹ amẽs fact⁹ ait. Et q̃d
et ampli⁹ faciem⁹. Ecce enĩ victi sum⁹. Trã-
ferat ad lectulũ z stramẽtis molliorib⁹ re-
ponat. ne pl⁹ eũ gliosum faciam⁹. si forte ꝺ
fecerit ĩ tormẽtis. Hz poti⁹ recreat⁹ nouis te
rũ supplicijs puniat. Cũ igit ad stratũ molli
orẽ deportat⁹ esset z ibidẽ paululũ q̃euisset. sta
tum spũm tradidit. circa ãnos dñi. cclxxxvij.
sub diocleciano z Maximiano. Quo audito
dacian⁹ vehemẽt se sic victuz dolẽs ait. Et
si nõ potui eũ superare viuẽtẽ puniã vl' defun
ctũ. z sic satiabor ꝺ pena. z sic potit mihi pue
nire victoria. Iussu ergo daciani corp⁹ ei⁹
in cãpũ aurib⁹ z bestijs ꝺuorãdũ exponitur.
Hz statĩ angl'or custodia pmunit. z itactuz
a bestijs ꝓtuat. Venigz coruꝰ ingluuiei de-
dit⁹. alias aues se maiores impetu alaz abe
git. z lupũ accurrẽtẽ morsib⁹ z clamoribus
effugauit. Qui reflexo capite ĩ aspectu cor-
poris sacri fix⁹ cernit. vtpote q̃ ibidẽ ãglorũ
custodiã mirabat. Qꝺ audiẽs dacian⁹ ait.
Ĩduto q̃ nec ꝺfunctũ poto superare. Iubz er
go corpi ei⁹ ingẽtẽ molã alligari z ĩ pelago
pici. vt qꝺ ĩ terra a bestijs cõsumi nõ potuit
saltem ĩ pelago a marinis beluis deuoretur.
Naute igr corp⁹ ei⁹ ĩ pelag⁹ deferẽtes sub-
mergũt. Hz ipis nautis velociꝰ littora corpus
petit. Qꝺa q̃ꝺã matrona z q̃busꝺã alijs ip
so reuelãte ĩuenit. z ab eis ꝺonorifice sepelit.

Ex De Hs martyre sic ꝺt Aug⁹. Beat⁹ vin
cẽti⁹ vicit ĩ ꝓbis. vicit ĩ penis. vicit ĩ ꝓfessione
vicit ĩ tribulatõe. vicit erust⁹. vicit submers⁹.
vicit ort⁹. vicit mortu⁹. Idẽ. Torquet vincẽ
ti⁹ vt exerceat. flagellat. vt erudiat. tũdit vt
solidet. exurit vt purget. Ambr. ĩ ꝓfatõe ꝺ
ipo sic ait. Torquet vincẽti⁹. tũdit. flagellat
z exurit. Hz inuict⁹ p scti⁹ noĩe anim⁹ ñ ꝓcurit
plus ardẽs igne zeli q̃z ferri. pl⁹ nectit timo-
re dei q̃z seculi. pl⁹ voluit placere ꝺo q̃z foro.
pl⁹ dilexit mori mũdo q̃z dño. Item Aug⁹.
Ad ñ oc'os nr̃os mr̃ãdũ spectaculũ ꝓstitutu
est. Iudex unicuq⁹. torior cruciet⁹. martyr iuni-
ctus cruciatus pietatis q̃z certamẽ Deus
dẽtu⁹ q̃z q̃ claruit tpe theodosij senioris. q̃ ce-
pit anno dñi. cccl.xxvj. sic ipm dacianum ri-
disse ait. Tormẽta. carceres. vngule. strideꝫ
q̃z flãmis lamĩa. atq̃z ipa penaz vlĩa mors
xpianis lud⁹ ẽ. Tũc dacian⁹ Cuncti retor-
tis brachijs sursũ ac deorsũ extẽdite don⁹ cõ
page ossiũ diuulsa mẽbrati crepet. vt placi
nas vulneꝝ iecur detectũ palpuet. Videbat
hic miles dei. manꝰ cruẽtas ĩcrepãs q̃ fixa ñ
pfundi⁹ ĩtraret arti⁹ vngula. Cũ esset ĩ carce-
re ãgel⁹ dixit ad eũ. Exurge martyr iclute. ex-
urge secur⁹. exurge z almis cetib⁹ noster so-
dalis adderis. Qꝺ miles iuictissime fortissimo
rũ fortior. nã te ipa seua z aspa tormẽta victo
rẽ tremũt. Exclamat prudẽti⁹. Tu sol⁹ insi-
gnite. sol⁹ brauij duplicis palmaz tulisti. tu
duas sil' paraisti laureas. A

XXVI

De sancto Basilio epo

Basilius venerabi
lis epꝰ z doctor ꝑcipu⁹. cui⁹ vitam
scripsit amphiloci⁹ icornij epꝰ. ãgte
scitatis extiterit cuida beremite noĩe effrẽ un
visu mõstratũ ẽ. Cũ ei dict⁹ effrẽ i exta si posi
tus esset vidit colũnã ignis. cui⁹ caput vsq; ad
celũ ptingebat. z vocẽ desup audiuit dicẽtez
Talis est magn⁹ basili⁹ q̃lis hec colũna ignis
quam cernis. Veniẽs igit ad ciuitatẽ i die
epiphanie. vt tantum virum videre posset.
cũ vidisset eũ stola candida indutum cũ cle
ricis venerabiliter proceꝺentem. ait intra se.

De sancto Basilio episcopo

Ut videō iuacuū laborauit. Iste ei cū in tali honore ⁊ pstitatōe sit posit⁹. neqqz tal' pōt ee quēadmodū vidi. Nos ei q̄ portauimus pōd⁹ dei ⁊ est⁹. nihil tl'e psecuti sum⁹ Et hic cū in tali honore ⁊ pstitatōne posit⁹ sit colū na ignis ē. Audiuit ista. Basili⁹ igit in spū ꝟ videēs. fecit eū ad se introduci. Qui cū introduc tus essz. vidit linguā igneā p os ei⁹ loqntez. Et ait effrē. Vere magn⁹ basili⁹. ve calūna ignis basili⁹. ve spūssctūs loqt̄ p os ei⁹. Vi/ xitqz illi effrē. Obsecro dñe vt mihi ipetres q̄ grece loqr. Cui basili⁹. Hē difficilē postu lasti. Ideo eo tñ orauit ⁊ statim grece loqui ceput. ¶ Quidā ali⁹ heremita videēs basiliū alias i pōtificali habitu. pcedētē. eū despexit iudicās eū in corde suo qi tali pōpa plimū delectaret. Et ecce facta est vox ad eū dicens Tu amplius delectaris i palpādo carne tue cauda qz delectetur basili⁹ in apparatu suo ¶ Valēs impator fautor arrianor ecclias quidā a catholicis abstulit ⁊ arrianis dedit. Ad quē accedēs basili⁹ ait. Impator scptū est. Honor regis iudiciū diligit. Et utez. Iu diciū regis iustitia. Et cur cor tuū impauit vt catholici ejcerent̄ de eccia ⁊ daret̄ arria/ nis. Cui impator. Itez ad ptumelias reuer teris o basili nō decet te. Et ille. Decet me p iustitia etiā mori. Cū demostenes pfectus epulaz impatoris. fautor arrianor. ⁊ loqns pceps fecit barbarismum. Cui aut Basilius Cuū est de pulmētarijs regis cogitare non dogmata diuina decoḡre. Qui mox confu sus tacuit. Dicit impator basilio. Vade ⁊ iu/ dica int̄ eos sz nō ꝟm imoderatū amorē pli Albiēs ergo dixit corā catholicis ⁊ arrianis vt fores eccie claudereñt ⁊ vtriusqz ptis sigil lo munirent̄. ⁊ ad qz oões aperent̄ sua esset Qd cū oīb⁹ placuissz. oātib⁹ arrianis trib⁹ dieb⁹ ⁊ noctib⁹ ⁊ venētib⁹ ad fores eccl'e nō sunt apte Cūc basili⁹ pcessiōe ordinata veit ad eccliam ⁊ facta oōe leuitico baculo pa/ storali fores tetigit dicēs. Tollite portas pn cipes vras ⁊ eleua. por. e. er. ꝛc. Et statim sūt apte ⁊ intrātes deo grās reddiderūt. Et red dita est eccliā catholicis Fecit aūt impator pmutti multa basilio. vt i hystoria tripartita legit̄. si sibi psentiret Et ille. Pueris ista pue nunt. Nā q̄ diuinis sagināt̄ eloquiis. corū pere de diuis dogmatib⁹. nec vnā sillabam patiūt̄. Cūc impator indignat⁹ vt ibidem dr. cū de ei⁹ exilio sniam vellet scribere. pm⁹. se/ cund⁹. ter⁹ calam⁹ fract⁹ est. Deiō tremor magn⁹ e⁹ manū inuasit. Vñ indignat⁹ car tā fregit. ¶ Cur q̄dā venerabilis no/ mine eradi⁹ filiā vnicā hēbat. quā psecrare dño disponebat. Qz diabol⁹ būani generis inimic⁹ ꝟ aduertēs vnū d ꝟis pdicti eradi in amorē puelle plimū inflāmauit. Vez cū ipossibile cerneret vt ipe q̄ ꝟu⁹ erat i amplex us tā nobil' puelle accedere posz ad vnū de maleficis accessit. promittēs ei multā pecunie qntitatē. si ad ꝟeum iuuare vellet. Cui dixit malefic⁹. Ego hoc agere nō possum. sz si vis mittā te ad dñz meū diabolū. ⁊ si feceris que ipe tibi dixerit tuū desiderū obtinebis Et di xit iuuenis. Quecūqz dixerit mihi faciā. Il le ergo malefic⁹ epl'am ad diabolū fec. ⁊ eā p dictū iuuenē in ꝟ ba trāsmisit. Quoniā q̄/ dē mi dñe optet me festināter ⁊ solicite q̄sqz a xp̄ianor religiōe abstrahere ⁊ tue adduce re voluntati. vt ps tua q̄tidie multiplicetur misi tibi hūc iuuenē cupiditate in talē puel/ lam erarsum. ⁊ postulo vt suū desiderū as/ sequat̄. vt ⁊ i isto gloriet ⁊ alios tibi d cetero valeā aggregare. Et dās ei epl'am dixit Va de ⁊ tali hora nocte sta supra monumētuz gētilis. ⁊ ibidē demones acclama. ⁊ hāc car/ tā in aere exalta ⁊ stati aderunt tibi. Qui va dens demones inuocabat ⁊ cartā p aerē ejcie bat. Et ecce adest pnceps tenebraz vallatus multitudine demoniorū. Qui cū epl'am ple/ gisset. aut ad iuuenē. Credisi me vt tuā com pleā voluntatē. Qui ait. Credo dñe. Cui dia bol⁹. Et abnegas xp̄m tuū. Qui ait. Abne/ go. Dicit diabol⁹. Iperfidi estis vos xp̄iani qz qn quidē me op⁹ habetis ad me venitis. qñ aūt desiderū vestz assecuti estis statim me negatis ⁊ ad xp̄um vestz acceditis. Ille aūt q̄ clementissim⁹ est suscipit vos. Qz si vis vt tuā cōpleā voluntatē. fac mihi manu tua scptū in q̄ pfitearis te abrenūciare xp̄o tuo. ⁊ baptismati. ⁊ christiane pfessioni. et meus

De sancto Basilio episcopo

sis seruꝰ ⁊ mecū i iudicio ꝓdēnādꝰ. Qui statim mānu ꝓpria scptū fecꝫ. quīt xpō abrenūciaret. ⁊ se huiusmodi diabolo māciparet. Cōtinuo igīt diabolꝰ accersiuit spūs q̄ erāt sup formicaꝝ. iubēs eis vt ad p̄dictā puellā accederēt ⁊ cor eius in amorem iuuenis inflāmarent. Qui accedētes cor eiꝰ adeo accēderūt vt puella se i terrā p̄iceret. ⁊ ad p̄cm lamētabiliter exclamaret. Miserere mihi pat̄ miserere mihi. q̄ dire torq̄oꝝ ꝓpter amorē tal' pueri nri. Miserere viscerib⁹ tuis. ⁊ paternū amorez mihi oñde. ⁊ puero quē amo ⁊ p quo crucior me ꝓnge. Sin āt pꝰ modicū me morturā videbis ⁊ p me i die iudicij rōem reddes. Pat̄ āt emulans dicebat. Heu me miserum. Quid ꝓgit miserę filie mee. Quis meum thesaurꝫ furatꝰ est. Quis dulce lumē oculoꝝ extinxit. Ego te volebā celesti spōso ꝓnge re ⁊ p te saluari putabā. ⁊ tu i amorē la sciuie insaniſti. Sine filia vt sic̄ dispositū te dño ꝓnga. ne ducas senectutē meā cū dolore ad īferos. Illa āt clamabat dicēs. Pat̄ mi. aut cito desiderū meū cōple aut morturam post modicū me videb⁹. Cū igīt illa amarissime fleret ⁊ q̄ insaniret. pat̄ eiꝰ i magā desolatiōe posit⁹ ⁊ amicoꝝ ꝓsilijs deceptꝰ. suā volūtatē ꝓpleuit. ⁊ eā puero i vxorē dedit. ac vniuersam substanz sibi tributi dicēs. Vade filia mea ⁊ miserā. Cū ergo insist' p manerēt. iuuenis ille ecclīam nō introibat. nec sibi crucis sigculū faciebat nec dō se recōmēdabat. Vñ ō hoc notatꝰ ē a nōnullis q̄ vxori sue dixerūt. Scis q̄ vir tuꝰ quē tibi elegisti xp̄ianꝰ nō est. nec ecclīaz ingredit. Quō illa audiēs vehemēter extimuit. ⁊ humo se pstrnēs vngulis sepam discerpere cepit ac pectꝰ suū ꝓdere ⁊ dicere. Heu mihi misere cur nata sum. ⁊ nata ꝓnuo rapta nō sū. Cū ergo viro tuo q̄ audierat retulisset. ⁊ ille neq̄q̄z rēsic cē assereret sz oīno falsū qđ ipa audierat affirmaret. illa ait. Si vis vt credā tibi. ego ⁊ tu cras ecclīaz ingrediamur. Videns ille q̄ latere non possz narrauit ei totū ordinē gestę rei. Quod illa audiēs vehemēter ingemuit ⁊ ad beatū basilium pperauit. eiq̄z oīa q̄ viro suo ⁊ sibi cōtigerant enarrauit. Basiliꝰ āt puerꝫ vocans ⁊ oīa ab eo audiens dixit ei. Vis fili reuerti ad dñm. Qui ait. Utiq̄z dñe. sz nō valeo. q̄ diabolo sū pfessus. ⁊ xp̄m abnegauī. ⁊ abnegatiōis mee scptū feci. ⁊ diabolo ipum dedi. Cui Basiliꝰ. Nō sit tibi cure. benignꝰ est ei dñs. ⁊ te penitētē suscipiet. Et ꝓnuo appbē dēs puerꝫ signū sc̄ē crucis i eiꝰ frōte fecit. ⁊ p tres dies eū reclusit. Postea cū visitauit ⁊ dixit. Quō habes fili. Qui ait. In magna sū dñe defectiōe. nec suffero clamores eorum ⁊ terrores seu delapidatiōes. Tenētes emī manuscriptū causaī me dicētes. Tu veisti ad nos ⁊ nos nō ad te. Et dixit sanctus. Noli timere fili tantūmō crede. Et dās ei modicaz escā. faciēsq̄z signū crucis. utꝫ eū reduxit ⁊ p eo oravit. Post aliq̄t dies utꝫ cū visuauit. ⁊ ait. Quō habes fili. Qui ait. Pat̄ a longe clamores eoꝝ ⁊ minas audio. sz eos non video. Et dans ei utꝫ escā. ⁊ signans ⁊ claudens hostiū abijt. ⁊ p eo oravit. ⁊ pꝰ aliq̄t dies rēdiēs dixit. Quō habes. Rndit. Bñ habeo sc̄ē dei. vidi ei te i visu pugnātē p me ⁊ draconē vincentē. Pꝰ Heu educēs. oēm cleꝝ ⁊ religiosos ⁊ p̄lm ꝓuocauit. ⁊ oēs p eo orare admonuit. tenēsq̄z manū pueri ducebat eū ad ecclīaz. Et ecce diabolꝰ cū multitudine demonū ad eū vēit. ⁊ iuxta illū a ꝓpbētēs puerū conabat eū rapere ⁊ manu ei⁹. Et cepit clamare puer. Sctē dei adiuua me. Et tāta eius ꝓbꝰ instātia aggressus ē. vt etiā sanctū impelleret trahēs puerꝫ. Qui ait ad eū Impiissime nō sufficit tibi perditio tua nisi ⁊ dei mei tēptes plasma. Diabolꝰ aūt dixit ad eū multus audiēnb⁹. Pdeiudicas mihi o basili. Tūc oēs clamauerunt kyrieleyson. Dixitq̄z ad eū basiliꝰ. Increpet te dñs diabole. Qui ait. Pdeiudicas mihi o basili. nō abij ego ad eum. sed ipe venit ad me. abnegauit xp̄m suū. ⁊ pfessus est mihi. ecce scriptū ei⁹ i manu habeo. q̄ ait. Nō cessabim⁹ orare do nec scptū reddas. Et orāte basilio ⁊ tenente celū manꝰ. ecce carta paterē delata ⁊ abominꝰ visa venit. ⁊ ipositꝰ est in manꝰ Basilij. Quā ille suscipiēs dixit puero. Cognoscas hās frāter. Et ille. Tua domine. manu mea scripte sūt. Et frangēs basiliꝰ scriptum

De sancto Basilio episcopo

pduxit eū ad eccīaz. z dignū eū fecit sctō mysterio. z bñ instruēs z regl'am sibi dās reddidit mulierī. Mulier q̄dā pctā mlta bñs. z ea in carta ꝓscribēs in fine q̄ddā gustus ꝓscripsit. z sc̄ptū ipm btō basilio tradidit. rogās vt p ea oraret. z suis oronib⁹ pctā ipa deleret. Qui cū oraret z mulier cartā aperuisset. oīa pcta ꝓter istud grauī deleta iuenit. Que aut ad basiliū. Miserere mei ꝑue dei z ꝓboc mihi īdulgētiā impetra sic̄ p alios īpetrasti. Qui aut ad illā. Recede a me mulier. q; bō pctōr ego sum indigēs indulgētia sic̄ z tu. Cū aūt illa instaret dixit ei. Vad ad sanctū virū effrē. z ille q̄ postulas tibi potit impetrare. Que cū abiisz ad sanctū virū effrem z cur ad eū a sctō basilio missa sit intimasz dixit. Recede q; bō pctōr ego sum. Hz rediit filia ad basiliū. z q̄ tibi p ceteris veniā impetrauit. pisto q̄z īpetrare valebit. festina cito vt eū viuū īuenias. Que cū i ciuitatē venisset. ecce basiliꝰ ad tumulū ferebat. Illa aūt pꝰ eū clamare cepit z dicere. Vidat dns z iudicz inf̄ me z te q; valēs placare deū p me ad aliū trāsmisisti me. Tūc piecit cartā sup feretrū. Et pꝰ modicū illā recipiēs z apiēs illud pctūm penitꝰ deletū iuenit. Sicq; ipa z oēs q̄ aderāt do īmēsas grās reddiderūt. Ño ñq; aūt vir dei migrarz a corpe. posit⁹ infirmitate q̄ z mortuꝰ ē q̄ndā iudeū noīe Joseph medicinali arte valō pituz quē vir dei mltū diligebat eo q se illū ad fidē ꝙuersurū ꝓuidebat ad se q̄ ei⁹ opa indigerz vocauit. Ille vo ei⁹ pulsū tāgēs. z ex tactu mortē īfirmus eē cognoscēs. dixit familie. Que ad sepulturā necessaria sūt ꝑpate. q; ꝓtinuo morieī. Qō basiliꝰ audiēs dixit ei. Ille scis q̄d dicis. Tu ioseph. Credo dñe. q; sol cū sole occidet hodie. i. tu cuz sole occides hodie. Cui dixit basiliꝰ. Quid dicis si ñ moriar hodie. Cui ioseph. Illō est possibile dñe. Et basiliꝰ. Et si in crastinū vsq; ad horā sextā supuixero. q̄d facies. Et ioseph ait. Si vsq; ad illaz supuixeris horā vtiqz ego moriar. Et basilius. Etiā moriaris pctō. viuas aūt xp̄o. Et ille. Scio q̄d dicis. z si vsq; ad illā horā supuixeris facia q̄d hortaris. Tūc b basiliꝰ lz ꝑ naturā ilico moriturꝰ esset. a dño tñ mortis īducias ꝑtrauit. z vsq; i crastinū ihorā nonam vixit. Qō ioseph videns z stupēs ixp̄m credidit. Basiliꝰ aūt vtute aī imbecillitatē corꝑis supans. de cubiculo suo surrexit z ecclesiā ingrediēs eū suis ꝓpꝛijs mānib⁹ baptisauit. Postea vo ad lectulū suū rediit. Et statim do aiam felicit reddidit. Floruit circa annos dñi. cccl.xx

XXVII

De sancto Johe elemosynario.

Johannes elemosinari⁹ patriarcha alexādrin⁹. q̄dā nocte i oīōe psistēs. vidit q̄ndā pulchrā pulcerrimā sibi assistētē z coronā oliuarū in capite baulātē. Quā ille videns nimiū stupefactꝰ q̄ essz inq̄siuit. Et illa. Ego sū misericordia q̄ filiū dī d celo adduxi. Vis de spōsā accipe. z bñ tibi erit. Intelligēs ergo p oliuā misc̄diam designi. ab illa die factꝰ est sic misericors vt eleymozi. elemosynariꝰ vocaretur. Pauperes aūt sp suos dños appellabat. Et i de hospitalarij bñt etiā vt pauperes dños suos vocēt. Omēs igit̄ suos famulos ꝙuocauit. eisq; dixit. Cūctes p totā ciuitatē ꝓscribite mihi vsq; ad vnū omēs dños meos. Illis vo non intelligētibus dixit. Quos vos egenos z mēdicos vocatis istos ego dominos z auxiliatores pdico. Isti enī nobis vē auxiliari z celeste regnū donare poterūt. Volēs homines ad elemosynam mutare narrare ꝓsueuit q̄ pauperib⁹ semel se ad solē calefactibus. cepēūt minuce d elemosynatoribꝰ conferre z bonos collaudare. z malos vituparare. Erat aūt q̄dam telonariꝰ noīe Petrꝰ. diues valde z ꝑpotēs. sz nimis pauperib⁹ immisericors. q; ad domū suā accedētes cū indignatione nimia repellebat. Cū ergo nullus illoꝝ inuēt⁹ fuisz q̄ in domo sua elemosinā recepisz. vnꝰ illoꝝ dixit. Quid vultis mihi dare si ego hodie ab eo elemosynā accipiaz Et faciētib⁹ cū eo pactū ad domū eiꝰ venit. z elemosynam postulauit. At ille domum reuertēs. z pauperem ꝑ fenestras videns. cum mancipium eius panes siliginis in domuz

deferret. Ille lapidē nō inuenies. panē siliginis arripuit. & cū furore intō eū percussit. Quē ptin arripiēs paup ad socios rediit & q̄ō manu eius elemosynam accepit indicauit. Post duos dies infirmat⁹ ad mortē. vidit se añ iudicium stare. & mauros q̄sdam sup staterā eius mala appendere. Ex altera aūt parte statere q̄dam de albati tristes stabāt eo q̄ nihil q̄ō ibi apponerēt inuenire valebāt. Tūc vn⁹ eoz dixit. Vere nihil habem⁹ nisi vnū panē siliginis. quē añ duos dies xp̄o ōdit coact⁹. Quē dū sup staterā ponerēt. eq̄litas vt sibi videbat facta est. Dixerūt q̄z ei. Da huc ad siliginē hanc. alioq̄n te mauri apprehēdent. Cui gilās aūt & liberat⁹ dicebat. Pape. Si vna siligo quā p furore iactau ita pfuit. q̄nto magis oīa sua indigētib⁹ elargiri Quadam igit̄ die cū optimis vestib⁹ idut⁹ p viaz pgerz. q̄dam naufrag⁹ ab eo vestimētū aliq̄ō postulabat. Cōtinuo ille p̄cioso vestimēto se expoliauit. & illi ōdit. Q̄ō ille accipiens statim vēdidit. Cū aūt telonari⁹ rediz & vestimētū suspēsum videz. contristat⁹ ē valō. adō vt nec cibū sumere vellz dicēs. Quoniam nō fui dign⁹ vt mei memoriā habēt egen⁹ Et ecce duz dormiz. vidit q̄ndam sup solez fulgētē. & sup caput crucē ferētē. & habētē indutū vestimētū q̄ō ōderat egeno. & dicētē sibi. Quid ploras Petre. Qui cū causaz sue tristicie sibi dixiſſz ille ait. Cognoscis k. Et ille. Etiā domine. Et dom⁹ ad eū. Illo ego vestiore exq̄ mihi ōdisti. & gratias ago bone volūtati tue. q̄niam frigore affligebar & cooperuisti me. In se ergo reuersus. cepit egenos bīficare ac dicere. Viuit dñs. nō morar don⁹ fiam vnus ex eis. Dans ergo paupib⁹ q̄ hēbat. & accersito notario suo dixit ei Secretū volo tibi cōmittere. q̄d si ppalaueris aut si me non audieris barbaris vēdaz te. Dansq̄z ei decē libras auri dixit ei. Vade in sanctā ciuitatē & merces tibi eme. & me alicui xp̄iano vēde. & paupibus p̄cium tribue Illo aūt recusante dixit ei. Si me nō audieris ego barbaris vēdam te. Duces ergo eū vt diximus cuidam argētario vestibus sordidis idutum tanq̄z p̄prium suū vēdidit & trigīta nummismata inde accipiēs paupib⁹ erogauit. Petr⁹ ergo omia officia vilia faciebat. ita q̄ ab omib⁹ contēnebat. & ab aliis frequēt̄ percutiebatur. & etiam iam amēs appellabatur. Dñs aūt frequēt̄ sibi apparebat. & vestimēta & nūmismata ostēdēs. ipm̄ p̄solabat. Vexatore & vniuersō amissione tāti viri dolēnt⁹. q̄dam vicini eius constantinopolim ad visitādū loca sancta venerūt. & a dño ipius iuuitati. cum prandere sibi ad unicē i aure dixerūt Quā filius ē puer iste domino Petro tolenario. Et curiose respicientibus vn⁹ dixit. Vere dñs Petrus ē. Surgam & tenebo eū. Quod ille aduertēs laret fugit. Erat aūt bostiari⁹ surdus & mutus. q̄ p signū bostiū apiebat. Cui petr⁹ vt sibi aperiret nō signis sz vbis ipauit Et ille continuo audiēs. & loq̄lam recipiēs. sibiq̄z rūdens ei aperuit. & domū i gredies cūctis ōdi⁹ loq̄lam mirātib⁹ dixit. Ille q̄ coq̄nam faciebat exiit & fugit. sz videte ne ōi sit fuus. Cū eni mihi dixit. tibi dico api mox ex ore e⁹ flamma exijt que linguam & aures meas tetigit. & continuo auditū & loq̄lam recepi. Et exilientes vniuersi & concurrētes post eum ipm̄ ap̄li⁹ inuenire nō potuerūt. Tūc omēs ōdomo illa p̄niam egerūt eo q̄talem viz sic vilitra ctauerūt.

De monachus q̄dam Ut talis nomie volēs sanctū Johannē tempta re. si possz sibi vbis psuaderi. & ad scandalū facile inclinari. Ingredies ergo ciuitatē. oēs publicas meretrices p̄scripsit. Intrabat ergo ad illas p ordinem dicēs cuilibet. Dona mihi noctē istam & noli fornicari. Ipse aūt domū ei⁹ intrans in angulo flens gemebus tota nocte in oratione stabat. & p illa orabat & postea mane exibat p̄cipiēs cuilibet ne alicui reuelaret. Una aūt vitam ei⁹ manifestauit. Que statim orante sene a demone vexari cepit. Cui omēs dicebant. Reddidit tibi deus quod merebaris. q̄niam mentita es. Ut fornicetur enim ingredit̄ pessimus iste. & non ppter aliud. Vespere aūt facto dicebat p̄dictus Vitalis cunctis audientibus. Volo ire. quia talis domina expectat me. Vulnus vo illum crumena nib⁹ respōdebat

Jhāne elemosinario

Nunquid ego non habeo corpus vt omēs aut monachis solū irat⁹ est de⁹. vē ⁊ ipi homines sunt vt ceteri. Dicebant aūt quidam Accipe tibi mulierē vnā abba. ⁊ muta habitū vt nō scādalises alios. Ille aūt fingēs se irasci dicebat. Vere non audiam vos. ute a me. Qui vult scandalizari scandalizet. ⁊ collidz frontē in parietē. Quōd iudices ꝓstituti estis sup me a deo. Ite ⁊ de vobis curam habete vos ꝓ me nō reddetis rōnē. Hec aūt cū clamore dicebat. Cūqz ad beatū Jobem queri monia deferret. cor ei⁹ indurauit ne bis fidē adhiberet. Deꝓcabat aūt deum vt post mortē suā op⁹ suū alicui reuelaret. vt nō imputaret in pctūm bis q̄ de eo scandalizabāt. Vultas igit de p̄dictis mlierib⁹ ad puersionē p̄duxit. ⁊ in monasterio plimas collocauit. Quodā mane dū ab vna illarū egrederet obuiauit ei q̄dam ingrediēs ad fornicandū cuz ea. Insqz ei⁹ alapā dixit. Vsqz q̄ pessime nō emēdaste ab his tuis immūdiciis. Et ille. Crede mihi accipies a me talem alapā vt tota alexandria cōgregetur. Et ecce postmodū diabol⁹ i specie mauri sibi alapā dedit dicēs. Hec est alapa quam mittit tibi abbas vitalis. Et ratum a demone vexatur ita q̄ ad voces ei⁹ oēs currebant. Ex tū penitens pe⁹ orōem liberat⁹ est. Vir autē deimoti ꝓpinqns hāc scripturā reliqt. Nolite añ tps iudicare. Mulierib⁹ aūt ꝓfitentibus q̄ faciebat. omēs glorificabant deum. ⁊ p̄cipue btūs Johānes dicēs. Quomā alapā quā ille accepit accepissem ⁊ ego Quidam pauꝑ habitu pegrin⁹ ad iobem veit. ⁊ ab eo elemosinā postulauit. At ille vocato dispēsatore dixit. Da ei ser nummismata Que ille accipiēs ⁊ abiēs. habitū mutauit. ⁊ uterz ad patriarchā rediens ab eo elemosynam postulauit. Ille aūt dispēsatore vocauit ⁊ dixit. Da ei ser aureos. Quos cū sibi dedisset ⁊ ille abiisset. dixit ei dispēsator. Per orationes tuas pater iste idem hodie mutato habitu bis accepit. Beat⁹ aūt Jobes quasi ⁊ se nescire dissimulauit. Iterum ille tertio habitum mutans ad beatū Johannem venit ⁊ elemosynam postulauit. tunc dispensator beatum Johannem tetigit i nuēs q̄ ille eēt Cui beatus Johannes respondit. Vade ⁊ da ei duodecz nūmismata ne forte sit dominus meus Jhūs xp̄s qui temptare me velit. vtrū poterit hic plus accipere q̄z ego dare ¶ Quadam die cū Patricius quandam pecuniā ecclesie in mercatōib⁹ ponere vellz ⁊ patriarcha nullatenus consentiret. ex paucis eam dispensare vellet. ambo pluri mū contēdentes irati ab inuicē recesserunt. Aduenīente hora. xj. mandat patriarcha p archipresbyterz patricio dicens. Homie sol ad occasum est. Quod ille audiens. lachrymis infusus ad eū venit ⁊ veniam postulauit. ¶ Cū q̄dam su⁹ nepos a q̄dam tabernario graue iniuriaz audiuisset ⁊ ex Ps patriarche lamentabilit cōquerēs nullatenus consolari posset. patriarcha respondit Et quō est ausus tibi aliq̄s contradicere. ⁊ os suū contra te apire Crede fili mee paruitati. quomā facia in eo hodie talē rem. vt tota alexandria miret. Qō audiens ille cōsolatiōem recepit. putans q̄ eū faceret grauiter verberari. Videns Jobes q̄ ꝓsolatiōem recepisset. pect⁹ ei⁹ osculat⁹ est dicens. Fili si vere nepos mee humilitatis existis ꝑpara te ⁊ flagellari ⁊ quicia pati ab oīb⁹. Vere enī cognato nō ex carne ⁊ sanguine sed ex vtute mētis agnoscit. Cōfestim igit ꝑ illo homie misit ⁊ ab omni pēsione ⁊ tributo liberz eum fecit. Et oēs audientes mirati sunt. Et intellexerūt Ps esse qđ dixerat. facia in eo talē rem vt tota alexandria miret. Audiēs patriarcha ꝓsuetu dinē esse q̄ mox vt impator coronat⁹ est. cōfestim monumentoz edificatores sumunt quattuor vl q̄nqz minutias marmorum pusillas diuersi colorus. ⁊ ingrediētes ad impatorē dicūt. Pe q̄li marmore vel metallo iubet imp̄iū tuū sibi fieri monumentū Imitat⁹ Ps. monumētū sibi fieri p̄cepit. sz tū vsqz ad obitū suuz illud impfectū manere fecit. Ordinauitqz aliq̄s q̄ ad eū cum in celebra festiuitate cū clero cōsulteret accederēt sibiqz dicerent. Bne monumentū tuū impfectum est p̄cipe vt consummet. eo q̄ nescis qua hora fur veniat. ¶ Viues q̄dam

De sancto Johāne elemosinario

cū vidisset beatus iobem in stratu suo viles pānos hr̄e eo q̄ ceteros paupib⁹ erogasset. qdā valō p̄ciosū cooptmētū emit ⁊ btō Johāni tradidit. Qui cū istō nocte sup se hr̄et. tota nocte dormire nō potuit. cogitās q̄ trecenti dñi sui de tāto p̄cio cooptri posset To ta insup nocte lamētabat ⁊ dicebat. Quāti incenati. q̄nti in foro pluuijs madefacti. q̄nti p̄ frigore dēnib⁹ stridētes hodie dormierūt Tu vo gndes pisces duorās. ⁊ in thalamo req̄escēs cū oīb⁹ malis tuis. insup te coopto rio. xxvi. nūmismatū calefacis. Humilio Johānes alia vice hm nō vestiet. Statimq; fctō mane illō vēdi fec. ⁊ p̄cū paupib⁹ erogauit. Qd audiēs ille diues cooptorū scdo emit ⁊ btō Johāni tradidit. ⁊ rogās vt ip̄m de cetero non vēderet. sz sup seip̄um teneret. At ille istud accipiēs iussit ite⁊ vēdi ⁊ dñis suis p̄cium erogari. Qd ille diues audiēs. ite⁊ abijt ⁊ ip̄m redemit ac btō Johāni detulit eiq; gratulabūdus dixit. videbim⁹ quis ōficiet. aut tu vendēdo aut ego redimēdo. Et sic suauiter ās diuitē vindemiabat dicēs q̄ possit alijs intētiōe dandi paupibus diuites talē exoliare nec peccat. Duo ei lucrāt tali. Unū q⁹ aīmas illoꝝ saluat. Alte⁊ q̄nā ipe ex hoc mercedē nō modicā accipiet. Volēs beatus Johānes hoies ad elemosynā puocare. narrare ꝓsueuit de sancto Serapione q̄ cū amictū suū pauperi tribuisset ⁊ alteri obuians q̄ frig⁹ patiebat tunicā sibi tribuisset. et euangeliū tenēs nud⁹ sederet. interrogauit eū quidā dicēs. Abba q̄ste exoliauit. Et ō monstrans euāgeliū dixit. Ille me exoliauit. Alias aūt alū pauperē vidēs euangelium ip̄m vēdidit ⁊ pauperi p̄cū dedit. Qui cū interrogaret vbi ip̄m euangeliū hr̄et. respōdit. Euangeliū p̄cipit dicēs. Vade ⁊ vende omnia q̄ habes ⁊ da paupib⁹. Seip̄m ergo habebā ⁊ seip̄m vēdidi ⁊ tradidi vt mandabat. ¶ Cū cuidā elemosynā petēti dari p̄cepisset beat⁹ Johānes q̄nq; nūmos. indignat⁹ ille q̄ maiorē sibi elemosynā non fecisset. continuo ad contumelias ip̄i⁹ p̄rupit ac in ei⁹ facē conuiciari cepit. Qd ei⁹ familia audiētes in eū voluerūt irruere. ac ip̄m g̃uiter cedere. Qd btus Johannes oīno p̄hibuit dicēs. Sinite frēs sinite vt mihi male dicat. Ecce enim habeo sexaginta annos blasphemās p̄opa mea xp̄m ⁊ vnū puer cui ñ porrabo ab isto. Jussitq; sacculū afferri ⁊ coram ipo apponi vt inde tolleret q̄ntū vellet ¶ Cū popul⁹ lecto euangelio ecclīam exiret. ⁊ fabulis ociosis verbis vacaret. q̄dam vice post euangeliū patriarcha cū eis exijt ⁊ in medio eoꝝ sedere cepit. Omnib⁹ vo ō hoc mirantibus dixit ad eos. Filij vbi oues ibi pastor. Aut igit intrate ⁊ ego vobiscū intrabo. aut manete hic ⁊ ego parti manebo. Sel igit et bis hoc fecit. ⁊ sic populū stare in ecclīa eruditit. ¶ Cū q̄dam iuuenis sanctimonialē q̄ndam rapuisset. ⁊ clerica talē iuuenē coram btō Johāne exprobrarēt. ⁊ ip̄m excōicādus esse dicerēt. vtputa q̄ duas aīmas pderat. scz suā ⁊ illi⁹. Dpiscit eos btus Johes dicēs Illō sic filij nō sic. Ondo vob q⁹ ⁊ vos duo pctā cōmittitis. Primo q⁹ ꝓra p̄ceptū diuū facitis q̄ ait. Nolite iudicare vt nō iudicemini. Scdō q⁹ nescitis p̄o certo si vsq; hodie peccet ⁊ le nō peniteat ¶ Frequēt aūt existente btō Johāne in oratione ⁊ extasi mētis posito talib⁹ vbis cū do disputare audit⁹ ē. Sic sic bone Jhu ego dispergēdo ⁊ tu ministrādo videam⁹ q̄s vincat. ¶ Cū febre corript⁹ se mori appropinq̄re cerneret dixit. Gratias tibi ago de⁹. q̄niam exaudisti miseriaz meā rogante bonitatē tuā ne inueniret moriēti mihi nisi vnū tremisse. Hoc igit pauperibus dari iubeo. ¶ Posiū est igit venerabile corp⁹ ei⁹ in sepulcro vbi corpa duoꝝ epoꝝ fuerāt tumulata. Et corpa illa miraliter scto Johāni cesserunt. ⁊ locū medium vacuū dimiserūt. ¶ Ibi aūt paucos dies q̄s moraret. cū q̄dam mulier q̄dā flagicioſissimū pctum cōmisisset. ⁊ nulli vnq̄ confiteri auderet. dixit ei sctus Johānes vt sibi scriberet eo q⁹ scribere sciebat. ⁊ sigillatū ei offeret. ⁊ ip̄e pro ea oraret. Cui illa assensit. ⁊ peccatū scribēs diligēter sigillauit ⁊ btō Johanni tradidit. Ex post paucos dies beat⁹ Johānes infirmat⁹ in dño q̄euit. Illa vt audiuit illū defunctū. se vitupatam ⁊ confusam

De conuersione sancti pauli

putauit. credēs q̄ scp̄tū alicui cōmisisz ⁊ ad man⁹ alteri⁹ deuenisset. Ad tumulū igit̄ scī Iob is accessit. ⁊ ibi vberrime flēs clamabat dicēs. Heu heu beu putās infusionē vitare. cōfusio oīb⁹ facta sum. Cūq; amarissime flerz ⁊ beatū Iobem rogaret vt sibi oīderet vbi nam scp̄tū suū dimisisset. eccebeat⁹ Iobes in babitu pontificali de tumulo p̄cessit. duob⁹ epis q̄ secū q̄escebāt hinc ⁊ inde vallat⁹. diuitq; mulieri. Cur nos tātū infestas. ⁊ me ⁊ scōs istos q̄ mecū sunt q̄escere non p̄mittis. Ecce stole lacrimis tuis oēs maculate sunt Ipozrexit qz sibi scp̄tū suū sigillatū vt p̄us fuerat dicēs et. Vide sigillū Xp̄i ⁊ apl̄i scriptū tuū ⁊ lege. q̄ illa apertens p̄ctm̄ suū oīno deletū inuenit Et ibi taliter scriptū repperit. Ipropt̄ Iobem seruū meū deleta est peccata tua. Hicq; illa imm̄sas deo grās retulit. Et beat⁹ Iobes cū alijs duob⁹ epis in monumentum rediit Claruit circa annū dñi sexcentesimū quintum r̄pe foce impatoris.

XXVIII

De cōuersiōe scī Pauli.

Conuersio sancti pauli apli facta est eodez anno q̄ xp̄s passus ē. ⁊ stephan⁹ lapidat⁹ est. anno nō naturali sz emergēti. Nā christ⁹ viij. kal'. apl̄us passus est. Stephan⁹ eodem anno. iij. die augusti lapidat⁹ ē. Paul⁹ vo viij. kal'. februarij cōuersus est. Quare āt ei⁹ cōuersio pon⁹ q̄z alioz scōz celebrat. triplex rō solet assignari. Primo ppt̄ exemplū vt nullus q̄ntūcūq; peccator desperet de venia q̄n tantū in culpa talē postmodū cōspicuit fuisse in gratia. Secōo ppter gaudiū. Iocut enī eccia magnā tristiciā babuit in ei⁹ psecutione. ita maximā leticiā babuit in eius cōuersione. Terno ppter miraculum q̄d scz dñs in eo oīdit du de seuissimo psecutore fecit fidelissimū p̄dicatorē. Eius enī cōuersio fuit miraculosa rōne efficiētis dispōnētis et patiētis. Rōne efficiētis. i. xp̄i q̄ eum cōuertit Ibi enī p̄mo oīdit suā mirabilē potētiā Xp̄i q̄ei dixit. Duz est tibi dura stimulū calcitrare. Et in hoc q̄ ipm̄ tam subito immutauit. Iñ tanto immutat⁹ rñdit. Dñe quid me vis facere. Aug⁹ sup Xp̄o. Occisus agn⁹ a lupis. fecit agnos de lupis. Item parat se ad obediendū q̄ p̄us seuiebat ad psequendum Secōo ibi oīdit ei⁹ mirabilē sapiam. Mirabilis enī sapia fuit in hoc q̄ ipm̄ a tumore superbie deiecit. offerēdo infima hūilitatis nō sublimia maiestatis. Ego inq̄t sum Ihs nazarenus quē tu psequeris. ⁊c. glosa. Nō deuz vel dei filiuz se vocat. sed hūilitatis inq̄t mee susci infima ⁊ superbie tue squamas depone. Terno ibi oīdit suā mirabilē clemētiam q̄d notat in Xp̄o ipm̄ existētē in actu ⁊ volūtate psequendi conuertit. Licet ei⁹ hērēt deformē affectū q̄ spirās minaz ⁊ cedis. puersuz conatum q̄ accessit ad p̄ncipes ⁊c. q̄ se ingerens p̄nciosum actū q̄rebat vt vinctos p̄ducerz in hierlm. nō ei⁹ uer pessimū erat. ipm̄ tñ misericordia diuina conuertit. Secōo fuit miraculosa rōe dispōnētis. i. lucis q̄ ipm̄ ad conuersionē dispositi. Ipa enī lux dr̄ fuisse subita īmensa ⁊ celica. Et subito inq̄t circūfulsit eum lux de celo. Paul⁹ enī tria vicia in se hēbat. Primū erat audacia. q̄d notat in Xp̄o dicit accessit ad p̄ncipes sacerdotū. glo. nō vocatus. sz spōte zelo p̄uāte eū. Secōm erat superbia. q̄d notat in Xp̄o q̄ dr̄ spirās minaz ⁊c. Tertiū erat carnal' intelligētia. quā scz in lege habebat. Vñ glo. sup illud. Ego sum Ihs ⁊c. Ego de⁹ celestis loq̄r. quē mortuū putas se sub iudaico. Ipa igit̄ lux diuina fuit subita vt audacē terreret. fuit immēsa vt sublimem ⁊ superbū in ima humiliatus p̄sterneret. fuit celica vt carnalē ei⁹ intelligentiā in celestē mutaret. Vel potest dici q̄ illud dispōnēs fuit in trib⁹. s. in voce acclamāte. in luce fulgente. in vtute potente. Terno fuit miraculosa ratione patiētis. i. ipi⁹ pauli in q̄ facta est puersio ipa. In eo enī hec tria miraculose exteri⁹ facta sunt. s. pstratio. obcecatio. ⁊ triduana ieunatio. Est enī pstrat⁹ vt erigat quantū ad depssum affectū. Aug⁹. Iprostratus est paul⁹ vt cecaret. cecatus est vt mutaretur. mutatus est vt mutaret. missus est vt p veritate pateret. Item Augustin⁹. Eulsus est seuiens ⁊ fact⁹ est credens. eulsus est lup⁹ ⁊ fa-

ctus est a gn⁹. eli⁹ us ē p̄secuto⁹ z fact⁹ est p̄di
cato⁹. eli⁹ us ē fili⁹ p̄dit̄ois z fact⁹ ē vas electi
onis. est obcecat⁹ vt illustrare ē q̄nū ad tene
bro⁹ū intellectū. Ñ̄ z illo triduo q̄ mansit
cecat⁹ ꝺ̄ z q̄ doct⁹ fuerit euāgelū. Nō enī ac
cepit illꝺ̄ ab hoīe neq; p hoīez vt ip̄e testatur
sz p reuelatōz ihu xp̄i. Aug⁹. Paulus dico
vez athletā xp̄i. doctū ab illo vnctum de illo
crucifixū cū illo. z gl̄iosum i illo. Esti carne
macerat⁹. vt ip̄a caro disponat ad bōe opa
tōis effectū optime ei deinceps co⁹p⁹ ei⁹ ad
oē op⁹ bonū dispositū est. Nā esurire z abū
dare sciebat. z vbiq; i oīb⁹ instruut⁹ erat z oīa
aduersa libenī sufferebat. Chryꝺ. Tyrānos
ac p̄l̄os spūrātes furoē velut q̄sdā esse cul
ces estimabat. Mortē vo atq; cruciatus et
mille supplicia q̄si ludū putabat esse puero⁹
Hec amplectebat libenī z magis decoraba
tur catbena vinct⁹ q; dyademate coronat⁹
ac libenti⁹ recipiebat vulnera q; alij mūera.
Vel ista tria dicunt fuisse i eo p̄ tria que fue
runt i p̄mo parēte. In ip̄o enī fuit p̄ra deū
erectio z econtra in paulo ad terrā p̄stratio
In ip̄o ocl̄oz apertio z ecōtra i paulo ocu
lorum obcecatio. In ip̄o fuit mānducatio ci
bi vetiti z econtra in paulo abstinentia cibi
licīti.

XXXIX

De sancta Paula

Paula fuit nobilis
sima matrona romanoz cui⁹ vitā
beat⁹ Hieronym⁹ cōposuit in hec vba. Si
cūcta co⁹pis mea mēbra verterē in linguas
z oēs art⁹ humana voce resonarē nihil di
gnū scrē ac venerabilis paule vtutib⁹ dicerē
Nobilis genere. sz multo nobilioz sanctita
te. potēs q̄ndā diuitijs. sz nūc xp̄i pauptate i
signioz. Nesto⁹ z iesum z sctōs angelos eius
ip̄mq; pp̄riū angelū. q̄ custos fuit z comes
admirabilis femine. me nihil in grām. nil di
cere moze laudātū. sz q̄d dicitur⁹ sum p testi
monio mīn⁹ ei⁹ esse meritus. Vult lectoz bre
uiter eius scire vtutes. oēs suos pauperes pau
periozē ip̄a dimisit. Et sicut inē multas gem
mas p̄ciosissima gēma micat. z sicut lubar
solis paruos igniculos stellarū obruit z ob
scurat. ita cūctoz vtutes sua humilitate su
perauit. Finima q; fuit inē oēs vt oīm ma
ioz esset. Et q̄nto pl⁹ se deijciebat tanto ma
gis a xp̄o subleuabat. Latebat z ñ latebat.
Fugiēdo vanā gl̄iam. gl̄iam merebat. q; vtu
tem q̄si vmbra seq̄t. z appetitores suos dese
rens. appetit p̄ceptores. Hec cū q̄nq; liberos
edidisset. blesillā sup cui⁹ mortē eā rome ꝑso
lat⁹ fuit. Paulinā q; sanctū z admirabiles
viz pāmachiū z ppositi z reꝛ suaꝛ reliquit
heredē. ad quē sup ei⁹ obitu p̄uū libellū edi
dit⁹. Eustochiū q; nūc in sctis locis z vgini
tatis z eccīe monile p̄ciosissimū est. Rufinā
q; imaturo funere piū mrīs aīm ꝑsternauit
z torocū p⁹ quē pere desijt. vt intelligeres eā
nō diu fuire voluisse officio ꝑnugali. sz ma
riti desiderio. q; mares optabat liberos edi
disse. Postq; vir ei⁹ mortu⁹ est. ita eū plan
xit vt ꝑpe ip̄a moreret. ita etiā se cōuertit ad
dei fuitutē vt mortē ei⁹ q̄si videret optasse.

Quid ergo referā ample z nobil⁹ vo
mus z qndā opulentissime oēs pene diuitas
in paupes erogatas. Hec paulini epi anthi
ocheni z epiphanij q; romā venerāt accēsa vi
tutib⁹. p mometa patriā deserere cogitabat
Quid vltro differo ōscēdit ad portū. fratre.
cognatos. affinib⁹. z qō bis maius ē liberis
pl̄equentib⁹ z clementissimā matrē vincere
cupientib⁹. iā carbasa tendebant z remoriz
ductu nauis in altū. p̄trahebat. puus toro
cius supplices man⁹ tendebat i littore. Fili
na iam nubilis vt suas expectaret nuptias.
tacēs fletib⁹ obsecrabat. z ñ illa siccos ocu
los tēdebat ad celū. pietatē in filios. pietatē
deū supans. Nesciebat se matrē vt xp̄i se p̄
baret ancillā. Torq̄bant viscera z q̄si a suis
mēbris distrahebant. cum dolore pugnabat
Hoc contra iura nature plena fides patie
bat. imo gaudēs anim⁹ appetebat z amoriz
filioz maioze in deū amoze cōtemnēs i sola
eustochio que z ppositi z nauigatōis ei⁹ co
mes erat acquiescebat. Fulcabat interi na
ues mare. z cunctis qui cū ea vehebant luto
us mare. z cunctis qui cū ea vehebant luto
ra respicientibus. illa versos tenebat ocu
los ne videret quod sine tormento videre

nō poterat. Cūqz ad loca terr̃e sctē venisset z
p̄cōsul palestine q̄ familiā ei⁹ optīe nouerat
p̄missis apparitorib⁹ iussisset ei pari p̄tor̃iuz
elegit būlē cellulā. q̄ cūcta loca xp̄i vestigio⁹
rū tāta ardore ac studio circuibat vt nisi ad
reliq̄ festinaret a p̄mis n̄ possz abduci. Idro
stratacqz añ crucē q̄si pēdentē dn̄m cerneret.
adorabat. Ingressaqz sepulcrū resurrectio
nis osculabat lapidē quē ab hostio monu⁹
mēti amouerat ag̃el⁹. z ip̄z corpis locū in q̄
dn̄s iacuerat q̄ sitiēs desiderata sa q̄s fidei
ore lābebat. Quid ibi lacrimaz q̄ntū gemi
tuū q̄d doloris effuderit testis ē cūcta hiero
solima. testis ē ip̄e dn̄s quē rogabat. Deide
p̄rexit bethleē. atqz in specū saluatoris ingre
dies. vidit sacz v̄ginis diuersoriū. z me audiē
te iurabat se cernere fidei oculis infantē pā
nis mutuū. vagientē in p̄sepio. dn̄z magos
adorātes. stellā fulgentē desup. mrēm v̄ginez.
nutriciū sedulū. pastores nocte vementes vt
viderēt v̄bū q̄d factū erat. q̄ etiā tūc euāgeli
ste tot̄is p̄ncipiū ōdicarēt. In p̄ncipio erat
v̄bū. z v̄bū erat apud deū. z v̄bū caro factū
est. Parvulos interfectos. herodē seuientē. Io
seph z mariā fugientes i egyptū mixtusqz gau
dio lacrimis loq̄bat. Salue bethleē domus
panis in q̄ nat⁹ est ille panis q̄ de celo descen
dit. Salue effrata regio vberrima cui⁹ferti
litas deū. Dauid loq̄t̄ p̄fidēter. introibim⁹
in tabernaculū ei⁹. adorabim⁹ i loco vbi ste
terūt pedes ei⁹. Et ego misera z peccatrix di
gna suz iudicata deosculari p̄sepe in q̄ dn̄s
parvul⁹ vagit. orare in spelūca in q̄ virgo
puerpera deū fudit infantē. Hec req̄es mea
q̄ dn̄i mei patria est. hic habitabo q̄nā salua
tor elegit eā.

Tāta se hūilitate deiecit
vt qui eā vidisset. z p̄ celebritate noīs videre
gestisset ipam esse nō crederet. sz ancillaz vl
timā. Et cū frequētib⁹ chorus v̄ginū cingere
tur z veste z voce ac habitu z incessu minia
oīm erat. Munqz post viri mortē vsqz ad di
em dormitionis sue cū vllo comedit viro q̄z
uis eū sanctuz z in pontificali culmine posi
tum scaret. Balneas nisi p̄icutans non adijt
Lectulia etiā nisi in grauissima febre lectuli
strata nō habuit, sed sup̄ durissimā humuz
stratus cilicioli q̄escebat. si tñ illa q̄es dicen
da est q̄ iugib⁹ pene horib⁹ dies noctesqz iū
gebat. Ita lenia pctā plangebat vt illā guis
simoz criminū crederes eē reā. Cūqz a nob̄
crebro moneret vt p̄ceret ocul' z eos p̄uaret
euāgelice lectōi arebat. Turbāda est facies
quā p̄ dei p̄ceptū purpurissо z ceruſa z sti
bio sepe depinxi. affligēdū est corp⁹ q̄ mul
tus vacauit deliciis. Lōg⁹ risus ppetuo cō
pēsand⁹ est fleto. Mollia linteamia z seri
ca p̄ciosissima. aspitate cilicij p̄mutāda sunt
Que viro z seculo placui. nūc xp̄o placere
desidero. Si unē tales tantaqz v̄tutes casti
tatē in illa voluero p̄dicare. supflu⁹ videar.
in q̄ etiā cū secularis essz oīm rome matro
narū exēplū fuit. q̄ se ita gessit vt nūq̄z ō illa et
maledicoz q̄squā audereret famā p̄fringere.

Fateor errorē meū. cur i largiēdo essz p̄
fusior arguebā. illud p̄ferēs ō ap̄lo. Non vt
alijs refrigerū sit. vob̄ ātribulatio. sz ex eq̄
litate in h̄ tpe vt mā abūdātia sit ad illoz in
opiā. z illoz abūdātia sit ad vestrā inopiaz.
Et p̄ut ēdū eē ne q̄ libēter faceret sp facere
nō posset multaqz hmōi. Que illa mira ve
recundia z p̄mone p̄cissimo p̄uissimoqz dis
soluebat. testē inuocās dn̄m se p illu⁹ nomie
cuncta facere z h̄ habere voti. vt mēdicans
ipa moreret vt vnū nūmū filie nō dimitterz
z in funere suo aliena sypdone inuolueret.
Ad extremū inferebat. ego si petiero mitof
nuenā q̄ mihi tribuāt. Iste mēdicans si a
me nō accepit q̄ ei possum etiā de alieno tri
buere si mortu⁹ fuerit a q̄ eius aīa req̄retur.
Nolebat in his lapidib⁹ effundere pecuniā
q̄ cū terra z seculo trāsituri sunt. sz i viuis la
pidib⁹ q̄ voluunt sup terrā. de q̄b⁹ i Apoc.
Iohis. cuitas magni regis extruit.

Ex
ceptis festis dieb⁹ vix oleū i cibo accipiebat.
vt ex h̄ vino tormentaret q̄d ō vino z ō liq̄mine
z piscibus z lacte z melle z ouis z reliquis q̄
gustui suauia sunt iudicarit. In quibus su
mēdis q̄dam se abstinētissimos putant. z si
bis ventrem ingurgitauerint tutam pudici
am suspicātur. Noui susurronē quendam
quod gen⁹ hominū vile est. quasi benuolū
nunciasse. q̄ pre nimio feruore virtutum

q̄busdā videret insana. ⁊ cerebr illi⁹ diceret ꝓfouendū. Cui illa rīdit. Beatꝫ fcī sum⁹ mō ⁊ angel' ⁊ boīb⁹. Nos stulti ppt xp̄m. ꝟ stultū dei sapiēti⁹ ē boīb⁹. Ipe⁹ virozū mo nasteriū q̄ō viris tradiderat gubernādum plēs v̄gines q̄s ex diuerb⁹ puncijs ꝯgrega/ uerat tā nobiliū q̄z mediocris ⁊ infimi generis. in tres turmas ⁊ mōasteria diuisit. ita dum taxat vt ope ⁊ cibo sepate. psalmis ⁊ orōe iū gerent. Jurgātes inter se ꝓmone lenissimo fe/ derabat. lasciuientē adolescētulaꝝ carnē cre brius ⁊ duplicatis frēgebat ieunijs. malens eas stomachū dolere q̄z mētē. dicēs mūdici am corpis atq̄z vestiū aie ee imūdiciā. et q̄ō int' sectā boīes vl' leue putāt vl' nihil. Bi mōa steriꝫ gūssimū ee delictū dicebat. Cūq̄z alti/ us languētib⁹ large ꝑberet oia ⁊ esū q̄z exbi/ beret carniū. si q̄n ipa egrotaret sibi n̄ indul gebat. ⁊ in eo ineq̄ls videbat q̄ alijs clemen tiā. i se duriciā ꝓmutabat. Referā q̄ō exp/ tus sum. Dēse iulio feruentissimis estib⁹ in/ cidit in ardorē febris ⁊ p⁹ desperatōz cum ōi mi ficordia respirasset. ⁊ medici suaderēt ob refectōes corpis vino ee op⁹ tenui ⁊ puo ne aquā bibēs i hydropisim vteret. Et ego clā beatū ep̄m epiphanū rogarē vt eā moneꝛ. imo cōpelleret vinū bibere. vt erat prudēs ⁊ solertis ingenij. statī sensit insidias ⁊ subridēs meū esse q̄ō ille diceret itumauit. Quid plā. Cū beat⁹ pōtifex p⁹ multa horta mēta exissꝫ foras. quereti mibi q̄ō egisset rīdit. Latum ꝓfeci vt ipa mibi seni boī pene ꝓsuaserit ve vinū nō bibā. In luctu mutis erat ⁊ suoꝝ mozib⁹ frēgebat maxie liberoꝝ. Nā ⁊ viri ⁊ filioꝝ dormitōe sepe picitata ē. Et cum os stomachūq̄z signaret ⁊ matricis dolorē cru cis niteret impssiōe lenire supabat affectu ⁊ credulā mentē pentis viscera ꝓsternabant. aioq̄z vincēs fragilitate corpis vincebatur. Scripturas sanctas tenebat memoriē ⁊ cuꝫ amaret historiā ⁊ illa vitatis diceret funda mentū magis seq̄bat intelligentiā spūalem. ⁊ culmine edificatōz aie ptegebat. Lo/ quar ⁊ aliō q̄ō forsitan emulis videt incre/ dulū. Hebreā linguā quā ego ab adolescen tia multo labore ⁊ sudore exptē didici. ⁊ infa tigabili meditatōe nō desero. ne ipe ab ea de serar. discere voluit et ꝓsecuta est. ita vt psal/ mos hebraice caneret. ⁊ sermonē absq̄z vlla latine lingue ꝓprietate psonaret. Q̄ō q̄dem vsq̄z hodie i sancta filia ei⁹ eustochio cerni⁹

Ducusq̄z nauigauim⁹ psperis ventis ⁊ crispantia maris eq̄ra labēs cauma sulcaui nū cu scopulos incurrit oīō. Quis ei pos/ set siccis oculis paulā narrare morientē. In cidit in grauissimā palitudinē. imo q̄ō opta bat inuenit. vt nos desereret ⁊ dño plen⁹ iū gereret. Quid diu differo ⁊ dolorē meū i alijs imorādo facio lōgiorē. Hēnebat prudētissi/ ma femina ꝝ a desse morte ⁊ frigescēte iā pte corpis atq̄z mēbroꝝ. solū aie tepore in sacro ⁊ sancto pectore palpitarꝫ. ⁊ nihilomin⁹ q̄si ad suos pgeret. alienosq̄z despicere. illos vi culos susurrabat. Dñe dilexi decorem do/ mus tue ⁊ locū habitatōis glie tue. ⁊ q̄z dile/ cta tabernacula tua dñe. Elegi abiect⁹ esse i domo dei mei. Cūq̄z a me interrogarēt cur taceret cur nollet rīdere inclamāti. an dole/ ret aliquid. greco sermone rīdit. Nihil se ha bere molestē sz oīa q̄eta ⁊ trāquilla ꝑspicere Post hoc obmutuit ⁊ clausis oculis qua/ si būana despiceret vsq̄z ad exspiratione aie eos dē repetebat vsiculos vix vt aure apposi/ ta q̄ō dicebat audire possem⁹. Tota ad fu/ nus ei⁹ palestina ꝝ vbiū turba ꝓuit. Que ei monachoꝝ latenū in heremo cellula sua tenuit. Que vginū cubiculoꝝ tenuerunt se creta. Sacrilegiū putabat q̄ nō tali femine vltimū reddidissz officiū. donec subē eccliaz ⁊ iuxta spēcū dñi cōderet. Venerabilis filia ei⁹ vgo eustochiū q̄ ablactata sup matrem suā abstrahi a pente nō poterat. deosculari oculos. herere vultui. totūq̄z corp⁹ amplexa ri. ⁊ se cū matre velle sepeliri. Celsis est vsus nec vnū q̄dē nūmū ab ea filie derelictum. sz magis tribuēs egenis. ⁊ q̄ō his difficili⁹ est fratꝝ ⁊ soroꝝ imme sam multitudinē quā et sustentare arduū est ⁊ abijcere impium est. Vale o paula ⁊ cultorus tui vltimā senectu tem oīb⁹ iuua.

XXX

De sancto Juliano.

De sancto Juliano

Julianꝰ quasi iubilꝰ ⁊ ana qđ ē sursū. Jñ julianꝰ. ītiubilianꝰ. q cuꝫ iubilo supnaꝫ petijt. Ala iuliꝰ qđ est incipiēs ⁊ anꝰ. Mā in dei pncio fuit senex lōganimitate ꝫ incipiēs sui reputatōe.

Julianꝰ cenomanēb epꝰ fuit. Hic symō ille leprosus dr fuisse quē dominꝰ a lepra sanauit. ⁊ q dñꝫ ad cō uentū iuitauit. Qui pꝰ a sce sōz dñi ab apl'is cenomanēb epꝰ ordinat⁹ ē. Hic mltis vtutibus clarꝰ tres et mortuos suscitauit. ⁊ post modū i pace qeuit. Iste dr ee ille julianꝰ qui ab itinerātib⁹ pīuentēdo bono hospitio invocat. eo qi domo eiꝰ dñs fuerit hospitat⁹. Ꝫ verꝰ videt ee alꝰ julianꝰ q. s. vtrꝫ pentē ignorāter occidit. cui hystoria infra ponet.

Fuit ⁊ alꝰ Julianꝰ dr aluerna genere nobil'ꝫ fide nobilior. q dsiderio martyrij se vltro psecutorib⁹ offerebat. Tandem crispinꝰ ꝓsularis misit milites ⁊ eū occidi mādauit. Qđ sentiēs julianꝰ spōte foras psilijt ⁊ grēm intrepidꝰ se opponēs ptinacē ictū ferientis excepit. Cui caput leuātes ad sanctū ferreolū socium julianū detulerūt. ⁊ eidē morē sibi minant. nisi pānus īmolaret. Quibus cū assentire nollet. eū occiderūt. ⁊ caput scī juliani cum corpe scī ferreoli i vno tumulo posuerūt. Et pꝰ mltos ānos scūs mamertꝰ viēnenſ epꝰ inuenit caput scī juliani inter manꝰ scī ferreoli ita illesum ⁊ integrū ac si eadem die fuisset sepultū. Jnt cetera hꝰ sancti miracula solet referri q cuꝫ qđā dyaconus ouesecclie sancti juliani rapet ⁊ pastores ei dez exptē sancti juliani phiberēt. Ille rndit. Julianus nō comedit arietes. Et ecce post modicū febre vehemētissima purgēt. ⁊ inualescente febre q a martyre incēdit confitetur Ꝫ statim tāt⁹ fumꝰ ⁊ fetor dr corpe eiꝰ exijt. vt cūcti q aderāt fugerēt. ⁊ ipe post modicuꝫ expiraret. Cū qđā rusticꝰ vt ait Gregorius turoñ. i die dñica arare vellet pānꝰ dctus digitis manu bouū securis cū q vomerē mūdare volebat eiꝰ dextre adhesit. Ꝫ pꝰ duos annos i eccīa scī juliani ad eiꝰ pces curatꝰ est.

Fuit insup aliꝰ julianꝰ fra ebd iuliꝰ. Hi duo frēs ad theodosiū ipatorē rpiani missum venerūt. petētes vt tēpla idolorum vbicūqꝫ inuenirēt dstruerēt. ⁊ rpi eccias edificarēt. qđ ipator libēt faciēs scpsit vt oēs eis debēt obedire. ⁊ eos i oib⁹ sub pena capitis adiuuare. Cum igit hi julianꝰ ⁊ iuliꝰ in loco q dr gaudianū eccliam fabricarēt. ⁊ cuncta trāseūtes eos i ope ob ipatoris ipiū adiuuarēt. ptigit vt qdā cū curru ide trāsitū faceret. q dixerūt ad iuicē. Quā excusatōz ptēdere poterim⁹ vt libi trāsea⁹ ⁊ i ope isto ñ occupemur. Dixerūtqꝫ. Ille proticiā⁹ vnū ex nob i plaustrꝫ supinū. ⁊ eū pānis copiam⁹. dicem⁹ q ꝫ q boiez mortuū i vehiculo hēm⁹ ⁊ sic liberi trāsire poterim⁹. Arripiētesqꝫ hominē vnū i plaustrꝫ iecerūt. eiqꝫ dixerūt. Tu silez oculos claude. ⁊ quisqꝫ trāsierim⁹ q si mortuꝰ iace. Cūqꝫ boiez tāqꝫ mortuū coopuissent ⁊ vsqꝫ ad familios di julianū ⁊ iuliū venissent. dixerunt ei pui dī. Filioli parūp subsistite ⁊ nos i hope modicū adiuuate. Qui rndrūt Nō possum⁹ ꝓ stare qnā boiem mortuū i plaustro hēm⁹. Quib⁹ scūs julianus dixit. Ut qđ ita mētimī filij. Et illi. Nō mētimur dñe. ꝫ sic ē vt loq̄mur. Et scūs julianꝰ dixit. Scom vitatē dicti vrī ita vob⁹ ptingat. Et illi boues pūgētes ptrāsierūt. Cūqꝫ pcul ptrāsissent. accedētes ad currū ceperūt collegam suū vocare ex noie dicētes. Surge a modo ⁊ stimula boues vt celeri⁹ trāseam⁹. Cū autem nullaten⁹ se mouerꝫ. eū pulsare ceperūt dicētes. Ut qđ deliras. surge ⁊ stimula boues. Ꝫ cū nullaten⁹ ille rndēret. accedētes discooperuerūt eū. ⁊ mortuum inuenerunt Tātusqꝫ timor ipos ⁊ ceteros iuasit vt nullus dr cetero famlo di mētiri auderet.

Fuit etiā aliꝰ julianꝰ q vtrꝫ pentē nesciens occidit. Cūqꝫ enī julianꝰ pdictꝰ iuuenis ac nobilis quadā die venationi insisteret. et quendā ceruū repertū insequerē. subito ceruus versus eū diuino nutu se vertit eiqꝫ dixit. Tu me insequeris q patris ⁊ matris tue occisor eris. Qđ ille audiēs vehemēt exti muit. ⁊ ne sibi forte contingeret quod a cer-

De sancto Juliano

uo audierat. relictis oīb⁹ clā discessit. ⁊ ad regionē valō remotā puenit. Ibiq; cuidā pncipi adhesit. ⁊ tā strenue vbiq; ⁊ i bello ⁊ in palatio se habuit q; pnceps eū militē fec⁊ q̄ndā castellanā viduā i ciuitate ei tradidit. ⁊ castellū p dote accepit. Interea pētes iuliani pro amissiōe filij nimiū dolētes vagabūdi vbiq; pgebāt. ⁊ filiū suū solicite req̄rebāt. Illādem ad castra cui iulian⁹ pērat deuenerūt. Lūc āt iulian⁹ a castro casu recesserat. Quos cuz vxor iuliani vidisset. ⁊ q̄ naz essent inq̄sisset. ⁊ illi oīa q̄ filio suo acciderāt enarrassent. ītellexit q; viri sui pētes erant vtpote q; ꝑ a viro suo forte freq̄nt audierat. Ipos igit benigne suscepit. ⁊ p amore viri sui lectū suū eis dimisit. ⁊ ipa sibi alibi lectulū collocauit. Facto āt mane castellana ad ecclīam prexit. Et ecce iulian⁹ mane veniēs in thalamū q̄si vxorez suā excitatur⁹ intrauit. Et inueniēs duos parit dormiētes. vxorē cū adultero esse suspicatus. silenī extracto gladio ābos pit iteremit. Exiēs aūt domū vidit vxorē ei⁹ ab ecclīa reuertentē. ⁊ admirās interrogauit q̄ nā eēnt illi q̄ in suo lecto dormirēt. Et illa aut. Illi parentes vri sūt q; vos diutissime q̄sierūt. ⁊ eos in vr̄ō thalamo collocaui. Q; ille audiēs pene exanimis effect⁹ amarissime flere cepit ac dicere. Heu miser q̄d faciaz q; dulcissimos meos parētes occidi. Ecce ipletū ē vbuz cerui. qđ dū vitare volui miserim⁹ adimpleui. Jā nūc vale soror dulcissima q; ceteroz nō q̄scā donec scia q; de⁹ pniam meā acceperit. Cui illa. Absit dulcissime frat vt te deseram ⁊ sine me abeas. sz q̄ fui tecuz pticeps gaudij. ero pticeps ⁊ doloris. Lūc insil' recedentes iuxta q̄dā magnū flumē vbi multi picliabāt q̄dā hospitale magnū statuerūt. vt ibi pniam faceret ⁊ oēs q̄ vellēt trālire fluuiū incessanter trā sueberet. ⁊ hospitio vniuersos pauperes recipent. Ad⁹ mitū vo tēpis media nocte dū iulian⁹ fessus q̄sceret ⁊ gelu gue esset audiuit vocē se miserabiliē lamētantē. ac iulianū vt se trāsferret voce lugubri inuocātē. Q; ille audiēs pcit⁹ surrexit ⁊ tā gelu ipm oficiētē inueniēs i domū suā portauit ⁊ ignez accēdēs ipm calefacere studuit. Qz cū calefieri nō posset. ⁊ ne ibi deficeret ipz i lectulū suuz ptauit. ⁊ diligēt cooptuit. Ad⁹ paululū ille q; sic infirm⁹ ⁊ q̄si lepsus appuerat. splēdidus scādit ad ethera. ⁊ hospiti suo dixit. Iuliane dñs misit me ad te mādās tibi q; tua pniam acceptauit. ⁊ ābo p⁹ modicuz i dño q̄escens. Hicq; ille disparuit. ⁊ iulian⁹ cuz vxore sua p⁹ modicū plē⁹ bois opib⁹ ⁊ elemosynis in q̄ dño req̄euit. ¶ Fuit ⁊ alt⁹ iulian⁹ in q̄ dē scūs sz sceleratissim⁹. Iulian⁹ apostata. Hic iulian⁹ pius fuit monach⁹ ⁊ magnere ligiōis simulator. Quedā āt mlier vt refert magister iohes beleth i sūma d officio eccie hñs tres ollas plenas auri. auz illō in oriti cuius ollaz cinere ne apperet optuit. ⁊ pdictas ollas iuliano quē scissimū hoiez estimabat cozā q̄busdā monachis seruādas tradidit. Qz aūt auz ibidem essz nulli alij indicauit. Julian⁹ igit pdictas ollas accipiēs. ⁊ āco pfosum auz ibidē inuenēs totū illud aurū furat⁹ est. ⁊ ollas ipleuit cinere. Post aliq̄d tps cū mulier depositū suū req̄reret ille ollas cū cinere sibi reddidit. Cū vo auz requireret cinere illū nō potuit q; de auro testes nō habuerat. quonā monachi cozā quib⁹ hoc sibi tradiderat. nil in eis nisi cinerē viderant. Et sic aurū obtinuit. cū quo romam fugit. Et p illud auz sequenti tēpe rome obtinuit pulatū. deinde in impiū sublimat⁹ ē. Qui cū instruct⁹ esset a puericia in arte magica. ⁊ multū sibi placeret. magistros inde plurez secū habebat. Die aūt quadā sic in historia tripita habet cum puer adhuc esset. ⁊ recedente magistro suo solus remansisset. ad iuratiōes demonū legere incepisset. ad eum maxima multitudo demonū instar ethyopū nigroz aduenit. Lūc iulian⁹ hec videns et metuens. signū crucis optimus fecit. ⁊ ois illa multitudo demonū euanuit. Qui cū magistro reuertēti qđ sibi acciderat retulisset. dixit ei magister su⁹. Hoc signū crucis maxime demōes oduit ⁊ timet. Sublimat⁹ igit imperiū buius rei memoriās cū p artē magicam opari vellet apostatauit. ⁊ signū crucis vbiq; destruxit. ac christianos in quantum potuit psecutus est. putans q; aliter demones

De sancto Juliano

sibi minime obediret. Descendes iulianus in ydā sic legit in vita sancti. misit demonē in occidētē vt sibi inde deportaret rnsū. Cū aūt demō ad qndā locū venisset p.x. dies ibi dē immobilis stetit. q; qdā monachus ibidē die ac nocte orabat. z ei sine effectu regresso dixit iulianus. Quare tātū tardasti. Qui rndit. Sustinui p decē dies publicū monachū. si forte ab orōe cessaret z trāsire possez. Cūqz nō cessaret. phibui sum transire z redij nihil agēs. Tūc indignat⁹ iulianus dixit q; cū illuc venirem vindictam de illo monacho faceret. Cū ergo de ps victoriā sibi demōes promitterēt. sophista suus dixit cuidā xpiano. Quid putas nūc facit faber filius. Et ille. Sepulcrū pat iuliano. Dū igit vt i historia scti basilij legit. z vt fulbertus carnoten. eps testat. cesarea cappadocie duenisset. scūs basilius eidē occurrit z qtuor panes ordeaceos ei p mūere misit. at iulianus indignat⁹ eos recipere nolēs. p panib⁹ sibi fenū misit dicēs. Fabulū nobis irrōnabiliū animaliū obtulisti. recipe qd misisti. Rndit basilius. Nos qdē qd comedimus tibi misimus tu vo ōdisti nob vñ bestias tuas nutris. Ad hec iulianus rndit. Cū pessas subegero. hāc vrbē destruā z arabo. vt farrifera magis qz homifera noīet. Eēqnti aūt nocte vidit basilius i eccia scē marie i vsu multitudinē angloz. z in medio eoz qndā feminā i throno stantē. z astantib⁹ dicētē. Velocate mihi cito mercurium q iulianū apostatā occidat. q me z filiū meū suū be blasphemat. Erat aūt mercurius miles qdā. q ab ipo iuliano p fide xpi fuerat iterfect⁹. z i ea dez eccia erat sepult⁹. Statiqz scūs mercurius cū armis suis q ibi seruabant affuit. z iussus ab ea i pluvium se ppauit. Et ppgefact⁹ itaqz basilius ad locū vbi mercurius cū armis suis qescebat iuxta monumētū suū apiēs nc corp⁹ ibidē reptas arma iueīt. Tūc custodē qs arma aspotauerit inqsiuit. Ille vo cū iuramento affirmabat eadē arma vespe ibid fuisse. vbi ppe tuo fuabāt. Ihū igit basilius recedēs. z mane illuc redēs i ueīt ibidē corp⁹ ei⁹ z arma z lāceā sanguine cruētatā. Et ecce qdā de exercitu redieus dixit. Cū iulianus imperator i exercitu moraret. ecce qdā miles ignot⁹ cū armis suis z lancea venies z calcarib⁹ vrgens eqnū audaci mēte iulianū imperatorē impetijt z lāceā fortē vibrās ipm valide p medium pforauit z subito abscedens nusqz apparuit. Ipse vo Julianus dū adhuc spiraret. sanguie suo sicut ds in hystoria tripuita manū suā implevit. z in aera iecit dicēs. Vicisti galilee vicisti. Hecqz in his vocibus miserabiliter expirauit. Vbi oīb⁹ aūt suis insepult⁹ relinquitur. z a ps exconat. z de corpo suo regi psarum substratorum efficit.

De festiuitatib⁹ que euenīūt infra tempus deuationis.

Dicto de festiuitatib⁹ q occurrūt infra tēps qd ptim ptinet sub tpe recōciliationis. ptim sub tpe pegrinatiōis. qd ips repīt ecclia a natiuitate xpi vsqz ad septuagesimā. sequit videre de festiuitatib⁹ q euenīūt infra tps deuatōis. qd incepit ab adā z durauit vsqz ad moysen. qd tps repītat ecclesia a septuagesima vsqz ad pasca.

XXXI

De septuagesima

Septuagesima signat tps deuatiōis. sexagesima tps viduatiōis. qnqgesima tps remissiōis. qdragesima tps pnie spiritualis.

Inchoat aūt septuagesima a dñica in q cantat. circūdederūt me. z terminat sabbato post pasca. Instituta est aūt septuagesima ppter tres rōes. sicut inuit in sūma de officio mgri iohis de beleth. s. ppt redēptōis. qnā scī pres statuerūt vt ppt veneratiōem diei ascēsionis. i q natura nostra celos ascēdit. z sup choros angelorū sublimata est. sp ipa quinta dies solēnis z celebris haberet. z in ea ieunū non obseruaret. quia in pmitiua ecclia eque solēnis erat sicut pma feria. Vñ z nūc solennis pcessio fiebat ad repsentandū pcessionē discipulorum vel ipsorum

angelor. Ideo in vulgare puerbiū vsum ē vt dici dñice dicat cognata dies iouis. qā/ tūt⁹ fuit eq solēnis. Hz festa sctōr supuene/ rūt z celebrare tot festa erat q̄ oneros. ō so lēnitas illa cessauit. In redēptōz ergo illoz dier scā prēs vnā septimanā q̄dragesime in abstinētia addiderūt z septuagesimā voca/ uerūt. Alia ē ppt̄ sigficatōz q̄niā i B tpe sigficatur deuiatio exiliū z tribulatōis to tius hūani generis ab adā vsq ad finē mūdi q̄ q̄dē exiliū sub reuolutōe septē dier pagi/ tur. z sub reuolutōe septē miliū annor iclu/ dit. Per septuaginta enī dies. septuaginta centenas annor intelligimus. Ab initio āt mūdi vsq ad ascēsionē sex milia annor cō/ putam⁹. z tūc vo q̄dā tpis sequit vsq in fi nē mūdi sub septimo millenario cōphendi mus. cui⁹ terminū sol⁹ de⁹ nouit. Nos igit xp̄s in sexta etate mūdi ab B exilio i spe eterne retributōis. reddita innocētie stola p bapti/ mū eripuit. Hz ꝑsūmato tempe nostri exilij vtra q̄z stola nos pfecte decorabit. Hinc est q̄ in B tpe deuiatōis z exilij cantica letitie de ponimus. Hz tñ in sabbato pasce vnū allelu/ ia decātam⁹. tanq̄z in spe eterne patrie gtu/ lātes. z stolā innocētie i sexta mūdi etate p xp̄z recuperantes. Cui etiā tract⁹ subijcit. p quem sigficat labor quē adhuc ad impletōz man/ dator dei brē dēm⁹. In sabbato p⁹ pascha in q̄ vt dictū est terminat septuagesima. duo alla cātamus. q̄ cōpleto h⁹ mūdi termino. duplicē stolā glie ꝑcipim⁹ Alia est rō ppter repntatōz. q̄niā septuagesima rep/ sentat septuaginta ānos q̄b⁹ filij isrl sub ca/ ptiuitate babylonica fuerūt. Et quē admo/ duz illi deposuerūt organa sua dicētes. quō cātabimus cāticū dñi ꝛc. sic z nos cāntica lau dis deponim⁹. Postea vo data illi licentia redeūdi a ciro sexagesimo anno ceperunt le tari. z nos q̄z in sabbato pasce tāq̄z i sexagesi mo anno alla cātam⁹ eor repntādo leticiā Hz tñ illi in apparatu redu⁹. z i colligendo sarcinulas mltum laborauerūt. z nos post alleluia tractū statim subiūgim⁹ q̄ laborem sigficat. Sabbato aūt q̄ septuagesima tmi/ minat duo alla cātamus. cor plenā leticiaz p quā puenerūt in patriā figurātes. Hoc et temp⁹ captiuitatis z exilij filior isrl repre sentat tps nrē pegrinatōis. q̄ sic ipi i sexage simo āno sūt liberati. sic nos i sexta mūdi eta/ te. Et sicut adhuc i colligēdo sarcinulas la/ borauerūt. sic z nos etiaz liberati i ꝓpletione mādator laboram⁹. Hz cū ad patriā puen tū fuerit. labor oīs cessabit. z glia pfecta erit. z duplex alla in corpe z anima cātabimus.

In Bigit tpe exilij ecclia multis tribula/ tiōib⁹ pssa. z fere i baratro desperatōis posi ta. ab alto trahēs suspiria clamat in officio z dicit. circūdederūt me gemit⁹ mortis ꝛc. et ostēdit multiplicē sui tribulatōem quā bz et p miseria ꝓtracta z p duplici pena inflicta z p culpa q̄ ad aliq̄s cōmissa. Hz tñ ne despe/ ret ꝓponit ei in euāgelio z i epla triplex salu bre remediū. z triplex pmū Remediū est vt si ab illis vult pfecte liberari. in vinea aīe sue laboret abscindēdo vicia z pcta. postea i ista dio pſentis vite sue currat p pnie opa. dein/ de viriliter in agone pugnet q̄ oia dyaboli tempta mēta. Et si hoc fecerit triplex pmiuz hēbit. q̄ laborāti dabit denar⁹. currēti bra/ uiū. pugnāti corona. Quia etiā lxx. sigfi/ cat tps nostre captiuitatis. ꝓponit nob re/ medii p q̄d a captiuitate possum⁹ liberari. Hz p cursum fugiēdo. p pugnā plangendo. per denarū redimendo.

XXXII

De sexagesima

Sexagesima icho

at i dñica i q̄ cātat. exurge q̄re obdormis dñe. z termiat ni q̄rta feria post pa sca. Instituta est aūt ppt redēptōz. ppter sig/ nificatōz. z ppt repntatōz. Propt repntatiō nē. q̄niā melchiades papa z beat⁹ Silue ster statuerūt vt bis i oi sabbato comederēt ne ppter abstinentiā quā boies sustinuerūt in sexta feria in q̄ oi tpe ieunandū est. natu ra debilitaret. In redēptōz ergo sabbatoz illius tpis vnā septimanā q̄dragesime addi derūt. z sexagesimā vocauerūt. Alia ratio ē ppter signficatōem. quoniam sexagesima signficat tempus vidiuitatis ecclesie z mero

De sexagesima

rem illius p absentia sponsi. qnã fructꝰ sexagesimꝰ debet̃ vidui. ¶ In psolatiõez ãt illiꝰ p absentia spõsi q ad celos raptꝰ est dãt ecclie due ale. s. sex operꝫ misticoꝝ die exercitatio. ꝛ dõ calogi ꝯpletio. ¶ Ñ sexagesima sonat sextes decẽ. vt p sex ĩtelligãt sex opa mie. p decẽ ĩtelligãt decalogꝰ. ¶ Terna rõ est ppt repñtationẽ. ¶ Ñ sexagesima ñ solũ significat tps vidui tatis sz etiã mysteriũ nrẽ redẽptõis repsentat. ¶ Ñ p decẽ intelligit̃ hõ q est decia dna gma. eo q factꝰ sit vt ruinã nouẽ oꝝdinuꝫ repararet. vl intelligit̃ p decẽ eo q ꝓstat exq̃tuoꝝ hũoꝝbus q̃ntũ ad corpꝰ. ꝛ hz tres potẽtias in aĩa. s. memoriã. intelligẽtiã. ꝛ volũtatẽ. q facte sunt. vt ſuiãt beatissime trinitati. vt ĩ ipam fidelit̃ credam⁹. ipam feruent̃ diligã⁹ ꝛ sp in memoria teneam⁹. ¶ Per sex intelligũtur sex misteria p q hõ decimꝰ est redẽptꝰ. q sũt incarnatio. natiuitas. passio. descẽsio ad inferos. resurrectio. ꝛ ĩ celũ ascẽsio. Et ptẽditur sexagesima vsq3 ad q̃rtã feriã p⁹ pasca ĩ q̃ cãtat. venite bñdicti pris mei. q illi q ĩ opibus mie se exercẽt audiẽt istõ venite bñdicti. vt ipe xps testat. vbi tũc spõse ianua aperiet̃ ꝛ amplexu spõsi fruet̃. ¶ In epla admonetur vt istar pauli tribulatoꝝ de absentia spõsi patient̃ toleret. ¶ In euãgelio vt semina tiõi bonoꝝ opm sp insistat. Et q q̃ desperãs clamauerat. circũdederũt me gemitus mortis nũc q3 ad se rediẽs petit in officio in tribulatiõib⁹ adiuuari. ꝛ ab ipis eripi dicẽs. Exurge dñe ꝛc. Et ponit ibi triplex exurge. Quidã enĩ sunt ĩ eccia q aduersis pmũt sz nõ deijciunt̃. Quidã q pmunt̃ ꝛ deijciũt. Quidã q nec pmunt̃ nec deijciunt̃. tñ q3 aduersa nõ tolerãt piculũ est ne pspa ipos frãgant. Clamat ergo ecclia vt exurgat q̃ntũ ad pmos ipos ꝓfotãdo. cũ dormire videat̃ ipos non eripiẽdo. Clamat vt exurgat q̃ntũ ad scdos ipos ꝙuertẽdo a qb⁹ videt faciem auertisse ipos qdammõ repellendo. Clamat vt exurgat q̃ntum ad tertios ipos in psperis adiuuando ꝛ liberando.

XXXIII

De quinquagesima

Quinquagesima

Quadrat a dñica ĩ q cãtat̃ esto mihi deũ. ptec. ꝛc. ꝛ termiat̃ in ipso die pasce. ¶ Instituta est ãt ppt suppletiõez ꝛ ppt̃ significatoꝝ. ꝛ ppt̃ repñtatoꝝ. ¶ Propter suppletoꝝ. q̃nã cũ debeam⁹. xl. dieb⁹ ieunare ad sĩlitudinẽ xpi. ꝛ non sunt ibi nisi. xxvj. dies ieunabiles. q3 ĩ dñicis nõ ieunat̃. tũ propter leticiã ꝛ reuerẽtiã resurrectõis. tũ exemplo xpi q ipa die resurrectõis bis comedit. s. q̃n intrauit ad discipulos ianuis clausis. et illi obtulerũt ei ptẽ piscis assi ꝛ fauũ mellis ꝛ uterꝫ cũ discipulis eũdẽ⁹ ieiunaus p̃m q̃dam iõ. p suppletõe dñice ꝛ additi sũt q̃ttuoꝝ dies. Et uterꝫ clerici videt̃ el q sic p̃cedebãt ꝓlim oꝝdine. ita p̃cedere debẽt scitate p duos uterũ dies añ illos q̃ttuoꝝ abstinere ꝛ ieunare incipiũt. Et sic vna septimana addita ẽ q ꝛ q̃nq̃gesima noiat̃. ꝛ ℔ papa theleſphoꝝ ordinauit. vt ait Ambꝝ. ¶ Alia rõ ẽ ppt̃ significatõez. q̃nã q̃nq̃gesima significat tps remissiõis. i. ẽpus pnie in q̃ oĩa remittũt̃. q̃nq̃gesimꝰ ei anꝰ erat iubileꝰ q erat ãnꝰ remissiõis. q3 tũc õbita dimittebãt̃. ſui liberabãt̃. ꝛ oẽs ad ſua ꝛ possessiões reuertebãt̃. ¶ Per qõ significabat̃ q p pniam dimittunt̃ õbita pctoꝝ. liberãt̃ omnes a ſuitute demonũ. ꝛ reuertũt̃ ad possessiões celestiũ mãsionũ. ¶ Terna rõ est. ppt̃ repñtatoꝝ. ¶ Ñ q̃nq̃gesima nõ solũ tpus remissiõis significat. sz etiã statũ beatitudis repsentat. ¶ Ñ in q̃nq̃gesimo ãno ſui efficiebãt liberi. in q̃nq̃gesimo die a die agni ĩmolati lex data est. in q̃nq̃gesimo die a pasca datꝰ ẽ spũssanctꝰ. Et iõ ℔ numerꝰ bitudinẽ repñtat. vbi erit adeptio libertatis. cognitio vitatis. ꝛ pfectio caritatis. ¶ Tria aũt sũt necessaria q̃ ponunt̃ nob in epla ꝛ ĩ euangelio ad hoc q opa pnie sint pfecta. s. caritas q̃ ponit̃ in epla. memoria dñice passiõis et fides. q intelligit̃ p illuminatoꝝ cect. ꝛ ℔ ponũtur in euãgelio. ¶ Ñ fides ipa opa facit acceptabilia. q3 sine fide ipossibile est placere dõ. ¶ Memoria dñice passionis facit esse facilia Unde Gregoꝝius. Si passio christi ad memoriam reducitur. nihil est quod nõ equo

animo tolereꝫ. Carita⁹ faꝯ esse ꝓtinua qꝫ sic dicit Greg. Amor dei nō ꝑt eē ociosus. opatur ei mag si ē. si āt opari negligit amor non est. Et sic in ꝓncipio eccīa q̄si desperans clamauerat. circūdederūt me ⁊c. ⁊ postmodū ad se rediēs a diuuari petebat. ita hic iā cōcepta fiducia ⁊ spe venie. ppt̄ pniam orat ⁊ dic̄ Esto mihi in deū ꝓtectorē ⁊c. vbi q̄tuor petit scz. ꝓtectōnē. firmamētū. refugiū. ⁊ ducatū. Hēs ei filij sui aut sunt i grā. aut sūt i culpa. aut in aduersis aut in ꝓsperis. Illis q̄ sunt i grā petit firmamētū. vt. s. in ipa grā ꝓfirmēt. Illis q̄ sūt i culpa petit vt deꝰ sit eor refugium. Illis q̄ sūt i aduersis petit ꝓtectōz. vt in ipis tribulatiōib⁹ ꝓtegāt. Illi q̄ sunt i ꝓspis petit ducatū. vt scz in ipis a deo innocent ducant. Termiat āt q̄nq̄gesima vt dictū est in die pasce. qꝫ pnia ad nouitatē vite facit resurgere. In hoc tpe psalm⁹ q̄nquagesim⁹. s. mi serere mei deꝰ. q̄ est psalmus pnie ⁊ remissiōis plurimuꝫ frequentatur.

XXXIIII.

De quadragesima

Quadragesima in

Cipit a dñica q̄ cātat introuocauit me Ubi ecclia q̄ tot tribulatiōib⁹ pssa clamauerat. circūdederūt me ⁊c. Et postmodū respirauerat inuocādo adiutoriū dicēs. exurge ⁊c ⁊ Esto mihi i deū ꝓtectorē ⁊c. nūc ostendit se exaudiā dicēs. Inuocauit me ⁊c. Notādū aūt q̄ q̄dragesima ꝓtinet. xlij. dies. cōputatis dñicis diebꝰ. ex q̄bꝰ dū sex dies dñicales subtrahunt remanēt. xxxvj. dies in abstinētia q̄ sunt decima totiꝰ anni. Annꝰ ei hꝫ trecentos sexaginta q̄nqꝫ dies q̄ꝫ triginta sex sūt decia. Hꝫ q̄tuor dies ꝑcedētes addunt⁹. vt sacer numerꝰ q̄dragintа diez ꝓpleat. quē saluator suo ieunio ꝓsecrauit. Quare aūt in hoc numero q̄dragenario ieunium obseruamus triplex rō assignari ꝑt. Ille⁹ma ē augustinꝰ. q̄m am mathe⁹. xl. generatiōes xp̄i posuit. Ille hꝫ igit dñs suo q̄dragenario nūero ad nos descēdit vt nos ad eū nr̄o q̄dragenario ascēdamus. Alia assignatiō dicēs ad hꝫ vt habeamꝰ q̄nq̄genariū q̄dragenario addēdꝰ est denariꝰ qꝫ ad hꝫ vt veniamꝰ ad beatā requiē. optꝫ nos toto pñtis vite tpe laborare. vñ ⁊ dñs. xl. dieb⁹ cū discipul⁹ suis mālit. ⁊ post decia die spūm sanctū paclitū misit. Tertiaꝫ assignatio magister ꝓpositiꝰ ī ſūma ō officio dicens. Quōd in q̄ttuor ptes ⁊ ānꝰ i q̄ttuor tpa diuidit. ⁊ hō ex q̄ttuor elemētis ⁊ q̄ttuor ꝓplexionib⁹ ꝓstituit. ⁊ nouā legē q̄ in q̄ttuor euāgeliis ꝓfistit ⁊ veterē q̄ i decē mādatis trāsgressi sumꝰ. Opteꝫ ergo vt denariꝰ p q̄ternariū multiplicet. vt sic q̄dragenariū faciamus. i. mādata veteris ⁊ noue legis toto tpe vite bꝰ impleamꝰ. Cōsistit q̄dē corpꝰ nostꝝ sic dicimus ex q̄ttuor elemētis. q̄ etiā q̄ q̄ttuor sedes in nob hñt. Ignis i ocul⁹. aer in lingua ⁊ auribꝰ. aq̄ in genitalibꝰ. terra in manibꝰ ⁊ aliis mēbris dñat. In oculis igit curiositas. in lingua ⁊ auribꝰ scurrilitas. in genitalibus voluptas. in manibꝰ ⁊ in alijs mēbris ē crudelitas. Hec q̄ttuor confitetur publicanus. Quia enī a lōge stat cōfiteē luxuriā que est fetida quasi dicat nō audeo adꝓpinquare dñe. ne in naribꝰ tuis feteā. q̄ nō audet oculos ad celū leuare. cōfiteē curiositatē. q̄ manu pcutit pectꝰ. cōfiteē crudelitatē. q̄ dic̄. ppicius esto mihi pctōri. fiteē scurrilitatē. ille nō scurre ꝓsueuerūt vocari pctōres. vl̄ potiꝰ leccatores. Hec ꝓpositiꝰ. ℣ Gregoriꝰ q̄si omelijs tres ponit rōes dicēs. Cur in abstinētia q̄dragenariꝰ numerꝰ custodiē nisi q̄ virtus decalogi p libros q̄ttuor scti euāgelij impleē. In hoc enā mortali corpe ex q̄ttuor elemētis sublistim⁹. ⁊ p voluptates eusdē corporis ꝑceptis dñicis ꝓtrariamur. Oꝛ ergo p carnis desideria decalogi mādata ꝓfligimus. dignū ē vt eādē carnē q̄ter decies affligam⁹. Et pñti q̄z die vsq; ad pasca sex hebdomade. i. q̄dragintа duo dies veniūt ex q̄bus dū sex dies dñici de abstinētia abstrahuntur triginta sex in abstinentia remanēt. Hꝫ vo p trecētos sexaginta q̄nq̄z dies annꝰ ducit q̄ si anni nostri decimas deo dam⁹. Hec Gregoriꝰ. Quare āt nō obseruam⁹ nostꝝ ieunū eodē tpe q̄ xp̄s ieunauit. q̄ statim p⁹ baptismū istud inchoauit. sz cum pasca ꝓxi

De ieiunio quattuor temporũ

istud ꝓtinuamus.q̃dꝛuplex rõ assignat̃.ī sũma de officio mr̃i nobis ꝺbeleth. Prima est vt si volum⁹ cũ xp̃o resurgere q̃ꝛ p nobis ipe est passus.ꝛ nos cũ eo pati dẽm⁹. Secunda cã est vt filios isrl̃ imitemur q̃ p̃mo eo tpe exierũt ꝺ egypto.postea eo tpe ꝺ babilonia.q̃ ꝺ nõ ꝑbat.q̃nã tã isti q̃ꝫ illi statim q̃ egressi sũt celebꝛauerũt pascha. Sic ꝛ nos imitãtes eos ℔ tpe ieiunam⁹.vt ꝺ egypto ꝛ babylonia.i.℔ mꝺo ī terrã eterne hereditatis ī gredi mereamur. Tertia cã est q̃nã feruoꝛ libidĩs in tpe veris magis solet nos accẽdere.vt ergo refrenem⁹ coꝛpis estũ ī ℔ tpe maxie ieiunam⁹. Quarta ẽ.q̃ꝛ statũ p⁹ ieiunũ dẽm⁹ coꝛp⁹ dñi accipe. Sic ergo filij isrl̃ pusq̃ꝫ comederẽt agnũ affligebãt se ꝛ comedebãt agrestes lactucas ꝛ amaras ita ꝛ nos dẽmus ꝑ pniam ꝑus affligi vt digni valeamus comedere agnũ vite.

De ieiunio quattuor temporum.

XXXV

Ieunia quattuor

tpm a calixto papa instituta sunt. Fuũt ãt ℔ ieunia q̃ter ī anno ꝑm q̃ttuoꝛ tpa ipi⁹ ãni.ꝛ b⁹ ẽ mltiplex rõ. Prima ẽ q̃nã ver est calidũ ꝛ humidũ.estas calida ꝛ sicca.autũn⁹ frigiꝺ⁹ ꝛ sicc⁹.hiems frigida ꝛ humida. Ieunam⁹ igit̃ ī vere vt noxium humoꝛẽ.i.luxuriã in nobis tpemus.ī estate vt noxũ caloꝛẽ.i.auariciã in nobis castigem⁹.ī autũno vt castigem⁹ ariditatẽ superbie.in hieme vt castigem⁹ frig⁹ infidelitatis ꝛ malicie. Secũda rõ est q̃re sc̃z q̃ter ī anno ieunam⁹ q̃nã prima hmõi ieunia fiunt in marcio.s.in ꝑma septimana quadragesime.vt in nobis marcescãt vicia.nõ eim oĩno possunt extingui. Vel ꝑ⁹ vt ī nobis ꝛ vtutũ germina oꝛant. In estate fiunt sc̃da. vt in septimana pẽthecostes.q̃ꝛ tũc veit spũs sanct⁹.ꝛ nos debem⁹ esse feruẽtes ī spũsctõ. In septẽba fiũt añ festum sancti michaelis tertia ieunia quoniã fructus tũc colligunt̃ ꝛ nos debem⁹ deo reddere fructus bonoꝛũ opeꝛ. In decembꝛi fiũt quarta. quoniã tũc moꝛiunt̃ herbe.ꝛ nos dẽm⁹ mortificari mũdo. Tertia rõ est. vt in deo simitemur. In deꝛ quide quat̃ in anno ieunabãt.s.ante pascha.añ penthecostes.añ scenophegiã.i. añ infixionẽ tabernaculi in septembꝛi.ꝛ ante encenia.id est.ante dedicationem in decembꝛi.

Quarta rõ est.q̃nã hõ ꝓstat ex quattuoꝛ elemẽtis.q̃ntũ ad coꝛp⁹ ꝛ trib⁹ potẽcijs.sc̃z. rõnali.ꝓcupiscibili.ꝛ irascibili.q̃ntũ ad aiaz Vt ergo ℔ moderent̃ in nobis q̃ter in anno pt̃ res dies ieunam⁹ vt q̃ternari⁹ referat̃ ad coꝛp⁹.ternari⁹ vꝺ ad aiam. Et he rões sunt magistri nobis beleth. Quinta rõ est. q̃nam vt dic̃t iohes damascen⁹.ī vere augmentat̃ sanguis.ī estate colera.ī autũno melãcolia.ī hieme flegma. Ieunam⁹ igit̃ in vere. vt in nobis debilitet̃ sanguis ꝓcupiscẽtie ꝛ ī epte leticie. Sanguine⁹ enī est libidinosus ꝛ letus. In estate vt debilitet̃ colera iracundie ꝛ fallacie. Colericꝰ enī est naturaliter iracũd⁹ ꝛ versutus. In autũno vt debilitet̃ melãcolia cupiditatis ꝛ tristicie. Melancolic⁹ enim est naturaliter cupidus ꝛ tristis. In hieme vt debilitet̃ flegma hebetudinis ꝛ pigricie. Nã flegmatic⁹ naturaliter ẽ hebes ꝛ piger.

Sexta rõ est.q̃nã ver cõparat̃ aeri.est aligni.autũn⁹ terre.hiems aq̃. Ieunam⁹ igr in vere.vt in nobis edomet̃ aer elatiõis ꝛ superbie. In estate vt in nobis edomet̃ ignis cupiditatis ꝛ auaricie. In autumno vt edomet̃ terra frigiditatis spiritualis ꝛ tenebꝛose ignorantie. In hieme vt edomet̃ in nob aq̃ leuitatis ꝛ incõstantie. Septima ratio ẽ. quoniã ver refert̃ ad puriciaz.estas ad adolescentiã.autumn⁹ ad maturitatẽ siue virilẽ etatem.hiems ad senectutẽ. Ieunam⁹ igit̃ in vere vt simus pueri ꝑ innocentiã.in estate vt efficiamur iuuenes ꝑ cõstantiam ꝛ fortes vitando incõtinentiã. In autũno vt efficiamur maturi ꝑ modestiam. In hieme vt efficiamur senes ꝑ prudentiã ꝛ honestã vitaz vl̃ ꝑ⁹ ī hieme vt satisfaciam⁹ q̃cq̃ ꝺ pillas q̃ttuoꝛ etates offendimus. Octaua ratio est mr̃i guill̃.altisiodoꝛen⁹. Ideo enim in quattuoꝛ anni tpib⁹ ieunam⁹ vt emende

mus q̄ in illis q̄ttuor ānis tpib⁹ deliquimus Et fiūt p tres dies. vt satisfaciam⁹ in die q̄ deliquim⁹ ī mēse. Et fiūt i feria q̄rta. q̄ tunc dñs a iuda traditus fuit. i sexta feria. q̄ i ea crucifix⁹ fuit i sabbato. q̄ in sepulcro iacuit q̄ tristes erāt apli de nece sui dñi.

XXXVI

De sancto Ignacio

Ignacius dicitur quasi ignē pati⁹. id est. ignē patiēs diuini amoris.

Ignaci⁹ fuit discipulus bti iohis et ep̄s anthiocen⁹. Hic ep̄lam ad beatā v̄ginē direxisse legit̄ i hec verba. Thuribulum fere marie su⁹ ignaci⁹. De neophi cū iohis q̄ tui discipl'm p̄fortare et p̄solari debueras. De ihu enī tuo p̄cepi mira dictu. et stupefact⁹ sū ex auditu. Ut te aūt q̄ sp fuisti ei familiarit̄ p̄iūcta et secretor ei⁹ p̄scia. desidero ex anio fieri certior ex auditis. Vale as et neophici q̄ mecū sūt ex te et p te et ī te p̄fortēt. Mtā aūt v̄go dī genutrix maria in hīs v̄ba sibi rndit. Ignacio dilecto p̄discipl'o humil' ancilla xp̄i iesu. De ihu q̄ a iohe audisti et didicisti vera sūt. illa credas. ill' inhereas. et xp̄ianitatis votū firmit̄ teneas. et mores et vitā voto p̄formes. Venā aūt vna cū iohe tet q̄ tecū sūt visere. Sta et viriliter age ī fide nec te p̄moueat p̄secutōis austeritas. sz valeat et exultz spūs tu⁹ ī dō salutari tuo amē. Tāte aūt autoritatis beat⁹ ignaci⁹ extitit q̄ etiā dyonisi⁹ pauli apli discipul⁹ q̄ fuit ī p̄bia tā sūm⁹ et in diuīa scia tā p̄fect⁹. v̄bū bti ignacij ad cō firmatōz dictor suor tā q̄z p autoritate adduxerit. Cū ei vt ipe in libro de diuīs noīb⁹ attestat. q̄dā nomē amoris in diuīs rep̄bendere dicētes i diuīs nō tā esse nomē amoris q̄z dilectōis. volēs oñdere ꝑ noīe amoris p oia ī diuīs esse vtendū ait. Scribit ei diuin⁹ ignaci⁹ amor me⁹ crucifix⁹ ē. Legit̄ i hystoria tripartita q̄ ignaci⁹ audiunt anglos cantātes antiphonas sup mōtē q̄ndā. et ex ide statuit antiphonas cantari i eccl'ia et p̄salmos p̄m antiphonas intonari. Cū ergo beat⁹ ignaci⁹ diu p pace eccl'ie dñm exoraset nō suū sz infirmor p̄iculū metuēs traya⁹ no impator q̄ cepit anno dñi. c. de victoria redeūti. et xp̄ianis oīb⁹ morē minanti occurrit. et liberē se xp̄ianū esse asseruit. Quē traya⁹ ferro vinctū decē militib⁹ tradidit et romā adduci p̄cepit. minās eidē q̄ traderetur ibidē bestijs deuorād⁹. Cū ergo romā duceret ad oēs eccl'ias ep̄l'as destinabat. et eas ī fide xp̄i confirmabat. Int̄ q̄s vnā scr̄sit ad romanā eccl'iam. sic̄ legit̄ i hystorijs eccl'iasticis rogās ne suū martyrū ī pediat vbi sic dicit. A syria vsq̄z romā cuz bestijs terra mariq̄z ꝑpugno. die ac nocte p̄ex⁹ et colligat⁹ decē leopardis militib⁹ ducor ad custodiā datis q̄ ex bñficijs nr̄is seuiores fiūt sz ego eor mē q̄cijs magis erudior. O salutares bestie q̄ parāt mihi. q̄ñ veniēt. q̄ñ emitēt. q̄ñ eis licebit carnib⁹ meis frui. Inuitabo eas ad deuoratōz meā et ꝑcabor ne forte vt i nōnull' fecerūt. timeāt p̄tingere cor⁹ meū. q̄nimo et si cūctabūt. ego vim faciā. ego me ingeram. Date q̄so venā ego noui q̄d mihi expediat. Ignes. cruces. bestie. dispsitōes ossiū. discerptōes oīm mēbror. et tot⁹ corp̄is. et oīa pene in me vnū supplicia diaboli arte q̄sita p̄flent dūmō ih̄m xp̄m merear adipisci.

Cū ergo romā venissz et ad trayanū ductus fuissz dixit ei trayan⁹. Ignaci cur anthiochiā rebellare facis. et gētē meā ad xp̄ianitatē p̄uertis. Cui ignaci⁹. Vtinā et te possē cōuertere. vt sp obtineres fortissimū p̄ncipatū. Cui trayan⁹. Sacrifica dijs meis et sacerdotū oīm p̄ceps eris. Cui ignaci⁹. Hic dijs tuis sacrificabo. nec tuā affecto dignatē. Te me q̄q̄d vis facere poteris. sed nullatenus me mutabis. Trayan⁹ dixit. Plumbatis scapulas ei⁹ p̄tūdite. et vngulis latera lanianda et duris lapidib⁹ ei⁹ vulnera p̄fricate. Cū q̄z hec oīa ī eū fecissent. et ipe īmobilis p̄maneret dixit trayan⁹. Carbones viuos afferte et ipm nudis plātis desuper ambulare facite. Cui ignaci⁹. Nec ignis ardēs. nec aq̄ bullies poterit ī me xp̄i ihu caritatē extinguere. Cui Trayn⁹. Maleficia sūt hec q̄ tāta patiēs nō p̄sentis. Cui ignacius. Nos xp̄iani malefici nō sum⁹. sz in lege nostra maleficos pt

uere phibemus. Hz vos malefici estis qui ydola adoratis. Trayan⁹ dixit. Horsuz ei⁹ vngulis laniate z plagas sale pfundite. Cui ignaci⁹. Nõ sũt ꝺigne passiões h⁹ tpis ad futurã gliam. Trayan⁹ dixit. Jã nũc eum tollite. vinculis ferreis alligate in cippo in imo carceris custodite. sine cibo z potu eũ esse p mittite. z p⁹ triduũ deuozãdum bestijs date. Tertia igit̃ die impator z senat⁹ oisqz ꝑplus ꝓuenerũt vt viderẽt ep̃m anthiocenũ q erat cũ bestijs pugnat⁹. Dixitqz trayan⁹. Quo nã ignaci⁹ supb⁹ z ꝓtumax ẽ ip̃m alligate. z duos leones ad ip̃m laxate. vt ne vllas re liquias ex eo relinq̃nt. Luz sctũs ignaci⁹ dixit ad ip̃m q astabat. Uiri romani q̃ Hcerta mẽ aspicitis. nõ sine mercede laboraui. qa ñ ꝓpt̃ pzauitatẽ sz ꝓpt̃ pietatẽ h⁹ patio. Deinõ cepit dicere sic̃ legit̃ in hystoria ecclesiastica. Frumẽtũ xp̃i sũ. bestiaz dẽtib⁹ molar vt pa nis mũd⁹ efficiar. Hoc audiẽs impator dixit. Grãdis ẽ tolerantia xp̃ianoz. Quis gre coz tãta toleraret. p ꝺoꝺo suo. Rñdit ignacius Non h⁹ mea vtute. sz xp̃i adiutorio toleraui. Tũc sanct⁹ ignaci⁹ cepit leones puocare vt ad se deuozandu z accurrerẽt. Accurrentes igit̃ duo seui leones ip̃m tantũmodo p̃foca uerũt. carnẽ tñ ei⁹ nullaten⁹ tetigerũt. Tray an⁹ ãt h vidẽs cũ nimia admiratõne di scessit. p̃cipiẽs vt nõ phibereẽt si q̃s vellet tollere coz⁹ ei⁹. Qua ꝓpt̃ xp̃iani coz⁹ ei⁹ tulerũt. z ip̃m honorifice sepelierũt. Cũ aũt tyrãnus gl̃ꝺã lras recepisset. i q̃b⁹ plini⁹ scõs xp̃iãos qs impator occidi iusserat pl̃imũ ꝺmenda bat doluit de his q̃ Ignacio intulerat. z pce pit vt null⁹ xp̃ian⁹ inq̃reret. si q̃s tñ iciderẽt puniret. Legit̃ aũt q beat⁹ ignaci⁹ int̃ tot toꝛmẽtoz genera nũq̃z ab inuocatõne noĩs ihesu xp̃i cessabat. Quẽ cũ toꝛtoꝛes req̃ rerẽt. cur h nomẽ totiẽs replicaret aut. Hoc nomẽ coꝛdi meo insẽptũ bẽo. z iõ ab ei⁹ iuo catiõe cessare ñ valeo. Hdost mortẽ igit̃ eius illi q̃ audierãt volẽtes curiosi⁹ exuri. coꝛ ei⁹ ab eius coꝛpe auellũt. z illꝺ scindentes p me diũ. totũ coꝛ eius insẽptuz h nomie ihs xp̃s trĩs aureis iuenũt. Hñ ex hoc pl̃imi credꝺ rũt. De hoc sctõ sic dic̃ Berñ. sup̃ psalmum Qui habitat. Hdagn⁹ ille ignaci⁹ auditoꝛ discipuli quẽ diligebat ihesus. martyr z ipse cuius p̃ciosis reliquijs nrã est ditata pauꝑ tas. Hdarĩã quidẽ in pluribus quas ad eã scripsit epistol' christiferã cõsalutat. Egregi us plane titulus dignitatis. z cõmendatio bonoꝛis immensi.

De purificatione beate marie virginis.

XXXVII

Purificatio beate

p virginis marie q̃ꝺragesimo die p⁹ natiuitatẽ dñi facta est. Cõsueuit aũt illꝺ festũ trib⁹ noĩb⁹ appellari. s. purifica tio. ypapãti. z candelaria. Purificatio ãt ꝺr ex eo q̃ q̃ꝺragesima die a natiuitate dñi beata virgo Hdaria ad tẽplz venit vt ꝑm le gis ꝓsuetudinẽ mũdareẽ. cuz tñ sub illa lege nõ teneret. Hprecepat ãt lex. Leui. xij. q mu lier q̃ suscepto semine filiũ peperisset imunda esset septẽ dieb⁹. imũda. s. a ꝓsortio hoiz z ab ingressu tẽpli. Hz cõpletis septẽ dieb⁹ mun da quidẽ efficiebatur q̃ ad ꝓsortiũ hominũ. sz adhuc vsqz ad. xxxij. diẽ q̃ ad ingressũ tẽ pli immũda erat. Tandẽ cõpletis q̃ꝺragin ta diebus. q̃ꝺragesima die tẽplũ intrauit. et puer cũ muneribus offerebat. Hi vo femi nam peperisset duplicabant dies. z quo ad consortiũ hominũ z q̃ ad ingressum templi Quare aũt dñs ꝑceperit vt quadragesi ma die puer i templo offerret tripler põt esse ratio. Una vt p hoc intelligat q̃ sicut puer quadragesima die i materiale templũ indu citur. sic z quadragesima die a cõceptiõe vt septus anima in coꝛpus tanq̃z in suũ tẽplũ infunditur sicut dicit in scolastica hystoria. licet physici dicant q̃ quadraginta sex dieb⁹ coꝛpus perficiat. Hecunda vt sicut ani ma quadragesima die coꝛpi infusa ab ipso coꝛpore maculat. sic quadragesima die tem plum ingrediẽs per hostias ab ipsa macu la amplius expietur. Tertia vt p hoc ꝺeꝰ intelligi q̃ in templum celeste merent ingre

De purificatione beate marie virginis

di.q̄ decē p̄cepta cū fide q̄ttuor euāgelior̄um voluerint obſeruare. Jn pariēte vo femine duplicant̄ dies q̄ ad tēpli ingressionē. ſicut & duplicant̄ q̄ ad corpis formatiōz. Nā ſicut i q̄draginta dieb⁹ corp⁹ maſculi organizat̄ et pficit̄. & in qua dragesima die ania infundit̄ vt ſepti⁹. ſic corp⁹ femie in. lxxx. pficit̄. & octuagesima die aia vt ſepius inſpirat̄. Quare aūt duplo corp⁹ femine tardi⁹ pficit̄ i vtero q̄z corpus viri. & ei aia infundit̄. obmiſſis rationibus naturalib⁹ triplex rō aſſignari p̄t. Prima quoniā x̄ps aſſumptur⁹ erat carnem i ſexu virili. ō vt ipm ſexū honorar et. & ampliorē ſibi grām faceret voluit vt puer citius formaret̄ & mater citius mundaretur

Secūda vt quoniā mulier pl⁹ peccauit q̄z vir. & ſic erūne ei⁹ ab erūnis viri duplicate ſt exteri⁹ in mūdo. ſic & duplicari debuerūt ite/rius in vtero. Tertia vt p hec intelligi detur q̄ mulier q̄dammō pl⁹ fatigauit deū q̄z vir. ex eo q̄ ampli⁹ dīquit. De⁹ ei q̄dammō in noſtris p̄auis opib⁹ fatigat̄. Ūñ ipe dic̄ Jſa. xlvij. Seruire me feciſti i peccatis tuis. Et ite⁹ dicit Hiere. vj. Laborauī ſuſtinens.

Beata igit̄ vgo hunc legi purificatiōis ñ teneba t̄. q̄ nō pepit ſuſcepto ſemie ſz myſtico ſpiramie. Ūñ moyſes addidit ſuſcepto ſemie. cū tñ neceſſe nō erat quantū ad alias mulieres q̄ oēs ſuſcepto ſemine parūt. ſz iō addidit vt dicit Hern̄. q̄ timuit in matrē do mini blaſphemiā irrogare. Voluit tñ in ꝟ ſe ſubdere legi. ppt̄ q̄ttuor rones. Prima rō eſt. vt exēplū būlitatis daret. Vnde dicit Hern̄. Vere bia vgo ñ habes cām nec tibi op⁹ eſt purificatōe. ſz nūq̄d filio tuo opus erat circūciſiōe. Esto int̄ mlieres tanq̄z vna illaz. Nā & fili⁹ tu⁹ ſic eſt̄ medio puerorūz. Nec aūt būlitas nō ſolū fuit ex pte matris. ſz etiā ex pte filij q̄ ſibi voluit ſe in ꝟ ſubdere legi. Nā in natiuitate ſe habuit vt paup bō. i circūciſione vt paup & peccator bō. ſz hodie vt paup & peccator & ſuus bō. Ut paup. in eo q̄ oblatōz pauperz elegit. vt peccator. i eo q̄ ipe cū matre voluit expiari. vt ſuus in eo q̄ voluit redimi. Sic etiā voluit poſtmodū baptizari. non ppter culpam purgandam. ſz ppter eius humilitatē maximā oñendēd. Nā oīa remedia ꝓtra originale peccatū inſtituta x̄ps in ſe aſſumere voluit. nō q̄ aliq̄⁹ ten⁹ indigeret. ſz vt būilitatē ſuā maximā nobis oñderet. & vt illa remedia p tpe ſuo bona fuiſſe mōſtraret. Quinq; ei remedia ō ipm originale pctūm p̄ceſſum tpis inſtituta ſūt. q̄z tria p̄m q̄ dic̄ hugo ō ſancto victore i lege veteri inſtituta ſūt. ſ. oblatōes. decimatōes & ſacrificioz̄ imolatōes. p q̄ mar/me op⁹ noſtre redēptōis exp̄mebat̄. Nam mod⁹ redimēdi exp̄mebat̄ oblatōem. ipm p̄cū p ſacrificū in q̄ erat ſanguinis effuſio. ipm redemptū p decimatōz. q̄ hō ſignificat̄ p decimā dragmā. Quartū ergo remediū fuit oblatio. Ūñ cha yn obtulit ꝺo munera ꝺ frugib⁹. & abel de gregib⁹. Secundū fuit decimatio. Ūñ & abrā melchiſedech ſacerdoti decimas obtulit. Nā p̄m Augu. decimabat̄ q̄ ō curabat̄. Tertiū fuit ſacrificioz̄ imolatio. Jpa ei ſacrificia p̄m q̄ dic̄ Gregor⁹ erāt ō originale pctūm. Quia tñ exigebatur vt ad min⁹ alt̄ pentū fidel' eſſet. & aliq̄n vtriq; infideles eē poterāt. iō aduenit q̄rtum remediū. ſ. circūciſio. q̄ ſiue pentes fideles eēnt ſiue infideles valebat. Sz q̄ illud remediū nō poterat ꝓuenire niſi ſolis maribus. nec tamen padiſi poterat apire. iō ſucceſſit ei quintū remediū. ſ. baptiſm⁹ q̄ē cōis oib⁹ & tanquam celi apit. Primū igit̄ remediū x̄pus q̄dammodo aſſumpſit. videl. q̄n i tēplo a parentibus eſt oblat⁹. Secundū remedium q̄dammodo aſſumpſit q̄n quadraginta diebus & noctibus ieunauit. quia ei nō habebat vnde ſolueret decimas rer. ſaltē deo obtulit decimas dier. Tertiū aſſumpſit q̄n mat eius par turturū aut duos pullos columbarum p eo obtulit vt inde ſacrificiū fieret. vel q̄n in cruce ſe ſacrificiū obtulit. Quartū quando ſe circūcidi p̄miſit. Quintū q̄n baptiſma ſuſcepit. Secūda rō eſt vt legē impleret. Nō eni venerat dñs legē ſoluere ſed adimplere. Nā ſi in ꝟ legē ſoluiſſz potuiſſent ſe iudei excuſare & dicere. Quoniā doctrinaz tuam non recipimus. ex eo q̄ diſſimilis es patribus, nec legis traditiones obſeruas

De purificatione beate marie uirginis

Triplici ãt legi hodie sc̃pus ⁊ ỹgo subiecit
Primo legi purificatõis ĩ sig̃ficatõz vtutis
vt posteaq̃z oia bñ fecerum⁹ dicã⁹ q̃ sui inuti-
les sum⁹. Secõ do legi redẽptõis ad exẽplum
hũilitatis. Tertio legi oblatõis ad exemplũ
pauptatis. Terna rõ ẽ vt legẽ purificatõ
nis tmĩaret. Sic ei aduenẽte luce cessãt tene
bre. ⁊ aduenẽte sole recedit ymbra. sic aduc-
nẽte purificatõe vera. cessauit purificatio ti
pica. Vbi enĩ aduenit vã purificatio nrã. id
est. xps q̃ actue dr purificatio. ex eo q̃ nos p
fidẽ purificat. ꝑm q̃ dr. fide purificans cor-
da eor. Hinc est q̃ nec de cetero prẽs tenenẽ
ad solutõz. nec matres ad purificatõem. vel
tẽplũ gressiõz. nec filij ad illã redẽptionem.
Quarta rõ ẽ vt nos purificãdos instru-
eret. Quinq̃z ãt modis fit purgatio ab infa
mia ꝑm iura l̃z tres inhibeãtur ꝑm q̃s ⁊ nos
purgari dẽm⁹. s. iura mẽro q̃ dr sig̃ficat pecca
ti abrenũciatõz. aq̃ q̃ sig̃ficat baptisma lẽ ab-
lutõem. igne q̃ designat spũal grẽ infusionẽ
testib⁹ q̃ designãt bonor operũ multitudinem
bello q̃ dr sig̃ficat tẽptatõz. Demẽs ãt beata
ỹgo ad tẽplũ filiũ suũ obtulit ⁊ eũ q̃nq̃z sicli
redemit. Notandũ ei q̃ quedã ꝓmogenita
redimebant. sicut ꝓmogenita vndecim tri-
buũ. q̃ redimebãt q̃nq̃z sicli. Quedã nõ re-
dimebant sicut ꝓmogenita leuitaꝝ. q̃ nũq̃z
redimebant. Sz cũ in adultã etatẽ puenebãt
sp in tẽplo dño ꝑsiebãt. ⁊ sic ꝓmogenita mũ
doꝝ aĩaliũ q̃ vterq̃ nõ redimebant. Sz dño offe
rebant. Quedã cõmutabant. vt ꝓmogeni-
tũ asini. q̃ cõmutabãt in ouẽ. Quedã occi
debant. vt ꝓmogenitũ camis. Cũ igit xps fu
erit de tribu iuda q̃ fuit vna vndecim tribu-
um patet q̃ debuit redimi. Obtulerũt eẽ
pro dño par turturꝝ aut duos pullos colũ
baꝝ. Hec eĩerat oblatio pauperũ. Sz a gn⁹ ob
latio diuitũ. Nõ aũt dixit pullos turturũ sic
dixit pullos colũbaꝝ. q̃ pulli columbaꝝ sp
inuenunt. pulli aũt turturꝝ nõ sp inuenun
tur. turtures aũt sp inuenunt. Nec dixit par
columbaꝝ sicut dixit par turturꝝ. q̃ colũba
est auis libidinosa. ⁊ iõ in sacrificio suo de⁹
noluit eã offerri. turtur aũt est auis pudica.
Sz nõne beata ỹgo maria paulo añ q̃ ma-
gis multa pondera auri recepat. videt ergo
q̃ bñ potuerit agnũ vnũ emere. Sz dicẽdus
q̃ sine dubio ꝑm Bern. magi magna põde-
ra auri obtulerũt. q̃ nõ est vsitẽ q̃ tales re-
ges tali puero vilia munera obtulissẽt. Sz
tñ btã ỹgo vt aliq̃b⁹ placet illõ sibi nõ retinu
it. Sz statiz pauprib⁹ erogauit. Vl forte pegri
natiõi in egyptũ p septennũ imminẽti pu-
dere seruauit. Vl forte ñ in mag̃ q̃ntitate ta
lia obtulerũt cũ l̃ in sig̃ficatõz mystic offer
rent. Ponit ãt expositor tres oblatões ꝺ do
mino factas. Pria facta ẽ de ipo a pentib⁹
Secda p ipo ꝺ anib⁹. Tertiã fecit ipe in cruce
p hoib⁹. Prima oñdit ei⁹ hũilitatẽ. q̃ dñs
legis se legi subiecit. Secda pauptatẽ q̃ pau
perꝝ oblatõez elegit. Tertia caritatẽ q̃ se pro
pctõribus tradidit. Propetates turturis ha
benẽ bis vsib⁹. Alta petit turtur. cãtando ge
mit. venẽs ver. Nũciat ⁊ caste viuit solusq̃z
morat. Pullos nocte fouet. mortem unumq̃z
fugit. Propetates vo colũbe bis vsib⁹ notã
tur. Grana legit. volat socíata. cadauera
vitat. Felle caret plãgit socũq̃z p oscula tan
git. Petra dat huic mdũ. fugit hostẽ i flumi
ne vsũ. Rostro nõ ledit. gemios pullos bñ
nutrit. Dicit Secdo l̃ festiuitas ypapanti.
q̃ idẽ est q̃ pñtatio. ex eo q̃ xps est i tẽplo p-
sentat⁹. Vl ypapãti q̃ idẽ est q̃ obuiatio.
q̃ symeon ⁊ anna obuiauerũt dño cum of
ferrẽt in templo. ⁊ dr ab ypa q̃ est ure. ⁊ anti
q̃ est ꝓra. Tunc aũt accepit eum symeon
in vlnas suas. Et notandũ q̃ triplex obum
bratio siue exiamtio hic de saluatore nostro
facta est. Prima est exinanitio vitatis. Ille
enĩ q̃ est veritas. q̃ oẽm boiem p seipm q̃ est
via. in seipm q̃ est vita ducit. bodie ab alijs
se duci pmisit. Cũ inducerẽt mat puerꝝ ihm
ẽ. Secunda est exinanitio bonitatis. q̃niz
ille qui solus sanctus ⁊ bonus est tanq̃z im-
mundus voluit cum matre expiari. Tertia
est exinanitio manifestatis. quoniam ille q̃ est
portans omnia verbo virtutis sue bodie in
vlnis senis se recipi ⁊ portari permisit. qui ta
men portabat portantem se. ꝑm illõ. Gener
puerum portabat. puer autem senem rege-
bat. Tunc autem symeon benedixit eum ꝺ

De purificatione beate marie virginis

cens. Nũc dimittis seruũ tuũ dñe ꝛc. Et appellat eũ symeon trib⁹ noib⁹. s. salutare. lumẽ. ⁊ gl̃am plebis isr̃l. Ro. Ꝛ̃ at b⁹ triplicis nois pot̃ q̃druplicit̃ sumi. Nõ penes nr̃am iustificatõz. vt dicat̃ salutare remittẽdo culpã. qa ihesus interpꝛat̃ saluator. ex eo q̃ saluũ fac̃ populũ suũ a pcis eoꝝ. Lumẽ dãdo gratiam Gl̃ia plebis dãdo gl̃am. Ecce penes nr̃az regenerationz. Nã ꝓmo puer exorcizat̃ ⁊ baptizat̃. ⁊ sic a pcto mũdat̃ q̃ ad ꝓmum. Ecce cãdela accẽsa et dat̃ q̃ ad scm̃. Tertio ad altare offert̃ q̃ ad tertiũ. Tertio penes hodiernã pcessionẽ. Nã ꝓmo cãdele bñdicũt̃ ⁊ exorcizant̃. Ecce accẽdũt̃ ⁊ un⁹ quisq⁹ fideliũ dant̃. Tertio ecclia cũ cãticis ingrediunt̃ Quarto penes triplicẽ h⁹ festi denoiationez Nã ꝺ purificatio q̃ ad purgationem culpe. p hoc q̃ ꝺ salutare. Dicit̃ cãdelaria q̃ ad illuminationz gr̃e p Bq̃ ꝺ lumẽ. Dicit̃ ypapãti q̃ ad collationz gl̃ie. p Bq̃ ꝺ gl̃am plebis isr̃l. Hic ei occurrem⁹ obuiã xpo i aera. Vel ꝓt dici q laudat̃ xp̃s in Bcãnico vt pax. vt salus vt lux. vt gl̃ia. Pax q⁹ mediator est. Salus q⁹ redẽptor. Lux q⁹ doctor. Gl̃ia q⁹ ꝓmiator. Dicit̃ ⁊ tertio hoc festũ cãdelaria. ex eo q cãdele accẽse in manib⁹ portãt̃. Quare aũt ecclia hoc ordinauerit vt. s. in hac die cãdele accẽse in manib⁹ portẽt̃ ꝓnt assignari q̃tuor rões. Primo ppt̃ removendã errone ꝓsuetudinẽ. Romani ei olim i kalẽdis februarij ad honorẽ februe matris martis. q erat de⁹ belli. vbẽ de q̃nto in q̃ntũ annũ cuz cereis ⁊ facib⁹ tota nocte lustrabãt. vt filius suus. s. mars eis victoriã de inimicis ꝓcederet cui⁹ matrẽ tã solẽniter honorarẽt. Et illud spaciũ dicebat lustr̃. Romani etiã in februario sacrificabãt februo. i. plutoni ⁊ ceteris dijs infernalib⁹. ⁊ hoc p aiab⁹ aũcessoꝝ suorum. Ut ergo ppiciarẽt eoꝝ. nõ ⁊ eis solẽnes hostias offerebãt. ⁊ tota nocte eoꝝ laudib⁹ insistẽtes cũ cereis ⁊ accẽsis facib⁹ vigilabãt Mulieres etiã romanoꝝ vt ait Innocẽt⁹ papa bis die⁹ festũ luminariũ exercebant. qđ a quibusdã fabulis poetaꝝ originez traxit. Fuit ei q̃ pserpina fuit adeo speciosa q̃ pluto deus infernal⁹ eã ꝓcupiscẽs ipam rapuit. ⁊ deã eã fecit. Parentes aũt sui p siluas et nemora cũ facib⁹ ⁊ luminarib⁹ eã multo tpe q̃sierũt. Et istud mulieres romanoꝝ repꝛitantes cũ facib⁹ ⁊ lumiarib⁹ circumbãt. Et q̃nã difficile est ꝓsueta relinq̃re. xp̃iam de gẽtib⁹ ad fidẽ ꝓuersi difficile poterãt relinq̃re huiꝰmodi ꝓsuetudines paganoꝝ. tõq̃z sergi⁹ papa hãc ꝓsuetudinẽ in melꝰ ꝓmutauit. vt sez xp̃iam ad honorẽ scte mr̃is dñi oiãno i hac die totũ mõm cũ accẽsis candelis ⁊ bñdictis cereis illustrarẽt. vt solẽnitas q̃dẽ staret. sed alia intẽtione fieret. Secõ. ppt̃ offendã virginis puritatẽ. Illiq ei audientes virginẽ puritatã possent credere ipam purificatõe ei⁹ egusse Ut ergo oñdat̃ q̃ tota fuit purissima ⁊ splẽdida. nõ ordinauit ecclia vt luminosos cereos baiulem⁹ ac sup̃o facto dicat ecclia. Virgo bta purificatõe nõ indiges sz tota rutilas. tota splẽdes Vere ei purificatõe nõ indigebat q̃ ⁊ nõ suscepto semine ꝓceperat. et matris vtero pfectissime mũdata ⁊ scti̇ficata erat. Adeo ãt fuit i matris vtero ⁊ i aduẽtu sp̃ũsci scti̇ficata ⁊ mũdata q̃ nõ solũ aliq̃d inclinam⁹ ei ad pctũ i ea penit⁹ non remãsit sz etiã vt⁹ sanctitatis ei⁹ vsq; ad alios exteriores ꝺcebat. sz trãsfundebat. ita q̃ in alijs oẽs motꝰ carnal⁹ ꝓcupiscẽte extinguebat. Vnꝺ dicũt iudei q cũ maria pulcerrima fuerit. a nullo tñ vnq; potuit ꝓcupisci. ⁊ rõ est. q; vi⁹ sue castitatis cũctos aspicientes penetrabat. ⁊ oẽm in eis ꝓcupiscentiã repellebat. Vnde cõparat̃ cedro. q; sic cedrus sp̃ẽtes odore suo interficit. ita et⁹ sanctificatio i alijs radicabat ⁊ oẽs motus i carne serpentinos occidebat Cõparat̃ etiã murre. q; sic murra interficit vermes. sic eius sanctitas ꝓcupiscentias carnales. Et hãc ꝓrogatiuã habuit p ceteris scti̇ficatis in vtero ⁊ virginibus. quia eoꝝ sanctitas ⁊ castitas in alios transfundebatur. nec carnales motus in alijs extinguebat. Virtus aũt castitatis virginis etiã impudicoꝝ corda medullitus penetrabat. et ea que ad ipsam protinus casta reddebat. Tertio propter representandam hodiernam pcessionem. Illam Maria et Joseph ⁊ Symeon ⁊ Anna hodie honorabilem proces-

De purificatione beate marie uirginis

sionē fecerūt ⁊ puerū ihm̄ in templū p̄tauerūt. Sic ⁊ nos p̄cessionē facim⁹. ⁊ cereū accēsuz q̄ quē sig̈ficat ihs in māib⁹ baiulam⁹. ⁊ vsq; in eccl̄ias deferim⁹. Tria ei sūt in cereo. s. cera lichnis⁹. ⁊ ignis. ⁊ p̄ tria sig̈ficāt tria q̄ fuerūt in xp̄o. Nā cera sig̈ficat carnē xp̄i. q̄ nata est ꝺ̄ maria v̄gīe. sine coꝛruptōne carnis. sic apes cerā gignūt sine alterius p̄iuxtōe. Lichnis⁹ in cera latēs sig̈ficat aiaz cādidissimā in carne latētez. Ignis vo siue lumē sig̈ficat diuinitatē. q; ꝺ̄s noster ignis p̄lumēs est. vñ q̄dā sic ait. Hāc in honoꝛe pie candelā porto marie. Accipe p cerā carnē de v̄gine veram Per lumē numē maiestatis q; cacumē. Lichnus ⁊ est aia sub carne latēs p̄opima.

Quarto ppt̄ instructiōz nostrā. In hac instruimur q; si volum⁹ eē añ deū purificati ⁊ mūdi. tria in nob habere dēm⁹. s. fidē veraz actōz bonā. intētōz rectā. Nā cādela in manu accēsa est fides cū opatōe bona. ⁊ sic cādela sine lumie ꝺ̄z eē mortua ⁊ lumē p se sine candela nō lucet sz mortuū eē videt. sic ⁊ opatio sine fide ⁊ fides sine bono ope mortua eē ꝺ̄z. Lichnus⁹ aūt int⁹ in cera occultat⁹ ē intentio recta. Unde Greg. sic sit op⁹ i publico vt tñ in tētio maneat i occulto.

Quedā matrona nobil⁹ in beatā v̄gīnē maximā deuotiōez hēbat. Hec q̄ndā capellā iuxta domuz suā ꝛstruxerat. ⁊ p̄p̄riū capellanū hīns omī die missaz ꝺ̄ btā v̄gie audire volebat. Hyp̄o punctē ãt festo purificatiōis btē v̄gis. sacerdos ob q̄dā suū negociū lōgi⁹ secessit. ⁊ domia die illa missā hr̄e ñ potuit. l'vt alibi legit oīa q̄ hr̄e p̄ōat. etā vestimēta p amoꝛe v̄gis dabat. Un cū clamidē dedisset. ⁊ ad ecclesiā ire ñ possz. sine missa illā ea die manere opte bat. Heq cū plūmuz doleret. eccl̄iam p̄p̄riam seu camerā intrauit. ⁊ aī altare btē marie v̄ginis sep̄straut. Tūc subito i excessu mētis facta. videbat sibi se i q̄dā eccl̄ia pulcerrima ⁊ spectosa collocatā esse. Et respiciens vidit turbā maximā v̄ginū in eccl̄iam venīētē q̄s quedā v̄go pulcerrima ꝺya ꝺemate coꝛona ta p̄ibat. Cūq; oēs p ordinez p̄sedissent. ecce turba alia iuuenū. q; ⁊ ipi iuxta ordinē cōsederūt. Et ecce q̄dā maximū cereoꝝ fascē deferēs. cereū p̄mo v̄ginī q̄ ceteras anteibat ꝺ̄dit. ⁊ postea alijs v̄ginibus ⁊ iuuenibus tribuit. Deinde ad illā matronā venit ⁊ cereū ei obtulit. quē illa libēt accepit. Tūc p chorū respiciēs. vidit duos ceroferarios. subdiaconū. diaconū. ⁊ sacerdotē sacris īdutos vestibus ad altare p̄cedētes tāq; missaz solēnia celebrare volētes. Videbat aūt sibi q; a coluti essent vincēti⁹ ⁊ laurēti⁹. diacon⁹ ⁊ subdiaconus duo āgeli. sacerdos ãt xp̄s. Facta aūt p̄fessiōe duo pulcerrimi iuuenes i medium chorū uerūt ⁊ officiū misse alta voce ⁊ ꝺ̄uotissime inceperūt. ⁊ ceteri q̄ in choro erāt p̄sequunt̄. Cū aūt ad oblatōz ventū fuisset. regia v̄ginū ⁊ cetere v̄gines cū alijs q̄ erāt in choro cereos suos sacerdoti vt moꝛis ē flexis genibus obtulerūt. Cū ãt sacerdos illā matronā expectaret vt sibi cereū suū offerret. ⁊ illa ire nollet. misit ad eā regina v̄ginū p nūciū q; rusticitatē faceret q; sacerdotē tāꝺiu expectare p̄mitteret. Illa ãt rñdit q; sacerdos i missa sua p̄cederet. q; cereū suū sibi nō offerret. Tūc iteꝝ regia aliū nūciū misit. Cui sili⁹ illa rñdit. q; cereū sibi datū penit⁹ nulli daret sed illū ex deuotōne teneret. Regina aūt v̄ginū nūcio p̄cepit dicēs. Vade ⁊ iteꝝ eaz roga vt cereū offerat. sin aūt ip̄m de manib⁹ ei⁹ violent auferas. Cūq; nūci⁹ iuisset. ⁊ illa rogātē audire recusarz. dixit se i mādatis hr̄ē vt ip̄z ab ea violent auferret. Tūc ille cū mg̃ violētia cereū cepit. ⁊ ip̄m auferre conabat. Illa aūt fort⁹ tenebat ⁊ se viriliter defendebat Cūq; lōga fieret altricatio ⁊ hinc inde cere⁹ violēnus traheret. subito cere⁹ fractus est ⁊ medietas i manu nunci ⁊ alia medietas in manu ip̄i⁹ ꝺñe remāsit. Ad hāc igit vehemētē fractōz illa subito ad se rediit. ⁊ se iuxta altare vbi se posuerat inuenīēs cereū fractuz in manu sua repit. Heq valde admirās immēsas grās btē v̄gini reddidit q; ea sine missa illa die remanere nō p̄misit. sz tali officio interesse fecit. Illa aūt cereū diligenter reposuit ⁊ p maximis reliquijs reseruauit. Sed ⁊ oēs vt ꝺ̄z qui tūc tangebant̄ de eo a q̄cūq; detinebātur infirmitate ptinus liberabant̄.

Quedam alia matrona dum esset gra-

uida q̄dā nocte ī somnis vidit se portare qđ dā vexillū. qđ colore sanḡneo erat tinctum. Quigilās aūt ꝓtinuo sensum amisit. Quā dyabol⁹ adeo ludificabat vt videret sibi q̄ xp̄iānā fidē quā hactenꝰ habuerat int̄ mā/millas hēret. ⁊ inde ꝓtinuo exiret. Que cum nullatenꝰ curari posset in q̄dā eccīa bt̄ vgi/nis in festo purificatōnis pnoctauit. ⁊ integ/ram sanitatē recepit.

XXXVIII

De sancto Blasio.

Blasiꝰ quasi blan

dus vl blasi⁹ q̄i bela si⁹. a bela qđ est habit⁹. ⁊ syor puul⁹. Fuit enī blād⁹ p dulcedinē ꝑmonū. habu⁹ p habu⁹ v tutū. puul⁹ p hūilitatē mor.

Blasi⁹ cū oī māsuetudine ⁊ sctitate polleret xp̄iani cū ī sebaste ciuitate capadocie in epm elegerūt. Qui epatu suscepto ad diocletianī plecutōz spe/lūcā petijt. ⁊ ibi heremicaz vitam duxit. Cui aues pabulū afferebāt. ac fere ad eū vnanimit̄ ꝓfluebāt. ⁊ vsq; dū ip̄oneret manū eis bñdicēs. ñ recedebāt ab eo. Veniqz si q̄ infir/mabāt. ad eū ꝓtinuo veniebāt. ⁊ sanitatē ad integz reportabāt. Ꝑsides igit illi⁹ regiōis dū milites suos ad venādū misissz. ⁊ illi ūa nū alibi laborātes ad antr scī blasij casu p/uenissent. magnā ibidē bestiaz multitudinez añ ipm stātū repererūt Quas dū nullatenꝰ cape posset attonit⁹ dño suo nūciauerūt. q̄ statī milites plēs misit. ⁊ vt ipm cū oib⁹ xp̄i/anis ad se adduceret p̄ceptū. in ipsa āt nocte ter xp̄s ei apparuit di. Surge ⁊ offer mihi sa crificiū. Ecce aūt aduenerūt milites dicētes Egredere. vocat te plēs. Quib⁹ rñdit sctūs blasi⁹. Bñuenistis filij. nūc video q̄ de⁹ nō est oblit⁹ mei. Ꝑgēs vo cū eis nūq̄z a p̄di catōe cessauit. ⁊ cōā eis miracla multa fecit. Nūc mlier q̄dā filiū suū morētē ī c⁹ gutture os piscis trāsuersū erat ad pedes ei⁹ attulit. ⁊ vt sanaret cū lacrimis postulabat. Sctūs vo blasi⁹ sup eū man⁹ ip̄onēs orauit. vt pu/er ille. ⁊ oēs q̄ ī ei⁹ noīe aliq̄d peterēt sanitatis bñficiū obtinerēt. Et statim sanat⁹ est

Mulier q̄dā paupcula vnū solū porcū ha bēs quē ñ violēter lup⁹ rapuerat. sctūz blasiū depcabat vt sibi reddi faceret suuz porcum. Qui sctūs dixit. Mlier noli ꝓtristari red/det tibi porc⁹ tu⁹. ꝓtinuo lup⁹ venit ⁊ porcū vidue reddidit Ingrediēs vo blasi⁹ cita tē iussu ꝓncipis carceri mācipat. Alia vero die iussit plēs ip̄m sibi p̄tari quē vidēs blā dis ꝑmoīb⁹ salutauit dicēs. Bau de blasi ai ce deor. Cui blasi⁹. Bauō tu optie plēs seo ne dicas eos deos sz demōes. q̄ eterno igni cū bis q̄ eos bonorāt tradūt. Frat⁹ plēs eū fustib⁹ cedi iussit. ⁊ ī carcerē retrudi fec. Cui blasi⁹ dixit. Insensate spas p pēas tuas dei mei a me auferri amorē q̄ ipm ī me hēo cor roboratorē. Iudiēs ꝑ vidua illa cui porcus reddiderat. porcū ip̄m occidit ⁊ caput cum pedib⁹ cādela ⁊ pāe ad sctūz blasiū ꝓportā/uit Ille grās agēs comedit sibiqz dixit Un gul⁹ānis cādelā ī eccīa nois mei offeras. ⁊ ti bi ⁊ q̄cūqz ꝑ fecerit bñ erit. Qđ sp egit ⁊ sibi plpua mlta fuit. Ipe ꝑ cū eductū a carcere plēs ad deos iclinare ñ posset iussit eū in li/gno suspēdi. ⁊ carnes e⁹ cū ferreis pectinib⁹ laniari. ⁊ sic itez ī carcerē reportari.

Septē ergo mlieres seq̄ntes guttas sāḡnis colligebāt. Que mox tenēt ad deor sacrifi cū cōpellūt. Que dixerunt. Si vis vt deos tuos adorem⁹ cū reuerētia. mitte eos ad sta gnū vt ibi facieb⁹ ablutis mūdius adorare possim⁹. Let⁹ plēs efficit. ⁊ cum q̄ dixerāt adimplet. Ille vo deos arripuerūt. ⁊ eos in stagni medū piecerūt dicētes. Si dij sūt vi/debim⁹. Qđ plēs audiēs ⁊ p ira insanies. ⁊ seip̄m pcutiēs dixit ministris. Cur ñ tenuistis deos nostros vt nō mutteret in pfundū lacū. Qui dixerūt. Bolose tecū locute sūt mulie/res. ⁊ eos i stagnū piecerunt. Cui mulieres. Be⁹ ver⁹ dolos ñ patit. sz ⁊ si dij fuissent pre scisset vtiq; qđ eis facere volebam⁹. Et iratus plēs iussit plūbū liquefactū ⁊ pectines ferreos ⁊ vij. loricas igne candētes ex vna pte parari. ⁊ ex alia camiseas afferri lineas. Quo dicēte vt ex his qđ mallet eligeret vna illaz duos puulos bñs audacter cucurrit ⁊ lineas camiseas accipiēs in camino piecit.

De sancta Agatha uirgine

Pueri vo matri dixerũt. Nõ nos mat dulcissima p te relinq̃s. sz sic nos replesti dulcedine lactis. sic nos reple dulcedie regni celestis. Cuc ꝑses iussit eas suspẽdi. z carnes earũ pectinib⁹ ferreis laniari. q̃z carnes vt nix albissime erãt. z p sangne lac fluebat. Cũ aũt supplicia ũ ite ferrẽt. ag̃el⁹ dñi ad eas venit. z eas viriliter ꝓfortauit di. Nolite timere. bonus ei opari⁹ q̃ bñ incipit. z bñ ꝑficit. z a ꝓducente se bñdictõz mereť. p ꝓpleto ope. z mercedẽ accipit. p labore. z gaudiũ possidet. p mercedẽ Cuc ꝑses iussit eas depoi. z i caminũ mitti. q̃ diuinit⁹ igne extincto exierũt illese. Quib⁹ ꝑses. Iã nunc magicã artẽ dimittite. z deos nrõs adorate. Que rñderũt. Perfice qõ cepisti. quia ad regnũ celeste vocate sum⁹. Cc illę data sñia eas decollari mandauit. Que diu decollari deberẽt flexis genib⁹ adorauerũt dicẽtes. Te⁹ q̃ nos a tenebris sepasti. z ibãc lucẽ dulcissimã adduxisti. q̃ nos sacrificiuz tuũ fecisti. aias nrãs suscipe. z ad vitã eternaz facias puenire. z sic trucatis capitib⁹ ad dñm migrauerũt

Ds⁹ iussit ꝑses blasiũ sibi ꝓtari. z dixit ei. Vl'nũc adoras dos vl'ñ. Cui blasi⁹. Impie ñ timeo minas tuas age vt vis. corp⁹ ei meu penit⁹ tibi trado. Cunc iussit eũ mitti i stagnũ. Ipe vo aquã sigauit. z mox sic ẽra arida fixa pmãsit. Dixitq̃z eis. Si veri sũt dij vri oñdite vtutẽ eoz. z igredimini huc Angelsiq̃z. lxv. viri stagnũ ꝓtinuo sũt submersi. Angel⁹ ãt dñi descẽdẽs dixit ei. Egredere blasi. z coronã tibi a do patã suscipe. Cũq̃z exiisset dixit ad eũ ꝑses. Quino dcreuisti nõ adorare deos. Cui blasi⁹ Cognosce miser q̃ xp̃i fu⁹ sum. nec demões adoro. Et statim iussit eũ decollari. Ipe aũt orauit ad dñm. vt q̃cũq̃z p infirmitate guttur⁹ vl'alia q̃cũq̃z infirmitate ei⁹ patrocinia postularet exaudiri ꝓtinuo mereret. Et ecce vox d celis ad eũ venit q̃ sic fieret vt orauit. Sicq̃z ꝑnominat⁹ sctus cũ duob⁹ pueris decollat⁹ est. circa annos dñi. cclxxxij.

XXXIX

De sancta Agatha vgine

Gatha dicitur ab agyos q̃d sctus. z theos dos q̃ scta dr. Tria ei sũt sic dt Chrysb. q̃ sctũm faciũt. z illa pfecte fuerũt i ea. s. cordis mũdicia. spũsscti pnia. z bonoz opez affluẽtia. Vl'dr ab a q̃d sine. z geos tra. z theos dos q̃ da sine tra. i. sine amore terrenoz. Vl'ab aga q̃d loq̃ns. z thau cõsũmatio. q̃ ꝓsũmate. z pfecte loq̃ns q̃d ptz i suis rñsis. Vl'ab agad. q̃d est bnus⁹ z thaas supior. q̃ bnus⁹ supior. z ꝓpt illud q̃d dixit. Sũma i genuitas ẽ ista ꝛc. Vl'ab aga. q̃d solẽnis. z thau ꝓsũmatio. q̃ solẽnit ꝓsũmata. i. sepulta. q̃d ptz i angel'q̃ ea sepelierũt.

Agatha vgo igenua mente. z corpe pulcerrima i vrbe cathanẽsiũ deuz spi oi sctitate colebat. Quinctian⁹ ãt ꝓsularis silicie cũ essz ignobil'. libidinosus auar⁹. z idol'dedit⁹ beatã agathã ꝓphẽdere nitebat vt q̃ erat ignobil'cõphendẽdo nobilem timereť. q̃ libidinosus ei⁹ pulcritudine fruereť. q̃ auar⁹ ei⁹ diuitias rapet. q̃ idolatra dijs eã faceret imolare. Fecitq̃z eã ad se adduci. Que cũ adducta essz. z ei⁹ imobile ꝓpositũ cognouisset. tradidit eã cuidã meretrici noie affrodisie. z nouẽ filiab⁹ ei⁹ eusdez turpitudinis. vt p triginta dies suaderẽt ei quõ ei⁹ aim imutarẽt. Et mõ pmittẽdo leta mõ terrẽdo p aspa. sperabãt eã a bono pposito reuocare. Quib⁹ bta agatha dixit. Ẽ mea supa petrã solidata ẽ. z i rpo fundata. vba vestra vẽti sũt. pmissiões vestre pluuie sũt. troces vẽ flumia sũt. Que q̃ntũuis impugnãt fundamẽtũ dom⁹ mee cadere nõ valebit. Hec ãt dicẽs flebat q̃ndie. z orabat sinẽs ad martyriũ palmã pueire. Videns igr affrodisia ipam imobilẽ pmanere dixit q̃nciano. Facili⁹ pñt saxa molliri. z ferrũ i plũbi molliciẽ puerti. q̃z ab intẽtõe xpiana mẽs istius puelle puerti seu reuocari. Cc q̃nctian⁹ fec eã ad se adduci. z ait illi. Cui⁹ ꝓditiõis es. Cui illa. Nõ solũ ingenua sed z spectabil' genere vt omnis parentela mea testatur. Cui quinctianus. Si ingenua es cur moribus te seruilem ꝑsonã habere oñdis. Illa rñdit. Quia ancilla xpi sum nõ seruilẽ me exhibeo ꝑsonã. Quinctianus dixit. Si te ingenuam dicis. quõ ancillã asseris. Illa rñdit. Sũma inge

nuitas ista est iq̃ fuit⁹ xp̃i cõprobat. Quin
cian⁹ dixit. Eligeq̃ uolueris. aut sc̃z diis sa
crificare. aut diuersa supplicia sustinere. Cui
agatha. Sit tal' uxor tua. q̃lis fuit ven⁹ dea
tua. & tu talis sis qualis fuit de⁹ tuus iupiter
Tũc q̃ncian⁹ iussit eam alapis cedi dicens.
In iniuriã iudicis noli temerario ore gar
rire. Agatha rñdit. Oportet uiz prudẽtem
ad tantã stulticiã deu olutũ. ut illos dicas de
os tu os esse q̃z uitã nõ cupias tuã ꝓrogem
uel te imitari. ut dicas tibi iniuriã fieri si eo
ruas exẽplo. Illã si diis tuis sunt bonum tibi
optauit. Si aũt execraris eoꝝ ꝓsortia mecuꝫ
sentis. Quincian⁹ dixit. Quid mihi ỹborum
superfluus cursus. aut sacrifica diis. aut te fa
ciam diuersis supplicijs interire. Agatha re
spõdit. Si feras mihi ꝓmutas. audito chri
sti noie mãsuescũt. Si ignẽ adhibeas ꝺ celo
mihi rorẽ salutiferũ angl' mistrabũt. Si pla
gas ut' tormẽta igeras habeo spũm sctũm p
quẽ ꝺspicio uniuersa. Tũc iussit eaꝫ
tradi ad carcerẽ. q̃ uoce eũ publica ꝓfunde
bat. Ad quẽ letissime & gliant' ibat. & q̃si ad
epulas iuitata agonẽ suũ dño cõmẽdabat.
Sequenti die dixit ei q̃ncian⁹. Abnega xp̃m
& adora ꝺos. Quẽ cũ renueret iussit eã i ecu
leo suspẽdi & torq̃ri. Dixitq; agatha. Ego in
bis penis ita delector sic̃ q̃ bonũ nũciũ audit
aut q̃ uidet quẽ diu desiderauit. aut q̃ mltos
thesauros iuenit. Nõ ei ꝑt triticũ in horreũ
poni nisi teca ei⁹ fuerit forte ꝑculcata & in pa
leas redacta. Sic aĩa mea nõ ꝑt ũrare ei pa
radisũ cũ palma martyrij nisi diligẽt̃ feceris
corp⁹ meũ a carnificib⁹ attrectari. Tũc ira
tus q̃ncian⁹ iussit ei⁹ mãmillã torq̃ri & tortã
diutissime iussit abscidi. Cui agatha. Impie
crudelis & dire tyrãne nõ es ꝓfusus amputare i femia qõ ipe i mrẽ suxisti. Ego habeo
mãmillas itegras ĩ⁹ in aĩa mea. ex qbus nu
trio oẽs sensus meos q̃s ab infantia dño cõ
secraui. Tũc iussit eã i carcerẽ reci
pi. phibẽs ingressum medicoꝝ. & panẽ l' aquã
sibi ab aliq̃ mistrari. Et ecce circa mediã no
ctẽ venit ad eã q̃dã senex quẽ ãncedebat pu
er lumis portitor. diuersa secũ ferẽs medica
mẽta & dixit ei. Licet ꝓsularis insan⁹ tormẽ
tis te afflixerit. tu eũ tuis rñsis ampli⁹ afflixi
sti. Et q̃ ubera tua torserit. q̃ illi⁹ ubertas in
amaritudinẽ ꝓuerterẽt. Et q̃niã ibi erã q̃ñ hec
patiebaris. uidi q̃ mãmilla tua ꝑt cura q̃ sa
lutis suscipe. Cui agatha. Medicinã carna
lẽ corpi meo nũq̃z exhibui. & turpe ẽ ut q̃ tã
diu ỹu aui nũc pdã. Dixit ei senex. Filia ego
xp̃ian⁹ sum. ne uerecũderis. Cui agatha. Et
uñ uerecũdari possũ. cũ tu sis senex & gñde
uus. ego ỹo ita crudeliter lacerata q̃ nemo
de me possit ꝓcipe uoluptatẽ. Q̃z ago tibi gr̃
as dñe pat̃. q̃ solicitudinẽ tuã mihi ipẽdere
dignat⁹ es. Cui ille. Et q̃re nõ ꝑmittis ut curẽ
te. Agatha rñdit. Quia bẽo dñm ihm xp̃m
q̃ solo ỹbo curat oĩa. & ꝑmone restaurat uni
uersa. Ꝺ si uult ꝑt me ꝓtinuo curare. & subri
dẽs senior dixit. & ego ap̃l's ei⁹ sum. & ipse me
misit ad te. & in noie ei⁹ scias te esse sanatam.
Et ꝓtinuo petr⁹ ap̃l's disparuit. & pcidẽs be
ata agatha grãs agẽs iuenit se undiq; sana
tã & mãmillã suo pectori restitutã. Cũ ergo
ex imẽso lumie custodes triti aufugissent. et
aptũ carcerẽ reliq̃ssent. rogabãt eã q̃dam ut
aberet. Absit inq̃t ut fugiã. & coronã patiẽtie
pdam & custodes meos tribulatõib⁹ tradã.
Post dies q̃ttuor dixit ei q̃ncianus
ut deos adoraret ne gũnora supplicia sustine
ret. Cui agatha. Uerba tua fatua sũt & ꝩ
na. aerẽ maculãna & iniq̃. Qui ser sine intelle
ctu quõ uis ut lapides adorẽ & deũ celi q̃ me
sanauit dimutã. Quincian⁹ dixit. Et quis te
sanauit. Cui Agatha. Christ⁹ fili⁹ dei. Quin
cian⁹ dixit. Iteꝝ tu xp̃m audes noiare quez
ego nolo audire. Agatha dixit. Quamdiu
uixero xp̃m corde & labijs ẽ uocabo. Quinci
anus dixit. Illũc uidebo si xp̃s te curabit. Et
iussit testas fractas spargi. & sub testas car
bones ignitos mitti & ipam desup nudo cor
pore uolutari. Qõ cũ fieret ecce tremor⁹ mi
mi⁹ fact⁹ est. q̃ totã ciuitatẽ ita cõcussit ut ps
coruẽs duos ꝓsiliarios q̃nciani opprimerꝫ
& omnis populus ad eum concurreret con
clamãs q̃ ꝓpter iniustũ agathe cruciatũ ta
lia paterentur. Tunc quincianus ex una ꝑ
te tremotũ ex alia seditionẽ ꝓpli metuens. ip
saꝫ ite ĩ carcerẽ recipi iussit. ubi sic oratione di

cens. Dñe iesu xpe q̄ me creasti ⁊ ab infātia custodisti. q̄ corp⁹ meū a pollutiōe tuasti. ⁊ a me amore secli abstuliſti. ⁊ q̄ tormenta me vicere fecisti. ⁊ in eis virtutē patiē tribuisti. accipe spūm meū ⁊ ubi me ad tuā miam pueire. Dec cū oraſſz cū igēti voce spūm tradidit circa an nū dñi cclij. sb daciano alīs decio impatore

Cū āt fideles cū aromatib⁹ corp⁹ eius ꝑdirēt ⁊ i sarcofago collocarēt q̄dā iuuenis sericis indut⁹ cū pl⁹q̄z cētū viris pulcerrimis ⁊ ornatis ac albis indutis. q̄ nūq̄z in ill'ptib⁹ vi si fuerāt. ad corp⁹ ei⁹ veīt. ⁊ tabulā marmore am ad caput ei⁹ ponēs ab ocul'oīm statī diſ paruit. Erat āt in ꝑdicta tabula scptū. Dēte scīaz spōtaneā hono⁊ē do ⁊ patrie libatōem Q̄d sic intelligī. Dēte scīaz būt. spōtaneā se obtulit. hono⁊ē do dedit. ⁊ patrie liberatōz fe cit. Et sb miracl'o diuulgato etiā gēules ⁊ iu dei sepulcr⁹ ei⁹ plurimū venerari ceperunt

Quīcian⁹ āt dū ad e⁹ iuestigādas diuitias ꝑgit. duob⁹ eqs inē se hemitū dātib⁹ calceſ q̄z ta ctātib⁹. vn⁹ eū morsu appetijt. alē calce p cussum i fluīe ꝓiecit. ita q̄ corp⁹ ei⁹ nusq̄m potuit inueīri.

Reuoluto āno circa diē na talis ei⁹ mōs q̄dā marin⁹ circa citatē rupt⁹ eructauit icēdiū. q̄d q̄ tonītēs d mōte dscēdēſ ⁊ saxa trāq̄z ligfaciēs ad vrbē cū magno im petu veiebat. Cuc paganor mlt'tudo dscē dit d mōte. ⁊ ad sepulcr⁹ ei⁹ ꝓfugiēs veluz vñ cooptū erat sepulcr⁹ arripuit. ⁊ ipm statuit ꝓ ignē. statiq̄z i die natal'ipi⁹ ýgis ignis ste tit ⁊ vltra villaten⁹ ñ ꝓcessit.

De hac ýgine dt amb. in ꝑfatōe. O felix ⁊ iclita ýgo q̄ me ruit dñi ꝓ laude fidei martyris sanḡnē clari ficare suū. O illustris ⁊ gl'iosa gemino illu/ strata decore. q̄ inē tot tormēta aspa cunctis ꝓlata miracul'. ⁊ mystico pollens suffragio apli meruit visitatōe curari. Sic nuptam xpo suscepērūt etbera. Sic humādi art⁹ gl'i osa fulgēt obsequia vbi angl'oz chor⁹ scīratez mētis ⁊ patrie indicat liberationē.

XL.

De sancto Vedasto

Vedast⁹ quasi uere dās est⁹. q̄ ve sibi dedit est⁹ afflictōis ⁊ pnīe. Vel q̄si ve distās q̄ ve eīnū ab eo di/ stat. Ihā dānati sp dicēt. ve scz q̄ deū offēdi. ve q̄ dyabolo ꝓsensi. ve q̄ nat⁹ fui. ve quia mori nō valeo. ve q̄ tā male torq̄or. ve quia nūq̄z liberabor.

Vedast⁹ a btō remigio i atrabatēsē epm ordinat⁹ fuit. Qui cū ad portā ciuitatis pueīssz. ⁊ ibiđ duos pau pes vnū cecū ⁊ alīū claudū petētes elemosy nā repissz dixit eis. Argētū ⁊ auz̄ n̄ est mihi. q̄d āt hēo vob⁹ do. Et fcā oratōe vtrosq̄z sana/ uit. Cūq̄z āt in q̄dā eccīa derelicta. vepribus opta lup⁹ bitaret. eid ꝓcepit vt inde fugeret. nec vltra illuc redire auderet. Q̄d ⁊ factū ē. Be niq̄z cū vbo ⁊ ope mlt'os ꝓuertissz. q̄dragesi mo āno sui epat⁹ vidit colūnā igneaz. a celo vsz i domū suā descēdētē. Qui finē suū adeſ se ꝓsideās p⁹ modicū i pace q̄euit. circa an nū dñi q̄ngētesimū q̄nq̄gesimū. cū āt corp⁹ ei⁹ trāsferret audomar⁹ ꝑ semo cec⁹ dolēs q̄ corp⁹ epi videre nō potat mox lumē recepit sz postmodū ad votū suū lumē amisit

XLI

De sancto amando.

Mād⁹ dicitur q̄ amabil' fuit. Dūt ei tria i se q̄ faci/ unt hoiem amabilē. Domū est societas gta Prouer. xviij. Vir amabil' ad societatē ma gis amic⁹ est q̄z frater. Decōmē puersatiōis honestas. ⁊ sic dr de hester. ij. q̄ oīm oculis amabilis videbat. Tertiū est pbitatis vtuo sitas. ij. Pe. ii. Saul ⁊ Jonathas amabiles ⁊ decori.

Mand⁹ ex nobilib⁹ pentib⁹ ortus mona sterū intrauit. Qui duz p monasterū ābularet q̄ndā mart/ mū ꝑpētē inuēit quē statī virtute crucis ⁊ oratō/ ne ad foueā vñ exierat redire coegit nūq̄z in de exiturz. Venies āt ad sepulcr⁹ sci martini annis. xv. ibi māsit cilicio idut⁹ ⁊ aq̄ ⁊ pane or deaceo sustētat⁹. Dō Bdū romā iuisset et in eccīa sci petri i oratōe pnoctaret. custos eccle sie ipm irreuerēter foras eiecit. Qui duz ad ammonitōz sci petri qui sibi ante fores ec/ clesie dormiēti apparuit ad gallias iuisset. et

ibidē regē dagobertū p̄ suis crimib⁹ increpa ret. irat⁹ rex eū ō suo regno eiecit. Venitq; cū rex filiū nō habēt et oīōe fetā ad dñm filiū ha buisset. cogitare cepit a q̄ infantē suū faceret baptizari. Veritq; in mētē ei⁹ vt ab amādo eū baptizari faceret. Quesito igr amādo et ad regē adducto. rex ad pedes e⁹ p̄strauit ro gauitq; vt sibi idulgerē. et filiū suū quez sibi dñs dederat baptizarē. Ille vo p̄mā petitōz benigne p̄cessit. sz sectarib⁹ negociis iplicari metuēs. sc̄dāz renuit et absessit. Tādē vici⁹ p̄cib⁹ ānuit voto regis Quē cū baptizarz ta centib⁹ cūctis infans rūdit amē. Ipō hoc rex ipm in traiectēsem ep̄m sublimari fec̄ Qui cū a plerisq; vbū p̄dicatōis p̄tēni videret. i va sconiā iuit. vbi cū q̄dā loculato⁹ vba ei⁹ irri deret. a demōe arripit. et pp̄ris dētib⁹ se dis cerpēs q; viro dei iniuriā fecerit p̄fitet. et stati miserabilit mort. Cū aūt q̄dā vice man⁹ lauaret. q̄dā ep̄s aquā illā seruari fec̄ de q̄ q̄dā cec⁹ postmodū curat⁹ fuit. Cū i q̄dā loco ō volūtate regis mōasteriū p̄struere vellet. q̄dā ep̄s p̄me ciuitatis molestē sustinēs misit famulos suos. vt aut ipm occi derēt vl inde eijcerēt. Qui venientes eidē do lose dixerūt vt secū pget. et sibi locū aptuz ad monasteriū oūderet. Ille aūt malicīā eoz p̄ cognoscēs. vsq; ad cacumē mōtis vbi eum occidere cupiebāt cuz eis iuit. eo q; multum martyrū affectaret. Et ecce tāta pluuia et tēpestate mōs tegit vt se mutuo videre non possent. et iā se mox putātes p̄strati veniam postulabāt. et vt eos viuos abire p̄mitterē ex orabāt. Qui oroz effudit. et serenitatē maxi mā ipetrauit. Ille ergo ad p̄pria redierūt et sctūs amād⁹ euadēs. et multa alia miracla fa ciens in pace q̄euit. Floruit circa annū dñi. dclij. tpe eraclij.

XLII

De sancto Valentino

Valentinus dicitur quasi valoz tenēs. Best i sctitate p̄ seuerās. vl dr valētin⁹ q̄si valēs tyro. i. miles xp̄i. Mobiles dr valēs q̄ nūq; cedit. fortē ferit. se valēter defendit. potent vincit. sic valētin⁹ nō cessit martyrū vitādo. p̄cussit ydolatriā euacuādo. defendit fidē cōmunicando. vicit patiendo

Valētin⁹ reuerēdus p̄sbr fuit quem claudi⁹ impator ad se adduci faci ens interrogauit dicēs. Quid ē va lētine. cur amicicia nrā nō frueris. vt dos no stros adorās supstitoz tue abijcias vanitatis Cui valētin⁹. Si grāz dī scires. ista neq̄m diceres. sz ab ydol aim reuocares. et deū q̄ ē in cel adorares. Tūc q̄dā q̄ claudio astabat dixit. Quid vis dicere valētine ō sctitate do rū nroz. Cui valētin⁹. Ego nil ō eis dico. ni si q; fuerūt boies miseri. et oī imūdicia pleni. Ad quē claudi⁹. Si xp̄s ver⁹ dr̄s ē. cur mihi nō dicis q̄ dez ē. Cui valētin⁹. Vere xp̄us sol⁹ est dr̄s i quē si credideris aīa tua saluabit respublica aūt gebit. oīm inimicoz tibi victo ria p̄cedet. Rndēs aūt claudi⁹ astātib⁹ dixit. Viri romani audite q̄z sapienē et recte loq̄t hō iste. Tūc dixit p̄fect⁹. Seduct⁹ ē impator Quō deserem⁹ q̄ ab infantia tenuim⁹ et tē coz claudij imutatū ē. Tradit aūt cuidā pnci pi in custodiā. Et cū i domū ei⁹ duct⁹ fuisset dixit. Bñe ibu xp̄e vez lumē illumia domū istā vt te vez deū cognoscāt. Cui p̄fect⁹ Ver roz te dicētē q; xp̄s ē lumē. Equidē si filiā me am diu cecā illumiauerit faciā quecūq; p̄ce peris. Tūc valētin⁹ oās ei⁹ filiā cecā illumi nauit. et oēs de domo sua cōuertit. Tunc impe rator valentinū decollari p̄cepit circa an num dñi. cclxx.

XLIII

De sancta Juliana

Uliana dū eulo gio p̄fecto nicomedie despōsata eēt et nollet sibi aliquatenus copulari nisi recipet fidē xp̄i. iussit eā pater su⁹ expolia ri et gr̄uissime cedi ac ipi p̄fecto tradi Cui p̄fec⁹ ait. Dulcissima mea iuliana cur me ita d̄ lusisti. vt me sic renuerēs. Cui illa. Si tu ado rauer⁹ deū meū acq̄escā tibi. alioq̄n nūq̄m dñs me⁹ eris. Cui p̄fect⁹. Bñā mea Bfacē re nō possū. q; impator amputari facet ca put meū. Cui iuliana. Si ita times impato

rem mortalē. quō vis vt impatorē ñ timeaz
imortalē. Fac q̄cq̄d vis q: me decipe nō va
lebis. Cūc pfect⁹ iussit eā gr̄uissime v̄gis cedi
z dimidia die p capillos apēdi z plūbū liq̄
factū in capite ei⁹ fundi. Qđ cū nihil ei no
cuisset ipam cathenis ligauit. z i carcerem re
clusit. Ad quā venit diabol⁹ i spē angl̄i dicēs
Juliana ego sū angel⁹ dñi. q̄ me ad te misit.
vt te debeā cōmonere vt dijs sacrifices ne tā
diu crucieris. z tā mala morte moriaris. Cui
iuliana flēs orauit dicēs. Bñe de⁹ me⁹ ne p
mittas me ptre. sz oñde mihi q̄s est iste q̄ mi
bi talia psuadet. Facta q̄z est ad eam vox vt
ipm aspicēderet z q̄s essz ipm cogerz pfite
ri. Que cū eū tenuissz z q̄s essz ipm interro
gasset. dixit ei q̄ demō eēt. z q̄ ad eā decipien
dā pat⁹ su⁹ ipm misisset. Cui iuliana. Et q̄s ē
pat⁹ tu⁹. Rñdit beelzebub q̄ ad oīa mala nos
dirigit. z fac nos g̃uit v̄berari q̄tiēs a xp̄ianis
fuerim⁹ superati. z iō scio q̄ malo meo huc ve
ni. q: te superare nō potui. Inē alia q̄ pfessus
est dixit. q: tūc maxīe a xp̄ianis elōgabat̄ qñ
in ysterijs dñici corpis agebat̄. z qñ orōes et
p̄dicatiōes fiebāt. Cūc iuliana manibus re
trorsum ipm ligauit. z ad terrā ipm dūciens
cū cathena q̄ erat ligata ipm durissime v̄be
rauit. Qđ yabol⁹ vo clamās rogabat eam di
cens. Bñā mea Juliana miserere mei. Cūc
iussit pfect⁹ vt iuliana d̄ carcere educeret. et
exīēs trahebat p⁹ se demonē alligatum. Be
mon aūt rogabat eā dicēs. Bñā mea iulia
na noli ampl⁹ d̄ me ridiculū facere. Nō ei
potero vltra in quēpiā p̄ualere. Christiani
dicūt mīsericordes eē. z tu nullā de me miseri
cordiā habes. Dicq̄z p totū forū ipm traxit z
postea in q̄ndā latrinā ipm p̄iecit. Cū
aūt ad pfectū puenisset. in q̄dā rota adeo ē er
tēsa q̄ oīa ei⁹ ossa vsq̄z ad medullas extitum
sūt pfracta. Angel⁹ aūt dñi rotā minuēs. ip
sam z momēto sanauit. Qđ videtes q̄ aderāt
crediderūt z statim decollari sūt viri q̄ngēti.
z mulieres. cxxx. Deinde cū in q̄ndaz ollam
plūbo liq̄facto plenā missa fuisset. sz plūbum
velut tēpatū balneū factū essz. maledixit pfe
ct⁹ dijs suis q̄ vnā puellā punire nō poterāt
q̄ tantā iniuriā eis irrogabat. Cūc iussit eaz
decollari. Que dū ad decollādū duceretur.
demō quē v̄berauerat in spē iuuenis apparēs
clamabat dicens. Nolite ei pcere q̄niā deos
vr̄os vituperauit. z me hac nocte v̄berauit. red
dite ergo sibi qđ meruit. Cūq̄z iuliana pau
lulū oculos apuisset vidēt q̄s essz q̄ talia loq̄
rēt. dīmō aufugiēs exclamauit. Heu heu me
miserū adhuc puto q̄ me velut capere z ligare

Cū ergo bt̄a iuliana decollata fuisset pfect⁹ nauigās i mari cū. xxxiij. viris orta tēpe
state submersus ē. Hoc aūt corpa cuz mare
iactasset a feris z auib⁹ sūt comesta

XLIIII

De cathedra scī petri apli

Cathedra triplex

Cē dr. s. regal'. ij. Reg. xxiij. Quando se
dēs in cathedra ꝛc. Sacerdotal'. j. Re. j. Pe
li sacerdote sedēte sup sellā ꝛc. Magistralis
Matth. xxiij. Sup cathedrā moysi ꝛc. Bea
tus ergo petr⁹ sedit i cathedra regali. q: fuit
ꝑnceps oīum regū. Sacerdotali. q: fuit pa
stor oīz clericoz. Magistrali. q: fuit doctor
oīm xp̄ianoz

Cathedra scī petri ab eccīa festiue
colit. q: tūc bt̄us petr⁹ apō antiocb
iam i cathedrali honore sublimat⁹
fuisse p̄hibet. Hb⁹ aūt solēnitatis institutio
q̄druplicē cām hr̄ē videt. Quia cā ē. Cū eim
bt̄us petr⁹ apō āntiochiā p̄dicaret. Theophi
lus ꝑnceps ciuitatis illi⁹ dixit ei. Petre q̄ rō
ne ꝑplm meū subuertis. Cū ergo petr⁹ sibi fi
dē xp̄i p̄dicaret. ille eū vinclāri fec. z sine cibo
z potu eū manere p̄misit. Sz cū petr⁹ iā pe
ne deficeret resūptis tñ virib⁹ eleuās oculos
ad celū ait. Jhu xp̄e miseroz adiutor adiu
ua me i hijs tribulatōib⁹ d̄ficiētē. Cui dñs re
spōdit. Petre credis te derelictū a me. Sed
bonitati derogas si talia ꝓ me dicere nō for
midas. Dixesto ē q̄ tue subueniet misērie. Au
diēs aūt paul⁹ d̄ carceratōe petri ad theophi
lū venit. z sei mītis opib⁹ z artib⁹ summum
opificē eē asserūt. Ligna z tabulas se scire
sculpe. xēiora pīgē. z mīta alia idustrie ope
rari dixit. Qui a theophilo obnixe rogatus
vt ei⁹ curia secū ꝓsistat. Euoluto paucis di

De cathedra sancti petri apli

ebus paul⁹ ad petr⁹ abscōse i carcerē ūroiunt ¶Quē vidēs pene mortuū ⁊ plūptū amarissi me flere cepit ⁊ i āplex⁹ ei⁹ q̄si flēdo ōficiebat ⁊ pr̄ūpēs sic inq̄t. ¶O petre frat̄ me⁹. gl̄a mea gaudiū meū. dimidiū aīe mee meo introitu resume vires ¶Tūc petr⁹ oc̄los aperiēs. ⁊ ip̄z cognoscēs lacrimari cepit ꝛz sibi loq̄ ñ potuit. ⁊ accurrēs paul⁹ vir os ei⁹ aperuit. ⁊ impo nens cibū ip̄m refocillauit. ¶Cū āt petr⁹ ci bo ꝓfortat⁹ fuisꝛz. accurrēs in oscula ¶Pauli ruit. ⁊ ambo plurimū fleuerūt. ¶Paul⁹ autē occulte rediēs theophilo dixit. ¶O bone theo phile ma ḡ est gl̄a tua. ⁊ curialitas tua bone statis amica. ¶Beboneſtat multa bona exi guū malu ꝛz. remiscere q̄d feciſti illi deicole q̄ ōr petr⁹. velut eē aliq̄d magnū. ¶Dannosus. deformis. macie ꝓsumpt⁹. p oia vilescit. solo ꝑmone clarescit. ⁊ talē te decet i carcerem po nere. ¶Qui pot⁹ si libꝫtate solita fruezet. possꝫ tibi i aliq̄ vtilioz eē. ¶Hā sic̄ de illo boies q̄daz aiūt. infirmos sanat. mortuos suscitat. ¶Cui theophil⁹. ¶Fabulosa sunt ista paule q̄ dicis q̄z si mortuos suscitare posset. ⁊ seipm de car cere liberaret. ¶Cui paul⁹. ¶Sic̄ xp̄s su⁹ a mor tuis resurrexit vt dicūt. q̄ tñ de cruce descēde re noluit. sic petr⁹ vt aiūt ꝫ exēplo se ñ libꝫat ⁊ pat̄i p̄r̄po nō formidat. ¶Cui theophil⁹ ¶Sic ergo ei vt filiū meū iā p. xuij. annos mortuū resuscitet. ⁊ incolumē eū reddā ⁊ liberū. ¶Ingrediēs igit̄ paul⁹ dixit. quō resuscitatōz filij p̄ncipis spoponderisset. ¶Cui petr⁹. ¶Rē grādē paule p̄misisti. ſz dñi vtute facillimā. ¶Qz cū petr⁹ eductus de carcere monumēto a pto p eo oraſſet cōtinuo resurrexit. ¶Qz pene p oia verisile nō videt. vt aut paulus būana astu tia se talia fabrilia scire ꝓponere fingerꝫ. aut vt sn̄ia iuuenis p q̄tuordecim ānos suspen sa fuisset. ¶Tūc theophil⁹ ⁊ vniuersus popu lus āthiochie ⁊ alij q̄z plures dño credidērūt ⁊ gl̄iosam eccl̄iaz fabricauerūt. ¶In cui medio excelsam cathedrā collocauerūt. ⁊ petr⁹ vt ab oīb⁹ videri ⁊ audiri possꝫ exaltauerūt. ¶In q̄ septē annis sedit. ¶Qz postmodū veniens ro mā in romana cathedra sedit. xxv. ānis. ¶Be p̄mo tñ bonore eccl̄ia celebrat. q̄z tūc p̄mo p̄/ lati eccl̄ie ceperūt loco. potestate. ⁊ noie sublimari. ¶Tūc ergo ipletū est illō q̄d legit̄ i psal mis. ¶Exaltēt eū in eccl̄ia ⁊c. ¶Et notandum q̄ tripler est eccl̄ia i q̄ beat⁹ petr⁹ fuit exaltat⁹. s. eccl̄ia militātiū. malignātiū. ⁊ triūphātiū. ¶In hāc triplicē eccl̄iam exaltat⁹ est p̄m triplicē fe stiuitatē quā ōr ipo eccl̄ia celebrat. ¶Est enī ex altat⁹ in eccl̄ia militātiū eidē p̄sidēdo ⁊ eam i aīo in fide ⁊ moꝛib⁹ laudabiliť regēdo. ⁊ hoc q̄ntū ad solennitatē bodiernā q̄ ōr cathedra q̄z tūc sup antiochenā eccl̄iaz pontificatū acce pit ⁊ eā septē annis laudabiliť rexit. ¶Secōdo ē exaltat⁹ in eccl̄ia malignātiū. ip̄am. s. dissipā do. ⁊ eā ad fidē q̄uertēdo. ⁊ hꝫ p̄tinet ad scōdaz festiuitatē q̄ ōr ad vincula. tūc ei malignāti um eccl̄iam dissipauit. ⁊ mltos ad fidē q̄uer tit. ¶Tertio est exaltat⁹ in eccl̄ia triūphantiū i ip̄am felicit̄ introeūdo. ⁊ hꝫ q̄ntū ad tertiā so lennitatē q̄ est passiōis ei⁹. q̄z tūc eccl̄iam triū phātiū introiit. ¶Notādū ēt q̄ plib⁹ aliis rōib⁹ eccl̄ia ter in āno ꝺ eo festiuitatē fac̄ s. ppt̄ p̄uilegiū. ppt̄ officiū. ppt̄ bñficiū. ppt̄ de bitū. ⁊ ppt̄ exēplū ¶Propt̄ p̄uilegiū q̄nq̄ beat⁹ petr⁹ ab aliis ap̄lis in trib⁹ fuit p̄uilegiat⁹ p pter q̄ tria p̄uilegia eccl̄ia ter in anno eū bo noꝛat. ¶Fuit enī p ceteris dignioꝛi autoritate q̄nq̄ p̄nceps ap̄lōꝛ extitit. ⁊ claues regni ce lōꝛ accepit. ¶Seruēnoꝛi amoꝛe. cū maioꝛe et feruoꝛe ip̄m dilexit q̄z ceteri. sic in multis lo cis euāgelii manifestat̄. ¶Et efficacioꝛi vtute ¶Nam ad vmbrā petri vt legit̄ iu actib⁹ sana bant infirmi. ¶Secōdo ppt̄ officiū. ¶Pe enī officiū p̄latōis sup vniuersam eccl̄iam būit. ¶Et iō sic̄ petr⁹ fuit p̄nceps ⁊ p̄lat⁹ totī eccl̄ie q̄ diffusa est in trib⁹ ptibus mōi. s. asia. affri ca. ⁊ europa. ita eccl̄ia ter in anno celebrat fe stum ei⁹. ¶Tertio ppt̄ bñficiū. q̄z ipe q̄ ptā/ tem accepit ligādi atq̄z solu ēdi. liberat nos a tribus generib⁹ peccatoꝛ. s. cogitatōis. locu tionis. ⁊ opationis. Vel q̄ō in deū. q̄n pri mū q̄ in nos peccauim⁹. Vl̄ istud bñficiuz pōt esse triplex bñficiū aliud q̄ō vtute clauiꝫ um pctōꝛ in eccl̄ia p̄sequēt̄ ¶Primū est absolutī onis a reatu oñsio ¶Secundū pene sempiter nalis in tempalē cōmutatio. ¶Tertiū pene tē poral̄ p̄m ptē relaratio. ¶Et ppt̄ hꝫ tripler bñ/ ficiū sanct⁹ petr⁹ est tripliciter honorandus

De cathedra sancti petri apli

Quarto ppt debitū. qz ei ipse triplicit̄ pauit ⁊ pascit nos. s. vbo. exēplo. ⁊ tpali subsidio. si ue oīōis suffragio. tō obligamur vt ipm triplicit̄ honorem. Quīto ppt exēplū vt nullꝰ pctōr desperet. etiā si tertio sicut petr⁹ deū negauerit. si tñ eū sic ipe velit cozde ore ⁊ opere ꝓfiteri. ¶ Sedā cā institutōis est hꝫ. q̄ dē de itinerario clemētis ē sūpta. Cū enī petrus vbū dei pdicās anthiochā appropinq̄ret. oēs de ciuitate illa et obuiauerūt nudis pedib⁹ pgētes. cilicijs se induētes ⁊ caput puluere aspgētes. agētes pniam q̄ deū simonē magū ꝓsensissent. Petr⁹ vo eoz pniam vidēs grās deo egit. Tūc illi obtulerūt ei omēs infirmatos lāguoribꝰ ⁊ demoniꝭ fatigatos. q̄s dū petr⁹ a se ponī iussisset. ⁊ sup eos nomē dñi inuocasset. imēsum lumē ibidē apparuit et oēs pnūs sūt sanati. currētes ⁊ osculātes vestigia scī petri. Tūc ītra septē dies plꝰ q̄z decē milia hoīum baptisma susceperūt. ita vt theophilꝰ princeps ciuitatis illi⁹ domū suā in basilicā fecerit ꝓsecrari. ⁊ ibidē petro excelsaz cathedrā collocari. vt ab oīb⁹ videret ⁊ audiret. Hec istud ꝑriū est his q̄ supi⁹ dicta sunt Potuit ei fieri q̄ petr⁹ p patrōz pauli a theophilo ⁊ toto ꝓpl'o magnifice sit susceptꝰ. Hz recedēte petro symō magꝰ ꝓpīm puerit. ⁊ ꝑ petꝝ ḡuit in citaut. Postmodū vo pniam agēs vtꝝ honorabilit eū recepit Hoc aūt festū de incathedratōe bti petri ꝓsueuit appellari festū epulaꝝ beati petri. ⁊ hinc tenuis ratio sumit institutōis hui⁹ festi. Consuetudo ei fuit antiq̄t⁹ gētiliū vt ait magister Johes beleth singulis āīs in mēse februario certo die epulas offerre sup tumulos parentū suoꝝ. ⁊ eas de nocte dēmones cōsumebant Hōi aūt ab aīab⁹ circa tumulos errātibus q̄s vmbras vocabāt vastari putabāt. Volebāt ei antiq̄ dicere. vt idē ait q̄ q̄n ī humanis corpib⁹ sunt dicūt aīe. i. inferis manes. spūs vo vocabāt q̄n ad celos ascēdebāt. vmbras q̄n recēs erat sepultura. siue q̄n circa tumulos errabāt. Hec aūt ꝓsuetudo de ipīs epul' vix a xpianis potuit extirpari. Vō scī pres antēdentes ⁊ hꝫ penit⁹ extirpare volētes. festū de incathedratione beati Petri. tum de illa que fuit Rome. tum de illa que fuit Antiochie statuerūt. illo scilicz eodem die q̄ talia fiebāt. vnde ab illis epulis adhuc ab aliquibus festū beati petri epulaꝝ vocat Quarto instituta est ppt reuerentiā corone clericalis. Notandū enī q̄ iuxta aliqꝝ traditōz corona clericoꝝ hic pmo sumpsit initiū Nam dū petr⁹ anthiochie pdicaret in ꝓtumeliam noīs xpiani summitatē ei⁹ capitis abrasert. Quod quidē postmodū totū clero traditur in honorē. qđ pr̄po apl'oꝝ pncipi in ꝓtumeliam fuerat irrogatū Circa aūt ipam coronā clericoꝝ tria attenduntur. s. capitis abrasio. capilloꝝ detrūcatio. ⁊ forme circulatio. Abrasio aūt in supioze pte capitis fit triplici rone. quaꝝ duas assignat dyonisi⁹ i ecclīastica hierarchia dicēs. Detonsio capilloꝝ signat mundā ⁊ nō formabilē vitam Ad capilloꝝ etiā detonsionē siue capitis abrasiōez tria sequunt. s. mūdicie cōseruatio. deformatio. ⁊ denudatio. Mundicie cōseruatio. q̄a ex capillis sordes in capite aggregant̄ Deformatio. quia capilli ad ornatū sunt. Significat ergo tonsura mundā ⁊ nō formabilē vitā. hoc est q̄ clerici debēt habere mundiciam mētis interius. ⁊ non formabilē. i. nō exquisitū habitū exteri⁹. Denudatio aūt significat q̄ inter se ⁊ deū nihil dz esse medium sed immediate debēt deo pniri. ⁊ reuelata facie dñi gl'iam speculari. Capilloꝝ detruncatio fit vt ex hoc detur intelligi q̄ clerici oēs cogitatiōes supfluas a mēte sua debēt abscidere. ⁊ ad vbum dei spauditū paratū ⁊ expeditū habere. ⁊ oīa tpalia p̄terq̄z ad necessitatem a se penit⁹ remouere. Fit aūt circularis figura multiplici rōne Primo quoniam hꝫ figura nō habet finē neq̄z pncipiū. Per q̄ dat intelligi q̄ clerici sūt ministri dei qui nec hꝫ pncipiū neq̄z finē. Secūdo q̄niā hꝫ figura nullū angulū hꝫ ⁊ significat q̄ clerici ñ debēt habere sordes in vita. quoniā vbi angulus ibi sordes. vt dicit Bern̄. Et debēt habere veritatē in doctrina. quoniā veritas angulos nō amat. sic dicit Hieronymus. Tertio q̄niam hec figura est omniū figuraꝝ pulcerrima Vñ in hac deꝰ celestes creaturas fecit

Iper qđ significat̃ q̃ clerici dñt bñ̃ pulcritu dinẽ interi⁹ in mẽte ⁊ exteri⁹ in conuersatõe Quarto q̃nã ℔ figura ẽ oĩm figura⁊ simplicissima. Nulla ei figura vt dr Augustꝰ. ex vna linea ꝯstitꝫ. sola circularis figura est q̃ vna tãtũ linea claudit. Iper qđ significat̃ q̃ clerici bñ̃ debẽt simplicitatẽ colũba⁊. iuxta illđ Est simplices sicut columbe.

XLV

De sancto mathia apl'o

Mathias hebraice latine dr donatus dño. vl' donatio dñi. vl' humilis siue pu⁹. Iam donat⁹ a dño fuit q̃n ipm de mđo elegit. ⁊ iter lxxii. discipl'os designauit. Donatio dñi fuit q̃n sorte elect⁹ inter apl'os nomiari pmeruit. Paru⁹ fuit. q⁊ verã sp hũilitatẽ ꝑuauit. Est ãt triplex hũilitas sic̃ dr ambr. Pria ẽ afflictõis. q̃ qs dr hũiliat⁹. Scđo ꝯsideratõis. q̃ pcedit ex ꝯsideratõe sui. Tertia deuotõis. q̃ pcedit ex cognitõe creatoris. Primã hũit beatus mathias martyrũ patiẽdo. Secũdam seipm despiciẽdo. Tertiã maiestatẽ dei admirãdo. Vl' dr a manu qđ est bonũ ⁊ thesis positio. inde mathias. bonũ positũ p malo scz p iuda. Ei⁹ vitã q̃ pecias legit̃ beda scripsisse credit̃.

Mathias apl's in locũ iude substitutus est. Sz primo oriũ ⁊ originẽ ipi⁹ iude ꝓtoris breuit̃ videam⁹. Legit̃ in q̃dã hystoria lz apocrifa q̃ fuit q̃dã vir in hierlim noie ruben q̃ alio noie dict⁹ est symon de tribu dan. vel ꝑm hieronymũ dr tribu ysacbar. q̃ habuit vxorẽ q̃ cyborea nũcupata est. Quadã igit̃ nocte cũ sibi mutuo dormitũ eroluissent. cyborea obdormiẽs somnium vidit. qđ pterrita cũ gemitib⁹ ⁊ suspiriis viro suo retulit dicẽs. Videbat̃ mihi q̃ filiũ flagiciosum parerẽ. q̃ tot⁹ gẽs nrẽ causa ꝓditõis eristeret. Cui ruben. Nefariã inquit rem nec relatu dignã ꝓfaris ⁊ spũ ceu puto phitonico raperis. Cui illa. Si me ꝓcepisse sensero ⁊ filiũ pepero. absq; dubio non spũs phitonic⁹ erit mi. Sz reuelatio certa fuit. Procedẽte igit̃ tpe cũ filiũ peperisset parẽtes plurimũ timuerũt. ⁊ qđ de eo facerẽt cogitare ceperũt. Cũq; filiũ abhorrerẽt occidere. nec vellent destructorẽ sui generis enutrire. ipm in fiscella positũ mari exponunt. Quẽ marini fluct⁹ ad insulã ꝓpulerũt q̃ scarioth dr. Ab illa igit̃ insula iudas scarioth⁊ ꝓpellat⁹ est. Regina aũt illi⁹ loci carens liberis ad littus maris causa spaciãdi ꝓcessit. ⁊ fiscellã a marinis fluctibus iactari videns ipam apiri ꝓcepit. inuentoq; ibi puer elegantis forme suspirans ait. Si solatijs tante subleuarer sobolis. ne regni mei ꝑuarer successore. Puerũ igit̃ secreto nutriri fecit ⁊ se grauidam simulauit. Deinde se filiũ peperisse mentit̃. ⁊ p totũ regnũ fama ℔ celebris diuulgat̃. Procures ꝑ suscepta sobole vehemẽter exultant ⁊ ingẽtj gaudio plebs letat̃. Ipm igr ꝑm magnificentiã regiã regina educari fecit. Non p⁹ mltũ vo tpis regina de rege ꝓcepit. ⁊ suo tpe filiũ ꝑturiuit. Cũ aũt pueri aliquantulũ iã creuissent ad inuicẽ sepi⁹ colludebãt. ⁊ puerũ regiũ iudas crebris molestijs ⁊ iniurijs molestabat. ⁊ ad fletũ sepi⁹ ꝓuocabat. regia aũt ℔ molestẽ ferẽs ⁊ iudã ad se nõn punere sciẽs ipm crebri⁹ verberabat. Sz nec sic a molestia pueri desistebat. Deinde res pandit̃. et iudas nõ ver⁹ regine filiꝰ sz iniuẽt⁹ fuisse aperitur. Qđ iudas vt cõperit vehemẽt̃ erubuit ⁊ fratrẽ suũ putatiuũ filiũ regis latent̃ occidit. Ob ℔ capitalẽ sniam timẽs cũ tributarijs in hierlim aufugit. seqz curie pilati tunc ꝑsidis mãcipauit. Et q̃niam res similes sibi sunt habiles pylat⁹ iudã suis moribꝰ iuenit congruere. ⁊ ideo cepit ipum valde caritatiue habere. Conuerse igit̃ curie pilati iudas ꝓficit. ⁊ ad ei⁹ nutũ oĩa disponunt̃. Quadã igr die pylatus de palatio suo in q̃dã pomerium aspiciẽs. illoc pomoꝝ tãto desiderio captus est vt pene deficere videret̃. Erat aũt illđ pomerũ ruben patris iude. Sz nec iudas patrem negz ruben filiũ agnoscebat. quia ⁊ ruben ipm in marinis fluctib⁹ pisse putabat ⁊ iudas q̃s pater aut q̃ patria sua fuerit penitus ignorabat. Pilat⁹ itaq; accersito Juda aut. Tãto illoc fructũ capt⁹ sum dñi dio q̃ sibi frustrat⁹ fuero spũz exalabo. Cõcitus

igit iudas i pomerii isiliit. z velocius mala carpit. Incea rube veit z iudā mala sua carpēte iueit. Portit igr ābo z edūt z iurgia sup addūt. Ibi iurgia surgūt ad vbera z mutuis se iuriis affecerūt. Tadē iudas rubei ea pte q ceruix collo necte lapid pcussit piter et occidit. Ipoma igit sustulit z pilato qd acciderat enarrauit. Ia die iclināte z nocte supueniente rube mortu iuenit. z subuanea morte puet eē putat. Tuc pylat oēs facultates rubē iude tradidit. z cyborea vxore rubei cōiugē iude dedit. Qua dā igit die dū cyborea gnē suspiraret z iudas vir ei qd hret diligēter interrogaret. Illa rndit. Heu infelicissima su oim feiaz. q infantulū meū marinis fluctib imersi. z vir meū morte puetū iuei. sz z dolori misere pilat addidit dolorē. q me mestissimā nuptui tradidit z iuuentissimā tibi cōiugiū copulauit. Cuiqz illa oia de illo infantulo enarrassz. z iudas illa q sibi acciderant retulisset. inuentū est q Iudas mrem suam in vxorē duxerit. z q prem suū occiderit. Denutrita igr ductu suadēte cyborea dīm nrm ihm xpm adiit z suoz delictoz veniā implorauit. Hucusqz i pdicta historia apocrifa legit. q vir recitāda sit lectoris arbitrio relinquitur. sz sit potius relinquēda qz asserēda. Bomin aūt suū eū fec discipulū z de discipulo i suū elegit aplm. Qui adeo sibi familiaris extitit z dilect vt eū suū faceret. pcuratorē. quē postmodū ptulit suū pditorē. Portabat ei loculos z ea q xpo dabant furabat. Volēs vo tpe dnice passionis q vnguentū qd tricētos denarios valebat non fuerat venditum vt illos etiā denarios furaret. abijt z dominum. xxx. denarijs vēdidit. quoz vnusquisqz valebat decē denarios vsuales z ita dānum tricentoz denarioz recōpensauit. Ill vt quidam aūt oim q xpo dabant decimam prez furabat. z io p decima pte quā in vnguento amiserat. s. p. xxx. denarijs dīm vēdidit. qs tñ pnia duct retulit. z abiēs laqo se suspēdit z suspēsus crepuit medi. z diffusa sūt viscera ei. In Bau t delatū est oz ne p os effūderet. Nō em dignū erat vt os tā vilit inānare tur qd tam gliosum os. s. xpi contigerat. Dignū etiā erat vt viscera q. pditōz p ceperant. rupta caderēt. z guttur a q vox pditōis exierat laqueo artaret. In aere etiā interijt. vt q angelos in celo z hoies in terra offenderat. ab angeloz z hoim regione separet. z i aere cū demonib sociaret. Cū igit int ascēsionē z pentbecosten apli in cenaculo simul essent. vidēs petr q numer. xij. aplorz erat i minut. qs tñ dñs in B numero elegerat vt fidem trinitatis in qttuor mundi ptib p dicaret. surrexit in medio fratz dicēs. Viri frēs oportet vt aliquē loco iude substituamus q testet nobiscū resurrectiōez xpi. qa dñs dixit nob. Eritis mihi testes in hierlm z i omi iudea z samaria. z vsqz ad vltimū terre. Et qz testis nō nisi de his q vidit dz testimonium ferre. eligēdus est vn ex his viris q nobiscuz sp fuerūt z dīm miracula viderūt z ei doctrinam audierūt. Et statuerūt duos de septuaginta duob discipulis. s. Ioseph q cognominat est iust p sanctitate sua. q fuit frater iacobi alphei. z mathiā de cui laude subiungit. qz sufficit ei p laude q in aplm ē electus. z orātes dixerūt. Tu dñe q nosti corda oim oīde quē elegeris ex his duob accipe locū ministerij huius z apostolat quem iudas amisit. Et datis illis sortibus cecidit sors super mathiam. z annumerat est cū vndecim apostolis. Et notandū q exemplo hoc vt ait Hieronym nō est sortib vtendū. qz pulegia paucoz cōmunē legē nō faciūt. Rursus etiam sicut ait Beda. donec veniret veritas figurā licuit obseruare. Vera eni hostia in passione fuit immolata. sz in pentbecostē cōsumata. Et io in electiōe mathie sortibus vsi sunt ne a lege discreparēt. i q sūm sacerdos sorte querebat. Post pentbecosten vo iam veritate ppalata septē diacones nō sorte sed discipuloz electōe z aplorz oratiōe z manuū iposītione ordinati sunt. Cuiusmodi aut be sortes fuerint due sanctoz patrū extāt sententie. Hieronym ei z Beda volūt q he sortes tales fuerunt qles ille qz in veteri lege creberrim vsus erat. Hyonisi aūt q fuit pauli discipul irreligiosuz existiat hoc arbitrari asserens sibi videri q illa sors nihil aliud

fuerit. nisi qđã splẽdor ⁊ radi⁹ diuinit⁹ sup
matbiã emissus p quẽ ipe oñdebat in aplm
assumẽd⁹. Sit ei sic ili. eccliastice hierarchie
De diuia aũt sorte q̃ sup matbiã diuinit⁹ ce
cidit. alij qđẽ alia dixerũt nõ religiose sic ar⁊
bitror. meã aũt ⁊ ipe itentõz dicã. Videt eim
mihi eloqa sortẽ noiare tbeartico qđã do⁊
num demõstrãs illi tbeartico chorõ a diuia
electõe suscepti. Hic igit matbias apls in⁊
deã in sortẽ accepit ⁊ pdicatõi ibidẽ insistens
⁊ mlta miracla faciẽs i pace q̃uit. In nõnl⁹
lis vo codicib⁹ legit q̃ patibulũ crucis ptulit
⁊ tali martyrio coronat⁹ celos ascẽdit. Hu
ius corp⁹ rome in eccia sctẽ marie maiorꝭ
sub lapide porfiretico sepultũ eẽ dr. ⁊ ibidẽ ca
put ei⁹ ipl̃o demõstrat. Ib ¶ In qđã vo
legẽda q̃ treueris inuenit. sic int cetera legitur
Matbias de tribu iuda ⁊ ciuitate bethleẽ il⁊
lustri. pfapia oriũd⁹ fuit. Qui lris traditus
oẽm i breui legis ⁊ pphar scĩam apprehẽdit.
Lasciuiã q̃z abborrẽs pueriles ãnos morũ
maturitate vincebat. Informabat q̃z e⁹ ani
m⁹ ad vtutẽ vt essꝫ ad itelligentiã habilis. ad
miam facil. in psperis ñ elat⁹. i aduersis con
stãs ⁊ ũrepid⁹. Hatagebat vt qđ iussu pcepe
rat ope cõpleret. ⁊ oris doctrinaz manuum
opatiõe mõstraret. Hic cũ p iudeã pdicaret
cecos illumiabat. leprosos mũdabat. demo
nes expellebat. claudis gressũ. surdis auditũ
mortuis vitã restituebat. q̃ cũ corã pontifice
accusaret in multis. ñdit. De obiectis q̃ cri
mia dicitis ñ optet me mlta dicere. q̃nã xp̃i
anũ esse ñ est crimis sz glie. Cui pontifex. Si
tibi dant̃ iducie vis penitere. Et ille. Absit vt
a vitate quã sel̃ inueni p apostasiã digrediar
Dgr matbias i lege erat doctissim⁹. corõ mũ
dus. aio prudẽs. i soluẽdis qõnib⁹ sacre scri
pture acut⁹. i psilio puid⁹. i sermocinatione
expedit⁹. Qui cũ vbũ dei p iudeã pdicaret.
multos signis ⁊ prodigijs puertebat. Cñ iu
dei iudẽtes ipz i psilio statuerũt. Huo ergo
falsi testes q̃ ipm accusauerãt. primo in ipz la
pides miserũt. qs lapides i testimoniũ ill̃ se⁊
cũ petijt sepeliri. qui dũ lapidaret securi mo⁊
re romano pcutit. ⁊ extẽsis in celũ manibus
spũz dño reddidit. Et subdit ibidẽ. Et corp⁹
de iudea romã ⁊ inde treuerim ẽ translatus

¶ In qđã vo alia legẽda legit̃ q̃ duz
matbias i macedoniã aduenissꝫ. ⁊ fidẽ xp̃i p
dicaret. q̃ndã potionẽ toxicatã q̃ visu cũctoꝝ
puabat sibi dederũt. quã in noie xp̃i bibit et
nullã lesionẽ incurrit. ⁊ cũ illa potõe plus q̃z
ccl. excecassent. alle singul' manũ iponẽs oẽs
illuminauit. Dyabol⁹ aũt i sil'tudie infantis
eis apparẽs suasit vt matbiã occiderẽt. q̃ eo⁊
rum cultũ euacuaret. ⁊ cũ ipe i medio eoruz
psisteret. trib⁹ tñ dieb⁹ eũ q̃rẽtes mĩme inue
nerũt. Tertia aũt die se eis manifestãs dixit
Ego sũ. Quẽ manib⁹ p tergũ ligatis. ⁊ fu⁊
ne collo iposito crudeliter afflixerũt. ⁊ sic i car⁊
cere recluserũt. Ubi demones apparẽtes dẽ
tib⁹ i eũ fremebãt. sz apropinq̃re ñ poterãt.
Dñs aũt cũ mlto lumie ad eũ veniẽs ipm d̃
tra leuauit. ⁊ vincla soluẽs ⁊ dulciter confortãs
bostiũ aperuit. q̃ egressus vbum dñi pdicauit
dñi aũt q̃dã obstinati psisterẽt dixit eis. Be⁊
nũcio vob̃ q̃ viui i infernũ descẽdetis. mor⁊
q̃z terra se aperuit ⁊ cunctos illos deglutiuit.
Reliq̃ vo ad dñm sũt conversi.

XLVI.

De sancto Gregorio

Gregor⁹ dicitur
a grex ⁊ gore qđ est pdicare siue di
cere. Cñ gregor⁹ qsi gregis pdica
tor. Vel dr gregorius q̃si egregor⁹ ab egre⁊
gius ⁊ gore. q̃si egregi⁹ pdicator et doctor.
Vel gregorius in lingua nostra vigilãs so⁊
nat. q̃ ipe vigilauit sibi deo ⁊ gregi. Sibi p
mũdicie pseruationẽ. deo p internã prepla⁊
tionẽ. gregi p assiduã pdicatiõem. Et h̃ tria
merentẽ dei visionẽ. Augustin⁹ in libro d̃ or
dine. Is videt deum qui bene viuit. bñ stu⁊
det. ⁊ bene orat. Eius vitam scripsit Paul⁹
longobardor hist̃iographus quã Johã
nes dyaconus diligentius postmodũ com⁊
pilauit.

Gregor⁹ senatoria stirpe pgenitus
cui⁹ pat̃ gordian⁹ ⁊ mat̃ siluia di⁊
cebat. Cũ sũmũ pbie apicẽ in ipsa
sui adolescẽtia attigisset. ac rex ⁊ diuitiarũz
copia plurimũ abundaret. cogitauit ñ hec

oīa deserere. & ī religionē se trāsferre. Cui dū
lōgi⁹ quersionē ptraheret. & tuti⁹ se xp̄o famu
latuꝝ putaret. si sub p̄toris vbani būtu mōa
sterij⁹ deseruiret. cepērūt mlta ꝯ eū ex seculi
cura succrescere. ita vt ñ tantū spē sed ī eo reui
neret & mēte. Cādē p̄ē obiit⁹ sex mōasteria
in sicilia ꝓstruxit. septimū ītra menia vbis sc̄i
bonore sc̄i andree apli ī ꝑprio domate fabri
cauit. In q̄ relictis sericis auro gēmisq; ra
dianti⁹ vili mōastico habitu tegebat. Vbi
ad tātā pfectōis ī breui deuenit. vt ī ꝑpō sue cō
uersionis initio possit iā ī pfectoꝝ numero pu
tari. Cui⁹ q̄dē pfectio ex vbis suis q̄ ī plogo
sup dyalogū posit aliq̄lt̄ ppēdi pōt. vbi sic dr
Infelix animꝰ me⁹ occupatōis sue pulsat⁹
vulnere memint q̄lis aliq̄n ī mōasterio fu
erit. quō ei labēta cūcta subtererāt. q̄ntū rebus
oib⁹ q̄ volūt̄ eminebat. q̄ nulla nisi celestia
cogitare ꝓsueuerat. q̄ et retet⁹ corpe ipa iam
carnis claustra ꝓtēplatōe trāsibat. q̄ mortez
q̄si q̄ pene cūctis pena ē. vicz vt ingressum vite
& p̄miū laboris sui amabat. Tāta deniq; di
strictōne corp⁹ suū afflixit vt infirmato sto
macho subsistere vix valerz. & icisionē vitali
um quā greci syncopin vocāt patiēs crebris
angustijs p horaꝝ momēta ad eritū ppinq
ret. Quadā vice dū q̄dā in mōasterio suo
vbi abbas ēerat scp̄utarz ā gel⁹ dñi in specie
naufragi sibi affuit. sibiq; misereri lacrima
bilit̄ postulauit. cui cū greg. sex argēteos da
ri fecisset & abijsset. eadē die iterꝝ rediit. seqz ml
ta pōdisse pauca vo recepisse phibuit Qui
cū ab eo totidē argēteos recepisset iteruz vice
tertia reuersus misereri sibi ip̄ortūis clamo
rib⁹ postulabat. Cui greg. cū a pcuratore sui
mōasterij didicisset ml dādū ꝑter scutellā ar
genteā quā mat̄ sua cū legumīnib⁹ mittere
solebat. i mōasterio remānisse. illā statim da
ri ꝑcepit. Quā ille lubent̄ accipiēs letus ab
scessit. Hic āt angel⁹ dñi fuit sic se sibi p⁹ mo
dū reuelauit.

Quadā die btūs gre.
g fores vbis romane trālicis cernit q̄sdā pue
ros forma pulcerrimos. vultu venustos. ca
pillor nitore pspicuos eē venales. Interro
gat igit̄ mercatorē de q̄ illos patria attulisset.
Qui rñdit. De britānia cui⁹ icole silli cādo
re refulgēt. Interrogat iterꝝ si xp̄iani sūt. Cui
mercator. Nō sed paganicis erroꝝ⁹ implicati
tenēt. Tē greg. acriꝰ ingemiscēs heu pdo
lor inq̄t q̄d splēdidas facies ꝑnceps tenebraꝝ
nūc possidz. Interrogat insup qō eēt voca
bulū gētis illi⁹ Cui ille. anglici vocant. Bñ i
q̄t anglici q̄si angelici q̄ & angelicos vult⁹ ha
bēt. Interrogāte iterꝝ eo qō nomē haberz il
la ꝓuincia. ait mercator. ꝓuinciales illi deiri
vocāt. Et greg. bñ inq̄t deiri vocāt. q̄ dē ira
sūt eruēdi. Rursus dē nomīe regis iterrogā
te ait mercator q̄ aelle diceret. Et gregorius
bñ aelle q̄si alla in ptib⁹ illis decātari oportet
Qui mox ad sūmū pōtificē accedēs. cū ml
ta mstānia & p̄cib⁹ vix obtinuit vt ad illos cō
uertēdos mitteret. Cūq; iā iter arripuisset. ro
mani dē⁹ absentia plīmū ꝑturbati papam
adeūt & eū talit̄ alloquunt. Ipe⁹ offendisti
romā destruxisti. grego. dimisisti. Sicq; pa
pa ꝑterrit⁹ ad eū reuocādū ꝓnuo nuncios
destinauit. Cūq; greg. iā iter triū dieꝝ pegisset.
& i q̄dā loco diuertēs q̄dā cētis q̄escēt⁹ lectu
taret. locusta supueniēs eū coegit a legēdo
q̄escere. & ex ꝑsideratōe sui nois docuit eū ī
eodē loco stare debere Qđ ille spū ꝑphetico
discēs. statī comites adhortat̄ vt velociꝰ ꝺbe
ant ꝑficisci. set supueniēt⁹ aplicis nūciis re
dire cōpellit̄. set de hꝭ plīmū tristaret. Tūc pa
pa ip̄m a mōasterio suo abstraxit. & suum
dyaconū cardinalē ordinauit

Quo
dā tpe tiberis fluui⁹ alueū suū egressus intā
tū excreuit. vt supra muros vrbis ifluere & plā
mas domos euerteret. Tūc etiā p tyberim
fluuiū multitudo ꝑcūtū cū draconē magno
in mare delcēdit. Cui a fluctib⁹ p̄focati & ad
litt⁹ ꝓiecti. totū aerē sua putredine corrupe
rūt. Sicq; plaga pessima quā inguinariaz
vocāt secuta est. ita vt etiā corpalī visu sagit
te celit⁹ venire & singulos q̄sq; pcute viderēt
Que ꝓmo oium pelagiū papā pculit. & sine
mora extinxit. Ipostmodū vo ita in reliquū
vulg⁹ defecit vt subtractis habitatoꝝ⁹ do
mos plurimas vacuas in vrbe reliquerit. Cui
q̄ ecclia dei sine rectore esse nō potat. Gre
gorium licet totis viribus renitentem plebs
omnis elegit. Cum ergo benedici deberet.

z lues ꝓp̄m deu astaret. ꝑmonē ad ꝓp̄m fecit ꝓcessionē faciēs letanias instituit z vt omēs deū attēt⁹ exorarēt admonuit. Cū igit̄ deus oīs gregat⁹ ꝓp̄s exorari ita tū lues ipa deseuit vt ī vna hora .lxx. hoīes spūm exalarēt Qz neq̄q̄m cessauit ꝓp̄m admonere. vt ab oīōe nūq̄z desisterēt don⁹ pestē ipaz diuīa p pulsaret missatio. Finita ꝓcessiōe fuge volu luit sz nequit. q2 die noctuq̄z portas vrbis p/ pter eū vigiles obſuabāt. Tādē mutato ha bitu a q̄busdā negociatorib⁹ obtinuit vt ī q̄/ dā dolio sup q̄dragā de vrbe educeret. Qui mox siluā expetit cauernaz latibla requiuit. ibiq̄z trib⁹ diebꝰ latuit. Elexīt dū solicite q̄re ret. colūna lucis p̄fulgida a celo depēdēs su per locū i q̄ latitabat appuit. i q̄ colūna ā/ gelos descēdētes z ascēdētes q̄dā reclusus aspe xit. Deinde ab vniuerso ꝓp̄lo capit̄ trahit̄ z sūm⁹ pōtifex ꝓsecrat̄ Qz vo ad ℟ bonoꝝ culmē iuit⁹ ascēderit. q̄ vba sua legit patēter aduertit. Nā in epla ad narsū patricium sic ait. Dū ꝓtemplatiōis alta describitis. rume mee mihi gemitū renouatis. q2 audiui q̄d ī tus pdidi dū foras ad culmē regimis īmeri tus ascēdi. Tāto āt me merore pcussum co/ gnoscite vt vix loq̄ sufficiā. Volute ergo me vocare noemi. i. pulcz. sz vocate me mara. q2 amaritudīe plen⁹ sū. Itē alibi. Qz me ad ep̄at⁹ ordinē cognoscitis pueīsse. si me diligi tis plangite. q2 ego incessanē defleo. atq̄z vt deū p me exorētis rogo. In plogo q̄z super dyalogū sic ait. Ex occasiōe cure pastoralis anim⁹ me⁹ secularīū hoīm negocia patīt. et p⁹ tā pulcrā sue q̄etis spēm terreni act⁹ pul/ uere fedat. Perpēdo it aq̄z q̄d tolero. ppen/ do q̄d amisi. Dū ituor illud q̄d pdidi: ℟ g/ uꝰ q̄d porto Ecce ei nēm agni marz fluctib⁹ q̄tior. atq̄z ī naui mētis tēpestatis valide pro cellis illidor. z cū ꝓris vite recolo q̄si p⁹ ter/ gū ductis oculis viso littore suspiro Sed q2 adhuc romā p̄dicta pestis vastabat mo/ re solito. ꝓcessionē cū letanus p ciuitatis cir/ cuitū q̄dā tpe paschali ordinauit. in q̄ imagi/ nē btē marie semp v̄ginis q̄ adhuc vt aiunt est rome in ecclesia que dr̄ sancta maria ma ior. quā lucas arte medic⁹ z pictor egregius formasse dr̄. z eidē virgini similima p omīa phibet. ante ꝓcessionē reuerēter portari fec. Et ecce tota aeris infectio z turbulēta imagi/ gini cedebat ac si ipaz imaginē fugeret z ei⁹ p̄sentiam ferre nō posset. Hicq̄z post imagies mira serenitas z aeris puritas remanebat. Tūc in aere vt refert iuxta imaginē audite sunt voces angelor canentiuz. Regina celi letare alla. q2 quē meruisti portare alla. re/ surrexit sicut dixit alla. Statimq̄z beat⁹ gre/ gorius q̄d sequit̄ adiunxit. Ora p nob⁹ deum rogamus alla. Tunc beat⁹ Gregor⁹ vidit supra castrum crescentū angelum dīn̄ q̄ gla dium cruentatū detergens in vaginam re/ mittebat. Intellexitq̄z Gregorius q̄ pestis il la cessasset. Et sic factum est. Unde z castrū illud castrū angeli deinceps vocatum est.

Tandem vt desideraverat Augustinus mellitū z iobem cum q̄busdā alus in angli/ am misit z eos suis ꝓcibus z meritis ad fi/ dem xp̄i conuertit. Tāte etiā hūilitatis beat⁹ gregor⁹ extitit vt se laudari nullo mō ꝓmitteret. Iam stephano epo qui eū i suis epistolis laudauerat ita scripsit. Multum mihi z vltra q̄z audire debui indign⁹ fa/ rem in vestris epistolis demonstrastis. Et tū scriptū est. Ne laudes hominē q̄sdiu vi/ uit. Tamē z si audire talia dignus non fui. orationibus vestris peto vt dignus efficiar. vt si bona ideo i me dixistis q2 nō sunt. ideo sint q2 dixistis. Item in epla ad narsum pa triciū q̄ causez noīs sīlitudinē faciēdo p scri pturas clausulas declamationesq̄z forma/ tis. certe frater carissime simeā leonē vocas. q̄ eo modo vos agere cōspicim⁹ quo sca/ brosos catulos sepe pardos pl̄ tigres voca mus. Item in epistola ad Anastasium pa triarchā antiocenū q̄ vos me os dīn̄. q̄ lucernā dicitis. q̄ loquendo multis prodesse multisq̄z posse lucere phibetis. existimatōez meā fateor mihi in dubitatōem maximam pduxistis. Cōsidero nāq̄z qui suz. z mihi me ex hmōi boni signo deprehendo. Considero aūt q̄ estis. z vos mentiri posse non arbi/ tror. Cum ergo credere volo q̄d dicitis. con tradicit mihi infirmitas mea. Cū disputare

De sancto Gregorio

volo q̄ dī laudē mea dr. Dic̄ mihi sanctitas vr̄a. Iz q̄so vir sc̄e nob aliq̄d de b certamine nr̄o q̄uenit. vt si ñ q̄d dicitis ita ē sit ita q̄ dicitis. Vocabula ēt ig actātiā vl̄ vanitatē sonāta oīno respuebat. Cū euologio patriarche alexādrino q̄ eū vniuersalē papā vocauerat ita scribit. In p̄fatōe epl̄e quā ad me direxistis super be apellatōis vbū vniuersalem me papā dicētes impīmere curauistis. Q̄ peto dulcissima sanctitas vr̄a vltra nō faciat. qa vob subtrahit q̄d alteri pl̄ q̄z rō exigat p̄bet. Ego ei vbis pspari nō q̄ro sz moribꝰ nr̄o esse reputo in q̄ frēs honorē suū pdere cognosco. Recedāt ergo vba q̄ vanitatē inflant. caritatē vulnerāt. Dicit q̄ cū iohes eps ꝯstātinopolitanꝰ b vocabulū vanitatis sibi vsurparet. z se vniuersalez papā vocari fraudulēt a synodo obtinuisse. inter cetera sic de eo scribit gregꝰ. Quis ē iste qui ꝯ statuta euāgelica. ꝯ canonū decreta nouū sibi nomē vsurpare p̄sumit vt vl̄ sine imminutōe sit vnꝰ q̄ esse appetit vniuersus. Verbū ēt iussiōis sibi a coepīs dici nolebat. Cū aut i epl̄a ad eulogiū epm alexādrinū. vr̄ā mihi caritas loq̄t dicēs. Hic iussistis. Q̄ vbū iussiōis peto a meo auditu remoueri. q̄ scio q̄ sū z q̄ estis. Loco ei mihi frēs estis. moribꝰ p̄ēs. Insup ob nimiā būlitatē q̄ erat p̄ditꝰ. nolebat q̄ matrone se ācillas suas dicerēt. Cū rustica ne patricie scribēs ait. Cū nū i tuis epistol' egre suscepi. q̄ q̄d sel' esse potat sepi dicebat ancilla vr̄a. z ācilla vr̄a. Ego ei p epatꝰ onera oīm fuꝰ sum factꝰ q̄ rōe te mihi ancillam dicis. cū añe patū susceptū. ppriꝰ fui. Et iō rogo p oīpotētē deū ne b vbum aliq̄n ad me i scriptis tuis iueniā. Idemꝰ in suis epl̄is se p uū fuoꝝ dei noiauit. z alios noiari instituit. Libros suos dū adhuc viueret ob nimiam būlitatē publicari nolebat. z alioꝝ ꝯpatōe suos nihil valere existiabat. Cū innocētio ep̄fecto affrice sic scribit. Iz expositiōem sci iob vob trāsmitti voluistis. vr̄o studio ꝯgaudem. Iz si delicioso cupitis pabulo sagina ri. bti augu. ꝯpatriote vr̄i opuscula legite. z ad ꝯpatōem illi⁹ similaginis nostre furfurē nō q̄ratis. Ideq̄z ei volo dū in hac carne suz si q̄ dixisse me ꝯtigit ea facile hoib⁹ innotescit.

Legit q̄z in quodā libro de greco i latinū trāslato q̄ q̄dā sanctꝰ pat̄ noīe abbas iohes cū romā ad visitādū apl̄oꝝ limina venisset. z beatū gregoriū papā p mediū ciuitatis trāsire videret. voluit ei occurrere. ac vt d̄cebat reuerētiā exhibere. Cernēs vo beatꝰ gregoriꝰ q̄ se in terrā vellet psternere. festinauit z p̄mo se corā ipo in terrā pstrauit. nec inde surrexit q̄usq̄z abbas p̄mo surrexit. i q̄ maxima ei⁹ humilitas cōmēdat. Cāte aūt largitatis elemosynaꝝ exstitit vt nō solū p̄ūb⁹. sz etiā lōge positis z ī mōte synai monachis necessaria mīstraret. Nā oīm indigētiū nomina scpta hēbat. z eis liberalit subueiebat. Monasteriū hierosolimis īstituit z dei famul' illic degētib⁹ necessaria mittere ꝓcurauit. Trib⁹ q̄z milib⁹ ancillis dei p q̄tidianis stipēdijs octoginta libras auri ānualit offerebat. Quodie etiā ad suā mensam pegrinos q̄slibet iuitabat. Int̄ q̄s die q̄dam vnꝰ accessit. i cuiꝰ manib⁹ dū ipe ex būlitate aquā fundere vellet. ꝓuersus vicem accepit. sz repēte eū in cuiꝰ manib⁹ aquā fundere volebat nō inuenit. Cūq̄z hoc factū secum ipse miraret. cadē nocte dñs p visionem ei dixit. Ceteris diebus me in membris meis. hesterno aūt die me in memetipo suscepisti. Cui⁹ q̄z rpe p̄cepit cancellario vt. xij. pegrinos ad prandiū inuitaret. Qui pgēs iussa cōpleuit. Cui aūt sil' discumberēt intuēs papa. xij. numerauit. z accersito cancellario cur ꝯ suam iussionē. xij. inuitare p̄sumpserat inquisiuit. Quos cācellariꝰ numerās z tantū. xij. inuenīes ait. Crede mihi pat̄ nō sunt nisi. xij. Int̄ aduertit gregꝰ. vīz ppriꝰ discūbētē vultū creb̄o mutare z nūc adolescentē. nūc vo sibi vetulū venerāda quadā canicie simulare. Finito igit ꝓuiuio illū in cubiculo duxit vehemēt adiurās vt ei se nomēq̄z suū pdere dignaret. Qui rñdēs ait. Et cur iterrogas de noīe meo q̄d ē mirabile. Verūtamē scito q̄ ego sum naufragꝰ ille cui scutellā argenteā tribuisti. quam tibi miserat cum legumib⁹ mater tua. Et hoc tibi p̄o certo sit cognitum q̄ ab illo die q̄ mihi dedisti ōstinauit te dñs

fieri ecclie sue pſulē ⁊ petri apli successorem. Cui greg. Et tu quō nr̄ nostri q̄tūc me dñs p̄ esse sue eccie destinauerit. Ille. Quoniā angel⁹ ei⁹ sū. ⁊ me tibi dñs nūc remisit vt te sp̄ beā ptegere. ⁊ oē qđ petieris p me apd ipm valeas ipetrare. statiqz ab eo dispuit ¶ Coepe fuit qdā heremita vir magne vtutis q̄ oia ppt deū reli q̄rat. ⁊ nihil p̄ter vnā cattā possidebat. Qui blādiēs crebro q̄ cohabitatricē i suis gremus refouebat. Orauit igr ad deū vt sibi oñdere dignr̄et cui q̄ fuisse remuneratōis māsionē spare debuisset q̄ illi⁹ amore nil ex diuitus b⁹ secli possidēret. Quadam igr nocte sibi reuelat̄ q̄ cū greg. romano pōtifice māsionē sibi spare dr̄et. Ille fortē ingemiscēs pauptatē pfunde se putabat. si cū eo remuneratōz recipet q̄ tātis mūdialib⁹ diuitiis abūdarz. Cū ergo greg. diuitias sue pauptati die noctuqz suspirādo pferret. ⁊ alia nocte audiuit dñm sibi dicētē. Cū diuitē nō possessio diuitias sed cupido faciat. cur audes pauptatē tuā gregorij diuitus pare q̄ magillā cattā quā habes q̄ die palpādo diligē cōpbans. q̄z ille tātas diuitias q̄s ñ amādo. sz pēnēdo. cūctisqz liberalit̄ largiēdo dispsit. Itaqz solutari⁹ deo grās retulit. ⁊ q̄ meritū suū dr̄euisse putauerat si greg. pferret. orare cepit vt cum eo māsionē q̄ñqz pcipe mereret ¶ Cum apd mauriciū impatorē ⁊ filios ei⁹ sup mortē cuiusdā epi falso accusaret. sic aut in epla quā apocrisario misit. Vnū est qđ breuiter suggeras dñs meis. q⁹ si ego bu⁹ eor̄ īmortēlōgobardor̄ vl dānū me miscere voluisse bodie lōgobardor̄ gēs nr̄ regē nec ducē nec comites hr̄et atqz in sua pfusiōe essz. Sz qa deū timeo īmortē cuiuslibz hoīs me miscere formido. Ecce q̄nte būlitatis extitit. q⁹ cū eēt sūm⁹ pōtifex. ipatorīs se suū vocabat. ⁊ dñz suū eū appellabat. Ecce q̄nte īnocēte. quia īmortē inimicor̄ suor̄ pſentire nolebat Cū aūt mauricī⁹ ipator gregorij ⁊ eccīam dei p seq̄r̄et. unē cetera sic ei scripsit greg. Qui ei peior sum credo q̄ oipotētē deū tāto vob aplius placatus q̄nto me ei male seruiētē affligitis. ¶ Quadā igit̄ vice quidā monastico ritu indutus. spatā euaginatā dextera tenens coram impatore intrepid⁹ astitit. ⁊ p̄ eū vibrāsillum gladio mortuū p̄dixit. Territ⁹ mauricī⁹ a pſecutōe gregorij cessauit. ⁊ vt pro se orare deberet instāter petiit q̄tenus ipm in hac vita de malis suis deus puniret ⁊ nō punienduz extremo examine reseruarz. Quadaz igr vice vidit se mauricī⁹ añ tribunal iudicis stare ⁊ iudicē pclamare. Date mauricium. Et capiētes eū mīstri ipm añ iudicē posuerūt. Cui ille. vbi vis vt reddā tibi mala q̄ ī seculo ppetrasti. Ille rñdit. Hic peti⁹ ea domine mihi. ⁊ non in seculo futuro retribue. Etañqz diuīa vox tulit tradi mauricīū vxorem filios ⁊ filias foce mistu occidēdos. Qđ ⁊ factū est. Nā p⁹ mīstū ei tēpis focas q̄dam miles ei⁹ ipm cū tota familia sua gladio occidit. ⁊ ei in impio successit ¶ Cū apud sanctam mariā maiorē in die pasce missam celebraret. ⁊ pax dñi pnūciaret. angel⁹ dñi alta voce rñdit. Et cū spū tuo. Vñ papa apud illam eccliam in die pasce stationē facit nec sibi cū dr̄. pax dñi in hui⁹ miraculi testimoniū rñdet. ¶ Quodā tpe trayan⁹ impator roman⁹ ad quoddā bellū vehemētissime festinabat. Cui vidua quedā flebiliter occurrit dicēs. Obsecro vt sanguinē filii mei īnocenter pempti vindicare digneris. Cūqz trayanus si san⁹ reuerterēt se vindicare testatur. vidua dixit. Et quis mihi hoc pstabit si tu in plio moriuus fueris. Trayanus dixit Ille qui p⁹ me impabit. Cui vidua. Et qđ tibi pderit si alter mihi iusticiā fecerit. Trayanus dixit. Utiqz nihil. Et vidua. Nōne unquit meli⁹ est tibi vt mihi iusticiā facias. ⁊ p hoc mercedē accipias q̄z vt alteri hāc tranmittas. Tūc trayan⁹ pietate cōmot⁹ de eq̄ descēdit. ⁊ ibidē innocētis sanguinē vindicauit. Ferē q̄z q̄ cū q̄dā filio traiani p vbem equitando nimis lasciue discurreret. filium cuiusdā vidue interemit. Qđ cū vidua trayano lacrimabilit̄ exponeret. ipm filiū suum q̄ fecerat vidue loco filii sui defuncti tradidit. ⁊ magnifice ipam dotauit. Dum igit̄ q̄dāz vice diu iam defuncto trayano gregor⁹ p foz trayani trāsiret. ⁊ huius mansuetudinē

iudicis recordat⁹ fuiſſ3 ad ſcī petri baſilicaz
pueīt. 7 ibidē p ei⁹ errore amariſſime fleuit.
Cūc ſibi dixit⁹ eſt rīſū. Ecce petrōez tuā cō
pleui. 7 traiano penā etnā pepci. De ceō ät
diligētiſſime caueas ne p dānato aliq̄ preceſ
fundas. Damaſcen⁹ ät in q̄dā ſuo ꝓmōe
narrat q̄ gregor⁹ p traiano orōem fundēs
audiuit vocē ſibi diuinit⁹ illatā. Vocē tuaz
audiui 7 veniā traiano do. Cui rei vt ibidez
dr teſtis ē orēs ois occidēs. Sup ꝗ dixerūt
q̄dā q̄ traian⁹ reuocat⁹ fuit ad vitā. vbi gtiā
ꝓſecut⁹ veniam meruit. 7 ſic gliam obtinuit
Hec erat ī inferno finalit deputat⁹. nec ſnīa
diffinitiua dānat⁹. Alij dixerūt q̄ aīa traya-
ni nō fuit ſimplr a reatu pene etne abſoluta
ſz ei⁹ pena vſq3 ad tpus. ſ. vſq3 ad diē iudicij
fuit ſuſpēſa. Alij q̄ pena q̄ ad locū vl modū
aliquē tormēti ſub ꝓditōe fuit taxata. donec
orāte gregorio p xpi grām loc⁹ vl modus alte-
rīs mutaret. Alij vt Johēs dyacon⁹ q̄ hanc
legēdā ꝓpilauit q̄ñ legit oraſſe ſz fleuiſſe. Et
freq̄nt dñs mirt⁹ ꝓcedit q̄ hō q̄zuis ōſideraſ
petere ñ p̄ſumit. 7 q̄ ei⁹ aīa nō eſt ab inferno
liberata 7 ī paradiſo repoſita. ſz ſimplr ab īfer-
ni cruciatib⁹ liberata. Malz ei vt dr aīa 7 in in-
ferno exiſtere 7 inferni cruciat⁹ p dei miam
nō ſentire. Alij q̄ pena etna ꝓſiſtit in duob⁹
ſcz in pena ſenſus 7 ī pena dāni q̄ eſt carētia
viſionis diuie. Pena tgit eterna q̄ntum ad
p̄mū eſt ſibi dimiſſa ſz q̄ntū ad ſcdm retenta
Fert q̄z q̄ 7 angel⁹ iſtō adiecerit. Quia enī
p dānato rogaſti. duoz tibi dat optio. Aut
enī in purgatorio duob⁹ diebus cruciaberiſ
aut certe toto tpe vite tue infirmitatib⁹ 7 do-
loribus fatigaberis. Qui pelegit toto tpe vi
te ſue doloꝛib⁹ ꝓcuti. q̄z duob⁹ dieb⁹ in pur-
gatorio cruciari. Cūm factū eſt q̄ ſemp dem-
ceps aut febrib⁹ laborauit. aut podagre mo
leſtia p̄ſſus fuit. aut validis doloꝛib⁹ q̄aſſa-
tus. aut doloꝛe ſtomachi miſerabilit crucia
tus. Cūm in quadā epla ſic loquit dicēs Tā
tis podagre tātis moleſtiaz doloꝛib⁹ p̄mor.
vt vita mea mihi ḡuiſſima pēa ſit. quotidie
enī in doloꝛe deficio. 7 mozus remediū expe
ctādo ſuſpiro. Ite alibi. Doloꝛ me⁹ iterduz
mihi lētⁿ⁹ elt. interdū nimi⁹. ſz neq3 ita lentus
vt recedat. neq3 ita nimi⁹ vt interficiat. vnde
fit vt q̄ q̄tidie in morte ſum repellar a morte.
Sic aūt me infectio noxij hūoris imbibit vt
viuere mihi pena ſit. 7 mortez deſiderant ex-
pectē quā gemitib⁹ meis ſolā credo eē reme
diū Ite. Matrona q̄dā ſingul⁹ diebus
dñicis bto gregorio panes offerebat Cui cū
p⁹miſſaz ſolēnia corp⁹ dñi offerret 7 dicerz
Corp⁹ dñi nrī ihu xpi cuſtodiat te in vitam
eternā. laſciua ſubrīſit. Ille ꝓtinuo dexteraz
ab ei⁹ ore ꝓuertēs. partē illā dñici corpis ſup
altare depoſuit. Poſtmodū coram oi ꝓplo in-
terrogauit quā ob cām ridere p̄ſumpſerit.
At ait. Quia panē quē ꝓpꝛjs manib⁹ fece
rā. tu corp⁹ dñicū appellabas. Cūc greg. pl
credulitate mulieris ſe in orōe proſtrauit. 7
ſurgēs puculā illam panis inſtar digiti car
nē factā reperit. 7 ſic matronā ad fidē redu-
xit. Orauit iterz. 7 carnē illā in panē ꝓuerſaz
vidit 7 matrone ſumendū tradidit. Qui
buſdā p̄cipib⁹ aliq̄s p̄cioſas reliq̄as petēti
bus aliq̄ntulū de ſcī Johīs euāgeliſte dal-
matica tribuit. Qō illi ſuſcipiētes tāq̄z viles
reliq̄as cū indignatōe nimia eidē reddide-
rūt. Cūc beat⁹ gregor⁹ orōne facta cultellū
petiit. 7 pannū illū pupugit. ex cui⁹ punctiōi
bus ſanguis ꝓtinus emanauit. Vicq3 q̄z p
cioſe eſſent reliq̄e diuinitus eſt oſtenſum

Quidā diuitū romanoz relicta coniuge
fuerat a pontifice cōmunione ꝓuatus. Qō
ille moleſtiſſime ferens ſed autoritatem tāti
pontificis euacuare nō valens. magoz ſuf
fragia req̄siuit. Qui ſe ſuis carminib⁹ age-
re promiſerunt. vt immiſſo dēmone tamdiu
caballus pontificis vexaretur. quousq3 cuz
ſeſſore ſuo p̄cipitaret. Cunq3 Gregorius ali
quando ſup caballum ſuū tranſiret. immiſ
ſo demone magi eius equū tam fortit vexa
ri fecerūt vt nequaq3 ab aliquo teneri vale-
ret. Cūc greg. reuelāte ſpū diabolicā immiſ
ſionē cognouit. fcīō crucis ſigculo. tā caballū
a p̄ſte rabie liberauit. q̄z maleficos ꝓpetua
cecitate mlctauit. q̄ reatū ſuū p̄fitētes ad ſacri
baptiſmi grāz p⁹ modū pueneri. Quib⁹ lu-
men ne artē magicā relegerent reddi noluit
eos tamē eccliaſtico ſubſidio nutriri p̄cepit.

De sancto Gregorio

Legit q3 in libro q a grecis lymon dr q ab bas q erat moasterio scī gregorij eidē nūciauit q q dā monach⁹ penes se numisma ta tria hr̄et. Que gregorius ad alios trosē excōicauit. Ps⁹ modicū tpis frat mortē sancto gregorio nescīēte. Qui erat⁹ q sine absolutōne mortu⁹ fuerat. orōez in pictatio scpsit. q eu3 ab excōicatōis vinculo absoluebat. deditq3 eā vni diacono3 pcipiēs vt eā sup foueā fris defuncti legeret. Quo iussa pplēte seqnti nocte q defunct⁹ fuerat abbati apparuit. z se vsq3 mō in custodia detētū. sz beri absolutu3 fuisse pbibuit. Officiū z cātū eccīastici necnō z scolā cātoz instituit. z p duo basilicula. vnū iuxta basilicā scī petri. alteru3 iuxta lateranēsem eccīaz fabricauit. Ubi vsq3 hodie lect⁹ e⁹ q recubēs modulabat z flagellū ei⁹ q pueris mīabat. cū antiphonario autētico. veneratōe pgrua reseruāt. In canone apposuit. Diesq3 nros in tua pace disponas. atq3 ab etna dānatōe nos eripi. z in electoz tuoz iubeas grege nūerari. Dādē beatus gregor⁹ cū sedisset ānis. xiij. mēsib⁹. vj. et dieb⁹. x. plen⁹ bonis opib⁹ migrauit a corpore. In cui⁹ tūba bi vsus scpti sūt. Suscipe tra tuo corp⁹ d corpe sūptū. Reddē q valeas vnificāte deo. Spūs astra petit. let inl iura nocebūt. Qui vite alterius mors magis ipa via est. Pontificis sūmi hoc claudunt membra sepulcro. Qui innumeris sp viuit vbiq3 bonis. Fluxerūt aūt anni ab incarnatōe dñi dcvj. sub Foca impatore. Post mortem bti gregorij regionē totā maxia fames inuasit. Cū paupes q3 liberalit greg. pascere solebat ad successorē suū venientes dicebāt. Domine q3 pat noster greg. solebat pascere tua scītas fame nō sinat pire. Quib⁹ vbis pauper indigēt⁹ sp talr rndebat. Si greg. ad famam sue laudis cūctos pplos curauit suscipe. nos aūt nō possum⁹ pascere. Et sic eos sp vacuos remittebat. Cū scīus greg. ter eis apparuit. z tūc blāde d sua tenacia z d tractōe redarguit. sz ille se d nullo emēdare curauit. Cū illi q3to apparēs tribulit eū corripuit. z i capite leuit pcussit. Et dolore vexat⁹ in breui vitā finiuit. Bū āt adhuc pdicta fames instaret. q dā iudi gregorio ceperē detrahe asserētes q totū thesauz eccie tanq3 vir pdig⁹ pfūpsisset. Cū ob b⁹ pdictā ad pburēdos libros suos ceteoz aios inclinarūt. q3 dū q3dā ia pbussissent. z ceteos pburere vellēt. Petr⁹ diaconus ei⁹ familiarissim⁹ cū q q tuoz libros dialogorū disputauerat. tradit vehemētissime restitisse. asserēs hoc de⁹ delēdā memoriā nil valere. cū in diuers⁹ mōi pub⁹ exēplaria tenerēt. ad ūgēsimā ne sacrilegiū eē. tāti pīs z tot z tales libros exurere. sup cui⁹ caput ipe spūm scūz in silitudine colūbe freqntissime pspexisse. Tā dē eos i hāc sniaz adduxit. vt si illud q3 dixerat iureurādo pfirmās mox pinuo meruisset. ipa a libroz eruditōe desisterēt. Si vero mox ñ meruisset. sz superstes sui testimonij extitisset. ipe q3 pbustoz⁹ manus darz. Fert ei gregoriū sibi dixisse q si miraclm d visiōe colūbe publicarz. p⁹ hoc viuere ñ valeret. Itaq3 cū apparatu diaconat⁹ euāgeliozz libz bauilās. venerabil' leuita petr⁹ aduenīēs mox vt tactus sacrosctis euangelijs. gregorij sctitatem testimoniū phibuit. a dolore mortis extraneus. spūs inter vba ve pfessiōis efflauit. Quidā mōachus mōasterij scī gregorij q3dā penes se peculiū pgregauit. Rtūs āt gre. alit mōachū apparēs dixit. vt sibi d nūciaret q peculiū dispgeret z pniaz ageret. q3 die tertia eēt mortur⁹. Qd ille audiēs vehemēt expauit. pniaz egit z peculiū reddidit. Horq3 febrib⁹ adeo corrept⁹ ē vt a diluculo diei tertie vsq3 ad horā tertiā p nimio icēdio linguaz ab ore pticēs vltimū flatū emittere viderē. Sz cū circūstātes monachi coram ipo psallerēt. psalmodiā tāde interrūpētes ei d tractare ceperē. Ille āt pinuo reuulsis z oculos subridendo cōcutiēs ait. Parcat vob⁹ dñs frēs. Quare mihi d tractare voluistis. Ita ipedimētū mihi nō modicū generastis. q tā a vob q3 a dyabolo sub vno tpe accusat⁹. nesciebā cui calumnie pmit⁹ rndere. Sz si q3 quelibz migrātes videritis eidē nō detractōem sz passionem impendatis. vt puta qui ad tā districtū iudicis cū criminatore suo iudiciū vadit. Iam ad iudiciū cū dyabolo steti z adiuuāte scō gregorio. cūctis suis obiectiōib⁹ bñ respōdi

Tantū de vna obiectiōe quicq̄ erubuit q̄ vt vidistis taliē sū verat⁹. ⁊ adhuc meē po/ tui liberare. Cūq3 dea frēs req̄rerēt au. Nō audeo dicere. q2 cū ad vos a bt̄ greg. iuss⁹ sū veīre. diabol⁹ d̄ p̄lūm est q̄st⁹. putās q̄ me ad pniaz agēdā p̄ cā illa dō remitteret Quappēb. greg. vadē dedi. ne cōmota calū nia cu libz reuelarē. Dorq3 clamans dixit O andrea. Bāno peas. q̄ me prauo consilio ad Bpiculū ꝓpulsti. Et statī reuolutis tribꝰ liē oculis expirauit. Erat ātī vbe q̄dā noīne andreas q̄ eodē mometo q̄ ei monach⁹ mo riēs piculū fuerat ipcat⁹ ī tā gue morbū dci dit. vt defluentib⁹ carnib⁹ ꝓsumi possz. mori aūt ñ possz. Tūc monachis monasteriꝰ scī greg. ꝙuocatis. ꝓfessus ē q̄ cū dicto mona cho q̄sdā mōasteriꝰ cartulas rapuisz. ac su sceptis pcis extraneis tradidisz. Dorq3 is q̄ duodū mori ñ potat mē vba sue ꝓfessionis spūz exalauit. Eo tpe vt ī vita scī eu genij legit dū adhuc ābrosianū officiū mag̃ q3 gregorianū ab ecclijs hyaret. romanꝰ po tifex noīe adrianꝰ ꝙcliū ꝙuocauit. vbi statutū est vt gregorianū officiū deberz vniuersaliē obseruari. Cui rex Karol⁹ īperator exercitus q̄ diuersas discurrēs puincias. mmis ⁊ supplī cijs oēs clericos ad Bpm cogebat. ⁊ libros ambrosiani officij vbiq3 ꝓburebat. mlt̄osq3 clericos rebelles īcarcerabat. Ꝓficiscēs āt b. eugenius epūs ad ꝙcliū. iuenit ipm ꝙcliū p tri duū iā solutū. suaq3 prudēna dnm papā sic induxit q̄ oēs platos q̄ ꝙcilio intfuerāt. ⁊ iā p tres dietas recesserāt reuocauit. Concilio igr ꝙuocato oīum patrū d̄ snīa vna fuit. vt missale ambrosianū ⁊ gregorianū sup altare rebꝰ petri apl̄i ponerēt. ⁊ fores eccie optime clauderēt. ac plimor epor sigill' diligētissime munirēt. ⁊ ipi tota nocte orōi insisterēt. vt dns p signū aliq̄d reuelaret q̄d morū ab ecclesijs magis hyari vellz. Cicq3 p oīa vt ordinauerāt facientes. mane ianuas eccie aperuerūt. Et vtrūq3 missale sup altare aptū inuenerī. Vt vt alij asserūt. missale gregorianū penus⁹ dis/ solutū. ⁊ huc illucq3 dispsum inuenerūt. am brosianū aūt solūmō aptū sup altare ī eodē loco ī q̄ posuerāt repererūt. Quo signo diui nitus sunt edocti. vt gregorianū officiū ōbe ret p mōm totū dispgi. Ambrosianū āt tātū in sua eccia obseruari. Cicq3 scī prēs vt diui nitus edocti fuerāt statuerūt. et sic vsq3 ho/ die obseruat. Narrat Johes diacon⁹ q̄ vi tā bti gregorij ꝓpilauit q̄ dū vitā ei⁹ ꝓscribe/ ret ⁊ ꝓpilaret. q̄dā vir sacerdotalē insignitus ei dormienti ⁊ ad laternā vt sibi videbat scri bēti astitit. Cui desup cādidissima ⁊ adeo te nuissima vestis erat. vt ei⁹ raritate nigredo subteriorīs tunice appareret. Hic ꝓpi⁹ acces sit ⁊ inflatis buccis risū ꝓmere ñ potuit. Cū q3 Johes eū īterrogarz cur vir gnoris offi/ cij sic dissolute rideret. ait. Quia tu scribis d̄ mortuis q̄s viuētes nūq3 vidisti. Cui Johes Et si illū non noueri facie. ñ de illo scribo q̄ didici lectiōe Et ille. Tu inq̄t vt video sic vo luisti fecisti. ⁊ ego q̄ facere potero ñ cessabo. Dorq3 illi lumē la⁹ me extīxit ⁊ adeo ipm p/ terruit vt vehemēt exclamās putaret se ab illo gladio iugulatū. Dorq3 gregori⁹ affu ut comitāte secū dextrorsū bt̄ Nicolao. sinī/ strorsum vo petro diacono eiq3 dixit. Do/ dice fidei q̄re dubitasti. Cūq3 p⁹ comma lecti aduersari⁹ lauaret. Greg. ex manu Petri diacōi magnā facē quā tenere videbat arri piens. eius q3 flāmis os faciēq3 ipi⁹ aduersa rij exurens. ad instar ethyopis denigrauit. Quedā aūt femella pulcherrima cadēs in eius vestē candidā ipam dicto cin⁹ flagrauit. ⁊ sic nigerrim⁹ tot⁹ apparuit. Dixitq3 Petr⁹ bt̄ gregorio. Gatis denigrauim⁹ eū. Cui Grego. Nos illū nō denigrauim⁹. sz nigr fu/ isse monstrauim⁹. Cicq3 ibidē mlt̄o relicto lumie abierūt.

XLVII

De scto Longino

Longin⁹ fuit qui/ dā centurio. q̄ cū alijs militib⁹ cru/ ci dni astās. iussu pilati lat⁹ dni lā cea pforauit. ⁊ videns sig̃ q̄ fiebāt. solē scz ob scuratū ⁊ tremotū. ī xpm credidit. maxie ex eo vt q̄dā dicūt q̄ cū ex infirmitate vel sene/ ctute ei⁹ oculi caligassent. d̄ sangne xpi plā/ cā decurrēte fortuitu oculos su os tetigit. et

ptin⁹ clare vidit. Vñ renũcians militie et ab apl̃is instruct⁹ i cesaria capadocie. xxviij. ãnis monastica vitã duxit. ⁊ vbo ⁊ exẽplo ad fidẽ multos puerit. Cũ ãt a pl̃side tẽt⁹ fuisset ⁊ sacrificare nollet. iussit pl̃ses oẽs dẽtes eius excuti ⁊ linguã abscidi. Lõgin⁹ tñ ex ꝑ loq̃lã nõ pdidit. sz accepta securi oĩa idola ꝓmiuit ⁊ fregit dicẽs. Si dij sunt videbim⁹. Demones ãt ꝺ idolis exeũtes i pl̃sidẽ ⁊ i oẽs socios ei⁹ intrauerũt. ⁊ insaniẽtes ⁊ latrãtes se lõgini pedib⁹ pstrauerũt. Et ait lõgin⁹ demonib⁹. Cur habitatis i idolis. Qui nõ derũt. Vbi nõ noiat xp̃s ⁊ ei⁹ signũ nõ est positus ibi ẽ habitatio nrã. Cũ ergo pl̃ses insaniret ⁊ ocꝺos amisisset. dixit ei lõgin⁹. Scio q⁹ sanari nõ poteris nisi q̃ me occideris. q̃z cito eĩm a te mortu⁹ fuero. p te orabo. ⁊ sanitatez tibi corpis ⁊ aĩe ipetrabo. Et statĩ eum decollari iussit. Vꝺ ꝑ habijt ad corp⁹ ei⁹. ⁊ pstrat⁹ cũ lacrimis pniam egit. ⁊ ꝓtinuo visũ ⁊ sanitatẽ recepit. ⁊ i bonis opib⁹ vitã finiuit.

XLVIII

De sancto Benedicto.

Benedictus dict⁹ est. vl̃ q⁹ mlta bñdixit. vl̃ q⁹ i hac vita multas benedictiões habuit. vl̃ quia omnes bñ dicebãt de eo. vl̃ q⁹ etiã meruit bñdictõz hre. Ei⁹ vitã sanct⁹ Gregori⁹ scripsit.

Benedict⁹ ex nursia puincia ort⁹ cũ rome liberalib⁹ studijs tradit⁹ esset in ip̃a sui infantia lras deseruit ⁊ ꝺ sertũ petere decreuit. Quẽ nutrix sua q̃ eũ terrime diligebat vsz i q̃ndã locũ q̃ ꝺ eside secuta ẽ. vbi ad purgandum triticũ mutuo capisterũ petijt. Sz sup mẽsaz icaute ponẽs cũ corruisset in duabus ptib⁹ fractum vidit. Quã bñdict⁹ flere ꝓspiciens ptes capisterij accepit. ⁊ ab oratõe surgẽs integre solidatũ inuenit. Vꝺ postmodũ nutricẽ occulte fugiẽs in q̃ndã locũ venit. vbi trib⁹ annis hoĩb⁹ incognit⁹ mãsit. excepto qdã monacho romano noĩe. q̃ sibi sedule necessaria mistrabat. Cuz ꝺo ad specũ a romani monasterio ter ñ eẽt panẽ in longissimo fune ligabat. ⁊ sic euz ꝺponere cõsueuerat. Tintinnabulũ etiã ipsi corde inseruit. vt ad eius sonitum vir dei cognosceret q̃ romani sibi panẽ ꝓberet. quez exiens accipet. Sz antiqu⁹ hostis vni⁹ charitatis ⁊ alteri⁹ mundẽs refectiõis lapidẽ iactauit. ⁊ tintinnabulũ fregit. Sz tñ romanꝰ ei ministrare nõ desijt. Ipꝺ ꝑ cuidã pl̃bytero refectiõz sibi i pascalis solẽnitate parãti. dñs p visum apparuit dicẽs. Tu tibi delicias ꝓparas. ⁊ puus meus illo i loco fame cruciat. Qui ptin⁹ surrexit. ⁊ cum difficultate magna eum inuenies dixit. Surge ⁊ sumamꝰ cibum. q⁹ hodie pascha dñi est. Cui benedict⁹. Scio quia pascha est. q⁹ videre te merui. Lõge ꝙpe ab hominib⁹ posit⁹. q⁹ die eadem pascha esset solẽnitas ignorabat. Cui pl̃byter. Veraciter hodie resurrectiõis dñice dies est. abstinere te non cõuenit. q⁹ ob hoc ad te missꝰ sum. Sicq⁹ deũ bñdicẽtes sumpserũt cibum.

Qua dã die auis que dã nigra que merula vocat. importune circa ei⁹ faciẽ volauit. ita vt ab eo manu capi potuisset. Sz signo crucis edito. auis recessit. Vꝺ oꝛq⁹ diabolus q̃ndam feminã quaz aliq̃n viderat. añ eius oculos mẽtis reduxit eiusq⁹ animũ tanto igne in spẽm illi⁹ accẽdit. vt pene beremũ voluptate victꝰ deserere deliberaret. Sz subito diuina gratia ad se reuersus cõtinuo se exuit. ⁊ in spinis ⁊ vep̃ib⁹ que ibi aderant se adeo volutauit. vt toto corpe inde vulneratꝰ exiret. ⁊ p cutis vulnera mẽtis vulnera educeret. Vicit itaq⁹ peccatũ q⁹ mutauit incendiũ. Ab illo aũt tpe nulla postmodũ rem ptatio in ei⁹ corpe pullulauit. Crebrescente itaq⁹ ei⁹ fama cũ abbas moꝺ alterij cuidã obijsset. tota ip̃i⁹ monasterij cõgregatio ad eũ venit ⁊ vt pesse eis deberet petijt. Qui diu negãdo distulit. suis illoq⁹ fratrũ moribus se q̃uenire nõ posse ꝑdixit. Sz tandẽ victus assensum dedit. Cũq⁹ regulam illic districte seruari ꝑcipet. semetip̃os repbendebãt qip̃m sibi pesse popposcerãt. q̃z scz oꝛatiõnorma eius rectitudinis offendebat. Cũq⁹ sibi cum eo aspicerẽt illicita non licere. ⁊ gue esse sedule assueta relinquere. venenuz vino miscuerunt. ⁊ sibi recumbẽti obtulerũt. Sz

De sancto Benedicto

bñdict⁹ signū crucis edidit. ⁊ q̄si tactu lapi/dis vas illō vitreū fregit. Intelligens igit̄ q⁊ potū mortis habuerat. qđ portare ñ potuit signū vite. ilico surrexit. ⁊ placito vultu dixit. Miseat̄ vestri oīpotēs đs frēs. Nūq̄d non dixi vob̄ q⁊ vīs ac meis morib⁹ ñ conuenirē. Tūc ad locū de relicte solitudinis rediit. vbi crebr̄escētib⁹ signis claruit. ⁊ mltis ad eū ve/nientib⁹. duodecim mōasteria ꝓstruxit. In vno illoꝝ qđā mōach⁹ erat q̄ ad oꝛōz diu sta/re nō potat. ꝫ oīb⁹ alijs mox foras exibat ⁊ aliq̄ trena ⁊ trāsitoria agebat. Qđ cuꝫ ab/bas illi⁹ mōasterij bt̄o bñdicto narrassꝫ. iuit illuc. ⁊ vidit q̄ illū mōachū q̄ in oꝛōe mane/re ñ potat. qđam niger puerul⁹ p vestimēti fimbriā foras trahebat. Virtutꝫ abbati mo/nasterij. ⁊ mauro mōacho. Nūq̄d ñ aspicitis q̄s est q̄ eū trahit. Cūq̄ rñdissent ñ. ait. Ore/mus vt vos etiā videatis. oīb⁹ ill̄ maurus vidit. ꝫ abbas videre ñ potuit. Die igit̄ alia expleta oꝛōe vir dei mōachū foras respit quē p̄ sui cecitate ỹga pcussit. ⁊ ex tūc immobilis in oꝛōe pmānsit. Dicꝫ ānq⁹ bostis dñari ñ ausus ē in ei⁹ cogitatōe ac si ipe pcussus fu/isset ex ỹbere. ¶ Ex bis mōasterijs tria sur/sum i rupib⁹ mōtis erāt q̄ deorsū cū magno labore aq̄s hauriebāt. Cūq̄ frēs illi vīz dei sepe rogarēt vt mōasteria sua mutaret. qđā nocte cū qđā puero mōtē ascēdit. vbi diuⁿ oīās. tres petras i eodē loco p signo posuit. Cunq̄ de mane domū redijsset. ⁊ frēs p ea dē cā ad eū venissent dixit. Ite ⁊ illā rupē in q̄ tres petras positas inuenietis i medio cana/te. valet ei dñs unde vobis aquā pducere. Qui euntes ⁊ tā illā rupē sudātē inuenētes cō/cauū locū illū fecerūt. ⁊ mor aq̄ repletū vide/rūt. Que vsq̄ nūc tā sufficiēt emanat vt ab illo mōtis cacumīe vsq̄ ad inferiora descē/dat. ¶ Quadā vice dū circa mōasteriū viri dei qđā cū falcastro vepres abscideret. ferrū de manubrio psiliēs in q̄ndā lacū. pfunduꝫ cecidit. Cūq̄ de ꝫ ille nimis anguistiaretur vir dei manubriū in lacū posuit. ⁊ mox ferꝝ vsq̄ ad suū manubriū enatauit. ¶ Ille la/cid⁹ puer ⁊ mōach⁹ ad hauriēdū aquā egre/diēs in flumē cecidit. ⁊ mox ipm vnda rapu/it. ⁊ pene in vni⁹ sagitte cursū a tra introrsus traxit. Vir āt dei i cella ꝓsistēs ꝫ in spū statiꝫ nouit. Et mauꝝ vocās qđ de puero accide/rit indicauit. ac vt ad ipm eripiēdū pgeret i/perauit. Accepta bñdictōe ꝓcit⁹ maur⁹ p/rexit. ⁊ p terrā se ire existimās sup aq̄s vsq̄ ad puꝝ puenit. eūq̄ p capillos tenēs de aq̄ ex/traxit. Qui ad viꝝ dei veniēs retulit qđ acci/derat. Ꝫ ipe hoc ñ suis meritis sz ei⁹ obedi/entie deputauit. ¶ Florētij vt qđā floreti⁹ no/mine vir dei iuuēs. ad tāta deuenit malu/cia. vt panē veneno infectū viro dei tāq̄ pro bñdictōe trāsmitteret. quē sctūs gtāt accepit ⁊ coꝛuo q̄ de manib⁹ ei⁹ panē accipe ꝓsueue/rat ipm piecit dicēs. In nōine ihu xpi tolle hūc panē. ⁊ eū in tali loco vbi a nullo homi/ne sumi valeat pisce. Tūc coꝛu⁹ apto oꝛe ex/pānsis alis. circa eūdē panē cepit discurrere. atq̄ crocitare ac si apte diceret. ⁊ obedire se velle. ⁊ tñ iussa iplere ñ posse. Cui sctūs iterū atq̄ iterꝝ p̄cipiebat dicēs. Leua leua eū secu/tus atq̄ ipm vt dixi pisce. Qui tandē eū tol/lens. post tres dies rediit. ⁊ ō manu ei⁹ āno/nā quā ꝓsueuerat accepit. Videns āt floreti⁹ qr coꝛp⁹ magistri necare ñ potuit. se ad erti/gendas discipl'oꝛ aīas accēdit. ita vt septem nudas puellas i oꝛto mōasterij ludere ⁊ cā/tare faceret. vt sic monachos ad libidinē in/flammaret. Qđ sanct⁹ vir ō cella ꝓspiciens lapsum discipulis p̄mescēs. iuidie locū de/dit. ⁊ qbusdā secū assumptis fratrib⁹ ipe ba/bitationē mutauit. Ꝫ floreti⁹ cū in solario cōsistens eū recessisse ꝓspiceret ⁊ gauderꝫ re/pente solarium cecidit. ⁊ ipm primus exanxit. Tūc maur⁹ post viꝝ dei currēs ait. Reuer/tere q⁊ q̄ te pseqbat extinct⁹ est. Qđ ille audi/ens vehemēter ingemuit. vel qa inimic⁹ oc/cubuit. vel quia de inimici morte discipulus exultauit. Qua de re factū est vt eidē p̄nias indiceret. q⁹ mandās talia gaudere de inimi/ci morte ꝑlumpsisset. Ipe āt ad alia mīgns locum non bostē mutauit. Nam ad montē cassinū venit. ⁊ tēplum apollinis qđ ibi situ/erat in scī Johīs baptiste oratoriū fabrica/uit. ⁊ circūiacentē populū ab idolatria con/uertit. Ꝫ boc antiquus bostis grauiter fe/

rēs corpalib⁹ ei⁹ oculis teterrim⁹ apparebat. ⁊ in eū ore oculisq; flām antib⁹ visibiliē seuiebat atq; dicebat. Bñdicte bñdicte. Hz cū ille nihil sibi rñderet dicebat. Male dicte male dicte. nō bñdicte qđ me pseqris. ¶ Quadā die lapidē quēdā in terra iacentē frēs in edificiū leuare volebant. sz nequaq̄m valebant Cūq; viroz multitudo adesset. ⁊ ab eis leuari nō possz. aduenientes vir dei bñdictoz dedit. ⁊ tūc mira celeritate leuat⁹ est. Ex q̄ ppēderūt q̄ dyabol⁹ illi insidebat. q̄ eū moueri nō permittebat. Cūq; frēs parietē paulo altius edificarēt. antiquus hostis viro dei apparuit ⁊ qz ad laborātes fratres pgeret indicauit. Quiptun⁹ eis nūciū misit dicēs. Frēs caute vos agite. qz ad vos spūs malign⁹ venit. vir aūt nūci⁹ vba cōpleuit. ⁊ ecce parietē antiquus hostis euertit. ⁊ quendā puez monachū ruina p̄truit. Hz vir dei puez mortuū ⁊ lacerātū in sacco ad se adduci fecit. ⁊ oratione sua ipm resuscitās opi pdicto restituit. ¶ Lai cus q̄dā honeste vite singulis annis ad visitandū viz dei ieiun⁹ venire psueuerat Quadā igr die dū illuc iret se illi alē viatoz aduniit. q̄ sumēdos itinere cibos portabat. Cūq; tā tardioz hora excreuisz dixit. Veni frat sumam⁹ cibū ne lassemur in via. Quo rñdēte q̄ nullaten⁹ cibū in via gustaret. ad horam ille subticuit. ¶ Postmodū ad locū pm iuitauit. sz ille psentire noluit. Venitq; cuz hora ātp̄teriisz ⁊ eos longū fatigassz iter p̄ratuz ⁊ fontē ⁊ q̄cūq; corp⁹ ad reficiēdū delectare poterāt inuenerūt. Tūc viatoz hoc ei ostēdens rogauit vt paululū gustaret ⁊ ibidē q̄escere Cū igr vba aurib⁹ ⁊ loca oculis blādirent eiō pensit. Cūq; ad bñdictū veniisz. dixit ei vir dei. Ecce frat malign⁹ hostis sel tibi psuadere nō potuit. sc̄o nō valuit. sz tertio supauit Tūc ille pedib⁹ ei⁹ aduolut⁹ se deliq̄sse ingemuit. ¶ Totila rex gothoū erpiri volens viz vir dei ppbetie spūm hz̄et. cui dā suo spatario vestimēta regalia tribuit. eūq; cum oī apparatu regio ad monasteriuz destinauit. Quē ille veniētē ⁊spiciens dixit. Bone fili pone hz qđ portas. nō est tuū. Qui ptinus ī terrā cecidit. ⁊ qz tāto viro illudere p̄sumpsisset expauit. ¶ Clericus q̄dā q̄ a diabolo vexabat. ad viz dei vt sanaret adductus est. Cūq; ab eo diabolū expulisset ait. Vade ⁊ de cetō carnes nō comedas. nec ad sacros ordines accedas. Quacūq; ei die ad sacros ordines accedere p̄sumpseris. iuri diaboli mancipaberis. Cū vo Ba aliq̄ tpe custodisz. sz miozes suos sibi ppom in sacris ordinib⁹ cernerz. verba viri dei q̄i ex lōgo tēpe oblit⁹ postposuit. atz ad sacz ordinē accessit. Quē mortis q̄ eius religrat diabolus tenuit eūq; vexare q̄sq; aiam ei⁹ excuteret nō cessauit ¶ Vir a dā duos flascones vini p q̄ndā puezad euz misit. Hz ille vnū ī via abscōdit ⁊ alū dtulit Vir aūt dei cū grāz actione accepit vinū. et discedentē puezā monuit dicēs. Fili vidne de illo flascone quē abscōdisti bibas. sz mdna illū caute. ⁊ inuentes qđ unt⁹ habeat Qui p̄fusus valde ab eo exiit. Et reuersus volēs adhuc pbare qđ audierat. cum flasconem i clinasset ptinus de eo serpens egressus est.

¶ Quadā vice cū vir dei ī sero cenaret monach⁹ q̄dā filius defensoris ei assistēs. ⁊ lucernā tenēs. p spūz supbie intra se cogitare cepit. Quis est Hc cui ego māducāti assisto. lucernā teneo. Fuitū impēdo. Quis sum ego vt isti seruiā. Cui stati vir dei ait. Signa coz t. frat signa coz tuū. Quid est qđ loqris. Vocatisq; fratrib⁹ lucernā iussit ḋ manib⁹ eius tolli. pm vo iussit ad monasteriū accedere ⁊ quietū sedere. ¶ Gothoz q̄dā Talla nomine pfidie fuit arriane. q̄ totile regis tēpib⁹ ꝯ catholice ecclie religiosos viros ardoze ima nissime crudelitatis exarsit. ita vt q̄sq̄s ei clericus monach⁹ ve añ faciē venisz. ab ei⁹ mānibus viu⁹ nullo mō exiret. Quadam vo die auaricie sue estu succēsus ī rapia rexibus anī dū q̄ndā rusticū crudelib⁹ tormētis affligeret eūq; p̄ supplicia diuersa laniaret. victus penis rusticus sese ⁊ res suas bñdicto dei famulo cōmēdasse pfessus ē. Et dū Ba torq̄nte creditur suspēsa interī crudelitate ad vitā interī reparatur. Tūc idē Talla cessauit rusticū tormentis affligere. sz ei⁹ brachia lorus fortib⁹ astringens añ equū cepit ipellere vt q̄s esset ille benedict⁹ q̄ ei⁹ res suscepat ōmōstraret. Quē

ligatis brachijs rusticꝰ añcedẽs duxit ad sã/ctũ virũ mõasteriũ. eũqz añ igressũ cellule so/lũ sedẽtẽ reputꝫ legẽtẽ. Ecce ille ẽ de q̃ dixe/rã bñdictꝰ paᷤ. Que dũ feruido spũ cũ per/uerse mẽtis insania fuisꝫ intuitꝰ eo errore q̃ ꝓfecerat actuꝫ se existimãs. magnis cepit vocib⁹ clamare dicẽs. Surge surge tres isti us rusticꝰ redde q̃s accepisti. Ad cuꝰ vocez vir dei punctꝰ oculos leuauit. a lectõe cessauit eũqz intuitꝰ mox rusticũ q̃ ligatꝰ tenebat at/tendit. Ad cuꝰ brachia dũ oculos deflexisset miro mõ tãta celeritate ceperũt alligata bra/chia loza dissoluere. vt dissoluta tam concite nulla hominũ festinatiõe potuissent. Cũqz q̃ ligatꝰ venerat cepisset subito astare solutꝰ ad tãte ptãtis vim tremefactus zalla ad trã/corruit. et cerui cẽ crudelitatis rigide ad eius vestigia inclinãs. orõibꝰ se illiꝰ cõmẽdauit Vir aũt sctũs a lectõe mime surrexit. sed vo catus fratribꝰ eũ intro/sus tolli vt bñdictõez acciperẽt pcepit. Que ad se reductum vt a tã/ta crudelitatis ĩsania q̃escere deberet admo nuit. Qui refectꝰ recedẽs nihil vlteriꝰ repete re a rustico ꝓsumpsit. quẽ vir dei nõ tãgẽdo sz respicẽdo soluerat. Quodã tpe i cãpa/nie regione fames incubuerat magna. que oẽs alimẽtoꝝ indigẽtia coangustabat. tãqz in bñdicti mõasterio tritici deerat. pães vo pene oẽs ꝓsumpti fuerãt vt nõ plꝰ q̃z quiqz ad refectõis horã fratribꝰ inuenire potuis/sent. Cũqz eos venerabilis paᷤ tristatos cer neret eoꝝ pusillanimitatẽ studuit modesta increpatiõe corrigere. et rursum ꝓmissiõe sb leuare dicẽs. Quare de panis inopia vester animꝰ ꝓtristat. hodie q̃dẽ mmꝰ est sz crastia abũdanter habebitis. Sequẽti aũt die ducenti farine modij añ fores celle in saccis iuẽti sũt q̃s oĩpotẽs deꝰ q̃bꝰ deferẽtibꝰ trãsmisisꝫ. nũc vsq̃z manet incognitũ. q̃d cũ fratres cerne/rent. dño grãs referẽtes. didicerũt iã ꝺ abun dantia nec in egestate dubitare Legit q̃z q̃dã habebat filiũ morbo elephantino co/ruptũ. ita vt iã plus cadẽtibꝰ cutis ũumesce/ret. atqz increscẽte sanie occultare nõ posset. q̃ad vixit ab eodẽ prẽ eꝰ missꝰ salutis ꝑstine sub oĩ celeritate restitutꝰ est et de ꝕ immẽsas grãs dño obtulerũt. et postmodũ dictꝰ puer in bonis opibus ꝓfecerãs ĩ dño feliciter ob/dormiuit. Cũ q̃sdã ex fribꝰ ad q̃ndã locũ mitteret vt ibidẽ monasteriũ ꝓstruerẽt. ꝓsti/tuta die se ad eos vẽturꝫ dixit et q̃liter ꝓstrui de beret indicare. nocte vo eadẽ q̃ ꝓmissus illu celescebat dies. monacho quẽ illic ꝓposuerat atqz eius ꝓposito in somnis apparuit et loca singula vbi quezqz edificari ꝺbuissent subtili ter designauit. Cũ aũt visioni fidẽ nõ daret et adhuc ipm expectarẽt. tandẽ ad eũ reuersi dixerũt. Expectauiꝰ pater vt venires sicut ꝓmiseras nec veniſti. Cui ille. Quare frẽs ista dicitis. Nũq̃d nõ vobis apparui. et loca singula designaui. Ite et sicut p visione vidi stis oia ordinate Nõlõge abeᷤ mo nasterio due sanctimoniales femie ex nobi/li genere erãt q̃ linguã nõ restringebãt. sz eũ q̃ eis ꝑerat incautis ꝓmonibꝰ sepe ad uacũ/diã ꝓuocabant. Qui cũ ꝕ viro dei retinuisset. mãdauit eis dicẽs. Restringite linguã vãz alioq̃n excõmunicabo vos. Quã excõmu/nicatõis sniam nõ ꝓferẽdo timuit. sz intentã/do. Ille aũt nihil mutate. infra paucos dies defuncte sunt et in ecclesia sepulte. Vbi dum misse celebrarent. et dyaconꝰ ex more diceret q̃ nõ cõmunicat exeat foras. nutrix earũ q̃ ꝓ eis sp oblatiõem offerebat eas de sepulchris suis pgredi et exire eccliam videbat. Cumqz sctõ Bñdicto nũciatũ essz. alle manu sua ob lationẽ dedit dicẽs. Ite et hãc oblatiõem pro eis offerte. et vlteriꝰ excõmunicate non erunt Quod cũ factũ fuisset. et dyaconus ex more clamaret. ab ecclia de cetero exite vise ñ sunt Monachus q̃dam cũ ad visitãdos pa/rentes exisset sine bñdictione et ea die qua ad eos ꝓuenit defunctus fuisset et sepultꝰ semel et bis terra retexisset. parẽtes eiᷤ ad eum vene runt. et vt ei suam bñdictõem impẽderet ro/gauerũt. Qui corpus dñi accipiẽs ait. Ite et hoc sup pectus eius ponite. eũqz sic sepul/ture tradite Quod cum factuz fuisset. sepul tum corpus terra retinuit. nec vltra proiecit Quidam monachus in monasterio manere non valens. viro dei tantum instit

dōnec ipm urat⁹ abire pmisit. Qui mox vt dō monasterio exijt. apto ore draconē in uine re inuenit. Quē cū duorare vellet clamauit dicēs. Currite currite. qz draco iste vult me deuorare. Currētes aūt frēs draconē nō inuenerūt. sz tremētē z palpitātē mōachū ad monasteriū reduxerūt. Qui stati pmisit se nūqz dō monasterio recessurū. Quodā tpe dū totam illā puincia fames valida occupa ret. z vir dei ota q̄ inuenire potuerat egēnibus tradidisset. ita q̄ nihil in monasterio preter modicū olei i vase vitreo remāsisset. iussit cel lerario vt illō modicū olei cuidā egenti daret. Ille vō impatiēs audiuit sz implere pōtēpsit. eo q̄ nihil olei fratribus remanebat. Dō vt vir dei cōperit vas vitreū cū oleo p fenestrā pici iussit. ne qd̄ i monasterio p inobedientiā remaneret. Proiectū itaqz vas cū supiacē tia saxa ceciderat. nec vas fractū nec oleū est effusum. Dō ille leuari iussit z dari integrū postulāti. Benedictus aūt illū dō inobedientia z dis fidētia increpās. sei orōem dedit. z mirum qd̄ dā magnū doliū qd̄ ibi erat oleo plenū fuit qd̄ adeo excreuit vt p pauimētū effluere vi deret. Quadā vice ad visitādū so rorē suā discēderat. Cū aūt ad mēsam sederet rogauit eū vt secū illa nocte maneret. Cui cū ille nullatenus acq̄escēret. illa caput i manib⁹ dñi rogatura iclinauit. Cūqz caput leuas set tāta ebrietatis z tonitrui vis. tāta qz inundatio pluuie erupit vt nec q̄d̄ pedē mo uere posset. cū tū aūt serenitas mira esset. Illa ei q̄ lacrimas fluuios fudit. serenitatez aeris ad pluuiā puertit z traxit. Cui vir dei increpa tus ait. Parcat tibi oīpotēs dñs soror. Quid ē qd̄ fecisti. Cui illa. Rogauite z audire no luisti. rogaui dñm z exaudiuit me. Nūc dō er go egredere si potes. Dicq; factū est vt tota illā nocte pernigiles ducerēt. atq; p sacra eloq̄a sese vicaria relatōe fatigarēt. Cū ecce p⁹ tri duū cū ille ad monasteriuz rediisset. eleuatis oculis aiam sororis sue i spē colūbe celi secre ta penetrātē aspexit. Qui mox corp⁹ ei⁹ ad monasteriuz iussit deferri. z i monumēto qd̄ sibi pparauerat collocari. Quadā nocte dū p fenestrā aspiceret. z dñm exoraret. vidit fu lgur lucē desup cūctas noctis tenebras effu gasse. Subito aūt oīs mundus velut sub vno sol radio collect⁹ añ oculos ei⁹ adduct⁹ est. ibiqz aiam germani epi capuani ad celuz deferri videns. manifeste postea nouit q̄ ea dē hora a corpe migrauit. Ipo eodē anno q̄d̄ hec vi ta erat exitur⁹. obit⁹ sui die fratrib⁹ denūciauit. Alū sextū vō die sui exit⁹ fibi apiri sepulcruz iubz. Qui mox febrib⁹ corrept⁹ cū p singulos dies lāguori ingrauesceret. sexta die i oratoriuz portari se fec. ibiqz exitū suū dñici corpis z sā guinis pceptōe munijt. atq; inē discipulorum ma nū i becillia mēbra sustētās. erectis i celū mā nibus stetit. z vltimū spūz inter vba orōnis effla uit. Ipa aūt die q̄ vir dei migrauit ad xp̄m duo bus fratrib⁹ vnit cella morāti alīb⁹ logo posito. reuelatio eadē mōstrata est. Videbāt nāqz viā lucidā pallijs stratā. ac innumeris ebori scan tēlāpadib⁹ a cella bti bñdicti vsus orientē ad celū tendētē. Cui venerādo hītu vir desup cla rus assistēs. q⁹ eēt via quā cernerēt inquiuit. Qui cū nescire se diceret ait. Hec ē via q̄ dilect⁹ vir dei bñdict⁹ celū ascendit. Sepult⁹ vō est i oratorio sci Johīs bap. qd̄ destructa ara apollinis ipe extruxit. Floruit circa annos dñi. dxvij. tpe iustini senioris.

XLIX

De sancto Patricio

Patrici⁹ qui cepit circa ānos dñi. cclxxx. dū scotorū regi dō xp̄i passiōe p̄dicaret. stans añ eū z a pedibus se sup ferulā quā manu te nebat. z casu pedi regis suppositā. cū acu leo pedē p foraūit. Rex vō credēs sctūz epm ex industria hoc facere. z se alit fidē xp̄i nō posse suscipe nisi sibi hoc p xp̄o pateret. patiēt sustinu it. Pctūs hoc tādē intelligēs obstupuit. z pre cibus regē sanauit ac toti puincie obtinuit q̄ nullū venenosum animal ibidē possit viuere. Qd̄ nō solū obtinuit. imo etiā ligna z corti lū⁹ regiōis p̄traria vt dicit sunt veneno.

Quidā vir ouē vicini sui furat⁹ fuerat z comederat. Et cū vir sanct⁹ sepi⁹ horaret sa tisfacere furē. q̄cūqz ille esset. z null⁹ cōparet dū tot⁹ pplo ad eccliam pueniss. in virtute spūs

De sancto Patricio

xpi pcepit. vt i cui⁹ vētrē ouis ītrasset coram oib⁹ balatū daret. Qđ factū ē. Et egit re⁹ penitētiā. ⁊ alij a furus sibi cauebāt. Erat et cō suetudo. oēs cruces q̄s videbat duote venerari. Ez añ crucē q̄ndā magnā ⁊ pulcrā ītrasam pterijt. a suis ātsocijs āmonit⁹ cur illaz nō viderit ⁊ ñ inclinauerit. dū pcib⁹ a dño reqreret. cuius esset. audiuit vocē de sub terra Nō vidi. qr ego hic sepult⁹ sum paganus. ⁊ signo crucis indign⁹ Ilñ fecit crucē illam abinde tollit. Cū beat⁹ Patricius per hyberniā pdicaret. ⁊ fructū ibi pmodicū faceret. rogauit dñm vt aliqđ signū ostenderet p qđ vel territi penitērēt. Jussu igit dñi in q̄dam loco circulū magnū cū baculo dsignauit. ⁊ ecce terra intra circulū se aperuit ⁊ puteus maxim⁹ ⁊ pfundissim⁹ ibi apparuit Reuelatūqz est bto patricio q ibi q̄dā purgatorij loc⁹ essz. in quē q̄sq⁹ vellet descendere alia sibi pnia non restaret. nec aliud p pcīs purgatorū sentiret. pleriqz ātinde nō redirēt. et q redirēt eos a mane vsqz in sequens mane ibidē morā facere oporteret. Multi igr ingrediebant q de cetero non reuertebāt. Po⁹ longū igit tps mortuo patricio vir q̄dā nobilis Nicola⁹ noīe. q pctā multa cōmiserat. cum eū delictoz suoz penitēret. ⁊ purgatorium sancti Patricij sustinere vellet cū antea. xv. dieb⁹ vt oēs faciebāt se ieunijs macerasset. apto ostio cū clauī que in q̄dam abbacia fuabat. in pdictū puteū descēdit. ⁊ qđā ostiū a latere ipi⁹ inuenit. In qđ ingrediēs cū qđā ibi oratorū reperisset q̄dā mōachi albis indutoratorū intrauerūt ⁊ officiū facientes Nicolao dixerūt vt ostans essz. quia mlta diaboli tēpta mēta eū pcurrere opteret Cū ille pquireret qđ adiutoriū ꝑ hec posset dixerūt. Cū te penis affligi senseris. ptin⁹ exclama ⁊ dic. Jhu xpe fili dei viui miserere mihi pctōri. Recedētib⁹ igit pdictis viris. cōtinuo assunt demones. ⁊ vt reuertat ⁊ sibi obediat ꝑmoblandis pmissionib⁹ psuadēt assirentes q eū custodiēt ⁊ ad ppria incolumē pducēt. Ez cū eis ille nullat⁹ obedire vellet. ptinus diuersa fera terribiles audiunt voces parit ⁊ mugitus ac si oīa elemēta cōcuterētur. Ad qđ cū ille terroze bombili pauitaret. Jhu xpe fili dei viui miserere mihi pctōri. ptin⁹ exclamauit. ⁊ statim oīs ferarū illaz tumult⁹ terribilis qeunt. Processit ⁊ vltra ad aliū locū. ⁊ ibidē adest demoniū multitudo dicentiū sibi Dutas q man⁹ nostra seua seris Nequaqz. Ez nūc potius incipies affligi ⁊ torqri. Et ecce q̄dā maximus ignis ⁊ terribilis ibidē apparuit Dixerūtqz ei dēmones. Nisi nobis ꝓsenseris in ignē te iactabimus cōburēdū. Qđ cū ille renueret ipm accepērūt ⁊ in illū ignē terribilē ꝓiecerunt Vbi dū cruciaret. ptinus exclamauit Jhu xpe. ⁊c. Statimqz ille ignis extinct⁹ est. Ad aliū deniqz pcedēs locū vidit q̄sdā viros i igne vīuos cremari. ⁊ lamis ferreis cādentib⁹ a demōib⁹ vsqz ad viscera flagellari. alios qz vētres hīntes deorsum terrā p dolore mordere ⁊ clamare. Parce pce. Quos tūc demones q̄ui⁹ flagellabāt. Alios qz vidit q̄z mēbra serpētes vorabāt. ⁊ bufones ignitis aculeis eorū viscera extrahebāt. Qui cuz eis assentire nollet. i eūdē ignē ⁊ penā ꝓiciēt ⁊ eisdem laminis ⁊ penis flagellat. Ez cū ille exclamasset Jhu xpe ⁊c. a pena pdicta ptin⁹ liberat⁹ est. Deinde pcedit ad q̄ndā locū vbi boies sartagie frigebāt. vbi rota maxia erat vncinis ferreis ignitis plena. in q̄bus p diuersa mēbra boies erāt suspēsi. Que tam velociter voluebat q globū igneū emittebat. Post Vidit maximā domū hīntē foueas metallis bullientib⁹ plenas. i q̄b⁹ alij vnū pedē. alij duos hēbāt. alij ibi eāt vsqz ad genua. alij vsqz ad ventrē. alij vsqz ad pect⁹. alij vsqz ad collū. alij vsqz ad ockos. Ez h oīa pcurrēs nomē di inuocabat Processit itez ⁊ q̄ndā latissimū puteū intuet. de q fum⁹ horribilis ⁊ fetor intolerabilis exibat. indeqz boies vt ferrum candētes in modū fay illaz exibāt sz demōes eos reimpingebāt. Dixerūtqz ei demones. Loc⁹ iste quē ꝓspicis est infern⁹. in q̄ noster dñs beelzebub hīnat. In ipm igit puteum te iactabim⁹ si nobis assentire recusas. Postqz aūt illuc iactat⁹ fueris nullū inde remedium euadēdi obtinebis. Quos cū ille audire ꝓtenderet. ipm arripiētes in pdictū puteū

tacta ut erūt. Qui tā vehemēti dolore absorptus ē. vt fere oblit⁹ fuerit nomē dñi iuocare. Qz dū ille ad se redīēs Jhu xpe ꝛc. exclamasset corde. qz voce nō potat. ptin⁹ ide illesus exiuit. ⁊ dis demonū mīstrtudo tāqz victa euanuit. Procedēs ad locū alū. vidit q̄ndā pōtē sup quē trāsire eū oportebat. q̄ quidem erat strictissim⁹. ⁊ istar glacei polit⁹ ⁊ lubric⁹. sb q̄ fluui⁹ ingēs sulphure⁹ ⁊ igne⁹ fluebat. super quē dū trāsire se posse omino desperaret. tm recordat⁹ vbi qd eū de tot mal' eripuit ꝓfidē ter accessit. ⁊ vnū pedē sup pōtē ponēs Jhu xpe ꝛc. dicere cepit. Valid⁹ āt clamor ad eū terruit vt subsistere vix valerz. Qz pdictum vbū ptulit. ⁊ secur⁹ māsit. Deinde alū pedez posuit. ⁊ eadē vba iterauit. Ad quē libz etiaz passū eadē vba ptulit. ⁊ sic secur⁹ trāsiuit. Cū ergo trāsisset i q̄dā pratū amenissimū duceit vbi diuersor flor mira suauitas redolebat. Et ecce duo speciosi iuuenes et apparuerūt q̄ ipz vsqz ad q̄ndā ciuitatē speciosissimā ex auro ⁊ gēmis mirabilit rutilātē pduxerunt. Hec c⁹ porta odor mirabil' emanabat. q̄ illū ad o recreauit q̄ nullū dolorē vl' fetorē sensisse videbat. Dixerūqz ei q̄ illa ciuitas padis⁹ esset. In quē cū nicola⁹ ūrare vellz dixerūt ei pdicti iuuenes q̄ primo ad suos reduz. ⁊ p loca p q̄ venerat eū redire opteret. dmones tñ eū nō ledere. sz eo viso ītrū fugerēt. ⁊ q̄ post xxx. dies i pace q̄esceret ⁊ tūc illam ciuitatē ciuis ppetu⁹ ūtr' oiret. Tūc nicola⁹ iñ ascēdēs supra puteū se restitutū inuenit. ⁊ oia oibus q̄ sibi ꝓtigerāt narrās. post xxx. dies in dño feliciter req̄euit.

L A

De annūciatiōe dñica.

Annūciatio dnica dr. q̄ tali die ab anglō aduent⁹ filij dei i carnē fuit ānūciat⁹. Cōgruuz ei fuit vt incarnatōz filij dei p̄cederet angelica annūciatio triplici rōe. Primo rōe ordis ꝓnotādi. vt sczordo reparationis rūderet ordini puaricatiōis. Qñ sic dyabol⁹ tentauit mulierē vt eā ptraheret ad dubitatiōem. ⁊ p dubitatiōem ad cōsensum. ⁊ p cōsensum ad lapsum. sic angel⁹ nūciauit vgini. vt nūciando excitaret ad fidē. ⁊ p fidē ad ꝓsensum. ⁊ p ꝓsensū ad ꝓcipiēdū dei filiū. Secōo rōne misteri⁹ anglici. q̄ ei angel⁹ est dei mister et bu⁹. ⁊ bta vgo electa erat vt essz dei mat. ⁊ cōgruū est mistr dñe famulari. Quoniens fuit vt bte vginis annūciatio p angelum fieret

Tertio rōe lapsus angelici reparādi. q̄a eni incarnatio nō tantū faciebat ad reparatōz humani lapsus. sz etiā ad reparatiōem ruine angelice. ideo angeli non debuerūt excludi. Qñ sicut sex⁹ mlicbris nō excludit a cognitiōe myster⁹ incarnatōis ⁊ resurrectōis. sic etiā nec angelic⁹ nunci⁹ imo de⁹ vtrūqz angelo mediāte nunciat mulieri. s. incarnatiōz vgini marie. ⁊ resurrectōez marie magdalene. Cū ergo vgo beata a tertio āno etatis sue vsqz ad quartū decimū annū in templo cū alijs vginib⁹ exutisset ⁊ votū ō fuā data castitate emisisset nisi de⁹ aliter disponeret. eaz ioseph despōsauit dño reuelāte. ⁊ Joseph vga frondēte. sicut i hist'a beate vginis plenius cōtinet. ⁊ in bethleē vnde oriundus erat necessaria nuptus. puisurus uuit. Ipa vo in nazareth in domū parētū rediit. Nazareth interpretat flos. Qñ dr Bernñ. q̄ flos nasci voluit de flore in flore ⁊ floris tēpe. Ibi igit angel⁹ ei apparuit ⁊ ipam salutauit dicens. Aue gratia plena dñs tecū. bñdicta tu i mulieribus. Bernñ. Inuitat nos ad marie salutatiōem gabrielis exēplū. Jo xis tripudiuz. ⁊ resalutatōis lucrū. Qz h primo videndū est q̄re dñs matrē suā voluit desponsari. Sup Bassignat Bernñ. tres rōnes dicēs. Necessario despōsata est maria ioseph. q̄nā p ꝫ mysterū a demonib⁹ absc̄ōdit ⁊ a spōso vginitas cōprobat. ⁊ vginis tā vere cūdie q̄z fame putet. Quarta rō est vt ab oi gradu multeris obprobriū tolleret. s. a fugatis virginibus ⁊ viduis. Qñ ipa vgo in hoc triplici statu fuit. Quinta vt viri ministerio uteretur. Sexta vt matrimonij bonū cōprobaretur. Septima vt p viz genealogie series texeretur

Dixit ergo angel⁹. Aue grā plēa. Bernñ. In vētre grā deitatis. in corde gratia charitatis. i ore grā affabilitatis. in manib⁹ gratia

De annūciatione dominica

miserie ⁊ largitatis. Idē. Ave plena. qa de plenitudie ei⁹ cepūt vniuersi. Captiui redē/ptōz. eger curatōz. tristes ꝓsolatōez. pctōres venīā. iusti grāz. āgeli leticiā. denīq; tota tri/nitas gl̄iam. filij⁹ hoīs hūane carnis substā

Dñs tecū. Dñs pat̄ tecū q̄ genuit quē cō cipis. ⁊ dñs spūssctus de q̄ ꝓcipis. ⁊ dñs filij⁹ quē carne tua idus. sic dt Berñ. Bñdi/cta tu ī mulierib⁹. i. sup oēs mlieres. q⁹. s. eris mat̄ ⁊ vgo ⁊ mater dei. Triplici maledicto mlieres subiecte erāt. s. maledicto obꝓbrij maledicto peccati. maledicto supplicij. Ma ledicto obꝓbrij q̄ ad nō ꝓcipiētes. Ūñ dixit rachel. abstulit ds obꝓbriū meū. Male/dicto pcī q̄ ad ꝓcipiētes. Ūñ. ps. Ecce ī mi/q̄tatib⁹ ꝓcept⁹ suis. Maledicto supplicij q̄ ad parturiētes. Ūñ ī geñ. In dolore paries ꝛc Sola āt vgo maria bñdicta est int oēs mu lieres. cui⁹ vginitati fecūditas addit̄. ⁊ fecū/ditati ī ꝓceptu sanctitas. ⁊ sanctitati ī ptu io/cūditas. Dicit̄ ergo grā plēa sic dr Berñ. ꝓpt̄ q̄ttuoz q̄ fulserūt ī ei⁹ mēte. q̄ fuerūt duo tio hūilitatis. reuerētia pudoris. magnitudo crudelitatis. martyriū cordis. Ab Dici lo. sic idē dt. q̄ sūt marie scrificatio. angelica salutatio. spūssctī supuētio. filij dī icarnatio. Dicit̄ etiā bñdicta tu in mulierib⁹ ꝓpt̄ alia q̄ttuoz. q̄ sic idē dic̄ fulserūt ī ei⁹ carne. qa sez fuit vginitatis ꝑmiceria sine corruptōe fecū da. siue gūedine gūida. ⁊ sine dolore puerpe ra. Que cū audisset turbata ē i ꝑmōe āge li ⁊ cogitabat q̄lis esset ista salutatio. Idic ap paret laus vgis ī auditu ī affectu ⁊ cogitatu In auditu laudat̄ modestia q⁹ audit ⁊ tacz In affectu vecūdia Ūñ turbata ē. In cogi tatu prudētia. q⁹ cogitauit q̄lis esset ista salu/tatio. Turbata ē aūt de angli ꝑmone. non de ei⁹ visōe. qmā btā vgo angl̄os sepe vide/rat. sez nūq; talia loq̄ntes audierat. Idetrus raueñ. Venerat int angel⁹ blād⁹ i specie sez in ꝑmōe terribil̄. Ūñ quā leuit̄ letificauit vi sus. nimiū turbauit audit⁹. Berñ. Quo tur/bata est fuit vecūdie vginal̄. q⁹ nō ꝑturbata. fortitudis. q⁹ tacuit ⁊ cogitauit prudētie ⁊ di scretōis. Et tūc angel⁹ cꝓfortans eā dixit.

Ne timeas maria inuenisti grām apūd dñm. Berñ. Quā grām. Dei ⁊ hoīum pacē. mo/tis destructōz. vite repatōs. Ecce ꝓcipies ⁊ pies filiū ⁊ vocabis nomē ei⁹ Ihm. i. saluato rē. q⁹ saluū faciet ꝑplm suū a pctis eoꝝ. Idic erit magn⁹ ⁊ filij⁹ altis. vocabit̄. Berñ. Hoc ē Ille q̄ magn⁹ ds. futur⁹ ē magn⁹. s. magn⁹ hō. magn⁹ doctoz. magn⁹ ꝓpha. Dixit āt maria ad āgelū. Quō fiet istō q̄mā virz non cognosco. i. me nō ꝓpono cognoturā. Et ita fuit vgo mēte. carne ꝓposito. Sz ecce Maria interrogat. ⁊ q̄ interrogat dubitat. Cur er go sol⁹ Zacharias plagā taciturnitatis in/curruit Sup hoc petr⁹ rauēnen⁹ assignat q̄t tuoz rōes dicēs. Ille pectoz cognitoz non v̄ ba sz coꝛda puidit. Nō q̄d dixerint sz q̄d sen/serint iudicauit. Erat ei interrogātiū eā dissi milis. spēs diuersa. Hec ꝑ naturā credidit. ille dubitauit ꝑ natura. Hec ītegre ordinē q̄/rit. Ille q̄ de⁹ vult fieri nō posse ꝑscribit. Ille ī pellētib⁹ exēplis nō accedit ad fidē. Hec sine ex/emplo ꝑcurrit ad fidē. Hec mirat̄ de ptu vgi/nis. Ille de ꝓcepta disputat ꝓnugali. Nō er go dubitat de facto. sz modū q̄rit ⁊ ordinem Ita cū triplex sit mod⁹ ꝓcipiēdi. natural̄. spi/ritualis. ⁊ mirabil̄. q̄ istoz ꝓcipiat scisciatur Et rñdens angel⁹ dixit ei. Spūssanct⁹ sup/ueniet ī te q̄ ipm tuū ꝓceptū efficiet. vñ ⁊ ꝛ ō spūsctō ꝓcept⁹. ⁊ hꝫ ꝓpt̄ q̄ttuoz rōes.

Ideō ꝓpt̄ oñsionē eximie caritatis. vt. s. oñdat q⁹ ex ineffabili dei caritate vbū dei ca ro factū est. Jo. i. Sic ds dilexit mūduz ꝛc Et hꝫ rō est mḡri sniaz. Ecdo ꝓpt̄ oñsionez grē absq; meritis. vt ꝑ hꝫ qd dr ꝓcept⁹ de spū sctō. oñdat q⁹ sit ex sola grā quā nulla hoīm ꝓcesserūt merita. Et hꝫ est ratio Augustini. Tertio ꝓpter vtutē opatōis. q⁹ sez opatōe ⁊ vtute spūssancti ꝓcept⁹ est. Et hꝫ est rō Alm/brosij. Quarto ꝓpter motuū conceptionis Et hꝫ est ratio Hugonis de sancto Victoꝛe Motuū vt aut ad ꝓceptionē naturalem est amoꝛ viri in mulierē. ⁊ amoꝛ mulieris ī virz Sic in virgine inquit q⁹ ī eius coꝛde amoꝛ spūssancti singulariter ardebat. ideo ī ei⁹ carne amoꝛ spūssancti mirabilia faciebat

Et virtus altissimi obumbrabit tibi. Hoc

De annūciatione dominica

ꝑm glo. sic exponit. Umbra a luie ⁊ corpe obiecto solet formari. ⁊ vgo sic pur⁹ bō plenitudinē diuinitatis capere neqbat. sz vt⁹ altissimi obumbrauit dñi in ea incorpea lux diuinitatis corpus suscepit hūanitatis. vt sic possz deū pati. Hāc expositōz videt tāgere Beriñ. qui sic ait. Qz ds spūs ē. nos vo vmbra corpis sum. tpaut se nob⁹ vt p obiectū viuifice carnis videam⁹ vbū in carne. sole in nube. lumē in testa. cereū in laterna ꝑm Beriñ. sic exponit. q̄si dicat. Illū modū q̄ de spūsco ꝓcipies dei vt⁹ xp̄s in suo secretissimo ꝓsilio obūbrādo occultabit. vt sibi tātū notū habeat ⁊ tibi. Ac si dicat. Quid a me q̄ris. qđ in te mox experieris. Scies scies ⁊ felicit scies. sz illo doctore q̄ auctore. Ego nūciare missus sum vginali ꝓceptum nō creare. Vl' obumbrabit. i. te a vicioz estu refrigerabit. Et ecce elizabeth cognata tua. ⁊c. Ecce dicit vt oñdat ꝑsse magnū nouuz vicinū. Quattuoz ob causis ꝓcept⁹ elizabeth marie nūciat ꝑm Beriñ. ¶ Hdūa ē cum mul⁹ letīcie. scōa pfectio scie. tertia pfectō doctrine. q̄rta obsequiū mīic cordie. Dic eni sic Piero. Sterilꝫ cogīte ꝓcept⁹ marie nunciat. vt dñi miraculū miraculo addit. gaudium gaudio cumulet. Vl' iō q⁹ pfecto ꝺcebat vt vbū mox diuulgādū vbiqz. sciret ꝑus vgo p angelū q̄z audiret ab boīe. ne mat dei a cōsiliis filij vid̄et amota si eoz q̄ i terris tā ꝓpe gerunt remāsisset ignara. vl' iō pot⁹ vt dum nūc saluatoris nūc ꝑcursoris edoceta duēt⁹ rex tps ⁊ ordinē tenēs. ipa postmodū scptorib⁹ atqz ꝑdicatoib⁹ referet vitatē. Vl' iō vt audiēs cognatā vetulā ⁊ grauidā. cogitz iuuēcula ꝺ obsequo. vt sic puulo ꝓpbe det⁹ loc⁹ obsequēdi dño. ⁊ mirabili⁹ miraculū fiat de miraculo. Itē Beriñ. Ba vgo rñsum festinanter. o dña rñde vbū ⁊ suscipe vbū. pfer tuum ⁊ suscipe diuinū. emitte trāsitoriū ⁊ amplectere sempiternū. surge curre aperi. Surge p fidē. curre p deuocōz. aperi p ꝓfessionē. ¶ Tūc maria expāsis manib⁹ ⁊ oculis ad celū eleuatis ait. Ecce ancilla dñi fiat michi ꝑm vbum tuū. Beriñ. Alijs in ore. alijs in aure. alijs in manu vbū dei factū fuisse memoratur. Marie aūt factū est in aure p angelicam salutatiōem. in corde p fidem. in ore p ꝓfessionē. in manu p ꝓtrectatiōem. i vētre p incarnatiōz. i gremio p sustētatiōz. in brachijs p oblatiōz. Fiat mihi ꝑm vbū tuū. Ber. Non vt fiat mihi aut declamatorie ꝑdicatum. aut figuraliter sigificatū. aut imaginatorie somniatū. sz silenter inspiratū. psonaliter incarnatuz corpaliter inuisceratū. Beatumqz filij⁹ dei in vtero illi⁹ ꝓcept⁹ est. pfect⁹ ds. pfect⁹ hō. ⁊ in ipa pma die ꝓceptōis tāte sapiētie ac potētie exstitit q̄nte in tricesimo anno fuit. ¶ Hunc surgēs maria abiit in mōtana ad elizabeth. Et cū ea salutasset Johēs in⁹ vtero exultauit. Glo. Quia lingua nō poterat aīo exultāte salutat. ⁊ sue ꝑcursionis officiū inchoat. Fuit aūt in ei⁹ obsequio trib⁹ mēsib⁹ donec iohannes nasceret. quē manib⁹ suis ꝺ terra leuauit. sic in libro iustoz legit. ¶ In hac die vt ꝺ. p multa tpm curricula ds mita opat⁹ est. Que q̄dē egregijs vsib⁹ sic declarauit. Salue festa dies q̄ vulnera nostra coercens. Angel⁹ est missus. est passus in cruce christ⁹. Est adam fact⁹. ⁊ eodē tpe lapsus. Ob meritum decime cadit abel frisab ense. Offert melchisedech. ysaac supponit aris. Est ꝺcollatus xp̄i baptista beatus. Est Petrus erectus. Iacobus sub herode pempt⁹. Corpora sanctoz cū christo multa resurgunt. Latro dulce tamen. p christū suscipit amen.

¶ Quidam diues ac nobilis seculo abrenunciauit. ⁊ ordinem cisterciensiū introiuit. Et quia literas nesciebat. erubescentes monachi tam nobilem psonam inter laycos deputari. dederūt ei magistrum. si forte modicum addiscere posset. ⁊ sub hac occasione inter monachos pmaneret. Sed cum diu cum magistro fuisset. ⁊ nihil omnino ꝓter hec duo vocabula Aue maria discere potuisset. hec taz aūde retinuit vt quocumqz deambularet. quicquid ageret. ea incessanter nominaret. Itaq̄ mortuus ⁊ in cimiterio cū alijs fratribus sepelit. Et ecce super ei⁹ tumulū spectosū excrescit lilium ⁊ q̄libet folium Aue maria luteris aureis habebat inscptū. Currentes omnes ad tā grāde spectaculum. terram de tumulo effoderunt

ꝙ a dicẽ illi⁹ dẽ ore defu n cti ꝓcedere reperũt. Intellexerũt ergo cũ ꝗnta deuotõe illa duo ẏba dixerat. quẽ dñs tãti honore ꝓdigi illustrauit. ¶ Quidã miles qdã i via castrum bẽbat. ꝙ oẽs trãseũtes sine mĩa tõe aliq̃ spoliabat. ẏginẽ tñ mrem di q̃tidie salutabat. nec aliq̃ impedimẽto emergẽti ab ipa salutatione aliq̃ die cessare volebat. Accidit aũt vt q dã vir religiosus ꝙ sctus ide trãsitũ faceret. ꝙ ipm ꝓdict⁹ miles cõtinuo expoliari iuberet Cur ãt sctus rogauit põdones vt ipm ad dñm suũ ducãt. qz ad ipz hz secreta q̃ ꝓferat. Adduct⁹ ãt rogauit militẽ vt oẽs d familia sua ꝙ castro ꝛgregari faceret vt eis vbũ dñi ꝓdicaret. Cũ ãt ꝛgregati fuissent. ille ait. Ne q̃q̃z hẽ stis oẽs. sz aliq̃s adhuc deest. Cui cũ oẽs se ibidẽ esse assererẽt. ait. Diligẽter pãrute. ꝙ aliquẽ inuenietis abesse. Tunc vn⁹ exclamãs dixit. q̃mã sol⁹ camerari⁹ illuc ñ veisset. Ille aũt dixit. Vere ipe ẽ q̃ sol⁹ deest. Ꝓpter eo ig cito mittit ꝙ medium deducit. Cũ aũt vir dei vidisset. reuolutus terribiliter ocul⁹ caput istari i sani agitabat. nec ꝓpi⁹ accedere audebat Cur ãt sctus dixit ei. Aduro te p nomẽ dñi nri ie su xpi. vt q̃s sis nob⁹ edisseras. ꝙ ob quã cãm huc venieris palã pãdas. Cui ille rñdit. Deu adiurat⁹ ꝓdere cogor iuuẽ. Ego ei nõ su hõ sz demõ q̃ formã hois accepi. ꝙ ruꝫ ãnas cũ hmilitate sic pmãsi. Mã noster ꝑncepſ me huc misit vt die q̃ b sue marie salutatõz ñ dicerz. diligẽt⁹ obꝑuarẽ vt i eũ ptãte accepta ipz cõtinuo strãgularẽ. ꝙ sic i mal⁹ opib⁹ vitã finiẽs noster essz. Quacũq̃z ei die illã salutatõz dicebat i eũ ptãte brẽ nõ poterã. Ecce aũt d die in die diligẽt⁹ obꝑuauit. ꝙ nullã die q̃n eã salutauerit ꝑtermisit. Hec miles audiẽs vehemẽt obstupuit. ꝙ ad pedes viri di se pricies venã postulauit. ꝙ i meli⁹ deinceps vitã mutauit. Cur ãt sctus dixit demõi. Ꝓcipio ti bi dñmoni i noie dñi nri ihu xpi. vt hunc absce das ꝙ talẽ actenus locũ possideas. vbi nulli gliosaz dei genitricẽ inuocãti nocere ꝑsumas ẏ vbi iussa dedit demõ abscedens euanuit. Et miles viz sctum cũ reuerẽtia ꝙ grãyacto ne liberẽ abire ꝑmisit.

De passione dñi

Passio christi fuit ex dolore amara. ex illusione despecta. ꝙ ex vtilitate multiplici fructuosa. Dolor autẽ cauſabat ex ꝗnqz. Ꝓpter eo q ipa passio fuit ignominiosa. ꝙ hoc ꝓpter ignominiosum locũ q in caluaria vbi malefactores puniebant. Propter ignominiosum suppliciũ. quia morte turpissima ꝺemnatus est. Crux enim suppliciũ erat latronum Et licz crux tũc esset multe ignominie. nunc est immẽse glie. Vnde Aug⁹. Crux q̃ erat suppliciũ latronũ. nũc trãsit ad frõtes impatorum. Si tantũ honorẽ de⁹ ꝓtulit suppliciosuo. quid ꝓferet ꝺuo suo. Propter ignominiosum consortiũ. quia cum sceleratis ꝺputatus est. id est. cũ latronib⁹ qui ꝓmo erant sceleati. sed postea vnus cõuersus est. s. dismas q̃ erat a dextris. sicut dicit in euangelio nicodemi. ꝙ alius damnat⁹ scz gesmas. qui erat a sinistris. Uni ergo dedit regnuz. alteri suppliciũ. Ambrosi⁹. Autor pietatis i cruce pendens in singulis negocijs pietatis officia diuidebat. psecutõem aplis. pacẽ discipulis. corpus iudeis. crucifixorib⁹ vestimẽta. patri spũm. virgini paranimphũ. latroni paradisum. peccatorib⁹ infernũ. crucẽ christianis penitẽtibus cõmendabat. Ecce testamẽtum qd fecit xps in morte pendens in cruce Secũdo ex eo qd fuit iniusta. quia peccatũ non fecit. ꝙ nõ est inuẽtus dolus in ore eius ꝙ ideo q̃ venit indigna pena doleda veit. De trib⁹ enim iniuste ꝓcipue eũ accusabãt. videlicet q̃ tributũ reddi ꝓhibebat. q̃ se regez dicebat. ꝙ q̃ se filiũ dei faciebat. Contra has tres accusatiões dicim⁹ in parasceue in pſona saluatoris tres excusatões. Popule meus qd feci tibi ꝛc. vbi exprobrat xpus tria beneficia eis collata. s. liberatõez ab egypto. regimẽ in deserto. plãtationẽ vinee i loco optimo. q̃si dicat xps. Accusas me d redditõne tributi potius gratias agere deberes. quia liberaui te a tributo. Accusas me quia dixi me regem. potius deberes gratias agere. q̃ regaliter pauite in deserto. Accusas me q̃

me filiū dei dixi. potuꝰ deberes grās agere qꝛ te in vineā meā elegi. ꝛ ī loco optīo plantaui. Tertio ex eo qꝫ fuit ab aīcis. tolerabiliozeni essz dolozi si patēt ab his q̄ aliq̄ ꝺ cā deberēt eē eiꝰ inimici. vl̄ ab his q̄ eēnt alieni vl̄ extranei. vl̄ ab his q̄bꝰ aliq̄ icōmoda ītulisset. Sed tñ patīt ab amicis. i. ab his q̄ ꝺberēt eē sui aīci. Jtē a p̄xīs. i. ab his ꝺ q̄z surpe natꝰ ē. De his duobꝰ ꝺr ī ps. Elici m. ꝗ p̄x. me. Job. xxx. Nou mei q̄i alieni recesserūt a me. Jtē ab his q̄ bꝰ mlta bōa ꝓtulerat. Jo. viij. Mlta bona opatꝰ sū eis. Berñ. O bōe ihu q̄z dulcēt cuz boīb. ꝓuersatꝰ es. q̄z magē ꝛ abundātissima eis largꝰ es. q̄z dura ꝛ aspa. peis passus es dura vba duriozā vbera. durissima crucis tozmēta. Quarto rōe teneritudis cozpis. vñ ī figura dd ꝺr ꝺ eo. ij. reg̃. pnt̄. Jpe ē q̄i tenerrimꝰ lgm vmiculꝰ. Berñ. O iudei lapides estis lapidē pcutitis molliozez. de q̄ resonat tunnt⁹ pietatis ꝛ ebullit oleū caritatis. Jtem Piero. Tradit ē ihs mlticbꝰ vberā ꝺ ꝛ illō sacratissimū cozp⁹ pectus q̄z dei capax flagella secuerūt. Quinto ex eo qꝫ fuit vniuersalis q̄ p oēs ptes ꝛ p oēs sensꝰ. Jꝺcirco ei fuit hꝺ lor ī oculꝰ q̄z lacrimatꝰ ē. sic ꝺr Jheb. v. Ber. Ascēdit ī altū vt lōgꝰ audiret. fortē clamabat. vt nullꝰ excusaret clamoꝝ lacrimas addidit vt bō ꝓpatet. Alis et bis lacrimas fudit. s. ī resuscitatōe lazari. ꝛ sup hierlm. Jtaq̄z ꝑme lacrie fuerūt amozis. Vñ ꝛ q̄ꝺā cū vidissent eū lacrimātē dixerūt. Ecce quō amabat eum. Hcc̄ fuerūt ꝓ passiōis. Ex he tertie fuerūt dolozis. Hcc̄o fuit i audiu cū ei. s. obpzobria ꝛ blasphemie irrogate sūt. Xp̄s ei spāliꝫ q̄tuoz hūt ī q̄bꝰ obpzobria ꝛ blasphemias audiunt. Hūt ei excellētissimā nobilitatē. q̄z q̄ntū ad diuinā naturā fuit eterni regis filius. ꝛ q̄ntū ad būanā ꝺ regia surpe genit⁹. ita q̄ et inq̄ntū hō. fuit rex regū ꝛ dñs dñantiū. Habuit ineffabilē vnitatē. q̄ ipe est via vitas ꝛ vita. Vñ ꝺ se ait ꝺr. Sermo tuꝰ vitas ē. Filiꝰ ei est p̄mo siue vbū p̄ris. Habuit insup abilē ptātē. q̄z oīa p ipm facta sūt. ꝛ sine ipo factuz est nihil. Habuit insup singularē bonitatez. q̄z nemo bonꝰ nisi solꝰ ds. Jn his xp̄s audiuit obpzobria ꝛ blasphemias. Pzio q̄ꝺē quo ad nobilitatē. Mat. xiij. Nōne hic ē fabri filiꝰ. Nōne mat ei⁹ ꝺr maria ꝛc. Hcc̄o q̄ ad potestatē. Matth. xij. Hic nō ejcit dēmonia nisi in beelzebub p̄ncipe demoniozū. Jtē Matth. xxvij. Alios saluos fec̄. seip̄m nō pt saluū facere. Ecce dicūt ip̄m ī potētez. cū tñ a deo potens extuit q̄ p̄secutozes suos sola voce p̄strauit. Illā cū interrogassz. quē querītis. ꝛ illi rñdissent. ihm nazarenū. ꝛ ip̄e dixisset. ego sum. ꝓtinuo ceciderūt in terraz. Aug⁹. Una vox turbā odijs plenā ꝛ feroce armis terribilē sine vllo telo pcussit. repulit. strauit. vtute latētis diuinitatis. Quid iudicatur⁹ faciet. q̄ iudicandꝰ ꝓ fec̄. qꝺ regturus potuit. q̄ morturꝰ ꝓ potuit. Tertio q̄ ad vitatē. Jo. viij. Tu ꝺ teip̄o testimoniū phibes testimoniū tuū nō est verū. Ecce qꝛ dicūt eum mēdacē. cū tñ ip̄e sit via vitas ꝛ vita. Hanc vitatē pilatꝰ scire vl̄ audire ñ meruit. q̄ ip̄e ꝑm vitatē nō iudicauit. Jncboauit q̄ ip̄e iudicū a vitate. Hī vitate nō pmānsit. ꝛ iō ꝺ vitate q̄stionē meruit ichoare. sz ñ meruit solutiōnē audire. Alia rō ē p̄m Aug. q̄re solutiōz nō audiuit. q̄ cū illā qōem fecisset subito vertit illi in mentē ꝓsuetudo iudeoꝝ q̄ solebat vnꝰ dimitti ī pasca. ꝛ iō statim exijt ꝛ solutiōem nō expectauit. Tertia rō est p̄m Chrys. q̄ sciebat q̄ q̄stio tā difficilis ī digebat mlticipe ꝛ multa discussiōe. ꝛ ip̄e ad liberatōem xp̄i ꝓperabat. ꝛ iō statim exiuit. Legit tñ in euangelio nicodemi q̄ cum pylatus Jhm iterrogassz q̄ ꝺ est vitas. Jhs ei respōdit Veritas ꝺ celo est. Et pilatus. In terris non est vitas. Dic ei Jhs Quō potest veritas esse in terris. que iudicat ab his q̄ potestatē habēt in terris.

Quarta q̄ ad bonitatē. Decebāt enī ip̄m esse pctozē in cozde. Job. xv. Nos sum⁹ q̄ homo pctiozē ē. Seductozē i p̄mōe. Lu. xxiij. Cōmouit populū docēs p vniuersam iudeam. incipiēs a galilea vsq̄z huc. Legis p̄uaricatozē in ope. Joh. ix. Non est hic homo a deo qui sabbatum non custodit. Tertio fuit in odozatu quia magnum fetozem sentire potuit in loco caluarie vbi erant cozpora fetida mortuozum. Vñ dicit i scola stoica hystoria q̄ caluarie ꝓpe est os capitis

humani nudū. Ūñ ⁊ qribi decollabāt rei. ⁊ multa ossa caputū ibi aspsa erāt. dicebat cal uarie loc⁹ vt̄ caluarīū. ¶ Quarto fuit ī gustu. Ūñ cū clamaret sitio. dederūt ei acetuz cū murra ⁊ felle mixtū vt ex aceto cui⁹ mozere tur. ⁊ ipi custodes a custodia cui⁹ liberarēt. ꝺz ei crucifixos cui⁹ mozi acetū bibāt. et ex murra pateret olfact⁹ ⁊ ex felle gust⁹. Aug⁹ ¶ꝺzo mero repleī sinceritas aceto. inebriaī felle dulcedo. adijcit inocētia reo. mozī vita ꝓmortuo. ¶ Quinto fuit ī tactu. qui in omnib⁹ ptib⁹ coꝛpis a plāta pedis vsqz ad vticē nō fuit ī eo sanitas. ꝺ Bāt qlī in oīb⁹ sensib⁹ dolorē būt dic̄ Bern̄. Caput angelicis tremendū spiritib⁹ dēsitate spinaz pūgit. faciesq; pulcra ꝑ filijs hoīm spuis iudeoz ꝺturpaī oculi lucidiozes sole caligāt ī morte. aures q̄ audīūt angelicos cant⁹ audīūt pcōz insultus. os qꝺ docet angl'os. felle ⁊ aceto potaī. pedes q̄z scabellū adozaī q̄nā sanctū est cruci clauo affigūt. man⁹ q̄ formauerunt celos sunt ī cruce extēse ⁊ clauis affixe. coꝛp⁹ ꝺbeī raī. lat⁹ lancea pforaī. Et qꝺ plura. Non remāsit ī eo nisi lingua vt ꝑ pcōrib⁹ exoraret. ⁊ mrem discipulo cōmēdaret. ¶ Secūdo ei⁹ passio fuit ex illusiōe ꝺspecta. Quatuoꝛ ei vicib⁹ fuit sibi illusū. ¶ Ihū ī domo anne vbi recepit sputa. alapas. velatiōz oculoz. Bern̄. Vultū tuū bone Ihesu desideraī bilē in quē desiderāt angli ꝓspicere sputis inquinauerūt. manib⁹ pcussērūt. velop derisione opuerūt. nec amaris vulnerib⁹ pepcerūt. Secꝺo in domo herodis q̄ eū fatuū ⁊ nō sane mētis estimās. ex eo q̄ nullū ab eo rīsum hz̄ potuerat. ꝑ derisiōe eū veste alba induit Bern̄. Tu hō es ⁊ habes sertū de floꝛib⁹. et ego ꝺe⁹ ⁊ habeo coꝛonam de spinis. Tu habes cyrotbecas in manib⁹ ⁊ ego habeo clauos defixos. Tu ī albis vestibus tripudias ⁊ ego ꝓ te derisus fui ab herode ī veste alba. Tu tripudias cū pedib⁹. ⁊ ego laboraui cū meis pedibus. Tu in chozeis brachia extendis in modū crucis in gaudiuz. ⁊ ego ea in cruce extensa būi in obꝓbriū. Ego in cruce dolui ⁊ tu in cruce exultas. Tu habes latus apertū ⁊ pecā in signū vane glie. ⁊ ego latus effossum habui ꝓ te. Ūñ reuertere ad me et suscipiā te. ¶ Bz q̄re dñs tpe sue passionis coꝛā herode pilato ⁊ iudeis sic tacebat. Ihū triplex ē rō. Ihūa rō est q⁹ñ erāt digni audire suā rīsiōz. Secꝺa q⁹ eua peccauerat ꝑ loq̄citatē. ⁊ iō xp̄s voluit satisfacere ꝑ tacituritatē. Tertia q⁹ q̄cq̄ rīndebat totuz calūniabant̄ ⁊ deꝓrauabāt. Terno ī domo Ihū ylati vbi milites clamiꝺē coccineā circūꝺeꝺerunt ei. arundinē in manu ꝺederūt. ⁊ coꝛonā spineā sup caput ei⁹ posuerūt ⁊ genu flexo dicebant. Aue rex iudeoz. Illa ēt spinea coꝛona ꝺz fuisse de iūcis marinis. q̄z acies nō min⁹ spina est dura ⁊ penetratiua. Ūñ ⁊ sanḡnez de capite credīt illa coꝛona spinea extraxisse Ūñ Bern̄. Caput illud diuinū mīltiplici spinaz dēsitate vsqz ad cerebꝝ ꝓfixum est. Ꝺe aīa sunt tres opiones. vbi sc̄z aīa p̄ncipalem habeat sedē. s. vel in coꝛde ꝓpter illud ꝺe coꝛde exeūt cogitatōes male ⁊c. vel in sanguine ꝓpter illud Leuit. Aīa oīs carnis ī sanguie est. Vel in capite ꝓpter illud. Et inclinato capite tradidit spūm ⁊c. Ihāc triplicē opiones iudei ipō facto viꝺent̄ sciuisse Ihā vt ei⁹ aīaz a coꝛpe euellerēt q̄sierūt ipam in capite. cum spinas vsqz ad cerebꝝ infixerūt. Quesierūt in sanguine. cū eius venas in manibus ⁊ pedibus aperuerūt. Quesierūt in coꝛde cū ei⁹ lat⁹ pforauerūt. Cōtra has tres illusiones ī paraſceue p̄mittum⁹ añ reuelatōem crucis tres adoratōes dicēt el. Ag yos ⁊c. q̄ ter adorātes. ter illusum ꝓpt̄ nos. Quarto in cruce Matth. xxvij. Ihūncipes sacerdotū illuꝺētes eū cū senioꝛib⁹ ⁊ scribis dicebāt. Si rex israel est ꝺescēꝺat nūc ꝺe cruce ⁊ credim⁹ ei. Bern̄. sup būc locū. Interim patiam magē exhibet. humilitatē cōmēdat. obediētiā implet. charitatē pficit. In his nēpe vtutū gemmis q̄ttuoꝛ crucis coꝛnua ornant̄ ⁊ supemiēntioꝛ caritas a dextris obediēta. a sinistris patia. radix oīm vtutū būlitas in pfundo. Hec oīa q̄ xp̄s passus est Bern̄. breuit colligit dicēs. Memoꝛ ero q̄ꝺiu vixero laboruz q⁹ ptulit in p̄dicādo. fatigationū in discurrēꝺo. vigiliaz in oꝛando. temptationum i ieiunando. lacrimaz in cōpatiēꝺo. insidiarū

De passione domini

in colloq̃ndo. postremo ꝓuicior. sputor̃um collaphor. subsannationũ clauor̃ & exprobrationũ. ¶ Tertio passio ei⁹ fuit vtilitate multiplici fructuosa. ¶ vtilitas p̃t ex̃ tplex. scz pcor̃ remissio. grẽ collatio. & gl̃e exhibitio. Et h̃ tria notant̃ in titulo crucis. qz ihs q̃ ad p̃mũ. nazarenꝰ q̃ ad scõm. rex iudeor̃ q̃ ad tertiũ. qz ibi erimꝰ oẽs reges. ¶ De eꝰ vtilitate dr̃ Aug. Culpã deleuit xp̃s. p̃nã ꝑ̃ terrã & futurã. ¶ Preterita pcã tulit ea remittendo p̃nia boies ab eis retrahẽdo. futurã grãm q̃ vitarent̃ ꝓferẽdo. ¶ De eꝰ & vtilitate dr̃ Aug. ¶ Admiremur. gr̃ulemur. amemꝰ. laudemꝰ adorem⁹. q̃niã p redẽptoris nr̃i mortem de tenebris ad lucẽ. ꝺ morte ad vitã. ꝺ corruptione ad incorr̃uptiõ. de exilio ad patriã. de luctu ad gaudiũ vocan sumꝰ. ¶ Quã vtilẽ ãt modꝰ redẽptoris nr̃i fuerit. pz ex q̃ttuor rõnib⁹. vicz. qz fuit acceptissimꝰ ad placãdũ deum. ꝙgruẽtissimꝰ ad curãdũ morbũ. efficacissimꝰ ad attrahẽdũ genꝰ hũanũ. p̃udẽtissimꝰ ad expugnãdũ humani generis ĩimicũ. ¶ Primo ergo fuit acceptissimꝰ ad placãdũ & recõciliãdũ deũ. qz sic̃ dr̃ Ansel. in libro Cur ds hõ. Nichil asperꝰ & difficilꝰ põt hõ pati ad honorẽ dei spẽte. & ñ ex ꝺbito q̃z mortem. Et neq̃z magꝭ hõ p̃t se dare ꝺ q̃z cum se morti tradit ad honorez ip̃i⁹. & h̃ est qꝺ dr̃ Eph̃. v. Tradidit semetip̃m oblatiõez & hostiã deo i odorẽ suauitatis. Qualit̃ aũt fuit sacrificiũ nos ꝺ placãs & recõcilians dicit Aug⁹ ꝺ tri. Quid tã gr̃te suscipi possz q̃z caro sacrificij nr̃i corꝑ⁹ effectũ sacerdotis nr̃i. Ut q̃niã q̃ttuor ꝙsiderant̃ in omi sacrificio cui offerat̃. q̃d offerat̃. p q̃b⁹ offerat̃. & q̃s offerat. idẽ ipe vnꝰ vtriꝰ qz mediator ꝑ sacrificiũ pacis recõciliãs nos ꝺ vnũ cũ ipo maneret cui offerebat. vnũ i se faceret. p q̃b⁹ offerebat. vnꝰ ipe esset q̃ offerebat & qꝺ offerebat. ¶ De h̃ aũt etiã q̃lit̃ p xp̃m sumꝰ recõciliati idẽ dr̃ Aug⁹. q xp̃s est sacerdos & sacrificiuz deꝰ & tẽplũ. Sacerdos p quẽ sumꝰ recõciliati. sacrificiũ q̃ sumꝰ recõciliati. ꝺs cui sumus recõciliati. tẽplum in q̃ sumꝰ recõciliati. Ad q̃buscã hãc recõciliatiõem paruipẽdentib⁹ Aug⁹. ip̃sona xp̃i exprobrat dicẽs. Cũ esses inimicus patri meo recõciliauit te p me. Cũ esses lõge ego veni vt redimerez te. Cũ inter oẽs mõtes & siluas errares q̃siuit te. inuẽ lapides & ligna iuenit te. & ne lupor̃ fera q̃z rapido ore laniareris collegit te. bũeris meis portauit te. p̃ meo reddidit te. laborauit. sudauit caput meũ spinis oppositum. manus meas clauis obiecti. lãcea latꝰ aperuit. tot ñ dicã iniurijs q̃z a sputatib⁹ laniatꝰ sum. sanguinẽ meum fudi. aiam meã posui vt ꝙiũgerẽ te mihi & tu diuideris a me ¶ Tꝺ ꝺo fuit ꝙgruentissimꝰ ad curãdũ morbũ. Cõgruitas ãt attendit̃ ex pte tpis. ex pte loci. ex pte modi. Ex pte tẽpis qz adã factꝰ fuit & peccauit in mense marcio feria sexta & hora sexta. & iõ xp̃s pati voluit in marcio. qz i die q̃ fuit annũciatꝰ fuit & passꝰ. Item in sexta feria & hora sexta. ¶ Tꝺo ex parte loci. q̃niã locꝰ sue passiõis triplr̃ ꝙsideratꝰ. scz aut cõis. aut spẽalis aut singlaris. Locꝰ cõis fuit terra p̃missiõis. spẽalis caluarie locus. singularis crux. ¶ In loco aũt cõi primus homo fuit formatꝰ. qz in ptib⁹ illius in xta damascũ i agro damasceno ꝺr fuisse formatꝰ. In loco speciali fuit sepultꝰ. qz ibidez vbi xp̃s passus est adam ꝺr fuisse sepultꝰ. licet aut̃ẽticũ nõ sit. cũ p̃m Hieronymũ adã hebron mõte sepultꝰ fuerit. sic̃ etiã Josue. xxiiij. exp̃sse habet̃. In loco singulari fuit deceptꝰ. nõq in illo ligno in q̃ xp̃s passus est adã fuit deceptꝰ. sz p tãto ꝺr. q sicut adã deceptus fuit in ligno. ita xp̃s passus fuit in ligno. In q̃dam tñ hystoria grecoꝝ ꝺr q in eodẽ. Tertio ex pte modi curãdi. q̃ quidem modꝰ fuit p similia & p̃ contraria. ¶ Per silia. q̃niam sicut dic Aug⁹. in li. de doctrina xp̃iana. ¶ Per feminã deceptꝰ. p feminã natꝰ. Homo homines mortal̃ mortales. morte mortuos liberauit. Ambro. Ex terra v̄gine adã. xp̃s ex virgine. Ille ad imaginẽ dei. hic imago dei. ¶ Per multerẽ stultitia. p multerẽ sapia. Nudꝰ adam nudꝰ xp̃s. Ligꝰ ꝺrs p arborẽ. vita p crucẽ. In deserto adã. in deserto xp̃s. ¶ Per contraria. q̃niã p̃mꝰ hõ p̃m Gregor. peccauerat p superbiam inobedientiã & gulã. Voluit ei assimilari deo p scie sublimitatẽ. transgredi precepta dei limitem. & gustare pomi suauitatem. Et

ꝙnã curatio ꝺꝰ fieri ꝑ ꝓtrariũ. ĩo iste mod⁹ satisfaciẽdi ꝓ gruẽtissim⁹ fuit. qꝰ fuit ꝑ bũlitatiõnẽ. diuĩe volũtatis ĩpletoꝝ ⁊ afflictiõem ¶ De his trib⁹ ad ☞ Obiect. ☞ Hũ iuauit semetip sũ. q̃ ad ꝑmũ. fact⁹ obediẽs. q̃ ad scõm. vsq; ad moꝛtẽ. q̃ ad tertiũ. ¶ Tertio fuit efficacissim⁹ ad attrahẽdũ gen⁹ hũanũ. ☞ Hũq̃d eĩ saluo libertatis arbitrio magis ad amoꝛem suũ ⁊ fiduciã gen⁹ hũanũ attrahere potuit. Qualiẽ ãt ꝑ ꝺ ad amoꝛẽ nos attrahat dicit Bern. Sup oĩa reddit te amabilẽ hõe iesu calix quẽ bibisti op⁹ redẽptiõis nrẽ. ☞ Hoc oĩ no amoꝛẽ nostꝝ facile vẽdicat totũ tibi. ¶ Est q̃ nostꝝ amoꝛ ⁊ blãdi⁹ allicit ⁊ iusti⁹ erigit ⁊ citi⁹ stringit ⁊ vehemẽti⁹ afficit. ¶ Etenim vbi te exmanisti vbi te naturalib⁹ radijs exuisti. ibi pietas magis emicuit. ibi charitas pl⁹ effulsit. ibi grã ampli⁹ radiauit. Qualiẽ ãt ad fiduciã dꝰ ☞ Roma. viij. Qui etiã ꝓꝓio filio suo nõ pepcit sꝺ ꝓ nobis omnib⁹ tradidit illum. quõ nõ etiã oĩa cũ illo nobis donauit. ¶ De hoc etiã ☞ Bern. Quis nõ rapiat ad spem impetrãdi fiduciã. q̃ ei⁹ attẽdit coꝛpis dispositiõem videlicet caput inclinatũ ad osculuz brachia extẽsa ad amplexũ. man⁹ pforatas ad largiendũ. lat⁹ aptũ ad diligendũ. pedum affixionẽ ad nobiscũ cõmanendũ. coꝛpis extensionẽ ad se totũ nobis impẽdẽdũ ¶ Quarto fuit ꝓudẽtissim⁹ ad expugnãdũ hũanũ generis inimicũ. ☞ Job. xxvj. ☞ Percussit superbũ. Et vltimo. ☞ Hũq̃d ꝑ oꝛteris capere leuiathan hamo. ¶ Christ⁹ enĩ hamũ sue diuinitatis abscõderat sub esca humanitatis. Et diabol⁹ capere volẽs escaz cannis capt⁹ est hamo diuinitatis. ¶ De hac prudenti captiõe dic̃ ☞ Aug⁹. Venit redẽptoꝛ ⁊ victus est deceptoꝛ. Et q̃d fecit redẽptoꝛ captiuatoꝛi nostꝛo. ¶ Tetẽdit muscipulã crucẽ suã posuit in ea escã sanguinẽ suũ. ☞ Pe aũt volunt fundere sanguinẽ nõ debitoꝛes. ꝓꝑ q̃d recessit a debitoꝛib⁹. ☞ Hmõi debitũ apls vocat cyrographũ. q̃d quidẽ xp̃s tulit et cruci affixit. ¶ De quo cyrographo dꝰ ☞ Aug⁹. Tua peccatũ a diabolo mutuauit. cyrographuz scripsit. fideiussoꝛẽ dedit. ⁊ vsura posteritati creuit. ¶ Tũc eĩa ꝺyabolo peccatũ mutuauit q̃n ꝺ ꝓceptũ dei sue ꝓtaue iussioni vel suggestioni cõsensit. cyrographũ scripsit q̃n manum ad pomũ vetitũ poꝛrexit. fideiussoꝛem dedit q̃n adam pctõ ꝓsentire fecit. ⁊ sic vsura peccati posteritati creuit. ¶ Cõtra igit̃ contemnẽtes hãc redẽptiõem q̃ nos de inimicitate reduxit. ☞ Bern. exꝓbrando ꝺt in ꝑsona xp̃i. ☞ Popule meus aut dñs. q̃d tibi facere potui ⁊ nõ feci. q̃d causse est q̃ inimico meo magis libet fruire q̃z mihi. nec ille creauit vos sꝺ nec pascit. ¶ Si parua ꝺ vident ingratis non ille sꝺ ego redemi vos. Quo ꝓcio. ☞ Nõ vtiq; auro coꝛruptibili vel argẽto. nõ sole aut lũa nõ saltẽ angeloꝛ aliq̃. sꝺ ꝓprio vos cruoꝛe redemi. Cetexꝝ si neqz tã multiplici iure debitũ est a vobis elicere famulatũ. omissis oĩbus. mecũ saltẽ ex denario diurno ꝙuente. ¶ Et q̃n moꝛtẽ xp̃m tradiderũt. iudas ꝑ auariciam. iudei ꝑ inuidiã. pylat⁹ ꝑ timoꝛẽ. iõo videndũ essꝺ de pena a deo his inflicta merito ꝺ⁹ pcti. ¶ Ꝺz de pena ⁊ oꝛigine iude iuenies ĩ legẽda sancti mathie. de pena ⁊ exciꝺio iude oꝛum ĩ legẽda scti ☞ Jacobi minoris ¶ De pẽa aũt ⁊ oꝛigine pilati in q̃dã hystoꝛia lucz apocrifa sic legit̃ ¶ Fuit q̃dã rex noie tyr⁹ q̃ q̃ndã puellã noie pilã filiã cuiusdã molendinarij noie atus carnaliter cognouit ⁊ de ea filiũ generauit. ☞ Pyla aũt ex noie suo ⁊ noie patris sui q̃ dicebat̃ atus vnũ nomẽ cõposuit ⁊ nato puero imposuit nomen pylat⁹ Cũ aũt pylat⁹ tres annos haberet ipm pyla ad regẽ trãsmisit. ☞ Habebat aũt rex filiũ de regina coniuge sua qui fere pylato coetane⁹ videbat̃. ☞ Isti dũ annos discretionis attigissẽt sepius luctamine pugna ⁊ funda ad inuicẽ colludebãt. Ꝺz regis legitim⁹ filiꝰ vt genere erat nobilior. sic in omni loco pilato inuenibatur strenuioꝝ ⁊ omni genere certaminis aptioꝝ. ☞ Ob hoc pilat⁹ inuidie liuoꝛe cõmotus ⁊ felleo doloꝛe stimulat⁹ frẽm suũ latenẽ occidit. Qđ rex audiẽs vehementer doluit. ⁊ concione cõuocata q̃d de sceleratoꝝ hominida faciendũ sit filio reqsiuit. Qui eũ omẽs reũ mortis esse vnanimiter acclamauerunt ¶ Rex aũt ad se reuersus iniq̃tatez iniquitate noluit duplicare. sed ipsum ꝓ tributo qđ

annuaꝝ debebat romanis obsidē misit. tuꝫ volēs inoꝛi eē ab occisione filij. ꝝ a tributo romano ꝛ cupiēs liberari. Tūc enī ipis erat rome filiꝰ regis frācie quē sibi rex miserat romam ꝓ tribunis. Hunc pilatꝰ associatꝰ. cum se ab eo morꝺ ⁊ industria ꝑcelli videret. eū unu die stimulaꝝ agitatꝰ occidit. Ꝗꝫ cū romāi qđ de eo faciendū essꝫ inqrerēt. dixerūt. Dic si supuixerit q̄ frēꝫ necauit. obsidē iugulauit reipublice plīmū utilis erit. ⁊ colla ferocium hostiū feroꝛ ipe domabit. Dixerūt ergo. Cū reꝰ mortis habeat ī pōtos insulā gēnꝺ illis q̄ nullū patiūt iudicē. iudex ꝑficiat. si forte eꝰ negōcia ipoꝛtuna macia edomet. si nō. qđ merit patiat. Ꝺissus igr pilatꝰ ad gentē ferocem ⁊ suoꝛ iudicū pēptricē. ñ inscius ad quos missus sit. ⁊ q̄ꝫ pēdula vite sue snia. tacite rēꝓsideraꝫ uitā ꝓuare voluit ⁊ gentē nequam ipe minis ⁊ ꝓmissis supplicio ⁊ ꝑcio penitus subiugauit. Quꝫ igit̄ tā dure gēus victoꝛ exti nta pōtos insula pōtꝰ pilatꝰ nomē accepit. Herodes aūt hois illi⁹ industriā vt audiuit vsutijs eꝰ ꝓgaudēs. ipe vsusꝰ eū ad se munerib⁹ ⁊ internūcijs iuitauit ⁊ sup iudeā ⁊ hierusalē ptātē ⁊ vicē suā ei tradidit. Qui cū pecuniā innumerabilē congregassꝫ. nesciēte Herode romā adijt. ⁊ infinitā pecuniā tiberio ipatoꝛi obtulit. ⁊ ab eo sibi dari qđ ab herode tenebat munerib⁹ ipetrauit. Hinc scemodi cā facti sūt inimici pilatꝰ ⁊ herodes q̄ adusqꝫ ipe passiōis dñi eū sibi recōciliauit eo q̄ dñꝫ ad se misit. Alia cā inimicicie assignat in hystoria scolastica. Quidā ei se filiū dei faciēs multos ꝺ galileis seduxerat. q̄s cū in garizim deduxisset vbi dixerat se ascēsuꝝ in celuꝫ supueniens pilatꝰ ipm cū oīb⁹ occidit timēs ne sibi in deos seduceret. Ob hoc facti sūt inimici q̄ Herodes ꝑsidebat galileis. Et vtraqꝫ cā potuit esse vera. ¶ Cum aūt pilatꝰ dominuꝫ iudeis crucifigendū tradidisset. timēs tamē offensaꝫ tyberij cesaris eo q̄ ꝓdemnassꝫ sanguinē innocentē. quēdā sibi familiarē ꝓ sui excusatiōe ad cesarē destinauit. Interea cū tyberiꝰ morbo graui teneretur. nūciat eidē q̄ hierosolymis quidā medicus esset q̄ omnes morbos solo verbo curaret. nesciens q̄ eū pilatus ⁊ iudei occidissent. Virtutqꝫ volusiano sibi ꝓuato. Hade cum trās ptes marinas. diceꝫ pilato vt hūc medicū mihi mittat. q̄ me ꝑstitue sanitati restituat. Cū aūt ille ad pilatū venisset ⁊ mandatū impatoris exposuissꝫ eidē. territ⁹ pilatus. ruit. diez induciaꝫ postulauit. Infra qđ spaciū dñ volusianus q̄ndam matronā q̄ fuerat familiaris ihesu noie veronicā vbi nam xp̄s ihesus inueniri posset interrogasset ait. Deus dñs meꝰ ⁊ deꝰ meꝰ erat quē pilatꝰ ꝓ inuidiā traditū ꝓdemnauit ⁊ crucifigi ꝑcepit. Tūc ille nimis dolens ait. Vehemēt doleo. q̄ qđ mihi dñs meꝰ iusserat explere ñ valeo. Cui veronica. Dñs meꝰ cū ꝑdicādo circūiret. ⁊ ego eꝰ pīa nimis inuite carerē volui mihi ipi⁹ depingi imaginē. vt dū eꝰ ꝓuarer pīna mihi saltē ꝑstaret sola nū imagis sue figura. Cui q̄ꝫ lintheū pictoꝛi deferēs pingēdū. dñs mihi obuiauit. ⁊ q̄ tenderē req̄siuit. cui cū vie cām aperuissem a me petijt pānū ⁊ ipm mihi venerabili sua facie reddidit insignitū. Imagis ergo hꝰ aspectū si dñs tuꝰ deuote intuebit̄ ꝓtinuo sanitatis bñficio poteꝝ. Cui ille. Est nembōi imago auro vel argēto cōpabil̄. Cui illa Hō. sꝫ pio affectu deuotōis. Secū igit̄ ꝓficiscar. ⁊ videndā cesari imaginē deferā. ⁊ reuertar. Venit igr volusianꝰ cū veronica romā. dixitq̄ tyberio ipatoꝛi. Hūm a te diu desideratū pilatꝰ ⁊ iudei iniuste mori tradiderūt. ⁊ ꝓ inuidiā crucis patibulo affixerūt. Venit igit̄ matrona q̄dā mecū ipi⁹ ihu imaginē deferens. quā si deuote ꝑspexeris. mox sanitatis tue bñficiū obtinebis. Cesar igr pānis sericis pīā sterni feꝰ ⁊ imaginē sibi pīnari ꝑcepit. Qui mox vt eā fuit intuit⁹ sanitatē ꝑstinā ē assecut⁹. Hōtꝰ igr pilatꝰ impio cesaris capit̄ ⁊ romā ꝓduciꝝ. Audiēs cesar pilatū aduenisse nimio furoꝛe ꝓ eū repletꝰ eum ad se adduci fecit. pilatus aūt tunicā dñi inconsutilē secū detulit quā indutā coꝛā impatoꝛe portauit. Qui vt impatoꝛ eū vidit omnē irā deposuit. ⁊ ei ptin⁹ assurrexit. nec sibi dure in aliquo loqui ꝓualuit. ⁊ q̄ in eius absentia videbat tā terribilis ⁊ ferꝰ. nūc mansuetꝰ pīna inuenit q̄dammodo māsuetꝰ. Cūq;

eū licēciaſſz mox ꝺ eū terribiliē excandeſcit ſe
muſeꝝ clamās q ei furoꝛē ſui pectoꝛis mīme
oñdiſſet. Statiqz eū reuocari feč. iurās ⁊ cō
teſtās q filiꝰ moꝛtis eſſz. nec pbas ſit eū viue
re ſup terrā. Qui vt eū vidit ꝓtinuo eū ſalu⁊
tauit ⁊ oēm ai feroꝯtatē abiecit. Mirantur
oēs. mirabaī ⁊ ipe q ſic ꝺ pilatū dū abeſſz ex
candeſceret. ⁊ duz pñs eēt nihil ei aſpe loqui
poſſz. Tādē diuio nutu vlforte alicꝰ xpianꝰ
ſuaſu ipm illa tunica expoliari feč. ⁊ ꝺ euz ꝑ⁊
ſtīnā animi feroꝯtatē moꝛ reſūpſit. Cūqz ō
hoc impatoꝛ plīmū miraret dictū eſt ſibi q
illa tunica fuiſſz dñi ihu. Tūc impatoꝛ ipm
in carcerē recipi iuſſit donec ſapiēciū cōſilio
deliberaret q̄d de eo fieri opoꝛteret. Pata ē
igit in pilatū ſnīa vt moꝛte turpiſſima dāna
reē. Ille diēs hoc pilatꝰ cultello ꝓpio ſe neca
uit ⁊ tali moꝛte vitam finiuit. Cognita ceſar
moꝛte pilati dixit. vere moꝛtuꝰ eſt moꝛte tur
piſſima. cui ꝓpria manus non pepercit.
Iuſſit igit ingēs alligaī ⁊ in tyberim fluuiū
immergi. Spūs vō maligni ⁊ ſoꝛdidi coꝛ⁊
poꝛa maligno ⁊ ſoꝛdido ꝓgaudētes ⁊ nūc in
aqs nūc i aere rapiētes mirabiles iundatio
nes in aqs mouebāt. ⁊ fulgura. tempeſtates
tonitrua ⁊ grādines i aere terribiliē genera⁊
bāt. ita vt cūctu timoꝛe horribili tenereē Qua
ꝓꝑ romani eū a tyberis fluuio extrahētes
derſiōis cauſa ipm vigēnā deportauerūt. ⁊
rodano fluuio imerſerūt. Vigēna eni ꝺ q̄ſi
via gehēne q erat tūc locꝰ maledictōis. l' po
ti⁹ ꝺ bīēna eo q vt ꝺ bīēnio ſit ꝓſtructa. Ex
ibi neqz ſpūs ñ defuerūt ibidē eadē opantes
Poīes ergo illi tāī infeſtatoꝛ demoniū nō
ferētes vas illō maledictōis a ſe remouerūt.
⁊ illō ſepeliēdū loſanne ciuitatiſ territoꝛio cō
miſerūt. Qui cū nimis ꝑfatis infeſtatōib⁹
gūarent. ipm a ſe remouerūt ⁊ i q̄dā puteo
mōtib⁹ circūſepto imerſerūt. vbi adhuc rela
tōe q̄ūdā q̄dā diabolice machīatōes ebulli
re vident. Hucuſqz i ꝑdicta hiſtoria apocri
fa legit. Que vꝛ recipiāda ſit lectoꝛis iudicio
relinq̄t. Nota tñ q̄ hiſto. ſcol. legit q̄ py
latꝰ a iudeis accuſatꝰ ē apꝺ tyberiū ꝺ violē
ta innocēciū infectiōe. ⁊ q̄ iudeis reclamanti
bꝰ imagies gēciliū i tēplo ponebat. ⁊ q̄ pecu
niā repoſitā i coꝛbonā i ſuos redegerat vſus
inꝺ faciēs aq̄ductū i domū ſuā. Et ꝓ his oī
bus deportatꝰ eſt lugdunū in exiliū vñ oriū⁊
dus fuerat vt ibi i obꝓbriū gēns ſue moꝛereē
Potuit eē ſi tñ illa hiſtoria ꝓtinet vitatē. q̄a
ꝓmo iā edictū ꝺederat vt lugdunū i exiliū de
portareē ⁊ q̄ añ reuerſionē voluſiani ad im
peratoꝛē ibi fuerit deportatꝰ Ex poſtmodū
tyberiꝰ audiēs. q̄liē xpm occidiſſz. ipm de exi
lio educi ⁊ ad ſe romā adduci feč. Euſebius
q̄ūt ⁊ beda i ſuis cronicis ñ dicūt ipm i exiliū
relegatū ſz tātū q̄ i mlīas calamitates i⁊
cidēs ꝓꝓria manu ſe ꝑemit.

De feſtiuitatibꝰ que occurrūt infra tps reconciliationis.

Dicto de feſtiuita⁊

tibꝰ q̄ occurrūt infra tps ꝺuiatōis
q̄ꝺ incepit ab adā ⁊ ꝺurauit vſq ad moyſen. q̄ꝺ tps repñtat eccīa a ſeptuage
ſima vſq ad paſca. Sequit videre de feſtiui⁊
tatibꝰ q̄ euenīt infra tempꝰ reconciliatiōis
q̄ꝺ tps repñtat eccīa a paſca vſq ad octa⁊
uam pentheceſtes.

LII

De reſurrectōe xpi.

Reſurrectio Chri⁊

ſti tertia die a paſſiōe ipiꝰ facta eſt.
Circa ātē ipaz reſurrectōz dñicā ſe⁊
ptē ꝓ ordinē ſūt conſideranda. Primo q̄liē verꝝ ſit
q̄ tribꝰ diebꝰ ⁊ tribꝰ noctib⁹ i ſepulcro iacu⁊
uit. an tertia die reſurrexit. Secꝺo q̄re ñ ſtatim
vt moꝛtuꝰ eſt reſurrexit. ſz vſq in diē tertium
expectauit. Tertio q̄liē reſurrexit. Quarto
quare reſurrectoem ſuā acceleraūit nec vſq
ad generalē reſurrectōz diſtulit. Quinto ꝓ⁊
pter q̄ꝺ reſurrexit. Sexto q̄tens apparuit re
ſurgēs. Septio q̄liē ſanctos ꝓēs q erāt i lim
bo inde eduxit ⁊ q̄ꝺ ibi egit. Circa ꝓmum
notandū q̄ xps tribꝰ diebꝰ ⁊ tribus noctib⁹
in ſepulcro fuiſſe ꝺr. ꝑm Aug. ꝓ ſinodoche.
vt ꝓma dies accipiat ꝑm ptē ſui poſtremaz
ſecūda dies ꝑm ſe totā ⁊ integram. tertia ꝑm
ptem ſui primā. ⁊ ſic erūt tres dies. Et q̄libet

horz diez suã noctẽ habuit p̃cedẽtẽ. ¶ Cũ enĩ ſm bedã mutat⁹ est ordo ⁊ curſ⁹ diez ac noctiũ. Antea ei dies p̃cedebãt ⁊ noctes ſeq̃bãtur. p⁹ passiõz ãt ꝟ ordo mutat⁹ est. ita q̃ noctes p̃cedũt ⁊ dies sequũt. Et ꝟ mysterio cõgruit. q̃nã hõ pmo ð die grẽ cecidit ĩ noctez culpe. p xp̃i ãt passiõz ⁊ resurrectõz ð nocte culpe rediit ad diẽ grẽ. ¶ Circa scõm scien-dũ est q̃ nouiẽs fuit vt nõ ſtatĩ q̃n mortuus fuit xp̃s resurgeret. ſz vſq; ĩ diẽ tertiũ expectaret ppt q̃nq; rões. ¶ Dño ppt ſignificatões. vt ſcz ex ꝟ ſignificaret q̃ lux sue mortis curauit nostrã duplã mortẽ. ⁊ nõ vna die integra ⁊ duab⁹ noctib⁹ iacuit ĩ sepulcro vt p diẽ intelligatur lux sue mortis. p duas noctes nostra duplex mors. Et hãc rõz assignat glo. sup illud Luc. xxiij. Oportuit xp̃m pati ẽ. ¶ Scõdo ppt pbatõz. q̃ sic in ore duoꝝ vl triũ testiuz ſtat omne vbũ. sic i trib⁹ dieb⁹ exhib̃ q̃s omne factũ. ⁊ nõ vt morẽ bñ pbaret ⁊ se pbasse oñderet. trib⁹ dieb⁹ iacere voluit i sepulcro. ¶ Tertio ppter sue potestatis oñsionẽ. q̃ si statim resurrexisset. nõ videret ptãtẽ hẽ ponẽdi aiaz suã sic resurgẽdi. Et ꝟ rõ videt tãgi. j. Co. xv. sup illo. q̃niaz xp̃s mortu⁹ est ẽ. Jõ inq̃t de morte p̃mittit vt sic va mors oñdat. vta va resurrectio oñdat. ¶ Quarto p; pter restaurãdoꝝ p̃figuratõz. Hãc rõz assignat ¶ de. rauen. di. ¶ Tres dies voluit eẽ sue sepulture. q̃ i celo sũt restauratur⁹. q̃ i terra repatur⁹. q̃ apõ inferos redẽptur⁹. ¶ Qui to ppt triplicis stat⁹ ruinatoꝝ repñtatiõz. Hãc rõz assignat ¶ Grego. sup ezech. di. ¶ Sexta feria xp̃s passus est. sabbato q̃uit i sepulcro. dñica ãt die resurrexit a morte. ¶ Dñs ãt vita ad huc nob sexta feria ẽ. q̃ i angustijs ⁊ doloribus cruciamur. ſz sabbato q̃i i sepulcro q̃ escim⁹ q̃ reqẽ aie p⁹ morte ĩuenient⁹ Dñica ãt die a ꝓditõe octauo. cuz corpe a morte resurgim⁹. ⁊ i glia aie etiã cũ carne gaudẽ⁹. Dolor ergo nos i sexta feria. reqes i septia ⁊ glia excipit in octaua. Hec Grego. ¶ Circa tertiũ. ſ. q̃liẽ resurrexit. ¶ Notãdũ q̃ primo surrexit potẽt. q̃ vtute ppria. Jo. x. ¶ Potãtem hẽo ponẽdi aiam meã ⁊ iterꝫ sumẽdi eã. Jo bã. j. Soluite tẽplũ hũc ⁊ i trib⁹ dieb⁹ excitabo illũ. Secõdo felicit. q̃ deposita oi miria. Ps. xv. ¶ Postq̃z ãt surr. p. v. in galileã. Galilea interp̃tat trãsmigratio. Christ⁹ ergo q̃n resurrexit in galileam p̃cessit. q̃ de miria ad gl̃am. ð corrupt̃õe ad incorrupt̃õez transiuit. Leo papa. ¶ P⁹ passiõz xp̃i rupt̃is vinculis mortis. infirmitas in vtutẽ. mortalitas i eternitatẽ. ꝓtumelia trãsijt i gl̃iam. Tertio vtil⁹ q̃ capta p̃da. Ibiere. iij. ¶ Scẽdit leo ð cubile suo ⁊ p̃do gentiũ se leuauit. Item Joh. Cum exaltat⁹ fuero a tra oia trahã ad meipsum. i. Cũ exaltat⁹ fuero a tra aiam meã. ſ. educendo ð limbo ⁊ corp⁹ de sepulcro oia trahã ẽ. Quarto mirabiliter. q̃ remanẽte clauso sepulcro. Sic ei exĩte clauso matris vtero exiit. ⁊ ad discipulos ianuis clausis intrauit. sic nunq̃ existẽte clauso sepulcro inde exire potuit. Vñ legit̃ i hiſtoria scol̃. q̃ cuidã monacho sct̃i laurẽtij rome extra muros anno ab incarnatõe dñi. M. cxj. mirãti ð cingulo suo q̃ accinct⁹ erat insoluto pecto ante illuz vox in aere facta est. Sic potuit xp̃s clauso exire sepulcro. Quinto vacat. q̃ in corpe vo ⁊ ppria. Hec aũt modis se ve resurrexisse p bauit. ¶ Dño p anglm q̃ nõ mentit. Secõdo p freq̃ntẽ apparitiõz. ¶ Per hec duo oñdit se ve resurrexisse. Tertio p comestionẽ. p q̃ pbauit q̃ nõ arte magica. Quarto p palpatões p q̃ pbauit q̃ i vo corpe. Quinto p cicatricũ oñsionẽ. p q̃ pbauit q̃ in eodẽ corpe in q̃ mortu⁹ fuit. Sexto p dom⁹ clausis ianuis ingressionẽ. p q̃ ostẽdit q̃ gl̃ificatus surrexit. ¶ De ei oões dubitatões circa xp̃i resurrectõez videnẽ fuisse in discipulis. Septo surrexit i mortalitẽ q̃ nũq̃z ð cetero moritur⁹. Ro. vj. Xp̃s resurgẽs ex mortuis iã nõ moritur ẽ. Dicit enim Dionysi⁹ in epla ad Demophilum xp̃m etiã p⁹ ascẽsionẽ cuidã sct̃o viro nomine carpo dixisse. ¶ Parat⁹ sum rursus p hoib⁹ saluãdis pati. ¶ Per q̃ videt si possibile esset adhuc p hominib⁹ mori patus esset. Retulit ei p̃dictus carpus vir mire sanctitatis beato Dionysio vt in eadẽ epla ꝓtinet q̃ cum q̃dam infideliũ fidelez quendam puerisset. adeo carp⁹ molestetulit vt ex ꝟ infirmitatẽ i curreret. Hãc aũtẽ sanctitatis erat vt nũq̃

De resurrectione domini

celebraret q̄n sibi celestis visio inferret. Sed cū p̄ vtriusq; q̄uersiōe orare deberet. deū tñ q̄die exorabat vt ꝑ hustiōe q̄daz amboz sil' umi serico:dit abrūpet vitas Et ecce circa nos ctis medū dū eu igilaret. hāc oz̄ōem facerz subito dom⁹ ī q̄ erat ī duo diuisa fuit. z q̄daz forma x īmēsa ibidē apparuit Respiciēsq; sur sū vidit celū aptū. z ibidē ihēm circūdatū mlt̄i tudine angl'oz. Deinde iuxta formacē p̄di ctū duo viri tremuli stare cernūt. q̄ a ꝓpīnq⁹ de forma ce ꝓcedēnq⁹ mozsib⁹ z īuolutōibus violent' in formacē trahebāt. necnō a q̄b⁹ dā alijs viris ipingebāt. ꝟ videns carp⁹ adeo in ulsoz vindicta dilectabat vt supioze q̄dē visi onē tueri ꝓtēneret. z ī hoz vindictā, tot⁹ intē tus manaret. ita q̄ plūmū molestē ferebat q̄ in formacē nō cito cadebāt Tādē cū difficul ter in celū respexisset. z p̄dictā visiōz vt ꝑ pus vt dixisset. ecce ihēs boium illoz mirab⁹. ex supcele sti throno surrexit z vsq; ad illos cū mltitu dine angl'oz descēdēs manū extēdit et ipsos eripuit. Dixitq; ihēs carpo. Manu extēta p cute ꝑme. de cetero ei pat⁹ sum rursus ꝑ ho minib⁹ saluādis pati. z ꝟ mihi amicuz nō q̄ alij peccēt boies. Hāc āt visionē quā recitat dyonisi⁹ grā b⁹ vbi posuim⁹ ¶ Circa q̄rtū q̄re nō expectauit cū alijs resurgere q̄n sc̄z fiet generalis resurrectio. Sciendū est q̄ ꝑ pter tres rōes noluit differre ¶ Primo ꝓpter corꝑis dignitatē. Cū ei illō corꝑ eēt dignissi mū ex eo q̄ erat deificatū siue diuinitati vni tū. nō fuit decēs vt tādiu sub puluere iaceret Vñ ps. Nō dabis sanctū tuū. i. corꝑ sctifi catū. i. deificatū. vide corruptōz. Itē ꝑalmi. Surge dñe ī requiē tuā tu z archa sctificati onis tue. Et vocat archa sctificatōis corꝑus illō q̄ fuit ꝓtētiuū diuinitatis ¶ Secō ꝓpter fidei firmitatē. Si ei tūc nō resurrexisset. fides ꝑisset. nec vez deū eū alijs credidissz. q̄ ꝑ tz ex ꝟ q̄ in passione excepta btā vgine oēs fidē amiserūt. sz cognita resurrectōe ipam recu perauerūt. j. Co. xv. Si xp̄us non resurrexit. vana ē fides nrā. ¶ Tertio ꝓpter nrē resurre ctōis exēplaritatē. raro enī inuenireť qui re surrectōz futurā sperare nisi eā in exēplo ꝓces sisse videret. Et ꝓpter hoc dr ap̄lus. Quia si xp̄s resurrexit z nos resurgem⁹. Quare⁹ resurre ctio est cā exēplaris nrē resurrectōis. ¶ Greg. Exēplo dñs mōstrauit q̄ ꝑmisit in ꝓmio vt sic oēs ipm resurrexisse fideles cognosce rēt. ita in seipis ī fine mūdi p̄mia resurrectō nis sperarēt. Secō ¶ Nō pl⁹ q̄z triduanam esse morte volunt. ne si illo resurrectio differret ī nob oīno desperaret. Nō habem⁹ spem re surrectōis nostre ꝑsiderata gl'ia capitis no stri. ¶ Circa q̄rtū sc̄z ꝓpter q̄d resurrexit. sciē dum q̄ ꝓpter q̄tuoz magnas vtilitates nrās resurrexit. Est ei eius resurrectio opans iusti ficatōem pctōz. docēs nouitatē moz. gene rans spem de receptiōe remunerādoz. z causans resurrectōz oim. Secundo ꝓmo ¶ Ro. iij. ¶ Traditus est ꝓpter delicta nrā z resurrexit ꝓ pter iustificatōz nrām. Secō sc̄do ¶ Ro. vj. Sic xp̄s resurrexit a mortuis ꝑ gl'iam patris. ita z nos in nouitate vite ambulem⁹. Secō tertio j. ¶ Pe. ij. Qui ꝓpter magnā miserico:diā suā resuscitauit nos i spem vite ꝑ resurrectiōem xp̄i a mortuis. Secō q̄rto. j. Coz. xv. Christus dñs resurrexit a mortuis p̄mitte dormiētiuz q̄nā q̄dē ꝑ boiem mors z ꝑ hoiem resurre ctio mortuoz. ¶ Et notandū q̄ sic ꝑtz ꝑ p̄dic ta. xp̄s in sua resurrectōe q̄tuoz habuit ꝓ pria. ¶ Primū est q̄ nrā resurrectio vsq; i finē differť. sua vo die tertia celebrata est Se cundū q̄ nos p illū resurgim⁹. ille vo per se. Vñ Amb. Quō potuit aduitoz iuz sui coz poris q̄rere suscitādi q̄ alios suscitauit. Certum est q̄ nos incineramur. sz corꝑus eius incinerari nō potuit. Quartū est q̄ sua re surrectio est nrē resurrectōis causa efficiens exemplaris z sacramētalis. Secundo ꝓma causa glo. sup ꝑsal. Ad vesperū demorabit fletus ꝛc. ¶ Resurrectio xp̄i est causa efficiēs resurrectī onis aīe in p̄ñ. z corꝑis in futuro. Secō sc̄da j. Coz. xv. Si xp̄us resurrexit ꝛc. Secō tertia Roz. vj. Ut quō xp̄s ꝛc ¶ Circa sextū sc̄z quotiēs resurgēs apparuerit. notandum est q̄ ipa die resurrectōis apparuit q̄nq; vici bus. z alijs diebus sequēnb⁹ etiā q̄nq; vicib⁹. ¶ Primo enī apparuit Marie magdalene. Joh. xx. Itē Marci. vlt. Surgens Jesus mane ꝓma sabbati apparuit primo Marie

magdalene ꝛc. q̄ typū gerit penitēciū. voluit
q̄ūt ꝓmo apparere marie magdalene q̄nq3
de causis. Prīo quia ardētius diligebat. Luc
vij. Dimissa sunt ei pcā multa q̄mā dilexit. mlt.
Secūdo vt ostenderet se mortuū ꝑ pctōribus
Matth. xx. Nō veni vocare iustos sz pctōres
Tertio q̄ meretrices p̄cedūt sapiētes in
regno celoꝝ. Matth. xxi. Amē dico vob q̄a
mere. p̄. vos in re. dei ꝛc. Quarto vt sic mu
lier fuit nūcia mortis. ita eēt nūcia vite. ꝛm
glo. Quinto vt ybi abūdauit delictū sup
abūdaret ⁊ grā. sic ꝺr Ro. v. Secūdo apparuit mlieribꝰ redeūtibꝰ a monumēto q̄n di
xit eis. Auete. Et accesserūt ⁊ tenuerūt pedes
eiꝰ. Matth. vlt. Et typū gerūt hūiliū q̄bꝰ ap
paret. tū rōe sexꝰ. tū rōe affectꝰ q̄ tenuerunt
pedes eiꝰ. Tertio apparuit symoni. sz vbi
aut q̄n nescit. nisi forte q̄n rediebat a monu
mēto cū Johe. potuit ei esse q̄ petrꝰ a Johe
alicubi diuertit. ⁊ ibi dñs sibi apparuit. Lu.
vlt. Vl forte q̄n ad monumētū solꝰ ītrauit.
sic ꝺr in hysto. scol. Vl forte in cauea siue spelū
ca. Dicit ei in ea dē hystoria q̄ q̄n xp̄m nega
uit fugit in caueā. q̄ mō ꝺr gallicātꝰ in q̄ vt ꝺr
ꝑ tres dies fleuit. ex eo q̄ xp̄m negauit. et ibi
xp̄s sibi apparuit ⁊ eū ꝓfortauit. Petrꝰ aūt in
terp̄tat obediēs ⁊ gerit typū obedientiū q̄bꝰ
dñs apparet. Quarto apparuit discipulis
emaus. qđ interpr̄at delinderū cōsiliꝫ. ⁊ signi
ficat paupes xp̄i q̄ volūt illō ꝓsiliū adimple
re. vade ⁊ vēde oia q̄ habes ⁊ da paupib ꝛc
Quinto apparuit discipulis ꝓgregatis in
vnū. ⁊ significat religiosos cū foris q̄nq3 sen
suū clausos. Joh. xx. De q̄nq3 apparitiōes
ipa die resurrectiōis facte sūt. ⁊ bas repñtat
sacerdos in missa q̄nq̄es se vtēs ad ip̄lum. sz
tertia ybi o cū silēcio. q̄ significat tertiā apparī
tionē factā petro q̄ nescit vbi vl q̄n facta fuerit
Sexto apparuit octauo die discipul' con
gregatis p̄ntē thoma. q̄ dixerat se nō credere
nisi videret. ⁊ significat hesitātes in fide. Jo. xx
Septimo discipul' piscātibꝰ. Jo. vlt. ⁊ si
gnificat p̄dicātes q̄ sunt piscatores hoīum.
Octauo discipul' in mōte thabor. Matth
vlt. ⁊ significat ꝓfectos platiuos. q̄ in ꝑdicto monte
trāsfigurat' fuit. Nono. xj. discipul' recū
bentibꝰ in cenaculo vbi incredulitatē eoꝝ ⁊ du
riciā cordis exprobrauit. Mar. vlt. p q̄s itelli
gim⁹ pctōres in vndenario trāsgressiōis posi
tos. q̄s dñs aliq̄n visitat mīsericordiē Decimo vltimo apparuit discipul' exūtibꝰ in monte
oliueti. Lu. vl. p q̄s significāt misericordes ⁊ mi
sericordie oleū diligētes De Bloco ascēdit in
celū. q̄ pietas ad oia vtilis ꝓmissionem hñs ꝛc. I.
Thi. iij. Et sūt ⁊ alie tres apparitiones
q̄ referūt in ipa die resurrectiōis fact. sz tm̄ Bex
textu n̄ hēt. Nōia q̄ apparuit Iacobo iusto
. i. Iacobo alphei. ꝺ q̄ apparitōe inuenies i legē
da ip̄i Iacobi Illa q̄ ipa die apparuisse ꝺr
Ioseph. sic legit in eua. nicodemi. Hā cū audis
sent iudei q̄ Ioseph corpꝰ ihu a pilato petiisset
atq̄ in monumēto suo posuisset. indignati ad
uersus eū ip̄m ceperūt. ⁊ in q̄dā cubiculo dili
genter clauso ⁊ sigillato recluserūt. ꝓ sabbatis
eū occidere volētes. Et ecce ihs in ipa nocte re
surrectiōis suspēsa domo a q̄ttuor angulis
ad eū ītrauit. ⁊ facie ei⁹ exterserat. ⁊ osculū dedit
⁊ in ō salutis sigill' eū educēs in domū suā in ar
matibus ip̄m adduxit Certum q̄ aīa ceteros
ꝰgini matri apparuisse credit. sz Ha ab euāge
listis taceat. Hoc romana eccia approbare
videt q̄ statim ipa die apud sanctā Mariā
celebrat statiōz. Si ei Bio nō credit. q̄ nullꝰ
euāgelista testat. ꝓsequēs ē vt pꝰ resurrectiōz
nūq3 sibi apparuerit. q̄ vbi vl q̄n nullꝰ euāli
sta edisserit. sz absit vt talē mrēm talis filiꝰ ta
li negligētia debonorauerit. Sz iō forsan H
euāgeliste subticuerūt. q̄ eoꝝ fuit officiū so
lūmodo resurrectiōis testes inducere. mrēz
aūt ad testificandū ꝑ filio iducere eos nō de
cuit. Si enī ẏba extranea ꝛ femia ꝛ deliramē
ta visa sūt. quō nō magis mrēm ꝑ filiꝫ amore
crederēt delirare. Hoc igr euāgeliste scribe
re noluerūt. sz ꝓstāti reliqrūt. Debuit enim
matrē pius letificare ō resurrectōe quā aplꝰ
us ceteris ꝓstat doluisse ō morte ne matrē ꝑ
tereat q̄ sic alios cōsolari festinat. Hoc etiā
Amb. testat in li. iij. ō ẏginib dicēs. Vidit
mat resurrectōz dñi. ⁊ ꝓma vidit ⁊ credidit.
Vidit maria magdalena q̄z ius adducta ipa
nutaret. Sedulꝰ q̄z agēs ō xp̄i apparitōe sic
ꝺr. Semꝑ ẏgo manēs hui⁹ se visib⁹ altaris

Luce palā dñs ꝑus obtulit bōa mat. Hrā/
dia diuulgās miracula. q̄ fuit olim. Aduē/
mētis iter. Ḥ fit redeūtis ⁊ inde. ℣ Be
septio aūt ⁊ vltio Ḥ ꝓsiderādo q̄lit ſctōs prēſ
q̄ erāt i limbo xp̄s eduxit. ⁊ q̄d ibi egit eūā ge
lū apte nō explanauit. Aug⁹. tū in q̄dā ſer/
mone ⁊ nicodem⁹ i ſuo euāgelio aliquatē⁹
Ḥondūt. Ait ei ſctūs Aug⁹. Mdox vt xp̄us
ſp̄m tradidit. vnita ſue deitati aīa ad infe/
ros ꝓfunda dſcēdit. Cūq3 tenebras timuz
q̄ q̄dā depdator ſplēdid⁹ ac terribil' attigiſſz
aſpiciētes eū ipie ac tartaree legiōes fruite in/
q̄rere ceperūt dicētes. Qs̄ eſt iſte tā fortis. tā
terribil'. tā ſplēdid⁹. tā p̄clar⁹. Mdūd⁹ ille qui
nobis ſp̄dit⁹ fuit. nūq3 nob talē mortuū mi/
ſit. nunq̄m inferis talia munera deſtinauit.
Quis eſt ergo iſte q̄ ſic intrepid⁹ noſtros fi
nes ingredit. ⁊ nō ſolū noſtra ſupplicia non
ueret. vez etiā alios de noſtris vincul' abſol/
uit. Ecce ipi q̄ ſub noſtris ſolebāt ſuſpirare
tormētis. inſultāt nobis de pceptōne ſalutis
⁊ nō ſolū iā nihil verent ſz inſup nob minā/
tur. Nunq3 Ḥ ſic mortui ſupbierūt. Nec alı
q̄n ſic potuerūt leti eē captiui vt q̄d buc iſtū
adducere voluiſtis. O ꝓnceps noſter peruſt
oīs lencia tua. i luctū uerſa ſūt gaudia tua
Cum tu xp̄m ſuſpēdis in ligno ignoras q̄n
ta damna ſuſtineas in inferno. p⁹ iſtas cru
delū voces infernalū. ad impū dñi omēs
ferret. ꝛfracti ſūt vectes. ⁊ ecce innumerabiles
ſanctoz ꝓpli eius gemib⁹ puoluti lacrimabi
li voce dicebāt. Aduenisti deſiderabil' redē/
ptor mūdi. Aduenisti quē deſiderātes quo/
tidie expectabam⁹. Deſcēdiſti p nobis ad i/
feros. noli nobis deeſſe cū reuerſ⁹ fueris ad
ſupos. Aſcēde dñe Ḥ: inferno expoliato.
⁊ autoze mortis ſuis vinculis irrento. redde
tam leticiā mūdo. ſuccurre inquit. tā ſeuas
extīgue penas. ⁊ miſerādo reſolue captiuos
dū bices abſolue reos. dū aſcēderis ꝺfende
tuos. Hec Aug⁹. In euāgelio aūt nicodemi
legit q̄ carin⁹ ⁊ leuci⁹ filij ſymeonis ſenis cū
xp̄o reſurrexerūt. ⁊ anne ⁊ cayphe ⁊ nicode/
mo ⁊ ioſeph ⁊ gamalieli apparuerūt ⁊ abeſ
adiurati q̄ xp̄s apud inferos geſſit narraue
runt dicētes Cū eſſem⁹ cū omnib⁹ patribus
noſtris patriarchis i caligine tenebraz. ſubi
to fact⁹ eſt aure⁹ ſol' color purpure⁹ qz. et re/
galis lux illuſtrās ſup nos. Gratumq3 Ado
humani generis pat exultauit dicens. Lux
iſta ē autoris luis ſempiē. q̄ nobis ꝓmiſit
mittere lumē cocēnū ſuū. Et exclamauit iſa/
ias dicēs. Hec ē lux patris. filij⁹ dei ſic p̄dixi
cū eſſem viu⁹ in terris. Ipopul⁹ q̄ ābulabat
in tenebris vidit lucē magnā. Tūc ſupuenit
genitor noſter ſymeon. ⁊ exultās dixit. Ḥlo
rificate dñm. qz ego xp̄m infantē natū i ma/
nib⁹ ſuſcepi i templo. ⁊ cōpulſus ſpūſancto
dixi. Nūc viderūt oculi mei ſalutare tuum.
Nō pasti ⁊c. Ips⁹ Ḥ ſupuenit q̄dam beremi
cultor ⁊ interrogat⁹ a nob q̄s eſſz dixit Ego
ſum Johes q̄ xp̄m baptizaui. ⁊ añ facē eius
pare viā ei⁹ p̄dixi. ⁊ ipm oñdi digito dicens
Ecce agn⁹ dei ⁊c. ⁊ deſcēdi nūciare vob. q̄i
primo eſt ipm viſitare vos. Tunc ſerb dixit
Cū miſſez ad portas padiſi rogare dñm vt
tranſmitteret mihi angelū ſuū vt daret mi/
hi de oleo mie vt inungerē corp⁹ patris mei
ade. cū eſſet infirm⁹ apparuit michael āgel⁹
dei dicēs. Noli laborare lacrimis oīādo ꝓpē
oleū ligni miſericordie. qz nullo mō poteris
de illo accipe niſi q̄n cōpleti fuerint q̄nq3 mi
lia ducēti āni. Hec audiētes oēs patriarche
⁊ pphete exultauerūt magna exultatiōe Tūc
ſatbā ꝓnceps ⁊ dux mortis dixit ad infernū
Ꝺrepa te ſuſcipe ihm q̄ ſe gliat xp̄m filiū dei
eſſe. ⁊ bō eſt timēs mortē dicēs Triſtis ē ani
ma mea vſq3 ad mortē ⁊c. Et multos quos
feci curuos ſanauit. ⁊ claudos erexit. Rñ/
dens infern⁹ dixit. Si potēs es tu q̄lis ē bō
ille Jeſus q̄ timēſ mortē. potēue tue aduerſa
tur. Nam ſi dicit ſe timere mortez. capere te
vult ⁊ pe tibi erit i ſempiterna ſecula. Cui ſa
tban. Ego illū temptaui. ⁊ ꝓpīum aduerſuz
illum excitaui. iam lanceā exacui. fel ⁊ aceti
miſcui. lignū crucis ꝓparaui. in primo ē mor/
eius vt ꝓducā eū ad te. Cui infernus. Ipſe
ne eſt qui ſuſcitauit Lazaz quem tenebam
Cui ſatban. Ipſe eſt. Cui infernus. Conti
rate per virtutes tuas ⁊ meas ne ꝓducas eū
ad me. Ego enim cū audiui imperium vbi
eius contremui nec ipm lazarum continere

potui.sed excutiens se vt aqla sup oẽm agilitatẽ saliẽs exiuit a nob. Et cũ hꝫ loqret. fctã ẽ vox vt tonitruũ.di. Tollite portas pncipes vrãs.7 eleuamĩ porte etnales.7 introibit rex glie. Ad hãc vocẽ cõcurrerũt demones7 bestia enea cũ vectibꝫ ferreis clauserũt. Tũc dixit dauid. Nõne ego pphetaui dicẽs. Cõfiteãt dño ẽ.q2 Pruit portas ereas7c. Facta est utez vox magĝ dicẽs. Tollite portas pn.7c Vidẽs infernꝫ q duabꝫ vicibꝫ clamauerat q̃si ignoras dixit. Quis est iste rex glie. Cui dauid. Dñs fortis7 potẽs. dñs potẽs i pliois ipe est rex glie. Tũc rex glie supuenit.7 etnas tenebras illustrauit. Et extẽdẽs dñs manũ7 tenẽs dexterã a de dixit. Dar tibi cũ ommbꝫ filijs tuis iustis meis Et ascẽdit dñs ab inferis7 oẽs sancti sunt eũ secuti. Dñs ãt tenens manũ a de tradidit michaeli archangelo7 introduxit eos i padisum. Quibꝫ occurrerũt duo viri vetusti diez7 interrogati sũt a scis. Qui estis vos q̃ nobiscũ in infernis mortui nondũ fuistis.7 in padiso corpore collocati estis. Et rñdit vnꝫ ex eis. Ego sum enoch q̃ huc trãslatus sum. Hic ait ẽ helyas q̃ huc curru igneo assumptꝫ est.7 adhuc mortẽ nõ gustauitꝫ. sz vlq3 i aduentũ antixpi reseruati sumꝫ cũ eo pliaturi.7 ab eo occidẽdi.7 ptriduũ.7 dimidiũ diẽ in nubibus assumẽdi. Et cũ hꝫ diceret.ecce supuenit alius vir portãs in humeris crucis signũ. Qui interrogatꝫ q̃s esset dixit. Ego latro fui.7 cũ Jhũ crucifixus fui.7 credidi ipm esse creatorez.7 orauit dicẽs. Memor esto mei dñe dũ veneris i regnũ tuũ. Tũc dixit mihi. Amẽ dico tibi hodie mecũ eris in padiso. Et dedit mihi istud crucis signũ dicẽs. Hoc portãs ambula in padisum.7 si nõ dimiserit te ingredi angelus custos padisi.ostende illi signuz crucis7 dices ad illũ Xpꝫ q̃ nũc crucifixꝫ est transmisit me. Et cũ hꝫ fecissem7 dixissem angelo statiz aperiẽs introduxit me.7 ad dexteram padisi collocauit me. Cũ hꝫ carnisꝫ7 leuisꝫ locum fuissent.subito trãsfigurati sunt.7 amplius visi nõ sunt. Gregoriꝫ q̃z incensꝫ vt ipm q̃sdam libros Aug. de hoc eodẽ sic ait. Confestim etna nox inferorꝫ po descẽdẽte resplenduit. mox ferruginei nantores talia inter se vmbrosa silentia metu incumbẽte submurmurant Quis nã ẽ iste terribil'7 nimio splẽdore chorruscus. Hũq3 talẽ noster excepit tartarus. Hũq3 i nrãz cauernã talẽ euomuit mũdus Inualidor est iste ñ debitor. effractor est7 destructor. ñ pcẽor sz pdator. ut dicẽ videmꝫ nõ supplicẽ. venit pugnare nõ succumbere. erit pere nõ manere.

LIII

De scõ Secũdo martyre

Secũdus dicitur q̃i se pdẽs. i. se honestate mor cõponẽs. vl secũdꝫ dr q̃si secũdãs. i. obsecũdãs. i. mãdatis dñi obtpans. vl secũdꝫ q̃i secum dux. fuit ei suꝫ dux. q2 rõne sensualitati bñ p fuit.7 ipaz ab oẽ opꝫ bonũ pduxit. vl secũdꝫ dr respectu pmi. Due eã sũt vie eũdi ad vitaz Hdria p pnie lamẽtũ. Secda p martyrium. Iste ãut martyr pciosus ñ solũ iuit p pmã sz etiã p secũdã.

Secũdꝫ miles strenuꝫ7 athleta xpi egregiꝫ martyrq3 dñi gliosus i ciuitate astẽsi i carcere tenebat fidẽ xpi edoctꝫ ẽ. Cũ igr b. marcianꝫ in terdonẽsi ciuitate detineretur i carcere. sambraciꝫ illuc pficisci voluit vt eum faceret imolare. Secũdꝫ aũt tãq3 cã solacii secũ est. pfectus beatũ Marcianũ videre desiderãs. Cum ergo extra ciuitatẽ astẽsem fuissent. columba sup secundũ descendit7 capitis eius insedit. Cui dixit Sambracius. Tu de secũde q̃ dñs noster te amãt. vt etiam aues celestes ad te visitandũ trãsmittãt. Cum aũt ad tanagrũ fluuiũ puenissent vidit secũdus angelum dñi super aquam ambulantem7 sibi dicentẽ. Secũde fidem habeas7 sic sup idolorum cultores ambulabis. Cui Sambracius. Frater Secunde deos audio ad te loquentes. Cui Secundus. Ambulemus ad desideria cordis nostri. Cum vo ad burumã flumen puenissent. angelus similiter

De sancto Secundo martire

ubidē sibi apparuit. eiqz dixit. Secūde credis in deū an forte dubitas. Cui secūd⁹. Credo vitatē passionis ⁊ resurrectōis ei⁹. Cui sambruci⁹. Quid est qđ audio đte. Cū ātē terdonam ingrederet. marcian⁹ ad pceptū angeli de carcere exiens secūdo apparuit. eiqz dixit. Intra secunde viā vitatis ⁊ pge vt accipias palmā fidei. Sambruci⁹ dixit. Quis est hꝫ q nobꝫ ꝗsi somnias loqr̄. Cui secūd⁹. Tibi sonūꝫ mihi āmonitio ⁊ ꝓfortatio ē. Ad hꝫ secūd⁹ mediolanū iuit. ⁊ faustinū ⁊ ionitā q̄ i carcere erāt. nebāt āgel⁹ dñi ad se extra ciuitatē adduxit. ⁊ ab eis baptisma q̄dā nube aq̄ pbēte suscepit. Et ecce subito colūba de celo venit. ⁊ corp⁹ ⁊ sanguinē dñi deferēs ea faustino ⁊ ionite tribuit. Hebdit aūt faustin⁹ corpus ⁊ sanḡnē dñi secūdo vt ad marcianum deferret. Rediēs igr secūd⁹ cū iam nox eēt. ⁊ ad ripā padi venisꝫ. angel⁹ dñi frenū accipiens eq̄ sup padū ipm trāsuexit. ⁊ vsqz terdonā in carcerē ad marcianū eū introduxit. Hebditqz secūd⁹ marciāo mun⁹ faustini. ⁊ ipe illud sum̄ēs dixit. Corp⁹ ⁊ sanguis dñi mecū sit in vitā eternā. Tūc ad mādatū angli secūdus đ carcere exiuit. ⁊ ad suū hospicium iuit. Ad hꝫ marcian⁹ capitalē sniaz accepit. ⁊ hebd secūd⁹ corp⁹ ei⁹ rapiēs sepeliuit. Qđ audiēs sambruci⁹ ipm ad se vocauit. eiqz dixit. Quā tū video xpianū te eē pfiteris. Cui Secūd⁹ Vere xpianū pfiteor me eē. Cui sambruciꝰ Quātū video malā mortē dsideras. Cui secūd⁹. Illa tibi pon⁹ debet. Cunqz sacrificare nollet iussit eū expoliari. Statiqz āgelus dñi affuit ⁊ vestē sibi pauit. Tūc sābruci⁹ eū i eculeū suspēsū tādiu torqri fec̄ donec ei⁹ brachia a suis cōpagīb⁹ soluerēt. Hꝫ cū fuisset sanitati pstine a dño restitut⁹. iussit eum i carcerē reduci. Vbi dū eēt angel⁹ dñi ad eū venit eiqz dixit. Surge secūde seqre me. ⁊ duca te ad creatorē tuū. Tūc ipm vsqz i ciuitatē astēsem pduxit. ⁊ eū i custodia vbi erat collocer⁹ ⁊ saluator cū eo posuit. Quē videns secūdus ad eius pedes se piecit. Cui saluator Noli timere secūde. qr ego sum dñs de⁹ tu⁹ q̄ te de oīb⁹ malis eripiā. Benedicens sqz eis ascendit i celū. Mane igit sambruci⁹ ad carcerē misit. Qui carcerē q̄dē signatū inuenerunt. secundū vo nō inuenerūt. pgens aut sambruci⁹ de terdona ad ciuitatē astēsem. vt saltē colocer⁹ puniret. iussit vt p̄dict⁹ colocerus sibi p̄sentaret. Et ecce nūcia uerūt sibi q secūd⁹ cū colocero eēt. Quo audito eos ad se adduci fec̄. eisqz dixit. Quoniaz dñs nostri scūt vos esse ꝓtemptores suos vos insimul mori volūt. Cū aūt sacrificare nollēt pcē cū resina liqfieri fecit ⁊ sup eoꝝ capita fundi. ⁊ in ora eoꝝ iactari. Illi āt boc tāqz aquā suauissimā cū magno desiderio bibebāt. ⁊ voce clara dicebāt. Quā dulcia faucib⁹ meis elo quia tua dñe. Tūc sambruci⁹ sup eos dedit sniaz vt secūd⁹ i ciuitate astensi decollaretur colocer⁹ vo albiganū mittēt ⁊ ibidē puniret. Cū āt btūs secūd⁹ decollat⁹ fuisꝫ. ecce angli dñi corp⁹ ei⁹ tulerūt ⁊ ipm cū mīus laudib⁹ ⁊ cātu sepulture dederūt. Passus est autez tertio kaleñ. apīlis.

LIIII

De sancta maria egyptiaca

Maria egyptiaca q̄ peccatrix appellat. xlvij. annis i heremo artissimaz vitam duxit. quā circa ānos dñi. cclxx. tpe claudij itrauit. Quidā aūt abbas noīe zozimas dñi iordanē trāsisꝫ. ⁊ hemū magnā pcurreret. si forte aliqm sctūz prēz inuenīret. vidit q̄ndā ābulātē nudo nigroqz corpe ⁊ ex icēdio sol' exusto Hec erat maria egyptiaca. Statiqz hꝫ fugā arripuit. ⁊ zozimas p⁹ eā velociꝰ currere cepit. Tūc ait illa. Abba zozima q̄d me pseqris. Ignosce mihi. ñ possū facie meā ad te querte eo q̄ mlier sim ⁊ nuda. sꝫ palliū tuuz mihi porrige vt possiz sine vecūdia te vidre. Qui se noiari audiēs stupefact⁹ palliū tbuit. ⁊ itrā pstrat⁹ vt se bñdicerz rogauit. Cui illa. Ad te pat bñdictio magis spectat. quē sacerdotij dignitas ornat. Ille vt audiuit q̄ nomē ⁊ officiū ei⁹ sciret ap̄li⁹ mirabat ⁊ se bñdici obnixi⁹ pcabat. Tūc illa. Bñdictus deus redemptor animaꝝ nostraꝝ. Cūqz illa extēsis manib⁹ oraret vidit eam ꝗsi vnius cubiti mensura eleuari a terra. Tūc senex dubita-

re cepit ne forte spūs esset. ⁊ fingēdo oꝛōꝫ faceret. Cui illa. Satisfaciat tibi deꝰ q̄ me peccatrice mlierē imūdū spūm existimasti. Tūc ꝛogauit vt ꝓ dilectōꝫ suā ei enarrare deberet. Cui illa. Ignosce mihi pat. q̄ si tibi statū meū narrauero velut a pēte territꝰ fugies. ⁊ aures tue a pmonibus meis ꝓtamiabūt. ⁊ aer a foꝛdibꝰ polluet. Cū q̄ ille vehemēt instaret dixit. Ego frat̄ egypto nata sum. xij. etatis mee anno alexādriā veni. abiq̄ ꝛvij. ānis publice libidini me subieci. ⁊ nulli vllatenus me negaui. Cū aūt homines regiōis illꝰ p adoꝛāda scā crucē hieroslimā ascēderēt. ꝛogaui nautas vt me secū dimitterēt phasci. Cū vo me d̄ naulo reqrerēt dixi. Nō habeo frēs aliud naulū sed p naulo coꝛpꝰ meū habeatis. Hicq̄ sumpserūt me ⁊ coꝛpꝰ meū naulī grā habuerūt. Cū aūt hierosolimā pueissem ⁊ p adoꝛāda crucē vsq̄ ad foꝛes eccie cū alijs duem̄sem. subito ⁊ iuisibilit̄ repulsa q̄ patioꝛ nec intꝰ itrare pmittoꝛ. Iteꝝ āt atq̄ iteꝝ pueni vsq̄ ad limē tanue. ⁊ subito iuuīā patiebar repulse. cū tñ oēs libeꝝ haberēt adūū. nec aliq̄d̄ inuenirēt impedimētū. Redieꝫ igit̄ ad me ⁊ cogitans q̄ hoc mihi ob sceleꝝ meoꝝ īmanitatē accideret. pectꝰ meū cepi manibꝰ tūdere. lacrimas amarissimas fundere ⁊ a cordis īmo gemit̄ suspirare. Respiciēsq̄ vidi ubi imaginē beate ṽginis marie. Tūc ipam lacrimabilit̄ exoꝛare cepi vt pcōꝝ meoꝝ venīā impetraret. ⁊ ad adoꝛandā crucē sanctā me intrare permitteret. ꝓmittēs me seculo abrenūciaturā. ⁊ de cetero castā mansurā. Cūq̄ ꝫ oꝛassem ⁊ in noīe beate ṽginis fiduciā recepissem. fores iteꝝ eccie adij. ⁊ sine aliquo ipedimento ecclīam itraui. Cū aūt sanctā crucē deuotissime adoꝛassem q̄dā mihi tres nūmos tribuit de qbꝰ tres panes emi. Audiuiq̄ vocē dicentē mihi. Si iordanē trāsieris salua eris. Iordanē igit̄ trāsiui ⁊ in hoc desertum veni vbi. xlvij. ānis nullū penitꝰ hoīez vidēs māsi. Illi aūt tres panes quos mecū detuli ī star lapidis p tpa durauerūt. ⁊ xlvij. annis mihi ex his comedēdo suffecerūt. Vestimēta aūt mea iam dudū putrefacta sunt. Decē septez primis annis in hoc deserto a temptatiōibꝰ carnalibus molestata fui. sed nūc p dei gratiam omnes vici. Ecce oīa opa mea tibi narraui. ⁊ rogo vt p me ad deum p̄ces fundas. Tūc senex ad terrā pstratus in famula sua dīm benedixit. Cui illa. Obsecro te vt in die dūce cene ad iordanē redeas ⁊ coꝛpꝰ dñicū tecū feras. Ego aūt ibidē tibi occurram ⁊ d̄ manu tua coꝛpus sacrū suscipiā. Ab ea die qua huc veni ꝓmumonē dñi nō accepi. Redieꝫ igit̄ senex ad monasteriū euoluto anno dū dies cene aꝑꝓpinq̄ret. tulit coꝛpꝰ dominicū. ⁊ vsq̄ ad ripā iordanis veniens ex alia ripa mulierē stantē ps̄pexit. Que supra aquas facto crucis signaculo iuit ⁊ ad senē vsq̄ puenit. Quā videns senex obstupuit ⁊ ad pedes eius humiliter se pstrauit. Cui illa. Vide ne feceris. cū sacramēta dūca penes te habeas. ⁊ sacerdotij dignitate refulgeas. ſz obsecro vt sequēti anno ad me pater redire digneris. Tūc illa facto signo crucis sup iordanis aquas iuit. ⁊ heremi solitudinē petijt. Senex vo ad suū monasteriū redieꝫ sequenti anno ad locū in q̄ secū ꝓmo locutus fuerat venit. ⁊ eā ibidē expirasse repperit q̄ lacrimari cepit ⁊ ipam tāgere non ꝑsumpsit. Dixitq̄ intra se. Ego q̄dē coꝛpusculū sācte sepelire volebā. sed timeo ne ꝫ sibi displiceat. Hec eo cogitāte vidit iuxta caput suū lrās in terra descriptas. ita ꝓtinētes. Sepeli soꝛima marie coꝛpusculū. redde terre pulueꝛē suū. oꝛa ꝓ me ad dīm. ad cui ꝓceptū sc̄da die apīt reliq̄ ꝫ seculū. Tūc senex ꝓ certo cognouit. q̄ mox vt dñi sacramēta acceput ⁊ ad desiderata rediit. vitā finiuit. Illudq̄ deserti q̄dē soꝛtissimas p. xxx. diez spacū vir ambulauit. Illa in vna hoꝛa ꝓcurrit ⁊ ad deū migrauit. Cūq̄ senex terrā foderet ſz neq̄ret vidit leonē ad se venientē māsuete. Dictā ꝫ mlier ꝑcepit sepeliri coꝛpꝰ suū. ⁊ ego cū sim senex fodere nō possū. nec etiā aptū habeo ferramētum. Tu ergo terrā fode vt possimꝰ eiꝰ coꝛpꝰ sanctissimū sepelire. Tūc leo cepit fodere ⁊ aptā foueā ꝑparauit. Quo facto leo vt agnꝰ mansuetꝰ abijt. ⁊ senex ad suū monasteriū gloꝛificās deū venit.

LV

De sancto Ambrosio.

Ambrosi⁹ dicitur ab ambra qđ est spēs valđ redolēs ⁊ pciosa. Spe ei eccie valde pciosꝰ extitit. ⁊ in dictis ⁊ in factis suis valde redoluit. Vel ꝺr̄ ambrosi⁹ ab ambra ⁊ syos qđ ē deq̄ ambra dei. Be⁹ nāq; p eū q̄ p ambrā vbiq; redolet. Fuit ei ⁊ est bon⁹ odor xpi i oīb⁹ loco. Vel ꝺr̄ ab ābor qđ est pat luis. ⁊ syor qđ ē puul⁹. q; pat̄ i mlīor filior spūali generatōne. luīosus i sacre scpture exposituōe. ⁊ puul⁹ in sua būili uersatōne. Vel sic ꝺr̄ i glosario. ambrosi⁹ odor vl sapor xpi celestis. ābrosia esca anglor. ambrosiū celeste mellis fauus. Fuit ei celestis odor p odorifera famā. sapor p rēplatōs iternā. celeste mellis fauū p dulce scpturaꝝ expositōs. esca anglica p glīosas frutōs. Hic⁹ vitā scpsit paulin⁹ nolan⁹ epūs ad Augustinū.

Ambrosi⁹ filius ambrosij pfecti rome cū i cunabul⁹ i atrio ptorij eēt posit⁹ ⁊ dormiret. exam̄e apū subito veniens faciē ei⁹ ⁊ os ita opleuit vt q̄ i alueolus suū intrarēt pit̄ ⁊ exirēt. q̄ postea euolantes i tāta aeris altitudinē sb̄leuate sūt vt būanis oculis minime vidēt. Quo pacto ēvit⁹ pat̄ ait. Si vixerit ifantul⁹ iste aliq̄d magni erit. p⁹ ea cū adoleuiss⁹ ⁊ videret mrēm ⁊ sororē sacrā vginē man⁹ sacerdotib⁹ oscularī. ipe lucēs sororū dexterā offerebat. asserēs ⁊ sibi id ab ea fieri oportere. illa vo vt adolescētē ⁊ nescientē qđ diceret respuebat. Rome igit̄ lris erudit⁹ cū cās ptorij splēdide poraret. a valētiniano impatore ad regēdū liguriā emiliāq; puincias direct⁹ est. Cuq; mediolanū venisset. ⁊ ibi tūc epūs deesset. ꝙuenit pplus vt sibi de epo puꝺret. s; cū inē arrianos ⁊ catholicos ꝺ eligēdo epo seditio ñ modica oriret. illuc amb. cā sedāde seditōis prerit. ⁊ statum por infantis insonuit dicēs ambrosiū epm. Cui⁹ voci oēs vna animes pssenserūt. ābrosiū epm acclamātes. Quo ille cogito vt eos a se terroꝝ remoueret eccias exiēs tribunal cōscēdit ⁊ ꝙ ꝙsuetudinē suā tormēta pssionis ad bibere iussit. Qđ cū faceret. pplus nibilomin⁹ acclamabat. Sit sanguis tuus sup nos. Cūc ille turbat⁹ domū redijt ⁊ pbiam pfiteri voluit qđ vt ne faceret reuocat⁹ ē. Publicas mulieres publice ad se igredi fec̄ vt bis vilis abe⁹ electōe pplm reuocaret. Sz cū nec sic pficeret sz sp populū. peccatū tuū sup nos acclamare videret fugā media nocte petijt. Cunq; in cinū pgere se putaret. mane ad portā ciuitatis mediolanēsis q̄ romana ꝺr̄ inuenit. Qui inuētus cū custodiret a pplo missa est relatō ad clementissimū impatorē valentinianum. Qui sūmo gaudio acceptq; iudices a se direct⁹ ad sacerdotiū peterent. Letabat̄ eni pbus pfect⁹ q̄ vbū suū fuerat i eo adimpleū. Dixerat eni cū pficiscēt⁹ mandata donaret. Vade age nō vt iudex sz vt epūs. Sed rēdete relatōe iter abscōdit. sz inuēt⁹ cū adhuc esset catheczmin⁹ baptizat̄. ⁊ octauo die in epalem cathedrā sublimat̄. Cū aūt p⁹ annos q̄tuor romā iuisset ⁊ soror sua sacra vrgo ei⁹ dexterā oscularet̄. subridēs ait. Ecce vt dicebaz tibi sacerdotis manū oscularis. Cuz aūt in q̄ndā ciuitatē p q̄daz epo ordinando iuisset. ⁊ ei⁹ electōi iustina impatrix ⁊ alij heretici ꝓtradicerēt volentes vt aliq̄s de sua secta ordinaret̄. vna de arrianor virginib⁹ imprudentior ceteris tribunal cōscēdit ⁊ beatuz ambrosiū p vestimentū apprehēdit. volens ipm ad ptē multer trahere. vt ab eis cesus ō ecclesia cū iniuria pelleret̄. Cui ambrosi⁹ ait Et si ego indign⁹ fuz tāto sacerdotio. tibi tamen nō ꝙuenit in qualēcūq; sacerdotē manus inicere. Nñ timere debuisti iudicū ōi. ne tibi aliq̄d ꝓtingat. Qđ dictū erit⁹ cōfirmauit. Nā die alio mortuā ad sepulcrū vsq; deduxit grām p ꝓtumelia repēdens. Qđ fcūz oēs pterruit. Postq̄ mediolanū reuers⁹ innumeras insidias a iustina impatrice p⁹tulit. muneribꝰ ⁊ honorib⁹ aduersus eū populos excitāte. Cū ergo multi eū in exilium pellere mterent̄ vn⁹ eor ceteris infelicior i tātū furorē excitat⁹ ē vt iuxta eccīam domū sibi locaret. ac i ea q̄drigā patā brēt̄ q̄. procurante iustina facilius raptum ad exilium deportaret. Sz dei iudicio ipo die quo eū rapere

arbitrabat in eadē q̄rīga ꝺ eadē domo ī exilīū pulsus ē. ¶ Cui tñ amb. reddēs bona p̄o malis. sūpt9 7 necessaria mīstrauit. ¶ Cāt9 7 officiū in ecclia mediolanēsi p̄mū celebrari instituit. ¶ Erāt 7 tūc tp̄is mediolani multi a demonib9 obsessi q̄ se torq̄ri ab ambro. magnis vocib9 clamabāt. Justina aūt 7 multi arrianorz cū sit habitaret. dicebāt amb. pecunia boies cōparē q̄ se ab īmūdis spīritib9 vexari mētirēt. 7 ab amb. dicerēt se torq̄ri. ¶ Tūc subito vn9 ex illis arrianis q̄ astabāt arreptus a demonio ī medīū p̄silijt atq3 clamare cepit. Ultimā sic torq̄rent vt torq̄or q̄ non credunt āb̄rosio. ¶ Et illi p̄fusi in piscinā dimersū boiem necauerūt. ¶ Quidā hereticꝰ acerrimus disputator. 7 durꝰ 7 incōuertibilis ad fidē. cū audiret ambrosiū p̄dicantē vidit angelū ad aures eiꝰ loq̄ntem ẏba q̄ ꝓpl'o p̄dicabat. Quo viso fidē quā p̄seq̄bat cepit defendere ¶ Quidā aruspex demones ad uocabat 7 ipos ad nocēdū ambrosio transmittebat. Hz reuersi demōes renūciabāt q̄ nō solū ad ipm̄ sz nec etiā ad fores domꝰ sue aꝑropinq̄re valebāt. q̄nā ignis insuꝑabilis oē illud edificiū cōmuniret vt etiā lōge positi vrerēt. Predictꝰ vō aruspex cū a iudice ꝓpter quedā maleficia torq̄reť. clamabat amplꝰ ab ambro. se torq̄ri. ¶ Quendā demoniacū mediolanū ingredientē demō dimisit egredientē inuasit. Interrogatꝰ de hz demō aut ambrosiū se timuisse. ¶ Alꝰ q̄daz nocte eiꝰ cubiculū adijt vt gladio ipm̄ necaret. p̄ce ac p̄cio a iustina inductꝰ. Hz cū dextera gladiū eleuasz vt ipm̄ p̄cuteret ꝓtinuo arruit manꝰ eiꝰ. ¶ Cū viri thessalonice ciuitatis ꝰpatoꝝ alq̄d deliq̄ssent 7 eis ipator p̄cibꝰ bti amb. īdulsisz. dā agēte curialū malicia per iussū ipatoris nesciēte āb̄ro. plūi sunt occisi Q̄ō vt amb. ꝓpit ipatoꝝ copiā ītrādi ecclīā denegauit. Cui cū impator diceret q̄ dauid adulterū 7 homicidiū cōmisisz rñdit. Qui secutꝰ es errātē seq̄re corrigētē q̄ cū audisset clemētissimꝰ ipatoꝝ. ita ḡanter suscepit q̄ purā p̄niam agere ñ negauit. Quidā a demonio arreptus clamare cepit ab āb̄rosio se torq̄ri. Cui ambro. Obmutesce diabole. q̄a nō te torquet ambrosiꝰ. sz tua īuidia. q̄ illuc boies ascēdere ꝓspicis. vñ tu turpit corruisti Nā ambro. nesciť inflari. ¶ Et ille stati obmutuit. ¶ Quadā vice cū beatꝰ amb. p̄ciuitatē ꝓgeret casu q̄dā lapsus ē 7 ītra pstratus iacebat. q̄ videns alt rīdē cepit. Cui ambro. Et tu q̄ stas vide ne cadas. Quo dicto stati lapsū suū doluit q̄ riserat alienū. Quadā etiā vice amb. ad palatiū macedonij magistri officioꝝ. vt p̄ q̄dā īterceder3 venit. Hz cū fores clausas iueniss3. nec ītrādi copiam hē potuisset aut. Et tu q̄dē venies ad ecclīaz 7 ñ clauꝰ ianuis sz apīis ītrare ñ valeb. Ela pso aliq̄ tpe metuēs inimicos macedonius ad ecclīaz fugit. 7 patēnꝰ ianuis aditū repire nō potuit. Fuit etiā tāte abstinēte q̄ q̄ die nisi ī sabbato 7 die dñico 7 festis p̄cipuis ieunabat. Tāte etiā largitatis erat q̄ oia q̄ hē poterat ecclīis 7 paupib9 nil sibi retinēs tribuebat. Tāte ꝓpassiōis vt cū aliq̄s lapsū suū sibi p̄fitebat sic amarissime fleuit q̄ illuz sitr flere cōpellebat. Tāte hūilitatis ac laboris vt libros q̄s dictabat ꝓpria manu scribere. nisi cū infirmitate corpis ḡuareť. Tāte āt pietatis 7 dulcedīs vt cū alicꝰ scīi sacerdotis vl' epi sibi obitꝰ nūciareť. sic amarissime flebat vt vix ꝓsolari valeret. Cū āt īterrogaret cur viros scōs q̄ ad gl'am p̄ficiscebāt. sic flez aiebat. Ne putetis me flere q̄ recesserint. sz q̄ me p̄cesserint. 7 q̄ difficile inueniť q̄ tam dignꝰ eiꝰ officio habeat. Tāte etiam pstāte 7 fortitudīs q̄ impatorus vl' p̄ncipuz vicia nō palpabat. sz eos voce libera pstantissime arguebat. ¶ Cū q̄dā vir q̄dāz flagiciū ꝑpetrasset. 7 cōra eo adductꝰ fuisset dixit ambro. Oportet illū tradi sathane ī interitū carnis ne talia deinceps audeat ꝑpetrare. Quē eodē mometo cuz adbuc p̄mo esset in ore eiꝰ immūdus spūs discerpere cepit ¶ Quadā vice vt aūt cū beatꝰ amb. romā pget. 7 in q̄dā villa tuscie apō quendā hominē numū locupletē hospitatꝰ fuisset. illū hominē sup statu suo solicite req̄eut. Cui ille rñdit. Statꝰ meꝰ dñe sp felix extitit 7 gl'iosus Ecce ei diuitijs ifinitis abūdo suos 7 famulos q̄z plēs habeo. copiosaz filioꝝ 7 nepotuz

turbā possideo. ⁊ oīa spā vota habui. nec vnq̄z mihi aliq̄d aduersū accidit. vl'q̄d ⁊tri/staret euenit. Q̄d audiēs amb. vehemēt̄ ob stupuit. ⁊ his q̄ erāt secum in comitatu dixit Surgite ⁊ hunc q̄ntocy⁹ fugiam⁹. q⁹ dñs nō elt̄ loco isto. Festinate filij festīate. nec i fu/gīedo morā facite ne nos ꝑ diuīa vltio app̄hēdat. ⁊ i pctis illoꝝ pit̄ nos tuoluat. Cū ergo fugerent ⁊ aliq̄ntulū pcessissent. subito se tra aperuit ⁊ boiem illū cū vniuersis q̄ ad il lū ptinebāt ita absoꝛbuit vt nullū ide vestigi um remaneret. Q̄d cernēs āb⁹o. dixit. Ecce frēs q̄z mihi ꝓcoꝛdit dns pcat. cū ꝑ aduersa ēbu it ⁊ q̄z seuere ira scū cū sp. pspa elargīt. In eo dē āt loco fouea q̄dā. pfūdissima remansisse dꝛ q̄ plq̄z hodie i h⁹ fcti testimoniū pseuerat

Cū āt sctus amb. radicē oīz maloꝝ auaricīā magis ac magī i boīb⁹ crescere cer neret ⁊ maxīe i his q̄ erāt i ptāt⁹ constituti apd̄ qs oīa ꝑcio vēdebāt necnō ⁊ i his q̄ erāt sacris misterijs deputati. vehemēt̄ ingemu it. ⁊ se d⁹ seculi erūna liberari instāti⁹ exo/rauit. Qui cū se id obtinuisse gauīsret. reue/lauit frib⁹ q̄ vlq̄z ad resurrectōz dñica cū eis eēt. Ā ñ vo paucos dies q̄z lectulo detineret cū. xlviij. psalmū cuz notario dictaret. subito ipo videte notario i modū scun breuis ignis caput ei⁹ operuit atz paulatī p os ei⁹ tanq̄z i domū hītatoꝛ irauit. Hūc facies ei⁹ tanq̄m nix effecta ē. ⁊ post modū ad suā spēz reuer/sa ē. Ipo igꝛ die scribēdi ⁊ dictādi finem fec. nec ipm psalmū explere potuit. Ab⁹ igr pau cos dies infirmitate coꝛpis laboꝛare cepit.

Hūc comes italie cū mediolani essz nobilis Quocaut dicēs q̄ tāto viro recedēte piculuz esset ne italie interit⁹ imineret. Rogauitq̄z vt ad vīz dei accederēt rogantes vt sibi adhuc spacū viuēdi vno āno a dño ipetraret. Q̄d ille vt ab illis audiuit rñdit. Nō ita int̄ vos viri vt me viuere pudeat. nec moꝛī timeo cū bonū dīm habeā. Eo tpe q̄ttuoꝛ ei⁹ dya coni iuicē ꝓuenerūt tractātes int̄ se q̄s p⁹ ei⁹ obitū bon⁹ eēt ep̄s. Cū ergo a loco i q̄ vir d̄i amb. iacebat lōge essent ⁊ simplicianū ita si/lent noīassent vt vicissim se audirēt ille ab eis lōge posit⁹. tertio exclamauit Genex seo bon⁹ Q̄d audiētes ī fugerūt. ⁊ nō nisi il/lū p⁹ ei⁹ obitū elegerūt. In loco aūt i q̄ iace/bat vidit ihz ad se venīētē ⁊ sibi vultu ala cri arridentē. Honoratꝰ vo ep̄s ꝑcellē. q̄ bti amb. obitū expectabat. cū se soporꝰ dedisset. voce tertio se clamāt⁹ audiuit Surge quia mō ē recessur⁹ Qui surgēs mediolanū cō cu⁹ veīt ⁊ ei dñici coꝛpis sacramētum dedit. Q̄doq̄z ille man⁹ i modū crucis expādit et vltimū spūz int̄ vba oꝛōis efflauit. Floꝛuit circa ānos dñi. cccl.xxxix. Cū āt i nocte pasce coꝛp⁹ ei⁹ ad eccīam fuisset delatū. plūmi ifan tes baptizati eū viderūt. ita vt aliq̄ eū sedētē i cathedra tribunali dicerēt. alij a scēdētē digi/to suis pentib⁹ demōstrarēt. nōnulli vo stel/lā sup caput e⁹ se vidīre narrarēt. Quidā ꝑsbyt cū i ꝓtinuo cū mltis alijs eēt. ⁊ sancto amb. detrahe cepisset. eū ꝓtinuo plaga ꝓcu/lit. ⁊ d̄ ꝓtinuo ad lectū ductus vitam finiuit. In vrbe carthaginī. cū tres ep̄i sil' ꝓtinuarēt. ⁊ vn⁹ eoꝝ b. amb. d̄traxisset. relatū ē q̄d illi p̄s/bytero q̄ sibi d̄traxerat accidisset. Q̄d cuz ille vilipēderz subito letale vuln⁹ accepit ⁊ extre/mū ꝓtinuo die clausit Ob Notād̄ q̄ bea tus amb. in mltis cōmēdabilis fuisse videt.

Dīoi libertate q⁹ oīa q̄ bēbat pauper erāt. Hūc refert d̄ ei⁹ q⁹ impatoꝛ petēti ba/silicā sic rñdit. ⁊ ē in decreto. Quemoꝛ. xxiij. q. viij. Sua me peterz q̄d meū essz. i. fundū meum. argētū meū ⁊ hmōi meū nō refragarer q̄z q̄z oīa q̄ mea sūt pauper sint Scdo in mūdicie puritate. fuit ei vgo. Hūc refert hie/ro. eū dixisse. Virginitatē ñ solū efferim⁹. sz suam⁹ Tertio i fidei firmitate. Hūc dixit cū impatoꝛ peterz basilicā. ⁊ ē in eodē capl'o Dīa⁹ ē vt aiaz mihi q̄z fidē auferat. Quar to i martyrū auditate. ñ legit̄ i epl'a sua d̄ basilica nō tradēda q⁹ ꝓposit⁹ valētiniani ā/brosio māda uit. d. Tu ptēnis valētiniauz. caput tibi tollo. Cui amb. Deꝰ ꝓmittat tibi vt facias q̄d minaris. Atqz vtinā deꝰ auer/tat eos ab eccīa ⁊ i me oīa tela sua ꝓuertat ⁊ meo sanguine sitim suā expleāt. Quinto in oꝛōis instāti. Hūc d̄ de eo ⁊ habet̄ in. xj. libꝛo histoꝛie eccīastice. Amb. aduersum re/gine furoꝛē nō se manu defendebat aut telo

sed ieiunijs ⁊ cōtinuatis vigilijs. sub altari posit⁹ p obsecratōes defensorē sibi atq3 eccīe deū parabat. ¶ Certo in lacrimas abūdātia. Habuit enī tria genera lacrimaz. s. lacrimas cōpassiōis p alioz culpis. Vñ ōt paul⁹ de eo ī legēda q cū aliqs lapsū sibi ꝓfitebat. sic amarissime flebat q illū flere fiēt cōpellebat. Lacrimas deuotiōis p eēnis desiderijs. vñ supra dictū est a paulino q cū interrogaret cur sctōs q̄ morebāt sic flerz rñdit. Ne me putetis flere q2 recesserint sed q̄a ad gl̄iam me p̄cesserunt. Lacrimas cōpassiōnis p alioz iniurijs. Vñ ipe ōt de se. ⁊ est ī decreto in supiori cap̄lo. Aduersus milites gothos lacrime mee arma mea fūt. Tria ei munimēta sūt sacerdotis aliē nec debeo nec possū resistere ¶ Septiō ī fortit ꝓstantia. cui⁹ ꝓstātia maxiē trib⁹ apparet. Primo ī defensiōe catholice vitatis. Vñ ōt in li. xj. ecclesiastice historie. q Justina mat̄ valētiniani impatoris arriane hereseos alūna. ꝓturbare cepit ecclias statū. cōminari sacerdotibus ōpulsiōes ⁊ exilia. nisi aruminēp cōciliū decreta reuocaret. Quo bello ecclie muruz ac turrim validissimā pulsabat ambrosiuz In ei⁹ q3 p̄fatōe sic de eo cantat. Tāta ambrosiū vtute solidasti ꝓstāte. tāto mūere celsus decorasti. vt p eū exclusa torq̄rent demona. arriano rī pietas. ppulsa tabescerz. ac seculariū p̄ncipū colla tuo iugo subacta rederent būllima ¶ Scdo ī tuitiōe ecclīa stice libertatis. Vñ cū impator auferre vellet q̄ndā basilicā opposuit se ambrosi⁹ ⁊ impatorē. sic ipe testat. ⁊ est in decreto. xxiij. q. viij. Cōuemor ipe a comunib⁹ vt p me basilice fieret matura traditio. dicētib⁹ impatorē ius sisse iuri suo tradi debere. rñdi. Si patrimonium pentiuadite. si corp⁹ occurrā Vultis in vincula rape. vultis in mortez volūtatis est mihi. Nō ego me vallabo circumfusiōe populoz. nec altaria tenebo vtā obsecrās. ⁊ p altarib⁹ gratiꝰ imolabor. Nō dat̄ tradere basilicā. Vrgemur itaq3 p̄ceptis regalibus ⁊ ꝓfirmamur scpture p̄monib⁹. q̄ rñdit. Tā q3 vna ex insipiētib⁹ locuta es. Nolī ḡuare te impator. vt putes te ī ea q̄ diuina sunt imperiale aliq̄d ius hre. Ad ipatorē palatia pertinēt. ad sacerdotes eccīe. Ethūs naboth vineā suo ꝓpio cruore dfendit. Si ille vineaz nō tradidit suā nec nos tradem⁹ xp̄i eccīam Tributū cesaris ē. nō negef. eccīa dei est. cesari vtiq3 nō donef. Si ō me aliq̄d cōpelleret ⁊ poscerēt aut fund⁹ aut dom⁹. aut auz aut argētū. id q̄ō iuris mei essz libēt offerrē. Templo dei nihil possū decerpen⁹ detrahere. cuz illud custodiendū nō tradendū acceperim.

¶ Tertio ī obiurgatōe vicij ⁊ oīs iniq̄tatis Vñ legit in historia tripita in q̄dā cronica. q cū apd thessalonicā ortā seditiōe q̄dā iudices fuissent a ip̄ō lapidati theodosi⁹ impator indignat⁹ iussit oēs interimi. nocētes ab inocētib⁹ nō secernēs vbi fere q̄nq3 milia hominū sūt occisa. Cū igr ipator mediolanuz venisset ⁊ eccliaz ītrare vellet. occurrit ei ambrosi⁹ ad ianuā. eiq3 aditum ꝓhibuit dicens. Cur impator p⁹ cām tāti furoris nō agnoscis molē tue ꝓsumptiōis. Sz forte recognitiōem peccati ꝓhibet potestas imperij. Decet te vincat rō potestatē ¶ Princeps es o impator sz ꝓ seruoz. Quib⁹ ergo oculis aspicies cōmunis dñi tēplū. qb⁹ pedib⁹ calcabis scti⁹ pauimētū. Quō man⁹ extēdes de q̄bus adhuc sanguis stillat iniust⁹. q̄ ꝓsumptiōe ore tuo poculū sanguis ei⁹ p̄cipies dum furore tuoz ꝓmonū tant⁹ inuste fit sanguis effus⁹ Recede ergo recede. ne scdo pctō p̄uorē nequiciam augere ꝓtēdas. Suscipe vinculuz quo te dñs nūc ligauit. est enī medicina maxima sanitatis. Hijs ꝓmonib⁹ impator obediens gemēs ⁊ flēs ad regalia remeauit. Cū ergo diu in fletu manfisset. rufin⁹ magister militū cāz tāte tristicie req̄siuit. Cui ille. Tu nō q̄t mea mala nō sentis q2 ꝓuis ⁊ mēdicātibus apta sunt tēpla. mihi vō ad ea ingressus nō est. Et hec dicēs singula vba singulibus interrumpebat. Cui rufin⁹. Curro si vis ad ambrosiū vt tibi soluat vinculū q̄ te ligauit. Et ille. Nō poteris suadere ambrosio quia nō verebit impiā tē potestatē vt legem possit ꝓuaricari diuinā. Sz cū ille ꝓmitteret q̄ euz flecterz. eum impatorē ire p̄cepit. et ipse post paululū est secut⁹. Mox aūt vt Ambrosi⁹

rufinū vidit aut. Impudētā canū imitatus es.o rufine tāte vicz necis auto: ēpūs.et nec pudo: ē ex frōte deterg̃s ñ erubescis ꝑ maie state latrare diuinā. Cūqz rufin⁹ ꝑ impato: re supplicasset z diceret eū seq. supno zelo accē sus amb. ait. Ego tibi ꝑdico qmā ingredi eū sacra lumia phibeo. Si vo ptātē iteyrāndez mutauerit necem lubent suscipio Qđ cū ru fin⁹ impato: renūciasset. ꝓgaz inqt ad eū vt iustas i faciē ꝓtumelias recipiā. Cū ergo ve nisset z sua solui vincla postulasset. occurrēs amb. z ingressū phibēs aut. Quā pniaz oīs distrp⁹ tātas inqtates. Et ille. Tuū est ipo nere.meū obtpare. Uenz cū ipator allegaret qz z dō adulteriū z homicidiū ꝑmisisset. aut amb. Qui secut⁹ es errantē segre penitētem qđ ita grant ipator suscepit q publicā pniaz agere ñ recusauit. Cū igr reconciliat⁹ ecclam intrasset z intra cācellos staret reqrit amb. qđ ibi expectaret. Cui cū diceret se pceptiōez sa: cror: mysteriorz expectare. aut amb. Ipa: tor: interiora loca tātū sacerdotib⁹ sūt collata. Egrede igr z hāc expectatōz cū ceteris habe cōem. Ipurpura nāqz ipatores fac ñ sacer: dotes. Cui ipator prin⁹ obediuit. Cuz ergo ꝓtātinopoli reuersus extra cancellos staret mādauit eidē epūs vt intraret. Et ille ait. Uix discere potui q dīna sit ipatoris z sacerdotis Uix ei vitatis iuueni magistz Amb. nāqz so lum nouū vocari pōtificē Octauo ī sana doctria. Ei⁹ nāqz doctria hz altā ꝓfun ditatē. Hiero. đ. xij. doctorib⁹. Ambro. sup. p fundoz pīna rapt⁹ z aeris volucer q̄tdiu in pfundū ingredit fructū d alto cape videtur Firmā soliditatē. Hiero. ibđ. Ei⁹ oēs sniē fi dei z ecclie z oīm vtutū firme sūt colūne Ele gātē venustatē. Aug. ī li. d nuptijs z ꝑcubus Pelagi⁹ hereticarcha sic laudat amb. vt di: cat. Rūs ābrosi⁹ epūs ī c⁹ ꝑcipue libris roma na lucz fides.q scptoz inē latios flos quidā emicuit. Et subdit Aug. C⁹ fidem z puritatē mū i scpturis sensū. nō inimic⁹ qđē ausus ēre phēdere. Hanc magnā autoritatē q tātā q docto: res.sic aug⁹. vba sua ꝑ mag̃ autoritate ba: bebāt. Hūn refert aug. ad ianuariū. q cū ma ter ei⁹ mirata fuisset cur mediolani sabbato nō ieunaret. z d Aug⁹ ābrosiū interrogasset aut ambro. Cū veniō romā ieiuno sabbato. Sic z tu ad quā forte eccliaz veneris e⁹ morē serua. si cuiqz ñ inō vis scādalū ee. nec quēqm tibi. Et subiūgit aug⁹. Ego d hac snīa etiam atz etiā cogitās ita semp habui tāqz eā celesti oraculo acceperim.

Uita z passio tyburcij z valeriani ī pas: sione scte Cecilie ꝓtinet. LVI

De scto Georgio

GEorgi⁹ dicitur a geos qđ ē tra. z orge qđ ē colere. qi colēs trā. i. carnē suā. Aug. āi ī li. d tri. dr q bōa tra ē in altitudie mōtiū. tpa mēto colluū. planicie cāpoz. Ꝑtia ei ē bōa ad vitēt. hēt bas. scā a ad vineas. tria ad fruges. Sic be. georgi⁹ fuit alt⁹ d spiciēdo inferiora. z iō ha: buit viroz ē puritatis. Pat⁹ p discretōz. z iō būit vinū in tne iocūditatis. Plan⁹ p hūili: tatē. z iō ꝓtulit fruges bōe opatōis Ul' geor gi⁹ dra gerar qđ ē sacr z gion qđ ē arena. q si sacra arena Fuit enī arena qz pōderosus mor: gūitate. minut⁹ būilitate. z sicc⁹ a carna li voluptate Ul' georgi⁹ dra gerar qđ ē sacr z gion qđ ē luctatio. q si sacer luctator. qz luc: tat⁹ ē cū dra cone z carnifice. Ul' georgi⁹ dra gero qđ ē pegrin⁹. z gir ꝑciosus. z us ꝓsilia: tor. Ꝑe ei fuit pegrin⁹ ī dēptu mōi. ꝑcios⁹ in corona martiū. z ꝓsiliator ī ꝑdicatiōe regni. Ei⁹ legēda inē scpturas apocrifas i nice no ꝓsilio ꝓnumerat ex eo q ea⁹ martiriū cer: tā relatōz ñ hz. Hā i kalēdario bede d: q sit passus i plida ciuitate diaspoli. q ꝓus lidda vocabat. z ē iuxta iopen. Alibi d: q pass⁹ sit sub dyocleciano z maximiano impato: ibus Alibi legit q sub dyocleciano ipatore psarū pūtibus. lxx. regib⁹ imperij sui. Hic d: q sub daciano ꝑside impanib⁹ dyocleciano z ma ximiano. Z

GEorgi⁹ tribun⁹ genere capadox ꝓ: uenit qdā vice i. puincia libie i ciui: tatē q dr silena. iuxta quā ciuitatez erat stagnū instar maris. in q draco pestifer latitabat. q sepe ꝓlim ꝓse armatū in fugā cō uerterat. Hatuqz suo ad muros ciuitatis ac

cedẽs.oẽs inficiebat. Qua ppt̃ ꝓpulsi cues duas ones q̃ die sibi dabant vt ei⁹ furorẽ se darẽt.alioq̃n sic muros ciuitatis iuadebat. ⁊ aerẽ inficiebat q plurimi interibãt. Cũ ergo iã ones pene deficerẽt marie cũ barũ copiã brẽ nõ possent.uto ꝓsilio ouẽ cũ a ducto boie tribuebãt. Cũ igit̃ sorte oium filij ⁊ filie darent̃. ⁊ sors neminẽ excipet.nã pene oẽs filij ⁊ filie ꝓpli essent ꝓsupti. q̃dã vice filia regis vnica sorte est depbensa ⁊ draconi adiudicata. Tũc rex ortristat⁹ aut. Tollite auz ⁊ argẽtũ ⁊ dimidiũ regni mei ⁊ filiam meam mihi dimittite ne talẽ moriat̃. Cui ꝓpls cuz furore rñdit. Tu o rex Bedictũ feci sti. ⁊ nũc oẽs pueri nri mortui sũt ⁊ tu vis filiã tuã saluare.ni si in filia tua cõpleueris qđ in alijs ordinasti succendem⁹ te ⁊ domũ tuã. Qđ rex audiens cepit filiã suã flere.d. Heu me filia mea dulcissima q̃d de te faciã aut q̃d dicã. qñ pl⁹ videbo nuptias tuas. Et uersus ad populũ dixit Oro vt inducias.viij.dieꝝ lugẽdi mihi filiã tribuatis. Qđ cũ ꝓpls admisisset. in fine viij.dieꝝ reuersus ẽ ꝓpls cũ furore.d. Quare pdis ꝓpm tuũ ppt filiã tuã. En oẽs afflatu draconis morimur. Tũc rex videns q nõ possz filiã liberare idult eã vestib⁹ regalib⁹ ⁊ ãplexatus eã cũ lacrimis dixit. Heu me filia mea dulcissima de te filios in regali gremio nutrire credebã. ⁊ nũc vadis vt a draconẽ deuoreris Heu me filia mea dulcissima. sperabã ad tuas nuptias ꝓncipes iuitare. palatium margaritis ornare.tympana ⁊ organa audire. ⁊ nõ vadis vt a draconẽ deuoreris. Et deosculãs eã dimisit eã dicẽs. Vtinam filia mea ego añ te mortu⁹ eẽz q̃z te sic amittissem. Tũc illa pcidit ad pedes ꝑis petẽs a beo benedictõz suã. Quã cũ pat̃ cũ lacrimis bñdixisset ad lacũ pcessit. Quã b.georgi⁹ casu intrãsiẽs vt plorãtẽ vidit.eã q̃d brẽt interrogauit. Et illa. Bõe iuueis velociter equũ ascẽdẽ ⁊ fuge ne mecũ pĩ moriaris. Cui geor. Nolite filia sz dic mihi q̃d h̃ pstolaris oi plebe spectãte. Et illa. Vt video bone iuueis magnifici cordis es tu. sz cur mecũ mori dẽsidas Fuge velociter. Cui geor. Nõ dic ego ñ discedaz donec mihi q̃d bẽas ñ imabis. Cũ ergo totũ sibi exposuissz aut geor. Filia noli timere q̃a in xpi noie te iuuabo. Et illa. Bone miles mecũ ne peas. sz teipz saluare festines. sufficit ei vt sola peã. nã me liberare ñ posses ⁊ mecũ perires. Dũ h̃ loq̃rẽt.ecce draco veniẽs caput d lacu leuauit. Tũc puella tremefacta dixit. Fuge bõe dñe.fuge velociter. Tũc geor. equũ ascẽdẽs ⁊ cruce se muniẽs draconẽ ꝓ se venientẽ audacter aggredit̃. ⁊ lãceã fortit̃ vibrãs ⁊ se do ꝓmẽdas ipm̃ gutt̃ vulnerauit ⁊ ad trã deiecit. Virtutz puelle.pucz zonã tuã i collũ draconis nibil dubitãs filia. Qđ cũ fecisset sequebat eã velut mãsuetissim⁹ canis Cũ ergo eã i citatẽ duceret ꝓpli h̃ videtes p mõtes ⁊ colles fugẽ cepert̃ dicẽtes. Ve nob q ñ oẽs pibẽ⁹. Tũc b.geor. inuit eis dicens. Nolite timere ad h̃ei me misit dñs ad vos vt a penis vos liberarẽ draconis. Tã tũmõ in xpz credite ⁊ vn⁹ qsqz vestz baptisetur ⁊ draconẽ istũ occidam. Tũc rex ⁊ oẽs ꝓpli baptizati sũt Btus ãt geor. eu a giato gladio draconẽ occidit ⁊ ipz extra ciuitatẽ efferri ꝓcepit. Tũc q̃tuor paria boũ ipz extra citatẽ i magnũ cãpũ foras duxerũt. Baptizati ãt sũt i illa die.xx.milia hoiũ exceptis puul⁹ ⁊ mlieribus. ¶ Rex aũt i bonore btẽ marie ⁊ b.geor. ecclesiã mire magnitudis ꝑstruxit. De cui⁹ altari fons viu⁹ emanat.cui⁹ pot⁹ omnes languidos sanat. Rex vo infinitã pecuniã btõ georg. obtulit quã ille recipe nolẽs paupib⁹ cã dari ꝓcepit Tũc georgi⁹ regẽ d̃ q̃tuor breuit instruxit. s. vt eccliaz dei curã brẽt. sacerdotes bonorarz diuinũ officiũ diligent̃ audiret ⁊ sp pauperẽ memor essz. Et osculato rege ide recessit. In aliquib⁹ tñ libris legit̃ q dũ draco ad deuorandũ puellã pgeret. Georgi⁹ se cruce munit. ⁊ draconẽ aggrediẽs iterfec Eo tpe imperãtib⁹ dyocleciano ⁊ maximiano. sub ꝑside daciano tãta ꝓsecutio xpianoz fuit vt infra vnũ mẽsem.xvij.milia martyrio coronarẽt. Vtũ int tot tormẽtoz genera mlti xpianoz deficiebãt ⁊ idola imolabãt. Qđ videns scũs georgi⁹ tact⁹ dolore cordis intrinsec⁹ oia q̃ bẽbat dispersit.militarẽ babitũ abiecit.xpianoz babitũ induit ⁊ in mediũ ꝓsiliens exclamauit. Omnes dij gẽtiũ demonia. dñs aũt

De sancto Georgio

celos fec̃. Cui pses irat⁹ dixit. Qua psumptõe audes deos nr̃os ỹmonia appellare. Dic tñ vñ es tu aut q̃ noie vocaris. Cui georgi⁹ ait Georgi⁹ voco2 ex nobili capadocũ ꝓsapia ort⁹. Ille palestinã xp̃o fauẽte ỹuici sz oĩa dese/ rui vt ꝓuire posse liberi⁹ deo celi. Cũ ãt ps̃es eũ ad se ĩclinare ñ posset. iussit eũ in eculeũ le/ uari ⁊ mẽbratim corp⁹ ei⁹ vngul'laniari. Ap/ positis insup ad lata facib⁹ patẽtib⁹ viscerũ rimis sale plagas ei⁹ fricari iussit. Eadẽ no/ cte dñs cũ ingẽti luie ei appuit ⁊ ꝑm dulcẽ ꝓfortauit. Et⁹ melliflua visiõe ⁊ allocutõne sic ꝓfortat⁹ est vt p nihilo duceret cruciatus Videẽs dacian⁹ q̃ eũ penis superare nõ posset q̃ndã magũ accersiuit. etqz dixit. xp̃iani suis magicis artib⁹ tormẽta ludificãt ⁊ deo2 no/ stro2 sacrificia ꝓripẽdũt. Cui mag⁹. Ego ar tes ei⁹ superare nequeo. capitis re⁹ ero. Ipse maleficijs suis iniectis ⁊ dẽo2 su o2 noĩb⁹ in uocatis venenũ vino imiscuit ⁊ scõ georgio sumẽdũ po2rexit. Q̃ qñ vir dei signum crucis edidit. haustoqz eo nil lesiõis sensit. Rursuz mag⁹ po2 fort⁹ venenũ imiscuit Qñ vir dei signo crucis edito sine lesiõe aliq̃ totũ bibit. Quo viso mag⁹ statim ad pedes ei⁹ cecidit veniã lamentabiliter petit ⁊ se xp̃ianũ fieri po stulauit Quẽ mox iussit dex̃ collari fec̃. Seq̃n ti die iussit georgi. poni i rota gladijs bis acu tis vndiqz circũsepta. sz stati rota frãgit̃ ⁊ ge o2gi⁹ penit⁹ illesus inuenit. Tũc irat⁹ iussit eũ in sarta guẽ plũbo liq̃facto plenã pici Qui fctõ signo crucis ĩ eã itrauit. sz vtute dei cepit in ea q̃si balneo refoueri. Qñ videẽs dacian⁹. cogitauit eũ emollire blãdicijs quẽ minus su pare ñ potat vl' tormẽtis. dixitqz illi. Videsne fili georgi. q̃nte mãsuetudis sũt dij nr̃i q̃ tebla/ phemũ tã patiẽt̃ sustinẽt. pati nihilomin⁹ si querit voluerit dulcẽ. Age ergo dilectissime fili q̃ñ hort2 vt supstitõe relicta dijs nr̃is sa crifices vt magnos ab ipis ⁊ a nob⁹ ꝓsequaris hono2es. Cui georgi. subridẽs ait. vt q̃d a pncipio ñ magis mihi ꝓsuasisti blãdis ꝑmoib⁹ q̃z tormẽtis. ecce pat⁹ tũ facere q̃ñ hortaris. hac ꝑmissiõe dacian⁹ delusꝰ let⁹ efficit Jussitqz sb voce pcoĩs vt oẽs ad se ꝙuenirẽt ⁊ georgi. taz diu reluctãtẽ tãdẽ cedere ⁊ sacrificare vidrẽt Ornata igr tota cĩtate ꝑ gaudio. cũ ge. ido/ lo2 tẽplũ sacrificatur⁹ itrauit. ⁊ oẽs ibidẽ gau/ dẽtes astarẽt. flexis genib⁹ dñz exorauit vt tẽ plũ cũ idol'sic oĩno dstruerz. q̃tẽ⁹ ad sui lau/ dẽ ⁊ ꝓpli ꝙuersiõz nihil peit⁹ deo remaneret Statiqz ignis de celo dscẽdẽs tẽplũ cũ dijs ⁊ sacerdotib⁹ 2crem auit. traqz se apies omes eo2 reliq̃as deglutiuit. Hic exclamat am/ bro. i ps̃atõe di. Georgi⁹ fidelissim⁹ miles xp̃i dũ xp̃ianitatis ꝓfessio silẽtio tegẽt. sol⁹ int xp̃i colas ĩrepid⁹ dei filiũ ẽ ꝓfess⁹. Cui ⁊ tãtã cõ/ stãtiã grã diuĩa ꝓcessit vt ⁊ tyrãnice ptãtis ꝑ cepta ꝓtẽneret. ⁊ inumerabiliũ ñ formidaz tormẽta pẽa⁊ Q felix ⁊ ĩclit⁹ dñi pliato2 quẽ ñ solũ tpal'regni blãda ñ plusit. pmissio. sz psecutore dolus. sil'a cro2e⁹ portẽta i abissuz deiec̃. Hec ãbro. Hoc audiẽs dacian⁹ georg. ad se adduci fec̃. etqz dixit. Que sũt maleficia tua pessime hoiz q̃ tantũ facin⁹ cõmisisti Cui geo2. Nõ credas me ñ sacrificare sz me cũ pge ⁊ ute⁊ me imolare vid. Cui ille. Intel/ ligo frau dẽ tuã. q2 vis me facere absolueri si cut tẽplũ ⁊ dos meos absolubere fecisti. Cui geo2. Dic mihi miser. dij tui q̃ se iuuare ñ po tuerũt. quõ te iuuabũt Irat⁹ rex nimis dixit alexãdre vxori sue. Deficiẽs morior q2 ab hoĩe me superatũ cerno. Cui illa Tyrãne cru del' ⁊ carnifex. nũq̃d ñ dixi tibi sepi⁹ ne xp̃ianis molest⁹ esses. q2 ds eo2 p ipis pugret. ⁊ nũc scias me velle fieri xp̃ianã. Stupefactus rex ait. Heu. pch dolo2. nũq̃d ⁊ tu es seducta Fe citqz eã p capillos suspẽdi. ⁊ flagellis durissi me cedi. Que dũ cederet dixit georgio. Ille/ o2gi lumẽ vitatis q̃ putas puenã nõduz aq̃ baptismi renata. Cui geo2. Nihil belites fi/ lia q2 sanguis tui effusio baptism⁹ tibi repu tabit̃ ⁊ corona Tũc illa oras ad dñm emisit spũm. Hic attestat ãbro. i ps̃a. di. Ob ꝑ ⁊ gẽ/ tũ regia ꝓsapia. crudeli a viro dictata sinia nõ dũ baptismi grãz ꝓsecuta gliose passiõis me ruit palmã. Q̃n nec dubitare possumus q̃ rosea pfusa sanguinis vnda. reseratas poli anuas ingredi meruit regnũq̃z possidere ce lo2. Hec Amb. Sequẽti vo die Ge o2gi⁹ talẽ accepit sniam vt p totã cuitatẽ tra beret. postmodũ capite puniret. Orauit ãt

De sancto Marco euãgelista

ad dñz vt q̃cũqz e⁹ iplorarz auxiliũ. petitiõis sue ꝓseqũret effectũ. diuia ãt vox ad eũ veit q̃ sic fierz vt orauit. Cõpleta oõe capitis absci sione martiriũ ꝓsũmauit sb dyocle. z marti. q̃ ceperũt circa ãnũ dñi. cclxxvij. Pacian⁹ ãt cũ ō loco i q̃ decollat⁹ ẽ ad palatiũ rediret ignis ō celo cecidit z ipz cũ ministris suis cõsũ pſit. Refert gre. turoñ. q̃ cũ q̃dã q̃sdã reliq̃as ſcti geor. ꝺferẽt. z q̃dã oratorio hospitati fu issent. mãe nullatẽ capsaz mouere potuerit. donec ibiõ reliq̃as ꝑticulã dimiserũt Legit ĩ bisto. ãt biocẽa q̃ cũ xp̃ianis ad obsidẽdum bierlim pgerẽt. q̃dã iuueis speciosissim⁹ cuiõ sacerdos appuit q̃ sctũz geor. ducẽ xp̃ianoz eẽ se dicẽs. monuit vt eis reliq̃as secũ ĩ bierlz deportarẽt z ipe cũ eis eẽt. Cũ ãt bierlz obsedissent. z saracẽis resistẽtib⁹ p scalas ascẽdere ñ auderẽt b. geor. armis albis indut⁹ z crucẽ rubea ĩsigt⁹ appuit inuẽs vt p⁹ se securi ascẽderẽt z ciuitatẽ obtinerẽt Qui ex ꝟbaiatt ciuitatẽ ceperũt z saracenos occiderũt.

LVII

De sctõ marco euangelista

Marc⁹ ĩterp̃etatur sublimis mãdato. cert⁹. ōclinat⁹. et amar⁹. Sblimis mãdato rõe pfectõis ĩ vita. q̃ñ solũ ꝑuauit mãdata cõia sz ẽt sublimia. sic sũt ꝓsilia. Cert⁹ rõe certitudis ĩ doctria. q̃ doctrinã euãgelij sui certã tradidit vtpote quã a petro mgro suo didicit. Declinat⁹ rõe pfũde hũilitatis. Nã ꝑp̃ nimiaz hũilitatẽ pollicẽ sibi ãputasse ōr. vt sacerdotio repb⁹ brẽt. Amar⁹ rõe acerbitatis pene. q̃ vbiqz p ciuitatẽ tract⁹ fuit. unẽ ꝟb tormẽta sp̃uz tradidit Alt marc⁹ ōra marto q̃ ẽ male⁹ malor. q̃ q̃dẽ eo ōdicto ferz dõat. melodiã generat. icudẽ firmat. sic marc⁹ vnica doctrina sui euãgelij domat Heresiarchas ꝓfidiã. dilatat laudẽ dinã. ꝓfirmat eccl̃iam. B

Marc⁹ euãgelista. leuitic⁹ genere. z sacerdos. petri apli ĩ baptismate filiꝰ atz ĩ diuio ꝑmõe discipul⁹ cũ ipo. b. petro romã ꝓfect⁹ ẽ. Cũ ãt petr⁹ ibidẽ euangelũ ꝓdicarz rogauerũt fideles q̃ erãt rome b. marcũ vt euãgelũ ad ꝑpetuã fidelium memoriã deberz ꝓscribere. qõ ille q̃dẽ vt ex ore mgri sui petri audierat. fidli stilo cõscripsit. Petr⁹ ãt illõ diligẽter examinãs. vbi oĩa veritate plenũ ꝓspexit. recipiẽdũ ab oĩb⁹ fidelib⁹ cõp bauit. Eligẽs ãt petr⁹ marcũ ꝓfectũ ĩ fidẽ. ipz a q̃legiã destinauit. vbi vbũ dei ꝓdicãs innumeras gẽtiũ multitudies ad fidẽ xp̃i cõuertit ac euãgeliũ suũ filr ibidẽ ꝓscripsisse dr. qõ q̃ dẽ vsq; hodie i aq̃legiẽsi eccl̃ia oñdit. z ꝺuotiõe ꝓgrua reꝺuat. Tãdẽ beat⁹ marc⁹ aq̃legiẽsem ciuẽ. s. ermagoram quẽ ad fidẽ xp̃i conuerit romã ad b. petrz adduxit vt eũ in aq̃legie epm ꝓsecraret. Suscepto itaq; ermagoras pontificat⁹ officio cũ aq̃legiẽsem ecclesiaz optime gubernasset. tandẽ ab infidelib⁹ capitur. z ibidẽ martyrio coronat. Marc⁹ vo a bto Petro alexãdriã missus est. z ibi pm⁹ verbum dei ꝓdicauit In pmo aũt itinere suo alexandriã vt ait philo disertissim⁹ iudeoruz maxima multitudo i fidẽ z deuotiõe z ptinentie observatõe adunata ẽ. Nã pias q̃z hieropolitan⁹ epc̃s valꝺ ꝑclara et ꝑcomia p̃cipuo deludat stilo. Petr⁹ vo damiam sic ait de eo. Tãtã eiõ deus apud alexandriã gratiã ꝓrogauit. vt oẽs q̃ tũc ad fidei rudimẽta cõfluerẽt. mox p continentiã ac totiꝰ sctẽ q̃uersatiõis instantiã tãq; ad monastice ꝑfectiõis fastigiũ ꝓuolarẽt. ad q̃ nõ solũ miraculoz ꝓdigus. nõ solũ ꝓdicatiõis eloq̃is. sz etiã exemplis ꝓuocabat exẽplis. Et infra. Factuz est aũt vt p⁹ mortẽ ad vitaliã deinde sit reuersus. vt terra in q̃ datũ est sibi euangeliuz scribere sacras mereat⁹ reliq̃as possidere. Nã ea o alexandria trũ ꝑhali hoc sanguine purpurata. felix z tu italia corpis b⁹ thesauro diuel effecta Tãte aũt humilitatis ōr fuisse vt pollicẽ sibi amputauerit ne ad ordines sacerdotij possz humano iudicio ꝓmoueri Nexũ dispositio dei z auctoritas scĩ Petri ꝓualuit q̃ ipm alexandriã epum destinauit. Ador ãt vt alexãdriã ẽ ingressus. subito calefamentũ e⁹ ruptũ est atz solutũ. Qõ in spũ intelligẽs ait. Vere expediũ fecit dom⁹ vere meũ. nec me salubanas impedire poterit quẽ ab opibus mortuis dñs iam absoluit. Eligẽs ãt marc⁹ quẽdã peteram ꝓsuetẽ. eidem

De sancto Marco euāgelista

calciamētū tradidit corrigēdū. Qđ cū faceret sinistrā manū gutt vulnerauit ac fortiter exclamare cepit vn⁹ đs. Quo audito vir đi ait. Vere pspex fēc đns iter meū. fctōq; luto ex sputo manū ei⁹ vnxit. ⁊ ptinuo sanitatē recepit. Videns hō ille tātā ei⁹ efficaciā i domū suā illū introduxit ⁊ qs esset vt vñ pctōr ceperit. Et ille se dñi ihū xpi suū pfessus ē. Cui ille ait. Vellē ego videre eū. Et marc⁹ Ego eū tibi demōstrabo. Incipiēsq; marc⁹ xpm euāgelizare ⁊ ipm cū tota domo sua baptizauit. Audientes āt viri ciuitatis illi⁹ qndam galileū q deoz sacrificia ptēneret aduenisse. eum insidias posuerūt. qđ ille cognoscēs boiez illū quē curauerat q dicebāt anian⁹ ibidem epm ordinauit. ⁊ ipe pētapolim pfect. ⁊ cū ibi đe duob⁹ ānis stetisset ⁊ ecclām alexādrinā rediit. q ⁊ uxta mare i rupib⁹ ecclām pstruxerāt in loco q đr bucculi. ⁊ fideles ibidē multiplicatos inuenit. Pontifices āt tēploz eū pphēdere conabāt. Cū āt in solēnitate pascali b. marcus missam celebraret aduenerūt illuc oēs. ⁊ funē in collo ei⁹ missō ipz p ciuitatē trahebāt dicētes. Trahamus bubalū ad loca bucculi. Carnes āt ei⁹ i terrā fluebāt ⁊ sanguine lapides rigabātur. Ipe āt in carcere recluditur ⁊ ibidē ab āgelo pfortat. Hz ⁊ ipe dñs ihs xps eum visitauit. eūq; pfortauit dicēs. Pax tibi marce euangelista me⁹ noli timere q ego tecū sū vt eruam te. Mane ergo fctō funē itez collo ei⁹ immittūt. ⁊ buc illuc traxerūt eū ptrahūt exclamātes. Trahite bubalum ad loca bucculi. Ipe āt dū traheret grās agebat. đ. In manus tu. cōmē. spū meū. Et statim dicēs spūm exalauit sub nerone q cepit circa ānus dñi. lvij. Cū āt pagani eū vellēt pburere. subito aer turbat grādo exorit. tonitrua itonāt. fulgura q; coruscāt. ita vt q̄libz euadere niteret. ⁊ sanctus corp⁹ ibidē ita cū reliq̄s Xpiani vo corp⁹ ei⁹ rapuerūt ⁊ i eccla cū oi reuerētia sepeliert.

Fuit āt forma b. marci hmōi. Lōgo naso. subducto supcilio. pulcris oculis. recalua ster. plixa barba. habitu dis optie. etatis medie. canis aspersus. affectōe ptinēs. grā di plēus. Statūs āt amb. đ eo sic aut. Dū b. marc⁹ innumeris coruscaret miraculis. ptigit vt sutor cui calciamētū tradiderat corrigēdū. sinistrā sibi i ei⁹ labore ptūderet manū. Hoc cū inflicto vulnere vn⁹ đs clamauit. dei famul⁹ audiēs let⁹ affuit. lutū ex sputo factū accepit. eiusq; manū inunxit. sanāq; illico reddidit. ⁊ laborā tradidit. illi⁹ nēpe cui pdicabat euangeliū sil' imitat' miraculū. ceci vicz a natiuitate illuminatā dño factū. Hec Amb.

Anno ab incarnatōe dñi. ccccl. viij. tpe Leonis ipatoris. veneti corp⁹ scti marci đ alexādria trāstulerūt. vbi eccla i honore scti Marci mire pulcritudis fabricata ē. Quidā nanq; mercatores veneti q alexandriā preterant duos pbyteros custodes corpis scti marci pcib⁹ ⁊ pmissiōib⁹ induxerūt. vt occulte corp⁹ illō tolli pmitterēt ⁊ venetias trāsportarēt. Vere cū corp⁹ de tumulo leuaret. tāt⁹ odor totam alexādriā sic pfudit vt oēs vñ tāta pdiz odoris suauitas murarent. Cū aūt nauigarēt ⁊ qlt corp⁹ scti marci deferrēt. alijs nauibus reuelassent. vn⁹ illoz ait. Forsitan alicuius egyptij corp⁹ vob datū defertis. ⁊ scti Marci corp⁹ vos dferre putatis. Cōtinuo igit nauis i q erat corp⁹ sci marci p sei paz mira celeritate se vtit. ⁊ i naue in q ille residebat insurgens lateris ptē fregit nō pus illā dimittens donec oēs se ibidē corp⁹ eē b. marci credere acclamarēt. Cū qdā nocte naues cursu velocissimo ducerēt. ⁊ naute tēpestate pāssati ⁊ tenebris obuoluti q pgerēt ignorarēt. sanctus marc⁹ cuidā monacho custodi corpis sui appuit dicēs. Hic boib⁹ istis vt velociter vela deponāt q ñ lōge a tra distāt. Quib⁹ depositis mane facto se uxta qndā insulā iuenerūt. Vere cū p littora diuersa trāsirēt. ⁊ sanctū thesauz oib⁹ occultarēt. venientes ico le pclamabāt. Hoc bti est⁹ q̄ sti marci corpus portam⁹. Finite vt ipm suppliciter adorē⁹

Quidā nauta adhuc omnino incredulus a demōe arripit' ⁊ tādiu vexat' donec ad corp⁹ scti adduct⁹ se credere pfiteat. Qui liberat⁹ gliaz đo đdit ⁊ b. marcū i deuotōe magr deinceps hūit.

Quodā tēpe cū corp⁹ scti marci itra qndā colūnā đ lapidib⁹ marmoreis factā paucis pcijs eēt repositū vt ibi cauti⁹ seruaret. ptigit vt testib⁹ ill' ex hac luce subla-

De sancto Marco euãgelista

tis.nemo vbi nã sctũs eẽt thesaur⁹ possz cognoscere n⁹ aliqb⁹ idicijs iueire. Fit ex ꝑ plãct⁹ ĩ clericis.ꝺ solatõ igẽs ĩ laicis.meroꝝ ĩmunet vniuerꝑ Formidabat siqꝺẽ plebs ꝺuotane patrõ⁹ tam iclit⁹ furtiue fuiss⁹ sblat⁹. Jõ qz ieunũ solẽne idicit.pcessio solẽnioꝝ ordinat. Et ecce cũctis videtib⁹ z stupẽtib⁹ lapides a colũna psiluit.z archã vbi corp⁹ ei⁹ latebat oĩb⁹ euidẽt oñdit. Quor ꝺuotas laudes agũt creatoꝝ oĩm q suũ eis digñt⁹ ẽ reuelare patronũ. Hicqz dies illustrata tãti ꝓdigij gl̃ia singulis ãnis ꝺcurrentib⁹ posteris fit festiua. Juueẽs qꝺã cãcri morbo ĩ mã milla vmb⁹ corꝺẽtib⁹ cruciat⁹ cepit beati marci suffragia mẽte ĩplorare ꝺuota.z ecce sibi dormiẽti qꝺã pegrĩo hĩtu insigt⁹ appuit q gꝺu ꝓcito aliq̃ pge viꝺbat. Qui abeo int rogat⁹ qs eẽt z q tã velociꝫ festĩaret. marcuz se ẽe asseruit.q tã velociꝫ pgerz.z cuiꝺã nauis se ĩuocãti pclo subueĩret. extẽsaqz mãu ifirmũ tengit.q mane euigilãs penit⁹ se sanatũ sensit. Ꝺ⁹ modicũ nauis illa portũ venetiaꝝ ĩtrauit.narrãs z suũ pculũ z marci aduitoriũ. Ꝺro vtriusqz igr bñficio ꝺo grãyactio exoluit.z ĩ scõ suo mar.ꝺs mirabilis ꝓdicat. Bũ qꝺã mercatoꝝ venetũ supꝫ q̃ndã nauẽ saracẽoꝝ alexãdriã pgnt z ĩminẽs piculum euidẽt videret.mox sup scapbã ascẽdit z funẽ pcidit. Stat̃qz nauis illa fluctuũ ĩundatiõe pijt.z vniuersos saracẽos vnda ꝺoraxi uoluit. Un⁹ at ex eis b.marcũ iuocãs voto q potuit se astrinxit.q si suũ sibi ꝓferret auxiliũ.z sacꝝ baptisma suscipet z ipi⁹ lumia visitaret. Quor sibi vir splẽꝺid⁹ qꝺam apparuit q ereptũ de fluctib⁹ in scapba cũ ceteris collocauit. Ille at alexãdriã venẽs ꝭz liberatoꝝ suo imgt⁹ exñs.n⁹ sctũ mar.festĩat ad lumina. nec nrẽ fidei suscipit sacramẽta. Cui denuo marc⁹ appuit z ipꝫ ꝺ sua ingratitudine ĩcrepauit. Ille rediẽs igr ad se venetias veit.z ibiꝺẽ sacro baptismatis fonte renat⁹ z marc⁹ appellat⁹.z ĩ xp̃z pfecte credidit.z i bonis opib⁹ vitã finiuit. Cur qꝺã ꝺũ ĩ sũmitate cãpanil̃ sctĩ marci ꝺ venetijs qꝺã opis exercerz. subito cadit ĩ prouiꝺ.mẽbratiz toto corpe lanians. In ipo ñ casu suo sctũ mar, ñ immemoꝝ ei⁹ patrocinũ ĩploraauit. Qui cadẽs ex ĩspacto cuiꝺã ligno pminẽs sb̃stitit.z ꝺato funem lesus eua sit.z ad op⁹ pstinũ pfũmãꝺũ ꝺuot⁹ assurgit. Quiꝺã cum ꝺã nobil⁹ pncip⁹ alis tpalit fin⁹ ꝺu voto astrict⁹ corp⁹ sci mar. visitare vellz.ꝭz a ꝺño suo licẽtã obtinere nõ possz.tãꝺẽ tiorẽ carnal⁹ ꝺñi sui tumoꝝ celestis post posuit z isalutato ꝺño ad sctũz visitãꝺũ deuot⁹ accessit. Qꝺ ꝺñs egreferẽs ipꝫ reuersũ exoclari mãꝺauit. Fauẽt q̃ntot⁹ cruꝺelit ꝺño cruꝺeliores satellites.z ꝺi famulũ scũm marcũ iuocãtẽ ad trãpijcũt.z acutos palos ocul⁹ effoꝺiẽꝺis apponũt.ꝭz nihil palor⁹ pficiebãt conamine.qz i se tabescebãt subita fractõne. Jubz igit vt securib⁹ crura frãgant z pedes pcidãt.ꝭz ꝺomabile ferꝝ securũ ptinus molleſcit i plũbũ. Jubet malleis ferreis ostꝺẽtes ꝓtũꝺi.ꝭz ferꝝ sue vtutis oblusciſcit z ꝺe potẽtia hebetat. Qꝺ ꝺñs vidẽs z stupẽs ve mã petijt z cũ suo sepulcꝝ sctũ marci ꝺuotõe sedula visitauit. Ꝺiles qꝺã i ꝑlio sic vulnerat⁹ i brachio vt man⁹ a brachio dependerz aꝺeo vt ipam pcidẽꝺã medici z amici ꝓsulerent. Ille vo erubescẽs fieri mãc⁹ q cõsueuit haberi tãpb⁹ manũ i locũ suũ restituitã pannis siue medicamẽtis ligari feĉ. Jnuocauit igr b.mar.suffragia z man⁹ ꝓtinuo sanitati pstine restituta.sola tñ cicatrix remãsit. z ĩ tã miraculi testimoniũ z in tal⁹ bñficij monimentũ. Cur qꝺã ꝺ ciuitate mãtue falso abiudis accusat⁹ i carcerẽ est reclusus. Qui cũ xl. dies pegiss ibidem.z nimio afficeret tedio.tãꝺẽ triduano ieunio se macerãs beati marci patrocinũ iuocauit. Qui sibi apparẽs iubz vt ꝺ carcere securꝺ abscedat. Ille vo dormitãs p tedio neglexit pere iussiõib⁹ sct̃i. existimãs illusiõib⁹ se deludi. Bein⁹ secꝺo et tãꝺẽ tertio sibi appuit.z eaꝺ sitr ipauit. Qui ad se rediẽs z hostũ aptũ ꝓspiciẽs ꝺ carcere securꝺ exijt.z instar stupe ꝓpes mox ꝓfregit. Jbat igr die media p mediũ custoꝺiũ.ceteroꝝq oĩm.ita vt ipe cũctos vidẽs a nemine videt. Qui venẽs ad sct̃i mar.tumulũ.exoluit ꝺuote ꝺbtũ grãy Cũ tota apulea sterilitas magẽ uaderet.n⁹ terrã illã bñdictõis pluuia irrigaret reuelatũ ẽ q̃ tali plaga pcu

teret eo q ibi sctã marã festiuitas ñ coleretur
Hũ igr sctum mar. iuocarẽt. ꝛ festũ eꝰ festiue se celebraturos ꝓmutterẽt. sterilitatẽ ab eis mar. ꝺpulit. ꝛ insup abũdãtã mistrauit. dãs eis salubrẽ aerẽ ꝛ pluuiã ogruẽtẽ Turca annũ dñi. ⁊ Ḃ. ccrlj. apꝺ papiã i ꝙuẽtu ordinis fratꝝ ꝓdicatoꝝ. fuit qꝺã frat religiose ac sctẽ vite noĩe iulianꝰ. natõe fauẽtinꝰ. iuueis corpore sꝫ canꝰ mẽte q infirmitate vltia elaborãs cũ ꝓrẽ domꝰ sup statu suo requisisset. ꝛ ille morẽ vicinã sibi imminere dicerꝫ. statim facie exhilaratꝰ ꝛ manibꝰ a toto corpe aplaudẽs clamare cepit. Bate locũ frẽs. qꝫ ꝓ nimia letitie abũdãtia aia ã ꝓfluet extra corpꝰ ex eo qꝺã tocũ ꝺos rũores audiui. Et eleuatis i celũ manibꝰ ꝺicere cepit. Educ ꝺ carcere aiaꝫ meã ⁊c. Infelix ego hõ qs me liberabit de corpore mortis hꝰ. Inẽ Ḃ ille leui somno obdormiẽs vidit b. mar. ad se venisse. ꝛ se iuxta eꝰ lectũ collocasse ꝛ ecce vox ad eũ ꝺ. Quid ibi agis o marce. Et ille Ad morẽtẽ accessi istũ qꝺo eꝰ misterũ ẽ acceptũ Et iterꝫ vox ad eũ Quare inẽ ceteros sctos ad eũ maxie tu veni sti. Et ille. qꝫ i me spẽ alẽ ꝺuoꝝ hũt ꝛ locuꝫ vbi corpꝰ meũ qescit ꝺuoꝝ ẽ sedula visitaui ꝛ nõ veni eũ i hora sui exitꝰ visitare. Et ecce q ꝺã albati totã domũ ipleuerũt. Quibus autꝫ marcꝰ. Quare huc veistis. Et illi. Et istius aiam i ꝓspectu ꝺñi pñtemꝰ Euigilãs aꝰ ꝓ ctꝰ fratꝝ ꝓ ꝓrẽ domꝰ a q ego ista audiui. ꝛ continuo milit ꝛ oia q vidat sibi recitãs cũ multo gaudio i ꝺño felicit obdormiuit.

LVIII

De sctõ Marcellino papa

Marcellinꝰ ãnis. ix.

ꝛ mẽsibꝰ. iiij. romanã eccliam rexit Hic iussu ꝺyocleciani ꝛ maximiãi capit. ꝛ ad sacrificãdũ adducit. Cũ aũt ñ assentiret. ꝛ ex Ḃ diuersoꝝ tormẽtoꝝ genera sustinere ꝺret. metu passionis duo gña incẽsi i sacrificio posuit. Tũc magꝰ adest infideluꝫ leticia. sꝫ fideles ingẽs tristicia ꝓcussit. veꝝtñ capite infirmato fortiora mẽbra resurgũt et minas ꝓncipũ ꝙuipẽdũt. Tũc fideles ad sũmũ pontificẽ ꝙuenũt ꝛ ipꝫ plimũ redarguũt

Qꝺ ille cernẽs in ꝓcilio eꝓꝝ se suꝑposuit ut dicãdũ. Ad quẽ ille Absit vt sũmꝰ põtifex alium aliq̃ iudiceꝫ. sꝫ tu i te colligе cãm tuã. ꝛ ꝓpriore te diuꝺica. Ipe ãt ã penitẽs plimũ igemuit ꝛ seipm depositum. sꝫ tñ eũ ois turba iterꝫ reelegit. Qꝺ cesares audietes iterꝫ eũ capi fecerũt. ꝛ dum nullatenꝰ sacrificare vellet euꝫ decollari mãdauerunt. Et iterꝫ creuit furor hostil vt infra mẽsez. xvij. milia xpianoꝝ perimerẽt. Marcellinꝰ ãt dñ ꝺ capitari ꝺberet se xpiana sepultã indignũ esse asserit. ꝛ ꝺo oẽs q se sepelire ꝓsumerẽt excõicauit. Quaꝓpter corpꝰ eius insepultũ. xxv. diebꝰ remãsit Qꝺ Ḃ b. petrꝰ apls marcello successoꝝ eꝰ apparuit ꝺi. Frat marcelle q̃re ñ sepeliˢ me Cui ille. Nõne ꝺudũ sepultꝰ es ꝺñe. Cui aplus. Ade insepultũ reputo q̃ ꝺiu marcellinũ isepultũ videro Cui ille. Nõne ꝺñe nosti q ille oẽs q eũ sepelirẽt anathematizauit. Cui pe. Nõne scptũ ẽ. q se hũliat exaltabit. vñ Ḃ attẽdere ꝺbuisti Ad igr ꝛ ipꝫ ad pedes meos sepelias. q statiꝫ iuit ꝛ iussa laudabiliꝫ ꝓpleuit

LIX

De sancto Vitali

Vitalis quasi uiuẽs talꝫ. q ãl vuebat exterꝰ i opere talꝫ erat intꝰ i coꝛꝺ. Alꝫ vitalꝫ a vita. vꝫ vitalis viuẽs alis. i. tuẽs se alis vtutũ. Ipe ei fuit tã qꝫ vnũ ꝺ aĩalibꝰ ꝺi q vidit ezechiel bñs i se q̃t tuoꝝ alas. s. alã spei. q̃ volabat i celũ. alã amoris q̃ volabat i deũ. alã timoris q̃ volabat i infernũ. alã cogitõis q volabat in seipm Eꝰ passio in libello gerualꝰ ꝛ protaliꝰ recta fuisse putat.

Vitalis miles ꝙsularis. ex valeria ꝓre geruasiũ ꝛ protasiũ genuit. Ḃ cũ paulino in dicerauenna ingressus cũ q̃ndam ibidẽ xpianũ medicũ nomine victorinũ. pmlta tormẽtoꝝ genera iussum decollari videret. ꝛ ille medicus nimiũ expauisset exclamauit ad eũ sanctꝰ vitalis. ꝺi. Nolite frat vitiosissime medice q alios curare ꝓsueuisti teipsum eterna morte occidere. ꝛ qui ad palmam martirij ꝑ multas passiones venisti. noli coronã amittere tibi a deo paratã. Qꝺ

De uirgine quadã anthiocena

ysicin⁹ audiẽs ꝓfortat⁹ẽ ⁊ ꝺ pauoꝛe suo pe; mitẽs martiriũ libẽt acceptꝫ Ectũs ãt vitalis eũ honoꝛifice sepeliri feꝯ. ⁊ p⁹ Ꝫ ad paulinuz dñz suũ vltra veire ꝓtẽpsit. Ille ꝺo nimiũ in digt⁹. tũ q; ad se veire noluit. tũ q; ysicii. sa: crificare volẽtẽ retraxit. tũ q; xp̃ianũ se eẽ oñ dit. ut sit eũ ĩ eculeũ leuari. Cui dixit vitalis. Stultissim⁹ es si me putas ꝺcipe q̃ alios sp studui lucrare. Et ait paulꝰ mistris. Ducite eũ ad palmã. ⁊ si sacrificare noluerit. foueaz pfũdissimã donec pueneritis ad aq̃m ibiꝺẽ facite. ⁊ ibi eũ viuũ ⁊ supinũ sepelite. qꝺ ⁊ fece rũt ⁊ b. vitalẽ ibiꝺ viuũ sepelierũt sub nerone q̃ cepit circa ãnuz dñi. lvij. Sacerdos ãt q̃ Ꝫ ꝓsiluũ ꝺerat statiũ a demõe arrept⁹ p̃ septez dies ĩsanies. ĩ illo loco exclamabat di. Incẽ dismescẽ vitaĺ. Die ãt septia ĩ flumẽ a ꝺmo ne p̃cipitat⁹ miꝛabiliť expirauit. Uxoꝛ ãt scti vitaĺ cũ mediolanũ reduz. iueñ q̃sdã idol' ĩ molãtes. Qui cũ eã hoꝛtarẽť vt idol' ĩmola; ta comeꝺet rñdit. Xp̃iana sũ. ñ lz mihi ꝺ vãs sacrificijs mãducare. qꝺ illi audiẽtes. tã ducẽ eã vberauerũt q̃ boies sui q̃ cũ ea erãt vsz me diola. eã semiuiuã ꝺduxerũt. vbi ĩfra triduũ felicit migrauit ad dñm LX A

De vgine q̃dã anthiocena

Virgo quedã fu; ut ãthiochie c⁹ hist̃oꝛiã amb. in. ij. li. de vgib⁹ recitat ĩ hꝫ vba. Anthiochie nup vꝛ; go q̃dã fuit fugitãs publici vsus oñtatiõez Ꝫz q̃ magꝝ viroꝝ vitabat oc̃los ĩcẽdebat af; fect⁹ eo ãpli⁹ ipudicos. Ipulcritudo ei audi ta nᶜ visa pl⁹ ꝺsideraťt duob⁹ stimuliť cupiꝺi; tũ amoꝛis ⁊ coꝛtionis dũ ⁊ nihil occurrit q̃ꝺ min⁹ placeat. ⁊ pl⁹ putatur eẽ q̃ꝺ placeat q̃ꝺ ñ inꝺex oculꝰ explorat lz aĩm⁹ amatoꝛ ex optat. Itaqz sctã vgo ne diuti⁹ aleret potiẽ; de spes cupiditatis integritatẽ pudoꝛis pfessa sic restrinxit ipꝛoboꝝ facies. vt tã ñ amaret lz ꝓderet. Ecce psecutio. Puella fugere nescia etate pauida. ne iciderz ĩ insidiatoꝛes pudoꝛ; ris. aĩmũ ad vtutẽ pauit tã religiosa vt moꝛ tem ñ timerz. tã pudica vt moꝛtez expectaret Uenit ei coꝛone dies maxia oiz expectatio. p; ducit puella. duplex pfessa certamẽ ⁊ castita; tis ⁊ religiõis. lz vbi viderũt ꝓstãtiã pfessiõis metũ pudoꝛis. patiã ad cruciat⁹. erubescẽtez ad aspect⁹ excogitare ceperũt quẽ admoꝺu spe castitatis religionẽ tollereť. vt cum id ab stulissent qꝺ erat. ãpli⁹ ẽt id eripẽt qꝺ dereli; q̃rent. Aut sacrificare vgineẽ. aut lupanari pstitui iubẽt. q̃mõ colũt ꝺos suos q̃ sic vidi; cãt. aut quẽadmoꝺ ipi viuũt. q̃ ita iudicant. Hec puella ñ q̃ ꝺ religiõe ãbiget lz q̃ ꝺ pudo re trepidarz ipa secũ inq̃t. Quid agim⁹ hoꝛ die. aut martyr aut vgo. alia nob iuꝺeť coꝛ rona lz nec vgis nomẽ agnosciť vbi vgitaťs autoꝛ negaťt Ipã quẽadmoꝺ vgo si meretri cẽ colas. quẽadmoꝺũ vgo si adultẽ ꝺiligas quẽadmoꝺ vgo si amoꝛẽ petas Coleraberi us ẽ mẽtẽ vginẽ q̃z carnẽ hz̃. Utiqz bonuz si liceat. si ñ liceat. saltẽ ñ boĩ caste lz ꝺo sim⁹. Et raab meretrix fuit. lz p⁹ q̃z ꝺño credidit. salutẽ inuenit. Et iuꝺith se vt adultẽo placerz ornauit. q̃ tñ q; religiõe. ñ amoꝛe faciebat. nemo eã adulterã iudicabat Ꝫñ succeſſit ex emplũ. Ilã si illa q̃ se cõmisit religioni ⁊ pu; doꝛẽ fuauit. ⁊ patriã fortassis ⁊ nos fugꝺo religionẽ fuabim⁹ etiã castitatẽ. Qꝛ si Iu; ꝺith pudicitiã religioni ꝓferre voluisset. ꝺo ta patria etiã pudicitiã ꝓꝺidisslz. Itaqz talꝫ bus informata exẽplis sil'aio tenẽs vba dñi q̃b⁹ aut. q̃cũqz ꝓꝺiderit aĩam suã ꝓpt̃ me. iue niet eã. fleuit ⁊ tacuit ne eaz vl'loquẽtẽ adulẽ audiret. nec pudoꝛis elegit iniuriã. sed xp̃i re cusauit. Estiate vir adulterare potuerit coꝛ poꝛe q̃ nᶜ voce adulterauit Ilã ꝺudũ vecun dabaťoꝛõ mea. ⁊ q̃i adire gestoꝝ serie crimi nosam atz explanare formidat Claudite au res vgies dei. ducit puella dei ad lupanar. lz apite aures vgies dei. vgo pstitui pt. adulte; rari ñ pt. Ubicũqz ꝺi vgo eẽ. tẽplũ dei eẽ. nᶜ lu; panaria infamãt castitatẽ. lz castitas ẽt loci abolet infamiã. Ingẽs petulantiũ ꝓcursus fit ad fornicẽ. Uiscite martyꝝ miracula san cte vgines. Uiscite hoꝝ vocabula. Claudit untus colũba. strepũt accipitres foris. Ter; tant singuli qui p̃dam p̃mus inuadat Ꝫ

Ut illa manibus in celum leuatis. ãsi ad domũ oꝛationis veniſſet. non ad libiꝺis ꝺi; uersoꝝũ. xp̃e inquit domuisti virgini fer os

De uirgine quadã anthiocena

leones.potes domare etiã boũz feras mẽtes Chaldeis roꝛauit ignis.iudeis sese vnda su spẽdit.miscḋia tua ñ nata sua. Sulãna ad supplicũ genua flexit.ꝛ ḋ adulteris trũpha uit. Struit dextra q̃ tẽplũ tui dona violabat. Nũc tẽplũ ipm attrectat tuũ.ne patiaris in cestũ sacrilegij q̃ ñ passus es furtũ Bñdicat ꝛ nũc nomẽ tuũ.vt q̃ ad adulterũ vgo veni vgo discedã. Vix ꝓpleuerat oꝛõz.ꝛ ecce mi les spẽ tribuit.irrupit.quẽ ad modũ vgo tremu it.cui ipꝰ tremẽs cessit. Hz illa ñ immemoꝛ le ctois. Et daniel inqt suppliciũ susanne spec tatuꝝ aduenerat.ꝛ quã ipꝰ dãnauerat vnꝰ absoluit. Nõt ꝛ ĩ lupi bitu ouis latere Hz ꝛ xps milites suos q̃ et legiões bz Aut fortas se pcussoꝛ ũtrauit.ne vereaꝛis aia ꝛ tles solẽt martyres facere. O vgo fides tua te saluã fe cit. Cui miles. Queso ne paueas soꝛoꝛ.huc vei saluare aiaz ñ pdere. Serua me vt ipa p ueris. Qua si adulẽ igressus si vis martyr egrediar. Vestimẽta mutẽꝰ Cõuenũt mea tibi.ꝛ tua mihi.hz vtraq xpõ Tua vestis me vez militẽ faciet.ꝛ mea te vginẽ. Bñ tu vesti eris.ego melius exuar vt me psecutoꝛ agno scat. Sume bitũ q̃ abscõdat feiaz.tradq̃ pse cret martirẽ. Indue clamidẽ q̃ occultet mẽ bꝛa vgis ꝛ habet pudoꝛẽ. sume pileuz q̃ tegat cries.abscondat oꝛa .solẽt erubescere q̃ lu pa nar ĩtrauerũt. Sane cũ egressa fueris.ne re spicias retro.memoꝛ vxoris loth q̃ naturaz suã.qꝛ ipudicos hz castus oculꝰ aspexit.amisit nec videare ne q̃d peat sacrificio. Ego pro te bo stiã deo meo reddã.tu p me militẽ xpõ.hñs bonã militiã castitatis.q̃ stipẽdijs militat sem piternis.loꝛicã iusticie q̃ spuali munimie coꝛ pꝰ induat.scutũ fidei q̃ vulnꝰ repellas.galeã sa lutis. Ibi ei ẽ psidiũ nrẽ salutis vbi ẽ xps. q̃ miã mlieris caput ẽ vir .vgiũ xps. Et int hz vba clamidẽ exuit.suspectꝰ tñ adhuc hitꝰ et psecutoꝛis ꝛ adulẽ. Virgo cerui cẽ.clamidẽ cepit miles offerre. Que põpa illa.q̃ grã cũ in lupanari ḋ martirio certarẽt. Addant pꝛ sone miles ꝛ vgo. Ne dissilies int se nata.sed dei mĩatõe ꝓlies.vt ꝓleat oꝛaculũ. Cũc lupi ꝛ agni sit pascẽt. Ecce agnaꝛ lupꝰ nõ so lũ sit pascũt.hz ẽt imolãt. Quid plã. Muta to bitu euolat puella ḋ laqueo.iã ñ suis alis vtpote q̃ spũalibꝰ ferebat. Et q nlla vnq̃z vi derũt secla. Egredit de lupanari virgo xpi. At illi q̃ videbãt oculꝰ ꝛ non videbant coꝛde ceu raptoꝛes ad agnã lupi fremuere ad põdã vnus q̃ erat immodestioꝛ introiuit. Hz vbi hausit oculis rei textũ.qḋ hoc inqt est. puel la ingressa est vir videt. Ecce nõ fabulosum illud cerua ꝑ vgine.hz qḋ vez est miles ex vꝛ gine. Ut etiam audierã ꝛ non crediderã q̃ aquas xpõs in vina cõuertit.iã mutare cepit serũ. Recedam ꝰ hunc dũ adhuc qḋ fuimus sumus. Nũq ꝛ ipe mutatꝰ sum q̃ aliud cer no q̃z credo. Ad lupanar veni. cerno vadi monũ.ꝛ tñ dum mutatꝰ egrediar.pudicꝰ ex ibo q̃ adulter intrauit.iudicio rei qꝛ debebat tãto coꝛona victoꝛi.dãnatꝰ est ꝑ vgine q̃ ꝑ vgine ꝓbẽsus ẽ.ita ḋ lupanari nõ solũ vgines hz etiã martyres exierũt Ferẽ puella ad locum supplicij cucurrisse. certasse ãbos de nece. Cum ille diceret.ego sum iussus oc cidi te absoluit snia q̃ me tenuit. At illa cla mauit. Nõ ego te vadẽ mortis elegi.sed põi dem pudoꝛis optaui. Si pudoꝛ q̃riẽ manet serus. Si sanguis exponit fideiussoꝛẽ non deseram. Vñ dissoluã habeo.ĩ me lata ẽ sen tẽtia q̃.ꝑ me lata ẽ. Certe si pecunie te fideius soꝛẽ dedissem.ꝛ absente me iudex tuũ cẽsum feneratoꝛi adiudicassz eadẽ me snia ꝓuince res meo patrimonio soluere tuos necꝰ. Si recusarẽ.q̃s me idignã morte cẽserz. Quan to maioꝛ est capitis hꝰ cẽsura. Moꝛar ĩno cẽs ne moꝛar nocẽs. Nubil mediũ ẽ bodie. aut rea ero sanguis tui.aut martir mei. Si cito redij q̃s me audeat excludere. Si moꝛã feci q̃s me audeat absoluere. Plꝰ legibꝰ de beo rea ñ solũ fuge mee.hz et cedis aliene.suf ficuit mẽbra morti q̃ ñ sufficiebãt iniurie. est in vgine vulneri locꝰ q̃ ñ erat ꝓtumelie Ego obꝓbriũ declinaui ñ martyriũ. Tibi cessi ve stem ñ ꝓfessionẽ mutaui q̃ si mihi ꝓripis morẽ ñ redimisti me.hz circũuenisti. Caue q̃ so ne ꝓdas.caue ne ꝓdicere audeas. Noli eripe bñficiũ qḋ dedisti. Bũ mihi bãc snĩa z negas illã restituis supioꝛẽ. Snia ei snia su perioꝛe mutatuꝛ. Si posterioꝛ me non tenet

De sancto Petro nouo martire

supior ſnia tz. Possū vtriqz satisfacere ſnie
ſi me pus patiaris occidi. In te habēt aliaz.
quā exercēat penā i vgine obnoxi pudor est
Itaqz gliosior eris si vidaris ō adulta ma
tirē fecisse qz ō martire adulterā credidisse.
Quid expectatis. duo pētēderit tā ābo vicerī
nc diuisa ē corona sz addita. Ita sci marty
res iuicē sibi bñdicta pfitētes. altā pnciput
martirio ōdit. alē effectū ¶ Altē ēt plor
gimnasia damonē tā sunthea picta gorgeos in
colas fecerūt. qz vn cū eēt morti adiudica
tus pmēdādor suor tps poposcit. Tyrān
ās astutissim cū repiri ñ posse estiaz petuit
vt spōsorē daret q p se ferireī. si ipe morā fa
ceret. Quid ō duob pclari nescio vtqz p
claz alē vadē mortis iueit. alē se obtulit Ita
qz cū re morā supplicio faceret fideiussor se
reno vultu morte ñ recusaut. Cū duceretur
amic reuers ē. ceruicē substituit. colla sub
iecit. Tūc āmurat tyrān carnifē pbis aici
ciā qz vitā fuisse petiuit vt ipe ab ipis qs dā
nauerat i aicicia recipeī. tāta vtutis eē grām
vt tyrānū icliaz. dīglauit sz miora nris Mā
illi ābo viri. b vna vgo q pro etiā sexū vicerz
illi aici. isti cognit. illi tirāno se vni obtulerī
isti tyrānis plib ac ēt crudeliorib q ille pe
cit. isti occidūt. In illos i vno obnoxia ne
cessitas. i bis ābor volūtas liba. Hoc qz isti
pudētiores. qr illi studij sui finis amicicie g
na. istis corona martyrij. Illi ei certauerūt
hoib. isti dño. Hec Ambrosi.

LXI

De scō Petro nouo martyre

Petr interpretatur
agnoscēs l discalcias Alī dr petr a
petros qd ē firmū. Ider b itelligūt
tria pulegia q fuerūt i b. petro. Fuit ei pdi
cator egregi. tā iñ dr agnoscēs. qr tā pfectam
scpturar notiā hūit. tī pdicatōe qd cuiqz
ꝓuenirz agnouit. Scdo fuit vgo purissim
tā iñ dr discalcias qr a pedib suar affectōnū
oēm amorē mortuū discalciauit tā exuit. vt
ñ solū corpe sz etiā mēte vgo eēt. Tertio fuit
martir dñi gliosi. tā iñ fuit firm qr martiriū
p defensiōe fidei pstāt sustinuit. A

Petr nou martyr ō ordīe pdicato
rū. fidei pugil egregi ō ciuitate ve
ron. extitit oriūd. Hic tanqz splēdi
dū lumē ō fumo. lilii cadēs ō sentib. rubēs
rosa ō spinis exorī. dū ō pentib p errorem
excecatis. lucid pdicator exurgit. tā ō saucia
tis mēte. corpeqz corruptis. vgiale dec pce
dit. ac ō spinis. i. ō etno incēdio deputatis. i
clit martir ascēdit. Iparētes nāqz suos infi
deles tā hēticos b. pe. būit. a qz tñ errore se pe
mit mūdū fuauit. Cū āt adhuc eēt septē an
noz tā a scol redirz a patruo suo q hēsim fa
piebat. qd nā i scol didicerit ūterrogat. Qui
rīdit se didicisse. Credo i de. pa. oi. cre. celi et
tre zc. Et ille. Nolo dicere creatorē celi tā tre.
cū ipe visibilū creator ñ fuerit sz diabol oīa
ista q vidēt creauerit. Ipe vo puer se potuī
velle dicere sic legerat affirmabat. tā sic scri
ptū erat se pon credere velle dicebat Tūc il
le pautoritates b ei psuadre vt poterat nite
bat. Quas oēs puer spūsco replet sic ꝓcuz
ꝓcurrit. eūqz pprio gladio interemit. vt ille q
diuerteret ñ hēt. Qui īdigne ferēs a puero
se pfusuz pri totū qd int se gestū fuerat retu
lit. tā vt petrū a scol remoueret. modis om
nib psuasit. Timeo ei ait. ne cū petr bene
fuerit erudit ad meretricē illā romanā eccle
siā se pferat. tā sic fidē nrām destruat tā pfun
dat. Qui nesciēs veritē dixit. dū petr hēticoz
pfidiā destructuz eē tā qz alē cayphas ppbe
tauit. Ex qr res a dō fiebat. pat frīs monitī
assensum ñ pbuit. sperās q p aliquez bereti
archā ad suā sectā eū trahi faceret. cū i grā
maticalib fieret erudit Videns igit
puer sctūs nō eē tutū cū scorptorib hītare.
mūdū pārēteqz despiciēs. mūd ipe fratrū p
dicator ordinē introuit. In q qdē ordie qz
laudabilit vixerit. Innocēt papa i sua epi
stola apit dicēs. Cū eī b. pe. a mūdi fallacijs
in adolescētie āmis pūde declinasset. ad ordi
nem fratrū pdicator se trāstulit. In q qdem
ordine. xxx. fere annor spacio fultus cateruā
vtutū. fide pambula. spe astāte. comitāte ca
ritate sic pualuit tā pfecit circa defensionem
ipi fidei pro qua totus ardebat q contra il
lus diros hostes mente ītrepida. feruētiqz

De sancto Petro nouo martire

spū ꝓtinuū certame exercēs.suū tāde agone diutinū victricī supāte martirio felicit ꝓsum mauit. Et sic petr⁹ firm⁹ i petra fidei petra ō mū passiōis allisus ad petrā rp̄z digne lau reād⁹ ascēdit. Surgitate q̄z mētis ꝛ cozpoꝛis spūlibata ꝑ uauit nec alic⁹ mortal' criminis vnq̄z sensit ꝓtactū sic suoꝝ ꝓfessoꝝ fidei te stimonio ē ꝓbatū. Et q̄ ꝑ⁹ delicate nutrit⁹ pterut i dīz.carnē suā assidua cibi ꝛ pot⁹ pci tate restrinxit. Ille vo p occi ōsidiā hostilibus paterz insidijs i iustificatōib⁹ dñi exercebat as sidue.vt eo circa licita totalit occupato.locū inp̄o illicita ñ bīent.ꝛ a spūalib⁹ neq̄cis tu e⁹ essz. Nocēna q̄dē silēna hūane ōputata q̄ en p⁹ dozmitōz breuē ōcurrebat i studijs le ctionū ꝛ sōni tps vigilijs occupabat. Dies aūt ipēdebat ꝓmodis aiaꝝ.vl' sedul' iminen do pdicatōib⁹.vl' ꝓfessionū audiēte insistē do.aut hereticoꝝ dogma pestiferū validis rōib⁹ ꝓfutādo. In q̄b⁹ spēalis grē dono no scit clarusse. Deu otōne insup gt⁹.būlitate lenis.obia placid⁹.benigtate sua uis.pietate ꝓpatēs.patia ꝓstās.caritate pstabil'.ꝛ i cun ctis moꝝ matitate ꝓpositꝰ.alios pfusis vtu tū aromatib⁹ attrahebat. Feruens q̄z ama toꝝ fidei.cultoꝝ pcipu⁹.ppūgtoꝝ ardēs. Sic aīo suo fidē ipsserat.sic se totū i illū mācipa uerat obsequū q q̄z ip̄i⁹ opa ꝛ vba vtute fi dei redolebāt. Ideo hac q̄z morē subire cu piēs.ꝑ pncipalit a dño attentis ꝛ crebris po stulatōib⁹ supplicasse pbat q̄ñ timeret euz er bac luce migre.nisi sūpto p illo calice passio nis.nec fraudat⁹ est tāde a ōsiderio suo

¶ Vultus vo i vita sua miraculis claruit. Nā cū apd mediolanū q̄ndā epm hencoꝛi a fidelib⁹ captū.b.pe.examinarz.ꝛ multu epiz religiosi ꝛ maxīa ps ciuitatis illuc ꝓuenisset. ꝛ dies tū pdicatōe.tū examiatōe in longū p tracta fuissz.ꝛ maxim⁹ est⁹ cūctos afflugeret dixit hereſiarcha coram oib⁹. O petre puerse si tu es ita scūs sic ꝑ stult⁹ ip̄s te eē affirmat cur eū estu moꝝ p̄mittis.ꝛ ñ rogas dñm vt nubē aliquā interponat.vt nō moriat ꝑ stult⁹ ip̄s tāto estu. Ad quē b.pe.rīt. Si vis p̄ mittere te abnegatuꝝ ihesum tuā ꝛ fidē catho licā receptuꝝ rogabo dñm ꝛ faciet qđ dixisti

Tūc fautoꝛes hereticoꝝ ꝓclamātes hereſiar che dixerūt. Ꝓmitte.pmitte. Credebāt ei q̄ fieri ñ possz qđ beat⁹ se factuꝝ coram oībus spopōdit.ꝛ marie cū nulla vl'mima nubecu la in aere appareret. Catholici āt sup p̄missi one bti Petri tristari ceperūt. timētes ne fi des catholica ex hoc ꝓfusiōi pateret. Cū ergo hereticꝰ se obligare nollet beat⁹ petr⁹ cū ma gna fiducia dixit. Ad hoc q̄ ver⁹ ds visibiliū ꝛ inuisibiliū creatoꝛ mōstret.ꝛ ad ꝓsolatiōz fi delū ꝛ ad ꝓfusionē hereticoꝝ rogo deum vt aliq̄ nubecula ascēdat ꝛ se inē solē ꝛ ip̄m in terponat. Qđ mox p̄missō crucis signaculō factū fuit p magnā horā i modū papilionis ip̄m nubecula ptegēte. ¶ Cōtract⁹ q̄dā no mie asserb⁹ cū p.v.ānos mālissz ꝓtract⁹.ita q̄ p terrā i sertario traheret.mediolanuz ad beatū Petruꝝ duct⁹ fuit. Quē cū beat⁹ petr⁹ signassz.ꝓtinuo sanat⁹ surrexit. Quedā etiā miracula q̄ p eū dñs dū viueret fec̄. Innoꝛcēt⁹ in pdicta epla recitat dicēs. Cuiusdam nobil' filiū p numio ꝛ horribili totius gule tu more nec loq̄ nec spirare valentē.leuatis ad dñm manib⁹ ꝛ crucis i eo facto sigculo.illo q̄z accipiēte ip̄i⁹ capā ꝛ infirmo supponēte eū ilico sanauit. Idē nobil' vehemēti p⁹mo rū corpis torsiōe grauat⁹.credēs ꝛ metuēs exinde sibi mortis iminere discrimē.capam ip̄am quā extūc ꝓ uauerat reuerēt fec̄ afferri q̄ suo apposita pectoꝛi. mox vermē q̄ndaz duo bīnem capita.ꝛ piloꝝ dēsitate villosum eu omuit.plena liberatōe secuta. ¶ Cuidam muteni muto.imisso in os eius digito.sueq̄z lingue soluto ligamie bīficiū loq̄le cōcessit. Hec ꝛ alia plura dū viuerz dignat⁹ est p eū dñs opari. ¶ Hoc cū pestis hereticalis in lombardie puincia pullularet ꝛ mlias iā ciuitates ꝓtagione pestifera infecisset. sūm⁹ pontifex ad pestē dyabolicam abolendā di uersos inq̄sitoꝛes de ordine predicatoꝛum i diuersis lombardie partib⁹ delegauit. Sed cum apud mediolanū heretici nō solū mlti numero.sz etiā magni seculaꝛi potentie ac ti fraudulēta eloquentia.ꝛ plene dyabolica scientia residerent.summus pontifex scies ꝛ intelligēs beatū petruz viz esse magnanimuz

De sancto Petro nouo martire

q̄ ad hostiū mlitudinē ñ pauerat aīa duer-
tēs q̄z ei⁹ ꝓstātē vtutē p quā aduersariorum
potētie nec i modico cederz. cognoscēs etiaz
ei⁹ facūdiā p quā facile hereticoꝝ fallacias de
tegēt. ñ ignorās insup ipm i diuīa plene sapi
entia erudītū. p quā friuola hereticorū argu-
mēta rōnabilit ꝓfutaret. ipm tā strenuū fidei
pugilē. z tā indefessū dñi bellatorē in medio
lano z ei⁹ comitatu īstituit. z inq̄sitorē fidei um
autoritate ꝓcessa plenaria ordīauit. ¶ Pe igr
iūctū officiū diligēt exercēs hereticos vbiq̄z p
q̄rebat. nullā eis req̄z tribuēs sz mirabiliter
oēs ꝓfundēs. potēt expellēs. sapiēt ꝓuincēs.
ita vt nō possent resistere sapie z spūi q̄ p eum
loq̄bat. ¶ Hō videtes hereticī z dolētes. ō ipm
morte cū suis fautorib⁹ tractare ceperūt. ar-
bitrātes se posse pacifice viuere si eoꝝtā va-
lid⁹ ꝓsecutor ō medio tolleret. ¶ Cū igr ꝓdica-
tor itrepid⁹ mox martyr futur⁹ ō cum is me
diolanū. p inq̄rēdis hereticis pgeret. i ipo itine
re palmā martyrū ē assecut⁹. sic ¶ Innocētius
explicat i ꝟba. ¶ Cū de ciuitate cumana vbi
frater suus ordīis ibi morabatur ꝓficeret. medio
lanū pgeret p ereq̄nda inq̄sitōe ꝓ hereticos
sibi ab aplica sēde ꝓcessa. sic in publica ꝓdica
tōe ꝓdixerat. q̄da ō ipo hereticoꝝ credenti
bus ꝓce illoꝝ inducēs ꝓcio. i eū salutaris p
positi uer pscq̄mē funest⁹ insiliit in agnū vti
q̄z lup⁹ fer⁹ i mutē ipi⁹ i pūi. furibūd⁹ i man
suetū. i modestū effrenis. ppban⁹ in sanctuz
ꝓsumit insultū. exercet conatū. morte intētat
sacyaūt caput illi⁹ crudelit impetēs et diris
in ipm impssis vulneribus z sanato sanguīe
iusti ense. venerādū illū non diuertēte ab ho
ste. sz exhibēte se ptīn⁹ hostiā z cesoris sustinē
te in patīa truces ict⁹ dimisit. spū supna petē
te. in ipo loco passiōis occisū. ¶ Ipo q̄z sacrile
go pcussuras i xpi mistyz geminas inculcā-
te. ille nō q̄rula voce gemēs vl murmurans
sz sufferēs oīa patēt suū dño ꝓmēdabat spi
ritū. d. ¶ In ma. tu. d. ꝓ. spi. m. ¶ Symbolū etiā
cepit dicere fidei. c⁹ n⁹ i .B. articlo desiit esse ꝓ
co. put ipe nep bād⁹ q̄ a fidelib⁹ capt⁹ fuit. z
q̄da frater dñi c⁹ q̄ comes illi⁹ erat. z ab ipo lī
ctore pcussus diebus aliq̄b⁹ supuixit postea
retulerūt. ¶ Qz cū adhuc martyr dñi palpita
ret. cultellū crudel licto⁹ arripuit z p latꝰ ei⁹
trāsfixit. ¶ In ipa āt die sui martyrij cōfes-
sor martyr. ppba z doctor q̄dammō esse p-
meruit. ¶ Cōfessor i eo q̄ fidē xpi int tormēta
ꝓstātissime ꝓfess⁹ fuit. z i eo q̄ ipa die ꝓfessio-
ne more solito fcā obtulit deo sacrificiū lau-
dis. ¶ Martur i eo q̄ p ōfensiōe fidei sanḡnem
suū fudit. ¶ Prophēta i eo q̄ cū ipe tunc q̄rta
nā pateret. z socij dicerēt q̄ ñ possent medio-
lanū applicare. ¶ Ille ñdit. Si ñ poterim⁹ ad
domū fratꝝ puenire. apō sctūm simplicianū
poterim⁹ hospitari. ¶ Ō z factū ē. ¶ Ā cū sa
crū ei⁹ corp⁹ deferret. trēs ppē mmiā ppli fre-
quētiā nō potuerūt illō ead die ad domū de
ducere. sz apō sanctū simplicianū ꝓposuert
z ibidē ea nocte pmānsit. ¶ Doctor i eo q̄ēt cuz
pateret fidē verā edocuit. duz simbolū fidei
clara voce cecinit. ¶ Et ¶ Qz passio vene
rāda dūce passiōi filis mlīū fuisse videtur.
¶ Ps ei passus ē p vtate quā ꝓdicabat. ¶ Pe-
tr⁹ p vtate fidei quā defendebat. ¶ Ps pas⁹
ē ab infideli pplo tui deorū. ¶ Petr⁹ ab infideli
turba hereticoꝝ. ¶ Ps i pascalī tēpe crucifigit.
¶ Petr⁹ eod̄ tpe martiriū patit. ¶ Ps cū pate
ret i man⁹ tu. do. ꝓ. sp. m. dicebat. ¶ Petr⁹ cuz
occideret ea dē ꝟba clamitabat. ¶ Ps p. xxx.
denarijs trad⁹ fuit vt crucifigeret. ¶ Petrus
p. xl. libras papiēsiū fuit vēdit⁹ vt interficeret.
¶ Chr⁹ p passionē suā ad fidē mlios adduxit.
¶ Petr⁹ p martiriū hereticos mlios quer-
rit. ¶ Quāuis enī egregi⁹ doctor z fidei pugil
hereticoꝝ dogma pestifex i vita sua plūmuz
eradicauerit. post morte tm suā eius meritis
z chorusc̄ationib⁹ miraculis fuit adeo exurpatuz
vt q̄z plurimi erroꝝ suū relinq̄rent z ad gre-
miū sctē eccie ꝓuolarēt. ita vt ciuitas medio
lanū z comitat⁹ eius dē. vbi tot hereticoꝝ cō-
uēticula residebāt. adeo purgata est vt alijs
expulsis z alijs ad fidē cōuersis nullꝰ ibidez
auderet aliqualit cōparere. ¶ Plures etiam
de eis maxime z famosi. ꝓdicatoꝝ ordīnē sūt
ingressi. q̄ vsq̄z nūc cūctos hereticos z fauto
res feruore mirabili pseq̄unt. ¶ Sic noster
Samson plures philisteos interfecit mor-
ens q̄z occideret viuēs. ¶ Sic granū frumēti
cadēs i terrā z infideliū manib⁹ cōpressum, et

De sancto Petronio martire

mortuū. vbere ꝑ surgit ī spicā. Sic bot̄r ī tor cular calcat. liq̄s redūdat i copiam. Sic aromata pilo ꝓtusa. odore plen⁹ circūfun dūt. Sic gn̄ū synapis ꝓtrū vtutē suā mlti plr demōstrauit. ¶ Ds scī viri glioſū truphū mlts eū dns miracl'illustrauit. q rū q̄dā sūm⁹ pontifex refert. dū. ꝑ mortē ipi us lāpades ad sepulcr ei⁹ depēdētes plies p septas absq; oi hūano studio ⁊ misterio di unit⁹ sūt accēse. q̄ cōuentēs nimis erat vt q̄ igne ⁊ luie fidei excellēt clarū erat. singl'are ō ipo ignis ac lumis miraculū apperz. Qui dā at cū vescerē cū alijs ⁊ ei⁹ scītatē ⁊ mira cula ōprauarz. sūpto q̄dā sb attestatōe mor sello q eū nō possz si circa b delinq̄rz trāsglu tire. sensit mox ipm sic gutturi iherētē vt illū inducere vl'educere ñ valeret. Quare luco penitēs. ⁊ tā vult⁹ mutato colore q̄si sentiens vicinū mortis euētū. fctō mitra se voto q lun guā ō cetero ad tlia nō laxaret. fuit ptin⁹ illo eu omito libat⁹. ¶ Hydropica q̄dā ad locū passiōis e⁹ auxlio viri sui vix ꝓuenies fusa ibi orōe sanitatē itegrā mox recepit. ¶ Ob sessos a ōmonib⁹ martyr ipe delectus ill'cuz mlto sanḡnis vomitu de corpib⁹ libauit. fe bres expulit. lāguores q̄z curauit plimos ⁊ di uersos. Quidā sinistre man⁹ digitū ex mor bo fistule plimor foraminū ꝓcauitate defos sum mira ꝓsolidatōe sanauit. ¶ Quidā isu per puer ex casu gr̄uissimo oppssus. vt motu ⁊ sensu peit⁹ destitut⁹ tāq̄z mortu⁹ ōfleretur. mox suppositā de tra suo pectori sacro eius martyris cruore ꝓtacta i columis resurrexit Quedā ēt mlier e⁹ carnē cācer edax sedula corrosiōe vorabat. limitis hmōi tra vulneri b⁹ ē curata. ¶ Alij ēt diuers ifirmitatib⁹ oc cupati. q̄ sepulcr e⁹ i vehicul' ⁊ alijs sustēta cul'adtexūt exinō p⁹ modū plēa i colūitate re cepta sine aliq̄b⁹ subsidijs rediere. ¶ Cū ēt sūm⁹ pontifex Innocēt⁹ q̄rt⁹. b. petri mar tyrē sctōr catbalogo a scēpsissz. frēs a pud me diolanū ad capl'm ꝓuenerūt Volētes ēt ei⁹ corp⁹ ad altiorē locū trāsferre. cū pl⁹ q̄z p an nū sb tra ta cuissz. ita sanū ⁊ itegr̄ at̄z sine ali cui⁹ exalatōe fetoris reptū ē. ac si ea ōie fuis set sepultū. Frēs igr̄ sup magnū pulpitum iuxta platea corp⁹ ei⁹ cū mag̃ reuerētia dō xerūt. ⁊ ibiō sic sanū ⁊ itegr̄ cora oi ꝓpl'o ē oīs sum. ⁊ ab eo supplicit̄ inuocatū ¶ Preē mira cula supradicta i lris sūmi pontificis posita pl'a alia sūt ꝓpta. Hā sup locū passiōis eius sepe lumiaria de celo descēdēta plēs religiosi aliq̄z q̄z plēs visibilit̄ ꝓspexerūt. Int̄ que lu miaria duos frēs i hitu p̄dicator̄ se vidisse testati sūt. Quidā iuuenis noie guifred⁹ al's gūfred⁹ de ciuitate cumana. dū de pāno tunī ce scī petri hēt ⁊ q̄dā hereticū eidē derisōe do diceret vt si scūz eū crederet i ignē pānū ipm ꝓiceret. ⁊ si ꝓburi ñ cōtingeret. absq; dubio scūs eēt. ⁊ ipe sue fidei adherer. ¶ Deinq; su per carbones accēsos pānū scī pe ꝓiecit. sz ab ipo igne alt⁹ resiliit. deinde p se sup ipos carbones resiliēs. ipos ardētes petr⁹ exinxit Hūc incredul⁹ ille dixit. Sic p oīa pān⁹ tūice mee faciet. ¶ Posit⁹ ē igr̄ sup alios carbones ex vna pte pān⁹ hetici. ⁊ ex alia pte pān⁹ scī pe. Pān⁹ at̄ hetici mor vt ignis calore sēsit. penit⁹ ē ꝓbust⁹. pān⁹ vo scī petri i igne pua luit. ⁊ ignē ipm extinxit. ita q̄ nec pil⁹ aliquis ꝓbust⁹ fuit. Q̄ videns heretic⁹ ad viā vitatis redijt ⁊ miraculū oīb⁹ publicauit ¶ Apud florētiā iuuenis q̄dā hetica prauitate corru ptus. cū i ecclia fratrū florētia cū q̄busdam alijs iuuenib⁹ añ q̄ndā tabulā vbi ē depictū martyriū scī petri staret. videns lictorē eū pcu tientē eu agiato gladio ipe dixit. Ultra z ego ibi fuissem. q̄ validi⁹ pcussisset. Quo dicto statim mut⁹ effect⁹ ē. Cūq; socij reqrerēt q̄d hēt. ⁊ ipe nichil rñdere possz. eū domū redu xerūt. Sz cū i via eccliam q̄ndā scī michael' vidisset. elapsus ō manib⁹ socioꝝ eccliam in trauit. ⁊ flectēs genua corde sanctū petrū ro gauit vt sibi pceret. voto sic potuit se obligās q̄si liberaret pctā sua ꝓfiteret. ⁊ oēm hesim abnegaret. Tunc subito loq̄la recuperauit. ⁊ venies ad domū fratrū abiurata heresi pctā sua ꝓfessus est. data licētia ꝓfessor̄ q̄ sī i pl'o p̄dicaret. Ipe q̄z in publica fratrū p̄dicatōe surgēs cora oi multitudie hoc cōfessus est

¶ Nauis quedam dum in medio maris pene naufragū pateret seua fluctuum iun datione q̄ssata. oēsq; caliginose noctis tene

bus teneret diuersoꝝ sctoꝝ suffragia postu labāt. ſz cū nullū ſue liberatōis vidēt ī dicū seqz pclitari plimū formidaret. qđā d eis na tione ianuenſ fctō silēto sic eos alloqt. viri frēs nūqd ñ audistis qlit qđā frat de ordie p dicatoꝝ noie frat pe. nup ob ōfensiōez fidei catholice sit ab hereticis interfect. mlta qz p eū dñs sig oñdat. Nūc igr duote ei⁹ prōcumuz ī plorē⁹ qz spoꝝ a nrā neqqz postulatōe frau dabimur. Assentiūt vniuersi b. pe. ī sui auri lū deuotis pcib⁹ iuocātes. Illi sic orātibus. mox antēna nauis ī q velū a ppēdit. cereis ac cēsis tota plena ꝓspicit. ita q oīs obscuritas ipoꝝ cereoꝝ mirabili fulgore fugat. norqz il la tā caliginosa ī die clarissimū ꝓmutat. Be spicētes viderūt qndā cū hitu fratꝝ pdicatoꝝ sup velū stārē. d q nulli dubiū fuit qn be. pe. exiterit. Cū ergo pdicti naute ianuā icolumes adu eissent. ad domū fratꝝ pdicatoꝝ venerunt. z do z btō pe. grās referētes eisdē frib⁹ tot⁹ miracli serie narrauerī. Mulier qđā ī flādria cū iā tres filios mortuos peperisset z ex ea viro odio habēt. rogauit sctū petꝝ vt sibi in auxilio fieret. Cū ergo ārtū filū peperisset. silr mortu⁹ ē rept⁹. quē mat accipiens ad rogādū sctū petꝝ tota se pstulit. eū vt filū suū reuiuiscere faceret. pcib⁹ deuotis exorās. Vix orōz cōpleuerat z ecce q erat mortuus a ppariuit viu⁹. Cū igr ad baptismū portat⁹ fuisset. z vt iohes vocaret diffinitū eēt. sacerdos cū ei⁹ nomē dicere debuit. nesciens dixit petr⁹. Ñ istō nomē postmodū ex deuotōe sctī petri sp retinuit. In puincia theutonie apd traiectū. mulieres qđā videtes ad eccle siā fratꝝ pdicatoꝝ ī honorē sctī pe. martyris magnū ꝓcursū fieri ppꝝ dū ipe i platea cō sisterēt z filarēt astāt⁹ sic dicebāt. Ecce isti pdicatores oēm modū lucrādi nouerūt. nā vt magnā possint pecuniā cumulare. z lata edificare palatia. vnū nouū martyrē inuenerunt. Dū hec z talia dicerēt ecce subito filum totū sanguie cruentat. z digitꝰ qb⁹ filum torquebāt. sanguine mox replēt. Quo ille videntes z admirātes digitos diligent extergūt ne forte in eis accidisset aliq̄ insultura. Ꝟz cū digitos oīno sanos ꝓspicerēt. z filū sic sanguino lentū viderēt tremētes ac penitētes dicere cepērūt. Vere qz pcioſi martyris sanguinis dextrum⁹. nob ꝟ sanguis miraculū tā stupendū eueit. Currētes igr ad domū fratꝝ priorē oīa exposuerūt. ac filū sanguine cruentatū eidē pntauerūt. Prior ārt ad mlt⁹ instātia solēnem pdicatoꝝ puocauit. z qcqd pdictus mulieri⁹ acciderat cora oib⁹ retulit. filū ipm sic cruētatū oib⁹ oñdit. Verum qđā magr artis grāmatice ī eade pdicatōe ꝓsistēs. factū ipm cepit plurimū deridere z astāt⁹ dicere. Videte mō qlit isti frēs simplicū corda decipiūt. Illa cū aliq⁹ mulierc' d suis familiarib⁹ ꝓduxerūt vt filū ipm aliq̄ sanguine tingeret. et sic miraculose accidisse narrarent. Dū h illo diceret. ptim⁹ vltōis diuīe plagā accepit. z ipꝰ validissima xx febrū est⁹ multis aspicientibus sic vexauit. vt a pdicatōe ipa inē man⁹ amicoꝝ in ppriā domū deferret. Ꝟz cū vehemēt febris excresceret z ille mortē vicinā timerz. pdictū porē accersiri fec. z reatū suū ꝓfitēs dō z beato petro cora dicto porē votū vouit. q si eius meritis sanitatē recipet. eū semp ī speciali deuotōe haberet z de cetero linguā a talia nō laxaret. Mira res mox vt pdictus votū ptulit. sanitatē integrā recepit. Qua dā vice cū suppriorē pdicti loci q̄dam lapides pulcerrimos z magnos in qdā nau p constructōe pdicte eccie duceret. nauis ipa exiēpuiso cuida littori sic hesit. vt nullatē possit moueri. Descēdētes vo naute oēs vnanimiter ipaz ipellebant. ſz nullaten⁹ mouere potērāt. Cū ergo naue se amisisse putarēt pdict⁹ suppriorē oib⁹ aliis licētiatis manū ad naues apposuit. z leuit ipaz ipellēs dixit. In nomie sctī petri martiris i cui⁹ honorez lapides istos ōferim⁹ vade. Statimqz nauis velocissime se mouit. z d littore sana recessit. Sup quaz naute ascēdentes. oēs sani z hilares ad propria remearūt. In puincia frācie ciuitate senonis. puella qđā cū in aquā raptus trāseuntē cecidisset. z p magnū spacium tpis stetisset. tandē de flumie mortua est extracta. Mortis cui⁹ erāt q̄tuor argumēta. ſz magnū spaciū tpis. z rigiditas corpis. z frigiditas z nigredo. Delata est ergo a q̄busdā ad

De sancto Petro nouo martire

ecclīaz fratrz.q̄ cū eā sctō petro vouissent.ptī
nue vite ē reddita ⁊ saluti ¶ Frat io3es po
lon⁹ cū apō bononiā q̄rtana labozaret.⁊ in
usto festo sctī petri martyris p̄monē ad clez
facere dīēt.accessionē ea dē nocte iuxta cur
natalē expectās tiere valō cepit nei inuicto
sibi p̄mōe deficeret. ¶ Ad sctī igr pe.uers⁹ suf
fragia.ad altare ipi⁹ cū duotōe accessit oās
vt q⁹ meritis iuuaret̄ c⁹ debebat gl'iaz p̄dica
re. Sicqz factū ē q̄ illa nocte febzis penit⁹ ces
sauit.⁊ postea nūq̄z eū iuasit. ¶ Matrona
q̄dā noīe girolda vxoz iacobi de valle sana.
cū p.xuij.ānos ab īmūdis spīrīb⁹ fuissz ob
sessa.veīt ad q̄ndā sacerdotē dī. Ego suz de
monīaca ⁊ spūs malign⁹ vexat me ¶ Por sa
cerdos ītr⁹ fugiēs sacristiā īrauit.⁊ libruz
q̄ndā in q̄ erāt ꝓiurationes demonū.⁊ stolaz
latenē sub capa ōferēs cū bona societate ad
mlierē redijt. Quē mox vt vidit ait. Latro
pessime q̄ uisti.q̄d est q̄ sub capa occulte
portasti ¶ Cū āt sacerdos adiurationes suas fa
ceret.⁊ nil curatōis afferret.veīt illa ad b.pe.
dū adhuc viueret ab eo postulās adiuuari
Cui ille ꝓphetica voce rndit. Cōfide filia ne
despes.q̄ ⁊ si q̄ postulas ad p̄ns pficere n̄
valeo.xps tn veīet q̄ id q̄ a me petis plena
rie obtinebis Qđ ⁊ factū ē. Nā p⁹ passiōem
ei⁹ cū ad sepulcz ei⁹ ꝓdicta mlier accessissz ab
illa infestatōe demonū fuit penit⁹ liberata
¶ Mlier q̄dā noīe eufemia ō loco corrion
go mediolanē.dyoce.vij.ānis ē a demonib⁹
vexata. Hz cū ad sepulcz sctī petri ducta fuis
set.ceperūt demōes eā ampli⁹ agitare ⁊ p os
ei⁹ cūctis audiētib⁹ clamare. ¶ Pariola ma
riola.petrine petrune. ¶ Cē demōes exeūtes.eā
q̄si mortuā dimiserūt. Hz modicū p⁹ plene
sanata surrexit. ¶ Asserebat āt q̄ dieb⁹ dn̄icis
⁊ festiuis ⁊ maxīe q̄n missa celebrabat̄ .eam
demōes ampli⁹ molestabāt ¶ Quedā mu
lier noīe verbona ō beregno p.vj.ānos a de
monib⁹ agitata.cū ad sepulcz sctī petri fuissz
adducta vix a mltis viris detineri poterat.
Int̄ qs erat q̄dā credēs hereticoz noīe cōra
dus de ladziano q̄ illuc aduenerat vt sctī pe.
miracla derideret Qui cū p̄dictā mulierem
cū ceteris detinerz.dīmōes eō p mulierē dixe
rūt. Cur tenes nos. ¶ Nōne noster es. ¶ Nōne
te ad talē locū portauim⁹ ⁊ ibi tale bōicidiū
ppetrasti. ¶ Nōne te ad talē ⁊ talē locum duxi
mus.⁊ ibi tale ⁊ tale flagiciū ꝓmisisti. Cūqz
mlta petā sibi dicerēt q̄ null⁹ alī⁹ nisi ipe sol⁹
sciebat.vehemēt expauit. ¶ Por āt demones
collū ⁊ pect⁹ mlieris exoziātes ⁊ inō exeūtes
semiuiuā eā dimiserūt.sz p⁹ modicū penitus
sanata surrexit. ¶ Predict⁹ āt cōrad⁹ hetic⁹ h
vidēs ⁊ stupēs ad fidē catholicā est ꝓuersus
¶ Cur q̄dā noīe opiso.credēs hereticoz.cum
occasiōe cuiusdā hereticē ꝓsanguinee sue. ad
ecclīaz fratrz veīssz ⁊ ad tūbā sctī pe.pgēs du
os ibi dīnarios ꝓspexissz.ipos dīnarios accī
piens dixit. Bonū ē vt bibam⁹ istos. Statiz
qz tot⁹ cepit tremere.nec ō loco eōd aliq̄ten⁹
potuit se mouere. Qui trū⁹ dictos denariz
os in loco suo mox restituit.⁊ sic in abscessit
Thoēs āt b.ispe.vtutē hesim deseruit.⁊ ad fi
dē catholicā se ꝓuertit ¶ Sctimonial' q̄daz
erat in alemania ⁊ ī claustro oetēbach.ordi
nis sctī sixti ꝓstātien.dyoc.q̄ p annū ⁊ āpli⁹
gutā ē guttā in genu ppessa.ita q̄ nullo reme
dio potat liberari. Hec q̄ sepulcz sctī petri
corpalit visitare n̄ poterat.vtpote q̄ erat sub
obediētia ꝓstituta.⁊ q̄ infirmitate guttosa
vrgebat cogitauit saltē ꝓdictū sepulcz mēta
li gressu adire ac deuotione sedula visitare.
Discēs vo q̄.xuij.dieus ō loco illo mediola
nū possz adiri.q̄t die p q̄libet dieta.c.pat̄ no
ster ad honorē sctī petri dicere cepit ¶ Qui in
modū.cū istas mētales dietas talit cepit fa
cere succedsiue sp ⁊ paulatim cepit se melius
hz. Et vbi vltimā dietā pfec. ⁊ ad tumbam
mētali gressu quenit.fleris genib⁹ ac si p̄nti
alit corā tūba astaret.psalteriū cū deuotōne
maxīa totū legit. Quo expleto ab illa infir
mitate adō liberata se sensit.vt iā inde modi
cū q̄d senturet. Redies vo eodē mō q̄ uerat.
aīāq̄z oēs dietas expleuissz penit⁹ est sanata.
¶ Cur q̄dam de canapicio de villa mazati
noīe rufin⁹.gue valde infirmitatē incurrit.
Nā vena fracta in inferioz⁹ ptibus a nteri
us sine cessatōe sanguinez emittebat ita q̄ a
nullo medico aliq̄ō sibi remediū poterat ad
hiberi. Cū ergo sanguis p sex dies ⁊ noctes

De sancto Petro nono martire

ptinue effluxiſſz.alle beatū pe.duote i ſui auxiliū inuocauit. Qui tā ſubito ſanat⁹ ē vt inē effuſam orōz ⁊ receptā libatōz nullū pene fuerit iter⁹ allū. Cū āt ſe ſopor⁹ dediſſz vidit qn dā frēm ī habitu ordis fratz ꝓdicatorz groſſuz facie atqz brunū.quē ſociū ſcī pe.martyris exiſtimabat.ſiē vē ⁊ tal⁹ forme extuerat. Qui cū expāſiōe palmas plēas ſanḡne cū qdam ſuau⁹ vnḡuēto eid offerebat dicēs. Hāguis adhuc recēs ē. Venit igr ad recētē ſanguinē ſcī pe. Qui euigilās ſepulcz ſcī petri ſtatuit viſitare. Quedā comitiſſe de caſtro maſſino hyposen .dyoc.cū ī beatū pe.ſpāle deuotionē habēt ⁊ ei⁹ vigiliā ieunarēt.cū ad ſuaz ecclīaz vt audiuēt veſpas accelliſſent.vna earū cādelā qndā ī honorē bti pe.martyris añ qdā altare bti pe.apli poſuit cōburēdam. Que cū domū rediſſent.ſacerdos auaricia duct⁹ ī ipam cādelā ſufflās eā extīxit. ſz mox lumē rediit ⁊ dnuo ipaz accēdit. Hcdo ⁊ tertio eā extinguere voluit. ſz lumē vt pius rediit Hñ tedio affect⁹ chorz ītrauit ⁊ añ maiꝰ altare aliā cādelā iuenit.quā clericꝰ ī honorez ſcī pe.poſuerat.q eiꝰ vigiliam ſilr ieunabat Quā ſacerdos bis extinguere voluit ſz neq uit. Qd vidēs clericꝰ irat⁹ dixit. Diabole.aptū miraclm nō videtis.⁊ q ſctus petrꝰ ñ vult vt ſuā extinguatis cādelā. Territ igr ⁊ ſtupētes ſacerdos ⁊ clericꝰ caſtz aſcēdeūt ⁊ predictū miraclm oīb⁹ narrauerūt. Cur qdā noīe roba de meda.cū vſqz ad veſtes ī ludo oīa pdidiſſz.domū ī ſero rediēs cuz lucerna accēſa lectū ſuū adiit ⁊ vidēs ſe tā viles pannos brē.⁊ ſe tantū amiſiſſe ꝓ fideras ꝓ nimia deſperatōe cepit demōes ſuo vocare.ac ſe eiſdez ore nepbario cōmēdare. Statimqz tres demones affuerūt.q lucernā accēſam ī ſolarium pduciētes. eū p collū arripuerūt.tam fortiē ipm ſtringētes vt nullatē loq poſſz Quē cū plimū aguarēt.q erāt ī domo inferiori ad eū aſcēdētes dixerūt. Quid ē qd agis o Roba. Quib⁹ demōes rndērūt. Ite ī pace mā. ⁊ lectos vōs ītrate. Illi aūt vocē eſſe credentes pdicti viri ptin⁹ redierūt Illi recedētib⁹ cepit multo fort⁹ a demonib⁹ aguari. Qd illi cognoſcētes ſacerdotē ꝑ nūs aduocauerit. Qui cum p beatū petrz demones aduraſſz duo ptin⁹ exierūt. Sequēti qūt die ad ſepulcrū ſancti petri adduct⁹ eſt. Ad quem frater Guilhelm⁹ vcelleñ.accedēs.cepit demones increpare Qui eū quē nūqz viderat ex noīe vocās ait. Frat guilhelme pte nunqz exibo qz h noſter ē ⁊ mā opa fec. Quem cū iterrogaſſz q nomīe vocaret ait. Vocor balceſas. Clexiñ cū p beatū petrz adiurat⁹ fuiſſz.ipm in terra pduciēs mox exiuit. Ipe aūt pfecte ſanus remāſit.⁊ pnīaz ſalutarē accepit.

Cū qdā hereticꝰ acerrim⁹ diſputator elocquētie ſingl⁹ris.cū bto petro cū adhuc viueret diſputaret.⁊ errores ſuos ſubtiliē ⁊ acute ꝓpoſuiſſz in mediū.ac beatū petrz vt rñderet ad ꝓpoſita ī portun⁹ purgeret.ille deliberātōz petēs oratorū qdā qd ꝓpe erat.ītrauit cū lacrimis orās deū vt cām fidei ſue defenderet ⁊ loqcētē timidū.aut ad fidei veritatez reducerz.aut lingue ꝑuitatē puniret.ne p eā d cetero ꝓ fidei vitatē timeret. Redieſqz adhereticū corā oīb⁹ palā dixit vt ſuas iterū ꝓponeret rōes. Qui ita penit⁹ fact⁹ eſt mutus vt nec vnū ſolū vbū aliqten⁹ ꝓferre valeret. Hñ hereticī ꝓfuſi receſſerūt.⁊ catholici deo grās retulerūt. Cū in ramis palmarz dnz adhuc viueret mediolani ꝓdicaret.⁊ ibi virtuſqz ſexꝰ eēt maxīa multitudo .dixit publice alta voce. Scio p certo .q hereticī tractant mortē meā.ita q ꝑ morte mea iā pecunia data ē. Sz faciant qcqd pūt.qz magꝭ pleqr eos mortuꝰ qz viuus. Qd petrz fuiſſe māifeſtū ē.

Alpd florētiā ī mōaſterio ordinis pul⁹ ſctī mōnialis qdā i oōe poſita.ea die q beat⁹ petrꝰ mortē ſuſtinuit.vidit beatā virginez in excelſo throno in glīa reſidere.⁊ duos frēs d ordine ꝓdicatorz i celū aſcēdere.⁊ hinc inde iuxta eā collocatos eē. Et cū inqreret q nā eſſent.audiuit vocē dicētē ſibi. Dicē frat petrꝰ qi conſpectu dīn tāqz fumꝰ aromatū glīoſus aſcēdit. Reptūqz ē p certo q eadem die mortem ſubiit.q dicta ſctī monialis viſiōz vidit. Vnde cū lōga ⁊ grui infirmitate laboraret.ad rogā dū beatū petrz tota devotōe ſe cōtulit.⁊ ſanitatē integrā mox recepit. Scolaris qdaz cū de magalona ad mōtē pellulanū rediret

er q̄dā saltu a̅bo est rupt⁹ i inguie vt dolore nimio veraret. ⁊ icedere ñ valeret. hic aliq̄n audiēs p̄dicare q̄ q̄dā mlier trā sanḡne bri pe. respsaz sup cācri corrosiōez ponēs fuerat lībata dixit. Bñe d̄s d̄ tra qlla ñ bēo sz qui illi terre meritus b. petri tātā dedistī vtutē. potes ⁊ isti dare. Accipiēs igr d̄ terra. cū signo crucis ⁊ inuocatōe martyris loco sup⁊ posuit. ⁊ statim curat⁹ fuit. Anno dñi. C.lxx. in ciuitate Hpostellis. fuit q̄dā vir noie bñdict⁹ q̄ tibias inflatas bēbat i modū vtriū vētrem tumentē instar p̄gnātis. faciē p nimio tumore borribilē. totūq̄z corp⁹ inflatū. ita vt monstrū aliq̄d videret. Hic cū a q̄dā matrōa vix supbaclim se sustētās elemosynā peteret. illa rīdit. Q̄ da ḡ fossa q̄z aliq̄ cibo idigeres. sed meo ꝓsilio acq̄esce ⁊ ad domū fratr⁹ p̄dicatorz pḡes ⁊ potā ꝓfitēs. be. petri p̄ncipis iuocato. Ille āt cū mane ad domū fratr⁹ p̄dicatorz venisz ⁊ ostiū eccie clausū essz. sec⁹ portā se posuit ⁊ dormiuit. Et ecce q̄dā reuerēd⁹ in habitu p̄dicatorz eidē apparuit. ⁊ capa ipm cooperiēs eū in eccliam introduxit. Ille āt euigilās ⁊ i eccia se repit. ⁊ pfecte se sanatū iueīt. Q̄d multis admiratōz intulit ⁊ stuporē. cū videret boiem pene mortuū tā subito a grauī infirmitate fuisse liberatū.

LXII

De sctō Hphilippo apl'o

Philippus dicitur os lāpadis. vl' os manuū. vl' dicit⁹ a philos q̄d ē amor. ⁊ yper q̄d est sup. q̄ amator supnorz. Dicit igr os lāpadis. ꝓpt suam luculētā p̄dicatōz. os manuū ꝓpt assiduam operationē. amatorz supnorz ꝓpter celestem ꝓtemplatōz.

Philipp⁹ apl's cū. xx. ānis p sitbiā predicassz a paganis tenet⁹. ⁊ ad īmolādū statue martis ab eisdē Hpellitur. Tūc subito draco q̄dā ingēs d̄ sub base exiuit. q̄ filiū p̄ntificis q̄ ignē mīstrabat i sacrificio iterfec. duosq̄z tribūos q̄z mīstri philippū i vīcul' d̄minebāt extinxit. ceterosq̄z adō sulfurat⁹ fetore infecit. vt oēs morbidi redderent. Dixitq̄z philipp⁹ Credite mihi ⁊ statua ista ꝓfringite. ⁊ in loco ei⁹ crucē dñi adorate. vt i firmi vī sanent ⁊ mortui suscitent. Alt bi qui cruciabant clamabāt. Tātū fac vt sanemur ⁊ būc martē ptin⁹ ꝓfringem⁹. Tūc philipp⁹ draconi p̄cepit vt i locū deptū discederet. ita vt nullū oīno noceret. Qui statī recessit ⁊ vltra usq̄ ꝓpuit. Tūc philipp⁹ oēs sanauit. ⁊ illis trib⁹ mortuis vite bñficiū īpetrauit. Sicq̄z vniuers credēntib⁹ p ānū vnū eis adhuc p̄dicauit. ⁊ ieis p̄sbros ⁊ dyaconos ordinans i asiā ciuitatē iera polim venit. ibiq̄z Hesim bēbeonitaz. q̄ xp̄m carnē fantasticā assūpsisse dogmatizabāt extinxit. Erāt āt ill⁹ due sacratissime v̄gies filie ei⁹ p q̄s dñs multos ad fidē conuertit. Philipp⁹ aūt añ. viij. dies obitus sui epos ⁊ p̄sbros conuocauit. eisq̄z dixit. Hos septē dies ppt̄ āmonitōz vr̄am mihi dñs cōcessit. Erat āt ānorz. lxxxvij. Q̄ Bn infideles ip̄m tenuerūt. ⁊ cruci ad instar mḡri sui quē p̄dicabat affixerūt. ⁊ sic ad dñm migrauit. ⁊ feliciter vitā ꝓpleuit. Juxta aūt eū due filie ei⁹ vna a dextris ⁊ alia a sinistris sūt sepulte. De isto philippo sic d̄t Isid. ilib. de vita ortu ⁊ obitu sctorz. Philipp⁹ gall' p̄dicabat xp̄z. barbaras gētes vicina q̄z tenebras ⁊ tumenti oceano q̄ctas ad scie lumen fideiq̄z portū deduxit. Bemū in iera poli frigie. puincie vrbe crucifix⁹ lapidat⁹ q̄z obiit. simulq̄z cū filiab⁹ suis ibi req̄escit. Hec Isid. De philippo aūt q̄ fuit vn⁹ d̄ septē dyacomb⁹ dic Hiero. i martyrilogio. q. viij. ydus iulij signis ⁊ p̄digiis iclut⁹ apd̄ cesaream req̄euit. iuxta quē tres filie ei⁹ tumulate sūt. nā q̄rta apd̄ epbesū req̄escit Ip̄m⁹ ergo philipp⁹ ab isto differt. q̄ ille fuit apl's. iste dyacon⁹. Ille q̄escit apd̄ ierapolim. iste apd̄ cesaream. Ille habuit duas filias ꝓphetissas. iste quattuor. Licz historia ecclesiastica videat dicere q̄ fuit philippus apl's q̄ būt q̄ttuor filias ꝓphetissas. sz in Bmagis Hieronymo est credendū.

LXIII

De sctō Jacobo apl'o minorī.

Iacobus dicitur supplātator vl' supplantās festinantem. vl' ꝓpās. Q̄ d̄ iacob⁹ a ia q̄d

De sancto Jacobo apostolo minori

est dñs. z cobar qđ ē on⁹ l'pōd⁹ Vl'iacob⁹ qi iacop⁹. a iaculo z cope qđ ē cesio. q̄si ces⁹ ra/cul'. Dicit̄ ergo supplātator mōi p ꝓemptū. supplātās festinātē diabolū. p̄pans ad oē bo nū corp⁹ suū. Male ei passiones nob⁹ insunt ex trib⁹. sic dr Greg⁹. nisi en⁹ ex mala educati one sue ꝙuersatōe. ex corpis mala bitudine ex vicio ignorāte curāt ā t vt dr bōa ꝙsuetu dine. bōa exercitatōe studio doctrīe. Sic be. iaco. se curauit. z iō corp⁹ ad oē bonū patuz būit. Dicit̄ ēt pōd⁹ dīnū p gūitatē moꝛ iaculis ces⁹ p martyriū

Iacob⁹ iste apl's vocat⁹ ē iacob⁹ al phei. s. fili⁹. Jacob⁹ frat̄ dñi. Jaco/b⁹ mioꝛ z iacob⁹ iust⁹. Jacob⁹ al/phei dr. nō tātū p̄m carnē. sz ēt p̄m nois iterp̄ tatōz. Alphe⁹ ei interptat̄ doct⁹ l'documētū vl'fugitiu⁹ l'millesim⁹. Dicit̄ ergo iacob⁹ al phei. qz fuit doct⁹ p scie inspiratōz. documē/tū p alioꝛ eruditōz. fugitiu⁹ dr mōo p despe/ctōz. z millesim⁹ p būilitatis reputatōz. Frater qđē dñi dr ex eo qđ sil'im⁹ sibi fuisse phibe tur. adeo vt pleriqz i eoꝛ spē fallerēt. Vñ cū iudei ad capiēdū xp̄m p̄gerēt. ne forte iaco bū in p̄sona xp̄i capent. a iuda q̄ xp̄m a iaco bo tāq̄z eoꝛ familiaris optīe discernebat si/gnū osculi acceperē. Hoc ēt testat̄ ignacius in epl'a ad ioh̄es euāgelist. sic dī. Si licitū ē mihi apd̄te ad hierosolime p̄tes volo ascēdē vt vi deā illū venerabilē iacobū q̄ cognoiat̄ iust⁹. quē referūt xp̄o ih̄u silimuz facie. vita z mō ꝙuersatōis. ac si eius dr vteri frat̄ eēt gemellus Quē dicūt si videō. videoꝛ ipz ih̄m p̄m oīa corpis ei⁹ lineamēta. Vl'dr frat̄ dñi. q̄niam xp̄s z iacob⁹ sic a duab⁹ sororib⁹ dr̄scēderant sic a duob⁹ frib⁹. s. ioseph z cleopba descēde putabāt. Hō ei dr frat̄ dñi qz fuerut fil⁹ Jo seph spōsi marie dr̄ vxoꝛe alia. sic aliq̄ volue/rūt dicere. sz qz erat fil⁹ marie filie cleophe. q̄ qđē cleophas fuit frat̄ ip̄i⁹ ioseph spōsi ma/rie. sz m̄gr iohēs beleth dicat qz alphe⁹ pater ip̄i⁹ iacobi fuit frater ioseph spōsi marie. qđ vez nō credit̄. Judei ergo frēs vocabāt. q̄ se vtraq̄z p̄te sanguis ꝙtingebāt. Vel dr frat̄ dñi. ppt̄ p̄rogatiuā z excellētiā scītatis ob quā p̄ ceteris apl'is hierosolimis ē eps oꝛ dinat⁹. Dicit̄ ēt iacob⁹ mioꝛ ad dr̄nctā iaco/bi filij zebedei. Licz enī iacobo zebedei nat⁹ sit poꝛ. fuit tn̄ vocatōe posterioꝛ. Vñ eniaz hꝫ ꝙsuetudo i pleriqz regiōib⁹ ob hoc. vt ille q̄ poꝛigredit̄ maioꝛ voceť. z ille q̄ posterioꝛ mi noꝛ. hz sit poꝛ. aut etate maioꝛ aut scītate dig/nioꝛ. Dicit̄ ēt iacob⁹ iust⁹ ppē meritum ex/cellētissime scītatis. Nā p̄m hiero. tāte reue/rētie z scītatis i p̄plo exiuit. vt fimbriam vesti mēti ei⁹ certatī cupent tāgere. Vñ z de ei⁹ san ctitate sic scr̄psit Egesip⁹ apl'oꝛ vicin⁹ sic i ec clesiasticis historijs legit̄. Suscepit mq̄ ec/clesiā frat̄ dñi iacob⁹ q̄ ab oib⁹ noiat⁹ ē iust⁹ ab ip̄ist p̄ibus dñi p̄durās vsq̄z ad nos. Hic ex vētre mris sue sc̄tus fuit. vinū z siceram nō bi bit. carnes nūq̄z māducauit. ferꝝ i caput ei⁹ nō ascēdit. oleo nō est vnct⁹. balneis nō est vsus. sindone. i. veste linea sp̄ idutus. Genua tot̄ens in oꝛōe genua flexerat. vt callos i gēib⁹ sic i cal caneis videret̄ bē ꝑ dr̄o hac ic̄essabili z sum ma iusticia appellat⁹ ē iust⁹ z abba. qđ est in/terptatū mundimētū p̄pli z iusticia. Hic solus int̄ apl'os ppē nimiā scītatē suā p̄mittebat i trare i scīa scior. Hec egesip⁹. Dicit̄ etiā q̄ p/mus int̄ apl'os missā celebrauit. Nā ppt̄ sue excellētā scītatis huic sibi honoꝛē apli fecerē vt post ascēsiōz dñi p̄mus int̄ eos missam hi erosolimis celebraret. etiā añq̄z essz eps oꝛdi nat⁹. cū añ ei⁹ oꝛdinatōez i actib⁹ dicat̄ q̄ di/scipuli erāt pseuerātes i doctrīa apl'oꝛ z cō/catiōe fractionis panis. q̄ dr̄ misse celebratōe ac/cipit̄. Vl'forte iō p̄mus celebrasse dr q̄ p̄m⁹ in pōtificalibus eā dr̄xisse phibet̄. sic z petrus postmodū p̄mus i antiochia missam cele/brauit. z marc⁹ i alexādria. Hic ppetue vgi/nitatis extitit. sic testat̄ hieron. i li. cōtra iouinia nū. In pascue ēt mortuo dño sic dr ioseꝑ phus z hiero. i li. de viris illustrib⁹ Jacobus potū vouit se nō comestuꝝ donec vid̄ret dñm a mortuis surrexisse. In ipa ēt die resurre/ctōis. cū vsq̄z ad diē illā iacob⁹ nō gustasset cibū. et dē dñs apparuit. ac eis q̄ cū eo erāt et dixit. Adoīte mēsam z panē. Deide panē ac cipies benedixit z dedit iacobo iusto. d. Surge frat̄ mi comedē. qz filij hois a mortuis resur rexit. Septio igr̄ anno epatus sui cū adhuc pa

De sancto Jacobo apl'o minori

sce apl'i hierosolimis veiſſent. iterrogãte eos Iacobo q̃nta p eos feciſſz dñs coz̃ pl'o refe rebat. cũ ergo. vij. dieb⁹ Iacob⁹ cũ aliis apl'is in tẽplo p̃dicaſſz coz̃ caypha z aliq̃b⁹ iude⁹ is. z tã ppe eẽt vt baptizari vellẽt. repẽte q̃dã tẽplũ ingrediẽs clamare icepit. O viri iſra/ helite q̃d facitis. Cur ab iſtis vos magꝭ decl pmittitis. Jntãtum aũt pl'm ꝓcitauit vt apl'os lapidare vellẽt. Aſcẽdit ãt bõ ille sup gõũ vbi Iacob⁹ p̃dicabat z ipz̃ p̃cipitauit de/ oſsũ. z extũc pl'imũ claudicauit. Hec ãt. vij. ãno p⁹ aſcẽſiõz dñi b. Jac. paſſus eſt.

Jn ãno ãt ep̃atꝰ ſui. xxx. vidẽtes iudei q̃ pau lũ nõ poſſẽt occidẽ eo q̃ ceſarẽ appellaſſz z ro mã miſſus fuiſſz pſecutõis ſue tyrãnidẽ i Ia cobũ ꝓuertert ꝓ eũ occaſiõz q̃rẽtes. z ſic̃ p̃di ct⁹ egiſippꝰ apl'oz̃ tẽpane⁹ refert. p̃m q̃d i ec cleſiaſtica biſtoria inuenit. iudei ad eũ ꝓuene rũt dicẽtes. Q̃ã te vt reuoces pl'm q̃ ipe er rat i ihũ putãs q̃ ipe ſit xp̃s. p̃camur ergo diſ ſuadeas oib⁹ ꝓuenientib⁹ i die paſce d ihũ. ti/ bi enim obtẽpabim⁹ oẽs. z de te tã nos q̃z pl'os te/ ſtimoniũ ferim⁹. q̃ iuſt⁹ es z pſonã nullius accipis. Statuerũt igit illũ sup pinnã tẽpli. z voce magꝭ clamãtes direrũt. Euoz iuſtiſ ſime cui nos oẽs obtẽpare dẽm⁹. q̃niã pl'us errat p⁹ ihm̃ q̃ crucifix⁹ ẽ enũcia nob q̃d tibi videt. Tũc Iacob⁹ cũ igẽti voce rñdit. Quid me iterrogatis d̃ filio hois. Ecce ipe ſedet in cel'a dextris ſũme vtutis vẽtur⁹ iudicare vi/ uos z mortuos. Hec audiẽtes xp̃iani valde gauiſi ſũt z libẽter eũ audierũt. Phariſei ãt z ſcribe direrũt. Male fecim⁹ tale teſtimoni um p̃ſtare ihu Sz aſcẽdam⁹ z p̃cipitem⁹ eũ deoſũ vt ceteri terreãt z ei credere nõ p̃ſumãt. z ſil'magꝭ voce clamauerũt dicẽtes. O o z iu/ ſt⁹ errauit. Aſcẽderũt gꝭ z p̃cipitauerũt eu. Cũ ergo p̃cipitaſſent lapidib⁹ eũ obruebãt. dicẽtes. Lapidẽ⁹ Iacobũ iuſtũ. Qui dieclus nõ ſolũ mori ñ potuit. ſz ꝓuerſus z ſup gẽua p̃cũbens dicebat. Rogo dñe dimitte eis q̃a neſciũt q̃d faciũt. Tũc vn⁹ ex ſacerdotib⁹ ex filiis rechab exclamauit. Parcite q̃ſo q̃d fa citis ꝙ vob⁹ orat ihus iuſt⁹ quẽ lapidatis. Tunc vn⁹ ex ipis pticã fullõis arripiẽs valido ictu caput eius iperijt. z cerebꝝ excuſſit. Hec Egi

ſipp⁹. Aliq̃z martyrio migrauit ad dñm sub nerone q̃ cepit ãno dñi. lvij. sepult⁹ ibidẽ ꝑpe tẽplũ. Cũ aũt pl'us vellz ei⁹ mortẽ vindicare. et malefactores capere z punire. ꝓtin⁹ aufugere Refert Joseph⁹ q̃ ꝓpt̃ pcũm mortis Ia/ cobi iuſti factũ ẽ excidiũ i hierlim̃ z diſperſio iudeoꝝ. ſz ñ ſolũ ob mortẽ Iacobi. ſz et ob mor tem dñi ꝓcipue deſtructio fctã ẽ p̃m q̃d dñs dic̃. Nõ relinquẽt in te lapidẽ sup lapidẽ eo q̃ nõ cognoueris tps viſitatõis tue. Sz q̃m am ñ vult dñs mortẽ pctõris. z vt ipi excuſa tionẽ nõ hr̃ent p. xl. ãnos eoꝝ pniam expecta uit. z p apl'os marie p Iacobuz frem̃ dñi iter eos ꝓtinue p̃dicantẽ eos ad pniam reuoca/ bat. Sz cũ p ammonitõez eos ñ poſſz revo/ care. voluit eos saltẽ p̃digis exterrere. Nã i his. xl. annis sibi ad pniam datis. mlta mon ſtra z p̃digia. ſicut refert Joſeph⁹. euenerũt Nã ſtella p̃fulgẽs gladio p oĩa ſilis viſa ẽ ci uitati deſup imminere. ac p totũ annũ exiti/ alibus flãmis ardere. Jn q̃dã feſto azimoꝝ hora noctis nona tãtus fulgor araz tẽplũq; circũdedit. vt oẽs diẽ clariſſimũ factuz puta rẽt Jn eadẽ feſtiuitate vitula ad imolãdum adducta. int̃ miſtroꝝ man⁹ agnã subito eſt enixa. Ad⁹ aliq̃t dies ꝑpe sol'occaſuz visi ſũt curꝰ z q̃drige i oi regiõe p aerẽ ferri. z ar matoꝝ cohortes miſceri nubib⁹ z vrbes cir/ cũdare agmmib⁹ ipzouiſis. Jn alio die feſto q̃ pentecoſtẽ appellat̃ noctu sacerdo/ tes tẽplũ ingreſſi ad miniſteria ex more ꝑplẽ da. mot⁹ q̃ſdã strepituſq; ſenſerũt. ac voces ſubitas audierũt dicẽtes. Trãſeam⁹ ab his ſedib⁹ Alĩ q̃rtũ et annũ belli. q̃dã vir no/ mine ihs ananie filius i feſto tabernaculoꝝ repẽte clamare cepit. Vox ab oriẽte. vox ab occidẽte. vox a q̃ttuoꝝ vẽtis. vox sup hieroſo lymã z sup templũ. vox sup ſpõſos z ſpõſas Vox sup populũ vniuerſum. Ipredict⁹ igi tur vir capit̃ cedit̃. verberat̃. Sz ille aliud di cere nequiẽs q̃nto pl⁹ verberat. tanto fortius clamabat. Ad iudicẽ igit̃ adducit̃ tormẽtis diris afficit̃ vsq; ad patefactiõz ossium lani atur. Sz ille nec p̃ces nec lacrimas effunde bat sz cũ q̃dã vllulatu p singula pene verbera eadem pferebat. addẽs etiaz hoc. Ve vehe

rosolymis. Hec Joseph⁹. Et Cū ātuōi nec ā monitōibus ꝓuerterēt. nec tāus ꝓdigi is trexēt. post q̄dragesimū ānū dñs vespasia nū ⁊ tytū hierl'm adduxit. q̄ ipaz ciuitatē fū: dit⁹ destruxerī. Hec āt fuit cā aduēt⁹ ipor ī hierl'm sic ī q̄dā hystoria ūeīt̄ apocrifa Ui dēs pilat⁹ q̄ ihm innocētē ꝓdēnauerat timēs offensā tiberij cesaris ꝓ se excusando nūciuz noie albanū ad cesarē destīauit. Eo aūt tpe vespasian⁹ monarchiā ī galacia a tiberio ce sare tenebat. Hūci⁹ igr pilati a vēns ꝓtrari: is in galaciā pellit̄ ⁊ ad vespasianū adduciī. Ma⁹ āt ibi ꝑuabaī ꝓsuetudo vt q̄cūq; ibidē naufragiū paīet̄ reb⁹ ⁊ ꝑtuum ꝓncipis sub: deret̄. Quē vespasian⁹ q̄s essz aut vñ veīret seu q̄ tēderet req̄siuit. Cui illi. Hierosolymi: tan⁹ sū. ō pti⁹ ill' venit romā vsz tēdebā. Cui vespasian⁹. Ne ītra sapiētiū veis artez nosti medicamis medic⁹ es. curare me ōbes. Ue spasiā⁹ ei q̄dā gen⁹ vmiū narib⁹ insitū abi: fantia gerebat. Hūc ⁊ a vespis vespasian⁹ di cebaī. Cui vir ille rūdit. Artē medicaminis dñe nescio. ⁊ nō curare te ñ valeo. Cui vespa sian⁹ Nisi me curaueris morte morieris. cui ille ait. Ille q̄ cecos illumiāuit. demōes effu gauit. mortuos suscitauit. ille nouit q̄ artez medēdi ignoro. Cui vespasian⁹. Quis ē ille de q̄ tāta ꝓfaris. Et ille. Ihs nazaren⁹ quez iudei ꝑ inuidiā occiderūt. ī quē si crediderīs sanitatis grām ꝓsequris. Et vespasianus ait. Credo q̄ q̄ mortuos suscitauit. me et ō infir: mitate hac liberare potuit. Et ꝟ dicēdo vespe ō narib⁹ ei⁹ ceciderunt. ⁊ ꝓtinuo sanitatē rece pit. Hc vespasiā⁹ ingenti gaudio replet⁹ ait. Certe⁹ sū q̄ filius dī fuit q̄ me curare potuit. petita igr a cesare licētia hierl'mā cū māu ar mata pgā. ⁊ oēs ꝓditores h⁹ ⁊ occisores fun dit⁹ euertā. Uisitq; albano nūcio pilati. Re bus ⁊ vita san⁹ ⁊ icolumis domū tuā mei li cētia reuertaris. Uespasian⁹ igr romā adiit ⁊ destruēdi iudeā ⁊ hierl'm a tiberio cesare li centiā ipetrauit. Per ānos igit̄ plēs exercitū ꝓgregauit. tpe scz neronis ipatoris cū iudei impio rebellassent. Hūc ꝑm cronicas nō feē ꝟ zelo xp̄i. sz q̄ a dñio recesserant romanoz. Hierl'm igit̄ cū copioso exercitu vespasian⁹ aduenit. ⁊ i die pasce hierl'm p circuitū potē ter obsedit. ubiq; infinitā mītitudinē q̄ ad die em festū ꝓuenerat ꝓclusit. Per alit: q̄d aūt tps a hūc vespasian⁹ hierl'm aduenī ret. fideles q̄ ibi erant a spū sancto admoneā tur vt inde recedāt. ⁊ i quodā opido trās ior danē q̄d Pella vocaī secedāt. vt ablatis ab vbe sanctis viris celesti vindicte fieret loc⁹. tā ō vbe sacrilega q̄z ō ipl'o scelerato. Quā: dam aūt ciuitatē iudee noie ionapatā ī qua iosephus ⁊ dux ⁊ ꝓnceps erat. ꝓmo oim ē ag gressus. Sed Joseph⁹ cū suis viriliī resiste bat. Hūdē vidēs Joseph⁹ iminere excidiuz ciuitatis. assūptis. xl. iudeis subtraneam do mū intrauit. vbi q̄dduana fame afflictiu: dem nō ꝓsentiēte iosepho malebāt ibidē mori q̄z vespasiani se subiicere ꝑtuti. Uolebant q̄z se mutuo īterficere ⁊ sanḡnē suū i sacrifica um deo offerre. Et q̄mā ioseph⁹ inē eos di gnior erat. volebāt eū ꝓmu⁹ occidē. vt ei⁹ ef: fusione sanḡnis ds ciu⁹ placaret. vl' vt i q̄dā cronica dr. ō se mutuo īterficere volebāt. ne daret̄ in manib⁹ romanoz. Et ioseph⁹ vir ꝓudēs ⁊ mori nolēs. iudicē mortis ⁊ sacrifi: cij se ꝓstituit. ⁊ q̄s ꝓr alio occidēd⁹ essz inter binos ⁊ binos sorē mittere iussit. Et ⁊ ipse igr sorti⁹ sors nūc vnū nūc aliū morti tradidit donec vētū est ad vltimū cū q̄ ioseph⁹ sortez missur⁹ fuit. Tūc ioseph⁹ hō strenu⁹ ⁊ agil gladiū illi abstulit. ⁊ q̄d magis eligeret. vitā scz aut morte req̄siuit. ⁊ vt sine dilatōe eligerz ꝑ cepit. Et ille timēs rūdit. Uiuere nō recuso si grā tui vitā ꝓseruare valeo. Tūc Joseph⁹ vni familiari vespasiani ⁊ sibi etiā familiari latenē locut⁹ ē. ⁊ vt sibi vita donaret̄ petijt. et q̄d petijt ipetrauit. Cū āt ad vespasianū Jo seph⁹ essz adduct⁹. Dixit ei vespasian⁹. Dign⁹ tē meruisses si h⁹ penitōib⁹ libat⁹ nō esses. Et ioseph⁹ Si q̄d ꝑpetā actū ē in meli⁹ ꝓmuta ri pt. Et vespasian⁹. Qui vicī⁹ ē q̄d facere pt. Et Joseph⁹. Aliq̄d facere poto si dictis me is aures tuas ōmulsero. Et vespasian⁹ cō cedaī vt vbis tuis inbereas. ⁊ q̄cq̄d boni di: ctur⁹ es pacifice audiaī. Et ioseph⁹ Impa: tor roman⁹ interijt. ⁊ senat⁹ impatorē te fecit. Et vespasianus. Ipphet̄a es. quare nō es

vaticinat⁹ huic ciuitati q̄ mee sit subiciēda ditioni. Et Joseph⁹ ille per. xl. dies Reis p̄dixi Intēa legati romāoꝝ venūt. vespasianum ad impiū sublimatū asserūt. eūq; romā deducūt. Hoc q̄z eusebi⁹ i cronica testat q̄ scz ioseph⁹ vespasiano p̄dixit. tā ō ipatoris mortē q̄z ō sua sublimatōe. Reliq̄t āt vespasianus titū filiū suū i obsidiōe hierlm. Lit⁹ āt vt in eadē hystoria apocrifa legit audiēs p̄ez suum i impiū sublimatū. tāto gaudio z exultatiōe replet̄ q̄ neruoꝝ p̄tiōe ex frigiditate corripit. z alt̄o crure debilitat⁹ paralisi torq̄t Jose. Āt audiēs titū paralisi laborare. cāz morbi ipsa morbi diligēt iq̄rit Cā nesciē. morb⁹ ig⁹ rat. ō tpe aūt q̄nā audita p̄fis electiōe Rs sibi accideret apiē. Joseph⁹ aūt vir p̄uid⁹ z sapiēs ex paucis multa p̄iecit. z ex tpe morbū z cām i uenit. sciēs q̄ gaudio z letitia supabundāti debilitat⁹ fuerit. Ania aduertēs itaq̄z q̄ p̄ria p̄ris curanē. sciēs ēt q̄ q̄ō amore p̄q̄rē dolore frequēter amittē. q̄rere cepit an aliq̄s esset q̄ p̄ncipis inimicitijs obnoxi⁹ teneretur. Et erat ibi seru⁹ adeo tuto molestus vt sine vehemēti turbatiōe nullaten⁹ in eū posset respicere. nec etiā nomē ei⁹ audire. Quitq̄z Tito Si curari desideras oēs q̄ in meo comitatu venerint saluos facias. Cui tit⁹ Quicunq̄z i tuo comitatu venerit securꝰ habeat z salu⁹ Tūc ioseph⁹ cito prādiū fieri p̄cepit. z mēsaz suā mēse iti oppositā locauit. z p̄uū a dextris suis sedere fec. Quē tyt⁹ respiciēs molestia p̄turbat⁹ infremuit. z q̄ p̄us gaudio ifrigidatus fuerat accēsiōe furoris icaluit. nezu osqz distēdēs curat⁹ fuit. Ipe Rtyt⁹ z p̄uū in sui gr̄ā z ioseph̄ i sui aicicia recepit. Utrū aūt Rs hystoria apocrifa narranda sit. lectoris iudicio relinq̄t

¶ Rēmo igr̄ a tito hierlm obsessa. inter cetera mala q̄ obsessos gunt p̄urgebāt tāta fames omnes tenuit q̄ parētes filios. z filij p̄entib⁹. viri vxorib⁹. z vxores virис cibos nō tātū e manib⁹. sz etiā ex ipis dentibus rapiebāt. Juuenes etiā etate fortiores velut simulacra p̄ vias oberrādo p̄ fame exanimes cadebāt Qui mortuos sepeliebant sepe sup̄ ipos mortuos mortui cadebāt. Fetorem itaq̄z cadaueꝝ nō ferentes ex publico sumptu ipa sepeliebāt. Rz deficiēte sumptu vincēte cadaueꝝ mlitudie ō muro cadauera p̄cipitabāt. Ait tyt⁹ circuiēs cū vidisset valles repletas cadaueribus. z totā patriā ex eoꝝ fetore corruptā. manus suas cū lacrimis ad celū leuauit d. Be⁹ tu vides. q̄ ego Rs nō facio. Tāta ei ibi fames erat q̄ calcia mēta sua z corrigias comedebāt ¶ Matrona q̄daz insup̄ genere z diuitijs nobilis. sic in hystoria ecclīastica legit. cū p̄dones i ei⁹ domū irruētes eā oīb⁹ expoliassent nec sibi vltra q̄d comederet remāsisset. puulū lactētē tenēs i manib⁹ ait. Infelicis mris infelicior filius i bello. i fame. in direptōe cui te reseruabo. Mei ergo nūc o mi nate. esto mrī cib⁹ p̄donibus furoꝝ secul'fabula. Et his dictis filiū iugulauit z coxit. z dimidiū comedēs ptē alterā occultauit. Et ecce p̄festim p̄dones odore carnis cocte sentiētes i domū irruūt. z nisi carnē p̄dat morte minant Tūc illa detegēs infantis mēbra. ecce inq̄t vobis ptē optimam reseruaui Ait illos tāt⁹ horror iuasit q̄ nec loq̄ potuerē. Et illa. Ude⁹ est inq̄t filius hic. meus est pctūm Securi edite. q̄ p̄or ego comedi quē genui Molite fieri aut mrē religiosiores aut femis molliores. Q; si vincit vos pietas z honestis ego totū comedā que dimidiū iaz comedi. Illi vo tremētes z territ discesserūt ¶ Tādē scdo āno impij vespasiani Tyt⁹ hierlem cepit. z captā subuertit tēplūq̄z funditus destruxit. Et sicut iudei xp̄m. xxx. denarijs emerant. sic z ipe vno denario. xxx. iudeos vēdidit. Sicut aūt narrat Joseph⁹ nonaginta septē milia iudeoꝝ vendita sunt z vndecies cētena milia fame z gladio p̄ierūt. ¶ Legit̄ q̄z q̄ntus intrās hierusalē q̄ndā muru dēsissimū vidit. ipmq̄z p̄fora ri p̄cepit Factoq̄z foramie q̄ndā int⁹ senē a spectu z canicie venerabilē iuenerūt Qui req̄sit⁹ q̄s esset rñdit se eē ioseph ab arimathia ciuitate iudee. seq̄z a iudeis ibidē clausum z muratuz fuisse. eo q̄ xp̄m sepelisset. Addiditq̄z q̄ ab illo tempe vsq̄z nunc celesti sit cibo pastus. et diuino lumine p̄foret⁹. In euāgelio tñ Nicodemi ō q̄ cum iudei ipsum recludi fecissent. christus relurgens cum inde eripuit z in ori

mathiã duxit. ¶ Pōt dici q cũ educt⁹ a pdicatōe xpi ñ cessarz. a iudeis iterum est reclusus Mortuo q̃z vespasiano ipatore. ¶ Cui⁹ filius ei⁹ eidē in ipio successit. Qui fuit vir clementissim⁹ z mīte libalutatis. ¶ Tāteq̃z bonitatis fuit sic̃ aut eusebi⁹ cesarien. i cronica. z testat̃ hiero. q dū q̃dam sero recordat⁹ fuisz q illo die nil bon egisz. aut nihil ōdisz aut. ¶ Oaici hūc diē pdidi. ¶ Sp⁹ lōga tpa q̃dā iudi hier'm reedificare volētes. eūtes pmo māe plimas cruces ō rore iuenerūt. Quas trui fugiētes z scdo māe redeūtes vnusq̃sq̃z vt aut Eusebius in cronica sua cruces sanḡneas vestib⁹ suis insitas iueīt. Qui vehement̃ territi i fugā ierūt vsi sūt. sz tno die reuersi. vapore ignis de terra pdeūtis penit⁹ sūt exusti.

LXIIII

De inuēōe sancte crucis

Inuentio sācte crucis

Dr. q̃ tali die crux inuēta fuisse refert. ¶ Hāc z antea fuit inuēta a seth filio Ad̃ ī terrestri paradiso. sic̃ infra narrat̃. a salomone in libano. a regina saba in salomonis tēplo. a iudeis i aq̃ piscine. bodie ab helena in mōte caluarie ¶ Inuēnio sctē crucis p⁹ annos. cc. et ampli⁹ a resurrectōe dñi fctā ē. Legit̃ ei in euāgelio nicodemi. q cum adā infirmaret̃. seth fili⁹ ei⁹ portas paradisi adijt. z oleū ligni miscdie q corp⁹ p̃is pungeret z sanitatē recipet postulauit Cui apparēs michael archangel⁹ ait ¶ Noli laborare neq̃z flere p oleo ligni miscdie obtinēdo. q nulla ten⁹ illō assequ poteris. nisi q̃n cōpleti fuerint q̃nq̃z milia q̃ngēti āni. sz ab adā vsq̃z ad passionē xpi āni tātū q̃nq̃z milia cētū nonagintas nouē fluxisse credāt. Legit̃ q̃z alibi q angel⁹ eid̃ ramusculū q̃ndā obtulit. z iussit q ī mōte libāi plātaret̃. ¶ In q̃dā vo historia grecoz sz apocrifa legit̃ q angel⁹ ō ligno in q̃ peccauit adā. eid̃ tradidit dicēs. q q̃n facerz fructū pat̃ sanaret̃. Qui rediēs z prēm mortuū inueniēs ipm ramū sup tumulū p̃is plātauit Qui plātat⁹ in arbore magnā creuit. z vsq̃z ad salomōis tpa pduravit. Hyz āt hec vera sint. lectoris iudicio relinq̃t cū ī nlla cronica vl' historia autēnica ꝯ legāt. ¶ Salomō āt arboꝛē tā pulcrā p̃sidēs ipaz p̃cepit incidi z in domo saltꝰ locari. ¶ Nusq̃z tñ vt aut iobes beleth locari potat nec alicui loco apta reperiri valebat. sz mō aut excedebat lōgitudie. aut deficiebat nimia breuitate. ¶ Si q̃n vo bim loci exigētia ipaz rōnabilit̃ decurtassent. adeo breuis vidbat q oino icōgrua bēbat. ¶ Ob ꝯ idigti artifices ipaz repbauert̃. z sup q̃ndaz lacū vt eēt pōs trāseūtib⁹ piecert̃. ¶ Regia aūt saba cū venisz audire sapiaz salomōis. z p dictū lacū trāsire vellz. vidit i spū q saluato⁹ mōi ī ligno suspēdēdus fuerat. z ō sup illō lignū trāsire noluit sz ipz p⁹ adorauit ¶ In hysto. ñ scolasti. legit̃ q pdictū lignū regina saba ī domo saltus vidit Cūq̃z ad domū suam redisz. ītimauit salomōi q ī illo ligno q̃dā suspēdēd⁹ essz p cui⁹ mortē regnū iudeoꝛ deleri dēt. ¶ Salomō igr pdictū lignū iñ sustulit. z i pfundissimis tre viscerib⁹ illud dimersit. ¶ Postea pbatica piscina ibid̃ fctā ē. vbi nathinei hostias abluebāt. z ñ solū ex descensu angeli. sz ēt ex vrute ipi⁹ ligni tradit̃ ibi fieri z aq̃ cōmotōz z ifirmoꝛ curatōz. ¶ Appropinq̃nte vo passiōe xpi pdictū lignū supnatasse phibet̃. Cū āt illō iudei vidissent ipz acceperūt z crucē dño pauerūt ¶ Ipa āt crux xpi ex q̃ttuoꝛ generib⁹ lignoꝛ fuisse phibet̃. s. palme. cipressi. oliue. z cedri. Ñ vsus. Lig̃ crucis palma cedr⁹ cipressus oliua. In cruce eni fuit ꝯ q̃druplex dñia lignoꝛ. s. lignū erectum lignū trāsuersum. tabula supposita. z trūc⁹ cui crux erat ifixa. ¶ Alphonsus Grego. turonen. Tabula trāsuersa q̃ fuit sub pedib⁹ xpi. vñ q̃libet hoꝛ potuit eē alic⁹ pdictoꝛ lignoꝛum ¶ Hāc dñiaz lignoꝛ videt apl's inuere cū dic. vt possitis ꝙpbendere cū oibus sanctis q sit longitudo. latitudo. sublimitas. z pfundus. Que vba Augustinus ibidē doctoꝛ egregius sic exponit Crucē inquit dñi cuius latitudo dr in transuerso ligno quo extenditur manus. longitudo a terra vsq̃z ad ipsam latitudinem quo a manibus infra totum corpus affigitur. altitudo a latitudine vsq̃z sursum cui adderet caput. profundum vero

De inuentione sancte crucis

qđ tre infirũ absc̃dit. Quo signo crucis oĩs actio humana ⁊ xp̃iana describit. bñ opari ĩ xp̃o ⁊ ei pseuerãt ĩhere. spirare celestia sacramẽta nõ ꝓphanare. ℞ Istõ lignũ crucis ꝑcussũ p̃ anos. cc. ⁊ vltra sb̃ tra latuit. sed ab helena mr̃e ꝟstãtini ipatoris hoc mõ repertũ fuit. In tpe illo ꝙgregata ẽ iuxta danubium fluuiũ multitudo inũerabilis barbaroꝝ volẽs fluuiũ trãsire ⁊ oẽs regiões vsq; ad occidẽtẽ suo dño sbiugare. Qđ vbi ꝟstãtinꝰ imperator ꝙpit castra mouit. ⁊ ꝑ danubiũ se cuz suo exercitu collocauit. At barbaroꝝ crescẽte multitudie ⁊ tã fluuiũ trãseũte Cõstãtinꝰ magno timore ꝙcutit videẽs q; cẽt die crastino cũ eo pluũ ꝓmissuri. Qeẽnti igr nocte ab ãglo excitat. ⁊ vt sursũ respiciat admonet. Qui ĩ celũ aspiciẽs vidit signũ crucis ex claritissimo lucẽ factũ lris aureis hũc titulũ hñs sc̃pt̃um. ℣ In hoc signo vinces. Qui celesti visiõe ꝙforta tꝰ sic̃ tus dinẽ crucis fec̃. ⁊ ipaz añ suũ exercitũ ferri iussit. Irruẽsq; i hostes ipos in fugã vertit. ⁊ multitudinẽ maxiaz iterfec̃. Tũc ꝟstãtinꝰ oẽs tẽploꝝ põtifices ꝙuocauit. ⁊ cꝰ di hoc signũ cẽt diligẽtꝰ inq̃suit. Quibꝰ sc̃ne scire dicẽtibꝰ. qđ xp̃iãi aduenert. ⁊ ei sc̃tẽ crucis misterũ. ⁊ fidẽ trinitatis plãꝰ narrauerẽ. Qui in xp̃m pfectẽ tũc credidit. ⁊ ab eusebio papa vt̃p̃m q̃sdã lubrosa cesariẽsi epõ sacz baptisma susc̃epit. Qz i hac hystoria multa ponũt q̃ dicit histo. tripta ⁊ eccliastica. ⁊ vita sc̃i silueſtri. ⁊ gesta põtificũ romanoꝝ. Secdm q̃s dã ñ fuit iste ꝟstãtinꝰ ipator q̃ a b. Siluestro papa fuit baptizatꝰ ⁊ ad fidẽ q̃uersꝰ. sic̃ aliq̃ hystorie videt inuere. sz fuit ꝟstãtinꝰ pat ipi ꝟstãtini. sic̃ i aliq̃bꝰ hystoriis inuenit. Ille eĩm ꝟstãtinꝰ alio mõ ad fidẽ venit. sic̃ i hystoria sc̃i siluestri legit. nc̃ ab eusebio sz a siluestro baptizatꝰ fuisse narrat. ¶ Postquo tñ ipo ꝟstãtino. Cõstã. meoꝝ victorie prius quã vtute sc̃e crucis habuerat. Helenã mr̃em suã hierosolymã p ipa cruce inuenẽda trãsmisit. sic̃ inferꝰ est notatũ. ¶ Hystoria tñ eccliastica hãc victoriã aliter factã narrat. Aiut eni q; cum maxẽtꝰ romanũ ipiũ iuasissz. ꝟstãtinꝰ imperator iuxta põtẽ albinũ cũ maxentio ꝙflictu magno aduenit. Cũ igr anxi⁹ multũ esset, ⁊ p sibi mittẽdo auxilio ad celũ ocłos crebro leuaret. vidit p sopozẽ ad occasũ ptẽ in celo signũ crucis fulgore igneo rutilare. ãgelosq; astare. ⁊ sibi dicere. Cõstãtine ĩ hoc vince. Et vt ꝺm hystoria tripta. dũ ꝟstantinꝰ qđ ℞ esset mirareť. ℣ ps nocte supueniẽte eiđ apparuit cũ signo qđ vidit in celo iussitq; vt fieret ei signi figuratio. q̃ foret auxiliũ ĩ ꝙgressib⁹ pli oꝝ. ¶ Tũc ꝟstãtinꝰ letꝰ reddit⁹ ⁊ ꝺ victoria iã securꝰ signũ crucis qđ in celo viderat. in sua frõte delignat. vexilla militaria i signaculuz crucis trãsformat ⁊ i mãu dextra aureã crucẽ portat. ℞ Qđ ℞ dñm exorauit ne dexterã suam quã signo crucis munerat salutari cruore romani sãguis mackari ꝑmitteret. sz sine sanĝnis effusiõe victoriã sibi ꝺ tyrãno ꝑstaret. ¶ Parẽtibꝰ ãt iussit nauib⁹ ad ꝺcipulã ꝓpositus fluuiũ sterni ⁊ suppositis põtib⁹ exeq̃ri. Cũ ãt ꝟstã. ad fluuiũ appinq̃ret. maxẽtꝰ in occursũ cũ paucis velociꝰ ei pgit. iubẽs vt ceteri se seq̃nt. suiqz opis põtẽ cũ paucis ꝙscendit. ⁊ decipula q̃ ꝟstãtinũ decipe voluit ẽ deceptꝰ. ⁊ in fluuiũ pfundũ demersus. Cõstãtinus vo ab oibꝰ vnanimit ẽ susceptꝰ. Et sic legit in cronica sanis autẽtica. ꝟstãtinꝰ tũc perfecte nõ credidit. nec tũc sacz baptisma suscepit. sz aliq̃nto tpis interiecto. visionẽ illã ¶ Petri ⁊ ¶ Pauli vidit. ⁊ sacro baptismate p siluestrũ papã renatꝰ ⁊ a lepra mũdatꝰ in xp̃um deinceps pfecte credidit. Et sic mr̃em suã beleną hierosolimã misit vt crucẽ dñi req̃reret. Ambs. tñ epla de obitu theodosij ⁊ hystoria tripta dicũt q; in vltimis ꝟstitutꝰ baptisma suscepit. baptismũ differẽs vt possz in iordanis fluie baptizari. ¶ Hoc idẽ dic̃ ¶ Hieronimꝰ in cronica. Certũ est ãt q; sub siluestro papa xp̃ianꝰ effectꝰ est. Utz ãt baptismũ distulit. ĩ dubiũ vnit. Vñ de illa legẽda sancti siluestri q̃ ad pla silr dubitat. ¶ Hec igr hystoria de inuentõe sc̃e crucis q; in eccliasticis hystoriis inuenit. cui etiã ꝙsonat cronice. videt eẽ magis autentica q̃z illa q̃ p eccias recitat. Cõstat ei multa ibidẽ eẽ q; nõ ꝙsonãt vitati. nisi forte q̃s vellet dicere vt supi⁹ dictũ ẽ. q; ñ fuit ꝟstãtinꝰ ille. sz ꝟstãtinꝰ pat ei⁹. qđ tñ multũ autẽticuz nõ videtur. licet in quibusdã vltramarinis

De inuentione sancte crucis

hystoriis sic legat ¶ Cū ãt belẽa hierl'z aduenisset. oẽs iudeoꝝ sapientes q̃ p totã regionẽ repti fuit ad se ꝓgregari ꝑcepit. Hec ãt belena ꝑus stabularia fuerat. sz ꝓpt̃ ei⁹ pulcritudinẽ ꝓstãti n⁹ sibi eã ꝓuixit ꝑm q̃ ôt ambrosi⁹ in h̃ ẏba. Stabularią hãc fuisse asserunt sz ꝓuicta ẽ ꝓstãtino seniori. q̃ postea regnuz adept⁹ ẽ. Bona stabularia q̃ tã diligent̃ ꝑsepe dñi req̃siuit. Bona stabularia q̃ illuz stabulariũ non ignorauit q̃ vulnera curauit a latronib⁹ vulneratis. Bona stabularia q̃ maluit oĩa estiare stercoꝝ vt xp̃m lucrifaceret. Ideo illã xp̃s ô stercore leuauit ad regnũ. hec Ambr. ¶ Alij vo asserũt z q̃dã cronica sacris autẽtica legit̃. q ipa belena fuit filia choelis regis britonũ. quã ꝓstãtin⁹ in britanią venies cũ essz vnica pr̃i suo duxit vroꝛẽ. vñ isula p⁹ morte choel sibi deuenit. Hoc z ipi britones attestant̃. Licz alibi legat̃ q fuerit trieuereñ. Judei igit̃ numũ formidates dicebãt ad inuicẽ Quare putatis q regia nos ad se faciat ꝓgregari. Vn⁹ aũt ex eis noie Judas dixit. Scio enĩ q̃ vult a nob discere vbi naz sit lignũ crucis i q̃ xp̃s crucifix⁹ fuit. Videte ergo ne aliq̃s sibi ꝓficere ꝑsumat. Sin autez certissime sciatis q lex nr̃a euacuabit̃. z patrie traditões fundit⁹ ô struent̃. Zache⁹ enim au⁹me⁹ p̃nũciauit p̃ri meo symoni. z patre me⁹ mortes dixit mihi. Vide fili q̃ inq̃rat crux xp̃i. illam manifesta aliq̃z aliq̃ patriarcha ꝛmẽta. Illis q̃z ei extũc gẽs iudeoꝝ regebat. sz illi q̃ crucifixũ adorãt. quia ipe xp̃s fili⁹ ôi erat. Cui ego dixi. Pat̃ mi. si ve pies nr̃i ipz esse dei filiũ cognouert. cur ipm crucis patibulo affixert. Et rñdit. Nouit dñs q nũq̃z i ꝓfilio eoꝝ exortu. sz eis sepi⁹ ꝓdixi. Quo vo ipse phariseoꝝ vicia exprobrabat ipm crucifigi fecerunt. Ipe vo die tertia resurrexit z celos discipulis vidẽtib⁹ penetrauit. In quem stephan⁹ frat̃ me⁹ credidit. quẽ iudoꝝ velamina lapidauit. Vide ergo fili ne ipm vl discipulos ei⁹ audeas blasphemare. Ideo videt̃ aũt m'tũ ꝓbabile q pat̃ isti⁹ ud̃ tpe passiõis xp̃i esse potuerit. cũ a passiõe xp̃i vsq̃z ad belenã sub q̃ iudas fuit. fluxerũt pl⁹ q̃z ducẽti septuaginta ãni. nisi forte diceret̃ q tũc boies pl⁹ q̃z mõ viuebãt. Dixerũt ergo iudei ad iudã Nos talia nũq̃z audiuim⁹. Veꝛtñ si ô regina q̃ fuerit. vide ne ꝑ sibi aliq̃ten⁹ cõfitearis Cũ ergo illi añ reginã stetissent. z illa eos interrogassz de loco vbi fuerat dñs crucifix⁹. z ipi locũ nullaten⁹ indicare vellẽt. iussit eos oẽs igne cremari. Ait illi oẽs timẽtes tradiderũt iudã dicẽtes. Hic dña iusti z ppẽ filiuꝑ optie nouit legẽ. z tibi oĩa q̃ q̃sieris ab eo ôdicabit. Cũc illa oẽs dimittẽs tenuit iudã solũ cui dixit. Quoꝛs z vita tibi ꝓposita sit. quodmalueris eligere Vñde igr mihi locũ q̃ golgatha ôr vbi fuit dñs crucifix⁹. vt crucẽ ei⁹ inuenire possim. Rñdit iudas. Quõ locuz scire valeã cũ ducẽti annis ãplius⁹ fluxerũt. et neq̃z illo tpe nat⁹ essez. Cui regia. Ideo crucifixũ fame te pimã nisi mihi dixeris vitatez. Ipm igr in puteũ siccũ iussit pici z ibidẽ famis molestia cruciari. Cũ ergo ibidẽ. vj. diebus sine cibo mãsisset. die septimo extrahit petit. z crucẽ se ꝛdicatuꝛ ꝓmisit. Cũ ergo extractus ad locũ venissz. z ibidẽ orassz. loc⁹ subito cõmouet̃. z fum⁹ aromatũ miri odoris sentit̃ ita vt mirat⁹ iudas ãbab⁹ mãib⁹ plaudet̃ret z dicerz. In vitate xp̃e tu es saluator mũdi Erat aũt i loco illo sic in eccliasticis hystoriis legit̃. tẽplũ veneris q̃dã adrian⁹ impator ibidẽ ꝓstruxerat. vt si q̃s xp̃ianoꝝ in loco illo adorare voluissz. videret venere adorare. z ob h̃ infrequẽs z pene obliuiõi dat⁹ fuerat locus Regina aũt tẽplũ fundit⁹ fec̃ destrui z locũ inarari. Ido boc iudas ꝑcingẽs se virilit fodere cepit. z xx. passus fodiẽs tres cruces absc̃ditas reperit. q̃s ad reginã ptin⁹ deportauit. Cũ ãt crucẽ xp̃i ab aliis latronũ nesciret discernere. eas i medio ciuitatis posuerit. ibi dẽ gliaz dñi ꝑstolãtes. Et ecce cũ circa horaz nonã quidã iuuenis mortu⁹ deferret̃. iudas ferenꝝ tenuit. z ꝑmã z scdam crucẽ sup corp⁹ defuncti apposuit. sz neq̃q̃z ille surrexit. Appones aũt tertiã crucẽ ptin⁹ rediit defunctus ad vitã. ¶ In hystoriis ãt ecclesiasticis legit̃ q cũ quedã mulier ꝑmaria ciuitatis semiuiua iaceret. Iudas chari⁹ eps hierosolymitan⁹ ꝑmã z scdam crucẽ adhibuit. sz nihil ꝓfecit. tertiã vo apposuit. z mulier aptis oculis

De inuentione sancte crucis

ptus sanata surrexit. Ambrosius vo dicit q discreuit ipam crucē dñi p titulū quē posuerat pilat⁹. quē titulū ibiō inuenit⁊ legit Tbi abol⁹ aūt i aere vociferabat dicēs. Quid da ḡd Bfecisti. iude meo ꝓria opat⁹ es. Rā ille me suadēte fecit. pditoꝝ. ⁊ tu me renuēte tibu inuenisti crucē. Ider illū mlt⁹ lucrat⁹ sum aias. p te pdere video rā lucratas. p illū regbā in ꝑsio. p te rā expellar a regno. Exti tibi vicē repēdā. ⁊ ꝑ te regē aliū suscitabo. q fidē deserēs crucifixū. cū tormētis te negare faciet crucifixū. Qō qdē de iuliano apostata dictū videt. q iudā epm hierosolymis factū mlts tormētis affecit. ⁊ martirē xpi fecē. Iudās vociferātē diabolū nihil extimuit. sz pstāt diabolo maledixit di. Xps te damnet i abyssū ignis etnū. Ips⁹ Biudas baptisat Quiriac⁹ appellat ⁊ hierosolimoꝝ defūcto epō ibidē epm ordiat. Exti cū be. Helena clauos dñi ñ bret. rogauit epm qriacum vt ad locū pget ⁊ clauos dñi qreret Qui cum veisset ⁊ ad dñi ꝑces fudisset ꝓtinuo velut aurū clauū fulgētes i tra appuerūt. Quos ille accipiēs regie detulit Illa āt genua figēs in tra ⁊ caput inclinās eos cū multa reuerentia adorauit. Crucis ergo pē helena detulit filio. ptē vo tres arḡteus ꝑditā relīqt in loco clauos vo qb⁹ dñi cū corp⁹ fuerat affixū portat ad filiū. ex qb⁹ vt Eusebi⁹ cesarien. refert. frena qb⁹ vtet ad bellū ꝓposuit. ⁊ ex alijs galeā suā armauit. Nōnulli āt asserūt vt gregō. turoñ. clauos qtuor i dñico corpe fuisse ex qb⁹ Helena duos i freno ipatoris posuit tertiū i imagie ꝓstātini q rome supemiet vrbi locauit. ⁊ qrtū in mare adriaticū. qō vsqz tūc fuerat nauigātiū voragō piecit. ꝓcipiēs Bfestū ō muētōe sctē crucis singul⁹ anis solēne celebrari. Ambrosius vo sic ait. Quesiuit helena clauos dñi ⁊ iuenit. Et de vno frena fieri ꝓcepit. ⁊ de alio dyadema itexuit Recte clauꝰ i capite. corona i vnce. ⁊ i mānu habena vt sensus ꝑmineat. fides luceat. ptās regat.

Octuz āt qriacū epm Julian⁹ apostata postmodū iterfecē. ex eo q sctām crucē iuenit. cū vbiqz signū crucis deltruere niteret. Cuz ei ꝑ ꝑsas ꝑget. cepit qriacū inītare ad sacrificia idoloꝝ. Qō cū ille renueret. dexteraz sibi abscidi fecē dicēs. Hac mānu mltas epl'as scripsit. qb⁹ mlt⁹ a deoꝝ sacrificijs reuocauit. Cui dixit qriac⁹. Cū mibi canis insensate pfuisti. q: pusqz i xpm crederē. sepi⁹ ad synagogas iudeoꝝ scribebā epl'as vt null⁹ in xpm crederet. Et ecce nūc scādalū mei corpis abscidisti. Tūc iulian⁹ plūbū fecē liqri ⁊ i os ei⁹ infundi. Deinde lectū ferreū iussit afferri ⁊ i eo qriacū extēdi ⁊ desup carbones salē ⁊ adipē spargi. Sz cū qriac⁹ immobil' pmaneret dixit ei iulian⁹. Si nō vis sacrificare dijs saltē dic te xpianū nō eē. Qui cum execrans recusaret. iussit altā foueā fieri. ⁊ ꝑpētes venenatos ibidē poni. ⁊ qriacū in eandem iactari. sz tū ꝑpētes ꝓtinuo mortui sunt. Jussitqz Julian⁹ qriacum in caldariā oleo feruētissimo plenā mitti. Qui dū se signās sponte intrare vellet rogās dñm vt eū itez in martirii lauacro baptizaret. irat⁹ iulian⁹ iussit pect⁹ eius gladio pforari. Et sic in dño ꝓsummauit martirium. Quāta aūt sit vtus sancte crucis i illo fideli notario ptz. quē qdam mag⁹ decepit. ⁊ ad quēdā locū i quē demōes aduocauerat duxit. ꝑmittēs ei q mlts diuitijs abūdaret. Et ecce vidit quendā magnuz ethyopē supexcelsū thronū sedētē. ⁊ i circuitu ei⁹ alios ethiopes circa eū cū lāceis ⁊ fustib⁹ stātes. Tūc ille magū ꝑdictū interrogauit dicēs. Quis est iste puer. Et ille. Dñe seruus noster ē. Cui demō. Si vis me adorare ⁊ seru⁹ me⁹ eē ⁊ xpm tuū negare faciā te sedere in dextera mea. Ille āt signū crucis mox edidit. ⁊ se xpi saluatoris seruū libere eē exclamauit. Statiqz vt edidit signū crucis ois illa demonū mltitudo euanuit. Ips⁹ Bcū qdā vice tēplū sctē Sophie ꝑdict⁹ notari⁹ cū dño suo itrasset ⁊ an saluatoris imaginez ambo starēt. vidit dñs su⁹ q ꝑdicta imago sup notariū oculos fixos bret. ⁊ ipm attēte respiceret Qō vidēs dict⁹ dñs ⁊ admirās iuuenem exte dextera stare fecē. Viditqz q imago in illā itez ptē oculos voluisset ⁊ sup notariū fixos bret. Rursūqz fecit ipm ire ex pte sinistra. Et ecce itez imago oculos voluit ⁊ notariū vt ꝑius respicere cepit. Tūc adiuratus a dño vt

sibi dicerz qđ apđ deũ meruisſz. ppt qđ sic eũ uma go respicerz. dixit se nulli bom ꝺscũ eẽ. nisi qđ eũ corã diabolo negare noluisset

LXV

De scto Johe aplo añ portã latinã.

Iohannes apostolus zeuãgelista dũ ephesi ꝓdicaret a pcõsule capit. zvt dijs ũmolet iurat. Qui dũ renueret i carcerem mittit. zad domicianũ impatorẽ epla mittit. i q magn⁹ sacrileg⁹ zdoz ꝓceptor. zcrucifixi cultor nominat. Jussu igr domiciani roma deducit. z deducto oẽs capilli ꝑ derisiõe a capite ꝑcidunt. ac añ portã vrb. q latina ꝺr i doluũ feruẽtis olei igne de subt cãdẽte mitti iubetur. Nullũ tñ ibi dolorẽ sensit sz pen⁹ illes⁹ exiuit. In illo igr loco eccia a xpianis fabricat zdies illa tãq dies sui martyrij solẽnizatur Cũ ergo nec sic a ꝓdicatõe xpi cessarz. iussu domiciani i patbmos insulã relegat⁹ ẽ. Nec tũ impatores romãi apl̃os pseqbãt. qz xpm ꝓdicabãt. cũ ipi nullũ deũ respueret. sz qz ipz sine senat⁹ autoritate deificatũ aiebãt. qđ ipi ꝺ nemie fieri phibuerãt. Vñ legit i hystoria ecclĩastica q cũ pylat⁹ qdã vice ad tyberiuz epl̃as ꝺ xpo misisſz. zipe tiberi⁹ ei⁹ fidẽ a romanis recipi assentiret. senat⁹ oĩno resput. ex eo q ñ sui a autoritate de⁹ vocat⁹ fuit. Alia cã est q legit i qdã cronica. ex eo q romanis ꝓpus ñ appuerat. Alia cã ẽ ex eo q oĩm deoz cultũ cui romãi unꝑuebãt euacuabat. Alia cã ẽ ex eo q mõi despectũ ꝓdicabat z romãi auari zãbitiosi erãt. Xpus et ꝫ fieri ñ ꝓmisit. ne ꝫ bũane potẽte ascriberet. Alia cã scõm magistz. iohez beleth. qre ipatores zsenatus xpm z apl̃os pseqbant erat. qz videbat eis de⁹ nimis supb⁹ z iuid⁹. eo q ꝓsortẽ hrẽ non digret. Alia cã ẽ quã ozosi⁹ refert. q senat⁹ indigne tulit q pylat⁹ ad tiberũ z ñ ad senatũ de xpi miraculis lras destinauit. z io ei⁹ ꝓsecratoz inter deos fieri noluit. Vñ irat⁹ tiberius mꝫros de senatoribus occidit. z qsdã exilio dãnauit. Dicit añ ipe⁹ Johes audiẽs filiũ rome detineri. matna ꝓpassione ꝓmota romã ad eũ visitandũ accessit. Sz dũ pergz z ipm in exiliũ relegatũ audisſz indeqz rediret i campania ciuitate vetulana migrauit ad xpm Cui⁹ coꝛp⁹ in qdã specu sepultũ multo tpe tacuit. sz postmodũ a filio suo iacobo revelatũ fuit. Qđ qdẽ mꝫto odore redolẽs. ac miraculis multis refulgẽs. ad ꝓdictã ciuitatẽ cũ multo honore translatũ est.

LXVI

De letanijs.

Letanie in ãno bis fiũt. s. in festo scti marci q ꝺr letania maior. z tribus diebus añ ascẽsiõz dñi. q ꝺr minor. Ꝛr unterꝓtat letania supplicatio vel rogatio. Duma igit letania triplr vocatur Duo letania maior. scdo ꝺr ꝓcessio septiformis. tertio ꝺr cruces nigre. Dicit autẽ letania maior ppt tres causas. s. rõne illi⁹ a quo instituta est. s. a magno gregorio papa Rõne loci in q instituta est. q rome q ẽ dña z caput mõi. ex eo q ibi ẽ coꝛp⁹ pncipis apostoloꝝ z aplica sedes. Rõne cause ꝑ qua instituta est. q ꝑ magno z grauissimo morbo Romani eni cũ in quadragesima ꝺtinẽter virissent. z in pasca coꝛp⁹ dñi recipent. postmodũ comessationibus ludis z luxurie frenalaxabant. Deoqz deus puocat⁹ pestẽ maximã in eos misit quã inguinariam vocãt. id est. a postema siue inflatura in inguine Tã seua aũt illa pestis fuit vt homes in via. i mensa. in ludis. in colloquijs subito morerent. ita q cũ aliqs vt ꝺr sternutabat sepe cuz ipa sternutatõe spũz exalabat. Vnde cũ aliquis aliquẽ sternutantẽ audiebat. statim accurrens. de⁹ te adiuuet acclamabat. Et ab inde vt dicũt adhuc ꝫ ꝓsuetudo fuat. vt cuz aliquẽ sternutãtẽ audim⁹. de⁹ te adiuuet acclamam⁹. Rursus vt fert. Cũ aliqs oscitabat freqnter ꝓtinuo z ꝫbito spũm emittebat. Vñ cũ aliqs se velle oscitare sentiebat continuo signum crucis sibi ipmere festinabat Et ꝫ ꝓsuetudo silr vsqz mõ fuat. Hec autẽ pestis qualitẽ ortũ habuerit i vita scti gregorij repit. Scdo ꝺr ꝓcessio septiformis. ex eo q beatus Gregor⁹ ꝓcessiones qs tũc faciebat ꝑ septem ordines disponebat. Nam

De letaniis

in ꝓmo ordie erat oēs cler⁹ i scdo oēs mona chi ⁊ religiosi. In tertio scī monales. In qr to oēs infantes. In qnto oēs laici. In sexto oēs vidue ⁊ pnētes. In septio oēs pugatī Hz qđ mō ñ possum⁹ ī nūero psonaꝝ. supplem⁹ ī nūero letaniaꝝ. q⁹ septies dici debēt añqz insignia ꝺponāt. Tertio ꝺr crucesi gre. qnā in signū meroris er tāta strage hominū. ⁊ī signū pnie hoīes nigris vestib⁹ induebant. Et forte ꝓpt eāꝺē cām cruces ⁊ altaria saccis cilicinis velabāt. Hoīes etiā fiđles vestes penitēciales ꝺñt assumere. Alia aūt ꝺr letania minor q fit trib⁹ ꝺieb⁹ añ ascēsionē. quā beat⁹ ma mer⁹ epūs viennēsis tpe Leonis impatoris q cepit āno ꝺñi. cccc. lvij. añ instituit⁹ ꝓme instituit. Que ꝺr letania minor rogatōes ⁊ pcessio. Dicit aūt letania minor ad differētiā ꝓme. q⁹ scz instituta ē a minori epō. in minori loco. ⁊ ꝓ minori moꝝbo. Tā aūt istitutōis b⁹ fuit. Tūc ei apō vienā frēqntes ⁊ maxī terremot⁹ fiebāt q domos ⁊ ecclias plūmas subuertebāt. ⁊ nocturnos sonit⁹ ⁊ clamores sepe audiebāt. Tūc et aliꝺ terribile accidit. q⁹ ī ꝺie pasce ignis ꝺ celo cecidit ⁊ regis palatiū ꝓcremauit. Illud insuper mirabili⁹ fiebat. Sic eni ꝺemōes ꝓ coscꝺa ꝺei ꝓmissione olim itrauerūt. sic permissiōe ꝺñi ꝓpter pcta hoīm lupos ⁊ alias feras intrabant. ⁊ nullos verētes non solum ꝓ vias sz ꝓ ciuitatē publice discurrebāt. ⁊ passiz pueros ⁊ senes viros ⁊ femīas deuorabāt. Tūc igr tā doloꝝosi casus qꝺie fierēt. Ꝓꝺicte⁹ epūs triduanū ieiunū indixit. letanias istituit. Et sic ꝓdicta tribulatio ꝓcessit. Quanꝺo statutū ē ab eccīa ⁊ firmatū vt ht letania vniuersalit obseruet. Dicit etiā rogatōes q tūc oīm scꝛoꝝ suffragia iploꝝāt. Et merito tal⁹ observāda bis ꝺ⁹ ꝺieb⁹ ꝓuꝺa ē. ⁊ rogatōib⁹ sanctoꝝ ⁊ ieunijs bis ꝺieb⁹ ꝺ⁹ istitūtū mūltiplicrōne. Ꝺño vt ꝺs bella pacificet. q⁹ ī vere freqntent ꝺcurant. Secꝺo vt teneros adhuc fructus ꝓuꝺo mūltiplicz. Tertio vt mot⁹ carnales q⁹ tpe magꝭ feruēt ī le qlqz magis mortificz. In vere ei sanguis magꝭ feruet. ⁊ illicita motus magis pullulāt. Quarto vt ad receptōnē scī⁹ pūs se qlqz magis habilitet. Tā ꝓpter iuniū hō magis habilitat. ⁊ ꝓ rogatiōes ꝺigniores reddit. Quas alias rōnes assignat mgr Guilhel⁹ alūsiodoren⁹. Ꝺria vt scz xp̄o ascēꝺēte ⁊ ꝺicēte. Petite ⁊ accipietis. ꝓfiđen⁹ petat ecclia. Secꝺo q⁹ eccīa ieiunat ⁊ orat vt parū hēat ꝺ carne ꝓpi⁹ carnis macerationem ⁊ acq̄rat sibi alas ꝓtectiōz. q⁹ oro est ala aīme. q⁹ volat ī celū. vt sic xp̄m ascēꝺēte libe possit assequi. q⁹ ascēꝺit pādemōes añ nos iter ⁊ volauit super pēnas vētoꝝ. Cluis ei q mltū abūꝺat ī carne ⁊ paꝝ ī plūis bñ volare ñ ꝓt. sic patet ī structione. Dicit et pcessio q⁹ tūc eccīa generalē facit pcessiōz. In hac āt pcessiōe crux defert. cāpane pulsant. vexillū portat. draco qꝺā cū ingēti cauda ī qbusꝺā ecclijs baulat ⁊ oīm scꝛoꝝ singulariē patrocinia iploꝝant. Iō āt ibiꝺē crucē deferim⁹ ⁊ cāpanas pulsam⁹ vt demōes ītrui fugiāt. Hā sic rex in suo exercitu bz insignia regalia. s. tubas ⁊ vexilla sic xp̄s rex eterni⁹ ī sua eccīa militāu bz cāpanas ꝓ tubis ⁊ cruces ꝓ vexillis. Et sic aliq⁹ tyrann⁹ valde timeret q⁹ alicui⁹ regis potentis ⁊ sibi inimici tubas in sua terra audiz. ⁊ vexilla videret. sic demones q̄ sunt in isto aere caliginoso vehementer metuūt qñ tubas xp̄i. s. campanas pulsari sentiunt. ⁊ vexilla. i. cruces ꝓspiciūt. Et ista ꝺr esse rō q̄re ecclesia campanas ꝓsuenit pulsare. qñ tempestates ꝓcitari vidit. vt scz demones q̄ hoc facīūt. tubas eterni regis audiāt. ⁊ sic territi fugiāt. et a tēpestatis ꝓcitatione quiescāt. Licz alia rō sit. q⁹ campane tūc fideles admonēt ⁊ puocant. vt p instāte pcio ꝺō inistāt. Aliꝺ etiā vexillū eterni regis ē ipa crux. ꝓm illud. Vexilla regis ꝓdeūt ꝛc. Qꝺ q ꝺē vexillū ꝺmōes valde timet ꝓm qꝺ ꝺic Chrys. Ubicūqz iqt demōes signū ꝺnicū viderint fugiūt. timentes baculū q⁹ plagā acceperūt. Et ꝺ est ratio q̄re in qbusꝺā ecclijs tpe tēpestatis crux ꝺ ecclesia extrahit ⁊ tempestati opponit. vt scz demones vexillū sum⁹ imperatoris videant ⁊ territi fugiant. Ideo igit crux in pcessiōe defertur ⁊ cāpane pulsant. vt demones in ipō aere existentes territi fugiāt. ⁊ a nostra infestatōne desistant. Vexillum autem ibidem defert⁹ ꝓpter repiesentandam victoriaz resurrectiōis

¶ victoriã ascẽsionis xpi. q̃ cũ magꝝ pda celos ascẽdit. ¶ Ñ p aera vexillũ incedẽs est xps in celũ ascẽdẽs. Et sic vexillũ qđ ĩ pcessione ferẽt mĩ'tutudo fidelũ seq̃t sic xpm ascẽdẽtẽ magꝝ sctoꝝ collectio comitat. ¶ Cãt⁹ ãt q̃ ibi fuit significãt cãt⁹ ℞ laudes angeloꝝ q̃ xpo ascẽdenti obuiauerũt. ℞ ipm cũ sua societate vsq; ĩ celũ cũ mĩ'nis laudib⁹ pduxerũt. ¶ In q̃busdã ãt ecclijs ℞ maxie ĩ ecclijs gallicanis ꝓsuetudo hẽt q̃ draco q̃dã cũ lõga cauda ℞ inflata plẽa scz palea vl' aliq̃ tali. duob⁹ diebꝰ ꝑmis añ crucẽ ℞ tertio cũ cauda vacua p⁹ crucẽ ferẽt. p qđ significat q̃ ĩ ꝑmo die añ legẽ. ℞ ĩ scđo sub lege diabol⁹ ĩ ℞ mđo regnauit. ĩ tertio autẽ die. s. grẽ p passionẽ xpi de suo regno expulsus fuit. ¶ Rursus i ipa pcessione oĩm sctoꝝ pię patrocinia postulãt. ℞ ¶ Quare ãt tũc sctos rogam⁹ ples causę sũt supi⁹ assignate. ¶ Sũt ãt ℞ alie causę generales ppt q̃s de⁹ ordinauit. vt sctos oremꝰ. s. ppt nrãm inopiaꝫ sctoꝝ gl'aꝫ. ℞ dei reuerẽtiã. ¶ Ãcti ei vota supplicãtiũ scire pñt. q̃ illo eterno spectãculo ĩtelligũt q̃ntũ vl' illis ꝓfuerit ad gaudiũ vl' nob ad auxiliũ. ¶ Dria ergo rõ est ppt nostrã inopiã. ℞ ℔ vel ppt inopiã quã habem⁹ ĩ merendo. vt vbi nostra nõ sufficiũt merita patrocinent aliena. ¶ Vl' ppt inopiã quã habem⁹ ĩ ꝓtegẽdo. vt q̃ nõ possum⁹ sũmã lucẽ respicere in se. saltẽ in sctis aspicere valeam⁹. ¶ Vl' ppt inopiã quã habem⁹ in amãdo. q̃ plenũ q; ipfect⁹ bõ magꝝ sentit se affici circa vnum sanctũ q; etiã circa deũ. ¶ Scđa rõ est ppt sctoꝝ gl'am. ¶ Vult ei ds vt sanctos tuos ocem⁹ vt dñs p eoꝝ suffragia q̃ petim⁹ impetram⁹ ipos magnificem⁹. ℞ gl'ificãdo collaudem⁹ ¶ Tertia rõ est ppt dei reuerentiã vt pctoꝝ q̃ deũ offendit q̃si nõ audeat ipm in ꝓpria p sona adire. scz amicoꝝ possit patrocinia implorare. In hmõi ãt letanijs eẽt illud ãgelꝰ cũ canticũ freq̃ntãdũ. ¶ Sãcte de⁹. sctẽ fortis. sctẽ ℞ imortal' miserere nob. Refert ei Johes damascen⁹ li. iij. q̃ cũ apud cõstantinopolim ppt q̃ndã tribulatõꝝ letantie fierẽt. q̃dã puer de medio ꝓpli in celũ est raptꝰ ℞ isto cãticum ibidẽ edoctus. Deinde ad ꝓplm rediẽs illud angelicũ canticũ ĩ ꝓspectu ꝓpli decantauit. ℞ mox omnis tribulatio cessauit. In calcedonensi quoq; synodo fuit istud canticum approbatũ. Et ꝓcludit ita damascen⁹. Nos ãt dicim⁹ q̃ p istud canticũ demões recedant. Hui⁹ ergo cantici laus ℞ autoritas ex q̃ttuor colligit. ¶ Primo ex eo q̃ angel⁹ illo edocuit. ¶ Scđo ex eo q̃ ad eꝝ platiõꝝ illa tribulatio ꝓquieuit. ¶ Tertio ex eo q̃ calcedonẽ. synod⁹ illud approbauit. ¶ Quarto ex eo q̃ demones illud timent.

LXVII.

¶ De ascensione dñi

Ascensio domini

quadragesima die a resurrectione festã ẽ. Circa quã ascẽsiõꝝ septẽ pordinẽ ꝓsideranda sũt. ¶ Primo vñ ascẽdit. scđo q̃re nõ statim p⁹ resurrectiõꝝ ascẽdit. ℞ tot dies expectauit. tertio q̃liter ascẽdit. quarto cũ q̃b⁹ ascẽdit. q̃nto q̃ merito ascẽdit. sexto q̃ ascẽdit septimo q̃re ascẽdit. ¶ Circa ꝑmũ notandũ q̃niã de mõte oliueti vsus bethaniam celos ascẽdit. ¶ Qui mons fm aliã trãslatõnem dr mons triũ lumiũ. ¶ Ñ ꝺ nocte exptẽ occidẽtis illuminabat ignẽ tẽpli. q̃ erat ignis magꝰ in altari. ¶ Mane exptẽ oriẽtis ꝑmo excipiebat radios solis añq; illuminaret ciuitatem. ¶ Habebat insup in se copiã olei. q̃ fomentũ lumiꝰ. Et iõ dr monstriũ luminum. ¶ In hũc igit̃ montẽ xps discipulos ire ꝑcepit. ¶ Ñ in ipa die ascensiõis bis apparuit. scz. xl. apli comedẽtib⁹ in cenaculo. ¶ Dẽs q̃dẽ tã apli q̃s alij discipuli. necnõ ℞ mulieres habitabãt in illa ptebierlin que dicebat mello. scz in mõte syon. vbi dauid ꝓstruxerat sibi palatiuꝫ. Et erat ibi illõ cenaculũ gnde stratũ ĩ q̃ dñs ꝑcepit sibi pari pascha. ℞ in illo cenaculo tũc apli habitabãt. Ceteri ãt discipuli ℞ mulieres habitabãt circũquaq; p diuersa hospitia. ¶ Dum igit̃ illo cenaculo comederẽt. dominus eis apparuit. ℞ incredulitatẽ eoꝝ exprobrauit. Et cum comedisset cũ eis ℞ ꝑcepisset vt in montẽ oliueti versus bethaniã irent ibidem eis iterꝝ apparuit. ac indiscrete querẽtibus rñdit. Et eleuatis manib⁹ eis bñdixit. ℞ inde coram eis in celũ ascẽdit. De loco ãt

De ascensione domini

ascēsiōis dic̄ Sulpic⁹ ep̄s hierosolimitan⁹ z hēt in glo. Cū cū ibi postea edificata esset ecc̄ia loc⁹ ille i q̄ steterūt vestigia xp̄i ascēden tis. nūq̄ potuit sterni pauimēto. imo resilie bāt marmora i ora collocātū. Calcati etiaz puluerīs a dño ds dr eē documētū q̄ vestigia impssa cernūt. z eāde adhuc spēz velut p̄ssis vestigiis tra custodit ¶ Circa scōz q̄: resurrexit. sz p. xl. dies expectare voluit. Notādū q̄ ds fec̄ ppter tres rōes. Dño ppt̄ resurrectōis certificatōz. dif ficil⁹ ei erat p̄bare vitatē resurrectōis q̄z pas siōis. q̄ a p̄ma die vsq̄ ad tēā ve poterat pba ri passio. sz ad veā resurrectōz p̄bādaz p̄les dies req̄rebant. Et io maī⁹ tps req̄rebat int̄ resurrectōz z ascēsiōz q̄z int̄ passiōz z resurre ctionē. De ds sic dr leo papa in ser. d ascēsiōe Quadra genari⁹ hodie diez replet⁹ ē nūer⁹ sacratissima ordinatōe dispositi⁹ z ad vtilita tē nrē erudītōis ipēsus. vt dū a dño in ds spa cio mora p̄tie corpal' extēdit. fides resurre ctiōis documētis necessarius muniret. Mora tias a gim⁹ diuīe dispēsatōi. z sctōz patz ne cessarie tardiuit. Dubitatū ē ab ill'. ne dubi taret a nob. Ecdo ppt̄ ap̄l'oz p̄solatōez. q̄z ei p̄solatōes diuīe supabūdāt tribulatōibus z tps passiōis fuit tps tribulatōis ap̄l'oz. io plēs debuerūt eē dies isti q̄z illi. Tertio ppt̄ mysticā sīficatōz. vt p hoc daret intelligi q̄ p̄solatōes diuīe p̄pant ad tribulatōes sicut ān⁹ ad diē. dies ad horā. hora ad momētuz. Ro ei p̄pent sic ān⁹ ad diē. ptz p illd q̄d legit Isa. lxj. Predicare annū placabilē dño z di em vltiōis do nrō. Ecce p̄o die tribulatōis reddit annū p̄solatōis. Q̄z ät p̄pent sic dies ad horā ptz p ds q̄ dño. xl. horis mortu⁹ iacu it. q̄d fuit tribulatōis. z p. xl. dies surgens di scipul' apparuit. q̄d fuit p̄solatōis. Vñ glo. Quadra gīta horis mortu⁹ fuerat. ppt̄ hoc xl. dieb⁹ se viuere p̄firmabat. Q̄z vo p̄pent sic hora ad momētum insinuat Isa. lxj. In momēto in dignatiōis mee absc̄odi faciē meaz ꝛc. ¶ Circa tertiū notādū q̄ ascēdit pri mo potent. q̄ ppriis viribꝫ. Isa. lxiij. Quis est iste q̄ veit d edom ꝛc. gloriōs in mlitudine virtutis sue. Itē Job. Nemo ascēdit i celū sz ppria virtute. nisi q̄ descēdit d celo filiꝰ hoīs q̄ est i celo. Licz ei q̄ q̄dā globo nub ascēde rit. hoc tñ no fec̄ q̄ nubis misterio ōdigerz. sz vt p hoc oñdet q̄ oīs creata pata ē obseq̄ cre atori suo. Ipe ei potēta diuīitatis sue ascen dit. Et i hoc notat dña p̄m q̄d dr i hist̄o. sco. xp̄i ad enoch z heliā. Illā enoch trāslatus ē. Helias subuect⁹ ē. sz ihs p̄pria virtute ascen dit. Ipsum p̄m greg. p comū generat⁹ z gene rās. Scds generat⁹ sz nō generās. Tertius nec generat⁹ nec generās. Scdo ascēdit pa tent. q̄ videntib⁹ discipul'. Vñ dr. Videntibus illi eleuat⁹ ē. Itē Joh. xvj. Vado ad eū q̄ mi sit me. z nēo er vob ut. me q̄ vadis. Glo. Ita palā vt nēo iterroget q̄d visu cognitū fieret cer nat. Io ei ill' videntib⁹ ascēde voluit. vt ipi te stes ascēsiōis existerēt. z naturā humanā in celū ferri gauderēt. z ipsum seq̄ desiderarent Tertio letāter. q̄ tubilantib⁹ angelis Vñ. ps. Ascēdit ds in tubilatōne. Aug⁹. Ascēdente xp̄o pauet oē celuz. astra mirant. plaudent agmina. tube sonant. z letis se admiscēt blā da modulamina chorus. Quarto velocitez psal. Exultauit vt gigas ad currendū viam Valde ei velociē ascēdit q̄n tātū spaciū q̄ in momēto p̄currit Refert ei rabi moyses ma xim⁹ phs. q̄ q̄libet circul⁹ siue q̄libet celum cuiuslibz planete hz i spissitu die viā q̄ngēto: rū ānoz. i. spaciū tātū q̄ntum possz aliq̄s ire via plana i q̄ngēt⁹ ānis. Et distātia int̄ ce lum z celū est silr vt dicit via q̄ngētoz ānoz Et io cū sint septē celi. erit p̄m ipm a cētro tre vsq̄ ad p̄cauū celi saturni. q̄d est celū septi mū via septē miliū annoz z septīgētoz ānoz rum. i. tātū spaciū q̄ntū de via plana aliquis iret in. vij. milib⁹. dcc. ānis si tantū viuerz. ita q̄ q̄libet ann⁹ p̄ponat ex. cccl̄xv. diebus z ut er cuiuslibet diei sit. xl. miliarū. z q̄libet milia re sit duoz miliū passuū siue cubitoz. Hec rabi moyses. Vtrz aūt hoc verz sit deus scit. Hāc ei mēsuratōz ille nouit q̄ oīa fec̄ in nūero pōdere z mēsura Iste igr fuit magn⁹ saltus quē fecit xp̄s de terra. s. in celū. Et d hoc saltu z quibusdā aliis saltib⁹ xp̄i sic dr Ambros⁹ Saltu q̄dam xp̄s venit in hunc mundum. apud p̄em erat. z in virginem venit. z ex vir

De ascensione domini

gie ꝓsepe trāsiliꝛt. descēdit i tozdanē. ascēdit i cruce. descēdit i tumulū. surrexit e tumulo. z sedet a dexterā patris ℣ Circa q̄rtum cū q̄bus scz ascēdit. notādū q̄ ascēdit cū magna ꝓda hoīm z magꝫ mltitudie angloꝝ Q̄z ei cū ꝓda hoīm ascēdit. ꝑz ꝓ illō qđ dr in psal. Ascēdisti i altū cepisti captiuitatem ꝛc. Q̄z āt ascēderit cū mltitudie angloꝝ ꝑz ꝓ illas interrogatōes q̄s xp̄o ascēdēte miozes angeli fecerit maiozibus. vt hēt Isa. lxiij. Quis ē iste q̄ venit ḋ edō tin. ve. ḋ bozra. Ubi dr glo. q̄ q̄dā āgeli ñ plene cogn̄ scētes misteriū icarnatōis. passiōis z resurrectiōis. vidētes ascēdere ad celos dñm cū mltitudie angelorū et scōꝝ hoīm. ꝓpria ỽtute. ipm icarnationis z passiōis mysteriū admirāt z angel' comitāt. ꝯb⁹ dñm dicūt. Quis ē iste q̄ venit. ꝛc. Et i psal. Quis ē iste rex glie. Dyonisi⁹ āt in li. āgelice hierarchie. ca. ꝑmo. vij. insinuare videt q̄ dñs xp̄s ascēderz tres qōnes ab angelis facte fūt. Prima fecerī maiozes angli a dñuces sibi ipsis. Secdaz fecerūt maiozes xp̄o ascēdēti. Tertiā fecerūt miozes maiozib⁹ Querūt ingrūt se maiozes dicētes. Quis ē iste q̄ venit ḋ edom tin. ve. ꝛc. Edom sanguinea iterptat. bozra munda. q̄ dicāt. Quis ē iste q̄ venit ḋ mōdo sanguineo p pctm. z mundo p malicia. q̄ deū. vl q̄ venit ḋ mōdo sanḡneo z iferno mundo. Rñdit dñs. Ego q̄ loq̄r iusticiā. ꝛc. Dyonisi⁹ ponit talē lrāz. Ego ei dic disputo iusticiā z iudiciū salutaris. In redēptōe humani generis fuit iusticia. inq̄ntū scz factoꝛ creaturā suā a dño alieno reduxit z fuit iudiciū inq̄ntū diabolū inuasoꝝ alieni iuris ab eo quē possidebat hoīem. potēter eiecit. Ꝛz ꝑm hāc Dyonisi⁹ q̄stionē hz. Cū ipi superiozes āgeli sint ḋo ꝓximi z imediate a domino illuiēnt. q̄re ab iuicē q̄rūt. q̄ ab iuicez discere cupiētel. Ꝛz sic ipe soluit z ꝓmētatoꝛ exponit. i eo q̄ interrogāt significāt se sciam appetere. i eo āt q̄ ꝑmo int se ꝓferūt. demonstrant q̄ diuinā in se ꝓcessionē nō audēt ꝓuenire Vl pud se ergo ꝑmo interrogare deliberant ne forte illuminatōem q̄ ipis a deo fit nimis festina interrogatōe ꝓuenīat. Hec igr q̄stio nō est doctrine inq̄sitio. sz ignoraīe ꝓfessio.

Secda q̄stio ē quā fecerunt ipi supmi angeli ad xp̄m dicētes Quare ergo rubrū est indumētum tuū. z vestimētū tuū sic calcātium i torculari. Dñs ḋ habuisse indumētū. i. corpus suū rubrz. i. sanḡne cruēatū. ex eo q̄ duz ascēderet in corpe suo cicatrices bēbat. Dolluit ei cicatrices in corpe suo ꝓpriare ꝑm qđ dicit Beda q̄nqz de causis. Fuit ei sic. Cicatrices dñs ꝓpriare. z in iudicio seruatur⁹ est. vt fidē resurrectōis astruat. vt ꝓ hominib⁹ supplicando eas patri repūtet. vt boni q̄z misericordiā sūt redēpti videāt vt reprobi q̄z iuste sint damnati recognoscāt vt ꝓpetue victorie sue certū truꝑhū deferat. Huic ergo q̄stiōi dñs sic rñdet. Torcular calcaui sol⁹ z ḋ gē. nō est vir mecū. Et ꝑ vocari torcular cruꝛ in q̄ tanqz in ꝓlo sic ꝓssus est vt etiā sanguis effunderet. vel torcular vocat diabolus. qui humanū genus sic fumib⁹ pctoꝝ inuoluit z strinxit. vt q̄cqđ in eis spūale erat exprimeret z solū vinacia remanerēt. Ꝛz noster bellator torcular calcauit. vincula pctoꝝ diruꝑit z in celū ascendēs postmodū tabernā celi aꝑuit z vinū sanctus spūs effudit Tertia q̄stio est quā fecerūt miozes angeli maiozib⁹ dicētes. Quis est iste rex glie. Quib⁹ illi respōderūt dñs ỽtutū ipe est rex glie. De hac angeloꝝ q̄stione z aliozꝝ ꝓuenīēti rūsiōe sic dr Augu. Sanctificat diuio comitatu imēsus aer. z ois illa voluās p aera demonū turba xp̄o ascendēte trāsfugit. Cui accurētes angeli quis ēet sciscitant dicētes. Quis est iste rex glie. Quibus alij rñdentes dixerūt. Hic est ille valde cādidus z roseꝰ. Ꝛz est ille q̄ nō habuit speciē neq̄z decorē. Infirm⁹ in ligno. fortis in spolio. Vilis in corpusculo. armat⁹ in ꝓlio. Fedus in morte. pulcer in resurrectōe. Cādid⁹ ex ỽgine. rubicūd⁹ i cruce. fuscus i opꝛobrio clarus in celo. ¶ Circa q̄ntum. q̄ scz merito ascendit. notandū q̄ triplici merito ascendit de quo sic dicit Hiero. Propter veritatem. q̄ illa q̄ p ꝓphetas promiserat adimplesti z māsuetudinē. q̄ sic ouis. p vita ꝓpli imolati z iusticiam. q̄ non ptāte sz iusticia eripuisti homines. z deducet te mirabiliē dexterā tua potentia siue ỽtus deducet te. hoc est in celū

De ascensione domini

Circa sextū q̄. s. ascēdit notāt̄ q̄ sup oēs celos ascēdit. ꝑm qđ dr Eph. iiij. Qui descēdit ipe ē. et q̄ ascēdit sup oēs celos vt adiplerz oia. Sup oēs celos dr. q̄ ples sūt celi sup qs ipe ascēdit. Est ei celū materiale. rōnale. itellectuale et supsubale. Celū materiale mltiplex ē. s. celū aereū. ethereū. olimpū. igneuz sidereū. cristallinū. et empireū. Celū ār rōnale ē hō iust⁹. q̄ dr celū rōe inhitatōis dne. q̄ sic celū est sedes et hitatio dei ꝑm qđ dr isa. lxvj. Celū mihi sedes ē. Hic aīa iusti. ꝑ qđ dr in li. Sapie. Alia iusti sedes ē sapie. Rōe uersatois sctē. q̄ scti p uersatōz et desideriū spūāt i celo. Hic dicebat apls. Nrā cō uersatio i celis ē. Rōe opatōis ꝓnue. q̄ sic celū ꝓnue mouet. sic et scti p bona opa ꝓnue mouēt. Celū itellectuale ē angel⁹. Angeli enī dicūt celū. q̄ istar celi sūt altissimi rōe dignitatis et excellēte. Be q̄z dignitate et excellētia dic Hyomisi⁹ in li. ō diui. no. c. iij. Diuīe mētes sūt sup reliq̄ erīta. et vnūt sup reliq̄ viuēta. et intelligūt et cognoscūt sup sensū et rōem. et pl⁹ q̄z oia erīta pulcz et bonū desiderāt et eo ptcipāt. Secdo sūt pulcerrimi rōe nate et glie. Be q̄z pulcritudine dr Hyom⁹. eod⁹ li. Angel⁹ ē manifestatio occultu luis speciē pulz clarissimū incōtaminatū. incōmūnatū. imaculatū. suscipiēs. si fas ē dicere pulcritudinē bonifōrmis deiformitatis. Tertio sūt formosissimi rōe vtutis et potētie. Be q̄z fortitudine dr Dam. ascen⁹ li. ij. c. iij. Fortes sūt et pati ad dei volūtatis expletiōez. et vbiq̄z ꝓfestim iue nīūt vbicūq̄z diuin⁹ iusserit nutꝰ. Celū ei hz altitudinē. pulcritudinē. fortitudinē. Be dui ob⁹ ꝑmis Eccl. xlvj. Altitudis firmamētū ꝛc. Be terto Job. xxxvj. Tu forsitā cū illo fabricat⁹ es ꝛc. Celū ār supsubale ē eqlitas diuine excellēte. Be q̄ rps veit. et vsq̄z ad illud postmodū ascēdit. de q̄ dr i ps. A sūmo celo egressio ei⁹. et occ. e. v. ad sū. ei⁹. Sup oēs igit̄ bos celos vsq̄z ad ipm celū supsubale xp̄us ascēdit. Hz ei ascēderit sup oēs celos materiales hēt ꝑ illd qđ dr i ps. Eleuata ē magnificē. tu. sup cel. dns. Sup oēs ei celos materiales vsq̄z in celū empireū ascēdit. nō sic helias q̄n curru igneo ascēdit vsq̄z ad sublunarez regionē nec eā trāscēdit sz in padisū terrestrē trāslat⁹ est q̄ adeo eminet vt ptingat ad sublunarē regionē nec eā trāscēdit. In hoc ergo celo empireo xp̄s residet et spēal⁹ et ꝑpria ei⁹ māsio et angelo⁹ et alio⁹ sanctoz. Et ꝓgruit ꝓuenit hec hitatio habitatorib⁹. Illud enī celū ceteros celos excellit dignitate. ꝓtate. situ et ambitu. et iō est ꝓuenies habitatio xp̄i q̄ oēs celos rōnales et itellectuales trāscēdit dignitate. eternitate. situ īmutabilitatis et ābitu ptātis. Sili⁹ ē ꝓgrua habitatio sctoz. Illud ei celū est vniforme. īmobile lumīositatis ꝑfecte et capacitatis īmēse. Et recte ꝓgruit angelis et sctis q̄ fuerūt vniformes i opatōe. immobiles i dilectōe. luminosi i fide siue cogitatione. capaces i spūsscti receptōe. Hz ār super oēs celos rōnales. i. oēs sctos ascēderit. ꝑz ꝑ illd qđ dr Can. ij. Ecce iste venit saliēs i mōtib⁹ trāl. col. Et vocāt montes angeli. colles vo viri scti. Hz vo sup oēs celos itellectuales. i. angelos ascēderit. patz ꝑ illd qđ dr in psal. Qui ponis nūbē ascēsum tuū q̄ am. sup pē. ventoz. Itē ascēdit sup cherubin et volauit sup pēnas vētoz. Hz aūt vsq̄z ad celuz supsubstātiale. i. dei eqlitatē ascēderit. ptz ꝑ illud qđ dr Bar. vlē. Et dns qdē Ihs postq̄m locut⁹ est eis assumpt⁹ est in celū et sedet a dextris dei. Dextera ei dei est eqlitas dei. Dixit dns dño meo singulariter a dño et dictū et datum est sedere a dextris glie ipi⁹ vt pote i gloria coequali in essentia. supsubstātiali. ꝑ regnatione. ꝓsimili. maiestate nō dispari. eternitate nō posteriori. Vel potest dici q̄ xp̄s in ascēsione sublimis fuit q̄druplici sublimitate. s. locali. remuneratōe ꝑmij. cognitionali et vtuali. Be ꝑmo Eph. iiij. Qui descēdit ipe est. et q̄ ascēdit sup oēs celos. Be secdo Phil. ij. Factꝰ obediēs ꝛc. Vbi dr Aug⁹. Humilitas claritatis est meritū. claritas humilitatis ē premiū. Be terno ps. Ascēdit super cherubin. i. sup oēm scīe plenitudinē. Be q̄rto ptz. q̄ ascēdit etiā sup seraphin. Eph. iij. Scire etiā supemīnentē charitatē christi.

Circa septimū quare scz ascendit. Notāndum q̄ ascensionis sue nouez sūt fructꝰ siue vtilitates. Prima vtilitas est consecutio

amoris diuini. Johis.xvi. Nisi ego abiero paracl9 nõ veniet. Ubi ôt aug. Si carnaliter mihi adheserimus capaces spũs nõ erimus Scõa est maior cogitio dei. Joh.xiiij. Si diligeretis me gauderetis vtiq; q2 vado ad patrem Ubi ôt Aug9. Jõ subtrabo formã istã vt in q3 patrem maior me ẽ. vt deũ spũaliter videre possitis

Certa ẽ meritũ fides. De hac sic ôt Leo in ser. de ascẽsiõe. Tũc ad eqlẽ pfectũ erudimur fides gressu mẽtis cepit accedẽ. & pfectatiõe corpee in xpo subeim q3 prẽmior est nõ egere. Quã gẽ ei ib vigor ẽ mẽtui incũctant credere q3 corpeo nõ videt intuitu. & ibi figere desiderium q3 neq3 as inferre aspectũ. Aug9. li. pfes. Exultauit vt gigas ad currẽdã viã suã Nõ ei tardauit sz cucurrit clamãs. dictis. factis. morte. vita. descẽsu. ascẽsu. Clamãs vt redeam9 ad eũ & discessit ab oculis vt redeamus ad cor & inueniam9 eũ. Quarta ẽ nrã securitas Jõ ei ascẽdit vt noster aduocat9 sit apũd patrẽ. Valde ei secuti ẽ possum9 qñ talez aduocatũ apũd prẽm nos hr̃e cõsideram9. i. Jo. ij. Aduocatũ habem9 apũd prẽm ihm xpm iustũ & ipe ẽ ppciatio p pctis nris. De hac securitate dic Aug9. Secuz accessuz habes obõ apũd deũ. vbi mat añ filiũ & filiũ añ prẽz. mat ondit filio pect9 & vbera. filius ondit pri lat9 & vulnera Nulla g3 potuit eẽ repulsa vbi tot sũt caritatis insignia. Quita ẽ nrã dignitas. Maria q3 dẽ nrã dignitas est qñ nata nra vsqz ad dexterã ôi exaltata ẽ. Ñ & agli hãc dignitatẽ ir boib9 cõsiderãtes deinceps phibuerũt se adorari ab boib9. sic ôr Apoc.xix. Te cadi mãt añ pedes ei9 vt adorarem eũ & dixit mihi. Vide ne feceris cõserui tui sui & fratrũ tuorũ. Ubi dic glo. In veteri lege ñ phibuit se adorari. sz post ascẽsionẽ vides sup se exaltari boiem timuit adorari. Leo papa in sermone d ascẽsiõe. Hodie nata nrẽ bñanitatis vltra cũctaz altitudinẽ ptãũ ad dei pũs est pducta cõsessũ vt mirabilior fieret grã dei cũ remotis a cõspectu boim q3 meruto reuerẽtia sui sentiebãt indicere. fides non diffideret spes nõ fluctuaret. charitas non teperet.

Sexta ẽ spei nrẽ soliditas. Heb.vi. Habẽtes ergo pfugiũ q3 penetrauit celos. Ihm filiũ dei teneam9 spei nrẽ pfessiõem Ite Heb.vi. Qui pfugim9 ad tenẽdam propositã spem. quã sic anchorã hẽm9 aie tutaz ac firmã & incedentẽ vsqz ad interiora velaminis. vbi pcursor pro nobis introiuit Jesus. De hac ut̃z Leo. Xpi ascẽsio nrã est prouectio. & q3 pcessit glia capitis. eo spes tẽdit & corpus. Septima est vie ostẽsio. Quib. ascẽdit padens iter añ eos Aug9. Via tibi factus ẽ ipe saluator. surge & ãbula habes q3. noli pigrescere. Octaua ianue celestis aperto. Sicut enim pmus adã aperuit ianuas infernj. sic secũdus padisi. Ubi eccia cãtat Tu deiecto mortis aculeo &c. Nona loca preparato. Joh.xiiij. Vado parare vobis locum Aug9. Hñe para q3 paras. nos ei tibi pas & te nobis pas. q3 locũ pas & tibi in nobis et in te nobis.

LXVIII

De spiritu sancto

Spiritus sanct9 hodierna die vt sacra actuũ testat̃ hystoria in apl̃os in linguis igneis missus est Circa cui9 missionẽ siue aduentũ octo cõsiderãda sunt. Primo a q3 missus ẽ. secõdo qt modis mitti siue missus ẽ. tertio q3 tpe missus ẽ. qrto q3tiẽs missus ẽ. qnto q3liter missus est. sexto in q3 missus ẽ. septimo ppt q3 missus ẽ. octauo p q3 missus ẽ. Circa pmũ scz a q3 missus ẽ. Notandũ q3pm spũm pater mittit & filius mittit. & ipe spũs sanct9 seipm dedit & mittit. De pmo Joh.xiiij. Paraclus aũt spũs sanctus quẽ mittet pat in noĩe meo &c. De secõdo Joh.xvi. Si ãt abiero mittã eũ ad vos Missio ei in istis inferioribus bz cõparatiõez ad suũ mittentẽ sub triplici habitudine. s. vt ad dãtẽ esse. & sic mittit a patre. vt ad dantem virtutẽ. & sic mittit a culo a pectore. vt ad dantem iurisditionẽ siue auctoritatẽ. & sic mittit nunci9 a pceptore Secõm hũc triplicem modum missio pot̃ puenire spũsancto. Mittit ei a patre & filio tãq3 ab eis bñs esse & virtutez & auctoritatẽ in opando. Mittit mi9 & ipse spũs sanct9 seipm dedit & misit. q3 videt insinuari. Joh.xvi. cũ dr. Cũ ãt venerit ille spũs

ỹitatis ꝛc. ¶ Hã sic dr Leo papa i ſ. ō pentbe. ¶ Hã trinitas incōmutabilis deitas vna est in ſuba indiuisa i ope. ꝓsors i volūtate. par i oi potētia. eq̄lis i glia. ¶ Diuisit ãt sibi op⁹ nr̃ redēptōis miscōia ẽtitatis. vt pat̃ ppiaret. filiꝰ ppiaret. spūsctūs ignir̃et. ¶ Qz ei spūssã et⁹ ds ẽ. iō recte dr seipm dare. ¶ Hoc ãtq; spūs sctūs ds sit oñt ¶ Amb. i li. de spūsco sic dicēs. Ex q̄ttuor ist̃is mãifeste diuitatis ei⁹ glia cō; pbat ¶ Qe⁹ ei ee cognoscit. aut qz sine pcio est aut qz pcia ꝓdonat. aut qz creata ñ ẽ. sed cre ator ẽ. aut qz ñ adorat. ſz adorat. Et in ℞ oñ dit q̄ libt̃ trinitas se totalit̃ nobis exhibuit. ¶ Pat̃ ei oia q̄ dūt nob exhibuit. qz sicut dicit Aug. misit nob filiū suū in pcīū nr̃e redēpti onis. spūmscūm i pūlegiū nr̃e adoptōis et seipm totū reseruat in hereditatē adoptionis. Silr filiꝰ se totalit̃ nobis exhibuit. quia sicut dr Ber̃n. ipe pastor ipe pascua. ipe redēptio ¶ Dedit ei nobis aiam i pcīū. sanḡnē in potū. z carnē in cibū. z deitatē in pmiū. Silr z spi; ritusscūs totalit̃ oia sua dona nob exhibu; it z exhibz. qz sic dr. j. Co. xij. ¶ Alij p spūmscūz dat̃ ꝑmo sapie. alij ꝑmo scie. ꝑm eūdē spūm alteri fides i eoḋ spū. Leo papa. ¶ Spūsscūs inspirator est fidei. doctor scie. fons dilectōis sigculū castitatis z tot⁹ cā salutis. ℞

¶ Circa scdm q̄t. s. modis mittit̃ siue miss⁹ ẽ Notāḋ q̄ spūsscūs duob⁹ modis mittit̃. s. vi sibiliter z inuisibiliter. Inuisibiliter cū mēt⁹ scis illabit̃. Visibiliter cū i aliq̄ signo visibili demō strat̃ ¶ De missione inuisibili dr Joh. iij. Spūs vbi vult spirat z vocē ei⁹ audis. ſz nescis vñ veniat aut q̄ vadat. ¶ Nec mir qz sic dr Ber̃n. de vbo inuisibili. ¶ Per oculos nō intrauit. qa nō est colorat̃. ſz neq; p aures. qz nō sonuit ſz neq; p nares. qz aerī nō miscet̃ ſz mentī. nec inficit aerē ſz fecit. neq; vo p fauces. qz ñ est mansum vl̃ haustū. nec p tactū corpis. qz il; lud palpabile ñ est. ¶ Queris igit̃ cū ita sint in uestigabiles vie ei⁹ vñ adesse nouerim. ¶ Hẽ; pe ex motu cordis intelleri pñtiam ei⁹ z ex fu ga vicioz aduerti potentiam vtutis ei⁹. z ex discussione siue redargutiõe occultoz meo; rum admirat⁹ sū pfunditatē sapie eius. z ex ñtula cūq; emẽdatõe moz meoz exptꝰ suꝫ bonitatē māsuetudīs ei⁹. z ex reformatiõe z renouatõe spūs mẽtis mee ꝑcepi vtcūq; spe cie decoris ei⁹ z ex ꝓfuitu boz oim sil̃ expaui mitudinẽ magtudinis ei⁹. ¶ Hec Bernar.

¶ Diuisio ãt visibil̃ est cū i aliq̄ signo visibi li oñdit̃. Et notāḋ q̄ in q̄ntuplici spē visibi; li spūsctūs mōstrat⁹ est ¶ Primo in specie co lumbe sup xp̃m baptizatū. Luc. iij. Descen; dit spūsctūs corpali spē. sicut colūba i ipm. Secḋo in specie nubis lucide sup xp̃m trāsfi guratū. ¶ Dat̃h. xvij. Adhuc eo loq̄nte. ecce nubes lucida obūbrauit eos. Ubi sicḋ glo sa. Sic baptizato dño. sic z glificato myste; riū sancte trinitatis oñdit̃. spūsctūs ibi in co lūba. h̃ in nube lucida. Tertio in spē flatus. ¶ Joh. xx. Insufflauit z dixit eis. Accipite spi ritūsanctū ꝛc. Quarto in spē ignis. Quito i spē lingue. Et i hac duplici spē apparuit bo dierna die. ¶ Jō ãt in hac q̄ntuplici spē reruꝫ mōstrat⁹ est. vt deī intelligi q̄ bar reꝝ ꝓprie tates opat̃ in cordib⁹ q̄b⁹ illabit̃. Secḋo mon strat⁹ est i spē colūbe. Colūba gemitū. p cātu hz. felle caret. in foraminib⁹ petre manet. Sic spūssanct⁹ illos quos replet facit p suis pec; catis gemere. ¶ Isa. lix. Rugiem⁹ q̄si vrsi oēs z quasi colūbe meditātes gemem⁹. Ro. viij ¶ Ipe spūs postulat p nobis gemitib⁹ inenar rabilib⁹. i. nos postulantes z gementes facit Tercio sine felle amaritudinis esse. Sap. xij. O q̄z bonus z suauis est dñe spūs tu⁹ i no: bis ¶ Item eoḋ. viij. vocat̃ suauis. benign⁹. hũa nus. ex eo q̄ suaues benignos z humanos faciat. Suaues in ꝑmone. benignos i corde z humanos in ope. Tertio in petre foramī nib⁹. i. in xp̃i vulneribꝰ habitare. Cantico. ij. Surge amica mea spōsa mea. z veni colũ; ba mea. ¶ Glo. Fouens mibi pullos meos i; fusione spūssancti. in foraminib⁹ petre. Glo sa. i. in xp̃i vulneribꝰ. ¶ Treñ. vlt̃. Spūs oris nostri xp̃s dñs captus est in peccatis nr̃is. cui dixim⁹ in vmbra tua viuem⁹ in gētib⁹ quasi dicat. Spūssanctus q̄ est oris nri. qō os nostrum est xp̃s dominꝰ. qz est os nostr; z caro nostra facit nos dicere xp̃o. In vm; bra tua. i. in passione tua in q̄ xp̃us fuit tene; brosus z despectus viuem⁹ p tugem memo

riã. Scdo mõstrat9 ẽ in spẽ nubis. Nubes a terra eleuat. refrigeriũ pstat. 7 pluuiã generat. Sic spũs scũs qs replet. a tra eleuat p ꝛeptũ trenoꝝ Ezech. viij. Eleuauit me spiritꝰ int celũ 7 trã ꝛc. Itẽ Ezech. j. Quocũqz ibat spũs illuc eũte spũ 7 rote pũ eleuabant' sequẽtes eum. spũs enĩ vite erat in rotis. Itẽ Greg. Gustato spũ deliput oĩs caro. Scdo refrigeriũ pstat ꝛncẽtiua vicioꝝ. Vñ 7 marie dictũ est. Spũs scũs supueniet i te 7 vt9 altissimi obũbrabit. i. te ab oĩ estu vicioꝝ refrigerabit. Vñ 7 spũs scꝰ vocat' aq̃ q̃ bz vim regenerariuã. Joh. vij. Flumia d̃ vẽtre ei9 fluent aq̃ viue. Hoc aũt dixit de spũ scto quem erãt recepturi credẽtes i eũ. Tertio generat pluuiã lacrimaꝝ. ps. Flauit spũs ei9 7 fluẽt aq̃. s. lacrimaꝝ. Tertio mõstrat9 est i specie flat9. Flat9 ẽ mobil'. calid9. lenis 7 ad respirandũ necessari9. Sic spũs scũs mobilis. i. velox ẽ ad se diffundẽdũ. oĩb9 ei mobilibus mobilior ẽ. Hilo. sup illũ. Fact9 ẽ repẽte d̃ celo son9 ꝛc. Resicut tarda molimia scũs spũs gratia. Scdo calid9 ẽ ad inflãmãduz. Luce. xij. Ignẽ veni mittere in terrã 7 qd volo nisi vt ardeat. Vñ 7 austro vẽto calido ꝛpat. Cãtic. iij. Surge aq̃lo 7 veni auster perfla ꝛc. Tertio lenis est ad demulcendũ. Vñ et ad ei9 lenitatẽ insinuãdã vocat' noĩe vnctiõis. j. Jo. ij. Unctio ei9 docet vos d̃ oĩb9. Nomie rotis. Vñ cãtat eccia. Et sui rotis ũtima aspiõe fecũdet ꝛc. Noie aure tenuis. iij. Re. xix Et p9 ignẽ sibil9 aure tenuis. 7 ibi dominus Quarto necessari9 est ad respirãdũ. Adeo q̃pe flat9 necessariꝰ est q̃ si ad horã subtraberet bõ ꝛtinuo moreret. Sic 7 d̃ spũ scto itelligendũ est. ps. Auferes spũz eo. 7 defi. 7 i pulue. suũ reuer. Emitte spũm tuũ ꝛc. Joh. vj. Spũs ẽ q̃ viuificat. Quarto mõstrat9 ẽ in spẽ ignis. Quinto i spẽ lingue. Quare ãt i hac die duplici spẽ appuit dicet infra.

C Circa tertiũ. s. q̃tpe missus ẽ. Notãdũ q̃ missus ẽ in q̃ñq̃gesimo die a pasca Joãũt i die q̃ñq̃gesimo missus ẽ. vt dẽt itelligi. q̃nia a spũ scto est legis pfectio. etna remuneratio. 7 pctoꝝ remissio. Legis pfectio q̃nia m̃ glosam. a die agni imolati q̃ñq̃gesimo die data est lex in igne. In nouo etiã testamẽto q̃ñq̃gesimo die a pasca xpi descẽdit spũs scꝰ in igne. Lex i mõte synai. spũs in mõte syon. Lex i sublimis mõtis loco. spũs dat' in cenaculo. Vñ p Ih̃m insinuat' q̃ ipe spiritus scꝰ ẽ pfectio tot9 legis. q̃ plenitudo legẽ dilecto. Scdo etna remuneratio Vñ glo. Sic. xl. dies qb9 p9 resurrectoꝝ xp̃s cum discipul' ꝛuersat9 ẽ. pmẽ ecclia ꝛ designãt. ita q̃nq̃agesim9 dies q̃ spũs scũs dat denariũ etne remuneratois exp̃mit. Tertio pctoꝝ remissio. Vñ glo. ibid. Jo in q̃ñq̃gesimo. q̃ indulgẽa fiebat i iubilo. 7 p spũm scm pcca remittunt' Et seq̃t in glo. In spũali iubileo rei mortis soluũt'. debita dimittũt'. exules in patriã reuocant'. hereditas amissa reddit' serui. i. boĩes pctõ venũdati a iugo ꝓtinus liberant'. Ducusq̃z glo. Rei mortis soluuntur 7 liberant'. Vñ Ro. viij. Lex spũs vite i xpo liberauit me a lege peccati 7 mortis. Debita pctoꝝ dimittunt'. q̃ charitas opit multitudinẽ pctoꝝ. Exules i patriã reuocãt'. ps. Spũs tu9 bon9 deducet me in terrã rectam Hereditas amissa reddit'. Ro. viij. Ipe spiritus testimoniũ reddit spũi nrõ q̃ sum9 filij dei. Si ãt filij 7 heredes. Seruia pctõ liberant'. ij. Co. iij. Ubi spũs dñi ibi libertas.

B Circa q̃rtũ. s. q̃tiẽs a pũs missus est Sciendũ est p̃m glo. trib9 vicib9 eis dat9 est. scz añ passiõz. p9 resurrectoꝝ. 7 p9 ascẽsionez Primo ad faciẽdũ miracla. Scdo ad relaxandũ pctã. Tertio ad ꝓfirmandum corda

Primo q̃ eos ad p̃dicandũ misit. 7 sup oĩa demonia. 7 vt languoꝛes curarẽt eis potestatẽ dedit. Hec ei miracla p spũm scm fiũt. p̃m q̃ d̃ Mat. xij. Si ãt i spiritu dei ejcio demonia ꝛc. Nõ tñ ꝓñs ẽ vt q̃cũqz habz spũm scũm faciat miracla. q̃nia sic̃ gregoꝛ aut mira cula boĩez sctũz nõ facũt 3z oĩdũt. Nec q̃cũqz fac̃ mira cula bz spũm sctũz. q̃ 7 mali asserũt se fecisse miracla dicentes. Dñe dñe nõne in noĩe tuo ꝓphetauim9 ꝛc. Deus enĩ facit mirabilia p autoꝛitatẽ. angeli p materie abilitatẽoz. demones p vtutes naturales reb9 insitas magi p occultos ꝛctus cum demonib9. boni xpiani p publicã iusticiam

malu ꝛ̄piam ꝑ signa publice iusticie. ¶ Secundo dedit eis spūmsanctū.qñ in eos iusflauit dicēs. Accipite spūmsan.q̄z re.pec.ꝛc. Nō tñ pōt q̄s pcūm remittere q̄ntū ad maculā que est in aīa.aut quantū ad reatuz.i. obligatōem ad penā eternā.aut quantū ad dei offensam q̄ solū ex infusione grē ꝛ vtute attritōis remittunt. Dicit tñ sacerdos absoluere.tū q̄a culpa absolutū eē insinuat.tuz q̄ penā purgatoriā in tpalē cōmutat.tū q̄a de ipa tpali ptē relaxat. ¶ Tertio dedit eis hodierna die qñ eoꝝ corda sic solidata sunt vt nil tormēta timerēt.psal. Spū oris ei⁹ oīs virtus eoꝝ. Aug⁹. Talis est grā spūssancti q̄ si tristiciā inuenit dissoluit si desiderium primo sumit.si trepidatōem abicit. Leo papa. Sperabat ab aplis spiritussanct⁹. ñ vt tūc pmū sctōꝝ habitatorē esse inciperet.sed vt sacrata sibi pectora ꝛ feruentius accēderet. ꝛ copiosius mūdaret.cumulās sua dona.ñ inchoans.nec de nouus ope.q̄ditior largitate ¶ Circa q̄ntū qualiē scz missus est notādū q̄ missus est cū sono in linguis igneis.ꝛ ibe lingue apparuerūt sedēdo. Sonus aūt fuit repēt⁹.celestis.vehemēs.ꝛ replens. Repēt⁹ q̄ spūssanct⁹ tarda molimina nescit. Celestis. q̄ celestes efficit. Vehemēs.q̄ timorē filialē inducit. Vl q̄ eternuz vehemit. Vñ vehemēs q̄ vehemēs. Vel q̄ mētē ab oī carnali amore vehit. Vñ vehemēs q̄ vehēs mētē. Fuit ꝛ replens.q̄ spiritussctus oēs aplos repleuit Vñ replen fuit oēs ꝛc. Triplex est aūt signū plenitudinis qđ fuit in aplis. Idumū est nō resonare.vt ptz in dolio qđ dum plenū est non resonat. Job. vi. Numqđ mugiet bos cū ad pēpe plenum steterit.q.d. Cū pēpe cordis plenitudinē habet grē locū nō habet mugit⁹ ipatiēte. Hoc signū habuerūt aplī q̄n tribulatiōib⁹ ꝑ impatientiā nō resonabāt. imo ibāt gaudentes a ꝓspectu ꝓsilij ꝛc. Secūdū signū est nō plus recipe siue satietatē habere. Vñ enī vas aliquo liq̄re plenuz est aliud recipe nō pt. Sitir bō satiat nō appetit⁹ amplī⁹. Sic sancti q̄ hūt plenitudinē grē nō possunt recipe aliū liq̄rē dilectionis terrene. Isa.i. Plenus sum. ideo holocausta ꝛc. Sitir q̄ gustauerūt celestem suauitatē. iō nō sitiunt terrenā voluptatem. Aug. Qui biberit ō fluuio paradisi cui⁹ vna gutta maiorē oceano.restat vt in eo sitis hūmōri extincta sit. Hoc signū habebāt aplī q̄ nihil ppriū voluerūt hre.sz in cōi oīa diuidere. Tertiū signū est superefluere. vt ptz in fluuio mundi.ite Eccli.xxiiij. Qui implet quasi phison sapiam. Ad lrām illius fluuij ppriū est effluere ꝛ circumadiacētia irrigare. Sic apostoli ceperūt effluere q̄ ceperunt loq̄ variis linguis. Unde dicit glosa. Ecce signum plenitudinis.plenum vas erumpit.ignis in sinu nō potest occultari Ceperūt iterum circumadiacētia irrigare. Vñ statim Petrus ꝓdicare cepit.ꝛ tria milia cōuertit. ¶ Scōo missus est in linguis igneis. Circa quod tria videda sunt. Idcirco q̄re ꝓiunctum in linguis igneis. Scōo q̄re in igne pot⁹ q̄z in alio elemēto. Tertio quare in lingua pot⁹ q̄z in alio mēbro ¶ De primo sciendū q̄ triplici rōe apparuit in linguis igneis Idcirco vt vba ignea ꝓferrēt. Scōo vt legē ignea ꝓdicarent.scz legem amoris. De his duob⁹ Verū. Fuit spiritussanct⁹ in linguis igneis.vt linguis oīm gentiū verba ignea loquerent. ꝛ legē ignea lingue ig nee ꝓdicarent. Tertio vt spūmsanctum qui ignis est p eos loqui cognoscerēt. ꝛ ne ih diffiderēt ꝛ ne aliorū ꝙuersionem sibi attribuerent.ꝛ vt omnes eoꝝ verba tāq̄ dei audirēt ¶ De scōo sciendū q̄ missus ē in spē ignis multiplici rōe. Idcirca sumitur penes ei⁹ septemplicē grām. Spūs enīz ad modū ignis alta humiliat p donū timoris. emollit dura p donum pietatis.illumiat obscura p sciām.restringit fluida p ꝓsiliū.ꝑsoluit mollia p fortitudinē.clarificat metalla tollendo rubiginem p donum intellect⁹.sursum tendit p donū sapie. Scōa sumitur penes eius dignitatē ꝛ excellentiā. Ignis ei excellit oīa elemēta specie ordine ꝛ vtute. Specie rōe pulcritudinis i luce.ordine rōe sublimitatis in situatiōe.vtute rōe vigorositatis in actiōe. Sic ꝛ spūssanctus in his oīa excedit. Propter pmum ōz spiritussanct⁹ incoīquinatus.ppē scōm q̄ capiat oēs spiritus in-

telligibiles.ppt tertiũ bñs oẽm vtutẽ. Cap. vij. Tertia sumit penes ei⁹ multiplicẽ efficaciam. Hãc rõnem assigt raban⁹ sic di. Ignis q̃ttuor bz natas. Vrit.purgat.calefacit. z illuminat. Sic spũsctus exurit pctã. purgat corda.tepozem excutit. ignozãtias illustrat. Hec Raban⁹. Exurit pctã. Vñ Zach.xuij. Vider ignẽ vram eos sicut vrit argẽtuz. Hoc etiã igne vri petebat ppha di. Vre renes meos zc. Purgat corda. Isa.uij. Si sanginem hierlim lauerit ỏ medio ei⁹ i spũ iudicij z spũ ardozis. Lepozẽ excutit. Vñ ỏz ỏ illis q̃s replet spũssã. Ro.xij. Spũ feruẽtes zc. Grego. In igne apparuit spũsctus q̃ ab oĩ cozỏ qỏ replet.tozpozẽ frigozis excutit. z bĩ desiderio sue etnitatis accẽdit. Ignozantes illustrat. Cap.ix. Sensũ ãt tuũ q̃s sciet.nisi tu ỏderis sapiam. z miseris spũm scũz tuũ ỏ altissimis Et.j. Co.ij. Nobis ãt revelauit p spũm sctũz Quarta sumit penes ipi⁹ amozis naturaz. Amoz ei p ignẽ bz sigificari triplici rõe. Primo q̃ ignis sp est i motu.sic z amoz spũssctũ q̃s replet sp fac esse in motu bone opatiõis. Vñ Greg. Nũq̃z ẽ amoz dei ociosus.opat ei magna si ẽ.si ãt opari negligit amoz nõ ẽ. Secũdo q̃ ignis int cetã elemẽta ẽ marie formale. z modicũ bz ỏ matia z multũ ỏ forma.sic amoz spũssanctu q̃s replet fac bẽ modicũ de amoze trenoz z plimũ de amoze celestiuz et spũaliũ. vt tã nõ carnalia carnalit. sz potius spũalia spũalit diligãt. Distinguit ei Bern. q̃ttuor modos diligẽdi.s.diligẽ carnẽ carnalit.spũz carnalit.carnẽ spũaliter z spũz spũaliter. Tertio q̃ ignis bz alta iclinare.sursũ tẽdere. fluida adunare z congregare. Per hec tria itelligit tripler vis amozis. Amoz ei sic bẽt ex ỏbus dyonisij.i li.ỏ diuinoz.bz triplicẽ vim.scz inclinatiuã.eleuatiuã.z coordinatiuaz. Inclinatiuã q̃ inclinat supiora inferiozib⁹. eleuatiuã q̃ eleuat inferiora supiozib⁹. coordinatiuã.q̃ coordinat eq̃lia equalib⁹. Hec dionisi⁹. Hãc ei triplicẽ vim amozis spũssctus efficit i his q̃s replet.q̃ iclinat eos p bũlitatẽ z sui ꝓptũ.eleuat i ỏsideriũ supnoz z coordinat iuicẽ p vniformitatẽ moz. Decimo sciendũ q̃ apparuit potiꝰ i lingua q̃z in alio

mẽbzo triplici rõne. Lingua ei ẽ mẽbz igne gebẽne inflãmatũ.difficile ad regẽdũ. z vtile bñ rectũ. Quia ergo lingua igne ifernali inflãmata erat.ỏ igne spũssci indigebat. Hac.iij. Lingua nra ignis ẽ zc. Quia difficile regit.ỏ p ceteris mẽbzis grã spũssctũ indigz. Iacob.iij. Oĩs natura bestiarũ zc. Quia vtil valỏ si bñ regit ỏ necesse fuit vt spũs scti⁹ rectoẽ hẽret. Inligua ei apparuit.ad sigficãdũ q̃ pdicãtibus valde necessariũ fuit. Predicãtib⁹ ei necessariũ ẽ.q̃ facẽ eos loq̃ feruẽter absq̃ trepidatiõe z iỏ missus ẽ in spẽ ignis. Bern. Ueit spũs. sup discipl̃os i ligutis igneis vt ẽba ignea loq̃rent. z legẽ igneã ligue igneẽ pdicarẽt. Cõfirent absq̃ pusillanimitate. Act.iij. Repleti sũt om.spũsctõ. z ceperũt loq̃ cũ fiducia vbũ dei zc. Multiplr ppt capacitatis auditoꝝ diuersitatẽ. z iỏ dr Act.ij. q̃ ceperũt loq̃ varijs linguis. Utilit ad edificatiõz z vtilitatẽ Isa. lxj. Spũs dñi sup me eo q̃ vnxit me zc. Tertio ipe ligue apparuert sedẽdo. ad sigficãdũ q̃ pl̃idẽtib⁹ necessariꝰ erat. Predesidẽtib⁹ q̃s z iudicib⁹ necessariꝰ ẽ.q̃ pfert auctoritatez ad petũm remittẽdũ. Joh.xx. Accipite spũm scti q̃z remi.pec. zc. Capiam ad iudicandũ. Isa.xlij. Donã spũm meũ sup eũ. iudiciũ gẽtib⁹ pferet. Maluetudinẽ ad supportãdũ Hebr.xj. Habo eis ỏ spũ q̃ te est. vt supportẽt onꝰ pl̃i recũ. Spũs moysi erat spũs mãsuetudis. vt pz Nũe.xij. Erat moyses mansuetissimꝰ zc. Ornatũ scitatis ad informandũ. Job.xxvj. Spũs dñi ornauit celos

Circa sextũ i q̃s.s.missus ẽ Notandum q̃ missus ẽ in discipl̃os.q̃ fuert receptacla mũda sm q̃ ỏ eis cãtat. Fuert enĩ receptacula mũda z habilia ad susceptoz spũssci.ppt. vij q̃ fuerũt in eis Ipi ei primo fuerũt ato q̃etq̃ notat in bq̃ ỏr. Dũ cõplerent dies pentbe. dies reqetiõis. Illud ei festũ erat ad requiẽ deputatũ. Isa.lxvj. Sup quẽ requiescet spũs meꝰ nisi sup bũlẽ z q̃etũ. zc. Secỏ ob lectiõe vnitatis.qỏ notat in bq̃ ỏr. Erat oẽs pit Erat ei eis cor vnũ z aia vna. Sic enĩ spũs hoiis nõ vnificat mẽbra corpis nisi sint vnita. sic nec spũssctus mẽbra spũalia Et sic ignis lignoꝝ diuisione extinguit. sic spũssanct⁹ p

discordiã i bonis. Et iõ cãtat ō aplis. Inuenit eos ꝓcordes caritate illustrauit eos mũdãs diuitas deitatis. Tertio loco secreti. qđ notat i ℞ qđ dr. In eo loco. si cenaculo Osee.ii. Ducã eã i solitudiem. & ibi loqr ad cor ei⁹. Quarto oroe assiduu. Vñ ꝓmittit Erãt pleuerãtes vnanimiter in oroe. vñ cãtã ō eis Dicãtib⁹ aplis deũ uelle nũciat. Q⁹ eni oro nccia sit ad suscipiõs spũscti. oñdit Ha pie. vij. Inuocauit & ueni i me spũs sapie Ite Joh. xuj Rogabo pẽm meũ & alũ paclitũ dabit uob. Quito hũilitate pditi. qđ notat i ℞ qđ dr Sedẽtes. Psal. Qui emittis fontes i uallib⁹ .i. grãm spũscti in hũilib⁹. Et sup quẽ requiescet spũs me⁹ ꝛc Certo pace ꝓmicti. qđ notat i ℞ erãt in hierlm q̃ interpretat uisio pacis. Q⁹ ãt ad recipiẽdũ spũm sctũ pax necessaria sit oñdit dns Joh. xx. ubi ꝑmo pacẽ obtulit dicẽs Pax uob. Dein ō statim insufflauit & dixit. Accipite spũm sã. Septio in ꝛeplatõe erecti. qđ notat i ℞ q spũm sctũ receperũt i supioi cenaculo Vñ dr glo. ibidem Qui spũm scũm dsiderat carnis domicilũ mẽs ꝛeplatõe trãscẽdẽs calcat ℞ Circa septimũ ppẽ qđ scs missus ẽ. notãd q missus ẽ ppẽ ser cãs. q̃ notat i hac autoritate. paraclit⁹ ãt spũscts ꝛc. Octauo ad ꝓsolãduz mestos. qđ notat cũ dr paclit⁹. qđ idẽ est qđ ꝓsolator. Isa. lxj. Spũs dñi sup me ꝛc. Et sequit. vt ponerẽ ꝓsolatoz lugẽtib⁹ syon Dreg⁹. Cõsolator spũscts dr. q. ō pcti ppetratiõe merẽtib⁹ dñi spez uenie ꝑpat. ab afflictõe tristicie mẽtẽ leuat. Nono ad uiuificãdum mortuos. qđ notat cũ dr spũs. q. spũs ẽ q uiuificat. Ezech. xxxvij. Ossa arida audite uerbũ dñi ꝛc. Ecce ego immittã in uos spũm & uiuetis. Decimo ad scrificãdũ imundos. qđ notat cũ dr scts. sic eni dr spũs q. uiuificat. ita scts q. scrificat & mũdat. Vñ scts idẽ qđ mũd⁹. ps. Flumis ipet⁹ .i. undãs & ab undãs grã spũscti. letificat ciuitatẽ dei. i. ecclesiã dei. Et p ustõ flumẽ scrifica ut tabernaculũ suũ altissim⁹. Quarto ad ꝓfundãdũ amoꝛẽ inter discordes & odiosos. qđ notat cũ dr pat. Pat ei dr eo q naturaliter diligit nos. Joh. xvj. Ipe ei pat amat uos. Si pater et nos filij ei⁹ & frẽs ad inuicẽ & int frẽs pfecta amicicia pseueret. Quinto ad saluãduz iustos. qđ notat i eo qđ dr. In noie meo. qđ est ihs. & sal⁹ interpꝛat. In noie igr ihu .i. salutis. pat misit spũm. vt oñdat q ad saluãdas gẽtes uenit. Sexto ad docendũ ignaros qđ notat in eo qđ dr. Ille uos docebit omnia Circa octauũ notãdũ q dat⁹ siue missus est in ꝑmitua ecclia ꝑmo p oroem. Vñ. oratib⁹ ap. ꝛc. & Lu. uj. Orãte ihu descẽdit spũs san. ꝛc. Secõ p ubi dei deuotã & attẽtã audiñoz. Act. x. Adhuc loqnte petro cecidit spũs. Tertio p assiduã opatõz. qđ notat i manuum ipositõe. Act. viij. Tunc ponebãt man⁹ sup illos ꝛc. Uel imposito manuũ sigt absolutõem que fit in ꝓfessione.

LXIX

De sanctis gordiano & epimacho.

Gordian⁹ a geos qđ ẽ dogma siue dom⁹. & dyan qđ ẽ clay. qi clara dom⁹ i q̃ habitabat ds Dicãt dicã aug. i li. ō ci. ōi. bõa dom⁹ ẽ ꝑibus mẽbris disposita. ãpla & lucida. Sic ille sctus fuit pie dispositus p ꝓcordie imitatiõz. ampl⁹ p caritatẽ. lucid⁹ p ỽitatẽ. Epimach⁹ ab epi qđ ẽ supra. & machin qđ ẽ rex. qi supnus rex. l'ab epi qđ ẽ supra. & machos qđ est pugn̄ q̃si p supmis pugnãs.

Gordian⁹ uicari⁹ iuliani impatoris cu q̃ndã xpianũ noie ianuariũ ad sacrificãdũ ꝓpelleret. ad ꝑdicatõez tñ ipi⁹ ianuarij. ad fidẽ cũ uxoꝛe sua. & luj. uiris ꝓuersus ẽ. Qđ audiẽs iulian⁹ iussit ianuariũ i exiliũ mitti. gordi. uo si sacrificare nollet capite trucari Decollat⁹ ẽ igr b. gordian⁹ & corp⁹ ei⁹ ad canes p octo dies piectũ ẽ. Ez cũ oino remãsissz ītactuz. tãdẽ a familia sua rapit. & cũ b. epimacho. quẽ dudũ ꝑdict⁹ iulian⁹ occidi fecerat. ñ longe ab ubi miliario fere uno. circa ānũ dñi. cccl x. sepelit.

LXX

De sanctis Nereo & achilleo

Nereus interpꝛetatur lucis ꝓsiliũ. l'nere⁹ a nereib qđ

De sancto Pancracio

est lucerna. ⁊ vos festinās. vt nere⁹ q̄ ne. i. neq; q̄z re⁹. Fuit ergo ꝓsiliū lucis in vgiuitatis ꝓ dicatōe. lucerna i honesta ꝙuersatōne. festinās i zelo feruoze. nere⁹. i. neq; q̄z re⁹ i ꝓscie puritate. Achilleꝰ ab achi qđ ē frat me⁹. ⁊ lesa qđ est sal⁹. q̄i fratz sal⁹. Moz passiōez eu thices victoꝝ⁹ ⁊ macro al's maro serui xp̄i scripserūt.

Nere⁹ ⁊ achilleꝰ eunuchi ⁊ cubicularij domicille neptis domiciani ip̄atoꝝ fuerūt Quos b. petr⁹ apl's baptizauit. Cū ergo p̄dicta domicilla aurelia no filio ꝙsul' nupta eēt. ⁊ gēmis ⁊ purpureis vestib⁹ tegeret. nere⁹ ⁊ achilleꝰ eiđ fidē p̄dicauerūt. ⁊ vgīitatē mltiplicit ꝓmēdauerūt. ostē dētes vgīnitatē đo eē. p̄mā. āgel' germanā. hoib⁹ inatā. vxoꝛē viro subiici pugnis ⁊ calcib⁹ cedi. deformes pt⁹ sepi⁹ p̄crearī. rursus q̄ vir mr̄is pia monita sustinere poterat optere gndia ꝙuicia pati maruit. Illa ãt int̄ cetera dixit. Scio p̄rem meū fuisse zelotypuz ⁊ mr̄em meā ab eo ꝙuicia plima passā eē. Nū qđ vir me⁹ tal' futur⁹ ē. Cui illi. Quoniã q̄z diu sūt spōsi videt eē benigni z maru effectu crudelit dñant. ⁊ aliqñ ācillas p̄ferūt dñab⁹ Mis ãt scitas amissa p̄niaz reuocari pōt. sola ãt vgīnitas ad suū statū reuocari ñ pt. Beat⁹ ei p̄niam expelli pt. vgīitas reuocari nō pt. vt ad statū p̄stine sanctitatis attingat. Cui flauia domicilla credidit. ⁊ vgīitatē vouit. ⁊ a scio clemēte velata ē. Qđ sponsus ei⁹ audiēs. lucēna a domiciano ip̄etrata. vgīnē cū scis nereo ⁊ achilleo i pōtanā insulā relegauit. putās se p̄ hoc posse vgīes ppositū imutare. Ipe⁹ aliqđ tps cū ip̄e ad insulā prexisset ⁊ multis muneribus sctos vt vgī suaderēt induceret. ip̄i hō penit⁹ resp̄uētes. magḡ eā in dño cōfortabāt. Quapp̄ter cū ad sacrificia ꝙpellerent ⁊ dicerēt se a b. pe. apl'o baptizatos nlla rōne posse idol' imolare capite cesi sūt. circa ānū dñi. lxx. Quoz corpa iuxta sepulcꝝ petronelle posita sūt. Alios ēt. s. victoꝝ⁹ eutbicē ⁊ maronē q̄b⁹ domicilla adhebat. tāq; p̄uos tota die i suis p̄dijs laborare faciebat ⁊ vespe cātabꝝ ad māducādū eis dabat. Cū đē eutbicē cedi iussit q̄sq; spūz exalaret. picto. vo i aq̄s fetētib⁹ suffocari. maronē vero saxo igēti oppmi iussit. Cū ãt īmanissimam petrā quā vix. lxx. viri mouere potāt supeuzta tasset. ip̄e p̄dictū lapidē ibūeros accepit ⁊ q̄ leues paleas ad duo miliaria portauit. ⁊ cū plimi credidissēt ꝙsularis cū occidi fecit.

Ds Aureliā dōicillā ō exilio reduxit ⁊ duas vgīes effrosinā ⁊ theodoꝛā collatāeas eē vt ei suadēt misit. q̄s tñ dōicilla ad fidē p̄uertit. Cē aureliā cū spōsis p̄dictaz puellaz et trib⁹ loc'atoꝛib⁹ ad dōicillā veīt. vt ei⁹ nuptias celebraret. ⁊ ip̄az saltē violēter oppmeret. Qz cū dōicilla p̄dictos duos iuuenes ꝙuertisz. aureliā dōicillā i thalamū introduxit. et ibiđ mimos canere fecit. ⁊ ceōs secū saltare iussit volēs eā p̄ modū violare. Qz cū deficeret mimi i canēdo ⁊ ceti i saltādo. ip̄e tñ p duos dies ñ cessauit. q̄usq; i saltādo deficies expirauit. Luxuri⁹ vo frat eē ip̄etrata licentia oēs q̄ credidāt iterfec. ⁊ cubicl'o vbi p̄dicte vgīes morabāt ignē suppositū. Que oāntes spūz emisert. q̄z corpa sctūs cesari⁹ mae illesa repiens sepeliuit. LXXI

De sancto Pancracio

Pancracius apa

qđē totū. ⁊ gt⁹ ⁊ citꝝ. q̄i tot⁹ cito q̄⁹ q̄i sua puericia gt⁹. Qui sic đi glosario pācras đr apia pācranari⁹ flagellib⁹ iect⁹. pācr⁹ lapis vare coloratꝰ. ip̄e ei rapuit p̄dā captiuoz. fuit subiect⁹ flagell'oꝝ mēbroꝝ. colorat⁹ varietate vtutū.

Pancraci⁹ nobilissimis ort⁹ penub⁹ dū apō frigiā ⁊ p̄ē ⁊ mr̄ē orbat⁹ cēt sb cura dionisij patrui sui relict⁹ est Ambo ergo romā vbi largū hēbāt p̄monium redierūt. In q̄z vico cornel⁹ papa cū fidelib⁹ latitabat. Aq̄ qđē cornelio cū dict⁹ dionisi⁹ ⁊ pācraci⁹ fidē xp̄i recepissent. tāđē dionisi⁹ in pace mort. ⁊ pācraci⁹ capit ⁊ cesari p̄tat. Erat ãt pācraci⁹ q̄si ānoz. xiij. Cui dixit dyoclecian⁹ cesar. Infantule tua deo tibi ne mala morte moraris. qz cum puer sis facile deciperis. ⁊ quia nobilis cōprobaris et carissimi mei fili⁹ extitisti. rogo te vt receda s abhac vesania. vt velut filium meum te ha-

beã. Cui pãcracio. Et si puer sũ corpe. corũ gero semle Et vtute dñi nr̃i ihu xp̃i terroꝛ ve ster tãtũ apd nos ẽ q̃tũ hꝫ pictura quã cernimꝰ. Quid ãt tui q̃s me hortaris colere. dcepto res ⁊ germanaꝝ stuprat oꝛes fuerẽt. q̃ etiã nc̃ pcntib⁹ pepcerẽt. Q; si bodie suos tuos tlia cognoscere q facere. primus occidi uberes. Tles deos miroꝛ quõ colere non erubescis Augustꝰ igr putãs se a puero victũ iussit eũ i via aureliana decollari circa ãnos dñi. cc. lxxvij. Cui corpꝰ cocauilla senatrix diligẽter sepeliuit. Ad cui⁹ sepulcꝝ vt aut greg. turoñ. si q̃s falsũ iurare voluerit añq̃z ad cãcellũ cbo ri pueniat. aut statiꝫ a dñoꝛe capt⁹ ĩsanꝫ. aut cadẽs ĩ pauimẽtũ. prin⁹ vitã pdit. Res non modica inẽ. ij. erat. ⁊ iudex reũ mẽme ignoꝛabat. Zelo igr iusticie iudꝛductꝰ ãbos ad altare scti pe. dduxit. ⁊ ibiõ reũ innocẽtã suã quaz ptẽdebat iuramẽto expiare coegit. rogans aplm vt aliq̃ iudicio oñdet vitatẽ. Cũ aũt ille iurasset. ⁊ nibil mali passꝰ fuisset iudex ei⁹ malicie ꝑsci⁹. zelo accensus iusticie exclamauit. Memoꝛ iste petr⁹ aut numis mihicoꝛs est. aut mioꝛ defert. eã⁹ ad pãcracũ inuenẽ ⁊ ab eo reqrã⁹. Cũ g⁹ veissent ⁊ sup tumulũ re⁹ iurare falsũ ꝓsumpsissẽ manũ in trabe ñ potuit ⁊ ibiõ p⁹ modũ expirauit. Tã vsq bodie a pleriscz obstat vt sup reliq̃as b. pãcracij. pardus iuramẽtũ fiat.

De festiuitatibus que occurrũt infra tps pegrinatiõis

Dcto de festiuitatib⁹ q̃ occurrũt infra tps recõciliatiõis qõ tps repñtat eccia a pascha vsq ad octauã pẽtbe. seq̃t vide de festiuitatibus q̃ euenũt infra tps pegrinatiõis. qõ tps repñtat eccia ab octaua pẽtbe. vsq ad aduentũ. Principiũ ãt hui⁹ tpis non sp hic incipit sz iuxta pascalẽ terminũ variat.

LXXII

De sancto Vrbano

Rban⁹ ab urbanitate dict⁹. vl urban⁹ ab ur qõ est lumẽ vl ignis. ⁊ banal rñsio. fuit ei lgmẽ p cõuersatiõz bonestãtis. ignis p caritatẽ succẽsam rñsio p doctrinã. Fuit lumẽ siue lux. q lux ẽ in aspectu amabilẽ essentia imaterial. i situ celestis. i actu putil. Hic ille sctũs fuit amabil i quersatiõe. imaterial i mõi dspectiõe. celestis i ꝓtẽplatiõe. vtil in pdicatiõe.

Urban⁹ calixto pape succesꝰ tpe cũ fuisset maxima psecutio in xp̃ianos. tãdẽ alexãdre cui⁹ mater bamea xp̃iana erat. quã origenes querterat ĩperiuz supstit. Ipa igr filiũ pcib⁹ maternis indurit. vt a psecutiõe xp̃iano oꝛ cessaret. Verũtñ Ellmachi⁹ vrb pfect⁹ q̃ beatã ceciliã decollauerat. i xp̃ianos crudelr seuiebat. Pãciũ g⁹ vrbanũ diligẽt inqrifec. ⁊ i q̃dã ãtro ꝓcurante carpasio q̃dã mistro cũ tb⁹ pblius ⁊ tb⁹ diaconib⁹ reptũ i carcerẽ mitti iussit. Ipe⁹ Bcoraũ se ipm adduci ꝓcepit. ⁊ q. v. milia hoiz cũ sacrilega cecilia ⁊ illustrib⁹ viris tiburcio ⁊ valeriãno sedurerat. eiõ obiect. ⁊ thesauros Cecilie req̃siuit. Cui vbã⁹. Ut video pl⁹ te ad semẽdũ i scos duc cupiditas q̃z clt⁹ doꝛ. Thesaur⁹ cecilie p manus paupeꝝ celos ꝓcedit. Cũ g⁹ sctũz vb. cũ socijs plũbatis cedẽret. ⁊ ipe nomẽ dñi elyõ in ocarz. Sbrdes pfect⁹ aut Papies vt iste senex videri. ⁊ iõ nc̃ ig⁹ ta loqt. Cũ ãt supari ñ posset. ut eꝝ ĩ carcerẽ recludũt. Vbi tres tribũos ad se venientes cũ custode carceris anolino sctũs vrba. baptizauit. Audito igr q anoli⁹ xp̃ian⁹ fact⁹ eet pfecto sistit et sacrificare renuẽs decollat. Sctus ãt vrba. cũ socijs ad simlacꝝ ducit. ⁊ tbura ĩponere vrget. Tunc oãte vrba. silacꝝ cecidit. ⁊ xxij. sacerdotes q̃ ignem mistrabãt occidit. Te gussime lamãt ⁊ p⁹ B ad sacrificãdũ ducit. Qui ĩ ipm idolũ expuẽtes frotes crucem merũt. ⁊ iuicẽ dato pacis osculo capitalez sniaz accepert. Sb alexãdro q̃ cepit circa ãnuz dñi. ccxx. Bz statiꝫ carpasi⁹ a demõe arriptꝰ. ⁊ deos suos blasphemãs ⁊ xp̃ianos iuꝰ magnificãs a dñoꝛe suffocat. Q; e⁹ vxoꝛ armenia videns. cũ filia sua lucina ⁊ tota familia a scto fortunato pbro baptisma suscepit. ⁊ p⁹ B sctoꝝ corpa honorifice sepeliunt

De sancta Petronella

De sancta Petronella

Petronella cui⁹ ui
tā sctūs marcell⁹ scpsit. fuit filia scti petri apli. q̄ cū nimis speciosa essz z ex uolūtate p̄is febrib⁹ laborare t discūbenti bus apō eū discipul' dixit ad eū Myr⁹. Cum oēs a te sanēt infirmi. cur petronellā tacere p mittis. Cui petr⁹. Nē sic ei expedit. Verūtñ ne putet ipossibilitas salutis ei⁹ meis ꝓmo nib⁹ excusari. aut ad illā. Surge petronella veloci⁹ z mistra nob. Que statī sanata surre rexit z eis mistrauit. Cōpleto aūt mīsterio di xit ei pet⁹. Petronella redi ad lectū tuū. q̄ statī rediit. z vt p⁹ febrib⁹ laborare cepit. Vt vbi dei amore cepit eē pfectā. eam pfecte sanauit. Comes ign̄ flacc⁹ ad eā uenit. vt ipam ppt̄ ei⁹ pulcritudiez acciperet i uxorē. Cui illa rñdit. si mei uxorē dsiderās iube ad me ingies uenire q̄ me usq; ad domū tuā ꝺbeāt sociare. Quas cū ille paret. petronella ieiunijs z oīb⁹ insistere cepit. z corp⁹ dñi suscipiens ac ī lecto se reclinās. p⁹ triduū ad dñm migrauit. Flacc⁹ delusū se uidēs ad felicolā socīā petronelle se conuertit. z vt aut sibi nuberet aut idol' imolaret p̄cepit. Qz cū illa uirgq; renueret. pfectus septē dieb⁹ sine cibo z potu ī carcere eā cēfecit ac postmodū ī eculeo tortā occidit. ac corp⁹ in cloacā piecit. Quā tñ sctūs nicodem⁹ eleuās sepeliuit. Ulta flacco comite nicodem⁹ accersit. z sacrificare renuēs plūbatis cedit. z in tyberi ei⁹ corp⁹ pijcit. Qz a iusto ei⁹ clerico leuat̄ z honorifice sepelitur.

LXXIIII

De sctis petro exorcista z marcellino

Petr⁹ exorcista dū
ab arthemio ī carcere detineret. z p dicti arthemij filia a demōe uexare tur z ob hoc a p̄fecto plāgeret. dixit ei petr⁹ q̄ si ī xp̄um crederet. statī sanitatē filia ei⁹ recuperet. Cui arthemi⁹. Quor q̄ rōe dñs tu⁹ filiā meā liberare poterit q̄ te tāta patiētē pro eo liberare ñ valet. Cui petr⁹. Nōtes q̄dem est de⁹ me⁹ eripe me qz vult vt p passiōz trā siturā p̄uenīā ad gliaz sempitnā. Cui arthemi⁹. si me catenas sup te duplicāte ds tuus te liberauerit. z filiā meā sanauerit. ptin⁹ in xp̄m credā. Qd cū factū fuissz sctūs petrus cādidis uestib⁹ indut⁹ z tenēs signuz crucis eidē apparuit. z ille se ei pedib⁹ p̄strauit. z filia ei⁹ sanata. ipe cum tota domo sua baptisma suscepit. Dermisitq; aliis incarceratis q̄ exirēt liberi q̄cūq; vellēt fieri xp̄iani. Quib⁹ mīsitq; alijs credēt̄ib⁹ a bt̄o marcellino p̄sbytero baptizāt. Qd audiēs p̄fect⁹ oēs incarceratos ad se adduci p̄cepit. Quos arthemi⁹ uocās z manus eor deos colaus dixit. Ut si q̄s vellet ire ad martyriū ire ire pīd⁹. qd̄ si q̄s nollet abiret illesus. Cōpto aūt iudex q̄ marcellin⁹ z petr⁹ eos baptizassent. ipos accersiuit. z eos sepatim ī carcere recluſit. Marcellin⁹ q̄dē nud⁹ sup uirgā fractū cōsternit. z eiulātē z aq̄ negat̄ Petr⁹ vō alto carcere altissimo z arctissimo cippo astringit. Angel⁹ aūt dñi marcellinū induēs z soluēs ipm cū petro ī domo arthemij restituit. z vt septē dieb⁹ q̄sim ꝓfortarēt z postea se iudici p̄sentarēt p̄cepit. Cū ergo p̄dict⁹ iudex eos in carcere ñ inueniss. accersitū arthemiū z sacrificare nolētē ī tra cū uxore sua obtulit. Qd sctī marcellin⁹ z petr⁹ audiētes illuc uenerūt. z ī illa cripta septē dieb⁹ sctūs marcellinus xp̄ianis septegēt̄ib⁹ missā celebrauit. Bi xerūtq; sctī ad incredulos. Ecce arthemius potuissem⁹ libare z nos absc̄dere. Sz nequaq̄ voluim⁹ facere. Cū irati gētiles. arthemiuz gladio necauerūt. mrēm vō cū filia lapidib⁹ obruerē. marcellinū aūt z petr⁹ ad siluā nigrā q̄ nūc candida ppt̄ eor martyriū vocat̄. decollarūt tpe diocletiani. q̄ cepit anno dñi. cc lxxvij. Quor aīas uestibus spendidis z gēmis indutas ab angel' in celū deferri spicula tor noīe dorotheus vidit. Ulū z xp̄ianus effectus postmodū ī pace q̄euit.

LXXV

De sctis Adamo z Feliciano

Rim⁹ quasi sūm⁹
z magn⁹ feliciaus q̄i felix an⁹ i. felix senex. Ille ei dr sūmus siue magnus dignitate ppter martyriū ppessiōz. ptāte ppter.

miraclor opatōz. scitate ppt vite pfectōz. felicitate ppt gl̄ose fruitōz. Iste ei dr senex nō tām ppt tpis ātiqtate. sz et ppt reuerēte digtate. ppt sapie maturitate. z ppt moz gutate

DRum⁹ z felician⁹ apō dyoclecianū z maximianū a tēploz pōtificibus accusāt. q nisi eos sacrificare fecerit nulla a dijs bñficia obtiere valebūt. Jussu igr ipatoz i carcere recludūt. sz ab āgelo visitant. z a vinculis qb⁹ erāt ligati absoluūt. z liberē i carcere deābulātes. dñz clara voce collaudabāt. Ipostmodū iter ipatorib⁹ pñtant. Qui cuz i fidē firmi pristerēt. crudeliter laniati ab inuicē sepant. Dicitq; pr̄eles feliciano vt sue senectuti pculeret z dijs īmolaret Cui felician⁹. Ecce iā octuagita ānos bēo. z xxx. āni sūt erq vitatez a gnoui z elegi dō viuere q me pt dō tuis manib⁹ libare. Tūc iussit pses eū ligari z clauos i manib⁹ z pedib⁹ affigi. ei qz dixit. Tādiu sic eris don⁹ nob pfenseris. Qui dū leto vultu pristerēt euz ibidē torqri iussit. z nihil penit⁹ mistrari ipse⁹ Bsctūz pmū adduci fec. eiqz dixit. Ecce frat⁹ tu⁹ ipatoruz decretis pfensit. z ob hz magn⁹ i palatio venerat. Tu g̃ sili⁹ age. Cui ille. Iz diaboli filius. vez tm i pte diristi. q: frat me⁹ ipatoris celestis decreto pfensit. Tūc irat⁹ pses. iussit factibus lata ei⁹ icēdi z plūbū bulliēs i os ei⁹ infundi. cernēte feliciano vt sic ēreri possz Jpe ār plūbū tāqz frigidā aqm sua uīe bibit. Tūc pses irat⁹ duos leones ad eos mitti precepit Qui statī ad pedes eoz se pierēt. z tāqz aggni māsueti coz eis steterūt. Bursus vsalsi crudeles dimittit. z cū leōib⁹ māsuescūt. Ad⁹ erāt ad Bspectaclū pl⁹q; xij. milia viroz. de qb⁹ .d. viri i dño crediderūt. Ipreses ār scios fec. decollari z eoz corpa cāib⁹ z auib⁹ pici. Sz tñ ab his illesa a xpianis honorifice sunt sepulta. Ipassi st ār circa ānos dñi. cclxxxvij.

LXXVI

De sancto Barnaba

BArnabas iterpr̄etat filius venētis vl filius pfolatōnis. aut filius pphe. aut filius pcudens. Quattuor vicib⁹ ponit filius ppt qttuor modos filiatōis ipi⁹. Dicit enī filius in scriptura roe generatōis. erudit̄ois. imitatōis. z adoptiōis. Fuit ei a xpo regenerat⁹ pbaptismū erudit⁹ p euāgeliū. ipm imitat⁹ p martiriū z ab ipo adoptat⁹ p celeste pmiū. z Bq̄ntū ad se. Quātū vo ad alios fuit aduenies. pfolās ppbetās z pcludēs. Aduenies discurredo z pdicādo vbiqz. qđ pz. q: fuit socius pauli. Cōsolās paupes z dsolatos. paupes qb⁹ elemosynā dtulit. dsolatos qb⁹ ex pte apl̄oz epl̄as destinauit. Iprophetās. q: pphīe spūs claruit. Cōcludēs. q: magnā mltitudinē i fidē pclusit z adunauit. sic patz cū missus fuit i antiochiā Pe bis qttuor Act. xj. Erat vir. i. viril̄ q̄ntū ad pmū. bonū q̄ntū ad scdum. plen⁹ spūs scō q̄ntū ad tertiū. z fidel̄ q̄ntū ad q̄rtū. Et⁹ passionē cōpleuit tobes q z marc⁹ et⁹ pfobrin⁹ z maxime a visione ipi⁹ Jobis vsqz fere i finē Quā Beda de greco in latinum credit̄ trāstulisse.

BArnabas leuites cypr⁹ genere. vn⁹ d. lxxij. discipul⁹ dñi. ab historia actuum i mltis extollit̄ z laudat̄. Fuit nāqz optīe informat⁹ z ordinat⁹. z Bq̄ntum ad se. z q̄ntū ad deū. z q̄ntū ad prīm Quātū ad se ordinat⁹ extitit pm tres vires. s. rōnalem. pcupiscibilē z irascibilez. Habuit nāqz rōnalē illustratā luīe cognitōis. Vñ dr Act. xij. Erāt ār i eccia q̄ est antiochie pphe z doctores. in qb⁹ Barnabas z simon ꝛc. Scdo habuit pcupiscibilē purgatā a puluere mūdane affectōis. Vñ dr Act. iij. q Joseph q cognoiat⁹ est barnabas. cū brēt agr vēdidit illū z pciū attulit z posuit ad pedes apl̄oruz Ubi dr glo. Restituendū pbat qđ tāgere debitat. z docet calcandum esse auz qđ subdit gressib⁹ apl̄oz. Tertio habuit irascibilē roboratā magtudine pbitatis. z Bvl̄ viriliē aggredīdo ardua. vl̄ pseueranter agēdo forria. vl̄ pstanter sustinēdo aduersa. Viriliē aggredīdo ardua sic pz i hoc q illā maximā ciuitatē anthiochiā ad puertendū accepit. sic pz etiā Act. xv. q: cū post puersionē paul⁹ hierosolimā venisset. z discipulis se iūgere vellet. z oēs eum tāqz lupuz a gm fugerēt. barnabas ipm audacter apprehendit. z ad apostolos

De sancto Barnaba

durit. ¶ Perseuerant̃ opando fortia. q̃ corp⁹ suū macerauit ⁊ ieuunijs afflixit. Vñ ꝺr act. xiij. de barnaba ⁊ q̃busdā alijs. ¶ Ministrāt⁹ āt ill̃ dño ⁊ ieunāt⁹ ⁊c. ¶ Cōstant̃ sufferēdo aduersa. sic̃ apl̃us phibēt ei testimoniū dicētes Cū carissimis nr̃is barnaba ⁊ paulo hoīb⁹ q̃ tradiderūt aīas suas p nom̃e dñi nr̃i ihu xp̃i. ¶ Scōo fuit ordiat⁹ q̃ntū ad deū deferēdo ꝺi autoritatē. maiestatē ⁊ bōitatē. ¶ Autoritatē q̃ꝺ pz ex hoc q̃ officiū p̃dicatiōis sibi nō vsurpauit. sz hoc ex autoritate dei accepe volunt. Sic̃ hēt Act. xiij. ¶ Dixit spūssc̃us Segregate mihi barnabā ⁊ paulū i op⁹ ad q̃ꝺ assumpsi eos. ¶ Scōo ꝺi maiestatē. Cū ei sic̃ hēt Act. xiij. maiestatē dinā sibi q̃ꝺā vellent attribuere. ⁊ ei tāq̃z ꝺo hostias imolare. vocātes eū iouē tāq̃z p̃or̃. ⁊ paulū mercuriū tanq̃m p̃udētē ⁊ eloq̃ntē. ¶ Tunc o barnabas ⁊ paul⁹ ꝓscissis tunicis clamauerūt. Viri q̃ꝺ facitis ⁊ nos mortales sum⁹ siles vob̃ boies ānunciātes vob̃ ab his vanis diis q̃uerti ad deū viuū. ¶ Tertio ꝺei bōitatē. Nā sic̃ hēt Act. xv. cū bōitatē grē ꝺei q̃ gratis ⁊ nō ex lege sumus saluati. q̃ꝺā q̃uersi ꝺ iudeis artare ⁊ diminuere vellēt. assēretes ℔ sine circūcisiōe neq̃q̃z sufficere. paul⁹ ⁊ barnabas ℘ eos viriliter restitерūt. ⁊ solā bonitatē grē ꝺei sine lege sufficere oñderūt. ¶ Insup ⁊ q̃ōz ad apl̃os ꝺtulerūt. et ℘ illoz apl̃oz epl̃as ꝓpetrauerit. ¶ Tertio fuit optīe ordiat⁹ q̃ntū ad p̃rim. q̃ gregē suū pauit. v̄bo. exēplo. ⁊ bñficio. Verbo. q̃ v̄bū ꝺei solicite euāgelizauit. Vñ ꝺr Act. xv. ¶ Paul⁹ ⁊ barnabas ꝺmorabāt antiochie docētes ⁊ euāgelizātes cū alijs plūr⁹ v̄bum dñi. ¶ Hoc ēt pz p illā maximā mltitudiez quā antiochie q̃uertit ad̃o vt ibi p̃mo vocarētur discipuli xp̃iani. ¶ Scōo exēplo. q̃ vita sua fuit oīb⁹ speculū sentatis ⁊ exēplar religionis. ¶ Fuit ei in oī ope suo viril⁹ ⁊ strenu⁹ oīm morū bonitate ꝓspicu⁹. oī grā spūssc̃ti plenus ⁊ oī vtute ⁊ fiꝺ p̃clar⁹. ¶ De his q̃ttuoꝛ hēt Act. xv. ¶ Disert barnabā ⁊ antiochiā. Et seq̃t̃ Hortabāt oēs ꝓpositо cordis p manere in dño. q̃ erat vir bon⁹. plen⁹ spūsc̃o ⁊ fiꝺ. ¶ Tertio bñficio. ⁊ ℔ duplr. ¶ Fuit ei duplex bñficiū siue elemosyna. s. tpal̃. q̃ ꝓsistit i necessarioz ℔ mūnistratiōe. ⁊ spūal̃. q̃ ꝓsistit i offense dimissione. ¶ Duma būit b. barnabas q̃n elymā fr̃ibus q̃ erat i hierl̃m ꝺtulit. ¶ Nā sic̃ ꝺr Act. xj. cū fcta est fames maria sb claudio ꝑm q̃ꝺ pphaue rat agab⁹. discipli put q̃sq̃z bēbat. ꝓposuert in misterū mittē bitātib⁹ i iudea frib⁹. ¶ Qꝺ fecerūt. mittētes ad seniores p manꝰ barnabe ⁊ pauli. ¶ Scōaz hūit q̃ iohēs q̃ cognoīabatur marc⁹ offensā dimisit. Cū ei ꝓdict⁹ discipul⁹ barnabā ⁊ paulū reliq̃sset. redeūtē tm̃ ⁊ penitētī barnabas indulsit. ⁊ ut ex̄i discipl̃m assumpsit. ¶ Paul⁹ āt ipz ut ex assumere i discipulū renuit. ⁊ iō inē eos sepatio fcta fuit. Uterq̃z ei ex pria cā ⁊ intētiōe fec̃. ¶ Nam q̃ barnabas ipm assūpsit hoc fec̃ ex dulcedine mie. q̃ aūt paul⁹ ipm assumere noluit. ℔ fec̃ ex feruoris rectitu ꝺie. ¶ Nā sic̃ ibiꝺ ꝺic̃ glo. Act. xv. Quoniā in frōte acieī se ꝓstituēs nimis trepidus stet̃at merito ipm paul⁹ abiecit. ne illi q̃ ꝓtagiōe vires ahoz corrūpent̃. ¶ Illa āt sepatiō nō ē fcta ex cōmotōe vicij. sz ex ifictu spūssc̃i vt sez ab iuicē separēt. ⁊ plūr⁹ p̃dicarēt. sic et p⁹ modū factū ē. ¶ Nā cū eēt barna. i iconio citate. p̃dicto iohē et⁹ ꝓsobrio vt q̃ꝺā splēdiꝺ⁹ i vsu appuit. ꝺ. Iohēs ꝓstās esto. q̃ amodo ñ iohēs sz excell⁹ vocaberis. Qꝺ cū ille barnabe retulisset. ñdit ei. Caue diligēter. ne cuiq̃z qꝺ vidisti reueles. ¶ Nā ⁊ mihi sūt dñs hac nocte appuit dicēs. Cōstās esto barna. q̃ etna p̃mia p̃cipies. eo q̃ gētē tuā reliq̃sti. ⁊ aiaz tuā p meo nom̃e tradidisti. ¶ Cū g paul⁹ ⁊ barnabas diu i antiochia p̃dicasset. angel⁹ q̃s dñi paulo apparuit dicēs. Festina venire hierl̃m. q̃ qꝺā frēs aduēū tuū p̃stolant̃ ibiꝺ. ¶ Cū ergo barnabas cypr vellet p̃gere ⁊ pentes suos iuisere. paul⁹ āt hierl̃m p̃perare vellz. sciō sic mstigāte spū ab iuicem discesserūt. Vter cū paul⁹ barnabe qꝺ sibi ꝺixerat angel⁹ indicasset. ñdit barnabas. Fiat volūtas dñi. ¶ Huc aūt cypr vado ⁊ ibiꝺē vtā finiēs te ampli⁹ ñ videbo. Et cū flēs ei⁹ pedib⁹ se būiliter volutaret. ꝓpatiēs ei paulus ꝺixit. ¶ Noli flere q̃ sic dñi est volūtas. ¶ Vaz ⁊ mihi dñs in hac nocte apparuit dicēs. ¶ Nep bibeas barnabā ire cypr. q̃ multos ibiꝺē illuminabit ⁊ martirū cōsūmabit. ¶ Ergēs

De sanctis Vito et Modesto

igit barnabas cypr cū ioh̄e.euāgeliū sācti mathei secū detulit.⁊ sup infirmos ponens mīos dī vtute sanauit. Cū āt de cypro exissent uenerūt elymā magū quē paul⁹ lumīe oculor ad tps priuauerat. Qui eis restituit⁊ paulū itrare pbibuit. Die igit qdā vidit barnabas hoīes ⁊ mulieres nudas currētes⁊ sua festa agētes. Vñ indignat⁹ tēplo male dixit.⁊ subito ps ei⁹ coruēs mīos oppressit. Exīdē salaminā deuenit⁊ ibiō p eū pdictus mag⁹ seditōs nō modicā excitauit. Cōpbendētes igit iudei barnabā.mīus affectū inuriis trahebāt.⁊ iudici ciuitatis punīedū trahere festinabāt. Cōperto aūt q⁹ Eusebi⁹ vir magn⁹⁊ potēs d genere neronis illuc aduenisset.timuerūt iudei ne ipm de manib⁹ eor eripet.⁊ sic libeꝛ abire pmitteret. Ligātes igitur funē in collo ei⁹.extra portā eū traxerūt. ⁊ ibidē pīn⁹ cōbusserūt. Demq nec sic ipij iudei sanati ossa ei⁹ in qdā vase plūbeo reclusserūt.in mare eadē pcipitare volētes. Johānes āt discipul⁹ eius cū duob⁹ alijs d nocte surgēs ea rapuit.⁊ in qdā cripta occulte sepeliuit. Que ibiō vt aut sigibert⁹ vsq ad tpa zenonis impatoris⁊ gelasij pape.⁊ vsq ad annū dñi.d.latuerūt. Ex tūc ipo reuelāte reperta fuerūt. Beat⁹ āt doroth⁹ sic ait. Barnabas in roma xp̄m pmū pdicauit.episcopus mediolanensis factus.

LXXVII

De sanctis vito ⁊ modesto

Vitus dicitur a uita. Distinguit aūt Aug⁹ in li. de ciuitate dei triplex gen⁹ vite.s. actuosū qd ptinet ad vitā actuā.ociosum qd ptinet ad ociū spūale vite cōtemplatiue.⁊ ex vtroq cōpositus Et istō triplex gen⁹ vite fuit i eo. Vit⁹ qsi vtus.i.vtuosus. Modest⁹ qsi stās i medio. Est i medio vtutis.qualibz ei vtutē taz me diū circūstāt duo vicia taz extrema. Vna extrema prudētie sūt dolositas⁊ fatuitas. Extrema tpantie dsiderior carnaliū adipletio. ⁊ oīmoda sui afflictio. Extrema fortitudīs pusillanimitas⁊ temeritas. Extrema iustitie crudelitas⁊ remissio

Vitus puer egregi⁹⁊ fidel' ānor.xij in sicilia martirū pass⁹ ē. Doctrina patre crebro vberat.ex eo q idola ꝓtēnebat.nec ipa adorare volebat. Hō audiēs valerian⁹ pfect⁹ puer accersiuit.⁊ sacrificare nolentē fustib⁹ cedi iussit. Brachia āt verberantū⁊ man⁹ pfecti aruerūt. Clamauit q pfect⁹. Ve mihi q manū amisi Cui vit⁹ Accedāt dij tui⁊ te sanēt si pūt. Cui ille. Nū qd⁊ tu facere vales B. Cui vit⁹. In nomīe dei mei valeo. Statiqz p eo orauit⁊ sanitatem sibi obtinuit. Dixitq pfect⁹ pr̄i. Corripe puer tuū ne male pereat. Tūc eū i domum ducēs diuers⁹ musicor generib⁹⁊ puellarū lusib⁹ alijsq delicijs generib⁹ immutare aīm pueri satagebat. Cū aūt eū i thalamū iduxisset.mirabil' odoris fragrantia inde exijt.que prēm⁊ totam familiā mimio odore pfudit. Aspiciēsq pat̄ p ostiū vidit septē āgelos circa infantē stātes.dixitq. Dij venerūt in domū meā. Statiqz cecat⁹ est. Ad cuius clamorē tota ciuitas lucana cōmota ē ita vt valerian⁹ accurreret.⁊ qd sibi accidisset iterrogauit. Cui ille. Deos vidi igneos⁊ vultū eor ferre nō potui. Ad tēplū igr iouis deducit.⁊ p recupatōe lumīs thauꝛ cū cornibus aureis pollicet. Ex cū nihil pficeret.filium p sanatōe sua rogauit.⁊ lumē suis pcib⁹ recuperauit.cū āt nec sic crederet sz pot⁹ filū occidere cogitaret. angel⁹ dñi modesto pedagogo ei⁹ apparuit.⁊ vt nauē ascēdēs puerū ad aliā terrā deduceret impauit. Qō cuz fecisset aqla eis ibidē cibū afferebat. Et multa ibiō miracula faciebāt. Interea fil⁹ dyoclecianī impatoris a dmone arripit.⁊ nisi vit⁹ lucan⁹ veniat se nūq exire fatet. Aut q̄rit⁊ inuētus ad impatorē ducit. Cui dyoclecianus. Puer puerꝛ meū sanare vales. Cui ille. Nō ego sz dñs. Statimqz sup eū manū i posuit.⁊ ptinus ab eo demō aufugit. Et aīt dyoclecian⁹. Puer ꝓsule tibi⁊ dijs sacrifica.ne mala morte ītereas. Qō cū ille recusaret.⁊ i carcerē cū modesto missus fuisz.subito ferri moles q eis erat imposita.cecidit⁊ carcer imēso luīe corruscauit. Qō cū ipatori nūciatū fuisz.educi⁹ i chbanum ardentem

mittit. Sz tñ ille sus egredit. Tūc leo tribl' ad eū deuorādū mittit. Sz tñ ab eo fidei veritate placat. Tādē ipe cū modesto z crescēta nutrice sua q̄ sp eū secuta fuerat. i eculeū fusp̄di iubet. Sz subito aer pturbat. fra ꝯcutit z tonitrua mugūt. idoloꝝ tēpla corruūt z mlt̄os occidūt. Impator ātē territ⁹ fugiens pugnis se pcutiebat dicēs. Ue mihi q̄ ab vno puero vict⁹ sum. Illi āt ab āgelo ꝓtuo solutu iuxta q̄dā flumē se iuenerūt. z ibiō paulātes z ōrātes aias dño reddiderūt. Quorum corpa ab aq̄lis custodita florentia illustris matrona. s. vito reuelāte repit. z ea accipiēs bonorifice sepeluit. Passi sūt āt sub dyocleciano q̄ cepit circa ānos dñi. cclxxvij.

LXXVIII

De sanctis Quirico z Julita.

Quiricus querens arcū. Uel a chisil. quod ē fortitudo z cus niger. vel a quiris q̄ō est basta. vel a q̄ri les q̄ō tri sedile. Ipe em fuit arc⁹. id ē. curu⁹ in fin būliatōe. fortis in tormētoꝝ passione. niger in sui despectōe. basta in inimici debellatiōe. Dei sedile ex dei habitatione. Hec em in eo grā suppleuit. q̄ etas negauit Julita uuans vita. q̄ vita spūalis uult. z p̄ hanc multis pfuit.

Quiric⁹ fuit filius iulite illustrissime matrone iconij. Que pſecutōꝝ declinare volēs i tharsū cilicie cū puero suo q̄rico q̄ erat triū ānoꝝ ueū. Sz tñ alexandro p̄sidi pñtat. i vltis suis puer gestās q̄ō due famule sue videtes fugert. z eā ptinus reliq̄rūt. Preses igr puer i vltis suis suscepit. z mrēz lacrificare nolentē crudis neruis flagellari pcepit. Puer āt mrēz flagellari spiciēs amare flebat. z lamētabiles voces dabat. Ut p̄ses puer q̄ricū i vlnas z sup genua ponēs eū osculis z alijs blādicijs ōmulcebat. Infans āt ad mrēm respiciēs p̄sidis oscula abhorrebat. z caput cū idignōe auertēs. vultū ei⁹ vngul' laniabat. z mri cōsonas voces dabat. q. d. Et ego xpian⁹ sū. Tādem diu reluctās p̄sidi scapul' momordit. Tūc p̄ses indign⁹ dolore cruciat⁹. puer ab alto p gō⁹ caput aut. ita vt tribūali tenellū cerebrū adheret. Julita vo filiū ad regnū pcessisse vidēs. leta grās ōi reddidit. Tē iulita iussa est excoriari. z bullien pice pfudi. z demū capite truncari. In q̄dā āt legēda iuenit q̄ quic⁹ tyrānū blādiēte eq̄ vt mināte puer pēdēs xpiānū se eē ꝓfitebat. p̄ q̄dē tps elinguis infantul⁹. Sz i eo loq̄bat spūs sctūs. Quē cū p̄ses interrogaret q̄s eū docuiss aut. Tuam o p̄ses mitor isipiētiā q̄ meā tātillā cernēs etatulā. nec dū tpis circulo trienniē pcunctaris q̄s me docuerit diuinā sapiam. Qui cū cederetur clamabat. Xpian⁹ sum. Et q̄tiēs hec clamabat totiēs vires inē tormēta recipiebat. Preses āt matrē cū puero mēbratim scidi fecē. z eorum mēbra ne a xpiānis sepelirēt dispgi mādauit. Sz tñ ab angl'o sūt collecta z nocte a xpianis sepulta. Quoꝝ corpa tpe ꝓstātini magni cuz pax eccie reddita eccie. ab vna ō ācill' q̄ adhuc superat reuelāt. z i deuotōe mag̃ ab oi ip̄lo habēt. Passi sūt aūt circa annos dñi. ccxxx. sub alexandro impatore

LXXIX

De sancta Marina

Marina uirgo unica erat patri suo. Cū aūt pat̄ q̄ōq̄ mōasterū irass. mutauit hītū filie sue vt femia sz masculꝰ videt. rogauitq̄ abbatez z frēs vt filiū suū vnicū recipent. Quib⁹ ei⁹ precibus annuētib⁹. in monachū est receptus. z frat̄ marin⁹ ab oīb⁹ est appellat⁹. Cepit aūtē valō religiose viuere. z valō obediēs eē. Cuz aūt eēt. xviij. ānoꝝ. z pat̄ ei⁹ se morti appropiāre sentiret. filiā suā vocauit. z ipam i bono ppōsito ꝓfirmans pcepit. ne aliq̄ñ alicui reuelaret q̄ mulier esss. Ibat igr frequēter cuz plaustro z bob⁹. z ligna monasterio deferebat. Cōsueuerat aūt hospitari i domo cuiꝰ dā viri. cuiꝰ filia cū de q̄dā milite ꝓcepiss interrogata marinū monachū se violasse asseruit. Interrogat⁹ aūt marin⁹ cur tātū flagt cū ppetrass. se peccasse fatet. z veniā pcatus Statī de monasterio electꝰ. ad ostū monasteriū māsit. z triꝰ annis ibidem permanēs. buccella panis sustentabat. Postmoꝝ filiꝰ

De natiuitate sancti Johānis baptiste

ablactat.abbati mittit.⁊ marino educādus tradit.⁊ ibiḋ cū eo p duos annos cōmorat. Dia ātē cū maria patiētia recipiebat ⁊ i oib⁹ grās deo referebat. Tādē ei⁹ būlitatis ⁊ patiēte frēs miserti eū i monasteriū recipiūt.⁊ quecūq officia viliora sibi iniūgūt. Spe autē ōia hilarit̄ suscipiebat ⁊ cūcta patient ⁊ ḋuote agebat. Tādē i bonis op̄ib⁹ vitā ducens migrat ad dñm. Cū aūt corp⁹ ei⁹ lauaret ⁊ i vili loco sepelire disponeret.respiciētes multi ere ipm eē viderūt. Stupefacti sūt oēs ⁊ perterriti sei dei famulā plimū deliqsse fatentur Currūt oēs ad tā grande spectaculū ⁊ veniaz postulāt ignorātie ⁊ delicti. Corp⁹ igr e⁹ i ecclesia honorifice posuerūt. Illa āt q famulā dei infamauerat a demōe arripit̄.⁊ scel⁹ suum ꝓfitēs ⁊ ad sepulcr̄ ṽgis venēs liberat̄. Ad cui⁹ tumulū plī vndiqz ꝓfluūt.⁊ multa miracula ibi fiūt. Obiit āt.xviij.kl̄.iulij.

LXXX

De natiuitate scī Johānis baptiste.

Johannes bapti

sta multiplr notat̄. Dicit ei ppheta amic⁹ spōsi.lucerna.angel⁹.vox.bellua.baptista saluatoris.p̄co iudicis.⁊ p̄cursor regis. In ppha deligīt p̄rogatiua cognitionis. In amico spōsi p̄rogatiua dilectōis In lucerna ardēti p̄rogatiua sc̄itatis. In āglo p̄rogatiua ṽginitatis. In voce p̄rogatiua būlitatis. In bella p̄rogatiua feruoris. In baptista p̄rogatiua mirabil̄ honoris. In p̄cone p̄rogatiua p̄dicatōis. In p̄cursore prerogatiua ꝑpatōis.

Natiuitas iohānis baptiste ab archangelo gabriele ℟ mō ānunciata fuit. Dauid ei⁹ rex sic hēt i hystoria scolastica volēs cultū dei ampliare.xxiij.sūmos sacerdotes instituit. q̄rū vn⁹ maior erat q̄ principeps sacerdotū dicebat Statuit āt.xvj. viros ḋ eleazar.⁊.viij. de ithamar.⁊ ꝑm sortes ḋuit vnicuiqz hebdomadā vicis sue. Albias aūt octauā hebdomadā habuit.ḋ cui⁹ genere zacharias fuit. Erāt aūt zacharias ⁊ vxor eius senes ⁊ absqz liberis. Cū ergo zacharias tēplū dñi vt incēsum poneret ingressus fuisset ⁊ multitudo ꝑpli de foris expectaret.appuit ei gabriel archangel⁹. Cui āt zacharias i ei⁹ visione timeret ait āgel⁹. Ne timeas zacharia q̄nia exaudita ē oratio tua. Proprū ē ei bonorū āgloz ꝑm qḋ dic̄ glo.ex sua visione fructos benigna exhortatōe ptin⁹ ꝓsolari. Econtra malignū se i lucis āgelos trāsfigurātes si q̄s ex suis p̄ssa fructos senserit. āplioz eos honore ꝓcutūt. Annūciat igr gabriel zacharie se filiū habituz⁹ cui⁹ nomen iohēs eēt.q vinū ⁊ sicerā ñ biberet.⁊ añ dñm i spū ⁊ virtute helie ꝓcederet. Johēs vocat̄ helias rōe sit⁹.q ābo in debito.rōe vict⁹.q ābo victu pci.rōe cult⁹.q ābo vestitu iculti.rōne offic̄ij. q ābo p̄cursores.sz ille p̄cursor iudicis.iste saluatoris. rōe zeli.q vtriusq ṽbi q̄ facla arguebat. Zacharias āt ꝓsideras sui senectutē ⁊ vxoris sterilitatē dubitare cepit.⁊ more iudeoz signū ab angl̄o req̄siuit. Angel⁹ āt p eo q ṽbis suis ñ credidit ipm taciturnitatis plaga p̄cussit

¶ Notādū āt q dubitatio ꝓlixa fieri et excusari.aliqñ ꝑp̄ ꝑmissoz magnitudinē. sic legit ḋ abrāā. Cū ei dñs sibi ꝑmisisz q semē suū terrā chanaan possideret.dixit ad eū abraam. Scīe ḋs vñ scire possū q possessur⁹ sum eā. Et rñdēs dñs Sume mihi vaccā trienē ⁊c. Aliqñ ꝑp̄ fragilitatis ꝑpe ꝓsideratoz sic ꝑz i gedeone q̄ ait. Obsecro mi dñe in q̄ liberabo israḗ. Ecce familia mea infima ē i manasse ⁊ ego minim⁹ i domo p̄tis mei. Et er ℟ signū petit ⁊ accepit. Aliqñ ꝑp̄ nature impossibilitatē.sic ꝑz i sara. Cū ei dixisz dñs.reuertēs veniā ad te.⁊ hēbit sara filiū.risit sara p⁹ hostiū dicēs. Ḋ q̄z ꝓsenui ⁊ dñs meus vetul⁹ ē ⁊c. Quidē g⁹ q ꝓsol⁹ zacharias ex eo q dubitauit plagā incurrit.cū ibi eēt ⁊ magnitudo ꝑmissiōis.⁊ ꝓsideratio ꝑpe fragilitatis q talē filiū se habituz indignū reputabat.⁊ impossibilitas natural̄. Hoc multiplici ḋ cā factum fuisse putat̄. Ratiō ꝑm bedā. q̄nia discredendo locut⁹ ē.io silendo plectit̄ vt tacēdo credere discat. Secḋo q̄nia iō mut⁹ effect⁹ est.vt maius miraculū in natiuitate filij apparerz Cui ei in natiuitate Johānis patri loq̄la redditur. miraculū miraculo cumulat̄. Tertio q̄ cōgruū fuit vt vocē amitteret q̄n vox nasceba-

De natiuitate sancti Johānis baptiste

tur ⁊ legi silētiū imponebat. Quarto q̄nq; ip̄e a dño signū petijt ⁊ ip̄am taciturnitatē i signū accepit. Cum aūt zacharias foras ad ip̄m exisset ⁊ eū factū mutū videret. cognouerūt ip̄o inuētē q̄ visionē vidisset i templo. Completa aūt septimana officij sui. abijt i domū suā. Concepit elizabeth ⁊ mēsib⁹ q̄nq; se occultauit. q; sic ibi dr Ambr. part⁹ fuit erubescebat etatē ne in senectute vacasse libidini videret. ⁊ tñ gaudebat sterilitatis carere obprobrio q; obp̄briū est mlierib⁹ nō hē p̄mū nuptiarū. ppt̄ q̄ nuptie celebrāt ⁊ carnal' coit⁹ excusat. Mēse aūt. vj. b. maria q̄ iā dñm concepat ag̃tulās ẏgo fecūda ablate sterilitati ⁊ ppatiēs senectuti. venit ad elizabeth. Et cū eā salutasset b. iohēs iā spūsctō repletꝰ sensit filiuꝫ dei venire ad se. ⁊ p gaudio in matris vtero exultauit ⁊ tpudiauit. ⁊ motu salutauit quē voce nō potuit. Exultauit ei q̄si gestiens salutare ⁊ dño suo assurgere. Salut ergo ẏgo btā cū cogīta sua trib⁹ mēsib⁹ mistrās et. natūq; puerū suis sctis māib⁹ ō terra leuauit vt haberet i bisto. scolastica. ⁊ q̄si mozē gerule officiosissime pegit Hic dñi p̄cursoꝫ beat⁹ nouē spāliē ⁊ singulariē p̄uilegijs claruit. Nā idē angel⁹ q̄ dñm annūciauit. ipꝫ annūciauit. In vtō mris exultat. Pater dñi ip̄m a ẗra leuat. Liguā p̄is reserat. Baptismū p̄mus ordiat. Xp̄m indice demonstrat. Xp̄m mā ib⁹ suis baptizat. Ip̄m p oīb⁹ laudat xp̄s. In libo positus xp̄m vētuꝝ p̄nūciat Prophē b. ix. p̄uilegia vocat a ipo dño ppha ⁊ pl⁹ q̄z ppha. Chry. et q̄re dicat pl⁹ q̄z ppha sic ait. Prophete ē bñficū ppīe a do accipere. nūq̄d ppīe est bñficū baptismatis do dare Prophete ē vt ip̄e d̄ deo ppheret. nūq̄d ppherte est vt de⁹ de illo ppheret. Oēs ppheteppheta uerūt de xp̄o. de illis aūt ppheta tū nō est Ip̄e āt ñ sol⁹ ppheta ut d̄ xp̄o sz etiaz alij ppīe ppheta uert d̄ illo. Oēs pene mores vbi fuerūt. iste āt ip̄a vox. Quātū āt vox primoꝫ vbo ñ tñ vbū. tātū iohēs ppinq̄oꝫ xp̄o. nō tñ xp̄s Secm Ambr. laus iohis ex q̄nq; colligit vl' cōphēdit. s. ex parēt⁹. ex miraculis. ex mor⁹. ex munere. ⁊ ex predicatōne Laus aūt ptū p̄ eundē Ambrosium ex q̄nq; manifestat. Aut ei sic. Plena laudatio est q̄ gen⁹ in moribus. mores in equitate officiū in sacerdotio. factū in mādatis. iudicū in iustificatiōib⁹ cōphendit. Sc̄do ex miraculis. Quoꝫ quedā fuerūt an ei⁹ cōceptiōꝫ in vtero. s. angelica annūciatio. nomis impositio. ⁊ loq̄le p̄is amissio. Quedā q̄ntum ad ei⁹ conceptiōꝫ in vtero. s. supnaturalē conceptio. ei⁹ in vtero scificatio ⁊ ppheta⁹ doni repletio. Quedā q̄ntū ad ei⁹ natiuitatem ex vtero. s. vtriusq; pentis spūs. ppheta⁹ adeptio. q; ⁊ mater nomen sciuit ⁊ pater cāticum edidit. Loquele p̄is reseratio ⁊ spūsci repletio. Cūⁿ ⁊ zacharias pat ei⁹ replet⁹ est spiritu sancto ⁊c. Ambr. Respicite Johem q̄ta vis sit i ei⁹ vocabulo cui⁹ nuncupatio reddit muto vocē. patri plez ⁊ pl'o sacerdotem. Ipse⁹ ei erat tacēs lingua. sterilis filio. priuatus officio Aut vbi iohānes nasciī. fit repēte pat ppheta. loq̄le vsum recipit. plez a spū sancto suscipit. sacerdotē fūctio recognoscit Tertio ex mor⁹. q; sanctissime vite fuit Ihe cui⁹ sanctitate dr Chry. Cōuersatio iohānis oīm vitā culpabilē faciebat apparere. Quē admodū ei si videres alba vel tē dicis sanus candida vestis. Si vero posueris eam iuxta niuez incipit tibi sordida apparere. et si vere sordida nō est. Sic q̄ntū ad ꝓpatiōem iohānis oīs hō videbat immūd⁹

Cui⁹ q̄dē sanctitas triplex habuit testimoniū. Primo a supcelestib⁹. i. ab ip̄a trinitate Et p̄mo a p̄rē q̄ vocat eū angelum. Malach. iij. Ecce ego mitto angelū meuz ⁊c. Angel⁹ aūt nomē est officij nō nature. Et io dr angel⁹ rōe officij. ex eo q̄ oīm angl'oꝫ officium exercuisse videt. Habuit enī officium seraphin. Interp̄tat ei seraphin ardēs. q̄a illos ardētes facit. ⁊ in dei amoꝛe pl⁹ ardet. Et de iohāne dr in ecclia. Surrexit Helias q̄si ignis ⁊c. Ip̄e ei venit in spū ⁊ vtute helye Sc̄do habuit officiū cherubin. Cherubin enī interp̄tatur plenitudo sciētie. Et iohānes dr lucifer. Job. xxxviij. ex eo q̄ fuit terminus noctis ignorantie ⁊ initiū lucis gratie. Tertio habuit officium thronoꝫ. quoꝫ officiuꝫ est iudicare. Et de iohāne dr q̄ arguebat pē

rodē dicēs. Nō licet tibi hāc vxorem frīs tui. Quarto habuit officiū dñationū. q̄ docent nos erga subditos dñiū gerere. Et iohēs erga subditos habebat ī amore. erga reges ī timore. Quīto officiū p̄incipatuū. q̄ docent nos sup̄iores reuereri Et iohēs ō se dicebat Qui de tra ē ō tra loq̄t. De xp̄o āt. Qui de celo venit sup oēs est. Ité. Cuius ñ sū dignus sol uere corrigiā calciamēti ei⁹. Sexto officiuz ptātū. p q̄s ptātes aeree vl' p̄rie arcēt q̄ ñ potuerūt nocere sibi iā scīficato. Nob ēt arcebat. cū ad bap̄m p̄nie nos disponebat. Septīo officiū vtutū. p q̄s fuit miracla. z beat⁹ iohēs mlta miracla ī seipo oñdit. Nag̃ enī miracula mel siluestre z locustas edere. pilos camelor̄ induere. z hmōi. Octauo officiū archangl'or̄ q̄ñ reuelabat maiora. sic ea q̄ spectāt ad nrām redēptōz. cū dicebat Ecce agn⁹ dei ꝛc Nono officiū āgelor̄ q̄ñ ānūciabat mīora sic ea q̄ spectāt ad mores. vt illud. Nōniam agite ꝛc. Ité neminē p̄cutiatis ꝛc.

Decīmo būit testimoniū a filio. sic p̄z Luce.j. vbi eū xp̄s mlt̄iplīr z mirabiliē p̄mendat dicēs int̄ ceta. Int̄ natos mu. nō surrexit maior iohāne bap. Ille petr⁹ damiani. ab illo vbo Johānis sūt depmpta p̄conia. p q̄ fūdata est arida. z mouēt sidera. z sūt p̄dita elementa.

Decīmo a spūsco cū p p̄ez suū dixit Luce.j. ab āgel'. sic p̄z Luce.j. vbi eū āgel⁹ mlt̄iplīr cōmēdabat. oñdēs q̄nte sit dignitatis. q̄ ad deuz cū dic. Erit ei magn⁹ coꝝ dño. Quāte scītatis q̄ ad seipm cū subdit Vinū z sicerā nō bibz. z spūsco replebit ex vtero mris. Quāte vtilitatis q̄ ad p̄rim cū ōt. Et mlt̄os filioz israel cōuertet ꝛc.

Decīmo a subcelestibus. i. ab hoīb⁹. sic a patre suo z vicinis. cū dicēbat Quis putas puer iste erit ꝛc. Et Quarto cōpbendit laus iohis ex munere. Habuit ei mun⁹ ī statu. ī vbo. ī egressu ex vbo. ī mōdi p̄gressu. z in mūdi egressu.

In vtero habuit triplex mirabile mun⁹ grē. Primo gītiam q̄ in vtero sanctificat⁹ fuit. Vñ fuit ante sanct⁹ q̄z nat⁹. Hiere.j. Priusq̄z te formarē in vtero noui te. z añq̄z exires de vētre scīfiaui te. Secō grām qua p̄phetare meruit. sic q̄ñ in vtero mris exultās deū adesse cognouit. Vñ Chrys. volēs oñdere q̄lis fuerit plus q̄z p̄pha dic. Prophete ē p merito q̄ per sanctionis z fidei p̄phetā accipe. Hūc̄ p̄phe fuit vt p̄us fieret p̄pheta q̄z homo Et quia cōsuetudo erat vt p̄phete inungerent. tunc q̄ñ bta vīgo elizabeth salutauit. xp̄s iohannez in vtero in p̄phetā inunxit. p̄m q̄ dic Chrys. in h̄ vba. Johēs xp̄s fecit mariā salutare elizabeth vt p̄mo p̄cedēs de vtero mris vbi habitabat dñs. z p aures elizabeth ingressus descēderz ad Johēm. vt illic eū vngeret in p̄ophetam Tertio grām qua suis meritis matri p̄phetie spūm tradidit. Vñ Chrys. volēs oñdere qualis fuit pl⁹ q̄z p̄pheta ait Quis p̄pheta z cum esset p̄pheta. p̄phetā facere potuit. Helias q̄dem vnxit heliseū in p̄ophetā. non tñ p̄ophetādi grām p̄tulit. Iste aūt in vtero matris existens diuinū introit⁹ sciam matri donauit. z os illi⁹ in vbo p̄fessionis aperuit. vt cui⁹ nō videbat p̄sonam cognosceret dignitatem dicēs. Vñ Ē mihi vt mater dñi mei vēniat ad me.

In egressu ex vtero habuit triplex mun⁹ gratie. q̄ mīa ort⁹ ei⁹ fuit miraculosus. sanct⁹ z iocūd⁹. Quia miraculosus excludit defect⁹ impotētie. q̄ sanct⁹ reat⁹ culpe q̄ iocūdus lamētū miserie. Celebrāt aūt ort⁹ ei⁹ siue natiuitas p̄z magistr guilhelmū altisiodorēn. triplici rōne. Primo rōne sanctificatōis in vtero. Secō rōne dignitatis in officio. Pe eni tāq̄z lucifer venit. z etnuz gaudiū nobis p̄mus nūciauit. Tertio rōne iocūditatis in ortu suo. Dixerat ei angelus Et multi in natiuitate eius gaudebūt. Et nō dignum est vt z nos in natiuitate ei⁹ gaudeamus. In p̄gressu habuit sili⁹ mlt̄iplex mun⁹. In hoc aūt patēt ei⁹ excellentissima z diuersa munera grē. quonīā habuit pfectionem omniū sanctor̄. Vñ p̄pheta fuit q̄ñ dixit. Qui post me vēturꝰ est ꝛc. Plus q̄z p̄pheta quādo xp̄z digito demōstrauit. Apostol⁹. q. a deo missus fuit. Apostolus enim idem est q̄ missus. Vñ. Fuit hō missus ꝛc Martyr. quia p iusticia mortem sustinuit. Confessor. q. pfessus est z nō negauit. Virgo. Vñ z ppter ip̄i⁹ vginitatem angelus est

De natiuitate sancti Johānis baptiste

appellat⁹. ¶ Malach.iij. Ecce ego mitto āg̃lm meū ⁊c. ¶ In egressu ō mō habuit triplex mun⁹. Q̄z efficit̄ martyr inuict⁹. Tūc eīm palmā martyrij adept⁹ ē. Dirigit̄ nūcius p̄ cioſus. Ipe eī tūc illis q̄ erāt īlumbo p̄cioſus nunciū attulit. ſ. de aduētu xp̄i ⁊ de redēp̄cōe ip̄oz. Et colit̄ erit⁹ gl̄ioſus. Et⁹ eī erit⁹ ō oībus q̄ ad lumbū diſcēderūt ſpālit̄ ab eccl̄ia ſolēnizāt ⁊ gl̄ioſe colit̄. ¶ Quinto er p̄dicatōe. Circa cui⁹ p̄dicatōz angel⁹ q̄tuor ponit cū dic̄. ⁊ mīt̄os filios ſrl̄ conuertet ad dñm deū ip̄oz ⁊ ip̄e p̄cedet ⁊c. ſ. fructū. ordinē. vitē ⁊ finē. ſic̄ pz īl̄rā. ¶ Et notādū q̄ p̄dicatio ioh̄is triplic̄ fuit ꝓmedabil̄. Ipe nāq̄z p̄dicauit feruent̄. efficacit̄. ⁊ prudent̄. Feruēter cū dicebat. Genimina viperaꝝ ⁊c. Qui q̄dem feruor fuit inflāmat⁹ charitate. q̄ erat lucerna ardens. Vñ dic̄ in p̄ſona ip̄i⁹ hieremias Posuit os meū q̄ſi gla. acutū. Informat⁹ vitate. q̄ erat lucerna lucens. Vñ Johis. v. Vos miſiſtis ad ioh̄em ⁊ ille phibuit testionū veritati. Direct⁹ diſcreōne ſiue licentia Vñ turbis ⁊ publicanis ⁊ milit̄b⁹ ꝑm vnuſcuuſq̄z exigēnā ꝓpriā legē ōdit. Firm⁹ cōſtātia. Vñ ⁊tā ꝓſtāter p̄dicauit q̄ ex h̄ vitaz amiſit. Hec eī q̄tuor dz hīē zel⁹ ꝑm q̄ dicit Berñ. Zelū tuū inflāmet cartas. informet vitas. regat ſcīa ⁊ firmet ꝓſtātia. ¶ Secō efficacit̄. q̄nā ad p̄dicatōz ei⁹ multi ꝓuerſi ſūt Predicauit ei vbo p aſſiduitatē doctrine. ⁊ exēplo p ſcūtatē vite. p̄dicauit ⁊ ꝓuerſi merituꝝ ordīb⁹ deuotis. ¶ Tertio prudent̄. Et⁹ prudētia p̄dicatōis i trib⁹ fuit. Ipō in eo q̄ vſus fuit cōminatōib⁹. vt malos terreret dicens. Jā enī ſecuris ad radicē arborū poſita eſt. Secō p miſſiomb⁹. vt bonos alliceret dicēs. Ipōniam agute ap. ei reg. celo. Tertio moderatōib⁹. vt mediocres paulatim ad p̄fectioz attraheret. Vñ turbis ⁊ publicanis ⁊ milit̄b⁹ leuia ip̄onebat. vt poſtmodū ad maiora ꝓueherent. turbis vt oplb⁹ miſcōie inſiſterēt. publicanis vt ſe ab alienoꝝ appetitu abſtinerēt. milit̄b⁹ vt neminē ꝓcuterēt. nulli calūniā facerēt. ⁊ ſuis ſtipēdijs ꝓtēti eſſent. ¶ Et notandū q̄ ſcūs ioh̄es euāgeliſta hac die migrauit ad dñm. ſz eccl̄ia ip̄i⁹ feſtū in tertiū diē poſt xp̄i natiuitatē celebrādū inſtituit. q̄ tūc ei⁹ eccl̄ia dedicata fuit. Et ſolēnitas natiuitatis beati ioh̄is baptiſte in ſuo die remāſit. Animīz q̄ hec dies ab āg̃lo gaudio natiuitatis p̄curſoris auctēticatus fuit. Nō aūt dogmatizandū eſt q̄ euāgeliſta baptiſte ceſſerit tāq̄z minor maiori. Nō eīm decens eſt q̄s eoz maior ſit diſputare. Qđ enim q̄dā exēplo diuinit⁹ eſt oñſum. Erāt enī vt legit̄ duo doctores theologi. q̄z vn⁹ Johannē baptiſtā. alē vō Joh̄em euangeliſtaz ꝓferebat. Tādē ſup̄ h̄ ſolēni diſputatōne inducta. q̄libet valde ſolicit⁹ erat auctoritates ⁊ efficaces rōnes inuenire q̄b⁹ ſuū Johānem poſſz ꝓferre. Et dueniēte aūt diſputatōis die q̄libet ſanctoz emulatoꝝ ſuo apparuit eiqz dixit. Bene ꝓdoctes ſum⁹ in celis. de nob⁹ in diſputetis in terris. Tūc illi ſibi ad inuicem ⁊ oī populo viſionē publicauerūt. ⁊ dñm benedixerūt. ¶ Ida ul⁹ lōgobardoz hiſtoriographus romane eccl̄ie diacon⁹ ⁊ caſſinenſis monach⁹. cū deberet q̄dā vice cereū ꝓfecrare. fauces ei⁹ rauce facte ſūt cū ꝓpus vocalis eſſz Et ergo vox ſibi reſtitueret̄ hymnum. ſ. vt queāt laxis ⁊c. ad honorē b. ioh̄is ꝓpoſuit. Ubi in ꝓncipio petit ſibi vocē reſtitui. ſicut zacharie reſtituta fuit. ¶ Oſſa mortuoꝝ aīaliū vndecūq̄z collecta in hac die ab aliq̄bus cōburunt̄. Cui⁹ duplex ē cā. vt ait ioh̄es beleth. Una ē ex antiq̄ inſtitutiōis obſeruantia. Fūt ei q̄dā aīalia q̄ dracones vocantur q̄ in aere vōlāt. i aq̄s natāt. in terra ābulant. Q̄nq̄z aūt dū p aerē ambularēt ad libidiez ꝓcitabāt. ⁊ i puteis ⁊ aq̄s fluuialib⁹ ſperma iactabāt. ⁊ inde ſeq̄bat letalis ann⁹. Contra h̄ ergo iſtud inuentū fuit remediū vt de oſſib⁹ animaliū rogus fierz. ⁊ ſic talia aīalia fumo fugarent. Et q̄ iſtō maxie h̄ tpe fiebat. ō iſtō adhuc ab aliq̄b⁹ obſeruat̄. Alia cā eſt ad repſentandū. q̄ oſſa ſcī Johis in ſebaſte ciuitate. ab infidelib⁹ cōbuſta fuerūt. Ferunt̄ eīā facule ardētes. q̄ ioh̄es fuit lucerna ardens ⁊ lucens. Et rota vertitur. q̄ ſol tūc in cyculo deſcēdit. ad ſignificādum q̄ fama Johis qui xp̄s putabat̄ deſcendit ꝑm q̄ ip̄e teſtimoniū phibuit dicens. Me oportet mi

nui illū ãt crescere. Hoc sīgficatū est p̄m qđ dicit Aug⁹. in eoz ozatb⁹ z in eoz mortibus In eoz ozatb⁹. qz circa natiuitatē ioh̄is dies incipiunt decrescere. circa natiuitatē xp̄i crescere. Juxta illud. Solsticiū decimo xp̄o p̄it atqz ioh̄em. Jtē in eoz mortib⁹. qz corp⁹ xp̄i in cruce fuit exaltatū. corp⁹ ioh̄is capite minoratū. ¶ Refert paul⁹ in bistoria lōgobardoz qz rocharitb rex longobardoz iuxta ecclesiā scī ioh̄is bap. cū mīto ornatu sepult⁹ fuit. Quidā vo cupiditate illect⁹ nocte sepulcrū apiens ablstulit vniuersa. Cui b. iohannes apparēs dixit. Cur aus⁹ fuisti tāgere mibi cōmissū. Ecclias meā dcetero ingredi ñ valebis. Qđ vtqz sic euenit. Nā qñcūqz pdictā ecclias intrare volebat qi a validissimo pugile guttur e⁹ feriebat. sic sbito retro ruebat

LXXXI

¶ De scīs geruasio z protbasio

Geruasius a gerar qđ ē sacr z vas. vl̄a geua qđ ē icolat⁹ z syoz puul⁹. qi sacer p vite meritū. vas p vtutū receptaculū. pegrin⁹ p mūdi pegrīū. puul⁹ p sui despectū. ¶ Protbasius a ptbos qđ ē pmū. z syos de⁹. siue diuī vel a pcul z stasis qđ est positio. qi pmus p dignitatē. diuin⁹ p dilectōem. pcul posit⁹ a mundi affectōne. ¶ Horum passionem Ambrosius in libello ad caput eorum posito scīptam inuenit.

Geruasi⁹ gemini frēs filij fuerūt sancti vitalis z beate valerie. Qui oīa sua pauperibus erogantes manebant cū sancto Nasario q apud ebrudunū oratorū pstruebat z ei celsius puer lapides portigebat. Qz vero nazarius iam celsum babuisse narrat forte p anticipatōez accipit cum longe p⁹ eū sibi fuisse oblatū ex hysteria nasarij colligat. Cū aūt oēs ad neronez impatorē ducerent. sequebat eos eulās puer celsius. Quē cū vn⁹ militū ala pis cederet. z cedentē nazari⁹ increparet. irati milites nazariū calcib⁹ ceciderūt. z ipm cū alijs in carcere recluserūt. z postmodū in mare p̄cipitauerūt. Geruasiū vo z ptbasiū mediolanuz duxerūt. Nazari⁹ vo miraculose liberatus mediolanū venit. ¶ Eo tpe supuenīte comite astasio q ptra marcbomānos pficiscebatur ad bellū. deoz cultores eidē occurrerē asserētes q dij sibi rūdere ptemnerēt. nisi p⁹ geruasi⁹ z ptbasi⁹ immolarēt. Cōtinuo igr tenent. z vt sacrificēt minant. Cui cū geruasius oīa idola surda z muta diceret. z ipum ab omipotēti deo victoriā reqrere debere doceret. irat⁹ tādiu eū plūbatis cedi iussit qzdiu spūm exalaret. Deinde ptbasiū accersiri fecit eiqz dixit. Miser vel tu. viuere studе. et noli cum frē tuo mala morte perire. Cui ptbasius. Quis est miser. ego q te nō timeo. aut tu q me timere pbaris. Cui astasi⁹. Ego te miser bō quō timeo. Cui ptbasi⁹. Jn Bme tiere z te ledi pbaris. si nō sacrificaueris dijs tuis. Si enim te ledia me neqqz timeres. nū z qz ad sacrificiū idoloz me ipe cōpelleres. Tē eū comes in eculeū suspēdi p̄cepit. Cui probasi⁹. Nō tibi comes irascor. qm̄am cecos ocl̄os tui cordis attēdo qn potⁿ tui miserear qz nescis qđ facias. Age igr qđ cepisti vt mibi cū frē meo occurrere possit benigtas salvatoris. Tūc comes iussit eū decollari. Pbilipp⁹ ãt Bu⁹ xp̄i cū filio suo corpa eoz rapuit z occulte i domo sua i arcba saxea sepeliuit z libellū eoz ortū finē z vitā ptinētē ad eorum caput posuit. Passi sūt ãt sb nerone q cepit circa annū dñi. lvij. Horum corpa mīto tpe latuerūt. sz tpebū ābrosij Bmō repta fuerunt. Ambrosio nāqz i eccia scōz nabozis z felicis i oōe posito ita vt nec vigilaret apte. nec dormiret integre. apparuerūt ei duo pulcerrimi iuuenes vestib⁹ cādidis. i. collobioz pallio induti. caligulis calciati. secū manib⁹ extēsis orātes. Oraut igr ābrosi⁹ vt sibi illusio in vltro appareat. si ãt vitas denuo reueleī. Si mili igitur modo canente gallo. orantes secum iuuenes apparuerūt. Tertia vo nocte defecto iam corpe ieunijs nō dormienti. sz stupenti cum tertia sibi apparuere psona. q similis paulo apl̄o videbat p̄m qz in pictura

De sanctis Johãne et Paulo

pserat. Illisq; tacẽtibus aplus sibi dixit. Ista sũt q̃ nihil trenuz desiderantes monita mea secuti sũt. Quoz corpa ieo loco repiesi q̃ stas. Duodeci pedũ altitudie tra cooptã archã iuenies. z ad caput eoz libellũ in q̃ oz tus eoz ptinet z finis. Couocatis igr vicinis epis. ipe poz tre fossoz accessit. z oia put dixerat sibi paul⁹ iuenit. Et ita trecẽti ãni z vltra fluxissent. uta tũ corpa eoz sũt repta. ac si ipa hora ibiõ fuissent posita. Insup vo odoz suauissim⁹ z mirabil⁹ inde fragrabat. Cec⁹ ãt q̃da tãges ferens illum iat⁹ ẽ. Et multi alij meritis eoz curati sũt. In hoz solẽnitate par inẽ lõgobardos z romanũ impiuz reformata fuit. z iõ Greg. papa. Loq̃t dñs pacẽ in plebẽ suã. i introitu misse cãtari instituit. Dñi z officia ptĩ scis ꝓuenũt. ptĩ eentib⁹ q̃ ipis ꝓtigẽ dieb⁹. Refert Aug. in li. xx. de ciui. dei. q ipõ pũte z ipatore z multa tba q̃da cec⁹ apud mediolanũ ad corpa martyrũ geruasij z ptbasij lumẽ recepit. Utz ãt sit pdict⁹ cec⁹ an ali⁹ ignorat. Idẽ quoq; refert ibidẽ q q̃daz iuueis in villa victoriana q̃ ab iporegio triginta miliarib⁹ distat cũ in q̃da flumie equũ lauaret. ꝓtinuo eũ diabol⁹ vexauit. z i flumẽ tãq; mortuũ eũ piecit. Cũ ãt vespe in ecclia btoz geruasij z ptbasij q̃ ppe erat cãtarent. ille vocib⁹ illi q̃ pcussus cũ gndi fremitu ecclam intrãs altare tenebat inõ amoueri ñ valẽs tãq; si ibidẽ alligat⁹ fuisset. Et cũ demõ vt ñ exiret aduraret. ille se eius mẽbra ãputare cũ exiret minabat. Cũ ergo aduerat⁹ exiret. ocul⁹ ei⁹ i maxillã fus⁹ tenui venula depẽdebat. sz i locũ suũ sic potuerũt oclm reuocauerũt. Et ecce ũtra paucos dies meritis sctoz geruasij z ptbasij plene sanat⁹ est. Amb. q; i ps. sic ait. Hi sũt q̃ vexillo celesti signi victricia apli arma sũpserãt z a mũdanis nexib⁹ absoluti. neq̃ssimi hostis vicioriũ acie pstrnẽtes liberi z expediti xpm dñm sũt secuti. O q; felix germãtas. q̃ sacris ibeiẽdo eloq̃is nllo potuit iterpolari ꝓtagio. O q; gliosa certamis cã. vbi pit coronãt quos vn⁹ vter⁹ matern⁹ effudit.

LXXXIII

De sanctis Johe z Paulo

Iohannes et paulus pmiceri z prepositi pstãtie filie pstantini augusti fuerũt. Eo autẽ tpe cũ gẽs cythica dacĩ z tracĩ occupaz. z gallican⁹ dux romani exercit⁹ ꝓ pdictã gentem mitti deberet. pstantiaz filiã pstantini pmercede laboris sibi in vxorem dari petebat. Qd etiã romani pncipes instanti⁹ fieri poscula bãt. Hoc aũt plimũ tristabat. sciẽs filiam suã postq; a btã agnete sanata fuerat in ỹgitatis pposito positaz facili⁹ occidi posse q; ad psensũ iclinari. Virgo tñ d̃o ꝓfidẽs pcepit. sului vt eã sibi spõdeat cũ victoz rediz. Nexiñ duas filias suas q̃s ex vxore dũcta suscepat. idẽ gallican⁹ secũ manere pmittet vt p eas moz z votum pris scire posset. Et ipa duos ppositos suos iohãnẽ z paulum sibi ꝓcederet in spẽ q̃si maioris firmitatis. rogãs deũ vt ipum z filias ꝓuerteret. Qd vbi oĩb⁹ placuit gallican⁹ assũptis iohãne z paulo z copioso exercitu pficiscit. Ez tñ a cythicaz gẽte ei⁹ exercit⁹ frãgit. z i vbe traciaz ab hostib⁹ obsidet. Et accedẽtes iohãnes z paulus ei dixerũt. Fac votũ d̃o celi z eris victor melioz q̃z fuisti. Qd cũ fecisset iuuenis i humero feres crucẽ statim sibi apparuit eiq; dixit. Sume gladiũ tuũ z segre me. Quez ille accipiẽs. p media castra iuit z ad regez vsq; deueniẽs. illũq; occidẽs. solo tiore vniuersũ exercitũ subiugauit z romanis tributarios fecit. Duoq; milites armati eidẽ apparẽtes eum hinc inde ꝓfirmabãt. Facto igr xpiano romã rediit. z cũ multo honore suscept⁹. rogauit augustũ vt sibi indulgeret si filiã mittme despõsaret. eo q̃ d̃o cetero xpo ꝓtinẽter vuere ꝓponeret. Qd cũ augusto plimũ placuisset. z due filie gallicani a pstantia vgine ad xpm ꝓuerse essent. ipe gallican⁹ ducatui cessit. z omnia pauperibus tribuẽs xpo cum alijs seruis dei in pauptate seruiuit. Multa aũt miracula faciebat. uta vt solo visu demones de obsessis corpibus effugaret. Huius sacre opinionis fama in toto orbe terraruz intantum excreuit. vt ab oriente z occidente venientes videret virum ex patricio cõsule

De sanctis Johāne et Paulo

lauantē pedes pauperū ponētē mēsam. aq̄m manib⁹ effūdētē. lāguēnib⁹ solicite mīstrātē. et cēta scē pietatis officia exhibētē. Cōstātino igr defūcto. ꝓstāt⁹ ꝓstātini magni fili⁹ arrianā hēsi depranat⁹ ipū tenuit. Cui cū ꝓstātius frat ꝓstātini duos filios. s. gallū ⁊ iulianū reliqsset. ꝓstāti⁹ ipator dictū gallū cesarē fecit. ⁊ Iudeā rebellātē misit. Quē tñ postmodū interfecit. Julian⁹ vō timēs ne exēplo frīs a cōstātino primeret. monasteriū ingressus ē. Ubi magnā religiōz sitāns lectōr ordiat⁹ ē. Qui p maleficiū demonē ꝓsuluit. rursū accipiens q̄ ad ipiū sublimād⁹ essz. Ipe⁹ aliq̄d tps virgē tib⁹ aliq̄b⁹ negocijs ꝓstāti⁹ Julianū cesarez fecit. ⁊ ipm in galliā destinauit Qui oia strēue agebat. Mortuo āt ꝓstātio ⁊ Juliano apostata in impiū a ꝓstātio sublimato. iussit iulian⁹ vt gallicā⁹ aut dijs īmolaret aut abscederet. Nāto enī viro nō audebat nec̄ inferre. Ille igr alexandrīā prexit. ⁊ ab infidelibus p cor trāsfix⁹ martyrij coronā pcepit. Ait iulian⁹ capt⁹ cupiditate sacrilega auaricīā suā euāgelij testimonio colorabat. Nā facultates a xpianis auferēs dicebat. Christus vester dī euāgelio. Qui ñ renūciauerit oībus q̄ possidz nō pt me⁹ eē discipul⁹. Audiēs igitur q̄ iobes ⁊ paul⁹ ex opib⁹ q̄s vgo ꝓstāna religīa rat xpianos paupes sustētabāt. māda uit eisdē q̄ sic ꝓstātino ita q̄z sibi adhere derēt. Ait illi dixerūt. Dū gl'osi impatores cōstātin⁹ ⁊ fili⁹ ei⁹ ꝓstanti⁹ se esse seruos christi gl'iabant. nos famulabamur eisdez. Tu vō q̄ religionē plenā vtut ib⁹ reliq̄sti. a te omnino recessim⁹ ⁊ tibi obedire ꝓtēnim⁹ Quibus Julian⁹ mādauit. Ego in eccl'ia clericatum obtinui. ⁊ si voluissem ad pmū eccie statum puenissem. Quz ꝓsiderās vanū eē inertiam sectari ⁊ ociū. milicie aīm dedi. diuiq̄z sacrificans eoz suffragijs imperium obtinui. Ñ vos i aula regia nutriti. nō debens lateri meo deesse. vt pmos vos i palatio meo beatam. Quō si a vob ꝓcept⁹ fuero agam vt necesse est vt ꝓtēni nō possim. Qui rndētes dixerūt. Deū tibi pponentes minas tuas neq̄ q̄z timem⁹. ne regis etni inimicias incurram⁹ Ad hec Julian⁹. Si infra decē dies vltro ad me venire ꝓtempserit⁹. coacti postmodū facietis q̄ spōte facere nō curatis. Cui scī rndērūt. Nā decē dies ꝓterisse estima. ⁊ hodie facito q̄ tūc te factū eē minaris. Quibus Julian⁹. Putatis q̄ martyres vos faciāt xpianī. Nisi mihi ꝓsenserim⁹ puniam vos. nō vt martyres. sz vt publicos hostes. Tūc iobes ⁊ paul⁹ p totos decē dies cl'ymis insistētes. oia sua paupib⁹ erogabāt. Decima aūt die missus ē ad eos Alberēcian⁹ q̄ dixit eis. Dñs noster julian⁹ statuā culū aureū iouis ad vos misit vt eidē thura incēdatis. aliq̄n ābo sit' pibitis. Cui scī dixerūt. Si tu⁹ dñs ē julian⁹ habeto pacē cū illo. nobis al⁹ dñs ñ est nisi dñs Jhēsxps. Tūc iussit eos occulte decollari. ⁊ in fouea intra domū sepeliri. famā faciēs q̄ i exilū eēnt missi Ad hoc Alb⁹ fili⁹ therēciani a demone arripit. ⁊ intra domū clamare cepit q̄ a dēmone vexabat. Quō videns therēcian⁹ scel⁹ ꝓfitet. ⁊ xpian⁹ efficitur passio scōz ab eo ꝓscribit. ⁊ eius fili⁹ liberat Passi sūt āt circa ānū dñi. cccl'xuij. Refert gre. i omelia euāgelij. Si q̄s vult vīre post me. q̄ quedā matrona dū eccl'iaz istoz martyz freq̄nti⁹ visitaret. ⁊ die q̄daz inde rediret duos stātes monachos sub pegrino habitu inuenit. q̄s pegrinos credēs elemosynā sibi dari ꝓcepit. Quz postq̄z dispēsatoz eis ad largiendum elemosynā appropinquasset. astiterūt ei vicini⁹ ⁊ dixerūt. Nu nos modo visitas. nos te in die iudicij req̄remus. ⁊ q̄cq̄d poterim⁹ tibi pstabim⁹. Quo dicto ab oculis eius ablati sunt. Ambrosi⁹ ō his martyribus in pfatiōe sic dicit. Beati martyres Johannes ⁊ paulus veraciter impleuerūt q̄d dauitica voce dicit. Ecce q̄z bonum ⁊ q̄z iocundum habitare fratres in vnū. Nascēdi lege ꝓsortes. fidei societate coniuncti passionis equalitate consimiles. in vno semper dño gloriosi.

LXXXIII

De sancto Leone papa

Leo papa ut īmiraculis btē vgis legit' i eccia sancte Marie maioris in die resurrectio

nis missā celebrabat. & dū fideles p ordinem cōicaret. & qdā matrona manū ei⁹ osculata fuisset ex ℞i eū vehemēs carnis tēptatio insurrexit. Et vir dei i semetipm seuissim⁹ vltor insurgit. & ea die manū se scāda lzātē occulte pēit⁹ ā putauit & a se reiecit. Interea murmur orebat in pl'o cur sūm⁹ pōtifex diuīa more soluto nō celebraret. Tūc leo ad btām vgiez se uertit. & ei⁹ pudēte totaliter se pmisit. Tūc illa pīnuo sibi astitit & manū suā suis scissimis māib⁹ illi restituit & reformauit iubēs vt pceder et filio suo sacrificiū īmolaret. leo igit oī pl'o qd sibi pīgerit pdicauit. & manus restitutā oīb⁹ eundēt ondit. Hic calcedo. pcilū celebrauit. solas vgies ibidē velari instituit. Ibi etiā statutū fuit vt vgo maria mater dei appellaret. Eo qz tpe attila italiā deuastabat. Ægr s. leo in eccl'ia apl'oz trib⁹ diebus & trib⁹ noctib⁹ orōi vacās p⁹ hīs dixit ad suos. Qui vult me seq sequī. Cū igr ad attilā appropinqsset. ille vt b. leonē vidit ō eq descēdit. eiusq pedib⁹ p⁹ostrat⁹ rogauit vt peret qcqd vellet. Qui petijt vt ab italia discederet & captiuos relaxaret. Et dū argueret a suis q tirānus phator orbis a sacerdote victus esset respōdit. Prouidi mihi & vob. Vidit ei a dextris eius fortissimū militē euaginato gladio stātem minīq dicētē. Nisi hunc parueris cū oīb⁹ tuis interibis. Cū b. leo epl'az ad fabianū epm pstātinopolitanū aduersū eutbicū & nestoriū scpsisset. sup sepulcz b. petri īpaz posuit et ieiunijs & orōib⁹ insistēs dixit. Quicqd i hac epl'a vt bō errauit. tu cui ecclie cura pmissa ē. corrige & emēda. Et p⁹ dies. xl. orāti illi. petr⁹ apparuit dicēs. Legi & emēdauī. Accipiesqz leo epl'az iuenit eā māib⁹ apl'i correctā & emendatā. Alias ēt sepulcro b. petri. xl. dieb⁹ ieuniis & orōib⁹ vacās leo astitit obsecrās vt suorū sibi pctōz venīa ipetraret. Cui petr⁹ apparēs dixit. Dēpcat⁹ sū p te dīs & oīa pcā tua dimisit. Sōlūmō de manuū īpositōe debes mqrī. i. si bñ siue aliē alicui man⁹ īposueris exigeris. Obijt circa annos dñi. cccclx.

LXXXIIII
De sancto petro apl'o.

Petrus trinomius fuit. Vocat⁹ ē enī simon bariona Simō iterptat obediēs vl ponens tristiciā. bariona filij colūbe. Bar lingua syra filij. iona hebraice colūba. Fuit ei obediēs qñ xp̄s eū vocauit. qz ad vnī⁹ iussiōis voces dño obediuit. ponēs tristiciā qñ xp̄m negauit. qz egress⁹ foras. fle. amare. filij colūbe. qz ō simplici itēnōe fuit. Cēdo vocat⁹ est cephas qō iterptat caput. vl petra vl īcrepans ore. Caput rōe pncipat⁹ i platiōe. petra rōe firmitatis i passiōe. īcrepās ore rōe pstāne i pdicatōe. Tertio vocat⁹ ē petr⁹. qō iterptat agnoscēs. siue discalcias vl dissoluēs. qz xp̄i diuīitatē ag⁹uit cū dixit. Tu es xp̄s filij dei viui. Et pedes affectuū suoz i oi ope mortuo & treno discalciauit cū dixit. Ecce nos reliq. oia ꝛc. Et vincla peccatoz a nob⁹ dissoluit. & hīc claues q̄s a dño accepit. Habuit ā triplex cognomē. Dicit⁹ ē ei simō iohānā. qō iterptat dñi pulcritudo. Cēdo simō iohānis qō iterptat cui donatū ē. Tertio simō bariona. qō iterptat filij colūbe. Ider qō dat intelligi q ipe fuit pulcritudinē moz. dona virtutū. habuit dānā lacriaz. qz colūba bz gemitū p cantu. Istō ā nomē petr⁹ ille pīmo sibi ipositū pmisit cū dixit Iohā. j. Tu vocaberis cephas qō iterptat petr⁹. Cēdo pmissū īposuit. sic ōz Matth. xvj. Et īposuit simoni nomē petrus Tertio īpositū confirmauit cū dixit Matth. xvj Et ego dico tibi. q tu es petr⁹. & sup ꝛc. Cuius martyriū marcell⁹. lin⁹ papa. egesip⁹. & leo papa scripserūt.

Petr⁹ apl'us inē ceteros & supra ceteros apl'os maiores feruores extitit. Hāc & scire dñi pditorē voluit. qz vt dicit Aug⁹. si eū sciuisset dēnb⁹ discerpsisset. Et ob hoc dñs pditorē suū noīare nolebat. qz vt ait Chrys. si ipm noiasset petr⁹ pīnuo surrexisset. & ipm petr⁹ trucidasset. Hinc sup mare ad dñm ambulauit. i dñi trāsfiguratione & puelle suscitatione a dño electus fuit. Staterem in ore piscis inuenit. claues regni celoz a domino accepit. & pascendas oues a xp̄o suscepit. tria milia hominū in pentecosten

De sancto Petro apl'o

sua ꝓdicatõe ꝙuertit.ananie ⁊ saphire mor⁹ tẽ ꝓtrit.eneã paliticũ curauit. cornelĩ bap tisauit.tabitã suscitauit. ymbra sui corpis i⁹ firmos sanauit.ab herode icarceratꝰ. sz ab an gelo liberatꝰ. Qualʾãt ei⁹ cib⁹ vl'indumẽtũ fu erit ꝓpẽ hꝫ in libro clemẽtis testatꝰ. Paris inqt sol⁹ ẽ mihi cũ oliuis.⁊ raro cũ olerib⁹ i⁹ vsu ẽ Indumẽtũ ãt hꝫ ẽ mihi qđ vides tunica cũ pallio.⁊ hꝫ hñs mihil aliud req̃ro. Ferꝫ q̃z q̃ sinu sp sudariũ portabat q̃ crebro fluẽtes la crimas ꝑgebat.q̃ q̃ dulcis allocutõis⁊ pñ tie dñi mẽor erat.ꝑ nimia amoris dulcedine lacrias ꝓtinere ñ poꝰat. Q̃ñ et culpã negatiõis ad memoriã reducebat vbi mas emit tebat. Tñ adoi ꝙsuetudie hñt flere vt e⁹ fa cies tota adusta lacrijs viderꝰ.sic dr Clemẽs. Idẽ et dr q̃ audito i nocte gallicãtu ad orõz surgere ꝙsueuerat.⁊ tũc silr vt dr ad fletũ ꝑ⁹ rumpe ꝙsuerit. Refert q̃z clemẽs hm q̃ i ec clesiastica hystoria inuenit q̃ cũ vxor petri ad passiõz duceret. petr⁹ igẽti gaudio exultauit. ac eã ꝑ nro vocãs noie post eam clamauit. O ꝙnx memẽto dñi Quadã vice dñs pe trus apl's duos d discipul's suis misisz ad p dicãdũ.dñ.xx.dietas iuissent.vn⁹ illoz d̃fun ctus ẽ.alr vo ad petz redit.⁊ qđ accidat nũci auit. Hic dr fuisse b.marcial.vl hm q̃sdã ma tern⁹. Alibi legit q̃ ꝑm⁹ fuit beat⁹ fr̃o to.soci petr⁹ suũ baculuz sibi tradidit.ꝑcipies vt ad sociũ ꝑget.⁊ eũ sup illũ poneret. Q̃d cum fe cisz.ille q̃ iã p.xl.dies iacebat mortu⁹ ꝓtinus surrexit viu⁹ Eo tpe erat i hierlm q̃ dã mag⁹ noie simõ.q̃ se ꝑmã vitatẽ dicebat. ⁊ sibi credẽtes ꝑpetuos effici asserebat ⁊ nlla sibi ipossibilia dicebat. Legit et in libro Cle mẽtis ipm dixisse. Adorabo⁹ vt de⁹ publice diuinis donabo⁹ honorib⁹.⁊ q̃q̃d voluero facere poto. Aliqñ cũ mat mea rachel iube ret me exire ad cãpũ vt meterẽ.ego falcez vi dens positã.ꝑcepi falci vt ꝑ se meteret.⁊ mes suit decuplo ampliꝰ ceteris. Addidit q̃z ⁊ hm qđ dic hiero. Ego sum hmo dei.ego speciosus.ego paclit⁹.ego oipotẽs. ego omnia dei Serpẽtes q̃z eneos faciebat se mouere.statuas eneas ⁊ lapideas ridere,⁊ cães cãtare,

Hic igr vt linꝰ aut volẽs disputare cũ petro ⁊ oñde q̃ dos eet.statuta die veit petr⁹ ad lo cũ certamis ⁊ astãtib⁹ petr⁹ dixit. Pax vob frẽs q̃ vitatẽ amatis. Cui simõ. Nos tua pa ce op⁹ ñ hem⁹. Si ei pax sit ⁊ ꝯcordia ad in uenietã vitatẽ nihil ꝑficere poterim⁹. Pñt ei inte se pacẽ latrones.ꝓpt qđ noli inuocare pacẽ.sz pugnã. Quob⁹ ei dimicãtib⁹ tũc erit pax cũ alter fuerit supat⁹ Et petr⁹ Cur times audire pacẽ. Ex pctis enim bella nascũt. vbi ãt pctũ nõ fit.paxẽ. In disputatõib⁹ vitas. i opib⁹ iusticia inuenit. Et simõ. Nihil dicis. sz ego oñdã tibi deitatis mee potẽtiã vt repẽ te adores me. Ego sum ꝑma vt⁹.⁊ possũ vo lare ꝑ aera.nouas arbores facere. lapides i panẽ mutare.i igne sine lesiõe durare.⁊ om nia q̃ volo possũ facere. Cõtra hũc igr simo nẽ petr⁹ disputabat.⁊ oia ei⁹ maleficia dete gebat. Tũc simon videns q̃ petro non possz resistere.oẽs libros sue magice artis ne forte mag⁹ ꝓderet i mare iecit.⁊ romã vt ibi ds habeat ꝓrexit. Qđ vbi petr⁹ cõperit.ipm in sequit⁹ ⁊ romã vsqz ꝑficiscit Quar to igit ãno clavdij ipatoris petr⁹ romã appli cuit.⁊ ibi ãnis.xxv.sedit.⁊ duos epos linum ⁊ cletũ sibi coadiutores vt ait Jobes beleth. vnũ extra muros vrbis.alũ intra ordinauit Ꝺedicatõi aũt insistẽs mlt̃os ad fidẽ ꝙuer tebat ⁊ infirmos q̃zplures curabat. Sz ⁊ i ꝑ dicatõe sua sp laudãs ⁊ ꝑferẽs castitatẽ.q̃t tu⁹ ꝯcubinas a grẽ ꝑfecti adꝺ ꝙuertit.q̃ ad ꝑfectũ redire vlteri⁹ recusarẽt. Tñ irat⁹ ꝑfectus aduersus petz occasionẽ querebat.

Post hoc apparuit dñs Petro dicens. Simon ⁊ nero cõtra te cogitãt. sed ne time as q̃ tecum sum vt eruã te ⁊ dabo tibi seruu mei pauli solatiũ. qui cras romã ingredie tur. Sciens igit petrus vt ait linus quia ve lox esset depositio tabernaculi sui in ꝙuentu fratrũ positus manum clemẽtis apprehẽdit. ⁊ eum in episcopuz ordinauit.⁊ in cathedra loco sui sedere coegit. Post hoc paul⁹ sicut dñs ꝓdixerat romã venit ⁊ cum petro xp̃m ꝓdicare cepit. Simon aũt magus intãtum a nerone amabatur q̃ vite eius ⁊ saluis et ton⁹ ciuitatis custos sine dubio putabatur.

De sancto Petro apl'o

Quadā āt die sic dī leo papa dū añ Neronē astarz. ei⁹ effigies sūbito mutabat̄ z mō sentor mō adolescētior videbat̄. Qđ cū vidēret nero. vex hunc eē dei filiū estimabat. Dixit itaqz simō mag⁹ neroni. sic idē leo refert. vt scias optīe impator me dī filiū eē. iube me dē collari. z tertia die resurgā. Precepit igit̄ nero carnifici vt eū decollare dēt. Qui cū putaret se decollare simonē dcollauit arietem. Simō āt arte magica illesus euasit z arietis mēbra colligēs ea abscōdit. z trib⁹ diebus se occultauit. Hāguis āt arietis ibiđ congelatus remānsit. Die āt tīo oīdit se neroni di. Fac sanḡnē meū q̄ effusus ē exīgi. q̄ ecce ego q̄ dē collat⁹ fuerā sic p̄misi die tīa resurrexi. Quē nero vidēs obstupuit. z ipz vex dei filiū putauit. Hec leo. Alīqñ et cū ī ꝓclaui cū nerone eēt dīmō i e⁹ spē fortis ꝓp'o loqbat̄. Deiqz romāi i tāta veneratōe eū habuerī q̄ eidem imaginē fecerī. z hūc titulū supscpserī. simoni dō sctō. Dixit petr⁹ āt z paul⁹ vt leo testat̄ ad nero. ītroierī. z oīa e⁹ maleficia detegebāt. Addidit q̄z pe. q̄ sic ī xp̄o sī due sbe. s. dei z hois. sic z ī isto mago sī due sbe. s. hois z diaboli. Dixitqz simō vt testat̄. s. marcell⁹ z leo. Me diut⁹ hūc patiar ūmicū. p̄cipiā ā gel' meis vt vidicēt me dī isto. Cui pe. Angelos tuos ñ tieo. sz ipi me timēt. Nero dixit. ñ ties simonē q̄ diuīatē suā reb⁹ affirmat. cui pe. Si diuītas ēī ip̄o dicat nūc mihi qđ cogito vl' qđ facio. quā cogitatōz meā p⁹ auribus tuis īsinuo. vt ñ audeat mēuri. Nero di. Accedō huc z dic mihi qđ cogitas. Petr⁹ āt accedēs secreto dixit. Iube mihi panē ordeaceū afferri z occlte dari. Qui cū allat⁹ fuisset. z petr⁹ eū bñdixisset z sb māica abscōdisset dixit. Dicat simō q̄ se deū fēc qđ sit cogitatū. qđ dictū z qđ factū. rīdit simō. Petr⁹ mag dicat qđ cogitē ego. Dixitqz pe. Quid cogitet simō me scire docebo. dū qđ cogitauerit fecero. Tūc simō idignus clamauit. Procedāt canes magni z dū orēt eū. Et sūbito cānes mani apparuerī z ī petz impetū fecerī. Ille vo panē bñdictū obtulit z subito ipos i fugā uertit. Tūc dixit ad neronē petr⁹. Ecce oīdi tibi me nosse qđ ꝓ me cogitauerat simon. nō vbis sz factis. Hāc q̄ p̄miserat ꝓ me āgl'os vēturos. exhibuit canes. vt oīdat se diuios angl'os ñ hre sz canīnos. Dixitqz simō. Audite petre z paule. Si hīs vob⁹ nihil possū facere. veniem⁹ vbi optz me vos iudicare. Ego āt mō vob⁹ pco. hīs Leo Et Tūc simō vt ait Egesipp⁹ z lin⁹ ī supbiā elat⁹. aus⁹ ē se iactare q̄ posst mortuos suscitare. z accidit q̄ quīdā iuuenis moreret. Vocatis g⁹ petro z simōe. hāc oēs dē volūtate simōis sniaz firmauerūt. vt ille occideret q̄ mortuū suscitare nō posst. Simō igr dū sup mortuū suas incātatiōes faceret. visus ē a circūstantib⁹ caput agitare defuct⁹. Hīc oēs exclamātes petrū lapidare volebāt. Petr⁹ āt vir ūpatꝰ silētio dixit. Si viuit defuct⁹ surget ābulet z loqt̄. aliq̄n sciatis fantasma eē qđ caput mortui cō mouet. Repet simon a lectulo. vt plene figmēta diaboli denudēt. Repat igr simō a lectulo z puer ūmobil' remānsit. Petr⁹ āt a lōge stās. z orōe fcā exclamauit. d. g. adolescēs unīe iesu xp̄i nazareni crucifixi surge z ābula. Et stat̄ viu⁹ surrexit z ābulauit. Cū aut̄ ip̄s vellet simonē lapidare aut petr⁹. Satis est illi ad penā q̄ se in suis arīb⁹ agnoscit superatū. Adgr āt noster nos docuit vtp malis bona reddam⁹. Dixit āt simō. Scitote vos petre z paule ñ vobis ꝓtingz qđ cupitis vt martyrio vos dignet coronare. Quī dixerūt. Deueīat nob⁹ qđ cupi⁹. tibi āt nūqz bñ sit. q̄ q̄cūqz loqris mēturis. Tūc simon vt ait sctūs marcell⁹ iuit ad domū marcelli discipuli⁹. ligauitqz maximū canē ad ostiū domꝰ ei⁹ dicēs. Nūc videbo si petr⁹ q̄ ad te venire ꝓsueuit ingredi potit. Postq̄ paululū venit petr⁹ z fcō signo crucis canē soluit. Canis āt oīb⁹ alīs blād⁹. solū simonē p̄sequebat. Qui apprehendens eum ad terram subtus se deiecit. z eum strangulare volebat. Hec currens aūt petrus cam clamauit ne ei noceret. Et canis qđem corpusculꝰ non lesit. sz vestes adeo laceraut. vt ille nudus positus remaneret. Populus aūt z maxime pueri cum cane tādiu post eum cucurrerūt donec illū q̄si lupū de ciuitate fugarent. Cuꝰ obprobriū pudorē nō ferēs p annuz nusq̄z comparuit.

De sancto Petro apl'o

Marcell⁹ ãt ꝫ miracla vidẽs deinceps petro adhesit. Postea ãt simõ rediẽs iterũ in neronis amicicĩã est receptꝰ. Simon igr vt refert leo ꝑlm ꝙuocauit. ⁊ se a galileis grauit offensuꝫ ꝓbibuit. ⁊ iõ vbẽ quã tueri solebat se deserere velle dixit ⁊ diẽ statuere q̃ in celũ deberet ascẽde q̃ nõ dignabat i ẽris amplꝰ habitare. Statuto igr die turrĩ excelsam. vl ꝑm linũ capitoliũ ꝙscẽdit. ⁊ inde se deuciens coronatꝰ lauro volare cepit. Dixit ãt paulꝰ ad petꝝ. Deũ est orare ⁊ tuũ est imperare. Dixitqꝫ nero. Verax ẽ hõ. vos aũt seductores estis. Petrꝰ aũt dixit ad paulũ. Paule erige caput ⁊ vide. Cũqꝫ eleuasset caput ⁊ vidisset simonẽ volantẽ dixit ad petꝝ. Petre quid cessas. ꝓfice q̃d cepisti. ã enĩ vocat nos dñs Tũc petrꝰ ait. Adiuro vos angeli sathane q̃ cũ in aera feratis ꝑ dñm nostꝝ ihm xꝑm vt ꝑm amplꝰ nõ feratis. sꝫ corruere dimittatis Et ꝛnuo dimissus corruit. ⁊ ꝓfractus cruribus expirauit. Audiẽs boc nero. talẽ virũ se ꝓdidisse doluit. Dixitqꝫ aplis. Suspecto aio me fecistis. ꝓpẽa malo exẽplo vos ꝓdãri clarissimi. ⁊ paulin⁹ tradidit eos in custodia mamertini sub cura militũ. ꝓcessi ⁊ martiniani. Quos milites petrꝰ ad fidẽ ꝙuertit. Vñ carcerẽ aperuerunt ⁊ eos liberos dimiserũt. Quappẽ paulin⁹ ꝑ passionẽ apl'orũ ꝓcessum ⁊ martiniani accersiuit. Et cõperto q̃ xꝑiani essent iussu neronis capite cesi sẽ Rogabãt ergo frẽs petꝝ vt inde discederet. Et cũ discedere nollet. tãdẽ vicꝰ ꝑcibus abscessit. Et cũ venisset ad portã vt leo ⁊ linꝰ testant̃ ad locũ vbi nũc ꝺr sctã maria ad passꝰ vidit xꝑm sibi occurrentẽ ⁊ ait. Dñe q̃ vadis Qui rñdit. Venio romã iterũ crucifigi. Cui petrꝰ. Dñe iterũ crucifigeris. Cui dñs. Etiaꝫ Petrꝰ vo ait. Ergo dñe reuertar vt tecum crucifigar. His dictis dñs videte petro ⁊ lacrimãte i celũ ascẽdit. Qd cũ de sua passiõe dictũ intelligeret redijt. Cũqꝫ boc fribꝰ retulisset. a ministris neronis capit̃. ⁊ ꝓfecto a gẽpiuat̃. Factaqꝫ est ei facies sic sol. vt ait Linꝰ. Cui dixit. Tu ne es ille q̃ in plebib⁹ ⁊ mulierculãs a thoro viroꝝ sepas gliaris Quẽ aplus increpãs dicebat se i cruce dñi gliari Tũc petrꝰ tãqꝫ alienigena iussꝰ est crucifigi paulꝰ vo q̃ quia erat romanꝰ iussus ẽ capite trucari

De hac ãt snia i ihos data dic̃ dyo. i epla ad thimotheũ ꝺ morte pauli ihũ ẽba. O frat̃ mi thimothee si vidisses agones ꝙsumatõis ipoꝝ defecisses q̃dẽ ꝑ tristicia ⁊ dolore. Quis ñ fleret illa hora qñ ꝓceptũ snie egressũ i eos ẽ vt petrꝰ. s. crucifigeret. ⁊ paulꝰ decollaret. Videsses tũc turbas gentiliũ ⁊ iudeoꝝ ꝓcutiẽtes eos ⁊ expuẽtes i facies eoꝝ. Aduenĩte ãt tribili tpe ꝙsumatõis ipoꝝ cũ separent̃ ab inuicẽ ligauert colũnas mõi. nõ vtiqꝫ absqꝫ fratꝝ gemitu ⁊ planctu. Tũc inqt paulꝰ petro. Pax tecũ fuda mẽtũ eccĩaꝝ ⁊ pastoꝝ ouiũ ⁊ agnoꝝ xpi. petrꝰ autẽ ad paulũ ait. Vade i pace ꝓdicatoꝛ bonoꝝ moꝝ. mediatoꝛ ⁊ dux salutis iustoꝝ. Cũ aũt elõgassent eos ab inuicẽ. secutꝰ sũ magistrũ meũ. ñ ei in eod̃ vico occiderũt eos. Hec dionysi⁹

Petrꝰ aũt vt leo ⁊ marcellꝰ testant̃. dũ venisset ad crucẽ ait. Quonã ds me⁹ decelo ad trã descẽdit recta cruce sublimat⁹ est Me aũt quẽ de terra ad celũ vocare dignꝰ crux mea caput meũ i terra ꝺz ostẽdere. ⁊ pedes ad celũ dirigere. Ego q̃ ñ sum dignꝰ ita i cruce eẽ vt dñs meꝰ. crucẽ meã girate ⁊ capite demisso me crucifigite. Tũc illi crucẽ verterũt ⁊ pedes sursum. manꝰ aũt deorsũ fixerũt. Tũc ꝑs furoꝝ repletꝰ volebat neronẽ ⁊ ꝑfectũ occidẽ ⁊ aplm liberare. Qui eos rogauit ne passiõz suã ipedire deberẽt. Dñs ãt vt ait Egesippꝰ ⁊ linꝰ aperuit oc'os eoꝝ qui ibi flebãt. ⁊ viderũt angl'os stãtes cũ coroĩs de floꝛibꝰ roseoꝝ ⁊ lilioꝝ ⁊ petꝝ in cruce stãtez cũ eis. ⁊ libꝝ a xpo accipiẽtẽ. ⁊ ea ẽba q̃ loq̃batur ibi legentẽ. Tũc petrꝰ vt testatur idem Egesippus de cruce dicere cepit Te domine imitare optaui. sꝫ rectꝰ crucifigi ñ ꝙsurpaui Tu semp rectus excelsus ⁊ altus. Mos ꝑmi hominis filij qui caput suũ dimersit in ẽraz cuius lapsum significat species generatiõis humane. sic enim nascimur vt ꝑm in terraz videamur effundi Mutata q̃z cõditio ẽ vt hoc putet mũdus dextrũ. qd ꝙstat eẽ sinistꝝ Tu dñe mihi omnia es. totum quod es tu

mihi totũ. ⁊ nihil aliud nisi tu sol⁹. ℣ Grãs tibi ago spũ toto q̃ viuo. q̃ intelligo. q̃ interpello. Vbi due alie rões tãguñt. q̃re rectus noluit crucifigi. Vidẽsq; petr⁹ q̃ fideles gliam suaz vidissent. grãs agẽs ⁊ dõ fideles cõmẽdans spũm emisit. ℣ Tũc marcell⁹ ⁊ apule⁹ frẽs ⁊ di scipuli ei⁹ dõ cruce eũ deposuerũt. ⁊ diuersi cõ dietes a romanis⁹ sepelierũt. ℣ Sid̃. in li. d̃ or tu ⁊ obitu sctoz sic ait. ℣ Petr⁹ p⁹q; ãt hroce/ nã fundauit ecclĩaz sb̃ claudio cesare p̃ Si monẽ magũ romã pgit. vbiq; pdicãs euãge liũ. xxv. ãnis eu sdẽ vbis pontificatũ tenuit. ℣ Et vj. ãt ãno a passiõe dñi a nerõe deoz sus vt ipe voluit crucifix⁹ ẽ. ℣ Hec Jsid̃. ℣ In ipa ãt die petr⁹ ⁊ paul⁹ diomsio apparuerũt sz q̃ ipe ait i p̃dicta epla i h̃ vba. ℣ Attẽde mirackñ. vi de. pdigiũ frat̃ mi tibi notbee diei victimatõ nis ipoz. ℣ Hã p̃sto fuit itpe sepatõis ipozum ℣ Jp⁹ mortem ãt illoz vidi eos iuicẽ mãu ad manũ itrãtes portas vb̃ ⁊ iduitos vestes lu mio sitatis. l'veste luis. ⁊ coronis claritatis ⁊ lucis ornatos. h̃ dyo. - ℣ Nero ãt ipunit⁹ nõ extitit. sz p h̃ scelere ⁊ aliis q̃ p̃misit mãu p̃pria se pemit. ℣ Quoz sceleꝛ h̃ aliq̃ breuit inse ram⁹. ℣ Cũ seneca mgr suus vt i q̃dã hystoꝛ ria lz apocrifa legit̃. ꝺdignã mercedẽ laboꝛis sui spectaret. iussit nero ipm eligẽ in cuꝰ arbo ris ramo suspẽdiũ affectaret. dicẽs q̃ hoc p mũ laboꝛis sui ab eo receptur⁹ eẽt. Cũ autẽ seneca req̃reret vñ hoc moꝛtis supplicii me ruisset. acutũ gladiũ supeꝰ vnicẽ crebꝛo vibꝛa ri fec̃. ℣ Seneca ãt nutu capitis minãti gladio cedebat. vehemẽter timens piclitari moꝛtis pic̃l'o. Cui nero ait. ℣ Degꝛ vt q̃ nutu capitis minãti gladio cedis. Cui seneca rñdit. ℣ Do sũ. ⁊ iõ morte vereoꝛ ⁊ iuꝰ⁹ moꝛioꝛ. Cui ℣ Ne ro ait. ℣ Sic ego adhuc te meruo. vt puer me/ tuere ꝓsueui. Quare te viuẽte q̃ere nõ pote/ ro viuere. Dixitq; seneca. ℣ Si me moꝛi neces se est saltẽ mihi ꝓcede vt q̃ voluero eligam genꝰ moꝛtis. Cui nero. ℣ Festũ⁹ eligas tãtuz moꝛi ne differas. ℣ Tunc seneca balneo in aq̃ facto i vtroq; bꝛachio sibi minui fec̃. ⁊ sic mi mio sanguis fluxu ibid̃ vitã finiuit. ⁊ sic q̃da p̃sagio seneca nomẽ būm q̃si se necãs. q̃a q̃ am mõlz coactꝰ mãu ppria se necauit ℣ Dic seneca duos frẽs habuisse legit̃. vnꝰ fuit illu strus gallio declamatoꝛ egregi⁹ q̃ manu ppria se pemit. alt⁹ mela pat lucani poete. Qui lu can⁹ iussu neronis incisiõe venaꝝ obisse le/ gitꝰ. ℣ Rursus nero nefaria mẽtis vesania ducꝰ vt in ea ō hystoria apocrifa repit̃ matrẽ occidi ⁊ scindi iussit vt videt q̃dit̃ in ei⁹ vtero fo/ uebat. ℣ Physici vo eũ ō mris pditõe arguen tes dicebãt. ℣ Jura negãt ⁊ pha spbibz vt filꝰ mrem necet. q̃ ipm cũ tãto doloꝛe peꝛit. ⁊ cũ tãto laboꝛe ⁊ solicitudie enutriuit. q̃b⁹ nero. ℣ Faciatis me puero ipgnari ⁊ p⁹ ea pere. vt q̃nt⁹ doloꝛ mrĩ mee fuerit possim scire. ℣ Hãc insup volũtatẽ pẽdi ꝓcepat. eo q̃ p vbẽ trã siẽs q̃z dã mlierẽ pariẽtẽ vociferãtẽ audierat dicũt ei. ℣ Nõ ẽ possibile q̃d̃ nature ordĩ est nec ẽ scibile q̃d̃ rõni nõ est ꝓsentaneũ. Dixit ergo eis nero. ℣ Si me feceritis impgnari ⁊ pere. oẽs vos faciam crudeli morte interire ℣ Tũc illi eũ ipotionãtes ranã sibi occulte ad bibẽdũ dederũt. q̃ eã artificio suo i ei⁹ vẽtre ex crescere fecerũt. Et subito vẽter ei⁹ natẽ ordĩa nõ sustinẽs itumuit. ita vt nero se puero gau dii estimaret. Faciebãtq; sibi fuare dietã q̃/ lẽ nutriẽde rane nouerãt ꝓuenire. dicẽtes q̃ ppt̃ ꝓceptũ talia eũ obfuare opteꝛet. ℣ Hãdem nimio doloꝛe vexat⁹ medicis ait. ℣ Accelerate tps pt⁹. q̃ lãguoꝛe pariẽdi vix anbelitũ hẽo respirãdi. ℣ Tũc ipm ad vomitũ ipotionaue rũt. ⁊ ranã visu terribilẽ bũ oꝛib⁹ infectam et sanguine edidit cruentatã. Respiciẽsq; Nero ptũ suũ ipm abboꝛruit. ⁊ mirabat ad omon struosũ. Dixerũt ãt q̃ tã mõstruosum ⁊ de/ formẽ fetũ ptulerit ex eo q̃ tpus pt⁹ noluerit expectare. Et ait. Fui ne tal⁹ de mris egress⁹ latebat. Et illi. Etiã. ℣ Decepit g̃ vt fer⁹ suus aleret. ⁊ testudinis lapidũ fuandus sic cluderet Hec ãt i cronicis nñ legũntur sz apocrifa sũt. ℣ Denõ mirat⁹ q̃l' ⁊ q̃nta fuerit succensio troye. romã p septẽ dies ⁊ noctes succẽdi fec̃ Q̃d̃ er altissima turri pspecias. letatusq; flã me pulcritudine turgido habitu belyadaz decãtabat. ℣ Hic sic̃ habet in cronicis rebus aureis piscabat. cantib⁹ intẽdebat ita vt oẽs citharistas ⁊ tragedos superaret. Tuꝛ i vxoꝛ rẽ duxit. ipe a viro vt vxoꝛ acceptus est. vt au-

De sancto Petro apostolo

orosius. Romani vo ei⁹ vesaniã vlteri⁹ nõ ferẽtes in eũ ipetũ fecerũt zvsz extra ciuitatẽ psecuti sẽ. Qui videns q eu a dẽ nõ posset fustẽ dẽtũ morsib⁹ exacuit. zse p mediũ palo trãsfixit. z tali morte vitã finiuit. Alibi tñ legit q a lupis deuorat⁹ sit. Vedentes igr romani ranã i testudie latitãtẽ iuenerũt. z ipaz extra ciuitatẽ pficiẽtes cõbusserũt. Vñ z ps illa ciuitatis vt aliq dicũt vbi latuerat rana laterinis a latẽte rana nomẽ accepit. ¶ De scõ cornelio pape greci fideles apl'oz̃ corpa furati ea ad asportabãt. Sz demões in idolis habitãtes. diuina coactu vtute clamabãt. Vim romãi succurrite q2 diu vi auferũt. Quapp̃t fidelib⁹ intelligẽtib⁹ d aplis. gẽtilib⁹ vo de suis diis mlitudo adunata fideliũ z infideliũ illos psequit. vñ greci timẽtes apud cathacũbas apl'oz corpa i puteũ piecerũt. Sz a fidelib⁹ inde p⁹ modũ sẽ extracta. Gregorio. tñ in registro di. q tãta eos vis tonitrui atz fulguris truit ac dispsit. vt ea apd catbacũbas dimitterẽt. Sz cũ dubitarẽt q ossa eẽnt. b. petri. z q. b. pauli. orãtib⁹ fidelib⁹ ne vnijs insistẽtib⁹ d celo eis rñsũ ẽ. Maiora ossa sẽt pdicatoris. miora vo piscatoris. Et sic ossa ab iuicẽ sepauerũt. z i suis ecclijs q̃s cuilibz edificauerãt posuerũt. Alii vo dicũt q silue sẽt papa volẽs ecclias psecrare tã magã q̃z pua ossa i lãce sũma reuerẽtia põdauit. z medietatẽ in vna eccia z medietatẽ in alia collocauit. ¶ Refert gre. in dialogo q in eccia scĩ petri vbi corp⁹ ei⁹ requiescit. vir q̃dã erat agonitus noie magne bũilitatis z scitatis exñs. Cum vo q̃dã puella paralitica in ei⁹ eccia pmanẽs manib⁹ repet. z dissolutis renib⁹ z pedibus corp⁹ p trã traheret. diuq3 a bõ petro sanitatẽ petet. ei p visionẽ astitit di. Vade ad agõtũ mansionariuz. z ipe te saluũ restituet. Cepit igr illa pecclie loca se huc atq3 illuc trahe. z qs eẽt agõt⁹ inuestigare. Cui repente obuiã ipe fact⁹ est quẽ q̃rebat. eiq3 dixit. Pastor z nutritor noster beat⁹ petr⁹ apl's ad te me misit vt ab infirmitate me libes. Cui ille rñdit. Si ab ipo missa es surge a pphẽsaq3 ei⁹ manu ipaz leuauit. Illaq3 nllo lãguore vestigio remanẽte plene sanata fuit. ¶ In eodẽ q3 li. aut greg. q galla vxb rõe nobilissima puella symachi pful'ac patricij filia marito tradita. in vno⁹ anni spacio ei⁹ ẽ morte viduata. Quã dũ ad iterandũ thalamũ etas z opes vocarẽt. elegit magis spũalib⁹ nuptijs copulari vo. in qb⁹ a luctu incipiẽ. sz ad eẽna gaudia puenit. q3 carnalib⁹ nuptijs subijci q a leticia sp incipiũt z ad finẽ cũ luctu tendunt. Hunc ãt cũ valde ignea pfersio corpis inesset. ceperũt medici dicere. q2 nisi ad ãplex⁹ viri rediret. caloze nimio d naturã barbã habitura eẽt. Qd ita p⁹ factũ ẽ. Sz illa nihil externi⁹ deformitatis timuit. q interiorẽ spẽz amauit. Hec verita ẽ si xi ea fedaret qd a celesti spõso ñ amaret. Abiecto igr sec'lari habitu apd eccliaz. s. petri. mõasterio se dedit ibiq3 mltis ãnis i simplicitate orãib⁹ z elymis vo fuuit. Cadẽ cãcri vlcere i mãmilla pcussa. dũ añ⁹ lectũ duo cãdelabra sp lucerẽt. q2 velut aica lucis. ñ soluz spũales sz ẽt corpales tenebras odio bẽbat. vidit. b. p. ap. ii ipa duo cãdelabra añ⁹ lectũ pstitisse. Que ex amore sumẽs audaciã exultauit z dixit. Quid ẽ dñe me⁹. Dimissa sũt mihi pcta mea. Cui ille benigssimo vultu iclinato capite ãnuit di. Dimissa. veni. Et illa. Rogo vt soror bñdicta vẽiat mecũ. Et ille. Nõ. sz tal'veniat tecũ. Qd illa abbatisse indicãs die tcia cũ illa defuncta ẽ. ¶ In eod̃ insup li. gre. ait. q dũ presbyt⁹ q̃dã magne scitatis ad extrema deductus eẽt. cũ mag leticia clamare cepit dicẽs. Bñuenũt dñi mei. bñuenunt domini mei. Quid ad tantillũ puĩ vestr̃ digni estis venire. Venio. venio. grãs ago. grãs ago. Cũq3 q astabãt qb⁹ xi diceret introgarẽt. ille admirãdo rñdit. Nũq̃d cõuenisse xi scẽtos apl'os petr̃ z paulũ ñ videtis. Cui vo iter vt pus repeteret. sctã illa aia e carne soluta est. ¶ Bubitat ãt ab aliqb⁹ vtr̃ eadẽ die petr⁹ z paul⁹ passi sint. Dixerũt ãt q̃dã q eadẽ die reuoluto anno. Sz hiero. z oẽs fere scti q de xtractãt in hoc pcordãt q eodẽ die z ãno passi sũt. sic mãifeste etiã hẽt ex epla xi yonisij. z sic dicit leo vl' maxi⁹ pm q̃sdã in q̃daz pmone vbi sic ait. Nõ ei sine cã factũ putam⁹ q̃vna die. in vnoloco. vni⁹ tyrãni tolerauere sniam. In

o

De sancto Paulo apostolo

vno die passi sit vt ad xpm pit puenirēt. vno loco. ne alīi roma dessz. sī vno psecutore vt eq̄t crudelitas vtrqz cōstringet. Dies g̃ pro merito. locꝰ ātp gl̄a. psecutor ātideꝫ decretꝰ ēp vtute. hī leo. Licz āt ea dē die ⁊ hora passi sint. nō tn eoꝫ loco. sz in diuersis Et qđ dī. leo q eodē loco passi sit. hī dī. ex eo q ambo rome passi fuerī. De hoc q̄daz sic vlibꝰ dixit. Ense coronat paulꝰ. cruce petrꝰ eodē. Sub duce luce loco. dux nero roma locꝰ. Itēaliꝰ. Ense sacrat paulū par lux. dux. vbs. cruce petr Licet aūt ea dē die passi fuerint. ordinauit tn gre. vt ipa die spēaliꝰ fieret q̄ ad officiū solēnitas petri. ⁊ in seq̄nti die cōmēoratio pauli. Tū q̄ ea die fuit dedicata ecclia. s. pe. tū q̄ maiorē dignitate. tū q̄ pōr puersiōe. tū q̄ pr̄matū tenuit rome. LXXXV

De sancto Paulo apostolo.

Paulus interpr̄etatur os tube. vel os eoꝝ. seu electū mirabile. vel electōis miraclm. vel paulus a pausa qđ ē req̄es hebraice. ⁊ modicꝰ latine. Uel hī itelligūt sex p̄rogatiue q̄s būit paulꝰ p̄ ceteros. Buccinū ē lingua fructuosa. q̄ ab illirico vsq̄z ad birlim p̄dicauit euāgeliū. ⁊ iō dr os tube. Ecōm carnalis viscerosa. q̄ q̄s infirmat ⁊ ego n infirmor ⁊c. ⁊ iō dr os eoꝝ. os. s. cordis. vel q ipe dic. Os nostr pz ad vos o corinthi. cor nostr dilatatū ē. Tercū ē puersio miraculosa. ⁊ iō dr electū mirabile. q̄ mirabilē electꝰ ⁊ puersus ē. Quartū ē manꝰ oposita ⁊ iō dr electōis miraclm. Magnū ei miraculū fuit q̄n elegit sibi ppis manibꝰ sumptꝰ acq̄rere ⁊ incessanter p̄dicare. Quintū fuit p̄ē platio deliciosa. q̄ rapt ē vsq̄z in tercū celū ⁊ iō fuit dñus reges. q̄ in p̄ēplatōe exigit reges mētis. Sextū ē hūilitas vtuosa. ⁊ iō dr modicꝰ De hāt noīe paulꝰ tres sūt opiniones Origenes vult q sp fuerit biominꝰ. ⁊ vocat sit sp saulꝰ ⁊ paulꝰ. Rabā vo vult q aīa dictꝰ ē saulꝰ a saule rege superbo. sz p puersiōz vocatꝰ ē paulꝰ q̄i puulꝰ a modico. ⁊ humilispū. Un ⁊ nomē suū interpr̄etando dicebat Ego sū minimꝰ apl̄oꝝ ⁊c. Beda aūt vult q dictꝰ ē paulꝰ a sergio paulo pcōsule quē ad fidē puertit. De passione scī pauli Linus cōscripsit.

Paulꝰ apl̄s pꝰ sui puersionē multas psecutōes passus est. Quas beatꝰ hylariꝰ breuit enūerat di. Paulus apl̄s in philippis vgis cedit. in carcere ponit ⁊ ligno pedibꝰ affigit. in lustris lapidat. in icomo et thessalonica ab iniq̄s pseq̄t. in epheso feris dat. in damasco p sportaz e muro deponit. birlim sistit. cedit. ligat. insidiatur. in cesarea claudit. criminat. Italiā gās in italiā piculo dirigit. Romā veniens sub nerone iudicat. ⁊ occisus finit. De hylariꝰ Apostolatū int gētes accepit. Quendā p̄tractū in lustris sedens rit. Juuenē q de fenestra ceciderat ⁊ exspirauerat suscitauit. et multa alia miracula fecit. Apud mutinē insulā vipera manū eius fixa sz nihil eū lesit. q̄n potꝰ in igne ipaz excussit. Dicit q̄z q oēs q de pgenie illꝰ bois qui paulū hospitio suscepit nascūt. a venenosis nll lateꝰ ledūt. Un cū pueri nati sē in cunis eoꝝ p̄sēs pbēt si veri eorū filij sint. Inuenit āt aliq̄n q paulꝰ ē minor petro. q̄nq̄z maior q̄nq̄z eq̄lis. Sed revera minor dignitate. maior p̄dicatōe. eq̄lis sctitate.

Refert haymo q paulꝰ a pullorū cantu vsq̄z ad q̄ntā horā laboꝝ manuū insistebat deinde p̄dicatōi vacabat. ita q plerūq̄z vsq̄z ad noctē p̄monē. p̄trahebat. Residuuz vero tp̄is comestioni somno ⁊ oratōi satis necessariū erat. Cū vo venisset roma cū nero non dū eēt in imp̄io confirmatꝰ. ⁊ etiā audiēs q de lege iudeoꝝ ⁊ fide xp̄ianoꝝ inter paulum ⁊ iudeos questio vigebat. ñ multū inde curauit. ⁊ sic paulꝰ q volebat libere ibat ⁊ libere p̄dicabat. Hieron. q̄s in li. de viris illustribus ait. q. xxv. āno a passiōe dñi hoc est neronis scdo. paulꝰ roma vincet martir. ⁊ p biennium in libera manēs custodia a diuersis iudeos disputauit. Deinde a nerone dimissus euāgeliū i occidētis partib̄ p̄dicauit. Decimoq̄rto vo neronis anno eodem anno ⁊ die q crucifixꝰ ē petrꝰ. capite trūcat. Hec Hiero.

Eius aūt sapia ⁊ religio vbiq̄z diuulgebatur. et ab oīb̄ admirabil̄ habebat. Celios etiā de domo cesaris sibi i amicicīā copula

uit ⁊ eos ad xpi fidē ꝓuertit. Quedaꝫ ēt scripta eiꝰ coꝝ cesare recitata sūt. ⁊ ab oībꝰ mirabiliꝫ cōmēdata. Senatꝰ ēt de illo alta nō mediocriter sentiebat. Quadā vo die duꝫ paulꝰ circa vesperas in q̄dā solario ꝓdicaret q̄dā iuuenis nocte patroclꝰ puerna neronis ⁊ sibi admodū dilectꝰ. vt paulū ꝑpē multitudineꝫ cōmodiꝰ audiret fenestrā ascendit. ⁊ paulū ibi dormitādo decidēs expirauit. Qō audiens nero plūmū de eiꝰ morte doluit. ⁊ statim aliū in eiꝰ officiū ordinauit. Ihesu paulꝰ veroꝝ spūm hoc cognoscēs dixit astātibꝰ vt illucirēt ⁊ patroclū cesaris carissimū ad se defunctū afferrēt. Quē allatū. paulus suscitauit. ⁊ ad cesareꝫ cū socijs suis misit. Qui cū de morte eiꝰ lamētaret ecce patroclꝰ viuens adesse ꝑ foriꝰ nūciat. Audiens nero patroclū viuū quē pauloante nouerat mortuuꝫ. plūmū q̄dē expauit. ⁊ eū ad se ingredi recusauit. Sꝫ tādē psuasu aicoꝝ introire pmisit. Cui nero ait. Ihesu patrocle viuis. Et ille cesar viuo. Et nero. Quis te fecit viuere. Cui ille. Dñs ihs xps rex oīm scloꝝ. Frat nero dixit. Ergo ille regēbit in secla. ⁊ resoluet oīa regā mōi. Cui patroclus. Etiā cesar. Tūc nero dedit ei alapam dicēs. Ergo militas illi regi. Cui ille vtiq; miluto. qꝛ me a mortuis excitauit. Tūc ānq; militū imperatoris q̄ ei iugiē assistebāt. dixerūt ei. Cur imperatoꝛ pcutis iuuenē prudentē ⁊ vacātē rōnabilē. Nā ⁊ nos illi regi inuictissimo militā. Qō audiēs nero eos recluſit in carcerē vt eos nimiū torqret q̄s ānnimis dilexerat. Tūc oēs xpianos fecit inq̄ri. ⁊ oēs sine interrogatiōe p tormenta varia punirī. Tūc paulꝰ vinctꝰ inter ceteros ante neronē ducꝰ est. Cui nero. Quō magni regis ꝓuus mihi aūt vinctꝰ cur milites meos mihi subtrahis et tibi recolligis. Cui paulꝰ. Nō solū de tuo angulo milites colligiſ. Sꝫ etiā de orbe vniuerso. q̄bus rex noster dona talia q̄ nūq; deficiēt ⁊ q̄ oēm excludēt indigentiā largiet. Huic si subiectꝰ esse voluerisꝰ salu eris. q̄ tāte extat potētie vt iudex oīm veniat ⁊ mōi huiꝰ figurā p ignem resoluat. Hoc audiēs nero ⁊ ira succēsus q̄ figurā mūdi p ignē paulꝰ dixerat dissoluendaꝫ. oēs milites xpi iussit igne cremari. paulū vero tanq̄ maiestatis reū capite trucari. Tanta aūt xpianoꝝ tūc occisa ē turba. vt ꝓsus romanꝰ palaciū vtute irrūpet. ⁊ seditiōeꝫ ꝑ eū excitare moliens pclamaret. Ihesu bone modū cesar tpa occisionē vl iussionē. nostrates sūt q̄s ꝓdis. romanū tuent imperiuꝫ. Timens imperatoꝛ mutauit edictuꝫ. vt nullꝰ xpianos tangeret donec imperatoꝛ de eis plenꝰ iudicaret. Qua ꝓpꝛpē paulus iterū est reductꝰ ⁊ aspectui neronis oblatus. Quē vt nero vidit vehemētissime exclamauit. Tollite maleficuꝫ. decollate impostoꝛē. nec sinite viuere criminatoꝛē. ꝓdite sensuū alienatoꝛē. auferte de superficie terre mentū imutatoꝛeꝫ. Ad quem paulꝰ ait. Nero tpe modico patiar. sꝫ viuā etna lite dño ihu xpo. Nero dixit. Auferte abeo caput vt me rege suo fornicatoꝛē intelligat q̄ eū deuici. ⁊ videam si sp viuere valeat. Cui paulꝰ. Vt scias me post mortē corpis etnaliter viuere cū mihi caput abscisuꝫ fuerit. viuus tibi apparebo. ⁊ tūc cognoscere poteris q̄ xps est deꝰ vite ⁊ nō mortis. Et his dictis ad locū supplicij ducit. Qui cuꝫ ducerēt dixerūt ei tres milites q̄ eū ducebāt. Dic nobis paule q̄s est ille rex vester quē tantū diligitis q̄ ꝓ eo magis mori q̄ꝫ viuere eligitis. ⁊ q̄lem inde mercedē habebitis. Tūc paulus de regno dei et pena inferni adeo eis ꝓdicauit q̄ eos ad fidē ꝓuertit. Qui cū rogarēt eū vt liberē abiret q̄ vellet ait. Absit frēs vt fugiam. Nō ei suꝫ ꝓfugꝰ sꝫ miles xpi legitimꝰ. Scio enī q̄ ꝓ hanc vitā trāsitoriā ad vitā transibo eternā. Quoꝛ aūt ego vt fuero decollatꝰ viri fideles rapiēt corpꝰ meū. Vos aūt locū notate ⁊ illuc cras mane venite. inuenietis enim iuxta sepulchꝝ meū duos viros oꝛantes. sciꝫ titū ⁊ lucam. Quibꝰ cū dixeritis q̄ de causa vos ad eos misi ipi vos baptizabūt et regni celestis faciēt ꝑsortes ⁊ coheredes. Qō cuꝫ loqueret misit nero duos milites vt viderēt si adhuc esset occisus. Et cū eos vellet ꝓuertere illi dixerūt. Cū mortuꝰ fueris ⁊ resurreꝛeris. tūc credemꝰ tibi de his q̄ dicis. Nunc aūt cito veni. ⁊ qō meruisti accipe. Cūq; ad locū passiōis ducerēt i porta hostiēsi cuidaꝫ

De sancto Paulo apostolo

matrone noīe plantille discipule pauli.q̄ ꝑm dyonisiū alio noīe dicebat lemobia.q; forte binomia fuit obuiaꝫ dedit. Que flens suis oīb⁹ se recōmēdare cepit. Cui paul⁹. Vale plantilla eterne salutis filia. cōmoda mihi velū q̄ caput tuū tegis.ꝛ inde oculos meos ligabo ꝛ p⁹ modū tibi restituā illud. Qđ dū sibi traderet irri debāt ei carnifices di. Quid impostor isti ꝛ magotā ꝑciosū pānū tribuis vt ipm amittas. Cū ergo ad locū passionis paul⁹ veniss;.ad orientē ꝟsus ꝛ manib⁹ in celū extēsis diutissime cū lacrimis patria voce oraut.et grās egit. Qđ ꝑ valefaciens frīb⁹ oculos sibi de velo plātille ligauit.ꝛ vtr; genu in trā figens collū extēdit.ꝛ sic decollat⁹ ē. Cui dixerūt caput de corpe exiliēs. Jhs xp̄s qđ sibi in vita tā dulce extitat.ꝛ tam crebro noiauerat.hebraice clara voce īsonuit. dicēs ipm in suis epl̄is xp̄m vl'ihm vl'vtrūq; q̄ngētis vicib⁹ noiasse. Deinde ātem vulnere vnda lactis ꝟsq; in vestimēta militis exiliuit.et postea sanguis efluxit.ī aere lux īmēsa emicuit ꝟ corpe odor suauissim⁹ emanauit. Cui dyo. ātem in epl̄a ad thimotheū ꝟ morte pauli sic di. In hora ātem illa tristicie plena. frater mi dilecte dicēte carnifice paulo.collū para. tūc b.apl's sustulit in celū munīēs frontez ꝛ pect⁹ suuz signo crucis ꝛ dixit. In manꝰ tuas cōmēdo spūm meū. Et tūc absq; tristicia ꝛ ꝓpulsiōe extēdit collū suū ꝛ suscepit coronā. Percutiente ātem carnifice ꝛ āputāte pauli caput.tūc btissim⁹ in ipo ictu explicuit velū.ꝛ collegit sanguē ꝑpriū i velo ꝛ ligauit eū ꝛ obuoluit ꝛ tradidit illi feie. Et reuerso milite carnifici dixit lemobia. Vbi dimisisti magistrū meū paulū. Rndit miles. Cū socio iacet ibi extra vrbē in valle pugiluz ꝛ velo tuo velata ē facies ei⁹. Ipa ātem rndens ait. Ecce iterauerūt nūc petr⁹ ꝛ paul⁹ induti veste p̄clara ꝛ coronas fulgētes lucē radiātes hēbāt in capitib⁹ suis. Et ptulit velū sanguine cruentatū ꝛ mōstrauit eis. Propter qđ opus mīm crediderūt dño et xp̄iam facti sūt. Qđ dyo. Audiēs nero q̄ ꝓtegerant vehemēter exiuit.ꝛ de his oīb⁹ cū p̄bis ꝛ amicis loq̄ cepit. Dū hīc loq̄rent. venit paul⁹ ianuis clausis.ꝛ añ cesarē stās ait. Cesar ecce paul⁹ regis etīm ꝛ iuicti miles. Vl'nūc crede q; nō sū mortu⁹ sz viu⁹. Vz tu miser eterna morte morieris.eo q; scios dei iniuste interfecisti.ꝛ his dictis disparuit. Nero autē ex numio nimio more velut amēs effect⁹ qđ ag̃et ignorabat.ꝛ sua su ꝛ psilio aīcor patrocliū ꝛ barnabā cū aliis solut.ꝛ q̄ vellēt libere abire pmisit. Illi vero milites.s.longin⁹ mḡr militū.ꝛ accesit⁹ ad sepulchrū pauli mane venerūt ꝛ duos viros sz tutū ꝛ lucā orātes.ꝛ i medio eor paulum stātē viderūt. Quos tit⁹ ꝛ lucas videtes vehemēter territi fugē ceperūt.ꝛ paul⁹ disparuit. Illi ātem p⁹ eos clamātes dicebāt. Noīt putatis vos psequmur.sz a vob baptizari volum⁹ sic paul⁹ nob dixit.quē mō vobiscū orātē vidim⁹. Hoc illi audiētes reuersi sūt.ꝛ cū magno gaudio eos baptizauerē. Caput ātem pauli in q̄ndā vallē p̄iectū ē.et p mīraculū me alioꝝ q̄ interfecti fuerūt ꝛ illuc p̄iecti inueīri nō potuit. Legit ātem in ea dē epl̄a dyo.q; cū q̄daz vice fouea mūdarē.ꝛ caput illud pauli cū aliis purgamētis p̄iectū fuisset.q̄daz pastor illud in vga sua leuauit.ꝛ iuxta caulas ouū fixit. Vidit ātem p tres noctes ꝓtinuas ipse cū dño suo sup p̄dictū caput lucē ineffabilē refulgere. Qđ cū epo ꝛ fidelib⁹ nunciatū fuisset direxūt. Vere hē caput pauli. Egressus igr epus ꝛ vniuersa fidelū multitudo caput illō secū detulerūt ꝛ in q̄dā mēsa aurea illud deponētes illō corpi ꝓpriḡe attēptabāt. Quib⁹ patriarcha rndit. Nos scim⁹ q; multi fideles occasi sē.ꝛ eor capita sē disposa. Vñ dubito caput illud corpi pauli ꝓpriḡere. Vz caput hād pedes corpis ponam⁹.ꝛ oīpotēte dñm exorem⁹. vt si caput suū ē quertatur corp⁹ ꝛ capiti ꝓpriḡat. Qđ cū oīb⁹ placuisset caput ipm ad pedes corpis bti pauli posuerūt. Et ecce cūctis orātib⁹ et stupētib⁹ corp⁹ se vtit.ꝛ in loco suo capiti se iūxit. Et sic oēs deū bndixerūt.ꝛ hoc ē caput pauli vacuit cognouerūt. Hec dyo. Refert greg.turoneñ.q; tpe iustini iunioris claruit. q; q̄daz desperās laqueū sibi parabat.nomē tū pauli inuocās sp dicebat. Adiuua me sctē paule. Tūc affuit q̄dā vmbra sqlida hortās cū ac

De sancto Paulo apostolo

dicēs. Eya bone vir age qđ agis moꝛā ne feceris. Ut ille sp parās laqueū dicebat. Busilime pa. adiuua me. Expedito iā laqo affuit alia vmbra tāq̄ hoīs dicēs illi q̄ hoīez hoꝛtabat. Fuge mi frme q̄ pau. aduocat⁹ aduenit. Luc sq̄lida vmbra euanuit. ꝛ hō ad se rediēs ꝛ laqueū pijciēs pñaz ꝯdignā accepit. Greg. in registro. Ex cathenis b. pauli mlta miracla demōstrāt. ꝛ dū mlti parū qđ exlimatura petūt. assistit sacerdos cuz lima ꝛaliq̄b⁹ petētib⁹ uta ꝯcite aliq̄d de cathenis ipis excutiāt vt nlla moꝛa sit. Quibus daz vo petētib⁹ diu p cathēas ipas lima ducit. et tñ vt aliq̄d inde exeat nō obtinet. In eadē q̄z epla q̄ supꝛa dicta est be. Hyonisi⁹ moꝛtem pauli mgri sui pius vbis deploꝛat di. Quis dabit oculis nostris aq̄s. ꝛ pupillis nostris fontē lacrimarū. vt ploꝛem⁹ die ac nocte lumen eccliaz qđ extinctū est. Quis nō induet fletū ꝛ gemitū aut nō vestiet lugubꝛib⁹. et mente attonit⁹ nō obstupesceꝛet. Ecce etenim petr⁹ fundamētū eccliaz. glā sctoꝛ apl'oꝛum nob receſſit. ꝛ nos oꝛphanos dereliq̄t. Idaulus q̄z gentiū familiaris ꝛ ꝯsolatoꝛ pau peꝛdeficit nob ꝛ vlteri⁹ nō inuenit. Qui fuit pater patꝛ. doctoꝛ doctoꝛum. pastoꝛ pastoꝛum. Abyssum sa pie. fistulā altisonā p̄dicatoꝛem vitatis infatigabilē. paulū dico nobilissimū apl'm. hic angel⁹ ī terrestris ꝛ hō celestis imago ꝛ filitudo deitatis. et spūs deiformis. omēs nos dereliq̄t. nos inq̄z inopes ꝛ indignos in hoc mōdo ꝯtemptibili ꝛ maligno. ꝛ ingress⁹ est ad deū suū dñm ꝛ amicū. Heu frater mi thimothee dilecte aīe mee. vbi est pater tuus mgr ꝛ amatoꝛ. Uñ te vlteri⁹ salutabit. Ecce enim oꝛphan⁹ fact⁹ es ꝛ remansisti solus. iā neq̄q̄z scribet tibi sua sctissima manu di. tibi. Fili carissime. Ue mihi frat mi thimothee. Quid hic accidit tristicie ꝛ tenebraz ꝛ dāni. q̄ oꝛphani facti sum⁹. Jā nō venunt ad te epl'e eius in q̄b⁹ scriptuz sit. Paul⁹ modic⁹ huius ihesu xp̄i. Jā nō scribet de te vlterius ciuitatib⁹ dicēs. Suscipite filiū meū dilectuz. Replica frater libꝛos pphārū ꝛ signa superos. q̄ neminē habem⁹ interptem parabolaz ꝛ paradigmatū ꝛ eloq̄oꝛ ipoꝛ. Dauid ppha plāgebat filiū suū ꝛ dicebat. Ue mihi p te fili mi. Ue mihi. Ego aūt. Ue mihi magister mi. vere ve mihi. Imodo defecit ꝛ cessauit ꝯcursus discipuloꝛ tuoꝛ romaz venientiū ꝛ q̄rentiū nos. Jā nemo dicturus est. eam⁹ ꝛ videamus doctoꝛes nrōs ꝛ intꝛoge m⁹ eos q̄lit nos regere oporteat eccliasnobis cōmissas. ꝛ interptabunt nob eloq̄a domini nostri ihesu xp̄i ꝛ eloq̄a pphaz. Uere ve bis filijs frat mi q̄ puati sunt pri⁹ spūalib⁹ q̄bus puat⁹ est grex. Et nobis etiā frat ve q̄ puati sum⁹ mgris nostris spūalib⁹ q̄ collegerant intellectū ac scientiā veteris ac noue legis. ꝛ colligauerāt in suis eplis. Ubi ē cursus pauli. ꝛ labor sctōrū pedū e⁹. Ubi est os loquens. ꝛ lingua ꝯsulens. ꝛ spūs bñplacēs deo suo. Quis nō ploꝛet ꝛ vlulet. Jā q̄ meruerūt gloriā ꝛ bonoꝛē apud deū. tāq̄z male factoꝛes traduntur in moꝛtē. Ue mihi q̄nā in illa hoꝛa intuit⁹ sum coꝛpus sanctū sanḡne innocenti cruentatū. Heu mihi pat mi magister ꝛ doctoꝛ nō quidē reus tali moꝛte extinctus. Hunc ergo q̄ bo te q̄rere gl'a xp̄ianoꝛū ꝛ laus fideliū. Quis ꝯticescere fecit vocē tuam. fistula ecclesiaruz ꝛ fistula altisona plectrum psalterij decacoꝛdi. Ecce introisti ad dñm deū tuū quē desiderasti. ꝛ toto affectu ꝯcupisti. Hieru salē ꝛ roma prava amicicia equales facte sunt in malo. Hierl'm crucifixit dñm nostrū ihesum xp̄m. Roma vo apostolos ei⁹ interemit. Hierl'm aūt fuit ei quē crucifixit. Roma aūt solēnizando glorificat q̄s interemit. Et nunc frat mi thimothee q̄s dilexisti et toto coꝛde desiderabas. saul dicoregē ꝛ ionathaz. in vita sua nō sūt sepaꝛati nec in moꝛte. Et ego nō sum sepaꝛat⁹ a dño magistro meo nisi cū separauerūt nos hoīes pessimi et iniqui. Et sepatio hui⁹ hoꝛe non erit semp. Unia eius cognoscit dilectos etiā sine hoc q̄ eis loquat q̄ nūc ab eo elongati sunt. In die aūt resurrectōis magna ꝯtractura eēt separari ab eis. Hec Hyonisi⁹. Johānes chꝛysosto. in li. de laud dib⁹ pauli būcgtiosū apl'm multiplicit cōmēdat sic dicens. Nihil proꝛsus errauit q̄ pratū insigne vtutū ac paradisum spūalē pauli aīam nuncupauit.

De sancto Paulo apostolo

Que ãt lingua laudib⁹ ei⁹ inueniat̃ equal̃. cũ omnia q̃n oĩb⁹ sĩt bona aĩa sua vna possideat. ⁊ ea cũcta plene accumulet nec soluz hominũ sz etiã qđ ẽ ãplus angelo⁹. Nec tñ idcirco reticebim⁹ q̃n poti⁹ pauca dicem⁹. Est enĩ hoc maximũ laudis genꝰ cũ oĩbus copiã vtus supat ⁊ magnitudo laudati. Dic: qz vinci mlto ẽ nobis gliosi⁹ q̃z sepe vicisse. vñ ngr oportunꝰ laudũ ei⁹ sumem⁹ exordi um nisi ab hoc ipo pmũ. vt oñdam⁹ eũ bõa oĩm possidẽtẽ. Et Abel obtulit sacrificiũ ⁊ inde laudat̃. sz si pauli hostiaz adducã⁹ in mediũ q̃ntũ celuz a tra supior apparebit. Si q̃dẽ semetipm p dies singulos immolabat. Quã tñ hostiã dupl̃r offerebat. tũ in corde. tũ in corpe mortificatõez circũferẽs. Nõ enĩ oues offerebat aut bones. sz seipz dupl̃r immolabat. neqz bis ꝑtẽt fuit. sz ẽt orbẽ vniuersũ studuit offerre q̃ trã ac mare. greciã atqz barbariã. oẽmqz sub sole regionẽ q̃ volutãs circũuit. ex oĩb⁹ ãgelos faciẽs. animo ipos boies q̃ ex dñmoĩb⁹ in ãglos puebẽs. qđ huic hostie repleẽ q̃le quaz paul⁹ gladio spũs sctĩ immolauit. ⁊ in illo altari qđ sup celũ locatũ ẽ obtulit. Sz abel dolo germani pcussus occubuit. paul⁹ vo ab eis infect⁹ ẽ qs ab innũeris mal̃ cupiebat eruere. Vis ãt e⁹ innũeras tibi oñdaz mortes. tot vitaz qt̃ ẽt dies vixit. Noe se tãtũ in archa legit̃ fuasse cũ liberis. Sz ãt mlto seniore mundãte diluuio ñ archam coaptãdo cõpagin⁹ tabulaz. sz epistolas cõponẽdo p tabul̃. vniuersũ orbẽ purificãtẽ ex medijs fluctib⁹ liberauit. Nec autẽ archa ñ vno loco circũferet̃. sz spũ orbẽ timios cõpbẽdit. nec bitumie ac pice. sz spũsctõ ei⁹ tabule sẽt puncte. Nec suscipiẽs pene irrõnabilib⁹ aĩalib⁹ stultiores. imitatores efficit ãgeloz. Hinc q̃z illã vincit archã. q⁹ illa corpuz recipiẽs corpũ rursũ emisit. ⁊ includens lupũ feritatẽ e⁹ mutare nõ potuit. Nec vo accipitres miluosqz suscipiens fecit colũbas ⁊ excludẽs oẽz feritatẽ mãsuetudinẽ spũs itro duxit. Abraã murãt oẽs q⁹ ad dei pceptuz patriã atz cognatos reliq̃t. Sz quõ paulo possit eq̃ri q̃ nõ tãtũmõ patriã l̃ cognatos. sz ipm q̃z mõm reliq̃t imo ẽt celũ ⁊ celuz celi. ⁊ ꝓ oĩa xp̃m suscipiẽdo desperit. Vñ p cũctis istud solũ. i. xp̃i caritatez req̃rens neqz pñtia. inq̃t neqz futa. neqz altitudo ꝛc. Sz ⁊ abraam in piculũ se tradẽs hostib⁹ filiũ fris eripuit. Et paul⁹ vt vniuersũ orbẽ de ipa diaboli extraheret mãu. innũerabilia picula sustinuit. pp̃ilqz mortib⁹ maxiaz securitatẽ aliis cõparauit. Filiũ q̃z abraã voluit immolare. paul⁹ vo semetipz millies ĩmolauit. Vn isaac pacietiã aliq̃ admirant̃ q̃niaz puteos a se fctos obstrui patiebat̃. At paulus nõ puteos cernẽs lapidib⁹ obrutos. sz pp̃riũ corp⁹ nõ soliũ sic̃ ille cedebat. sz eos ẽt a q̃b⁹ patiebat̃ in celũ studebat euehere. Quãto ei ãpli⁹ obruebat iste fons tãtomag erũpebat. ac pl̃es a se fluuios effudẽdo emanabat. De lõganimitate atz patientia iacob scptura murat̃. Et q̃ nã illa ẽ tã adamãtina aĩa q̃ pauli patiẽtiaz possit imitari. Neqz ei septez ãnoz. sed totã vite suitũ. p spõsa ptulit xp̃i. nõ adust⁹ solũ estu diei ⁊ noctis gelu sed tẽptatões mille penẽs. ⁊ nũc qđẽ vberib⁹. nũc vo lapidibus scissus atz collusus. ⁊ inẽ certamia vbiqz pfuliens. captas oues ex diaboli faucib⁹ ablitrabat. Sz ⁊ ioseph pudicicie vtute decorat⁹ est. ⁊ ego vereor ne iã ridiculũ sit hunc etiam paulũ laudare. q̃ semetipm crucifigẽs nõ solũ hũano⁹ corpoz pulcritudines. sed oĩa ẽt q̃ vident̃ reb⁹ clara ac decora cernebat. quẽadmodũ nos fauillã cinerẽq⁹ ꝓspicim⁹. qui q̃ mortu⁹ ꝓsus ad mortuũ imobil̃ pmanebat. Stupẽt iob oẽs boies. Est enĩ athleta mirabilis. At paul⁹ nõ mẽsib⁹ tãtuz. sz ãnis ꝓbus in agone pdurãs tã clar⁹ emicuit nõ teste gleba sanẽ carnis radẽs. sz in ipi⁹ intelligibile os leonis frequent incurrens et pugnãs aduersus tẽptatões innũeras oi erat lapide tolerãtior. Qui nõ a tribus ⁊ q̃ttuor amicis. sed a cũctis infidelib⁹. a fribus etiaz obprobria sustinebat. ꝓsput⁹ ab oĩbus atqz maledictus. Et illi erat magna hospitalitas et cura pauper. Sed quã ille curã impẽdebat carne debilib⁹. hãc iste animis morbidis exhibebat. Illi⁹ omni aduentui applaudebat domus. h⁹ vo aĩa vniuerso patebat orbi. Et ille q̃dez cũ oues ⁊ bones h̃ret in nũeros erat

in paupes liberalis. ℔ vo nihil ⁊plus corpe suo possidēs de ℔ sufficienter indigētib⁹ ministrabat. Qđ alicubi cōmemorās necessitatibus inqt meis ⁊ his qui mecū erāt ministrauerūt manꝰ iste. ℨ et vmes atz vulnera seuos scō iob inferebāt dolores. ℨ si pauli vbera. famē. cathenas. piculaqz cōsideres q a domesticis. ab extraneis ac a cetero patiebāt orbe. solicitudinē quā ipe p ecclīs vstionē quā p scādalizatis singul' pferebat videbis q oi erat saxo durior. ℨ ia illa ⁊ ferrū atqz adamantē firmitate supabat. Que eni ille corpe hec mēte paulus sustinuit. Quē oi merore molestior de singul' qbuscūqz labēti bus mestitia ⁊sumebat. Vnđ ⁊ ruges ex eo fontes lacrimarū nō dieb⁹ solū sz ēt noctib⁹ effluebāt. O miqz m'iere pturiēte vehemēti us affligebat in singul' ppter qđ etiam dicebat. Filioli mei qs iterꝫ parturio. ¶ Vbi voyses p iudeoꝝ salute deleri elegit de li. Vbi voyses ita qz se cī ceteris obtulit pire. pau. p ceteris. Nō eni cū pereuntib⁹ pire voluit sed vt alij saluarent ipe de gl'e ēnitate decidere. Et quidē ille pharaōi. hic diabolo qtidie repugnabat. Ille p vna gente. iste p vniuerso orbe certauit. nō sudore sed sanguine. ¶ Johes in cibū locustas ⁊ mel siluestre sumebat. sed paulus ita in medio mōi strepitu quemadmodū ille in heremo qete vsat⁹ est. nō qđez past⁹ locustis aut melle siluestri. multo autē bis victu viliore ptēt⁹ ē. ac necessario quidē indulgēs cibo. feruēti studio p̄dicādi. Qui alij⁹ aduersus herodiadē apparuit magnā cōstātia. ⁊ ille nō vnū aut duos. aut tres. sz innumeros et sibi positos ptāte corripuit. imo longe illo seuiores tyrānos. ¶ Restat vt paulū iā angelis cōparem⁹ in qbus magnificū p̄dicā⁹. qz cum oi cura vo obediunt. Qđ dauid āmirādo dicebat. Benedicētes vtute facientes vbū eiꝰ ⁊c. Quid vo aliud ppha in angel' mirat. Qui facit inqt tāgelos suos spūs ⁊ ministros suos ignē vrentez. Sed ℔ in paulo possumus inuenire. q velut ignis ac spūs totū trajit pcurrit orbē ⁊ pcurrēdo purgauit. sz nō du celū iste sortiꝰ ē. ⁊ ℔ ē oīno mirabile qđ talē vsat in tris etatz mortali adhuc carne circūdat⁹. Quāta g nos ꝓdēnatione digni sum⁹ cū vno boie bōa in se oīa ꝓgrēdāte nec minimā qđē ptē eoꝝ studē⁹ imitari Nō eni aliā ē iste sortiꝰ natam. nec dissilem nactꝰ aiaz. nec alterꝫ habitās mōm. sz in eadē tra eadēqz regiōe. sub eisdē ēt legib⁹ nutrit⁹ ⁊ moriēb⁹. cūctos q nūc sē boies l'fuerūt aī vtute trāscēdit. Nec vo ī illo ℔ solus mirabile est q p abūdātia deuotiōis qđāmō ñ sensit dolores. p vtute susceptos. sz ēt q vtutē ipaz p mercede pēsauit. Nā ⁊ nos qđē ppter eaz ppositā mercede certā⁹ quā ille cōplectēs ēt sine pmio diligebat. Cūcta illa q asperitate sui videt ipedire vtutē cū oi māsuetudine ppenēs qtidie celsior. qtidie assurgebat ardēti or. Et intētatis sibi piculis noua sp ala crudelitate pugnabat. Qui cū sibi morte iā imminentē videret. ad cōtionē delectatōnēqz gaudij alios p vocabat dicēs. Gaudete ⁊ gratulamini mihi. Itaqz ad p̄fusionē ⁊ iuriaꝝ q̄s ob p̄dicādi studiū sustinebat magis qz ad bonoꝝ oblectamēta pperabat. mortis potiꝰ qz vite desiderū appetēs pauptatis qz opulentie. et multo āplius laborē qz alij requiē p⁹ laborē. ac merorē magis eligēs qz alij voluptatez studiosius p inimicis ⁊ fructuosiꝰ oīas qz alij aduersus inimicos. vnū illi formidādū erat atqz metuendū offensa numinū dei. nec desirabile illi aliud erat nisi placere deo sp. Non dico aūt q nihil p̄sentiū desiderabat. sed nec aliquid futuroꝝ. ¶ Non enim mihi dicas merces. ingentes exercitus pecunias. puncias. potestates. hec enim quasi aranearuz fila reputauit. sed ea que p̄mittunt in celis. ⁊ tūc eius ardentē in xp̄o amorem videbis. Hic siquidē p illiꝰ dilectiōe nō angeloꝝ. nō archangeloꝝ dignitatē nec q̄cqz boni similē ꝓcupiuit. Qđ eni erat maiꝰ oib⁹ xp̄i amore fruebat. cū hoc eni beatiorē cūctis se putabat. sine hoc aūt neqz dominatū. neqz p̄ncipatū socius esse cupiebat. sed cū hac dilectione magis esse vl' extremꝰ. imo etiā ex numero punitoꝝ qz sine hac int̄ sūmos honores ⁊ sublimes. Hoc eni erat illi maximum ac singulare tormentū ab hac caritate discedere. hoc illi erat gehēna. hoc solū pena. hoc

De sancto Paulo apostolo

infinita ⁊ intolerāda supplicia. Qz pfruit caritate xpi. ℞ illu vita. ℞ mōs. ℞ regnuz. ℞ pmiſſio. ℞ bōa viōbāt inūera. Sic ōſpiciebat vniuerſa q timē⁹ vt ſolet herba tā putrefacta cōtēni. Turānos vo ac pp̄os ſpiritēs furore velut q̄ſdā eē culices eſtiabat. Dorte vo atz cruciatus ⁊ mille ſupplicia q̄i ludū putabat eē pueroz dūmō p xp̄o aliq̄d ſuſtineret. Decorabat ei magꝝ vinci⁹ catena q̄z diademate coronat⁹. Et ei coartat⁹ carcere hītabat i celo. Alc libēti⁹ vba recipiebat ⁊ vlnera q̄z alii brauia diripiāt. ⁊ dolores nō min⁹ q̄z pmia diligebat. cū vtiqz ipos dolores loco duceret pmioz. pptea ipos eē grāz noiabat. q̄mā q nob ſt cā tribulacie ℞ illi mariaz piebāt voluptatē. Propterore q̄z mario vrebat. ppt q̄ ⁊ dicebat. Quis ſcādalizat ⁊ ego ñ vror. Et iā ſi un mero re dicat q̄s meſſe aliquā voluptatez. Multi ei q filioz mortib⁹ vlnerant aliq̄d cōſolatōis accipiūt. cū ſuis fletib⁹ reliquiūt. magiſqz dolēt cū dolere phibēt. Sic ⁊ pau. nocte ac die ꝓſolatōez accipiebat ex lacrīs. Nullus q̄ppe tāto affectu mala ꝓpa q̄ſto ille dſlebat aliēa. Quēadmodū ei illū opinaris afflictū cū pditoz defleret pctoz. q vt illi ſalus fierēt a celoz gl̄a cupiebat excludi. Nā ñ ſaluari illos mlto acerbi⁹ eſtimabat q̄z ſemetipz pire. Nunc g cui nā rex pōit q̄s cōparе. cui ferro. cui adamāti. Quidnā illā aliq̄s appellet aiaz aureā vl magꝝ adamātinā. Naz ⁊ oīa erat adamāte fortioz. auro gēmiſqz pctoſioz ⁊ alterā q̄dē materiā firmitate alteraz ſuperabat pciositate. Cui igr rei h⁹ ab aliq̄ aia cōparet. Caz q̄dē q ſt oīno nlli. Q, ſi vel auro adamās fortitudo l adamāti honor daret auri. tūc forte aliq̄ mō ꝓpatio e⁹ pauli poſſz aīe ꝓuēire. Qz q̄d ego adamātē ⁊ auruz ad ſilitudinē adduco pauli. Quom ſi ex aduerſo appēdas oēz ēt tc videb a pte pauli ingēs pōd⁹ examis. Quodo igr ⁊ oib⁹ q in mōdo ſt pauli dici⁹ digoz ē Cui igr mōdeo digoz ñ ē qz forte l celi. qz iſtō q̄z inuēit inferi⁹. Ei enī ñ ſolū celū qz ēt q hñt in cel dei p⁹ poſuit caritati quō nō magꝝ dñs q tāto eſt benignioz paulo q̄nto malicia bonitas antecellit. innumeris cel eiꝰ iudicat dignioz. Nō ei nos tantū diligit dōs q̄ntū a nob ipe diligit. qz tāto effuſius q̄nto nc fmo ſufficit explicare. In paradiſū q̄z huc dōs rapuit. ⁊ i celū tercīū ſublenauit. Nec imerito. Si q̄dē paul⁹ in tra gr̄ diēs ſic ſe gerebat i cūctis q̄ angelorū ſocietate frueret. Nā viſibili adhuc corpi colligat⁹ illoz pfectōe gaudebat. Catis fragilitatib⁹ corpis ſubdit⁹ i nlīo inferioz ſupnis vtutib⁹ apparere certabat. Nā ⁊ tāq̄z pēnat⁹ totū docēdo puolauit orbē. ⁊ velut incorpore⁹ labores picta q̄z pcepſit. ⁊ q̄i iā celū poſſidēs cuncta ꝓſus trena deſpexit et tāq̄z cū ipis iā incorporeis vtutib⁹ degēs iugi mētis intētōe vigilauit. Et angel q̄dē ſepe diuerſaz gētiū cura cōmiſſa ē. qz nullus illoz ita creditū ſibi pplm gubernauit vt paulus vniuerſuz orbē

Sic ēt aliqs indulgētiſſim⁹ pat afficit erga filiū freneſi cōpbēſuz. cui⁹ q̄nto magꝝ cōuicijs ictibuſqz pulſat. tāto e⁹ poti⁹ miſeret et deflet. ita paul⁹ iſtus a q̄b⁹ affligebat maiora adhibebat fomēta pietatis. Nā q̄z ſepe p illis q eū q̄nq̄es vberauerāt. ⁊ ei⁹ ſanguīē ſitiebāt. lacrimabat ⁊ vehemēt dolebat. ⁊ peioz orabat. Trēs inq̄t volūtas q̄dez cordis mei. ꝛc. Vehemēt q̄z mordebat. ac penit⁹ diſſecabat. cū eos peūtes vidēt Ut ei miſſū in ignē ferrū totū. pfecto ignis efficit. ſic paul⁹ caritate ſuccēſus effect⁹ ē tot⁹ caritas. Qui q̄ſi cōis tot⁹ mōi eēt pat. ita ī amore hoiz ⁊ apl eoz̄ imitabat pentes. imo cūctos nō carnales verētā ſpūales prēs ſolicitudine. ac pietate ſuperabat. Quem enim p̄ſus hominē do exhibere cupiebat. q̄i eni vniuerſū mōm ipe genuiſſet. ſic omēs in regnū dei feſtinabat inducere. corp⁹ ⁊ aiam. phis q̄s diligebat impendēs. Nō iſte ignobil⁹ ⁊ circūferan⁹ q̄ artē exercebat in pellib⁹ tāta vtute pgreſſus eſt vt vir. xxx. ānoz ſpacio ⁊ romanos ⁊ plas ⁊ parthos ⁊ medos indos ⁊ ſcitas. ethiopes ⁊ ſaramathas atq̄z ſaracenos. ⁊ oē p̄ſus hominū gen⁹ ſub iugo mitteret victus. Et ſicī ſtipulas aut fenū ignis immiſſus. ſic oīa demonū opa ꝓſupſit. Paulo ei inſonante lingua ⁊ oī igne vehemēti irruēte cedebāt oīa atz fugiebāt. ⁊ demonū cultꝰ ⁊ tyrānoz mine ⁊ domeſticoz inſidie. Quagis autem ſic

De sancto Paulo apostolo

radijs solis orientib⁹ z tenebre fugãt z adulteri ac fures foueis cõdũt. z latrones recedũt boĩcide ad antra fugiũt. oĩaqz lucida efficiunt z clara. ꝺsup illustrãtib⁹ radijs ꝺicebat qz euãgeliũ dissem inãte paulo. fugabãt errorꝫ z vitas remeabat. adultꝝ z alia dictu feda ꝺfecerãt atz ꝓsũpta stulticia ignis vapore paleaꝫ vice peũtes. Clara vo mẽte ꝟitatis flãma surgebat. resplẽdẽs vsz ad celi sblimitatẽ ꝓscẽdẽs ab his potissimũ sbleuata q̃ eã opprimere videbãt. Nec picta aut ipet⁹ ꝓcessus eꝰ ipedire potuerũt. Errorꝫ vo tal'ẽ ꝓditorꝫ nullo sibi obsistẽte ꝓsenescit ac ꝺfluit vt desinat. Tal'ãt e diuersoꝝ vitatꝫ statꝰ q̃ mltis impugnatib⁹ suscitat z crescit. Quomaz igr ita gen⁹ nostꝝ nobilitauit ꝺs ei sil'es studẽa⁹ inueniri. r. qz ipossibile istꝺ putẽ⁹. q̃niaz tale illũ q̃le nob corp⁹ fuit. tal'aĩa. tl'es cibi. de illũ tẽporꝫ formauit. z quẽ admodũ illi⁹ ita ẽ vs tu⁹ eꝰ. Cis dei dõa i pau. cognoscere vestimẽta ei⁹ troꝝ demõib⁹ erãt. ls vo ãpli⁹ admirãda qz paul⁹ nc cũ i'picta urueret temeritatis argui potat. nc cũ picta fugeret timiditatis. amabat ei pñtẽ vitã ob lucrꝝ docẽdi. Et rursꝰ eaz valde despiciebat ob plãaz. ad q̃m illũ mõtꝫ ꝓpt⁹ eu exerat. Beiqz cũ vidis paulũ picula fugiẽte nõ min⁹ illũ admireris q̃z cũ se pi' cul' gaudet opponere. Ut ei ls fortuꝺis. ut alldẽ sapie. Et cũ videris illũ de seipo aliq̃ sonãte. sili' admireris ac si vidis illũ semetipm despicere. vt ei illꝺ humilitatis ẽ. uta istꝺ magnmitatis. Dag ei merebat loqndo ꝺ se q̃z tacẽdo laudari. gniã nisi fecisset istꝺ cl'pabiliorꝫ videẽt q̃ seipos iportune laudare didicerunt. Nisi ei gl'at⁹ fuisset creditos sibi oĩes pꝺidisset q̃ ꝺũ se humiliasset eos extulisset. Amplꝰ tunc pau. placuit gl'ando q̃z alẽ laꝺs. ppas occl'tãdo. Nec tãtũ q̃ q̃z pfuit cũ sua merita celaret q̃ztũ iste cũ pꝺet q̃ st ãt gnde malũ ꝺ seipso gnde aliq̃ꝺ dicere atz mirabile extremeqz ꝺmẽtie ẽ nll'a imitãte nccitate rei violẽtꝰ pro sus laudib⁹ velle ꝺcorari. Nõ ls ꝑm deũ loq̃ iꝺiciũ ẽ. sz ꝓp⁹ ꝑsanteẽ. Bei oĩz mercedẽ euacuat laborꝫ sꝰ doꝝ q̃z q̃sitã. Et ei alti ꝺ se efferre ꝑmonẽ gl'osi ẽ z insolẽs seseqz iactãtis. dicere ãt illa q̃ pñti cãe tãtũmõ neccia sẽ. fructũ amãtis z mltoꝝ remedia cogitãtis ẽ. Sicut z fec pau. q̃ ꝺũ a pseudo capẽ. in laudes suas ire ꝓpulsꝰ ẽ. marie q̃ dignitatẽ suam oñderẽt. Sol'a ãt z maiora celauitzc. Demãq̃t ad visiões z re. d. pco. zc. Tanta paulꝰ tanqz creꝺa cũ ꝺo hñs colloq̃a q̃zta nec pphaz nc apl'oꝝ vllꝰ hũt. p ea ipe humiliorꝫ redebat. Ulꝰ ẽ plagas metuere vt discereꝫ qz ꝑm naturaz vnꝰ erat ex plibꝰ pvolũtatẽ ñ solũ sup mltos hoies. veẽt vnꝰ exãgel'erat. Ne qz vo metuere plagas repbẽsiõe dignuz sed plagaꝝ metu aliq̃ꝺ indignũ pietate cõmutẽs ipo ei q̃ plagas tiet q̃ certa mie ñ vicit ad mirabiliorꝫ oñdit q̃z ille q̃ ñ tiet. Sic nec merere culpabile ẽ. sz p meroꝝ ẽ dicere aut facere aliq̃ꝺ eoꝝ q̃ ꝺo displicẽt. Hic q̃l'fuerit paulꝰ oñdit. qz i tali natã viuẽs potuit q̃ꝺãmõ surgere naturaz. Qz si mortẽ timuit nec ipam q̃ꝺ recusabat. Nõ ei naturaz hẽ ifirmitatib⁹ subditã. sz pure infirmitatib⁹ crimiosũ ẽ. vt meritto ille mirabil'habeat q̃ imbecillitatẽ nature volũtatis vtute supauit. Qz si nolẽs q̃ dicebat marcꝰ a ꝓsortio sepauit. Ita q̃z rectissime. p ꝑdicatõis officio effecit. Eũ siq̃ꝺez q̃ istuꝺ susciꝑit officiũ nõ oz esse mollẽ aut resolutũ. sed fortẽ z p cũcta robustũ. Neq; enĩ aliq̃s oz attingẽ pclarib⁹ muneris functionẽ nisi pat⁹ sit aĩaz millies tradere in mortez ad discrimĩa. Qui ei nõ tali aĩo ẽ. mltos alios suo pꝺet exẽplo. magis q̃z vtile ẽ si q̃escat. sibi q̃z tãtũ vacet. Nõ ita gubernatorẽ nõ ad bestias dimicantez. nõ ludo gladiatorio destinatũ. nõ quẽpiã oĩno sicaꝺ discrimĩa atz mortes paratã atz dispositã aĩaz oz habere vt eũ qui officiũ suscepit ꝑdicãdi. Mlã z periculaꝓfecto maiora. z aduersarij seuioresnc vsq̃z p:sus silẽ ꝓditõe certat. Celũ nãq; in pmio. i supplicio gehẽna ꝓponit. si vo aliq̃ mẽ eos cõmotio fciã ẽ noli hoc delictũ putare. Nõ enĩ cõmoueri maluz est. sed irrõnabiliẽ nulloq; iusto flagitante negocio cõmoueri malũ ẽ. Huc ei affectũ puꝺ nob creator inseruit. vt dormiẽtes aĩas atz resolutas ab inertia atq; desidia suscitaret. q̃si enim gladio aciem. uta menti nrẽ ire acumẽ iposuit. vt cũ oporet vtamur. Benigtas aũt semp bona

De septem filiis beate felicitatis

est. sz cū illa tps efflaguat. Qñ vo id ñ adest etiaz illa viciosa ē. Ita z paul⁹ sepe ℞ysus ē affectu z imo deste loq̄ntib⁹ melioz erat ira/ tus. Hoc ām i eo erat mirabile. qz cū vinculis vberib⁹ atz vulneribus lōge splendidioz erat diademate purpura qz fulgētib⁹. Cūqz vin ctus ptā vastuz pelag⁹ duceb̄at. ita gaude/ bat tāqz in maximū impiū duceret. Nec ostāqz vo roma īgressus ē. nec ibi stare ptēt⁹ ē. sz in hispaniā pcurrit. Nec vnū q̄dez diē in ocio passus ē z q̄ete trāsire. sz in p̄dicandi ardore ipo igne ardētioz nec picula timuit nec irri/ siones erubuit. Hoc vo maioz admiratiōe dignū ē q cū tā audax eēt ac velut ad pugnā spaccinct⁹. z ignē q̄ndā belli aspirās. rursus placabilē atz flexibilē se p̄bebat. Nā seuienti vl'pon⁹ feruēti p̄ceperūt vt iret. ibarsuz non recusauit dixerūt p murū eū oportere depo ni z passus ē. Dum⁹ rei grā ista faciebat. vt p̄ dicatiōi diuin⁹ insisteret. z cū mlti℞ credēti bus iret ad xp̄m. Metuebat pfecto ne forte paup hinc atz inops salutis mlioz abscede/ ret. Cetez cūqz bi q̄ sub vno pugnant magro viderit i eo infixa vulnera. fluētem sanguinē z nec sic ipm bostib⁹ aliq̄n cedēte. sz stāte forti ba stāqz vibrāte. z crebros ictib⁹ aduersarios coruere facientē. nec oīno dolori parcentē maiori absq; dubio iāto duci alacritate sub diunt. Hoc ita factū ē i paulo. Videtes ei il/ lū ligatū cathenis. z nihilomin⁹ i carcere p̄/ dicantē. videtes etiā vulnera tū z tū ybrantes ipos p̄mone capientē. maioz pfecto fi/ duciā colligebāt idqz sīgificās ait. ita vt plēs e fratrib⁹ pfidētes in vinculis meis abūdant auderēt sine timore vbū dei loq̄. Tūc certio rē alacritatez z ipe capiebat ac vehemēti⁹ in aduersarios ferebat. Sicut ei ignis i diuer sas plerūqz materias incidēs auget magis z incremēta sortit. sic etiā lingua pauli q̄bus cūqz fuisset admota ad se eos cōtinuo trāsfe rebat. Impugnatores q̄z ei⁹ pabulum spūale hunc efficiebant ignī. qz p ipsos euāgelij flā/ ma magis excrescebat. Hec Chrysostom⁹.

LXXXVI

De septem fratribus qui fuerunt filij be ate felicitatis.

Septez fratres sue rūt filij btē felicitatis. q̄z noīa sunt ia nuari⁹. felix. philip⁹. siluan⁹. alexan der. vitalis z marcialis. Hos oēs cū matre iussu impatoris antbonij publi⁹ p̄fectus ad se vocari fecit. Qua strqz mrī vt sui et filioz suoz miseri deberet. Que ait. Negz blādi/ cijs tuis poto allici. nc̄ troīb⁹ frangi. Secu ra ei sū ō spūsctō quē hēo q te supabo viua. z meli⁹ vincā occisa. Et q̄uersa ad filios ait. Videte filij i celū. z sursuz aspicite carissimi. qz ibi ō xp̄s nos expectat. Fortit p̄ xp̄o pugi/ te. z fideles vos i xp̄i amore exhibete. Qō p̄/ fect⁹ audiēs eā a lapis cedi iussit. Cū g mat⁹ filij in fide p̄stantissimi apparerēt. oēs mrē vi/ dēte z p̄fortate diuersis lr̄ suppliciis infempti Hāc btāz felicitatē vocat greg. plus q̄z mar tyrē. qz septies passa ē in septē filijs. z octauo in corpe suo. Greg. in omel. Btā felicitas q credēdo extitit ancilla xp̄i. p̄dicādo ēt fr̄a est martyr xp̄i. Septē q̄ppe filios sic p⁹ seculuq̄ re timuit viuos i carne. sic carnales parētes solēt metuere ne mortuos p̄mittāt. Hartu/ ruit spū q̄s carne peperat vt p̄dicādo pare/ ret deo q̄s carne peperat mundo. Filios su os q̄s carnē suā eē nouerat sine dolore non potat mortēte vide sz erat vis amoris inte rioz q̄ dolorē vinceret carnis. Hecte g hanc feminā plus q̄z martirē dixerim q̄ tonēs i fi/ lijs est. z tā deliberanter extincta. Hū ei multi/ plex martirū obtinuit. ipa q̄z martyrij pal/ maz vicit. Qz z amore xp̄i sola mors sua et mime suffecit. Hec ibi. Passi sē circa āos dñi. cc.

LXXXVII

De sancta Theodora.

Theodora nobilis mlier z speciosa ap̄d alexandriā tpe zenōis impatoris vixit. hēbat diuitez ac timētē deū. Diabol⁹ ām theodore inuidens sctitatī. vixit q̄ndā diuitē illi⁹ p̄cupiscētiā in/ citauit. Qui eā crebris nunciis z muneribus molestabat. vt assensu m sibi p̄beret. Hz illa nūcios respuebat. z munera p̄tenebat. Intē tū aūt eā molestabat. q̄ pacez q̄etez habere nō

De sancta Theodora

ꝑmittꝫet. ⁊ pene deficere vidꝫet. Tãdẽ q̃ndã maḡã ad eã misit. q̃ eã vt viri illi⁹ misereret sibiq; ꝓsentiret plimũ hortabat. Que cũ diceret se coꝛaz ocul⁹ dei cũcta cernẽtis tã g̃nde peccatũ nũq; cõmittẽ. malefica adiũxit. q̃cq̃d i die fit ℟ vtiq; ds scit ⁊ videt. q̃cq̃d ãt ad uespaſcẽte ⁊ occidẽte sole cõmittit ds mime tuet. Dixitq; puella malefice ℣ Nũq̃d vitatẽ dicis. Et illa. Etiã dico vitatez. Decepta puella vbis malefice dixit. vt adueſpaſcẽte die viz ad se veire facez. ⁊ volũtatẽ suã adimpleret. Qd̃ cũ viro retulisset. illeve hemẽt exultãs hoꝛa q̃ ꝓdixerat ad eã vẽit secũq; ꝓcubuit ⁊ abſcessit. Theodoꝛa ãt ad seipaz rediẽs amarissime flebat ⁊ faciẽ suã pcutiebat dicẽs. Heu heu me. ꝓdidi aiaz meã. dstruxi aſpectũ decoꝛus mei. Vir ãte⁹ domũ rediẽs. ⁊ vxoꝛẽ suã sic dsolatã ⁊ merẽtẽ vidẽs. cãz tñ ne sciẽs eã ꝓsolari nitebaꝫ. sz illa nlla ꝓsolatõez pcipe volebat. Mãe ãt fcõ qdaz mõasterij uz mõtaliũ adiit. ⁊ abbatissaz inꝛogauit an ds aq̃dã g̃ue delictũ qd̃ die aduespaſcẽte cõmiserat scire possz. Cui illa. Nihil do absco di pt. ⁊ ds scit ⁊ videt oẽ qd̃ fit q̃cũq; hoꝛa illud cõmittaꝫ Que flẽs amare dixit. Ba mi bi liby scti eiã ge. vt soꝛtiar memetipaz. Et peries repit. Qd̃ scꝑsi scꝑsi. ⁊ Rediẽs g domum dũ q̃dã die vir su⁹ abesz comã suã pcidit ve stimẽta viri assumẽs ad qdã mõasteriũ mõachoꝛ qd̃ p. xviij. miliaria distabat festinauit. ⁊ vt ibid cũ monachis recipeꝫ petijt. ⁊ qd̃ petijt ipetrauit. Inꝛogata de noie dixit se theodoꝛa nũcupari. Illa vo officia omia bũlit faciebat. ⁊ ei⁹ fuitũ oib⁹ g̃tũ fuit. Ad⁹ aliq̃t g̃anos abbas frem theodoꝛũ vocauit. ⁊ vt boues ꝓpriget ⁊ oleũ de ciuitate afferret ꝑcepit. Vir ãt ei⁹ plimũ flebat timens ne cũ viro altero recessisset. Et ecce angel⁹ dñi sibi dixit. Surge mane ⁊ sta i via martyrij petri apli. ⁊ q̃ tibi obuiauerit ipa tua vxoꝛ ẽ. Quo facto theodoꝛa cũ camelis vẽit. ⁊ viz suũ videns ⁊ recognoscẽs ꝓtra se dixit. Heu me vir bone me⁹ q̃z tuz laboꝛo vt eripiar a pctõ qd̃ feci in te. Cui ãt appropinq̃ssz salutauit eũ dicẽs. Baudeas dñe me⁹ Ille ãt eã penit⁹ nõ cognouit. Sed cũ diutissime expectaret. ⁊ se deceptũ clamaret. fctã ẽ vox ad eũ di. Ille q̃ te beri mane salutauit vxoꝛ tua erat. ℣ Tãte ãt scitatis fuit btã theodoꝛa vt multa miracula faceret. Nã ⁊ hoiez a bestia lacerati eripuit ⁊ suis pcib⁹ suscitauit. Ipaz q̃z bestiã insecuta maledixit. q̃ subito mortua coꝛruit. Diabol⁹ ãt scitatẽ suã ferre nõ valens eiõ appuit di. Qd̃ retrix ꝓ oib⁹ ⁊ adulꝛa. reliqsti viꝛ tuũ vt huc venires ⁊ me ꝓtẽneres. Ideꝛ vtutes meas tremẽdas i te suscitabo ꝓ luũ. si te ñ fecero crucifixũ negare. ñ dicas q̃ ego sũ. Ipa ãt signũ crucis sibi edidit. ⁊ pti⁹ dmõ euãuit. Quadã vice cũ d̃ citate cũ camel⁹ rediret. ⁊ i qdã loco hospitata fuisz. puella q̃dã nocte ad eã vẽit dicẽs. Doꝛmi mecũ Que cũ respueret iuit ad alteꝛ q̃ i eod̃ loco iacebat. Cui ãt ei⁹ venẽ itum nisset. ⁊ de q̃ ꝓcepisset inꝛogata fuisz. aut. Qd̃ ach⁹ ille theodoꝛ doꝛmiuit mecũ Illatũ igr puez ad abbatẽ mõasterij trãsmisit. Qui cũ theodoꝛ increpareꝫ ⁊ ille sibi idulgere peteꝫ. scapulis suis puerũ iposuit. ⁊ d̃ mõasterio ꝓiecit. Illa ãt abiecta. p septez ãnos extra mõasteriuz mãsit. de lacte pecoꝛ ifantẽ nutriuit. Diabolus ãt tãte ei⁹ patie iuidẽs in spẽm viri sui se trãsfiguraꝫ. eiq; dixit. Quid hic agis dña mea. Ecce lãgueo. p te n⁹ aliq̃z ꝓsolatoz recipio. Veni ergo lux mea. q̃ si cũ viro alio iacuisti ℟ tibi indulgeo. Et illa credẽs viꝛ suũ esse dixit ad illũ. Nũq̃z ãpli⁹ tecuz manebo. q̃ filij⁹ iobis militis iacuit mecũ. ⁊ volo age pñaz de eo qd̃ in te peccaui. Et cum oꝛasset statim euanuit. ⁊ demonem fuisse agnouit. Alia vez die diabol⁹ voluit eaz trꝛere. Nã in silitudie feraꝝ tribuiũ demones ad eã venerũt. ⁊ vir quidã instigãs eas dicebat. Comedite meretricẽ hãc. Illa aũt oꝛauit ⁊ euanuerũt. Alia vice multitudo militũ veniebat. quã ꝓceps ꝑcedebat. ⁊ eũ ceteri adoꝛabãt. Dixeruntq; milites theodoꝛe. Surge ⁊ adoꝛa ꝓncipẽ nostꝝ. Que ñdit. Dñm deũ adoꝛo. Qd̃ cũ ꝓncipi nunciatũ fuisset. uisit eam adduci ⁊ tot toꝛmẽtis affici. vt mortua putaꝛet. Et postmoduz ois turba euanuit. Alia vez vice vidit ibidẽ auꝝ multũ. q̃ signans se illud refugit. ⁊ deo se recõmẽdauit

Altera ẽt vice vidit q̃ndã ferentẽ canistrũ plenũ oĩ genere ciboꝝ ⁊ dicẽtẽ sibi. Sume ꝑn ceps q̃ te cecidit. Tolle comede. q̃ nesciẽs fecit ℟. Illa aũt se sigũt ⁊ ptinꝰ eu anuit. Cõpletis ãt septẽ ãnis abbas patiaz eiꝰ ꝓsidrãs eã recõciliauit. ⁊ cũ puero suo i mõasteriũ introduxit. Vbi cũ duos pꝰ mod ãnos laudabiliꝫ pegisset. puerꝫ accepit ⁊ secũ illuz in cellã sua clausit. Qd cũ abbati reuelatũ fuisset. misit q̃sdã mõachos q̃ diligẽtꝰ auscultaret q̃d nã cũ eo loq̃ret. Illa ãt puerꝫ aplexãs ⁊ deosculãs dixit. Fili mi dulcissime ips vite meeꝫ. Relinq̃te deo. ipm ꝓꝫ adiutoꝝ habeas. Filij dulcissime teipsis ⁊ oꝝib⁹ isistas. ⁊ frib⁹ tuis dnoꝝ pueras. Et ℟ dicẽs spũz tradidit. ⁊ in dño felicit obdormiuit. circa ãnos dñi. cccc. lxx. Qd puer cernẽs plimũ flere cepit. In ipa ãt nocte visio abbati monasterij mostrata ẽ i buc mod. Nu ptie marie pabãt. ⁊ vẽiebãt ordies ãgl'oꝝ ⁊ ppbaꝝ ⁊ martyꝝ ⁊ oim sctoꝝ. Et ecce in medio eoꝝ mli sola gl'a ineffabili circũdata. ⁊ vẽit vsz ad nuptias. ⁊ sedit sup lectũ ⁊ oẽs astãtes adorabãt eã. Et eccevor dicẽs. Dic ẽ abba theodor q̃ falso d puero accusat ẽ. Septẽ tpa sup eaz mutata sũt. castigata ẽ ei. q̃z cubile viri sui coinq̃nauit. Excuat ãt abbas ꝓcit cũ frib⁹ ad cellã eiꝰ iuit ⁊ eã iã defunctã inuẽit. Et ũ frãtes ⁊ discoopiẽtes ipaz eẽ feiaz iuenerũt. Dixit q̃z abbas p ꝓẽ puelle q̃ eã infamauerat. ⁊ dixit illi. Vur filie tue mortuꝰ ẽ. Et auferẽs vẽstimẽtũ mlieris ẽ esse cognouit. Factꝰ ẽ igit timor magnꝰ sup oẽs q̃ ℟ audierũt. Angelꝰ ãt dñi abbati locutꝰ ẽ. Surge velociter equũ cõscẽde ⁊ vad i citatẽ. ⁊ si q̃s tibi obuiauerit assume ⁊ tecũ adduc. Qui dũ pgeret. q̃dã vir currẽs sibi obuiauit. Quẽ cũ abbas introgaret q̃ pget. ille ait. Mulier mea mortua ẽ ⁊ vado vidẽ eã. Et assũpsit abbas virꝫ theodore i equũ. ⁊ venientes plimũ fleuerũt. ⁊ ipaz cũ mltis laudib⁹ sepeliert. Vir ãt eiꝰ cellã vxoris sue theodore accepit. ⁊ ibid pmanẽs tãd i dño obdormiuit. Puer ãt theodo. nutricẽ seq̃ns oĩ moꝝ honestate pollebat. ita q̃ moꝝ tuo abbate mõasterij i abbatẽ ipe vnanimiter est electus.

De sctã Margaretha.

Margaretha dicitur a q̃dã pciosa gẽma q̃ margarita vocat. q̃ gẽma ẽ cãdida pura ⁊ vtuosa. Sic btã margaretha fuit cãdida p virginitatẽ. pura p humilitatẽ. vtuosa p miraculoꝝ opatiõez. vt ꝰ ãt h⁹ lapidis d ee ꝓ sanguis effusionẽ. ꝓ cordis passionẽ. ⁊ ad spũs ꝓfortatiõez. Sic btã margaretha habuit vtutẽ ꝓ effusionẽ sui sanguis p astantiã. q̃ in suo martirio ꝓstãtissima extitit. Ptra cordis passionẽ. i. demonis tẽptatiõez p victoriã q̃ ipa diabolũ supauit. Ad spũs ꝓfortatiõem p doctrinã. q̃ p suã doctrinã multoꝝ animos ꝓfortauit ⁊ ad fidẽ xpi conuertit. Cui⁹ legẽdã theotin⁹ vir eruditus scripsit.

Margaretha de ciuitate anthiochie filia fuit theodosij gentiliũ patriarche. Hec nutrici tradit ⁊ ad adultã etatẽ veniens baptisat. ⁊ ppt ℟ eroica pr̃i plimũ habebat. Quadã igr die dũ iã anuz. xv. attigisset. ⁊ cũ alijs vginib⁹ ouis nutricis cu stodiret. pfectꝰ olibriꝰ inde trãsitũ faciens ⁊ puellã tam speciosaz ꝓsideras. mox in eius amoꝛe exarsit. ⁊ pueros ad eã ꝓcuꝰ misit dicẽs. Ite ⁊ eã cõphẽdite. ut si libera ẽ eã mihi in vxoꝛẽ accipiã. si ancilla ẽ eã mihi in ꝓcubinã habeã. Cũ ergo eꝰ fuisset ꝓspectui pñta ta eã de genere suo ac noie ⁊ religione requisiuit. Illa aũt rñdit se genere nobilẽ. nomine margarethã. ac religiõe xpianam. Cui pfectus. Duo pma tibi recte ꝓuenũt. q̃ nobil haberis. ⁊ pulcerrima margarita cõꝓobaris. sz terciũ tibi nõ ꝓuenit vt puellã pulcra ⁊ nobilis deũ habeat crucifixũ. Cui illa vnde scis xpm fuisse crucifixũ. Et ille. Ex libris xpianoꝝ. Cui margaretha. Cũ igitur legãt pena xpi ⁊ glia. q̃ verecũdia ẽ vestrayt vnũ credatis ⁊ alteꝝ denegetis. Cũ aũt margaretha eũ spõte crucifixũ fuisse p redẽptiõe nrã assereret. sz nũc eũ i etnũ viuere affirmaret. irat⁹ pfectꝰ eã in carcerẽ mitti iussit. Sequenti aũt die eã ad se vocari fecit. eiq̃z dixit. Dana puella miserere pulcritudinis tue. et deos nostros adoꝛa vt tibi bene sit. Cui illa.

De sancta Margaretha

Illū adora quē tra ꝓtremiscit. mare formidat. ⁊ oēs creatē timēt. Cui ꝑfect⁹. Nisi mihi ꝓsētias corp⁹ tuū faciā lanīari. Cui margaretha. Xp̄s ī morte ⁊ semetipm ꝑ me tradidit ⁊ iō ꝓ xp̄o mori desidero. Tūc ꝑfect⁹ iussit eā ī eculeū suspēdi. ⁊ tā crudeliꝫ ꝑmo vgis deīde pectinib⁹ ferreis vsq; ad nuda tōz ossiū lanīari. ꝙ sangs ō ei⁹ corpe tāq; de fonte purissimo emanauit. Flebāt āt q̄ ibi aderāt ⁊ dicebāt. O margaretha vē ō te dolem⁹ qz corp⁹ tuū tā crudeliꝫ lanīari ꝓspicim⁹. O q̄ le amisisti pulcritudinē ꝑ ꝑ tuā īcredulitatē Īn nūc saltē credo vt viuas. Quib⁹ illa. O mali ꝓsiliarij recedite ⁊ abite. Ih̄ carnis cruciatio ē aīe saluatio. Dixitq; ad ꝑfectū. Impudēs canis ⁊ īsatiabilis leo. ī carnē ꝑtātez bēs sz aīaz xp̄s reꝛuat. Ꝓrefect⁹ āt faciē clamide opiebat nec tantā sanguis effusionez videre poterat. Deīde eā depom fec ⁊ eā ī carcerez recludi iussit. ⁊ mira ibi claritas fulsit. Ubi dū eēt orauit dīm vt inimicū q̄ secum pugnt sibi vsibiliter ꝺmōstraret. Et ecce dra co imanissim⁹ ibidē apparuit Qui dū eam deuorare ꝑ ꝑet signuz crucis edidit et ille euanuit. Vel vt alibi legit os sup caput ei⁹ ponēs. ⁊ linguā sup calcaneū porrigēs eā ꝑ tin⁹ deglutiuit. Qz dū eā absorbere vellet signo crucis se munuit. ⁊ iō draco vtute crucis creꝛuit. ⁊ vgo illesa exiuit. Istō āt q̄ dō de draconis deuoratōe ⁊ ipi⁹ crepatōe apocrifū ⁊ friuolū reputāt. Et diabol⁹ iterꝫ vt eam decipe posset ī spēm hoīs se mutauit. Quē vidēs ī orōez se dedit. ⁊ dū surrexisset diabol⁹ ad eam accessit ⁊ manū tenēs dixit. Sufficiāt tibi q̄ fecisti. iā nūc cessa ō mea ꝑsona. Illa āt eū ꝑ caput apprehēdit ⁊ sub se ad terrā deiecit. ⁊ sup cerucē ei⁹ dextꝫ pedē posuit ⁊ dixit. Sternere supbe demō sub pedib⁹ meis. Demō āt clamabat q̄ ꝺ btā margaretha supat⁹ sū. Si iuuenis me vinceret nō curassez. ecce a tenera puella supat⁹ sū. et iñ pl⁹ doleo. qz pat tu⁹ ⁊ mater tua amici mei fuerūt Illa vo eū coegit vt diceret cur venisset. Qui se venisse aut vt sibi ꝑsuleret q̄ monitus p̄sidis obediret. Coegit q̄z vt diceret cur xp̄ianos tā multipliciter temptaret. Qui respōdit natale odiū sibi eē ꝑ viros vtuosos. ⁊ q̄zuis ab eis sepe repellat. tñ desiderio seducendi ipse infest⁹ exist̄it ⁊ qz iuuidet hoī felicitate quā ipse amisit. q̄zuis eā recupare nō possit ꝑ tñ alios auferre ꝓtēdit. Addubitatq; q⁹ sal'on infinitā demonū multitudinez ī q̄dā vase ēclusit. Ꝓpost morte suā cū de illo vase demōes ignē mitterēt. ⁊ hoīes ibidem magnū eē thesauꝛ putarēt. vas ꝑfregerūt ⁊ demōes exeūtes aerē ipleuerūt. His dictis vgo pedem subleuauit ⁊ dixit. Fuge miser Et demon statim euanuit. Securā igit̄ efficit. qz q̄ ꝓncipez vicerat. milite pculdubio superaret. Sequnti igit̄ die quenīb⁹ ꝓplis iudici p̄tat. ⁊ sacrificare ꝓtēnēs exuit. corpusq; facib⁹ ardēnib⁹ ꝺburit. ita vt cūcti mirarent quo tā tenera puella tot possz tormēta sustinere. Deīde ī vase magno plēo aq̄ ipā ligari ⁊ poni fecit vt ex pena ꝛ cōmutatione creſceret vis doloris Qz subito tra cōcutit. ⁊ cūctis videntibus vgo illesa egredit. Tūc q̄nq; milia viroꝛ crediderūt ⁊ ꝑ noie xp̄i capitalē sniaz acceperūt. Ꝓrefect⁹ aūt mens ne alij ꝙuertereī. ꝓcit⁹ btāz margarethaz decollari ꝑcepit. Illa āt impetrato spacio orandi ꝑ se ⁊ suis ꝓsecutoꝛib⁹ necnō ⁊ ꝑ eius memoriā agēnib⁹ ⁊ se inuocātib⁹ deuote orauit. addens vt q̄cūq; in ꝑtu pclitās se inuocaret illesam plē emitteret. Facta q̄z ē vox de celo q̄ in suis se nouerit petitoīb⁹ exauditā. Surgēsq; ab orōe dixit speculatoꝛ Frater tolle gladiū tuū ⁊ ꝓcute me. Qui ꝓcutiēs caput ei⁹ vno ictu abstulit. ⁊ sic martirij coronā suscepit. Ꝓassa ē aūt. xuj. kal'. augusti. vt in ei⁹ histoꝛia inuenit. Alibi legitur. q⁹. xij. id⁹ iulij. Ꝓbe hac sctā vgie sic dic q̄dā sanctus. Btā margaretha fuit timoris dei plena. iusticia ꝑdita. religione cōpta. cō pūctione ꝓfusa. honestate laudabilis. patiētia singularis. nihilq; in ea ꝓtrariū religioni christiane inueniebat odiosa patri suo. dilecta dño ihesu xp̄o.

LXXXIX

De sancto Allexio.

Allexi⁹ dicit ab a

p

De sancto Allexio

qđ est valde. z lexis qđ ē ꝑmo. inde alleri⁹ qi valde in ẏbo dei robust⁹.

Alleri⁹ fuit fili⁹ eufemiani viri nobilissimi romanoꝝ. z ī aula ipatoris ꝑmi. Cui tria milia pueroꝝ assistebāt. q̄ zonis aureis cingebāt. z vestimētis sericis induebāt. Erat ā ꝑfect⁹ eufemiā valđ misericors. z singul' die⁹ ī domo sua tres mēse paupib⁹ orphanis viduis z pegnis parabāt. qb⁹ strenue ꝓuiebat. z hora nona ipe cū viris religiosis cibū ī tumore dñi capiebat. Cui ẏor noīe aglaes eius sōr religionis ac ꝓpositi erat. Cū ā filiū nō hrēnt. ad ꝑces tn suas dñs eis ꝓtulit filiū. Ipost quē ipi deinceps ī castitate viuere firmauerūt. Tradit⁹ ā puer liberalib⁹ disciplinis. cū oīb⁹ phie artib⁹ ipe floreret z iā ad puberē etatē peruenisset puella sibi ꝑ domo ipiali eligit⁹ z sibi ī ꝓiugē copulat. Veīt nox ī q̄ cū spōsa sua suscepit secreta silētia. tūc sctūs inuenis cepit spōsaz suā ī dei tumore īstruere. ac ipaz ad ẏgitatis ꝓuocare pudorē. Deinde anulū suū aureū z caput balthei q̄ cingebat sibi ꝓuāda tradidit dicēs. Suscipe b̄ z ꝓua don⁹ ꝑ o placuerit z dñs sit mēt nos. Ip⁹ ā de suba sua accipiēs ad mare discessit. ascēdēsq̄ occulte nauē la odiciā ysq̄ deuēit. indeq̄ pgēs i edissā ciuitatē sirie ꝑfect⁹ ē. vbi imago dñi nri ihesu xp̄i sine būano ope facta ī sindone habebat. Quo puenies oia q̄ secū detulerat paupibus distribuit. z vestimēta vilia induens cū ceteris paupib⁹ ī atrio di genitricis marie sedere cepit. De elemosynis ꝑo q̄ntū sib suffice re poterat retinebat. ceta ꝑo alit⁹ paupibus erogabat. Ait ꝑo pat de recessu filij plurimū ingemiscēs. p vniuersas mūdi ptes pueros suos misit q̄ eū inq̄rerēt diligēt. Quoꝝ cū aliq̄ ad ciuitatē edissā veīssēt ab eo cognit sz ipi eū mīme cognoscētes. eidē cū ceteris paupib⁹ elemosynas tribuerūt. Quas accipiēs deo grās agens dixit. Grās tibi ago dñe. q̄a ꝓpter tuis meis elemosynā recipe me fecisti. Reuersi ā pueri nūciant patri q̄ nusq̄z valeat reperi. Pater igr sua a die sui recessus saccū in pauimēto cubiculi sui stratum. vbi eius lamētabiles voces dabat dicēs. Hic sp̄ī luctu manebo donec filiū meū recuperauero. Spōsa ꝑo ad socẏ dixit. Ego nec audiā ō spōso meo dulcissimo īstar turturis solitaria tecū māebo. Cū igr alleri⁹ i ꝑdicto atrio ānis. xvij. maneret ī ōi ꝓtumo imago tāde bte ẏgis q̄ ibidē erat custodi ecclesie dixit. Fac ītroire hoīez ōi q̄ dign⁹ ere⁹gno celoꝝ. z spūs ōi req̄escit sup eū. Iā ozō ei⁹ sic incēsuz i ꝓspectu dei ascēdit. Cū ā custos ō q̄ nā diceret ignoraret. iterꝝ ei dixit. Ile q̄ foris sedet ī atrio ipe est. Tūc custos festin⁹ exist z ip̄m ī eccl'az ītroduxit. Ō factū dū cūctis inotescēret. z ab oīb⁹ venerari cepisset būanā gl'az fugiens inde recessit z laodiciā venit. Ibiq̄z nauē ascēdēs cū ī tharsū cilicie vellet pge. dispēsante ō nauis ventis pulsa ī romanū portū deuenit. Ō cernēs alleri⁹ aut ītra se. In domo pris mei ig⁹not⁹ manebo n⁹ alteri oneros⁹ ero. Ip̄ater igr a palatio redeūtē mīltitudine obsequiū circūdatū obuium hūit ac p⁹ eū clamare cepit. Serue di me pegrinū ī domo tua suscipi iubeas. z de micis mēse tue me nutriri facias. vt tui q̄z pegrini dignet dñs misereri. Ō audiēs pat ob amorē filij sui eū suscipi iussit. z locū ꝓpriū ī domo sua sibi ꝓstituit z cibū de mēsa sua sibi tribuit. z mīstr⁹ ꝓpriꝰ delegauit. Ipe ā ī oīb⁹ pseuerabat. z corpus suū ieiunijs z vigilijs macerabat. Famuli ā dom⁹ ip̄m mīltipl' deridebāt z aq̄z ytensilū sup caput ei⁹ freq̄nt fundebant. et multas iniurias ei irrogabant. sz ipe ad oīa pacies valde erat. Decē septē igr ānos ī domo pris ꝑmānsit sic ignot⁹. Videns ergo p spūm q̄ appropinq̄ret terminus vite sue. cartā cū atramēto petiit. et totū ordinez vite sue ibidē ꝓscripsit. Hūica igr die p⁹ missaz solennia in sanctuario vox de celo insonuit dicēs. Venite ad me oēs q̄ laboratis z onerati estis z ego reficiā vos. Ō audientes oēs ī facies suas terruit ceciderūt. Et ecce vox scō dicēs. Querite hoīez dei vt oret p roma. grētib⁹ ill' z mīme inuenientib⁹. iterū dictū est. In domo eufemiani querite. Requisit⁹ ille se nihil scire de hoc dicebat. Tūc impatores archadi⁹ z honoꝝ yna cū pōt⁹

fice innocēcio ad domū p̄dicti viri venerūt. Et ecce mīster allexij ad dīm suū venit dicens. Vide dñe ne ille noster pegn⁹ sit. q⁹ magne vite ⁊ patie hō ē. Currēs igr eufemia⁹ eū defunctū repit. ⁊ vultū ei⁹ tāq̄ ageli rutilāte vidit. Voluitq̄ cartā quā i manu hēbat accipere ſz nequit. Ex eūte igr eo cū ß ip̄atorib⁹ ⁊ pōtificib⁹ retulisſz. ⁊ illi ad eū itrasſet dixerūt. q̄uis p̄cōres sim⁹ regni tñ gubernacla geri⁹. ⁊ ħ curā vniuersalē regimis pastoral' ba igr nob cartā vt scia⁹ q̄ i ea scpta sunt. Et accedēs pōtifex cartā ō manu sua accipiebat. ⁊ ille eā statī sibi dimisit. Fecitq̄ eaz legi coā oi ip̄lo ⁊ mlitudie ⁊ p̄ē ipi⁹. Ad eufemia⁹ ß audiēs nimio dolore p̄turbat⁹ obstupuit. ⁊ fact⁹ exanimis resolutusq̄ viribꝰ itrā decidit. Cū vo aliq̄ntulū ad se rediſſet vestimenta scidit. cepitq̄ canos capis sui euellē. barbā trahe. atq̄ semetipm discerpe. ⁊ sup filij sui corp⁹ corruēs exclamabat. Heu me fili mi. q̄re me sic p̄teristasti. ⁊ p tot āños mihi dolores ⁊ geūs⁹ icussisti. Heu me miserū q⁹ te video baculū senectutis mee i gba tolacētē ⁊ ñ loq̄ntē mihi. Heu me q̄lē p̄solatōez ō ceto hē poto. Heu dat vo ei⁹ boc audiēs q̄si leena rūpēs rete. ita scissis vestimētis ruēs. coma dissoluta ad celū ocl'os leuabat. Et cū p nimia mlitudie sanctuz corp⁹ adire nō posset clamauit dicens. Hate mihi viri aditū vt videā filiū meū. vt videā p̄solatōez aie mee. ⁊ q̄ suxit vbera mea. Et cū puēisset ad corp⁹ icubēs sup illō clamabat. Heu me fili mi lumē ocl'oz meoz q̄re sic nob fecisti ⁊ tā crudeliter nobiscū egisti. Videbas patrē tuū ⁊ me miserā lacrimātes ⁊ nō oīdebas teipm nob. Serui tui iuriabāt tibi ⁊ sustinebas. Et iteꝝ atq̄ iteꝝ pſternebat se sup corp⁹ ⁊ nūc brachia sup illō expādebat. nē maib⁹ ageli cū vultū p̄trectabat oscul'āsq̄ clamabat. Plorate mecū oēs q̄ audistis. q⁹ p. xvij. āños eū i domo mea habui ⁊ nō cognoui q⁹ vnic⁹ fili⁹ me⁹ eēt. Serui ei⁹ eū etiā cōueniabant ⁊ ala p̄s pcutiebāt. Heu me q̄s dabit ocul' meis fōtē lacrimaz vt plāgā die ac nocte dolorē aie mee. Sponsa vo ei⁹ iduta veste ad ianua cucurrit plorans ⁊ di. Heu me q⁹ hodie desolata sum ⁊ a p̄rui vidua iā nō habeo i quē p̄spiciā. nec i quē oc'os leuē. nūc ruptū ē speculū meū ⁊ p̄ijt spes mea. Almodo cepit dolor q̄ finē ñ hz. Populus āt audiēs hoc lacrimabiliter flebat. Tūc pontifex cū ip̄atorib⁹ posuert corp⁹ i honorato feretro ⁊ duxert i mediā ciuitatez. ⁊ nūciatū ē p̄l'o iuētū ee hoiez dei. Que ciuitas tota q̄rebat. ⁊ oēs obuiā currebāt sctō. Si q̄s aūt infirm⁹ illō corp⁹ sacratissimū tāgebat. prin⁹ curabat. ceci visū recipiebāt. demōiaci liberabāt. ⁊ oēs infirmi q̄cūq̄z infirmitate tenti tacto corpe sctō curabāt. Impatores āt tāta mirabilia vidētes. ceperūt p se cū pōtifice lectū portare. vt ⁊ ipi sctificarēt ab eodē corpore sctō. Tūc ip̄atores iusserūt copiā auri ⁊ argēti i plateis spargi vt turbe occuparēt amore pecūiaz ⁊ sineret corp⁹ sanctū p̄duci ad eccl'az. Hz plebs amore pecūiaz sepositō. magq̄ ac magq̄ ad tactū sacratissimi corporis irruebat. Et sic cū magno labore ad templū sctī bonifacij martiris illō tandē p̄duxerūt. ⁊ illic p. vij. dies in dei laudib⁹ p̄sistētes. opati sūt monumētū ex auro ⁊ gēmis et lapidib⁹ p̄ciosis. in q̄ sanctissimū corp⁹ cū maḡ veneratōe collocauerūt. Ex ipo q̄z monumēto ita suauissim⁹ odor fragauit. vt oībus videret aromatib⁹ esse plenū. Obijt āt. xvj. kal'. augusti. circa āos dñi. ccc. xcviij.

XC

De sctā maria magdalena

Maria interp̄etat amaz mare vel illuiatrix aut illuminata. Per hanc tria intelligūt tres ptes optie q̄s elegit. s. ps p̄nie. ps p̄templatōis intīne. ⁊ ps celestis glē. De q̄ triplici pte intelligit q̄d dic̄ dñs. maria optimā ptē elegit q̄ ñ auferet ab ea. Per ia ei ps nō auferet rōe finis q̄ ē p̄secuto beatitudis. Secūda rōe cōtinuitatis. q⁹ p̄templatio vie p̄tinuat cū p̄templatiōe patrie. Tertia rōe sue eternitatis. Inq̄ntū igr elegit optimā ptē p̄nie dr amaz mare q⁹ ibi mlīa amaritudinē habuit. q̄d patz ex eo q⁹ tot lacrimas fudit q⁹ inde pedes dñi lauit. Inq̄ntū elegit optimā ptē p̄templatōis in

De sancta Maria magdalena

terne dr illuīatrix. qr ubi bausit aude qđ p9 modū effudit abūde. ubi lumē accepit q̄ p9 modū ceōs illustrauit. Inq̄ntū elegit optimā ptē celestis glie dr illuīata qr nē illuīata ē luīe pfecte cognitōis in mēte z illuīabit lumine claritatis i corpe. Magdalēa dr q̄ manēs rea. vl magdalēa intpta munita vl inuicta. vl magnifica p q̄ insinuat q̄lis fuit ante puersionē. q̄l in puersiōe. z q̄l p9 puersionē Nā añ puersionē fuit manēs rea p obligationē ad penā etnā. in puersiōe mūita vl inuicta p penitētie armatūaz. optime enī oib9 armis pnie se munuit. qr q̄t in se hūit oblectamēta tot dr se repit o locausta. Ip9 puersionē magnifica p grē supabūdātiā. qr ubi abūdauit delictū supabūdauit z grā.

Maria magdalēa a magdalo castro cognoīata clarissimis ē orta natalib9 vt pute ex regia stirpe descēdentib9. cui9 pat sir9. mat vo eucharia nūcupata ē. Hē cū frē suo lazaro z sorore sua martha magdalū castr9 qđ est scdo miliario a genezareth. z bethania q̄ ē iuxta urbem. z magnaz hierosolimoz ptē possidebat. q̄ tñ oīa inē se talit diuisert. q9 maria magdalū a q̄ z magdalena nūcupata ē. Lazar9 ptē vb urbem. z martha bethaniā possederūt. Cū āt magdalēa delicijs corpis se totā exponeret. et lazar9 pl9 milicie vacaret. martha prudens pter sororis z frīs z suā strenue gubnabat. et militib9 z famulis suis ac paupib9 necaria mīstrabat. Oīa tñ Hē p9 ascēsionē dñi venditerūt. z ad pedes apl'oz pciū posuerūt. Cū igr magdalēa diuitijs abūdaret. qr rex affluētiā voluptas comes seq̄t q̄nto diuitijs z pulcritudie splēduit. tāto corp9 suū voluptati substraxit. Vñ iā ppo noie pdito peccatrix psueuerat appellari. Cūz cū rps illic et alibi pdicaret. illa nutu inspirata diuīo ad domū simōis leprosi vbi audiuit eū discūbere. pperauit. z nō audens vt peccatrix inter iustos cōpere. retro sec9 pedes dñi mansit. vbi pedes ei9 lacrimis lauit. capillis tersit. z vnguēto pciosо pūxit. Hā incole regiōis illi9 ppt vehemētissimū sol'ardorē vnguentis z balneis vtebāt. Cū q̄z simon pharise9 intra se cogitaret. q̄niā sic Hē eēt ppha a peccatrice tangi se nequaq̄z permitteret. dñs illū de supba iusticia redarguit z mulieri oīa pcā dimisit. Hec ē igr illa maria magdalēa cui dñs tā magnifica p9tulit z tāta sig dilectōis oīdit. Hā ab ea septē demonia expulit. in suo amore eā totalr accēdit. familiarissimaz eā sibi pstituit bospitā suā fec. z procuratricē sua eam eā in itinere hrē voluit. z eā sp dulcit excusauit. Hā excusauit eā apd pharisēū q̄ dicebat ipaz imundā. z apd sororē suā q̄ dicebat ipaz ociosaz. z apd iudā q̄ dicebat eā prodigā. Lacrimātē vidēs lacrias pinere nō potuit. Cui9 dilectōe q̄ drudu anū frēz suū resuscitauit. Cui9 amore martbā sororē suaz a fluxu sanguis quē. xij. āños ppessa fuerat liberauit. Cui9 meritis marillā sororis sue famulā vt illōr tā beatū z tā dulce vbū Hūs vēter q̄ te portauit ꝛc. exclamās diceret. dignā fec. Hā p̄m Hē mb. illa fuit martha. z hec ei9 famula. Hec est iq̄z illa q̄ pedes dñi lacrimis lauit. capill' tersit. z vnḡēto punxit. q̄ i tpe grē solēnē pnias p̄mo fec. q̄ optimā ptē elegit. q̄ ad pedes sedēs dñi vbū ei9 audiuit z dñi caput pūxit. q̄ iuxta crucē i dñi passione fuit. q̄ vnguēta parās corp9 ei9 vnḡere voluit. q̄ a monumēto discipul' recedēnib9 non recessit. cui xp̄us resurgēs p̄mo apparuit et apl'oz apl'az fec. Post ascēsionē igr dñi. f. āno. xuij. a passione. cū iudi stephanū iā diu occidisset. z ceōs discipl'os a iudee finib9 eiecisset diuersaz gētiū discipuli subeūt regiōes. vbū dñi ibidē seminātes. Erat aūt tē tpis cū aplis btūs maximin9 vn9 ō. lxxij dñi discipul'. cui a btō Petro maria magdalena fuerat cōmēdata. In hac igr dispersione btūs Maximin9 maria magdalena. lazar9 frater ei9. martha sor9 ipsi9. z marilla pedisseq̄ maribe. necnō z btūs cedon9 q̄ cec9 a natiuitate extiterat. sed a dño fuerat liberat9. oēs hi insimul z plēs alij xp̄iani nauī ab infidelib9 ipositi. z pelago sine alīq̄ gubernatore expositi. vt oēs sic sil' submergerēt diuīo tādez nutu marsilīā aduenerūt. Ubi cū nullos q̄ eos bospicio recipe vellēt inuenissent. sub quadā porticu que fano genus

De sancta maria magda.

stādia loco eiꝰ vicinā sibi cellā locauit. Die igr̄ q̄dā dñs p̄dicti sacerdotē ocl'os aptit ⁊ corpeis ocul' eundē aspexit q̄l'r ā geli ad p̄dictū locū i q.b. maria morabat ꝺscēdebant ⁊ eā in etbera subleuabāt. ⁊ pꝰ horē spaciū ad eiꝰ locū cū diuis laudibꝰ reuocabāt. Clo lēs āt sacerdos tā admirabil' visiōis vitatez agnoscere creatoꝛi suo p̄cibꝰ se p̄mēdās ad p̄dictū locū audaci duotōe pperabat. cūq; ad vnꝰ ia ctū lapidis apꝛopinq̄ret. ceperūt ei⁹ crura resolui. ⁊ tiore valido ipi⁹ p̄cordia medullitꝰ ābelare. cūq; retro rediret ābulā di ysū crura cū pedibꝰ sil' p̄bebāt. Ez si ysdē tramite ad p̄dictū locū accēde conaret totꝰ eū lāguoꝛ corpis ⁊ hebetudo mēbꝝ modis oi bꝰ p̄bibebāt. Intellexit igr̄ vir dī illō p̄culdu bio celeste eē sacramētū. ad qō accēde bua nū n̄ potat expimētū. inuocato igr̄ saluatoꝛ noīe exclamauit. Aduro te p dñm vt si bō es vl' aliq̄ rōnal' creata q̄ i illa spelūca babi tas mihi rñdeas. ⁊ tui ediſſeras vitatē. cūq; tertio repetiſſz btā maria magda. ei rñdit Accede ppi⁹ ⁊ oīm q̄ ꝺsiderat aīa tua scure ponꝰ vitatē. Cūq; ille tremēs ysz ad medii spaciū ēminū apꝛopinq̄sset aut ad eū. Ꝺe misit ex eu āgelio ꝺ maria illa famosa pecca trice q̄ pedes saluatoꝛ lacrīs lauit ⁊ capill' terſit. ⁊ suoꝛ delictoꝛ venīā pmerut. Cui sa cerdos. Semi ⁊ pl⁹ q̄z. xxx. annoꝛ eu oluta sunt curricla q̄ b̄ factū eē scīā credit ⁊ p̄fiteē eccl'a. Ego inq̄t sū illa q̄ p. xxx. ānoꝛ spaciuz oīb⁹ boib⁹ ignota pmāsi. ⁊ sic beri cernere ti bi pmissū ē. sic singul' diebꝰ āgelicꝫ maib⁹ in etbera subleuata. celestiū agminuz dulcissi mā iubilatōz septenis vicibꝰ p singl'os dies coꝛpeis auribꝰ audire pmerui. q; igr̄ a dño mihi reuelatū ē q̄ ex b̄ migtura sū scl'o. bea tū maximinū adeas ⁊ ei b̄ studeas itimare. p̄ño die resurrectōis dñice tpe q̄ ad matuti nū surgē ꝓsueuit. oratoꝛū sol⁹ ingrediat et me illic p āgeloꝛ misteriū inueniet ꝓsistentē Sacerdos āt vocē ei⁹ velut vocez āgeli au diebat neminē āt vidēbat. Cōcit⁹ igr̄ btūm maximinū adiit ⁊ ei oia p ordinē enarrauit Sctūs āt maximin⁹ numio replet⁹ gaudio. saluatoꝛi grās immēsas retulit. ⁊ illa die ac hora vt sibi iussū fuerat oratoꝛiū sol⁹ igres sus vidit btāz mariam magdalenā i choro stantē in medio coꝛ q̄ eā adduxerāt āgeloꝛ Erat āt spacio duoꝛ cubitoꝛ eleuata a tra stās i medio āgeloꝛ ⁊ extēsis manib⁹ deū ex orās. Cū āt. b. maximin⁹ ad eā accēde trepi daret ꝙuersa dixit ad eū. Accede huc ppi⁹ ne fugias filiā tuaz pat̄. Apꝛopinq̄te āt illo sicī ipi⁹ btī maximini legit libris. ita vultus dñe ex ꝙtinua ⁊ diuīna visiōe āgl'oꝛ radia bat vt facili⁹ sol' radios q̄z ipi⁹ facie ītueri q̄s possz. Cōuocato igr̄ vniuerso clero ⁊ sacer dote p̄dicto coꝛp⁹ ⁊ sanguinem dñi ab ep̄o btā maria magdalena cū ml'ta lacrīaꝝ iun ctōe suscepit. Deinde toto coꝛpusculo añ altar' ꝓstrato crepidiez sctissima illa aīa mi gauit ad dñm. Ob⁹ cui⁹ exitū tā⁹ odoꝛ suaui tatis ibidē remāsit. vt p. vij. dies fere ab ingre dientib⁹ oratoꝛiū sentiret. Cui⁹ sctissimū coꝛ pus btūs maximin⁹ diuersis ꝓditū aromati bus honorifice sepeliuit. ⁊ pꝰ morte suā iux ta ipaz se sepeliri p̄cepit. Egesippus āt vl' p̄m q̄sdā libꝝos ioseph⁹ satis cū p̄dicta hystoria ꝓcordat. Ait ei in q̄dā suo tractatu q̄ maria magd̄. post dñi ascēsionē p ardoꝛe caritatis xp̄i ⁊ tedio q̄ dēbat nūq; hoīez vi dere volebat. Ez postq̄z ad aquēse territoꝛi rū vēit i desertū abiit. ⁊ ibi. xxx. ānis icogni ta māsit. vbi vt ait q̄libet die i septē horis ca nonicis ab āgelis i aera eleuabat. Addidit tū q̄ sacerdos dū ad eā venissz reperit eā in cella clausaz. q̄ ad ei⁹ petitōez vestē sibi poꝛ rexit. quā induens ad eccl'az secū iuit. Et ibi cōmunione p̄cepta. eleuatz i oratiōne manib⁹ iuxta altare i pace q̄euit. Ꝺ ipsi⁹ āt karoli magni. sczāno dñi. dcclxix. Girardus dux burgūdie dū ꝺ vxoꝛe sua filiū hr̄ē nō posset. larga manu res suas paupib⁹ erogabat. et eccl'ias ml'tas ⁊ mōasteria ꝓstruebat. Cū g viceliacēse mōasteriū ꝓstruxissz. misit ipe et abbas ipi⁹ mōasterij mōachū q̄ndā cū de cenți comitatu ad aquēsē ciuitatē. vt inde si possz brē marie magdalene reliq̄as trālpoꝛ taret. Veniēs igr̄ p̄dict⁹ mōach⁹ ad p̄dictā ciuitatē cū ipaz fūdu⁹ a paganis destructā repissz casu q̄dā iuēit sepulcꝛ cui⁹ sculptu

De sancta Maria magdalena

ra marmorea demōstrabat q corp⁹ b. marie magd̄. repositū int⁹ erat. In ipo āt sepulcro hystoria ei⁹ miro ope sculpta erat. Hoc te igr illō effrīgēs. assūptas reliq̄as ad hospitiū deportauit. In ipa āt nocte. b. maria magd̄. eid̄ mōacho apparuit dicēs. ne timeret sz ceptū op⁹ pficeret. Rediēs igr cum ad mediā leugā a mōasterio vēisset nllo mō in reliq̄as mouere potuerit donec veniēte abbate cū mōachis cū pcessiōe honorifice sūt recepte. Ciles q̄dā q singulāris ad corpus btē marie magd̄. vēire ꝓsueuerat. i pretio occisus ē. Qui dū i feretro a pēnb⁹ ploraret. magdalene pius q̄relis opponebāt. cur duorū suū mortē sine ꝓfessiōe z pnīa pmisisset. Ic subito q defict⁹ fuerat stupēnb⁹ cunctis surrexit. z sacerdotē ad se vocari pcepit Cūq3 duote ꝓfessus fuisset z viaticū recepisset ptin⁹ i pace q̄euit. Naues q̄dā viris et feis onerata naufragū ptulit. vna aūt feia cū eēt pgnās z se in mari pclitari ꝓspiceret. magdalenā inq̄ntū potat acclamabat. vocēs q si suis meritis a naufragio euadet z filiū peret ip3 e⁹ mōasterio ꝓdonarz. statiq3 feia q̄dā specie z habitu venerāda ei apparuit q eā p mentū arripiēs pclitānb⁹ alijs icolumē ad ripā pduxit. Illa āt postmodū filiuz pepit. z votū suū fideliter adipleuit. Aiūt q dā mariā magd̄. sponsā fuisse iohis euāgeliste. quā duxerat tūc q̄ d̄ nuptijs xp̄s ad vocauit. Ex hac ipa indignata q sez sponsū suū sibi abstulerat. abijt z oi voluptati se dedit. Ez q2 ꝓgruū nō erat vt iohis vocatio dānationis sibi occasio fieret. dñs ad pniaz ipaz misericordit ꝓuertit. Et q2a sūma delectatiōe carnali eā remouit. tō ipaz sūma delectatione spūali q ē in dei amore p ceteras eā ipleuit. Q̄d et d̄ iohe q̄daz fatent q iō dulcedie sue familiaritatis eū p ceteras decorauit. q2 a pdicta delectatiōe eū remouit. Hec āt falsa z friuola reputāt. q2 frat albert⁹ in phemio sup euāgeliū iohis ponit q hec sponsa d̄ c⁹ nuptijs vocat⁹ fuit idē iohes i vgnitate pmā sit. z i societate btē marie vgis mris xp̄i postmodū visa fuit et tādē fine bono q̄euit. Cur qui dā oculor luie puat⁹ cū ad monasteriū vicelia cēse causa visitādi corp⁹ btē marie magdalene vēiret. z su⁹ ei ductor diceret se ecclāz tā videre. ille magn̄ voce exclamauit. O scīa maria magdalēa vtinā aliq̄n videre mereat ecclāz tuā. statimq3 oculi ei⁹ sunt apti.

Quidā dū petā sua i q̄dā cedula scptāz ea sub palla altaris btē marie magd̄. posuit. rogās eā vt sibi idulgētiā impetraret. Qui p modū cedulā accipiēs petā sua d ipa cedula oīno delera iuenit. Quidā dū ob pecunie exactōez i cōpedib⁹ teneret. mariā magdalenā i sui adiutorū inuocabat. Et ecce q dā nocte mlier q̄dā specīosa sibi apparuit. q victa frāgēs z hostū reserās sibi vt fugeret impauit. q se absolutū videns ptin⁹ in aufugit.

Clericus q̄dā d flādria stephā⁹ noīe i tanta sceleris imanitatē ceciderat q oia exercēs flagicia ea q̄ salutis erāt nō solū nō facere sz audire volebat. in btāz mariā magdalenā deuotōez magnā bñs ei⁹ vigiliā ieiunabat z festū colebat. Dū igr ei⁹ tumulū visitasz maria magd̄. nec ex toto dormiēti nec ex toto vigilāti. tāq3 mlier formosa lugubres gerēs oculos z duos angelos dextra leuaq3 sustētata pfidio apparuit. eiq3 dixit. Cur q so stephane idigē meis meritis facta repedis. cui labios meos instātia nlla ꝓtectōe mouerīs Ex q ei deuotōez i me bñ cepisti. p te domunū sp instāter exorauī. Surge igr z penitere neq3 ei ego te desera dom⁹ do fuerit reconciliat⁹ Ille igr mox i se infūdi tātā grāz sensit q sec'lo abrenūcias religionē intrauit z pfectissime vite fuit. In cui⁹ morte visa ē maria magdalēa iuxta feretrū cū angelis astitisse. z eius animā q̄si columbam candidā cū laudibus in celum sustulisse.

XCI

De sancta Praxede

Praxedis dicta q̄si viridis a prasin q̄d est viride inde praxedis q̄si prasin virens q2 virui z floruit flore vgnitatis.

Praxedis vgo fuit btē potētiane sororis q fuerunt sorores sci donati et thimothei q ab aplis i fide eruditi

De sancta maria magda.

illi⁹ terre p̄erat morabāt. Cum āt btā maria magdalēa videret ppm ad fanū ꝓfluere vt idol' īmolaret assurgēs vultu placido. facie serena. lingua dicta. eos ab idoloꝝ cultā revocabat. ⁊ xp̄m ꝓstātissime p̄dicabat. ⁊ āmirati sūt vniuersi p̄ spē. p̄ facūdia. p̄ dulcedie eloq̄ntie illi⁹. Nec mirū si os qđ tā pia ⁊ tam pulcra pedib⁹ saluatoꝝ ifixerat oscula cetoris ap̄li⁹ vbi di spiraret odorē. Cum ⁊ ipe āt aduēit p̄nceps puīcie illi⁹ cū vxore sua vt p babēda. pleidol' īmolaret. Cui magdalēa xp̄m p̄dicās sacrificia dissuasit. Intēa euoluti⁹ aliq̄t dieꝝ curricul' apparuit ī visu magda. illi matrōe di. q̄re cū tot diuitijs abūdet⁊ scōs di fame ⁊ frigore mori pmittit⁊. addidit q̄ mīas. nisi marito suo psuadet vt sctoꝝ ī opiā subleuaret. trā di ipotētis īcurreret. Ipa āt visionē viro suo īdicare timuit. Sequnti īgr nocte eidē filia dicēs apparuit. q̄ ad huc viro suo ⁊ īdicare neglexit. Tertio vo sub ītepeste noct⁊ silētio apparuit vtriq̄ frem̄ēs ⁊ irata vultu igneo ac si tota dom⁹ arderet. ⁊ ait. Dormis ne tyrāne mēbꝝ patris tui satbane cū vipa ꝓiuge tua. q̄ tibi īdicare nolui vba mea. q̄re⁊ ne crucis xp̄i inimice diuersꝰ ciboꝝ generib⁹ vētr⁊ tui refecta iglutie ⁊ sctōs di fame ⁊ siti pmitt⁊ pire. Jaces nei palatio pānis īuolut⁹ seric⁊. ⁊ illos desolatos sine bospicio vides ⁊ pteris. Non sic miq̄ nō sic euades. nec ip̄une feres q̄ tantuꝝ eis bñfacere distulisti. sic locuta ē ⁊ abscessit. Cūq̄ mrōna eu gulās suspiraret ⁊ tremerꝝ viro suo eadē d' cā suspirāti ait. dñe mi vidisti ne somnū qđ vidi. Vidi inq̄t ⁊ admirari ⁊ pauere ñ dsino. qđ ide faciē. Cui mlier Utili⁹ ē ei obtpare q̄ꝝ irā di sui quē p̄dicat īcurrere. Quappt ipos bospitio receperit ⁊ eis nēcaria mīstrauerit. Cū āt qđā die maria magd. p̄dicaret p̄dict⁹ p̄nceps dixit ei. putas posse defendē fidē quā p̄dicas. Cui illa. Eq̄dez illā defendē p̄sto sū. vtpote qtidianis miracul' ⁊ p̄dicatōe mḡri mei petri q̄ rome p̄sidet roborata. Cui p̄nceps cū ꝓiuge dixit. Ecce dict⁊ tuis promīa obtpare pati sum⁹ si a deo quē p̄dicas nob filiū ipetrabis. ppt̄ q̄ inq̄t magd. nō remānebit. Cūc btā maria magd. p ipis dñm exorauit vt sibi filiū ꝓcedē dignret. Cui⁹ pces dñs exaudiuit. ⁊ mrōna illa ꝓcepit. Cūc vir eius cepit velle pficisci ad petrū vt pbaret si vt maria magda. ō xp̄o predicauerat sic vītas se bret. Cui vxor dixit. q̄d est dñe. putas ne sine me pficisci. Albsit. Te eī recedēte recedā. te venīente veniā. te q̄escēte q̄escā. Cui vir ait. Nō sic fiet dña. etei cū sis guida ⁊ ī mari sint īfinita pcla ō facili piclitari posses. domi īgr q̄esces ⁊ possessiōib⁹ nris curā ipēdes. Ecōtra illa istabat. femineū nec mutās feia more. ⁊ cū lacrimis pedib⁹ ei⁹ obuoluta qđ petebat tandē obtinuit. Maria g̃ bueris eoꝝ signū crucis īposuit. ne eos ānqu⁹ hostis īaliq̄ī ītinere ipedirꝫ. Nauē igr oib⁹ necessarijs copiose onerātes. ceta q̄ bēbāt ī marie magdal'. custodia relinq̄ntes pficisci ceperūt. Jāq̄z vni⁹ diei ⁊ noctis cursu ꝓsūmato cepit nimiū mare ītumescere. vent⁹ flare. ita vt omēs ⁊ marīe mrōna guida ⁊ debil'. tā seua inundatiōe fluctuū q̄ssari guissimis angustijs vrgerēt intātū q̄ ī eam subito dolor ptus irruit ⁊ int̄ angustias vētr⁊ p̄ssuras tpis filiū pturiēs exp̄iraut. Mat⁹ igr puerulus palpitabat. ⁊ māmillaꝝ matna ꝝ q̄rens solatia lamētabiles dabat vagit⁹. Proch dolor ⁊ nat⁹ ē infans viu⁹ ⁊ matricida effectus mortē eū ꝓuenit cū nō sit q̄ vite tribuat alimentū. Quid faciet pegrin⁹. cū ⁊ vxorez mortuā videat ⁊ pueꝝ vagiētē q̄rulis vocibus matris māmas apetentē. lamentabat plurimū ⁊ dicebat. Heu heu miser q̄d faciēs. Filiū bñ desiderasti ⁊ mrēz cū filio p̄diisti. Naute acclamabāt dicētes. Proiciat ī mare hūc corp⁹ a nq̄z insil' peam⁹. q̄z diu enī nobiscū fuerit hūc q̄ssatio nō cessabit. Et cum corp⁹ a p̄rebēdissent vt illō ī mare iactarēt. pcite inq̄t pegn⁹ pcite. et si nec mihi nec mrī pcere voluerūtis misereami saltez puuli vagiētis. sinite modicū ⁊ sustinete si forte mulier p dolore ī extasi posita adhuc valeat respirare. Et ecce nō pcul a naui q̄daꝝ collis apparuit. q̄ viso vtil⁹ eē credidit corp⁹ ⁊ puerulum illuc deferri q̄z marinis beluis ad deuorandū dari. Et vir a nautis prece ⁊ pcio

De sancta Maria magdalena

exto⁹ sit vt illuc aplicaret. cuiqz illuc p duricia foueā ñ potuisset effodere. i secretiō⁹ pte coll' clamide suppositā co⁹p⁹ collocauit. ⁊ puerulū mātis ei⁹ apponēs cū lacrimis aut. O maria magd. cur ad pditōis ⁊ miserie mee cumulū marsilie ptib⁹ aplicuisti. cur ifelix āmonitōe tua iter arripui. petisti ne deus vt mi'er mea hac d cā ꝓcipet vt piret. ecce eni ꝓcepit ⁊ pariēdo moriez subiit. Cōceptus qz ē nat⁹ vt peat cū nō sit q enutriat. ecce qd p ce tua obtinui tibi cui omia mea ꝓmēdaui. deoqz tuo ꝓmēdo. si potens ē memo⁹ sit aie mris ⁊ pce tue miseat ne peat nat⁹. Tunc clamide sua co⁹p⁹ cū puero circūdqz opuit ⁊ postmodū nauē ascēdit. Et cūqz ad peiez veissz petr⁹ ei obui⁹ fuit. q viso sig⁹ crucis būer' ei⁹ affixo qs eēt ⁊ vñ veissz scisciatus ē. q oia sibi p ordinē narrauit. Cui petr⁹ Dar tibi fiat bñueni'sti. ⁊ vtili ꝓsilio credidisti. Nec moleste feras si mi'er tua dormit. si puul⁹ cū ea qescit. potens eni ē dñs cui vult dona donare. data auferre. ablata restituere. ⁊ merozē tuū i gaudiū ꝓmutare. Petr⁹ āt ipm bieroso limā duxit. ⁊ oia loca in qb⁹ xp̄s pdicauit. miracla fec. locū et i q passus ē. ⁊ in q celos ascēdit. eidē oñdit. Cūqz d fide a petro diligēt instruct⁹ fuissz. bieni spacio ia elapso nauē ascendit. repatriare curans. Cū igr nauigarēt dño disponēte iuxta collē in q co⁹p⁹ vxor cū puero positū fuerat puenerūt. q pce ⁊ pcio eos ad ibi aplicandū iduxit. Puerul⁹ āt ibidē a btā magda. incolumis ꝓseruat⁹ freqnt ad litt⁹ maris ꝓcedebat ⁊ ibidē vt puerozē mozē ē cū lapill' et glareis ludē solit⁹ erat. ⁊ cū aplicuissz vidit puerulū more solito i littore mar' cū lapill' ludētē. ⁊ qd nā eēt admirari nō dsinēs d scapha exiit. quē vidēs puerul⁹ cū nūqz tale qd vidissz expauit ⁊ ad solita mris recurrēs vbera occulte sub clamide lactabat. Peregr⁹ vo vt maifest⁹ vidēt illuc accessit. ⁊ puerulū pulcerrimū mris vbera sugētē inuenit. Et accipiēs puez ait. O btā maria magd. qz felix essem qz mihi cūcta ꝓspera aduenissent. si mi'er respiraret ⁊ mecū repatriare valerz Scio eq dez scio et ꝓculdubio credo q tu q puez dedisti ⁊ i hac rupe p bieniū pauisti poter' mriez suā pce tua ꝓstine restituere sanitati. Ad hec vba mi'er respirauit. ⁊ qi a somno euigilās ait. O magni meriti es btā maria magda. ⁊ gliosa q i pt⁹ mei ꝓsuris obstetricis ipl'esti officiū. et i oib⁹ necessitatib⁹ ancille suitiū explesti. Quo audito pegr⁹ admirans ait. Cuius ne vxor mea dilecta. Cui illa. Cuo equidē. Et nē ꝓmo d pegrinatiōe de q ⁊ tu venisti venio. Et sic beatus petr⁹ te bieroso limā duxit. ⁊ oia loca in qb⁹ xp̄us passus est. mortu⁹ ⁊ sepult⁹. ⁊ pl'a alia loca oñdit. sic ⁊ ego vna cū btā maria magdalena duce ⁊ comite vobisc̄ fui ⁊ singula loca ꝓspexi. ⁊ ꝓspecta mēorie ꝓmēdaui. Et incipiens oia loca et miracla q vir viderat adeo plene explicuit vt nec i vno articlo deuiaret. Tūc pegrin⁹ recepta ꝓuge ⁊ puero nauī let⁹ cōscendit. Et paulo post marsilie ptib⁹ aplicuerūt. Et nauī egressi inuenerūt btām mariā magda. cū suis discipul' predicantē. Et ei⁹ pedib⁹ cū lacrimis puolui oia q eis acciderāt narrauerūt. ⁊ a btō Lazaro mino sacrā baptisma susceperūt. Tūc in ciuitate marsilie oia idoloz tēpla destruētes xp̄i ecc̄lias ꝓstruxerūt ⁊ beatū Lazarū in eius dē ciuitatis ep̄m vnanimiter elegerunt. Aliande diuīo nutu ad aquēsem ciuitatez venerūt ⁊ pl'm illū ad fidē xp̄i p multa miracula adduxerī. Ubi etiā btūs Lazarus in ep̄um ordinat⁹ est. Interea btā maria magdalena supne ꝓtemplatōis auida. a sprimā beremū petijt. ⁊ in loco āgelic⁹ manib⁹ ꝓpato p. xx. ānos incognita mānsit. In q dē loco nec aquā fluēta. nec arboz nec herbā erāt solatia. vt ex h manifestaret q redēptor⁹ noster ipa z nō tremis refectōib⁹. Is tātū celestib⁹ epul' disposuerat satiare. quā libet āt die i septē horis canonicis ab angel' i ethera eleuabat. ⁊ celestiū agminū gl'osos ꝓcētus etiā co⁹palib⁹ auris audiebat. Ita dieb⁹ singulis bis suauissimis dapib⁹ sacia ta. ⁊ inde p eosdē angelos ad locū ꝓpriū reuocata co⁹poralibus alimētis nullatenus indigebat. Sacerdos autem quida solitariam vitam agere desiderās ad duodecim

De scō Jacobo apo. maiori

iudeā expauit ⁊ spūz tradidit. Huic successit iuliā q̄ forma cē succēdi fec̄ ⁊ cristiānā it̄ iacitari. vbi p q̄nqz dies cū ageł cātās ⁊ deābus illesa pmāsit. Qđ audiēs iuliā ⁊ magici arti⁹ Bascribēs duas aspides. duas viperas. duosq; colubros ad eā dimitti fecit. Iz ꝑētes e⁹ pedes ligūt. aspides nil nocēte sed vbera pēdēt. colubri collo se voluētes sudo rē ligūt. Juliā ⁊ āt icātatori dixit. nūq̄d et tu mag⁹ es. irrita bestias. qđ cū faceret ꝑētes i eū ipetū fecerī. ⁊ eū ꝓtin⁹ occiderī. Tūc ꝑpē tib⁹ ipauit cristina ⁊ ad debitū locū ire fec̄ et mortuū boiez suscitauit. Tūc iuliā māmillas e⁹ pcidi mādauit. ꝺ q̄b⁹ lac ꝓ sanḡne fluxit. dei de liḡuā e⁹ ꝑscidi fec̄. cristia vo neq̄q̄z loq̄lā a mittēs. ꝑcisurā liḡue accipiēs i faciē iuliāi ꝓiecit ⁊ oculū ei⁹ uñ pcutiēs eū exceca uit. trat⁹ q; iuliā⁹ duas sagittas circa coz e⁹ ⁊ vnā i lat⁹ e⁹ dimisit. Et illa pcussa spūz ꝺo tradidit circa ānos dñi. cclxxvij. sub diocleciāo. reqescit āt corp⁹ e⁹ i q̄dā castro q̄ bulsenū vocat inē vbē veterē ⁊ viterbiū sito. tyrusei q̄ iuxta castr̄ illō erat fūdit⁹ ē euersa.

XCIIII

De scō Jacobo apl̄o maiori.

Iacob⁹ iste apl̄us dict⁹ ē iacob⁹ zebedei. iacob⁹ frater ioh̄is boanerges. i. filij tonitrui. et iacob⁹ maior. ꝺr ei iacob⁹ zebedei. s. filij uñ tātū carne. sz ēt noīs int̄ptatōe. Zebedē iter ꝓtat donās siue donatus. ⁊ bt̄ūs iaco. seip̄m xp̄o donauit p mortz martiriū. ⁊ a deo nob donat⁹ est in spūalē patronū. ꝺr āt iaco. frat ioh̄is q; fuit e⁹ frat. nō tātū carne. sz ēt mor silitudie. ābo ei fuerī eiusd̄ zeli. eiusd̄ studij. eiusd̄ voti. Eiusd̄ zeli ad dñm vlciscēdū. Cū ei samaritani xp̄z uñ recipent iaco. ⁊ ioh̄es dixerī. Vis dicī⁹ descēdat ignis ꝺ celo ⁊ cōsumat illos. Eiusd̄ studij ad discēdū. uñ isti ꝓcipue fuerī q; xp̄m ꝺ die iudicij ⁊ alijs vēturis int̄rogauerī. Eiusd̄ voti ad obtinendū. q; sessionē ad dexterā ⁊ sinistrā xp̄i ābo hē voluerūt. ꝺr filij tonitrui rōe sonore ꝓdicatiōis. q; malos t̄rebat. pigros excitabat oēs suas alitus die i āmuratiōez ꝙuertebat. uñ dic

Beda de ioh̄e q; tā alte intonuit vt si aliq̄n⁹ tulū alt⁹ intonuissz tot⁹ mūdus eū capere nō potuisset. Dicit iacob⁹ maior sic alt̄ minor. Ideo rōe vocatōis. q̄nā ꝓ⁹ vocatus ē a xp̄o. scō rōe familiaritatis. q̄nā maiorē familiaritatē videt xp̄s habuisse cū isto q; cū illo. sic ꝓz. q; ip̄m ad secreta sua admittebat sic fuit ad puelle resuscitatōez. ⁊ ad gl̄iosaz trāsfiguratōez. Terno rōe passiōis. q; primus int̄ ceteros apl̄os passus ē. Dic ergo ꝺr maior alio ex eo q; ꝓ⁹ vocat⁹ ē ad apostolat⁹ grām. ita ꝓt dici maior ex eo q; ꝓ⁹ vocatus est ad eternitatis gloriā.

Iacob⁹ apl̄s filj⁹ zebedei p⁹ ascēsionē dñi dū p iudeā ⁊ samariā ꝓdicaret. in hispaniā tādē iuit. vt ibi vbiū dñi seminaret. Iz dū ibi se ꝓficere nil videret. ⁊ solūmodo ibidē. ir. discipl̄os acq̄sisset duos ex illis cā ꝓdicādi reliq̄t. ⁊ alios sept̄ secū assumēs iterū iudeā rediit. Magister āt ioh̄es beleth dic̄ q; tātū vnū ibi cōuertit. Cū ergo in iudea vbū dñi ꝓdicaret magus q̄dā noīe hermogenes cū pharisēis discipulū suū noīe philetū ad iacobū misit vt ip̄m philet⁹ coram iudeis ꝙuinceret q; sua predicatio falsa eēt. Iz cū apl̄s coram oib⁹ rōnabiliter eū ꝙuicisset ⁊ mlta coram eo miracula fecisset. rediit philet⁹ ad hermogenē doctrinā iacobi ꝓbās. ⁊ miracla recitās ac ei⁹ discipulū se velle fieri ꝓtestās ⁊ vt ipe sibi efficeret discipul⁹ psuadēt. Tūc hermogenes trat⁹ arte sua magica ita eū imobilē fecit vt se nullaten⁹ mouere posset dicens. Videbimus si iacobus tu te soluat. q̄đ cū philet⁹ iacobo p puerū suū nūciasset. misit ad eū sudariū suū di. Accipiat sudariū ⁊ dicat. Domin⁹ erigit elisos ipse soluit compeditos. Statim q; vt de sudario tact⁹ ē solutus a vinculis magicis arti⁹ hermogenis insultauit. ⁊ ad iacobū ꝓperauit. Frat⁹ hermogenes demōes aduocauit. ꝓcipiēs vt ipsum iacobū vinctū cū phileto adducāt vt ꝺ ipis se vindicet. ne discipuli ei⁹ de cetero sibi audeāt talia insultare. Demōtes āt demōes ad iacobū i aere vlulare ceperī di. Jaco. apl̄e ꝺi miserere nob. q; aīaz ips nostr̄ aduexit iā

De sancto Jaco. ap. maiori

ardem⁹ Quib⁹ iacob⁹ aut. Ut q̄ vēistis ad me. q̄ dixerē. Hermogenes misit nos vt te ⁊ philetū ad ip̄z ducerē⁹. ſz mox vt ad te veni⁹ ⁊gel⁹ dī nos cathēis igneis religauit ⁊ pluri mū cruciauit. q̄b⁹ iacob⁹. Exoluat vos an gel⁹ dñi. ⁊ ad ip̄z redite ⁊ eū ad me victū ad ducite. ſz illesū. Qui cū abyssent a ꝓsequētē tes hermogenē man⁹ ei a tergo ligauerūt ⁊ ip̄z sic vinctū ad iaco. adduxerē dī. Misisti nos vbi incēsi sum⁹ ⁊ ḡuiē cruciati. dixerūtq̄z demōes ad iaco. Da nob⁹ i eū ptātē vt possim⁹ tuas iurias ⁊ nrā icēdia vindicare. q̄b⁹ ait iaco. Ecce philet⁹ añ vos ē cur eū ñ tenetis. Cui illi. Nos nō possū⁹ n⁹ formicā q̄ in cubiculo uo ē manu ꝓtiḡe. Dixitq̄z iaco. ad philetū vt bōa ꝑ mal' ꝑm q̄ō x̄ps nos docuit reddā⁹. hermogenes te ligauit tu eū solue. Solut⁹ hermo. ꝓfus⁹ stetit. ⁊ iaco. aplūs ei dixit. vade lib⁹ q̄cūq̄z voluer⁹. nō enī discipline nrē est vt iuuit⁹ aliq̄s ꝙrtat. Dixitq̄z ei hermo. Ego noui tras dmonū. nisi mihi aliq̄d dederis q̄ mecū habeā occident me Cui iaco. baculū suū dedit. Ille āt prext et oēs libros artⁱ sue magice ad aplm cremādos attulit. Iaco. āt ne forte odor icēdij veraret icautos eos ī mari ꝓici fec̄. ꝓiectⁱ ḡ libris ad aplm redist ⁊ plātas ei⁹ tenens dixit Hiaz libator accipe penitētē quē inuidētē ⁊ detrahentē acten⁹ sustinuisti. Cepit igr ī dei tiore pfect⁹ eē. adō vt vtutes plime p eū fierēt Videtes āt iudi hermo. ꝙrelū zelo ꝓmoti iaco. adierē ⁊ cur ihm crucifixū ꝓdicaret increpauerē. Ille vo cū eis p scptas aduentū xp̄i ⁊ passionē eius dēt ꝓbasz plūmi crediderē Abyathar vo pōtifex ānu illi⁹ seditiōz i ꝓlo excitauit ⁊ misso fune in collo aplī ip̄m ad hodē agrip̄a adducī fec̄. Cūq̄z iussu ei⁹ ad decollādū duceret. q̄dā paliticus in via iacēs ad eū clamauit vt sibi sanitatē cōferret. Cui iaco. aut. In noīe ihu xp̄i p cui⁹ fidē ducor ad decollādū exurge san⁹ ⁊ bndic creatorē tuū. ⁊ statī sanat⁹ surrexit ⁊ dñz bndixit Scriba āt q̄ funē in collo suo miserat ⁊ trahebat noīe iosias hūdēs ad pedes e⁹ se pecit ⁊ veniā petens se x̄pianū fieri postulauit. Q̄ videns abyathar eū teneri fec̄ sibiq̄z dixit Nisi nomē x̄pi maledixer⁹ cū ipo iaco. ꝺcollaberis. Cui iosias. Maledict⁹ tu ⁊ maledicti oēs dies tui. nomē āt dñi ihu xp̄i sit bndictū in scla. Tūc abyathar os ei⁹ pugnis cedi iussit. ⁊ missa ꝺ eo legatōe ad herodē ipetrauit vt cū iaco. ꝺcollaret. Cū āt ābo decollari dr̄ent. iaco. a spiculatore lagenā aq̄ petijt ⁊ ibid⁹ iosiā ꝓtin⁹ baptizauit. ⁊ statī capitis obtrūcatōe vterq̄z martiriuz ꝓsūmauit. Decollat⁹ ē āt. b. iacob⁹. viij. kal'. aplis in annūciatōe dñica. ⁊. viij. kal'. augusti cōm postellā translat⁹ ē. ⁊. vij. kal'. ianuarij sepultus. q̄ sepulcri ei⁹ fabrica fuit ab augusto vsq̄z ad ianuariū ꝓtelata. Statuit igr ecclia vt festū ei⁹. viij. kal'. augusti in tēpe ſz maḡ ꝓgruo deberet vniuersaliē celebrari. Decollato āt iaco. vt iohes beleth ait. q̄ bāc trāslatōez diligēt exeq̄t. discipuli eius corpus noctu timore iudeoz rapiētes nauī illud imposuerūt et sepulturā diuīe ꝓuidentie cōmitētes nauim sine regimine ꝓscēderūt. ⁊ āgelo dñi duce in galiciā in regno Lupe applicuerūt. Erat enim in hispania regina q̄daz sic dicta noīe ⁊ merito vite. Deponētes igitur corp⁹ de naui sup q̄ndā magnū lapidē illō depositerūt. Qui lapis mox vt cera corpori cessit ⁊ in sarcofagū corpi se mirabiliē coaptauit. Ingredientes igit discipuli ad lupam dixerūt. Dñs ihs x̄ps misit ad te corpus discipuli sui vt quē noluisti suscipe virū suscipias defunctū. Et narrantes ei miraculū q̄liter illud sine regimine illuc adue nisset. locū ad eius sepulturā ꝓgruum petierūt. Q̄ dū regina audisset. vt dicidem Johānes beleth. eos in dolo ad q̄ndā virū crudelissimū. vel ꝑm alios ad regē hispanie destinauit. vt ei⁹ sup hoc ꝓsensum hr̄ent. Qui eos cepit ⁊ in carcerē recluſit. Cū aūt ille discūberet angel⁹ dñi carcerē aperuit ⁊ eos libere abire ꝑmisit. Q̄ cū ille cognouiſſz velocit ꝑ eos milites q̄ eos caperent destinauit Cū aūt milites illi pōtē trāsirent fracto ponte oēs in flumine sūt submersi. Q̄ ille audiēs pn̄ia ductus sibi ⁊ suis metuens misit post illos rogās vt ad se redirent. ⁊ q̄cquid vellēt ad libitū impetrarēt. Illi āt redierunt

De sctō Appollinarī

sunt. Que cū pſecutiōe seuiēte mlīoꝝ xp̄ianoꝝ corpa sepelissent ⁊ facultates suas pauperib⁹ erogasset tādē i pace q̄euerūt circa annos dñi. clxv. sub marco ⁊ anthonio scō.

XCII

De sancto Appollinarī.

Appollinaris dicitur a pollēs ⁊ ares qđ est vīus q̄si pollēs vīutib⁹. Vel dr ab appollo qđ interp tat mirabilis. ⁊ naris p quā intelligīt discretio. q̄si mirabilis discretiōis vir. vel ab a qđ est sine ⁊ polluo. ⁊ ares vīus. q̄si vīuosus sine pollutiōe vicioꝝ.

Appollinaris petri apostoli discipulus fuit. ⁊ ab eo rauennā de roma missus ē. vbi vxore tribunū ab eo sanata ipaz cū viro ⁊ ei⁹ familia baptizauit. Qđ qdem iudici nunciat ⁊ ab eo appollinaris ptin⁹ accersīt. Ductusq3 ad templū iouis vt ibi īmolaret. cū diceret sacerdotib⁹ idoloꝝ aurū ⁊ argentū idolis appēsum melius pauperib⁹ dari q̄3 ante demones sic appendi. ptin⁹ capīt ⁊ fustib⁹ cesus semiuiu⁹ relinq̄t. sed a discipulis collect⁹ in domo cuiusdā vidue septē mēsib⁹ refouet. Jñ āt venit ad ciuitatē classensem vt q̄ndā nobilem mutū ibidē curaret. Cū aūt domū ingredere tur puella q̄dā īmundū spīm hīns exclamauit dicens. Recede hinc serue dei. nā faciaz te ligatus manib⁹ ⁊ pedib⁹ de ciuitate extrahi. quā appollinaris increpās ptin⁹ demonē exire ex ea coegit. Cū ign̄ sup mutum nomen dñi inuocasset ⁊ curat⁹ fuisset plus q̄z q̄ngenti hoīes crediderūt. Paganī aūt eū fustib⁹ cesum. phibebant ne ibīm nomīaret. Ille vo in terra iacēs clamabat. quoniam ipe verus est deus. Tūc nudis pedib⁹ supplicantes eū stare fecerūt. Ez cū adhuc xp̄m constantissime p̄dicaret extra vrbem eū precerūt.

Eo tpe dū Rufus patric⁹ rauē filiā infirmā haberet ⁊ ad eā sanandā appollinarē vocasset. mox vt domū ingressus est defuncta est. Cui Rufus. Vtinā domū meā nō introisses. dij enī mgni irati sunt ⁊ filiā meā sanare noluerūt. Tu. vo qđ ei facere poteris. Cui appollinaris. Noli timere. tantū mihi iura q̄si puella surrexerit. eā creatorē suū seq̄ nequaq3 phibeas. Quod cū fecisset. facta oratiōne puella surrexit. et nomen xp̄i pfitens cū matre ⁊ mag̃ multitudine baptisma suscepit ⁊ vgo pmānsit. Qđ audiens cesar scpsit ad pfectū ptorij vt appollinarē aut sacrificare faceret. aut īexilīū mitteret. Porrefect⁹ ign̄ eū sacrificare nolentē fustibus cedi fecit. ⁊ in eculeo extēsum torqueri mādauit. vbi dū dñm cōstantissime p̄dicaret. aquā feruentē in ei⁹ vulneribus recentibus iactari iussit. ⁊ sic grauī pōdere ferri vicū in exilīū mittere voluit. Videntes autez christiani tantā impietatē accēsi aio ī paganos irruerūt. ⁊ pl⁹q3. cc. viros ex ipīs occiderūt. Qđ videns pfect⁹ abscondit se et appollinarē in arctissimū carcerē truſit. Deinde cathenatū in nauim posuit ⁊ cū tribus clericis eū sequēnt⁹ in exilīū destinauit. vbi solūmodo cū duob⁹ clericis ⁊ duob⁹ militib⁹ picūlū tempestatis euadens ipsos milites baptizauit. Deinde rauennā rediens a paganis capīt ⁊ ad templū appollinis ducitur. Cuius simulacrū videns maledixit ⁊ subito corruit. Qđ videntes pontifices ipm tauro iudici p̄sentauerunt. Qui iudex cū filium suū cecū illuminasset credidit. et ipsum annis quatuor in suo p̄dio manere fecit. Pro hoc cum pontifices apud vespasianū eum accusassent. iussit vespasianus vt quicūq3 dijs irrogaret iniuriā aut sacrificet aut vrbe pelleret. Non enī iustū est vt deos vindicemus. sed ipsi de inimicis suis se vlcisci poterūt si velint. Tūc demostenes patric⁹ eū nolentē sacrificare cuidā centurioni iam xp̄iano tradidit. cui⁹ rogatu pgens in vicū leprosoꝝ vt ibidem ppter furoꝝ gentiliū latitaret. a paganis insecut⁹ ē et vsq3 ad mortem diutissime cesus. vbi septem dies superuiuens et discipulos admonens spīritum tradidit ⁊ ibidez a christianis honorifice sepultus est sub vespasiano. q̄ cepit circa annos dñi. lxx.

De ꝑ martire sic dic̄ Ambr. in p̄fa. Appollinaris dignissim⁹ p̄sul a p̄incipe apostoloꝝ petro rauēnā mittitur iesu

nomẽ icredul' nũciare. Qui dũ illic mira vi/
tu tũ sig̃ ꝓferret in xp̃o credẽtib⁹. seuis vbez
flagell' sepe ꝓterit. z semle iã corp⁹ ab impijs
horrẽdis cruciatib⁹ lanat. sz ne ō suis vexa
tiõib⁹ fideles trepidẽt in vtute dñi nr̃i ihu xp̃i
sig̃ aplica pficit. ⁊ō⁹ tormẽta puellã resuscit
tat mortuã. visũ ꝑspicuũ cecis reddit. z mu/
to restaurat loq̃lã. obsessã a demonio libe/
rat. ꝓ tagionẽ mũdat lepr̃osi. dissoluta mor/
bo pestifero sanat mẽbra portẽtũ simulacri
sil' cũ tẽplo deiecit. ⁊ō dignissim⁹ admiratõe
p̃conij põtifex. q̃ cũ põtific⁹ dig̃tate aplicã p
meruit accipe ptãtem. ⁊ō fortissim⁹ athleta
xp̃i q̃ et at⁹ iã frigescẽte calore ꝑstãter in penis
ihm xp̃m mũdi pdicat redẽptorẽ.

XCIII

De sancta Cristina.

Cristina quasi a
crismate ũncta. habuit ei balsa/
mũ boni odor⁹ in ꝙersatõe. z oleũ deuotõis
in mẽte. z bñdictõis in ore.

Cristia nobilissimis pẽtib⁹ orta in
tyro italie a pr̃e suo in q̃dã turri cũ
xij. puellis q̃s collocata ẽ. dos argẽ
teos z aureos secũ bñs. z cũ pulcerria eẽt z
a mult⁹ in ꝙiugiũ petẽt pẽtes ei⁹ nulli eã vole
bãt ꝓcede. volẽtes vt in dor̃ cultura maneret
Ipa ãt a spũsco docta idolor̃ sacrificia ab
horrebat. z icẽsa dijs imolãda in fenestra ab
scõdebat. Clemẽti ãt pr̃i ei⁹ pedisseq̃ dixerẽt.
Filia tua dña nr̃a dijs nr̃is imolare ꝓtemt
sz xp̃iana se eẽ asserit. Pater ãt ei blãdiẽs ad
dor̃ culturã eã puocabat. Cui illa. noli me
vocare filiã tuã sed ei⁹ quẽ sacrificiũ laudis
decet. Nõ ei dijs mortalib⁹ sz dõ celi sacrifi/
ciũ offero. Cui pat̃. mea filia ne vni dõ tãtũ
sacrificiũ offeras ne tibi alij ira scãt. Cui illa
Bñ locut⁹ es nesciẽs vitatẽ. Offero ei sacri
ficiũ patri z filio z spũsco. Cui pat̃. Si tres
deos adoras cur ẽt alios ñ adoras. cui illa
Tres illi vna deitas sũt. ⁊ō⁹ ꝫ cristina pr̃is
sui dos ꝓfregit z auz z argẽtũ paupib⁹ ero
gauit. Rediẽs pat̃ vt dos adoraret. sz ipos
ñ inueniẽs z ab ãcillis q̃d d̃ ill' cristia fecerit
audiẽs irat⁹ eã iussit expoliari z a. xij. vir̃ ce
di dõ vt ipi mistri dficerẽt. Tũc cristia pr̃
dixit. Sine honore z pudore et abomiabil'
dõ. q̃ me cedũt deficiũt. pete illis a dijs tuis
vtutẽ si vales. Tẽ catenatã eã in carcerẽ mitti
iussit. Audiẽs ꝫ mat̃ vestimenta sua scidit. z
ad carcerẽ pgẽs filie pedib⁹ se pstrauit di.
Filia mea cristia lumẽ ocl'or̃ meor̃ miserere
mei. Cui illa. q̃d me dicis filiã tuã. nescis q̃a
nomẽ dñi mei babeo. Cũq; nil sibi psuadere
posz. ad vir̃ redit z q̃d sibi rñderit idicauit
Tũc pat̃ iussit eã añ tribunal suũ duci. Cui
dixit. Sacrifica dijs. sin ãt mlt⁹ afficiet⁹ sup
plicijs z mea filia nõ dicet⁹. Cui illa. Ma/
gnã mihi grãz p̃stitisti. q; iã me nõ vocas fi/
liã diaboli. Q̃d ãt d̃ diabolo nasciẽ demon
ẽ. tu es pat̃ ipi⁹ satbane. Tẽ ille iussit carnes
ei⁹ vngulis radi. z mẽbra ei⁹ tenera dilrũpi.
Cristina ãt d̃ carnib⁹ suis accipiẽs i vultus
pr̃is piecit di. Accipe tyrãne z carnẽ a tege
nitã comede. Tẽ pat̃ sup rotã eã posuit. z ig
nẽ cũ oleo suppositi. sz flãma exiliens mille
q̃ngẽtos viros occidit. ⁊ō⁹ ꝫ ãt ei⁹ oia h̃s ma
gicꝫ artib⁹ ascribẽs ipaz ut ex̃ carcerẽ mitti
fecẽ. z facta nocte iussit pueris suis vt lapidẽ
grandẽ ad collũ ei⁹ ligarẽt z mare pjicerẽt.
Q̃d cũ fecissent ptin⁹ ãgeli eã assumũt. ꝑs
ãt ad eã descẽdit. z eã in mari baptizauit di.
Baptizo te in deo pr̃e meo z̃ me ihu xp̃o fi/
lio ei⁹ z in spũsco. Et cõmisit eã michaeli ar
changelo q̃ eam ad terrã adduxit. Q̃d au/
diẽs pater frontẽ suã pcutiẽs dixit. Quib⁹
maleficijs h̃s facis vt in mari maleficia tua
exerceas. Cui illa. Stulte z infelix a xp̃o hãc
accepi grãm. Tũc in carcerẽ eam misit ui/
bens vt in crastino debeat decollari.

Ipa aũt nocte pater suus mortuus ẽ in
uentus. Huic q̃dam iudex iniquus succes/
sit noie Elius q̃ cunã ferreã succesam cum
oleo resina z pice parari fecit z cristinã ibid̃
tractari cunãqz a viris q̃tuor agitari. vt cui⁹
ꝑsumeret. Tũc cristina deũ laudauit q̃s
nup renatã denuo volebat vt infantulã in
cunabulis agitari. Tunc iudex iratus fecit
radi caput eius. z nudam p ciuitatem vsq;
ad apollinẽ duci. Vbi idolo imperauit et
cor̃ẽs in pulueré est redactũ. Q̃ audiẽs

De scto Jacobo apl'o maiori

ꝙ plin ciuitatꝫ ad fidē dñi ꝓuerterī. Qđ lu
pa audiēs vehemēt doluit. ꝙ redeūnb⁹ ad
se discipul' ꝙ assensū reg apientib⁹ illa rūdit
Accipite boues qs habeo ī tali loco l' mōte
ꝙ plaustꝝ iūgite ꝙ corp⁹ dñi vī oferte ꝙ locū
sic voluerit' edificate. Hec āt lupina cogita
tiōe dicebat. sciebat enī boues tauros esse ī
domitos ꝙ siluestres. ꝙ iō putauit q nō pos
set iūgi nc̄ aplicari. vl' si iūgerēt huc illuc qꝫ
discurrerēt. ꝙ sic currū dissiparēt ꝙ corp⁹ de
icerēt ꝙ ipos necarēt. Sꝫ ñ est sapia cōtra deū.
Illi āt dolū ei⁹ ñ cogitātes mōtē ascēdūt et
diaconē q̄dā spirātē ꝙ ī eos irruētē cruce
oppositā p medīū vētrē scindūt. Factō etiā si
gno crucis sup thauros velut agni subito
māsuescūt. ꝙ eos iūgētes corp⁹ scī iacobi cū
la pide sup quē positū fuerat ī curru posue
runt. Boues āt sine alic⁹ regimīe corp⁹ ī me
diū palatiū lupe ꝺtulerūt. Qđ illa audiēs et
stupēs credidit. ꝙ xp̄iana effecta oia q̄ pete
rūt tribuit. ꝙ palatiū ī eccl'az. s. iacobo dedi
cās magnifice ipaz dotauit ꝙ ī bōis opib⁹ vi
tā finiuit. Refert q̄dā noie bernard⁹ ꝺ epatu
mutinen. vt ait calixt⁹ papa. dū capt⁹ ꝙ cate
nat⁹ ī pfūdo ēris posit⁹ eēt ꝙ sp. b. iacobū in
uocaret. apparuit ei. s. iacob⁹ ꝺi. Veni seqre
me ī galiciā. ꝙ pfractis cathēis cū q̄ apparuissz
ille vincul' ad collū suspēs ad sūmitatē turris
ascēdit. ꝙ iñ sine alic̄ lesiōe vnicum salutē feē.
Quidā vt ait beda cū enorme peccatuz
plurimū ꝓmisissz. ꝙ epm pfectem absoluere ti
muissz. boiez illū cū cedula ī q illud peccatū
scptū erat ad. s. iacobū misit. Cum g ī festo
eiusdē cedulā sup altare posuissz. ꝙ s. iac. vt
illō peccatū deleret suus meritis exoraret ce
dulā postmodū aput ꝙ penit⁹ deletū inue
niēs ꝺo ꝙ s. iaco. grās reddidit. ꝙ facū oīb⁹
publicauit. Erigita vri ꝺ lotorīgia vt ait
vbert⁹ bisuntin⁹ circa annū dñi. Mcc. lxx. ad
s. iaco. pperātes oēs vno excepto fidez sibi
mutuo fruxerūt ꝓmiserī. Vn⁹ igr illoꝝ infirma
t⁹. xv. dieb⁹ a socijs expectat. sz tādez a cūctz
relict' ꝙ a solo illo q̄ fidē ñ ꝓmiserat ad pe
dē mōtis sci michael' custodit. sz a duespascē
te die mortē. Viu⁹ āt ꝓpt illi⁹ loci solitudinē
ꝙ defūcti pēnaz ꝙ imminentē noctz caliginē et
gētis barbare feritatē valōtimunt. sz statī. b.
iacob⁹ ī specie eq̄tis sibi apparēs ꝙ eū ꝙsolās
ait. Trade mihi hūc mortuū. ꝙ tu ascēde p⁹
me sup equū. Eicqz illa nocte añ sol' ortuz
dietas. xv. pagētes ad mōtē gaudij q̄ est di
midia lenga circa. s. iacobū ꝓuenerūt. ibiqz
s. iacob⁹ vtrūqz ꝺeposuit ꝓcipiēs vt canoni
cos scī iacobi ad sepeliēdū pegrīū mortuū
ꝓuocaret. ꝙ suis socijs diceret q ꝓpt fidem
fractā eoꝝ pegrinatio nil valeret. q̄ iussa ꝓple
uit ꝙ stupētib⁹ socijs ꝺei⁹ intere ea q̄ sanct⁹
iacob⁹ dixerat ītumauit. Theuton
cus q̄dā vt ait calixt⁹ papa cū filio suo circa
annū dñi. Mcc. xx. ad. s. iacobū pgens ī vr
be tholosa grā hospitādi diuertēs ab hospi
te inebriat. ꝙ ab eo ī malba argēte⁹ cyph⁹ ab
scondit. Mane igr exeūtes q̄si latrōes inse
quens reuocauit. ꝙ q cyphū argēteum furati
fuerīt eisdē obiecit. Cui cū dicerēt q ꝑ punire
eos faceret si apd eos cyphū inuenire possz
ꝙ cū apta malba iuent⁹ fuissz. ptin⁹ ad iudi
cem rapiunt. Data ergo sīa oia q̄ bēbant
hospiti tradunt. ꝙ vn⁹ eoꝝ ad suspendiū iu
dicat. Sꝫ cum pater ꝓ filio. ꝙ filius ꝓ patre
mori vellet. ēadem filius suspendit. ꝙ pat ad
sanctū Jacobum merens ꝓgredit. Igitur
post. xxxvj. dies redīēs ꝙ ad corp⁹ fil̄, diuer
tens. sup eū lamentabiles voces promebat
Et ecce fil⁹ suspensus ꝙsolari cepit ipm di.
Dulcissime pater ne fleueris q nūqz mihi
sic bñ fuit. q̄mā bucusqz sctūs iacob⁹ me su
stentat. ꝙ celesti dulcedie me refocillat. Qđ
pater audiens ad vīb̄ cucurrit ꝙ venientes
ꝓpt filiū pegrinū icolumē deposuerūt et bo
spitē suspenderūt. Refert hugo ꝺ sancto
victore q cuidā pegrino ad sanctū iacobuz
pgenti diabol⁹ in specie sancti iacobi appa
ruit ꝙ de miseria pnīs vite plā ꝓmemoras
felicē se eē si ob honorē suū se necaret asseru
it. Qui mox gladiū arripuit ꝙ pun⁹ seipm
occidit. Et cū ille ī cui⁹ domo hospitat⁹ fue
rat suspectus haberēt ꝙ mox plurimū fo
midaret. ꝓnuncio q mortu⁹ fuerat reuerit as
serēs q ꝺū demon q mortē suaserat ad sup
plicia ipm duxisset. b. iacob⁹ mox occurrit

De sctō Jacobo apl'o maiori

ꝛ ereptū ad thronū iudicis deduxit. ꝛ accu-
santib⁹ demōib⁹ vt vite restitueret obtinuit.

¶ Quidā iuuenis ō trutonio lugduñ. vt nar-
rat bug. abbas cluniacēn. q̄ ad. s. iacobum
freq̄nt cū deuotōe mag̃ire solebat. q̄dā vice
dū illuc tēdere vellet. nocte illa in fornicatōz
lapsus ē. ¶ Ibergētu igr nocte q̄dā diabol⁹ in
specie. s. iacobi apparuit di. Hospes q̄ sū. Ne
gāti illi dixit diabol⁹. Ego sum iacob⁹ apl's
quē singul'āris visitare ꝓsueuisti. Scias q̄
mltū ō deuotōe tua gaudebā. ſz nup de do-
mo tua egredies i fornicatōz icidisti. ꝛ ñ cō-
fessus ad me accede plūplisti. q̄ tua pegna
tio ōo ꝛ mihi placere possit. Ihō sic expedit.
ſz q̄cūq; ad me pegrīādo vēire desiderat p⁹
pcīā sua p ꝓfessionē dz pādere ꝛ p⁹ pegrinā
do eadē ꝓmissa punire. Et his dictis demō
euanuit. Tūc iuuenis ārīat⁹ domū suā re-
dire ꝛ pcīā sua ꝓfiteri. deinde iter reincipe dt
sponebat. Et ecce diabol⁹ apparēs iterū spē
apli Boīno dissuasit. asserēs q̄ peccatū illō
nllo mō sibi remitteret. nisi penit⁹ genitalia si-
bi mēbra secaret. beatior āt foret si se vellet oc
cidere. ꝛ p⁹ ei⁹ noīe martir esse. Iuuenis igit̄
nocte socijs dormiētib⁹ gladiū accipiēs ge-
nitalia sibi pcidit. Deinde eodē cultro se p
vētrē trāsfixit. Expgefacti socij Bidētes et
plurimū formidātes. ptim⁹ aufugerūt ne su
specti de homicidio haberēt. Mox cū foueā
ei pararēt. q̄ fuerat defunct⁹ reuixit. ꝛ cūctis
fugiētib⁹ ꝛ stupentib⁹ q̄ sibi acciderāt enar-
rauit dicēs. Cū me ad suggestiōez demōis
occidissez. demōes me capiētes vsus roma
deducebāt. Et ecce post nos btūs Jacob⁹
ptim⁹ cucurrit ꝛ demōes de fallacia plīmuz
increpauit. Cūq; ad inuicē diuti⁹ discepta-
rēt. cogēte bō iacobo ad q̄dā pratū veni⁹.
vbi vgo btā cū mltis sanctis colloq̄ns resi-
debat. Cui cū btūs iacob⁹ p me ꝓgst⁹ fuisſz
illa plurimū demōes increpauit. ꝛ me vite
restitui pcepit. Btūs igr iacob⁹ me suscipi-
ens vite reddidit vt videtis. ¶ Ibi⁹ triduū er-
go sol' in illo cicatricib⁹ remanentib⁹ uter ar
ripuit. et inuētis socijs oīa p ordinē enarra-
uit.

¶ Frācus q̄dā vt aut calixt⁹ papa
circa annū dñi. M.C. cū vxore ꝛ filijs ad. s.
iacobum ibat. tū polēs mortalitatē q̄ erat i
frācia fugē. tū sanctū iacobū cupiēs visita-
re. Qui cū ad vbē pōpilonā venisset vxor
ei⁹ ibidē obiit. ꝛ hospes totā illi⁹ pecuniā si-
bi cū iumēto q̄ vehebāt pueri vsurpauit. Ille
āt desolat⁹ incedens. pueros q̄sdā in hūeris
portauit. q̄sdaz ad manū trahebat. Cui vir
cū asino cōpassiōe cōmot⁹ occurrēs sibi asi
nū cōmodauit vt sup illum pueri veherēt.
Qui cū ad. s. iacobū pueniſſz eidē vigilāti
ꝛ orāti. s. iacob⁹ apparuit. ꝛ an se cognoscerz
req̄siuit. Cui negāti ait. Ego sū iacob⁹ apl's
q̄ tibi meū asinū cōmodauisti. ꝛ itez accōmo-
do reuertēti. Bz scito p̄noscēs q̄ hospes tu⁹
ō solatio coruēs moneī. ꝛ oīa q̄ tibi abstu
lerat rehabebis. Que cū oīa cōtigissent. ille
domū let⁹ rediit. ꝛ pueris ō asino depositis
asin⁹ statī disparuit.

¶ Quidā mercator a
q̄dā tirāno iniuste spoliat⁹ in custodia tene
bat. q̄ ō uote. s. iacobū in sui auxiliū inuoca
bat. Cui. s. iacob⁹ vigilātib⁹ custodib⁹ appa
ruit. ꝛ vsq; ad tris sūmitatē ipm̄ pduxit. sta
timq; turris adeo se inclinauit q̄ ipi⁹ sūmi-
tas tre eq̄lis fuit. de q̄ sine saltu descēdes so-
lut⁹ recessit. Quē custodes insequntes ſz inue
ta eum pgerē tū ipsum videre nō poterāt.

¶ Ū tres milites vt aut Albert⁹ bysuntin⁹
lugduñ. dioc. ad sanctū iacobū pgerēt. vn⁹
eoz a q̄dā mulierecula rogat⁹ sacculū ipsi⁹
amore sācti iacobi sup equū suū portabat.
Deinde q̄ndā infirmū in via deficientē in-
uenies ipm̄ sup equū posuit. ꝛ infirmi bur
donē cū sacculo mulieris accipiēs equum
parit sequbāt. Bz feruore sol' ꝛ labore itine-
ris fract⁹ cū galiciam aduenisset ifirmitate
grauissima laborauit. Cūq; a socijs ō salute
aīe rogaret. ille trib⁹ diebus exiit mut⁹. ſz q̄r-
to die socijs ei⁹ morē expectātib⁹ gutt̄ susp̄i
rās ait. Grās deo ꝛ sctō Jacobo q̄ eius fu
meritis liberat⁹. Cum eni q̄ monebatis fa
cere vellē. demones ad me venerūt me tam
graui ꝓstringētes vt nihil q̄ ad salutē ani
me ptineret aliq̄ten⁹ loq̄ possem. Clos q̄pe
audiebā sed ꝓlus respondere non poterā.
Hūc āt sctūs iacob⁹ huc intrauit. ferens in
sinistra manu sacculū mulieris. in dextera

De sancto Cristofero.

baculū paupis. quos ī via adiuuerā. ita vt burdonē p̄ lācea ⁊ sacculū p̄ scuto haberz ⁊ demões q̄si irat⁹ aggredies eleuato baculo fruit ⁊ ī fugā p̄uertit. Nūc ergo ecce b. iacobi grā me lib̄auit ⁊ loq̄lā restituit. Vocate ergo sacerdotē ad me q̄ diu ī hac vita eē non possuz. ⁊ p̄uersus vni eoz dixit. Amice noli amodo dño tuo militare q̄ vāciē dānat⁹ ⁊ mala morte ī p̄rio moritur⁹. Sepulto āt socio cū ille dño suo ℔ dixissz. ille p̄ nihilo ℔ ducēs. ⁊ se emēdare p̄tēnēs. p⁹ modicū lācea ī bello p̄fos⁹ interijt. ¶ Cū cuidā viro ō vzilaco vt aut calixt⁹ papa ad. s. iacobū ppe rāt pecūa ōfecissz. ⁊ ille mēdicare erubesce ret. sub q̄dā req̄escēs arboze sōniabat q̄. s. iacob⁹ eū pascebat. Cui gilās igr subcinericiū panē ad caput repit. de q̄. xv. dieb⁹ vixit q̄ssz ad p̄pa remeauit. Singul' enī dieb⁹ suffi cieter bis ō eo comedēs seq̄nti die ipm ī sacculo ite gz inueniebat. ¶ Refert calixt⁹ papa q̄ cuis q̄dā barchinone vbis circa annuz dñi. M. c. ad sanctū iacobū veniens ℔ solū postulasse ōz. ne deinceps ab aliq̄b⁹ hostib⁹ capet. Rediens igr p sicilā ī mari a saracenis capit ⁊ pluries ab eis p nundinas venditz. tñ sp cathene q̄b⁹ ligatus fuerat solue bant. Cū āt iam. xiij vicib⁹ vēdit⁹ fuissz. ⁊ duplicib⁹ cathenis astrict⁹ eēt. ⁊ ille beatū iacobum inuocaret. sctūs iacob⁹ eidē apparuit dicēs. Quomā ī ecclia mea p̄sistēs postposita salute aie. liberatōz tantū corpis postulasti. ideo ī ℔ pictā icidisti. Gz q̄ dñs miseri coz est. misit me vt te redimā. Statiq̄z rup tis cathenis p̄ tras ⁊ castella saracenoz ptē q̄ndam cathenē ī testimoniū b⁹ miraculi ferens ad trā suā cūctis videntib⁹ ⁊ stupentibus rediit. Cū enī eū aliq̄s capere volebat. visa cathena ārt⁹ ptin⁹ fugiebat. Gz cū leōes aliegz fere ī eū p deserta gdientē vellent īsurgere mox visa cathena p̄cutiebāt terroze mio. ⁊ i fugā ptin⁹ vtebāt. ¶ Anno dñi. M. cc. xxxvij. ī vigilia sctī iacobi ī q̄dā castro q̄ō d̄z prati ī ter florentiā ⁊ pistoriū sito. inuenis q̄dā rustica q̄dam simplicitate ōcepti ī segetes tutoris sui ignē apposuit eo q̄ hereditatem suā sibi vsurpare volebat. Tent⁹ igr et p̄fessus ad caudā equi trabēd⁹ incēdio adiudicat⁹ est. Qui peccatū p̄fitens et. s. iacobo se deuouēs. cū sup terrā petrosam ī sola camisia diu tract⁹ fuissz. nec ī corpe nec in camisia sensit aliquā lesionē. Tandē ad palū ligat'. ligna vndecūq̄z p̄gerunt ignē sup posito ligna ⁊ vincula comburunt. sed ipo semp beatū Jacobū inuocante. nec ī camisia nec in corpe aliq̄ lesio repit. Quē dum ī ignē vellēt iterato iactare a ꝑlo eripit. ⁊ de⁹ ī ꝑlo suo magnifice collaudat.

XCV

De sancto Cristofero.

Cristofer⁹ ante baptismū dicebat reprob⁹. sz postmodū xp̄ofer⁹ dict⁹ est q̄si xp̄m ferens ex eo sctz q̄ xp̄m q̄tuoz modis portauit. sctz in hūeris p traductōez. ī corpe p maceratōem ī mēte p deuotōez. ī oze p p̄fessionē siue p̄dicationē. ℔

Cristofer⁹ genere chananeus. p̄cerissime state. vultuq̄z t̄ribilis erat. ⁊ xij. cubitos ī lōgitudie possidebat. Qui vt ī q̄busdaz gestis suis legit. cū staret cū q̄dā rege chananeoz. venit sibi ī mēte vt maiozē p̄ncipē q̄ i mūdo eēt q̄reret. ⁊ ad eū dē secū moraturus accederet. Venit igit ad q̄ndā maximū regē. d̄ q̄ generalis fama babebat q̄ maiozē mūd⁹ p̄ncipē nō hēt. Quē rex videns libenter recepit. ⁊ ī sua curia manere fecit. Quadā aūt vice ioculator q̄dāz cantionez coz rege cantabat in q̄ freq̄nter diabolū nōiabat. Rex aūt cū fidem xp̄i haberet. q̄ñcūq̄z diabolū nōiari audiebat protin⁹ in faciem suā crucis signaculū imp̄mebat. Q̄d videns cristofer⁹ plurimū admirabat cur hoc rex ageret. ⁊ q̄d nā hmōi signū sibi vellet. Cui autem de hac re regem interrogaret. ⁊ ille hoc sibi manifestare nollet. Respondit xp̄ofer⁹. Nisi hoc mihi dixeris tecū vlteri⁹ nō manebo. Quapropter coactus rex dixit ei. Q̄ñcūq̄z diabolū nōiari audio hoc signo me munio. timens ne in me potestatē accipiat mihiq̄z noceat. Cui cristofer⁹

De sancto Cristofero

Si diabolū ne tibi noceat metuis. ergo ille maior & potētior te eē cognoscit. quē tu intantū formidare poteris? Frustra igr tu spe mea putas q maiorē & potētiorē mō dñm inuenisse. Si iā nūc valeas. q ipm diabolū grere volo vt ipz mihi dñm assumā & eius efficiar. Discessit igr ab illo rege & diabolū grere perabat. Cū āt p qndā solitudinē pget. vidit magnā multitudinē multorū. q quidā miles ferox & tribul' veniebat ad eū & q nā pgeret requisiuit. Cui xpofer? rndit. Vado grere dñm diabolū vt ipm i dñm mihi assumaz. Cui ille. Ego sū ille quē grис. Audiens xpofer? se sibi in suū ppetuū obligauit & ipm p dño suo accepit. Cū ergo ābo pgerēt & i qdā via cōi qndā crucē erectā inuenissent mor vt diabol? ipaz crucē vidit & trit? fugit & viā deserēs p asperā solitudinē xpoferē duxit. & post modū ipm ad viā reduxit. Quo videns xpofer? & admirās interrogauit illū cur intātū timēs viā planā reliqrit. & tātū deuias p tā asperā solitudinē iert. Quō cū ille nullatēn sibi indicare vellet. dixit xpofer? Nisi mihi indicaueris statū a te discedā. Quapp̄ cōpuls? diabol? dixit ei. Quidā bō q dr xps in crucē affix? fuit. cui? crucis signū cū video plimū timesco & trit? fugio. Cui xpofer?. Ergo ille xps maior & potētior te est cui? signū tantū formidas. Inuacuum igr laborauit. nec adhuc maiorē pncipē mūdi inueni. Iā nūc valeas. q te volo deserere & ipm xpm inquire. Cū igit diu q̄sisset qs nā sibi xpi noticiā indicaret. tandē ad quēdā heremitam deuenit q sibi xpm pdicauit. & in ei? fide ipz diligēter instruxit. Dixitq heremita xpofero. Rex iste cui seruire desideras istud requirit obsequiū. q te frequent ieunare oportebit. Cui Cristoferus. Aliud a me requirat obsequiū q istā rem nequaq agere valeo. Rursus heremita. Multas q orōnes te sibi facere oportebit. Cui xpoferus. Nescio qd sit hoc nec hmōi obsequiū pficere possū. Cui heremita. Nosti talē fluuiū in q multi transeūtes piclitant & peunt. Cui xpoferus. Noui. Et ille. Cū pcere stature sis & fortis viriby. si iuxta fluuiū illū resideres & cūctos traduceres regi xpō cui' pulcre videres pulchritudinē gratū esset. & spero q ibidē se tibi manifestaret. Cui Cristoferus. Utiq istud obsequiū agere valeo. & me sibi in hoc pulcritudinē promitto. Ad pdictū igit fluuiū accessit. & ibidē sibi habitaculū fabricauit. portāsq loco baculi qndā particā in manib? q se in aq̄ sustētabat. & oēs sine cessatione trāsferebat. Quo lutis multis diebus cū in domūcula sua quiesceret. audiuit vocē cuiusdā pueri se vocātis & dicētis. Cristofere veni foras & me ipz traducas. Cōcit? xpofer? exiuit. sz neminē reperit. Rediensq i domūculā suā. pdictā iterū vocē se acclamantis audiuit. Qui rursus foras cucurrit. sed neminē inuenit. Tertia vice eodē vt pius vocat? exiit. & puerū qndā iuxta ripā flumis inuenit. Qui cristoferū vt se traduceret obnixe rogauit. Xpofer? igit puerū sibi i būeris eleuās & baculū suū accipiens. flumen trāsitur? intrauit. Et ecce aq̄ flumis paulatī intumescebat & puer instar plūbi grauissime pōderabat. Quātoq magis pcedebat tāto āplius vnda crescebat. & puer magis ac magis cristoferi hūeros pōdere intolerabili depmebat. adeo vt cristofer? i angustia mlta posit? eēt. & se pictutari plurimū formidaret. Sz cū vix euasisset & fluuiū trāsfreta sset. puerū i ripa deposuit eiqz dixit. In magno piculo puer me posuisti. & adeo pōderasti q si totū mundū sup me habuissem vix maiora pōdera pensissem. Ad quē puer rndit. Ne mireris Cristofere. q nō solū sup te totū mundū habuisti. sz etiā illū qui creauit mundū tuis būeris baulasti. Ego enī sū xps rex tu?. cui in hoc opere ipe deputus. Et vt me verū dicere cōprobes. cū pterieris baculū tuū iuxta domūculā tuā in trā fige & mane ipm floruisse & fructificasse videbis. Statimq ab oculis ei? euanuit. Veniēs igit xpofer? cū baculū suū in terrā fixisset mane surgēs inuenit ipm ad modū palme frondes & dactulos ptulisse. Vnde post hoc aūt sanctus ciuitatē licee vēit. Vbi dū eoz linguā nō intelligeret orauit dñm vt illius lingue sibi concederet intellectum. Dum aūt in prece cōsisteret. iudices eū insanum putantes

De sancto Cristofero

eū reliqrē. Assecut⁹ xp̄ofer⁹ qđ̄ petebat. vul tū opiens ad loca certaminis venit. et xp̄ia⁹ nos q̄ torq̄bant̄ in dño ꝓfortabat. Tūc vn⁹ ex iudicib⁹ in faciē eū pcussit. Qui xp̄oferus vultuz discoopiens dixit. Nisi xp̄ian⁹ essem meā ptm⁹ iniuriā vindicassez. Tūc xp̄ofer⁹ ẏgā suā in trā fixit. et vt ꝑpter ꝓuersionē ꝑsi frōder et dīm exoraret. Qđ̄ dū ptm⁹ factuz fuisset. viij. milia hoīm crediderūt. Rex aūt cc. milites q̄ eū ad se ducerent misit. Et cū eū orantē inuenissent. et sibi ꝑ intimare timerent iterū tondē misit. Qui et ipi cū eo orāte ptm⁹ oꝛauerūt. Surgēs xp̄ofer⁹ dixit eis. Quid q̄ritis. Qui ei⁹ vultū videtes dixerunt. Rex misit nos vt te ad ipm vinctū ducam⁹ Qui bus xp̄ofer⁹. Si ego voluero nec solut⁹ nec ligat⁹ a vob̄ ducī poto. Dicūt ei. Si ergo ñ vis vade liber q̄cūq; volueris. et nos regi di cem⁹ q̄ te neq̄q; inuenim⁹. Nō ita inq̄t sz ego vobiscū vadā. Ipe aūt eos ad fidez ꝓuertit et ab eis manus sibi tergo ligari fecit. et se regi vinctū p̄sentari. Quē rex videns ētrit⁹ est et de se desua ptm⁹ corruit. Deinde a suis suis le uat⁹ d̄ noīe suo et patria eū int̄rogauit. Cui xp̄ofer⁹. Ab baptismū reꝑb⁹ dicebar. nunc aūt xp̄ofer⁹ voco⁹. Cui rex. Si tū tibi nomē impositū xp̄i scz crucifixi q̄ nec sibi ꝑfuit nec tibi ꝑdesse potuit. Nunc ḡ chananee malefice q̄reñ sacrificas dijs nr̄is Cui xp̄oferus. Re cte vocaris dagnus. q̄ tu es mors mōi. socius diaboli. dij aūt tui sunt opa manuū hoīm Cui rex. Inēferas nutriꝰ es et ñ potes nisi feralia et hoīb⁹ incognita loq̄. Hūc ḡ si sacri ficaueris magnos honores a me cōseqūris. Signāūt supplicijs ꝑsumeris. Volentē ergo sa crificare in carcerē mitti iussit. ac illos mul tes q̄ ad xp̄oferū missi fuerāt. ꝓ xp̄i noīe decol lari fecit. Deinde duas formosas puellas q̄ rū vna dicebat̄ nicea et alt̄a aq̄lina secuz in carcere recludi fecit. ꝓmittēs eis multa mune ra si eū ad peccādū secū allicerēt. Qđ̄ videns xp̄ofer⁹ ptm⁹ in orōez se dedit. Ez cū a puel lis vrger et surrexit. et aut illis. Quid q̄ritis et ob quā cām huc introducte estis. Et ille cla ritate vult⁹ ei⁹ ꝑterrite dixerūt. Miserere nr̄ fidē dei. vt in deū quē ꝑdicas credē valeam⁹

Qđ̄ audiens rex eas ad se duci fecit dicens Ergo et vos seducte estis. Per deos iuro. q̄ nisi dijs sacrificaueritis mala morte pibi tis. Que rñderūt. Si vis vt sacrificem⁹ in be plateas mōari et oēs ad tēplū cōgregari. Quo facto cū ille ītroisset tēplū soluētes cin gulū suū posuerūt in colla deoꝝ. et ad tram trabēte in puluerē ꝓstrauerūt. dixerēq; astā tibus. Ite et vocate medicos vt curent deos vr̄os. Tūc iussu regis aq̄lina suspendit et li gato ad ei⁹ pedes in gēti saxo mēbra ei⁹ oīa dirupunt. Que cū migrasset ad dīm soꝛoꝛ eius nicea in ignez ꝓiciꝰ sz inde illesa exiens ptm⁹ decollat̄. Post ꝗ xp̄ofer⁹ regi p̄sen tat̄. Qui iussit eū vngis ferreis cedi. et cassidez ferreā et igneaz in caput eius poni. Deinde scamnū ferreū fieri fecit et xp̄oferꝝ ibidē liga ri et ignez iniecta pice succēdi. Ez instar cere scamnū ꝓfrigit. et xp̄oferus illesus egredit̄ Deinde iussit eū ad stipitem ligari. et a. cccc. militib⁹ sagittari. Sagitte aūt oēs in aere su spendebant̄. nec ipm aliq̄ contingere potuit. Rex aūt putās ipm a militib⁹ sagittatū cum eide insultaret. subito vna de sagittis ab aere veniēs et retro se vtens regē in oculo pcussit et ipm ptm⁹ excecauit. Cui xp̄ofer⁹. Crastī na die ꝑsumād⁹ sum. Tu igit tyrāne lutuz de sanḡne meo facies. oculū inunges. et sani tatē recipies. Tūc iussu regis ad decollādū ducit̄. et ibi fusa oꝛōne decollat̄. Rex aūt mo dicū de sanḡne eius accipiens et sup oculuz suū ponēs ait. In noīe dei et ꝑti nuo sanus effectus est. Tūc rex credidit. dās ꝑceptū vt siqs deū et sanctū xp̄oferū blas ꝑbemaret ꝑtinuo gladio ferirēt. Ambro sius aūt in ꝑfatiōe sic ait de b̄ martyre. Chri stofero tāte vtutis cumulū et doctrine grāz dñe ꝓtulisti. vt. xlviij. milia hoīm de gētilita tis erroꝛe ad xp̄iani dogmatis cultuz coꝛu scantib⁹ miracul'reu ocaret. Quiq; nicēā et aq̄linā publico lupanari longo tpe sub mē retricia foꝛde famulātes. ad castitatis habi tū puocauit. eas dēq; coꝛonā ꝑcipe edocuit. ꝑterea int̄ igneū rogū ferreo scāno cōstri ctus nimiū caloꝛē nō timuit. atq; ꝑ diē inte grū oīm militū sagittis trāsfigi non potuit.

De septem dormientibus

Cetez vna ex his carnificis oculum collisit. cui tñ beati martyris cruoꝛ murꝰ cũ ira lumen restituit. ⁊ coꝛpis cecitatẽ tollendo illuminauit ⁊ mentẽ. Illã ⁊ apud te venã impetrauit atqꝫ vt moꝛbos ⁊ infirmitates repellat supplicit obtinuit. XCVI

De septem dormientibꝰ.

Septem dormientes in ciuitate epheſiꝛoꝝ fuꝛũt. Decius aũt impatoꝛ pſequẽs xp̃ianos cũ veniſſet epheſũ iuſſit edificari tẽpla in medio ciuitatis vt omẽs cũ eo miſcerent ſacrificijs idoloꝝ. Cũ g̃ oẽs xp̃ianos inq̃ri iuſſiſſet ⁊ vinctos aut ſacrificare aut moꝛ ꝓpelleret tantꝰ penaꝝ teꝛoꝛ cũctis inerat q̃ aĩcꝰ amicũ ⁊ filiũ pater. ⁊ p̃ẽm filiꝰ abnegabat. Tũc in illa vꝛbe iuẽti ſũt xp̃iani ſeptẽ. Maximianus malchꝰ. marcianus. dyonyſiꝰ. iohẽs. ſerapion ⁊ ꝓſtantinꝰ. Qui hꝫ videntes nimis dolebãt. Et cũ eſſent ꝑmi palacij ſacrificia idoloꝝ ſpnentes ĩ domo ſua ſe celabãt ⁊ ieiunijs ⁊ oꝛãoib⁹ vacabãt. Accuſati igr aũ decio ſtatuunt. ⁊ cõpbati vacare xp̃iano dato eis reſipiſcendi ſpacio vſqꝫ ad reditũ decij dimittunt. Alt illi patrimoniũ ſuũ interi int̃ pauꝑes exꝑẽdẽtes. inito ꝓſilio in mõte celion ſeceſſeruũt ⁊ ibi eẽ ſecretiꝰ decreuerũt. Duꝫ ergo ſic latẽtes vnus eoꝝ ſp miniſtrabat. ⁊ q̃tiens intrabat vꝛbẽ figura ſe mẽdici ⁊ habitu veſtiebat. Cũ ergo deciꝰ in vꝛbẽ rediſſet. ⁊ eos ad ſacrificandũ p̃ẽri iuſſiſſet malchus miſter eoꝝ territꝰ ad ſocios rediit ⁊ eis furoꝛẽ impatoꝛis indicauit. Qui cũ grauit terꝛerent malchus allatos panes eis appoſuit vt cibo cõfortati fortioꝛes ad p̃liũ redderent. Poſtq̃z aũt cenabãt ſedẽtes ⁊ colloq̃ntes in luctu et lacrimis ſubito ſicut deꝰ voluit dormierũt. Mane facto cũ q̃ſitu fuiſſent ⁊ inueniri non poſſent ⁊ deciꝰ doleret q̃ tales iuuenes ꝓdiſſet. accuſati ſunt q̃ bucuſqꝫ in monte celion latuiſſent. ⁊ ſua xp̃ianis pauꝑib⁹ erogãtes ĩ ſuo ꝓpoſito ꝑmanerẽt. Juſſit ergo decius vt parẽtes eoꝝ adeſſent. ⁊ cõminat⁹ eſt eis moꝛtẽ niſi de eis diceꝛẽt q̃cq̃d ſcirent. Illi aũt eos ſibi accuſauerũt ⁊ diuitias ſuas pauperib⁹ exꝑẽdiſſe cõqueſti ſũt. Tũc cogitans q̃d de eis faceret. nutu dei iuſſit os ſpelunce lapidib⁹ obſtrui vt ibi moꝛerent̃ fame et inopia circũcluſi. Q̃ miniſtri q̃dem fecerũt. Et duo xp̃iani theodoꝛus ⁊ rufinꝰ eoꝝ martyrũ deſcribentes. cautes int̃ lapides poſuerũt. Moꝛtuo igit̃ decio ⁊ tota illa generatione pꝰ annos. ccclxxij. ãno. xxx. impij theodoſij pullulauit hereſis eoꝝ q̃ negabãt reſurrectionẽ moꝛtuoꝝ. Vñ ꝓtriſtat⁹ theodoſius xp̃ianiſſimꝰ impatoꝛ. q̃ fidẽ tã impie agitari videbat. induit cilicio ſedẽs in interioꝛi loco p̃ ſingulos dies flebat. Q̃ videꝰ miſeꝛicoꝛs deus ꝓſolari lugẽtes ⁊ ꝓfirmare ſpem de reſurrectiõe voluit moꝛtuoꝝ ⁊ theſaurũ ſue pietatis aperiens. ita p̃dictos martyres ſuſcitauit. Diſit q̃dẽ in coꝛ cuiuſdam ciuis epheſi vt in illo monte edificaret ſtabula paſtoꝛibꝰ ſuis. Cemẽtarijs ſpeluncã aperientibus ſurrexerũt ſancti ⁊ ſeinuicẽ ſalutãteſ putabãt ſe tantũ vna nocte dormiſſe ⁊ p̃dictã triſticiã recoꝛdãtes int̃rogauerũt malchus q̃ eis miniſtrauerat q̃d de eis decius decreuiſſet. Alt ille rñdit. Sicut dixi in ſeꝛo queſitum fuiſſ⁹ vt idolis imolem⁹. Ecce q̃d de nobis cogitat impatoꝛ. Rñdit maximianꝰ. Et decius ſcit q̃ nõ ſacrificabim⁹. Cũqꝫ ſocios cõfortaſſz. iuſſit malcho vt emptur⁹ panes ad vꝛbẽ deſcẽderet ⁊ plures q̃z beri afferens panes. q̃d iuſſiſſz impatoꝛ rediſſe nũciaret. Tollens ergo malchꝰ. v. ſolidos de ſpelũca exiit ⁊ videꝰ lapides mutat⁹ ẽ. ſed aliud cogitãs pauꝑ de lapidib⁹ cogitauit. Veniẽs igit̃ timidus ad portã vꝛbis. valde mirat⁹ eſt videns ſuppoſitũ ſignũ crucis. Vñ ꝓgẽs ad alteꝛã portã dũ idẽ ſignũ inuenit vltra modũ miꝛatꝰ eſt. Videꝰ oẽs portas ſigno crucis appoſito. ⁊ mutatã ciuitatẽ. ſignãſq̃z ſe adpꝛimã portã rediit ſe exiſtimãs ſomniare. Vñ ſe ꝓfirmãs ⁊ vultũ opiens vꝛbez ingrediẽt. et veniẽs ad vẽditoꝛes panũ audiuit boẽs loquẽtes de xp̃o. tãpli ſtupefact⁹ ait. Quid eſt inq̃t q̃ beri nemo audebat xp̃m nominare. ⁊ nũc oẽs xp̃m ꝓfitent. Ipſe duto q̃ hec non eſt epheſoꝝ ciuitas. q̃ aliter edificata eſt. ſz alia ciuitatẽ neſcio talẽ. Et cũ interrogãs audiſ-

De septem dormientibus

set hāc eē epheſū errare vāciē ſe putauit. ⁊ re
dire ad ſocios cogitauit. accelſitq̄ ad eos q̄
panē vēdebāt. ⁊ cū argēteos ꝓtuliſſet mirati
venditores dicebāt adinuicē q̄ ille iuuenis an
tiquū thesaurū iueniſſz. Malch⁹ vo eos ad
uicē loq̄ntes vidēs putabat q̄ vellēt eū tra
here ad impatorē. ⁊ territ⁹ rogauit eos vt se
dimitteret ⁊ panes ⁊ argēteos retineret. At
illi tenētes eū dixerūt ei. Vñ es tu. q̄ thesau
ros antiq̄ imperatorū iueniſti. indica nobis ⁊
erim⁹ ſocij tecū ⁊ celabim⁹ te q̄ aliē celari ñ
potes. Malch⁹ vo ñ inuenebat q̄d diceret
illi p timore. Illi vo videntes eū tacētez miſſo
funē in collo ei⁹ trahebāt p vicos vſq̄ in me
diū ciuitatis. Et erijt rumor ad oēs q̄ q̄dam
iuuenis thesauros inueniſſet. Cōgregatis q̄
ad eū vniuerſis ⁊ eū mirātib⁹ volebat eis sa
tisfacere q̄ nihil inuenerat. Et circūſpiciēs oēs
a neīe cognoſci poterat. Et ꝓſpiciēs i plīm vo
lebat cognoſcere aliquē de ꝓſanguineis ſu
is. q̄s vāciē viuere putabat ⁊ nullū iueniens
ſtabat q̄ inſan⁹ in medio plī ciuitatis. Q̄d cū
audiſſet ſctūs martin⁹ epūs ⁊ antipatē ꝓſul
q̄ nup in vrbem aduenerat. mādauerit ciui
b⁹ vt eū caute adducerēt ⁊ argēteos ei⁹. Cū
q̄z a miſtris traheret ad eccliam putabat q̄
duceret ad impatorē. Epūs igit ⁊ pcōſul mi
rātes argenteos interrogauerūt eū vbi thesau
rū incognitū inuenisſet. At ille rñdit ſe nihil
penit⁹ inuenisſe. ſz de ſacculo parentū ſuoꝝz
eos dē denarios habuisſe. Et interrogat⁹ cui⁹
ciuitatis eēt. rñdit. Bñ ſcio q̄ hec ciuitatis sū
ſitñ hec eſt ciuitas epheſoꝝ. Ꝑ pcōſul dixit.
Fac venire parentes tuos vt teſtentur ꝓ te
Quos cū noiaſſet ⁊ null⁹ eos cognoſceret
dicebant eū ſe fingē vt aliq̄ mō euaderet. Et
ait pcōſul. Quō credim⁹ tibi q̄ hec argentuz
parentū tuoꝝ fuerit cū ſcꝑtura ei⁹ hēat pl⁹ q̄z
cclxxvij. ānos. ⁊ ſit p̄moꝝ dierū decij impa
toris. ⁊ in nllo ſile ſint argēteis nrīs. et quō
pentes tui añ tā tū tp̄s fuerūt. tu vo iuuenis
vis ḋcipe ſapiētes ⁊ ſenes epheſi Ideirco iu
bebo te legib⁹ tradi dōec ꝓfitearis q̄d iuuem
ſti. Tūc ꝓcēdēs malch⁹ ante eos dixit. Ꝑro
deo dñi dicite mihi q̄d vos interrogo. ⁊ ego
dico vob⁹ q̄d ē in corde meo. Decij impator
q̄ fuit in hac ciuitate vbi nūc ē. Ꝑps dixit. Fi
li nō ē hodie in tra q̄ decij noiet. impatorāt
fuit añ lōguz tp̄s. Malchus aūt dixit. In Bñe
ita ſtupeo ⁊ nemo credit mihi ſz seq̄mi
ni me ⁊ ego oñdā vob⁹ socios meos q̄ ſūt in
mōte celion ⁊ ipis credite. Hoc ei ſcio q̄a fa
cie decij impatoris nos fugim⁹. et ego sero
vidi q̄ ingreſſ⁹ ē decij in hāc vbez ſi tñ hec eſt
ciuitas epheſi Tūc epūs cogitās in semetipo
dixit pcōſuli. Q̄z visio eſt quā vos vult oñde
re in iuuene iſto. Ꝑderexerūt g̃ cū eo ⁊ ciui
tatis plūa multitudo. Et ingreſſus eſt pri
mo malch⁹ ad ſocios ſuos. ⁊ poſt eū epūs in
grediens inuenit inē lapides lrās ſigillatas
duob⁹ ſigillis argenteis. ⁊ cōuocato ꝓlo le
git eas ⁊ audientib⁹ ⁊ admirātib⁹ cūctis. Et
videntes ſctōs dei ſedētes in ſpelūca et faci
es eoꝝ tāq̄z roſas florentes. p̄cedētes glorifi
cauerūt deū. Statimq̄z epūs ⁊ pcōſul miſerē
ad theodoſiū impatorē rogātes vt cito veni
ret ⁊ miracula dei nup oñſa videret. Qui p
tin⁹ ſurgēs de humo ⁊ ḋ ſacco in q̄ lugebat
glorificās deū venit a cōſtāntinopoli epheſū.
Et obuiātib⁹ ei cūctis aſcenderūt ſil oēs ad
ſpeluncā. Et mox vt ſancti viderūt impato
rem reſplenduerunt facies eoꝝ ſic ſol. Et in
greſſus impator p̄cidit añ eos glorificās de
um. Et ſurgēs amplexat⁹ ē eos. ⁊ ſup ſingu
los fleuit dicēs. Sic video vos tāq̄z ſi videre
dñm reſuſcitātez lazaꝝ. Tūc dixit ſctūs ma
rinian⁹ ad eū. Crede nobis q̄ ꝓpter te reſu
ſcitauit nos ḋs añ diē magne reſurrectiōis.
vt credas indubitanē q̄ reſurrecto mortuo
rū eſt. Vere enī reſurrexim⁹ ⁊ viuim⁹. Et ſi
cut infans eſt in vtero mrīs non sentiens le
ſionē. ⁊ viuit. ſic fuim⁹ viuētes iacētes ⁊ dor
mientes ⁊ nō sentientes. Et his dictis viden
tib⁹ cūctis inclinantes capita ſua in trā ob
dormierūt ⁊ tradiderunt ſpūs ſuos ꝑm dei
imperiū. Surgens aūt impator cecidit sup
eos flens ⁊ deoſculās eos. Et cū iuſſiſſet fie
ri loculos aureos in q̄b⁹ mitterent. i ipa no
cte apparuerūt impatori dicētes. vt ſiē hac te
nus in tra iacuerāt et ex tra reſurrexerāt. ita
eos dimitteret donec de⁹ iterꝝ eos ſuſcitaret.
Juſſit ergo impator locū illū inauratis la

pidibus adornari.z oēs epos resurrectōnē ꝓfitentes absolui. ¶ Qz.ccc.lxxij.annis dor misse dicunt dubiū esse pt.qz āno dñi.ccc.xl/viij.surrexerūt. Decus āt regnit vno tantū anno et trib⁹ mēsib⁹.s.āno dñi.cclij.z ita nō dormierūt nisi.cxcvj.annis.

XCVII

¶ De sanctis nazario z celso

Lazarius dicitur q̄ nazare⁹.qđ intptat ꝓsecrat⁹ vl' mōs vl'sepat⁹ vl'florid⁹ aut custodiēs. In hoie repiūt h̄ q̄nq;.s. cogitatio affectio.intētio.actio.z locutio Cogitatio āt dz esse sctā.affectio mđa.intentio recta.actio iusta.z locutio moderata. Hec oīa fuerūt i brō nazario. Habuit ei cogitatōez sctāz.z inde dz ꝓsecrat⁹. Affectionē mđam.et inde dz mūdus. Intētionē rectaz.z inde dz sepatus. Intēto ei est q̄ sepat opa qz ex oc'o simplici corp⁹ lucidū.ex oculo nequā corp⁹ tenebro/sum creat. Actionē iustā.z inde dz florid⁹.qz iust⁹ florebit sicut lilīū. Locutionē moderatā.z inde dz custodiēs.qz custodiuit vias suas vt non delinqret i lingua sua. ¶ Celsus q̄i excels⁹.qz se supa se extulit dū etatē pueri lē vtute ai supauit. Hoz vitā.z passionē ambro.i li.geruasij.z ptbasij repisse dr. In q̄bus dā āt libris legit q̄dā pbs nazario deu⁹ et⁹ passionē ꝓscpsit.quā cera ci⁹ q̄ sctōz corpora sepelierat ad caput ipōz posuit.

Lazari⁹ filius illustrissimi viri noie africani.sz iudei.z btē ppetue xp̄iānissime.z romanoz nobilissime.z a be. petro apl'o baptizate.cū brēt.xx. annos pluri mū mirabat vidēs prēm suū.z mrem in obseruatiōe religiōis tā dissimiliter variari.z q⁹ mater sua legē baptismi.pater vo suā legez sabbati seqret. Unde cui magis adhererе debe/ret plūs dubitabat.cū vterq; ad fidē suam eū attrahere niteret. Tandē nutu dei vestigijs mris adhesit.z a btō lino papa sacruz baptisma suscepit. Qđ pat intelligens cepit ipm a sctō ꝓposito auertere.z tormētoz genera q̄ xp̄ianis inferunt p ordinē explicare. Qđ aūt dz eū a lino papa baptizatum forte intelligit nō q̄ tūc papa erat sz q̄ futur⁹ erat. Nazari⁹ eni p⁹ baptismū sic infra ptz āmis mltis supuixit.q̄ tñ a nerone martyriū ptulit.q̄ petrū anno vltimo sui impij crucifixit. Linus aūt p⁹ morē petri papa fuit. Cū au tē patri nullaten⁹ assentiret.sed potius xp̄m ꝓfitētissime p̄dicaret.ad p̄ces parentuz q̄ ne occideret timebāt de vrbe roma exiit.z septē saumarios de pentū diuitijs oneratos accepiens.p ciuitates italie venit et oīa paupib⁹ erogauit. Decimo aut̄ anno digressionis sue a roma placentiā.z inde mediolanū aduenies.sctōs geruasiū.z ptbasiū ibidē i carcere detineri repit. Audito āt q̄ nazari⁹ pōtifctos martyres aniaret.cito ad p̄fectū trahit.z in ꝓfessione xp̄i pdurans fustib⁹ vberat. Et sic ex vbe illa ꝓiectus dū de loco ad locū pgeret.mater ei⁹ q̄ obiera.z sibi apparuit.z filium suū ꝓfortans vt ad gallias ꝓperaret admonuit. Cūq; ad vbē gallie q̄ gemellus dr aduenisset.z ibidē plūmos ꝓuertisset. quē dā matrona filiū suū noie celsum elegantē puerū sibi obtulit.rogās vt ipm baptizaret et secū duceret. Qđ p̄fect⁹ galliarū audiēs ipm cū puero celso retro manib⁹ vinctuz.z collo catena cōstrictū in carcere recluſit vt euz in crastio tormētis afficeret. Cūc vxor sua misit ad eū asserēs iniustū eē iudiciū vt innocētes occideret.z deos oipotētes vindicare ꝓsumeret. Quib⁹ vbis p̄ses correct⁹.sctōs absolut.sz ne ibi p̄dicare p̄sumerēt admonuit.z inđixit. Venit aūt ad vbez treueris et ibi xp̄m p̄mus p̄dicās.z mltos ad fidē xp̄i ꝓuertens ibidē sibi eccliam edificauit. Qđ audiens comes⁹ vicari⁹ neroni impatori māduit. Qui centū milites ad eū capiēduz misit. Quē cū illi iuxta oratoriū qđ sibi cōstruxerat inuenissent.man⁹ ei⁹ ligauerūt dicētes. Magn⁹ nero te vocat. Quib⁹ nazari⁹ Inopōsit⁹ rex incōpositos milites hz. Quare eni venientes honeste non diuistis.nero te vocat.z venissem. Iunctū igit̄ ad neronē ducebāt.z puer celsū plorātē alapis cedētes.vt sequeret vrgebāt. Quos cū nero vidisset iussit eos i carcere recludi don⁹ ipos supplicijs excogitatis ꝓmeret. ¶ Interea cū nero qđa

De sanctis nazario et celso

vice ad capiendas feras misisset venatores. subito feraꝝ multitudo erupens viridarium neronis intrauit vbi multos laceraut et plerosq; occidit. untātū vt nero turbat⁹ diffugeret. ⁊ vulnerato pede vix ad palaciū puēiret. Multis ãt diebꝰ illi⁹ vulneris dolore decūbens. tãdē nazariꝰ ⁊ celsi meminit. ⁊ putauit deos sibi iratos fuisse. eo q; tãdiu ipos viuere permisit. Iussu igr impatoris milites nazariū calcib⁹ tūdētes ⁊ pueꝝ vberātes. de carcere eduxerūt ⁊ coꝝ impatore statuerunt. Ille dens ãt nero faciē eiꝰ instar solis se fantastice deludi putauit. ⁊ vt magicas artes deponeret sibi dixit. ac vt dyis immolaret p̄ceput. Cui⁹ctus ḡ nazariꝰ ad tēplū. rogauit vt oēs eriret. ⁊ sic eo oraīte omia idola sūt p̄fracta. Qđ audiēs nero iussit eū i mare p̄cipitari. p̄cipiens vt si forte eu adhuc ipm inseqntes igni cōburerēt ⁊ puluerē ei⁹ i mare p̄icerēt. Nazariꝰ igr ⁊ puer celsꝰ nauiꝑ ponūt ⁊ in medio pelagꝰ p̄ducti ibi p̄cipitant. ꝟ statī circa nauē tēpestas maxia ꝯcitat. ⁊ circa sctos tranquillitas magꝝ cernit. Cū illi p̄clitari timerēt. ⁊ maloꝝ q; in scos cōmiserāt peniterēt. ecce nazariꝰ cuꝫ puero celso sup aq̄s ābulās hilari vultu eis dē appuit ac sup nauē p̄scēdēs ipis tā credētib⁹ oraōe sua mare placauit. ac inde cū eis ad locū p passus fere. dc. iuxta vrbē ianuēses deuenit. Vbi cuꝫ diuti⁹ p̄dicasset mediolanū tãdē vbi sctos geruasiū ⁊ ꝓtasiuꝫ relīgrat venit. Qđ cuꝫ anolin⁹ p̄fectꝰ audiuisset eū remanēte celso in domo cuiusdam matrone in exiliū duxerit. Nazariꝰ vo romā veniēs ⁊ p̄dem suū tā senē ⁊ xp̄ianū iuenies quō q̄uersus fuerit inq̄siuit. Cui dixit apli⁹ petꝝ sibi apparuisse ⁊ vt p̄cedētes se a dn̄o vroꝛē ⁊ filium seq̄ret admonuisse. Deinde a temploꝝ pōtificib⁹ ad vrbē mediolanū vnō romāi exiliū missus fuerat redire cū iuria multa cōpellit. vbi cū puero celso p̄sidi p̄sentat. Qui educt⁹ extra portaꝝ romanā i loco q̄ꝛ tres muri cū puero celso decollat⁹ est. Quoꝝ corpa cū xp̄iani rapuissent ⁊ in ortis suis collocassent. in ipa nocte sctī cuidā noīe ceracio apparētes dixerūt vt eoꝝ corpa i domo sua ꝓpe neronē p̄fundi⁹ sepeliret. Quibus ille. Queso dn̄e sanate p⁹ filiā meā paralīticā. Que cū ꝛtinuo sanata fuisset corpa eoꝝ tulit. ⁊ vt iusserāt sepeliuit. Qđ lōguꝫ vo tp⁹ corpa eoꝝ bto ambrosio reuelauit. Celsum vo in loco suo relinq̄ns nazariū cū sanguine recenti q̄si ea dē hora sepultū miro odore fragrantē integꝝ ⁊ incoꝛruptuꝫ cū capillis ⁊ barba repiens ipm ad eccl̄iam ap̄lo rū trāstulit ⁊ ibi honorice sepeliuit. Celsū q; inde postmodū sustulit ⁊ in ea dē eccl̄ia collocauit. Passi sūt ãt sub nerone q̄ cepit circa ãnos dn̄i. lvij. De ꝟ martyre sic dicit amb. i p̄fatione. Quartur sctus roseo lustrat⁹ cruore nazariꝰ. celeste meruit ꝓscēdere regnum. Qui dū p innūera tormentoꝝ supplicia crudeli⁹ vexaret. tyrānica rabiem fidei ꝓstantia superabat. Nec potuit p̄secutoꝝ illatis cedere minis q̄ p se certante ipe actoꝛ victoꝛie xp̄s dn̄s dimicabat. Ducit ĩtea ad tēplū idolis p̄libare. ppbanis. q; portenta diuīo fulꝰ p̄sidio moꝝ vt i gressus ē redegit in puluerem. Ob ꝟ liq̄das maris in vndas lōgiꝰ a ṫra p̄iectus angelici muneris famulatu solida inter fluctꝰ vestigia p̄figebat. O felix et inclit⁹ dn̄i p̄liatoꝛ q̄ mōi aggressus p̄ncipē inumerā ꝑpl̄i multitudinez vite sociauit etne. O magnū ⁊ ineffabile sacramentū. vt de illoꝝ pon⁹ salute leteꝰ eccl̄ia. q̄s punisse mōs exultat. Obtā mater natoꝝ suoꝝ glificata tormētis q̄s nō plāctu. nō gemitu ad inferna deducit sed ad celestia etna mīgntes ꝑpetua laude p sequit. O testis fragrantissime. nitoꝛe celesti fulgide cui⁹ inestimabil' odoꝛ sabeicis p̄pollet aromatib⁹. Que ambrosi⁹ repiens pennem patronū dedit ⁊ medicū. fidei p̄pugnatoꝛē. sacri p̄lij bellatoꝛē. Tu dudū multo latitantē puluere dragmā inuenis accensa vbi vtute supna. Vt pateāt cunctis tua xp̄e munera seclis. Angelicos cernāt humana q; lumina vultus. Hec Ambro.

De sancto felice papa. XCVIII

Felix loco liberii i papā eligit ⁊ ordiat. Cū ei liberius papa nollet arriane hereſi assentire

missus est in exiliū a cōstātio filio ꝓstātini. ⁊ ibi p triennū morat⁹ est. Quappt̄ vniuer/sus cler⁹ roman⁹ loco ei⁹ felicē ordiauerūt. ip̄o liberio volēte ⁊ ꝓsentiente. Qui quidez felix ꝓcilio ꝓuocato corā. xlvij. epis ꝓstātiū impatorē arrianū hereticū. ⁊ duos ꝑ Bros sibi fauētes ꝓdēnauit. Quappt̄ ꝓstāti⁹ idignat⁹ felicē de epatu suo deiecit. ⁊ liberiū eo pacto reuocauit vt. s. solūmō ꝓstātio ⁊ aliis qs felix dānauerat cōicaret. Liberius igr te dio affect⁹ exilij i hereticā prauitate subscri/psit. ⁊ sic intātū ꝑsecutio excreuit vt q̄plimi sacerdotes ⁊ clerici liberio nō ꝓhibēte intra ecclias sūt necati. Felix vō de epatu deiectus cū i ꝑsidio suo hitaret. inde educt⁹ martiriū capitis obtrūcatione pmeruit. circa annos dñi. cccxl.

XCIX

De sanctis simplicio ⁊ faustino.

Simplici⁹ et fausti/nus frēs cū sacrificare ꝓtēnerēt sub diocleciano rome mlta supplicia p/tulerūt. Q̄dē data sup eos sīa decollati sūt ⁊ i tiberim corpa eor̄ ꝓiecta. Sororat aūt eor̄ noie beatrix eor̄ corpa ō fluīe leuauit et ho/norifice sepeliuit. Lucrecius aūt ꝓfect⁹ ⁊ ei⁹ vi/carius dū ꝑdiū ip̄or̄ ābiret. eā teneri fecit. ⁊ vt idol'imolaret ꝓcepit. Quā rēnuētē lucreti⁹ nocte a suis suis ꝑfocari ꝓcepit. Cui⁹ corp⁹ lucina vgo rapiēs iuxta frēs suos sepeliuit. Ips⁹ Bꝓfect⁹ lucreti⁹ ꝑdiū ipm intrauit. vbi facto amicis suis ꝓuinio. cū martyrib⁹ i sultaret infantul⁹ q̄dā lactēs pānis iuolut⁹ de gremio mris q̄ ibi aderat cūctis audiētibus exclamauit. Iudi lucreci. Occidisti ⁊ inui/sisti. Ecce dat⁹ es i possessionē inimici. Stā tim q̄z lucreci⁹ timēs ac tremēs a demōe ar/ripit ⁊ p tres horas adeo ē vexat⁹ vt i ip̄o cō/uinio moreret. qō videtes q̄ aderāt ad fidez ꝓuersi sūt ⁊ narrabāt oīb⁹ passionē scē beatri/cis vginis i ꝓuinio vindicatā. Ips⁹ passi sūt aūt circa annos dñi. cclxxx vij.

C

De sancta ℳartha.

Martha hospita christi syro prē eucharia mrē regali ex pgenie descēdit. Ips⁹ pat ei⁹ syrie ⁊ ma/ritime mlta q̄z oraz dux extitit. Tria āt opi/da. s. magdalū ⁊ bethaniā vtrāq; ⁊ hierosolymitane vrb⁹ ptē martha cū sorore iure ma/terne hereditatis possidebat. Hūq; āt legit virū habuisse. aut hoīm ꝓtubernū subiisse. Ministrabat āt dño nobili hospita. ⁊ sororē parit̄ mīstrare volebat. q; videbat sibi q̄d ꝓuidū tāto hospiti ñ sufficeret. et tot⁹ mūd⁹. Post ascēsionē dñi cū facta eēt dispersio discipulor̄. ipa cū frē suo lazaro ⁊ sorore sua ma/ria magdalena necnō b'ūs maximin⁹ q̄ eas ba/ptizauerat. ⁊ cui a spūsctō fuerāt ꝓmēdate. mlīq; alij ablatis remis velis ⁊ guberna/cul'oīb⁹ alimētisq;. ratib⁹ ab ifidelib⁹ inclu/dunt. Qui dño duce marsiliā puenerūt. Ibi dē frutorū aquēse adeūt ⁊ ibid⁹ ꝓplīm ad fidez ꝓuertūt. Erat āt b. martha valde facunda ⁊ oīb⁹ gnosa. Erat āt tūc tpis sup rodanū in nemore q̄dā inf arelatē ⁊ autimonē draco q̄/dā medi⁹ anīal medi⁹ pisces. grossiore boue. longior eq. bēs dētes vt spata acutos. binis parmis ex vtraq; pte munit⁹. Qui latēs in fluīe oēs trāseūtes p̄mebat ⁊ naues submer/gebat. Venerat āt p mare ō galacia asie. ge/nerat⁹ a leuiatban. q̄ ē serpēs a q̄sus ⁊ ferocis/simus ⁊ bonacbo anīali q̄ō galacie regio gi/gnit. ⁊ q̄ō in sectatores suos p spaciū iugeris stere⁹ suū velut spiculū dirigit. ⁊ q̄cq̄d tetige/rit velut ignis exurit. Ad quē martha a ꝑplis rogata accedēs ip̄m q; in nemore q̄ndā ho/minē mā ducātē repiens a quā bñdictaz sup eū iecit ⁊ crucē q̄ndā sibi oīdit. Qui primus victo⁹ vt ouis stās a sctā martha ꝓpe cingl'o alligat̄ ⁊ ilico a ꝑplo lanceis ⁊ lapidib⁹ peri/mit̄. Vocabat āt draco ab incolis tarascō/nus. Ibi in b⁹ mēoriā loc⁹ ille adhuc vocat̄ tarascona q̄ a ñ vocabat̄ nerluc. i. niger luc⁹ eo q̄ ibi erāt nemora nigra ⁊ vmbrosa. Ibi igit̄ btā martha de licentia mgri sui marti/mini ⁊ sororis sue deinceps remānsit ⁊ oīb⁹ ⁊ ieuunijs indesinenē vacabat. Deinde ꝓgre/gato ibidē magno sor⁹ ꝓuētu ⁊ ad honorē beate marie sp vginis magna edificata ba/silica satis ibi aspera duxit vitā. carnē ⁊ oēm pinguedinē ouis caseum ⁊ vinū vitās. semel

De sancta Martha

tantuz in die edebat. Lentes in die totiesqz in nocte genua flectebat. ¶ Quadam vice dñi apd aumonē inē vbē & fluuiū rodani p dicaret. uuēis qdā vltra fluuiū ꝓsistēs eius vba audire desiderans. cū nauigio careret. nudat⁹ natare cepit. sed subito vi flumis rapiē & ptin⁹ suffocat. Cuius corp⁹ vir secūda die inuētū añ pedes sctē martbe resuscitandi dñi pītat. Illa vo in modū crucis solo pstrata talit oauit. Adonay dñe ihu xpe q frēm meū lazaz dilectū tuuz oli resuscitasti. respice in bospes care ad fidē circūstātiū. & resuscita puez istū. Et appbēsa ei⁹ mānu dextera mox uuēis surrexit. & sacrū baptisma suscepit. ¶ Refert eusebi⁹ i li. v. histo. ecclīastice q mlier emoꝛroissa postqz sanata fuit. i curia siue vrbario suo statuā fecit ad imaginez xpi cū veste & fimbria. sic ipm viderat. & eam plimū reuerebat. herbe vero sub illa statua crescētes q añ nulli⁹ erāt vtilis. cū fimbriaz attingerēt tāte vtilis erāt vt mlti infirmi inde sanarent. Illā āt emoꝛroissam quā dñs sanauit ambrosi⁹ dicit fuisse martbā. ¶ Refert aūt Hiero. & habet in histo. tripartita q iulian⁹ apostata imaginē quā emoꝛroissa fecerat inde sustulit. & suā ibidē collocauit. q ictu fulminis ꝓfracta fuit. ¶ Obitū aūt suū sibi dñs añ p annū reuelauit. In q toto anno febrib⁹ elaborās añ octauū diē sui eius angelicos choꝛos sororis sue i celū animā deferētes audiuit. q moꝛ fratꝛ & sororiz quētu ꝓgregato au. Dei comites & dulcissimi alūni mihi qso ꝓgtulamini. qnā angelicos choꝛos sororis mee aiaz ad sedes politicas ferētes ouanter cerno. O pulcberrima & mi dilecta soꝛoꝛ vuas cū mgro tuo et bospite meo i sede btā. Stat iqz btā martha ei⁹ tū suū vicinū ꝑsentes suos admonuit vt luminarib⁹ accēsis circa se vsqz ad obitū vigilarēt. Nocte vo media añ trāsit⁹ sui diez custodib⁹ somno grauis vēt⁹ vehemēs irruit & lumiaria cūcta extinxit. Illa vo malignoꝝ spirituū turbā cernēs oꝛare cepit. Odi pater bely. mi bospes care. ꝓgregati sūt ad deuorandū me seductoꝛes mei. scpta tenētes mala q gessi. Bely ne elōgeris a me. sz in adiutoriū meū intēde. Et ecce soꝛoꝛē ad se venientē vidit q manu facē tenēs cereos & lampades inde accendit. Būqz altera alterā ꝓpo noie vocaret. ecce xps aduenit dicens. Clem dilecta bospita. & vbi ego sum illic mecum eris. Tu me suscepisti in bospicio tuo. ego te recipiā in celo meo. Et inuocātes te exaudiaz amoꝛe tuo. ¶ Appropinquāte vo bora sui trāsit⁹ foꝛas deferri se fecit. vt celū posset videre. Jussitqz se in trā sup cinerem poni & signū crucis coraz se teneri. & in hꝫ vba oauit. Bospes mi care hāc paupculā tuā custodi & sic mecū dignat⁹ es bospitari. sic me suscipe in bospicio tuo celesti. Jussitqz vt passio ꝑm lucā coram se legeret. Et cū diceret. pater in man⁹ tuas cōmendo spūm meū. illa emisit spūm. Feqnti vo die. s. dñica dū circa corp⁹ ei⁹ laudes exoluerēt. circa boꝝ tercia apud petra goꝛcas btō frōtoni missaz celebrāti. et post eplaz i cathedra doꝛmitāti dñs appuit dicēs ei. Dilecte mi frōto si vis adiplere qd olim bospite nrē pollicit⁹ es surge velociter & seqre me. q iussa cōplēte subito ābo tarasco nū venerūt & circa corp⁹ ei⁹ psallētes. totuz officiū ābo ceteris rndēnb⁹ pegerūt. & corp⁹ ei⁹ in sepulcro suis manibus collocauerūt. Vez dū apd petra goꝛcas finitis cānb⁹ diacon⁹ euāgeliū lectur⁹ bndictiōez petēs epm excitaret. ille vir excitat⁹ rndit Frēs mei cur me excitastis. Dñs ihs xps ad corpus martbe bospite sue me duxit & ipam tradidimus sepulture. Surgite igit illuc velociter nūcios q nob anulū nostz aureū & cyrotbecas crisleas deferāt. q dū ad corp⁹ sepeliēdū me aptarē sa criste ꝓmēdauit. & ex obliuione dimisi q me tā cito excitastis. Dissi nunciis eis vt epis direrat iuenētes. anulū solāqz cyrotbecā attulerūt. alia vo ib⁹ rei testimoniū sacrista retinuit. Addidit qz btus frōto di. Cū p⁹ sepulturā ab ecclia exirem⁹ frat qdā illi⁹ loci lris pit⁹ nos insecutus dñm introgauit q noie vocaret. Cui ille nibil rndēs oñdit ei codicē quē in manu tenebat aptū. i q nibil aliud erat scriptū nisi vsicul⁹ iste. In memoria etna erit iusta bospita mea. ab audituōe mala nō timebit i die nouissimo. Cū vo codicē

reuoluer̃et.cũctis foliis hoc reperit scriptuz.
Cũ ãt ad ei⁹ sepulcz crebra mirac'la fierẽt
clodoue⁹ rex fr̃acoꝝ xp̃ian⁹ effect⁹.ꝛa sct̃o
remigio baptizat⁹.cũ gũez renũ patereẽt do/
lorẽ.ad ei⁹ tumulũ venies sanitatẽ itegrã re
portauit.Quappt̃ illũ locũ dita ut ꝛ trium
miliariorꝝ spacio in giro ex vtraqz pte roda
m̃ trã villas ꝛ castra dedit locũqz illũ liberꝫ fe
cit.Quartilla vo ei⁹ fam'la vitã ipi⁹ ꝓsecp̃sit.
q̃ p⁹ modũ in sclauonã pgẽs ꝛ ibi eũgeliũ
xp̃i p̃dicãs p⁹ decimũ ãnũ a dormitõe mar/
tbe in pace q̃eunt. CI

De sanctis Abdon ꝛ Sennen.

Abdon et Sennen
sub decio impatore martyriũ passi
sũt.Cũ enĩ deci⁹ impator babylõia
cũ alijs puincijs supasset.q̃sdã xp̃ianos ibi
inuẽit qs secũ ad vbẽ cordubã deducẽs di/
uersis supplicijs ꝓsumauit.ꝛ eos duos subre/
guli ra piẽtes.s.abdon et sennen sepeliert.vñ
accusati ꝛ decio p̃tati romã p⁹ eũ vincti ca
tenis ducũt.ꝛ i ꝓspectu deci ꝛ senat⁹ intro/
ducti.aut sacrificare ꝛ rex suaꝫ recipe liber/
tatẽ.aut morib⁹ bestiaꝫ duorari iubẽt.Cõ/
tẽnẽtes itaqz ꝛ expuẽtes i simulacra ad the/
ataꝫ ptrabũt.ꝛ ad eos duo leones ꝛ vsi q̃ttu
or dimittũt.Qui cũ sctos nõ tãgerẽt.sz etiaz
custodirẽt iniectis in eos gladijs occidũt.ꝛ
ligatis pedib⁹ tracti sẽ ꝛ tractati añ simulacꝛ
sol'.Qui cũ ibi triduo iacuissent.q̃rnus sub
dyacon⁹ eos collegit.ꝛ i domo sua sepeliuit
Passi sũt ãt circa ãnos dñi.cclui.Ipe aũt cõ
stantinꝰ ipi q̃ttuor martyres eoꝝ corpa reue
lauerũt.ꝛ a xp̃ianis trãslata sẽ in cimiteriuz
ponciani.vbi dñs p eos multa p̃stat benefi
cia ppl'o. CII

De sancto Germano.

Germanus dicitur a
germie ꝛ ana qd̃ ẽ surſũ.q̃si supnuz
germẽ.Maria enĩ repliũt in segete ger
minãte.s.calor natural'.hũor nutrimẽtalis.ꝛ
rõ seminal'.Beat⁹ igr̃ german⁹ dr̃ q̃si semẽ
germinãs.q̃ in ipo fuit calor p feruorẽ dile/
ctionis.humor p pinguedinẽ deuotõis.ꝛ rõ
seminal'p vtutẽ p̃dicatõis.p quã ml'tos i fi/
de ꝛ moribus generabat.Cuius vitã ꝓstan
tinus presbyt̃ ad sanctũ censuriũ epm alti/
siodorẽsem scripsit.

Germanus nobilissim⁹ genere i vbe
altisiodoro nat⁹.ꝛ liberalib⁹ studi/
is pl'imũ eruditus.tãdẽ romã ad di/
scendũ iuris scientiã est pfect⁹.Vbi tãtã di/
gnitatis accepit vt eũ senatus ad gallias trãs/
mitteret.vt apicẽ ducat⁹ totius burgũdie ob/
tineret.Cũ ergo altisiodorensem ciuitatẽ ce/
teris diligenti⁹ gubernaret.arborẽ q̃ndam
pinũ in media ciuitate habebat ad cuius ra
mos p admiratione venatiõis ferarum ca
pita suspendebat.Sed cum sanct⁹ amator
eiusdẽ ciuitatis eps de tali eoꝝ vanitate sepe
redargueret.monens vt etiã illã arborẽ inci
di mandaret ne aliq̃ mala occasio ex hoc
xp̃ianis eueniret.ille nullatenus acquieuit.
Quadã aũt vice absente germano arborẽ
incidit ꝛ incẽdio totã dedit.Qõ germanus
audiẽs xp̃iane religionis oblit⁹.vallat⁹ mi/
litibus illuc aduenit ꝛ morte ẽpo intentauit.
Eps aũt diuina renelatione germanuꝫ sibi
successurũ agnoscẽs.furẽti cessit.ꝛ augustu
dunũ prexit.Ipostmodũ altisiodoꝝ reuer/
sus germanũ in ecclia caute ꝓclusit.ꝛ ibidẽz
eũ tonsurãs ipm sibi successurũ esse prędixit.
Qõ factũ ẽ.Illã paulop⁹ eps feliciẽ obiit.et
germanũ plebs oĩs in antistitez postulauit.
Qui substãtia paupib⁹ erogata et vxore in
sororẽ cõmutata corp⁹ suũ p.xxx.annos sic
afflixit.vt nunq̃z panẽ frumẽti.nõ vinuz.nõ
oleũ.nõ sagimen.nunq̃z vel salẽ p sapore co
medерit.Bis tñ in anno.s.in pascа ꝛ natali
vinum sumebat.sed tñ ipm vini saporẽ aq̃s
nimijs extinguebat.In refectione primo ca
nerem prelibabat.deinde panẽ ordeaceum
sumebat.Semp ãt leunas nunq̃z nisi vespe
comedebat.In estate vel hyeme nullaz ve/
stem habuit prẽter cilicium ꝛ tunicã vel cuculla
Que vestis nisi forte alicui donaret tãdiu
ferebatur donec attritione nimia solueret.
Lectus suꝰ cinere cilicio ꝛ sacculo ornaꝫ
bat.Pullũ puluinar caput ab hũeris eius
leuabat.sz semp gemẽs ꝛ sanctoꝝ reliquias

De sancto Germano

collo gerẽs. nũq̃z vestimẽtũ. raro calcia mẽta ⁊ raro cingulũ detrahebat. Sup boiez si q̃dẽ fuit oẽ q̃d gessit. Tal'ei ei⁹ extitit vita. vt si miracul' caruissz icredibil' videret. Et tãta fuerũt miracl'a vt nisi merita p̃cessissent fantastica putarent. Cũ hospitat⁹ iq̃daz loco cũ p⁹ cenã mẽsa uteꝛ pareꝛ. admirat⁹ interrogat cui denuo p̃pareꝛ. cui cũ diceret q̃ bonis ill' mlieꝛib⁹ q̃ ꝺ nocte incedũt p̃pareꝛ. illa nocte san. german⁹ statuit vigilare. Et ecce vidit mltitu dinẽ demonũ ad mẽsam in forma boũm ⁊ mlieꝛ veniẽtẽ. Qui eis p̃cipiens ne abiret. cũctos de faĩlia excitauit inq̃res si plonas agnoscereꝛ. Qui cũ oẽs vicinos suos ⁊ vicinas eẽ diceret. misit ad domos singlos ꝺmoꝝ⁹ p̃cipiẽs ne abiret. Et ecce oẽs in suis lectul'sꝰ inuẽti. Adiurati igr se demões esse dixeꝛ. q̃ sic boiꝝ⁹ illu debãt. Eo tpe. b. lupus ep̃s tracasine florebat. cui⁹ vbẽ cũ gtibila rex obsideret. sup portã btũs lupus acclamãs q̃s eẽt q̃ eos sic ipeteret inq̃siuit. Cui ille. Ego sũ atbila flagellũ dei. Quo ꝺ bũlus p̃sul dei aut gemẽs. Et ego sum lup⁹ beu vastato⁹ gregis ꝺi ⁊ ĩdigẽs flagello ꝺi. Ꝺoxq̃z portas reserari iussit. Illi ãt diuinit⁹ excepũt p̃ portã ad portã trãsierũt. neminẽ ãt vidẽtes aut ledẽtes. Btũs igr german⁹ assumpto ꝺicto ep̃o lupo in britanias ꝺbi heretici pullulauerũt pfect⁹ ẽ. Sz ꝺũ in mari eẽnt et tẽpestas maxia oꝛeꝛ ad oꝛãem. s. germani ptin⁹ trã q̃llitas magẽ efficit. Honorifice igr a ipis suscipiunt. q̃z aduẽtũ demões iã ꝺixerãt. q̃s. s. german⁹ ꝺ obsessis expulerat. veriũ cũ hereticos ꝓuicissent ad p̃pa rediert. Cũ in q̃dã loco infirm⁹ decũberet cõtigit vt totꝰ ille vicus repẽtino incẽdio cõflagraret. Qui cũ rogaret vt inde asportat⁹ ignẽ euaderet. ille incendio se ꝺponit. et vltra citraq̃z ꝺia ꝓsumẽte flãma hospiciũ ei⁹ non tetigit.

Ꝺũ ad britãnias iterato rediret. vt hereticos ꝓfutaret. q̃dã ex discipul' ei⁹ gou cõcito ei⁹ vestigia seq̃bat. q̃ tñ apud coꝛdomarũ infirmat⁹ occubuit. Redies inde beat⁹ germanꝰ sepulcꝛ eius apiri fecit. ꝑmq̃z vocãs ex noĩe q̃d ageret. an adhuc secum militare cuperet req̃siuit. Ꝺoxq̃ ille residens cũcta sibi ꝓstare suauia. ac se nolle ecõtra vlteri⁹ reuocari rñdit. Tunc sctõ annuente vt requiescꝛet. ille depositio capite rursum in domino obdoꝛmiuit.

Ꝺũ in britãnia p̃dicaret ⁊ sibi ⁊ socijs rex britãne hospiciũ denegasset. subulcus regis regressus a pascuis. receptã p̃bendã in palacio ad tugurũ p̃p̃riũ referens. vidit beatũ germanũ cũ socijs fame ⁊ frigoꝛe laboꝛãtẽ. Quos ĩ domo sua benigne recepit ⁊ vnicũ vitulũ quez habebat hospitib⁹ occidi p̃cepit. Ꝺ⁹ cenã sctus germanus oĩa ossa vituli sup pellẽ cõponi fecꝰ. ⁊ ad ei⁹ oꝛõem vitul⁹ sine mora surrexit. Seqnti die german⁹ regi festinus occurrit. et cur ei hospiciuz denegauit potenter inq̃rit. Tũc rex vehement attonitus sibi rñdere non potuit. Et ille. Egredere inq̃t ⁊ regnũ melioꝛi dimitte. Germanus igr dei mãdato subulcũ cuz vxoꝛe venire fecit. ⁊ vniuersis stupẽtib⁹ regẽ ꝓstituit. Et tẽ reges de subulci genere p̃dicti dñant gẽti britonũ. Cũ saxões ꝓbrutões dimicarent ⁊ se paucos viderent sctos inde trãseũtes vocauerũt ⁊ abeis p̃dicati certatum oẽs ad baptismi grãm ꝓuolabant. Die igit pasce ex feruoꝛe fidei pectus armis ꝓponũt fortiꝰ pliari. Qꝺ illi audiẽtes audacter ꝺ inermes p̃perãt. Sz germanus latẽs cum suis oẽs admonuit vt cuz ipe alla clamaret oẽs sibi vno clamoꝛe rñdeant. Qꝺ cũ factũ esset tant⁹ hostes sup se tã irruẽtes terroꝛ inuasit. vt pectus armis nõ solũ mõtes sz celũ sup se ruere putaret. cũctiq̃z diffugerent.

Qua ꝺã die ꝺũ p augustũ dunũ transiens ad tumulũ sancti cassiam ep̃i deuẽisset quõ se haberet inq̃siuit. Ille stans ex tumulo cũctis audiẽtib⁹ sic rñdit. Bulci q̃te pfruoꝛ. ⁊ aduentũ redẽptoꝛis expecto. Et ille. Quiesce p longũ in xp̃o tps ⁊ p nob attẽ⁹ intꝛede vt obtinere sacre resurrectois gaudia mereamur.

Ꝺũ apud rauennaz deuenisset a regina placida ⁊ filio suo valentiniano honorifice susceptus est. Hora ꝺo cene regina misit ei vas argẽti ãplissimũ delicatioꝛib⁹ cibis plenũ. qꝺ ille sic suscepit vt cibos famlis traꝺet ⁊ sibi p paup⁹ ip̃m vas argẽteũ retineret. Loco ꝺo mũeris misit regie scutellã ligneã

De sancto Eusebio

panē ordeaceū ꝓtinentē. Qđ illa libentē recepit ⁊ vas illud postmodū argēto texit. ¶ Quadā āt vice dū ꝑdicta regina eū ad conuiuiū iuuitasset. ille benigne ānuēs ab hospicio suo vsqz ad palaciū. eo q̄ ieunijs ⁊ orōibus ac laboribꝰ eēt ꝓfectꝰ. asino deferēte portatꝰ est. sz dū comederet asinus. s. germani mortuꝰ ē. Qđ regina audiēs equum mure māsuetudis epō pītari fēc. Quē intuēs ait. Deꝰ mihi asinuꝫ pītet. qz q̄ me huc attulit reptabit. Surgēsqz ad cadauer. surge inq̄t muscio reuertamur hospicio. Statiqz subsilies seipm ꝓcussit ⁊ q̄ nihil malꝰ passꝰ esset germanū ad hospiciū deportauit. sz añqz ō rauēna exiret ꝑdixit q̄ neq̄qz in ꝟ scl̄o diuꝰ moraret. ¶ Qđ modicū febre corripit. ⁊ die septimo i dño mortuꝰ ⁊ corpꝰ eiꝰ ad gallias sic a regina petierat trāsportat. Obiit circa annos dñi. cccc xx. ¶ Nec cū. s. germanus btō eusebio vcellensi epō. pmisisset q̄ i suū reuersione eccliaz quā fundauerat sibi dedicaret. cū itellexisset sc̄us eusebꝰ beatū germanū exisse ō corpe eccliaz suā dedicaturꝰ cereos accēdi iussit. Et q̄nto plꝰ accēdebāt tāto plꝰ extīguebāt. Qđ vidēs eusebꝰ itellexit dedicatōnez aut alio tpe fieri oportere. aut alit epō rebuari. Cū igr̄ be. germani corpꝰ vcellas delatū fuissz. mox in ꝑdictā eccliam induciť. ⁊ statī cereꝰ oēs diuinitꝰ inflāmāt. Tūc sc̄us eusebꝰ ꝓmissiōis bñ germani memint. ⁊ qđ viuēs sē factuꝝ ꝓmiserat. mortuuꝫ fecisse cognouit. ¶ Hoc ita oz accipi vt nō intelligať de magno eusebio vcellēsi q̄ tpe ipꝰ factū sit ꝟ. ¶ Nā ipe sub valēte impatore mortuus fuit ⁊ a morte ipꝰ vsqz ad mortem sc̄i germani vltra ānos q̄nq̄gīta efluxerāt. Fuit ergo alꝰ eusebꝰ sub quo ustud qđ enarratur euenit.

CIII

De sancto Eusebio.

EUsebꝰ dicitur ab eu qđ ē bonū ⁊ sebe qđ ōr eloq̄ntia l̄ statio. vl̄ eusebꝰ sonat bonꝰ cultꝰ. Ipe nāqz habuit bonitatē in scificatiōe sui. eloq̄ntiam in defensiōe fidei. stationez in cōstantia martyrij. bonū cultū in reuerētia dei. ¶ Al

EUsebꝰ sp vgo erūs duz adhuc cathecumin⁹ eēt ab eusebio papa baptisma ⁊ nomen suscepit. In q̄ baptismo manꝰ angelice vise sē q̄ ipm de sacro fōte leuauerť. Qđ patrona q̄dā eiꝰ pulcritudine capta. cū ipꝰ cubiculū vellet adire custodiētibꝰ angel' puenire nō potuit. Ūñ facto māe ad eiꝰ pedes pcidit ⁊ venīā ab eo petijt. Ordinatꝰ ꝑ ꝟ tāta scitate emicuit vt i missaz solēnijs inē manꝰ eius misteriū angelis cū apparet. ¶ Qđ ꝟ cū arriana hēsis totam ytaliā ificeret. impatore ꝓstantio eidē hēsi fauēte. Julianꝰ papa eusebiū in vcellen. epm ꝓfecrauit. q̄ tūc obtinebat inē alias vrbes ytalie ꝓncipatuz. Qđ hetici audiētes oēs fores ecclie claudi fecerūt. Et eusebꝰ vrbē ingressus. añ ostiū maioris ecclie q̄ est. b. marie genua flexit. ⁊ oia ostia sua mox oroōe aperuit. Qđ axentiū mediolanen. epm heresca pūitate corruptū de epatu eiecit. ⁊ p eo viruz catholicū dionisiū ordinauit. Sicqz eusebius totā ecclīaz occidēs ⁊ athanasiꝰ totā ecclesiā orientis ab arriano ꝛ peste purgabāt. Arriꝰ nāqz ꝑ ꝟ alexādrinꝰ fuit. q̄ xp̄m puram creaturaz eē dicebat. asserēs q̄ erat q̄n ñ erat et q̄ ppt̄ nos factꝰ ē vt nos p eū tanq̄z p instrumentū dꝰ crearet. Et ō magnꝰ cōstantinꝰ celebrari fēc nicenū ꝓciliū. vbi error ꝑdenatus ē. Ipe āt postmodū miserabili morte interiit. q̄ oia viscera ⁊ intestina p secessū emisit. Cōstātius aūt ꝓstātini filiꝰ ipa hereti corruptus fuit. Quocirca cōstantinꝰ impator ꝑ eusebiū pīmū indignatꝰ multoꝝ epoꝝ cōciliū ꝓuocauit. ⁊ dionisiū accersiuit. multasq̄z epl'as ad eusebiū destinauit. q̄ sciens malicia in multitudine ꝑualere venire cōtēpsit. ⁊ suā senectutē opposuit. Ūñ impator statuit ꝑ eius excusationē in mediolanensi vrbe q̄ ppe erat conciliū celebrari. Vbi cū eusebius deesse videret. iussit arrianos fidē suā describere. ⁊ dionisiū epm mediolanensem ac. xxx iij. epos eidē fidei subscribere. Qđ audiens eusebꝰ de vrbe sua mediolanū pfectꝰ exiit. ⁊ multa se passuꝝ ꝑdixit. ¶ Cū igitur ad quendā fluuiū venisset vt mediolanuz ꝑgeret. nauis ꝓcul ex alia ꝑte flumīis

existẽs eo iubẽte ad eũ venit et ipm cũ socijs sine gubernatore alio trãsportauit. Cũ ei p dict⁹ dyonisi⁹ obuiauit. z ad pedes ei⁹ pcidẽs venia postulauit. Ille igit eusebi⁹ ab imperatore nec minus nc blãdicijs flecti posset coram oĩb⁹ dixit. Vos dicitis filiũ minorẽ esse patre. cur g mihi filiũ meũ z discipl'm ptulistis. Illo ẽ ei discipul⁹ sup mgrm nec ꝓuus sup dñm suũ. nc filius sup prẽm. Qua illi rõe comoti statim cyrogꝑbum quẽ scꝑserãt. z cui dyonisi⁹ subscꝑserat ei obtulerũt. At ille negãs p filiũ scribã. cui autoritate pfiũ. si iste succedite nouũ scribite. Licz nutu ei⁹ succes⁹ ẽ cyrogꝑb⁹. cui dionisi⁹ z alij xxxiij. epi subscꝑserãt. Rursus arrianũ aliũ cyrogꝑbũ ꝓscꝑserũt. z eusebio z alijs epis vt subscriberẽt tradiderũt. Sz cũ ab eusebio aĩam nl'aten⁹ ꝓsentirent. ceperũt plimũ gtulari q cyrogꝑbũ cui coacti cõscripserãt penit⁹ cõbustũ videbãt. Cũc iratus ꝓstãti⁹ eusebiũ volũtati arrianoz tradidit. Qui ptin⁹ ipm de medio alioz epoz rapientes z duri⁹ flagellãtes eũ p gõ⁹ palacij a sũmo vsq ad imũ. z rursus ab imo vsq ad sũmũ traxerũt. Cũ ergo capite ꝓssato multũ sanguinẽ fudisset. z adhuc nõ assentiret. vincus p⁹ tergũ mãib⁹ p collũ cũ fune ipm trahebat. Ipe aũt grãs agẽs dicebat se p ꝓfessione fidei catholice mori esse paratũ. Cũc ꝓstanti⁹ liberũ papã dionisiũ paulinum z oẽs alios epos q ei⁹ exẽplo fuerãt animati in exiliũ mitti fecit. Eusebius vo apud scutopolim vbẽ palestine arrianã duxerũt. z ipm in qdã loco sic artissimo recluserũt. vt eẽt illo longitudine breuior. latitudie angustior ita vt curuat⁹ nec pedes extẽdere nec se in latus alterz vertere posset. capiteq depsso humeros tãũ z cubitos mouere valebat. Deiũctũ ꝓstãtio defuncto. iulian⁹ eidẽ succedẽs z oĩb⁹ placere volẽs. ubet exulatos epos reuocari z deoz tẽpla apiri z pacem frui sublege q qsq vellet. Et sic eusebi⁹ unde exierat ad athanasiũ venit. z ꝙnta passus fuerat eidez exposuit. Defuncto aũt iuliano et iouiniano regnãte sopitus arrianis eusebius vercellas rediit. z eũ ꝓp's cũ magna exultatiõe suscepit. Sz iterz valente regnãte arrianã repullulãt z eusebij domũ vallãtes. z extra domũ supinũ ipm trahẽtes lapidib⁹ eũ obruerũt. z sic ad dñm felicit migrans in ecclia quã ipe ꝓstruxerat sepult⁹ est. Fert ꝙz hãc grãm sue ciuitati eusebius a deo suis ꝓcib⁹ impetrasse. vt nullus arrian⁹ ibidẽ viuere posset. Vixit aũt ꝑm cronicaz ad mun⁹. lxxxvij. annis. Floruit circa annos dñi. cccl.

CLIIII

De sanctis machabeis.

Machabei fuerunt septẽ frẽs cũ matre reuerẽda. z eleazaro sacerdote. q ꝓ obꝛuatõne legis cũ carnem porcinã nollẽt comedere. inaudita supplicioz genera ptulerũt. ꝑm qõ in. ij. machabeoz pleni⁹ ꝓtinet. Et notãduz q ecclia oriental' facit festa de sanctis vtriusqz testamẽti. occidentalis aũt non facit festa de sanctis veteris testamẽti eo q ad inferos descenderũt. ꝓterꝙz de innocẽtib⁹. eo q in ipis singulis occisus est rps. z de machabeis. Fuit aũt ꝙtuoz rõnes ꝙre ecclia de istis machabeis licet ad inferos descenderint solẽnisat. Prima est ꝓpter ꝓrogatiuã martyrij. Quia ei inaudita supplicia inẽ scios veteris testamẽti passi sunt. iõ ꝓulegiati sunt vt eoz passio merito celebret. Hec rõ ponit in histo. scolastica. Secda est ꝓpt repsentationẽ mysterij. Septenarij⁹ ei numer⁹ ẽ numer⁹ vniuersitatis. Significant ergo i istis oẽs pres veteris testamẽti celebritate digni. Nã licz ꝺ ipis nõ solẽnisat ecclia. tñ qz ad limbũ descenderũt. tñ qz multitudo mltoz nouoz subintrauit. in his tñ septẽ impẽdit oĩb⁹ reuerẽtiã. qz p septẽ vt dictũ ẽ vniuersitas designat. Tercia est ꝓpt exẽplũ patiẽdi. ꝓponunt enim in exemplũ fidelib⁹. vt ꝑm hoz ꝓstantiã ad zelum fidei animent. z ad patiendũ p lege euangelij sicut illi p lege moysi fortit⁹ accingantur. Quarta est ꝓpt cãm supplicij. Nã p defensiõe legis suetia supplicia passi sũt. sic z ꝓphani p defensiõe legis euãgelice patiunt. Has tres vltimas rõnes assignat magister Johes beleth in summa de officijs. ca. v.

Ad vincula sancti Petri

CV. Ad vincula scī petri.

Festū sancti petri

Apli qđ ad vincula dr. qđruplici de cā instituū fuisse putat. Ī memoriā liberatiōis petri. in memoriā liberationis alexādri. p destructōe ritu gentiliū. et p impetrāda absolutōe spūaliū vinculorum. Prima ergo cā est in memoriaz liberatiōis petri. Haz sicut dr in histo. scola. Herodes agrippa romā adijt. vbi gayo nepoti tiberij cesaris familiarissimus extitit. Quadā aūt die cū esset herodes in curru cuz gayo leuatis in celū manib⁹ aut. Vtinā viderē mortez senis. z te dñm tot⁹ orbis. sz Hauriga herodis audiuit. z tiberio protinuo īmauit. Quapter indigt⁹ tiber⁹ cesar herodē reclusit in carcere vbi dū qdā die iuxta arborē immitus esset. cui⁹ frōdib⁹ insidebat bubo. vn⁹ de cō captiuis pitus ī auguriis dixit ei. Noli timere. q2 cito liberaberis. z in tātū sublimaberis q aīcos tuos ī tui inuidiā prouocabis. z in hac p speritate morieris. Quācito aūt h⁹ generis aīal sup te viderit. vltra qntū die viuere ñ valebis. Ipe⁹ aliqt ipse tiber⁹ morit. z gai⁹ ī imperiū sublimat. q qdē herodē de vinculi liberauit. z magnifice sublimatū regē in iudeā misit. Dūqz venisset. misit man⁹ vt affligeret qsdā de ecclia. Occiso āt iacobo frē ioānis gladio ab eod aū dies azimoz vidēs. q Hgiuz essez iudeis. ī dieb⁹ azimoz petz apphēdit z ī carcerē misit volēs p⁹ pasca producere cū ppl'o Angel⁹ āt noctu eū assistēs mirabiliter euz a vinclōz nexib⁹ liberauit. z ad mīsteriuz prdicatōis liberare iuuit. Facin⁹ āt rex dilatōez nō patit vltōis. Seqnti vo die custodes ad se venire fec. vt p fuga petri duris eos penis afficeret. Hoc tū ipedit⁹ ē facere. ne solutio petri alicui noceret. Hā pcut⁹ in cesarea zdescēdit. z ibi pcuss⁹ ab āgelo expirauit. Ctei sic refert ioseph⁹ in. xix. antiqtatū libro. cū cesareā aduenisset. z ad eū totius p uincie viri vnanimit̄ conuēissent. ille fulgēti veste ex auro argētoqz mirabiliter pterita indut⁹ incipiente die. pcedit ad theatz. Vbi cuz pmū sol radios pestis argētea suscepit. repcusso splēdore duplicatā spectātib⁹ lucez fulgor metallū vibrātis effudit. vt intuētib⁹ pstringet aciē terror aspect⁹. Et p Hpl⁹ aliqđ de eo qz būane nāe ē artifex arrogāta mēturet. Illico adulātus vulgi prepāt voces dicētiū. bucu sqz vt boiez te tenuim⁹ sz ex H iā supa būanaz naturā te eē fatemur. Et dū adulatorij demulcerēt bonorib⁹. z oblatos sibi diuios honores ñ respueret. respiciēs vidit insidentē supericulū capiti suo. angelū. i. bubonez mortis et⁹ prie nūcū. respicienqz ad pplm dixit. En ego dr vester morior. Erat enī iuxta prdictōez auguris seifra qntz dies morituz. Et protinuo pcuss⁹ p qntz dies vmbus eius corrodentib⁹ expirauit. Hec ioseph⁹. In meoriā igr tā mire liberatōis pncipis apl'orū a vincul'. z tā dire vindicte in tyrānuz primus subsecute. ecclia festū scī petri ad vincula solēnisat. Vñ z epla ī missa canit in q H liberatio facta fuisse phibet. z pm H videt qđ festū deberet vocari Hpetri a vincul'.

Secōa cā institutōis extitit. qm alexander papa q sext⁹ post beatū petz rexit ecclias z hermes pfect⁹ vrbis rome q p alexādriā ad fidē cōuersus fuerat. a qrino tribuno in diuersis locis ī custodia tenebant. Virtutz tribun⁹ ad hermē pfectū. Oro te vir prudentē honorē dimittere pfecture. z vitā aliaz somniare. Cui hermes dixit. Et ego aū bos ānos Hoia deridebā. z hāc vitā solā esse putabaz. Rndit qrin⁹. Fac ergo pbare me q aliā vitā noueris ee. z protinuo fidei tue discipulū me habebis. Cui hermes dixit. Petrus alexāder quē teneris in vincul'. ipe boc melius te docebit. Tūc quirinus maledicēs hermē ait. Ego tibi dixi vt me pbare faceres hoc. et nūc me mittis ad alexandz quē p suis sceleribus teneo vinculatū. Verūtū sup te z alexandrū custodiā duplicabo. z si ipm tecū vidte cū ipo inuenire potero. vere fidē tuis z dictis vel sm⁹ adhibeo. Fecit qđ dixit. Et alexandro hoc hermes ptin⁹ indicauit. Orante igit scō alexandro angelus ad euz venit. z ipm ad hermē in carcerem duxit. Et inuenies eos qrin⁹ insimul plurimū admiratus ē. Et cū hermes qrino narraret qmō

Ad uincula sancti Petri.

Alexãder filiũ suũ mortuũ suscitasset. dixit alexãdro q̃rin⁹ Habeo filiã gutturosã noĩe balbinã, ꝓmitto ig̃r me tuã recipe fidẽ si filie mee ipetrare poĩs saluté. Cui alexãd. vade citi⁹ ⁊ ipaz ad carcerẽ meum adducito. Cui dixit q̃rin⁹. cũ ḃ sis qũo ĩ carcere tuo te potero uenire. Ad quẽ Alex. Vade cito. q̃ q̃ me huc adduxit. ille me illuc cito reducet. Abiergẽs ig̃r q̃rin⁹ filiã suã ad carcerẽ alexãdru adduxit. ⁊ ibiõ ipm ueniẽs ad pedes suos sepstrauit. Tẽ filia e⁹ cepit victa. s. alexãdru deuote osculari vt sanitatẽ recipet. Cui alexãd dixit. noli filia mea bas meas oscta/ri catenas s. ꝛ boias. s. petri diligẽt inq̃re q̃s deuote osculãs recipies sanitatẽ. Quiri⁹ ig̃r in carcere vbi petr⁹ dr̃et⁹ fuerat diligẽt boias inq̃ri fec̃ ea q̃z cũ iueĩsset filie sue osculãdas dedit. Illa mox vt osc̃ata ẽ victa sanitat̃ ẽ itegre bñficiũ assecuta. Tc̃ q̃ri⁹ venia petẽs alexãdrũ carcere extraxit. ⁊ ipe cũ familia ⁊ aliis q̃zplib⁹ bapma suscepit. Tc̃. s. alexãd ḃ festũ i kal̃. augusti celebrãdũ istituit. et in bonorẽ apli petri eccl̃az fabr̃cauit. vbi victa reposuit. ⁊ ad victa noiauit. In hac solẽnitate ad ꝓdictã eccl̃az magn⁹ fit ꝯcursus ꝓpli ⁊ ibiõ ꝓpls victa osculat̃. ¶ Tertia cã instrutoris ꝑm bedã ḃẽ. Octauian⁹ ipator et anthon⁹ sibi nuicẽ affinitate ꝯiuncti. sic ĩter se mũdi totiꝰ ipiũ diuiser̃t. vt octauiã⁹ occidẽte italiã. galliã ⁊ hispaniã. Anthon⁹ vo ĩ oriẽte asiã pontũ ⁊ affricã possideret. Antoni⁹ at lasciu⁹ ⁊ lubric⁹ cũ sororẽ octauiani in vxorẽ bret. ipaz repudiauit. ⁊ cleopatrã regiã egypti ĩ vxorẽ accepit. Ob ḃ idigt octauian⁹ manu armata ĩ asiã ꝓ anthonũ ꝓcedit. ⁊ ipz ĩ oib⁹ supauit. Tc̃ anthon⁹ ⁊ cleopatra victi fugerẽt. ac semetipos p dolorẽ nimio occiderẽt. Egyptu ig̃r regnũ octauian⁹ destruxit. ⁊ romanã puinciã fec̃. Iñ ĩ alexãdriã prexit ⁊ oib⁹ eã diuitiis spolians romã ipaz transuexit. Iñ rẽpublicã auxit. ita q̃ p vno denario daret q̃d ꝓius p q̃tuor vẽdebatur. Et q̃ ciuilia bella valde vrbẽ vastauerãt. ita eã renouauit vt dixerit. Inuenĩ latericiã. relinq̃ marmoreã. Quia ig̃r in tantuz rẽpublicã auxit. augustꝰ ꝓmo oĩm vocat⁹ est. Iñ ⁊ ab eo augusti dicti sũt q̃ sibi ĩ imperio succesſerẽt. sic a Julio cesare ei⁹ auunculo cesares appellant̃. Iñ ⁊ hũc mẽsez augustũ q̃ ꝓ⁹ sextilis dicebat̃. q̃a martio sext⁹ erat ꝓpls suo noĩe intitulauit eũ augustum vocãs. In mẽoriã itaq̃z et bonorẽ victorie illi⁹ quã ꝓma die augusti octauian⁹ habuit oẽs romani hac die solẽnizabant vsq̃z ad tps theodosij ipatorꝭ q̃ cepit regre ãno dñi cccc.xxvij. Eudoxia ig̃r filia ꝓdicti Theodosij ipatorꝭ vxor valẽtiniani. hierosolimaz ex voto prexit. Vbi q̃dã iude⁹ ꝓ magno munere duas ei catenas obtulit. q̃b⁹ sub herode petr⁹ apls vinct⁹ fuit. Cum ig̃r romã redisset i kal̃. augusti. ⁊ i bonorẽ ipatoris gentilis romanos solẽnizare vidẽt. dolẽs q̃ dãnato homini tãt⁹ honor exhiberet̃. cogitans q̃z q̃ nõ eos de facili a tali culpa ⁊ ꝙsuetu die reuocare possz. cogitãdo tractauit vt obseruãtia q̃dẽ sic staret. sz in bonorẽ scti petri fieret. ⁊ illũ diẽ vniuersus ꝓpls ad vincula noiaret. Habita ig̃r collatõe cũ btõ Pelagio papa ꝓpli⁹ blãdis exhortatiõib⁹ induxerũt. vt obliuioni traderẽt mẽoria ꝓncipis pagano/rũ. ⁊ celebris fieret memoria ꝓncipis apl̃oꝝ. Qđ dũ cũctis placuisset. illa catenas quas ó hierlim attulerat. ꝓtulit ⁊ ꝓpl̃o oñdit. Papa vo ⁊ illã cathenã ꝓtulit q̃ sub Nerone idem apls vinct⁹ fuit. Hac ergo ill̃ sociata ita miraculose vna cathena facta ẽ. ac si sp vna et eadẽ extitisset. Vñ papa ⁊ regina ꝓtin⁹ statuerunt vt q̃d hoĩm indiscreta religio faciebat gẽtili damnato. in melꝰ mutata faceret apl̃oꝝ ꝓncipi petro. Ipa ig̃r victa papa cũ regina i eccl̃ia sancti petri ad vincla posuit. ⁊ ipaz mũeribꝰ multis ⁊ ꝓuilegijs magnis dotauit ac ꝓdictã diẽ vbiq̃z celebrẽ fore istituit. Hec Beda. Idem dicit Sigibertus.

¶ Quãte ãt vtutz ḃ cathena fuit anno dñi ccclxuij. apparuit. q̃ndã eni comitez ipatorꝭ Ottonis ꝓpiquũ diabol⁹ añ oc̃los oĩm tã crudeli arripuit. vt seipm dentib⁹ laceraret. Cũ cuius ipatoris ad Johez papã ducit̃. vt cathena sancti petri ei⁹ collo circũdaret̃. Sz cũ q̃dã alia cathena furẽs collo fuisset ipolita. ⁊ nihil ex hac ꝓuẽisset salutz. mirũ

Ad uincula sancti Petri

vbi nil latebat vtut. tãdẽ vã petri cathẽa p/ ducit. & furẽt collo ĩponit. Tãte ãt vtut põ dus diabol⁹ ferre nõ potuit. sz mox coã oĩ/ b⁹ exclamãs abscessit. Tũc theodoric⁹ me/ tenſ epc̃s ipaz cathenã arripuit & eã se nulla ten⁹ dimissuz nisi man⁹ sibi pcideret asseru it. Cũ igr sup ꝑ inẽ epm & papã alioſqz cleri cos gũis ozuret ptẽtio. ĩpator tandẽ ipm liti gũ sedauit. & epo ex ipa catena a papa anu lũ ĩpetrauit. Narrat milet⁹ ĩ cronica. & ĩ hẽt in historia tripta. q bis dieb⁹ apõ epuz draco ingẽs apparuit. ĩ cui⁹ ore donat⁹ epc̃s vtute insignis expuẽs mox eũ occidit. p⁹ tñ añ ei⁹ facie digul cruce designs. & eidẽ ostẽ/ dẽs Quẽ vir octo iuga boũ ne ei⁹ putredie ager ĩficeret ad locũ incẽdij trahere potuerũt. Idẽ q̃z ait ibidẽ & ĩ eadẽ tripta historia ha bet q̃ creta diabol⁹ i specie moysi se posuit Qui in dos vndcũq; ꝓgregas sup magnũ mõtz pcipitiũ iurta mare eos duxit. Quos dũ ad trã pmissiois sicco pede se pẽũte du/ cere pollicer̃et innũeros enecauit. Tñ cre/ dit q diabol⁹ indigt⁹. qz occasiõe iudei q̃ re/ gine cathenam deberat plausus octauiani cessauit. ꝺ his se talẽ vindicauit. Multi ãt ex his q̃ eua serũt. ad baptismi grãz ꝓuolarẽt Cũ eni mõs ipe decliuis incũberet. & illi sese euoluerẽt. ꝓcres tã acutz rupib⁹ lacerati q̃z i mari ꝑfocati mortui sũt. Cũq; reliq̃ idẽ fa cere vellẽt. & de ꝓib⁹ q̃d eis acciderit igno/ rarẽt. q̃dã piscatores ũ trãseũtes malũ q̃d acciderat narrauerũt eisdẽ. & sic illi cõuersi sũt. Hec ĩ historia tripta ℣ Quarta cã institutõis ꝺ assignt ꝑ. Dñs eni a vinculꝰ petz miraculose absoluit. & eidẽ ligãdi & ab soluẽdi ptãtẽ dedit. Nos ãt vinculꝰ pcõz obligati tenem & absoluti ĩdigem⁹ Ideo igr ipm i solẽnitate q̃ ꝺz ad vicꝫa honoraꝫ⁹ vt sic ipe a vinculꝰ absoluꝫ pmeruit. & sic absol/ uẽdi a dño ptãtez accepit. sic & ipe a peccato rũ vinculis nos absoluat. Hãc vltimã insti tutõis cãm nõ nullã extitisse q̃s de facili per pẽdere pt. si videat q̃ absolutõz a vinculis ĩ aplm factã epla ꝓmeꝺorat. absoluẽdi ptãtez sibi ꝓcessaz euãgelista recitat. absolutõz ab ipo nob fiendã hodierna ozatio postulat.

Q; ãt p claues q̃s accepit inter dũ etiã damnandos absoluat. in q̃dã miraculo q̃le git in li. miracl'oz bt̃ vgis satis claret. Apõ nãqz colonã vbẽ in mõasterio scũ Petri erat q̃dã mõach⁹ leuis lubricus & lasciuus Hic dũ subita morte fuisz ꝓuent⁹ ꝺmones ipm accusabãt. & q̃libz pcõz genera ꝓipm clamabãt. Vnũ dicebat. Ego sũ cupiditas tua. q̃ ꝓ di ꝑcepta tã freq̃nt cupisti Aliꝰ cla mabat Ego sũ vana gla. q̃ te apõ boies ia/ ctãt exaltasti. Alius ait. Ego sũ mẽdacũ i q̃ mentiẽdo peccasti. & ceta silr. Ecõtra q̃daz opa q̃ fecerat ipm excusabant dicẽta. Ego sum obediẽtia quã seniorib⁹ spũalib⁹ exhi buisti. Ego sum psalmoz cant⁹ quẽ freq̃nt deo ꝓcinisti. Sctũs ãt petr⁹ cuius erat mo/ nach⁹ pipo depcatur⁹ deũ adiit. Cui rñdit dñs. Quid nõ ꝓpha me inspirãte dixit. Dñe q̃s habitabit i tabernacl'o tuo. aut q̃s req̃. i mõte ꝛc. Qui ingredit sine macula ꝛc. Quo h̃ pt salu⁹ eẽ cũ nec sine macula sit in/ gressus. nec sit iusticiã opat⁹. Rogãte igr p eo petro cũ vgie mrẽ dei. hãc dñs sniaz pro/ lit. vt ad corp⁹ rediret & ibi pniaz ageret. Tẽ pfesti petr⁹ claui quã manu tenebat diabo lũ terruit & in fugã puertit. Animã vo eius in manu cuiusdã q̃ i ꝑdicto mõasterio mo nach⁹ fuerat tradidit. & vt ad corp⁹ ipaz re/ duceret ꝑcepit. Qui ab eo p mercede redu ctõis poposcit vt singulis dieb⁹ psalmum Miserere mei de⁹ diceret. & sepulturã ei⁹ se pe scobis mũdaret. Ipeq̃z ꝺ morte rediens q̃ sibi ꝓgerãt oĩb⁹ enarrauit.

CVI

De sancto Stephano papa

Stephanus papa cum multos gentiliũ vbo et exem/ plo cõuertisset & multa corpa scõ/ rum martyrũ sepelisset a valeriano et ga lieno anno dñi. cclx. summo studio perqui rit. vt eũ & clericos aut sacrificare cogerent aut supplicijs diuersis punirẽt. Ꝓpterea q̃z edictũ vt q̃cũq; eos ꝓderet totã eoz substã/ tiam possideret. Quapropter decem de ei⁹ cle/ ricis statim ꝓpensi sunt et sine audientia de

De iuentione scti Stephani prothomar.

collatu. Seqnti die stephā⁹ papa ꝓphēdit ⁊ ad tēplū marti⁹ ducit. vt ibi aut idolū ado⁹ raret. aut capitalē sniaz subiret. Qz cū tēplū ingressus fuisz ⁊ deū vt ipm tēplū dstrueret exoraſſz. statū magn⁹ ps tēpli corruit. ⁊ ois multitudo p nimio timore aufugit. Ipe vo ad cimiteriū scē Lucie prexit. Qd audiēs valerian⁹. milites plures ꝓnīb⁹ ad eum misit Qui venientes eū missam celebrantē inuenerūt et stantē intrepidū ac incepta deuote proficientē in sua sede decollauerūt.

CVII

De iuentōe scti stephani prothomartiſ.

Iuentio corpoꝛ ꝓthomartiſ stephani āno dñi. cccc.xvij. Ioꝛnoꝛ ꝓncipis āno. vij. fcā fuisse narrat. Reperit ãt ei⁹ iuētio trāslatio ⁊ ꝓuctio. Inuētio ipi⁹ Bo⁹die fcā fuit. Illā cū qdā pbr noīe luciā. i trurio bierlitano quem Genadi⁹ inter illustres viros ꝓmēorat ⁊ hō scpsit. feria sexta in stratu suo qesceret ⁊ pene euigilaret qdā vir senex statura. pcer⁹. vultu hoꝛ barba. plixa. pallio cādido aict⁹. cui gēmule auree ⁊ cruces ierāt ptexte. calciat⁹ caligꝫ i supficie deauratꝫ eiꝰ apparuit. q manu aurea ꝓgā tenēs tetigit eū di. Dūma cū diligētia nrōs patefacuto tumulos. q ideceī despecto loco recōdiui sum⁹. vade igr ⁊ dic Iohi epo bierlitano vt nos i honorabili loco reponat. qz cū siccitas ⁊ tribulatio mōm ꝓcul fert. nroꝝ suffragijs ds mōo ꝓpiciare dcreuit. Cui lucia⁹ pbr dixit. Dñe qs es. Ego sū inqt gamaliel q paulū aplm enutriui. ⁊ ad pedes meos legē pdocui. q ãt mecū iacet. s. est stephan⁹ q a iudeis lapidat⁹ extra ciuitatē. placet⁹ ē. vt a feria ⁊ a uib⁹ deuoraret. Sed Bo⁹ dño ille phibuit cui idē martir illesā fidē sua uit. Ego ãt ipm cū reuerētia mlta collegi. ⁊ i meo nouo tumulo sepeliui. Illu⁹ aūt q mecū iacet est nicodem⁹ nepos me⁹ q nocte ihm adiit. ⁊ a petro et iohe sacr baptma suscepit. qua ꝓpt indigti i eū ꝓncipes sacerdotū eū occidissent nisi ob nrī reuerentiā destitissent. Ierūm oēz subiaz ei⁹ diripuert. et a ꝓncipatu deposuerūt. multisqz eū afficiētes ꝓberib⁹ semiuiū reliq̄runt. Hūc cū ego i domo mea duxissez. dieb⁹ aliq̄b⁹ supuixit. ⁊ defūctū iuxta pedes bti stephani sepeliui feci. Certi⁹ vo q mecū ē. ipe est abibas filius me⁹ q āno etatis sue. xx. mecū baptma suscepit. ⁊ vgo pmanēs cū paulo discipl'o meo legē docuit. Uxor vo mea etbea ⁊ selemyas filius me⁹ q⁹ fidē xpi noluerī recipe. nrā neq̄q⁹ dignī sepulta fuere. sz eos alibi sepultos inuenies. ⁊ eoꝝ tumulos vacuos ⁊ ianes. Hoc dicto scūs gamaliel disparuit. Lucia⁹ vo euigilās dñm exoraut vt si hec visio in vitate fieret eidē scdo ac tertio appareret. In seqnti igr feria sexta eiō sic ꝓpus apparuit. ⁊ cur ea q sibi dixerat neglexerit requisiuit. Nō inquit dñe neglexi. sz rogaui dñm vt si hec visio ex deo eēt mihi tertio appareret. Dixitq⁹ ei gamaliel. quomā i mēte tua cogitasti si nos iuenires quo reliq̄as singlos discerneze posses ex his q tibi sub silitudie offero singlos locꝰos et reliq̄as edocebo. Ondituq⁹ ei tres calatbos aureos ⁊ qrtū argenteū. qz vnus erat plen⁹ rosis rubēb⁹. ⁊ alij duo rosis albis. qrtū etiā ondit calatbū argēteū plenum croco Dixitq⁹ gamaliel. Hij calatbi nrī sūt loculi. ⁊ be rose nrē sūt reliq̄e. Calatb⁹ plen⁹ ros rubeis ē locul⁹ scī stephani. q solus ex nob martirio meruit coronari. Alij duo rosis albis pleni mei ⁊ Nicodemi sunt loculi. q sincero corde i pfessiōe xpi pseuerauī⁹. Quart⁹ vo argēte⁹ croco plen⁹ ē abibe filij mei. q cadoze ꝓgnatꝰ pollebat ⁊ mūdus de mūdo exiuit. His dict⁹ itez disparuit Feria ãt sexta seqnti hebdomade eiō irat⁹ appuit. ⁊ de dilatōe ⁊ negligētia sua eū gnit increpauit. Cōtinuo igr lucia⁹ bierlimā adiit. ⁊ Iohi epo cūcta p ordinē enarrauit. Undergnt igit cū alijs epis accersitus ad locū ꝓdictū lucia no onsum. Cūq⁹ cepissent fodere tra ꝓcuit. ⁊ sua uissim⁹ odoꝛ sentit. ad cui⁹ odoꝛis mirā fragrātiā meritis sciōz. lxx. boies a diuerb⁹ infirmitatib⁹ liberāt. Dicq⁹ i eccl'a syon q est i bierlim. vbi scūs stephan⁹ archidiaconatus officio fūct⁹ est. cū magno gaudio scōz reliq̄as trāstulerī. ⁊ eas ibi honorifice cōdiderūt. Ea ãt hora pluuia magna descendit

De iuentione scti Stephani prothomar.

Duo⁹ vlsiõis ⁊ iuentõis mẽtõez facit beda ĩ crõica sua. ℞ Hec iuẽtio scĩ stephani fcã est ea die q̃ ei⁹ passio celebrat᷑. ⁊ ei⁹ passio ĩ hac die fuisse dr. Festa ãt ab eccl'a mutata sũt duplici rõne. Prima est q̃nã xps iõ nat⁹ ẽ in terr̃. vt hõ nasceret in cel'. Secuit igr vt natiuitatẽ xpi ꝓtinuaret᷑ natale scĩ stephani q̃ ꝑm⁹ ꝓ xpo martirũ sustinuit. q̃d ẽ nasci in celo. vt ꝑ ℞ notaret᷑ vnã ex alia seq̃. Vñ etiã cantat᷑ de ipo. Hodie xps nat⁹ ẽ in trris vt hodie stephan⁹ nasceret᷑ in cel'. Secda rõ est. q̃ niã festũ ꝺ inuẽtõe solẽni⁹ agebat᷑ q̃z festũ ꝺ passiõe. Et ℞ tũ ꝓpt̃ reuerentiaz natiuitatis dñi. tũ ꝓpt̃ mlta miracl'a q̃ in ipi⁹ inuentiõe dñs ostẽdit. Quia ꝑ passio ipi⁹ digno⁹ est q̃z inuẽtio. ⁊ ob ℞ solẽnio⁹ dr esse. iõ eccl'a festũ de passione ad aliud tps trãstulit. in q̃ in ampliori reuerẽtia habeat᷑. Trãslatio ãt ei⁹ vt ait Aug⁹. ℞ mõ fuit. Nã Alexãder senato⁹ ꝓstãtinopolitã⁹ hierlm cũ vxore sua adijt. ⁊ ꝓthomartiri stephano pulcerrimũ oratoriũ ꝓstruxit. ac post ei⁹ obitũ iuxta ei⁹ cor⁹ se sepeliri fec̃. Euolut᷑ ꝑ septẽ ãnis. iuliana ei⁹ vxor ĩ patriã suã volẽs redire vtpote q̃ a pncipib⁹ inuriã patiebat᷑. cor⁹ pus viri voluit deferre. Qđ cũ ab epo mlt̃s pcib⁹ postulasset. epus duos loculos argẽteos ptulit dicẽs. Hõ noui q̃s sit ex his loculus viri tui. Et illa. ego noui. Et ipetũ facies amplexata ẽ cor⁹ scĩ stephani. Sic ergo dũ cor⁹ pus viri putat accipe. casu cor⁹ ꝓthomartiris accepit. Cũ ãt nauim cũ corpe ꝓscendisset. hymni audiunt᷑ angelici. odor⁹ effragrat. clamãt demones seuã sustinãt tẽpestatẽ di. Vlc nob. q̃ ꝓthomartir stephan⁹ trãsit diro nos vberans igne. Cũ ergo naute naufragiũ formidarẽt. stephan⁹ inuocat᷑. ⁊ ꝓtinuo apparuit eis dr. Ego sũ nolite timere. Statiq̃z trãq̃llitas mag̃ subsecuta ẽ. Tc audite sũt voces demonũ clamantiũ. Impie ꝓnceps nauez accẽde. q̃a aduersari⁹ noster stephã⁹ ẽ in ea. Tũc ꝓnceps demonuz q̃ngz demões q̃ nauẽ incẽderẽt misit. sz ãgelus dñi ĩ ꝓfundũ eos dimersit. Et cũ calcedonẽ venissent. demones clamabãt. Heru⁹ dei vẽit q̃ ab ĩtio⁹ lapidat⁹ ẽ nos deijs. Cõstãtinopolim igr incolumes puenerũt. ⁊ in q̃dã eccl'ia cor⁹ ⁹. s. stephani cũ mag̃ reuerentia ꝓsecrt. Hec aug⁹. Cõsecratio ãt corpis. s. stephani cũ corpe scĩ laurẽtij ℞ ordie facta fuit. Cõtigit eni eudoxiã filiã theodosij imperatoz a demõe gui cruciari. Qđ cũ patri suo ꝓstãtinopolim ꝓstituto intimatũ fuisset. iubet filiã ꝓstãtinopolĩ adduci vt sacrosc̃ũs pthomartiris stephani reliquijs tãgẽt. Hec mon ãt ĩ ea clamabat. nisi stephã⁹ roma pegrinat nõ exibo. q̃nã sic ẽ a pl'oz volũtas. Qđ cũ ĩperator audiuisset a clero ⁊ pl'o ꝓstãtinopolitano obtinuit vt cor⁹ scĩ stephani romanis darẽt. ⁊ ipi bti laurẽtij corp⁹ accipẽt. Tũc ĩperator pelagio pape sup hoc scripsit. Papa vo de ꝓsilio cardinalũ ĩperatoris pecuniom ꝓsensit. Qui igr cõstãtinopoli cardinales cor⁹ scĩ stephani roma deferũt et greci p accipiẽdo corpe scĩ laurẽtij psequũtur. Capue igr cor⁹ stephani recipit ⁊ bzachiũ ei⁹ dextrũ a capuanis deuotis pcibus obtinet. ⁊ metropolitana eccl'a in ei⁹ honore fabricat᷑. Cũ ãt roma venissent ⁊ ĩ eccl'az scĩ petri ad vincula cor⁹ deferre vellẽt. pectores subsistũt nec vltra ꝓcedẽ pñt. Hemõ ãt in puella clamabat. Frustra laboratis. q̃ nõ ℞ sz apud frem suũ laurentiũ fedẽ elegit. Illuc igr cor⁹ deferẽt. ⁊ ad ei⁹ tactũ puella a demõe liberat᷑. Et laurẽti⁹ aduentu fris sui q̃si ꝓgratulans ⁊ arridẽs. in alterã ptem sepulcri secessit ⁊ medietatẽ illi⁹ vacuã fratri reliq̃t. Greci vo dũ man⁹ apponũt vt laurentiũ ferãt ad terrã velut exanimes corruerũt. Sz oratib⁹ pcis papa ⁊ clero ⁊ pl'o vir ad se ad vesperaz redierũt. Octẽs tũ infradecẽ dies mortui sũt. Latini etiã q̃ sibi ꝓsenserãt in frenesim vsi sanari nõ potuerũt. q̃ aduslq̃z scioz cor⁹pa insimul tumulata fuerẽ. Tũc vox de celo audita ẽ. O felix roma q̃ cor⁹ laurẽtij hispani ⁊ stephani hierolimitani tã gloriosa pignora vno claudis marmore soleo. Fcã est ãt ista ꝓmotio. ix. kal'. mau. circa ãnos dñi. cccc.xv. Et Refert Aug⁹. ĩ li. xxij. ꝺ ciui. dei. sex mortuos ad inuocationẽ sancti stephani suscitatos. vicz quendaz q̃ cũ mortuus sic ageret vt etiam pollices

lgarēt.iuocato sup eū noīe bti stephani cō
nuo suscitat9 ē. Itē qndā puer a plaustro
trūi.quē mat ad eccl'az.s.stephani dferēs
viuū z sanū recepit. Itē qndā sctimonialez
q cū i extrēo spūs ꝓstituta ad eccl'az.s.stepha
ni dlata fuisz z ibrō expirassz. vidētib9 oib9
z stupētib9 sanata surrexit Itē qndā puellā
apō yponē cui9 tūicā cū pat ad eccl'az.s.ste.
deportassz.eā postmodū sup corp9 dfuncte
puelle.precit.z illa statī surrexit. Itē qndam
iuuenē apō yponē c9 corp9 cū iunctū fuisset
oleo.s.ste.statī surrexit. Itē quēdā puer q
cū ad eccl'az.s.ste.mortuus fuisset latus ad
iuocatōez scti ste.vite ē ptin9 restitut9. ¶ De
B martire sic dic aug. Martirē istū gama/
liel stolat9 reuelauit.saul9 spoliat9 laudauit
xps pānis inuolut9 ditauit z pcioso lapide
coronauit Idē. In stephāo emicuit pulcri
tudo corpis.flos etatis.eloqntia pmocionātis
sapia sctissime mētis.z opatio diuitatis. Idē.
Fortis colūna dei cū int lapidiferas man9
captat orio forcipe teneret fide fūdabili ignie
bat.ferebat z ducebat.pstrigebat z ange/
bat.cedebat z nō vincebat. Idē sup illō Du
ra ceruice ꝛc. Dic nō blādit sz iuebit.nō pal/
pat sz pucat.nō trepidat sz istigat. Idem.
Ut dē stephanū ꝓfuū tuū.hō erat sic z tu.
de massa pcū erat sic z tu eo pcio redēpt9 q
tu.Et cū diacon9 erat euāgeliuz legebat.qđ
legis vl audis z tu. Vbi iuēit scptū. Diligite
inimicos vrōs. Didicit legēdo.pfecit obediē
do.

CVIII

De sancto Dominico.

Dominic9 dicitur
q si dñi custos vl a dño custodit9
Vel dr dñic9 qntū ad etimologiā h9 nois
qđ ē dñs Dicit at custos dñi trib9 modis.s.
custos honoris dñi q ad deū.custos vinee
dñi vel greg9 dñi q ad primū.custos volun
tat9 dñi siue ꝑceptor dñi q ad seipm. Scdo
dr dñic9 q si a dño custodit9.dñs ei custodi/
uit ipm qntū ad triplicē statū suū.in qr pri/
mo fuit laic9.i scdo regular9 canonic9.i ter/
tio vir aplic9. Ita i pmo eū custodiuit fac/
endo.eū laudabilit icipe.i scdo feruēt pfice
re.i tertio pfectōez apprehēde. Tertio pt dici
dñic9 p etimologiā h9 nois dñs. Dñs nā;
q3 dr q si donās minas.vl donās min9.vel
donās mun9. Sic btūs dñic9 fuit donās.i.
ꝑdonās minas p iniurias dimissionē.do/
nās minus p corpis maceratōez.q3 corpori
suo sp minus dabat q3 appetebat.donans
munus p libertatis largitionē.quia non so
lū sua paupib9 tribuit.sz etiā seipm pluries
vendere voluit.

Dominicus ordis ꝓdicator dux z
pater inclit9.ex hispanie ptib9 villa
q dr calaregia oromēb9 dioceb9.pē
felice.mrē vo iohāna noīe sm carnē origiez
duxit. Cui9 mat añ ipi9 ortū vidit i somnis
se catulū gestātē i vtero ardentē i ore faculā
baulantē. Qui egressus ex vtero totā mōi
machinā incēdebat. Quidā etiā matrone q
ipm ex sacro fōte leuauerat videbat q puer
dñic9 stellā pfulgidā brēt i frōte q totū orbez
illustrabat. Cū adhuc eēt puerul9 z sub nu
tric9 custodia ꝓstitut9 depbēsus ē sepe lectū
dimutē z sup nudā humū iacere. Adultus
tandē palētā ad studiū amore sapie addi/
scēde.vinū p decēniū nō gustauit. Ubi cuz
fames valida esset libros cū oi suppellectili
vēdidit z pciū eor paupib9 erogauit. Cre/
scēte iā ei9 fama abepo oromen.i sua eccl'ia
canonic9 regular9 efficit.z postmodū fact9
oib9 vite speculū a ꝓcanonicis suppriōr or/
dinat Ipe āt die ac nocte lectōi z orōi vaca
bat assidue deū exorās vt sibi hāc grāz infū;
dere dignēt.q se totū aliqū salui posset ipen;
dere primor. In libro q3 dr collatōib9 pat;
studiosissime legēs magnū pfectōis cumu
lū apprehēdit. Pergēs āt cū ꝓdicto epō tho
losam.deprēdit hospitē suū hereticā prauī/
tate corruptū. Quē ad fidē puertit.z qi qn:
dā pmicias maipulū fut e messis dño pnta
uit. Legit in gest9 comitis mōt9 fortis q
cū btūs dñic9 qdā vice aduersus hereticos
ꝓdicasset.autoritates qs i medū pduxerat
redegit i scpt9.z cuidā heretico cedulā illam
tradidit.vt super obiect9 deliberare deberet.
Illa āt nocte ad ignē heretic9 congregatus ce/
dulā quā recepat pduxit i medū. Cui socii

dixerē vt ī ignē illā pīceret.⁊ si ꝓburi ꝓhibet eoꝝ fides imo phidia vā eēt. Si vo ꝓburi ñ possz.verā fidē romāe eccl'e ꝓdicarēt. Qua ppt cedula ī ignē pīcit. Que cū aliq̄ntulus morā ī igne fecisset.icōbusta ab igne ptinus psilijt.stupētib⁹ cūctis.vnus ceteris durior ait. Ꝓroijciat̄ utez.⁊ sic expiēta plen⁹ repletur ⁊ plen⁹ expiemur vitatē. Ꝓroijcit utez.⁊ utez psilijt incōbusta. Iterū ille dixit. Tertio pīciat̄.⁊ tūc sine dubio rei exitū cognoscem⁹. Ꝓroijcit tertio.⁊ utez incōbusta psilijt et illesa. Heretici āt ī sua duricia pmanētes.districtissima inē se iuratōe firmauerūt ne aliq̄s publicaret.q̄dam tñ miles q̄ ibi aderat ⁊ nrē fidei aliq̄ntulū adhēbat. istō miraculū postmodū publicauit. Factū est āt apud mōtē victoriales. Dile q̄dā dr accidisse apd fanū iouis indicta ibidē ī die⁹ illis ꝓ hereticos q̄dā disputatōe solēni. Cet'ꝝ igr ad ppa redeūt⁹ ⁊ epo oxoniēn.defūcto sol⁹ ibid scūs dñic⁹ cū pauc' remānsit ꝓ hereticos ꝓstāter vbū dei ānūciās. Irridebāt āt eum aduersarij vitatz.sputa.lutum.⁊ hmōi vilia pīciētes ī eū.⁊ a tergo p derisu sibi palea alligātes. Cū aūt sibi iteritū minarent impterrit⁹ rñdebat. Nō ego martirij dign⁹ sū glia.nōdū meruī istā mortem. Quappt locū trāsiēs in q̄ sibi pate ferebāt insidie.nō solū itrepid⁹ veruetiā cātās et alacer ꝓcedebat. Qd illi admirātes dixerūt illi. Quid nō tu mortē horrore ꝓcuteris.quid actur⁹ eras si ꝓphēdissemus te. At ille. Rogassem vos ne repētinis me subito pimeretz vulneribꝰ.sz paulati⁊ successiue mēbra singula mutilātes.deinde oīsis coīa ocul'me⁹ detrūcatz mēbroꝝ pticul'.ipos etiā oculos eruētes ad vltimū semiuiuū laceratūq̄z corpus sic pmittētes ī suo sanguīe volutari vl' ꝓsus ad libitū me necaretis. Cū q̄ndaz repisset ppt numā quā patiebat inopiā hereticoꝝ ꝓsorijs adhesisse decreuit seipm venūdare q̄tenꝰ ex accepto pcio de seipo⁊ egestatis simil occasionē pciderēt.⁊ sub errore venūdatū liberaret. Qd⁊ fecisz nisi inopie ei⁹ diuīa miscōia aliē puidisz. Alias etiā cū q̄dā mulier frēm suū ī saracenoꝝ captiuitate detentū.lamētabili sibi ꝓq̄stiōe exponeret.nullūq̄z sibi ad ei⁹ liberatōz fateret cōsiliū supesse.ille iuma ꝓpassiōe ꝓmot⁹ seipz p redēptōe captiui vendendū obtulit. Sed deus q̄ ipm nccariōe ad redēptiōez spūalē multoꝝ captiuoꝝ puderat non permisit.

Hospitat⁹ in ptib⁹ tholosanis apud q̄sdā matronas ab hereticis p ostentatiōez religionis deceptas p totā q̄dragesimā vt sic clauū clauo retūderet.in pane solū et aqua frigida cū adiūcto sibi socio ieunauit. Nocte vo vigilās cum necessitas cogebat.lassa mēbra sup nudā tabulā reclinabat. Hicqz factū est vt illas matronas ad agnitiōez veritatz pduceret. Post Bautem cepit de institutōe ordis cogitare cui⁹ officiū eēt p mundum pdicādo discurrere.⁊ ꝓ hereticos fidē catholicā cōmunire. Cum igr in ptib⁹ tholosanis māsisset p decē ānos a transitu oriens epi vsqz ad tps q̄ lateranēse ꝓciliū debuit celebrari.cuz Fulcone tholosano epo romā ad ꝓciliū generale adijt ac a summo pontifice Innocentio ordinē q̄ pdicatoriū diceret⁊ eēt cōfirmari sibi suisq̄z successoribus postulauit. Qui cū aliq̄ntulū se difficilem exhiberet.nocte q̄dam idē pontifex videbat in somnis q̄ lateranenſ eccl'a gue sibito ruinā minaret. Qd dū tremēs aspiceret ex aduerso vir dei dñic⁹ occurrebat.humerisq̄z suis suppositus totā illā casurā fabricā sustētabat. Euigilās āt⁊ visionē intelligēs petitionē viri dei hilariē acceptauit.hortās vt ad frēs suos rediens regulam aliquā ap probatā sibi eligeret.et sic ad ipsum rediens ꝓfirmationē ad libitū impetraret. Egressus igr vbum summi pontificis fribus patefecit. Erant autē frēs numero circiter.xvj. Qui inuocato spūsancto regulā beati Augustini doctoris⁊ pdicatoris eximij.ipi pariter⁊ re⁊ noīe pdicatores futuri vnanimiē elegerūt q̄sdam artioris q̄dem vite ꝓsuetudines.q̄s sibi p formā ꝓstitutionū obseruādas statuerūt.insup assumētes. Dexterē rea Innocentio defuncto⁊ Honorio ī sūmū pontificē sublimato.ꝓfirmatōz ordis anno dñi.M.cc.xvj.a pdicto honorio ipetra-

De sancto dominico

uit. Cū igr rome in eccl'a scī petri ꝓdilatatōe sui ordis exorar et gl'osos ꝓncipes apl'oꝝ petrū ⁊ paulū ad se ꝑmentes aspexit. q̄z ꝑm⁹ petr⁹ vicz baculū. paul⁹ vo sibi libz tradē vi debāt. a debātq3 dicētes. Vade ꝓdica q̄ a deo ad hoc mīsterū es electꝰ. Mox q3 in mo/mēto tpis videbat ei q̄ filios suos ꝑ totum mūdū dispersos aspiceret incedētes binos ⁊ binos. Quappt tholosā redīes frēs suos dispsit ⁊ q̄sdā q̄dē in hispaniā. q̄sdā vo pisius alios tādē bononiā destinauit. ipe vo romā reuersus ē. Cū ꝯsach⁹ q̄dā añ ordis ꝓ/dicatoꝝ istitutōz in extasi fact⁹ vidit btāz vgi/nē filiū dēpcantē. q̄ dās sepe pie mrī repulsam tandē instāte ea sic ait. Mat q̄ posſū vl' de beo āpl⁹ eis facere. misi priarchas ⁊ ppbas ⁊ pay se emēdauert. veni ego ad eos. deide misi apl'os. ⁊ me ⁊ illos occidert. Misi mar/tires ⁊ pfessores ⁊ doctoꝝ nec ill'a cq̄euert. Sz q3 nō ē fas vt tibi aliq̄ denegē. dabo eis meos ꝓdicatoꝝes ꝑ q̄s valeāt illuīari ⁊ mū/dari. sin āt venīā ꝓ illos. Silez visionem ali⁹ vidit eod tpe q. xii. abbates cisterciēn. or/dis tholosā ꝓ benedictos sūt trāsmissi. Iā cū fi/li⁹ mrī orāt rndisſz vt supra. dixit mat. Bo/me fili nō ꝑm eoꝝ malicīā. sz ꝑm tuā miseri/cordīā agē debes. Tūc filiꝰ victꝰ ꝓcibus ait. Ad votū tuū adhuc cū eis hāc misericordiaz fa/cīā q̄ ꝓdicatoꝝes meos eis mittā. q̄ eos mo/neāt ⁊ iformēt. ⁊ si se nō coꝝexerint āpl⁹ eis non parcā. Quidā frat mioꝝ q̄ mlto tpe soci⁹ scī frācisci extiterat. plib⁹ frib⁹ de ordīe ꝓdicatoꝝ narrauit. cū bis dñic⁹ rome ꝑ cō/firmatōe sui ordis apd papā istaret nocte orās vidit in spū xpm in aere existētē ⁊ tres lan/ceas in manu tenentē ⁊ ꝓ mōm eas vibrantē Cui velociꝰ mater occurrēs q̄d nā vellet fa/cere inq̄siuit. Et ille. Ecce tot⁹ mōs trib⁹ vi/cijs plē ē sc̄z superbia. ꝓcupiscētia. ⁊ auaricia ⁊ ō bis trib⁹ lāceis ipm volo ꝓimere. Tūc vgo ad eiꝰ genua ꝓcidēs ait. Fili carissime miserere ⁊ tuā iusticiā misericordia tēpato. Cui xps. Hōne vides q̄nte mihi iniurie irrogāt Quibus illa. Tēpa fili furorē ⁊ paulisꝑ expecta Habeo eni fidelē puū ⁊ pugilē strenuū. qui vbiq3 discurrēs mundū expugnabit ⁊ tuo dño subiugabit. Illuū q3 puū i adiutoriū si/bi dabo. q̄ secū fideliꝰ decertabit. Cui filius. ecce placat⁹ facie tuā suscepi. sz vellē ego vi/dere q̄s vis ad tantū officiū destinare Tūc illa xpo sctūm dñicū pīntauit. Cui xps. Ve/rebon⁹ ⁊ strenu⁹ pugil iste. ⁊ studiose faciet q̄ dixisti. Obtulit etiā sctūm franciscum. Et hūc xps sic ⁊ ꝑmū piter ꝯmēdauit. Sanct⁹ āt dñic⁹ socū suū i visiōe sua diligēt ꝑside/rās quē añ nō nouerat. i crastino in eccl'a i/uentuz ex his q̄ nocte viderat sine indice re/cognouit. ⁊ ei⁹ āplex⁹ ⁊ oscula pia ruēs ait. Tu es soci⁹ meus. tu piter curres mecū ste/mus sil' ⁊ null⁹ aduersari⁹ ꝑualebit. Visio/nē q3 ꝓdictaz sibi p ordinez enarrauit. Et ex tūc fact⁹ ē eis coꝝ vnū ⁊ aia vna i dño. q̄d et i posteꝝ mādauert ꝑpetuo obſuari. Cū q̄dā nouicū apulū ad ordinē rece/pisset q̄daz q̄ ꝓdicti nouicij socij fuerāt eum adeo puertert q̄ ad sc̄m iā redire deliberās vestes suas modis oīb⁹ expetebat. q̄d beat⁹ dñic⁹ audiēs ꝯtinuo oꝝōi se dedit. Ingr cū dictū iuuenē iā religioſ vestib⁹ expoliassent ⁊ iā sua camisia induissent. ille magnis vo/cib⁹ clamare cepit ac dicere. En estuo. en ar/deo. en tot⁹ exuroꝝ Extrahite extrahite hanc camisiā maledictā q̄ me totū exurit. Nullo ergo mō q̄escere potuit q̄usq3 exut⁹ camisia religioſ vestib⁹ denuo ē indut⁹ ⁊ ad claustꝝ reduct⁹. Existēte bō dñico bononie cuz frēb⁹ iā ad dormiendū iuissent q̄dā frat con/uersus a diabolo verari cepit. Qđ cuz frat Reyneri⁹ lausanen⁹ mgr eius audisset bō dñico hꝰ studuit indicare. Sctūs āt dñicus ad eccl'az añ altare eū portari fecit. qui cum vix a frib⁹ decē fuisset deportat⁹. dixit btūs dñic⁹ Adiuro te miser vt dicas mihi quare veras creaturā dei. ⁊ q̄re ⁊ q̄uo huc intrasti Qui rndit. Vexo eū q̄ meruit. Bibit ei he/ri in ciuitate sine licētia ꝓuis non adhibito signo crucis. vñ tūc intrauit in eū in specie bi/bionis. q̄n poti⁹ ipe bibit me sil' cū vino. hoc āt tūc eū bibisse vex ꝓpertū est. Inē hꝰ factū ē ꝑmū signum ad matutīas. Quo audito diabol⁹ q̄ in eo loq̄bat. dixit. Amodo hꝰ pl⁹

De sancto dominico

stare nō posſū ex q̄ capuciati surgūt. ⁊ sic ad oꝛōez bū dñici exire ꝓpulsus ē. ¶ Cū iptus tholosanus q̄dā flumē trāsiſſz. libꝝ ei⁹ nullū hñtes ꝓpuatoꝛū in fluuiū ceciderūt. Die āt tertia q̄dā piscatoꝛ ibi hamū ꝓiciens. cū magnuz piscē se prendidisse putaret. libꝛos ipos extraxit. pēit⁹ sic illesos ac si i aliq̄ armario fuissent cū oī diligēcia custodiit. ¶ Cum ad q̄dā mōasteriū veniſſz ⁊ frēs q̄escerent nolēs eos inq̄etare oꝛōne fusa clausis tantum mōasteriū cū socio intrauit. Idē etiā cōpertū est cū i ꝓflictu hēncoꝛ cū q̄dā ꝓuerso cisterciēn. fuiſſz. Illā cū sero ad q̄ndā eccl̄az deuenissent ⁊ clausam iuenissent. oꝛōe fusa a bō dñico itra eccl̄iaz se subito iuenerūt. et nocē illā totā i oꝛōe duxerūt. ¶ Post labore itineris aq̄z ad hospitiū deueniſſz sitim ad fontē aliquē extinguere ꝓsueuit. ne i domo hospitis pl⁹ bibēdo aliq̄z notā icurreret.

¶ Scolaris q̄dā lubric⁹ carnis patiēs venit in quodā festo ad domū fratꝝ de bononia vt ibi missam audiret. Cōtigit āt tūc missam beatū dñicum celebrare. Cum aūt ad oblatōem ventū fuiſſz. dictus scolar⁹ accessit. ⁊ manū eius cū mīta deuotōe oscul⁹ est. Quā cū oscular⁹ fuisset tantā ex illa ꝓuenit sensit odoꝛis fragrantiā. q̄ntā in vita sua nūq̄z aliq̄n expt⁹ est. Et extūc estus libidinis i eo mirabilr refriguit adeo vt q̄ ante erat van⁹ ⁊ lubric⁹. efficeret postmodū cōtinens atz cast⁹. O q̄nta mūdicie puritate e⁹ caro pollebat cui⁹ odoꝛē mirabilr sordes mentis purgabat. ¶ Sacerdos q̄dā videns aliq̄n beatū dñicū cū suis fratrib⁹ p̄dicatōi tā feruēter insistere. deliberauit eis adhere re dūmodo nouū testamentū sibi ad p̄dicā dum necessariū hē posset. Hec eo cogitāte q̄daz iuuenis venale testamentū sub veste baulās affuit. Quod statī sacerdos cum magno gaudio emit. ⁊ dū adhuc aliq̄n tulū dubitaret. fusa ad deū p̄ce. ipressaq̄z super libꝝ exteri⁹ cruce. libꝝ aperuit ⁊ oculos ad caplm q̄ p̄mo se obtulit mox cōiecit. et illud q̄ i actib⁹ petro dictū est. eū occurrit Surge ⁊ scēde ⁊ vad cū eis nihil dubitās. q̄ ego misi illos. Statiq̄z surgēs eisdē adhesit

¶ Cū apud tholosam in theologia regeret magist⁹ q̄dā scia ⁊ fama p̄clar⁹. q̄daz mane aī diē dū suas p̄uideret lectiones oppressus somno caput suū in cathedra paululuz reclinauit. visūq̄z est sibi q̄ septē stelle ei presentarent. Qui cum de nouitate talis exenij plūmū miraret. subito i lumie ⁊ q̄ntitate p̄dicte stelle mīrū creuerūt q̄ totū mundum illumiauerūt. Qui euigilās q̄d nam sibi B vellet plurimū mirabat. Et ecce dū scolas intrasset ⁊ leḡet. būs dñic⁹ ⁊ cum eo ser fratres eius dē habit⁹ ad p̄dictū magistꝝ būiliter accesserūt. ⁊ suū sibi ꝓpositū intimantes direrūt. q̄ scolas suas cuperent frequētare. Qui recolens visionē. ipos esse septem stellas q̄s viderat nō dubitauit. ¶ Rome viro dei dñico posito vir q̄dā magist⁹ Reginaldus scī Almiani aurelianen. decanus q̄ etiā parisius i iure canonico rexerat ānis q̄nq̄z. romam cum aurelianensi ep̄o mare trāsitur⁹ aduenerat. Dudū aūt in ꝓposito hēbat. relictis oīb⁹ p̄dicationi insistere. sed q̄ nā mō id cōplere posset nec dū aduerterat. cū aūt a quodā cardinali cui hmōi votum exp̄sserat de institutione p̄dicatoꝝ didicisſz et bō dñico accersito eidem suū ꝓpositum reuelasset. extūc ipsi⁹ oꝛdīs deliberauit ingressum. Nec moꝛa gūi infirmitate febrū coꝛripit. et de eius salute penit⁹ desperat. Perseuerāte aūt in oꝛōne bō dñico ac biāz vgīnē cui tanq̄z speciali patrone curā ordinis totā cōmiserat exorante. vt vel saltē modico tpe eū sibi ꝓcedere dignarē. Ecce subito regīnā miscēte duab⁹ admodū speciosis comitatā puellis. Reginald⁹ vigilās ⁊ mozes expectās ad se visibilr venientē aspexit. blādaq̄z facie sibi dicētē. Vbete a me quod vis ⁊ dabo tibi. Deliberanti q̄d petet. vna ex p̄dictis puellis suggessit ne q̄d petet sed se totū regine miscēdie volūtati cōmuteret. Qđ dū fecisset illa manū extendēs virginā. aures eius ⁊ nares. manꝰ eius ⁊ pedes salutaꝛi quā tulerat vnctōe punxit. formulas verboꝝ ꝓprias ad singulas vnctiones subinferens. Ad renes ait. Stringāt renes tui cingulo ca̅stitatis. Ad pedes āt ait. Vngo pe

De sctō Dominico

des tuos ī ꝑparatōez euāgelij pacis. Modi/ duqz. Die tertia mittā tibi ampullā restitu/ nonis plenarie sanitatz. Tunc ei bītū ozdis ostendens. en inquit iste est habit⁹ ozdinis tui. Hāc aūt visionē silr btūs dñic⁹ ī ozōne posit⁹ vidit. Mane aūt facto ad eū veniens s. dñic⁹ z sanū reꝑit. z ab eodē tot⁹ visio nis serīē audiuit. z bītū quē ẏgo mōstraue rat assūpsit. Hā antea frēs suppellicijs vte/ bant. Die aūt tercia dei mater affuit et corp⁹ Reginaldi adeo punxit q nō solū estum fe briū sz etiā ardorē cōcupiscētie sic extinxit. vt sic ipe postmodū est ꝓfessus. nec ꝑm⁹ in eo mor⁹ libidinis de cetō pullulauit. Hanc vi sionē iterato exhibitā q̄dam religiosus ō or dine hospitalarioz pīte qz btō dñico ꝓpriis oculis vidit z stupuit. Hāc visionē multis frib⁹ marie post illi⁹ obitū btūs dñic⁹ publi/ cauit. Dissuas ig̃r Reginald⁹ bonomā pre dicatōi ardēter instabat. z fratz numer⁹ ex/ crescebat. Hoc ꝑāt missus pisi⁹ nō p⁹ mul tos dies ī dño obdormiuit. Iuue/ nis quidā nepos dñi stephani cardinal'de fossa noua. cū equo in foueā p̄cipicio lap/ sus inde mortu⁹ est educt⁹. Qui btō dñico oblat⁹. orōe fusa vite pristine est restitutus.

In eccl'a sctī Sixti architectū q̄dā con ductū a frib⁹ sub cripta q̄dā ruina desuper resoluta ꝓtriuit. diuqz sub cumulo cadēus macerie iacentē extinxit. Hz vir dei dñicus corp⁹ sub caueꝛna subductum ad se deferri iussit. oratiōnūqz suaz suffragio statim vi te sil'z sanitati restituit. In ea dē eccl'a apō romā dum frēs circiter .xl. manerēt z q̄dam vice panis valde modicū inuenissent. btūs dñic⁹ id modicum qō habebat panis ī ptes diuidi sup mēsam mādauit. Cūqz vnus q̄s buccellā panis cū gaudio frangeret ecce duo iuuenes eiusdē habit⁹ formeqz ꝑsil'es refectoriū intrauerūt pallioz sinus q a col/ lo pendebāt plenos panib⁹ deferētes. Qui/ bus ī capite mense serui dei dñici sil'ter ob/ latis ita subito discesserūt. vt nullus de cete/ ro vel vnde venerīt vel q abierunt scire posz

Tūc sctūs dñicus manu ad frēs circūqua/ qz ptensa. modo inq̄t fratres mei comedite

Cūqz btūs dñic⁹ aliqñ ī itinere posit⁹ eēt z gutis pluuiaz inundatio facta eēt. ille sig/ nū crucis edidit z a se z socio omnē pluuiā adeo ꝓpulsauit vt q̄si facto papilione ō cru ce. cū tota terra densa imbrīū inundatione madescer et. nec vna gutta ad spaciū trīū cu bitoz eos ꝓtinget. Quadā vice dū ī par/ tibus tholosanis trāsisset nauigio q̄ndam aquā nauta ab eo denarīū ꝓ mercede trāsi tus exigebat. Qui cū vir dei ꝓ seruitio sibi ī/ pēso celoz regnum ꝓmitt̄et. addēs q discī/ pulus xp̄i essz. nec aurz vel pecuniā deporta ret. ille eū p capā trahēs. mihi inq̄t aut cap/ pam aut denariuz dimittes. Tunc vir dei erectus ad celum oculī paululū intra se orās moxqz ī terrā respiciēs z diuīo nec dubium ꝓcuratū nutu denariū iacentē vidēs. ecce ī/ q̄t frater q̄ postulas tolle z me libez in pa ce dimitte. Cōtigit aliqñ viro dei iter agē te associari sibi religiosum q̄ndā ꝙersatio nis q̄dē sctītate domesticū sz loq̄la z lingua penit⁹ alienū. Volēs itaqz q̄ diuinis eloq̄is vna cum illo mutua se collatōe refouere ñ posset. tandē a dño vt vn⁹ lingua loqueret̄ alteri⁹ vbiqz sic alterutz variat̄ sese per tri/ duū q̄ vicz simul uti erāt itelligerēt ī petra uit. Quadā vice cū quidā multis obses/ sus demonijs sibi fuisset oblat⁹. ille stolā ac capiēs ꝑius sup ꝓpriū collū posuit. deinde demoniaci collū cinxit. mandās illis vt ō ce tero illum hoiem nō vexarent. Ip̄i vero in eusdē obsessi corpe torqueri strati fortiter ce perunt z clamare. Permitte nos exire q̄re nos cruciari ḃ cōpellis. At ille. Nō dimit/ tam vos inquit nisi mihi fideiussoꝛē dederi/ tis q vltra nequaq̄z de cetero rebeatis. Quos inquiunt illi fideiussoꝛes poterim⁹ tibi dare. Et ille. Sanctos martyres quoꝝ corpoꝛa in ecclesia hac requiescunt. Et illi. Non possumus quia nostra meri/ ta contradicunt. Quibus ille dixit. Opoꝛ tet vos dare. alioquin a cruciatu hoc neq̄/ q̄z liberos vos dimittam. Tunc respondē/ runt ad ḃ operā se daturos. z post modicū dixerūt. Ecce impetraui⁹. licet imeriti q sctī martires fideiusserūt ꝓ nobis. Requirente

ãt eo bꝰ rc signũ dixerĩt. Tatꝫ ad capsaꝫ in q̃
sũt recõdita caputa martyꝝ rẽ inueniet̃ in
uersam. q̃situ est ꝫ ita inuẽtũ est sic illi fuerãt
ptestati. ¶ Predicãte ãt eo aliq̃n q̃dã
matrõe ab hẽticꝫ depꝛauate eiꝰ petibꝰ puo
lute dixerũt. Serue dei adiuua nos si vera
sũt q̃ hodie p̃dicasti. iã diu mẽtes nrãs erro
ris spũs excecauit. qbꝰ ille. Cõstantes estote
ꝫ expectate pauli sp. vt videat̃ q̃li dño adhe
sistis. Statiq̃ viderĩt de medio sui cattum
vnũ teterrimũ p̃silire q̃ magni canis q̃ntita
tẽ p̃ferẽs bẽbat grossos oc̃os ꝫ flãmantes.
linguã lõgã latãq̃ atꝫ sanguinolẽtã ꝫ ptra
ctã vsq̃ ad vmbilicũ. caudã vo bñs curtã
surs̃ũq̃ ptẽsaꝫ posteriorꝫ turpitudiẽ q̃cũq̃
se vteret oñdebat. ꝺ q̃bꝰ fetorẽ tolerabil' exa
labat. Cũq̃ circa illas matrõas se aliq̃ diu
buc illucq̃ vnsset. iãdẽ p cordã cãpane i cã
panile ꝑcẽdẽs disparuit. feda pꝰ se vestigia
derelinq̃ns. Ille ḡ matrõe do grãs agẽtes.
ad catholicã fidẽ sũt ꝓuerse. ¶ Cũ in ptibꝰ
tholosanis q̃sdã hẽticos ꝓuicissz. ꝫ illi cẽnt i
cẽdio deputati. aspiciẽs inẽ eos q̃ndã Ray
mundũ noie ait mistꝛ. istũ ſuate ne aliquo
mõ cũ cẽtis ꝓburaẽ. Cõuersus q̃s ad eũ blã
deq̃ alloq̃ns. scio inq̃t fili mi scio q̃ adhuc
ꝛ tarde bonꝰ bõ eris ꝫ sciũs. ¶ Dimissus ita
q̃ p annos vigiti i hẽtica prauitate pmãsit.
Tandẽ puersus ꝫ frat̃ p̃dicatorꝫ effectꝰ i eo
dem ordine vitã suã laudabiliꝝ duxit ꝫ felici
ter ꝑsũmauit. ¶ Cũ eẽt i hispania q̃busdã
sibi fribꝰ sociatis apparuit ei p visũ imanissi
mus draco. q̃ frẽs illos q̃ secũ erãt absorbe
re aptis faucibꝰ nitebat̃. qꝺ vir dei itelligẽs
frẽs fortiter resistere hortabat̃. Et post mo
dicũ oẽs illi excepto frẽ adam ꝫ duobꝰ con
uersis ab eo recesserĩt. Interrogatꝰ ãt q̃daꝫ ex
illꝝ ab eo an sibi vellet abire ait. Absit pat̃ vt
relicto capite seq̃r pedes. ꝫ ꝓtinuo oratõi se
dedit. ꝫ fere oẽs post modicũ sua oꝛõe con
uerunt. ¶ Ꝑ̃ sctũm sixtũ in vrbe romana cũ
fribꝰ exiꝰ subito facto sup eũ spũ dñi ad ca
pitulũ fratribꝰ puocatis palam oibꝰ nũciа
uit. q̃tuor frẽs ex ipis i breui duos videlz in
corpe. duos vo i aĩa morituros. ¶ Post mo
dicũ duo frẽs ad dñm migrauerũt. duo vo ꝺ
ordiẽ recesserũt. ¶ Existẽte eo bononie. erat
ibi quidã mꝫr cunradꝰ theutonicꝰ cuius i
gressum ad ordinẽ frẽs mirabiliꝝ affectabãt
Cũ aũt btus dñicus cũ pore mõasterii cas
samarie de ordiẽ cisterciẽ. in vigilia assum
ptionis btẽ marie sermocinaret familiari
q̃dam ꝑsidentia exigente materia inter alia
dixit ei. Fateor tibi por q̃ tñ adhuc nulli ex
posui vnq̃. nec tu alteri q̃diu vixero reue
labis. q̃ nũq̃ a deo i hac vita aliq̃d petij q̃
non assequerer iuxta votũ. Cui cũ p̃dictus
por diceret q̃ forsitan añ eũ vitã finiret. bea
tus dñicꝰ spũ pphetico. q̃ ipe por post se diu
viueret. sic ꝫ factũ fuisse ꝑstat p̃dixit. Cui il
le por adiecit. Pete ergo pat̃ vt det tibi ma
gistrũ Cunradũ ad ordinẽ cuiꝰ frẽs introitũ
tantũ flagitare videnĩ. At ipe rem magꝝ bo
ne frater difficilẽ postulasti. Funto cõple
torio cẽtis fratribꝰ ad quiescendũ pgentibꝰ
ipe in eccl'a remãsit ꝫ i oꝛõe more solito per
noctauit. Cõuenientibꝰ igr fribꝰ ad primaꝫ
cũ cantor incepissset Jam lucis orto sidere.
ecce lucis noue sidus nouũ futurꝰ magister
Cunradus subito venies ad pedes bti Do
minici se pstrnẽs habitũ ordis instãter pe
tijt ꝫ pseueranter accepit. Hic fuit in ordine
valde religiosus. et lector in ordine plurimum gloriosus. Qui tandẽ morieꝫ cum
iam oculos clausissz ꝫ frẽs eũ migsse credẽ
rent ille aptis oculis frẽs circumspiciẽs ait.
Dñs vobiscũ. Quibꝰ rñdentibꝰ. Et cũ spũ
tuo. Addiunxit. Fideliũ aĩe p misericordiam dei
requiescant in pace. Et sic ꝓtinꝰ ille in pace
quieuit. ¶ Inerat ãt seruo dei do
minico firma valde mẽtis eq̃litas. nisi cum
ad ꝑpassionẽ ꝫ misericordiaꝫ turbaret. Et q̃ cor
gaudẽs exhilarat faciẽ placidã. interioris bo
minis ꝓpositoꝛ manifesta deforis benigni
te ꝓdebat. Crepe diurno cũ fribꝰ suis sociis
ve saluo q̃dem honestatis tenore nemo cõ
muniorꝛ. nocturnis horis. vigiliis ꝫ oꝛatoꝛibꝰ
nemo instãtioꝛ. Die imptiebat̃ primis. no
ctem deo. De oculis suis q̃si quendã fon
tem effecerat lacrimaꝝ. Frequnt q̃n corpus
dñi eleuabat̃ i missa. in tantũ mẽtis rapiebat̃
excessũ. ac si ibidẽ xp̃m incarnatum ꝓsen

De sctō Dominico

se vidēt.ppē qō missam mltō tpe cū cētis nō audiuit. Erat ān sibi ī eccl'a pnoctādi ꝓsuetudo creberrima vt vix aut raro certū ad qē scendū locū vidēt hrē. Et cū lassitudie succedēti somi ītерpellaret nccitas siue añ altare aut sup lapidē capite recliato paululū qēscebat. Tres sing'l' noctib⁹ accipiebat manuppa de qdaz catena ferrea disciplinas. vnā vicz p se alterā p pctōrib⁹ q̄ vsant in mūdo. terriā vo p his q̄ in purgatorio cruciātur.

¶ Electꝰ aliqñ i coteroneñ. al's citauieñ. epz dino renuit ꝓtestās se pus terrā deserere q̄z electiōi alicui ō sefacte aliquatenꝰ ꝓsenture.

¶ Introgatꝰ aliqñ cur nō libēt⁹ tholose in tholosana q̄z dioceſi. in eꝰ vicz dioceſi q̄z in carchasonēſi dioce. morarēt. rñdit. Quia ī tholosana dioceſi mltos q̄ me honorāt inuenio. apō carchasonā vo oēs eprio me ipugnāt.

¶ Introgatꝰ a qdā ī q̄ libro plꝰ studuisset. rñdit. In libro caritatē. ¶ Quadā vice dū vir di dñicꝰ apō bononiā ꝓstituꝰ i eccl'a pnoctaret. diabolꝰ i specie frīs eidē apparuit. Quē sctūs dñicꝰ frēm existimās ei īnuebat vt cū cētis ad qēscēdu pget. Ille vo q̄ derideo eūdē sibi nutib⁹ rñdebat. Tūc sanctus dñicꝰ q̄s nā eēt q̄ suū mādatū ptēneret scire volēs candelā ad lāpadē accēdit. z ī faciē eꝰ respiciēs q̄ diabolꝰ eēt ꝓfesti cognouit. quare cū eū vehemēt⁹ increpasset. mox eiō diabolus ō fractiōe silētij i ſultare cepit. Sctūs aūt dñicꝰ vtpote fratrū mgr o sibi loq̄ licere assēs. coegit ipm vt sibi diceret ō q̄ frēs in choro tēptaret. Qui rñdit. Facio eos tarde venire z cito exire. Deinde duxit eū ad dormitoriū. de q̄ ibidē frēs temptaret inq̄rēs. Qui ait. Facio eos nimis dormire. tarde surgere. sicq̄z a diuino officio remanere. z iterdū immundas cogitatiōes hrē. deide ad refectoriū ipm duxit. et de q̄ ibidē frēs tēptaret q̄siuit. Tc demon p mēsas saliēs. pl⁹ z min⁹. pl⁹ z min⁹ sepi⁹ repetēdo dicebat. Quē cū sctūs dñicꝰ q̄d sibi ꝑ vellet iterrogaret ait. Quosdā frēs tēpto vt pl⁹ comedāt. z sic ex nimia ci bi sūptiōe delinquāt. q̄sdā vt min⁹ sumāt et sic i dei ꝓuisio z sui ordis obꝑuatōe debiles fiāt. Ī duxit eū ad locutoriū. de q̄ ibiō frēs tēptaret inq̄rēs. Tc ille crebro linguā reuoluēs mirabil' ꝓfusiōis sonū ꝓmebat. Quez cū sctūs dñicꝰ quid sibi ꝑ vellet inq̄reret ait. Hic locꝰ totꝰ meus est. Cū enī frēs ad loqn dū quenūt eos tēptare studeo vt cōfuse loquāt. z multꝰ sese mutuꝰ ꝑ vbis ꝓmisceant z vnꝰ alterius nō expectet. Postremo duxit eum ad capt'm. Quez cū añ ostiū capituli fuisset. demon nullatenus intrare voluit. quez ait. Huc nūq̄z ingrediar. q̄ loc⁹ maledictiōis z infernꝰ mihi ē. z totū ibi amitto q̄d in alijs locis lucror. Ītā cū aliquē frēm ꝑ aliquā negligētiaz delinq̄re fecero. mox i loco ꝑ maledictiōis ō ipa negligētia se purgat. z coram oibꝰ se proclamat. Ītā ꝑ monēt. ꝑ ꝓfitēt. ꝑ accusant. ꝑ verberāt. ꝑ absoluunt. z sic totū amisisse me doleo q̄d alibi me lucratū gaudebā. Et his dictis euanuit.

¶ Tandē appropinq̄nte pegrinatiōis termio ꝓstitutꝰ apō bononiā graui cepit corpis infirmitate lāguere. Qui autē corpis dissolutio sibi in visiōe mōstrata est. Vidit ei iuuenē pulcerrimū bis vbis se vocantē z dicētē. Veni dilecte mi. veni ad gaudia veni. Couocatꝰ igr ex frib⁹ bononiēsis quētꝰ. rij. ne eos exheredes z orphanos derelinq̄ret. testamētū ꝓdidit dicēs. Hꝫ sūt q̄ vob⁹ tāq̄z filijs hereditario iure possidēda relinq̄o. Caritatē habete. hūilitatē ꝑuate. paupiatez volūtariā possidete. Illa vo q̄ potuit districtiōe ꝓhibuit. ne q̄s vnq̄z i suo ordie possessiones īduceret ꝑales. maledictiōez dei oīpotēt⁹ z suā tribuit impcās ei q̄ ꝑdicatoꝝ ordinē trenaz diuitiaz ꝑuere ꝑ plumez macularē. Frib⁹ vo de eiꝰ destitutōe īcōsolabiliē dolētibus dulciter eos ꝓsolans ait. Ne vos mea filij corpal' turbet discessio. nullatenus dubitātes vtilioꝝ me vos mortuū habituros q̄z viuū. Proinde ad extremā horā veniens anno dñi. M.cc.xxj. dormiuit in dño Cui⁹ q̄dem trāsit⁹ ea dē die ea dēq̄z hora fratri Gualt'o tūc ꝑori fratrū ꝑdicatoꝝ ō bruxia z postmodū ciuitatis epō ꝑ modo mōstratus est. Nam cum in campanili fratrū capite ad muruz inclinato leui somno dormitasset vidit celū aptum z duas scalas cādidas ad terraz submitti. q̄z summitates

xps cū mrē tenebat. z āgelī pcas iubilantes
ascēdebāt z descēdebāt. ¶ In medio āt scalay
i imo sedes posita erat. z sup sedē velato ca
pite frat sedēs. ¶ Hs āt z mat ei⁹ sursuz sca
las trahebāt. dom⁹ sedēte i celo eleuata aper
tura celi clausa ē. ¶ Demēs igr pdict⁹ frat bo
noniā ptinuo eaď die z hora pēz migrasse
cognouit. ¶ Frat qdā noīe rabo posit⁹ apd
tybur eadē die z hora q̄ pat migrauit a corpe
missaz celebrat⁹ accesserat ad altare cum
audisset eū bononie egrotasse. z ad locū ca
nonis venīēs i q̄ď viuis mēto fieri psueuit
z vellz p ei⁹ salute orare. subito fact⁹ ei exces
su mēt⁹ viditqz virz dī dñicū qdā corōa lau
rea laureatū totūqz mirabili splēdore fulgē
tē. duob⁹ qdē reuerēdis virs comitatū hinc
inde extra bononiā i via regia pcedētē. ¶ Bīē
igr notās z horā iuenit tūc puū dei dñicum
a corpe migrasse. Cū igr corp⁹ ei⁹ mlto tpe sub
tra iacuisset z crebrescētib⁹ idesinēt miraclis
non posset vlter⁹ ei⁹ sctūtas occultari. fidelū
dignū duxit deū otio corp⁹ ei⁹ ad altiorē lo
cū trāsferre. Cuiqz monumētū fuisset. fracto
vir ferreis illtrumēt⁹ cemēto sublatoqz lapi
de patefactū. tāta ex ipo suauissimi odoris
prupit fragrāia. vt nō tā sepulcr⁹ qz cella vi
derēt aromatū patuisse. Qui qdē odor cū
cta supabat aromata. nec alic⁹ res natural⁹
odoris vidēbat. ¶ Nec solū ossib⁹ aut pul
ueri sacri corpis inerat vel capse. verūetiā tre
circūiacētes pgeste. ita vt ad lōginqs regiones
postmodū delata odorē ipm lōgo tpe reti
neret. ¶ Fratrz vo maīb⁹ marie aliqd d reliq
is sacrosctis tāgētib⁹ sic inhesit. vt qntūcūqz
lote vl' etiā pfricate eēnt p plēs dies pduate
fragrātie testionū pītarēt. ¶ ¶ In puī
cia vngarie vir qdā nobilis cū vxore sua et
filio puulo ad reliqas btī dñici q̄ i sylon ha
bebant visitādas accessit. ¶ Et fil⁹ ei⁹ ifirma
tus ibidez ad extremū vite mortēdo puenit.
¶ Pater āt corp⁹ filij corā altari btī dñici col
locās lamētari cepit z dicere. ¶ Bīē dñice let⁹
veni ad te. en tristis redeo. Cum filio veni z
orbat⁹ recedo. redde mihi q̄so filiū meū. red
de mihi leticiā cordis mei. Et ecce circa me
diū noctis puer reuixit z pecclesiaz ābulauit.

¶ Iuuenis qdā cuiusdā nobilis dñe mon
cipiū dū in qdā fluuio piscādi grā ingressz
in aq̄ lapsus z suffocatus disparuit. ¶ Pa
gno āt spacio tpis interiecto ei⁹ corp⁹ d pfū
do fluuij est eductū. ¶ Dña āt ipsi⁹ pueri re
suscitatōe btūm dñicum inuocās. promisit se
ad suas reliqas nudis pedib⁹ accessurū et
resuscitatū mancipiū libertati datuz. Sta
timqz q̄ fuerat mort⁹ in mediū videntib⁹ oī
bus vite reddit⁹ pstitit. votumqz suū pdicta
dña sicut promiserat adipleuit. ¶ In eade
puincia vngarie dū qdā vir filiū suū defū
ctū amare lugeret z btūm dñicū p ei⁹ resu
scitatōe inuocaret. circa pullorz cātū q̄ mor
tu⁹ fuerat oculos apuit z pri dixit. Quid est
pater q̄ sic habeo facie madefactaz. Et ille.
Lacrie prīs tui sūt fili. qz tu mortu⁹ fueras
z ego sol⁹ remāserā oī gaudio dēstitut⁹. Cui
ille. Dulcū fleuisti pat. sz bīs dñic⁹ dēsolatōr
tue pspatiēs vt tibi vīu⁹ redderer suis meri
tis impetrauit. ¶ Languid⁹ qdā z p. xviij.
ānos cecus reliqas beati dñici visitare deli
berās. tanqz temptās ire de lecto surrexit. cā
tamqz subito sibi sensit infundi vtutē q̄ pal
su pcito gdi cepit. ¶ Tantoqz magis in sua
lesctā corpis z illuminatōe ocloz pficiēs.
qnto q̄tidie in itinere pcedebat. donec tādez
ad locū destinatū puenīēs. pfectum recepit
vtriusqz beneficiū sanitatis. ¶ In eade pui
uincia vngarie matrona qdā ad bonorem
beati dñici missam disponēs facere celebra
ri. sacerdotē hora debita non inuenit. Qua
pptercandelas tres ad hoc paratas manu
tergio mūdo inuoluit z in qdā vase reposu
it. ¶ Aliqntulū āt diuertēs. z postea redīēs cā
delas flāmis patētib⁹ ardere vidit. Curren
tes oēs ad tā grāde spectaculū. tamdiu ibi
dē tremētes z orātes steterunt. donec sine le
sione manutergij penitus exarserūt. ¶
¶ Apud bononiā scolaris qdam nomine
Nicolaus graui renuz ac genuum dolore
adeo eū veratus q̄ de lecto surgere nō vale
bat. Cuius z femur leuū emarcuit intantū
q̄ omnis ab eo spes curatōis abscessit. Deo
igr z beato Dominico se deuouēs. cui se fu
lo de q̄ fienda erat candela totū mēsus est.

De ſctō Dominico

ī lōgū. cepit etiā corp⁹ collū ⁊ pect⁹ cingĕ cū
tādē genu filo ambiēte cinxiſſet. iuocato ad
quālibz mēſurationēz noīe ihū ⁊. b. dñici ꝓti-
nuo ſe alleuiatū ſentiēs exclamauit. ego ſum
liber⁹. Exurgēs ⁊ p gaudio lacrimās. ſine
aliq̄ fulcimēto vēit ad eccl'az ī q̄ corp⁹ ſcī do
minici q̄eſcebat. In eadē q̄z ciuitate mlta ⁊ fe
re inūerabilia miracla dōs p ſuū ꝓuū dñicū
opat⁹ ē. ¶ In ſicilia apō augustā cū puella
q̄dā q̄ vicio lapidis laborabat icidi deberet
mat⁹ ei⁹ p inſtātu pict'o filiā ſuā dō ⁊. b. dñico
cōmēdauit. Nocte igr nocte dormiēti puel
le. b. dñic⁹ aſtitit ⁊ ī mānu ei⁹ lapidē q̄ torq̄bat
poſuit ⁊ abſceſſit. quē puella euigilās ⁊ ſe li-
berā inueniēs mri dedit ⁊ viſionē p ordinē
explicauit. Mat⁹ vō lapidē ad domū fratz
attulit. ⁊ ipz ī mēoriā tāti miracli coā ima-
gine beī dñici ſuſpēdit. ~ In augusta ciuita
te cū ī feſto trāſlationis. b. dñici matrōe q̄daz
q̄ ī eccl'a fratz miſſa y ſolēnis ītерfuere do-
mū rediret ⁊ q̄ndā mulierē p forā⁹ dom⁹
ſue filiātē videret. ipaz caritatiue redargue-
re cepert. cur ī feſto tāti prīs a ꝓuli ope nō
ceſſaret. Illa vō idignāta rndit. Vos q̄ eſtis
byzote fratz feſtū colite vt ſctī. Statumq̄z
oculis in tumorē cū pruritu ꝓuerb. ex ipis ce-
pert vmes ptim⁹ ſcaturire. ita q̄ vicina q̄daz
decēocto vmes eduxit ex ei⁹ oculi nūeratim
Copūcta igr ad eccl'az fratz vēit. ibiq̄z pctā
ſua ꝓfitēs ⁊ votū emittēs q̄ de cetō ſctō dei
dñico nūq̄z detrahēret ⁊ ei⁹ feſtū deuote q̄get
ptim⁹ reſtituta ē p ſtie ſanitati. ¶ Sctī-
monialis q̄dā noīe maria apō tripolim in
mōaſterio qō dr magdalena validiſſimis ī
firmitatib⁹ elaborās. at in tibia gui pcuſſa
q̄nq̄z mēſib⁹ cruciatu mirabili vrgebat. ita
vt ſingulis horis exiti timeret. q̄ intra ſe re-
colligēs ſemetipaz ſic exorauit. Mi dñe nō
ſū ego dig̃ orare te. nec a te exaudiri. ſz rogo
dñm meū. b. dñicum. vt ſit mediator int̄ me
⁊ te. ⁊ mihi impetret būficū ſanitat⁹. Cū ergo
dicta cū lacrimis exorasset. ī extaſi fcā vidit būm
dñicū cū duob⁹ frib⁹ apta cortina q̄ ante le-
ctū ei⁹ pendebat ītrātē ſibiq̄z dicētē. q̄re tātū
ſanari deſideras Et illa. Dñe vt dō meo de
lor⁹ fruire poſſim. Tūc ille ō ſub cappa pri
ctionē mire fragrātie pferēs tibiā ei⁹ vnxit ⁊
ſtatī ſanata fuit Et ait. Hec vnctio eſt valde
p̄ciosa dulcis ⁊ difficilis. Cui⁹ vbi cū mulier
req̄reret rōez dixit. Hec vnctio dilectiōis eſt
ſignū q̄ vicz p̄ciosa eſt. q̄ nullo p̄cio emi pt.
⁊ q̄ ī domo dei nullū eſt meli⁹. Dulcis. quia
nihil dulci⁹ caritate. Difficil. q̄ cito pdit ur
niſi caute cuſtodiat. Ipa etiaz nocte ſorori
ſue ī dormitorio q̄eſcēti apparuit dicēs. ego
ſanaui ſororē tuā. Que currēs ipaz ſanatā
inuenit. Que cū ſe etiā ſenſibili vnctiōe inun-
ctā ſentiret. ipaz cū bōbice ⁊ reuerētia mlta
extерſit. q̄ cū abbatiſſe ꝓfeſſoi ⁊ ſororī oīa re
tuliſſet ⁊ vnctōez ī bōbice p̄ſtaſſet. tāta et tā
noua odoris fragrātia ſūt pcuſſi vt nlli eis
poſſent aromata ꝓpari. Ipaz āt vnctionē
cū multa reuerentia ſuauerūt. Quā gtuas
āt deo exiſtat loc⁹ in q̄ ſacroſanctū corpus
bī dñici req̄eſcit. ſz ex miraclis mltis clarue
rit. vnū tñ h̄ poſuiſſe ſufficiat. ¶ Refert ma
giſter Alexander epūs vindonicenſi poſtill'
ſuis ſup illud ỹbum Miſericordia et veri-
tas obuiauerūt ſibi. ⁊c. q̄ q̄dā ſcolar⁹ degēs
bononie vanitatib⁹ ſeculi dedit⁹ viſionē talē
ꝓſpexit. Videbat ſiq̄dē ſibi q̄ ī q̄daz campo
magno ꝓſiſteret ⁊ ibidem tēpeſtas ingens
ſup ipm deſcenderet. qui dum fugeret a fa-
cie tempeſtatis. ad quandaz domū puenit.
Quaz cū clauſam inueniſſet. ⁊ pulſans ad
oſtiū ſe ibidē recipi poſtulaſſz. q̄ deint⁹ erat
boſpita rndit. Ego ſum iuſticia q̄ h̄ habito
⁊ h̄ domus mea eſt. Quia āt tu iuſt⁹ nō es
in ea habitare nō vales. Ad cuius ỹba ille
plurimū merens abſceſſit. ⁊ aliam domuz
vltra illā ꝓſpicies ad eā venit. ⁊ pulſans ad
oſtiū ſe ibidē recipi poſtulabat. Hz q̄ deint⁹
erat boſpita rndit. Ego ſum veritas q̄
hic habito. ⁊ hec domus mea eſt. Te āt hoſ-
pitio nō recipiaz. q⁹ veritas eū non liberat
qui eam non amat. Indeq̄z abſcedens ter
tiā domū vltra illā ꝓſpicit. ad quaz venies
ſe ſimiliter ꝓtra impetū tēpeſtatis recipi fla
gitauit. Cui q̄ deint⁹ erat domina reſpon-
dit. Ego ſum pax que hic habito. nō eſt aūt
pax impiis ſed hominib⁹ bone voluntatis
Verū quia ego cogito cogitationes pacis

& nō afflictōis. vtile ꝓsiliū tibi do. Ultra me soror mea hītat q̄ miser. sp auxiliū ꝑstat. ad hāc accede & ei⁹ monita ꝓple. Cū g̃ acceſſiſſz q̄ dei⁹ erat rūdit. Ego sū miscōia q̄ hbito Si ig̃r ab ūmūnēte tēpestate saluari desideras. vade ad domū in q̄ frēs p̄dicatores de bononia hītant. ibiq; iuenies stabulū p̄sepe ꝓuēnte & pabulū doctrie. asinū simplicitat⁹ cū boue discretōis. Quarū illuminante & ioseph ꝓficiente. & puer ihm te saluāte. Cū ig̃r p̄dict⁹ scolar⁹ euigilaſſz ad domū fratrū venit & visionē p ordinē recitans babuum ordinis petijt & accepit.

CIX

De sancto Sixto.

Sixtus dicitur a syos q̄d ē de⁹. & stat⁹. q̄si diuinus stat⁹. Vel sixt⁹ a sisto sistis. q̄si firm⁹ & fixus in fide passiōe & bona opatōe.

Sixt⁹ papa ab ēnēp natōe. ꝓmo q̄ dē ꝓbos sz postea discipl⁹ xp̄i & pō tifex sum⁹ elect⁹. Decio & valeriano cum duob⁹ diacōib⁹ suis felicissimo & agapito p̃itat⁹ ē. quē cū deci⁹ nullis posset psuasiōib⁹ icliare fec̄ eū duci ad tēplū marⁿ vt aut sacrificaret aut vt ī custodia mameritini recipet̄. Sz cū sacrificare renuēs ī custodiā ducerēt. btūs laurēti⁹ post eū clamans ibat & dicebat. q̄ ꝓgrederis sine filio pater. q̄ sacerdos sctē sine mīstro ꝓperas. Cui sixt⁹. Nō ego te desero fili neq; derelinq. sz maiora tibi debent̄ p fide xp̄i certamīa. Post triduū me sequeris sacerdotē leuita. Interim g̃ thesauros ecc̄le accipe. & q̄b⁹ tibi videt̄ diuide. Quos cū ille xp̄ianis paup̄ib⁹ distribuisset. valerian⁹ p̄fect⁹ decreuit vt sixt⁹ ad tēplū marⁿ sacrificatur⁹ ducerēt. q̄d si renueret ibidem capite trūcarēt. Qui cū ducerēt btūs laurēti⁹ post eū clamare cepit ac dicere. Noli me derelinq̄re pat̄ scē. q̄ thesauros tuos iā exp̄edi. Cē milites audiētes thesauros nomīare Laurentiū tenuerūt. sixtū vo cū felicissimo et agapito ibiō decollauerūt.

In hac die ē festū trāsfiguratōis dñi & sanguis xp̄i de nouo vino si fieri p̄t & inueniri in aliq̄b⁹ ecclijs ꝓficit vel saltē ō mata vua alt⁹ q̄ntulū in calice eliquat̄. In hac etaz die racemi bñdicūt̄ & pl⁹ in cōicat. Nō aūt h⁹ est. ex eo q̄ dñs discipl⁹ suis dixit ī die cene. Nō bibā amodo ō h̄ genimie vit⁹ donec bibā illō nouū ī regno p⁹ meo. Illa vo trāsfiguratio dñi & qō dixit nouū vinū. repūtat gliosaz inouatōez quā xp̄s p⁹ resurrectiōez būit. & nō in hac die trāsfiguratōis q̄ resurrectionē dñi repūtat vinū nouū inq̄rit. non q̄ ī hac die vt q̄da aiūt trāsfiguratio sit facta sz ī hac die ab aplis manifestata. Trāsfiguratio ei fcā ō⁹ fuisse circa p̄ncipiū vere. Discipuli ān ppt̄ phibitiōez eis factā ipaz tādiu celauerūt & in hac die manifestauerūt. Sic legit̄ in libro qui ō⁹ mutrale

CX

De sancto Donato

Donatus dicitur q̄si a deo nat⁹. & hoc p regeratiōnē & grē infusionē et glorificationez. q̄ est triplex generatio spūalis a deo. Nam cū sancti moriunt̄ tūc nasci dicūtur. Cū obijt⁹ sctōz nō moz sz natale vocatur. Puer enī appetit nasci vt recipiat ampliorē locū ad manēdū. vberiorē cibū ad vescēdū. liberiorē aerē ad respirandū. & lucē ad videndū. et q̄ sancti cū de vtero matris ecclesie q̄ morte exeunt. illa quatuor ſm modū suum recipiunt. ideo nasci dicunt̄. Vel ō⁹ donat⁹ q̄si dono dei datus.

Donatus cum Juliano impatore erudit⁹ & nutrit⁹ est. ita q̄ ꝓdictus Julian⁹ fuit tūc in subdiaconū ordinatus. Sz cū in impiū sublimat⁹ fuisset. patrē & matrē beati Donati occidit. Donatus vo ī aretinā ciuitatē aufugit. & apō Idolarū mōachuz manēs mlta ibidē miracla fecit. Nam cum p̄fect⁹ ciuitatis bñs filium demoniacū eū ad donatū adduxisset. spūs immund⁹ clamare cepit ac dicere. In nōie dñi ihu xp̄i noli mihi esse molest⁹. vt de domo mea egrediar. O donate q̄re me exire coartas cū tormētis. Sz ōrāte donato fuit ptinus liberatus. Ur quidaz Eustasi⁹

De sctō Donato

noīe.exactoꝛ fiſci i tuſcia publicā pecuniaz i cuſtodia vxoꝛ noīe Eufroſine dereliq̄t Hz cū puicia ab hoſtib⁹ vrḡeꝛ.pecuniā abſcondit ⁊ dolore p̄uēta vitā finiuit. Vir āt ei⁹ rediēs cū pecuniaz iuenire nō poſſz ⁊ iā cum filijs ſuis ad ſuſpliciū tradi deberz.ad sctūm donatū ꝓfugit. Bonat⁹ āt ad ſepulcꝛ vxoꝛis cū eo pḡēs oꝛōe fcā clara voce dixit Eufroſina p̄ ſpiritū ſanctuz te adiuro.vt dicas nob⁹ vbi talē pecuniā poſuiſti. Et fctā ē vox de ſepulchꝛo di. In ingreſſu dom⁹ mee ibi eā ſubfodi. Et euītes eā ibi vt dixerat iueneꝛūt

Poſt aliq̄t āt dies Hatir⁹ epūs i dño obdoꝛmiuit. ⁊ ois cler⁹ Bonatū in epm elegit. Cū āt vt refert Hgreg. i dialogo. q̄dā die miſſa celebꝛata p̄plus cōicaret ⁊ diacon⁹ cōicās xpi ſanguinē p̄pinaret.ſubito paganoꝛ impulſu diacon⁹ cecidit ⁊ calicē ſanctū fregit. Deq̄ cū ipe ⁊ ois p̄ls plūmū meſt⁹ eſſz Bonat⁹ fragmēta colligēs calicꝭ oꝛōe fcā ipm i pſtinā foꝛmā reſtauꝛauit. Una āt pticula a diabolo abſcōſa fuit q̄ in calice p̄dicto defecit.q̄ tñ ē ad teſtimoniū miraculi h⁹. Ipa gam aūt Hviſo miraculo ſūt q̄uerſi. ⁊ octuaginta baptiſma ſuſceperūt.

Fons q̄dā adeo erat infect⁹ vt q̄cūq̄z de illo biberet putꝛidus moꝛeret. Cū itḡr sctūs Bonat⁹ ſup aſinū ſuū illuc iret.vt oꝛōne ſua aquā ſanaret. Draco tribilis inde eruptt. ⁊ pedes aſini caudā inuoluēs ꝑ donatū ſe p̄tin⁹ erexit. Quē donat⁹ flagello q̄dā p̄cutiēs. Vel p̄m quod alibi legit in os ei⁹ expuēs p̄tinuo interfecit. Hꝛa uitq̄z ad dñm ⁊ oē venenū a fonte fugauit. Aliū q̄z fontē dū ipe cum ſocijs ſuis valde ſitiret. q̄dā z vice ſua oꝛōe ibidē p̄duxit.

Cū filia Theodoſij ipatoꝛis a demone vexaret ⁊ ad sctūm donatū adducta fuiſſet.dixit donat⁹. Exi immūde ſpūs ⁊ noli in plaſmate dei habitare. Cui demon. Da michi trāſitū q̄ exeā aut q̄ vadā. Cui donat⁹. Vñ huc veniſti. Cui demon. De hemo. Et sctūs. Illuc reuerte. Et demō. Videō ideo ſignū crucis ſi te de q̄ ignis exit ꝑ me. ⁊ p timoꝛe igniꝛo q̄ vadā. ſz da michi locum exeūdi ⁊ exeo. Cui donat⁹. Ecce bēs tranſitū.redi ad locū tuū. Et p̄tinuo ſam domum ꝑcutiēs exiuit.

Cū q̄dā moꝛtu⁹ efferret.aduenit q̄dā cū cirogꝛpho aſſerēs deberi ſibi ab ipo ducētos ſolidos.vñ nullatenus ipm ſepeliri ſinebat. Hō cū vxoꝛ ei⁹ vidua.b. Bonato cū lacrimis indicaſſet.adiuḡēs q̄ hō ille pecuniā totaliē recepiſſz.aſſurḡēs ad loculum iuit ⁊ manu defūctū tangens ait. Audi me. Qui rñdit. Ego ſū. Et ſctūs donat⁹ ad eū ait. Surge ⁊ vide q̄d agas cū boīe iſto q̄ te ſepeliri nō ſinit. Qui reſidēs eū de ſolutōe debiti coꝛam oīb⁹ p̄dicit. ⁊ cirogꝛphū accipiēs māu ſcidit Deinde dixit ſcō donato. Jube me itez pater dormire. Et ille Vade amodo fili q̄eſce.

Eo ipe cū fere āmis trib⁹ nō pluiſſet ⁊ ſterilitas magna ēet. infideles ad ipatoꝛē theodoſiū p̄uenūt petētes vt ſibi donatū traderet. q̄ p artē magicā Hfeciſſz. Ad ipatoꝛ itḡr intrāta donat⁹ egreſſus dñm eroꝛauit ⁊ pluuiā copioſaz dedit.ſicciſq̄z veſtib⁹ ceteis pluuia infuſis domū rediit. Cū āt gothi eo tpe italiā deuaſtarēt. ⁊ multi a fide xpi recederēt. Eu adꝛianus ꝑfect⁹ a scō Bonato et Hilario de apoſtaſia reꝑhēſus ſctos ipſos cepit cōpellēs eos vt iouī īmolarēt. Hō cū renuerēt hilariū expoliatuz tādiu cedi fec. q̄ ſq̄z ſpūm exalarz. Bonatū vo in carcerē recluſit. ⁊ poſtmodū eū decollari fecit. circa annū dñi.cccl.xx.

CXI

De ſancto Ciriaco.

Ciriacus a Marcello papa diaconus oꝛdinat⁹ cōſiliensus ⁊ ad Maximianū deductus.iuſſus ē cū ſocijs ſuis vt terrā foderet. ⁊ ad locū .ſ. termas q̄ ibidem cōſtruebatur ſuis eā humeris deꝑtaret .vbi erat sctūs Saturninus senex. Quē Ciriacus ⁊ Hyſinnus ad portandū iuuabant. Tandē in carcerē recluſum ꝑfectus iuſſit Hyſinnū p̄nari. Et cū eū Apronian⁹ educeret ſubito vox cū luce de celo veniens dixit. Venite bñdicti patris mei ꝛc. Et tunc Apronian⁹ credidit. ⁊ baptizari ſe fecit. ⁊ ad ꝑfectū cōſiliū ꝑm venit. Cui prefectus. Nūquid tu xpian⁹ factus es. Qui reſpondit. Ue mihi

q2 pdidi dies meos. Rñdit pfect9. vere mō pdes dies tuos. 7 misit eū decollari. Saturnin9 vo 7 silinn9 cū sacrificare nollēt diuersis supplicijs affecti tādē decollati sūt. Filia āt diocleciani noīe arthemia cū a demonio vexaret. clamabat i ea demō di. Nō exeā nisi ciriac9 diacon9 veniat. vñ ad eā adduct9 Ciriac9 cū demoni ipāret rñdit. Si vis vt exeā da mihi vas aliqd i qd intrē. Rñditq3 ciriac9 Ecce corp9 meū si potes ingrede. Cui demō. In vas tuū ingrare nō possū. q2 vndiq3 ē ignītū 7 clausū. sz si ejcē me. scito q in babylonā faciā te vēire. Et cū coact9 exisz. arthemia clamauit di. q deū quē ciriac9 pdicat vidēt. Cū igr illā ciriac9 baptisasset. et ex grā diocleciani 7 Serene vxoris e9 i domo quā dederāt ei secur9 viueret. vēit nūci9 a rege psa2 ad diocleciānū. rogās vt ad se ciriac9 mitteī. q2 filia sua a demōe vexareī. Ad pces igr Diocleciani ciriac9 cū largo 7 smaragdo nauī iposit9 necessarijs i babyloniā let9 iuit. Cūq3 ad puellā pueniss demō p os ei9 clamauit di. Fatigat9 es ciriace. Cui ciriac9 rñdit. Nō sū fatigat9. sz vbiq3 di auxilio gubnat9. ait demon. Cū ego ad qd volui te pduxi. Īc ciriac9 dixit dēmoni. Impere tibi ibs vt exeas. Et statī exiēs demō dixit. O nomē tribile qd me coartat exire. Et sic sanatā puellā cū pr̄e 7 mr̄e 7 mlt̄ alijs baptizauit. Et cū mlta sibi mūera offerrent recipe noluit. sz qdragita q̄nq3 dieb9 i pane et aq̄ ieunās tandē romā rediit. Ad9 duos āt mēses dyocleciano defunct9 ē. Cui maxian9 succedēs irat9 d sororē sua arthemia ciriacū pphēdit. 7 nudū 7 catbenis ligatū añ currū suū trahi iussit. Iste maxian9 ptāto pt dicti fili9 dyocleciani q sibi successit 7 ei9 filiā habuit i vxorē. q valeriana nūcupata ē. Deinde iussit carpasio vicario vrbis cuz sociis sacrificare ydolis compellet aut diuersis supplicijs occideret. Et cū ipe picē sup caput ei9 liqssz et in eculeo suspēdissz. fecit ciriacū cū oīb9 sociis suis decollari. Carpasi9 āt cū domū scī ciriaci ipetrassz. 7 ad derisionē xpianoz in loco vbi ciriac9 baptizabat se lauaret. epulasq3 cū decēnoyē sociis celebraret. subito oēs mortui sunt. Et extūc clauso balneo gētiles xpianos timere 7 venerari ceperūt. A

CXII

De scō Laurēcio.

Laurenti9 dicitur q̄si laureā tenēs. q est corona de lauro facta. q2 olī de hmōi ramis victores coronabāt. Hec āt arbor est victorie ostēsiua. ptinua viriditate amena. odore ḡta et efficacia vtuosa. Btūs igr Laurenti9 dr a lauro. q2 victoriā obtinuit i sui passiōe. vñ 7 pfusus dec9 dixit. Assuto q2 iā victi sumus. Viriditatē būit i cordis mūdicia 7 puritate. vñ 7 dixit. Ossea nor obscurāt hz 7c. odore būit p mēorie ppetuitatē. Vñ dispsit dere būit paupib9. 7 iō iustitia ei9 manet i sclm seculi. Btūs maxim9. Quo nō i eternū buī mābit iustitia quā 7 scīō ipleuit ope. 7 gloriosissimo martirio pfecrauit. Efficaciā bauit p vtuosam pdicatiōez p quā Lucullū ypolitū 7 romanū puertit. Hmōi āt arboris efficacia est. q2 calculuz frāgit. surditatis subuenit. fulmē nō metuit. Sic laurēū frāgit corduz. spūalē reddit auditum. ptegit a fulmie sntie reproboz. B

Laurenti9 martir et leuita. genere hispan9. a btō sixto romā deduct9 est. Nam sīc dicit magister Johānes beleth. cū idem btūs sixtus in hispanias pfect9 esset duos iuuenes ibidē reperiēs. scz Laurentiū 7 vincentiū ei9 cognatiū. moribus honestate cōpositos. 7 in omni actione pclaros. ipos secū romā adduxit. q2 alter. s. Laurentius secū rome māsit. vincēs9 vo i hispaniā rediit. 7 ibi glorioso martirio vitā finiuit. Huic āt opinioni magistri Johannis beleth repugnat tēpus martirij vtriusq3. Nā laurenti9 sub decio. vincenti9 aūt in iuuenili etate sub Dyocleciano et Dacia no passus est. Sed int Deciū 7 Dyocleciano fluxerūt anni circit. xl. 7 impatores sepiē medij fuerūt. vt tūc btūs vincēs9 nō potuit iuuenis extitisse. Btūs aūt sixt9 laurentium suū archidiaconū ordinauit. Eodem tēpe Philipp9 impator 7 filius suus noīe Philip

De sancto laurentio

lup⁹ fidē xp̄i recepant. ⁊ xp̄iani effecti eccl̄ias sublumare p̄lūm nitebāt. Iste philup⁹ p̄m⁹ impator fuit q̄ fidē xp̄i recepit. quē origenes vt dr ad fidē xp̄i conuertit. lz alibi legat q̄ btūs ponc⁹ eū conuertit. Regnauit ān̄o millesimo ab vrbe cōdita vt millesim⁹ ann⁹ rome xp̄o pon⁹ q̄z idol' dedicaret. Qui q̄dē ān⁹ mille sumus fuit a romanis cū ingēti ludor ⁊ spectaculor apparatu celebrat⁹. Erat āt philippo impator miles q̄dā noīe Decius i armis bellicis p̄lūm strenu⁹ ⁊ famos⁹. Cū āt ijsdē tpib⁹ gallia rebellaret illuc impator Decius misit. vt rebellātē galliā romano imperio subiugaret. Quē cū decius p̄spe cūcta gessit. et ad libitū potit⁹ victoria romā redit. Audiens impator eius aduētū eū alt⁹ honorificare voluit. ⁊ eid̄ a roma vsq̄ ad vēnā obuiū iuit. Ex q̄ malor mētes q̄ magis se honorari setūt eo āplius p̄ superbiā intumescūt. Decius i superbiā elat⁹ imperiū cepit ābire. ⁊ de morte sui dñi p̄tractare. Cū igr impator in stratu suo sub papilione q̄esceret. Decius papiliōez latenter introiuit. ⁊ dormiētem dñm iugulauit. Exercitū āt q̄ cū impatore venerat ad se p̄cio mūerib⁹ ⁊ p̄missis attraxit. ⁊ ad vrbē regiā gōtu cito p̄perauit. Audiēs ē philippus mior vehemēter extimuit ⁊ totū thesaurū dñi p̄is ⁊ suū vt ait sicard⁹ in cronica sua beato sixto ⁊ sc̄o laurētio p̄mēdauit. vt si ip̄m a decio interfici p̄ingeret thesaurū ip̄m eccl̄ijs et paupib⁹ erogaret. Nec te moueat q̄ thesauri q̄s btūs laurent⁹ dispēsauit. nō dicūt thesauri ipatoris sz eccie. q̄ potuit eē q̄ cum ipis thesauris philippi ipatoris aliquē ēt thesaurū eccl̄ie dispēsauit. Vel forte iō dicūt thesauri eccl̄ie. q̄ philippus eos reliḡrat eccl̄esie paupib⁹ dispēsandos. licz hēat dubitatiōez vehemēter vtr⁹ surt⁹ tūc tpis fuerit sic infra dicet. Postea philip⁹ aufugit. ⁊ se a facie decij occultauit. Denatus igr obuiā decio p̄cessit. ⁊ ip̄m in impiū p̄furmauit. Ne vo potor. sz zelo idolatrie dñm suū occidisse vi deret xp̄ianos cepit cruelissime p̄seq̄. p̄cipi ēs illos sine vlla miscōia trucidari. In hac p̄secutiōe multa milia martyr corruerūt. Interq̄s etiā philippus iunior martyrio ē coronatus. Post B decij de thesauro dñi sui inq̄sitionez faciēs oblat⁹ ē ei btūs sixtus tāq̄z q̄ xp̄m coleret. ⁊ ipatoris thesauros hāret. Tūc decius iussit eū in carcerē recipi vt p illata tormenta xp̄m negaret et thesauros proderet. Btūs āt laurēt⁹ ipm seqns. p eū clamabat Quo progrederis sine filio pat̄. q̄ sacerdos sc̄e sine dyacono pperas. Tu nūq̄z sine ministro sacrificiū offerre p̄sueueras. Quid ḡ in me displicuit patnitati tue. Nūq̄d degenerē me pbasti. Expire certe vtr ydoneū mini strū elegeris. Qui cōmisisti dūci sanḡnis dispensationē. Cui b. sixtus dixit. Nō ego te desero fili. neq̄z derelinq̄. Hz maiora tibi debētur p fide xp̄i certamia. Nos q̄ senes leuioris pugne cursū recipim⁹. Te āt q̄ iuuenez manet de tyrāno gl̄iosior trūph⁹. Post triduū me seq̄ris sacerdotez leuita. Deditq̄z ei oēs thesauros p̄cipiēs vt eccl̄ijs et paupib⁹ erogaret. Btūs igr laurēt⁹ xp̄ianos die ac nocte diligent q̄siuit ⁊ vnicuiq̄z put op⁹ fuerat mīstrauit. Deinq̄z ad domū cuiusdā viduе q̄ mlīos xp̄ianos in domo sua absc̄onderat quā lōg⁹ dolor capitis detinebat. Sctūs āt laurēt⁹ p impositoz man⁹ eā a dolore capitis liberauit. ⁊ paupū pedes lauās oibus elemosynā dedit. Ea dē nocte i domo cuiusdā xp̄iani veniēs q̄ndā cecū ibidez reperit. ⁊ facto signo crucis eū illuminauit. Cū aūt btūs surt⁹ decio nollet p̄sentire nec ydol' īmolare. ip̄m ad decollādū duci p̄cepit. Accurrēs āt btūs laurēt⁹ post ip̄m clamauit. Noli me derelinq̄re pat̄ sc̄e. q̄ thesauros tuos iā expendi q̄s tradidisti mihi. Tunc milites audiētes thesauros. laurētū tenuerūt. ⁊ parthemio tribuno tradiderūt. Ipe aūt eū decio p̄sentauit. Cui decius cesar ait. Vbi sūt thesauri eccl̄ie. q̄s apud te cognouim⁹ eē reconditos. Qui cum sibi nō rnderet. tradidit Valeriano p̄fecto. vt aut thesauros p̄dat ⁊ idolis sacrificet. aut diuersis eū intire faciat supplicijs ⁊ tormētis. Valerian⁹ āt custodā p̄fecto noīe ypolito in custodiā eum tradidit. Quē ille cū mltis alijs i carcere recluſit. Erat āt in custodia ibi q̄dā gētil noīe lucill⁹ qui plorādo lumē oculoz amiserat. Cui cū

De sancto laurentio

laurentius lumē se restaurare ꝓmitteret. si ī xp̄m crederet ⁊ baptisma suscipet. ille se instā tius baptizari postulauit. Accipiēs g aquā laurēt⁹ dixit ei. Oīa in ꝓfessiōe lauanť. Cū qz ip̄m de articul' fidei diligent' introgasset. ⁊ ille oīa se credē ꝓfess⁹ fuisset aquā sup caput ei⁹ effudit. ⁊ ip̄m ī xp̄i noīe baptizauit. Quapter mlti ad eū cecurrebāt. ⁊ ab eo illuminati redibāt. Ꝑ videēs ypolit⁹ dixit ei. Ostēde mihi thesauros. Cui laurēt⁹. o ypolite si in dñm iesum xp̄m crediderīs ⁊ thesauros tibi oñdo. ⁊ vitā etnā ꝓmitto. Cui ypolit⁹. Si dictis facta ꝓbes facīā qđ bonum est. Eadem hora ypolit⁹ credidit. ⁊ fecit baptisma cū familia sua suscepit. Baptizatus ām ait. Vidi aīas innocētiū letas gaudere. Ꝑ Ꝑ māda uit valerian⁹ ad ypolitū vt laurentiū p̄ntaret. Cui laurēt⁹ ait. Ambulem⁹ ābo parī qz mihi ⁊ tibi glia ꝓpar̄. Ad tribunal gamb⁹ venit. ⁊ fit ter inq̄sitor ō thesauro. Laurent⁹ aūt triduo inducias petiit. q̄s valerianus eidē sub ypoliti custodia cōcessit. In ꝑ tridno laurentius paupes claudos ⁊ ceco s collegit. ⁊ eos in palacio salustiano coram decio p̄ntauit dicēs. Ecce isti sunt thesauri eterni q̄ nunq̄z minuunt. sz crescūt. q̄ in singulis dispgunt. ⁊ in oīb⁹ inueniunt. Horum mani manus thesauros in celū deportauerūt. Valerian⁹ p̄sente decio dixit. Quid variaris ꝑ multa. Jā nūc sacrifica. ⁊ magicā artez depone Cui laurent⁹. Quis dz adorari. q̄ fact⁹ est an q̄ fecit. Irat⁹ decius iussit eum scorpionibus cedi. ⁊ omē gen⁹ tormētorum aīm ip̄m deferri. Quem cū sacrificare uideret vt ꝑ tormēta euaderet. rīdit. Infelix has epulas semp optauit. Cui dec⁹. Si epule ista sūt. tibi silēs pande ꝓbanos vt tecū pīe epulent. Cui laurent⁹. Jā cel' noīa sua dederūt. ⁊ eorū aspectib⁹ nō es dign⁹. Tūc iubēte decio nud⁹ fustib⁹ cedit. ⁊ ardētes lamīe ad latera apponūtur. Dixitq3 laurēt⁹. Dñe ihu xp̄e dns ō deo miserere mei pui tui. Quia accusat⁹ nō negaui nomē sanctū tuū. introgat⁹ te dñm cōfess⁹ sū. Dixit ei dec⁹. Decio q ꝑ artē magicā tormēta delusis. me tñ deludē diu nō valebis. Nestor deos deasq3. q̄ nisi sacrificaueris diuersis supplicijs pūieris. Tūc iussit eū plūbatis diutissime cedi. Laurēt⁹ aūt ora uit di. Dñe ihu xp̄e accipe spūm meū. Tūc audiēte decio vox de celo insonuit. Adhuc tibi mlta certamia debēt. Tūc dec⁹ furore repletus dixit. Viri romāi audistis demōes istū sacrilegū ꝓfolātes. qui nec deos colit nec tormēta metuit. nec iratos ꝓncipes expauescit. Jussitq3 eū uez scorpionib⁹ cedi. Subitēs aūt laurent⁹ grās egit. ⁊ p astantib⁹ exorauit. Eadē hora miles qđam noīe roman⁹ credidit et beato laurentio dixit. Video aīam tuam uenē pulcherrimū stantē ⁊ mēbra tua cū lintheo extergentē. Adhuc ergo te ꝑ deum neme dereliq̄s. sz festina me baptizare. Dixitq3 dec⁹ valeriano. Deluto q̄ ā p artē magicā vicit sum⁹. Jussit ergo eū de catasta solui. ⁊ in custodia ypoliti recludi. Romanus autez afferens vrceū cū aqua ad pedes laurentii cadit. ⁊ sacrū ab eo baptisma suscepit. Q̄ ō vbi decius cōperit. Romanū fustibus cedi iussit. Qui cum libere se xp̄ianū ꝓfiteret iussu decij decollat⁹ est. Eadē nocte laurentius ad decū adducť. Cū aut ē ypolit⁹ fieret ⁊ se christianū esse vellet clamare. Dixit ad eum laurentius. In interiora hoie magis christū absconde. ⁊ dū clamauero audi ⁊ veni. Oia igit tormentor genera afferunt. Dixit ergo decius laurentio. Aut dijs sacrificabis. aut nox ista in te cū supplicijs expendet. Cui laurentius. Nox obscurū nō habet. sz omnia in luce clarescūt. Dixitq3 decius. Differatur lect⁹ ferre⁹. vt requescat in eo ꝓtumax laurentius. Ministri ergo eū exuerūt ⁊ supra craticulā ferreā extenderūt ⁊ p ignis suppositis eum cum furcis ferreis compresserunt. Dixitq3 laurent⁹ valeriano. Discede miser. q̄ carbones tui sē mihi refrigerū. tibi āt etnū supplicium p̄stant. Quia ipe dñs nouit q̄ accusat⁹ nō negaui eū. interrogatus christū cōfessus sum. assatus grās ago. Dixitq3 hilari vultu ad decū. Ecce miser assasti vnā partē gira ad aliam ⁊ manduca. Et grās agens dixit. Grās tibi ago dñe. q̄ tanquas tua sū ingredi merui. ⁊ sic spiritū emisit. Confusus decius cuz Valeriano abiit in palacium. Liberū

De sancto laurentio

relicto corpe sup ignē. Qđ ypolit⁹ manera
puit. ⁊ cū iustino pb̄ro in agro verano cō
ditū aromatib⁹ sepeliuit. Epiani igr ieunā
tes triduo vigilias celebrarūt. mugit⁹ dātes
⁊ lacrīas effudētes. ¶ Alij āt hb verū sit
q laurēt⁹ sub isto decio impatore martirū
sit passus a mltis dubitat. cū in cronicis ꝓ
xt⁹ lōge fuisse p⁹ decū legat. Eutropi⁹ āt hb
asserit di. Deci⁹ psecutōez ī xpianos mouēs
int ceteos btissimū leuitā ⁊ martirē laurētiuz
extinxit. In q̄dā āt cronica satis autēnica dr
q nō sub decio impatore q̄ philippo succesisse
hz sub q̄dā decio minore q cesar nō impator
extitit. martirū passus fuit. Hā int decū im
peratorē ⁊ hūc decū minorē sub q laurenti⁹
dr passus. plimi impatores ⁊ sūmi pōtifices
int medij extiterūt. Eteni vt ibidē dr cū decio
impatore gallus ⁊ volusian⁹ eius filius in im
perio succesissent. ⁊ valerian⁹ cū galieno p⁹
eos dē impiū tenuissent. dictu valerian⁹ ⁊ ga
lienus minorē decū cesarē nō tñ impatorez
fecerūt. Hā antiqtus q̄nq; aliq̄ ab impatori
bus fiebāt cesares. nō tñ augusti vl impato
res sic legit in cronicis q diocletianus maxi
miano cesarē fecit. postmodū ex cesare augu
stū creauit. Ipe āt hoz impatorū. s. valeria
ni ⁊ galieni sixt⁹ romanā sedez tenebat. Hic
igit deci⁹ cesar appellat⁹ nō ipator effect⁹ be
atū laurētū martirē fecit. Qñ nusq; in legē
da btī laurētij vocat deci⁹ ipatorē hz tātū de
cius cesar. Deci⁹ ei impator duob⁹ tātū an
nis regnauit. ⁊ beatū fabianū papā martirē fe
cit. Fabiano succesisse cornelī⁹ q sub volusia
no ⁊ gallo passus est. Cornelio succesisse lucī⁹.
Lucio stephan⁹ q sub valeriano ⁊ galieno
q̄nis. xv. impauerunt passus est. Stephano
succesisse sixt⁹. Hec in cronica illa leguntur.
Dēs cronice tā eusebij q̄z bede et ysidori in
boc ꝓcordāt. q sixt⁹ papa nō fuit tpe decij ī
peratoris. hz galieni. Legit tñ ī alia q̄dā cro
nica q pdict⁹ galien⁹ fuit binomi⁹. dict⁹ est
enī galien⁹ ⁊ deci⁹. ⁊ sub illo passi sūt sixt⁹ ⁊
laurētius circa ānū dñi. cclviij. Hodofridus
q̄z i libro suo q dr pātheon idē asserit. q. s. ga
lien⁹ vocat⁹ ē alio nōie deci⁹. ⁊ q sub eo pas
si sūt sixt⁹ ⁊ laurēti⁹. ⁊ si hb ꝓa sit tūc posito io
hānis beleth ꝓa posset ee. ¶ Refert grego. i dy
alogoz. q in sabina q̄dā sctimonial fuit.
q carnis q̄dē ptinētiā hūit. hz lingue pca cita
tē nō declinauit. Hec dū ī eccl̄ia scti laurētij
fuisset sepulta añ altare martiris a demōib⁹
secata ps illa ꝓmanet altera ꝓcremat. ita vt
mane visibilr adustio appareat. Dre. q̄z turo
nen. ait. q dū q̄dā sacerdos q̄ndā eccl̄esiā. s.
laurē. reparet ⁊ trabs q̄dā numū breuis eēt.
rogauit beatū laurētiū vt q̄ paupes fouerat
sue inopie subueniret. Que subito sic excre
uit. vt ps nō modica abūdaret. Quā ptem
sacerdos minutatū incidit. ⁊ mltas ind infir
mitates sanabat. Idē testat. b. fortunatus.
Factū ē āt hb apud ꝓzas castr̄ italie. q q̄dā
dū dolore dentū pmeret. de illo ligno tāgit ⁊
ptin⁹ dolor fugat. ¶ Quidā isup pb̄r noīe
sanctul⁹ vt refert gre. in dyal. s. laurētij eccle
siā a lōgobardis incēsaz repare volēs artifi
ces mltos ꝓduxit. Quadaz āt die dū q̄d eis
apponeret ñ hret. pmissa oꝛōe in clibanū re
spexit ⁊ ibidē cādidissimū panē inuēit. Sed
cū vir ad ym⁹ p̄dij esū trib⁹ psonis suffice
re vid̄et. Laurēti⁹ artifices suos nolēs ōfice
re. sic pdictū panē multiplicari fecit q̄ ī alimē
tū decē diez operis cūctis suffecit. ¶ In ec
clesia scti laurētij apud mediolanū. vt refert
Uincenti⁹ in sua cronica. Calix q̄dā cristal
linus mire pulcritudis hēbat. q cū in q̄daz
solēnitate ad altare a diacono portaret. ela
psus e manib⁹ in trā cecidit. ⁊ statī cōminu
tus fuit. At diacon⁹ merēs fragmēta colle
git. ⁊ sup altare ponēs btūz laurētiū exoraui
⁊ fractū calicē integz ⁊ solidatū recepit. ¶ E
Legit q̄z in libris de miracl̄is btē ỹginis. q
q̄dā vndecim stephan⁹ nomīe rome erat. q mu
nera libenter accipiēs multoz iudicia puerte
bat. Hic tres domos eccl̄ie scti laurētij. ⁊ vnū
ortū scte agnetis violenter abstulit. ⁊ ablata in
iuste possedit. Accidit āt vt moreret ⁊ añ dei
iudiciū duceret. Quē sctūs laurēti⁹ cernēs
ad eū cū nimia indignōe accessit. ⁊ trib⁹ vici
bus brachiuz ei⁹ durissime strinxit. et dolore
nimio cruciauit. Sctā ỹo agnes cūz ceteris
ỹginib⁹ eū videre noluit. hz faciē suam ab eo
auertit. Tūc iudex sup eū sniam ferēs dixit.

De sancto laurentio

Quoniã aliena subtraxit. ⁊ munera accipiens. vitatẽ vẽdidit. in loco iude. ꝓditoris tradat. ¶ Ecclĩ⁹ ãt ꝓiect⁹ quẽ idẽ stephan⁹ in vita sua valde dilexerat. ad. b. laurẽtiũ ⁊ ad beatã agnetẽ accedẽs ꝑ eo vemã ꝓcabat. ¶ Illis vo ⁊ be. vgine peo oãnb⁹ ꝓcessiũ ẽ vt ei⁹ aia ad corp⁹ rediret. ⁊ ibidẽ. xxx. dieb⁹ pnãz ageret. ¶ Accepit insup a bea. vgine ĩ mãdatis vt psalmuz bn̄ ĩmaculati. singlis dieb⁹ vite sue diceret. ¶ Cũqz ad corp⁹ rediisset brachiũ e⁹ ita erat lurid⁹ ⁊ adustuz. ac si ℞ in corpe passus eẽt. ¶ Ꝺ signuz in eo extitit qad vixit. ¶ Deale ĝr ablata restituẽs. ⁊ pnãz agẽs die. xxx. mi guit ad dn̄m. ¶ Legit̃ in vita. s. henrici imperatoris q dn̄ ipe ⁊ kunegũdis vroꝛ ei⁹ virgines insit̃ pmanerẽt. diabolo instigante de qdã milite vroꝛẽ suspectã bn̄s ipaz supcandẽtes vomeres. xv. pedũ nudis pedib⁹ incedere fecit. ¶ Qua ascẽdẽte dixit. ¶ Sicut me abhenrico ⁊ oĩb⁹ intactam nouisti ita adiuua me xpe. ¶ Henric⁹ vo perecũdia ductꝰ eam in maxillã pcussit. ¶ Cui vox dixit. vgo maria te vgĩnẽ liberauit. ¶ Otã ĝr candẽtẽ massaz illesa pcurrit. ¶ Cũ ℊ cesar obsidꝫ mlitudo maxima demoniũ añ cellã cuiusdam heremite trãsibat. ¶ Qui apta fenestra interrogauit vltimũ q nã eẽnt. ¶ Et ille. ¶ Legio demoniũ sum⁹. q ad mortẽ cesaris ꝑperam⁹ si forte aliqd ꝑ ꝓuũ in eo repire possim⁹. ¶ Aduratꝰ ĝr vt ad se redeat. ¶ Qui redĩes dixit. ¶ Nichil ꝓfecimus qz dn̄ falsa vroꝛis suspicionꝫ alia mala. ⁊ etã bona ĩ statera fuissent posita. adust⁹ ille laurẽti⁹ ollã aureã imẽsi pderis attulit. ¶ Et dn̄ supasse videbamur illa iactata ps alia state re plimũ pderauit. ¶ Tũc ego ratꝰ vnã aurẽ olle ꝓpui. ¶ Ollã calicẽ vocabat quẽ dict⁹ cesar ĩ bonoꝛe. s. laurẽ. ecclie aystetẽsi fieri fecerat. quẽ ĩ spẽali deuotiõe habuerat. ¶ Cui ꝓpter magnitudinez due aures ierãt. ¶ Reptũqz est ⁊ impatoꝛẽ tũc obsisse. ⁊ vnã aurẽ calicis fractã fuisse. ¶ Refert gre. ĩ registro q dn̄ ꝑdecessoꝛ suꝰ qdã ad corp⁹. s. laurẽtij cuperet melioꝛare. ⁊ vbi naz corp⁹ eẽt nesciret. subito corp⁹ ei⁹ ignoꝛãt apit. oẽsqz q aderãt tã monachi q̃z mãsionarij q corp⁹ ei⁹ viderãt ifra x. dies mortui sũt. ¶ Notãdũ q passio laurẽtij int̃ ceteras sciõz martyz pssiões excellẽtissima videt̃ eẽ ĩ qtuoꝛ sic ex dictis sci maxim⁹ epi ⁊ b. Aug. colligit̃. ¶ Dr̃io ĩ passionis acerbitate. scdo ĩ effectu siue vtilitate. tercio ĩ cõstãtia siue fortitudine. qrto ĩ mirabili pugna ⁊ mõ victorie. ¶ Dr̃io ĩgr excellẽtissima fuit in pene acerbitate. ¶ De cui⁹ pene acerbitate sic dicit btũs maxim⁹ epꝰ vel ꝑm quosdaz libros. Ambrosi⁹. ¶ Nõ eni frẽs btũs laurentiꝰ breui vl simplici passiõe patiẽ. ¶ Nã q̃ gladio ꝓcutiẽ semel moriẽ. q ĩ flãmaz camino mergitur vno impetu liberaẽ. ¶ Hic aũt longa ⁊ multiplici pena cruciaẽ. vt moꝛs ei nõ desit ad supplicij ⁊ desit ad finẽ. ¶ Legim⁹ beatos pueros ĩ penaz suaz deambulasse flãmis ⁊ igneos globos pedib⁹ ꝓculcasse. ¶ Ũñ ⁊ beat⁹ laurenti⁹ nõ miꝛi gl̃ia ꝓferend⁹ est. ¶ Et q̃dẽ illi ĩ penaz flãmis ambulabãt. hic ĩ ꝓpo supplicij sui igne discubuit. ¶ Illi vestigijs pedũ ꝓculcauerũt incẽdia. iste latez suoꝛ diffinsione restrinxit. ¶ Illi stantes in pena eleuans manib⁹ oꝛabãt ad dn̄m. ¶ Iste ꝓstrat⁹ i sua pena toto coꝛpe dn̄m deꝑcabat. ¶ Et notã dn̄ q btũs laurẽti⁹ ꝑ btũm stephanũ int̃ ceteros martyres ꝓmatũ tenere dr̃. nõ q maioꝛem penaz sustinuerit q̃z ceteri martyres cũ multi tantã penã. ⁊ aliq etiã maioꝛẽ sustinuisse legant̃. sz hoc dr̃ ppter sex cãs insit̃ occurrẽtes. ¶ Pr̃io ppter passiõis locũ. qꝛ ome q̃ est caput mũdi ⁊ vbi ẽ sedes aplica passus est. ¶ Scdo ppter ꝑdicatõis officiũ. qꝛ officiũ ꝑdicatõis diligenter impleuit. ¶ Tercio ppter laudabilẽ distributiõez thesauroꝛ qs omẽs paupib⁹ sapienẽ distribuit. ¶ Has tres rões ponit magist̃er Guilelm⁹ altisiodoꝛensis. ¶ Quarto ppter autenticatiõ ⁊ approbatiõ eiꝰ martyriũ. qꝛ ⁊ si de aliq̃b⁹ maioꝛa toꝛmẽta legant̃ in̄ hoc autenticũ nõ habeẽ ⁊ aliq̃n in dubiũ vertit̃. ¶ Hoꝰ aũt passio in ecclĩa valde est solẽnis ⁊ approbata. ¶ Ũñ ⁊ mlti scti i suis sermonib⁹ eius passionẽ approbãt ⁊ confirmãt. ¶ Quinto ppter dignitatis gradũ. qꝛ fuit archidiacon⁹ sedis aplice. ¶ Post quẽ vt aiunt in romana sede archidiaconus non surrexit. ¶ Sexto ppter seuicia toꝛmẽtoꝛũ. qꝛ grauissima supplicia ptulit. vtpote q̃ supꝛ craticulã ferreã assi-

De sancto laurentio

satus fuit. Un de eo dicit btūs Aug⁹. Laceratos art⁹ z mlta vbez sectōne ꝓcisos subiecto ꝑcepit igne torreri. vt p crate ferreā q iā ō feruore ꝯtinuo vim in se bīet vēdi. quersoz alterna mutatōe mēbroz fieret cruciat⁹ vehemētioz z pena ꝓductioz. Ho Secdo fuit excellētissima in effectu siue vtilitate. Ipa ei pene acerbitas ꝑm Aug. z maxim fecit eum glozificatōe sublimē. opiniōe z fama celebrē deuotiōe laudabilē. z imitatione insignem. Ideo igr glificatōe sublimē. Unde Aug. dicit. Deuisti ꝓsecutoz in martirē. ꝓseuisti z auxisti palmā dū aggeras penā. Itē marti⁹ vl ꝑm q̄sdā libroz ambro. Quānis in fa uillā mēbza soluāt. fidei tñ fortitudo ñ soluit Corpis detrimētū sustinet. sz lucz salutis acq̄rit. Itē aug. Uere btūm corp⁹ qđ non a fide xpi torm̄etū imutauit. sz ad requiē sctā regio coronauit. Secdo opiniōe z fama celebrē. Ambrosi⁹ vl ꝑm q̄sdā libroz ambrosi⁹ Btūm martirē laurētiū gno sinapis possumus cōpare. q2 diuersis attrit⁹ passiōib⁹ p totū oꝛbez grā sui meruit fragrare myster. Qui antea ꝓstitut⁹ in corpe būlis ignotus z vilis. postea q̄z verat⁹ lacerat⁹. exustus fuit. vniuersis p totū mūm ecclesijs odoꝛez sue nobilitatis infudit. Idē. Sanctū est ac deo placitū. vt natale sctī laurētij ꝑcipua deuotione veneremur. cui⁹ radiātibus flāmis victrix in hūc q̄z diē toto oꝛbe xpi chozuscat ecclesia. Idē. Data ei gl'a martyrij ꝑctar⁹ exhibuit in passiōe sua qđ mūm illumiauerit vniuersū. Tercio deuotiōe laudabilē. Quare aūt sit laudād⁹ z cū deuotōe suscipiēdus ondit aug. trib⁹ rōib⁹ sic dī. Btūm viz laudā dēm⁹ deuotōe suscipe. Ideo q2 ꝑciosū sanguinē ꝑpt deū tradidit. Deinde q2 ei ꝓgatiuā apd deū noiez ñ mimā ꝓtulit ondēs q̄l oz eē xpiana fidei. ō c⁹ ꝓsortio existere martires meruerī. Tercio q2 tāte z tā scē quersationis fuit vt coronā martirij ꝛpe pacis iueniret. Quarto fecit eū imitatōe insignē. Un augdict⁹ ē vir sctus vt sui similes ceteros eē hoꝛtaret. In trib⁹ ātē se nob imitabilē exhibz. Ideo in aduersoz forma ꝓpessiōe. Un aug. Ad erudiendū dei ꝑplm nllo2ē vtiliozē forma q̄z martiz. Eloqnia facil'ad exhoꝛtādum fit rō efficaxad suadēdū. Salubioza tñ sūt exēpla q̄z vba z pl⁹ ē ope docere q̄z voce. In q excellētissimo genere doctrīe b. mar. laurēti⁹ q̄z gl'iosa pollcat dignitate et ꝓsecutoꝛes ipi⁹ senture potuerī q̄ illa mirabil'fortitudo animi ñ soluī ñ cederet. sz etiā alios exēplo sue tolerātie roborꝛaret. Secdo in fidei magtudie et feruoꝛe Ambrosius vl'amb. Tū i fide sua ꝓsecutoꝛis flāmas vicit. ondit nob ꝑ ignē fidei gehēne incēdia superare z amoꝛe xpi diē iudicij nō timere. Tercio in ardēti deuotiōe. Idem vel Ambro. Illumiauit mūm plane laurenti⁹ eo lumie q̄ ipe succēsus est. z flāmis q̄s ipse ptulit oim xpianoꝝ coꝛda calefecit. De his trib⁹ etiā sic dicit maxim⁹ vl Ambro. ꝑm q̄sdā libroz. Beati laurētij exēplo ꝓuocamur ad martiriū. accēdimur ad fidē. incalescim⁹ ad deuotionē. Ho Tercio fuit excellentissima in ꝓstātia seu fortitudine. De cui⁹ cōstantia z fortitudine sic dicit btūs aug. Beatus laurētus māsit in xpo vsq; ad tēptationē. vsq; ad tyrannicā interrogationē vsq; ad acerrimā cōminationē. vsq; ad pemptōem In q̄ longa moꝛte q2 bñ mādu cauerat z bene biberat tāq̄z illa esca saginat⁹ z illo calice ebrius fact⁹. toꝛmēta nō sensit. nō cessit z regnum successit. Ideo ātē fuit ꝓstās z firmus q nō solū toꝛmētis nō succubuit. sed etiaz ex ipis tormentis. vt habet ex dictis btī Ambrosi. fact⁹ est ꝑfectioꝛ in timoꝛe. feruentioꝛ in amoꝛe. z iocūdioꝛ in ardoꝛe. De prio sic dic. Extendit sup flāmaz ignitos globos z sepius vsat in latera. sed q̄nto plus penaz patit tanto ampli⁹ xpm dñm ptimescit. Quantū ad scām sic ait. Ambrosi⁹. vl'ꝑm quosdā libroz ambro. Granū sinapis cū atterit accēdit. Laurētius cū patit inflāmat. Idez. nouo admiratōis genere alij illū toꝛquet. z alij seuientes toꝛmēta pficiunt. sed deuotioꝛem laurentiū saluatoꝛ suppliciа atrociora feceꝛunt. Quātū ad tertiū sic dicit. Coꝛei⁹ tanta fide in xpi magnanimitate ꝓcaluit vt despectis ppij coꝛpis cruciatib⁹ i sua uissimo toꝛoꝛ suo z triūphans ei⁹ ignibus letus il-

De sancto laurentio

luderet. ¶ Quarto fuit excellentissima in mirabili pugna & mō victorie. Beat⁹ nāq; laurētius sicut ex ỹbis beati maximi & aug⁹. colligit. q̄nq; ignes exteriores q̄ dāmō habuit q̄s tñ oēs superauit fortiē & extinxit. ¶ Primus fuit ignis gebēne. scōs ignis materiat' flāme. tercius carnal' cōcupiscētie. q̄rtus ardentis auaricie. q̄nt⁹ furētis insanie. ¶ De extinctiōe p̄mi ignis. s. gebēne sic dicit maximus. ¶ Aliq̄d cedere potest momētanee corporis vsticni cuius fides eternū gebēne extinguebat ardorē. ¶ Item trāsiit p ignē momētaneū atq; terrenū. sz flāma z gebēne ppetuo exurētis euasit. ¶ De extinctiōe scōi ignis. sz materialis flāme sic aut⁹ maxim⁹ vl' Ambr. p̄m q̄sdā libros corpali laborabat incendio. sed diuin⁹ ardor materialē restrinxit ardorē ¶ Item. Quāuis rex improb⁹ ligna subiiceret. incēdia maiora supponeret. tñ scūs laurēti⁹ has flāmas fidei calore accensus non sensit ¶ Item Aug⁹. Superari caritas xp̄i flāma non potuit. & egnior fuit ignis q̄ foris vssit q̄z qui intus accendit. ¶ De extinctiōne tercij ignis sz carnal' concupiscentie sic dicit maxim⁹. Accebe. laurētius trāsiit p ignē nō q̄ adust⁹ inhoruit sz illuminat⁹ effulsit. arsit ne arderet & ne vereret vstus ē. ¶ De extinctiōe q̄rti ignis sz auaricie q̄ dū euanuit auaricia illoz q̄ thesauros cupiebāt & frustrata est sic dicit Aug⁹. Armat' gemina face hō cupid⁹ pecunie. & veritatis inimic⁹. auaricia vt rapiat auz. impietate vt auferat xp̄m. Nihil obtunes. nihil pficis hūana crudelitas. Subtrahit' tormentis tuis materia mortal'. & laurētio in celū abeunte tu deficis flāmis tuis. ¶ De extinctione q̄nti ignis. s. furētis insanie q̄ dū videlicet insania psequntiū frustrata est & ānihilata sic dicit Maxim⁹. Superatis flāmarū ministris omē mūdane insanie restrinxit incēdium. Ad hoc vsq; diabolica pfecit intētio vt vir fidel' ad dñm suū gl'iosus ascēdat. & crudelitas psequntiū cū suis ignib⁹ pfusa torpeat. Q̄d eni psequntiū insania ignis fuerit ostēdit cū ait. Furor gentil' accēsus craticulā p̄parat ignitā. vt indigētios sue flāmas ignib⁹ vindicaret. ¶ Nec mirū si hos q̄nq; ignes exteriores superauit. q̄niā ex ỹbis p̄dicti maximi hūt tria refrigeria q̄ int⁹ hūt & tres ignes in corde portauit. p q̄ oēs ignē exteriorē & refrigerio mitigauit & maiorē incēdio superauit. Primū nāq; refrigerium fuit desiderium regni celestis. scōm meditatio diuie legis. tercū puritas cōscie. Per Triplex refrigerium oēm ignē exteriorē extinctū fecit & frigidum reddidit.

¶ De p̄mo refrigerio q̄d ē desiderium celestis glie dicit Maxim⁹ vl' ambro. p̄m q̄sdā libros. Nec ei beatus laurēti⁹ ignium sentire tormenta poterat q̄ in sensib⁹ refrigerium paradisi possidebat. Item iacet a pedes tyranni exusta caro corp⁹ exaie. nihil tñ detrimēti patit in trisc⁹ius aīm⁹ demorat' in cel'. ¶ De scōo refrigerio q̄d ē meditatio legis diuine sic dic maxim⁹ vl' ambro. Dū xp̄i cogitat p̄cepta frigidū est illi oē q̄d patit. ¶ De tercio refrigerio q̄d est puritas cōscie sic dicit Ardet. pfecto tortus vscerib⁹ fortissim⁹ martir & urit. sz regnū dei & tractās refrigerio cōscie victor exultat. Habuit nihilomin⁹ vt idē maximus ostendit tres ignes interiores. p q̄s omēs ignes exteriores maiori incēdio superauit. Primus fuit fidei ma gtudo. scōs ardēs dilectio. tercī⁹ vero diuina cognitio q̄ ipm irradiauit tanq̄z ignis ¶ De p̄mo igne sic dicit idē vl' ambro. In q̄stū in illo fidei ardor feruet. intātum supplicij flāma frigescit. Item ē saluatoris ignē ferunorē fidei legim⁹ in euāgelio. Ignē veni mittere in trā Hoc igr igne b. laurēti⁹ accēsus flāmaz nō sensit incendiū. ¶ De scōo igne sic aut idez vel Ambro. Ardebat extrinsec⁹ martir laurēti⁹ tyrāni seuiētis incendijs. sz maiori illū intrinsec⁹ xp̄i amoris flāma torrebat. ¶ De tercio igne sic di. Fortissimū martirē seuissima persecutoris flāma superare nō potuit q̄ lōge aderāt⁹ vitatis radijs mēs ei⁹ accēsa feruebat. Item. Odio pfidie et amore vitatis accensus apposita sibi extrinsec⁹ flāmā aut non sensit aut vicit. Horz āt inē ceteros martires be. laurenti⁹ tria p̄uilegia q̄stū ad officiū. Primū ē in vigilia. Sol⁹ ei inē martires vigilia horz. Sz vigilie scōz ppē mltas deordinatiōes hodie ī ieunia mutate sē. Q̄dos eni fuit olī vt refert iohēs beleth vt ī festiuitatib⁹ sctōrū

boies cū vxorib⁹ ⁊ filiab⁹ ad eccl̃iaz vēirēt. ⁊ ibi cū lūiarib⁹ pnoctarēt. Hz q̄ mlta adulteria in his vigilijs fiebāt. statutū fuit vt vigilie in ieunia nō verterentē. Nomē tū antiquū est retentū. q̄ nō ieunia sz vigilie adhuc appellantē. Decōm ēi octaua. Ipe nāq; solus cū stephano hz octauā inē martires. sic̄ martin⁹ inē pfessores. Tercū ē in regressiōib⁹ antiphonaz qō sol⁹ ipe ⁊ paul⁹ hz. Sz pau lus ppt excellētiā pdicatōis. ille ppt excellentiā passiōis. CXIII

De sancto Ypolito.

Ypolitus dicitur ab yper qō ē supra. ⁊ lytos qō ē lapis q̄ sup̄ lapidē. i. xp̄m fundat⁹ vl ab in ⁊ polis qō ē ciuitas. sc̄l ypolit⁹ q̄si valde polit⁹. Fuit eni sup lapidez xp̄m bene fundat⁹ p ꝓstātiā ⁊ firmitatē. Fuit in ciuitate supna p desiderū ⁊ auiditatez. Fuit bene polit⁹ p tormētoz acerbitatē.

Ypolit⁹ postq̄z corp⁹ beati laurentij sepeliuit. vēit in domū suā ⁊ dās pacē suis seruis ⁊ ancillis. oēs de sacramēto altaris qō Justin⁹ pb̄r obtulerat cōicauerūt. Et apposita mēsa pulq̄z cibū sumeret. venientes milites eū rapuerūt ⁊ ad cesarē duxerūt. Quē vidēs decius cesar subridēs dixit ei. Miq̄d ⁊tu magus effectus es q̄ corp⁹ laurētij abstuliſti. Cui ypolit⁹. Hoc feci nō q̄ mag⁹ sz q̄ xp̄ian⁹. Tūc deci⁹ furore replet⁹ pcepit vt habitu q̄ vt xp̄ian⁹ vtebat. exspoliaret̄. ⁊ os ei⁹ lapidibus tunderet. Cui ypolitus. Nō me exspoliasti. sed magis vestiſti. Cui decius. Quō insipiēs effectus es. vt nuditatē tuā nō erubescas. Nūc ergo sacrifica ⁊ vives ne cū laurentio pereas. Cui ypolitus. Cremplū merear fieri beati laurētij quē tu ore polluto ausus es noīare. Tūc decius fecit eū fustibus cedi ⁊ pectinib⁹ ferreas lanīari. Ille aūt se xp̄ianū esse voce clara ꝓfitebat. Et cū tormenta hmōi derideret. veste militari q̄ antea vtebat eū vestiri fecit. hortans vt amicitiā ⁊ militiā p̄stinam retineret. Cui ypolitus cum diceret se xp̄o militare. decius ira repletus valeriano p̄fecto eum tradidit. vt omēs facultates eius acciperet. ⁊ diris tormentis eum interficeret. Inuento q̄z q̄ eius familia xp̄iana esset. adducti sunt omēs ante ꝓspectū eius. Qui cū ad sacrificia cogerētur. Concordia nutrix ypoliti p oīb⁹ rñdit. Nos cū dño nostro volumus mori potius pudice q̄z impudice viuere. Cui Valerianus. Benus seruoz non nisi cū supplicijs emendat̄. Tunc p̄sente ypolito ⁊ gaudente iussit eā tamdiu plumbatis cedi q̄ q̄z emisit spiritū. Virtutq; ypolitus. Gratias tibi ago dñe q̄ nutricē meam ante conspectum sanctoz tuoz p̄misisti. Exinde extra portā tiburtinam valerianus ypolitum cum familia sua duci fecit. Ypolitus autem omnes ꝓfortans dixit. Fratres nolite metuere q̄ ego ⁊ vos vnum deū habem⁹. Jussit q̄z valerianus vt in cōspectu ypoliti oīb⁹ capita amputarentur. Ypoliti vō pedes ad colla indomitoz equoz fecit ligari. ⁊ per carduos ⁊ tribulos trahi tādiu donec spiritum exalaret circa annos dñi. cclvj. Eoz̄ corpa Justinus pr̄esbyter rapuit. et iuxta corpus sancti Laurentij sepeliuit. Corpus vō sancte Cōcordie inuenire non potuit. q̄ fuerat in cloacam p̄iectum. Nules aūt quidā nomine Porphirius. credēs btām Concordiam aurū aut gēmas in vestimentis habere ad q̄ndaz cloacariū noīe yreneū q̄ erat occulte xp̄ianus accessit ⁊ dixit. Secretū custodi ⁊ extrahe cōcordiā. q̄ spero q̄ aurū aut gēmas i vestibus suis hz. Cui ille. Ostēde mihi locū ⁊ secretū habeo. ⁊ quicquid inuenero nunciabo. Cum ergo corpus extractum fuisset ⁊ nihil inuenissent. miles ille p tinsugu. Et yreneus vocato q̄dam xp̄iano noīe Habundo corp⁹ ad sanctuz Justinū detulit. Quod ille deuote suscipiēs iuxta corpus sancti ypoliti ⁊ alioz sepeliuit. Qō valerianus audiēs. yreneū ⁊ habundū tenuit. ⁊ ambos in cloacā viuos misit. Quoz corpa iustinus rapuit. ⁊ cum alijs sepeliuit.

Post b deci⁹ cū valeriano in currū ascendit aureum. ⁊ perg̃unt ad amphiteatruz vt crucient christianos. Arreptus igitur dec⁹ a demonio clamabat. O Ypolite ca-

thenis aspis vinctū me tenes. Valerianus silī clamabat. Ego laurēti igneis cathenis me ligatū trahis. Et eadez hora valerian⁹ expirauit. Decius aūt domū reuersus triduo a demonio vexat⁹ clamabat. Vduro te laurenti modicū cessa a tormētis. Et sic misera/bilī⁹ mortu⁹ ē. Ō vxor ei⁹ triphonia crudelis vidēs. dimissis oīb⁹ ad sctūm iustinū cū filia sua cyrilla accessit. ⁊ ab eo cū multis alijs baptizari fecit. Illa vō die cū oraret triphonia emisit spūm. Cuj⁹ corp⁹ iustin⁹ pb̄r iuxta corp⁹. s. ypoliti sepeliuit. Audiētes vō xlvij. milites q regia ⁊ ei⁹ filia xpiane effecte eēnt. venerūt cū vxorib⁹ suis ad iustinū pb̄rū vt baptisma suscipent. Quos oēs dionisi⁹ q̄ sctō sixto successerat baptizauit. Claudius aūt ipatoz cyrillā cū sacrificare nollz iugulari fecit. ⁊ ceteros milites decollari. Quoz̄ corpa ī agro vano cū ceteris sepelīt. ¶ Et aduertēdū q̄ expīsse hēt ꝓ q illi decio q̄ laurētiū ⁊ ypolitū martirizauit successit claudius Claudi⁹ aūt nō successit decio ipatoz. imo decio successit pm crōicas volusiā⁹. volusiano galien⁹. galieno claudi⁹. Optet ꝑ dicere vt videt q aut galien⁹ fuerit binomi⁹ ⁊ qđ dict⁹ sit galien⁹ ⁊ decius. sic dic̄ vincent⁹ ī cronica sua. ⁊ godofrid⁹ ī libro suo. aut q galien⁹ in sui adiutoriū q̄ndā noīe decū fecerit cesarē nō tñ ipatorē. sic dic̄ Richard⁹ ī cronica sua. ¶ De ꝑ martire sic dic̄ ambro. in pfatōe Ptūs martir ypolit⁹ xpm vez ducē cōsideras miles ei⁹ eē maluit. q̄z dux militū cōpbari. Beatūq̄z laurētiū sue custodie mācipatū nō psecut⁹ ē. sz subsecut⁹. Qui cū thesauros eccie discuteret inuenit thesaurz quē nō tyrān⁹ eripet. sz quē pietas possideret. inuenit thesaurz vñ vere diuitie peterēt. spreuit fauorē tirāni vt cū regis ppetui grā cōpbaret. memor⁹ diuidi nō refugit ne nerib⁹ diuelleret et/nis. ¶ Bubulc⁹ q̄dā noīe petr⁹ cū ī festo scē marie magdalene plaustrū ꝛexisset. et boues seqns ipos maledictis vrgeret. ptin⁹ boues ⁊ aratrz a fulmīe absumūt. ⁊ ipe petr⁹ q̄ hoc impcat⁹ fuerat supplicio atrocioꝛ torq̄bat. Nā ignis eū arripuit adeo q̄ carnib⁹ ⁊ neruis tibie ⁊ cruris ꝓsumptis ossa paterent. et ipa tandē tibia a sua cōpage penit⁹ solueret. Tūc ille ad q̄ndaz eccliam btē vgīs accedēs tibiā ipam in q̄dā foramie ipi⁹ ecclie absco/dit. ⁊ btāz vgīez lacrīs ⁊ pcib⁹ p sua liberatione rogauit. Et ecce nocte q̄dā btā vgo cū beato ypolito ei ī visione affuit. ⁊ eidē ypolito vt ille ei⁹ pstine sanitati restitueret impauit. Statiqz sctūs ypolit⁹ tibiā de foramie accipiēs. loco suo q̄ surculū arboꝛi ī momento inseruit. In q̄ insitiōe tantos dolores sensit vt suis clamoꝛib⁹ totā fabrilā excitaret. Qui surgētes ⁊ lumē accēdētes. petrū duo crura ⁊ duas tibias brē ꝓspiciūt. Ꝛz se deludi putātes ipm iterz atz iterz ꝛrectabāt. ⁊ mēbra vera ipm brē ꝓspiciebāt. Qui vix eū excitātes vñ sibi ꝛ accidit scisciāt. Ꝛz ille eos ludē erstumās tādē vicē rē vidit ⁊ ertupuit. Sed tñ cora noua mollioꝛ q̄z vetusta. ad sustinētia corpis nō potat exeq̄ri. Ōñ ad publicatōez miraculi pannū claudica ut. Et tūc iterū btā vgo eidez apparēs sctō ypolito dixit. vt q̄cq̄d curatōi deesset. supplere deberet. Eu gulans igr ⁊ se plene sanatū iuenīs reclusoꝛiū itroiuit. cui diabol⁹ in spē nude mlieris frequentissime apparebat ⁊ nudā ei se ingerēs q̄nto ille fortr⁹ resistebat tāto illa impudētr⁹ incūbebat. Cū ergo illa eū plūmū vexaret. tandē ille stolā sacerdotalē accipiens collū ei⁹ cinxit. ⁊ moꝛ diabolo abscedēte cadauer putridum ibidē remānsit. Tantus q̄z feroꝛ inde exalauit vt nll's q̄ ꝛ vidit ābigeret. q̄n corp⁹ alic⁹ mulieris mortue fuisset ⁊ q̄ diabol⁹ assumpsisset.

CXIIII

¶ De assumptōne btē marie virginis.

Assumptio beate

Marie virginis qualiter facta sit er quodam libello apocrifo q̄ Johannī euangeliste ascribit edocet. Apostoli nanq̄z ob predicatōis gratiā diuersas mūdi subeuntibus regiones virgo beata in domo iuxta montē syon posita dr remansisse. Viaq̄z loca filij sui. s. locuz baptismi. ieiunii. oroīs. passionis. sepultu re. resurrectōis ⁊ ascensionis. quoad vixit deuotione sedula visitauit. Et pm q̄ aut Epiphanius. xxuij.

De assūptione beate marie virginis

annis p⁹ ascēsiōz filij sui supuixit. ¶Refert ꝫ
q̄ btā ygo qñ xp̄m ꝓcepit erat ānoꝝ xuij. ⁊ in
xv. ip̄m pepit. et vixit cū eo ānis xxxuj. ⁊ post
mortē xp̄i supuixit. xxuij. ānis. Et ꝑm hoc qñ
obijt erat ānoꝝ lxxij. ¶Probabilē tñ vidē qđ
alibi legit. vt. xj. ānis filio supuixerit. ⁊ sic sexa
genaria fit assūpta. cū aplī tot idē annis pdi
cauerint in iudea ⁊ circa ptes illas. sic eccle
astica tradidit hystoria. ¶Die igit q̄dā duz in
filij desiderū coꝛ virginis vehemēt accēdit
estuās aim⁹ ꝓmouet. ⁊ i exteriorē lacrimaꝝ
abūdātiā excitat. Cūq; ad tps subtracti filij
eqnimitē nō ferret subtracta solacia. Ecce an
gelus cū mlto lumīe eidē astitit ⁊ reuerēter.
vtpote sui dñi mrēm salutauit. Aue inq̄t be
nedicta maria suscipies bñdictionē illi⁹ qui
mādauit salutē iacob. Ecce ātamuz palme
de paradiso ad te dñam attuli quē añ feretruz
portare iubeas. cū die tercia ō coꝛpe assume
ris. ¶Ā filiꝰ tuus te mrēm reuerendā expe
ctat. Cui maria rñdit. Si inuēi grāz in ocul'
tuis. obsecro vt nomē tuū mihi reuelare di
gneris. Cui ¶ dño peto inīmātiꝰ vt filij et frēs mei
aplī ad me pit cōgregent. vt eos añq̄z moꝛ
ar coꝛpalib⁹ ocul' videā. ⁊ ab eis sepelir valeam. ⁊ ip̄is p̄mūb⁹ spūm deo reddā. ¶Hoc uez
peto ⁊ obsecro vt aia mea de coꝛpe exiēs nul
lū spūm teterrimū videat nll'aq̄z mihi sathā
ne ptās occurrat. Cui angel⁹. Cur scire desi
deras dña nomē meū. qđ āmirabile ē ⁊ ma
gnū. Ecce ātoēs ad te hodie congregabūt aplī
q̄ nobiles tibi exhibebūt exequas funeris. ⁊ in
eoꝝ ꝓspectu spūm exalabis. ¶Ā q̄ oli ppha⁊
de iudea in babylonez i crine attulit subito.
ip̄e pculdubio ad te aplos adducere poterit
in momento. ¶Si alignū ātspūm videre cur
metuis. cū caput ei⁹ oīno ptrueris. ⁊ spolia
ueris ip̄m sue ptātis impio. fiat tñ volūtas
tua vt ip̄os nō videas. ¶His dictis angel⁹ cū
mlto lumīe celos ascendit. ¶Palma ātilla nu
mia claritate splēdebat. ⁊ erat q̄dez ygē viri
ditate ꝓsilis. ⁊ folia ip̄i⁹ vt stella matutia ful
gebāt. ¶Actū ē ātdū iohēs i ephesō p̄dicaret
celū repēte intonuit. ⁊ nubes cādida ip̄m su
stulit ac raptū añ marie ianuā collocauit. p
cutiēsq; ostiū inter⁹ intrauit. ⁊ reuerentē yr
go ygīnē salutauit. Quē felix maria ꝓspi
ciens. vehemēt obstupuit. ⁊ p̄ gaudio lacri
mas p̄tiere nequit. Dixitq; filij iohēs mēoꝛ
esto ybor mgri tui. qđ⁹ me tibi mrēz. ⁊ te mi
hi in filiū ꝓmēdauit. Ecce a dño euocata de
bitū hūane ꝓditōis exoluo. ac coꝛp⁹ meū ti
bi cura solicita recōmēdo. Audiui ei iudeos
iniisse ꝓsiliū dicētes. Expectē⁹ viri frēs q̄a di
usq; illa q̄ iesū portauit sēbeat mortē. ⁊ coꝛp⁹
ei⁹ ꝓtinuo rapiem⁹. ac iniectū ignib⁹ ꝓburemus. Tu igr hāc palmā deferri facies añ fe
retrū cū coꝛp⁹ meū duxeritis ad sepulchruz.
Dixitq; iohēs. O vtinā ꝟ eēnt oēs aplī frēs
mei. vt decēt tibi pare possem⁹ exequas ac ex
oluere laudes digās ¶Hec illo dicēte. oēs aplī
de locis i q̄b⁹ p̄dicabāt a nubib⁹ rapiunt. et
añ marie ostiū collocant. Qui videtes se ibi
dē insil' ꝓgregatos mirabant dicētes. Que
nā cā ēppt quā nos ꝟ dñs insil' cōgregauit.
Iohēs igr ad eos exijt. ⁊ dñaz ō coꝛpe recessurā p̄dixit. Et addidit dicēs. Videte frēs ne
cū obierit aliqs eā defleat. ne ꝟ videns ip̄ius
ꝓturbet ⁊ dicat. Ecce quo mō isti tumēt moꝛ
tem qui tñ alijs p̄dicant resurrectionez
¶ Dyonisius pauli aplī discipulus in li
bro de diuinis noibus hoc idē asserit. aplos
scz in dormitione ygīnis ꝓuenisse. ⁊ se simili
ter interfuisse. ac vnū quēq; in laudez christi
⁊ ygīnis sermonez fecisse. Aut eni sic loquēs
ad ierotheū. ¶Nos vt nosti ⁊ ip̄e multi scōꝝ
nostroꝝ fratꝝ ꝓuenim⁹ ad visionez coꝛpis
vite p̄ncipis ⁊ qđ deū suscepit. Aderat autez
⁊ frater dñi Iacobus ⁊ petrus sūma ⁊ pue
cussima theologoꝝ sūmitas. ¶Postea visuz
est post visionē vt vniuersi gerarche laudarent. sicut vnusquisq; erat sufficiens. infirmitate virtutis bonitatem thearchice infirmitatis
¶Hec dyonisius. ¶Cū aūt btā maria omēs
aplos ꝓgregatos vidisset. dñm bñdixit. et in
medio eoꝝ ardentib⁹ lāpadibus ⁊ lucernis
ꝓsedit. Circa vo borā noctis tercias Iesus
aduenit cū angelorū ordinibus patriarcharum centibus. martꝝ agminib⁹ cōfessoꝝ
acie. ygīnumq; choris ⁊ ante thoꝝ virginis
acies ordinant. et dulcia cantica freq̄ntant.
Quales aut exequie ibidez celebrate sint. ex

De assūptione beate marie virginis

ꝑdicto libello q̄ iohēs ascribit̄ edocet̄. Ihā ꝓpe ihēm inchoauit ⁊ d. Veni electa mea. ⁊ ponā in te thronū meū q̄ ꝓcupuit speciez tuaz ⁊t illa. Ihparatū cor meū dñe paratū cor meuz Tūc oēs q̄ cū ihū venerāt dulcit̄ intonauerūt dicētes. Ihec ē q̄ nescuit thorū in delictis hēbit fructū i refectōe aiaz sctārū. Ihpa āt de semetipa cecinit di. Beatā me dicent oēs generatōes. Qz fe. mi. ma. q̄ potēsē. ⁊ san. no. ei⁹. Tūc cātor cātoz oīb⁹ intonauit excellēti us. Veni d libano spōsa veni coronaberis. Et illa. Ecce veio. qz i capite libri scptū est d me vt facerē voluntatē tuā ds qz exultauit spūs me⁹ i te salutari meo Hicqz marie aia d cor pe egredit̄. et i vlnas filij aduolauit. Funtqz tā a dolore carnis extranea q̄z a corruptiōe extiterat aliēa. Hirtqz aplis dñs. Corp⁹ vgi nis mris i vallē iosaphat deferte. ⁊ in monumēto nouo qđ ibidē iuenietis illd recōdite. ⁊ me ibidē triduo donec ad vos redeā expectate. Statiqz circūdederūt eā flores rosaz. l. cetus martiz ⁊ lilia qualiū. agmīa. l. angelorz ꝓfessorz ⁊ vginū. Ihdost eā aplī clamitāt dicētes. Virgo prudētissima q̄ pgrederis. Esto nostri mēor o dña. Tūc ad ꝓcentū ascēdentiū cet⁹ q̄ remāserāt admirati ꝓcute obuiā ꝓcesserūt. Videntesqz regē suū femie aiam in vlnis ppriis baiulantē illāqz sup illū innixā. obstupefacti clamare ceperūt dicētes. Que est ista q̄ ascendit de deserto delicijs affluēs innixa sup dilectū suū. Quib⁹ cōcomitātes dixerūt. Ihsta est speciosa inē filias hirlm. sic vidistis eam plenā charitate ⁊ dilectōe. Hic qz in celuz gaudēs suscipit̄. ⁊ a dextris filij in throno glie collocat̄. Apli aūt viderūt eius aiam tanti eē candoris vt nulla mortalium lingua possit effari. ¶ Tres aūt virgines q̄ ibidē erāt cū corpus ei⁹ lauandi gratia expoliassent tanta statī corp⁹ ei⁹ claritate resplenduit. vt tangi quidē ad lauandum posset. videri āt nō posset. Tādiu aūt lux illa ibidē resplēduit donec corp⁹ a vginib⁹ lotū fuit. Apli āt corp⁹ ei⁹ reuerent̄ ceperūt et sup feretrū posuerūt. Hixtqz iohēs petro. Ihbanc palmaz aū feretrū petre portabis. qz dñs nobis te ptulit. ⁊ suaz ouiū pastorem ⁊ ꝓncipem ordinauit. Cui petrus. Ihhāc port⁹ portare te ꝓuenit. qz vgo a dño es electus. et dignū est vt palmā vginis vgo ferat. Tu sū per pect⁹ dñi recūbere meruisti. ⁊ ex inde sapientie ⁊ gratie plus ceteris fluenta potasti. Et iuste videt vt q̄ a filio recepisti plus muneris impēdas vgini plus honoris. Tu igitur portare debes hanc palmā lumis ad equitas sanctatis. qui potat⁹ es poculo lucis de fonte ppetue claritatis. Ego aūt portabo cū feretro sanctuz corp⁹. Ceteri āt aplī frēs nostri circūdātes feretrū referāt laudes deo. Ihpaul⁹ aūt dixit ei. Et ego q̄ minimus oīm vestz sū portabo tecū. Et leuantes itaqz petr⁹ ⁊ paul⁹ feretruz. Ihpetr⁹ iceptit cantare ac dicere. Exijt isrl de egypto alla. Ceteri āt aplī cantū dulcit̄ psequūt̄. Dñs āt ferentes et aplos nube ꝓtexit. ita q̄ ipi nō videbant̄. sed tātū eoz vox audiebat̄. Affuerūt ⁊ angeli cū aplis ꝓcinētes. ⁊ totā trā sonitu mire suauitatis replētes. Excitati oēs ad tā dulcē sonū ⁊ melodiā. de ciuitate velociꝰ exeūt. ⁊ qđ nam hoc sit diligent̄ scrutāt̄. Tūc extitit q̄dā ceret mariā illā discipli ihu efferūt mortuā. arca illā hāc quā audītis ꝓcinūt melodiā. Tunc ad arma oēs cucurrerunt. et se mutuo hortabant̄ dicentes. Venite oēs discipli⁹ occidamus. ac corpus illud qđ seductorē illum portauit ignib⁹ cōburam⁹. Ihpr̄inceps autē sacerdotū hoc vidēs obstupuit. ⁊ ira repletus ait. Ecce tabernacl̄m illi⁹ q̄ nos ⁊ genus nostrū ꝓturbauit. qualē gliam nūc accepit. Et hoc dicēs manū ad feretrū misit volēs illud euertere ac ad terrā deducere. Tūc manus ei⁹ subito ambe aruerunt ⁊ lecrulo adhesērūt. ita vt ad lectuluz manib⁹ pēderet ⁊ nimio cruciatu vexat⁹ lamentabli⁹ eularet. Reliquus āt populus ab angelis q̄ erant in nubib⁹ cecitate ꝑcussus ē. Ihpr̄inceps aūt sacerdotū clamabat dicēs. Sancte petre in hac tribulatōe me nō despicias. sed p me obsecro ad dñm ꝑces fundas. Qđ nemor enim debes esse q̄liter aliqñ tibi astitī ⁊ q̄liter te accusante ancilla ostiaria excusaui. Cui petr⁹ In obsequijs dñe nostre impeditus fumus. ⁊ curatōni tue intendere nō valem⁹. Verūtā

De assūptione beate marie uirginis

sū in dñm nostꝝ ihesū ⁊ in hāc q̄ ipm genuit et portauit credideris. spero q̄ ꝓtinuo sanitatis bñficio poteris. ¶ Qui rñdit. Credo dñm ihm xp̄m vez eē filiū dei. ⁊ hāc sacratissimā mrē eius. ¶ Statiq; a feretro manu ei⁹ solute sūt, sed tñ in brachijs adhuc arditas remansit. ⁊ dolor vehemēs non recesserat. ¶ Dixit ei petr⁹. Osculare feretꝝ ⁊ dic. Credo in deū ihesū xp̄m quē ista in vtero portauit ⁊ p⁹ ptū ẏgo pmānsit. ¶ Qđ cū fecisset. ꝓtinuo pstine ē redditus sanitati. ¶ Dixitq; ei petr⁹. Accipe hāc palmā de manu frīs nrī iohīs. ⁊ pones eā sup ipm excecatū. ⁊ q̄cūq; credere voluerit recipiet visum. q̄ aūt credere noluerit. videre nō poterit in eternū. ¶ Hanc aūt portātes apli i monumento posuerūt. ⁊ iuxta illud vt dñs iussērat ꝓsederūt. ¶ Tercia aūt die veniens ihesus cū multitudīe angelor ipos salutauit dicēs. ¶ Pax vobis. Qui rñderūt. Glia tibi de⁹ q̄ facis mirabilia magnā sol⁹. Et dixit apl⁹ dño. Quid grē ⁊ honoris vobis videtur vt mee nūc ꝓferā genitrici. Et illi. Justus videt dñe ꝓpositū tuis vt sīc tu deuicta morte regnas in secla. sic tue resuscites mrīs corpusculū. et a dextris tuis colloces in eternū. Quo ānunciante michael angelus ꝓtinuo affuit. ⁊ marie aiam coram dño pñtauit. Tūc saluator loquit⁹ est di. Surge proxima mea. columba mea. tabernaculū gle. vasculū vite. templū celeste. vt sicut p costā labē nō sensisti crimis. sic i sepulchro solutionem corpis mīme patiaris. Statiq; aia ad marie accessit corpusculū. et de tumulo pdijt gliosuꝫ. Sicq; ad etbereuꝫ assumīt thalamū. comitāte secū multitudīe angelor. ¶ Thomas āt cū abesset. ⁊ rediens credere recusaret. subito zona q̄ corp⁹ ei⁹ p̄cinctū fuerat ab aere recepit illesaꝫ. vt vel sic intelligeret q̄ totali⁹ fuisset assūpta. ¶ Hoc aūt totū qđ predictū est videt esse illud apocrifū. de q̄ ¶ Hiero. in epla sua ꝓmone ad paulā ⁊ eustochiū sic ait. ¶ Ille sane libell⁹ vere apocrifus est cēsendus. nisi q̄ ad aliq̄ fidedigna q̄ vident a sctis approbata. q̄ sūt nouē sez q̄ pmissa sit ⁊ exhibita ẏgini oīmoda cōsolatio. aplor oīm congregatio. sine dolore assumptio. sepulture in valle iosaphat ꝓparatio. exequial' deuotio christi ⁊ totius curie celestis obviatio. in deor ꝓsecutio. miraculor in omī cā decente coruscatio. in aīa sil' ⁊ corpe assūptio. ¶ Horro alia mlta sūt ibi posita pter⁹ ad simulatōnē q̄z adveritatē. vt q̄ thomas nō affuerit. ⁊ venies dñbit auerit. et his silia q̄ p se patēt q̄ sē relinq̄nda pter⁹ q̄z asserenda. ¶ Testumēta āt ipi⁹ ad ꝓsolationez fidelū dicūt in tumulo remānsisse. Unde ⁊ de q̄dā pte ipāz vestiū tale miraculuꝫ cōtigisse narrāt. Cū dux normānor vbē carnotēsiū obsedisset. eps illi⁹ vbis tunicaz be. marie q̄ ibidez seruabat more vexilli hastē imposuit. ⁊ subsequente pl'o secur⁹ ad hostes exiuit. Statimq; ois hostil' exercit⁹ amēta ⁊ cecitate percussus ē. stabatq; tot⁹ corde tremul⁹. et tot⁹ aīo stupefact⁹. Qđ illi de ciuitate vidētes. diuino iudicio supaddunt. ⁊ a rocū hostes cedūt. Qđ b. marie plimū displicuisse. probatur ex eo q̄ ptin⁹ tunica illa disparuit ⁊ visuꝫ cōtinuo hostis recepit. ¶ In reuelatiōib⁹ sctē elyzabeth legit. q̄ dū ipa elyzabeth q̄dā vice in spū rapta esset. vidit in loco valde remoto q̄dā sepulchrū multo lumīe circūfusum ⁊ q̄si speciē mulieris in eo. ⁊ circūstabat multitudo angelor. ⁊ post pusillus de sepulchro erepta est. ⁊ in sublime cū illa astantiū multitudine eleuata. Et ecce in ei⁹ occursum vir q̄dā de celis admirabilis ⁊ gliosus aduenit portās in dextera crucis vexillū. ⁊ cū eo infinita milia angelor. Sicq; eū alacriter suscipiētes. cū magno ꝓcentu eā in celos deduxerūt. ¶ Post modicū vo tpis elyzabeth angelū cū q̄ sepe loq̄bat de p̄dicta visione interrogauit. Qui rñdens ait. Ostēsum ē tibi hac visione quō tam in carne q̄z in spū dña nostra in celū assumpta est. Sicut aūt in eisdez reuelationib⁹ sibi reuelatū esse. q̄ p⁹. xl. dies sui transit⁹ in corpe sit assumpta. ¶ Jam bta maria secū colloquēs aut. ¶ Post ascensionē dñi anno integro ⁊ tot dieb⁹ q̄t sūt a die ascēsionis vsq; ad die mee assumptionis supuen. Omnes aūt apli dormitōi mee interfuerūt ⁊ corpus meū reuerenter sepulture dederūt. Sed. xl. die postmodum resurrexi. Cuz autem elyzabeth eaz interrogasset virum hoc

De assūptione beate marie virginis

manifestare vl' celare deberet dixit. Nec carnalib⁹ z incredul' reuelāda. nec deuotis z fidelib⁹ abscōdēda. ¶ Notāduz est g q gloriosa ẏgo maria assūpta z exaltata est unteg̃ luter. honorabilit. letant' z excellent'. ¶ Assumpta ē n. integre in aīa z corpe sicut pie credit ecc̄ia. Q̄d qdē mlti scīoz nō solū asserē. sz et p̄bare aptis rōib⁹ molūt. ¶ Bernardi. n. rō est. Quoniā scīoz corpa ds pciosa sublimauit. vtputa petri z iacobi. tā gl'iose venerabilia reddidit. z honore tam munifico sublimauit. vt z ipis deputet' loc⁹ eoz veneratōi pgru⁹. z ad ipa mōs ppet vniuersi⁹. Fugit marie corp⁹ sup̄ trā ee dicat' z nec mī deuota freq̄ntet' visitatōe fideliū. nc eid̄ loc⁹ deputet' honoris. nimiz videbit' xp̄s honorez matri corpis p̄tepsisse. cū mī sup̄ trā alioz scōz corpora sic honoret. ¶ Hieron y. et dicit q. xvij. kal'. septēbris maria ad celos ascendit. Q̄d ẏo dic de marie corpali assūpt̄oe ecc̄ia potu⁹ elegit pie dubitare q̄z aliq̄d temere diffinire in seq̄ntib⁹ credēdū ee sic p̄bat. Si ñ desūt q̄ dicūt in his q̄ cū xp̄o resurrexerūt ppetuā resurrectōz iā ee cōpleā z ñ nlli credāt custodē ẏgis ioseph em et gl'ificata carne gaudē cū xp̄o curid nō magis ē credēdū d mrē saluatoris Qui ei dixit honora p̄ez z mrez. z non veni soluere legē sz adimplere. pfecto mrēz suā super oēs honorauit. Nec nos debiā maria mō factū ambigim⁹. ¶ Aug⁹. at non solū p affirmat. sz etiā trib⁹ rōibus p̄bat. Et p̄ma q̄dē ē carnis xp̄i z ẏginis vnitas. Ait en sic. Indutredo nāqz z vmis hūane ē ob̄pbriū cōditionis. a q̄ ob̄pbrio cū ihs alien⁹ sit maria natura excipit quā ihs de ea assūpsisse p̄batur. Secūda rō ē corpis ei⁹ dignitas. Ñ aut. Thronū dei thalamū dñi tabernaculū xp̄i dignū ē ibi ee vbi ipe ē. Tā pciosū thesaurū dignus ē celo fuari q̄z tra. Tercia ē ẏginal' carnis pfecta integritas. Ait en sic. Letare maria leticia inenarrabili corpe z aīa in p̄prio filio cū p̄pio filio p. p̄p̄rio filiū. Nec seq̄t oz corruptōis erūna quā nlla secuta ē tātuz filiū pariēdo integritatis corruptio. vt sit sp incorrupta quā tāta pfudit grā. sit integre vi uēs q̄ oim integrā pfectāqz genuit vitā. sit cū illo quē in suo gessit vtero. sit apud illuz illa q̄ genuit. fouit z aluit illū. maria dei genitrix dei miistrix z seruatrix. Ipe q̄ q̄z aliē seruire nō audeo. aliud dicere non plumo. Ad p̄ facit q̄d ille egregi⁹ ẏsificator ait. Decādit ad debera ẏgo puerpa. ẏgula iesse. Nō sine corpe sz sine tpe tendit ad esse. ¶ Exō letant. Ipe p̄ dicit Gerard⁹ epūs z martir in suis omeliis Hodie ẏginē biāz celi suscepērūt letant' angeli gaudēdo. archāgeli iubilādo. throni exultando. dñatōes psallēdo. p̄ncipat⁹ armonisando. ptātes cymbarisando. cherubin z seraphin hymnisando. atqz ad supnū diuine maiestatis tribunal ducendo. ¶ Tercio honorabilit. q. ipe ihesus z tot⁹ milite cēlestis exercitus eidē obuiā vēit. Ñ Hiero. Quis illud cogitare sufficiat q̄z gl'iose hodie regina mūdi p̄cessit. q̄nto deuotōis affectu tota in eius occursuz celestiū legionū p̄dierit mltitudo quantus ad thronū canticis sit ōducta. q̄z placito vultu q̄z serena facie q̄z diuinis amplexib⁹ a filio sit suscepta. et sup oēm creaturā exaltata. Idez. hodierna die credēdū est milituā celoz festiue genitrici dei obuiā aduenisse eāqz ingēti lumie circūfulsisse. z vsqz ad dei thronū cū laudib⁹ z canticis spūalib⁹ p̄duxi se. celestē q̄z militā bierusalē tūc meffabili leticia exultasse z iocunditate meffabili caritate z oī gratulatione inbilasse q̄nā festiuitas ps q̄ nobis hodie reuolui tā nua. illis oīb⁹ facta ē p̄tinua. Credit q̄z ipe saluator p̄ se totus festiu⁹ occurrerit. z cū gaudio eā secum in throno collocauerit. alīs q̄z ñ impleſſz q̄d in lege ipe mādauit honora patrē tuū z mrēm tuā. Hec Hieron y.

¶ Quarto excellent'. Hiero. Hec est dies qua vsqz ad throni celsitudinem intemerata mater z ẏgo p̄cessit. atqz i regni solio sublimata post xp̄m gl'iosa resedit. Qualit aūt in celesti gl'ia sublimata z honorificata sit ostendit beatus Gerardus in suis omeliis dicēs Solus dñs ihs xp̄s pōt hanc magnificare quēadmodū fecit. vt ab ipsa maiestate laudem continue accipiat z honorez. angelicis vallata turmis stipata choris. archāgelicis vallata turmis throno rum hinc inde possessa iubilatōnib⁹.

De assūptione beate marie virginis

bñationū circūcincta tripudijs. ꝓcipatuuz circūsepta obsequijs. potestatū amplexata plausib⁹. virtutū girata honorib⁹. cherubī circūstātiata hymnificatoib⁹. seraphīvndiqz possessa ineffabilib⁹ cantatoib⁹. Ipa q̄z ineffabilissima trinitas ꝑenni tripudio sibi applaudit atz sua grā ī ea tota redūdāte oēs ei⁹ dē attendere facit. Alpl'oz splēdidissim⁹ ozdo incessabili laude eā extollit. Alpartuz m'litudo oīmode su pplicat tāte dñe. Cōfessoz exercit⁹ inūerabil' otinuū sibi psonat cantū. Virginū cādidissima ocio iugē chorea ad suā celebrat gl'iaz. Inuite ēt infern⁹ sibi vlulat atz p̄cipuissimi demōes ꝓclamāt. Quidā clericus ꝟginī marie deuot⁹. ꝟ dolorē q̄nqz vulnerū xp̄i eā q̄tidie p h̄ ꝟba q̄ cōsolari studebat dicens. Gaude dei genitrix ꝟgo īmaculata. gaude q̄ ab angl'o gaudiū suscepisti. gaude q̄ genuisti ei⁹ lumis claritatez. gaude mat. gaude scā dei genitrix ꝟgo. Tu sola mat innupta. te laudat oīs creatura ⁊ factura. genitrix luc⁹. sis p nob q̄sum⁹ ꝑpetua intuentrix. Dic cū numio languoze cozrept⁹ ad extrema venisset. pauoze pturbari cepit. Cui ꝟgo apparens dixit. Cur fili tāto timoze trepidas q to tiens mihi gaudiū nūciasti. Gaude etiā tu ⁊ ut eternal'r gaudeas vēi mecuz. Gaude q̄dā potēs valde ⁊ diues diū oīa bona sua in discreta l'b alitate dispḡet ad tātā deuenit inopiā vt q̄ magḡ ꝓsueuerat tribuere iā incipet minus indigere. Debat aūt q̄ndā vroz̄ pudicissimā ⁊ btē marie valde deotā. Alpropinq̄nte ät q̄daz solēnitate in q̄ pdict⁹ miles m'ta donaria ꝓsueuerat elargiri. cū iā quid tribueret nō hꝫet. nimia ꝓfusiōe ⁊ verecūdia ducto⁹ q̄ qsq̄z pdicta trāsisset solēnitas debitū locū merozis amicuz expetit vt fortune sue incōmoda plāgeret. ⁊ verecūdiam euitaret. Et ecce subito q̄dā equ⁹ valde t'ribil' t'ribilio rēbꝰ sessoze ad eū accessit. Cuius sessoz eū alloquit. ⁊ cām tāte tristicie scisciat. Cui cū oīa q̄ sibi ꝓtigerāt p ozdinez enarrasset. Ille ait si mihi in modico obtpare volueris magis q̄z antea gl'ia ⁊ diuitijs abūdabis. Spō det ille ꝑncipi tenebraz se q̄cq̄d uisserit libenter facturū dūmō ipe sibi impleat q̄ promitt. Et ille. Ecce pgens in domū tuā in tali loco reqras. ⁊ ibidē tot auri ⁊ argēti pondera. tot lapides p̄ciosos inuenies. Sibi aūt hoc facias vt tali die vroze tuam huc ad me adducas. Sub tali pmissiōe miles ad domuz reuertit. ⁊ in loco de q̄ sibi dixerat q̄rens omia repit q̄ pdixit. Que inuenēs. mor emit pallacia. largit dona. redimit fundos. cōparat ꝟuos. Alpropinq̄nte vo die statuta vrozem suā vocauit ⁊ dixit. Equum ꝓscēdue. q̄ aliq̄ longi⁹ mecū pgere vos optet. At illa tremēs ac pauēs. ⁊ viri impio ꝓdicere nō ꝑsumens btē marie se deuote cōmēdauit. ⁊ p⁹ virū abire cepit. Cū ät longi⁹ pcessissent ⁊ in via q̄n dā ecc'iaz inuēissent. illa de eq̄ descēdēs eccle siā intrauit. viro exteri⁹ expectāte. Dū vo btē marie se deuote ꝓmēdaret. illa subito obdormiuit. ⁊ ꝟgo gl'iosa pdicte matronē habitu ⁊ q̄litate p oīa sil'is de altari pcessit. et foras exiēs equū ꝓscēdit. matrona illa ī ecc'ia dormiente ⁊ remanēte. Vir ät suā eē vroze arbitrās pfect⁹ ē. Cū ät ad locū statutū venisset. Ecce ꝑnceps tenebraz cū numio ipetu veniebat. ⁊ ad locū festinabat. Et cū a ꝓpinq̄ssz statū ille ifremuit. ⁊ tremēs ac pauēs accedere ñ ꝑsumpsit. Virtutz mlta. Infidelissime boim cur me tal'r illusisti ⁊ p tantis bñficijs mihi talia ꝓtulisti. Ego eni tibi dixerā vt ad me deduceres tuā cōiugē. ⁊ tu adduxisti dñi genitricē. Volebā vroze tuā ⁊ tu adduxisti mihi mariā. Iā cū vroz tua mihi m'tas inferat iniurias de ea volebā expetere vltionē. Et tu ad me istā adduxisti vt me torq̄at ⁊ ad infernū mittat. Iudiēs h̄ vir vehemēt stupebat. ⁊ p tiōze ⁊ admiratōe nimia loq̄ ñ poterat. Btā aūt maria dixit. Qua temeritate nequā spūs dūote mee nocere p̄sūpsisti. Nō h̄ tibi ipune cedet. Et nūc te hac plectoz sniā vt in infernū descēdas. ⁊ alicui me cū deuotione inuocāti nocere de cetero nō ꝑsumas. Ille aūt cū m'to emulatu recessit. Et vir de equo exiēs se ad ei⁹ pedes pstrauit. Quem ꝟgo increpās ad suā vroze q̄ adhuc i ecc'ia dormiunt iubet redire ⁊ oēs diuinas demonis abscere. Rediēs igit cū adhuc vroze suam dormiētē inuēiret eā excitauit. ⁊ sibi que

De assūptione beate marie uirginis

accideraī enarrauit. Cū aūt domū redissent
z oēs demonis diuitias abiecissent. in laude
ginis deo otissime pmāserūt. z mltas post
modū diuitias ipa largiēte ḡgine receperūt
Ad iudiciū dei qdā in visione rapiī. q
pcōz sarcina ḡuabaī. Et ecce satban affuit
z dixit. Nubil in b⁹ aīa hētis ppīj. sz mei po
tius erat dominij. Hēo ei inde publicuz in
strumētū. Cui dixit dñs. Ubi est tuū instru
mētū. Et ille. Instrumētū hēo qđ ore ppio
ipe dictasti. z ꝑpetuo duraturz sanxisti. Dix
isti enī. q̄cūqz bora comederitis morte mori
emini. Cū igr iste sit de ꝓgenie illoz q̄ cibuz
vetitum comederūt iure instrumētū publici
mecū iudicio dz mori. Dixit aūt dñs pmit
tit tibi o hō ꝓ te loq̄. Ille aūt obmutuit. Di
xit uterz demon. Mea ē uterz ꝑscriōe. qz ea iā
xxx. annis possedi. z mihi tāqz suꝰ ppriꝰ obe
diuit. Et adhuc ille obmutuit. Demon uterz
dixit. Mea ē etiā. qz z si aliq̄ bona fecerit. eꝰ
tñ mala incōparabiliꝰ vincūt bona. Dñs aut
nolēs ꝺ eū cito ꝓferre sniaz eidē imminū ꝓces
sit octo diez vt octauo die coā se cōperet. et
de his oibꝰ rōez redderet. Cū igr a facie dñi
times ac merēs abiret. qđā ei obuiauit. z cāz
tāte rusticie req̄siuit. Cui cū ille oia ꝓ ordinez
retulisset. Ait ille. Ne timeas. nec formides. qz
de ꝓmo virilr te uuabo. Cū āt ab eo mīro
garet. q̄ noīe vocaret. ait. Veritas est nomē
meuz. Inuenit q̄z ꝑm q̄ ꝓmisit eū uuare ef
ficacit̄ de scō. Introgatꝰ aūt q̄ noīe voca
ret rndit. Justicia vocor. Die autez octauo
añ iudiciū vēit. z demon ei ꝓmū obiecit. Ad
qđ rndēs vitas ait. Duplicē morte esse nou
mus. corpis. s. z gebēne. Illud ergo ī strumē
tū qđ ꝓ te demon allegas nō loquit̄ de mor
te gebēne sz corpis. Qđ qđē ex b manifestū
est. qz cū oēs in illa sntia includant. s. q corpe
moriant. nō tñ oēs gebēne ignibꝰ moriunt.
q̄ntū ei ad morte corpis est sp duraturz. q̄n
tū vo ad morte aie est ꝓ xpi sanguinez reuo
catū. Tūc demon videns qz in ꝓmo succu
buit. scōm sibi obijcere cepit. Sed iustica af
fuit z ꝓ eo talit rndit. Licet eū multis annis
seruū possederis. tñ rō sp ꝓtradixit. sp enī rō
murmurabat q tam crudeli dño seruiebat.
Ad terciū obiectū nemīe habuit adiutoē
Pirituz dñs. Afferat statera. z bōa z mala
oia pōderent. Veritas āt z iustica pcōri di
xerūt. Ad matrez misc̄die q̄ iuxta dñm sedet
tota mēte recurre. z ea in tui adiutoriū inuo
care stude. Qđ cū ille fecisset b. maria in ei
adiutoriū venit z sup stateraz ex illa ꝑte vbi
erāt pauca bona manū apposuit. Diabolꝰ
aūt ex alia ꝑte trahere conabaī. sz mat misē
ricordie ꝑualuit. z pcōrē liberauit. Ille igit
ad se rediēs i melꝰ vitā mutauit. In
ciuitate biturice si circa āos dñi. d. xxvii. cū
xp̄iani in die pasce cōicarēt cuz pueris xp̄ia
noz q̄dā puer iudeoz ad altare accedēs coz
pꝰ dñi cū eis dē ꝑcepit. Reuersus domuz cū
a p̄e vñ venisset interrogaret. rndit se cū pue
ris xp̄ianis cū q̄bꝰ ad scolas ibat ad eccliam
iuisse. z cū eis cōicasse. Tūc paī eiꝰ furoze re
pletꝰ puerꝝ apphendit. z cōtinuo in fornaces
ardētē q̄ ibidē erat iecit. Stati aūt dei gem
trix in specie imaginis quaz puer sup altare
viderat eidē affuit. z eū ille sum ab igne sua
uit. Ut pater vo pueri mltos iudeoz z xp̄ia
noz suis clamoribꝰ ꝓgregauit. q̄ videntes pu
erū in fornace nil lesionis hītē. ipm inde ex
traxerūt. z quō potuisset euadere interroga
uerunt. Qui rndit. Quoniā illa reuerenda
dña q̄ sup altare stabat mihi auxiliū ꝓtulb
it. z omē a me incendiū ꝓpulsauit. Tūc xp̄i
anī intelligēteseē imaginē btē marie p̄z puē
ri acceperūt. z ipm in fornacem ꝓiecerunt
Qui ꝓtinuo cōbustꝰ z penitꝰ ꝑsumptꝰ est.
Quidā monachi ante diē iuxta fluuiuz
stabāt z ibidē se fabulis z ociosis ꝑmonibus
resoluebāt. Et ecce audiūt remiges p flumē
impetu nimio nauigātes. Quibꝰ monachi
dixerūt. Qui estis vos. Et illi. Demōes su
mus q̄ aiaz ebroini ꝓpositi dominꝰ regis frā
coz q̄ a mōasterio sancti galli apostatauit i
infernū deferimur. Qđ audientes monachi
vehemētissime timuerunt. z fortit exclama
uerunt. Sancta maria ora ꝑ nobis. Qui
bus demones dixerūt. Bene mariā inuoca
stis. vos ei discerpere z submergere voleba
mus. qz vos dissolute z extra bona confabu
lantes inuenim⁹. Tūc monachi redūt ad

De assūptione beate marie virginis

cenobiū.⁊ demones ꝓperāt ad infernum.

¶ Erat q̄dā monach⁹ valde lubric⁹.sed in btām mariaz valde deuot⁹. Quadaz nocte ad scelus assuetū pgēs ⁊ cora altari trāsiens btām ỽginē salutauit.⁊ sic de ecclia exiēs dū q̄ndā fluuiū vellet trāsire ī aq̄m decidens expirauit. Cui⁹ aiam cū demones rapuissent affuerūt angeli vt eā liberarēt. Quib⁹ ōmones dixerūt. Vt q̄d huc aduenistis nihil in hac aīa habetis. Stat̄ q̄z btā maria affuit.⁊ cur q⁹ aniam rape ꝓsumpserāt increpauit. Illi aūt dixerūt.q⁹ eū finisse vitā in mal' opibus inuenerūt. Et illa. Falsa sunt q̄ ꝓferūs Scio enī q̄liq̄ pgēs me ꝓmo salutabat.et redies silr faciebat. Q⁹ si dicitis vobis vim fieri ponam⁹ in iudicio sūmi regis. Cū de ꝟ cora dño disceptarēt.placuit ei vt aīa ad corpus rediret ⁊ de suis actib⁹ peniteret. Interea frēs vidētes matutinas differri sacristā rūnt.⁊ vsq̄z ad fluuiū pgentes submersuz in aqua repūt. Cunq̄z extracto corpe secuz q̄d factū fuerat mirarent. ille repente ad vitā rediit.⁊ rem gestā referēs vitam in bonis opib⁹ ꝓsūmauit. Quedā mlier a demone sibi visibiliē in forma hois apparēte multas molestias sustinebat. mlia q̄z remedia nūc aque bñdicte aspsionē.nūc hoc.nūc illud adhibebat.sz nec sic ille cessabat. Quidā aūr vir sctūs sibi ꝓsuluit.vt cū ad eaz accederet.illa eleuatis manib⁹.sctā maria adiua me ptinus exclamaret. Q⁹ cū illa fecisset. diabol⁹ q̄si lapide pcussus territ⁹ stetit.⁊ postmodū dixit. Q⁹ alus diabol⁹ intret in buccaz illi⁹ q̄ te istud docuit.⁊ statim euanuit nec ad eam postmodū accessit.

Quo⁹ sacratissime assūptois ds Marie tradit in q̄dā pmōe ex diuersis dictis sctoz ꝓpiato. q̄ in plib⁹ ecclijs solennit̄ legit̄. Vbi sic habet. Que in sctoz patrū narratiōib⁹ in toto orbe de veneranda migratōne dei genitricis inuenire potui ad ipi⁹ laudē cōmēorare curaui. Sanctus cosmas cognomēto vestitor ea q̄ ab eoz posteris q̄ interfuerūt se didicisse certa relatiōe cōmemorat obmittēdū nō est. Aut ei. Quo nia enī xp̄s ad se vite genitricē dispositi adducere.p angelū ꝓsuetū ei pnūciat dormitionis extū ne mors inopinate venies turbationē ipi afferret. Obsecrauerat illa facie ad faciē cū adhuc ī tra ꝓuersaret filū. ne videret q̄nq̄z spūuz malignoz. Q⁹ remittit ign angelū ad eā cū bmōi vbis. Ipse ē te assumendi ad me mrēz meā. Sic enī traz gaudio repleti.ita fac celestia gtulari.prīs mei mansiones locū das redde.sctoz meoz spūs ꝓsolare. Ne turberis deserens corrūpēdū cū suis ꝓcupiscētijs mōm.adeptura celeste palacū Nec o mat̄ terreat te carnis seq̄stratio.q̄ ad vitā vocaris ꝑpetuā.ad gaudiuz indeficiēs. ad pacis req̄es.ad ꝙersatōz securā.ad refectionē intimiabilē.ad lucē īaccessibilē. ad diē nō vespascētē.ad gl'az ienarrabilē.ad meipz tuū filū vniuersitatis factorē. Ego ei sū vita etna.dilectio incōpabil'. habitatio ineffabil'. lumē nescies tenebras.inestimabil' bonitas. Ba sine trepidatiōe ire q̄ suū est. Nō te q̄s q̄z de manu mea rapiet.q̄nā in manu mea sunt oēs fines terre. Depone mihi corp⁹ tuum.q⁹ in vtero tuo posui diuinitatē meam. Nō gloriabit̄ sup te mors.q⁹ vitaz genuisti. Nō obfuscabit te caliginis vmbra.q⁹ lumē peperisti. Non ꝓsionis ꝓtrito te attinget. q⁹ meū vas fieri meruisti. Veni tā ad euz q̄ ex te nat⁹ est receptura materni vteri pigno ra.educatōis mercedē.lactis ⁊ esce vicissitudinez.habita cū vnigenito.festina adherere filio. Noui ei q⁹ alteri⁹ affectu filij nō anguisteris. Qui te ỽginē matrez exhibui.totius mūdi exhibeo te muz.archā saluādoz.portē fluctuantiū.baculū imbecilliū.scalā ad celos ascēdētiū.ppiciatricē peccantiū. Adducam aūt ap'los ad te q̄z ac si meis sepeliaris manib⁹. Decet nāq̄z vt spūales mee lucis filij q̄b⁹ sctūm tradidi spūm.tuū corp⁹ sepeliant.⁊ ipi in tuo admirabili funere meā psonā impleāt. Post hoz narratiōnē dat angelus ỽginī brauiū palme missū ex paradisi ppagine.ad certitudinē aduersus corruptionez mortis victorie ⁊ vestimēta funebria. Ac celū q̄ venerat repetit. Btā maria conuocans amicos ⁊ cognatos dixit. Notuz vob facio me a tpali vita fore trāsituz. Oportet

ergo vigilare. q2 vnoq3 trāscunte diuīa vir/
tus angelo2 7 maligni spūs ad mozētis le/
ctū venūt. His dictis oēs flere ceperunt ac
dicere. Tu times facies spiritu3 q̄ autoris
oīm mat effici meruisti. q̄ pdonē inferni ge/
nuisti. q̄ sup cherubin 7 seraphin pparatus
hē solū meruisti. Quid igit nos faciemus.
aut q̄l fugiem9. Ad erat mlitudo mlieru3
flentiū 7 dicentiu3 ne se orphanas derelinq/
ret. Cui aūt vgo eas psolās ait. Si vos cor/
ruptibiliū natoz mrēs non toleratis ab eis
modicū separi. quō ego mat 7 vgo desidera
re nō debeo ad meū pgere filiū dei pris vni/
genitū. Si q̄lib3 vestz aliq̄ habit filio pso/
labit supstitevl nascituro. ego aūt q̄ vnicū pos
sideo 7 incorrupta maneo. quō ad eū nō p/
perē anxia q̄ oīm ē vita. Tū aūt hec agerent. be/
nedictes aduenies quō reste habeat pūctat.
Qui cū vgo suā celestē migtiōez ānūciasset.
ille in tra pstrat9 cū lacrīs clamabat. Quid
sum9 nos dñe q̄nā sup nos tātas tribulati
ones induc is. Et q̄d poti9 de corpe me non
eduxisti. vt mag sepult9 fuissez a dñi mei ma
trē q3 ei9 funeri interessez. Quē vgo flentem in
thalamū introducēs palmā 7 vestimēta oñ/
dit. Et p9 hī lecto sibi ad sepulturā strato re
qeuit. Et ecce validissim9 tonitrui son9 au/
dit. Ibo q̄i nubes candida generat. 7 apli an
tanuā dom9 vgis instar umbriu3 collocant.
Qui cū de hpm murarent. Iohes ad eos
pgrediēs reuelat q̄ bt vgin p angelū nūcia
ta erat. Qui cū oēs fleret. Iohes eos psola
tus ē. Peterfis igit lacrimis introierūt 7 be/
atā vginē reuerent salutātes eā adoraverūt
Et illa. Auete filij vnigeniti mei. Et dñi mo/
di aduent9 eoz ab eis audiisset. illa eis oīa
manifestat. Cui apli. In te celeberrima vir
go q̄ ipm dñm 7 magistz nostz aspicientes
psolabamur. Hoc solū refrigeriū habem9.
q̄ te mediatricē apud deū nos habere spera
mus. Que cū paulu3 noiatim salutasset ille
ait. Aue imperatrix mei solaminis. licet enī in
carne xpm nō viderim. cū tñ te i carne video
ac si ipm videā psoloz. Usq3 ad hūc diē deū
te genuisse gentib9 pdicabam. amodo te ad
ipm trāslatā esse docebo. Ad9 hec q̄ angel9
attulit ei. vgo oñdit. 7 de lucernis vsq3 ad o/
bitū nō extinguēdis admonuit. Adderāt cet.
vgines ei9 obsequiū occupate. Deinde vesti/
mēta funebria iduēs 7 oīb9 valedicēs. corp9
ad exitū i lecto pōit. petro ad caput posito
iohe ad pedes locato. ceīs aplis lecū ambi
entib9 7 dei genitricē laudātib9. Adest9 igit
inchoās dixit. Gaude celestiu3 thalamoru3
spōsa 7 trifidū arduu lūis cādelabz p quā ē
etna claritas manifestata. Hoc aūt. l. aplos
ad dormitōnē sacratissime vgis pueniss̄e
stat b. Herman9 pstātiopolitan9 archiepis
dicēs. Licet ineuitabilē mortē o dei genitrix
humane nature suscepis. nō tñ dormitabit
neq3 dormiet q̄ nos custodit ocul9 tu9. Nō
enī sine testimonio trāslmigratio tua. nec mē/
dax dormitio. Celū enarrat glia3 eoz q̄ sup
te cecinerūt. terra de illis exhibet veritatē. nu
bes vociferāt bonorē q̄ ex eis tibi admistra/
tus est. angeli factū in te obsequiū pdicāt. q̄
videlicet apli ad te m hierlim conuenerunt.
Dionagn9 q3 Dyonisi9 ariopagita hīdē
testatur dicēs. Nos vt nosti 7 ipe 7 multi ex
fratrib9 nrīs ad visionē corpis q̄d deū susce
pit pueniem9. Ad9 testo aūt erat Jacob9 fra/
ter dñi 7 Ad9 petr9 eximia 7 maxia theologoz
sūmitas. Deinde placuit q̄ p9 visiones vni/
uersi sūmi sacerdotes hymnisarēt put vnus
quisq3 esset sufficiens imm̄ese vtutis bonita
tem vivifice infirmitatis. Ad9 Subsecu/
tus aūt sctūs cosmas suā narrationē ait. Ad9
hoc aūt tonitruū magnū totā domū cōcus/
sit. 7 spūs fragrās domū tanta suauitate re/
pleuit. vt cūctos q̄ aderāt exceptis aplis 7 tri
bus vginib9 lucernas gestantib9. ingens so
por oppremeret. Dñs ei cū mlitudine ange/
loz descendēs aiam matris sue assumpsit.
Tanta aut ē ei9 aia claritate resplenduit. vt
nullus aplōz in eā respicere posset. Dixitq3
dñs petro. Corp9 mris mee cū oi reverētia
sepelite. 7 trib9 diebus illud cū diligētia custo
dite. Ego q̄ppe tūc venīā 7 illō ad incorruptio
nē transferā. 7 simili mecū claritate induam
vt id qđ acceptū est. 7 id qđ accepit piter cō/
uenīat 7 concordent. Refert q3 7 idē sanctus
Cosmas terribile 7 mirabile mysteriu3 qđ

De assūptione beate marie uirginis

nō indiget naturali discussiōe nec curiosa ī
uestigatōne cū oīa q̄ de dei genitrice dicunt
sunt supnaturalia. ⁊ admirāda et tremenda
potꝰ q̄z inuestigāda. Egressa vt aut ō corpe
eꝰ aīa. ℔ vba ptulit corpus. Grās tibi ago
dñe q̄ tua sū digna glia. Memēto mei q̄nā
tuū sū figmētū ⁊ tuū ꝓuau depositū. Expge
factu igr vt aut ceteri videntes vgis corpꝰ ex
anie ꝓtristari plimū ac gemere ceperūt. Vol
lentes igr apli corpꝰ ad monumētū ferebāt.
incipiēte petro psalmū. In exitu isrl de egy
pto. Vbor q̄z angl'oꝝ vginem laudāt. ita q
bierlim ad tātā glia ē ꝓcussa. Tunc sūmi sa
cerdotes cū gladijs ⁊ fustibꝰ mltitudinē mit
tūt. Inꝰ āt impetū faciēs ad gbatū accessit
cu piēs ad trā trahere corpꝰ di gētricis ma
rie. Qui q̄ indigne tangēnt. eiꝰ tactu ma
nibꝰ merito ꝓuat. Utraq̄z nāq̄z manꝰ a cu
bitis eu ulsa abscidit. Illisq̄z ad gbatū pen
dētibꝰ dolore horribili cruciat. Implorat āt
venīa ⁊ pmittit emēdā. Cui petr⁹. Illaten⁹
venīa ꝓfeq̄ poteris nisi corpꝰ ppetue vginis
oscularis. ⁊ rpm ex ea ppagatū dei filū ee cō
fitearis. Qō cū fecisset manꝰ vñ au ulse fue
rāt cubitis sūt adiūcte. Accipiēsq̄z petr⁹ vnū
dactilū ex palma dedit illi dicēs. Ua de īgre
dere cu uatē ⁊ pone sup infirmos. ⁊ oēs qui
crediderint recipiēt sanitatē. Ceruentes
igr apli ad ꝓdictū gethsemani. uenerūt ibi se
pulcr sile xpi sepulcro mirifico. vbi corpus
cū mlta reuerēna posuerūt. illud sublimissi
mū dei vas tāgere nō audētes. sz buncinde
apphēsa sindone deponētes. Quo mumto
dū apli ⁊ discipli dñi iuxta mādatū dñi circa
sepulcr stārēt tercia die nubes splēdidissima
sepulcrū circūdedit. voces angelice resonāt.
ineffabil'odor sentit. Fit oīb⁹ stupor immē
sus dū dñm illuc cernerēt descēdisse. ⁊ corpꝰ
vginis cū glia tā imēsa trāsferre. Osculātes
igit apli sepulcr in domū euāgeliste ⁊ theo
logi sci iohīs reuersi sūt. tāte vgis custodez
laudātes. Inꝰ aūt ex aplis tāts solēnis de
fuit. Qui tāta mirabilia audiēs ⁊ admirās.
sepulcrū sibi apiri instantius postulabat. vt
hoꝝ oīm cognosceret vitatē. Qō cū apli re
nuerēt sufficere sibi tāt oꝝ testīoia asserētes
ne forte si ℔ infideles intelligerēt corpꝰ furto
sublatū esse ꝓdicarēt. ille ꝓtristatus dicebat.
Cur me sile⁹ vobis cōis nostri thesauri por
tione fraudatis. Tande sepulcruz apientes
corpꝰ mīme inuenerūt. sz tantū vestimēta et
sindonē reperūt. In euthimiara q̄z hi
storia libro. iij. c. xl. sctūs germanꝰ ꝓstantino
politanꝰ archiepꝰ se repisse dicit. qō ⁊ mgnꝰ
damascenꝰ sil'r attestat. q sctē memorie pul
cerrima augusta cū apud ꝓstantinopolim
mltas ecctas erexisset. int ceas apō balther
nas admirabilē ecctiam tpe martiniani im
peratoris ad honorē sacre vginis edificauit
Et quocās iuuenalē archiepm hierosolimi
tanū. ⁊ alios palestine epos. q̄ tūc in vrbe re
gia morabant. ppt sinodū q̄ facta ē calcedo
me dixit eis. Audiuim⁹ corpꝰ sctissime vgi
nis ī ꝓdio gethsemani tumulatū. Volumꝰ
igit ad custodiā h⁹ vrbis corpꝰ illud cū debi
ta reuerēna huc trāsferre. Cui cū iuuenalis
rīndisset corpꝰ illud sic ex antiqs hystorijs cō
perit in glia eē trāslatū ⁊ sola vestimenta in
monumēto cū sindone remansisse. ipa vesti
mēta dicē iuuenal' ptātinopoli misit. ⁊ ī di
cta ecctia honorifice collocant. Nec me q̄sq̄z
ꝓpob arbitrēt sensu finxisse. sed ea posui q̄ p
doctrinā ⁊ studiū lectōis eoꝝ didici q̄ verissi
ma traditōe a ꝓb⁹ acceperunt. Hucusq̄z
sūt vba q̄ in ꝓdicto ꝓmōe hñt. Dexiores
damascen⁹ q̄ ⁊ ipse grec⁹ extitit pl'a mirāda
de hac sacratissima vgis assūptōe ꝓsecut⁹ ē
Aut ei in ꝓmomb⁹ suis. Hodie sacratissima
vgo celestī thalamo inuehit. Hodie sacra ⁊
aīata archa q̄ intra se suū tulit artificē in tē
plo nō mānufacto reponit. Hodie sacratissi
ma colūba innocēs ⁊ simplex euolans ex ar
cha. i. ex corpe. qō deū suscepit pedib⁹ suis re
q̄z adiuenit. Hodie īmaculata vgo trenaz
passionū nescia īmo celestib⁹ ītellectib⁹ eru
dita ñ in trā abijt. sz ve celū aīatū a ꝓpella ta i
celestib⁹ tabnacul'hitat. Lucz enī natal'is sa
cerrima btāq̄z aīa tua a gl'oso tuo corpe se
pareť ⁊ sepulture corpꝰ trada. Veꝝtū nō ma
net in morten⁹ dissolui in corruptiōe. Cui⁹
enī pientis vginitas inuiolata ꝓmansit. hꝰ ⁊
migrātis corpꝰ irresolutū ꝓ oīa ꝓseuerat. et

ad meliorē sanctioremq; vitā traducitur. non
more dissolutū. sz etiā in etna secula pman-
surū. Sicut enī sol iste splēdidus ac luciflu-
us sub lunari corpe latēs ad breuē horā vi-
det qdāmō deficere. nī ipe suo nō puabit lu-
mie bus i se pennē fontē lūis. Sic z tu fons
peri lūis. incōsūpt⁹ vite thesaur⁹ lz qdā bre-
ui intuallo tpis corpaliʳ mortis addicta tñ
copiose nob ifundis indeficiētis lūis claritā
tē. Hinc sacra tua obdormitio nō est mors
appellāda. sz transmigratio siue recessus seu
magis ppe aduēt⁹. Discedēs ei a corpe ad-
uenis celo. Tibi obuiāt angeli z archāgeli.
ascēsū tuuz horrēt spūs imdi. Hō iuisti vgo
btā in celū vt beluas. neq; vt paul⁹ vsz ad ter-
tiuz celū ascēdisti. sz vsq; ad regalē thronū filij
tui attigisti. Dorsa alioʳ scōʳ bñdicāt eo q
ipos brōs exhibet. in te āt blocū ñ hz. Dorsa
enī tua nec btūdo tua. nec transmigrio tua
nec pfectio tua. sz nec recessus largit tibi btī-
tudinis securitatē. Dum ei bonoʳ q buana z
mentē excedūt. tu pncipiū medium z finis
Tua securitas z vera pfectio et sine semine
ceptio. diuia inhabitatio. Tñ vere dixisti
nō a morte sz ab ipa ceptōe ab oīb⁹ generā
tionib⁹ te beatificari. Hinc te mors non bea
uit. sz tu mortē clarificasti. soluēs eq⁹ mestici
am. morēq; uertēs in gaudiū. Si enī de⁹
dixit. ne forte ptoplast⁹ extēdat manū suaz
z arripiat de ligno z viuat in etnū. quō que
ipam vitā portauit vitā sine pncipio vitā si-
ne fine. nō viuet in seculū sempiternū. Olim
de⁹ parētes buam generis in morte peccati
dormiētes. inobediēte cipitio iaz sepultos
peccati crapula iā fetētes. exules de paradi-
so expulit. Hunc āt hāc q totū buano generi
vitā attulit dei ac pris obedientiaz exhibuit.
tot⁹ passiōis imissionē excussit. quō paradi
sus nō suscipiet. celū gaudēs ianuas nō pa
tefaciet. Cui serpenti aurē exhibuit. pestifer
vir⁹ bausit voluptatib⁹ allicāt part⁹ dolor
subjicit. z tñ adā ddēnat. Hāc aūt vere btāz
q aurē inclinauit deo quaz spūsctūs reple-
uit q paternā misctiam in vtero baiulauit.
q sine viri otactu ceptū. sine dolore peperit.
quō mors absorbz. quō corruptio audet alu
qd in corp⁹ qd ipam vitā portauit.
Addit qz idē dam ascen⁹ in eisdē pmōib⁹ di-
cens. Ter aplos q vbiq; terraʳ dispersi ho
minū piscatiōi vacabāt. sagena vbi homies
de profundis tenebris ad celestē mēsam curre
seu solēnes pris nuptias educētes. duū unū pce
ptū qi sagena qdaz vl nubes e finib⁹ trebi-
ru salē ptulit. vltra qsdā aqs congregās z colli
gēs. Hūc qdē adā z eua pmi pentes exclā-
mauere. Veni ad nos o sacer z salutifer cel
larū tu nostra diplesti desiderii. Ecōtra scō
rū caterua q corpaliʳ aderat dicebat. Mane
nobiscū p solatio nrā. ne dereliq nos orpha
nos quā hēm⁹ laboʳ solaciū sudoʳ refrige
rū tibi viuēti conuuere. tibi morieti cōmor
tuus. Hobis ei hō vita quō vita. tua destī-
tutus pītia. Hec et bis silia vt arbitror apli
cū reliq plenitudine ecclie crebris singultib⁹
grelas interrūpentib⁹ pponebāt. Illa ad fi-
lū uersa ait. Tu dilectus filijs qs frēs aptel
lare placuit de meo discessu dolentibus hāc
solator. z impositionē manū meaʳ aposto-
ne benedictionē sup bñdictionē eoʳ. Beni-
de extendēs man⁹. fideliū collegiū bñdixit. z
addidit. In man⁹ tuas dñe cōmēdo spūm
meū. Fili suscipe aiam meam tibi dilectam
quā inculpatā seruasti. Tibi z non terre cō-
mendo corp⁹ meū. custodi illud integrū qō
tibi inhabitare placuit. Transfer me ad te. vt
vbi tu es viscer meoʳ part⁹. sim z ego tibi co
habitās. Illic itaq; talia sunt audita. Sur-
ge itaq; veni dilecta mea. o pulcra in mulie-
rib⁹ pulcra es amica mea. z macula nō est i
te. Hec btissima vgo audiēs. cōmēdat i ma-
nus filij spūm suū. Horsus autē lacrimis
apli figūt oscula tabernaculo dñi benedicti-
one ac sanctitate ex cōtactu sacri corpis ad-
impleti. Tunc morbi z demones fugāt aer
z celū sanctificat. spūs ascensione ira corpis
depositōe. aq; vo corpis ablutiōe. Ablutur
eni sacer corp⁹ aq mūdissima. nō ab ipa mū
datū. sz ab ipo sctificata. Deinde sacruz cor-
pus mūda sindone involutū lecto supponit.
lāpades choruscāt. vnguēta redolēt. hymni
angelici resonāt. Aplis autez aliisq; sanctis
qui aderant diuinas odas modulantibus

De assūptione beate marie uirginis

archa dñi e mōte syō sacris aplōz ceruicib⁹ imposita ad sacratissimā villaz gethsemani adduc̄it. angel'aūcedēt⁹ ⁊ subsēqntib⁹. alis qz sacr̄ corp⁹ velāt⁹ tota eccie plenitudine comitāte. ¶ Affuerūt ⁊ qdā iudeoz. fermento veris ꝓsuetudis obstinati. ¶ Referūt etiaz cū ea e mōte syō descēderēt sacr̄ corp⁹ dei gentricis ferētes. hebreū qndā organuz diaboli temerario actu ipetu diaboliqz ipulsū incurrit ad sacr̄ corp⁹ accessisse. ad qđ ageli trepidabāt accēde. ac vtraqz mānu furibūde lectū arripiēs ad trā traxisse. Ferūtq3 mān⁹ illi tāqz lig̃ arida decidisse. ¶ Fratqz vide tāqz truncū inutile donec fides mentē alterauit. suiqz sceleris penituit ingemēte. ¶ Hi āt qui portabāt ferētes stetere donec miser ꝑ ponēs manū sacratissimo corpi ad tactū ei⁹ i statū ꝑstinū revocat̄. ¶ Inde igit̄ adit̄ gethsemani. vbi osculā. cōplex⁹. hymni sacri. lacrime sudoris gutte fluētes. ⁊ sic sacr̄ corp⁹ venerabili in sepulcro ponit̄. ¶ Ez nō est derelicta aīa tua in inferno. nec corp⁹ tuū vidit corruptiōez. ¶ Bebeat aūt dei sacrariū. fontē indefossuz. agz inaratū. vineā nō irrigatā. oluā fructiferā. terre gremio nō teneri. ¶ Decuit matrē a filio sublimari. vt ad ipm ascēdat sic ad ipaz descēderat. vt q in partu suauit ūgnitatē post mortē corpus nō videat corruptionē. ⁊ que creatorē portauit i sinu. in dñis tabernacul' cōmoret. ⁊ quā pat̄ despōsauit in spōsaz. in celestib⁹ thalamis ꝓfuet ⁊ a matre q̄ sunt filij possideant. ¶ Hec damasce. ¶ Dō ¶ Sctūs qz Aug⁹. in qdā ꝑmone ei⁹ sacratissimā assumptionē multiplicit̄ oñdit dicēs. ¶ Be sctissimo corpe ppetue ūginis eiusqz sacre aīe assumptiōe loq̄ suscipiētes ℞ ꝓmuz dicam⁹. q̄ in scripturis posthāc eā dñs in cruce discipulo cōmēdauit. nihil de ea repit̄ ꝑterqz qđ lucas cōmēorat in actib⁹ dicēs. ¶ Hi oēs erant pseuerātes vnanimit̄ in oratiōne cū maria matre iesu. Quid ergo de morte. qđ de ei⁹ assūptione dicēdū est ¶ Ñ scriptura nil ꝓmemorat nisi q̄ rendū rōne qđ cōsentiat vitati. Fiat ergo ipsa vitas autoritas sine q̄ nec valet autoritas. ¶ Demores igit̄ ꝓditōis humane mortem illā subijsse et pale dicere non metuimus. ¶ Sed si dicim⁹ eā resolutā in cōem putredinē vermē ac cinerē deliberā dū est sit tante ꝓuenīat sanctitati tante aule. dei ꝓgatiue. ¶ Cum⁹ enī dictū ꝓmo penu. qz puluis es ⁊ in puluerē ibis. ¶ Hāc ꝓditionē caro xp̄i eua sit q̄ corruptionez nō sustinuit. Excipit̄ ergo ab illa generali sīa de ūgine supra natura. ¶ Du lieri qz dñs dixit. ¶ Multiplicabo erūnas tuas. In dolore pies. Erūnā maria sustinuit. cui⁹ aiam gladi⁹ ptransiuit. Ez sine dolore genuit. ¶ Maria ergo et si cōcipat erūnis eue. nō tñ cōcipat ptureūdo cū dolore. Excipit̄ ergo a qbus dā generalib⁹ quā tāta aūtollit dignitatis ꝓgatiua. Si g dicim⁹ morte eā subijsse. nec tñ vinculis ei⁹ retineri. nunqđ impiū erit si volunt dñs integz mris ūgnitatis suare pudorē. cur non velut incorrupiā a putredinis suare fetore. ¶ Nunqđ non ptinet ad benignitatē dñi mris suare bonorē. q̄ legē soluere nō venerat. sed adimplere. Qui enī in vita p̄ ceteris illā grā sui ꝓcept⁹ honorauit. piū est credere eā in morte singulari saluatiōe ⁊ specialī grā honorasse. ¶ Putredo ⁊ vermis būane est obprobriū ꝓditionis. ¶ Ab ℞ obprobrio cū iesus sit alien⁹. natura marie excipit̄. quā te sus dō ea assumpsisse pbat̄. Caro enī iesu caro ē marie quā super astra trāsuexit. honorās oēz būanā natūrā. ⁊ multo magis maternaz. Si natura mris est filij. quemēs est vt sit ⁊ filij mater nō q̄ntū ad vnitatē psone. sed q̄ntū ad vnitatē corporalis nature. Si enī vnitatē facere pt grā sine proprietate specialī nature. q̄nto magis grē vnitas ⁊ corpalī specialī natiuitas. ¶ Unitas grane ē vt discipl'oz in xp̄o de qb⁹ dicit. Ut sint vnuz sicut ⁊ nos. Et postea. ¶ Pater volo vt vbi sum ego ⁊ illi sint mecū. Si igit̄ secū hz̄e vult eos q̄ hic sua fide vnitū vnuz cū eo esse iudicant̄ qđ estimā dū est ō matrem vbi digna sit haberi nisi in p̄tia filij. q̄ntū igitur intelligo. q̄ntū credo marie aīa excellentioꝛ quadaz ꝓgatiua a filio honorāt̄ possidēs in xp̄o corp⁹ suū qđ genuit glorificatū. ⁊ q̄re nō suuz ꝑ qđ genuit. Si nō obuiauerit nec dū pfecta autoritas vere credo ⁊ p qđ genuit. Quia tanta sanctificatio dignioꝛ est celo

q3 terra. Thronū dei thalamū sponsi, domū dominī atq3 tabernaculū christi. dignus est ibi esse vbi pe est. Tam pciosus thesaurū dignus est celū q3 terrā seruare. Tantā integritatem merito incorruptibilitas. nō putredinis vlla resolutio sequit. Illud sacratissimū corpus in escā vermiū traduī. q2 sentire non valeo. dicere ptimesco. Quā estimationē pcul pellit incōparabilis gratie munus. Qō me dicere multarū scripturarū3 consideratio muniat. Suis aliquando ministris veritas ait. Vbi ego sum illic et minister meus erit. Si hec est generalis sīa oīm pfidē3 operationez xpō ministrantiū. q̄nto magis q̄dāmodo specialit marie q̄ absq3 dubio oī operi ministratrix extitit. q̄ hūc in vtero gessit. partuq3 pfusū aluit3 fouit3 in pspio reclinauit. 3 fugiens in egyptū abscōdit. 3 oēm infantiā ei9 pfecuta vsq3 ad crucē ab ei9 nō recessit sectatu. Illō potuit aūt ei9 diuinitatis nō esse credula q̄ se nouerat hūc nō virili semie sed diuīo spiramie 3cepisse. Vīū de filij potestate tanq3 de dei vtute nō nutabūda deficiente vino dixit. Vinū nō hīt. sciēs eū hoc potuisse qō eū mox dirigit miraculo complere. Ecce igit maria fide3 ope xpi ministratrix. si ibi non fuerit vbi xps ministros suos vult esse. vbi ergo erit. 3 si ibi fuerit. nūq̄d eq̄li gratia. 3 si eq̄li gratia vbi equa dei cēsura q̄ reddit vnicuiq3 p̄m merita. Si merito pre oib9 marie viuentiū tāta est grā donata. 3 gratia mortue erit minuenda absit. Si enī oīm sctō3 maior est pciosa. marie sane est pciosissima. Cōfidendū igit censeo mariā ad eternitatis gaudiū assumptaq3 benignitate xpi. 3 honorabilius susceptā ceteris. quaq3 grā honorauit p ceteros. Atq3 ad cōmunez humanitatē non esse abductā post mortē putredinis videlicet vermis3 puluerisque suum3 omniū genuit saluatorē. Si elegit diuīa voluntas inter ignū flāmas pueroz vestimēta seruare illesa cur abnuat in matre ppria quod elegit in veste aliena. Jonā seruare in ventre ceti incorruptū voluit sola misericordia Mariam incorruptam non seruabit gratia. Seruatus est Daniel in desperatissima fame leonū. nō seruāda est maria tanta donata etiam meritis dignitatiū. Hec ergo cuncta q̄ dixim9. q2 naturā non seruasse cognoscim9. in integritate quoq3 marie plus gratiā q3 naturam potuisse nō dubitamus. Thristus ergo letari facit mariā aīa3 corpore in se ppio filio. nec vllā sequi corruptionis erūnam quā nulla secuta est in pariendo filiū integritatis corruptio. vt sit semp incorrupta quā tanta pfudit grā. fit integralit viuens q̄ oīm integrā genuit vitaz. Si ergo dixi vt debui approba christe tu3 tui. Si vō nō vt debui. ignosce obsecro tu3 tui. Amē

CXV

De sancto Bernardo.

Bernard9 dicitur a ber quod est puteus vel fons. 3 nardus. que vt dicit glosa super Cantica herba est humilis3 calide nature3 odorifera. Fuit enī calid9 in feruēti amore. humilis in conuersatione. fons in doctrine emanatione. puteus in scientie pfundit̄. 3 odorifer9 in fame suauitate. Eius vitaz Guilelm9 abbas scī Theodorici soci9 beati Bernardi. 3 Bernardus abbas boneualis scripserunt.

Bernardus in burgūdia castro fontanis ex nobilibus valde ac religiosis parentib9 ortus est. Cui9 pater decelinus miles seculo strenu9. nec min9 dō religiosus. mater vō Aaleth nuncupata est. Hec septē filios genuit. sex mares3 feminaz vnā. Omnes autē oēs monachos futuros feminā aūt sanctimōialē pmiserat. Porāt vt filiū partu ediderat. manib9 ppriis ipsuz deo offerebat. Alienis vberib9 ipos nutriri refugiebat. quasi cū lacte materno. materni q̄dāmodo boni infundens eis naturaz. Cū aūt creuissent q3dū sub manu ei9 erāt. heremo magis q3 curie nutriebat cibis grossioribus3 cōib9 pascēs eos q̄ 3tinuo ad heremū trāsmittendos. Cum igit tercū filiuz s. Bernardum adhuc gestaret in vtero. vidit somnū pfagiuz futuroz. catellū. s. totū candidū. totū in dorso subrufum. 3 latrantez in

vtero se habere. Qđ cū cuidā viro dei expo
suisset. ille ꝓphetica voce rñdit. Optimi ca-
telli mater erit. q̄ dom⁹ dei custos futurus
magnos ⁊ inimicos dabit latrat⁹. Erit enī
p̄dicator egregi⁹. ⁊ mltos medicinal' lingue
gratia curatur⁹. Cū aūt ēbtūs Bernā. ad-
huc puerulus cēt. ⁊ gui dolore capitis egro
taret. veniente ad se mulier culā vt dolorē su
is carminib⁹ mitigaret. cū indignōe nimia
exclamās repulit ⁊ abiecit. Puerulꝰ aūt bo
no zelo miscdia dei nō defuit. ⁊ tūc cōtinuo
surgēs liberatū se esse cognouit. In sacra
tissima dñice natiuitatis nocte cū puer bern̄.
matutinale officium in ecclia expectaret. ⁊ q̄
hora noctis xp̄s nat⁹ fuisset scire cupet. appa
ruit ei puerul⁹ ihesus q̄ute⁊ oculos suos
nascens ex vtero matris. Unde q̄ dam virtu
hanc fuisse horaꝫ natiuitatis dñice sp puta-
uit. Ex illa ergo hora in his q̄ ad illud perti
nēt sacramētū. ⁊ sensus ei⁹ ꝓfundior ⁊ sermo
copiosior dat⁹ est. Ut̄ ⁊ postmodū i laudē
genitricis ⁊ genti. inē ipa suoꝝ tractatuum
initia. insigne opusculū edidit. in q̄ illā lectio
nē euāgelicā. Missus est gabriel angel⁹ ex-
planauit. Videns antiqu⁹ hostis ꝓpositum
pueri tā salubre. ei⁹ castitatis ꝓposito inuidit
multosq̄ sibi laqeos temptatiōis apposuit.
Cū enī aliq̄n in q̄ndā femina oculos defixos
aliq̄diu tenuisset. ꝓtinuo de seipo erubescēs
in semetipm seuerissim⁹ vltor insurgit. ac in
stagnū gelidaꝫ aq̄rū insiliens tādiu ibidē p-
mānsit. donec pene exanimis effect⁹ p grām
dei a calore carnal' ꝛcupiscētie tot⁹ refriguit
Circa idē tp̄s instinctu demonis puel
la q̄dam in lectū dormientis se nudā iniecit.
Quā ille sentiēs cū oī pace ⁊ silentio partez
lectuli quā occupauerat derelinquēs ei cessit. ⁊ in lat⁹ alterꝫ se ꝓuertens dormiuit. Pa-
tera vero illa aliq̄diu sustinens ⁊ expectās.
deinde palpans ⁊ stimulās. nouissime cum
immobilē ipe ꝓsisteret. illa licet impudentissi-
ma esset erubuit ⁊ horrore ingēti atq̄ admi-
ratiōe ꝓfusa surgens aufugit. Cū uterꝫ in
domo cuiusdā matrōe hospitaret. illa ado-
lescentē aspectu decorꝫ ꝓsiderans. vehemēt
in ꝛcupiscentiā ei⁹ exarsit. Cū aūt seorsuꝫ le-
ctū sibi sterni fecisset. ipa impudens ⁊ silenter
de nocte surgens ad cū accessit. Quam ille
sentiens ꝓtin⁹ exclamauit. Latrones latro
nes. Ad quā vocē mulier fugit. familia sur
git. lucerna accenditur. latro queritur. sed mi-
me inuenit. Ad lectulos singuli redeūt. Que-
scunt ceteri sed nō illa misera requiescit. Ia-
denuo exurgit. bernardi lectulū petit. Ex il-
le latrones latrones denuo exclamauit. La
tro iterū queritur. sed nequaq̄ ab eo qui sol⁹
nouerat publicat⁹. Usq̄ tercio ip̄roba muli
er sic repulsa. vix tandē metu vel desperatiō
ne victa cessauit. Cū aūt sequēti die iter age-
ret. arguentes eum socij q̄ totiens latrones
somniauerit perquirebant. Quibus ille aut
Heraciter hac nocte insidias ꝓpessus sum
latronis. q̄ hospita mihi nitebatur auferre
thesaurum irrecuperabilē castitatis. Pe-
pendens igitur non esse tutū cohabitare ser
penti fugam meditari cepit. ⁊ ordinez cister-
ciensiuꝫ ex tunc ingredi deliberauit. Quod
cum fratres eius cognoscerent. ⁊ eū ab hoc
ꝓposito modis omnib⁹ ꝓhiberent. tantā ei
gratiam dominꝰ contulit. vt non solum ipe
a conuersione ñ prohiberet. sed oēs fratres
suos ⁊ multos alios ad religionē domīo lu
craretur. Gerardus tamē frater eius miles
strenuus hec fratris verba vana putabat ⁊
eius omnino monita repellebat. Tūc bern̄.
fide iam igneus ⁊ fraterno caritatis zelo mi
rūm modū exasperatus. scio inquit frater
mi scio. sola vexatio intellectū dabit auditui
Digitūq̄ lateri eius apponens. veniet inq̄t
dies ⁊ cito veniet q̄n lancea latus hoc ꝓfora
bit ⁊ ad cor tuū ꝓsilio q̄ abijcis viaꝫ dabit.
Post paucos dies gerardus ab inimicis
capitur ⁊ in loco cui frater digitū imposue-
rat infirmā lanceaꝫ gestans trahit. et in custo-
dia vinculat. Ad quē bern̄. venies cū sibi lo-
qui non ꝓmitteret ad eū exclamauit. Scito
frat gerarde. q̄ in prīo uturi sum⁹ ⁊ mona-
sterū intraturi. Eadē nocte cōpedes de ei⁹
pedibus ceciderunt. ⁊ ostio p se apto let⁹ au
fugit. Indicauitq̄ fratri se mutasse ꝓpositū ⁊ fieri velle monachū. Anno ab
incarnatione dominī. M. c. xvij. a ꝓstitutōne

De sancto Bernardo

dom⁹ cisterciensiū.xv.ꝑ⁹ dei Bernñ.annos nact⁹ circiter vigīti duos cū sociis ꝫplus q̄z xx.ordinē cisterciēn.ingressus est. Cū autez bernard⁹ cū frib⁹ suis domū patrnā egrederet. Guido ꝑmogenit⁹ videns Nuardū fratrē suū minimū puez ludentē in platea cum pueris.eya inq̄t frater Nyuarde ad te soluz respicit oīs hereditas possessiōis nrē. Cui nō puerliter puer rndit. Vos ergo celū hēbitis.et mihi solū hereditaz relinq̄tis. Nec ō ex eō diuisio facta est hec. Quodico igit̄ tpe cuz patre remansit sed frēs postmodū secut⁹ est. Ingress⁹ igit̄ ordinē ꝑ⁹ dei Bernñ.ita tot⁹ in spiritu absorpt⁹ est.et deo totalit̄ occupat⁹.vt iā nullis sensib⁹ corpis uteret. Jam q̄pe annū i cellaz nouicior exegerat.et adhuc an dom⁹ haberet testudinē ignorabat. Multo tpe ecclīaz intrans et exiens in capite vbi tres erāt vnā tantū putabat esse fenestrā. Abbas aūt cisterciēs.frēs ad edificādū domū clarevallensem misit.et eis sanctū bernñ.in abbatē ꝑfecit. Qui multo ibidē tpe in nimia paupate degebāt et pulmēta sepi⁹ ex folijs fagi ꝑficiebant. Vigilabat aūt ꝑ⁹ dei vltra possibilitatē humanā.nulluz enī tps se magis ꝑdere ꝑq̄ri solebat q̄z q̄ dormiunt ydoneā satis reputās cōpatōnez somni et mortis vt sic dormientes videant mortui apud homies. quō apud deū mortui dormientes. Nñ etiā si quē forte duri⁹ stertentē audiret.seu min⁹ cōpolite videret iacentē.patienē ferre vix potuit.et carnalit̄ seu secularit̄ eū dormire causabat. Ad comedendū vix aliq̄ voluptate trahebatur appetit⁹.sed solo timore defect⁹.sic accedebat ad sumendū cibū q̄si ad tormentum. Post cibū q̄ntū comederit sp cogitare solitus erat. Si q̄n vel ad modicū mensurā solitaz excessisse se deꝑhendit impune abire nō patiebat. Sic gule illecebras edomuerat.vt ipam q̄z sapoz discretionē ex magna parte ꝑderet. Nā et oleuz ꝑ errorē sibi aliq̄n ꝑparatū bibit.et penit⁹ ignorauit.nec ꝑius id est cognitū donec quidez labia ei⁹ miraret̄ inuncta. Sagimen insup crudū ꝑ errorez sibi oblatū ꝓ butiro multis diebus nosciť comedisse. Solam aūt aquaz sibi sapere dicebat.eo q̄d ꝺū sumeret fauces et guttur ei refrigeraret. Quicqd in scꝑturis didicerat.maxime in siluis et in agris meditando et orando se confitebať accepisse.et nullos se aliq̄s magistros habuisse.nisi quercus et fagos. inter amicos dicere solebat. Beniq̄z confessus est aliquando meditanti vl oranti sacrā omnē velut supposituā vl expositā sibi apparuisse scripturā. Quodā tpe sicut ipe in canticis refert.cū interloq̄ndū ex his que suggerebat spirit⁹.et si non infideli.min⁹ tñ fidenti animo reseruaret vt haberez q̄d diceret denuo tractaturo.ecce vox ad eum venit dicēs. Ego nec istud tenueris aliud nō accipies.

In vestib⁹ ei semp pauptas placuit.sordes nunq̄z nimirum animi foꝛe indices aliebat aut negligētis aut apud se inaniter gloriantis.aut foris humanā gloriā affectātis. Prouerbiū illud in ore ei⁹ frequēter spī coꝛdebat. Qui hoc facit quod nemo.mirant omnes. Unde et ciliciū plurib⁹ annis portauit.q̄sdiu occultuz esse potuit. Sed vbi hoc cognitū esse sensit.otinuo illud abijciens ad cōmunia se conuertit nūq̄z sic risit vt nō potius ad ridendū q̄z ad rep̄mendū vim sibi facere oporteret.et risui suo magis stimulum adhibere q̄z frenū. Cū aūt pauētie gen⁹ solitus erat dicere tripartitū.vicz ad vboꝛ unurias.ad dāna rer.ad coꝛpis lesionē. hācipse his exēplis se hē ꝑhauit. Cū enī cuidaz epō amicabilit̄ eū admonēs q̄ndā scripsisset epistolā ille vehementē exacerbat⁹ amarissimas ei scripsit epl'am in ꝓncipio ita dicēs. Salutē et nō spūm blasphemie.tanq̄z ex spū blasphemie illa scripsisset. Ad q̄ ille. Ego spirtū blasphemie me hē nō credo.nec maledixisse cuiq̄z aut maledicere me velle scio ꝑsertim ꝓncipi ꝑplī mei. Quidā abbas ꝑ vnocenobio ꝛstruēdo sexcentas marcas eidem misit argēti. Quz tota pecunia dū ꝛferret̄ a ꝑdonib⁹ sublata est. Quo audito nihil aliud dixit nisi benedict⁹ de⁹ q̄ nobis pepcit ab onere. Sed et illis inquit qui tulerūt. leui⁹ est ferēdū.tum q̄ hoc būana cupiditas sustulit. tū quia magna pecunia magnam eis temptationis occasionez ingessit. Quidā ui

De sancto Bernardo

sup canonicꝰ regularis ad eum venit & vt in monachū reciperet instanter rogauit. Cui cum ille nō acquiesceret. sed ad suā ecclīam reuerti suaderet. aut ille. Vt quō ergo in libris tuis perfectionē tantopere cōmendasti. si eā nō exhibes cupienti. vtinam illos tuos haberē libros. vt eos penitus lacerarē. Cui ille. In nullo eorū legisti nō posse te in tuo claustro eē perfectus. illorū correctionē nō locorū mutationē in libris oīb⁹ cōmendauit. Ille vō insanꝰ in eum impetū faciēs tā grauē manū illā eius percussit. vt succederet rubor ictui & tumori rubori. Iā quidā erāt in sacrilegū insurgebāt. Sed puenit eos spūs dei clamās & aduersās p nomē xpi vt nullatenus tangeret. nec sibi quicquā iniuriā inferret. Nouicius aūt intrare volentibus dicere psueuerat. Si ad ea quī int⁹ sūt festinatis huc foris dimittite corpa quē de seculo attulistis. Soli spūs ingrediant. caro aūt nō prodest quicquā. Illi pater eius quī solus domi remanserat. ad monasteriū uenit. & ibidē post aliquōs ps in senectute bona decessit. Soror aūt eius seculo nupta. cuius in diuinis & deliciis seculi plicutaret quōdā vice frēs suos ad monasteriū visitatura accessit. Cūq; venisset cū comitatu & apparatu supbo. ille eā tanquā rete diaboli ad aīas capiēdas abborruit. nec ad videndū eā extra aliquatenus acquieuit. Videns illa q nullꝰ fratrū suorū occurreret. sed ab vno eorū q tūc portarius erat. sterc⁹ inuolutū diceret. tota in lacrimis resoluta. et si peccatrix sum inquit. p talibꝰ xps mortuꝰ est. Quia ego peccatrice me sentio. idcirco psiluo & colloquiū bonorū requiro. Et si despicit frater meus carnez meam ne despiciat seruus dei animā meam. Venit & capiat. & quodcunq; pecierit adimplebo. Hanc ergo pmissionē tenens exiit ad eam cū fratribus. et quia eam a viro separare nō poterat. primo ei omnem mundi gloriā interdixit. & formā matris imitandā eidem indicens illam dimisit. Illa vero rediēs. ita repente mutata est. vt i medio seculi vitam duceret heremiticam & omni seculo prorsus se faceret alienam. Tandē precibus multis virum suum vicit. & ab ipo absoluta monasteriū intrauit. Infirmatus aliquando vir dei cū extremū iam spiritum trahere videret in excessu mētis sue ante tribunal dei visus est pūtari. Affuit autez & sathan ex aduerso improbis eū accusationibus pulsans. Vbi vero ille oīa fuerat pscutus. & viro dei p sua fuit parte dicendum nihil territus aut turbatus ait. Fateor nō sum dignꝰ ego. nec pprijs possuz meritis regnū obtinere celorū. Ceterū duplicī iure illud obtinēs dñs meus. hereditate. scz pris & meritō passionis. altero ipe pstitit. alterum mihi donat. Ex cuius dono iure illud mihi vēdicans nō confundor. Cōfusus in hoc verbo inimicus. quem ille solutꝰ est. & vir dei in se reuersus est. Tanta aūt abstinentia labore & vigiliis corpꝰ suū attriuit. q & grauissima & fere cōtinua egritudine languēs cōuentū vix sequi posset. Quadā vice duz grauissime infirmaret. fratribꝰ p eo instanter orantibꝰ aliquātulū cōualuisse se sensit. Congregatis autez fratribus dixit. Quid tenetis miserum hominez. Fortiores estis & inualuistis. Parcite queso parcite & sinite me abire. Et multis autē ciuitatibꝰ vir dei in episcopuz electꝰ papue a ciuitate ianuensi & ciuitate mediolanensi. petentibꝰ se nec annuens nec improbe renuens dicebat se nō esse suū. sed aliorum seruitio deputatum. Fratres autē ex consilio viri dei sibi prouiderāt. & sūmi pontificis auctoritate muniti erant. ne quis gaudiū suum ab eis tollere posset. Quodaz tpe cū frēs cartusienses visitasset. et ipi ab eo in oīb⁹ plurimū edificati fuissent. vnū fuit qđ pdictū loci priorem aliquātulū mouit. s. q sella cui equitando insidebat minus neglecta erat & pauperē pferens pauptatē. Qđ cū dictꝰ prior vni exfratribꝰ & ille viro dei retulisset. nō minus ipe mirabꝰ qualis esset sella querebat. Iam a claraualle vsqz cartusiam venerat. & tñ quālis esset sella penitus ignorabat. Iurta lacum lausanensem totius diei itinere pgens penitꝰ eū nō vidit. aut se videre nō vidit. Cū ueni sero facto de eodez lacu socij loquerent. interrogauit eos vbi nā lacus ille esset. Qđ illi audientes plurimū admirati sunt. Ardebat sane in eo sublimitatem nois

bũlitas cordis. Nec tã poꝛat vniuersus eu3 erigere mũdus q3 sei pe dejcere sol9 Sũm9 reputabaꝛ ab oĩb9. infimũ ipe se reputans. z quẽ sibi oẽs ipe se nemini pferebat. Denig3 sic sepi9 fatebaꝛ inꝛ sũmos q3 honoꝛes z fauoꝛes ppꝛioꝛ alteꝛ sibi mutuat9 boĩez videbatur. seq3 potiꝰ reputabat absentez velut qdã somnũ suspicat9. Ubi vo inꝛ simplicioꝛes frẽs erat. z amica semp licebat bũlitate frui. ibi se inuenisse gaudebat. z in ppꝛia3 re disse pſonã. Semp ãt iueniebaꝛ aut oꝛãs aut legẽs aut scribẽs aut meditans aut frẽs ẏbo edificans. Quadã vice cũ ppꝛio pdicaret. z oẽs ẏba ei9 attẽte z deuote suscipent. ei9 aĩo qdã tal' irrepsit tẽptatio. Uere nũc optime pdicas. z ab oĩb9 libenꝛ audiris. z sapiẽs ab oĩb9 reputaris. Ꝛt vir dei tali tẽptatione pulsari se sentiẽs. parũper substitit. z an pceder et vel finẽ faceret cogitare cepit. Statiq3 diuino ꝓfoꝛtat9 auxilio tẽptatoꝛi silenter respondit. Nec p te cepi. nec p te dimittã. Sicq3 secur9 pdicationẽ vsq3 ad finẽ pſecut9 est

Monach9 qdã q̃n sec'o ribald9 fuerat atq3 luſoꝛ maligno stimulat9 spũ ad seculũ redire voluit. Cũ ãt bũs bern. eum retinere nõ posset inꝛrogauit cũ vñ victur9 eẽt. Qui rñdit. ad tarillos ludere sc'o z ide viuere potero. Ꝛt ille. Si tibi capitale ꝓmisero vis singulis annis ad me redire z lucꝛ mecũ diuidere. Ꝛ ille audiẽs gauisus ẽ. z se libenꝛ sic actuꝛ pmisit. Uiginti igiꝛ solidos ei dari pcepit. Ꝛt ille cũ illis abiit. Hoc ãt faciebat vir sctus vt eũ itecꝛ reuocare posset sic z postmodũ factũ est. Ille igiꝛ abiẽs totũ pdidit et ad portã ꝓfusus redijt. Quo audito vir dei ad eũ letus exijt. extenditq3 gremium vt sil'diuideret lucꝛ. Cui ille. Nichil paꝛ lucrat9 sũ. sed etiã capitali nostro nudat9 suꝛ. Si vultꝛ p nostro capitali recipite me. Cui bern. benigne rñdit. Si ita inqꝛ est. melꝰ est vt hoc recipiã q3 sil'virũq3 pdam.

Quadã vice dũ bũs bern. iumẽto insidens aliq̃ pgeret curã rustico materia sic se offerẽte de cordis istabilitate in oꝛõne eꝰ ꝓquest9. Qõ ille audiens moꝛ eũ despexit. z in oꝛõnibus suis coꝛ firmuꝛ z stabile hrẽ se dixit. Uolens ãt bern. eum ꝓuincere z a sua temeritate coercere dixit. Sequestra re pauliſp a nobis. z tota quapoteris intẽtiõe oꝛõnẽ dñicã ichoato. Quã si absq3 aliq̃ cordis digressione z vagatione finire poteris uimẽtũ cui insideo tuuꝫ pculdubio moꝛ habebis Ꝛ u ãt mihi in fide tua spõdeas. q̃ si aliud ibidẽ cogitaueris. Ꝛ mihi aliq̃ten9 nõ celabis. Ꝛetaꝛ ille z tanq3 iumentũ iã lucratũ se reputãs audacꝛ secedit. z seipm recolligẽs oꝛõnẽ dñicã dicere inchoauit. Uix oꝛõnis expleuit dimidiũ z ecce importuna cogitatio de sella cordi suo ingerit vtiq3 habere debeat cũ iumẽto. Qõ ille aduertens. cõcussus ad bern. redijt z qd ipsa oꝛõne solicite cogitauerit indicauit et de se postea temere nõ ꝓsumpsit.

Frat' robertus ei9 monach9 et pm sectin propinquus. in adolescẽtia sua q̃rũdã pſuasiõe decept9 cluniacũ se ꝓtulerat. Uenerabil'autez pater postq3 aliquãdiu dissimulauit. eum dẽ statuit p epistolã reuocare. Quã cũ sub dictaret. z ali9 monach9 eam ex oꝛe suo ꝓscriberet. subito inopinat9 imberꝛ erupit. et hic q̃ scribebat cartam ꝓplicare voluit. Cui bern. Qp9 dei ẽ. scribere ne formides. Scripsit ergo epl'am in medio imbre sine imbre. Cũ enĩ vndiq3 plueret. ibidẽ tñ molestiã imbres vtus expulit caritatis. Cũ qdã monasterũ qd̃ vir dei ꝓstruxerat occupasset muscaꝛ incredibil'multitudo. ita vt oĩb9 grauez molestiã generaꝛẽt. Ille dixit. ego exeoico eas

Mane aũt omẽs pariter mortuas inuenerunt. Cũ a sũmo põtifice mediolanũ missus fuisset vt ipos cũ ecclia reconciliaret. z ita papiam rediſſet. qdam vꝛoꝛem suã demoniacam ad eu3 adduxit. Uoꝛq3 p os misere mulieris diabolus in ꝓtumelias ei9 prozupit dicẽs. Nõ me de anicula mea hic poꝛtulosedens z brasicas deuoꝛas pellet. Ꝛt vir dei ipam ad ecclìam beati syri remisit. Beatus aũt syrus hospiti suo deferre voluit. nec eidẽ aliq̃d curationis impẽdit. Sicq3 iteruꝫ ad beatũ bern. adducta est. Ꝛunc diabolus p os ei9 garrire cepit ac dicere. Nõ me expellet syrulus nec ejiciet bernardinus Ad hec puus dei respondit. Nec syrus nec bernar-

De sancto Bernardo

bus te ejiciet. Iz dñs ihesus xp̃us. Cū hoc vt ille oro nē effudit. spūs nequā dixit. Quā libenter egrederer ab hac amicula ḡ̃ molestatus in ea. Quā libenter egrederer. Iz nō possū q̄ nō vult magn⁹ dñs. Cui sctūs. Et q̄s est magnus dñs. Cui ille. Ihs nazarenꝰ. Ad quē vir dei. Vidisti ne vnq̄z eū. Quo rñdēte. et. aut. Vbi eum vidisti. Et ille. In gl̃a. Et sctūs. Et tu in gl̃a fuisti. Quo rñdēte. vnq̄z aut. Quō inde existi. Et ille. cū lucifero multi ceciderūt. Hec āt oīa voce lugubri p os pessule omib⁹ audiētib⁹ loq̄batur. Dixitq̄z ei vir dei. Nūq̄d in illā gl̃iam redire velles. At ille miro mō cachinnās aut. Modo tardatū ē. Tūc orāte viro dei demon de muliere exiuit Iz cū vir dei recessisset. diabol⁹ iterū ipaz inuasit. Ut āt ei⁹ post eū accurrēs q̄d accederat indicauit. Ille āt collo ei⁹ alligari cartulā ꝓtinētē hꝰ vba p̄cepit. In noīe dñi nr̄i ihesu xp̃i p̄cipio tibi demon ne bāc mulierē amodo attingere p̄sumas. Qō cū factū fuisset ad eā postea nō ē ausus accedere. Apud aq̃tanā q̄dā mulr miserabil'erat. q̄ a q̄daz demōe pessulāte et incubo vexabat. Ger ei āms abusus ē ea. et incredibili vexauit libidine. Aduenīēte āt illuc viro dei demon mulieri ne ad eū accederet vehemēt minat. q̄ nil ei p̄dess posset. et recedēte eo ipe q̄ eius fuerat amator. crudelissim⁹ fieret p̄secutor. At illa secure ad virū dei accessit. et q̄ pateret cū mlto gemitu enarrauit. Cui ille. Tolle hūc meū baculū. et in tuo lectulo pone. et si q̄d agere pōt agat. Qō cū fecisset. et in lectulo suo recūberet adest ille ꝓtinuo. Iz nec ad p̄fatū opus nec ad ipm cubile p̄sumit accedere. Iz acerrime minat. q̄ illo recedēte se de ea atrociter vindicabit. Qō cū illa bernardo retulisset. ille ipm̄ ꝙocauit. et oēs cādelas in mānu accēsas hz̄ p̄cepit. demonēq̄z cū vniuerso q̄ aderat cetu exorcīzauit. ac ne ad illā vl'aliā demoniceps accessum habeat interdixit. Sicq̄z illa a tali illusiōe penit⁹ liberata est. Cū in eadē p̄uincia vir sctūs legatōne fungeret. vt duce aquitanie ecclie reconciliaret. et ille modis oīb⁹ reconciliari renueret. vir dei ad alta re celebratur⁹ accessit. ipo duce tanq̄z excō-

municato p̄ foribꝰ expectāte. Cum aūt pax dñi dixit. corpꝰ dñici sup patenā posuit. et sec cū tollit atq̄z ignea facie et flāmeis oculis foras egredit. et vbis terribilibꝰ comitē aggredit. Rogauim⁹ te inq̄t et spreuisti nos. Ecce ad te p̄cessit ygnis filiꝰ q̄ est dñs ecclie quā tu p̄segris. Adest iudex tuꝰ in cuius noie omne genu curuat. Adest iudex tuꝰ in cuius manibꝰ illa aīa tua deueniet. nūq̄d et ipm sic seruos ei⁹ ꝓtēnis. Resiste ei fortiter. Statimq̄z dux totꝰ irriguit. et mēbris oībꝰ dissolutus. ad pedes ei⁹ ꝓtin⁹ p̄siluit. Quē vir sctūs calce pulsans surge iubet. et dei audire fiam. Ille aūt tremebūdꝰ surrexit. et q̄cq̄d vir sctūs p̄cipiebat. ꝓtinꝰ adimplebat. Cū regnū germanie p̄q̄dā mag̃ sedanda discordia p̄fatus dei intrasset archiep̄s mogūtinenꝭ. venerabilē q̄ndā clericū obuiū ei misit. Cui dū clericus se sibi obuiū a suo dño missū fuisse diceret. vir dei rñdit. Alꝰ dñs misit te. Quiꝰ ille. se nō nisi a suo dño archiep̄o missuz fuisse affirmabat. Et cōtra huꝰ xp̃i dicebat. Falleris fili falleris. Cui dño ē q̄ misit te xp̃s. Qō clericꝰ intelligēs aut. Putas q̄ monachus velim fieri. Absit hoc a me. Nō cogitaui nec ascēdit sup cor meū. Quid plura In eodē itinere sec'o valefecit. et a viro dei benedictū suscepit. Cū quēdā militē valde nobilem ad ordinē recepisset. et virū dei quodaz tpe sequeretur. grauissima cepit temptatiōe pulsari. Cū aūt eū quidam de fratribꝰ tam tristem videret. causaz tāte tristicie req̄siuit. Cui ille rñdit. Scio inquit scio q̄ nūq̄z amplius letus ero. Qō verbuz cum dictus frater ad seruū dei retulisset. ille p̄o eo attentiꝰ orauit. Statimq̄z ille frater q̄ tam grauiter temptat⁹ et tā tristis erat. tantū ceteris apparuit iocundior et hilarior q̄ntum p̄ius ceteris tristior. Cū autē ei dictus frater verbum mestitie quod locutꝰ fuerat amicabiliter īmproperaret. ille rñdit. Et si tūc dixi nūq̄z amplius letus ero. sed nūc dico. Nunq̄z amplius tristis ero. ℟ Cum sanctus malachias epūs hyberme cuius vitā plenam vtutib⁹ ipse descripsit ad xp̃m feliciter in monasterio suo migrassz. et vir dei p eo hostiaz sa-

lutarē offerret. gliam ei⁹ dño reuelante cognouit. ⁊ eo dē inspirāte post cōionē formaz oronis mutauit. leta voce sic dicēs. Deꝰ qui beatū malachiā sctōr tuor meritis coeqsti. tribue qsumꝰ. vt qpcioſe mortis eius festa agim⁹ vite qz imitemur exēpla. Cui dū cantor inniueret qerraret aut. Nō erro sed noui qđ dico. Deinde accedens sacra eiꝰ vestigia osculat. Cū instāte qdragesima a multis fuisset tironib⁹ visitatus. rogauit eos vt in illis saltē sacris diebus a suis vanitatib⁹ ⁊ lasciuijs abstinerēt. Quibꝰ nllo mō acqescentibus iussit eis ppinari vnū dicēs. Bibite poculū aniaz. Quo hausto subito mutati recedūt. Et q modicū tps denegauerant totū tps vite sue deo dederunt. ¶ Tandē beatus bernardus mortī felicit appropinqns aut fratrib⁹ suis. Tria vobis obſuāda relinq que in stadio pūtis vite q cucurri meminī me p virib⁹ obseruasse. Memini scandalū facere volui ⁊ si aliqñ accidit. sedaui vt potui. Deinus sp sensui meo qz alteri⁹ credidi. Lesus de ledente nūqz vindictā expetij. Ecce caritatem. hūilitatē ⁊ patientiā vob relinq. ¶ Deniqz postqz mīta mīracla ppetrasset. ⁊ cētuz sexaginta monasteria ꝑstruxisset. mītosqz libros ⁊ tractatus ꝑpilasset. ꝑsūmatis vite sue diebꝰ circit annos sexagintatres. anno dñi milleſimo. cluj. int filioz manꝰ obdormiuit in dño. ¶ Post obitū suū mītis gliam suā manifestauit. Quidā enī abbati in qdā monasterio apparuit et vt se seqret admonuit. Qui cū seqret dixit ei vir dei. Ecce ad mōtē libani venim⁹. ⁊ tu hic manebis. ego autē illuc ascendaz. Interrogat⁹ ab eo. ad qđ vellet ascēdere. discere inqt volo. Querat⁹ ille quid inqt vis discere pat. cui nullū hodie in scientia credim⁹ esse scōm. Et ille. Nulla hic scia. nulla veri cognitio. Sursuz scie plenitudo. sursuz vera noticia veritatis. Et in h verbo disparuit. Ille aūt diē notauit. ⁊ tūc virū dei bernardū de corpe migrasse inuenit. Multa autē alia ⁊ pene innūerabilia miracula p seruū suū deꝰ opatus est.

CXVI

¶ De sancto Timotheo.

Timotheus quasi timorē tenens. Vel a timore ⁊ theos qđ est deꝰ. qi timor dei. Cauſat autē iste timor in qlibet viro sctō sic aut Grego. ꝓsiderando vbi fuit. vbi erit. vbi est. vbi ñ est Vbi fuit qñā in pctō. vbi erit in iudicio. vbi est in miseria. vbi nō est in glia. B

Timotheꝰ sub nerone a pfecto vrbe rome duz gūt torqret. ⁊ calce viua ei⁹ plage aspgent. ⁊ ipe in his grās ageret. duo angeli sibi astiterūt dicētes. Erige caput in celū ⁊ vide. Aspicienſqz vidit celos aptos ⁊ iesum cor. ā gēmatā tenentez ⁊ dicentē sibi. Hanc de manu mea accipies Qđ qdā vir noīe apollinaris videns se baptizari fecit. Quapꝓpter ꝑses iussit ambos i pfessiōe dñi pseuerātes decollari. Circa annos dñi. lvij. CXVII A

¶ De sancto Simphoriano.

Simphorianus dicitur a simphonia. Fuit enim tāqz vas musicū emittēs armoniā virtū. In qtanqz in vase musico tria fuerunt. Nam vt dicit auerois. sonatiuū dz esse durū ad resistendū. lene ad ꝓtinuandū. latū ad implendū. sic ⁊ simphorianꝰ tanqz vas musicū fuit durꝰ sibi p austeritatez. lenis aliis p mansuetudinem. latus omnibus p caritatis amplitudinem.

Simphorianus in augusto dunēsi vrbe ortus. duz adhuc adolescēs eēt tanta morū grauitate pollebat q senioꝝ vitā anticipare videret. Cum igit pagani festum veneris celebrarent. ⁊ statuam ante eradium pfectum deferrent. simphorianus affuit ⁊ nolens eaz adorare ducitur ⁊ carceri mancipatur. Et cū ductꝰ de carcere ad sacrificiū cogeret. ⁊ mīta ei donaria promitterent dixit. Deꝰ noſter vt nouit remūerare merita. ita nouit punire peccata. Vitā quā xpo soluturi sum⁹ ex debito soluam⁹ ex toto. Vera penitudo est subiicistum misse ꝓspectu. Munera vā fucata mellis pmixta dulcedine. male credulis mē-

nib⁹ venena pturiũt. ¶ Cupiditas vã oĩa ba-
bẽdo nil possidet. q⁹ diabolicis artibus obli
gata miseri lucri detinet cõpedib⁹. ⁊ gaudia
vã in fletu diez vitri cũ cepint splẽdere fran
gunt. ¶ Cũc iudex ira replet⁹ data sñia prece
pit vt symphonian⁹ occideret. ¶ Qui cũ ad lo-
cũ duceret. mat⁹ ei⁹ de muro exclamans ait
¶ Nate nate memẽto etne vite. Surgz respi-
ce ⁊ regnatẽ in celo intuere. ¶ Tibi vita nõ tol
lit. sz in melꝰ cõmutat. ¶ Dorigit decollat⁹
est. ⁊ a xpianis corp⁹ ei⁹ sublatuz bonorifice
est sepultũ. ¶ Ad cꝰ sepulchz tãta fiebãt mira-
cula. vt ẽt a paganis ĩ bonore martio hꝛ̃etur
¶ Refert gre. turonẽs. q⁹ de loco vbi sanguis
ei⁹ effusus ẽ q̃dã xpian⁹ tres lapillos sangui
ne respsos sustulit. ⁊ ĩ capsa argẽtea tabul'li
gneis circũsepta locauit. Quã cũ in q̃dã ca
stro locasset ⁊ totũ castz incẽdiuz ꝓsũpsisset.
de medio ignis ꝑdicta capsa sana et integra
est educta. ¶ Passus ẽ circa ãnos dñi. cclxx.

CXVIII

De sancto Bartholomeo.

¶ Bartholomeus in
terꝑtat filꝰ suspẽdẽtis me. vl filius
suspẽdẽtis aq̃s. Dicit enĩ a bar. q⁹
est filꝰ. ⁊ tholos q⁹ ẽ sũmitas. et moys q⁹ ẽ
aq̃. ĩ⁹ bartholome⁹. i. filꝰ suspẽdẽtis aq̃s. i.
dei q̃ mẽtes doctoz surszũ eleuat. vt aq̃s do-
ctrinaz inferꝰ fũdãt. ⁊ est nomẽ sirũ ⁊ nõ he
breũ. ¶ Per ꝑmũ vo notat triplex suspendiuz
q⁹ ipe habuit. Fuit ei suspẽsus. i. eleuat⁹ ab
amore mũdi. vl suspẽsus. i. intentꝰ amore cele
sti. vl suspẽsus. innixꝰ grẽ ⁊ auxilio dei. vt nõ
a suis meritis sz a dei adiutorio tota vita sua
dependeat. ¶ Per scõm vo ꝓfunditas sue sapi
entie. Hec cꝰ sapie ꝓfunditate dicit dyonisi⁹
ĩ mystica theologia. ¶ Huiusꝰ bartholomeꝰ
dicit ⁊ multã theologiã eẽ ⁊ minimã. ⁊ euan
gelũ latũ ⁊ magnũ ⁊ rursus ꝓcisuz. Et vult
oĩdere bartholomeꝰ ꝑm intentionẽ dyonisij
q̃ vna ꝓsideratiõe pũt oĩa affirmari de deo
alia ꝓsideratiõe magis ꝓprie negari. ¶ B
Artholomeꝰ apl's venies ad indiã
q̃ est in fine orbis. templuz in q̃ erat
ydolũ noie astaroth intrauit. ⁊ q̃si
pegrinꝰ ibidez manere cepit. ¶ In hydolo q̃-
dã demõ habitabat qui se languẽtes curare
dicebat. sz nõ sanãdo subueniebat. sz a lesiõe
cessando. Dz cũ templũ languẽtib⁹ plenum
eẽt. ⁊ q̃tidie sacrificãtib⁹ ꝑ ĩfirmis etiã ex lon
ginq̃s regionib⁹ adductis nullũ ab ydolo re
sponsum hꝛ̃e possent. ad aliã ciuitatez prexe-
runt. vbi aliud idolũ noie berith colebat. Et
interrogãtib⁹ cur sibi astaroth rñsũ nõ daret
rñdit berith. Hec vester cathenis igneis cõ-
strictꝰ ẽ nec respirare nec loq̃ audet. et illa ho
ra q̃ apl's dei bartholomeꝰ ingressꝰ ẽ. Dicũt
illi. Et q̃s ẽ iste bartholomeꝰ. Et demõ. Ami
cus ẽ dei oĩpotẽtis. ⁊ iõ vẽit in istã puinciaz
vt oẽs deos ide euacuet. Et illi Dic nobis si
gna eꝰ vt eũ inuẽire possim⁹. Quib⁹ demõ
ait. Capilli eꝰ crispi ⁊ nigri. caro cãdida. ocu
li gndes. nares eq̃les et directe. barba plura.
hñs paucos canos. statura eq̃lis. collobio al
bo clauato. purpura vestitur. Induit pallio
albo. q⁹ p singulos angulos gẽmas habet
purpureas. Viginti ser annis sũt ex q̃ vestes
⁊ sandalia eꝰ nec veterascũt nec sordidant.
Centies flexis genib⁹ p diem orat. et centies
p noctẽ. Angeli dei cũ eo ambulãt. q̃ nunq̃z
eũ fatigari nec esurire ꝑmittũt. Semp eodẽ
vultu ⁊ aĩo. letus ⁊ hilaris pseuerat. Omia
putat. omia nouit. Omnũ gentiũ linguas
nouit ⁊ intelligit. Et q⁹ vobiscũ loquor ipse
iam nouit. Et q̃n queritis eum si vult osten
dere se vobis. si aũt nõ vult. eũ nõ poteritis in
uenire. ¶ Rogo aũt vos vt cũ eũ inueneritis.
rogetis eum ne bucephalus meus ne angeli sui hoc
mihi faciant q⁹ meo socio iã fecerũt. Cum
igitur p duos dies solicite q̃rentes eum mi-
nime inuenissent. quadã die quidã demoni
acus exclamauit dicens. ¶ Apostole dei bar-
tholomee incendunt me orationes tue. Cui
apl's. Obmutesce et exi foras ab eo. Et stati
est liberatus. Quod audiẽs rex regionis il-
lius polemius noie. cũ haberet filiaz lunatã
cam. misit ad apl'm rogãs vt ad se veniret ⁊
filiã suã sanaret. ¶ Ad quã cũ apl's venisset.
⁊ eã cathenis ligataz videret. q⁹ accedentes
morsib⁹ lacerabat. iussit eã solui. Et cuz mi-
nistri ad eaz accedere nõ auderẽt dixit. Ego

demoniū qđ ī ea erat tā ligatū teneo. ⁊ vos timeus. Et soluta statī liberata ē. Tūc rex camelos auro ⁊ argēto ⁊ lapidib⁹ pciosis onerauit. ⁊ apl'm inqrī faciēs nll'at⁹ iuēire potuit. Vidaneāt seqntī apparēs apl's cum solo rege in cubiculo dixit ei. Vt qđ me cū auro ⁊ argēto ⁊ lapidib⁹ pciosis tota die q̄sisti. Ista mūera sē necessaria bis q̄ trena reqrūt. Ego nihil trenū nihil carnale desidero. Tūc scūs bartholo. cepit eū mlta de mō redēptōis nostre docere. oñdēs int̄ cetā xp̄m vicisse diabolū p mirabilē ⁊ gruentā. potentā. iustitiā et sapientiā. ⁊ gruū enī fuit vt q̄ filiū ygis. adaz factū de tra. dū adhuc eēt ygo vicerat a filio ygis vinceret. Potent̄ q̄z ip̄m vicit cū ō sua dñatōe potēt eū eiecit quā diabol⁹ p deiectione p̄mi hois vsurpauit. Et sic alic⁹ victor tyrānī comites suos mittit vt e⁹ titulos vbiq̄z erigāt ⁊ tirānī titl'os deiciāt. sic xp̄s victor nūcios vbiq̄z mittit vt diaboli cultū euacuent ⁊ xp̄i cultū statuāt. Justeuo. q̄ iustū ē vt q̄ comedēte hoie vincēs hoiez detinebat. a ieiunāte hoie victꝰ hoiem amplꝰ nō teneret. Sapient̄ āt dū ars diaboli deludit arte xp̄i. Ars diaboli fuit vt sic accipiter rapit auem ita in deptū capet xp̄m. vt si ibi ieunās nō famesceret absq̄z dubio deus eēt. si āt eū rueret. ip̄m vt p̄mū hoiem p cibū deuiceret. Sz cognoscī deꝰ nō potuit. q̄ esuriuit. nec vinci q̄z ei⁹ tēptatōi nō cessit. Cū ergo eidē sacramēta fidei p̄dicasset. dixit regi q̄ si baptizari vellet deū suū catbenis ligatū sibi oñderet. Seqntī igit̄ die iuxta regis palaciū dū pontifices idolo sacrificarent cepit clamare demon ac dicere. Cessate miseri sacrificare mihi. ne peiora me patiamini. q̄ catbenis ignis ab angel'ibus xp̄i quē iudei crucifixerūt religat⁹ sū putātes eū a morte detineri. Ille āt ip̄am morē que regina nrā ē captiuauit. et ip̄m nostr̄ p̄ncipē autorez mortis vincul'igneis vinxit. Statiq̄z oēs miserūt funes vt simula crū euertere t̄ sed nō potuerūt. Apl'us aūt demoni p̄cepit vt inde exīēs ydolū cōminueret. Qui statī exīēs oīa ydola tēpli p se ip̄m ꝓfregit. Deinde fusa oratione ab apostolo oēs infirmi p̄tim⁹ curati sūt. Apl's aūt tēplū deo dedicauit. ⁊ demonē in deserū abire p̄cepit. Tūc angel⁹ dñi ibidē apparuit ⁊ templū circūuolās in q̄tuor angulos signū crucis digito suo sculpsit dicēs. Hec dicit dñs. Sicut vos oēs ab infirmitate vestra mūdauit. ita ⁊ tēplū Hab oi sorde mūdabit̄ ⁊ habitatore ei⁹ quē apl's in desertū locū ire p̄cepit. pus tñ eū vobis oñdā. quē videtes ne timeatis. sed q̄le signū in lapidib⁹ bis sculpti tale in vestris frontib⁹ imp̄matis. Tūc ostendit eis ethiopem nigriorez fuligine. facie acuta barba. plixa. crinib⁹ vsq̄z ad pedes ptensis. oculi'igneis vt ferrū ignitū scintillas emittentib⁹. flāmas sulphureas ex ore ⁊ oculis spirātē. cathenis igneis vinctū retro manib⁹ ⁊ dixit ei angel⁹. Quo nīa iussione apli audistis de templo exiens oīa ydola ꝓfregisti. solus te vt vadas in talē locū vbi null⁹ hō morat. ⁊ sis ibidē vsq̄z ad diē iudicij. Ille aūt solutus cū magno strepitu ⁊ vlulatu disparuit. Angelus aūt dñi in celū cūctis videntib⁹ euolauit. Tūc rex cū vroze ⁊ filijs oīq̄z ip̄sū baptizat⁹ est. ⁊ relicto regno apli discipul⁹ est effectus. Tūc oēs tēplorz pontifices ꝓgregati ad astragē regē frēm ei⁹ q̄uenerūt ⁊ deorz suorz amissione ⁊ tēpli subuersiōe ⁊ regis p̄tē magicā deceptiōe cōtra apl'm sūt cōquesti. Astrages igit̄ rex indignat⁹ mille virosarmatos ad capiendū apl'm destinauit. Qui cū adduct⁹ fuisset coram eo. dixit ei rex. Tu nec es ille q̄ euertisti frēm meum. Cui apl's. Ego illū nō euerti sed q̄uerti. Cui rex. Sic tu fecisti eū fr̄ez meū deū suū religiōre ⁊ tuo credere. sic ⁊ ego te faciā deū tuū religiōre ⁊ meo deo sacrificare. Cui apl's. Ego deū quē colebat frat̄ tu⁹ ligauit ⁊ ligatuz oñdi. ⁊ vt simulacr̄a frāgeret coegi. Si sic poteris sacrificare deo meo poteris me ad simulacr̄a p̄uocare. Si maūt ego deos tuos cōminuaz ⁊ tu crede deo meo. Hec illo dicēte. nunciat̄ regi q̄ deꝰ suꝰ baldach cecidisset ⁊ cōminut⁹ fuisset. Qđ rex audiēs purpurā scidit q̄ indut⁹ erat ⁊ apl'm fustib⁹ cedi iussit. ⁊ celsum vultū excoriari mandauit. Xp̄iani aūt corp⁹ eius tulerunt ⁊ honorifice sepelierunt. Rex aūt astrages ⁊ templorz pontifices a demonib⁹

De sancto Bartholomeo

arrepti mozuu sūt. Rex ār polemi⁹ ī ep̄m oz dinaī. ⁊ vigīti ānis officiū epat⁹ laudabilit ip̄les plen⁹ vtutib⁹ ī pace q̄euit. De gñe sue passiōis diuersa ē opio. Nā btūs dozothe⁹ dīc q crucifix⁹ est. Aut ei sic. Bartholome⁹ idis p̄dicauit q ⁊ euāgeliū sm matheū in ppa eoz ligua eis tradidit. Bozmiuit in albana ciuitate magne armenie. crucifixus deoz sū caput bñs. Btūs ār theodoz⁹ dīc q fuit excoziat⁹. In mlt̄ ār libris legit q tantū fuit decollat⁹. Nec ār p̄rietas talr solui p̄ōt. vt dicaī q p̄mo cesus. deinde crucifix⁹ fuit. deide añq̄z ibidē mozeret ō cruce fuit depo sit⁹. ⁊ ob maiozē cruciatū fuit excoziat⁹. postr̄eo capite trūcat⁹. Anno dñi. ccc xxi. saracen sicilia ī uadētes liparitanā ī su lā vbi coz⁹ scī bartholomei q̄escebat vasta uerūt. ac ei⁹ sepulcz p̄frigētes ossa e⁹ dispse rūt. Nā ad hāc ī sulā coz⁹ ei⁹ talr de india aduēisse p̄hibeī. Cū enī pagani ppt̄ signoz freq̄ntiā viderēt coz⁹ e⁹ plimū venerari. un dignati loculo plūbeo positū ī mare p̄cipi tauerūt. qđ diuīo nutu ad p̄dictā insulā de uenit. Cū ig̃r saraceni ei⁹ ossa dispsissent. ill̄ recedētib⁹ apparuit ap̄l's cuidā mōacho di. Surge ⁊ collige ossa mea q̄ dispsa sūt. Cui ille. Qua rōe ossa tua colligē. aut aliquē ti bi bonozē exhibere debem⁹ cū nos deleri p̄ miseris. nec aut illū nob ī penderis. Cui ille Per multū tp̄is meis meruiſ dñs p̄pīo hunc pepcit. Ex eoz p̄ctis nimis inualescētib⁹ et vsq̄z ad celū clamātib⁹ iā p eis nō potui ve mā obtinere. Ex cū mōach⁹ sibi diceret q modo int̄ tot alioz ossa sua q̄ñq̄z inuenire possz ait. Nocte ad ea colligenda ibis ⁊ ea q vt ignē splendētia videris ptin⁹ sublevabis Qui ōia vt dixerat inuenīs ap̄li ossa leua uit. ⁊ sup q̄ndā nauē p̄scendēs beneuentū q ⁊ metropol apulie ea trāstulit. Nūc ār dz q sint rome. licet beneuētani se adhuc corpus illud hz affirmēt. Cum q̄dā mulier vas plenū oleo attulisset vt in lāpade btī bartho lomei poneret. q̄ntūcūq̄z vas sup lāpadē i clinarēt nil ex eo exire valebat. cum tñ digi tos i vas mitteret ⁊ oleū liq̄dū oīno palpa rent. Tunc q̄dā exclamauit. Iputo q ap̄lo acceptū nō est vt Boleū i suā lāpadē infun dat. Quappter in aliā lāpadē infuderet ⁊ p tin⁹ oleū emanauit. Cū impator fri deric⁹ beneuentū destrueret. ⁊ oēs eccl̄ias q ibidē erant diruī mandasset. ciuitatē totā ad aliū locū trāsferre intendēs. vir q̄dā q̄sdā vi ros albatos ⁊ fulgētes iuenit. q̄ ad inuicem loq̄ ⁊ inē se aliq̄ tractare videbāt. Qui cum vehemēter admīrās q nā cēntiterr ogasset. vn⁹ eoz rñdit. Iste ē bartholome⁹ ap̄l's cū ceteris sctis q̄ri hac vrbe eccl'e habebantur Qui insimul̄ q̄uenerī vt int̄ se inq̄rerēt ⁊ tra ctarēt q̄li pena eēt ille plectēd⁹ q eos de habi taculis suis eiecit. Et iam int̄ eos iuiolabili snia est firmatū. vt ille sine mora ad iudiciū deī accedat. de his oīb⁹ in ei⁹ iudicio rñsur⁹ Post modicū vo tp̄is dict⁹ īpator miserabilit vitā finiuit. Legit in q̄dā libro de miraculis sctoz q q̄dā mg̃r festū sancti Bartholomei oī anno solēniter celebrabat. Cui p̄dicāti diabol⁹ in specie cuiusdā puelle ad modū speciose apparuit. quā unect̄ ī eā ocu lis ad prandiū inuitauit. Qui dū ī mēsa cō sisterent illa in amoz suū multū eū allicere nitebat btūs bartholome⁹ in specie pegrini p̄ foz⁹ affuit. ⁊ vt amoze scī bartholomei introduceret obniti⁹ flagitauit. Qua dis suadente panis ei mittit. Ex ille hūc accipe recusauit. Rogauit tñ magistz p nūciū vt sibi diceret. quid magī in hoīe ppriū esse pu taret. Cui cū ille diceret. risibile. puella rñdit Imo peccatū cū q̄ bō p̄cipit nascit atq̄z vi uit. Cui bartholome⁹ rñdit. q ille bñ intulit sed mulier pfundi⁹ indagauit. Sc̄dō dict⁹ pegrin⁹ magistro misit. vt sibi diceret q̄s lo cus vni⁹ pedis esset vbi de⁹ in terra maiora mirac'a ostendisset. Cui cum ille diceret lo cus crucis. in quo de⁹ mirabilia operat⁹ est Illa ait. Imo caput hoīs in quo q̄ minoz mundus existit. Utroq̄z snīaz ap̄l's ap probauit. Tertio inq̄siuit q̄nta distātia esset a summo celi vsq̄z ad pfundū inferni. Cui cum mg̃r se nescire diceret. illa ait. Quodo video q p̄cipitoz. Ex ego hō nouī q de alte ro ad alterū decidi. ⁊ oportz q hoc tibi ostendam. Tunc diabol⁹ cū magno eiulatu seu

v

De sancto Bartholomeo

abissum ꝓcipitauit. Et dum q̄rerent pegnū mūme inuenerī. Hīle vo legit ō bto andrea.

Beat⁹ autē Ambrosi⁹ in ꝓfatione quā fecit de illo apl'o ei⁹ legendā abbreuiās ita dicit. Discipulis xpe tuis vnica diuitate ꝓdicantib⁹ trinitatē tuā mundo. mirabiliter dignat⁹ es ostendere maiestatē. In ē quos beatissimū bartholomeū mag̃ virtutum p̄rogatiua colendū benigna tui ꝓspectio ad ꝓpīm direxit lōginquū. quē lz penit⁹ būana quersatōe remotū. tibi tñ ꝓdicatōis augmēto meruit ꝓsig̃re vicinum. O q̄ntis ꝓconijs apl'm mirabilē celebrādū. cui dum ad seminandū fidē primoꝝ corda nō sufficerēt populoꝝ. alatis q̄si vestigijs extremos trahit finēs penetrauit indoꝝ. Cū lāguētū innūera caterua tēplū ingressus demoniacū. effecit illico vt nullū cultoꝝ⁹ demō ꝓberet rñsuz. O q̄z mira virtutū ip⁹ insignia dū būana voce vbosantē ꝓ se aduersarū solo iussu laceratz diutissime viris reddidit mutuz. Regīnā diabolica ꝓtagiōe lunaticaz liberauit. puellāq; solutz nerib⁹ prī repītauit samissimā. O q̄z sublime sctitatz ei⁹ miracl'm dū antiquū būani generz inimicū suū fec in nihilū redigere sitacz. O q̄z digne exercituī numerād⁹ celesti. cui⁹ vt miracul'i fidē cōmodaret certissimā. āgel⁹ apparuit supna delapsus ab aula. Is igr catbenatū demonē cūctz ostētās deformē. saluifera saxo dñicaz ipresserat crucē. Rex reginaqz sil' baptizant cū gēte. vrbūqz. rij. acole te deū p̄ez corpe sequūt z mente. Ad extremū vo tēploꝝ delatu pontificū neophici polemij frater tyrann⁹ būz apl'm oīmode in fide ꝓstātē. celū atqz exoriatū acerrimā fec suscipe mortē. Qui tante mortz virilit̄ pferēdo discrimē gl'osi certaminis ad celeste gaudiū reportauit triūphuz. Hucusqz Ambrosi⁹.

Ptūs ait theodor⁹ abbas z doctoꝝ ꝓcipu⁹ de bapl'o unt ceta sic ait. Apl's dei bartholome⁹ pmū i licaonia ꝓdicauit. postmodū i india. ad vltimū i albana vrbe. scz maioris armenie. vbi pmo excoriat⁹. tāde capite plex⁹. ibidē sepult⁹ ē. Qui dū ad ꝓdicādū mitt̄ a dño vt opinoꝝ audiuit. Vade discipule me⁹ ad ꝓdicādū. exi ad pugnandū. cape xpe esto ꝓiculoꝝ. ego paternū opus ꝓsumma ui. pm⁹ testis factus. Vas qđ necessariū est imple. Imitare magistꝝ tuū. emulare dñm tuū. Sanguinem sanguib⁹ pone. carnez carnib⁹ trade. que ꝑ te passus sustinui patere. Arma sint tibi benignitas in sudoꝝib⁹. mansuetudo inē maleficos. pacīētia in his q̄ pmūt. Hō refutauit apl's z vt famul⁹ fidelis dñico acq̄escēs ꝑcepto pegit. gaudēs tāqz lux mūdi vt tenebrosos illuīaret. tanqz sal t̄re vt gētes insipidas saluret. tanqz agricola vt spūalē agriculturā pficeret. Petr⁹ qz apl'us docet natōes sed bartholome⁹ ꝓsegnter patria nuestigat Petr⁹ operat̄ ꝓdigia magna. sed bartholome⁹ facit mirabilia valida. Petr⁹ capite decorsū crucifigit̄. bartholome⁹ postqz viu⁹ excoriatus est capite plectit̄. Ad quot valet petr⁹ capescenda misteria. ad tot bartholomeus sufficit penetrāda. equalit̄ fecūdat ecclesiā equa lance habuit z cetera diuina carismata. Hic ex diuino duodenario numero medi⁹ ex vtraqz pte sonuz diuine fermocinatōis dat sic in citbara armoniam. Dēs apl'i vniuersitatē sibi dispartiētes ꝓtores regz regū ꝓstituti sūt. Huic aūt est sors z regio armenie. loc⁹ q̄ est ab eulath vsq; ad gabaoth distributa. Agit̄ vide eum lingue aratro. rōnabilia rura sulcantē. fidei vbus in pfundo cordis recondentem paradisos z vineas dñi plantantem singulis passionum remedia medicinaliter inserentez. spinas inutiles euellentem. siluas impietatis secare. sepes dogmaticas circumponere. Sed quales mercedes creatoꝝ obtulerunt Utiqz pro honoze inhonorantiam. pro benedictione maledictōnem. pro muneribus penas. pro requiescibili vita amarissimam mortem. Nam postqz intolerabilia tormēta subijt ab eis decoriatus i mozem foliis fuit. Nec postqz migrauit ab hoc mundo neglexit occisoꝝes. sed inuitabat miraculis perditos. et prodigijs admittebat auersos. sed bestialē mentem nul' erat quod compescere. nil quod a malo retraberet. Quid de cetero faciūt. Insaniūt ꝓra illud

De sancto Bartholomeo

sacr̃ op⁹. Respuñt egroti medẽtem. orbati manu ducẽtẽ ceci ductorẽ. naufragi gubnatorẽ. mortui viuificatorẽ. Et ꝙ quo. Prout cũt nãq; ī pelag⁹ corp⁹ sanctũ. Hoc ta ẽ igr̃ cũ ipetu ō regiõib⁹ armenie archa cũ ꝗtuor aliorũ martyr̃ archis q̃ silr̃ dum sig̃ oparẽt cũ ea fuerãt ī mare ꝓiecte. ꝛ p tantuz spaciũ marꝭ ꝗtuor bis p̃cedẽtib⁹ ꝛ tãq; mistris obsequiũ q̃dãmodo apl'o faciẽtib⁹. venert ī ptes sicilie ī insulã q̃ liparꝭ nũcupat. sic̃ ẽpo bostiẽsi q̃ tũc pñs erat reuelatũ fuit. Uẽit ad paupculã thesaur⁹ diuissim⁹. vẽit ad ignobilẽ p̃cio sissima margarita. Uenit ad mestã splẽdidissimũ luiare. Cuius igr̃ ꝗtuor ad diuersas tras eũtib⁹ sctũm apl'm ī dicta insula reliq̃t. Eteni p̃dictos ꝗtuor martires apl'os relinq̃ns retrorsũ. vnũ scz papinũ ī ciuitate sicilie milas. aliũ vo lucianũ noie ī essinã trãsmisit. reliq̃s vo duos ī calabriã dẽ trã direxit. gregoriũ q̃dẽ ī ciuitatẽ calũnam. achaciũ ãt ī ciuitatẽ q̃ chale vocat̃. q̃ vsq; hodie suffragijs suis splẽdẽt. Suscept⁹ ẽ igr̃ cũ mltis hymnis laudib⁹ ꝛ cãdel'ꝛ tẽplũ sibi magnifice fabricat̃. Hos ãt vulcan⁹ insule cõiugu⁹ cũ bitatorib⁹ eẽt nociu⁹ eo q; ignẽ emittebat. q̃ p stadia septẽ se inuisibiliter elõgauit circa mare suspẽsus. ita vt vsq; hodie a pare at vidẽtib⁹ q̃ figuratio fugiẽtis ignis. Hunc igr̃ aue o btẽ btõrr̃ ter btẽ bartholomee. q̃ eo diuine luce splẽdor. sctẽ eccl'e piscator. rõnabilũ piscũ puure capture. dulc̃ fructꝰ viuidi palmitꝭ. vulnerator diaboli mũdum suo latrocinio vulnerãtis. Gaudeas sol orbis tre cũcta illuminãs. os dei ligua ignita sapiaz ꝓmens. fons ingẽt sanitates emanãs q̃ mare meabilib⁹ gressib⁹ sctificasti. q̃ terrã purpureã tuo cruore feciſti. q̃ ad celos cõmeasti. vbi in medio diuine acies refulges in splẽdore ĩmarcessibilis gl'e splendes. i exultatione iocunditatis insatiabilis gaudes. Hec Theodorus.

CXIX

De sancto Augustino.

Augustin⁹ hoc nomẽ sortit⁹ ẽ vl' ꝓpt excellẽtiã digtat̃ vel ꝓpt feruorẽ dilectõis. vel ꝓpt etymologiã nois. Propt excellẽtiã digtat̃. q̃niaz sic̃ ipator augustꝰ p̃cellebat oẽs reges. sic et iste excellit oẽs doctores. Hm q̃ dic̃ Remigius Uñ alij doctores ꝓpat̃ stel'. Ban. rij. Qui ad iustitiã erudiũt mltos q̃si stel. ꝛc. Hoc ãt ꝓpat̃ soli sic̃ pz in epl'a q̃ de eo cãtat̃. Quasi sol refulgẽs. sic ipe refulsit ī tẽplo dei. Sco ppt feruorẽ dilectõis. q̃niã sic̃ mẽsis augustus valde feruet estu caloris. sic ꝛ ipe valõ incaluit igne diuini amoris Uñ ipe in li. cõfeꝭ. de se sic dic̃. Sagittaueras tu cor meum caritate tua ꝛc. Itẽ ibidem. Aliq̃n intromittis me in affectũ multũ inusitatũ introrsus nescio ad quã dulcedinẽ. q̃ si pficiat̃ ī me nescio q̃d erit si vita eẽna nõ erit. Feruo ppter etymologiã nois. Dicit̃ enī augustꝰ ab augeo ꝛ astin q̃dẽ ciuitas. ꝛ ana q̃dẽ surſsũ Uñ augustin⁹ q̃i augẽs supnam ciuitatem Uñ de eo cantat̃ Qui ꝑualuit ãplificare ciuitatẽ ꝛc. Be q̃ ciuitate ipe dic̃ in li. xj. ō ciui. dei. Inest ciuitati dei ꝛ origo ꝛ informatio et beatitudo. Quoniã si querat̃ vñ sit. de⁹ eã ꝓdidit. Si vñ sapiens a deo illuminat̃. Si vñ felix. deo fruit̃. Subsistens modificatur contẽplans illustrat̃. inherens iocundatur Uidet ꝛ amat. In eternitate dei viget. In veritate dei lucet. In bonitate dei gaudet. Uel vt dr in glosario augustinus dr magnificus. felix. ꝑclarus. Fuit enim magnificus in vita. ꝑclarus in doctrina. felix in gl'a. Eius vitam cõpilauit Possidonius calamensis epꝰ vt dicit Cassiodorus in libro de viris illustrib⁹.

Augustinus doctor egregius. in prouincia affricana ciuitate carthaginensi ortus. ex honestis valde parentibus. scz patre Patricio. matre Monica genitus. in liberalib⁹ artib⁹ sufficienter eruditus fuit. adeo vt summus philosoph⁹ et retor luculentissimus haberet̃. Nam libros aristotelis ꝛ omnes libros liberalium artium quoscũq; legere potuit p se didicit ꝛ intellexit. sicut ipe in li. confeꝭ. testatur dicẽs. Hos libros artiũ q̃s liberales vocãt tũc nequissim⁹ malax cupiditatũ fu⁹ p meipm legi

ꝛ itellexi q̄scūq; legē potui. Itēi eodē. Quic
q̄d ē de arte loq̄ndi ꝛ disserēdi. q̄cq̄d ō dicē
siōib⁹ figuraꝝ. ꝛ ō musicꝫ ꝛ ō nūerꝫ. sine ma
gna difficultate nllō hoīm tradente itellexi.
Scis tu dñe de⁹ me⁹ q; celeritas itelligendi
ꝛ discēdi a cumē donū tuū ē. ſz nō inde sacri
ficabā tibi. Nec q; scia sine caritate nō edi
ficat ſz inflat. i errorē manicheoꝝ q̄ xp̄z fan
tasticū fuisse affirmāt. ꝛ carnis resurrectōez
negāt. icidit ꝛ eo pānos. ix. dū adhuc ado
lescēs eēt pmāsit. Ad hasetā nugas adduc
tus ē vt arborē fici ploꝛare diceret. cū ab ea
solū vel fic⁹ tolleꝛet. Cū igr eēt ānoꝝ. xix. ꝛ q̄n
dā libꝝ cui⁹dā phi ſcz ciceronis in q̄ vani
tas mūdi ꝓtenenda ꝛ philosophia appeten
da docebat pleget. ex ꝟ q̄dē liber plūmū pla
cuit. ſz q; nomē ibi xp̄i q̄ō a mrē imbiberat
ibi nō erat dolere cepit. ¶ Mater vō ei⁹ p
eo plūmū flebat. ꝛ ip̄m ad vnitatem fidei re
ducere satagebat. Quadā igr vice vt legit
in li. iij. ꝓfeb. vidit se stare i q̄dā linea lignea
licet tristē. ꝛ q̄dā ei iuuenis astruit. ꝛ cā tan
te tristicie req̄siuit. Que cū diceret pdiōez
filij mei deploꝛo. ille rñdit Esto secura. quia
vbi tu ibi ille. Et ecce ꝓtinuo filiū suū iuxta
se stare vidit. Hoc cū augustino retulisset.
ille ait. Falleris mater falleris. nec sic tibi di
ctum est. sed vbi ego ibi tu. Econtra illa di
cebat. Non fili mihi dictuꝫ est vbi ille ibi tu.
ſz vbi tu ibi ille. Rogabat igr sedula mater
q̄ ꝓpitia q̄ndaꝫ ep̄m sic in eodē libro cō
feb. aug⁹ testat vt p suo filio itercedere dig
naret. Qui tanta q̄dāmodo ipatientia
deiectus ꝑplexa voce rñdit. Vade secu
ra. q; ip̄ossibile est vt fili⁹ tantaꝝ lacrimarū
pereat. ¶ Cū aūt apud carthaginē multis
annis rethoꝛicā docuisſz occulte matre ne
sciēte romā venit. ꝛ ibidez mltos discipulos
ꝓgregauit. Cū enī mater vsq; ad portū eū
secuta fuisset. vt aut eū retraheret. aut secuꝫ
iret. ip̄e eā dcipiēs nocte latēter recessit. Q̄ō
illa mane ꝓsiderās aures dei clamoꝛib⁹ im
plebat. quolibet aūt die mane et vespere ad
ecclesiā ibat. ꝛ p filio oꝛabat. Dis tēpib⁹ me
diolanēses a Symacho p̄fecto romanoꝝ
petierūt sibi doctoꝛē in rethoꝛica destinari.
Ip̄e sulabat tunc ibi vir dei Ambꝛosi⁹. Et
ad p̄ces mediolanēsiū illuc mittit augusti⁹.
Mater aūt ei⁹ quiescere nō valens. cū ml
ta difficultate ad eum venit. ꝛ ip̄m iam nec
vere manicheū nec vere catholicū reperit.
Cepit aūt Augustin⁹ bō Ambꝛosio adhe
rere. ꝛ ei⁹ predicationes frequenter audire.
Erat aūt valde in p̄dicatione suspensus. ne
quid contra ip̄am manicheoꝝ hereſim vel
p ipsa diceret. Quadā enī vice ꝓtra illū er
ꝛorem Ambꝛosi⁹ diutius disputauit. ꝛ ip̄m
apertis rōnib⁹ ꝛ autoꝛitatib⁹ cōfutauit. ita
vt erꝛor ille a coꝛde augustini penit⁹ pelleꝛet.
¶ Quid aūt post hoc sibi ꝓtigerit. ip̄e
in libꝛo ꝓfeb. narrat dicens. Cum te primū
cognoui. reuerberasti infirmitatē aspectus
mei. radians in me vehemēter. Et ꝓtremui
amoꝛe et hoꝛroꝛe ꝛ inueni me longe esse a te
in regione dissimilitudinis. tanq̄z audirez vo
cem tuā de excelso. Cibus sum grandium
cresce et manducabis me. Nec tu me mu
tabis in te sicut cibū carnis tue. sed tu mu
taberis in me. ¶ Cū autem sicut ibidem re
fert via christi sibi placeret. sed per istam an
gustam adhuc ire pigeret. immisit domin⁹
in mentem ei⁹ vt ad Simplicianū in q̄ luce
bat lux diuina. scz gratia p̄geret. vt sibi acꝰ
suos secū conferenti ꝓferret q̄s eēt aptus
modus viuendi ad ambulandū in via dei.
in q̄ ali⁹ sic ali⁹ sic ibat. Displicebat autez ei
q̄cq̄d agebat in seculo p̄ dulcedine dei ꝛ de
coꝛe dom⁹ eius quā dilexit. Simplicianus
aūt cepit eū boꝛtari. ip̄e q; cepit seip̄m boꝛta
ri ꝛ dicere. Quot pueri et puelle intra eccle
siam deo seruiunt. et tu non poteris quod
isti et iste. An vero isti et iste in seipsis pos
sunt et non in deo suo. Quid in te stas ꝛ nō
stas. proijce te i eum et excipiet te et saluabit
te. ¶ Inter hoꝛum colloquia memoꝛia vi
ctoꝛini in medium venit. Unde exhilaratꝰ
Simplician⁹ narrat qualiter idem adhuc
gentilis ob sui sapientiam rome quod ma
ximuꝫ tunc erat statuam in foꝛo meruisset.
ꝛ qualr se sepius xp̄ianū dicebat. Cui cum
Simplician⁹ diceret. nō credo nisi te in ec
clesia videro. ille ioc̄ando dicebat. Nunq̄d

parietes faciūt boiez xpianū. ¶ Audē dū ad eccl'az venissz ⁊ ei tanqz vecundo occulte li; ber vbi erat simbolū fidei ad legendū ⁊ pro; nūciandū vt tūc moris erat dat⁹ fuisset. ille i altū ascēdit. ⁊ alta voce pnūciauit. mirante roma. Gaudēte eccl'a. ¶ Dēs aūt subito pstre; puerūt. victorin⁹ victorin⁹. cito sonuerūt et cito siluerūt. ¶ Tūc etiā ab affrica qdā amic⁹ augustini noie Ipocian⁹ supuenit. ⁊ vitā ⁊ miracl'a illi⁹ magni anthonij q nup ī egy pto sub Cōstantino ipatore defunctus fue; rat recitauit. Horor erēplis aug⁹ vehemēter exarsit. ita q sociū suū alipiū tā vultu qz mē te tūbat⁹ iuasit. ⁊ fortiter exclamauit. qd pati mur. qd audim⁹. surgūt indocti ⁊ celum ra piūt. ⁊ nos cum doctrinis nris ī infernū di mergimur. ¶ In qz pcesserūt pudet seq. ⁊ nō pudet nec saltē seq. ¶ Et accurrēs in qndā or; tū sub qdā ficu se piecit. vt in eodem li. pfeb. memorat ⁊ amarissime flens lamētabiles voces dabat dicēs. Quādiu qz diu cras et cras. sine mō ⁊ sine paululū. ¶ Hodo nō ba bebat modū. ⁊ sine paululuz pdobat in lon; ginquū. ¶ De hac sui tarditate plurimū con; querebat. sicut postmodū in eodē li. scpsit. Heu mihi qz excelsus es ī excelsis. ⁊ qz pfū; dus in pfundis. ⁊ nusqz recedis ⁊ vix redi; mus ad te. ¶ Age dñe ⁊ fac ⁊ excita ⁊ reuoca nos. ¶ Accede ⁊ rape ⁊ fragra ⁊ dulcesce. Im pedimētis oīb⁹ sic timebaz expediri quēad; modū impediri timendū est. Sero te ama; ui pulcritudo tā ātiq ⁊ tā noua. sero te ama ui. Intus eras ⁊ ego foris. ⁊ ibi te querebā. ⁊ in ista formosa q fecisti deformis irruebā. Tecū eras ⁊ tecū nō eram. Vocasti ⁊ cla; masti. ⁊ rupisti surditatē meā. Coruscasti ⁊ splenduisti. ⁊ fugasti cecitatē meā. Fragra; sti ⁊ duxisti spūm meum ⁊ anhelo tibi. Gu staui ⁊ esurio ⁊ sitio te. ¶ Tetigisti me et exar; si in pacem tuaz. Cum autem amarissime fleret audiuit vocē dicentez sibi. Tolle lege. tolle lege. Aperuitqz statī codicē aplicuz et iniectis oculis ad pmū captm legit. Indui; mini dñm iesum xpm. Et statī omēs ab eo dubietatis tenebre diffugerūt. ¶ In serim ātē tam vehementissimo dentū dolo; re torqri cepit. vt fere sic ipe ait ad credendū opinionē Cornelij phi duceret. q summus bonū aie ī sapiētia. summū vo bonū corpis in nullū sentiēdo dolorē posuerat. Tam ve hemens ātē ille dolor fuit. q etiā loqlā amisit. Quocirca vt in li. pfeb. refert. in tabulis ce; reis scpsit. vt oēs pro eo orarent. vt dñs dolorē illū mitigaret. Ipe igr cū alys genua flexit. ⁊ subito sanū se sensit. ¶ Insinuauit ḡ plutes; ras sancto viro Ambrosio suū votū vt mo neret qd sibi de libris sanctis legendum esset quo aptior fieret fidei xpiane. Et ipse iussit Isaiā ppham eo q euangelij ⁊ vocatōnis gentū pnūciator aptior videat. Cui⁹ pnci; pū cū augustin⁹ nō intelligeret totum aliō tale esse arbitrans distulit vt illud releget cū in scpturis sanctis magis exercitatus esset. Aduenīte vo pascali tpe augustin⁹ cū esset annoz. xxx. cum filio suo Adeodato puero valde ingenioso. quē augustin⁹ in sua ado lescentia dū adhuc gentilis ⁊ phs eēt genue rat. necnon ⁊ cū Alipio amico suo meritis matris ⁊ pdicatione Ambrosij sacrū bap; tisma suscepit. Tunc sicut fertur Ambrosi⁹ Te deū laudam⁹ inqt. Et aug⁹. te dñm pfi temur. respōdit. Et sic tūc ipi duo hūc hym nū alternatim pposuerūt. ⁊ vsqz in finē de; cantauerūt. Hic etiam testat Honor⁹ in li bro suo qd or speculū eccl'e. In aliqb⁹ autez libris antiqs titulus talis preponit. Tanti; cum ab Ambrosio et Augustino cōpilatū Protinus aūt in fide catholica mirabiliter confirmat spem omnē quā habebat i secu; lo dereliquit. ⁊ scolis qs regebat abrenūcia uit. ¶ Quanta aūt dulcedine diuini amo; ris extunc frueret. ipse hoc in li. pfeb. aperit dicens. Sagittaueras tu cor meū caritate tua. ⁊ gestabam verba tua transfixa ī viscc; ribus meis. et exempla seruor tuor quos de nigris lucidos. ⁊ de mortuis viuos fece; ras cōgesta in sinum cogitationis mee ve bant ⁊ cōsumebant grauem torporē ⁊ ascē; dentia cōualle plorationis ⁊ cantanti can; ticum graduum dederas sagittas acutas ⁊ carbones vastatores nec satiabar in illis dieb⁹ dulcedine mirabili psiderare altitudi

De sancto Augustino

nem diuni ꝓsilij sup salutē generis humani Quantū fleui ī hymnis z cāticis tuis. suaue sonātis eccle voc̄ib⁹ ꝓmot⁹. acriter voces ille influebāt aurib⁹ meis. z eliq̄bat vitas tua ī cor meū. z currebant lacrie. z bñ mihi erat cū eis. Tūc enī in eccla mediolanēsi hᵇ cantica instituta sunt. Et clamabā clamore alto cordis mei. Dñe pace. Dñe idipm. Dñe q̄ dixit dormiā z requiescā z somnū capiā Tu es enī idipm q̄ nō mutaris. ī te requies obliuiscēs laborē oīm. Legebā totū psalmū illū z ardebā z q̄ fuerā latrator amar⁹ z cec⁹ aduersus lras de melle celi melleas z de luie tuo luminosas. z sup scpturas hmōi tabescebā. Ꝛpe ibu adiutor me⁹ q̄z suaue mihi subito est factū carere suauitatib⁹ nugax meax z quas amittē met⁹ fuerat. iā dimittere gaudiū erat Ejiciebas enī eas a me va tu z sūma suauitas. Ejiciebas z intrabas pr eis oī voluptate dulcior. sz nō carni z sanguini oī luce clarior. sz oī secreto iterior. oī honore sublimior. sz nō sublimib⁹ in se. Deinde post hoc assumptis Nebridio et Euodio z matre ad affricā remeabat Sed cū eēnt apud hostia tiberina pia mater eius defuncta est. Post cui⁹ mortē reuersus est augustin⁹ ad agros ꝓpos. vbi cū his q̄ sibi adherebāt ieuniis z orōib⁹ deo vacabat. libros scribebat. z indoctos docebat. Fama āt ei⁹ vbiq̄ diffūdebatur. z in oīb⁹ libris suis z actib⁹ admirabilis habebat. Refugiebat āt ad aliquā ciuitatē accedere q̄ epō careret. ne ipm i p̄dicto officio impediri ꝓuideret. Quodē tpe apō yponā erat q̄dā vir magnax opum q̄ Augustino misit q̄ si ad eū accederet z verbū ex ore suo audiret. seculo renūciare posset. Qđ augustinus vbi cōperit illuc ꝓcitus iuit. Audiēs aūt valerius yponēsis epūs famā eius ipm plurimū renitentē in eccla sua presbyterx ordinauit. nōnullis q̄dē lacrimas suas supbe interptantib⁹ z tanq̄z eū ꝓsolantib⁹ z dicentib⁹. q̄ z locus presbyterij licet ipse maiore dignus essz appropinquaret tñ episcopatui. Qui statim mōasteriū clericor instituit. et cepit viuere ꝑm regulā a sanctis aplis cōstitutā De cuius mōstratio fere dece epi sunt electi. Et q̄ p̄dictus epūs erat grec⁹ z minus in latina lingua z lris doct⁹. augustino testatē tribuit. vt ꝓ more ordinatis ecclie cor se in eccla p̄dicaret. Tūc cū multi epō detorgarēt. ille de hᵇ nō curabat. dūmodo p eū fieret q̄d p se fieri non valebat. Eo tpe Fortunatū p̄sbyterū manicheū z alios hereticos p̄cipue rebaptizatores donatistas z manicheos q̄uicit abstulit z ꝓfutauit. Cepit aūt valerius formidare ne sibi augustin⁹ tolleretur. z ab alia ciuitate in epm peteret. Nā sibi aliq̄n ablatus fuisset nisi eū ad locū secretū trāsmutē curasset. ita vt iueniri mīme potuisset. Impetrauit igr ab archiepō carthaginensi vt ipe cederet et augustinū yponēsi ecclie in epm ꝓmoueret. Hz cū hᵇ augustin⁹ oīmodē recusaret. cōpulsus tñ z coact⁹ succubuit. z epat⁹ curaz suscepit. Qđ in se fieri non debuisse vt suo viuente epō ordinaret postea et dixit z scripsit. ꝓpter ꝓsilij vniuersalis ꝓhibitionem. quā postmodū ordinat⁹ dixit. Nec q̄d sibi factū esse doluit alijs fieri voluit Tūc enī satagit vt in ꝓsalis epōz cōstitueret vt oia statuta patrū ordinādis deberēt ab ordiatorib⁹ inmari. Ipe āt de se dixisse postmodū legit. In nulla re michi dominū sentio sic ꝛatū sic in hᵇ q̄ cū nō essem dign⁹ poni ad remū posuit me ad amplistre in apice regimis eccle. Vestimēta eius z calciamēta z ornamēta alia nec nimia mū. nec abiecta plurimū. Sed ex moderato z ꝓpetēti habitu erāt. Ipe enī de se dixisse legit. Fateor de p̄ciosa veste erubesco. z odo cū dat mihi vēdo eam. vt q̄ vestis non poteſt esse communis precium fit commune. Mensa frugali z parca semp vsus est. z inter olera z legumina ꝓpter infirmos et hospites plerūq̄z carnes habebat. In ipa aūt mēsa magr lectiōez vl disputatiōez q̄z epulationē diligebat. z p̄ pestē detractiōis in ea sciptū habebat. Quisq̄s amat dictis absentū rodere vitā. Hāc mensaz indignā noueruisse sibi Nam z aliq̄n cū q̄dā sibi familiarissimi cepit ad detractiōz linguā laxassent ado dure eos redarguit. vt diceret q̄ nisi desisterēt aut vsus ipos deleret aut a mēsa re

De scto Augustino

tederet. ¶ Quadã vice cũ q̃dã suos familiares ad prandiũ inuitasset. vn⁹ illoz curiosioz ceñs coquinã ingressus est. Cũq; oia frigida reperisset. reuersus ad augustinũ interrogauit. q̃d ciboz ipe prãsur⁹ paterfamilias pparasset. Cui augustin⁹ nequaq; tantũ epulaz curiosus rñdit. Et ego vobiscuz nescio. ¶ Tria a bõ Ambrosio se didicisse ait. Primũ est q̃ vxoẽ cuiq; nunq; petet. Secõ q̃ militare volentẽ ad ꝑ nõ commendaret. Tertiũ q̃ ad primã iuitaꝫ non iret. Causa pmi est. ne illi inẽ se nõ cõuenãt & sibi maledicãt. Causa secũdi est. ne militãtes calũniã exerceant & in eũ alii culpã refundãt. Causa tertij est. ne forte tẽperãtie modũ pdat. ¶ Ante ãt puritatis & bũilitatis fuit. vt ipa etiã mima pcã q̃ apud nos nulla vl' mima reputant. in li. ꝓfeꝑ. cõfiteat. & de his coram deo bumiliter se accuset. Nã ibidem accusat se de eo q̃ cuz puer esset ludebat ad pilam dñi ad scolas ire deberet. Itẽ de eo q̃ nolebat legere vl' addiscere nisi a parentib⁹ vel magistro vrgeret. Itez de eo q̃ fabulas poetaz sicut fabulã ence cũ adhuc essz puer libẽter legebat. & dñonẽ mortuã ppt̃ amorem plorabat. Itez de hoc q̃ de cellario parentũ vel mensa aliquid furabat. vt pueris ludentib⁹ daret. Item de eo q̃ in ludo puroz fraudulentas victorias exercebat. Itẽ de eo q̃ pira de q̃dam arboze vicina vinee sue cum adhuc esset annoz. xvj. furat⁹ fuit. ¶ In eodẽ q̃z libzo accusat se de ipa modica delectatione quã aliquãdo in comedendo sentiebat dicẽs. Sic me docuisti vt quẽadmodũ medicamẽta sic alimẽta sũptur⁹ accedã. Sz dum ad quietẽ sacietatis exindigentie molestia transeo in ipo trãsitu insidiat michi laque⁹ concupiscẽtie. ipe enĩ trãsitus voluptas est & non est alius q̃ transeat. q̃ transire cogit necessitas. Et cum salus sit causa edendi & bibendi. adiũgit se tanq̃z pedissequa piculosa iocũditas & plerũq; ꝓire conat̃. vt eius causa fiat q̃d salutis causa me facere vel dico vel volo. Ebrietas longe est a me. miserereris ne appropinquet michi. Crapula autẽ nõnunq; subrepit seruo tuo miserereris vt longe fiat a me. Et quis est dñe qui non aliquando rapiatur aliquantulum extra metas necessitatis. Quisquis ille est magn⁹ profecto est. Q̃d magnificet nomen tuũ. Ego nõ sum qui bomo peccatoz sum. Habebat etiam se suspectũ de olfactu dicens. De illecebra odoꝝ nõ satago nimis. cum absunt non requiro. cum assunt non respuo. Paratus etiã eis semper carere ita michi videoz et forsitan fallor. Nemo enim securus esse debet in ista vita que tota tẽptatio noiatur. Unde qui fieri potuit ex deterioꝛi melioꝛ. non fiat ex melioꝛi deterioꝛ Iterum de auditu confitetur dicens. Uoluptates aurium tenacius me implicauerant & subiugauerant. sed resoluisti & liberasti me. Cum michi accidit vt me amplius cantus q̃z res que canitur moueat peniliter me peccare confiteoꝛ. & tunc mallem nõ audire cantantem. Accusat etiam se de visu. sicut de eo q̃ aliquando nimis libenter vidit canem currentem. & de eo q̃ p agrum casu transiens venationem libenter prospexit. & de eo q̃ domi existẽs araneas muscas suis retibus capientes nimis attente conspexit. Ideo autem de bis coram domino confitetur. vt ibidem dicit. quia aliquando bec a bonis meditatiõibus auertunt. & oationes interrũpunt. Accusat etiã se de appetitu laudis et motu inanis glorie dicens. Qui laudari ab bomĩibus vult vituperante te. non defendetur ab hominib⁹ iudicãte te. nec eripietur damnante te. Laudat̃ bomo propter aliquod donũ quod dedisti ei. & tamẽ plus gaudet se laudari q̃z donum. Tẽptamur bis tẽptationib⁹ quotidie sine cessatione. quotidiana fornax nostra est bumana lingua. Uerũtamen nollẽ vt vl' augeret mibi gaudiũ cuiuslibet boni mei suffragatio oris alieni. Sz auget fateoꝛ nõ solum sz vituperatio minuit. Cõtristoꝛ aũt aliquando laudib⁹ meis cũ ea laudant in me iq̃b⁹ mibi ipe displiceo. vel etiã bona minoꝛa vel leuia pluris estimant̃ q̃z estimãda sunt.

¶ Hereticos vir iste sctus validissime ꝓfutabat. ita vt ipi int̃ se publice p̃dicarent

peccatū nō eē inficere augustinū. quez tāq̄z lupū occidēdū dicebāt. z occisorib⁹ oīa sua pcta a dō dimittēda asserebāt. ¶ Multas ab eis insidias ptulit. ita vt sibi aliq̄ pgēti in via insidias ponerēt. sz dī puidēna tuner⁹ errore seducūt. vt uenire eū nō possent. ¶ Cōpauperū sp memor erat. eisq̄z ex bis q̄ hrē potat liberaliter exhibebat. ¶ Nā z dō vas dūc⁹ ppter pauperes z captiuos aliq̄n iubebat frangi et ꝓflari. z idigēnib⁹ dispēsari. ¶ Bonū vel agr siue villā nūq̄z emere voluit. ¶ Multas etiaz hereditates sibi dimissas respuit. eo q̄ mortuo patre filius vl ꝓpiq̄s pot⁹ ipa deberi dicebat ¶ In bis q̄z q̄ in eccl̄a possidebat tient⁹ amore vl implicat⁹ nō erat. sz die ac nocte de scripturis z reb⁹ diuis cogitabat. ¶ Fabricaz q̄z nouaz nūq̄z studiū habuit. deuotās i eis implicatōez sui animi quē sp libeꝛ hrē volebat ab oi molestia corpali vt libere vacare posset ꝓnue meditatōi z assidue lectōi. ¶ Nō m̄ illa edificare volētes phibebat. nisi forte immoderate fieri ꝓsperisset. ¶ Laudabat q̄z plūmū illos q̄b⁹ mortēdi desiderū inerat. z sup b triū epoꝛ exēpla sepi⁹ recitabat. ¶ Ambrosi⁹ eni cū in extremis eēt. z rogaret vt p longatōem vite sibi pcib⁹ obtineret. respondit. ¶ Non sic vixi vt me pudeat inter vos viuere. nec mortē timeo quoniā bonū habem⁹ dūm. ¶ Hō rīsum ¶ Augustin⁹ mirabiliē extollebat. ¶ Addebat q̄z de alio epo. cui cū diceret eū eccl̄e multū necessariū foꝛe. z q̄ iō adhuc eū dūs liberaret ait. ¶ Si nunq̄z bene. si aliq̄n. quare nō mō. ¶ De alio q̄z epo aiebat ¶ Cipriānū referre q̄ cū infirmitate grauī laboraret adhuc sibi sanitatem restitui eroꝛabat. ¶ Cui iuuenis speciosus apparens cū indignatione infremuit z ait. ¶ Odi timet⁹. exire nō vultis. q̄d faciā vob. ¶ Feiaz nullā vnq̄z. nec etiā germanā sororē. aut fris sui filias. q̄ deo pariter seruiebāt secum habitare pmisit. ¶ Dicebat eni q̄ z si de sororē vl nepotib⁹ nulla mala posset oriri suspicio. tamen quia tales pſone sine alijs sibi necessarijs eē nō possent. z ad eas etiā alie aduentarēt ex illis possent infirmiores aut būanis tēptationib⁹ cōmoueri. aut certe malis boīm suspitionib⁹ infamari. ¶ Nūq̄z cū muliere solꝰ loqui volebat nisi secretum aliq̄d interesset ¶ Consanguineis sic bñ fecit nō vt diuitias haberēt. sz vt aut nō aut minus egerent. ¶ Paroꝛ paliq̄ aut frīs aut vbis intcedere volebat. recolens quendā philosophū ꝓpter fame amicis nō multa ꝓstitisse. ¶ Et sepe dicebat. plerūq̄z potestas q̄ petit premit. ¶ Cū aūt id faciebat sic stilū tpabat vt onerosus nō esset. sz mereret vbanitate dicta amis exaudiri. ¶ Volebat pot⁹ inē ignotos q̄z inē amicos causas audire dicens. q̄ inē illos potat libere iniquū cognoscere. et vnū exbis amicū esse facturꝰ. p q̄ scilz iusticia mediāte sniaz daret. ¶ Eramicis vo esset vnū ꝓtur⁹. sc̄z ꝓtra quē ꝓferret sententiā. ¶ In multis eccl̄esijs inuitabat z ibi verbuꝫ dñi ꝓdicabat. z mltos ab erroꝛe puertebat. ¶ Aliqñ a ꝓposito digressionē facere ꝓsueuerat in ꝓdicatōe. z tūc dicebat deū b ad pfectum salutis alic⁹ ordinasse. sic in q̄dam manicheoꝛ negociatoꝛe patuit. q̄ in ꝓdicatōne q̄daz ¶ Augustini vbi ipe digressionē faciēs ꝓtra huc erroꝛez ꝓdicauerat cōuersus fuit. ¶ Eo tpe dum gothi romā cepissent ydolatre z infideles xpianis plurimū insultabāt. ¶ Propter quod ¶ Augustin⁹ librum de ciuitate dei composuit. in quo iustos in hac vita debere pmi. impios aut florere ostēdit. ¶ Ibi de duplici ciuitate sc̄z hierusalem z babylone z earum regibus agit. quia rex hierusalem christus. rex babylonis diabolus. ¶ Quas duas ciuitates vt ibidem dicit duo amoꝛes sibi fabricant. quia ciuitatē diaboli constituit amoꝛ sui crescēs vsq̄z ad contēptum dei. ciuitatē dei amoꝛ dei crescēs vsq̄z ad contēptum sui. ¶ In diebus aūt ei⁹ anno sc̄z dñi. cccc.xl. wandali totam affrice prouinciā occupauerūt vastantes omnia nec parcentes seruo ordini vel etati. ¶ Post hoc aut ad yponēsem ciuitatē puenerūt. z ipaz manu valida obsederūt. ¶ Sub hac tribulatione augustin⁹ p ceteris sue senectutis amarissimā z lugubrē duxit vitā. ¶ Fuerūt q̄z sibi lacrie ei⁹ pānes die ac nocte. cū alios videt occisos alios effugatos. eccl̄ias sacerdotib⁹ ydolā-

De ſctō Augustino

tas ciuitates cū a colis dissipatas. Inter tot tñ mala cuiusdā sapiēs snia se ꝓsolabat di cēs. Nō erit magn⁹ magnū putās q̄ cadūt ligna vel lapides & moriūt mortales. Cuo cautis ign frib⁹ dixit eis. Ecce rogaui dñm vt aut nos ab his piculis eruat. aut patiam tri buat. aut me ō hac vita suscipiat ne tot cala mitates vide ꝓpellar. Et ecce tertiū q̄ petiit obtinuit. & tertiodecimo obsidiōis mēse febrib⁹ laborās lecto decubuit. Intelligens āt dissolutōez sui corpis imminere. vij. ps. pe nitētiales sibi scribi fec. ipsosq; in loco ꝓ pa rietē positos lecto decubās legebat. & vberti ac iugiē lacrias fūdebat. Et vt deo vacaret liber⁹ & ei⁹ intētio a nllo ipediri posset. ante decē dies sui exit⁹ nullū ad se ingredi ꝓcepit. nisi cū medic⁹ ingrederet vl cum sibi refectio poꝛtaret. Ib Quidā āt eger ad eū vēit & vt sibi manū ponet & ab infirmitate ipm curaret instanter rogauit. Cui aug⁹ rndit. Quid est hoc fili q̄ loq̄ris. Iudicas q̄ si tale q̄d facere possem. mihi hoc ipm nō ꝓferrem. Ille āt instabat asserēs sibi i visione ꝓceptū esse vt ad eū accederet & sanitatē reciperet. Ille āt fidē ei⁹ p ipo oꝛauit & sanitatem rece pit. Energumenos multos curauit. & plura alia miracula fecit. In li. xij. de ciuita. dei duo miracla de se tāq̄ de q̄dā alio refert di cēs. Ponēsem q̄ndā vginē scio. q̄ cū se oleo punxisset. & p illa oꝛās pbꝛ lacrias suas in stillauerat mox a demone fuisse sanatā. In eod̄ etiaz libro sic ait. Scio etiā epm semel p adolescente quē nō vidit oꝛasse. illūq; ille co demonio caruisse. Nullū āt dubiū vide tur q̄n de se loquat. sz hūilitatis causa se ipm noluit noiare. In eodez q̄z li. de ciui. dei sic ait. q̄ cū q̄dā infirm⁹ incidi deberet. & de eius moꝛte ob incisionē plurimū timeret. & infir mus multis lacrimis deū exoꝛaret. cui eo et peo augustin⁹ oꝛauit. et sine incisione aliq integrā sanitatē recepit. Beniq; dissolu tione corpis a ꝓpinquante b memoꝛiale do cuit. nullū vicz boiez q̄ntūcūq; excellēt me rui sine ꝓfessione & eukaristia debere trāsire. Ad extremaz āt boꝛā venies mēbris oibus sui corpis incolumis integro aspectu atq; au ditu. ānō etatis sue. lxxvij. epatus vo sui. xl. co rā posit⁹ frib⁹ & oꝛātib⁹ migauit ad dñm. Te stamentū nullus fecit. q̄ vñ faceret pauper xpi nō habuit. Floꝛuit circa ānos dñi. cccc.

Itaq; aug⁹. sapiētie lumen ꝓfulgi dū. ppugnacul̄ vitatis. & fidei munimētū oēs eccle doctoꝛes tā ingenio q̄z sciētia vicit incōparabiliter floꝛens tam exemplis vtilitatis q̄z affluētia doctrinaꝝ. Vñ & btūs Remi gi⁹ Hierony. et q̄sdā alios doctoꝛes cōme moꝛās sic ꝓcludit. Hos oēs doctoꝛes Au gustin⁹ ingenio & scīa sua vicit. Nā lz Hie ronim⁹ ser milia volumia Origenis se le gisse fateat. iste tñ tanta scripsit vt non solum dieb⁹ ac noctib⁹ scribere libꝛos eius q̄s non possit. sed nec legē q̄dez occurrat. Volusia nus aūt cui Augustin⁹ epla; scripsit. sic ō eo dicit. Legi dei deest q̄cq̄d augustinū contigerit ignoꝛare. Hieronym⁹ quoq; in qua dam epistola scribēs Augustino ait. Tuo rum libellis tuis eruditissimis. et omni elo quēte splendoꝛe fulgentib⁹ respondere nō potui. certe quicquid dici potuit. et assumi ingenio. et de scripturarū hauriri fontibus a te positum atq; disertum est. Sed queso reuerentiam tuam parūper patiaris me tu um laudare ingenium. Hiero⁹. etiā in li. de duodecim doctoꝛibus. sic de eo scribit. Au gustinus episcopus volans per montium cacumina quasi aquila. & ea que sūt i mon tium radicibus nō considerans. multa ce loꝛum spacia terrarūq; situs. & aquaꝝ cir culū claro sermone pnūciat. Beniq; in q̄n ta eum reuerentia et dilectōe Hieronimus habuit patet in epis quas eidem misit. In quaꝝ vna sic dicit. Tuo sancto ac beatissi mo pape Augustino Hieronym⁹. Omni q̄dem tempoꝛe beatitudinez tuā eo quo de cet honoꝛe veneraⁿ⁹ sum. & habitantē i te di lexi dñm saluatoꝛem. Sed nunc si fieri po test cumulo aliquid addim⁹. et plena com plemus vt absq; noīs tui mentōne ne vnā boꝛā q̄dē ꝓterire patiamur. Idē i alia epla ad eundē. Absit aūt vt quicq; de libris bea titudinis tue attingere audeam. Sufficit enim mihi mea probare & aliena nō rapere

De sancto Augustino

Greg. qz i epla ad Innocētiū affrice pfectū d ei⁹ libris sic ait. Qd exposituz scī Job vobis trāsmittere voluist; vn̄ studio ꝓgaudē⁹. Qz si delicioso cupitis pabulo saginari. bti augustini ꝓpatriote vr̄i opuscula legite. et ad ꝓpatōez illi⁹ similagīs nostr; furfurē nō ḡretis. Idē qz i registro sic ait. Legit qd bts Augustin⁹ nec cū sorore sua habitare ꝓtensit dicēs. Que cū sorore mea sunt sorores mee nō sūt. Docti ergo viri cautela. magē nobis dz esse instructio. In pfatiōe qz ambrosiana sic legit. Da gr̄ificētiā tuā i mortificatōe augustini adorā⁹ tua in oīb⁹ opante vtute. vt nullis promissis blādimētoz; fallacū vir tuo ignit⁹ spū vinceret. qz eū ita oī gñe pietatis imbuerat vt ipe tibi ara. z sacrificū. z sacerdos eēt. z tēplū. Hūs igr̄ ꝓsper i tertio libro de vita ꝓtemplatiua sic de eo dicit. Hic⁹ aug⁹ eps acer ingenio. suauis eloquio secularis litterature peritꝰ. in ecclesiastic; laborib⁹ operosus. in qtidianis disputatiōib⁹ clar⁹. in oī sua actōe ꝓpositꝰ. i qstionib⁹ solvēdis acutꝰ. i pvicendis hetic; circūspectꝰ. i expositōe fidei nr̄ē catholicꝰ. i explanādis scripturis canonic; cautꝰ. Herū. qz sic de eo scribit. Augustin⁹ h̄ē validissim⁹ malleꝰ hereticoz. Ex Post h̄ aūt cū barbara gens terrā illā occupasset. z scta loca ꝓphanaret. fideles corpus augustini ceperunt et ipm in sardiniā trāstulerūt. Trāslacz ät ab eo obitu ānis. cclxxx. circa ānos dñi. dcxxvij Liprandus devot⁹ lōgobardoz rex audiens sardiniā a saracenis depopulatā. solēnes illuc nūcios misit vt doctoris sancti reliquias papiā deferrēt. Qui magno precio dato corp⁹ scī augustini tulerūt. z ipm vsq; ianuam deportauerūt. Qd devot⁹ rex audiens vsq; ad ꝓdictā ciuitatē cū magno gaudio eidē obuiauit. z reuerēter excepit. Cum ät mane vellēt corp⁹ deducere. nullo mō de loco moueri potuit donec rex votū emisit. qd si se inde duci pmitteret. ibiō in suo noīe ecclesiā fabricaret. Cū aūt votū fecisset statim sine difficultate inde deductū ē. Rex aūt qd vouerat ipleuit. z ibiō i honore scī augustini eccl'az ꝓstruxit. Idē myracl'm die seqn̄ti in qdā villa eēt⁹ terdoneb⁹ q dz castelle ꝓtigit. z eod̄ mō ibidē in honore scī augustini eccl'az fabricauit. Insup villā ipsaz cū oīb⁹ suis appenditijs ꝓcessu ꝑuenīt⁹ eccl'e scī augustini ꝓpetuo possidendam. Quia vo rex viderat sctō ꝓplacere vt i suo noīe eccl'a fieret vbicūqz mālisset. z timēs ne i alio loco qz vbi desideraret locū sibi eligēt. in oī loco vbi de nocte cū corpe hospitabat i honore ipi⁹ eccl'az ꝓstruebat. Sicqz cū magno gaudio papiā deducit. z i eccl'a scī Petri q celū aureū dz honorifice collocat. Solēdinari⁹ qdā i btūm augustinū spēalē devotoz; hns cū qndā ifirmitatē q dz flegma salsū i tibia pateī. beatū aug. devote i sui adiutoriū invocabat. Cui p visū. s. aug⁹ apparuit. z tibiam manu palpās integre restituit sanitati. Qui excitat⁹ se liberatū inuenit. z dō z btō augustino grās reddidit. Quidaz puer cū vicio lapidis pmereī. z de ꝓsilio medicoz; inciderī deberet. mater pueri mortis sibi timēs pericli btūm augustinū devote i sui filij subsidiū invocauit. Statimqz fusa oratōne puer lapidē cū vrina emisit. z plena sanitate recepit. In monasterio qd elemosinarius dz mōach⁹ qdā in vigilia. s. aug. rapt⁹ i spū vidit nubē splendidā celitus elapsam. z supra nubē augustinū sedentē pontificalibus insignitū. cui⁹ oculi q duo solis radij tota illā eccl'az illuiabant. z odor inde nimi⁹ exalabat. Hic⁹ qz Herū. dū qdā vice i matutinis exp̄ns aliqntulū obdormisset. z de qdam tractatu Augustini lectiōes legerent. vidit qndam pulcerrimū iuuenem ibi stantē. de cui⁹ ore tantus inundantiū aquaz impetꝰ exibat q totā illā eccl'am videretur replere. Qui augustinū adesse non dubitauit. qui fonte doctrine totā eccl'az irrigauit. Quidam sanctū augustinū valde diligens. monacho custodi corpis scī augustini pecuniā magnā dedit vt sibi scī augustini digitū vnū daret. Sed ille accepta pecunia digitū cuiusdā mortui sericī ꝑ uolutū sibi tribuit simulans eē digitū scī augustini. Quē ille receperet accipiēs sp devotissime adorabat. z ore oculisqz apponēs crebro pectori astrigebat

De sctō Augustino

Cuius fidē deus mtuēs .digito illo pcto vnū digitū.s.aug.tā mirabilr q̄s misericorditer sibi dedit.q̄ cū repatriasset ⁊ mlta ibi miracla fierent.fama vsq; papiam delata ē. Sed cū pdictus moachus assereret q̄ cuiusdā mortui digitus alle eēt.sepulcra aperuerūt.⁊ vnum deesse deprehenderūt.digitū inuenerūt. Tūc abbas recognita mōachū ab officio deposuit.⁊ dure affluxit. Apd burgūdiā in mōasterio qd̄ dr̄ fontanetū erat qdā mōachus bugo noīe sctō aug.valō deuotus.q̄ in eius scpt̄i miro desiderio pascebat.quē etiā crebra supplicatōe rogauerat vt ipm ex hac luce migrē nō sineret.nisi i die sue sacratissime solēnitatis. Ipse igr.xv.die añ festū eiusdē sic cepit duris febribus estuare vt i vigilia ipius sup humū tāq; moriens poneret. Et ecce plēs decor ac fulgētes viri amicti albis ecclīaz dicti mōasterij pcessionaliter intrauerūt.q̄s seq̄bat qdā reuerēdus pontifex lib⁹ insignit⁹. Quidā āt monach⁹ i ecclīa psistēs ⁊ vidēs obstupuit.et q̄ nā eēnt vel q̄ pgerēt inq̄siuit. Cui vnus eorum dixit q.s.aug⁹ eēt cū suis canonicis.q̄ ad deotū suū morietē pget vt eius aīaz ad regnū glie deportaret. Qd ⁊ illa reuerēda pcessio ad infirmariā ingredit.vbi cū aliq̄diu mansisset scta illa aīa a carne soluta est.quaz dulcis aie⁹ ⁊ ab hostiū insidijs securā reddidit.et ad celi gaudia itroduxit. Legit q̄z q̄dū ad huc aug⁹.in carne viueret ⁊ qdā releget añ se trāsire vidit demonē libz buēr; baculātez quia ab eo ptin⁹ adiurat⁹.vt q̄ ibi scpta lateant sibi pandat.qui peccata hoīm ibidē esse asserit scpta . q̄ vndecūq; collegit ⁊ in eo reposuit. Qdoraz ei pcepit vt si aliq̄s suorum pctōz ibi scptū retineret sibi legēdū cōtinuo manifestet. Qstēso āt loco nihil aug.ibi scriptū reperit nisi q̄ qdā vice ppletorū ex oblatione dimisit. Precipiēsq; diabolo vt suum pstolaret aduētū ecclīaz ē ingressus ⁊ cōpletorū deuote dixit.⁊ solitas orōes complete pegit. Reuersusq; dixit ei.vt pdictū locū sibi ostenderet iterū relegendū . qui dū crebro reuolueret ⁊ tandē locū vacuum reperisset iratus dixit. Turpiter me decepisti.penitet me q̄ libz meus tibi ostēdi.q̄ peccatū tuum orōnū tuaz virtute delesti. Et his dictis cōfusus euanuit. Cū q̄daz mulier a q̄busdā malitiosis iuriā pateret.illa ad btūz Aug.accessit vt sup ea⁹ psiliū implorāret. Que cū ipm studentē inuenisset.⁊ eū reuerēter salutasset.ille nec ad eā respexit nec q̄cq; sibi rndit. Cogitās illa ne forte ob nimiā sanctitatē faciē mulieris nollet itūdere ppter ac cessit ⁊ negociū diligenter exposuit. Sed ille nec se ad eā conuertit nec rnsum aliq̄d sibi dedit. Ideoq; illa cū tristicia magna recessit. Altera āt die cū augustin⁹ missam celebraret ⁊ dicta mulier interesset.post eleuatōem corpis rapta in spū vidit se positā añ tribunal sanctissime trinitatis. Vbi vidit augustinū facie inclinata de trinitatis gl̄a attentissime ⁊ sublimissime disputantē. Factaq; est vox ad eam dicēs. Cum ad augustinum iusti.ille sic de trinitatis gl̄a attentissime disputabat.⁊ ideo q̄ ibi fueris penitus nō aduertit.sed ad eū secure redeas q̄ et eum clementē inuenies ⁊ psilium salubre reperies. Qd cum fecisset augustin⁹ benigne eā audiuit ⁊ psiliū salubre donauit. Fertur q̄z q̄ dū q̄dā vir sctūs in spū rapt⁹ sctōs i gl̄ia psperasset.⁊ beatū Augustinū mime vidisset.q̄ndā de sanctis vbi nā augustinus esset pcūctat⁹ est. Qui rndit.Augustin⁹ residet i excelsis.vbi disputat de gl̄ia excellentissime trinitatis. Cū q̄daz papienses a marchione malaspine i carcere detinerentur.ab eis oīs pot⁹ penitus ē interdict⁹ vt posset ab eis magna pecunia extorq̄ri.vnde plerīq; iam spūm exalabant.quidā vo vrinā bibebant. Ait quidā iuuenis inter eos q̄ in beatū Augustinū magnaz deuotionē habebat .ipm in sui adiutoriū inuocauit. Tūc circa noctis mediū sanctus Augustin⁹ pdicto adolescēti apparuit.⁊ quasi manū eius dexteraz apprehendens vsq; ad flumen graueloni ipsuz deduxit.ibiq; cū folio vitis i aq̄ modefacto sic eius linguā refrigerauit vt q̄ iam vrinaz bibere cupierat.de potu nectaris ñ curaret

Depositus cuiusdā ecclīe in beatū Augustinū magnā deuotōez habens.cū p tres annos grauē infirmitatez incurrisset ita vt

de lecto surgẽ nõ ualeret. aduenientẽ solẽnita te sci augustini cũ iã ĩ uigilia ad uespas pul saret. ad rogãdũ sctũm augustinũ tota de uotõe se ꝓtulit. Cui ĩ albis augustin⁹ appa rẽs eidẽ ter citato ꝓpõ noie dixit. Ecce assũ tonẽs a te ĩuocat⁹ surge cito ⁊ celebra mihi officiũ uespertinũ. Qui sanꝰ surgẽs cũctis stu pẽtib⁹ eccl'az intrauit ⁊ officiũ deuote pegit. Cum cuidã pastor seuũ uic⁹ inẽ sca pu las orũ eẽt adoꝛmorꝫ iualuit ut iã totꝭ esset uiribꝫ destitut⁹. Qui dũ ad sctũm augustinũ p̃ces emitteꝛet. eidẽ augustin⁹ ĩ uisu apparu it ⁊ sup locũ ifirmũ manũ apponens pfecte eũ sanauit. Idẽ q̃z uir pcedẽte pe oculoꝝ luĩe ẽ puat⁹. q̃ cum sanctũ augustinũ sedu le inuocaꝛet. q̃dã die circa meridiẽ eidẽ appa ruit. ⁊ oc'los manib⁹ suis tergẽs pristinã sibi sanitatẽ restituit. Circa ānum dñi dcccxij. uiri q̃dã g̃uiter ifirmi nũero pl⁹ q̃z xl. de germania ⁊ gallia romã ibãt ad limia apl'oꝝ uisitãda. q̃z q̃dã scãmis ĩtra curui se hñtes. alij cũ baculis se sustẽtãtes. alij ꝓuatt oculis post alios se trahẽtes. alij ꝓctas ma nus ⁊ pedes hñtes pgebãt. q̃ mõtes trãseũ tes ad locũ q̃ dr carbonaria puenerẽt. Cum ãt pene ad locũ q̃ cana dr aduenissent. q̃ tri bus milib⁹ a papia distat. sanct⁹ augustin⁹ põtificalibus indut⁹ de q̃dã eccl'a ĩ honoꝛe sctoꝝ cosme ⁊ damiani ꝓstructa exiẽs eisdẽ apparuit. eosq̃z salutãs q̃ tẽderent requisiuit Qui cuz ei q̃ tenderẽt rñdissent adiecit. Ite papiã. ⁊ de cenobio sci petri qd dr celũ au reũ interrogate. ⁊ ibi miscdiaz habebitis quã optatis Qui cũ eum de noie suo ĩterrogas sent ait. Ego sum aug⁹. q̃ndã yponẽb⁹ ciui uitatis eps. statiq̃z ab oculis eoꝝ euanuit. Illi ãt papiã pgẽtes. cũ ad dictũ mõasterũ puenissent ⁊ ibi coꝛp⁹ sci augustini req̃scere didicissent. ceperunt oẽs uoces leuare ac ynanimit̃ ꝓclamare. Scte augustine adiu ua nos. Ad q̃z clamoꝛes ciues ⁊ monachi excitati. ad tam grãde spectaculũ ꝓfluebãt. Et ecce ex neruoꝝ distensione sanguis mul tus cepit effluere. ita ut ab introitu cenobij usq̃z ad tũbã sci augustini tota ĩra sanguẽ uideret aspersa. Cum ãt ad sepulcꝛ sci au gustini uenissent. oẽs sanitati sunt ĩtegre re stituti. ac si nulla in eoꝝ coꝛpib⁹ lesio extitiss Cepit extunc fama sancti augustini crebre scere ⁊ multitudo languẽtũ ad eius tumu lũ aduentare. q̃ oẽs sanitatis bñficia repoꝛ tãtes. siue salutis pignoꝛa relinq̃bãt. Factũ q̃z est ut tãta ꝓdictoꝝ pignoꝝ fuerit multitu do ut inde totum oratoriũ sci augustini et poꝛtic⁹ plena eẽnt. ita ut eũdi ⁊ redeũdi ipe dimẽtũ nõ modicũ generaret. qua ꝓpter mõachi necessitate cõpulsi ea inde remoue ri fecerunt. Notandũz q̃ cũ tria sint que a mũdanis hoib⁹ appetunt. s. diuitie. delicie ⁊ honoꝛes. uir iste sctus itãte ꝓfectois extitit. q̃ ipe diuitias ꝓtẽpsit. honoꝛes respuit. uo luptates abhoꝛruit. Qd dei diuitias ꝓtẽpse rit. ipe testat in libꝛo soliloquioꝝ. ubi rõ ĩtẽ rogat eũ dicẽs. Diuitias nullas cupis. Et rñdet aug⁹. Hoc q̃dẽ nec nũc pmũ. Nã cũ xxx. ãnos agã. xuij. fere anni sunt exq̃ista cu pere destiti. nec aliud in his ꝓter necessariũ victũ cogitaui. Ꝓꝛorsus unus ciceronis li ber mihi facile psuasit. nullo modo appeten das esse diuitias. Q⁹ ãt honoꝛes respuerit. in eodẽ libꝛo testat. ubi rõ eũ interrogat di cens. Quid honoꝛes. Et rñdet Aug⁹. Fa teoꝛ eos modo ac pene his dieb⁹ cupere de stiti. Voluptates q̃z ⁊ delicias cõtempsit. et q̃ntum ad cõcubitum ⁊ q̃ntum ad gustuz. Quantũ ad pmũ interrogat eũ rõ dicens in eodem libꝛo. quid uꝛoꝛ. Nonne te delec tat pulcra. pudica. mozgerata. diues. pre sertim si certꝰ sis nichil ex ea te molestie esse passuꝝ. Et respondet Augustin⁹ dicẽs. q̃n tũlibet uelis eam depingere atq̃z cumulare bonis omnib⁹ nil mihi tam fugiendũ esse q̃z concubitũ decreui. Cui ratio. Non ego q̃ro q̃d decreueris. sz utꝝ ad ℞ alliceris. Et respondet Aug⁹. Ꝓꝛorsus nichil in hmõi q̃ro. nichil desidero. etiam cũ onere hoꝛroꝛe ⁊ aspernatione talia recoꝛdoꝛ. Quantũ ad scõm interrogat eũ rõ dicens. q̃d de cibis. Et respondet Aug⁹. Siue de cibo ⁊ potu. siue de balneis. ceteraq̃z coꝛpis uoluptate nihil interroges. tantũ ab ea peto q̃nũ ĩ pa lutudinis opem ꝓferri potest.

De decollatione scti Johānis bap.

CXX

De decollatōe scti Johānis baptiste.

DEcollatio scti Iohānis baptiste q̄tuor ꝺ cauſ inſtituta fuiſſe videt ſic in libro mitrali ꝺ officio inuenit. Primo ppt ei⁹ decollatōes. Secꝺo ppt oſſuū ipi⁹ ꝓcrematōz z collectōes. Tertio ppt capit ipi⁹ inuētōz. Quarto ppt digitū ipi⁹ trāſlatōz z eccl'e dedicatōz. Et ꝑm B feſtū iſtꝺ a q̄buſdā diuerſimode noiat. ſcz decollatio. collectio. inuentio. z dedicatio.

Primo igr celebrat B feſtū ppt ipi⁹ ꝺcollatōes. q̄ qdē boc mō fcā eſt. Hā vt hēt in hiſtoria ſcolaſtica Herodes antipas filius magni herodis romā pficiſcēs z p frēz ſuū philippū trāſiuū faciēs cū herodiade vxore philippi. z ꝑm ioſephū ſororē Herodis agrippe ſecreto pepigit q̄ reditu ſuo vxorē repudiaret. z ipa zi q̄ugē duceret. qꝺ vxorē ſuā ſcz filiā aretbe regis damaſcenoz mīme latuit. et ip̄o nō expectato viri reditu ad p̄ēm q̄ntocius feſtinauit. Redies āt herodes herodiadem philippo abſtulit. et Aretbā regē z Herodē agrippā z philippū ſui inimicicia cōcitauit. Johes āt eū de B arguebat. q̄niaz ꝑm legez quā receperat frīs ſui vxorē ip̄o viuēte ſibi mīme hr̄ē licebat. Videns herodes q Johes tā dire eū ſup boc redargueret. z q; ob p̄dicatōz z baptiſmū ꝑm ioſephū magnū ꝑplm congregaret. ip̄m in carcere vinculauit. vxori placere cupiēs z ꝑpl̄ū ſubſeq̄nt' Iohez diſpēdiū ptimeſcēs. Ip̄m āt occidere voluit ſed ꝑpl̄m timuit. Conſiderātes āt herodias puer z herodes occaſionē aliquā iuēire vt Iohez occiꝺe poſſent. videt int̄ ſe ſecreto cōdixiſſe. vt Herodes natal' ſui diē cozā p̄mis galilee ſuiſq; p̄ncipib⁹ celebraret. z puelle ſaltāti filie herodiadis q̄cq̄ petierit ſe ſibi datuz iuramēto firmaret. z ipa caput Iohis petēte. illꝺ ſibi ꝑpt iuramētū factū eū tribuere oporteret. ſz ꝺ iuramēto fctō ſe ꝓriſtari ſimularet.

Q̄z enī hāc vſutiā z ſimulatōz habuerit videt innui i hiſto. ſco. vbi ſic ꝺr. Credibile ē q herodes cū vxore ꝺ nece Iohis ſub tali occaſiōe faciēda p̄us ſecreto tractaueru. Item Hiero. in glo. Iō forte iurauit vt occaſiōes inueniret occidēdi. Hā ſi illa p̄ris aut matris uterū poſtulaſſz herodes nō vtiq; ꝺſeciſſet. Ordinato igr ꝓuuio puella adest cozā oīb⁹ ſaltat. placet cūctis. Ea ſibi q̄cq̄ꝺ petierit datuz rex iurat. Illa mrē p̄monita. caput Iohānis exp̄ſtulat. Quz vſipellis herodes ꝑpt iuſiurandū ſe ꝓriſtatū ſimulauit. eo q; vt dicit Raban⁹ temere iuraſſet qꝺ eū facere oporteret. Quz triſticiā p̄ferebat i facie cuz leticiā hr̄ēt i mēte. Excuſat ſcel⁹ iuramento vt ſub occaſione pietat' ip̄i⁹ fieret. Igr ſpiculatoz mittit. caput Iohis p̄ſcidit. puelle datur. z a puella matri adultere p̄ſentat. Auguſtin⁹ occaſione h⁹ iuratōis narrat i p̄mone q̄ꝺ quē fecit ꝺ decollatōe Iohis baptiſte tale exēplū.

Fuit q̄ꝺā hō inocēs et fidelis a q̄ audiuit qꝺ narro. Cū enī q̄ꝺaz ſibi negaſſz qꝺ ei accomodauerat vl' qꝺ ſibi debebat. cōmot⁹ ille. puocauit eū ad iuſiurandū. Ille igr iurauit. iſte ꝑdidit. Videbat ergo in ip̄a nocte ſe adiudicē raptū fuiſſe z ab eo ī terrogatū fuiſſe bis vbis. Quare puocaſti hoiez ad iuratōz quē ſciebas falſū eē iuratuz. Rñdit ille. Negauit mihi rē meaz Et iuder. Deli⁹ erat vt rē tuā ꝑderes q̄z vt aiaz ip̄i⁹ falſa iuratiōe p̄imeres. Proſtrat⁹ igr tā grauiter cecidit iuſſus ē. vt ī dorſo eius lātiſ plagaz veſtigia apparerēt. ſz ī dultū ē et poſtq̄z emendat⁹ eſt. Hec aug⁹.

In hac āt die Iohes decollat⁹ nō eſt. ſz circa dies azimoz ā no p̄cedente paſſionē xp̄i. Oportuit ergo vt ꝑpt dñica ſacramēta mino⁹ cederet maiori. Hic exclamat Johes cryſoſtom⁹ dicēs. Johes ſcala virtutū. magiſteriū vite. ſcitat' forma. norma iuſticie. vginitat' ſpeculū. pudicie tutel⁹. caſtitat' exēplū. penitē tie via. pcōz venia. fidei diſciplia. Johannes maior boie. par angelis. legis ſumma. euāgelij ſanctio. apl'oz vox. ſilentiū pphaz. lucerna mūdi. p̄curſor iudic'. tot⁹ medius tri nitatis. Et h tant⁹ vat inceſtuoſe. tradit adultere. addicit ſaltatrici. Herodes aūt impunit⁹ nō abiit. ſz exilio dānat⁹ fuit. Hā ſic habet ī hiſto. ſco. alter herodes ſcz agrippa cū eēt vir ſtrenu⁹ z pauꝑ. p nimia pauꝑ

tate desperãs q̃ndã turrim intrauit vt ibidẽ se fame afficiens moreret. Q̃ cũ herodias soror sua audisset viro suo.s.herodi antipe tetrarche suppliciauit. vt eũ inde educeret & sibi necessaria mistraret. Q̃ cũ fecisset & ambo iuicẽ epularẽt. herodes tetrarcha vino incaluit. & herodi a grippe bñficia q̃ sibi cõtulerat ipoperare cepit. Ex Bille pebemẽt doluit. & romã pficiscẽs intãtũ a Caio cesare i grãz ẽ recept⁹ vt ei duas tetrarchias.s.lisanie & abiline tribueret & regẽ iudeã ipositoq; ademate destinaret. Videns herodias q̃ frat ei⁹ brẽt nomẽ regẽ. viro suo molestus p ei⁹ isistebat vt romã pget & sibi nomen regiũ cõparet. Ille vo cũ mlt⁹ diuitijs abundaret acq̃escere nolebat magis diligẽs ociuz q̃z honorẽ laboriosuz. Tãdẽ deuict⁹ yporis p eis⁹ romã cũ ipa prexit. Q̃ agrippa itelligẽs cesari trãs destinauit. q̃ herodes cũ rege parthoz aicias firmauerit. et romano ipio voluerit rebellare. Et i argumẽtũ bui⁹ rei sigficauit ei q̃ in ciuitatib⁹ suis hẽbat arma q̃ sufficerẽt. lxx. milib⁹ armatoz. Lecta at epla Caij q̃ aliũde icipiẽs herodem de statu suo iterrogauit. & int̃ cet̃a viz tãta copia armoz essz i vnib⁹ q̃stũ ipe audierat requisiuit. Q̃ ille mime negauit. Tũc Caij⁹ yez esse credens q̃ herodes agrippa scripsit. ipm i exiliũ relegauit. Uxor at ei⁹ q̃ erat soror herodis agrippe quẽ maxime diligebat ptãtẽ tribuit vt i trã suã rediret. Ipa at viz suũ voluit comitari dicens q̃ illũ cui cõiugauerat i psperis nõ derelinq̃ret in aduersis. Lugdunũ igr deportati fuerũt. & ibi vitam miserabiliẽ finierũt. Hec in hystoria sco.

¶ Sc̃oz ppẽ ossiũ ipi⁹ crematoez & collectoez q̃ ipsa die pm q̃sdã fuerũt cremata & a fidelib⁹ ex pte collecta. Vñ q̃ scom martiriũ patẽt q̃n ipe in suis ossib⁹ cremat. Et io eccla tãq̃z scom ei⁹ martiriũ festũ hoc celebrat. Sic ei legit in.xij.li.hystorie scolastice vl eccliastice. cũ discipuli Johis corp⁹ eius apud sebasten vbez palestine int̃ belizeũ et abdiã sepelissent. & ad ei⁹ tumulũ multa miracla fierẽt. iubẽte Juliano apostata. gentiles ei⁹ ossa sparserẽt. & cũ miracla nõ cessarẽt. post collecta & igne cremata. i puluerẽ redegerũt & p agros vẽtilauerẽt. sic dr i histo. sco. & eccliastica ¶ Beda vo dic i cronic⁹ q ipa ossa collecta lati⁹ sparserẽt. & sic secundũ martiriũ q̃dãmõ passus videt. Hoc q̃z reprãtat nescientes dñi ei⁹ ntitate ossa vndecũq; collecta cremãt. Dñi at ad cremãdũ colligent vt hẽt in hist. sco. & Beda testat. q̃dã mõachi a hierlimis venientes latenter colligẽtib⁹ se miscuerẽt. & magnã eoz ptẽ tulerũt. Ipa q̃z ossa ad philippũ hierosolimitanuz epm detulerũt. q̃ ea postmodũ Athanasio alexandrino epo misit. Postmoo vo theophil⁹ eius sõ vbis epis ea i tẽplo serapis a sordib⁹ purgato reposuit. & i honorẽ scti iohis basilicã cõsecrauit. Hec beda & hi.sco. Tũc ãt apo ianuã deuote colunt. sic alexãd⁹.iij.et Innoc.iij. rei vitate cognita suis pulegius approbarũt. Sic ãt herodes q̃ ei⁹ caput ãputari fec suoz sceleꝛ penã ptulit. sic & iulianũ apostatã q̃ ei⁹ ossa vburi iussit vltio diuina pcussit. De cui⁹ pcussiõe hẽt i hystoria sancti iuliani. q̃ est post cõuersionẽ sancti pauli.

¶ De b⁹ ãt iuliani apostate origie ipeio crudelitate & morte i hystoria tripitta plen⁹ edocet. Cõstantin⁹ nãq̃z frat magni constãtini ex eodẽ prẽ. duos habuit filios. s. gallũ & iulianũ. Mortuo ãt cõstãtino. cõstãtin⁹ eius filius gallũ cesarẽ fecit. quẽ in postmodũ interfecit. Et iulian⁹ metuẽs mõach⁹ effect⁹ ẽ Cepitq̃z magos cõsulere si possz adhuc ad imperiũ puenire. Post cõstantiũ Julianus cesarẽ fecit. & ad gallias misit. vbi victorias mltas exercuit Corona ãt laurea iter duas colũnas depẽdens rupto funiculo super caput ei⁹ in trãseũt; decidit. cũq̃z a ptissime coronaut. cũct⁹ clamãtib⁹ q̃ iperij signũ esset Cũq̃z a militib⁹ appellaret augustũ. & corona cũ q̃ coronaret ibidẽ deesset. vnus torquẽ quẽ hẽbat i collo. iuliani caput ipositum. & sic ab eis impator ẽ effect⁹. Tũc figmẽtũ xpianitatis q̃ habebat abiecit. & tẽpla idoloruz aperiẽs & eis sacrificãs. se paganoz pontifiẽ noiabat. & signũ crucis vbiq̃z destruebat Quadam vice ros sup eius vestimẽta cetoriũq̃z q̃ cũ eo erant cecidit. & gutta quelibz

De decollatione scti Johānis bap.

se i cruc' sigculū trāsformauit. Volēs āt cō placere oib⁹ mortuo pstātio voluit vt vn⁹ qsq; cui vellet ritu deb'uret. ac ō curia sua eunuchos tōsores ⁊ coqs fugauit. Eunuchos qdē q; vtor ei⁹ obierat p⁹ quā aliā nō duxerat. Coqs q; cibis simplicioꝛib⁹ vteret Tōsores āt q; vn⁹ inqt sufficu mltis. Nul tos libros dicta uit in qb⁹ oēs añ se pncipes laceraut. vt ḡ coqs atq; tōsores expellet op⁹ phi nō tñ ipatoꝛ egit. Ut āt detraberet atq; laudaret neq; phi neq; ipatoꝛ fuit. Dū alt qñ iulian⁹ ydolis sacrificaret. i viscerib⁹ pe cudis imolati sigculū cruc' coꝛona cucūda tū ei⁹dē oīsus est. Qd mistri videtes timue rūt ter ptātes cruc' futurā vnitatē victoriaz ⁊ termiabilitatē. Quos iulian⁹ pfortās ait Ee signū rpiane dogmat' coercēdi. nec vl tra circulū dilatādi. Dū cōstātinopolim fortune iuliā⁹ sacrificaret. maris eps calcei domie q̄ p senectute lumē amiserat. ad eū ac cedens ipm ipū ⁊ apostatā appellauit. Cui iuliā⁹ ait. Neq; galile⁹ tu⁹ potuit te curare. Ille. De ꝟ grās ago deo meo q; ō lumie me pu auit ne te videā pietate nudatū. Iu lian⁹ āt nil aliud rñdens abscessit. Apud antiochiā vasa scta ⁊ pallia colligēs ⁊ ira pucies sup ea sedit. ⁊ ignominiam addidit Deoꝛq; i loc' illis aḋo ē pcussus vt inde ui mes scaturirēt ⁊ carnes coꝛroderēt. a q̄ pas sione q̄sq; vir uliberari nō potuit.

Julian⁹ q; pfect⁹ dū ad pceptū ipatoꝛ ec cleslaꝛ vasa abstulisq;. sup ea mingens ait. Ecce i qb⁹ vas marie filio mistrat. Cui re pēte os vsū est in anū et egestiōis oꝛganū ē factū. Dū apostata iulian⁹ fortune tēplū ītraret. ⁊ mistri templi aq vt mūdarēt ingre diētes aspergerēt. valentinian⁹ aspersionis gutā vidit i clamide. ⁊ indignat⁹ pugno p cussit mistruz dicēs se maculatū potius q; purgatū. Qd videns ipator iussit eū i custo diā rediḡi. ⁊ ad beremū destinari. Erat enī rpian⁹ q̄ p mercede meruit postmoḋ ad im perū sublimari. In odiū q; rpianoꝛ iulia nus tēplū iudoꝛ iussit reparari ipis iudeis supt⁹ largissime submistrās. Q; dū maxiaz cemēti copiā submistrasset. subito pē⁹ maxi m⁹ veniēs totā dispsit. Deinde ē remot⁹ ma xim⁹ est effect⁹. Ipostmodū ignis a funda mētis egrediēs plimos ꝛcremauit. Illia vo die signū cruc' i celo apparuit. ⁊ iudeoꝝ ve stes nigro colore cruc' sigculo sunt imꝑlete

Cū ad persas vadēs tesifontē venisset et regē obsideret. rex sue patrie ptem obtulit si ab eo discederet. Ille aūt nullaten⁹ acq̄euit putabat enī sm pitagoꝛe platonisq; sniam ex mutatōe coꝛpoꝛ alexādri aiaz possidere. aut pot⁹ eē in alio coꝛpe ali⁹ alexāder. Sed iaculū repēte discurrēs ei⁹ lateri est infixuz. q̄ vulnere terminū vite suscepit. Qui vo in tulit acten⁹ ignoraī. q; alij q̄ndā iuisibiliū ꝟ intulisse ferūt. alij vnū pastorē ysmaheliteꝛ alij militē fame ⁊ itinere fatigatū. Sed siue bō siue angel⁹ fuerit. palā est q; diuis iussio nib⁹ mistrauit. Caliꝛt⁹ āt q; familiaris dicit eū a demōe fuisse pcussū. Hec i hist. tripti.

Terno ppt ipi⁹ capiti⁹ inuētōez. Illā hac die vt aūt caput ei⁹ reptū est. Sic enī ō in li. xj. histoꝛie eccl'astice. iohēs i castello ara bie dicto macheronta fuit vinctus ⁊ capite trūcat⁹. Herodias āt caput iohis hierusa lē fecit deferri. ⁊ iuxta herodis habitaculuz caute sepeliri timens ne ppha resurḡet si cū coꝛpe caput sepultū fuisq;. Ipe vo mar ciani pncipis vt hēt in hist. sco. q̄ cepit āno dñi. cccluj. iohānes caput suū duob⁹ mona chis q̄ hieroslimā venerāt revelauit. Qui ad palatiū qō herodis fuerat pperantes ca put ei⁹ inuenerūt saccis cilicinis inuolutuz vestib⁹ estimo qb⁹ in dehto fuerat obuolu t⁹. Qui dū cū pdicto capite ad ppa remea rēt. q̄dā emissene cuitat' figul⁹ pauptatē fu giēs comitē se eisdē exhibuit. Hic dū peram sibi creditā cū sacro capite portaret. admo nit⁹ nocte a scto iohāne ipos fugiēs emisse nam vbē cū ipo capite est ingressus. Hicq; q̄diu vixit in q̄daz specu sanctū caput vene rās psperitatē nō modicā assecut⁹ est. Ca nōnes āt illō soꝛoꝛi sue sub fide revelauit. ⁊ sm eūdē modū sibi inuicē successoꝛes Il post multū vo tpis scto marcello monacho i eo dē specu degēti btūs iohēs caput suū ꝟ mō revelauit. Videbat enī sibi dormiēti q; mlte

De decollatõe.s.Jo.bap.

turbe psallẽtes ĩcederẽt ac dicerẽt. Ecce sanctus ioh̃es bap. venit. Deide vidit beatũ iohannẽ quẽ vn⁹ a dextris alⁱ a sinistris ducebat. Ad quẽ cũ Barcell⁹ accessisset. et ei⁹ pedib⁹ se pstrauisset eleuãs eũ ꝛ p mentum apprehendens dedit ei osculũ pacis. Tunc Barcell⁹ iterrogauit eũ di. Vñe mi vnde ad nos veniſti Et ille. de seba ste veni. Cum ĝr excitat⁹ fuiſſ ꝛ de hac visiõe plimũ miraret q̃dã alia nocte cũ dormiret q̃dã ad eũ venies ipm excitauit. Et ecce dũ excitat⁹ fuisset. vidit stellã fulgentẽ i ostio cellule residere. quã surgẽs cum palpare vellet subito in aliã ptẽ se trãstulit. Ille ãt cepit abire p⁹ stellaz. quisq̃ stella stetit in loco vbi erat caput ioh̃is baptiste vbi fodiens repit vnã ꝛ in ea sanctũ thesauꝛ. Quidã aũt cũ nõ crederet manũ ad vnã misit. Exꝛ statĩ man⁹ exaruit ꝛ vnie adhesit. Oranib⁹ ãt sociis manum extraxit. sꝛ inualida remãsit. Apparuit autẽ eidẽ ioh̃es dicẽs. Cũ caput meũ in eccl̃a deponet. vnã ꝯinges ꝛ sanitatẽ recipies. qđ ꝛ fecit ꝛ sanitatẽ itegrã recepit. Hoc autẽ cũ marcell⁹ iulião eiusdẽ vbis epo idicasset. abeis est eleuatũ ꝛ ĩ vrbẽ delatũ. Exq̃ tpe cepit in eadẽ vrbe decollatio ioh̃is celebrari ipsa die vt arbitram̃. sicꝫ dꝛ in hist. sco. q̃ caput ẽ imutentũ siue eleuatũ. qđ postmodũ cõstantinopolim est trãslatũ.

Nam sicut dꝛ i hysto. tripita. cũ valens impator iussisset sacꝛ caput in vehiculo poni ꝛ constantinopolim trãsferri. cũ circa calcedoniã venisset vehiculũ nullaten⁹ trahi potat q̃ntũcunq; boues stirent. nulis vigerent. ideoq; ipm ibidẽ deponere sũt coacti. Sꝛ cum postea Theodosi⁹. pm inde auferre vellet. ꝛ q̃ndam matronã vginẽ custodie capit; deputatã repperisset ibidẽ rogauit eã vt sibi auferri dimitteret sacꝛ caput. Illa ãt ꝓsensit. credẽs q̃ sicut tpe valẽtis ita etiã ꝛ nũc nõ pmittet se auferri. Tũc deuotus impator purpura caput amplectẽs cõstantinopolim trãstulit. et ibi pulcerrimã eccl̃am edificauit. Hec in hysto ria tripita. Et inde gallias apud pictauiaz regnante Pipino postmodũ est trãslatũ vbi ei⁹ meritis multi mortui sunt resuscitati

Et sic punit⁹ est herodes q̃ Johannem decollauit. ꝛ Julian⁹ apostata q̃ eius ossa cõbussit. sic ꝛ herodias punita est. q̃ puelle vt caput petet suggessit. ꝛ ipa puella q̃ petijt. Quidã enĩ dicũt q herodias in exilium dãnata nõ ẽ. nec ibi defuncta. sꝛ cũ caput Johãnis i maib⁹ teneret ꝛ eidẽ gaudẽs plimũ insultaret. diuio nutu caput ipm i ei⁹ faciez insufflauit ꝛ illa ptin⁹ expirauit. Hoc q̃dez vulgariter dꝛ. Sed qđ superi⁹ dictũ ẽ q̃ i exilio cũ herode miserabiliter ꝓsupta fuerit. scũ tradũt i cronicis. ꝛ sic tenẽdũ videt. Filia vo ei⁹ cũ sup glaciez deãbularet. sub ea glacies resoluit ꝛ ipa i aq̃s ꝛtinuo ꝓfocat. In cronica vo q̃dã dꝛ q ꝛra ipam viuã deglutiuit. qđ ꝑt intelligi sic de egyptijs i mari rubro ꝓfocatis dꝛ. Deuoꝛauit eos terra.

Quarto ꝓpter digitũ ipi⁹ trãslatõem. et eccl̃e dedicatõez. Digit⁹ enĩ su⁹ q̃ dñm ostendit vt fert cõburi nõ potuit. Cũ ipe digit⁹ a pdictis mõachis ẽ rept⁹. quẽ postmodum vt hẽt in hysto ria scolastica scã tecla int̃ alpes attulit ꝛ i eccl̃ia scti maximi collocauit. Hoc etiã testat Johẽs beleth dicens q̃ pdicta scã tecla ipm digitũ q̃ cõburi nõ potuit de vltra ptib⁹ marinis i normanniã attulit. ꝛ ibi ih̃ honoꝛe scti Johãnis eccl̃az fabricauit. quã eccl̃az vt ibidẽ dicit q̃dã hac die dedicatã fuisse asserũt. Cũ a dño papa statutũ fuit. vt hꝫ dies p totũ mũdũ celebris haberẽt.

Apd marienniã vrbẽ gallie matrona q̃dam iohãni baptiste valde deuota deũ instanter exorabat. vt sibi de reliquijs scti Johãnis aliq̃n aliq̃d donaret. Cũ aũt orando nihil pficere se videret. sũpta de deo fiducia iuramẽto se astrinxit q̃ acten⁹ nõ comederet donec qđ petebat acciperet. Cũ aũt diebus aliq̃b⁹ ieunasset pollicẽ sup altare mirabilis vidit. ꝛ dei donuz leta suscepit. Tres ãt epi illuc accurrẽtes. cũ q̃libet de illo pollice ptem vellet accipere. tres sanguis guttas stillare in linthẽo supposito stupuerunt. et singuli singulas se meruisse letati sunt.

Theodolina regia lõgobardoꝛ medoe; ne iuxta mediolanũ nobile eccl̃iaz i honoꝛe

scñ iohis baptiste cõstruxit ⁊ ditauit. Ipo/
cedẽte tpe vt testat paul⁹ i hist. lõgobardoꝝ
Cõstantin⁹ q̃ ⁊ pstãs ipatoꝝ volẽs ytaliã a
lõgobardis eripe. ⁊ qdã sctõ viro q̃ spũm p
phetie habuit ꝺ exitu belli q̃siuit. Qui nocte
oꝝõi vacãs mane rñdit. Iohãni eccl'az re/
gina pstruxit. ⁊ ipe p lõgobardis ptinue in/
tercedit. ⁊ tõ supari nõ pñt. Uenit tñ tpe q̃
loc⁹ ille despiciẽ. ⁊ tũc supabũt. Qꝺ tpe lka
roli fuit ipletũ. Alr q̃dã magne vtut⁹ vt
ait Greg. i dial. noie Sactul⁹ cũ q̃n dã dia/
conũ a lõgobardis captũ i sua custodia ta
li ꝺitõe recepisset. vt si fugẽt ipe p eo capita
lẽ sniam subiret. coegit ꝓdict⁹ Sactul⁹ ipm
diaconẽ vt fugẽt ⁊ se liberaret. quapꝛopter
ꝓdict⁹ Sactul⁹ ad decollãdũ adducit. et ad
Fꝛoztissim⁹ spiciatoꝛ eligit. ꝺ q̃ dubũ ñ erat
q̃n vno ictu caput ei⁹ absciderẽt. Extensoqꝫ
collo cũ carnifex fozti annisu brachium cuꝫ
ense i altũ leuasset. ille ptin⁹ ait. Sctẽ Iohã
nes suscipe illũ. Statiqꝫ brachiũ pcussoꝛis
irriguit. ⁊ erecto in celo gladio inflexibile re
mansit. Ipꝛestitoqꝫ iuramẽto q̃ de ceto nul
lum xp̃ianum ferret. vir dei p eo oꝛauit. et
brachiũ statum deposuit.

CXXI

Be sctis Felice pbytero ⁊ adaucto.

Felix pꝛesbiter et frater su⁹ silr noie Felix et pbꝛ
Diocleciano et maximiano ob
lati sũt. q̃z senioꝛ cũ ad tẽplũ serapis vt ibiꝺ
sacrificaret adduct⁹ eẽt. insufflauit i faciem
statue ⁊ ptin⁹ cecidit. Buct⁹ silr ad statuaꝫ
mercurij piter insufflauit ⁊ ptin⁹ statua ce/
cidit. Buct⁹ tertio ad simulacꝛ diane fecit
silr. Toꝛq̃ igr i eculeo. duct⁹ est q̃rto ad ar/
boꝛẽ sacrilegã vt ibiꝺẽ imolaret. Qui flexis
genib⁹ oꝛauit. ⁊ in arboꝛẽ insufflans eã a ra
dice subuertit. ⁊ simulacꝛ cũ ara ⁊ tẽplo ar/
boꝛe coꝛruẽte ꝓtruit. Qꝺ cũ pfect⁹ audisset
eũ ibiꝺẽ decollari pcepit. ⁊ coꝛp⁹ ei⁹ lupis et
canib⁹ dereliq̃t. Tũc q̃dam in mediũ repen
te psiliens xp̃ianũ se libere pfessus est. Am/
boq̃ igr se inuicẽ osculãtes ibiꝺẽ insimul de/
collati sũt. Christiani vꝺ ei⁹ nomẽ ignoꝛan
tes eũ Adauctũ vocauerũt. eo q̃ sctõ Feli/
ci auct⁹ sit ad coꝛonã martirij. Quos cum
xp̃iani i fouea quã arboꝛ effecerat sepelissẽt
pagani eos effodere volẽtes ptin⁹ a dyabo
lo sunt arrepti. Ipassi sunt circa annos dñi
cclxxxvij.

CXXII

Be sctis Sauiniano ⁊ Sauina.

Sauinianus et sa/
uina fuerũt filij sauini viri nobilis
simi. ⁊ pagani. q̃ de pma vxoꝛe sa
uinianũ genuit. de sctã sauinã filiã genera/
uit. ⁊ ex noie suo ambos vocauit. Legẽs ãt
sauinian⁹ vsum illũ Aspges me dñe ꝛc. qꝺ
Ꝫ eẽt q̃rebat. ⁊ intelligẽ nõ valebat. Uñ itrãs
i cubiculũ in cinere ⁊ cilicio pstrat⁹ iacebat
dicẽs se malle moꝛi q̃z nõ intelligẽ sensum vbi.
Cui apparens angel⁹ dixit. Solue te vsq̃z ad
moꝛtez affligere. qnã inueniſti grãm apuꝺ
deũ. ⁊ cũ baptisat⁹ fueris niue cãdioꝛ eris
⁊ tũc intelliges qꝺ nũc queris. Recedẽte an
gelo let⁹ efficit. ⁊ ydola de ceto venerari ꝓtẽ/
nẽs a pẽ plurimũ obiurgat. Cũ q̃ pat⁹ sept⁹
sibi diceret. melius est vt q̃ deos nõ adoꝛas
tu sol⁹ moꝛiaris. q̃z nos oẽs i moꝛte tua in/
simul inuoluamur. latẽter aufugit ⁊ ad vr/
bẽ treca sinã deuenit. Cũq̃z sup fluuiũ seca/
ne venisset. ⁊ vt ibi ex eo baptisaret dñm ex/
oꝛasset. ibiꝺem baptisat⁹ est. Dixitq̃z ei dñs.
Tũc inueniſti qꝺ tãdiu querẽdo laboꝛasti
Statiqꝫ in ẽra baculuꝫ fixit. Et facta oꝛõne
bacul⁹ ille coꝛã multis astãtib⁹ frõdes ⁊ flo/
res pduxit. ita q̃. Ꝺ. cviij. viri dño credide/
rũt. Impatoꝛ ãt Aurelian⁹ hoc audiẽs mi
lites ad eũ capiendũ plures direxit. Qui eũ
oꝛãtem inuenientes ad ipm accẽde timuerũt.
Impatoꝛ ãt plures poꝛtib⁹ misit. q̃ venientes
cũ eo oꝛante pariter oꝛauerũt. Surgentes/
q̃z dixerũt. Imperatoꝛ deliderat te videre.
Qui cũ venisset ⁊ nollet sacrificare. manus
eius ⁊ pedes fecit ligari ⁊ vectib⁹ ferreis cedi
Cui sauinian⁹. Adauge toꝛmẽta si potes.
Tũc iussit eũ i media ciuitate ligari sup scã/
nũ. ⁊ suppositis lignis oleo ⁊ igne incẽdio cõ/
cremari. Rex ãt intuẽs vidit eũ i media flã
ma stãtez pie ⁊ oꝛãtẽ. Stupefact⁹ i facie suã

cecidit. ⁊ surgẽs ei dixit. Fera mala non tibi
sufficiũt aĩe quas decepisti. nisi ⁊ nos p ma
gicã artẽ decipe moliaris. Cui sauinianus.
Adhuc mlte aĩe ⁊ tuipe p me sũt dño cre
ture. Cũ aũt impator ex ꝓ nomen dñi blas
phemasset. ĩ crastinũ iussit eũ ad stipitẽ liga
ri ⁊ sagittari. Sagitte ãt a dextris ⁊ a sinistris
ĩ aere suspẽdebant. nec aliq̃ eũ lesit. Illa die
ipator ad eũ veniẽs dixit ei. Et vbi ẽ ds tu⁹.
Veniat nũc ⁊ de sagittis istis te liberet. sta
timq; vna de illis sagittis exiliẽs regẽ i ocu
lo pcussit. ⁊ penit⁹ excecauit. Vñ irat⁹ iussit
eum in carcere recipi. ⁊ ĩ crastino decollari.
Sauinian⁹ ãt orãs vt ad locũ vbi baptisat⁹
fuerat trãsferret. ꝓfractis catbenis ⁊ apertis
ostijs p medios milites transiẽs illuc venit.
Qđ audiens impator iussit eũ illuc insequi ⁊
capite trucari. Videẽs aũt sauinian⁹ milites
insequentes. sup aquã velut sup petrã ambu
lauit. quisq; ad locum sui baptismi puenit.
Cũ igr milites trãsuadassent. ⁊ eũ pcute for
midaret. ait ill'. Securi me pcutite. ⁊ de san
guine meo ad impatorẽ vestẽ deferte vt lu
men recipiat ⁊ dei vtutẽ agnoscat. Ipercus
sus igr caput suũ leuauit. ⁊ passib⁹ .xlix. illõ
portauit. Alt ipator cũ de ei⁹ sanguine oculũ
tetigisset. ptinuo sanat⁹ est dicẽs. Vere bo
nus ⁊ magn⁹ est ds xpianor. Qđ audiens
qdã q̃ãnis .xl. lumẽ amiserat. ad locũ porta
ri fecit. ⁊ facta oratiõe ptin⁹ lumẽ accepit.
Ipassus ẽ aũt circa annos dñi. cclxx. ix. kal'.
feb. Quẽ ꝓ iõ inserũ vt historie sororis sue cu
ius festũ hic p̃cipue recolit ꝓ q̃ historia cõ
tungat'. Hui cũ igr soror ei⁹ sauina fra
trẽ suũ q̃tidie fleret. ⁊ p eo idolis supplicaret
tãdem sibi dormiẽti apparuit angel⁹ dicens
Sauina noli flere sz q̃cũq; habes derelinq̃
⁊ iuenies frẽz tuũ i bonore maxio ꝓstitutuz.
Que euigilãs collectanee sue dixit. Amica
mea aliq̃d ne sensisti. Et illa. Etiã dña. Nã
video hoiez tecũ loq̃ntẽ. sz nescio q̃dẽ q̃d di
centẽ. Nõ me inq̃t accusabis. Et illa. Absit
dña. Quecũq; vis facias. tantũ te nõ occi
das. Facq; in crastino ambe recesserũt. Cũ
ergo pater diu fecisset eã inq̃ri. ⁊ nõ iuenisset.
eleuatis ad celũ manib⁹ ait. Si tu es ds po
tens in celo. ydola mea comminue q̃ natos
meos saluare nõ potuerũt. Hũc dñs into
nans oĩa cõminuit ⁊ fregit. Qđ multi vi
dẽtes crediderũt. Verũ btã sauina romã
veniens ab Eusebio papa baptisat'. ⁊ duos
cecos duos q; ꝓtractos sanans. q̃q; ãnis
ibi pmãsit. Cui dormiẽti apparẽs ãgelus di
xit. Sauina q̃d est q̃d facis vt tuas diuitias
deserens nũc in delicijs ꝟ epuleris. Sur
ge ⁊ vade in cretas ciuitatẽ vt frẽm tuũ ibi
dem inuenias. Dixit ergo famule sue. Nõ
oportet nos ꝟ amplꝰ habitare. Et illa. Do
mina q̃ vis ire. ecce oẽs valde te diligũt. ⁊ tu
pegre mori cupis. Et illa. Deꝰ nobis puide
bit. Et accipiẽs panẽ ordeaceũ in vrbem ra
uennã deuenit. Veniẽsq; ad domũ ciuis
dam diuitis cuius filia quasi mortua plan
gebat'. se ibidẽ a famula hospicio recipi po
stulabat. Que ait. Dña mea quõ hic ho
spitari vales cũ filia dñe mee moriat'. ⁊ oẽs
se grauiter affligãt. Nõ ppter me inq̃t mo
riet'. Intrãs igr domũ manũ puelle apprehendit. ⁊ sanã ipam erexit. Et cũ vellẽt eam
retinere nullatenꝰ acquieuit. Cũ ergo iuxta
cretas ad miliare veniisset. dixit famule sue
vt parũ repausarẽt. Et ecce vir q̃dã nobilis
noĩe Lucerius de ciuitate veniens dixit eis.
Vñ estis. Cui sauina. Hinc sum de ista ci
uitate Et ille. Cur mẽuris. cũ loq̃la tua indi
catte esse pegrinã. Et illa. Dñe vere pegri
na sum. ⁊ frẽm meũ Sauinianũ diu pditũ
quero. Qui ait. Vir ille quẽ q̃ris aũ paulu
lũ p xpo decollat⁹ est. ⁊ in tali loco sepultus
Tũc se pternens in oratiõe ait. Dñe qui me
sp in castitate seruasti. nõ pmittas me am
plius duris iniurijs fatigari. aut corꝑ me
um vlteri⁹ de loco isto moueri. Cõmendo
tibi famulã meã q̃. ppt̃ me tãta sustinuit. fra
trẽq; meũ quẽ hic videre nõ potui. fac vt in
regno tuo videre merear. Finita oratiõe mi
grauit ad dñm. Qđ videns ei⁹ famula ce
pit flere. q; ad sepeliendũ necessaria nõ ha
bebat. Predict⁹ aũt vir pconẽ p ciuitatẽ mi
sit vt homies ad sepeliendũ mulierem pere
grinam venirent. Qui venientes honorifi
ce eam sepelierũt. Hac quoq; die fit festũ

sancte sabine q̄ fuit vxor valētini milites. cuz nollet sacrificare sub adriano impatore de/collata est.

CXXIII

De sancto Lupo.

LVpus apud au/relianuz ex gñe regali ort⁹. dū cūctz vitutib⁹ enīteret senonen⁹ archiep⁹ ē elect⁹. Qui cū oīa fere paupib⁹ erogaret. z q̄dam die plīmos ad cōuiuia iuitasset. cū vinū ad meduī nō hr̄ēt. sic rñdit mīstro. Credo q̄ dōs q̄ volatilia pascit nostrā pficiet caritatē. Et stati nūcius affuit q̄ centū vini modios ad/esse p̄ forib⁹ nūciauit. Cū omēs de curia sibi vehemēter detraberēt. q̄ vginem dei fa/mulā z filiā p̄decessoris sui nimis īmodera te amaret. corā detrabēt⁹ ipam vginē ap/prehēdens osculat⁹ est eam dicēs. Nihil no cent homini vba aliena. quē ppa nō macu lat pscīa. Quia ei ipaz deū amare ardēt co gnouerat. eā mēte purissima diligebat. Cū rex francoz Lotarius burgundiaz intrās seneschalcū suū contra senones durerisz. et ci uitatē obsideret. sctūs Lupus eccl̄iaz sancti stephani ingressus campanā pulsare cepit. quā hostes audiētes tant⁹ eos terroz inuasit vt nisi fugerēt mortē se euadere nō putarēt. Tandē obtento regno burgūdie. cū rex aliū seneschalcū senonē misisset. z obtūs Lup⁹ ei cum muneribus nō occurrisz. indignatus nimis adeo euz apud regem infamauit. vt rex beatū Lupum in exiliū destinaret. q̄ ibi in doctrina z miraculis valde emicuit. In terea senonici q̄ndam epm̄ q̄ locum sancti Lupi inuaserat occidentes. vt sanct⁹ Lu/pus de exilio rediret a rege impetrauerunt. Quē rex videns exilio tabefactū ita diuini/tus est mutat⁹ vt corā illo pstrat⁹ venīā pe/teret multisq̄z auctū muneribus sue restituit ciuitati. q̄ dum p parisius remearet. ei mul/ta incarceratoz turba apertis hostijs solu/tisq̄z vinculis obuiauit. Quadam die dñi/ca dū missam celebraret. lapsa est celi⁹ gem ma in ei⁹ sancto calice. quā rex int̄ suas reli/quias collocauit. Rex Clotari⁹ audiēs q̄ campana sancti stephani i sono mirā ha beret dulcedinez. misit vt parisi⁹ deferret. vt ab ipo sepi⁹ audiret. Ez cū sctō Lupo di/splicuissz mor vt deyre senonica delata est soni sui dulcedinē p̄didit. qō rex audiēs sta tum restitui eam iussit. statumq̄z sono reddi/to insonuit septio ab vrbe miliario. Itaq̄z sctūs Lup⁹ obuiā prexit. z qō dolēs p̄dide/rat cū honore recepit. Nocte q̄dā cū ora ret. instinctu diaboli vehemēter sitiens iussit sibi aquā frigidā deportari. Dolos ait itelli/gēs inimici. puluinar suū sup vas posuit. et ibi diabolū itus inclusit. q̄ tota nocte vocife rando vlulare cepit. Facto āt mane. q̄ clam temptare venerat in die confusus abscessit.

Quadā aūt vice dum more soluto ciui/tatis eccl̄ias circuisset. rediens domum au dit clericos suos rixantes eo q̄ cum mulie/ribus formicari vellent. Qui eccl̄iā intrās pedes orauit. z mox ab eis oīs stimulus tem/ptationis abscessit. venientesq̄z ante illuz ve niam postulauerunt. Tandem multis cla rus virtutib⁹ in pace quieuit. Claruit circa annos dñi. dcx. tpe eraclij.

CXXIIII

De scto Martino.

OMartin⁹ pri⁹ pa/gan⁹ cum ydola q̄daz vice coleret vnū oculū p̄didit z vni⁹ manus aridita tem incurrit. qui dum se deos offendisse puta/ret. z ad templū ad adorandū ydola perge/ret. obuiabat ei vir q̄dam religiosus nomīe Gauinus. q̄ eū vnde sibi tanta accideriit in/firmitas requisiuit. qui ait. Deos meos of tendi. z ideo eos orare vado. vt que michi abstulerunt irati. reddant propicij. qui ait. Erras frater erras. si demones deos putes Sed vade ad sanctum Hermanū antisio/dorensem episcopum. z si eius consilio ac/quieueris cōtinuo sanus eris. Qui statim iter arripiens venit ad sepulchrum sancti Amatoris episcopi et plurimoz episcopo/rum sanctoz. Necessitq̄z propter pluuiam nocte illa ad quandā cellulaz sup tumbam sancti Concordiani collocatā. Cū aut̄ ob/

dormisset.apparuit ei visio q̄daz mirabilis. q q̄dā sez vir venit ad ostiū celle.vocauitqz sanctū concordianū vt veniret ad festū qđ sctūs pegrin⁹ z sctūs Amator cū alijs epis faciebāt. Cui ille de tumulo rñdit. Nō possum mō venire q: hospitē q̄ndaz me custodire oportet.ne a serpentib⁹ q̄ h̄ habitāt occidat. Abiēs ille q audierat nūciauit. Reuersusqz ait. Fācte concordiane veni z adduc tecū iuuianū subdiaconē z iuuianū acolitū vt officiū suū faciāt. Alexander autez hospitē tuū custodiet. Assumqz est igr Mamertino q sctūs Cōcordian⁹ apprehēsa manu duceret eū secū. Cūqz ad eos venissez. dixit ei sctūs Amator. Quis est iste q tecum ingressus est.qui ait. Hospes me⁹ est. Et ille Expelle eū.q: pollut⁹ ē z nobiscū nō pt esse. Qui cū expelleret.pstrat⁹ corā eis sctī amatoris grāz ipetrauit. Qui iussit eū vt ad sanctū Hermanū pgere festinaret. Euigilans igr ad sanctū Hermanū venit.z corā eo pstrat⁹ venā postulabat. Qui cum ea q̄ sibi ptigerāt enarraret.prexerūt ambo ad tumbā bti Cōcordiani .z remoto lapide viderē plures serpētes q̄ decē pedū lōgitudinē excedebāt. Cūqz oēs diffugerēt.btūs Hermā eis imperauit.vt ad talē locū pgāt vbi de cetero nemini p̄sumāt nocere. sicqz Mamertin⁹ baptizat⁹ est z sanat⁹.factusqz ē monachus mōasterij sctī Hermani.vbi p⁹ sctūm Alloduū abbas fact⁹ fuit. In huius tpe in ei⁹ mōasterio sctūs Marinus extitit. cui⁹ obedientiā sctūs mamertin⁹ pbare volēs vili⁹ officiū monasterij ei cōmisit.pastorē sez eū faciēs bubalor. Cū igr i silua q̄daz boues z vaccas libēter custodiret tāta sctitate pollebat q̄ etiā aues siluestres ad se venientes manu ppa nutriebat. Nā z aprum q̄ ad cellā ei⁹ confugerat a canib⁹ eripuit z abire fecit. Latrones q̄daz cū eū expoliassent z vestes ei⁹ secū ferētes abirēt.solū ei pallū dimiserunt. Qui statim post eos clamauit dicens. Reuertimini dñi mei.ecce denariū colligatū i medio pallio inueni.q̄ vobis forsitā necessari⁹ erit. Qui prin⁹ reuertētes pallioli cū denario abstulerī z nudū pen⁹ dimiserunt. Ipz cū festināter ad suas latebras pperarēt.tota nocte euntes in ipo crepusculo ad eius cellulā sūt repti.qs ille salutās in cellā suā benigne recepit.pedesqz eoz lauās necessaria q̄nū potuit mīstrauit. Qui stupefacti de eo qđ fecerāt doluerūt. z vnusqz qz eoz ad fidē p̄uersus est. Quadā vice cū q̄dā iuniores monachi secū manētes vt se cuidā q ouib⁹ insidiabat laqueos tenderēt. Illa in laqueos nocte irruēs capta tenebat. Qđ sctūs Mamertin⁹ p̄sciēs de lecto surrexit z eā inuenīēs dixit illi.qđ facis o misera.fuge cito ne capiar⁹. Eamqz dissoluēs dimisit. Dein cū mortu⁹ fuisset z corpus ei⁹ antistiodoz deportarēt.z cū fuissent in q̄daz villa nullo mō illud inde mouere potuerūt q̄ousqz q̄dā incarcerat⁹ subito fract⁹ vinculis liber exiliens venit ad corp⁹ z cū alijs vsqz ad vrbem portauit. Vbi in eccl̄a sancti Hermani honorifice est sepult⁹.

CXXV

De sancto Egidio.

Egidius dicit⁹ ab equod est sine. z geos qđ est tra.et dyan qđ est clarū siue diuinū. Ipe nāqz fuit sine terra p terrenoz despectu et dem.clar⁹ p sciēne illustratōez.diuin⁹ p amorē q̄ assimilat amantē amato.

Egidius athenis ex regia stirpe progenit⁹ z sacris lr̄is ab infantia eruditus.dū q̄daz die ad ecclīaz pgēt. cuidam egro in platea iacenti z elemosynā petenti tunicā suā tribuit. q̄ indut⁹ sanitatez integrā mox recepit. Post hoc parentibus suis in dño quiescentibus. patrimoniū suū xp̄m fecit heredem Quadam vice dum ab ecclīa rediret. quidam vir a serpente p̄cussus eidem obuius extitit. Sed oratōne fusa Egidius primus virus fugauit. Quendaz demoniacū in ecclesia cum ceteris existentē z fideles clamoribus suis turbantē Egidius demone fugato sanauit. Verū humanis fauoris formidans periculū.clam littus maris petijt.z nautas quosdam in mari periclitantes conspexit.z facta oratōne tempesta-

tem omnem sedauit. Applicantib⁹ autem nautis audito q romā tenderet gratias ei⁹ meritis egerunt. z q eū secum gratis vehe/rent pmiserunt. Cum igr arelatē venisset. z biennio cum sancto Cesario eiusdem ciui/tatis episcopo mansisset. et ibidem quendā triennio febricitantē curasset. heremum cu/piens clam discessit. et cum Veredonio he/remita sanctitate cōspicuo diu mansit. vbi sterilitatem terre suis meritis fugauit. Sed dum vbiq3 miraculis choruscaret. buma/ne laudis timens periculū relicto eo interio/rem heremū penetrauit. vbi quoddā antrū z quendā fonticulū reperiens. quādam ni/hilominus diuinitus ceruā preparatā ibi/dem habuit in nutricē. que certis horis lac/tis alimoniā sibi prebebat. Sed cum ibidez regis pueri venarent. predictā videntes cer/uam ceteris feris cōtemptis hanc cum ca/nibus insequunt. A quibus cum vehemē/ter vrgeretur. ad pedes sui cōfugit alumni. Ille vero admirās cur preter solitū sic mu/giret. exiens z venatores audiens dñm exo/rauit. vt quā sibi tribuerat nutricē seruaret. Canū aūt nullus infra lapidis iactum sibi appropinquare ausus est. sed cum nimio vlulatu ad venatores reuertebant. Nocte igr superueniente domū redeunt. et sequen/ti die illuc reuertentes casso labore domum iterū redierūt. Quod cum rex audisz rem vt erat suspicat⁹. cū ep̄o z multitudine vena/toz illuc ppe/rauit. Sed cum canes vt pri/us accedere nō presumerent. sz omēs vlulā/do rediret. locum vepr̄um densitate inac/cessibilem in girum circūdederunt. Vnus autem incaute sagittā dirigens vt inde cer/uā expelleret. viro dei pro ceruo orāti gra/ue vulnus influxit. Sed milites semitaz fer/ro aperiētes ad ipsi⁹ deuenerunt speluncā. Et videntes senem habitu monachali vesti/tum. canicie aut̄ z etate venerabilē ceruam q̄z ad eius genua prouolutā solus episco/pus z rex eū pedites adierūt. ceteri retro sta/re iussis. Et interrogauerūt eū quis esset. vl' vnde venisset. aut cur tam densam heremi vastitatē petisz. seu quis eū vulnerare tam grauiter presumpsisset. Quibus cū ad sin/gula respondisset. et illi ab eo humiliter ve/niam postulassent. medicos sanando vul/neri spoponderūt z multa donaria obtule/rūt. Sz ip̄e nec medicinā adhibere voluit. z munera ptemnēs. ad ip̄a etiam nō respexit q̄n potius sciens virtutē infirmitate pfici. dñm exorauit. ne q̄diu viueret sanitati pri/stine redderet. Sed cum rex eum frequent̄ visitaret. z pabulū salutis ab eo reciperet. i/mēsas diuitias obtulit. sed eas ille recipere recusauit. admonēs vt inde monasteriū cō/strueret. vbi monastici ordis disciplina vi/geret. Q̄ cum rex fecisset. victus Egidius lacrimis z p̄cibus regis postq3 plurimū re/nuisset. illius monasterij curam suscepit.

Huius sancti famā rex Karolus vt audiuit eius impetrato aduentu reuerēter eum suscepit. Inter cetera salutis colloq̄a rex eum rogauit. vt pro eo dignaret orare quia quoddā facin⁹ enorme cōmiserat. q̄d nulli vnq3 nec ip̄i sancto confiteri auderet. Sequēti igitur dominica diū egidius celeb/rās. p rege oraret. angelus domini eidē ap/parēs cedulam super altare posuit. in qua scriptū erat p ordinem z regis peccatum. et Egidij p̄cib⁹ dimissum. si tamen penitens z p̄fitens ab illo deinceps abstineret. Admon/ctūq3 erat in fine vt q̄sq3 sanctuz Egidium p quo cūq3 cōmisso inuocaret si tamen ab illo desisteret. eius meritis sibi remissum nō dubitaret. Oblata igr regi cedula peccato suo rex agnito veniā humiliter postulauit. Egidius aūt cū honore rediens apud neu/masensem vrbē filiū p̄cipis q̄ tūc obierat suscitauit. Post aliq̄ntulū vero tempus p̄nuncians monasteriū suū non longe ab hostibus euertendū romam adiit. et priui/legium eccl'e sue duoq3 hostia cypressina in quibus sculpte erāt imagines apostoloz a papa impetrans. dimittensq3 ea in tiberim diuino regimini cōmendauit. z ad mona/sterium rediens cuidam contracta apud ti/beronē gressum restituit. Cūq3 ad mona/sterū rediss̄et p̄dicta hostia i portu iuent. et grās agēs deo q̄ inter tot marz picula illesa

seruasset ea in limib⁹ eccl'ie sue ad dec⁹ eccl'ie ⁊ monimẽtũ pacti romane sedis erexit. Tã dem dñs diẽ sui obit⁹ iminere sibi p spiritũ reuelauit. Q̃ ille fratrib⁹ indicãs et pro se orare suadens in dño feliciter obdormiuit. vbi choros angelor⁹ animã in celũ ferrẽ tiũ plurimi se audiuisse testant sunt. Claruit circa ãnos dñi septingentesimũ.

CXXVI

De natiuitate gl'ose vgis marie

Natiuitas gloriose vginis marie ex tribu iuda et regia stirpe dauid duxit originẽ. Matheꝰ autẽ et Lucas nõ generatiõez marie sz Joseph describerũt. q̃ tñ a decptiõe xpi penit⁹ alien⁹ fuit q: psuetudo scripture dr fuisse vt nõ mulierũ sz virorũ generatiõis series texereẽ. Verissime tñ vgo obtã ex pgenie dauid descẽdit. qđ pcipue pz ex B. quoniã vt sepe scptura testatur xps de seie dauid duxit originẽ. Si igit xps de sola vgie nat⁹ sit. manifestũ est ⁊ ipam vginẽ ex dauid natã eẽ. ⁊ hoc ex cathena nathan. Dauid enĩ inẽ ceteros habuit duos filios scz nathan ⁊ salomonẽ. Ex cathena igr nathan filij dauid vt testat iohes damascenus leui genuit melchi ⁊ pãther. pãther genuit barpãther. barpãther genuit ioachim. ioachim vginez mariã. Ex catena aũt salomonis mathan bũit vroꝛẽ ex q̃ genuit Jacob. Defũcto ãt mathan melchi ex tribu nathan. q̃ fili⁹ qđẽ leui. frat̃ ãt pãtheris nupsit vroꝛi mathas matri ãt iacob ⁊ genuit ex ea hely. Facti sũt ãt frẽs vterini iacob et hely. Jacob qđẽ ex tribu salomonis. hely ex tribu nathan. Defũct⁹ est aũt hely ex tribu nathan sine liberis. ⁊ accepit iacob frat̃ eius q̃ ex tribu salomonis vroꝛẽ ei⁹ ⁊ suscitauit semẽ fri suo ⁊ genuit ioseph. Joseph igr natura ẽ filiꝰ iacob ex descẽsiõe salomonis. ꝑm legẽ ãt hely q̃ ex nathan. Illã filiꝰ q̃ nascebat ꝑm naturã erat qđẽ generatus. ꝑm aũt legez defũcti. Hec Damascen⁹. Sic ãt i eccl'iastica hist⁹. dr. et Beda i sua cronica testat cũ oẽs generatiões hebreoꝛ ⁊ alienigenarũ i archiuis tẽpli secretioꝛ⁹ seruarẽt. herodes oẽs iussit incẽdi. existimãs se nobilẽ posse videri si deficiẽtib⁹ pbis mẽtis pgenies sua ad isr'l ptinere crederet. Fuerũt tñ qdam dicti dñici sic dicti ob ppinq̃tatez xpi q̃ nazaret fuerũt. q̃ ordinẽ generatiõis xpi ptim vt a pauis didicerant. ptim vt a q̃busdã libris habuerũt q̃s domi hẽbãt q̃ntũ poterãt ꝓcurabãt. Joachim ãt accepit vroꝛẽ noie Annã. q̃ habuit sororẽ noie hysmeriã. Hec ãt hysmeria genuit Elizabeth ⁊ eliud. Elizabeth ioh̃em baptistã. De eliud nat⁹ est emirnen. de eminen natus est sctus Seruacius cui⁹ corpus est in opido traiecti sup fluuiũ mosan in episcopatu leodiensi. Anna autem tres viros habuisse dr. scilz Joachim. Cleophan. ⁊ Salome. De pmo autẽ viro scz Joachim vnã filiã scz mariã matrẽ dñi genuit. quam Joseph nuptui dedit. q̃ pm dñm genuit et peperit. Mortuo Joachim accepit Cleopham frẽm Joseph et genuit ex eo aliã filiã quã sibi Mariam vocauit. et Alpheo postmodum in ꝓiugem sociauit. Hec aũt Maria ex Alpheo viro suo quatuor filios genuit. scz Jacobũ minorẽ. Joseph iustũ q̃ et Barsabas Simonẽ et Judam. Mortuo secũdo viro Anne. tertium cepit nomie Salome. ex q̃ aliã filiã genuit. quã rursus Mariã vocauit. ⁊ Zebedeo iuniori tradidit. Hec ãt Maria ex Zebedeo viro suo duos filios genuit. scz Jacobum maiorẽ. et Johannẽ euangelistã. Vñ et de Bertant ysus. Anna solet dici tres ꝓcepisse marias. Quas genuere viri. ioachim. cleophas. salomeq̃z. Has duxere viri. Joseph. alpheꝰ. zebedeus. Prima parit christum. iacobum secunda minorẽ. Et ioseph iustũ. peperit cum simone iudam. Tercia maiorem iacobum. volucremq̃z Johannem.

Sed mirũ videt quo btã Maria potuit esse cognata Elizabeth. vt superius dictũ est. Cõstat enĩ Elizabeth vroꝛẽ fuisse zacharie q̃ erat de tribu leui. ⁊ ꝑm legẽ q̃libz de sua tribu ⁊ familia ducere debebat vroꝛẽ. ⁊ ipaz de filiab⁹ Aaron. Lucas fuisse testat. Anna ãt fuit ꝑm Hiero. de bethleem q̃ erat dr tribu iuda. Sed sciendũ q̃ pe aaron

De natiuitate gl'ose uirgis marie

Et Joiada sūm⁹ sacerdos ābo de tribu iuda duxerūt uxores. Ūn trib⁹ sacerdotalis et regal' cognatōe sp ad inuicē pbāt fuisse iunctē. Uoluit āt vt dicit beda hmōi nūctō recētoz tpe fieri dat⁹ nuptui feis ō tribu in tribū vt manifeste btāz mariā q ex tribu regia descēdit cū tribu sacerdotali cogtōez generis habuisse ostaret. Et ita btā maria de vtraq; tribu erat. Uoluit enī dñs vt he trib⁹ puelgiate ppt misteriū ad inuicē miscerēt. qz de eis dñs nasciturus erat. q vere rex et sacerdos p nob⁹ seipm offerret. et fideles suos in militia b⁹ vite pugnātes regēt. et post victoriam coronaret. Ō etiā ex noīe xpi. i. inuncti innuit. qz soli sacerdotes et reges et pphē in lege veteri vngebant. Ūn et nos a xpo xpiani dicimur et gen⁹ electū et regale sacerdotium appellamur. Ez et qō dicebat q mulieres tā tū sue trib⁹ hoīb⁹ nūgerent dictū fuisse ostat ne distributio sortiū confunderet. qz vō leuitica trib⁹ sortē int ceās nō hēbat. mulieres ō illa tribu nubere poterāt cui volebāt.

Ystoriam āt natiuitatis btē vgis beat⁹ Hieronim⁹ vt in prologo refert adolescētul⁹ in qdā libello legit. Ez post multū tpis vt se ibidē legisse recolui. primo rogat⁹ trāsiit Joachim nanq; ex galilea et ciuitate naz̄areth sanctā Annā ex bethleē duxit vxorem. Ambo āt iusti erāt. et ambo sine repbēsiōe in oīb⁹ mādatis dñi incedebāt. omnēq; suā substantiā tripharie diuidebāt. Unā partē templo et templi seruitorib⁹ impendebant. Aliā pegrinis et paupib⁹ erogabāt. Tertiā sibi et familie sue vsib⁹ reseruabāt. Et ita p annos xx. prolem ex cōiugio nō habentes. vouerūt dño q si eis sobolem dederet eam seruitio dñi mācipare. Cuius rei grā cū singulis annis i trib⁹ festis ptib⁹ hierusalem frequētaret. in festo Encenioz Joachim cū cō tribulib⁹ suis hierusalē ascendit. et cū ceteris ad altare accedens oblationem suā offerre voluit. Quē videns sacerdos cū indignatione nimia repulit. Et cur ad altare dei accedere psumeret increpauit. asserēs non esse inquinātes maledicto legis obnoxiū oblatōez dño legis offerre. nec int fecūdos infecūdū. et q̄ ptin dei nō auxit astare. Joachim igit sic confusum se videns p pudore domū redire noluit. ne similiter a cotribulib⁹ suis q̄ hau dierant tantū opprobrium sustineret. Hec dens igr ad pastores suos cum ibi aliq̄diu fuisset q̄dam die ei soli angelus cum magna claritate apparuit. et de eius visiōe turbatus ne timeret admonuit dicēs. Ego sum āgel⁹ dñi missus ad te vt annunciē tibi pces tuas exaudiras esse et elemosinas tuas in cōspectu dñi ascendisse. Uidi enī pudorem tuum. et audiui sterilitatis opprobrium nō recte tibi obiectū. Peccati quippe nō nature vltor est de⁹. Et ideo cū alic⁹ vtez claudit. ad h facit vt mirabili⁹ denuo apperiat. et non libidinis esse q̄d nascit. sz diuini fore muneris cognoscat. Soluma gētis vestre mater Sara nōne vsq; ad nonagesimū annū sterilitatis ob probrium ptulit. et tñ Isaac cui repromissa erat omniū gentium benedictio genauit. Rachel etiā nōne diu sterilis fuit. et tamen Joseph genuit. q totius egypti dominum habuit. Quis fortior samsone vel sanctior Samuele. et tñ hi ambo steriles matres habuere. Ratiōe igr et exemplis crede dilatos diu pcept⁹ et steriles ptius mirabiliores esse solere. Proinde Anna vxor tua pariet tibi filiaz. et vocabis nomen eius Mariā. Nec vt vouistis erit ab infantia dño consecrata. et adhuc ex vtero matris sue spūsancto plēa. nec forinsecus inter populares. sed in templo dñi semp morabit. ne q̄d sinistruz de ea aliq̄s suspicet. Et sicut ipa ex sterili matre nascet. ita mirabiliter ex ea altissimi filius generabit. cuius nomen erit Jesus. et p eū omnibus gentibus erit salus. Et hoc tibi signū Cum pueneris hierosolimis ad aureā portam Annam vxorem tuā obuiam habebis que de tua tardatione modo solicita. tunc in cōspectu tuo gaudebit. Hiis dictis angelus ab eo discessit. Anna autē cū amare fleret et q̄nam vir suus iuisset ignoraret. idem angel⁹ eidem apparuit. et sibi eadē q̄ viro annūciauerat patefecit. addens vt p signo hierusalē ad aureā portā pgeret. et ibidez viro suo redeunti obuiaret. Igitur iuxta angeli

p̃ceptū ãbo sibi jnuicē obuiãtes ꝺ mutua ui
sione letati. ⁊ ꝺ prole pmissa securi. adorato
dño domū rediert diuinū pmissū hilariter
expectantes. Anna igr ꝓcepit. ⁊ filiã pepit. et
nomẽ ei⁹ mariã vocauit. Cõpleto igr p trie
nū ablactatõis tpe adtẽplū dñi vginẽ cum
oblatõib⁹ adduxert. Erãt ãt circa tẽplū iux
ta. xv. gꝺuū psalmos. xv. aſcẽsiõis gꝺ. Nã
q; tẽplū i mõte erat ꝓstitutū. altare olocau
sti qꝺ fumũ sec⁹ erat adiri nisi p gꝺ nõ potat
In boꝛ ita q; nouissimo vgo ꝓstituta cun
ctos sine alic⁹ adiutorio ita ꝓscẽdit. ac si iã
etatis pfecte essz. Perfecta igr oblatõe filiã
cũ aljs vgib⁹ i tẽplo dimittẽtes ad ꝓpa re
dierũt. Virgo ãt qtidie i oi scitate pficiens
⁊ ab angel' qtidie visitabat'. ⁊ visiõe diuina
qtidie fruebat. Erat ei Hiero. i qꝺaz epla ad
Romaciũ ⁊ beliodoꝛ q; btã vgo hãc regu
lã sibi statuerat. vt a mane vsq; ad tertiam
oꝛõib⁹ iisisteret. a tertia vsz ad nonã textrino
opi vacaret. a nona ab oꝛõib⁹ nõ recedebat
qusq; ãgel⁹ apparẽs sibi escam daret. ¶ Quarto ãt decimo etatis sue ãno põtifex
publice denũciauit. vt vgies q; i templo in
struebãt. ⁊ etatis tps ipleſſent. domũ reuer
terent. ⁊ viris legitime iũgerẽt. Cui⁹ mãda
to cuz cete paruissent. sola btã maria vgo ꝟ
se facere non posse rñdit. tũ q; parentes sui
cã dñi seruitio mãcipasset. tũ q; vgitatẽ suã
dño tpa vouisset. Tũc anriat⁹ põtifex eo q;
negz ꝟm scꝑturam q; dic̃. Vouete ⁊ reddite.
votũ ifringẽdũ putaret. nec morẽ gẽti insue
tũ introducere auderet. ad imineẽtẽ festiuita
tẽ iudeoꝛ semoꝛib⁹ vocat'. oim ꝟ vna fuit
sñia vt i retã dubia ꝓsilũ dñi qreret. Cũ ãt
oꝛõi insisterẽt ⁊ põtifex ad ꝓsulendũ dñm
accessisset. mox de loco oratorij cũct⁹ audien
tib⁹ vox insonuit dicẽs. vt q̃cũq; de domo
dauid nuptijs habiles ꝓiugati nõ eẽnt sin
guli vgas singulas ad altare deferrẽt. ⁊ cui
uscũq; vgula germinasset ⁊ i cacumie eius
ꝟm ysaie vaticinũ spũs scꝰs i colũbe specie
ꝓsedisset. ipe pculdubio eẽt cui vgo desposa
ri deberet. Erat inter ceteros ioseph ꝺ domo
dauid. Cui cũ incõgruũ videret. si vir tam
puecte etatis tã tenerã vginẽ duceret i pro
rẽ. ceteris vgas suas afferẽtib⁹ sol⁹ ipe vgas
suã subtraxit. Tñ cũ nil diuine voci ꝓsonuz
apparet. põtifex iterato dñm ꝓsulẽdũ pu
tauit. Cui rñdit q; sol⁹ ille vgã suã nõ attu
lit. cui vgo desposari deberet. Prodit⁹ ita;
q; ioseph cũ vgã suã attulisse. ⁊ ipa ilico flo
rẽ germinasset. ⁊ i ei⁹ cacumie colũba de ce
lo veniẽs ꝓsedisset. liqꝺo oĩb⁹ patuit ipi vgi
nẽ desponsandã fore. Desposata igr vgine
ioseph ipe qꝺẽ in suã ciuitatẽ bethleẽ recedit
domũ suã dispositur⁹ ⁊ nuptijs necessaria
pusur⁹. Virgo ãt maria cũ septez vginib⁹
coetus ⁊ collectaneis suis qs ob ostensionẽ
miraculi a sacerdote accepat ad domũ pa
rentũ i nazareth reuersa ẽ. In dieb⁹ ãt illis
angel⁹ gabriel ei oranti apparuit. ⁊ de ea na
scituꝛ dei filiũ nũciauit. ¶ Dies ãt na
tiuitatis vgis aliqnto tpe fideles latuit. Cõ
tigit igr sic̃ refert iohes beleth vt qꝺã vir san
ctus sedule ꝓtẽplatiõi insistẽs. singul' annis
vj. yꝺ⁹ septẽbris in oꝛõne posit⁹ iocũdissimã
angeloꝛ societatẽ solẽnsantẽ audiret. Cun
qz deuotissime sibi reuelari peteret cur q̃li
bet anno illo tantũ die ⁊ non alio ꝟ audiret.
diuinũ accepit rñsuz. q; vgo gloriosa maria
tali die fuerit mũdo nata. ⁊ iõ ꝟ manifesta
ret filijs scte ecclie vt ꝓcordes fierent i hac ce
lebritate celesti curie. Cũ aũt hoc sũmo põ
tifici ⁊ aljs intimasset. ⁊ illi oꝛõibus et ieu
nijs. scꝑturis ⁊ antiquitatiũ testimonijs ve
ritatẽ cõpissent. hũc diem i honoꝛe natiuita
tis vgis celebrandũ vniuersaliꝛ statuerunt.
¶ Octaua ãt natiuitat⁹ btẽ marie olim nõ cele
brabat' sz dñs Innocẽci⁹. iij. natõe ianuenſ
ipam instituit celebrandã. Cui⁹ ꝟ causa fu
it. Gregoꝛio eni nono p mortez sublato de
medio. romani oẽs cardinales in quoꝺaz
conclaui incluserũt. vt cui⁹ ecclie puderet.
Sed cũ p plures dies ꝓcordare nõ potuis
sent. ⁊ ipi a romanis mltas molestias sustu
nuissent. vouerũt regine celi q; si eius meri
tis cõcordarent. ⁊ liberi abire possent. octa
uas sue natiuitatis diu neglectas de cetero
statuerent celebrãdas. Hicqz i dñm celesti
nũ ꝓuenerũt ⁊ liberati p dñm Innocentiũ
votũ adimpleuerũt. Celestin⁹ eni modico

De natiuitate gl'ose uirgis marie

tpe sup uixit. ⁊ iō p eū ipleri nō potuit. ¶ Et nota q̄ tres natiuitates eccl'a solēnizat. s. natiuitatem xp̄i. marie. ⁊ iobis bap. Que tres designt tres spūales natiuitates. Cū iobā ne nāq; in aq̄. cū maria i pnia. cū xp̄o rena scim̄ in gl'a. Cū igr nūtatē baptismi i adultis oporteat p̄cedē ptritōz ⁊ gl'e silr. ideo ille due merito vigilias habēt. Sz cū pnia tota sit p vigilia nō oportuit vt vigilia hēret. Octauas vō oēs bñt. q; oēs ad octauaz resurrectōis anhelāt. ¶ Nobiles q̄dā valde strenu⁹ ⁊ b. marie valde deuot⁹ ad tornea mētū vadēs. p̄ro q̄dā mōasterū ad bonore b. marie ꝓstructū i uenere reptū missam auditurꝰ intrauit. Cū āt missa misse succederet ⁊ ille ob honorē v̄gis nulla p̄termittē vellz tandē mōasterū exiens ad locū ꝓcul⁹ ppe rabat. Et ecce redeūtes eidem occurrerūt ⁊ ipm strenuissime militasse referūt. Qō dū oēs q̄ aderāt assererēt. ⁊ vniuersi eū strenuissime militasse vnanimiter acclamarent. nec nō ⁊ q̄dā q̄ se ab eo captos dicebāt se eiō offerrēt. ppēdēs vir discret⁹ v̄banā reginā v̄bano mō se honorasse. q̄d accederit manifestauit. ⁊ ad mōasterū redīēs filio v̄gis d̄ce tero militauit. ¶ Eps q̄dā q̄. b. mariā in sūma reuerēna ⁊ deuotōe hēbat. q̄ndā eccl'iaz bē marie i nocte media ex deuotōe adibat. Et ecce v̄go v̄ginū comitata vniuerso v̄giniū choro venient⁹ viro occurrit. ⁊ cū sūmo honore susceptū ad eccl'az ad quā tendebat ducere cepit. p̄cinētib⁹ duab⁹ de choro puellis atz dicētib⁹. Cātem⁹ dño socie. cātemus honorem. Dulc⁹ amor xp̄i resonet ore pio. Quos vsus tot⁹ ali⁹ chor⁹ v̄ginū resumendo p̄cārat. ¶ Predicteq; bine cantatrices binos q̄ sequūt in ordine vsus subsecute sunt ¶ Dum⁹. Ad ima ruit magna de luce supb⁹ Sic hō cū tumuit p̄m⁹ ad ima ruit. Sicq; virū dei cū tali p̄cessiōe vsq; ad eccl'az p̄duxerūt. duab⁹ sp incipiētib⁹ ⁊ ceteris rñdentib⁹ ¶ Quedā mulier solatio viri sui destituta vnicū filiū habebat quē tenerrime diligebat Quadā āt vice filiꝰ eius ab inimicis capit̄ et in custodia vinculat̄. Q̄ō illa audiēs incōsolabiliter flebat. ⁊ b. tām v̄ginē cui multū deuota erat p liberatōe filij i p̄oximis p̄cibus exorabat. Tandē videns q̄ sic nichil p̄ficeret eccl'az in q̄ erat sculpta imago b. marie solā itrauit. ⁊ coram imagine stās ipaz sic alloq̄t dicēs. Virgo bta p liberatōe filij mei te sepe rogaui ⁊ adhuc nequaq; mri misere subuenisti. Ipatrocinū tuū p filio meo imploro. ⁊ nullū adhuc sentio fructū. Igr sic filiꝰ meus mihi ablatꝰ est. sic ⁊ ego filiū tuū tibi auferā ⁊ obsidē p filio meo in custodia ponā. Et hꝫ dicēs ppius accessit. ⁊ imaginez pueri quā v̄go i gremio baiulabat auferens domū abiit Accipiciēsq; imaginē pueri ipaz i lintheo mūdissimo inuoluit. ⁊ i arca recondens ipaz cū claui diligēt⁹ obfirmauit. bonū obsidē p filio suo hē gaudēs. ⁊ ipm diligēter custodiēs. Et ecce seqnti nocte beata v̄go iuueni apparuit. ⁊ ianuā carcer⁊ apiēs inde vt exeat p̄cepit. eiq; dixit. Patri tue filii dices. vt meū mihi reddat filiū. exq̄ reddidi sibi suū. Qui exiens ad matrē venit. ⁊ q̄liter bta v̄go eum liberauerit enarrauit. Illa aūt plurimū exultans imaginē pueri accepit ⁊ ad eccl'az vadens beate Marie reddidit dicens. Grās vobis dña refero. quia mihi meū vnicū filiū reddidistis. ⁊ nūc vobis filiū vestrū reddo. quia meū me recepisse p̄fiteor. ¶ Erat q̄dam fur qui sepe latrocinia exercebat. sed btām mariā pluriū in deuotione habebat. et eam crebr⁹ salutabat. Quadā igr vice furtim q̄dam rapiēs capit. ⁊ suspendio adiudicat̄. Cū aut̄ suspenderet̄ ꝓtinuo bta virgo ei affuit. et suspensum trib⁹ dieb⁹ vt sibi videbat̄ suis manib⁹ sustentauit. ita q̄ nullā lesionez p̄sensit. Illi vō qui eū suspenderūt. casu inde transeuntes eū viuētem ⁊ vultu hilari repererūt. et arbitrātes q̄ nō bene fuisset laqueo astrictus gladio ipm iugulare volebāt. Sz beata maria ferientiū gladio manum oppone bat. ⁊ illi sibi nil nocere poterant. Cognoscētes ergo illo referente q̄ bta Maria sic eos tuuabat. mirātes eū deposuerunt ⁊ amore v̄ginis abire liberum dimiserūt. qui abiens monasterium intrauit. ⁊ quoad vixit in seruitio dei genitricis p̄mansit. ¶ Fuit q̄dam

clericꝰ q̄ btāz mariā valde diligēs horas eiꝰ
sedule decātabat. Cū āt pentes eꝰ morerent
aliū nō hītes hēdē. eidē hēditatē dimiserūt.
Cōpulsus est ig̃r abaicꝫ vt vxorē accipet ⁊
hēditatē ꝓpaz gubnaret. Quadā āt die cū
ad celebrādas nuptias tēdet iumere q̄ndaz
eccl'az repit. ⁊ recordatꝰ fuit. b. marie i ipaz
ig̃redies horas eiꝰ dicere cepit. ⁊ ecce. b. ma-
ria eidē appuit. ⁊ q̄si seueriꝰ ei dixit. O stulte
⁊ infidel' cur me aīcā ⁊ spōsaz tuā relinq̄s. ⁊
mihi aliā feiaz aīponis. Ad hec ille ꝓuctus
ad socios rediit. ⁊ totum dissil'ans. celebratis
nuptijs media nocte oīb⁹ relict⁹ ō domo au
fugit ⁊ mōasterū ītrās. b. marie ōuote fuit.
Sacerdos cuiusdā procbie ⁊ bone-
ste vite nullā missā nisi missaz. b. marie scie-
bat quā i ei⁹ honorē sedule decātabat. Apō
epz ig̃r accusat. ⁊ ab eo cui⁹ accersit. Cū vo
corā epo se aliā missaz nescire dicerz. eps ipz
q̄ seductorē dure redarguit. ⁊ ab officio eū
suspēdēs ne ō ceto eā missā ōcātare audeat
iterdixit. Sequenti āt nocte. b. maria epo appa-
rēs eū plīmū increpauit. ⁊ cur suū male sic
tractasset famulū req̄siuit. Addidit q̄z q̄ die
trigesima morerer. nisi ille ad ꝓsuetū officiū
restitueret. Tremefactꝰ epūs pbyterꝫ accersi
uit ⁊ venīā postulās vt nullā missā ꝑter illā
quā sciebat ō. b. maria celebrare debeat ipe-
rauit. Quidā clericꝰ vanꝰ ⁊ lubricꝰ erat.
sz tñ dei genitricē plīmū diligebat. ⁊ eius ho-
ras sctās deuote ⁊ alacriter decātabat. q̄dam
ig̃r nocte i visiōe vidit se añ tribunal ōi astā
re ⁊ dñm circūstantib⁹ dicere de illo q̄ vos
aspicit q̄ iudicio dignꝰ sit vos ipi decernatis
quē tādiu toleraui ⁊ nullū adhuc ieo emen
datōis signū iuenī. Tūc dñs oīb⁹ approbā-
tib⁹ sup eū dānatōis tulit sniaz. Et ecce vgo
btā surrexit ⁊ filio suo dixit. Pro isto pie fi-
li clemētiā tuā rogo vt sup eū dānatōis sen-
tentiā mitiges. Viuat g̃ h ob grāz mei. q̄ ob
ꝓpa merita addicit morti. Cui dñs. Tuis
ei petitōib⁹ eū tribuo si vl' saltē nūc ei⁹ cor-
rectionē ispexero. Et ꝓuersa vgo ad hoiez di-
xit. Vade ⁊ āplius noli peccare ne deterius ti
bi ōtingat. Ille ig̃r excitatꝰ vitaz mutauit. et
religionē petijt. ⁊ ibi i bonis opib⁹ vitā fini-
uit. Apō sicilīā āno dñi. m.cc.xxvij. fuit
q̄dā vir noīe theophil⁹ cuius dā epi vicedñs
vt aut Fulbert⁹ carnotēs epūs. q̄ tā prudēter
sub epō res eccl'asticas dispensabat q̄ mor-
tuo epō eū dignū epatu oīs ꝓclamabat. At ille vicedominatu ꝓtēt⁹ aliū in epm
maluit ordiari. Tādē ab ipō officio inuite
ab epō ōpositꝰ i tantā ipatientiā ē delapsus
vt ad suā recuperandā dignitatē cuiusdā iudei
malefici ꝓsiliū expetēret. Ille ig̃r diabolū ad-
uocauit. ⁊ aduocat⁹ ꝓcit⁹ vēit. Theophil⁹
ergo iussu demōis xp̄m ⁊ mr̄ez ei⁹ abnega-
uit. xp̄iane pfessionē abrenūciauit. ⁊ ipsi⁹ ab
renunciatōis ⁊ abnegatōis cyrogr̄aphū suo
sanḡne ꝓpo scripsit ⁊ scriptū anulo sigillauit.
⁊ sigillatū demoni tradidit. ⁊ sic ei⁹ seruitio
se addixit. In crastinū ig̃r pcuratōe demo-
nis theophil⁹ i grām epi recipit. ⁊ i sui digni-
tē officij restituit. Tādē ad se reuersus ō eo
q̄ fecerat valde igemuit. ⁊ ad vginē gl'osaz
vt sibi i aduitoriū fieret tota mētis deuotōe
ꝓfugit. Quadā ig̃r vice btā mariā illū in vi-
sione apparēs de impietate ipm redarguit
⁊ diabolo abrenūciare ꝑcepit. ac xp̄m dei fi-
liū ⁊ omne xp̄iane fidei ꝓpositū ꝓfiteri fecit.
⁊ sic xp̄m in sui ⁊ filij grāz recupauit. ⁊ ad in
dicium indulte venie ei⁹ sibi apparens cyro-
graphū q̄ō diabolo dederat sibi reddidit. ⁊
sup pectus posuit. vt iam nō se diaboli seruū
timeret sed per virginem se liberum factum
gauderet. Quo theophilus recepto. ve-
hementer exultans. coram epo omniq̄ po-
pulo quid sibi acciderat retulit. ⁊ cūctis ad-
mirantibus ⁊ virginem gloriosam laudā-
tibus ipse post triduum in pace quieuit.

Quidā vir ⁊ vxor sua ꝑpe lugdunū
circa annū dñi. m.c. filiā vnicā hītes. cam
cuidā iuueni nuptui tradiderūt. Ob amo-
rem ait filie generum suū secū in domo tene
bāt. Pater āt puelle iuuenē amore filie sue
tam diligenter colebat. vt nō maiorē ēet amor
puelle ad puer q̄z socr⁹ ad generū. Intēbec
malicioſi dicere ceperūt. q̄ ipe nō filie cā face-
ret. sed vt eidem ꝓ filia sese ingereret. Cum
ig̃r mulieris animū tāta falsitas ꝓcussisset.
timēs ne i vulgi fabulā verteret. duos rusti-

cos alloqꝫ. vt si occulte generū strangulare vellēt. cuilibz. xx. solidos polliceꝫ. Quadam ꝯgr die eos i cellario recludēs maritum suū exꝑ ducstria aliq̄ ire ꝓsuluit. ⁊ filiā alio transmisit. Hic adolescēs iussu dñe sue cellariū vt vinū afferret ingredit. ⁊ mox a latronib⁹ strāgulat. Mox socr⁹ ipm i lectum filie detulit. ⁊ qi dormiētē vestib⁹ circūterūt. Redeūtib⁹ g marito ⁊ filia ⁊ ad mēsam posit iubet mat filie vt maritū debeat excitare ⁊ ad mēsaz vocare. quē cū defūctū repisset. ⁊ hꝰ ꝓcta nūciassz. tota fabula i lamētū vtit. Et illa mulier hoicida q̄ dolēs cū ceteis lamētat. Tandē mlt̄ō ꝑpetrato scelere valde ingemuit. ⁊ sacerdoti oīa p ordinē ꝓfessa fuit. Hꝰ aliqđ tps inē mulierē ⁊ sacerdotē litigū ort. ⁊ a sacerdote sibi generi homicidū irrogat. Qđ cū ad parētū iuuenis noticiā deuenisset. adducit ad iudicē. ⁊ ab eo ignib⁹ ꝓcremanda dānat. Finē g suū iminere ꝓsiderās ad biaz ꝯgregē se ꝓuerit. ⁊ ei⁹ intrās eccl̄az i oꝛōe cū lacrimis se ꝓstrauit. Hꝰ post modicū exire cōpellit. ⁊ i magnū ꝓiectā ignē oēs ibidē stare illesaz ⁊ incolumem ꝓtuent. Et pentes pueri ignē puū eē putātes. ad sarmēta ꝓcurrūt et i ignē ꝓiciūt. Videres āt q nec sic i aliq̄ lederet. lāceis ⁊ hast eā ipugnare cepert. Ē uidex q̄ aderat vehemēt obstupuit. ⁊ eos ab ipi⁹ ipugnatōe ꝓpescuit. Eam āt diligēter ꝓsiderās. nullū in ea signū incēdi ꝑter sola vulnera lācea ꝯuenit. Cū aūt parētes eius domū eā reduxissent. ⁊ eā fomēt et balneis recrearēt nolens eā de⁹ vlter⁹ hūana suspitione fedari. post triduū i laude ꝯgis ꝓseuerantē exhac vita vocauit.

CXXVII

De sancto Adriano.

Adrianus a maximiano ipatore regnante martirū passus ē. Cū eni ꝓdict⁹ maximian⁹ in nicomedia vbe ydolis imolaret. iussu ei⁹ cūctu xp̄ianos ꝑqrētes. alij timore pene. alij amore. pmisse pecunie vicini vicinos. ꝓpīqui domesticos ad supplicū trabebāt. Inē q̄s xxxij. a ꝑquirēt⁹ ꝓhensi ante regē adducti sunt. Quib⁹ rex. Nō audistis q̄lis pena aduersus xp̄ianos posita sit. Cui illi. audiimꝰ ⁊ stulticie tue iussionē irrisimꝰ. Tunc rex iratꝰ neruis crudis eos cedi iussit. ⁊ lapidib⁹ ora eoꝝ ꝓtundi mādauit. ac annotata vnius cuiusq̄z ꝓfessiōe ferro victos i carcere recludi ꝑcepit. Quoꝝ adrianꝰ ꝓstantiā ꝑ officij militaris ꝓsideras dixit eis. Adiuro vos p deū vestꝝ vt mihi dicatis q̄ ē remuneratio quā expectatis p ista tormenta. Hꝰ ꝝ dixerī sancti. Oculus nō vidit. nec auris audiuit. nec i coꝛ hoīs ascēdit q̄ ꝑparauit deꝰ diligēt⁹ se ꝓfecte. Tunc adrianꝰ in mediū ꝓsiliēs ait. Annotate me cum istis. q⁹ ⁊ ego xp̄ianꝰ sum. Qđ cū ipator audisset. nolentē sacrificare vinctū ferro in carcerem posuit. Natalia vo vxor ei⁹ audiēs virū suū incarceratū scidit vestimēta sua. flens plurimū ⁊ eulās. Hꝫ cū audisset q̄ ꝑpter fidē xp̄i incarceratus fuisset. gaudio repleta ad carcerez cucurrit. ⁊ vinctā viri sui ⁊ alioꝝ osculari cepit. Erat eni xp̄iana. sz ꝑpē ꝓsecutōez se non publicauerat. Et dixit ad virū suū. Btūs es dñe mi adriane. q⁹ ūēisti diuitias q̄s nō dimisērūt parētes tui. q̄b⁹ egebūt illi q̄ multa possidēt q̄ nō erit fenerādi tps nec mutuo accipiēdi. dū null⁹ de pena aliū liberabit. nec pater filiū. nec mater filiā. nec ser⁹ dñm. nec amic⁹ amicū. nec diuite possessoꝛē. Cunqz eū admonuisset vt oēz gl̄az terrenā ꝓtemnere ret. ⁊ amicos ⁊ pentes sperneret. ⁊ sp ad celestia coꝛ haberet. Dixit ad eam Adrianus. Vade soꝛoꝛ mea tpe passiōis nrē accersiaz te vt videas finē nostꝝ. Sicqz virum suum aliis sanctis recōmendans vt eū sez ꝓfortarēt. rediit in domū suā. Hꝰ aūt post modū audiēs Adrianus diē passionis sue adesse dans munera custodib⁹. ⁊ sanctos q̄ secuz erant in fide iussoꝛes. abiit domū vocare natalia sic ei iuramēto ꝓmiserat. vt eoꝝ passionib⁹ ꝑsens essz. Quidam aūt eum videns ꝑcucurrit ⁊ nunciauit natalie dicēs. Absolut⁹ est adrian⁹ ⁊ ecce venit. Quod illa audiens non credebat dicens. Et quis potuit eū absoluere a vinculis. Non mihi contingat vt soluat a vinculis ⁊ separet a sanctis.

De sancto Adriano

Hũ hec loq̃ret puer domestic⁹ vẽit dicẽs. En dñs me⁹ dimissus ẽ. Illa ãt putãs q̃ martyrũ refugiss3 a marissime flebat. Et cũ vidisset eũ surgẽs velociꝰ hostiũ dom⁹ ꝓ eũ clausit 7 dixit. Nõge a me efficiaꝫ q̃ a tõ corruit. Nõ mihi ꝓtingat loq̃ or illi⁹ p q̃ dñm suũ abnegauit. Et ꝓuersa ad eũ dixit. O tu miser sine tõ. q̃s te coegit aprehẽdere q̃ non potuisti pficere. q̃s te sepauit a sctis. aut q̃s te seduxit vt recederes a ꝓuentu pacis. Dic mihi cur fugisti añq̃3 pugna fieret. añq̃3 repugnantẽ videres. q̃o vulneratꝰ es nõdũ emissa sagitta Et ego mirabar si ex gẽte sine deo 7 de genere impioꝝ aliq̃s offerret deo. Heu me infelicẽ 7 miserã. q̃d faciã q̃ ꝓiuncta sũ huic ex gñe impioꝝ. Nõ est ꝓcessũ michi vt vniꝰ horę spacio vocarer vror martyris, 3 vt dicerer vror trãsgressoris. Ad modicũ q̃dem exultatio mea fuit. vt ecce p secta obprobriũ meũ eru. Hec ãt bũs Adrianꝰ audiẽs vehemẽter gaudebat. admirãs de feia iuuene. pulcerrima 7 nobili 7 ante. xiiij. mẽses nupta. q̃o talia loq̃ posset. Vñ ex hoc ad martyriũ ardẽtioꝝ effectꝰ vba ei⁹ libẽtissime audiebat Sed cũ eã nimis affligi vidꝫ dixit ei. Aperi mihi dña mea natalia. Non ei vt putas martyriũ fugi. 3 te vt ꝓmisi vocare veni. Que nõ credens ait. Vide q̃o me seducit trãsgressor. q̃o mẽtiꝫ alẽ iudas. Fuge a me miser meipaz tam ũterficiaz vt facturis. Et dũ morarer ad aperiẽdũ ei dixit. Aperi cuꝰ. nam vadã 7 vltra nõ videb̃ me 7 post hoc lugebis q̃ me añ exitũ meũ non videris. Fideiussores dedi sctos martyres 7 si mĩstri me req̃rẽtes nõ inuenerit. sustinebũt sctũ simul tormẽta sua 7 mea. Hec audiens natalia aperuit. 7 sibi inuicez pstrati ad carcerẽ simul abierũt. Vbi natalia p septez dies sctoꝝ vlcera cũ linibeis ꝓcio exterge bat. Statuta ãt die impator eos ꝓsentari iussit. Qui resoluti penis. q2 ambulare nõ poterãt velut aialia portabãt. Adrianus vo retro vinctis manibꝰ seq̃bat. Hec de adrianꝰ portãs sibi eculeũ cesari ꝓsentaꝫ. Natalia vo adiũgẽs se ei dicebat. Quid dñe meꝰ ne forte trepides cũ tormẽta videbis. Quodi cũ q̃dẽ nũc patieris. 3 ꝓtinuo cum angelis exultabis. Et adrianꝰ igr sacrificare nolẽs ĝuissime cesus est. Currẽs q3 natalia cũ gaudio ad sanctos q̃ erant in carcere aut Ecce dñs meꝰ inchoauit martyriũ. Cũ aũt rex ne deos suos blasphemaret moneret ille ait. Si ego torqueor q2 eos q̃ nõ sunt dii blasphemo. qualiꝝpe torq̃berꝭ q̃ verũ deuz blasphemas. Cui rex. Hec vba te illi seductores docuerunt. Ad quẽ adrianꝰ. Quare seductores eos dicis qui sunt doctores vite eterne. Currẽs natalia ꝑ rũsa viri sui alijs cũ gaudio referebat. Tũc rex a qtuor validissimis viris fecit eũ ĝuiter cedi. Dẽs aũt penas 7 interrogatiões 7 rũsiones Natalia alijs martyrib⁹ q̃ erãt in carcere ꝓtinuo referebat. Intantũ aũt cesus est vt eiꝰ viscera effuderent. Tũc ferro vinctꝰ cũ alijs martyrib⁹ in carcerẽ recludit. Erat ãt adrianꝰ iuuenis delicatꝰ valde 7 decorꝰ. annoꝝ xxvij. Natalia vo virũ suũ supinũ iacentẽ 7 totũ laceratũ ꝓspicẽs. mittẽs manũ sub vertice eius dicebat. Btũs es dñe meꝰ. q2 dignꝰ effectus es de numero esse sctoꝝ. Btũs es lumen meũ. vt patiaris ꝓ eo q̃ ꝓ te passus est. Iterge nũc dulcẽ meꝰ vt videas gl̃iam eiꝰ. Audiens autez impator q̃ multe matrone sanctis in carcere mĩstrarent. ꝓcepit ne vlterius ad eos ingredi permittant. Quod audiens natalia seipsam tonsurauit. 7 habitũ virilem assumens sanctis in carcere mĩstrabat. alias quoq3 exemplo suo ad hoc induxit. Rogauitq3 virũ vt cum esset in gl̃a hãc ꝓcem! ꝓ se faceret. vt se intactam custodiẽs ab hoc seculo citius euocaret. Audiẽs aũt eã q̃ matrone fecissent. iussit incudẽ afferri vt fractis super eam cruribus sancti martyres interirẽt. Timens aũt natalia ne virtus ex alioꝝ supplicijs terreret. rogauit ministros vt ab eo inciperent Absciss igitur ab eo pedibus. cruribus q3 fractis. rogauit eus natalia vt manũ sibi abscidi permitteret. q̃tenus alijs sanctis q̃ plura passi fuerant cõpar esset. Quo facto Adrianus spũm reddidit. Ceteri vltro pedes ptendẽtes ad dñm migrauerũt. Rex autẽ eoꝝ coꝝpora crema-

ri mãdauit. Natalia vo manũ adriani in si nu suo abscõdit. Cũ ãt corpa sctõr in ignez ꝓcipitarent voluit z natalia se cũ eis in ignẽ ꝓcipitare. Sed subito vehemẽtissim⁹ imber eruput. z ignẽ extinguẽs. corpa scõr illesa ser uauit. Christiani vo ꝓsilio inuto corpa eorũ cõstãtinopolim trãsferri fecerũt. quisq; pace ecclie reddita cũ honore referrent. Dassi sũt aũt circa ãnuz dñi. cclxxx. Natalia vo domi remanẽs manũ sctĩ adriani sibi retinuit qm in sola cũ vite sue sp ad caput lectuli sui tene bat. Post ẽ ãt tribun⁹ videns natalĩã pulcrã taq; diuitẽ z nobilẽ. devolũtate im peratoris honestas matronas ad eaz misit. vt in suũ ꝓiugiũ ꝓsentiret. Quib⁹ natalia re spondit. Quis mihi pstare poterit vt ꝓiun gar tali viro. Gz peto vt trũ diez mihi dent induciẽ vt me valeã pparare. Hoc aũt dice bat vt inde fugẽ posset. Cũ aũt dñm exora ret vt se intactam ꝓseruaret. subito obdormi uit. Et ecce vn⁹ martyr ei apparuit. z eã dul citer ꝓsolãs. vt ad locũ in q̃ sunt corpa mar tyrũ veniat impauit. Euigilãs igit̃ z manuz adriani solã accipiẽs cũ multis xpianis nauẽ ꝓscendit. Qd tribun⁹ audiẽs cũ multis mili tibus eã p nauigiuz insecut⁹ est. Exurgẽs ãt vent⁹ ꝓtrari⁹ multis eoz submersis eos redi re cõpulit. Media aũt nocte diabol⁹ in spe cie naucleri cũ naui fantastica bis q̃ erãt cũ natalia apparuit. et q̃si voce naucleri ait eis. Tũ venitis. z q̃ pgitis. Et illi. Ex nicomedia venim⁹. z pstãtinopolim pgim⁹. Quib⁹ il le ait. Erratis. Ad sinistrã pgite vt rectiꝰ na uigetis. Hoc aũt dicebat vt eos in pelagus mitteret z piret. Cũ ãt vela mutarent subito adrian⁹ in naucla sedẽs eisdem apparuit. z eos navigare sic⁹ pri⁹ cepant admonuit. as serens malignũ spũm fuisse q̃ sibi locut⁹ fue rat. ponẽsq; se añ eos. pcedebat illos z viam eis ostẽdebat. Natalia vo adrianũ pcedere videns imenso gaudio repleta ẽ. Sicq; añq; illuc esceret ꝓstãtinopolim adveneruntCũ aũt natalia in domũ vbi erãt corpa martyr introisset. z manuz adriani ad corp⁹ posuis set. z post oronẽ dormitasset. adrian⁹ ei appa ruit. z salutãs eã vt in etnã pacẽ secũ veniret pcepit. Que cũ euigilasset. z somnũ astanti bus retulisset valefaciẽs oibus emisit spũm. Fideles ãt corp⁹ ei⁹ accipiẽtes iuxta corpa martyr illud posuerunt.

CXXVIII

De sanctis Gorgonio z Dorotheo.

Gorgoni⁹ et doro the⁹ apud nicomediã ꝑmi in pala cio diocletiani antiq̃ militie renũ ciant vt liberi⁹ regẽ suũ sequant̃. z xpianos se voce libera ꝓfitent̃. Qd cesar audiẽs plu rimũ anxiabat̃ egreferẽs ꝑdere tales viros q̃s intra palaciũ nutritos moz z generis no bilitas decorauit. Cũ igit̃ nec minis nec blan dicijs mouerent̃. in eculeo distendunt̃ z fla gellis z vngulis toto corpe lacerati. aceto et sale nudatis pene eoz viscerib⁹ pfundunt̃. z cũ hĩ alacrit̃ tolerarẽt. in craticula assant̃ vbi q̃ in lecto floz videbãt iacere. nihilq; lesiois sentire. Deinde iussu cesaris laqueo suspen dunt̃. z corpa lupis z canib⁹ exponunt̃. Sz tñ intacta a fidelib⁹ colliguntNDassi sũt circa annũ dñi. cclxxx. Post multos ãnos corpus sctĩ gorgonij romã trãslatuz ẽ. Anno ãt dñi dcclxij. epis metens nepos pipini regis. ipm ad gallias trãstulit. z in gorgocensi mona sterio collocauit.

CXXIX

De sanctis Protho z Jacincto.

Prothus et iacin ctus fuerunt domicelli z in studio phie socij eugenie filie philippi nobi lissimi romanoz genere. Qui q̃dez philipp⁹ a senatu pfecturã alexandrie accepit. z illuc claudiã vxorẽ suã. z filios auitũ z eugenium. fi liã q̃z eugeniã secũ duxit. Vxoro eugenia oĩ bus liberalib⁹ artibus et litteris erat pfecta. Prothus q̃z z iacinct⁹ secũ studuerãt. z ad pfectionẽ omniũ sciẽtiaz deveneraut. Eu genia igit̃. xv. etatis sue anno ab aquilino aq̃ lini consulis filio petit̃ vxor. Cui illa. Et ma ritus nõ natalib⁹. sed moribus est eligendus. Deveniũt igit̃ ad manus ei⁹ doctrina pau li. z cepit anio fieri chriſtiana. Dermissum erat tunc xpianis iuxta alexandriã habitare.

De sanctis Protho et Jacincto

Unde illa q̃si solacianꝺo ꝓgens aꝺ villam transiẽs auꝺiuit xp̃ianos cantãtes. q̃ẽs dij gentiuꝫ ꝺemonia. ꝺn̄s ãt celos fecit. Hũc dic aꝺ pueros ꝓtbũ ⁊ iacinctũ q̃ secũ studuerãt philosophorũ silogismos scrupuloso studio trãsegim⁹ aristotelica argumẽta. ⁊ platonis ydeas. ⁊ socratis monita ⁊ breuit q̃cq̃ꝺ cantat poeta. q̃c q̃ꝺ orator. ⁊ q̃cq̃ꝺ ꝓbus cogitat hac sm̃ia excluꝺunt. Ꝓñam me vobis vsurpata ptãs. sororez vo sapientia fecit. Sim⁹ ergo frẽs ⁊ xp̃m seq̃mur. Placet cõsiliũ. ⁊ assumpto habitu viri aꝺ mõasteriuꝫ cui elenus vir ꝺei ꝑerat venit. q̃ nullã aꝺ se feminã venire sinebat. Quietã q̃ꝺaꝫ vice cũ hereticꝰ ꝺisputãs cũ vim argumẽtorũ ferre nõ posset. magnũ ignẽ accenꝺi fecit. vt ille q̃ nõ cõburereꝰ verã fiꝺẽ ꝓbareꝰ brẽ. Qꝺ cum factum esset ꝓrorumpit ⁊ illesus exiuit. Hereticꝰ aũt cũ intrare nollet ab oĩbꝰ expulsus est. Aꝺ hũc igr cũ accessisset ⁊ se viꝝ diceret. ille ait. Recte vir diceris. q̃ cũ sis femia viri hẽ agis. Illã sibi eꝝ ꝓditio a ꝺeo fuit reuelata. Ꝑ eo igr cũ ꝓtho ⁊ iacincto monasticuꝫ habitũ suscepit. ⁊ se frẽm eugeniũ ab oĩbꝰ appellari fecit. Qꝺaꝫ ãt eꝝ ⁊ mat videtes currũ eugenie ꝺomũ vacuũ rediisse merẽtes vnꝺiq̃ filiã inq̃rr fecerũt. ſz mũme iuenire potuerũt. Introgãt vates q̃ꝺ ꝺ filia factũ sit. Quirnꝺẽt eã a ꝺijs inẽ astra trãslataꝫ. Quo circa pat imaginẽ filie fecit ⁊ ipaꝫ ab oĩbꝰ aꝺorari mãꝺauit. Ipa vo cũ socijs i ꝺei timore pmãsit. ⁊ mortuo ꝓposito ipa ꝓficit.

Erat tũc alexãꝺrie matrona q̃ꝺam ꝺiues ⁊ valꝺe nobilꝭ melancia noĩe. quã scã eugenia oleo pungẽs a q̃rtana liberauit i noĩe Jesu xp̃i. Hñ multa ei misit munera. ſz non recepit. Qꝺreꝺicta igit matrona frẽm eugeniuꝫ virũ esse arbitrãs sepiꝰ eã visitabat. Videsq̃ elegãtiã uuẽtutis ⁊ pulcritudinẽ corpis in eꝝ amorẽ vehemẽt exarsit. ⁊ q̃liter cũ eo cõmiscerꝰ possz anxia cogitare ceput. Simulans igit languorẽ misit vt aꝺ eã penireꝰ. ⁊ se mulsere ꝺignareꝰ. Qui cũ venisset aperuit sibi q̃liter eꝝ amore capta esset. ⁊ q̃lit in eꝝ cõcupiscẽtia estuareꝰ. rogans vt secũ carnalit cõmiscereꝰ. Statimq̃ eũ apphenꝺens amplectit ⁊ osculat ⁊ aꝺ crimen hortat. Qꝺ factũ frater eugeniꝰ abhorruit ꝺicẽs. Recte melancia nomẽ brẽ cognoscerꝰ. nigre mulieni repleta phiꝺia nigra ꝺiceris ⁊ obscura. filia tenebraꝝ. amica ꝺiaboli. ꝺux pollutionis. fomentũ libiꝺinis. soror anxietatis ꝑpetue. ⁊ mortis filia sempiterne. Illa vo se deceptaꝫ viꝺens. ⁊timẽs ne forte scelus publicaret. voluit ipsa ꝓ ꝺetegere. clamareq̃ cepit. q̃ eugeniꝰ se voluit violare. Abiit igit aꝺ philippũ pfectũ ⁊ ꝓquesta est ꝺicẽs. Juuenis q̃ꝺã phiꝺus xp̃ianꝰ aꝺ me meꝺendi cã ingressus in me irruens impuꝺenr voluit me violare. ⁊ nisi vnꝰ ancille q̃ intra cubiculũ erat fuissem liberata suffragio. sue me libiꝺini socia asset. Audiẽs hoc pfectꝰ ira accẽꝺit. ⁊ missa apparitoꝝ mltituꝺine eugeniã ceteroſq̃z seruos xp̃i ferro vinctos aꝺꝺuci fecit. ꝺiemq̃ statuit. in q̃ oẽs tradi ꝺeberẽt morsibꝰ bestiarũ. Accersitus aũt eis coram se. ꝺixit aꝺ eugeniam. Qꝺic nobis enĩ sceleratissime. ꝺ vos xp̃s vester quẽ colimus ꝺocuit vt operã corruptionib⁹ ꝺetis. ⁊ matronas impuꝺẽti vesania violenſ. Cui eugenia ꝺemissa facie ne agnoscereꝰ rñdit. Hñs noster castitatez ꝺocuit. et integritatẽ suantib⁹ eternam vitam. pmisit. Hanc aũt melancia falsaz testez monstrare possum⁹. sed meli⁹ ẽ vt nos patiamur q̃z q illa cũ ꝓuicta fuerit puniat. ⁊ fructꝰ patẽtie nrẽ ꝺepeat. Veꝝtñ aꝺꝺucat ancillã quã dicit nrr scelerꝭ esse testẽ vt er ore eꝝ possint refutari mendacia. Que cũ aꝺꝺucta esset. illa a ꝺña sua ꝺocta ꝓstanr sibi opponebat q ꝺo munã suã oppꝛimere voluit. Cũq̃z oẽs ꝺe familia simulr ꝺeprauati sic esse testarenr. ait eugenia. Tempꝰ tacẽꝺi trãsijt. ⁊ tps loq̃nꝺi aꝺuenit. Nolo vt impuꝺica in ꝺuos xp̃i crimen imponat. nec fallacia gloriet. Vtautez mendacij vitas supet. ⁊ sapientia malicias vincat. veritatẽ oñꝺaz nõ ꝓpter iactantiam seꝺ ꝓpter ꝺei gliaz. Et ꝺ ꝺicẽs tunicã a capite vsq̃z ꝺeoꝝ sum siue vsq̃z aꝺ cingulũ scidit. ⁊ femia apparuit. Dixitq̃z pfecto. Tu mihi pater. claꝺia mater. fratres hi duo q̃ tecuꝫ sedent auitus et sergius. ego Eugenia filia tua. Hi duo protbus ⁊ iacinctꝰ. Qꝺ pater

audiēs ⁊ filiū cognoscere incipiēs. in āplexꝰ cū matre irruit. et lacrimas multas effudit. Eugenia āt vestibꝰ aureis induit. ⁊ in sublimē tollit. Ignis āt de celo vēit. ⁊ melāciaz cū suis opſupſit. Sicqz eugenia prēz ⁊ mrēz frēs ⁊ totā failiā ad fidē xpi puertit. ita q̄ pat̄ a p̄fectura deposit. a xpianis eps ordiat. ⁊ in oro ne psistēs ab infidelibꝰ occidit. Claudia aūt cū filijs suis ⁊ eugenia. romaz reuertit. ⁊ ibi mlti ab eis ad xpm sūt puersi. Eugenia āt iussu ipatoris ligata gndi saxo in tyberim pcipitat. Qz rupto saxo sup vndas incolūis ḡ diebaz. Tūc in fornacē ardētē pijcit. sz extincta fornace refrigerio vtebaz. Declusit deinde in tenebrosū carcerē. sz lumē splēdidissimū radiabat eidē. Cūqz p decē dies sine cibo fuisset. saluator eidē appuit. ⁊ panē cādidissimū sibi porrigēs dixit. Accipe cibū d manu mea. ego sū saluator tuꝰ quē tota mēs intē tōe amasti. Eodē die q̄ ad tras descēdit pe te erpiā. In die igit̄ natal dñi spiritatoris mitit ⁊ caput eiꝰ abscidit. Que postmodū matri appuit. ⁊ q̄ die dñica se seqret̄ ondit. Die igr dñica die claudia in oratione posita emisit spūz. Horribꝰ āt ⁊ iacinctꝰ cū ad tēplū volorz traherent. oratione simulacra cōminuerūt. Et cū sacrificare nollēt capitis obtruncatione martyrū postmodo cōpleuerūt. Basilissa aūt sub valeriano ⁊ gallo circa annos dñi. cclvj.

CXXX

De exaltatione sancte crucis.

Exaltatio sancte crucis dr eo q̄ tali die fides ⁊ sancta crux plurimuz exaltata fuit. Notandū āt q̄ añ xpi passionez lignū crucis fuit lignū vilitatis. q̄z hmōi cruces de lignis vilib⁹ parabāt. Infructuositatis. q̄z q̄ntūcūqz in mōte caluarie plātabaz fructū mīme faciebat. Ignobilitatis qz. q̄z erat supplicū latronū. Tenebrositatis. q̄z tenebrosū ⁊ sine oi decore erat. Horrꝰ. q̄z ibi hoīes mortui trahebant. Fetoris. q̄z in medio cadaueꝝ plantabaz. Hꝰ passionē vo fuit mltiplicit exaltata q̄z vilitas trāsiit i p̄ciositatē. Vñ dixit andreas. Salue crux p̄ciosa ꝛc. Infructuositas infertilitatē. Can. vij. Discēdā i palmaz ⁊ ap̄re. fr. ei. Ignobilitas i sublimitatē. Aug. Crux q̄ erat supplicū latronū trāsijt ad frontes imperatoz. Tenebrositas i claritatē. Cryſ. Crux ⁊ cicatrices xpi radijs sol in iudicio erūt lucidiores. Horꝰ i vite ppetuitatē. vñ cāt. Et vñ mors orcbat ꝛc. Fetor i odoris suauitatē. Can. j. Cū eēt rex in accubitu suo nardus .i. crux scta dedit odorē suū.

Exaltatio sctē crucis solēnit ab ecctia celebrat. q̄z in ea fides q̄z plimū exaltata fuit. Anno ei dñi. dcxv. pmittēte dño flagellari ipm suū p sentiā pagano rū. cosdroe rex pſaz oia regna traz suo imperio subiugauit. Interim āt veniēs a sepulcro dñi trit reuisit. sz tñ ptē sctē crucis quaz sta helena ibidē reliq̄rat asportauit. Volēs aūt ab oib⁹ colī vt deꝰ. turrim ex auro et argento ⁊ interlucētib⁹ gēmis fecit. ⁊ ibidē sol ⁊ lune ⁊ stellarū imagines collocauit. Per subtiles etiā ⁊ occultos ductꝰ q̄si deꝰ aquaz desup infundebat. ⁊ in subterraneo specu equi q̄drigas trahētes in circuitu ibāt. vt q̄si turrim moueret ⁊ tonitruū simularet. Filio igit̄ suo regno tradito i tali pbano ppbanꝰ resīdet. ⁊ iuxta se crucē dñi collocās appellari ab omib⁹ se deū iubet. Et sic legit̄ in libro mirali de officio. ipe cosdroe in throno resīdēs tanq̄z pat̄ lignuz crucis sibi a dextris posuit loco filij. ⁊ gallū a sinistris loco spūsscti. sed iussit p̄em noiari. Cui eraclius impator exercitū copiosū collegit. ⁊ p̄ filiū cosdroe uxorata danubiū fluuiū dimicaturꝰ aduēit. Tandē vtrisqz p̄ncipib⁹ placuit vt sup pontē soli p̄fligerēt. ⁊ q̄ victor existeret sine dāno vtriusqz exercitꝰ imp̄iū vsurparet. Decretū etiā exit. vt q̄cūqz p̄ncipē suuz iuuare p̄sumeret. crurib⁹ abscisis ⁊ brachijs. ob hoc p̄tinuo in flumine mergeret. Et eraclius totuz se deo obtulit. ⁊ sctē crucis deuotōne q̄ potuit cōmēdauit. Imbobꝰ itaqz in cōflictu durātibus eraclio victoriā dñs p̄tulit. et p̄trariū exercitū suo impio subiugauit. adeo q̄ vniuersus pl's cosdroe fidei xpiane se subdidit. ⁊ sacrā baptisma suscepit. Cosdroe āt ignorabat exitū belli. q̄z cū ab oib⁹ odiret̄ sibi a nemine v

De exaltatione sancte crucis

timaꝝ. Eraclꝰ ãt ad eũ puẽit. ⁊ ĩ throno aureo eũ sedere repiens. eidẽ dixit. Quia lignũ sctẽ crucis ꝑm tuũ modulũ honorasti. si baptismũ ⁊ fidẽ xpi suscepis. adhuc vitam ⁊ regnũ paucis a te acceptis obsidibꝰ obtinebis ꝓi aũt ꝝ implere cõtẽpseris. gladio meo te feriã ⁊ caput tuũ ꝑscidã. Cũ igit̃ ille acq̃escere nollet extracto gladio eũ ꝑtimꝰ decollauit. Et q⁊ rex fuerat sepeliri ꝓcepit. Filiũ vo suũ x. annoꝝ quẽ cũ eo rept baptizari fecit. ⁊ de sacro fonte ei ꝑm suscipiẽs regnuꝫ paternũ ei dimisit. Turrim vo illã destruẽs argẽtũ in ꝑdã sui exercitꝰ tribuit. auꝝ vo ⁊ gẽmas ad reparãdũ ecclias q̃s tyrãnꝰ destruxerat resuauit. Sacrã ig⁊ crucẽ suscipiẽs hierosolimã reportauit. Cũq; ãt de mõte oliueti descẽdẽs p portã q̃ dñs passurꝰ ĩtrauerat in eq̃ regio ⁊ ornamẽto imperiali ĩgredi vellet. repente lapides porte descẽderũt ⁊ muricẽ q̃si murꝰ vl̃ vnꝰ paries se clauserũt. Sup q̃ cũctis stupẽtibꝰ. angelꝰ dñi signũ crucis ĩ manibꝰ tenẽs sup portã apparuit dicẽs. Cũ rex celoꝝ ad passionẽ p hãc portã ĩtraret. nc̃ cultu regio ꝫ bũilitatis exemplꝰ suis cultoribꝰ derelicꝝt. Et his dictis angelꝰ abscessit. Tũc imperator lacrimis ifusis seipm discalciauit. ⁊ vestimẽta vsq; ad camisiã exuit. crucẽq; dñi accipiẽs vsq; ad portã bũiliter baulauit. Quoꝝ duricia lapidũ celeste ꝓsensit imperiũ. statimq; porta se suberigẽs. libeꝝ intrãtibꝰ patefecit ingressuꝫ Odor aũt suauissim⁹ q̃ eodẽ die eodẽq; momento q̃ de turri cosdroe sacra crux fuit ablata. hierosolymis de persaꝝ puincia p tam longa terraꝝ spacia fuerat illapsus. tunc redijt. oẽsq; mirabili suauitate refecit. Rex ãt deuotissimus in bas crucis laudes prupit. O crux splẽdidioꝝ cũctis astris mõdo celebris hoĩbꝰ mlt̃ũ amabil̃. sanctioꝝ vniuersis. q̃ sola fuisti digna portare talentũ mũdi. Dulce lignuꝫ. dulces claui. dulcis mucro. dulcis hasta. dulcia ferẽs pondera. salua pũtez caterua ĩ tuis bodie laudibꝰ ꝓgregatã tuo vexillo signatã. Hicq; ꝑciosa crux in suo loco restituit. ⁊ anñq; miracla renouãt. Mortuos q; ꝺ̃ã vite restituunt. paraliticos ꝗttuor curant. leprosi decẽ mũdant. ceci xv. illuiant. demones effugant. ⁊ a variis languoribꝰ ꝓtinus liberant. Et sic imperator ecclias reparãs ⁊ regijs muneribꝰ cumulãs ad ꝓpria remeauit.

In cronicis aũt B gestũ aliter fuisse narratur. Dicit ei q̃ dũ cosdroe occupãs vniuersa regna. hierlm cũ zacharia patriarcha ⁊ ligno crucis cepisset. ⁊ eraclꝰ pacẽ cũ eo facere vellet. iurauit se cũ romanis pacẽ non facturũ. donec crucifixũ abnegaret ⁊ solẽ adoraret. Tũc eraclꝰ zelo armatꝰ ꝓtra eũ exercitũ mouit. ⁊ persas multis ꝓlijs deuastauit ⁊ cosdroe vsq; telisfontez fugẽ cõpulit. Tandẽ cosdroe dissenteriã incurrẽs medasan filiũ suũ in regez coronare voluit. Cui siroes ꝑmogenitꝰ ei⁹ audiens. cũ eraclio fedꝰ iniit patrẽq; cũ nobilibꝰ ꝓsequens in vinculis recit. Quẽ pane tribulationis ⁊ aqua angustie sustentãs. tãdẽ sagittari ⁊ occidi fecit. Post modũ aũt omẽs incarceratos cum patriarcha ⁊ ligno crucis. Eraclio destinauit. Ille aũt pretiosum lignũ crucis hierlm detulit. ⁊ postmoduꝫ constantinopolim deportauit. Hec in multis cronicis leguñt.

De Bãt ligno crucis sic dixit sibilla apud paganos. sic dr̃ in hystoria tripartita. Oter beatum lignũ in q̃ deꝰ extẽsus est. Hoc forte dicũ ẽ ꝓpter vtã nature grẽ ⁊ glie q̃ ex cruce puenit ei.

Apud ꝓstantinopolim iudeꝰ q̃dã ecclesiã sctẽ sophie ingressus q̃ndã imaginem xpi ibidẽ ꝓspexit. Qui se ibi solũ ꝓspiciens gladiũ arripuit ⁊ a ꝓpriãs imaginẽ xpi in gutture ꝑcussit. statimq; inde sanguis exiuit ⁊ iudei faciẽ ⁊ caput aspersit. Qui territꝰ imaginem accepit. ⁊ ipam in puteũ ꝓiciens statim aufugit. Quidã aũt christianꝰ eidẽ obuiauit. eiq; dixit. Unde pensis iudee. aliquẽ hoĩem occidisti. Et ille. Falsum est. Cui rursus hõ ille dixit. Vere homicidiũ ꝑpetrasti. ⁊ ideo sanguine aspersus es. Et iudeꝰ. Vere deꝰ xpianoꝝ magnꝰ est. ⁊ fides ei⁹ firma ꝓ oĩa cõprobat̃. Nequaq; enĩ hoĩez ꝑcussi. sed xpi imaginẽ. ⁊ cõtinuo sanguis emanauit de ei⁹ gutture. Duxit ãt iudeꝰ hoĩez illuꝫ ad puteũ. ⁊ inde sctam imaginẽ extraxerunt. Plaga ãt i gutture xpi vt fert adhuc bodie

cernĕ. ⁊ iude⁹ ꝓtinuo fidelis efficit. Apud
siriã in ciuitate berub q̃dã xp̃ian⁹ sub ãnua
pensiõe hospitũ bñs imaginez dñi crucifixi
ꝓtra lectulũ faciẽ in pariete affixerat. ubi oꝛõ
nes suas ꝓtinue faciebat. Ipost ãnũ vo aliã
domũ locauit. ⁊ imaginẽ ibidẽ ex obliuione
reliq̃t. Quidã aũt iude⁹ p̃dictã domũ cõdu
xit. ⁊ q̃dã die vnũ de suis ꝓtribulib⁹ ad cõui
uiũ mutauit. Inẽ epulas ãt ille q̃ mutat⁹
fuerat casu circũspiciẽs. imaginẽ infixã pa
rieti contuẽ. ⁊ in illũ q̃ se mutauerat ira fre
mens cur imaginez ihu xp̃i nazareni tenere
audeat cõminat. Ille ãt cũ adhuc p̃dictam
imaginẽ nõ vidisset sacramẽtis q̃b⁹ poterat
affirmabat q̃ illã de q̃ dixit imaginez penit⁹
ignorabat. Tũc ille placatũ se simulãs vale
fecit ⁊ ad p̃ncipem sue gẽtis abiens iudeũ il
lũ de eo q̃ videra accusauit. Iudei igit cõ
gregati ad domũ ei⁹ ꝓuenũt. ⁊ visa imagi
ne illũ ꝓtumelijs diris afficũt. ⁊ extra syna
gogã semiuiuũ pijciũt. imaginẽ vo ꝓculcã
tes pedib⁹. cũcta in ea dñice passiõis obꝓbꝛia
renouarũt. Cũ vo lat⁹ lancea pfora sset
protin⁹ sãguis ⁊ aqua vberim exiuit. ⁊ sup
positũ vas impleuit. Stupefacti iudei san
guinẽ illũ ad synagogas detulerũt. ⁊ omnes
infirmi ex ipo inunct⁹ protin⁹ curabant. Tũc
iudei epo terre illi⁹ oia p ordinẽ narrauerũt
⁊ baptismũ ⁊ fidez xp̃i vnanimit suscepert.
Ipsa aũt sanguinẽ illũ in ampullis cristalli
nis ⁊ vitreis ꝑseruauit. Xp̃ianũ etã illũ ac
cersiuit ad se ⁊ q̃s tã pulcrã imaginez cõpo
suisset inq̃siuit. At ille dixit. Eodem⁹ illaz
cõposuit quã moꝛiẽs gamaliel. gamaliel za
cheo. zacheus iacobo. iacob⁹ simoni reliq̃t.
Sicq̃z in hierlim vsq̃z ad excidiuz vbi fuit
donec inde a fidelib⁹ in regnũ a gruppe delata
⁊ inde ad patriã meã deducta a pentib⁹ me
is ad me hereditario iure deuenit. Factũ est
hoc ãno dñi. dccl. Tũc omẽs iudei synago
gas in ecclias ꝓsecrarũt. Et extũc h̃ mos in
oleuit vt ecclie ꝓsecrarent. q̃ante tantũ altaꝛ
ria ꝓsecrabant. Propt istud miraculuz oꝛ
dinauit ecclia. v. kalẽd. decẽbꝛis memoꝛaz
fieri dñi ce passionis. vel vt alibi legit. v. yd⁹
nouẽbꝛis. Vñ ⁊ rome ꝓsecrata est ecclia in
honoꝛe saluatoꝛis. vbi ampulla cũ illo san
guine reseruat. ⁊ solẽne festũ tũc agit.

Turꝭ crucis etiaz apud infideles maxima
p̃cia cõprobat. Nã vt Greg. i. iij. dyalogoꝝ
libꝛo cõmemoꝛat. andreas fundane ciuita
tis epꝰ dum quadã sanctimonialẽ femi
nã secũ habitare pmitteret antiqu⁹ hostis ce
pit ill⁹ speciẽ oculis mẽtis ei⁹ impmere vt i
lecto nephanda cogitaret. Quadã vero die
iude⁹ q̃dã romã veniẽs. cũ tã diez declinare
cerneret. ⁊ vbi manere posset mime repisset.
in q̃dã tẽplo apollinis ad manẽdũ se ꝓtulit.
Qui ipm loci illi⁹ sacrilegiuz ptimescẽs. q̃z
uis fidez crucis mime bret signo crucis tñ se
munire curauit. Nocte aũt media etigilãs
vidit malignoꝝ spirituũ turbã q̃si in obseq̃
ium cuiusdã potẽtis pire. Cũq̃z q̃ ceteris p̃
erat in eoꝝ medio ꝓsederet. cepit singl'oꝝ spi
rituũ sibi obsequẽtũ causas actus q̃z discu
tere. q̃ten⁹ vnus q̃sq̃z q̃z tũ egisset nequicie in
uenire. Quodũ aũt b⁹ discussiõis gregoꝛ
us causa breuitatis ptransit. Quz ex sili exem
plo q̃ legit in vitas patꝝ innotescere potest.
Nã dũ q̃dã in tẽplũ idoloꝝ intrass. vidit sa
thanã sedentẽ ⁊ oẽm ei⁹ militiã ei assistentẽ.
Et venies vnus de malignis spirituib⁹ ado
rauit eũ. Cui ille. Unde venis. Et ille. In il
la puincia fui. ⁊ ibi bella plima suscitaui. ⁊ p
turbatiões multas feci. ⁊ sanguinẽ copiosũ
effudi. ⁊ vẽi nũciare tibi. Et sathã ait. Quã
to tpe hoc fecisti. Et ille. In. xxx. dieb⁹. Et sa
than. Quare tãto tpe hoc fecisti. Et ait assi
stentib⁹. Ite ⁊ flagellis eũ cedite ⁊ duri⁹ vbe
rate. Et scõs veniẽs adoꝛauit eũ dicens. In
mari dñe eram ⁊ cõmotiões maxias excita
ui. ⁊ naues mltas demergẽs. homies q̃z plu
res occidi. Et ait. Quãto tpe hoc fecisti. Et
ille. in. xx. dieb⁹. Et iussit hũc sili⁹ flagellari di
cens. Ita modicũ tãto tpe laborasti. Et ter
cius veniẽs ait. In q̃dã ciuitate fui. ⁊ rixas i
q̃busdã nuptijs excitaui. ⁊ multã sanguis ef
fusionẽ feci. ⁊ spontanea ipm occidi. ⁊ veni nũ
ciare tibi. Cui dixit. Quanto tpe hoc fecisti.
Et ille. in. x. dieb⁹. Et ille ait. Nõne plura in
tot dieb⁹ opat⁹ es. Et iussit eũ a circũstãtib⁹
verberari. Et q̃rtus veniẽs ait. In heremo

mansi. p. xl. annos circa quandam monachum laborauit. et vix tandem ipm in lapsu carnis precipitauit. Quod satha audiens. de solio suo surrexit. et eum osculans de capite suo coronas abstulit. et capiti illi imposuit ac ipm secum cōsedere fecit dicens. Magna re fortiter egisti. et plurimos laborasti. Hic igit vel similis potest esse modus illius discussionis quem gregorius premittit. Cum ergo singuli spūs exponeret quod egissent. vnus in medium prosiluit. et quanta carnis temptatione de illa sctimoniali femina andree animus cōmouisset aperuit. Addens quod horas vesperas vsq ad hoc eius mentes traxerit. vt in tergum eius blandiens alapam daret. Tunc malignus spūs eius hortatus est vt faceret quod cepisset. vt illius ruine singulare inter ceteros palmam teneret. Hec recepit quod vt quereret quisnas esset ille qui iacere in templo eodem presumpsisset. Cum autem ille vehementius palpitaret. et missi spiritus eum crucis mysterio signatum videret. territi clamauerunt. Vere vas vacuus. sed signatum. Ad hanc vocem protinus illa malignorum turba disparuit spirituum. Iudeus autem concitus ad ecclesiam venit. et ei ordinem enarrauit. Quod ille audiens vehementer ingemuit. et omnem mulierem a domo sua et vicinia protinus remouit. et iudeum baptizauit. Refert quoque Gregorius in li. dyalo. quod quedam sanctimonialis ortum ingrediens et lactucam aspiciens concupiuit eam cum signo crucis benedicere oblita aude momordit. Quo arrepta a dyabolo protinus cecidit. Cum autem beatus equanimus ad eam venisset diabolus clamare cepit ac dicere. Ego quod feci. ego quod feci. Sedebam hic super lactucas. illa venit et momordit me. Ad imperium autem predicti viri diabolus mox de ea exiuit. Legit in historia ecclesiastica quod gentiles per alexandriam arma serapis in parietibus depinxerant. Theodosius vero illis deletis signum crucis depingi mandauit. Quo viso gentiles et sacerdotes idolorum baptizati sunt. dicentes traditum esse ab antiquis quod ea quam colebant starent donec veniret signum illud in quo est vita. Quedam tunc lignum apud illos quod sacrum vocabant. habebat formam crucis. quam dicebant interpretari vitam futuram.

CXXXI

De scto Johanne crisostomo.

Iohannes cognomine chrisostomus antiocenus filius scdi et anthure nobilium fuit. Cuius vita genus conuersatio et prosecutio in hystoriis plenius declarat. Qui cum primum studium impenderet. tandem hanc deserens diuinis lectionibus incumbebat. Qui presbyter ordinatus propter castitatis zelum seuerior habebatur. et seruorum magis quam maluerit dominus fuisse. Et propter vite rectitudinem incautus ad futura prospicere nesciebat. In fabulatione arrogans a nescientibus putabatur. In docendo erat precipuus. in exponendo egregius. ad mores coercendos optimus. Regentibus igitur archadio et honorio augustis. et damaso in romana sede presidente. factus est episcopus. Qui diu vitam clericorum repetere corrigere voluit. odiis in suum odium concitauit. et eum velut furiosus detestabatur et apud eum detrahebant. Et quia nunquam aliquem ad prandium mutabat. nec ab aliquo inuitari volebat. dicebat eum bene facere. quia turpiter maducaret. Illum propter excellentem et exquisitum victum boni eum facere predicabant. Reuera autem propter abstinentiam stomachum et caput sepe dolebat. et non prandio reparatus eucharistiam sumere. Populus autem propter hominum frequentiam quasi ecclesia faciebat eum primum diligebat. paruipendens quod omnes eum emuli loquerentur. Apposuit quos Johannes et quosdam presbyteros obiurgare. et non propter eum maiorem inuidia et accessa. Illud quoque fecit quod ciuitatem valde commouit. Eutropius namque propositus ipatoris et bonus consulis dignitatem. volens in quibusdam ad ecclesiam fugientibus se vindicare. studuit vt lex ab impatore poneret. vt nullus ad ecclesiam confugeret. imo quod dubium refugerat extraheret. Post paucos autem dies cum eutropius regem offendisset. ad ecclesiam mox confugit. Episcopus autem hoc audiens ad eum sub altaris lauatione accessit. nomen increpatorium in eius faciem ipm durissime obiurgauit. Ex qua re multos offendit eo quod hominem infelicem non solum noluit miserando impedere. sed insuper non destitit obiurgare. Imperator ergo eutropium rapiens. eius caput abscidit. Pro diuersis igitur causis multos boies fiducialius obiurgabat. et non erat plurimis odiosus.

De sancto Johanne chrisostomo

Theophil⁹ ãt alexandrin⁹ epc̃s iohannez deponere volebat. ⁊ pl̃s byterꝫ q̃ndã noie ysidoꝫ intrudere affectabat. ⁊ iõ causas depositiõis diligẽt q̃rebat. Populꝰ ãt defendebat iohãnẽ. ⁊ eⁱ⁹ doctrina mirabili auiditate pascebat. Sacerdotes q̃z iohãnes ꝑm ecclesiasticas sanctiões viuere cogebat. dicẽs nõ debere frui honoꝛe sacerdotij q̃ eoꝝ vitã ꝓtẽnere ẽt imitari. Nõ solũ ãũ ciuitatẽ ꝓstantinopolitanã strenue gubernabat. sed ⁊ plures circũadiacẽtes puincias impiali autoritate puidis legib⁹ ordinabat. Cũq̃z cognouisset in fenice adhuc demõib⁹ sacrificia ministrari. cleros illuc ⁊ monachos destinauit oĩaq̃z templa ydoloꝝ destrui fecit. Eodẽ tpe gaimas q̃dã erat genere celticus. cõsilio barbar⁹. studio tyrãnico vehemẽt elatus arriana hereli depꝛauat⁹. magister tñ militũ fact⁹. Hic impatoꝛẽ rogauit vt intra ciuitatẽ sibi suisq̃z eccl̃iam vnã daret. Qõ cũ ꝓmisisset. rogauit iohãnẽ vt eccl̃iaz vnã illi cõcederet. vt sic eⁱ⁹ tyrãnidẽ refrenaret. Et Iohãnes vtute fortissim⁹ ac toꝛ zelo ignit⁹ noli inq̃t o impatoꝛ ꝓmittẽ. nᶜ sanctũ cani⁹ dare. nec hũc barbaꝝ metuas. Sed ambos nos iube vocare ⁊ sub silẽtio inẽ nos q̃ dicit audi. Ego nãq̃z hⁱ⁹ linguaz sic refrenabo. vt hmõi petere nõ ꝓsumat. Qõ audiẽs impatoꝛ gauisus est. ⁊ vtrũq̃z altera die vocauit.

Cunq̃z gaimas vnũ ꝑ se oratoriũ peteret. ait iohãnes. Vbiq̃z tibi dulia domus aperta est vt null⁹ te vetet oꝛare. Et ille. Ego alteriⁱ⁹ secte sum. ⁊ vnũ templuz cũ meis habere depsco. Multos quidẽ ꝓ romana republica laboꝛes assumpsi. et iõ nõ debeo in mea petiõe ꝓtemni. Cui iohãnes. Diuturna ꝓmia ⁊ q̃ trãscendũt tua certamina recepisti. Magister militũ fact⁹ es cõsulari toga insup exornat⁹. ⁊ oꝛtet te ꝓsiderare q̃d dudũ fueris. ⁊ q̃lis mõ ꝓspiciaris. Que pusca pauptas. ⁊ q̃ mõ substãtia. Quib⁹ vestimentis ante vtebaris. ⁊ q̃b⁹ oꝛnaris modo. Igit̃ q̃ pauci laboꝛes maxia tibi ꝓmia contulerũt. ꝓtra bonoꝛan tẽ te non sis ingratus his ꝓmonibus eius os obstruxit. ipmq̃z cõpulit vt taceret. Dũ igit̃ constãtinopolitanã vrbẽ strenue gubernaret. gaimas imperiũ ambiens cũ in die nihil agere posset nocte barbaros misit q̃ palatiuz cõcremarent. Tunc apte monstratũ est quõ sctũs iohannes custodiebat ciuitatẽ. Barbaris enĩ angeloꝝ armatoꝝ ingens coꝛp⁹ habentiuz copiosa turba apparuit. q̃ ipos ptinus effugauit. Qõ cũ dño suo nũcia ssent. ille valde miraꝛ⁹ est sciens exercitũ militũ ꝑ ciuitates alias ꝓstitutũ. Cũ igit̃ seqnti nocte eos iteꝝ destinasset. a visione angeloꝝ sunt similit̃ effugati. Nouissime ille egressus miraculuz vidit ⁊ fugit. estimãs milites in die latere ⁊ nocte ciuitatẽ custodire. Egressus inde ad tracia iuit ⁊ magno cõgregato exercitu cuncta vastabat. timẽtib⁹ cunctis barbaricã feritatẽ.

Imꝑatoꝛ ergo iohanni sanctissimo on⁹ legationis imposuit. Ille ãt inimiciciarũ imꝑatoꝛ alacriẽ est ꝓfect⁹. Gaimas vo agnoscens eⁱ⁹ fiduciã. pietate assũpta longo itinere eidẽ occurrit. suisq̃z oculis dexterã eⁱ⁹ circũposuit. ⁊ filios suos sacra eⁱ⁹ genua osculari ꝑcepit. Dui⁹ nãq̃z vtutis iohãnes fuit. vt etiã valde terribiles hũiliari coget ⁊ timere. Eodẽ q̃z tpe q̃stio mota ẽ vtꝝ de⁹ coꝛp⁹ haberet. ex q̃ q̃stiõe ꝓtẽtões ⁊ certamina surrexerũt. aliis ꝗ. aliis aliud affirmantibus. maxie tñ moachoꝝ turba simplicũ est decepta. dicẽtiũ deũ forma coꝛporea ee distinctũ. Theophil⁹ ãt epc̃s alexandrin⁹ ꝓtrariũ sapiebat. ita vt i eccl̃ia ꝓ eos q̃ hũane forme deũ asseruerãt ꝓtẽderet ⁊ deũ i coꝛporeũ ꝑdicaret. Qõ egyptioꝝ mõachi agnoscẽtes habitacula sua religiõsa rũt. ⁊ alexandriã venientes. seditionẽ ꝓ theophilũ excitarũt. ita vt eũ occidere mterent. Qõ ille cognoscẽs ⁊ timens aut illos. Sic vos inq̃t video sicut dei vultuz. Et illi. si vere inquiũt dicis. q̃ vult⁹ di sic est vt noster. anathematiza libros Origenis q̃ nrẽ opinioni aduersant. Qõ si nõ feceris q̃ imꝑatoꝛib⁹ ⁊ do rebellis es a nob⁹ obꝓbriuz sustinebis. Et ille. Nolite in me seuire. Ego q̃dem q̃ vobis placẽt facio. Et sic mõachos a suo impetu reuocauit. Exercitati vo ⁊ ꝑfecti monachi in hoc seduci nõ sunt. sz simplices ardoꝛe fidei ꝓtra frẽs ꝓtrariũ sapientes

insurrexerūt et mltos occidi fecerūt. Cū ḃ ī egypto fieret iohes apd cstātinopoli doctrina florebat. z apud oēs admirabil' habebat Vlex cū arriani plūm pullularēt z extra ciuitatē eccliaz hrēnt. sabbato tn z dnica intra portas z portic' congregati. hymnos z ānphonas nocte cātabāt. Paluculo āt cū ipis antiphōis p mediā ciuitatē portas egressi ad suaz eccliaz cucurrebāt. Hec āt ad vitupationē orthodoxoz facere nō cessabāt. freqnt ḃ decātates. Vbi sūt q dicūt tria vtute vnū. Johānes āt metuēs ne simplices his cānb' traherēt instituit vt fideliū turba noctis hymnis insisteret. vt illoz op' obfuscaret. z fideliū pfessio firmaret. Fecitqz cruces argenteas q cū argēteis cereis portabant. Cuc arriani zelo accēsi iuidie vsz ad necē insurgunt. Una igit nocte petra pcussus est busonem nuch' augustē. q ad hymnos exercendos a iohe fuerat deputat'. Qz ēt qda d ppl'o vtri' qz ptis extinct' sit. Ex his mot' ipator phibuit arrianos hymnosqz publice decantare.

Eo tpe seuerian' gabaleō. epūs honorabil' apd mltos pceres z ab ipo ipatore z augusta mltū dilect' cstātinopoli vēit. z a iohe g tant' suscept' ē. Cūqz iohes alia prexisset. suaz eidē eccliaz pmēdauit. Ille āt n fideliter ambulabat. sz semetipm pl'o pmēdabat. Serapion aūt clic' iohis ḃ iohi studuit nūciare. Crāsēūt āt seuerianō n assurrexit serapion Ille āt indignt' clamauit. Si serapion clericus n mortu' fuerit xpi buana nata nat' n ē. Hec au dies iohes redit. z ipm tāqz blasphemū de ciuitate eiecit. Qd auguste mltū displicuit z ipm reuocari fecit. rogās iohez vt ipm sibi recōciliaret. Qui nll'aten' acqeuit donec augusta filiū suū theodosiū ei' genib' imponeret supplicās z piurās vt seuerianū recōciliaret. Qdē qz tpe theophil' alexandrin' epūs dyoscoz viz scissimū z ysidoz pus sibi amicissimū inuste eiecit. Qui cstātinopoli venerūt vt pncipi z iohāni ea facta narrarēt. Iohes āt eos qdez honorabat. sz añ cause cognitōz cū eis pticipare nolebat. Falsi' tn rumor ad theophilū venit. q iohes cū ill' cōcaret. z eis auxiliuz ferret. At theophilus indignat'. nō solū in illos vindicta exercere sz iohānē deponere fortiter se animabat. Celās igr intentionē suā misit ad singulaz epos ciuitatū dicens se origenis velle libros dānare. Epiphaniū qz epm cypri vrū scissimū z famosissimū circūuēit z aicuz fecit. rogās vt z ipe sil' libros origenis dānaret. Epiphani' ppt̄ sui sctitatez ei' fallacias nō attendēs. apud cipz suos epos cōuocauit. z lectōez origenis inchoauit. rogās iohānē plrās vt se ab hoc lectōe librōz suspēderet. z q ordiata fuerāt confirmaret. Johānes aūt ḃ paruipendēs i doctrina ecclīastica laborabat. z i ea florebat. nichilqz de his q d eū cogitabāt curabat. Demū theophilus odiū diu celatū mānifestauit. z sepelle iohānē deponere indicauit. Cdoc inuenta iohis mltiqz clerici z pceres palatij tps oportunū inuenientes nutebāt vt d iohānē apd cstātinopoli cōciliū fieret. Post ḃ āt epiphani' cstātinopoli venit. dānationē librōz origenis secū ferēs z ciuitationē iohānis cā theophili declīauit. Et qdā ppt̄ epiphanij reuerentiā dānatōi librorū origenis subscribebāt. plūmi āt hoc facere recusabāt. qz vn' fuit theotin' sicbie pbul vir rectitudine vite famosissim'. Qui ita respondit. Ego inqt o epiphani e' q dudū bene requieuit inuriās nō fero. neqz rem blasphemā tēptare pūmo. dānans ea q pōres nostri respuere noluerūt. Dā neqz malam doctrinā in libris ei' eē spicio. Qui his cōtumelias inferūt. nesciunt semetipos. Athanasi' āt defensoz nicenī cōcilij d arrianos testē sue fidei hūc virū appellat. illi' libros suos origenis z dicēs. Mirabilis inqt z laboriosissim' origenes ḃ de filio dei nobis testimoniū phibet. asserēs coeternū eum patri. Johannes āt indignat' nō est cur absqz regul' in eccl'ia sua epiphani' ordinationē fecerit. Sed tn rogabat vt int epos cū eo maneret. Alt ille nec se cuz eo manere nec orare rndit. nisi dyoscoz ejiceret z damnationi librorum origenis suscriberet. Johāne hoc facere renuente. aduersus iohannem ab ei' inuidis epiphani' incitat'. Vnde epiphani' libros origenis dānauit. z dyoscoza diudicauit. et

De sancto Johanne chrisostomo

iohām tanq̄z boz defensoz detrahere cepit. Cui iohes mādauit. Cōtra regias mīta fecisti o epiphani. Iuramū q2 ordiatōez fecisti in eccia sub meo iure pstituta. Deinde q2 in ea autoritate ppa sacra celebrasti. Et rursꝰ q2 inuitatꝰ excusasti. z nūc denuo q2 iteipm pfidis. Quappt obfua ne in ppl'o seditio oz riat. z hꝰ rei piculū ipe suscipias. Hoc āt audiens epiphaniꝰ discessit. Qui cū ad ciuz reuersurus eēt. mādauit iohāni. Spero q2 eps nō moueris. Et ille remādauit. Spero q2 ad patriā tuaz nō redibis. Qđ sic euenit. Nā epiphaniꝰ i via obiit. Et iohes postmo dū de epatu depositꝰ in exilio vitā finiuit.

Ad sepulczā aūt bꝰ epiphanij viri sctis simi demōes expellūt. Fuit āt vir mire liberalitatis ad paupes. Qui cū q̄dā vice totaz ecclie pecuniā erogasset z nihil sibi remāsisset q̄dā subito veniēs saccu lū mītaz pecuniaz sibi obtulit ac discessit. Hec vñ venerut aut q̄ abierut scitū fuit. Idaupes q̄daz volentes epiphaniū decipe vt aliq̄d eis daret. vnꝰ eoz rū supinū se in tra pstrauit. alē sup eū stans q̄ mortuū flebat. z q̄ nihil vñ eū sepelire posset hēt. q̄ruꝰ vocibꝰ clamabat. Epiphanius igr supueniēs vt in q̄ete dormiret orauit. et sepulture necessaria mīstrauit. Poiemq3 cōsolatꝰ abiit. Ille āt socū pulsās dicebat. surge hodie tuis laboribꝰ epulemur. Quez cū crebro pulsasset. z mortuū agnouisset. ad epiphaniū cucurrit. z q̄d accidit nūciauit. ac vt eū resuscitaret. rogare cepit. Ille āt benigne eū cōsolatꝰ ē. ñ tñ eū resuscitare voluit. ne ministris dei facile illudat. Cerū cū epiphaniꝰ discessisset relatū ē iohi q̄ eudoxia augusta ꝺ eū epiphaniū incitasset. Qui soluto zelo accessus pmonē ad pplm fec. q̄ cūctaz mītie rū vitu patōez oīmodā pītebat. Hic sermo aboibꝰ ē acceptꝰ vt q̄i ꝺ augustā sit platus Qđ cū augusta cognouisset ipatoz q̄sta est dicēs ꝺ tumeliā illatā vxoz in eū ponꝰ re dūdare. Cui dotꝰ ad hꝰ impatoz ꝺ iohez prece pit sinodū celebrari. Theophilꝰ igit festine epos ꝙuocabat. Cēsq3 iohānis inimici ala crit̄ cōfluebāt. supbū z impiuz eum vocātes. Cuiuersi igit epi a pud cōstātinopolim cōsti tuti nō iam de libris origenis tractabāt. sed ꝺ tra iohānē se manifestiꝰ erigebāt. Quicten tes igit̄ p iohāne ipm citauerūt. q̄ eos velut inimicos vitare censuit. ac vniuersalē sinoꝺ dū fieri pclamauit. Illi vo quater eum denuo citauerūt. Qui cū eos refugeret z sinoꝺ dū fieri pclamaret. dānauerunt eū. in nullo eū culpantes nisi q̄ vocatus noluit obedire Qđ ppls audiens ad seditōes maximas excitatꝰ est. z eū trahi ab ecclia nō sinebat. Sz vt hoc ad maiꝰ referret̄ ꝙcluū pclamabat. Iussio aūt pncipis cōpellebat eum velociter ejici. z i exiliū deportari. Iohes aūt timēs ne in ppl'o seditio oriret̄. nesciēte ppl'o semetipm tradidit in exiliū deferendū. Qđ cū ppls cognouisset importabilis seditio ē exorta. ita vt etiā multi inimicoz eiꝰ ad miscdiaz mouerent̄ dicentes eū calūniā passuz quē pauloante desiderabāt videre depositū. Severianꝰ āt de q̄ supra pmo habitꝰ ē. in eccia docēs iohānī detrahebat dicēs. Et si nullū aliud crimē haberet. eiꝰ tñ superbia deposito eiꝰ cā sufficiens esse posset. Orta igr ira impatoreꝝ z epos immēsa seditōe in ppl'o. augusta imperatorē rogauit vt iohānē de exilio reduci faceret. Terremotꝰ q̄z maximꝰ ciuitatē inuasit dicentibꝰ cūctis hoc accidere ꝓpter inustā electionem iohānis. Missi sūt igit̄ legati ad iohannē rogātes. vt cito rediret. z ciuitati pereūti suis oronibꝰ subueniret. et in ppl'o seditionē excitatā sedaret. Illiq̄z post illos. z rursus alij destinati sunt q̄ eum cito redire cōpellerent. Qui eū redire nolentē ad pria cito reduxerūt. eidez cū cereis z lampadibꝰ vniuerso populo occurrente. Ipe aūt in epali sede residere nolebat. dicens oportere hoc fieri iudicio sinodali. z eos qui damnauerant suam sententiam reuocare. Populus autem muro modo accendebatur eū in episcopali sede residentem videre. et verba doctoris audire. Preualuit igitur populus. coactusq3 est sermonez facere ad populum. ac in sua cathedra residere. Theophilus igit̄ aufugit. Qui cum ierapolim aduenisset mortuꝰ ē eudoxez ciuitans epm. z ibi lamon sanctissimꝰ monachus est electus. Et

ille cū crebro refugēt ei theophil⁹ suadebat. vt sue electiōi ꝓsensum ꝑberet. Tūc ille pmi sit dicēs. Tras qđ dño placet implebit. Tra stina g die venientes ad cellā suā eū vt ep̄atuz suscipet instanter rogabāt. Qui ait. Prem⁹ p̄ mo ad dñm Qui dū oraret. mox cū ipa ora ne timinū vite sue suscepit. Johēs itaqz doctrine sedule īsistebat. Eo ātpe statua argētea clamide circūamicta. in platea iuxta ecclesiaz sctē sophie ad honorē eudoxie augu ste ꝓstituta erat. vbi milites ⁊ pceres lus⁹ publicos exercebāt. Qđ qdē iohi p̄mū displicebat cū videret ꝫ ad ecclie spectare iniuriā. ꝫ. Cōsueta igr fiducia rurs⁹ linguā suā armauit. Et cū oporteret p̄ncipes supplicationis vbo deflectere vt a talibus usū recederēt. ꝫ nō fecit. sz impetu sui vsus eloquij iubētes fieri talia maledicebat. Augusta vo rurs⁹ ad suā boc trahebat iniuriam. ⁊ denuo laborabat vt aduersus eū synod⁹ iterz celebraretur. Hoc sentiēs iohēs illā famosissimā in eccla p̄tulit omelā cui⁹ initiū est. Rursus herodias insanit. rursus turbatur. denuo saltat. denuo caput iohis in messorio ꝓcupiscit accipere. Qđ factū ad iracūdiaz plus incitauit augustā. Et cū aūt qđā iohānē vellet occidere a ꝑpō est cōprehēsus. ⁊ ad iudicādū traditus. Sz a ꝑfecto ne occideret erept⁹ ē. Quidā etiā Puus cuusdā ꝑsbyter in eū impetū faciēs ipm occidere molut⁹ est. Qui dū a q̄dā teneret. ipm q tenebat. ⁊ aliū astātē ⁊ tertium pcussit. Tūc clamore facto multis cōcurrentib⁹ plurimos interfecit. Ex illo ipe ꝑsis iohānē custodiebat. ei⁹ domū diebus ac nocubus muniēs. Suadente igit augusta epi cōstantinopolim ꝓuenerunt ⁊ accusatores iohānis fortit insistere ceperūt. Cū aūt festiuitas natalis dñi supueniisset mandauit imperator iohāni. qz nisi ꝑ⁹ criminib⁹ exueretur nō cōicaret eidē. Epi aūt nihil ꝓtra eū reperierūt nisi q post depositōnē residere in sede episcopali sine decreto ꝓcliui ꝑsumpsisset. Et sic damnauerūt eū. Adpropinquāte tandē solēnitate pascali mādauit ei impator nō posse secū in ecclia manere cū eū duo concilia ꝓdemnassent. Macabat igit iohannes ⁊ nequaq̄z in eccliam descēdebat. Illi qui iohanni fauebāt iohannite dicebant. Post ꝫ aūt impator iohannē de ciuitate expelli fecit ac duci in exiliū in quandā ciuitatē paruaz vbi fines sunt pontu imperiiqz romani. q̄ loca crudelib⁹ barbaris sunt vicina. Sed clemens dñs nō pmisit diu in locis talib⁹ athletam suū fidelissimū cōmorari. Hoc innocentius papa audiens moleste ferebat. volensqz concilū celebrare scripsit clero ꝓstantinopolitano ne iohanni successorez aliquē ordinarent. Cuz igit longo fuisset tempore fatigatus ⁊ dolore capitis vehementissime cruciatus. necnō ⁊ ardorē solis intolerabilē pateret. sancta illa aīa in cumanis. xiij. die mēsis septēbris e carne soluta est. Quo defuncto gndo vehemēs in ꝓstantinopolim ⁊ oīa suburbana desēdit dicētib⁹ cūctis hoc dei iracūdia gestū esse. eo q iniuste iohānes fuerit ꝓdemnat⁹. Quib⁹ verbis fidem fecit mors augustę. ptim⁹ subsecuta. Quarta nā qz die post grādinez est defuncta. Deinde qz omnū doctore terraꝝ. occidētales epi cū orientalib⁹ nullaten⁹ cōicare voluerunt. donec illi⁹ sacratissimi viri nomē int p̄decessores epos ponereť. Verū theodosi⁹ xp̄ianissimus filius ꝓdicti archadij. q̄ aui sui nomen ⁊ pietatē tenebat. sacras h⁹ doctoris reliquias in mense ianuario in regiā ciuitatē trāsferri fecit. Cui fidelissim⁹ ꝑs cū lampadib⁹ ⁊ cereis obuiauit. Theodosi⁹ autem suppliciter eius adorans reliquias. pro archadio ⁊ eudoxia genitorib⁹ suis supplicauit. vt ignorāt delinquentib⁹ venia cōdonaret. Sudū enim parentes eius mortui fuerāt. Hic theodosi⁹ clementissim⁹ fuit. adeo vt nullū se ledentiū morti adiudicaret dicēs. Vtinaz esset mihi possibile advitaz etiam mortuos revocare. Eius curia monasterium videbat. matutinas laudes agebat. codices diuinos legebat. Hunc erat vxor nomīe eudoxia que heroyco metro poemata multa ꝓfecit. Habuitqz filiā noīe eudoxiā quā valētiniano quē imperatorē fecerat dedit vxorē. Hec oīa de hystoria tripartita extracta sunt. Mortuus est aūt circa annos dñi. cccc.

CXXXII

De sanctis Cornelio et Cypriano.

Cornelius interpretatur intelligēs circūcisionē. Ipe ei intellexit et intelligēdo suauit circūcisionez a superfluis licitis et necessarijs. Vel cornelius ora cornu et leos qđ ē ipsis qi cornu fortitudo ipsi. Ciprianus ora cipro qđ ē mixtura. et ana qđ ē sursū. Vel ora cipro qđ est mestitia vl hereditas. Ipe ei habuit supnā mixturā grē et vtutū. mestitiā pctoz. et hereditatē celestiū gaudioz.

Cornelius papa successor scti fabiani a decio cesare cū suis clericis in exiliū relegat. Ibiq a scō cipriano carthaginēsi epo lras exhortatōis accepit. Tādē de exilio reductus decio pnitat. et dū imobilit pmaneret. iussit eū deci⁹ plūbatis cedi. pcepit qđ ad tēplū martis duceret. vt ibi aut sacrificaret. aut capitalē sniam subiret. Cū ergo illuc duceret. miles qđā rogauit eū vt addomū suā diverteret et p vxore sua salustia q p ānoz annos paralitica iacebat oraret. Que dū ad oronē ei⁹ sanata eēt. xx. milites cū ipsa et viro suo dño crediderūt. Qui oēs trubēte decio ad tēplū martis deducti. et in illud expuentes cū scō cornelio martirizati sūt. Passi sunt aūt circa ānos dñi. cclii. Cipria⁹ aūt carthaginēsi. epi si ea dē ciuitate prono pcōsuli presentat. Qui cū a fide nllat⁹ mutari posset in exiliū mittit. Indeq reuocat⁹ ab anglirico pcōsule q patrono successerat sniam capitalē accepit. Qua snia lata dixit cipria⁹. Deo grās. Cū aūt ad locū cū spectatore veniret. ppcepit suis vt ei⁹ spectatoz p mercede. xx. aureos darēt. Accipiensq; linteū manu sua oculos texit. et sic coronā suscepit. circa annos dñi. cclvj.

CXXXIII

De sancta Eufemia.

Eufemia dicitur ab eu qđ ē bonus. et feia. qi bona feina. i. vtl honesta et delectabil. qz triplici mō ora bonū. Fuit ei vtl alijs p quersatōez. honesta sibi et moz ppositoz. delectabil do et celestē ptēplatoz. Vl eufemia ora qi eu fonia. qđ ē suauis sonoritas. Suauis aūt son⁹ fit tribus modis. s. voce vt i cātu. pulsu vt i cithara. flatu vt i organo. sic bta eufemia fec dō dulcē sonū cū voce pdicatōis. cū pulsu bōe operatōis. et cū flatu intīne deuotōis.

Eufemia filia senatoris vidēs xpianos tpe diocletiani tā diuersis penis laniari. ad pascū iudicē ppera uit. et xpm publice confitēs ex eplo sue constantie et viroz aīos confortabat. Cū igr iudex xpianos successiue occideret. alios pnītes esse iubebat vt saltē trin⁹ immolaret. dū constātes tā crudeliē laniari viderent. Cū g coīa eufemia scōs crudeliter detrūcaret. ipa eoz constantia ap̄li⁹ puocata iniuriam a iudice se pati clamabat. Tūc iudex gauisus ē. putās eā sacrificijs velle consentire. Vñ cū ab ea quā sibi iniuriā faceret requisisset illa ait. Cū sim genere nobil. cur mihi ignotos et aduenas anponis. et priores facis ad xpm pungē. et ad pmissaz gliaz peuenire. Cui iudex. Putabā te ad mētez rediisse et gaudebā te tue nobilitatis vl sexus memisse. Reclusa igr i carcere. et seqnti die cū vinctis sine vinculis adducta. iteq guisse ē exquisita. cur p legē ipatoz sibi soli a vinculis pceret. Tunc a lapis durissime cedit. et in carcere recludit. Quā iudex secutus ex libidine oppumere voluit. Sed illa viriliē reluctāte manū ei⁹ virtus diuina retraxit. Tūc putās se incātatū. ppositū dom⁹ sue ad ipam direxit multa pmutēs si eā faceret consentire. Et ille carcerē clausuz nec claudi aperire potuit nec securib⁹ frangere. donec a demone arrept⁹ clamans et seipm dilanians vix eua sit. Deinde educta posita est super rotā. cui⁹ vectes carbonib⁹ pleni erant. et artifex intra rotā tale signū trahentibus dedit. vt qñ sonū faceret simul traherēt. et sic exeunte igne vectes corp⁹ ei⁹ dissiparēt. Sed nutu dei ferramentū q rota tractabat de manu ei⁹ decidēs sonum fecit. et continuo illis trahentib⁹ rota artificē comminuit. et eufemiam stantē super eam illesaz reliquit. Tūc parētes artificis lamētātes suppositoq igne ipsam cū rota cōburere voluerūt. Sed rota combusta. eufemia ab angelo soluta in quodaz

loco excelso ī columis stare ꝓspicit. Appellat̃ n⁹ iudicat. Turb⁹ xp̃ianoꝝ nō nisi in ferro vincit. Ad̃ ꝓsulo vt eā facias decollari. Erectus igit̃ scalis. cū q̃dā ad eā capiēdā manus mittere vellet. mox tot⁹ paralisi solut⁹ vix in de semiuiu⁹ educt⁹ ē. Ad illu⁹ aūt noīe sostenes a scēdēs ꝓtinuo mutat⁹ ab ea venias petijt. z euagīato gladio ad iudicē clamauit q̃ sei ꝑm libēt⁹ occidet q̃s eā quā angl̃ defendebāt ꝓtingeret. Deniq; inde educta. iuder cācellario suo dixit vt ad eā oēs petulātes iuuenes ꝓuocaret. Qui tādiu eā illuderēt donec fatigata deficeret. Hꝫ ille ad eā ingrediēs z mīas vīgies splēdidissimas circa eā orantē vidēs. mōtis ei⁹ ptin⁹ xp̃ian⁹ effect⁹ ē. Idcirco ses vō p capillos vīginē suspēdit. Hꝫ īmobilē ꝑmanētē negato cibo in carcere ꝛ reclusit fecit. vt. vij. die int̃ q̃tuor magnos lapides sic oliua ꝓstringeret. Illa vō q̃ndie ab angelo sanata. dū. vij. die itra lapides durissimos posita ēēt ad ei⁹ orōez ꝑ lapides i cinerē tenuissimū sūt redacti. Ad̃ ꝑses sevictū a puella erubescēs eā in foueā ꝓici iussit. vbi tres tātē mātatis bestie erāt. q̃ oēz boiez vīglutirēt Que statī blādiēdo ad vīginē ꝓcurrētes z ūi cius ad iunctē caudis ei q̃s cathedrā ad sedēdū ꝑbētes. iudicē ꝗ videtē vehemēt⁹ ꝓfuderūt Ad̃ cū ꝑses fere p̃ā gustu mox eret. igressus carnifex vt dñm suū iuriā vindicaret. gladiū ilat⁹ suū fixit. z xp̃i martirē fecit. Que iudex mercede veste serica indut. z torq aurea circūdedit. Hꝫ egrediēs a leone arripit̃ et ab eo ptin⁹ deuorat. Ad̃ sui eū diuti⁹ q̃rētes vix pauca ei⁹ ossa cū veste serica z torq aurea reperert. Idusc⁹ q̃s iudex seꝝ comedēs mortu⁹ ē iuet⁹. Sctā āt eufemia i calcedonia cū honore septa ē. Qui⁹ c⁹ oēs iudei z gētiles calcedonēi xp̃z crediderē. Passa ē āt circa ānos dñi. cclxx. Ambrosi⁹ d̃ hac vgie i ꝓfatoe sic ait. Virgo alma trūpbatrix eufemia vgitatis retinēs muraz. passiōis meruit vestiri corona. Cui⁹ ꝑcib⁹ hostis inimicus euicit. ꝑsc⁹ aduersari⁹ supat. a fornacis igne vīgo sospes eripit̃. duri lapides i puluerē cōuertūt. Fere māsuescūt. collaqz ſb mittūt at q̃z oīa penaz supplicia ei⁹ orōe supant. Ho; uissime gladij mucrone ꝓfossa carnea relinq̃ns claustra celesti choro iūgit̃ leta. Hec sacra vīgo tibi dñe eccīaz tuā ꝓmēdet. Hꝫ p nob pctōrib⁹ intpellet. Hꝫ ēt vota nrā z vīgo vnula illibata tibi ꝑstet. CXXXIIII

De sancto Lamperto.

Lampertus nobilis genere ſz nobilior sctitate vitet. a ꝓmeuo etatis sue lris erudit⁹ adoꝓ sui sctitate ab oīb⁹ amabat̃. vt p̃ theodardū mgrm suū trecenſ ecclie in epm meruit ꝓmoueri. Que childericus rex plm diligebat. z p̃ oīb⁹ epis caruz sp̃ bēbat. Hꝫ crescēte iniquoꝝ malicia eū sine cā impij expellētes bonore debito ꝓuauerūt. z feram ūdū in ei⁹ cathedrā statuerē. Aut lāpert⁹ mōasterū igressus p. vij. ānos ibidez optime ꝓuersatus est. Quadā vō nocte ad orōez surgēs in pauimēto p ignorātiā sonū fecit. Qđ audiēs abbas dixit. Quisq̃s hūc fec̃ sonuz stati vadat ad crucē. Hūc lāpert⁹ ilico nudis pedib⁹ in cilicio ad crucē cucurrit. ibiq; tādiu z ī nue z gelu ac glacie fix⁹ stetit donec frib⁹ p̃ matutinas se calefacientib⁹ abbas eū deesse cognouit. z audiēs a q̃dā frē q̃ ille ēēt q̃ ad crucē uisset eū itroduci fec̃. z ab eo cū mōachis venā postulauit. Ille vō nō solū clementer indulsit. hz z debono patientie eius sublimit̃ prouidit. Ipost. vij. ānos feram ūd⁹ expulsus est. z sctus lāpert⁹ iubēte pipino ad sedē prīā ē reduct⁹ Cū āt sic̃ prī vbo z exēplo polleret. insurgētes i eū duo maligni eū grauit infectare ceperunt. Quos amici pontificis eos sic̃ meruerāt occiderūt. Quo ꝛpe lāpertus pipinū de q̃dā meretrice quā tenebat plīmū increpauit. Iodo āt ꝓsanguine⁹ eoꝝ q̃ occisi fuerāt. z frat̃ ipi⁹ meretricis domesticus aule regie. cōgregato exercitu domū epi circūq̃aq; obsedit. volēs occisoꝝ nece in sanctū vindicare lāpertū. Aut cū puer lāperto in orōne posito nunciasset. ille ꝓsus in dño vt eos expugnaret mucronē arripuit. Sed ad se rediēs gladiū de manu ꝑcit. melꝰ iudicans vt ꝑsistēdo z moriēdo vinceret. q̃z vi sacratas manꝰ de impioꝝ sanguine macularet

Hūc vir dei suos ām̄onuit vt pcta sua ꝓfiterent̄. & mortē patient̄ sustinerēt. Statimq; impij irruētes sanctū in oratōne lamptū pl̄ tratū pemerūt. circa ānos dn̄i. lxx. Quib⁹ discedēt̄b⁹ q̄dā ex ei⁹ famul'eua dētes corpus ei⁹ occulte ad cathedrale eccl'iam nauigio pduxerūt. & cū multa cuitatis mestitia sepulture dederūt.

CXXXV

De sancto Matheo.

Matheus binomi⁹ extitit. s. matthe⁹ & leui. Matthe⁹ ār interp̄tat̄ donū festinatōis l' donator ꝓsilij. vl' ōr matthe⁹ a magn⁹ et theos q̄ ē de⁹ q̄i magn⁹ deo. vl' a man⁹ & theos q̄ si man⁹ dei. Fuit enī donū festinatōis p festinā ꝓuersionē. donator ꝓsilij p salubrē ꝓdicationē. magn⁹ deo p vite pfectionē. man⁹ dei p euāgelij ꝓceptionē. Leui interp̄tat̄ assūpt⁹ vl' applicat⁹. siue addit⁹ aut apposit⁹. Fuit enī assūptus ab exactōe vectigaliū. applicat⁹ numero apl'or. additus ꝓsorto euāgeliste. & apposit⁹ cathalogo martyr.

Matthe⁹ apl's in ethiopia ꝓdicās ciuitate q̄ ōr nadaber duos magos noīe zaroen & arphaxat reppert. q̄ ita boīes suis artib⁹ demētabant vt q̄scunq; vellēt mēbror officio & sanitate ꝓuare videren̄. Qui in tātā supbiā eruperūt vt se q̄ deos ab boīb⁹ facerēt adorari. Matthe⁹ aūt apl's ꝓdictā ciuitatē ingress⁹ & apd̄ eunuchū cādacis regīe quē philipp⁹ baptizauerat bospitat⁹. ita magor ꝓstigia detegebat q̄ q̄cqd ipi faciebāt boib⁹ i pniciē. Hīpe ꝓuertit i salutē. Eunucho aūt sciūz matheū introgāte q̄ mō tot linguas loq̄rēt et itelligēt. exposuit ei matthe⁹ q̄ spūsco dscēdēte oīz linguaz sciaz recepisset. vt sic illi q̄ p supbiā turrim vsq; in celū edificare volebant p ꝓfusione linguaz ab edificatōe cessauerūt. sic apl's p oīm linguaz sciam turrim nō de lapidib⁹ sz de vtrunb⁹ cōstruant. p quā oēs q̄ crediderint in celū ascēdant. Hūc venit q̄ diceret magos illos cum duob⁹ aduenisse draconib⁹ q̄ igne sulpbureum ex ore & naribus euomētes cūctos boies occiderēt. Apl's aūt signo crucis se muniens ad eos secure exiuit. Quē mox vt draco ēs vidit aīa ei⁹ pedes ꝓtin⁹ dormierūt. Hinc q; magis. Ibi ē ars vestra. Excitate eos si potestis. Ego aūt nisi dn̄m rogassez. q̄d in me cogitauerat is inferre i vos ꝓtin⁹ retorsisse. Cū aūt apl's ꝓuenisset. in noīe ihu draconib⁹ vt abirēt ꝓcepit. Et nullū ledētes ꝓtin⁹ abierūt. Cepit q; apl's de gl̄ia paradisi terrestris magnuz sm̄onē ꝓtexere. asserēs ip̄m oib⁹ mōtib⁹ eminere & prīm celo eē. spinas vl' tribulos ibi nō esse. lilia vl' rosas ibi n̄ marcescere. senectutē ibi nō euenire sz boīem ibi iuuenez sp manere. angelor organa ibidē sonare. aues vocatas ꝓtinuo obedire. Deb⁹ aūt paradiso terrestri dixit boiez electū eē. sz p xp̄i natiuitatē i paradisuz celestē reuocatū fuisse. Et cū h⁹ apl's loq̄rēt. ecce subito tumulte⁹ exortus ē. in q̄ regis filij⁹ mortuus plāgebat. Quē cū magi suscitare nō possent sua debāt regi q̄ in deor cōsortiū rapt⁹ fuisset. & iō simulacrū et tēplū sibi ꝓstrui oporteret. Ihs predicat⁹ aūt eunuch⁹ magos custodiri faciens. apl'm aduocauit. Qui oratōne fusa eū ptin⁹ suscitauit. Quap pter rex noīe egippus h⁹ viso p vniuersas suas puincias misit dicēs. Venite & videte deum in effigie boīs latentē. Venerūt igit̄ cuz coronis aureis & diuersis sacrificior generibus volētes sacrificare ei. Quos matheus cōpescuit dicēs. Viri q̄d facitis. Ego ds nō sum sz fuus dn̄i ihesu xp̄i. Illi igit̄ de auro et argento q̄d sibi attulerāt. ip̄o iubēte eccl'iam magnā fabricauerūt. quā intra. xxx. dierum spacū ꝓsūmauerūt. In q̄ apl's. xxxij. ānis sedit. & totā egyptū ad fidē conuertit. Rex aūt egippus cū vxore sua & oī ipl'o baptizat⁹ est. Ephigeniā q; filiā regis apl's deo dicatam plus q; ducētis vginib⁹ ꝓfecit. Post hoc birtacus regi successit. & vginē ꝓdictam ꝓcupiscēs. dimidiuz regni sui apl'o ꝓmisit si eā in ꝓuigiū suum sibi faceret ꝓsentire. Cui apl's aut vt iuxta morē ꝓdecessor⁹ die dn̄ica ad eccl'iam ꝓueniret & p̄nte ephigenia cū ceteris vginib⁹ q; bona sunt iusta cōiugia audiret. Quo rex cū gaudio festinauit. putās q̄ ephigenie vellet ꝓuigiū suadere. Matthe⁹ igit̄ vginib⁹ & omi ipl'o cōgregatis de bono

matrimonij diu locut⁹.a rege plurimuz est laudat⁹.credens q hoc ideo diceret vt ꝯgiz nis animū ad matrimoniū ꝓuocaret. Deinde impato silentio ꝑmonez repent dicens. Cū ergo bonū sit matrimoniū si saluo fedez re teneat.bene scitis astātes q si regis spōsaz aliq̄s huoꝝ vsurpare ꝑsumeret.nō soluz regis offensam sz mortē insup mereret.non q vxorē duxisse ꝓbat.sz q spōsam dñi sui accipiens ei⁹ matrimoniū violasse ꝓuincit. Ita z tu rex sciēs ephigeniā regis etiā spōsaz effectam.z sacro velamie ꝓsecrataz.q̄mō poteris spōsam potēcioꝝ te tollere z tuo matrimonio copulare. Quo audito rex ꝑ ira insaniens furibūd⁹ abscessit. Apl's autē intrepidus z ꝓstās oēs ad'pacientiā z ꝓstantiā cōfortauit z ephigeniā coā se ex timore ꝓstratā cū ceteris ꝯgrib⁹ bñdixit. Post missarū aūt solēnia rex speculatorē misit q̄ iuxta altare matthei stātē z expānis manib⁹ in celum orantē misso a tergo gladio interfecit z martirē fecit. Qđ ppl's audiēs ad palaciū regis oīa incēsur⁹ pperabat. Sz a pbris z dyaconibus vir detenti apli martiriū cū gaudio celebrauerūt. Rex vo cū nec p matronas ad eā directas.nec p magos ephigeniā posset aliq̄ten⁹ imutare.totā ei⁹ domū igne copioso vallauit.vt ipam cū ceteris ꝯgrib⁹ ꝓcremaret. Apl's aūt eisdē apparēs oēm ignē ab eaz domo excussit. Qui erūpens regis palaciū inuasit.z solo rege eu adēte vir cū vnico filio cūcta cōsumpsit. Statimq̄z fili⁹ arreptus a demonio patris crimia ꝓfitens ad sepulcz apli pperauit. Pater vo turpissim⁹ lepro⁹ sus effect⁹ cū curari non posset manu ppria gladio se pemit. Populꝰ autē frēm ephigenie ab apl'o baptizatū regē cōstituit. Qui p annos.lxx.regnauit.z filiū suū sibi substituens xp̄ianū cultū magnifice ampliauit z totam ethiopie puinciaz ecclesijs xp̄i repleuit. Paroes aūt z arphaxat ab ea die q̄ regis filiū apl's suscitauit in pfidē fugerūt. Sed symon z iudas ibidē eos vicerūt. Notandū q̄ in btō matheo q̄tuo ꝓncipalit cōsiderant. Primū est obedientie velocitas.q mox vt xp̄s eū vocauit.ꝓtinuo teloneū relinquit.nec dños suos timēs rōes vectigaliuz imp̄fectas reliq̄t.et xp̄o pfecte adhesit. Ex hac velocitate obedientie q̄dā occasionē erroris sibi assumpserunt.sic recitat Piero.in originali sup ꝓdictū locū dicēs. Arguit in hoc loco porphiri⁹ z iulian⁹ august⁹ vl'imperitiā hist̄oici mētientis.vl'stulticiā eoꝝ qui statim secuti sunt saluatorē q̄ irrōnabiliē quēlibet vocantē hoiem sunt secuti.cū tāte virtutes tātaq̄z signa p̄cesserunt q̄ apl'os aliq̄z crederent vidisse nō dubiū est. Certe fulgor ipe z maiestas diuinitatis occulta.q̄ etiā in humana facie relucebat.ex ꝑmo ad se videtes trahere poterat aspectu. Si enī in magnete lapide bec esse vtus dr vt anulos et festucas sibi copulet.q̄nto magis dñs oīm creaturarū ad se poterat trahere quos volebat. Hec Piero. Secōm est ei⁹ largitas siue liberalitas.q̄ statim fecit ei cōuiuiū magnū in domo sua. Qđ quidē cōuiuiū nō tantum fuit magnū rōne laute ꝑparatois sz etiā fuit magnū ꝑmo rōne voti.q̄ cū magno affectu et desiderio ipm recepit. Tercio rōne myster⁹.q̄ illud fuit idicatiuū magni myster⁹. Qđ myster⁹ exponit glo.sup Lucā dicēs. Qui domicilio xp̄m recipit interno maximis exuberantiū pascit delectatois voluptatum. Tercio rōne documētoꝝ.q̄ ibi magna documenta exhibuit.sicut misericordiā volo z nō sacrificiū.z nō egēt q̄ sani sunt medico ꝛc nō sacrificiū. Quarto rōne imitatoꝝ.q̄ magni discūbētes etiā imitati fuerūt.s.xp̄s z discipuli eius. Tercū ei⁹ humilitas q̄ apparuit in duob⁹ Primo in hoc q se publicanū manifestauit. Ceteri euāgeliste vt dicit glo. verecūdie causa z euangeliste honorē nomē vulgatuz nō ponūt. Ipe ꝑm q̄ scriptū est iustus in ꝑmis accusatoꝝ est sui.matheum se z publicanū nominat.vt ostendat nullū ꝓuersum debere de salute diffidere.cū apl'us z euangelista de publicano repente sit factꝰ. Secōo in hoc q ad suas iniurias patiēs fuit. Quādo enī pharisei murmurabāt q̄ xp̄s ad hoiem peccatorē diuertisset potuiss̄z eis matthe⁹ rñdisse ac dixisse. Vos potꝰ miseri ac peccatores estis qui vos iustos arbitrantes medicum

refugium. Ego aũt iã pctõr dici non valeo q̃ ad medicũ salutis ꝓfugio. ꝛ eidẽ vuln⁹ meũ ñ abscõdo. ℣ Quartũ ẽ euãgeliũ ipi⁹ in ecclia magna solẽnitas. Et⁹ enĩ euãgeliũ ꝓ ceteris euãgelijs magis ĩ ecclia freq̃ntat sic̃ ꝛ psalmi dauid ꝛ epl̃e pauli ꝓ ceteris scptu⁹ris ampli⁹ ĩ eccĩa recitant. Cui⁹ ℞ est rõ. q̃ mĩa teste tobe tria sũt genera pctõr. s. peccatũ superbie. luxurie et auaricie. ℣ Dctõ superbie peccauit saul⁹ a saule superbissimo rege dict⁹ q̃ eccliaz supra modũ psecut⁹ ẽ. ℣ Dctõ luxurie peccauit dõ q̃ ꝛ adulteriuz cõmisit. ꝛ ppt̃ ipm adulterũ fidelissimũ militẽ vriã occidit ℣ Dctõ auaricie peccauit matthe⁹. q̃ p auaricĩã lucris turpib⁹ inhiabat. Fuit enĩ telonarius. Est enĩ teloneũ vt dicit Ysidor. loc⁹ in portu maris. vbi merces nauiũ ꝛ nautaꝝ emolumẽta reddunt. Telos aũt grece vt dicit Beda latine dr vectigal. Licet igit̃ isti pctõres exterint. eoꝝ tñ pnĩa adeo placuit vt ĩ solũ dñs eoꝝ culpis ignosceret. sz etiã eis dona sua mltiplicĩ⁹ cumularet. ℣ Ã seuissimũ psecutorẽ fecit fidelissimũ pdicatorẽ. adulterũ ꝛ homicidã fecit ppbãz ꝛ psalmista lucrũ inhiantẽ ꝛ cupidũ fecit aplm ꝛ euangelistã. ℣ Ō igit̃ hoꝝ trũ dicta nobis tã freq̃ntr recitant̃. vt null⁹ q̃ ꝛuerti voluerit desperet de venia. q̃n tãtos ĩ culpa tales ꝓspicit fuisse in grã. ℣ Notandũ isup q̃ ꝑm b. ãb. circa ꝛuersionẽ bti matthei q̃dã ex pte medici. q̃daz ex pte infirmi sanati. q̃dã ex pte modi sanandi ꝓsiderant̃. ℣ In medico tria fuerũt. s. sapia q̃ radicez morbi cognouit. bonitas q̃ medicamẽta adhibuit. potẽtia q̃ ipm tã subito mutare potuit. ℣ De his trib⁹ sic idez dicit Ambr. in ꝓsona ipi⁹ matthei. ℣ Dic põt auferre coꝛdis mei doloꝛẽ ꝛ aĩe palloꝛẽ q̃ nouit occulta. Et hoc q̃ntũ ad pmũ. ℣ Inueni medicuz q̃ in celis habitat ꝛ in trib⁹ spargit medicamẽta. hoc q̃ntũ ad scõm. ℣ Dic põt solus sanare vulnera mea q̃ nescit sua. hoc q̃ztũ ad tertũ ℣ In ipo aũt infirmo sanato. s. in btõ matthęo tria cõsiderant̃ ꝑm q̃ dict⁹ ambrosius oñdit. ℣ De nãqz morbuz pfecte exuit. curãtis gratus extitit. ꝛ in sanitate recepta sp mõm seruauit. Dñ aut. Seqbat matthęus iã letus ꝛ alacer ꝛ exultabat dicẽs. Iã nõ publicanũ gero. iã nõ porto leui. Exui leui postq̃z xp̃m indui. Et hoc q̃ ad pmuz. Odio genus meũ. fugio vitã meã. solũ te sequor dñe iesu q̃ sanas vulnera mea. ℣ Hoc quo ad secũdũ. Quis est qui mel sepat a caritate dei que in me est. tribulatio an ãgustia. an fames. hoc q̃ ad tercũ. ℣ Modus aũt sanãdi ꝑm beatũ ambr. triplex fuit. Primo enĩ xp̃s ipsuz vinculis ligauit. Scõ cauterũ ipm impssit. Tercio omnẽ putredinẽ emũdauit. Dñ aut Ambr. loquẽs in ꝓsona Matthei. Ligatus sum fidei clauis ꝛ bonis cõpedib⁹ caritatis. Auferiesu meoꝝ putredines pctõrũ dũ habes vinculis caritatis ligatum. Seca q̃cunqz inueneris vicio sum. hoc q̃ntuz ad primũ. Omne mãdatũ tuũ sicut cauterium impssum tenebo. ꝛ si vnt cauterũ mandati. tñ putrefacta carnis exurit ne ad virus serpat ꝓtagio. Et si mordet medicamẽtũ tñ ulceris tollit vicũ. Quantũ ad scõm. Dem cito dñe incidens occultas ꝛ latentes varias passiones. Aperi cito vuln⁹ ne noxi⁹ serpat humor. emũda oẽ qõ fenduz est pegruno lauacro. ℣ Hoc q̃ntũ ad tercũ. Et⁹ aũt euangelũ ãno dñi. d. qõ manib⁹ suis scripserat cũ ossibus beati barnabe reptũ est. Qõ q̃dẽ euãgelũ beat⁹ barnabas secũ ferebat. ꝛ sup infirmos illud ponẽs oẽs tã fide barnabe q̃z merito matthei ꝓtinuo liberabat.

CXXXVI

De sancto Mauricio.

Mauricius dicitur a mari ꝛ cis quod dicit̃ vomens vel durus. ꝛ us qõ interptat consiliator vel festinans. Vel dicit̃ a mauros qõ ꝑm Ysidor grece dicit̃ nigrũ. Ipe nãqz habuit amaritudinem p̃ colatu miserie ꝛ dilatione patrie. Fuit vomens p̃ supfluor abiectionem. durus ꝛ firmus p̃ tormentorũ p̃pessionẽ. ꝓsiliator p̃ cõmilitonũ exhortatiõnem. festinans p̃ feruorẽ ꝛ bonor operũ multiplicationẽ. niger p̃ sui despectiones. Hui⁹ passionẽ scripsit ꝛ cõpilauit beat⁹ eucharius lugdunensis archiep̃s.

De sancto Mauricio

Mauricius in sacratissima legione. q̄ thebea dr dux extitisse phibet. Dicti aūt sūt thebei a ciuitate sua q̄ thebea nūcupata ē. Est aūt ipa regio in ptib⁹ orientis vltra fines arabie babilis opib⁹. fructib⁹ fertilis. arborib⁹ delectabil'. Habitatores vero illi⁹ regiōis dicunt esse magni corpibus. armis strenui. in bello fortissimi. calliditi ingenio. sapia locupletissimi. Ipa āt ciuitas cētū portas habuit. & sup nilū fluuiū q̄ dr padisō egredit & gyon dr sita fuit. Ibe q̄ dr. Ecce vet⁹ thebea cētū iacet obruta portis. Pius iacob⁹ frat dñi vbū salutis p̄dicauit. & fidē xp̄i pfecte eos docuit. Dioclecia⁹ āt & maximian⁹ q̄ ceperūt āno dñi. cclxxxvij. volentes fidē xp̄i penit⁹ extirpare. tales epl'as p oēs puincias in q̄b⁹ xp̄iani morabāt trāsmiserūt. Si aliq̄d detimiari oporteret aut scari. & tot⁹ mūdus ex vna pte cōgregat⁹ eēt. & sola roma ex alia pte ꝓsisteret. mōs tot⁹ vict⁹ fugēt. & sola roma in culmine scie remaneret. Cur gyos pua plebecula ei⁹ p̄ceptis resistitis & ꝑ ipius statuta tā stolide superbitis. Aut igit deor⁹ im mortaliū fidē suscipite. aut imutabil' de vob sniā pferet dānatōis. Xp̄iani aūt hmōi lrās suscipiētes. nūcios oēs vacuos remiserunt. Tūc dioclecian⁹ & maximian⁹ in trā cōmoti p oēs puincias miserūt vt oēs bellicis armis apti ad romā venirēt. vt oēs rebelles romano imperio subiugarēt. Rē āt augustorū ad pplm thebeor⁹ delate sūt. Qui pl's ꝑm di ꝑceptuz q̄ dei erāt deo. & q̄ erant cesaris cesari reddebat. Cōgregātes igr electā militū legionē. s. vj. milia. dclxvj. eos ad ipatorē miserē vt in bellis iustis impatorē iuuarēt. nō vt ꝓtra xp̄ianos arma mouerēt. sz eos pot⁹ defensarēt. Huic aūt sacratissime legiōi dux erat inclitus vir maurici⁹. signifer aūt candid⁹ innocētius. exuperi⁹. victor & ꝓstanti⁹. Dioclecian⁹ igit maximianū quē sibi in collegā imperij assumpserat ꝑ gallias cum infinito exercitu misit. & ei legionē thebeam sociauit. Hi a sancto marcellino papa exhortati sūt. vt ante gladijs interirēt q̄z fidē xp̄i quā acceperant violarēt. ¶ Cū igit vniuersus exercit⁹ mōtes alpiū transmeasset. & ottodorū aduenisset. iubet impator vt oēs qui secū erāt idolis imolarēt. & ꝓ rebelles ipio. & maxie ꝓ xp̄ianos vnanimit̄ ꝓurarēt. Qd sancti milites audiētes octo miliarib⁹ ab exercitu secesserunt. & in quodam loco ameno cui agauū nomen est iuxta rodanū ꝓsederunt. Qd audiēs maximian⁹. missis militib⁹ ꝑcepit vt ad deor⁹ sacrificia cū aliis festinarent. Qui se nō posse facere rñderunt vtpote q̄ fidem xp̄i haberēt. Tūc impator ira succēsus ait. Jungit̄ despectui meo celestis iniuria. & mecū religio romana ꝓtenit. Sentiat cōtumax miles nō solū mihi sed etiam dijs meis me posse dare vindictam. Tūc cesar missis militib⁹ suis iussit vt aut dijs sacrificare eos cōpellerent. aut decimū quēq̄z eor⁹ protin⁹ decollarēt. Sancti igit cū gaudio capita extendētes. vn⁹ aū alt⁹ festinabat & ad mortē ꝑuenire certabat. Tūc sanct⁹ Maurici⁹ assurgens mīt cetera sic cōcionat⁹ est. Congratulor vobis. q̄ ꝓ fide xp̄i oēs mori parati estis. Cōmilitones vestros necari sustinui q̄ vos ad passionē ꝓ xp̄o paratos vidi. & dñi mandatū seruaui q̄ ait petro. Mitte gladium tuū in vaginaz. Quia ergo iā cōmilitonū corpib⁹ vallati sum⁹. & socior⁹ sanguinibus rubricatas vestes habem⁹. nolīpos ad martyriū seqmur. Hec ergo si placet cesari mandem⁹ rñsa. Milites tui impator sum⁹ & ad defensionē reipublice arma suscepim⁹ Non est in nobis proditio. nō formido. sed xp̄i fidem nullaten⁹ deserem⁹. Cū hoc imperator audisset iussit iterū vt decimū trucidarent. Quo facto exuperi⁹ signifer vexillū arripiens. & inē cōmilitones stās dixit. Gloriosus dux noster Maurici⁹ de nostror⁹ commilitonū gl'ia est locut⁹. nec exuperi⁹ signifer noster ideo hec arma arripuit vt talibus resistam⁹. Ne roꝛciāt dextre nostre arma hr carnalia. & armentī vtutib⁹. et talia si placet cesari remandem⁹. Milites sum⁹ imperatoꝛ tui. seruī aut̄ quē libere pfitemur xp̄i. Tibi debem⁹ militā. tibi innocentiaz. Tibi te laboꝛes stipendiū. ab illo exoꝛdiū sūpsim⁹ vite. Omnia ꝓpo toꝛmēta suscipe parati sum⁹. & ab eius fide nūq̄z discedem⁹. Tūc impt⁹ cesar

De sancto Mauricio

tuſſit ſuũ exercitũ totã legionẽ circũdare ita vt vn⁹ eorũ nõ poſſet. Hallant igr milites xpi a militib⁹ diaboli. z nephãdis mãib⁹ truncidant z pedib⁹ eqz cõculcant. z xpo pcioſi martires ꝓfecrant. Ipſi aũt nutu ꝺi plẽs euaſerũt. vt in regiones alias venientes xpi nomẽ ꝓdicarẽt. z gl̃oſiſſime in locis alijs trũphabarent Ex qb⁹ fuiſſe dicũt ſoluto⁹. auẽto⁹ z octauꝰ apud thaurinũ. alexãder apõ pgamũ. ſcõs apõ vintinũ. necnõ z btus ꝓſtatꝰ z victo⁹ z vſus z ꝺi plẽs alij. Cũ igit carnifices ꝓdam diuiderẽt z inſiſt epularẽt. qndã ſenẽ noie victorẽ inde caſu trãſeũtẽ ad ſecũ ꝓuocãdũ immutãt. Ille aũt reqrere cepit quõ int̃ tot milia occiſoꝝ poſſent cũ gaudio epulari. Cũ aũt a qdaz audiſſet q ꝑ fide xpi mortui eẽnt. ſuſpirãs ille vehemẽt̃ igemuit. beatũ oĩno ſe clamitans ſi cũ illis fuiſſet occiſus. Cũ aũt cõpiſſent qnã xpian⁹ eẽt̃ i eũ ipetũ fecerũt. z ip̃m ptin⁹ truncidarũt. Ipſi aũt maximian⁹ apud mediolanũ. dyoclecian⁹ vo apõ nichomediã vna die purpurã depoſuerunt vt ꝑuatã vtã ageret. z adoleſcẽtiores. ſ. ꝓſtãtius z maxim⁹ z galeri⁹ qs ceſares fecerant imperarẽt. Hz cũ maximian⁹ iterũ tyrãnice imperare vellet a ꝓſtantio genero ſuo pſecut⁹ ſuſpẽdio vitã finiuit. Lande corpus ſcĩ innocentij de eadẽ legiõe in vnda z rodani immerſum a domiciano genanenſi et gratho auguſtano z ꝑbaſio eiuſdez loci epis. cum alijs in eccliã ẽ ſepultũ. In cui⁹ ꝓſtructõe qdã gentil artifex erat q alijs die dñico ſolẽnizantib⁹ ſolus opus ſuum exercebat. Idoſt ſcõz exercitus. rapit. cedit z arguit q opus ſuuz ꝓbanus aſſũpſerit. z die dñica cũ alij diuinis intẽderẽt ipe opib⁹ mechanicis inhiaret. Correctus ad eccleſiã cucurrit. z ſe fieri xpianũ poſtulauit. Ambroſius in ꝑfatione de his martyrib⁹ ſic ait. Caterua fideliũ diuio luſtrata lumie ab extremis tre finibus venies tibi fideli ſupplicauit. Et tam corporeis bellatorũ legio mucronib⁹ circũſepta qzqz ſpualibus etiã armis vallata ad martyrũ vigili ꝓſtãtia ꝑperauit. Quos perſtifer tyrãn⁹ vt eos metu ꝑterreret ad inti-

tionẽ ſupplicij gladio decimauit. atz poſtmodũ ꝓſtant eos ꝑdurantes in fide vniuerſos parit̃ capite plecti ꝑcepit. Hz hi tanto caritatis ardore feruebant. vt electis armis flexo poplice paſſim genicul̃tes ſpiculatorũ tela hilari corde ſuſcipent. Int̃ qs btus mauricius tue fidei amore ſucceſſus decertãdo martyrij eſt coronã adeptus. Hec ambroſius.

Mulier qdaz filiũ ſuũ abbati mõaſterij in q ſcõz martyz corpa reqeſcũt. eruditẽdũ tradidit. quẽ in breui defunctũ ut remediabili luctu plãgebat. Cui apparẽs mauric⁹ cur filiũ ſuũ ſic flerz q ſiuit. Que ſibi rñdit. q ꝺiu viueret a lacrimis nõ ceſſaret. Cui ille. Noli eũ flere vt mortuũ ſz ſcias eũ habitare nobiſcũ. Qõ ſi ꝑbare deſideras. cras z in oĩ b⁹ die⁹ vite tue ad matutinas ſurrexeris vocẽ eius int̃ mõachoz pſallẽtiũ voces audire valebis. Qõ illa ſp fecit z vocẽ filij cum monachis cantantẽ ſp diſcernens audiuit.

Rex gaturanic⁹ cũ theſauros ſuos relictis ſecũ põpis pauꝑib⁹ z eccleſijs erogaret qndã pſbyterꝰ miſit vt ſibi de ſacroſcts ipoꝝ reliquijs aſportaret Qui cũ reliquijs impetratis redies. dũ nauis orta tẽpeſtate i lacu lauſanẽſi piret. capſam cũ reliquijs fluctibus oppoſuit. z mox ſecuta fuit trãquillitas magna. Anno dñi. dcccclxiij. cũ qdã monachi obtentu karoli a nicolao papa corpa ſcti vrbani pape z ſcti tyburcij martiris impetraſſent. z redeũtes ſcõz martyz eccliaz vi ſitaſſent ab abbate et mõachis ipetrarũt vt corpus ſcti mauricij et caput ſcti innocentij apud antiſiodoꝝ in eccia quã ſctus germanus eiſdẽ martyrib⁹ dudũ dedicauerat trãſportarẽt. Refert petr⁹ damiani q in burgũdia erat qdã clericꝰ ſuꝑb⁹ z ambicioſus. q qndã eccliam ſancti mauricij ſibi vſurpauerat. qdã potente milite ſibi plimũ obſiſtenti. Hũ aũt qdã die miſſa cantaret z i fine euãgelij diceret. oĩs q ſe exaltat bũiliabit̃. deriſit miſer z aut falſum eſt. Nã ſi ego meis hoſtibus me bũiliaſſem tot hodie diuitias eccl̃ie nõ haberẽ. Et ecce fulmẽ inſtar gladij in os eius ꝑ qđ blaſꝑbemie vba euomuit irrotuit. z ſubito eũ extinxit.

CXXXVII

De sancta Justina.

IUstina a iusticia dicta est. Ipa enī p iusticiā vnicuiq3 qđ suū est reddidit. s. deo obedīētiā. supiozi plato reuerentiā. pari concordiā. inferiozi disciplinā. inimicis patiētiaz. miseris z afflictis cōpassionē operosaz. sibi sanctimoniā z primis caritatē.

IUstina ygo de ciuitate antiochie filia sacerdotis idoloꝝ qtidie ad fenestrā sedens. psalū dyaconē euangelīū legentē audiebat. a q̄ tandē quersa est. Qđ cū mater patri i lecto retulisset z ambo dormissent. xps cū angelis apparuit eis dicēs. Venite ad me z dabo vobis regnū celoꝝz. Qui euigilātes statim cū filia sua se baptizari fecerunt. Hec ergo iustina ygo a cipriano plūm molestata. ipm tādē ad fidē quertit. Cipr9 ei a sua puericia magus extiterat. Hanc cū. vij. ānoꝝ eēt a pentib9 diabolo cōsecrat9 ē. Hic igr magice artī insuebat z matronas in tumēta quertere videbat z multa alia pstigia exercebat. Ardēs igr i amoze iustine ygīnis. ad magicas artes se cōtulit. vt ipaz p se vl' p viro q̄dā acladio q̄ silr in eius amoze exarserat posset hē. Conuocat igr demonē vt ad se veniat z iustinaz p eū valeat hē. Aduenīēs demon dixit ei. Quid me vocasti. Cui cipr9. Amo ygīnē de galileis. potes ne facere vt ipam habeā z voluntatē meā secū pficiā. Cui demō. Ego q̄ boiem de paradiso eijcere potui. ca yn frēm suuz occidere. peruaui. in deos xpm occidere feci. boies pturbaui. z nō potero facere vt vnā puellam habeas. z ea iuxta tuū placitū fruaris. Vnguētū hac cipe z circa domū e9 defonis sparge. z ego supuenīēs cozei9 i tuū amoze incēdā. z tibi ea assentire cōpellaz. Seqnti nocte demon ad ea ingredit. z cozei9 ad amoze illicitū incitare conat. Qđ illa sentīēs deuote se dño cōmēdauit. z totū coz9 suū signo crucis munuit. Ad signū aūt sctē crucis dyabol9 territ9 fugit. z ad Cipriānū veniēs ante eū stetit. Cui cipr9 dixit. Quare nō adduxisti ad me ygīnē illā. Cui demon. Vadi iea q̄dā signū z otabuī. z ois vtus i me defecit. Cipr9 aūt eū dimisit z aliū fortiozē vocauit. Cui demon. Audiui tuā iussionē z vidi illi9 impossibilitatē. Ex ego emēdabo z tuaz cōplebo volūtatē. Aggrediar ea z cozeius vulnerabo in amoze libidinis. z ea iuxta desideriū tuū pfrueris. Ingrediēs igit diabolus nitebat ei psuadere. z aīm ei9 ad amoze illicitū inflāmare. Illa aūt se deo deuote recōmēdans signo crucis omnē temptationē repulit. z insufflans in demonē ptin9 eā abiecit. Demon āt confusus abijt z aufugit z añ cipr9 stetit. Ad quē cipr9. Et vbi est vgo ad quā te trāsmisi. Et demon. Victuz me fateoz z q̄liter dicere ptimesco. Quoddā eni signū terribile in ea vidi. z ptinuo robur omne amisi. Tūc cipr9 eū deridēs dimisit. z ipm pncipē demonū aduocauit. Cūq3 venisset ad eum dixit. Que est vtus vestra tā modica vt vincat ab vna puella. Dixit dñō Ecce egrediēs varijs febrib9 eam vexabo. z aīm eius ardenti9 inflāmabo. z totuz coz9 eius vehemēti ardoze respergaz z frenēticaz illā faciā. z varia sibi fanta simata offeram. z media nocte eā adducā tibi. Tūc diabolus in speciē vni9 ygīnis se trāsfiguauit. z ad ygīnem venīēs dixit. Ecce ad te veno. q̄ tecū in castitate viuere cōcupisco. Verūtī dic q̄so te. q̄ naz certamis nostri merces erit. Cui sancta virgo rñdit. Merces q̄dez multa. labor modicus. Dicit ei demon. Quid ē ergo qđ deus pcepit. Crescite z multiplicamini z replete terrā. Timeo ergo bona socia q̄ si in virginitate mānerimus. vbū dei irrituī faciemus. z velut pēnētes et inobedīētes in gue iudicium decidem9. z vñ videbamur spera re pmiū graue incurrem9 tormentuz. Cepit aūt coz ygīnis graui9 cogitatōibus pimissionez demonis cōcuti. z ardoze cōcupiscentie forti9 inflāmari. adō vt tā surgēs abire vellet. Tūc scīā ygo ad se reuersa et quis esset q̄ secū loqueret intelligēs. ptinuo se cruce munuit. et in diabolū sufflās ipm instar cere. ptin9 liquefecit. z ab oī tēptatiōe stantī liberatā se sensit. Et ō postmodū diabol9

in specie iuuenis pulcerrimi se trāsfigurauit
thalamū ei⁹ ingrediēs cū ipa in lectulo ia-
ceret. impudent in ei⁹ lectulū psiluit. z in ei⁹
amplex⁹ ruere voluit. Qō videns iustina z
malignū spūz a desse cognoscēs. mox signuz
crucis edidit. z instar cere diabolum liq̄fecit
Tūc diabol⁹ ptittēte deo febrib⁹ eam fati-
gans. z plures cū gregib⁹ z armētis occidēs
maximā mortalitatē in tota antiochia futu-
rā p demoniacos pdicebat. nisi iustina cōsu
gio psentaret. Quappē tota ciuitas morbo
languēs ad ianuā pentū iustine pruenit. cla-
mans vt iustinā psugio traderēt. z sic ciuita
tē a tāto piculo liberarēt. Qz cū iustina nul-
latenꝰ psentaret z ex ꝑ mortē eiꝰ oēs mina-
rent. vij. āno mortalitatis ipa p eis orauit z
oēz pestilētiā ppulsauit. Videns diabol⁹ q
nihil pficeret. in formā iustine se trāsforma-
uit vt famā iustine polueret. z cipanū delu-
dens se iustinā ad se duxisse iactabat. Ver-
gens igr diabol⁹ ad cipanū in specie iustine
ad ipm cucurrit. z eū q̄si q ei⁹ amore lā gue-
ret osculari voluit. quā ciprian⁹ vidēs z iu-
stinā eē credēs. gaudio replet⁹ ait. Bñveni
iustina oim feiarū decora. Mox vt cipan⁹
nomē iustine noiauit. diabol⁹ nomē illō fer
re nō potuit. qz ad ei⁹ platione ī star fumi sta
tim euanuit. Quappē cipan⁹ delusuz se vi-
dēs tristis remāsit. Ñ z āpli⁹ in amorē iu-
stine estuās ad ostiū vginis diu vigilauit. et
q̄ñq̄z in feiaz q̄ñq̄z in auem vt videbat arte
magica se cōmutās. cū venisset ad ostiū vgi
nis neq̄z femina neq̄z auis qz cipran⁹ ptin⁹
apparebat. Acladi⁹ q̄z arte diabolica mu-
tat⁹ in passerē cū ad fenestrā iustine volasset
mox vt vgo cū aspexit. nō passer qz acladius
apparuit. angustiariq̄z nimis cepit. ac treme
re. q⁹ nec fugē poterat nec salire. Timēs vo
iustina ne caderet z creparet. eū p scalā dpo
nī fecit. z admonēs vt a sua vesania cessaret
ne iuxta leges tāq̄z maleficus puniret. Ista
oia sm figmēta diabolica ad q̄ndā apparen
tia fiebant. Vt Victor⁹ igr p oia diabol⁹
ad cipranū rediit z añ eū pstus stetit. Cui
dixit cipran⁹. Nūq̄d z tu victor⁹ es. Que est
miser vtus vra vt vna puellā nō possis pu-
cere. nec ptāte ī eā brē. qz ecōuerso ipa vos vin
cat. z tā miserabilit vos pternat. Dic tñ mi-
hi obsecro in q̄ est ei⁹ tā maxima fortitudo.
Cui demon ait. Si mihi iurauerit vt a me
neq̄q̄z recedas vtutē ei⁹ victorie tibi pandaz
Cui cipranus. Jder q̄d tibi iurabo. Cui de
mon. Jura mihi p vtutes meas magnas q
a me nūq̄z discedas. Dicit ei cipran⁹. Jer
vtutes tuas magas tibi iuro q a te nūq̄z dis-
cedā. Tūc diabol⁹ q̄i secur⁹ ei dixit. Jduel-
la illa signū crucifixi edidit. z statim pdabu
z oēm vtutē amisi z q̄i cera a facie ignis ef-
fluxi. Dicit ei cipan⁹. Ergo crucifix⁹ maior
te est. Et demon. Utiq̄z maior oīb⁹ ē. z nos
z oēs q̄s hic decipim⁹ tradet igni inextingui
bili cruciādos. Cui cipranus. Ergo z ego
amic⁹ debeo fieri crucifixi. ne tantā aliq̄n pe
nā incurrā. Cui diabol⁹. Jurasti mihi p vi-
tutes mei exercit⁹ p q̄s nemo piurare valet
q a me nunq̄z discederes. Ad quē cipran⁹.
Te z oēs fumigātes tuas vtutes pteno. z ti-
bi z oīb⁹ diabolis tuis abrenūcio z crucifixi
salutari signo me munio. Statimq̄z ab eo
diabol⁹ pfusus discessit. Tūc cipranus ad
epm uit. Quē videns eps z credens eū ve-
nisse vt xpianos ī errorē mitteret. ait ei. Suf
ficiāt tibi cipriane hi q̄ foris sunt. nihil ei po-
teris aduersus eccliam dei. Jnuicta est enī
vtus xpi. Cui cipran⁹ certus suz q̄ inuicta
est vtus xpi. Narranq̄z q̄ sibi acciderāt. ab
eo se baptizari fecit. Qui postmodū tā in sci
entia q̄z in vita valde pficiens. mortuo epo
ipe in epm ordinat⁹ est. Beatā vo vginē iu-
stinaz in monasterio posuit. z multis sacris
vginib⁹ eā ibidē in abbatissaz pfecit. Sctūs
aūt cipran⁹ martyrib⁹ sepe epl'as mittebat
z eos in certamine roborabat. Comes autē
regionis illius audiēs famā cipriani z iusti
ne. eos ad se pītari fecit z an sacrificare vel-
lent. req̄siuit. Qui dū in fide xpi pslisterēt fir-
mi iussit eos ī sartaginē plenā cera pice z ad
pe poni. Que tñ eis mirū refrigerū prestitit
nec aliq̄d supplicii irrogauit. Sacerdos aūt
idoloz prefecto dixit. Jubeas me ante sarta
ginē stare z pfestum vincā omnē vtutē eoz.
Cū ergo iuxta sartaginē venisset dixit. Si-

gnus es deꝰ hercules. ⁊ pater deoꝝ iupiter. Et ecce ꝓtinus de sartagine ignis exiuit ⁊ penit⁹ eū ꝓsumpsit. Hūc cipriān⁹ ⁊ iustina de sartagine extrabunt. ⁊ data sup eos sententia pariter decollant. Deoꝝ corpa cū septem diebꝰ ad canes ꝓiecta mānsissent. postmodū romā translata sunt. Hūc aūt vt ꝺr placentie reꝙescūt. Passi sunt aūt. vj. kal. octobris circa ānos dñi. cclxxxvij. sub dyocleciano.

CXXXVIII

De sanctis Cosma ⁊ damiano.

Cosmas dicitur a cosmos qꝺ est forma vel ornatus. Vel sm Isidorū cosmos grece ꝺr mūdus latine. Fuit ei forma alios in exēplis ornat⁹ vtutib⁹ bonis. mōs ab oīb⁹ vicijs.

Damian⁹ dict⁹ ē a dama q̄ ꝺaꝝ bestia. q̄ būlis ē ⁊ māsueta. Vel damian⁹ a dogma qꝺ est doctrina. ⁊ ana qꝺ ē sursum. Vl a damū qꝺ ē sacrificiū. Vl damian⁹ q̄i dēū manus. Ipe eni māsuetu dinē habuit in ꝓuersatiōe. doctrinā supnā habuit in ꝑdicatiōe. sacrificiū fuit i carnis maceratiōe. dñi man⁹ fuit i medicinali curatione.

Cosmas et damian⁹ germani frēs in ciuitate egea ex religiosa matre nomīe theodora nati sunt. Hi arte medicine edocti tantā a spūsancto grām acceperūt vt oēs languores nō solū ab hoīb⁹ sed etiā a iumētis curarēt. gratis oīa tribuētes. Matrona aūt quedā noīe palladia cū omīa sua in medicis cōsumpsisset. ad sctōs accessit. ⁊ ab eis sanitatē integrā reportauit. Hūc illa quoddā munusculuꝫ sctō damiano obtulit. Et cū nollet recipe. illa euꝫ sacramentis terribilib⁹ adiurauit. Qꝺ ille acquieuit recipe. nō qꝺē ductus cupiditate muneris. sed ⁊ deu otiōi satisfaciēs offerentis. ⁊ ne nomen dñi videret spernere ꝓ qꝺ videbat sibi se adiuratuꝫ esse. Hoc vbi sctūs cosmas cōperit ꝑcepit ne corpus ei⁹ vna cū ipi⁹ corpore poneret. Sed seqnti nocte dñs cosme apparuit ⁊ frēm de suscepto munere excusauit. Audiens eoꝝ famaꝫ pcōsul iussit eos ad se accersiri fecit. ⁊ q̄ eoꝝ sint noīa. que patria. que fortuna inq̄rere cepit. Sancti martires dixerūt. Noīa nostra sunt cosmas ⁊ damianus. ⁊ alios tres frēs habem⁹ q̄rū noīa sunt antimus leoncius ⁊ eupreptus. Patria aūt nostra arabia est. Deoꝝ fortunā christiani nesciūt. Iussit ergo pcōsul. vt frēs suos aꝺducerent. ⁊ sil idolis imolarent. Qꝝ cū oīno imolare ꝓnerēt ꝑcepit eos in manib⁹ ⁊ pedib⁹ dire torqri. Cū aūt ei⁹ tormēta deriderent. iussit eos catbena ligari ⁊ in mare ꝑcipitari. Qꝝ statim ab angelo de mari liberātur ⁊ añ ꝓsidē statu sunt. Qꝺ ꝓses ꝓsiderans ait. Per vos magnos maleficijs victus. q̄ tormēta cōtēnitis ⁊ mare sopitis. Docete & me Bvā maleficia. ⁊ in noīe dei adriani sequar vos. Et Bdicto statī duo demōes affuerūt ⁊ eū guissime in facie ceciderūt. Et ille clamās dixit. Deꝑcoꝝ vos o boni viri vt ꝓ me ad dominū vestꝝ oretis. Quib⁹ orantib⁹ ꝓtinus demones discesserūt. Ꝓses aūt dixit. Vis deus q̄ste aduersuꝫ me diu indignati sunt. q̄ eos relinq̄re cogitabā. Iā ergo deos meos vos nō patiar blasphemare. Hūc eos i ignē copiosum iactari ꝑcepit. Qꝝ tm eos nil lesit ꝙn potiꝰ flāma. ꝓsiliit lōge. et mīstros de astātib⁹ interemit. Iubent ergo in eculeo suspendi. Sed ab angelo ipōs custodiente. fatigatis admodū in cedēdo mīstris. añ ꝑdē deponunt illesi. Tres igit frēs in carcere fecit recludi ⁊ cosmā ⁊ damianū cruciſigi et a ipō lapidari. Qꝝ i suos lapides redibāt autores. ⁊ q̄ꝝplimos vulnerabāt. Tunc ꝑses furore repletꝰ. eductis trib⁹ frib⁹ ⁊ stātib⁹ iuxta crucē iussit cosmā ⁊ damianū supra crucē a q̄tuor militib⁹ sagittari. Sagitte vo ꝙuersē plurimos vulnerabāt. Qꝝ sctōs martyres non ledebāt. Hidēs aūt ꝓses in oīb⁹ seꝙtus vsq̄ ad mortez angustiat⁹. oēs q̄nq̄ frēs fecit sil decollari. Demones autē xpiani vbi qꝺ viderat sctūs cosmas ne in vnū sepelirent. cogitabant quō vellent martyres sepeliri. Et ecce subito camelus aduenit ⁊ humana voce ꝓclamans. sanctos in vno loco sepeliri ꝑcepit. Passi sūt sub dyocleciano qui cepit circa annos dñi. cclxxxvij.

Rusticus q̄dam cū post laborē messis in cāpo aperto

ore dormiret. serpens in ei⁹ ventrē ingressus est. Cui gilās aūt cū nihil senturet domuz re/diit. z sero facto gmissime tozqrī se sensit. vo/ces igit miserabiles emittebat. z scōs dei cos/mā z damianū in sui auxiliū inuocabat. Hz cū dolor sp incresceret ad ecclīaz sctōz mar/tyrū pfugit z ibidē eo subito dormiēte p pēs sic p os ei⁹ intrauerat sic exiuit. Cui qdā longe pfectur⁹. scīis martyrib⁹ cosme z da/miano yozē suā cōmēdauit. dās ei signum cui ptin⁹ deberet annuere si aliqñ eaz voca/ret. Post B aūt sciēs signū diabol⁹ qđ ei ma/ru⁹ dederat se in boīez trāsfiguraūit. z signū viri offerēs dixit. Cur tu⁹ ab illa ciuitate me misit ad te vt ducā te ad eū. Et illa adhuc re formidās ait. Signū qdē agnosco. hz qz scīs martyrib⁹ cosme z damiano cōmēdata sū. sup eoz altare mihi iura q̄ securā me duces z tūc ptin⁹ pficiscar. Ille aūt cōtinuo vt dire/rat sibi iurauit. Secuta g eū cū ad qndā lo/cū secretū venissent. voluit eā de iumēto dia bolus pcipitare vt eā occideret. Qđ illa sen/tiens exclamauit. Be⁹ scōz cosme z damia ni adiuua me. Nobis ei credidi z secuta sum eū. Cōfestim aūt sancti cū multitudine deal batoz ibidē affuerūt z eā liberauerūt. Dia bol⁹ vo statum euanuit. Et dixerūt ei. Nos sum⁹ cosmas z damian⁹ qrū iuramēto cre didisti. ideoq festinauim⁹ venire in auxiliū tibi.

Felix papa attauus sancti Gregorij in honore sanctoz Cosme z damiani nobi/lem ecclīaz rome pstruxit. In hac ecclīa q/dam vir sanctis martyrib⁹ seruiebat cui can cer vnū crus totū cōsumpserat. Et ecce dor/miente illo. sancti Cosmas z damianus de/uoto suo apparuerūt. vnguēta z ferramēta secū portātes. Quoz vn⁹ alteri dixit. Vbi carnes accipiem⁹ vt abscisa carne putrida locū vacuū repleam⁹. Cui aut alt. In cimi terio sancti petri ad vincula hodie ethiops recens sepult⁹ est. Be illo g affer vt huic sup pleam⁹. Et ecce ad cimiterū pperauit z eo/ram mauri attulit. pcidēteq coz infirmi. loco ei⁹ coz mauri inseruerūt. z plagā dili/gent vngētes coz infirmi ad corpus mau/ri mortui detulerūt. Cui gilās aūt cū se sine dolore sensisset. manū ad coz apposuit z nil lesionis inuēit. Apponēsq candelā cū i cru/re nihil mali videret. cogitabat an non ipe q̄ erat sed alt⁹ alter esset. Redies aūt ad se pre gaudio de lectulo psilit. z qđ in somnis vide rat z q̄lit sanat⁹ fuerat oīb⁹ enarrauit. Qui cōcin ad tumulū mauri miserunt. z coram mauri pcisaz z coz pdicti viri loco illius in tumulo posita repererūt. Passi sunt aūt cir ca annos dīu. cclxxx. sub dyocleciano.

CXXXIX

De sancto Fozseo.

Hose⁹ episcopus cuius historiā Beda scripsisse cre/ditur. dū omni virtute z bōitate pol leret. ad extremuz veniens spūm emisit. Vi/dit quoq duos angelos ad se venientes et eius animā deferentes. tercū vero armatū scuto candido z gladio fulgureo se pceden/tem pspexit. Deinde demones clamātes au/diuit. Precedam⁹ z ante faciē eius bella cō moueamus. Cū ergo pcessissent cōuersi ia/ctabant in eum ignita iacula. Hz angel⁹ p/cedens scuto ea suscipiebat z ptin⁹ extingue bat. Tunc demones angelis opponētes di/xerūt. Ociosos sermones sepe dixit. z nō illes/sus nō debet pfrui vita btā. Quib⁹ angeli. Nisi pncipalia vicia eū pteriti⁹ ppt mi nima nō pibit. Tūc dixit eis demon. Iu/stus est de⁹ bō hic nō saluabit. Scriptuz est enī. Nisi conuersi fueritis z efficiamini sic par uuli. nō intrabitis in regnū celoz. Cui ange lus excusans ait. Intelligentiā in corde ba/buit. hz psuetudo boīm pcitauit. Cui demō Sicut accepit malū ex cōsuetudine. ita acci piat vindictā a supno iudice. Sctūs ange/lus dixit. Iudicemur a dō deo. Deliante an gelo aduersarij terrui sunt. Tūc demon di/xit. Seru⁹ q̄ scit voluntatē dñi sui et nō facit plagis vapulabit multus. Cui angel⁹. Quid eni ille dō dñi sui volūtate nō impleuit. Et de mon. Bona iniquoz recepit. Cui angelus Credidit q̄ vnusq̄sq eoz pniaz egisset. De/mon dixit. Illū debuit pbare pnie pseueran/tiā. z sic fructus suscipere. Angel⁹ respōdit.

Judicemur añ deū. Et demon succubuit. Iterꝝ aūt ad bellandū surrexit dicēs. Usq; nūc deū existimabam⁹ veracē q̄ oē delictū qđ in trīs nō purgat̄ se meternū punitur⁊ p̄misit. Hic ergo bō q̄ndā vestē a q̄dā vsurario recepit. nec ō̄ punit⁹ fuit. Ubi est ergo iusticia dei. Cui angelus. Silete q⁊ occulta dei iudicia ignoratis. q̄z diu enī sperat pnīa. comitat̄ hoiem diuīa misericordia. Demon rñdit. Et null⁹ hic locꝰ ē pnīe. Cui āgel⁹ Profunditatē iudiciorū dei ignoratis. Erit etenī Tūc diabol⁹ tam gnāt̄ eū p̄cussit vt postmodū vitere restituat⁹ sp̄ p̄cussiōis vestigiū retineret. Arripiētes enī demones vnū de bis q̄s in ignib⁹ torq̄bāt ip̄m in eū iactauerūt q̄ eī hūerꝝ maxillāq; incēdit. Cognouitq; hoīez. q⁊ ille erat cui⁹ vestē accepat. Dixitq; āgel⁹. Qđ incēdisti arsit te. Si enī h⁹ vni⁹ pctis mortui donū nō accepisses. nec pena īte arderet. Et hāc p̄cussionē p̄mittēte deo. precepтōe vestimēti illi⁹ p̄cepit. Illāt demon dixit. Adhuc restat illi angusta porta vbi illuz supare potim⁹. Diliges p̄xim tuū sicte ip̄m Rñdit angel⁹. Ut iste in p̄xios suos opatus ē bona. Aduersari⁹ rñdit. Nō sufficit h̄ nisi etiā sic se ip̄m dilexerit. Cui angel⁹. Fructus dilectōis ē bñ opari. q⁊ de⁹ reddet vnicuiq; ꝑm opa sua. Dixitq; demon. Sed q⁊ vbuz de diligēdo nō impleuit dānatus erit. Pugnāte turba nephāda. scti angeli victores fuerūt. Dixitq; uerū demon. Si de⁹ iniqu⁹ nō est. ⁊ vbi illi⁹ transgressio ei displicet. iste pena⁊ expers nō erit. Permisit ei sectō abrenūciare. ⁊ ecōtrario sc̄im dilexit ꝑ id qđ dictū est. Nolite diligē mūm neq; ea que in mūdo sunt. Sanct⁹ angel⁹ rñdit. Nō sibi ea q̄ sunt seculi. sz hoīb⁹ indigētib⁹ dispēsanda dilexit. Diabol⁹ rñdit. Qualicūq; mō diligat̄ p̄xa p̄ceptū diuinū est. Victus aduersarius. rursus diabol⁹ ad callidas cōuertit accusatiōes dicēs. Scriptū ē. Si nō annūciaueris iniq̄ iniq̄tatē suā. sanguinē ei⁹ de mānu tua requīrā. Hic nō annūciauit digne pctōribus pnīam. Sanct⁹ angel⁹ rñdit. Qñ audiores despiciūt vbū. lingua doctoris loq̄ p̄pe dit. dū videt q̄ p̄dicatio audita despicit. Qñ prudentis est dū nō est loq̄ndi tp̄s. nosse tacere. In omi vō p̄tradictōe demonū p̄valida nimis exiuit pugna. donec iudice dño triumphantib⁹ angel⁹ deuictisq; aduersarius. īmēsa claritate vt sctūs circūfulsus ē. Unaūt vt Beda testat̄ ex angel⁹ dixit ei. Respice mundū. Respiciēsq; vidit valles tenebrosas ⁊ q̄tuor ignes in aere aliq̄b⁹ spacijs a se distantes. Dixitq; ei angel⁹. Hi sūt q̄tuor ignes q̄ mūdū succēdūt. Unus est ignis mēdacij. cū Bq̄ abrenūciare diabolo ⁊ oīb⁹ pompis ei⁹ in baptismo boīes p̄miserunt mīme implēt. Secūs cupiditatis. cū mōdi diuitias amoꝝ celestiū p̄ponūt. Tertius est dissensiones cū aīos p̄xoꝝ in supuacuis reb⁹ offendere nō formidāt. Quart⁹ ipietatis. cū infirmiores expoliare ⁊ eis fraudē facere p̄ mibilo ducūt. Deinde illi ignes appropinquantes i vnū redacti sūt. et illi appropinq̄bāt. Timēsq; angelo dixit. Hñe ignis mihi appropinq̄t. Cui āgel⁹. Qđ nō accēdisti ñ ardebit ite Ignis ei iste ꝑm merita opa boīm singulos examinat. Illā sic corp⁹ ardet p̄ voluptatē illicitā. ita etiā ardebit p debitā penā. Tandez ad ꝑpriū reducte ē corp⁹. plāgētib⁹ ꝑpinq̄s qui eū mortuū estimabāt. Ille aūt aliquāto tpe supuixit ⁊ in bonis opib⁹ laudabiliter vitā finiuit.

CXL

De scō Michaele.

Michael interpr̄etat̄ q̄s vt de⁹. Et q̄uis sic aut gregē mire virtutis aliq̄d agit michael nutu phibet. vt ex ipō actu ⁊ nōe deū intelligi q̄ null⁹ p̄t facere qđ facere p̄valet de⁹. Et idcirco eidē michaeli multa q̄ sunt mire virtutis attribuunt. Ipse enī vt daniel attestat̄ in tpe antixp̄i surget ⁊ p electis tāq; defensor ⁊ p̄tector astabit. Ipse cū draconе ⁊ angelis ei⁹ pugnauit. ⁊ ip̄m de celo eijcies victoriaz fecit magnā. Ipse cū diabolo ō moysi corpe altricat⁹ est eo q̄ diabol⁹ ei⁹ corp⁹ p̄ere voluit vt ip̄m p deo iudeoꝝ p̄l's adorarer. Ipse sanctoꝝ aīas recipit ⁊ in paradisum exultationis p̄duxit. Ipse olim p̄nceps fuit synagoge sz nūc cōstitut⁹ est a dño in p̄ncipem eccl̄ie

De sancto Michaele

Ipe vt dr plagas egyptijs intulit. mare rubrū diuisit. ꝑlin ꝑ deſertū duxit ⁊ in trā pmissionis introduxit. Ipe inē scōr acies angelor signifer xpi bēt. Ipe ad dñm impiū antixpm existētē in mōte oliueti ꝑpotenter occidet In voce ipi⁹ archāgeli michael' mortui resurgēt. Ipe crucez clauos lanceā ⁊ coronā spineā in die iudicij ꝑsentabit.

Michael' archāgeli sacra solennitas dr apparitio. dedicatio. victoria. et memoria. Apparitio ātē ipi⁹ āgeli mlta plex ē. Hoc ia q̄ in monte gargano apparuit In apulia nāqz ē q̄dāz mōs noīe gargan⁹ iuxta ciuitatē q̄ dr sypōt⁹ Anno ātē dñi. cccxc in ꝑdicta vrbe sypōto erat q̄dā vir noīe gargan⁹ q̄ ꝑm q̄sdā libros a mōte illo nomē acperat. Vnde q̄ mons ille nomē accepat. Qui ouiū ⁊ boū infinita mltitudine pollebat Cū aūt circa ꝑdictū mōtis latera pascerent. cōtigit q̄ndā thaurū alios relinq̄re ⁊ vticē montis pscēdere. Cū domū alijs redeūtib⁹ nō redisset. collecta dñs mltitudine famulor ꝑ deuia q̄qz req̄rēs. ipm tādē in vtice mōtis iuxta bostiū cui⁹dā spelūce inuēit. Vber mot⁹ itaqz cur soluta g⁹ incedet. mox in ipz sagittā torticatā direxit. Qz statī velut a vēto retorta ipm q̄ iecerat repcussit. Turbati sup hoc euēm ad eūt ⁊ sup re tā stupēda ipm req̄runt Qui triduanū ieūiū eis indixit. ⁊ a deo q̄rē dū eē admonuit Quo pacto s. mich. epo apparuit dicēs. Sciatis hoīem illum voluntate mea suo telo eē ꝑcussū. Ego enī sū michael archāgel⁹ q̄ locū hūc in tris incolere tutūqz fuare statuēs. hoc volui ꝑbare in dicio ipi⁹ me loci ispectorē eē atz custodē. Statiqz epūs atz ciues cū ꝓcessione locū adeūt. ⁊ ingredi ñ ꝑsumētes. orōi p foris⁹ isistūt. Hec aūt apparitio ē q̄ circa ānū dñi. dccc. accidisse dscribit ītā in loco q̄ tūba dr iuxta mare. vi. milib⁹ ab vrbe abnacēsi michael epo ꝑdicte ciuitatis appuit iubēs vt in ꝑdicto loco eccliam cōstrueret. ⁊ sic fit i mōte gargano. ita ⁊ ibi ī memoriā. s. michaelis archāgeli celebraret. Cū aūt epūs de loco in q̄ eccliaz ꝓstrueret dubitaret ab ipo edoceē. vt ibi ꝓstrueret eaz faceret vbi thaurz a latrōib⁹ absc̄ditū inuēiret. Iterū qz de loci amplitudine dubitās. iubēē modū in āplitudine statuere q̄zū videret thaurz in circuitu pedib⁹ ꝓtriuisse. Hoc aūt rupes ibidē erāt q̄s nlla ten⁹ vitus būana mouere posset Cui mich. cui dā viro appuit. ꝑcipiēs vt ad ꝑdictū locū accedat ⁊ ipas rupes remoueat Quo accedente tā facile rupes mouit vt nihil brē ponderis viderent. Edificata igit ibidē ecclia. de monte gargano partē pallij q̄ scūs michael sup altare posuit. ⁊ partē marmoris sup q̄ stetit ad suaz eccliaz detulerunt. Cū vo ibidē aq̄ penuriaz paterent. monitu angeli. q̄dā foramē in q̄dāz saxo durissimo fecerūt. ⁊ tāta aq̄rz copia ꝓtin⁹ emanauit. vt vsqz nunc ei⁹ bñficio copiosi⁹ sustententur Hec aūt apparitio in ꝑdicto loco. xvij. kal'. nouēbris solēnit celebrat. In eodē aūt loco q̄dā memoria dignū ꝓtigisse refert. miracli. Ille enī mons vndiqz occeano cingit. sz bis in die scī michael' iter ꝑbens ꝑlo aperit Cū ergo copiosa turba ad ecclesiaz pgeret. ꝓtigit ⁊ q̄ndā mulierē grauidā vicinā q̄z partui secū ire. Et ecce magno impetu vnda rediit. ⁊ ois turba timore ꝓcussa ad litt⁹ fugit. sola aūt mlier pregnās fugere nō valuit. sed a marinis fluctib⁹ capta fuit. Vt michael archangelus mulierē suā uit illesaz. ita etiaz q̄ in medio pelagi filiū parturiuit. quē i vlnis suscipiēs lactauit. ⁊ marito iterz sibi uiter ꝑbente cū puero leta exiuit.

Tercia apparitio est q̄ rome tpe gregorij pape legit accidisse. Nā dū idē gregor⁹ papa ppt pestē iguinariā letanias maiores instituisset ⁊ deuote p salute ipi exoraret. vidit sup castrū quod olim memoria adriani dicebat angelū dñi qui gladiū cruentatū tergebat ⁊ in vaginaz mittebat. Vñ sanct⁹ gregor⁹ intelligēs preces a dño exauditas. eccliam in honorē angelor ibidē cōstruxit. Vñ ⁊ castrū illud vsqz nūc castrū sancti angeli vocat. Hec aūt apparitio cū illa q̄ in monte gargano appuit cū sypōtanis victoriā dedit. viij. id⁹ maij. celebrat. Quarta apparitio est q̄ ꝓsistit in gerarchijs ipor angl'or. Nam ꝓma gerarchia dr epiphania. i. supior apparitio. media dicit yperphania. i. media apparitio. vltima dicit

ypophania .i. inferior apparitio. Et dr gerarchia a gerar qđ ē sacrū ꝛ archos ꝓnceps ąsi sacer ꝓncipat⁹. Quelibet ãt gerarchia cõtinet tres ordies. Prima ãt supior cõtinet seraphin. cherubin ꝛ thronos. Media ꝛ ultet ꝑm assignationē dionisij dñationes ỽtutes ꝛ ptates. Ultima ꝛ ultet ꝑm assignationes eius dē ꝓncipat⁹ archangelos ꝛ angelos. Et hor ordinatio ꝛ dispositio ꝓt videri ꝑ sile in tremis ptatib⁹. Prima ministror q sē sub vno rege. qđã opant i mediate circa psonas reg. sic cubicularij ꝓsiliarij ꝛ assessores. Sil'es bis sũt ordines ꝓme gerarchie. Quidã vo bñt officia ad regimē regni in cõi. nõ deputati huic vl illi puincie. vt ꝓncipes militie ꝛ iudices curie. Sil'es bis sē ordies scđe gerarchie. Quidaz vo ꝓponũt ad regimē alicui⁹ ptis regni. vt ꝓpositi ꝛ baliui ꝛ hmõi miores officiales. Et bis sil'es sē ordines tercie gerarchie. Tres igr ordines prime gerarchie accipiũt inq̃tũ deo assistũt ꝛ ad ipm ꝙuertũt. Ad ꝟ tria necessaria sc. scz sũma dilectio. ꝛ ꝟ q̃tũ ad ordinē seraphi qđ interꝑtat ardentes. Perfecta cognitio. ꝛ ꝟ q̃ntũ ad cherubin qđ interꝑtat plenitudo scie. Perpetua cõprehensio siue fruitio. ꝛ ꝟ q̃ntũ ad thronos. qđ interpretat sedes. quia eis sedet de⁹ ꝛ q̃escit. duz eos in se q̃escere facit. Tres autẽ ordines medie gerarchie accipiũt. inq̃tũ bñt ꝑfici ꝛ rege vniuersitatẽ bominũ i cõi. Hoc aũt regimẽ ꝙsistit in tribus. Primo in ꝓsidẽdo siue imperando. ꝛ ꝟ ꝓtinet ad ordinẽ dñationũ. ad quẽ spectat alios inferiores⁹ ꝑfici ꝛ eos in oib⁹ misteriis diuinis dirigere. ac eis oĩa imparare. Qđ innuit Zach. v. vbi vn⁹ angel⁹ alteri dixit. Curre ꝛ loqre ad puerũ istũ dicẽs. Secđo i opando ꝛ hoc ꝓtinet ad ordinẽ ỽtutũ. qb⁹ nihil est impossibile exeq̃ qđ impat. quia eis datũ est posse supoĩa difficilia ad diuinũ misteriũ ꝓtinentia. ꝛ iõ attribuit eis miracla facere. Tercio in arcendo. vt scz impedimenta ꝛ infestatia arceant. ꝛ ꝟ ꝓtinet ad ordinẽ ptatũ. q̃ bñt coercere ꝑtas ptates. qđ signatur ē Thob. viij. vbi dr q raphael religauit demoniũ in deserto superioris egypti. Tres vo ordines vltime gerarchie accipiunt ꝑm qđ bñt regimẽ de minimatũ ꝛ limitatũ. Quidã ei eor ꝑsunt vni ꝓnuncie. Hi sũt de ordine ꝓncipat⁹. sic erat ꝓnceps ꝑsar ꝙ ꝑerat ꝑsis. de q̃ babetur Dan. x. Quidã vo deputati sũt ad regimẽ multitudinis. vt puta vni⁹ ciuitatis. Et hi dicunt archãgeli. Quidã vo ad regimẽ ꝑsone singlaris. Et hi dicũt angeli. Ad ꝟ et dicunt mĩma nũciare ex eo q eor misterũ ad vnũ hoiem limitat. archangeli vo dicunt maiora nunciare. q bonũ vni⁹ multitudinis dignius⁹ est q̃z bonũ vni⁹ hois. In assignatione aũt ordinũ prime gerarchie greg. ꝛ bern. cũ dionisio cõcordãt. q accipit penes eor fruitiões q ꝙsistit in feruẽti dilectiõe q̃ ad seraphin. ꝑfecta cognitione q̃ ad cherubin. ꝑpetua retentiõe quo ad thronos. Hz in assignatione medie ꝛ vltime i duob⁹ ordinib⁹. s. ꝓncipatu ꝛ ỽtute dissentire vident. Greg. ei ꝛ Bern. aliã ꝙsideratiões habuerunt. put scz media gerarchia accipit penes ꝓlatos. vltima penes ministratores. Prelatio aũt in angel⁹ triplex est. Presunt enim angeli angelicis spiritib⁹. ꝛ hi dñationes dicunt. Presũt etiã angeli bonis hoib⁹. et hi dicunt ꝓncipat⁹. Presũt demonib⁹. ꝛ hi dicunt potestates. Et ordo ꝛ gradus dignitatis in his patet. Ministeriũ aũt triplex est. qđaz qđ ꝙsistit in opando. qđã in docẽdo aut maiora aut minora. Primũ est ỽtutũ. scđm archangelos. tercũ angelos. ¶ Quinta apparitio est de q̃ legit in hystoria tripartita. Illã iuxta ꝙstantinopolim est q̃daz locus vbi olim dea vesta colebat. Hz nũc eccl̃ia in bonorẽ sancti michaelis fabricata ē. q etiã locus michaelis nuncupat. Cũ igit quendã noie aquilinũ ardentissima febris rubeis coloribus mota cõprehẽdisset. estuãti poculũ medici dederũt qđ eu omuit a deo vt postmodũ q̃cqđ comederet vl biberet eu omeret. Puz aũt iã morti vicin⁹ eet. ad locũ hũc se duci fecit crepens se illic aut mori aut langore pati. Cui michael apparẽs dixit vt ꝑfectiões sibi ex melle ꝛ vino ꝛ pipe faceret. ꝛ oĩa q̃ cõmederet ibi ungeret. ꝛ sic plenã sanitatẽ reciperet. Qđ cũ fecisset plene liberat⁹ est. Cũ tũ ꝑm medicine rõnem ꝓtrariuz esse videatur calida pocula colericis exhibere. Decimo

De sancto Michaele

hystoria triplita. ¶ Secõdo dr victoria. Multi plex ãt victoria ipi⁹ archãgeli michaeł. z angelor inuẽit. ¶ Dria ẽ quã archãgelus michael pdictus sypõtanis ℔ mõ pstitit. ¶ Post aliqõ ei ips ab iuẽto loco. nea polite adhuc gẽtiles ꝯ sypõtanos z bñuẽtanos q̃ q̃nq̃ gintа milib⁹ a sypõto distanto ordinato exercitu bellare ceperũt. ¶ Qui de epi ꝓsilio triduo induciaꝫ petierẽt vt ieiunio triduano vacarẽt. z patronũ suũ michaelẽ i sui auxiliũ iploraret. ¶ Tercia ãt nocte michael epõ apparet. pces dicẽs exauditas. victoriã ꝑmittit affuturã q̃rta diei hora inbet hostib⁹ occurrẽdũ. qb⁹ occurrẽtib⁹ mõs garganꝰ imẽso tremore cõcutit. fulgura q̃z crebra volãt et caligo tenebrosa totũ mõtis cacumẽ obduxit. ita vt. dc. viri de aduersarijs tã ex ferro hostili q̃z ex sagittis igneis interirẽt. ¶ Reliq̃ vo vtute archãgeli cõpta. idolatrie relig̃rũt errorẽ z ptinuo colla xp̃iane fidei sb̃miserẽt. ¶ Scõa victoria est quã michael archãgelꝰ obtinuit q̃n draconẽ. luciferꝫ cũ oib⁹ suis seq̃cib⁹ de celo expulit. ¶ Be q̃ exponit illõ qõ bẽt in apoc. Factũ ẽ plũ magnũ in celo michael ꝛc. Cũ enĩ lucifer dei eq̃litatẽ appetisset archangelꝰ celestis exercitꝰ signifer michael aduenies ipm luciferũ cũ suis seq̃cib⁹ ꝺ celo expulit z i hũc aerẽ caliginosũ vsq̃ i diẽ iudicij retrusit. ¶ Nõ ei pmissuꝫ ẽ eis i celo bitare siue i supiori pte aeris. q̃ locꝰ clarꝰ z amenꝰ ẽ. nec in tra nobis cũ ne tumis nos infestarẽt. sz i aere inf celuꝫ z terrã vt dñ supi⁹ respiciũt z videt gliaz quaz amiserũt. inde dolorẽ hẽant. z dñ inferi⁹ respiciũt. z videt boies illuc ascẽdere vñ ipi ceciderũt. unde iudia freq̃nt torq̃ant. Freq̃nt ẽ diuina dispẽsatõe ad nostꝝ exercitũ ad nos descẽdũt. ¶ Nñ sic aliq̃b⁹ viris sctis monstratũ ẽ. freq̃nt circa nos volãt sicut muscę innũerabiles enĩ sẽ velut muscę totũ aerẽ repleuerũt. ¶ Nñ dic̃ baymo vt ꝓbi dixerũt z doctores nri opinãt. aer iste ita plen⁹ est demonib⁹ z malignis spiritib⁹ sic radi⁹ solis in nutissimis puluisculis. Licz ãt tot sint. ñ iuxta sñiaz origenis eor exercitꝰ minuit cũ eos vincit⁹. ita vt q̃ ab aliq̃ sctõ viro victus fuerit. deinceps ille de illo vicio de q̃ victus est ipm ñ valeat tẽptare. ¶ Tercia victoria ẽ quã angeli q̃tidie ꝺ demõib⁹ obtinẽt dum ꝓ nobis ꝯ eos pugnantes ab eor tẽptatõne nos liberant. ¶ Trib⁹ ãt modis ab ipor tẽptatõe nos liberãt. ¶ Dño ptatẽ demõis refrenãdo. ¶ Apoc. xx. de angło q̃ demonẽ ligauit z in abyssũ misit z ¶ Thob. viij. de diabolo in deẽto supiori religato. ¶ Ho⁹ ei religatio nihil aliꝺ est q̃z ptãtis ei⁹ refrenatio. ¶ Scõo ꝓcupiscẽtiã refrigerando. ¶ Qꝺ sigficatũ ẽ Deu. xxij. vbi ꝺr q̃ angel⁹ tetigit neruũ iacob z statim emarcuit. ¶ Tercio mẽoriã dñice passiõis nris mẽtib⁹ imꝑmẽdo. ¶ Hoc sigficatũ ẽ apoc. vij. vbi ꝺr. Nolite nocere ẽre z mari nec arboribus q̃usq̃ ꝛc. ¶ Itẽ Ezech. ix. Signa thau in frõtes viroũ gemẽtiũ. ¶ Thau enĩ lrã ad modũ crucis ẽ facta. Et q̃ sigti sũt nõ tumẽt angelũ ꝓcussorẽ. Nñ ibidẽ ꝺr. Sup quẽ videris thau ñ occidas. ¶ Quarta victoria ẽ quã archãgelꝰ michael de antixpo habitur⁹ ẽ q̃n ipm occidet. ¶ Tũc ei michael ꝓnceps magnꝰ vt ꝺr Dañ. xij. ꝓsurget. z p electus tã q̃z aduocator z ptector ꝯ antixpm fortiter stabit. ¶ Deinde antixpus vt dicit glo. ¶ Apoc. xvij. sup illud. vidi vnũ de capitib⁹ ei⁹ occisum ꝛc. mortuũ se finget. z per triduũ latens postea apparebit dicẽs se suscitatũ. arteq̃z magica ferentib⁹ eũ demonib⁹ in aere ascẽdet. z vniuersis mirãtib⁹ adorabunt eũ. ¶ Andẽ in mõtẽ oliueti ascẽdens. vt dicit glo. sup illud. ij. ¶ Thes. ij. quẽ dñs iesus interficiet ꝛc. dũ stabit in papilione z in solio suo in illo loco ꝯ quẽ dñs ascendit. michael aduenies ipm interficiet. ¶ De q̃ plio victoria intelligit ꝑm gre. illud qꝺ ꝺr. ¶ Apocal. xij. Factũ ẽ plũ magnũ in celo michael ꝛc. ¶ Illud ei vbũ de triplici plio intelligit. scz de plio qꝺ habuit cũ lucifero cũ ipm ꝺ celo repulit. z de plio qꝺ cũ demonib⁹ hz nos infestantib⁹. z de isto. ¶ Tercio ℔ solennitas dicit dedicatio ex eo q̃ hac die pdictũ locũ in mõte gargano a se dedicatuz fuisse michael archangelꝰ reuelauit. ¶ Reuersi enĩ sypontani a cede aduersarioꝝ z tã magnifica potiti victoria. adhuc dubitare ceperũt. vtr pdictũ locũ ingredi vel dedicare deberẽt. ¶ Tũc epus sup his duxit papã pelagiuꝫ

De sancto Michaele

ꝓsulendū. Qui rñdit dicēs. Si bō illā eccle/siaz dedicare deberet. Maxie die q̄ victoria data ē fieri oporteret. Si vō aliē scō michaeli placuerit ab ipō ē sup ei⁹ req̄rēda voluntas Instātib⁹ igr papa z epō cū cunct⁹ triduano ieuīo. michaeli hac die appuit epō dicēsi. Nō ē op⁹ vob quā ego edificaui dedicare eccīaz. Pe ei q̄ odidi dedicaui. Precepit qz vt die seqnti locū cū ꝓcessiōe igredies ipm pcib⁹ freq̄ntarēt. z se spāles suū prōnuz sentirēt. Vidit qz ei p̄dicte dedicatiōis signū vt. s. ab oriēte p posterulā ascēderēt. z ibidē vestigia bois impssa marmori inuēirēt. Mane igit eps z vniuers⁹ ꝓcessio ad locū venīt. z itrogrediētes cripta magnā tria altaria inuenerē. q̄z duo i australi pte posita erāt. tertiū vō i orientali venerādū q̄dē z rubeo pallio circūtectū. Celebratis igr ibidē missaz solēnijs cū sacrā cōiōnē singli accepissent. oēs ad ppa cū imēso gaudio redierunt. Eps āt ibidē sacerdotes z clericos delegauit. q̄ iugit diuinū officiū celebrarēt. In ea dē spelūca aq̄ lucida z nimiū dulcis emanat. q̄ p⁹ cōiōnē ꝓcessus potat z diuerse egritudies sanant. Huc sūm⁹ pontifex bis audītis huc diēi honore sancti michaelis z oīm sctōz spirituū p totuz orbem vniuersalit statuit celebrāndū. Quarto Si solennitas or memoria sci michaelis. In q̄ tñ solēnitate oīm angelōz mēoriā agimus. z oēs generaliē honoramus s. Decet nāq; nos eisdē laudē z honorē ipendere mltiplici rōe. Ipi enī sūt custodes nri. ministratores nostri frēs z ꝓcures nri. aiaz nrāz in celū portatores. orōnū nrāz apud deum repntatores regis etīn. nobilissimi milites z tribulatoz ꝓsolatores. Primo igit debem⁹ eos honorare. qz sūt custodes nostri. Custodia enī boīs dant duo angeli. Vn⁹ mal⁹ ad exercitium. Alius bon⁹ ad custodiendū. Custodia enī boni angeli deputat boi z i natiuitate z i vtero. z statim p⁹ natiuitatē ex vtero. z sp est cū ipō iā adulto. In Si enī triplici statu necessaria est boi custodia angelica. Nā dū puul⁹ adhuc ē in vtero pt interimi z dānari. Dū ē extra vtez ante adultā etatē pt a baptismate impediri. Dū est in adulta etate pōt ad diuersa pcā ptrahi. Diabol⁹ enī i boīe adulto rōnē seducit p astucias. voluntatez allicit p blandicias. vtutē oppmit p violentiā. ideo necesse fuit vt bon⁹ angel⁹ eidē ad custodiā deputet vt boiem erudiat z dirigat ꝑ fallacias. exhortet z incitet ad bonū ꝑ blādicias. Effectus āt angelice custodie i boīe q̄druplex assignari pt. Primus ē vt ꝓficiat aīa i bonum grē. Et Si fac angel⁹ in aīa trib⁹ modis. Primo oēm impedimētū ad bonū remouēdo. Hoc sigtū ē Exo. xij. vbi angel⁹ pcussit ꝓmogēita egypti. Secūdo pigritiaz excitādo. Qđ sigtuz est Zach. iij. vbi dr. Angelus dñi excitauit me q̄ boiez q̄ excitat a somno. Tercio i via pnīe ducēdo z reducēdo. Qđ sigtū ē Ihob. v. in anglō q̄ cū durit z reduxit. Secūdo est vt nō cadat i malū culpe. Et Si fac angel⁹ trib⁹ modis. Primo impediēdo peccatū futurū ne fiat. Hoc sigtū est Nume. xxij. in balaam q̄ ad maledicēduz isrl pgēs ab angelo impedit⁹ ē. Secūdo increpādo peccatuz vt ab eo q̄s recedat. Hoc sigtū ē Iudith. ij. vbi cū angel⁹ filios isrl de puaricatiōe increpasset ipi eleuauerē vocē z fleuerē. Tercio violentiā q̄ inferēdo vt a pñti pcō eripiat. Hoc sigtū est in violēta eductōe loth z vxoris ei⁹ de sodomis. i. de pcō ꝓsuetudie. Tercius effect⁹ est si cadat q̄ postmodū resurgat. Et hoc fac angel⁹ trib⁹ modis. Primo mouendo ad ꝓtritōez. Hoc sigtū ē Thob. xij. vbi ad documētuz angeli de felle p qđ intelligit ꝓtritio lt nuit patri oculos scz cordis. Secūdo purgādo labia ad cōfessionē. Qđ signat Isa. vj. vbi p āgelū labia ysaie purgāt. Tercio gaudēdo ad satisfactiōez. Lu. xv. dr q̄ maior gaudiū est in ce. sup vno pctōre ꝛc. Quart⁹ effectus ē ne totiēs vl in tot mala cadat. qtiēs vl ad q̄t diabolus incitat. Et Si fact trib⁹ modis. Primo. scz potestatē demōis refrenādo. ꝓcuriscentiā debilitādo. z memoriam dñice passionis nris mētib⁹ imprimēdo. De q̄bus sup dictū est. Secūdo debem⁹ eos honorare. qz sunt ministratores nri. Sīc enī dr Heb. j. sūt administratoria spūs. Sīc enī ꝓpter nos mittunt. qz superiores ad medios

medij ad infimos.infimi mittuntur ad nos Hec ät missio cõpetit bonitati dine. In ß ei manifestat diuina bonitas q̃z tũ nrãm salutẽ diligat.dũ nobilissimos spũs q̃ ei intima caritate iũgunt dirigit ⁊ trãsmittit ad ꝓcuranda dũ salutẽ nostram. Scdo caritati angelice. Cũ enĩ caritatis ardẽtis sit maxie desiderare alioz salutẽ.ob quã etiaz dixit Ysa. Ecce ego dñe mitte me.⁊ angeli pũt nos iuuare.p eo q̃ vident nos suo auxilio indigere.⁊ malos angelos nos impugnãre.ó q̃ ad nos mittunt̃ lex exigit angelice caritatis Tercio bũa ne idigẽtie. Mittũt ei boni ãgeli ad inflãmãdũ affectũ ad amorẽ. Vñ i figurã b9 legunt̃ missi fuisse ĩ curru igneo. Scdo ad illuiandũ intellectũ ad cognitõez. Hoc signũ ẽ apoc. x.in angelo q̃ hẽbat libz aptũ in manu sua. Tercio ad coroborãdũ in nob omẽ impfectũ vlqz ĩ finẽ. Hoc signũ est.iij. Reg.xix.vbi ange9 portauit Helie panẽ subcinericiũ ⁊ vas aq̃.⁊ comedit.et ambulauit i fortitudine cibi illi9 vlqz ad mõtẽ dei oreb. Tercio bonorãdi sũt.q̃ ipi sunt frẽs ⁊ ꝯciues nri. Qñ eni electi assumunt̃ ad ordines ãgeloz.q̃dam ad supiores.q̃dã ad inferiores.q̃daz ad merendos ꝑ diuersitate suoz meritoz.licz btã virgo sup oẽs sit. Qñ b. Hiere.in omel. insinuat̃ videt. Nã vt ait sc̃ nonulli q̃ pua capiunt ſz tñ ß annũciare frib9 nõ desistũt. Isti ĩ angeloz nũero currũt. Et sc̃ q̃ secretoz celestiũ sũma ⁊ capere ꝑualẽt ⁊ nũciare.bi cũ archãgelis. Et sc̃ q̃ mira facũt sig̃ ⁊ valent̃ opantur. Et bi cũ vtutib9. Et sũt q̃ malignos spũs vtute orõis ⁊ vi accepte ptãtis fugãt. Et bi cũ ptãtib9. Et sc̃ q̃ acceptis vtutib9 electoz merita trãscendũt.⁊ electis frib9 ꝓcipãt. Et bi cũ ꝓcipatib9 meritũ sortiũt. Et sc̃ q̃ sic in semetipis oib9 vicijs dñant̃.vt ipo iure mundicie dij int̃ hoies vocent̃. Vñ ad moysen dr. Ecce ostitui te deũ pharaonis. Et bi cũ dñatoribus. Et sc̃ in q̃b9 velut i throno suo dñs psidẽs alioz facta examinat.p q̃s dũ sctã eccĩa regit̃ plerosq̃z de suis q̃busdaz infirmis actib9 alij electi iudicant̃. Et bi cũ thronis. Et sunt q̃dã ⁊ primi caritate ampli9 ceteris plenitudo. Et bi meritoz suoz sorte int̃ cherubin nũero acceperũt.q̃ cherubin plenitudo sc̃ie dicit̃.⁊ iurta paulũz plenitudo legis est caritas. Et sunt q̃ supne ꝓtemplatõis amore accensi in solo ꝓditoris sui desiderio anhelant.nihil ĩa in hoc mõdo cupiunt.solo eternitatis amore pascunt̃.terrena queq̃z abijciũt.cuncta tpalia mente trãscendũt.amãt ⁊ ardẽt atq̃z ipso suo ardore requiescũt.amãdo ardẽt.loquẽdo accendũt.⁊ quoscũq̃z vbo tangũt.ardere primus in dei amore facũt. Quo isti misi inter seraphin numeꝝ sortẽ sue vocatõis acceperunt. Hec Greg. Quarto bonorãdi sunt.q̃ ipi sunt animaꝝ nostraꝝ in celũ portatores. Et hoc facũt triplici modo. Primo viã ꝑparando. Malach̃.iij. Ecce ego mitto angelũ meũ qui ꝑparabit viã ante faciem meam. Scdo ꝑ viam ꝑparatã in celũ baiulando. Exodi.xxiij. Ecce ego mitto angelum meũ q̃ te custodiet in via ⁊ inducat te in trãz quã promisi patrib9 tuis. Tercio in celo collocando. Luce.xvj. Factũ est vt moreretur mendic9 ⁊ portaret̃ ab angelis in sinũ abrae Qñ Quinto bonorãdi sunt.q̃ ipi sũt oratiõnũ nostraꝝ apud deũ repsentatores. Ipi nanq̃z primo orõnes nrãs deo repsentant. Thob.xij.quãdo orabas cũ lacrimis ⁊ sepeliebas mortuos.ego obtuli orõnẽ tuaz dño. Scdo ibidẽ ꝑ nobis allegãt. Job.xxxij. Si fuerit ꝑ eo angelus loquẽs vnus de milib9 vt annunciet hois equitatẽ. miserebit̃ ei9 ꝛc. Item Zach̃.j. Et rñdit angelus dñi ⁊ dixit. Dñe exercituũ vsq̃z q̃ nõ miserebe ris hierusalẽ ⁊ vbiũ iuda quib9 iratus es.iste iã septuagesim9 annus est. Tercio dei sententiã nobis renunciant. Dan.ix. vbi dr q̃ gabriel ad eũ volãs dixit. Ab exordio ꝑcũ tuaz egressus est ꝑmo.glo.i.sñia a deo. Et sequit̃. Ego aũt veni vt indicarẽ tibi.q̃ vir desideroz es De his tribus dicit Bern̄. sup Can. Discurrit angelus medi9 inter dilectum ⁊ dilectaz. vota offerens.referẽs dona.excitat istã.placat illum. Certo bonorandi sunt. q̃ ipsi sunt regis eterni nobilissimi milites. ꝑm q̃d dicit Job.xxv. Numq̃d est numer9 militum eius. Sicut ãt videm9 in militib9 alicui9 regis q̃ q̃daz eoz sp in aula regia cõmorãtur.

& regē associant. & ad ei⁹ honorē & solacium cantāt. q̄da aūt ciuitates & castella regni custodiūt. q̄dam vō regis inimicos expugnāt Ita & hoz̄ militū xp̄i. q̄dā in aula regia. s. in celo empireo sp̄ regē regū associāt. & ad eius honorē cantica leticie & glie sp̄ cantāt dicentes. Sctūs. sctūs. sctūs ꝛc. Item bñdictio & claritas & sapiā ꝛc. Apoc. vij. Alij aūt custodiunt ciuitates. suburbana. villas & castra. illi scz̄ q̄ nobis sūt ad custodiaz deputati. custodiētes statū vginū. ꝛtinentiū. ꝓiugatoz̄ & castra religionum. Isa. xij. Sup muros tuos hierl̄m ꝓstitui custodes ꝛc. Alij vō dicunt mi cos. i. demones expugnāt. Apoc. xij. Factū est p̄liū magnū in celo. i. ꝑm vnā expositionē in ecclia militāti. Michael & angeli ei⁹ pliabant cū draconē. Septimo & vltīo honorandi sunt. q̄ ipi sūt tribulatoz̄ cōsolatores. Zach. j. Angel⁹ q̄ loq̄bat in me vba bona & ꝓsolatoria. Item Habb. v. Fortis aio esto ꝛc. Et h̄ faciūt trib⁹ modis. ꝓhīo ꝓfortando & roborando. Dañ. x. vbi cū daniel corruisset tetigit eū angel⁹ dicēs. Noli timere. pax tibi & ꝓfortare & esto robustus. Secūdo ab impatientia ꝓhibendo. Psal. Angelis suis mandauit de te ꝛc. in manib⁹ portabit te ꝛc. Tercio ip̄am tribulationē refrigerādo & minuēdo. Et hoc signat Dañ. vij. vbi angel⁹ dñi cū tribus pueris in fornacē descēdit. & fecit mediū fornacis q̄si ventū roris flantē.

CXLI

De sancto Hieronymo.

Hieronim⁹ dicitur a gera q̄ dē sanctū & nem⁹ q̄si sanctū nem⁹. vl̄ noma q̄ dē ler. Un̄ dr̄ in legenda sua q̄ hieronym⁹ int̄pt̄at sacra lex Fuit enī sctūs. i. firm⁹. vl̄ mōs. vl̄ sanguine tinct⁹ vl̄ vsui sacro deputat⁹. sic̄ vasa templi dicebant̄ sctā. q̄ sacro vsui deputata. Fuit enī sctūs. i. firm⁹ i bono ope ꝓpt̄ pseuerātie longanimitatē. & mōs i mēte p puritatem. & sanḡne tinct⁹ p dñice passiōis meditationē. sacro vsui deputat⁹ p scr̄pture sacre expositiōnē & int̄pt̄ationez̄. Dicit & nem⁹ a nemore vbi aliq̄n̄ ꝙuersat⁹ fuit. & lex ꝓpt̄ regularem disciplinā quā mōachos suos docuit. vl̄ q̄ sacrā legē exposuit & int̄pt̄at⁹ fuit. Hieronym⁹ etiā int̄pt̄at visio pulcritudīs. vl̄ diiudicās locutiōes. Ista tripler pulcritudo. Prima ē spūalis q̄ ē in aīa. Secūda moralis q̄ ꝓfluit in honestate moz̄. Tercia intellectualis q̄ est pulcritudo angelica. Quarta supsubstātialis q̄ est diuīa. Quinta celestis q̄ est sanctoz̄ in patria. Hāc q̄ntuplicē pulcritudinē hieronymus in se vidit et habuit. Hā habuit spūalē in vtutū varietate. Moralem in vita honestate. Intellectualē in excellenti puritate. Supsubstātialē in ardenti caritate. Celestē in eterna vl̄ in excellēti claritate. Diiudicauit etiā locutiōes siue vba tā sua q̄z̄ aliox̄. sua examinate ꝓferendo. aliorū vera ꝓfirmando. falso ꝓfutando. dubia vero exponendo.

Hieronym⁹ eusebij viri nobil̄ filius ab oppido stridonis q̄d dalmacie & pānonie ꝓfinia tenet. extitit oriūd⁹. Hic adhuc iuuenis romā adijt & lr̄is grecis & latinis & hebraicis plene eruditus est. In arte grāmatica donatū habuit p̄ceptorez̄. In rhetorica aūt victorinū oratorē. In scripturis aut̄ diuinis exercitabat̄ die ac nocte & inde hausit aude q̄d postmodū effudit abunde. Quodā vō tpe sicut ip̄e in epl̄a ad eustochium ꝓhibet cū de die tullū & de nocte platonē aude legeret. eo q̄ ꝑmo inculti⁹ sibi in libris ꝓphetic̄is nō placeret. circa mediā quadragesimā tā subita & ardenti febre corripit. vt toto frigescēte tā corpe vitalis calor i solo pectore palpitaret. Huz ergo exeq̄e funeris parārent subito ad tribunal iudicis trahit. & int̄rogat⁹ cui⁹ ꝙditōis eēt. xp̄ianū se esse libere pfiteť. Ad quē iudex. Mentiris inquit Ciceronian⁹ es. nō xp̄ian⁹. Ubi ei est thesaurus tu⁹ ibi est & cor tuū. Et hieronymus obmutuit. & ꝓtinuo ip̄m iudex durissime cedi iussit. Tūc exclamauit & dixit. Miserere mei dñe miserere mei. Tūc q̄ astabāt precabant iudicē vt veniaz̄ tribueret adolescenti. Ipse enī iurare cepit ac dicere. Dñe si vnq̄z habuero codices seculares si legero te negabo. In h̄ igit̄ iuramēti vba dimiss⁹ subito

reuiuiscit. Tūc lacrīs totū se iuenit pfusū. ⁊ ex vberib⁹ q̄ añ tribunal suscepat scapulas terribilit̄ reperit liuīētes. Cāto āt studio librōs diuīos legit exīt̄ c̄nto librōs gentiliū vnq̄z leḡat. Cū āt eēt ānoꝝ. xxix. i romana ecc̄la cardīalis pb̄r ordīat⁹ est. Mortuo āt Liberio papa Iheroⁿ⁹ dign⁹ sūmo sacerdotio ab oīb⁹ acclamat̄. sz dū q̄rūdā clericoꝝ ⁊ mōachoꝝ lasciuiā īcreparet. illi nimiū indignati eī insidias pauerūt. sz ⁊p vestē mliebrē vt aut tolles beleth ⁊ vincēt⁹ ab eis turpiter ē derisus. Hā cū Iheroⁿ⁹ ad matutīas soluto more surḡet. vestē mulier⁊ quā emuli iuxta lectū posuerāt reperit. suāq̄z eē credēs iduit ⁊i ecc̄lam sic p̄cessit. Cāt emuli faciebāt. vt mulierē hr̄ē in thalamo crederet. Qđ ille vt dēs tāte eoꝝ vesanie locū dedit. ⁊ ad Gregoriū nazanzenū cōstātinopolitane vrb̄ epm puēit. Postq̄z āt ab ipo sacras īrās didicit hebreū. pperauit vbi p rpo q̄sta sustinuerit ipe ad eustochiū narrat dicēs. Quotiēs in deserto ⁊stitut⁹ ⁊ī illa vasta solitudine q̄ exusta solis ardoꝝib⁹ horridum mōachis p̄stat habitaculū putaui me romanis delicijs interesse. Horrebāt sacco membra deformia. squalida cutis sitū ethiopice carnis adduxerat. q̄tidie lacrime. q̄tidie gemit⁹. ⁊ si q̄n repugnantē somn⁹ īmunens oppressisset. nuda humo vir ossa berēna collidebā. De cibis ⁊ potu taceo cū etiā lāguētes mōachi etiā aq̄ vix frigida vtant ⁊ coctū aliq̄d accepisse luxuria sit. ⁊ dū scorpionū tantū essem socius ⁊ feraꝝ. sepe choreis ītererā puellaꝝ. ⁊ in frigido corpe ⁊ carne p̄mortua sola libidinis incēdia pullulabāt. Itaq̄z p̄tinuo flebaz. et repugnātē carnē bebdomadaꝝ media subigebā. Die crebro p̄iunxi cū nocte. nec p̄ius a pectoris cessabā vberib⁹ q̄z a dño trāq̄llitas redderet. Ipaz q̄z cellulā meā q̄si cogitationū ꝑsciaz p̄tumescebā. et mibi irat⁹ ⁊ rigid⁹ sol⁹ deserta penetrabā. Et vt michi test⁊ ē dñs. p⁹ mltas lacrias nōnūq̄z videbar mibi interesse agmib⁹ āgeloꝝ. Ider q̄dām enim ign ibidē pnia sic pacta ad bethleē oppidum remeauit. Vbi q̄si domesticū aīal apō ꝑsepe dñi sese obtulit p̄māsuꝝ. Bibliotecā aut̄ suā quā sūmo studio sibi ꝓdiderat clausaz. aliosq̄z libros relegēs die ieun⁹ ducebat ad vesp̄z. Multos āt ibidē discipl'os coadunās i scīp̄ō ꝓpōsito ⁊ trāslatōne scp̄turaꝝ. lv. ānis ⁊ sex mēsib⁹ desudauit. ⁊ vsq̄z ad finez vite ygo p̄māsit. Licet āt i hac legēda dicat q̄sp ygo fuerit. ipe tñ de se ita scribit ad p̄macbiū. Turgitatē ī celo ꝑfero. nō q⁹ habeo. Tātaq̄z lassitudie fatigat⁹ est. vt in stratu suo iacēs funiculo ad trabē suspēso supinus maib⁹ se leuaret vt sez officiū monasterij put potat exhiberet. Quadā ygo die adueſperascēte cū Iheroⁿ⁹ cū frib⁹ ad sacrā leciōez audiendā sederet subito leo q̄dā claudicās mōasterū ingressus ē. Quo visso cū ceteri frēs fugerēt. Iheroⁿ⁹ et q̄si hospitio obuiauit. Leo igr dū pedē lesū sibi oñderet vocatis frib⁹ pedes sibi p̄cepit ablui ⁊ diligēter eī⁹ plagā inq̄rit. Qđ cū factū fuisset inuenerūt leonis plātā a sentib⁹ vulneratā. Adhibita igr diligēti cura leo ꝓ salut. ⁊ oī feritate deposita int eos q̄si domesticū aīal habitauit. Tūc Iheroⁿ⁹ videns q̄ nō tā p sanitate sui pedis q̄z p eoꝝ vtilitate dñs leonē misisset. de fratꝝ ꝓsilio eidē Ime mūxit officiuz vt asinū quē habebāt q̄ ligna de nemore deferebat. ipse leo ad pascua duceret ⁊ ductum ibidē custodiret. qđ factū est. Iam inūcta leoni asini cura more pastoris īdustrij eum do ad pastū soci⁹ incessanter inueris rure pascendo vndecūq̄z defensor tutissimus erat. Verūtamen vt se cibaret. ⁊ asin⁹ solutū p̄ficeret op⁹. ꝓsuetis sp bonis cū eo domū redibat. Quadā igr vice pascente asino ⁊ leone ḡuit̄ sopōrato. mercatores cū camelis inde trāseūtes asinū solū viderūt. ⁊ eū q̄z cum⁹ rapuerūt. Expgefact⁹ itaq̄z leo cū sociū nō inueniret rugiēdo huc illucq̄z ibat. Quē tandem nō inuenies ad portas monasterij tristis adijt ⁊ intus vt solitus erat p verecūdia ingredi nō p̄sumpsit. Et videntes fratres q̄ tardius more soluto ⁊ sine asino venisset putauerunt q̄ fame cōpulsus asinū comedisset. nolentesq̄z ei annonā tribuere ꝓsuetam dicebant. Clade et reliquā ptem asselli q̄ ubi remansit mande ⁊ tuā ingluuiē replebat.

tātes tñ vtq; ꝑ malū ꝓperassz. exierūt ad pa
scua si forte aliq̄d mort̄ indiciū inuenirent.
Et nihil inuenētes ꝑ hieronimo retulerunt.
Tūc monit̄ ei⁹ officiū asini leoni inūgunt
z lig̃ cedētes leoni iponūt. Q̄ cū leo patiēt
ferret q̄dā die expleto ope ad agꝝ exijt bac il
la cq; discurrit. scire desiderās q̄d de suo fu
isz socio factū. Et ecce vidit a lōge negocia
tores cū onust̄ camel⁹ ꝓcedēte asino venien
tes. Q̄ dos ei illi regioni ē vt q̄n cū camelis
longi⁹ gōiunt. cameli vt direct⁹ vadāt. ꝓce
dentē z collo funiculū gestantē asinū subse
quūt. Recognito igr leo asino cū ig̃ti ru gi
tu sup eos irruit z oēs boies i fugā puertit.
Et leo trībilit̄ rugiēs ꝓcurrebat cauda fort̄
trā. pterritos q; camelos sic erāt onusti ante
se ad cellā ire coegit. Q̄ cū frēs vidissent et
hieronimo nūciassent. Ille ait. Hospitib⁹
nr̄is frēs carissimi pedes abluite. escas ꝑbe
te z sup ꝑ volūtatē dñi expectate. Tūc leo p
mōasteriū cepit vt solebat let⁹ discurrere sin
gulos fratꝝ vestigijs se ꝓsternēs z q̄ri ō per
petrata quā n̄ fecerat culpa cauda alludēs
veniā postulabat. Hiero⁹ ait futuros ꝓsci⁹
ait frib⁹ Ite frēs z venīt̄ib⁹ hospitib⁹ neces
saria ꝑpate. Adhuc eo loq̄nte nunci⁹ ad eū
venit annuncias añ fores hospites adesse q̄
abbatē vellēt videre. Ad q̄s cū ille iuissz pti
nus illi ei⁹ pedib⁹ puoluūt. ꝓculpa veniam
postulātes. Quos ille benigne eleuās. ꝓce
pit vt sua recipent z aliena nō vsurparent.
Rogabant igr illi btūm hieronimū vt me
dietatē olei ꝑ bñdictōe accipiat. Quib⁹ vir
assentiens tandē coact⁹ suscipi iubet. Ꝑro
miserūt ait se annuatim eādē olei mēsuram
frib⁹ ipis daturos z a suis dare hedib⁹ ꝓce
pturos. Cū ait oli in eccl̄ia vn usq;
q; caneret q̄ volebat. Theodosi⁹ ipator vt
ait tohes beleth. Damasū papā rogauit vt
alicui viro docto officiū eccl̄asticū ꝓmutet
ordinādū. Ꝑ quē igr scīes Hieronimū in lin
gua latina greca z hebraica ꝓfectū. z in om
ni sapīa sūmū. eidem officiū ꝓdictū cōmisit
Hieronim⁹ igr psalteriū p ferias distinxit.
z vnicuiq; ferie nocturnū ꝓprīū assignauit
ac gl̄a patri in fine cuiuslubet psalmi dicen
dū instituit. vt ait Sigibert⁹. Deīde epl̄as z
euāgelia p āni circulū decantandas. ceteq;
ad officiū ptinēta ꝑter cantū rōnabili ordi
nauit. Visitq; illō de bethleē ad sūmū pō
tificē z ab eo z cardialib⁹ suis fuit valde ap
probatū z ꝓpetuo autēticatū. Post hāc
in ore spelūce in q̄ dñs iacuit monumēti sibi
ꝓstruxit. vbi expletis. xcviij. ānis z sex mēsib⁹
sepult⁹ fuit. In ānta reuerēcia eū aug⁹ ha
buerit ptz p epl̄as q̄s sibi misit. In q̄z vna
ei tali mō scripsit. Bōno dilectissimo z cultu
sincerissimo caritat̄ obseruādo atz ample
ctēdo Hiero. aug⁹ ꝛc. Alibi q; de eo sic scri
bit. Scūs Hiero⁹ ꝑ greco latio z hebreo
eloquio erudit⁹ in locis sanctis z in liter⁹ sa
cris vsq; ad decrepitā vixit etatem. Cui⁹ no
bilitas eloquij ab oriente in occidentem in
star solis lampas resplēduit. Beatus autē
Ꝓsper in suis cronicis de eo sic ait. Hie
ronim⁹ ꝑ i bethleem toto iam mūdo cla
rus habitabat. egregio ingenio z studio vni
uersē eccl̄e seruiēs. Ꝑ quē dē se sic ait ad al
bigēsem. Nihil a puericia ita vitare conat⁹
sum vt animū tumentē z erectā ceruicē. deꝰ
cōtra se odiū puocantē. Idem. Ego etiam
tuta oia timeo. Idem. In monasterio hō
spitalitatē ex corde intendim⁹. z omnes ad
nos venientes ꝑter hereticos leta fronte su
scipim⁹. ac venientū pedes abluim⁹. Ysido
rus ꝓ in li. etimologiaꝝ ait. Hieronim⁹
trīū linguaꝝ exitit ptitus. Cui⁹ interꝑtatio ce
teris anteferēt. quoniā z vboꝝ tenacior est. z
pspicuitate snie clarior. atz vtpote ā xp̄iano
interꝑte verior. In dialogo q; seueri disci
pulū sancti. Quarum q̄ ei⁹ ipe fuit sic de Hie
ronimo scptū habet. Hieronim⁹ ꝑter fidei
meritū doctēq; vitutū nō solū latinis atz gre
cis sz etiaz hebreis ita lr̄is instructus est. vt
se illi in omni scia nemo audeat compara
re. Cui iugis aduersus malos pugna. per
petuūq; certamen. Oderūt eum heretici q;
eos impugnare nō desijt. Oderūt clerici q;
vitā eoꝝ insectat̄ z crimia. Sed plane boni
oēs z mirant̄ z diligunt. Nam q̄ eū hereti
cum esse arbitrant̄ insanīūt. Tot⁹ sp̄ i lectio
ne. tot⁹ in lr̄is est. nō die nō nocte requiescit.

aut legit aliq̃d aut scribit. Hec seuer⁹. Et sic ex his vbis pz. & sic etiã ipe sepe testat mltos psecutores & mltos detractores ppessus est. Quas tñ psecutões q̃z libẽt sustinuerit ptz ex eo q̃ sic dic̃ i epla ad asellã. Grãs ago ds q̃ dign⁹ sũ habit⁹ quẽ oderũt mũdus & maledi/cũ me garriũt. sz scio ad regnũ puẽire p ifa/miã & bonã famã. Item. Utinã ob dñi mei nomẽ atz iustitiã vniuersa me ifideliuz ẽba pseqũt. vtinã i opprobriũ meũ solidi⁹ exurgat h mds tantũ vt merear a xpo laudari & sue pollicitatõis sperare mercedẽ. Grata vtiq; & desiderata tẽptatio ẽ cui⁹ pmiũ a xpo spe/ratũ celo. nec maledictio guis ẽ q̃ diuĩa lau/de mutat. Obijt circa ãnos dñi. cccxcvij.

CXLII
De sancto Remigio.

Remigius dicit̃ a remige q̃ ẽ nauis ductor vl' rector vel ora remus q̃ sũt instrumẽta q̃b⁹ nauis ducit̃. & gyon q̃ ẽ luctatio. Ipe enĩ eccl'am gubernauit a piculo naufragij eã duxit ad portũ pacifi. p ea luctat⁹ est cõtra insidias diaboli.

Remigi⁹ regẽ & gẽtẽ frãcoz ad xpm conuertisse dr. Hebat eĩ rex vxorem noĩe clotildim xpianissimã q̃ virũ suũ nitebat ad fidez conuertẽ. sz neq̃bat. Que dũ filiũ genuisset ipm baptizare voluit sz rex omo phibuit. Illa ãt q̃escere nõ valẽs tãdẽ vix a rege obtinuit & filiũ baptizauit. Qui dũ baptizat⁹ eẽt subito ẽ defunct⁹. Cui rex aut/Huc apparet q̃ xps vilis ẽ de⁹ q̃ eũ p quẽ fi des ei⁹ potat subtiari i vita p̃uare ñ potuit. Cui illa. Imo in ba deo meo valde me di/ligi sentio q̃ pmũ fructũ vẽtris mei ipm re/cepisse cognosco q̃ regnũ i infinitũ tuo mel/lus filio meo largit⁹ ẽ. Cõcepit igr uter & filiũ alũ peperit quẽ sic pmũ cũ mlta istãta bapti/sari fec̃. Gz ecce subito infirmat. uta q̃ de eius vita desperat. Dixitq; rex vxori. Vere debi/lis ẽ ds tu⁹ q̃ nullũ i suo noĩe baptizatũ i vi/ta p̃uare pt. Hã si mille genuer & cunctos baptizaueris oẽs sil' pibũt. Gz tñ puer p̃ua/luit & sanitatẽ recepit ita q̃ post prez regnat. Ait fidel' mulier viz suũ ad fidẽ reducere co/nabat. sz ille modis oĩb⁹ resistebat. Qualiẽ ãt ad fidẽ p̃uersus ẽ in alio festo q̃ est post epĩaz dictũ est. Volẽs ãt pdict⁹ rex clodo/ue⁹ fact⁹ xpian⁹ remẽsez eccl'iaz dotare bto remigio dixit. vt q̃ntũ circuiret dũ ipe i me/ridie dormiret sibi daret. q̃d & factũ est. Gz cũ q̃daz molendinũ suũ hẽbat ũtra fines bti remigij. molẽdinari⁹ ipm dũ circuiret cũ in dignatõe repulit. Cui dixit remigi⁹. Amice nõ sit tibi durũ vt ẽ molẽdinũ sil' habeam⁹ Ait ille vt eũ retecut statĩ rota molẽdini in cõ trariũ ýti cepit. clamauitq; post. s. remigiũ dicẽs. Seruc dei vem & habeã⁹ pũ molẽdi/nũ. Cui ille. Hec mihi nec tibi. Statimq; se ũra aperuit & molẽdinũ penitus deglutiuit.

Dorcundẽs remigi⁹ famẽ futurã cũ i vil/la q̃daz bladi cumulos congregass. inebriatt rustici sentes p̃udẽtã deridẽtes ignẽ suppo/suerũt. Q̃d ille audiẽs illuc vẽit. & p̃ frigore etatis & vesptium tpis se calefacere cepit & ũrã q̃llo cozde dixit. Bẽp foc⁹ bon⁹ est. Derũtñ q̃ ẽ fecerit & posteri eoz viri i gentalib⁹ rup/ti. feie gutturose erũt. Q̃d sic i ill'eu enit q̃/q̃z p̃ karolũ sũt dispersi.

Notandũ ãt q̃ illo festũ. s. remigij q̃d agit i mẽse ianuarij ẽ festũ de felici obitu illi⁹. Illo ãt dr esse de ei⁹ sacri corpis trãslatõe. cũ enĩ corp⁹ eius post ipi⁹ obitũ ad eccl'az scoz timothei & apol/linaris cũ feretro deferret. sec⁹ eccl'iaz sancti Cristoferi cepit ado põderare q̃ nullaten⁹ moueri potuit. Tãdẽ coactu rogauerit dñm vt eis oñdere digret si forte i eccl'a illa sancti Cristoferi vbi nulle reliq̃e scoz q̃escebãt se/peliri vellet. Statiq; corp⁹ leuissime sustule/rũt. & ipm ibi honorifice posuerũt. Ubi cum mlta mirac'la fierẽt eccl'iaz ãpliauerũt. Et fa/cta cripta retro altare. cũ effossũ corp⁹ ibi re/ponere vellẽt mouere nullaten⁹ potuerunt Cum ãt in orõib⁹ pnoctarẽt & media nocte oẽs pũ obdormiuisset. i crastinũ. s. kal'. octo/bris inuenerũt sepulcz cũ corpe scũ remigij i illã criptã ab ãgelis deportatũ. q̃d tñ p̃ lon/gũ tps in pulcriorẽ criptã eadẽ die cũ capsa argẽtea trãslatũ est. Floruit circa annũ dñi cccxc.

CXLIII

De sancto Leodegario

Leodegar⁹ dū oī
vtute pollet eduēsi ecclie meruit in
pōtificē pmoueri. Qui dū clotario rege de
cedēte cura regni gu⁹ pmeret volūtate dei
z pncipū ꝯsilio childerico fr̄e clotarij adole
scentē valō idoneū pfec in regē. Ez ebroin⁹
theodorico ipi⁹ childerici germanō pficere
nitebat. nō ppt regni cōmodū. sz qz de ptate
elect⁹ et oīb⁹ odiosus ira regi z pncipū vere
bat. Limēs igr ebroin⁹ licētiā a rege petiit z
mōasteriū itrouit. q̄ pcedēte z frē suo theo
doro ne regnū aliq̄d moluret i custodia
detinēte. sctitate z puidētia epi pace mirabi
li oēs gaudebāt. Ez p⁹ aliq̄t tps rex maligno
rū ꝯsilio deprauat⁹ intātū i viri dī odiū inci
tat q̄ oportunitatē z modū mort⁹ ei⁹ attēti⁹
inq̄rebat. sz epūs blāde ferēs z oēs inimicos
suos vt amicos ap̄lectēs egit cū rege vt die pa
sce i vrbe cui pat celebraret. Et ecce illa die
nūciatū ē ei q̄ rex i illa nocte q̄cq̄d de morte
ei⁹ tractauerat pficere decreuisz. Ille ni
hil trepidās sz illa die cū rege i mēsa cōuīcās
psecutorez sic fugit q̄ i luxuriē si mōasterio
dño pitēs ēt ebroino q̄ibi i mōastico hītu
lantabat sedula caritate ꝓuuit. ⁊ p⁹ modi
cū rex morit z theodoric⁹ i regnū sublimat.
Qua ppt leodegari⁹ ꝓpli sui lacrīs z pcib⁹
mot⁹ z abbatis ipīo ꝓpulsus ad sedez suā re
diit. ac ebroin⁹ ptin⁹ apostatauit z reg̃ seneſ
calc⁹ ordiat ē. q̄ sz pus mal⁹ fuerit. tñ postea
fuit peior. totoq̄z studio leodegariū occīde
nitebat. Missis igr militib⁹ q̄ eū capent cū
b leodegari⁹ ꝓpisz. eor furor cedēs dum i
hītu pōtificali de vrbe egredet a militib⁹ ca
pit z eistāti oculos eruerūt. ⁊ p⁹ bīenū sctūs
leodegari⁹ cū frē suo garino quē ebroinus
exulauerat i palatiū regi ē adduct⁹. Cū ad
irrisionē ebroini sapiēt z pacifice rīderet. ne
q̄z ille tussit garinū lapidib⁹ obrui sanctūq̄z
epm tota die nudis pedib⁹ p q̄ndaz fluuiuz
sup acutissimos lapides decurrēte deduci.
Et audiēs q̄ i his tormēt̄ deū laudaret lin
guā ei⁹ pscidi fec. z postmodū eū cuidā cu
stodi tradidit vt ip̄z nouis supplicijs rebua
ret. Ille āt vsū loq̄ndi n̄ ꝓdidit. sz pdicatōi z
exhortatōi put potat vacabat. ꝓinde q̄z q̄
z q̄tr ip̄e z ebroin⁹ ex hac vita migrent. Lux
āt imēsa i modū corone caput ei⁹ circūdedit
Quā cū milit vidisset q̄d b ēet ab ipo epo q̄
sierūt. Et ip̄e se i oīe pternēs gras deo re
tulit. z oēs astātes vt i melī⁹ vitā mutarent
admonuit. Q̄d ebroin⁹ audiēs z mittens
missis q̄tuor speculatorib⁹ ip̄z decollari pce
pit. Cū g ip̄m ducerēt ait eis. Nō ē inq̄t op⁹
frēs vos diuti⁹ fatigari. sz b iplete desiderū
ei⁹ q̄ vos misit. Ad b tres illor adoo sūt ꝓsi
cti q̄ ad pedes ei⁹ pcidentes venīā pcabant
Quart⁹ vo cū eū decollassz ptin⁹ a demōe
arrept⁹ z i ignē pject⁹ vitā miserabili termi
nauit. Biēnio expleto audiēs ebroin⁹ corp⁹
sctī viri milz miraculis illustrari. miserabili
ter cruciat⁹ iuidia militē illuc misit vt an sic
se hēret vitas ītumaret. Qui les āt supb⁹ z ar
rogās cū illuc veniss calce tumbā sctī pcutiēs
exclamauit. Moriat q̄ mortuū miracla fa
cere posse credit. Q̄d or ille arrept⁹ a demo
nio z subito mortes morte sua sanctū ap̄li⁹
ꝓmēdauit. bis audit⁹ ebroin⁹ ampli⁹ iuidia
torq̄bat z famā sctī extinguere molieb̄atur.
Sed iurta pdictōnem sctī gladio nequiter
neq̄z ip̄e occidit. ⁊ p⁹ assus est aūt circa annū
dñi. dclxxx. tpe Costantini q̄rti.

CXLIIII

De sancto Francisco.

Frācisc⁹ pri⁹ dict⁹
ē iohes. sz postmodū mutato noīe
frācisc⁹ vocat⁹ ē. Cui⁹ mutatōis nois mul
tiplex cā fuisse videt. ⁊ dño rōne miracli cō
notādi. Lingua ei gallica miracl⁹ose a dore
cepisse cognoscit. Vñ or in legēda sua q̄ sp
cū ardore spūsscti repleret ardēta fouis ver
ba eructās gallice loq̄bat. Sctō rōne officij
diuulgādi. Vñ or i legēda q̄ diuīa puiden
tia sibi b vocabulū indidit vt ex singlari z i
sueto noīe opimo misterij eius ton cunct⁹ i
notesceret orbi. Tertio rōne effectus conse
quēdi vt sez p boc daret intelligi q̄ ip̄e per se
et per filios suos multos seruos peccati et

diaboli debeat frācos ꝛ libos facere. Quarto rōe magnimitatis ī corde. nā frācia a ferocitate sūt dicti. qz eis iest natalis feritas ꝛ magnanimitas aīoz. Quīto rōe vtuositatis ī hmōe. qz eis hmo istar securis vicia icidebat. Sexto rōe troz ī demoniū fugatōe. Septimo rōe securitatis. er vtute ꝛ opez pfectōe ꝛ bōe statis ī quersatōe. Unde ei frāciscas dici sig q dā istar securū q rome añ pfules ferebāt. q erāt ī troē ī securitatē ꝛ ī honorē.

Frāciscꝰ fuꝰ ꝛ aicꝰ altissimi ī ciuitate assisij oriꝰ ꝛ negociatoꝛ effectꝰ fere vsq; ad vicesimū etatis sue ānū tps suū vane viuēdo pſūpsit. quē dñs ifirmitatis flagello coꝛripuit. ac i vno alteꝛ subito trāsformauit. ita q iā spū ppbetico polle cepit. Nā cū q̄dā vice ipe cū plūmis a pusillis captꝰ diro fuiſſz carceri mācipatꝰ. dolētibꝰ aliis hꝫ solꝰ exultat. ꝛ redaꝛguꝰ sup hꝫ a pcaptiuis rñdit. Nō me exultare noueritis. qz adhuc scīs p totū scīm adoraboꝛ. Quadā vice roma cā deuotōis pficiscēs. vestimēta sua deposuit. ꝛ pauper cuiusdā vestimēta iduēs añ eccl'az scī petri int̄ paupes sedit. ꝛ cū eis velut vnꝰ ex ill'a uide māducauit. Et sepiꝰ sil'e feciſſet nisi notoꝛ vecūdia ipediuiſſz. Antiquꝰ hostis eū a salubri ppositō conabat auertē. et feiaz q̄ndā sue ciuitatis mōstruose gibbosaz coꝛdi ei imutut. ꝛ nisi resipiscat a cepti. sil'em sefactuꝝ minat. Hꝫ a dño pfortatꝰ audiuit Frāciscē amara p dulcibꝰ sue. ꝛ teipz ptēne lume cupis agnoscere Quēdā igr lepꝛosū obuiū hñs cū hmōi boies natal'r mitiuz abhoꝛrēt. diuina mēmoꝛa cito accurrēs inosculā eiꝰ ruit. ꝛ pfectꝰ ille statī disparuit. Quapp̄ ad lepꝛoꝝ bitacl'a pperat ꝛ eoꝝ manus duote osculās pecuniā donat. Eccl'az scī damiani oraturꝰ cū ingredit ꝛ ymago xp̄i eū miracl'ose alloq̄t. Francisce nq̄t vade repara domū meā q̄ vt cernis tota destruit. Ab ea igr hoꝛa aīa eius liq̄facta ē. ꝛ crucifixi passionis coꝛdi mirabil'r ē ifixa. Insistit solicite eccl'e repande. ꝛ vēdit q̄ bēbat cū pecuniā cuidā pſbytero daret. ꝛ ille timoꝛe pentū recipere recusaret coꝛā ipo eā pluciēs tāq; puluerē vilipēdit. Quapp̄ a p̄ēligatꝰ ꝛ captꝰ pecuniā eō restituit ac vestē pit̄ resūpsit ꝛ sic nudus ad dñm euolauit ꝛ cilicio se iduit. Vocat ilsup fuꝰ dī q̄ndā simplicē viz quē loco pīs suscipiēs rogat vt cū pat eius maledicta cōgeminet ipe sibi ecōuerso bñdicat. Frat eius carnal' hiemali ipe frāciscū vilibꝰ pānic̄lis tectū oꝛōi vacātē ꝛ tremebūdū videns ait cuidam. Dic frāciſco vt de sudoꝛe suo vnā tibi nūmatā vēdat. qđ ille audiēs alacriter rñdit. Reuera ego hāc dño meo vēdā Quadā die dū audiret ea q̄ dñs discipul' suis ad p̄dicādū missis locut̄ē. statī ad vniuersa seruāda tota vtute pſuꝝsit. soluit calciamēta ꝛ pedib' tunica vna ſz vili idutē. ꝛ p coꝛrigia mutauit funiculū. Ipe nimis p siluā ābulās a latrōib' capit̄ ꝛ ab eis q̄s sit req̄sitꝰ pconē dī se esse asseruit. quē illi arripientes inuē pugnāt dicētes. Face rustice p̄co dei.

Multi nobiles ꝛ ignobiles clerici ꝛ laici spreta seculi pōpa eius vestigijs adheserūt. q̄s pat̄ scūs docuit euāgelicā pfectiōez iplere. pauptatē apprehendere. ꝛ p viā sctē simplicitat' īcedere. Cepit p̄terea euāgelicā regulā sibi ꝛ suis frib' habitū ꝛ habēdis quā dñs papa innocentiꝰ pfirmauit. Cepit extūc ferueniꝰ vbi dī semia spargē ꝛ ciuitates ꝛ castella feruoꝛe mirabili circuire. Frat q̄dā erat. q̄stū a foris videbat eximie scītat'. ſz tñ admodū singl'ar'. q̄ tāta districtiōe silentiuz obſuabat vt nō vbis ſz nutib' pfiteꝛ. Cūq; scūs ab oīb' laudaret. vir dī illuc adueniēs dixit Cuncte frēs. nec mihi ī eo diabolica figmēta laudate. Noneat sel' vel bis ī hebdomada pfiteri. qđ si nō fecerit. diabolica tēptatio ē ꝛ deceptio fraudulēta. Nonētibus; q̄s illū frib' digitū oꝛi suo īposuit ꝛ caput cōtunēs se nullatē pfessuꝝ inuit. Nō p̄ multos dies ad vomitū redijt ꝛ facinoꝛosꝰ actibus vitā finiuit. Fatigat̄ ī itinere fuꝰ dī dū asinū eq̄taret. socius ei frat leonardꝰ de assisio sil'r fatigatus ūtra se cepit cogitare ac dicere. Nō de pari ludebāt hꝰ pentes ꝛ mei. Et cōtinuo vir dei de asino descēdēs dixit frī suo. Nō p̄uēit me eq̄tare ꝛ te pedit̄ vēire. qz nobilioꝛ me fuisti. Ctu pfectꝰ frater ad pedes pūs p̄cidit ꝛ veniā postulauit. Trāseuntī

sibi aliqñ mlr q̃dã nobil' ꝓcito g̃du occurrit cui⁹ lassitudinẽ ⁊ inclusos ãbelut⁹ miserat⁹. q̃dnã reqrezet inq̃siuit. Et illa Ora p me pater. qz salubze ꝓpositũ ꝓcepi. viro ipediente nõ exeq̃r. sz i huiusmõi xpi mihi plim aduersat. Cui ille. Vade filia qz cito ꝺ eo ꝓsolatiõz recipies ⁊ ex pte ꝺi oipotẽt ⁊ mea sibi ꝺnũcies q nũc ẽ tps sálutiſ. postmoꝺ eqtatiſ. q̃ denũciante vir subito imutat ⁊ ꝓuinẽtiã pollicet. Cuidã rustico in q̃dã solitudine siti deficienti. fontẽ aque ibiꝺ suis oꝛõib⁹ ipetrauit. Cuidã fri sibi admodũ failtari secretũ ꝟ sctõ istigãte spũ retulit ꝺi. Hodie ẽ aliqs seruꝰ ꝺi sup trã ppẽ quẽ q̃ad vixerit nõ pmittet ꝺñs famẽ sup boies deseuire. sz sic pculdubio fuisse narrat. Sz illo sublato tota i ꝓtũ ꝓditio pmutat. nã p⁹ ei⁹ felicẽ trãsitũ ꝓdicto fri apparuit ꝺi. Ecce iã vẽit fames quã dom viuerẽ ego. venire sup terrã ꝺñs nõ pmisit. In festo pasce cũ frẽs i hemo greci mẽsã accuratiꝰ soluto albis ⁊ vitreis ꝓpassent. ⁊ vir dei ꝟ ꝓsperisſz. ptim⁹ gressũ retrabẽs capellum cuiusdã paupis q̃ tũc aderat capiti suo iponit. ⁊ baculũ mãu gestãs foꝛas egrediẽ ⁊ ad ostiũ pstolat. Ad ducãtib⁹ igr fribus clamabat ad hostiũ vt amoze ꝺi pegrino paupi ⁊ infirmo elemosynã largiãt. Vocat⁹ paup ingrediẽ ⁊ i trã solꝰ recũbẽs discuz ponit i cinere. Qꝺ vidẽtes frẽs stupoze nimio sũt repleti. qꝺ⁹ ille ait. Mesaz vidi patã ⁊ ornatã ⁊ pauperꝛ hostiam eũuz vnicũ nõ esse cognoui. Dauptatẽ i se ⁊ i alijs adeo diligebat vt pauptatẽ dñaz suã sp vocaret. Si qñ pauperẽ seipo vidẽt ptim⁹ iudebat. ⁊ se ab ipo vinci timebat. Nã ⁊ cũ die q̃dã paupculũ q̃ndã obuiũ habuisſz ait socio suo. Magnã vecũdiã itulit nob ꝺ inopia ⁊ nrãz pauptatẽ plim repẽdit Nam p meis diuitijs meã dñaz pauptatẽ elegi. ⁊ ecce ãpli⁹ reluczi isto Cũ q̃dã paup coram eo trãsiret ⁊ vir ꝺi itima fuisſz ꝓpassiõe ꝓmot⁹ dixit ei socio⁹ Et si ꝟ sit paup sz fortitã in tota puicia nõ ẽ eo ditioꝛ volũtate. Cui vir ꝺi dixit. Cito tunicã tuã exue ⁊ pauperi tribue. et ad ei⁹ pedes pstrat⁹ culpabilẽ te clama Cui ille ptim⁹ obediuit. Quadã vice tres mulieres facie ⁊ hitu p oĩa silẽs obuias habuit. q̃ eũ talr salutauerẽ. Cũ inuenirat dña paupꝛtas. ⁊ ptinuo disparuerẽ ⁊ vltra vise nõ sũt. Cũ ad ciuitatẽ areti aduẽisſz ⁊ ibi bellũ intestinũ ꝓmotũ fuisſz. vidit vir dei de burgo sup trã illã demões exultãtes. Vocãsq̃z socium suũ noie silvestꝛ dixit ei. Vade ad portã ciuitatiſ ⁊ demõib⁹ vt ciuitatẽ exeãt ex pte ꝺi oipotẽt ꝓcipe. q festinãs añ portã valẽt claudit. Ex pte ꝺi ⁊ iussu pris nri frãcisci discedite demões vniuersi. Hicq̃z omẽs cuies p⁹ modicũ ad ꝓcordiã redierẽt. Redieꝛãt silvester dũ adhuc sacerdos sctar⁹ eẽt vidit i somnis crucẽ aureã ꝺ ore frãcisci ꝓcedẽtez. cui⁹ sũmitas celos tãgebat. cui⁹ brachia. pẽ sa i latũ vtrãq̃z mũdi ptẽ aplerãdo cingebãt Cõpũct⁹ sacerdos prim⁹ mũdũ deseruit. ⁊ virtutẽ dei pfect⁹ imitatoꝛ efficit. Existente vir ꝺi i oꝛõe diabol⁹ ter eũ ppo noie vocauit. Cui cũ sctus rñdisſz adiecit Vull⁹ ẽ ab hõ in hmõdo pciõꝛ cui si ꝓuersus fuerit nõ indulgeat ꝺñs Sz q̃cũq̃z semetipz pnã dura necauerit. miscḗiaz i pperuũ nõ mueḗet. Cõtinuo fu⁹ dei p reuelatiõez cognouit hostis fallaciã. quo nisus fuerit ad tepoꝛẽ eũ reducere. Cernẽs ãt hostis ãtiqu⁹ qz sic ñ pualuit q̃ẽ carnis tẽptatiõz eidẽ imisit. Cui vir dei Ecce iã ꝓpe ẽ. Cõ nec ꝓpe nec ꝓcul. Cõ nec ꝓpe nec ꝓcul. Cõ nec ꝓpe nec ꝓcul

satisfactõe nõ laueri. Sz forte iõ castaldos suos in me pmisit irruere. qz maneo i curiis magnatũ. qõ forsitã frib⁹ meis pauperibus bonã suspitiõez nõ generat. qz forte me extimãt delicijs abũdare. z surgẽs sũmo mane inde recessit. Tristẽte aliqñ eo i oõe. audiuit sup tectũ dom⁹ cateruas demonũ discurrẽtes cũ strepitu. Qui pcit⁹ foris exiens z crucis signuz sibi impmẽs dixit. Ex pte oĩpotẽtis dei vob dico demões vt q̃cq̃d vob pmissũ est i meo corpe faciat. Libenter ei oĩa sustinebo. qz cũ maiorẽ inimicũ nõ habeaz corpe. vindicabitis me de aduersario meo. dũ in ipo vice mea exercebit⁹ vliõez. Cõfusi igr demões euanescũt. Frat q̃dã socius viri dei i extasi factus. int cetas celi sedes vidit vnã dignissimã z nobili gla pfulgentem Qui cũ miraret cui nã tã pclara sedes ptaret audiuit. Sedes ista vni⁹ de ruẽtib⁹ pncipib⁹ fuit. z nũc hũili frãcisco pat. Et exies ab oõe virũ dei interrogauit dicẽs. Quid de te opinaris pat. Et ille. video2 mihi maxim⁹ pctoz. Statimqz i corde fris sp̃us dixit. Cognosce q̃ va fuerit visio quaz vidisti. q̃nia ad sedez p superbiã pdita hũilitas leuabit humilimũ. Et In visiõe pu⁹ dei supra seraphin crucifixũ aspexit. q̃ crucifixionis siue sig̃ sic eũdẽ ei impssit vt crucifix⁹ videt ipe. Cõsignãt man⁹ z pedes z lat⁹ crucis caractere. sz diligẽti studio ab oĩm oculi ipa stigmata abscõdebat. Quida tñ hz i vita viderũt. sz i morte plñi aspexerũt. Qõ aũt hz stigmata p oĩa va exiterit multis miracul' ostẽsuz ẽ. Quoz duo q̃ post eo obitũ pstigerũt hz interferere sufficiat. In apulia vir q̃daz noie rogeri⁹ añ imaginẽ scti francisci stãs cepit cogitare dicẽs. Essz ne hz vez vt tali clarissz miraclo an pia fuissz illusio siue suoz fratz sitata inuẽtio. Qõ dũ mente reuolueret. subito audiuit sonũ qi spiculũ psiliens de balista. sensitqz se in sinistra manu gũt vulneratũ. Sz cũ i cyrotheca nil lesionis appareret cyrothecã de manu extraxit z gue vuln⁹ qi sagitte i palma aspexit. ex quo tãta vis pcedebat ardoris vt tot⁹ ex dolore z ardore deficere videret. Cũqz penitteret z se beati Francisci stigmata credere vera citer testaret. post duos dies dũ sanctũ dei p sua stigmata exorassz. fuit continuo liberatus.

In regno qz castelle cũ q̃daz vir scõ Frãcisco deuot⁹ ad cõpletorũ pget. ab insidijs ad morte alteri⁹ ibi patis error ipetit. z letali vulnerat⁹ semiuiu⁹ relinq̃t. Deide gladiũ in gutture crudelis lictor infixit. z extrahere nõ valẽs recessit. Fit vndiqz pcursus z clamor. z ab oĩb⁹ plangit mortu⁹. Cũ autez nocte media campana fratz ad matutinas pulsaret vpor clamare cepit. Surge dñe surge z vade ad matutinas q2 campana te vocat Stati ille manũ eleuãs videbat alicui inuere vt gladiuz extraheret. Et ecce vidẽtib⁹ oĩb⁹ gladi⁹ q̃si validissimi iactat⁹ manu pugilis emin⁹ psiluit. Statimqz ille pfecte sanat⁹ se erexit dicẽs Btus frãcisc⁹ ad me veniẽs sua qz stigmata meis vulneribus apponens. eoz suauitate cũcta vulnera deleuit. z cõtactu mirifice solidauit. q̃ cũ vellet discedere sibi innuebã vt gladiũ extraheret. qz loq̃ aliter nõ valebã. Que statim apprehendẽs valide pstrecit z stigmatib⁹ sanctis vulneratũ guttur demulcẽs pfecte sanauit. In vbere roma clara illa lumiaria orbis scz btus Frãcisc⁹ z btus Pũcus corã dño bostiẽse q̃ postea fuit summ⁹ pontifex aderant. Dixitqz eis epõs. Cur non facimus de vestris fratribus epos z platos q̃ documẽtõ z exemplo ceteris pualent. Fit int̃ sanctos de respondẽdo longa ptentio. Dicit tandẽ hũilitas Francisco ne se preponeret. Dicit z Pũcũ vt pmo rñdendo hũiliter obediret. Dixit ergo btus Pũcus. Pñe gradu bono si cognoscunt sublimati sunt fratres mei. nec p meo posse permittã vt aliud assequant specimẽ dignitatis. Post hoc rñdens sctus Franciscus dixit. Nomine minores ideo vocati sũt fratres mei vt maiores fieri nõ psumãt.

Igitur beatus Franciscus columbina simplicitate plen⁹ oẽs creaturas ad creatoris horta amorẽ pdicat aub⁹. audiũt abeis tangunt abipo. nec nisi licenciate recedunt Irundines dum eo predicante garrirent. ipso imperante protinus conticescunt.

De sancto Francisco

Apō porciūculā iuxta eccl̄ā cellā cicada ifici residēs freq̄nt̄ canebat. quā vir dī manū extēdēs vocauit dicēs. Soror mea cicada veni ad me. q̄ statī obediēs supp̄ manū ascēdit. Cui ille. Canta soror mea cicada et dñm tuū lauda. q̄ ptm̄ canēs ñ nisi licēciata recessit. Iparcit lucernis lāpadib⁹ z cādelis nolēs sua manu deturpare fulgorē. sup petras reuerent̄ ābulat̄ituitu eī q̄ d̄r petra. Legit de vita ýmiculos ne trāseūtū pedib⁹ p̄culcēt. Et apib⁹ ne inedia p̄eāt glacie hiemali mel z optīa vina iubz apponi fraterno noīe aīalia cūcta vocabat. Cuius z ieffabili gaudio replebat ob creatoz amorē cū sole lunā z stellas intuebat z eas ad creatorē amorē iuitabat. coronā sibi magnā fieri p̄bibebat dicens. Volo q̄ frēs mei simplices ptē hēant i capite meo. Qui q̄dā admodū sclār cū suū dī frāciscū apō sāctū seuerinū p̄dicātē iuenisset. vidit dō sibi reuelāte sctm frāciscū duob⁹ trāsuerb⁹ ensib⁹ valde fulgētib⁹ i modū crucis figtū. q̄z vna a capite vsq; ad pedes. alia manu i manū p̄ceps trāsuersaliter tēdebat. Quē cū nūq̄z vidisset tali iudicio recognoscēs p̄fect⁹ ordinē itrouit z vitā felicit̄ p̄sūmauit. Cū infirmitatē oculorū ex fletu ꝑtinuo incurrisset suadēt̄b⁹ q̄ abstineret a lacrīs. sic rñdit. Nō ē ob amorē luminis q̄ hēm⁹ cōe cū muscis cīne lucis visitatio repellēda. Cū āt a frib⁹ vīgēt̄ vt pateret infirmitati vsus remediū adhiberi z cyrurgic⁹ istrumētū ferreū igne cādēs in manu teneret. vir dī ait. Si frat̄ ignis esto mihi in hac hora ppic⁹ z curialis. p̄cor dñm q̄te creauit vt tuū mihi caloꝛē tēpet. Et hec dicens signū crucis ꝑ illō edidit. Protinusq; illo intenera carne ab aure vsq; ad supcilū nullū vt retulit doloꝛē sensit. Apō heremū scti vbani p̄uo dī egritudine validissima laborāte. cū ipe defectū nāte sentiēs vini poculū postulasset. nihilq; adesset allatā sibi aquaz signo crucis edito bñdixit. mox i optimū vinū p̄uersa ē. Qō deserti loci pauptas impetrare nō potuit. viri sācti puritas ipetrauit. ad cui⁹ gustū subito p̄ualuit. Valebat ō se vituperiū audire q̄z laudē. Et nō cum ꝑfectā meritā in eo sanctitatis extolleret p̄cipiebat alicui fratri vt vba ipm vilificāta suis auribus ꝑculcādo pferret. Cūq; frat̄ illelz iuit⁹ eū rusticū z mercēnariū ipiū z inutilē diceret exhilarat⁹ dicebat. Bñdicat tibi dñs. q̄a tu verissima loq̄ris z talia me decet audire.

Non tā suū dei p̄esse voluit q̄z subesse. nec tā p̄cipe q̄z parere. Idcirco gñali cedēs officio gardianū petiit. cui⁹ p̄ oīa volūtati subiacet. Fratri q̄z cū q̄ solut⁹ erat ire sp̄ p̄mittebat obediētiā z p̄uabat. Cū frat̄ q̄dā z ꝑlegē obediēte aliq̄d fecisset z pnie sig̃ bēt vir tñ dī ad alios z trorē eī capucīū in ignes p̄iici iussit. Cūq; p̄ mora capucīū fuisset in medio ignis. p̄ceptū ipm extrahi z fratri restitui. Extrahit̄ igr capucīū ō medio flamarū nullū bñs adustiōis vestigiū. Quodā tpe p paludes venetia z ābulās inuen mā auiū mltitudinē cantātū in palude. dixitq; ad socios. Sorores aues laudāt creatorē suū. eam⁹ z i eaz medio horas canōicas dño decātem⁹. Quib⁹ intrātib⁹ aues mote nō sūt. si q̄ ob numū garrulū se inuicē audire nō potuerūt ait. Sorores aues a cātu cessate donec laudes debitas dño p̄soluam⁹. Quib⁹ statī tacētib⁹ finit̄ laudibus licētiā cantādi dedit. z statī cantus suū more solito resūpserūt. Inuitatus deuote a q̄dā milite dixit ei. Frater hospes meus monit⁹ acq̄escē. z petā tua ꝑfitere. q̄ cito alibi mādicabis. Qui statī acq̄escēs domui sue dispositis et pnīaz salutarē accepit. Cū ergo ad mensaz intrassent hospes subito exp̄iauit. Cum q̄ndā auiū multitudinē repisset. z eas velut rōnis ptices salutasset dixit. Frēs mei volucres multū debet⁹ laudare creatorē vestr̄ q̄ plumis vos induit. pēnas ad volandū tribuit. aeris puritatem p̄cessit. z sine vestra solicitudine vos gubernat. Aues ād cepert̄ vsus eū extēdere colla. ptendere alas. aperire rostra. z in illū attēte respicere. Ille vō p me dū eaz trāsiens. tunica ptingebat eadem. nec tñ aliq̄ ō loco est mota donec licēcia data oēs insimul auolauerūt. Cum apud castrum almarū p̄dicaret. ꝓpter garrulā irundinū ibidem mōficantium audiri nō

porat. Quib⁹ ille. Horores mee trūdies iā tps ē vt loq̄r ego q̄ vos sat̄ dixist̄. tenete si/ lētiū don⁹ vbū dñi ꝓpleat̄. Cui ꝓtinuo obe/ dientes ꝓtin⁹ ꝓticuer̄. ¶ Trāseūte aliq̄n viro dei p apulīā vnā bursaz magnā repe rit ī via denarijs tumescētē. quā socij videns accipe voluit vt paupib⁹ erogaret. Iz nulla/ ten⁹ ille ꝓmisit dicēs. Nō lz fili alienū auferre. Iz cū ille vehemēt̄ istaret frāciscꝰ paulu lū oraīs iubz vt bursā tollat. q̄ iā colubꝝ p pe cunia ꝓtinebat. Qō videns frat̄ timere cepit lz obedire volēs ⁊ iplere mādatū. bursā ma nib⁹ capit ⁊ ide magn⁹ serpēs ꝓtin⁹ exiluit. Et aut scīs. Pecunia huius dei nihil aliud ē q̄z diabol⁹ ⁊ coluber venenosus. ¶ Cū frat̄ q̄daz gul̄ tēptare. cogitare cepit q̄ si aliq̄d scīm ō manu ꝓis brēt ipa ptin⁹ tēptatio fu gare. Iz cū rē sibi nullatē apire audet. q̄daz vice vir ōi vocauit eū dicēs. Porta mihi fi li cartā ⁊ attramentū. q⁹ laudes ōi q̄sdā scri bere volo. q̄s cū scp̄sisset aut. Accipe cartam bāc ⁊ vsq̄z ad diē mort̄ tue custodias dili/ genter. Statīq̄z oīs temptatio ab eo recessit. ¶ Dē q̄z frat̄ dū scīs infirm⁹ iaceret cogita re cepit. ecce morti appropinq̄t pat̄ ⁊ q̄z plām ꝓsolarer si p⁹ morē brēz tunicā ꝓis mei. p⁹ modicū. s. frāciscꝰ vocat eū di. Tibi trado tunicā istā ⁊ p⁹ morē meā ipaz habeas ple no iure. ¶ Cū apd alexādriā lombardie cū q̄dā bonesto viro hospitat⁹ fuisset ab eo ro/ gat̄ vt ppt euāgelij obſuātiā de oī apposito māducaret. Qui cū ei⁹ deuotiōi assentiret. ille accurrēs caponē septēnē ꝑpat māducā/ dū. Ꝑmanducātib⁹ illi infidelis q̄dā amore dei elemosinā petiit. Qdor vir ōi nomē au/ dies bñdictū mēbz sibi trāsmutat caponis. Reseruat ifelix datū ⁊ i crastinū dū sanct⁹ ꝑdicaret oīdit dicēs. Ecce q̄les carnes co/ medit iste frat̄ quē vt sanctū honorat⁹. Nā mihi Bi sero tribuit. Iz cū mēbz caponis ab oīb⁹ piscis videret velut insan⁹ ab oi ꝓlo cutepat̄. Qō cū ille didicisset erubuit ⁊ venīā postulauit. Redierūtq̄z carnes ad sui spēz postq̄z redijt p uaricator ad mētē. ¶ Dum q̄dā vice ad mēsaz sederet ⁊ ō pauptate btē ꝙgis ⁊ filij ei⁹ collatio fieret ptinus vir dei a mēsa surgēs singultus ingeminat doloro/ sos. ⁊ ꝓfusus lacrīs sup nudam humū relꝰ quū panē māducat. ¶ Sacerdotalib⁹ ma/ nib⁹ q̄b⁹ ꝓficēdi dñici corpis sacramētū est collata ptās magnā volebat reuerētiā exhi/ beri. Vñ ⁊ sepe dicebat. Si sctō cui dā de ce/ lo venienti ⁊ paupculo alicui sacerdoti me ꝓuīget obuiare. ad sacerdot⁹ man⁹ deoscu/ lādas ei⁹ me ꝓferrē. ⁊ sctō dicerē. Expec/ ta me scīe Laurēti. q⁹ man⁹ b⁹ vbū vite con trectāt ⁊ vltra huanū aliq̄d possidēt. ¶ Miraculis mlt̄is ī vita claruit. Nam pa nes ei ad bñdicēdū oblati mlt̄is infirmis attu/ lere salutez. ¶ Aquā in vinū ꝙuertit. ⁊ inde eger q̄dā gustās ptin⁹ sanitatem recepit. Et mlta alia miracula fecit. ¶ Cū vo ad dies iā appropinq̄ret extremos longa infirmitate ꝓfect⁹ sup nudā humū ꝓmi se fec̄. Fecitq̄z oēs frēs ibidē assistētes ad se vocari et ma/ nus singulis iponēs oīb⁹ ibi pñtib⁹ bñdixit. ⁊ instar cene dñice singul̄ buccellā pānis di/ uisit. ¶ Inuitabat vt mortis sui erat omēs creaturas ad laudē dei. Nā ⁊ mortē ipsam cūctis terribilē ⁊ exosam hortabat̄ ad laudē eiq̄z let⁹ occurrit. ⁊ ad suū inuitabat hospi/ ciū dicens. Bñueniat soror mea mors. Nō extremam igitur horam veniens dormiuit ī dño. Cui⁹ aiaz q̄dā frat̄ vidit ī modū stelle situs lune in q̄ntitate solis in splēdore. ¶ Mi/ nister fratꝝ i terra labor⁹ noīe augustin⁹. in hora iā vltima posit⁹. cū diu iā amisisset loq̄lā subito clamās dixit. Expecta me pat̄. expecta. ecce iā venio tecū. Querēti b⁹ frib⁹ q̄d diceret ait. Nō videtis ꝓrem nostꝝ fran/ ciscū q̄ vadit in celū. Et statim ī pace obdor miuit ⁊ ꝓrem secut⁹ est. ¶ Cū q̄dā dña que btō Frāciscō deuota extiterat viā vniuerse carnis fuisset ingressa. ⁊ clerici et presbyteri feretro exequias celebrātes astarent. subito se mulier erigit sup lectū ⁊ vnū de astantib⁹ sacerdotib⁹ vocat dicens. Volo pater con/ fiteri. ego enī mortua fuerā ⁊ diro eram car ceri mancipanda. quoniaz peccatū q̄d tibi pandam necdū cōfessa fuerā. Iz orante p me sctō Frāciscō ad corpus mihi redire in pulū est. vt illo reuelato pctō penīā merear

Statiqz vt iſtō maīfestauero i pace cernē/
tib⁹ vob qēscā. Cōfessa igr z absolutōe rece
pta mox i dño obdormiuit. Cū frēs ō vice
ra plausty qddā a qdā viro mutuo peterēt.
ille indigē rndit. Ego potⁱ duos ex vob cū
sctō frācisco exconiarē qz plausty meū vob
accomodarē. Sz in se reuersus semetipm re/
darguit z blasphemie penituit. urā ōi formi/
dās. Mox qz filⁱ ei⁹ infirmat z ad extrema
deuciť. Qui filiū defunctū videns i ira vo/
lutabat z flēs sctū frācisci inuocās dicebat.
Ego sum q peccaui me flagellare debuisti.
redde sctē iā deuote pcanti quē abstulisti i/
pie blasphemāti. Mox filⁱ eius surrexit et
planctū phibēs aut. Cū mortuⁱ essez. s. fran/
ciscⁱ p qndā viā lōgā z obscuraz me ducēs i
qdā tādē me viridario pulcerrimo colloca
uit ac deīde dixit mihi. Reuertē ad pēz tuū
nolo te āplⁱ detinere. Deinde qddā cuidaz
diuini debēs qndā peccūme qztitatē rogauit
vt sctī fran. amore sibi ēminū plōgarz. Cui
ille supbe rndēs. tali nāt loco te recludā vbi
nec frācisc⁹ nec alⁱ potit te iuuare. Mox qz
illū vinculatū i carcerē obscurū iclusit. Mane
lopost sctūs frācisc⁹ affuit. z fracto carcere
ruptisqz vinculi boiez i columē reduxit ad pⁱ
pria. Quidā miles sctī frācisci opi/
bus z miraculi detrabēs cū qdā vice luderz
ad tarillos vesania z incredulitate plen⁹ cir/
cūstātib⁹ aut. Si frācisc⁹ ē sctūs. xviii. venīat
i tarill. Mox i eis senarⁱ triplicatⁱ apparuit
z vsqz ad. ix. vices qlibet suo iactu ter senos
accepit. Sed isanīa addēs isanie aut. Si verū
ē q frācisc⁹ iste sit sctūs cadat bodie corpus
meū gladio. Si vo sctūs nō ē euadā i columis
Ludo finito vt eiⁱ oro fieret i peccatū cū ne
pot suo iferret iniuriā ille gladiū accipiēs i
viscera patrui trāstulit z ptinus interfecit.

Cur qdā crūre sic pduo vt nullatē⁹ se mo
uere possz sanctū frācisci talib⁹ vocib⁹ icla/
mabat. Aduua me sctē frācisce memor de/
uotōis z iuuij qō tibi i pēdi. Nam in asino
meo te portaui. sctōs pedes tuos z manus
osculat⁹ fui. z ecce mortor dolor h⁹ duriss⁹i/
mo cruciatu. Mox qz ille sibi apparens cuz
puulo baculo q tbau i se figurā bēbat locū
dolōris tenuit. z fracto apostemiate sanita/
tē ptin⁹ recepit. Sz tbau signū sup locū remā
sit. Hoc signo sctūs frācisc⁹ īrās suas pser/
uerat psigre. Cū in castro pomereto in
mōtanis apulie puella qdā z pri z mri vni/
ca fuisset dēfuncta. z mat. s. frācisco deuota ni
mia tristicia fuisset absorpta apparuit ei sctⁱs
dicēs. Noli flere q lucerne tue lumē qō de/
plorās extinctū. mea ē tibi intēcessiōe reddētū
Quat igr supta fiducia corp⁹ extinctū nō p
misit efferri sz. s. frācisci nomē inuocās z mor
tuā filiā apprehendēs eā incolumē alleuauit.
In vrbe roma cū puer puul⁹ de fenestra
palacij cecidisset z pemt⁹ expirasset btūs fran/
cisc⁹ inuocat z vitē pristinⁿ restituit. In ci/
uitate suesa cū qdā dom⁹ corruēs qndaz tu
uenē extinxisset. z cadauer i lecto ad sepeliēdū
posuissent. mater b. frācisci cū tota deuotōe q
potat inuocabat. Et ecce circa mediā noctez
puer oscitauit z sanⁿ surrexit. z i laudis vba
pruptⁿ. Frater iacob⁹ reatinⁿ cū i nauicula pua fluuiū qndā cū frib⁹ ptransisset. z so
cijs iā sup ripā positⁿ postremo se ad naus
ertū ppararet. reuoluta naue ipē i pfundū
flumis est dimersus. Frib⁹ igr pliberatōe
submersi beatū franciscū inuocantib⁹. apo
etā corde vt potat beati frācisci auxiliū im/
plorāte. ecce pdict⁹ frater p pfundum sicut
p aridā ambulabat. z demersam nauiculā
capiēs cū ea puenit ad littus. vestimēta aūt
eiⁱ madida facta nō sunt nec aque gutta p/
rimauit ad tunicam.

CXLV
De scta Helagia

Helagia prima fe/
mina z antiochie ciuitatis. rebus et
diuitijs plēa. corpe pulcerrima. bitu ambicio/
sa z vana. aīo z corpe impudica. Quadā vi/
ce p ciuitatē cū ābitiōe maxia trāsibat ita q
nibil sup eā nisi aurū z argentū z pciosi la/
pides videret. ita vt qcūqz iret aer diuerso
rū aromatū odore repleret. quā pcedebat z
segbat multitudo maxia puellaz z puerorz
qui z ipsi pclaris erant indūti vestimentis.
quā quidā sanctⁿ pater nomine Veronus

epūs eliopoleos q̄ nunc damiatha vocat. vi-
dēs amarissime flere cepit ex eo q̄ maiorez
curā hēbat placere mō q̄z ipe hēt placere
do. Procidēsq̄z sup pauimētū faciē suā cū
tra pcutiebat z ipaz trā lacrīs rigās dicebat
Altissime ds ignosce michi pctōr. q̄ vnus
diei meretrīcis ornat⁹ tot⁹ vite mee īdustriaz
supauit. Ne me dñe pfūdat vni⁹ meretricis
ornat⁹ añ pspectū tremēde maiestatis tue.
Illa p terrenis sūmo se studio decorauit.
ego tibi īmortali dño placere ppposui z per
meā negligentiā nō ipleui. Dixitq̄z his qui
secū erāt. In vitate dico vob q̄ ds hāc con
tra nos i iudicio pductur⁹ est. q̄niā ipe tā so-
licite se depīgit vt trenis amatorib⁹ placeat.
z nos celesti spōso placere negligim⁹. Dū hec
z silia diceret. subito obdormiuit. visūq̄z est
sibi q̄ q̄daz colūba nigr z fenda nimis circa
eū celebrātē missaz volaret. Qui dū cathe-
cumenos abscedere pcepisset colūba dispa-
ruit. z p⁹ missaz rediēs z ab īpo epo in vase
q̄dā aq̄ mersa mūda z cādida exiens tā alte
volauit q̄ videri nō potuit. Euigilans igr
dū q̄dā vice ad eccl̄az pcedēs pdicaret. et pe
lagia pñs eēt adeo ppūcta ē q̄ ei lrās p nun
cū misit dicēs. Detō epo discipl'o xpi pela-
gia discipula diaboli. Si vē xpi discipul⁹ cō
pbaris q̄ vt audiui p pctōrib⁹ ō celo descen
dit. me peccatricē sz penitentē suscipe digne
ris. Cui ille remisit. Rogo vt būlitatē meā
nō tēptes q̄ hō peccator sū. Sz si vē salua-
ri desideras solū me videre nō poteris sz in
ter alios me videbis. Cūq̄z ad eū corā pluri
bus aduenissz. pedes ei⁹ apprehēdit z ama-
rissime flens dicere cepit. Ego sum pelagia
pelag⁹ imq̄tatis exundās fluctib⁹ pctōr. Ego
sum pditionis abissus. ego vorago z laque⁹
aiaz mltos deceptos decepi q̄ nūc cūcta p-
horrui. Tūc epūs interrogauit eam dicens.
Quod tibi nomē est. Cui illa. Ex natiuitate
pelagia vocor. sz ppt vestimētoz pompam
oēs me margaritā appellāt. Tūc epūs clemē
ter eam suscipiēs pniaz ei salutarē iniūxit.
z i dei timore diligēter instruxit. z sacro ba-
ptismate regenerauit. Diabol⁹ āt ibidē cla-
mabat dicēs. O violētia quā patior ab hoc
sene decrepito. O violētia. O senect⁹ mala.
O maledict⁹ dies in q̄ ptrari⁹ nat⁹ es michi.
q̄ spem meā maximā abstulisti. Quadam
insup nocte cū pelagia dormiret diabol⁹
ad eam venit z eam excitans dixit sibi. Do-
mina margarita quid vnq̄z tibi male feci.
Aūquid nō omīb⁹ diuitijs z glā te ornaui
Queso dic michi in q̄ te ptristaui. z ptinus
tibi satisfaciam. Tantū obsecro ne me dese-
ras. ne opprobriū xpianis efficiar. Ipa aūt
se signauit. z in diabolū insufflauit. z statī
euanuit. Die tertio omia q̄ habebat cōgre-
gauit et paupib⁹ tribuit. Post aliq̄t āt dies
cūctis ignorantibus pelagia inde noctu
aufugit. z in montē oliueti deuenit. vbi ha-
bitū heremite accipiēs in parua cella se ibi-
dem collocauit. z deo in multa abstinentia
seruiuit. Quarime aūt fame ab omnib⁹ ha-
bebat z frater pelagius dicebat. Post hoc
quidā diac⁹ supradicti epi hierosolimaz
causa visitādi loca sancta aduenit. Cui di-
xit epūs vt post sctōr locoz visitatōez q̄ndaz
monachū noīe pelagiū quereret z ipsum
visitaret. cum verus dei seru⁹ esset. Qđ cuz
ille fecisset. mor ab illa cognit⁹ nequaq̄z ip-
saz ppter nimiā maciem cognouit. Cui di-
xit pelagia. Habes epm. Et ille. Imo dñe.
Et illa. Oret p me ad dñm. q̄ vere apostō-
lus xpi est. Recedens aūt inde die tertia ad
cellā eius rediit. Sed cū ad ostium pcussisset
z nullus ei apperuisset fenestram aperuit et
mortuū eū inuenit ac vidit. Currēsq̄z cum
hoc epō nūciasset. epūs z cler⁹ omēsq̄z mona
chi conuenerūt. vt tam sancto viro exequi-
as celebrarent. Cūq̄z de cella corpus ei⁹ ex-
traxissent. repererūt q̄ mulier esset z plūmuz
admirātes deo gratias reddiderunt et san-
ctum corpus honorifice sepelierunt. Obiit
autem octauo die intrante octobri circa an
nos dñi. cclxxxx.

CXLVI

De sancta Margarita.

Margarita dicta pe
lagi⁹ vgo pulcerrima diues z nobil
tāta fuit pentū solicitudie custodia

ꝛ optimis moꝛib⁹ ĩstructa. tãta qꝫ pudicicie honestate vigebat q̃ ab hoĩb⁹ videri modis oĩb⁹ renuebat. Veniqꝫ a q̃dã adolescẽte nobili ĩ ꝓiugiũ q̃rẽ ꝛ vtriusqꝫ pẽs assẽsu cũcta nuptijs necessaria cũ ĩmẽsa diuitijs ꝛ delicijs gl'a ꝓparẽt. Cũ g̃ nuptiaꝝ dies aduẽisset ꝛ iuuenes ꝛ puelle ꝛ cũcta sit nobilitas ante thalamũ tã patũ nuptiarũ festa cũ gaudio celebrarẽt. vgo do ispirãte ꝓsiderãs dãnũ vginitat' tã dãnosis plausib⁹ ꝓparí ꝓstrata ĩ terrã cũ lacrijs gl'az vgitat' ꝛ nuptiaꝝ mole stias tãta ĩ coꝛ suo ꝓpẽsatõe libauit q̃ ia b⁹ vite gaudia q̃ stercoꝛa respuebat. Una nocte illa a viri ꝓsortio abstinẽs. media noꝛcte do se recommẽdãs tonsis crinib⁹ ĩ virili habitu clam a fugit. Lõge ãt ad q̃dã monasteriũ veniẽs ꝛ frẽs pelagiũ se appellans. ab abbate recept⁹ ẽ ꝛ diligẽter ĩstruct⁹. Qui tã sctẽ ac religiose se habuit q̃ defuncto sctĩ monachoꝝ ꝓsoꝛe do senioꝝ ꝓsilio ꝛ abbat' ĩperio lꝫ imut⁹ mõasterio vginũ est ꝓlatus. Cũ ergo eis nõ solũ coꝛporaliꝫ etiã aiaꝝ pabula ꝓmine ꝛ ĩculpabiliter ministraret. diabol⁹ eĩ inuidẽs studuit q̃liẽ pspeꝝ eĩ cursũ obiectu crimis ĩpediret. Illã vnã vginẽ q̃ p̃ fortibus erat ĩ adulteriũ traxit ꝛ itumescẽte vteꝛo cũ iã celari nõ possꝫ. tant⁹ pudoꝛ ꝛ doloꝛ oẽs vgies ꝛ mõachos vtriusqꝫ monasterij ꝓsternauit q̃ sol⁹ pelagi⁹ vt pote eaꝝ familiaris atꝫ ꝓpositus sine iudicio ꝛ examinatõe ab oĩb⁹ pẽnaret. Qui foras cum ignominia pellit. ac in q̃dã rupis specu reclusit. sibiqꝫ mõachoꝝ seuerissim⁹ deputat'. q̃ sibi panez oꝛdeaceũ ꝛ aquã tenuissime ministraret. q̃b⁹ gestis mõachi recesserũt. ꝛ solũ ibi pelagiuꝫ reliquerũt. At ille omia pacienter sustinẽs in nullo turbat⁹ fuit. ꝫ sp grãs deo referẽs per sctoꝝ exẽpla se ꝓmine ꝓfortabat. Tandẽ cũ finẽ suũ adesse cognouisset. abbatẽ ꝛ monachis p lr̃as sic mãdauit. Nobili orta genere margarita i seculo dicta fui. q̃ vt pelag⁹ tẽptationũ transirẽ pelagi⁹ mihi nomẽ imposui. vir sum nõ p deceptione mentita q̃ factus ostẽdi. De crimie vtutẽ obtinui. pniam egi innocẽs. ꝛ tã q̃so vt quã viri feiaꝫ nesciẽrũt. sctẽ soꝛoꝛes sepeliãt ꝛ sit expiatio viuẽti. ostẽsio moꝛiẽt'. vt femie vginẽ recognoscãt quã calũniatoꝛes adulteriũ iudicabãt. Hijs auditꝫ mõachis ꝛ sctimonialib⁹ ad spelũcã currẽnt⁹ pelagi⁹ a feminis femina ꝛ vgo ĩ tacta cognoscit'. ꝛ cũctis pniam agentib⁹ in monasterio virginum honorifice sepelit'.

Finit legenda de ꝓma femiaꝝ anthioche ciuitatis abundantissima tandem ꝓtelagius appellata.

CXLVII

De scia Thaisi meretrice.

Thaisis meretrix

Vt in vita patrũ legit' tante pulcritudinis extitit vt multi ꝓpt eã venditis substãtijs suis ad vltimã paupertatem deuenirẽt. Sed amatoꝛes sui pzelo libid⁹ inẽ se ꝓsertis freqnẽ puelle limia sanguine replebant. Qõ cũ audisset abbas pafuncti sumpto habitu seculari ꝛ vno solido ꝓfect⁹ est ad eã in quadam egypti ciuitate. dedit qꝫ ei solidũ q̃si p mercede peccãdi. Illa accepto ꝓcio ait illi. Ingrediamur in camerã. Cũqꝫ ingressus esset ꝛ lectũ ꝓciosis vestib⁹ stratũ ascendere inuitaret dicit ad eam. Si est unter⁹ cubiculum in ipm eam⁹. Et cum duxisset eũ p plura loca. ille sp dicebat q̃ videri timebat. Illa ãt dixit. Est q̃dã cubiculum vbi null⁹ ingredit'. Si vo deum times. nõ est loc⁹ q̃ deitatẽ eius absondat'. Qõ cũ senex audisset. dixit ei. Et scis esse deũ. Cũqꝫ illa rñdisset se scire deũ ꝛ regnũ futuri seculi necnõ ꝛ tozmẽta peccatoꝝ. dixit ei. Si ergo nosti cur tantas aias pdidisti. Et nõ solũ ꝓ aia tua sz ꝓ illoꝝ redditura rõem damnaberis. Illa vero hoc audiẽs ꝓ oluta ad pedes abbatis pfuncti. cũ lacrimis exorabat dicẽs. Scio esse pniam pater. ꝛ ꝓfido remissionẽ te orante soꝛturi. Tantũ peto tribꝰ boꝛis inducias ꝛ post hoc q̃ iusseris ibo ꝛ quecũqꝫ ꝓceperis faciã. Cũqꝫ locum illi abbas constituisset. vbi venire deberet. Illa collectis omnib⁹ q̃cunqꝫ ex peccato lucrata fuerat. platisqꝫ ĩ mediã ciuitatẽ populo spectãte igne cõbussit clamãs. Venite oẽs q̃ peccatis mecũ ꝛ videte q̃o eas q̃ mihi cõtulistis

De sancta Thaisi meretrice

exurã. Erat aũt ꝑcũ auri libraꝝ q̃dungẽta ꝝ. Que cũ oĩa ĩcẽdisſz.ad locũ quẽ abbas paſuncꝰ ꝓſtituerat prexit. Quã ille repto ẏgi nũ mõaſterio ĩ cellulã puã recludẽs hoſtiũ cellule plũbo ſigũit.ꝛ puã reliq̃t feneſtraz ꝑ quã ei victꝰ modicꝰ iferret. Juſſitq; ei oibꝰ diebꝰ paꝝ pãis ꝛ paululũ aq̃ a cẽtis miſtraꝛi. Cũ aũt ſenex diſcederet ad Thaiſis ad eum ait Quo iubes patꝛ vt ex natãli meatu aquaz meã effũdã. Et ille. In cellã ſic dicẽs. Cũq; uex quo deũ deberet adoꝛare inq̃reꝛ rñdit. Nõ es dicẽs noĩare deũ. neq; ĩ labijs tuis nomẽ trinitatꝭ adducere. ſz nc ad celũ manꝰ exãde. qnã labia tua iniq̃tate plẽa ſũt.ꝛ manꝰ tue ſoꝛdibꝰ inq̃nate. Sz tantũmõ icũbẽs ad oꝛatẽ reſpice. hũc ꝓmonẽ freq̃ntꝭ iterans. Qui plaſmaſti me miſereꝛe mei. Cũ ẽ tribꝰ ãnis fuiſſz icluſa. ꝓdoluit abbas paſuciꝰ. et ꝓfectꝰ ẽ ad abbatẽ anthoniũ vt ab eo requireret ſi remiſiſſz illi deꝰ pctã ſua. Et narrata ei ſcũs anthoniꝰ ꝓuocat ſuos diſcipulꝰ ſuis ꝑcepit eis vt illa nocte vigilãtes in oꝛõe pſiſterẽt ſingillatim q̃libꝰ alicui ex his declaraꝛet deꝰ ea ꝑ q̃ abbas paſũciꝰ veneraꝛat. Cũ igr ĩceſſant oꝛaſſent abbas paulꝰ maioꝛ diſcipulꝰ anthonij vidit ſubito ĩ celo lectũ ꝑciꝺ veſtibꝰ oꝛnatũ. quẽ tres ẏgies clara facie cuſtoꝺiebãt. Tres iſte ẏgies fuerũt. tumoꝛ pene future q̃ ipam a malo retraxit. Jſ duoꝛ culpe ꝺmiſſe. q̃ ei venĩã ꝑmeruit. Almoꝛ iuſticie. q̃ eũ ad ſupna trãſueꝛit. Cũq; paulꝰ ill' diceꝛz gr̃az illã tantũ eẽ anthonij. vox diuina rñdit. Nõ ẽ ꝑs tui anthonij. ſz thaiſis meretriꝛ. Qꝺ cũ abbas paulꝰ mane retuliſſz. cognita dei volũtate. abbas paſũciꝰ cũ gaudio diſceſſit Et moꝛ ꝓfectꝰ ad mõaſteriũ hoſtium celle diſſipauit. illa vero rogabat vt adhuc maneret iclusa. Dixit aũt ei. Egredẽ q̃naz remiſit tibi deꝰ pctã tua. Et illa rñdit. Teſtoꝛ deũ qz exq̃ huc ingreſſa ſũ. ex oibꝰ pctis feci velut ſarcinã.ꝛ ſtatui añ oculos meos. Et ſic nõ diſcedit anbelutꝰ ꝺ naribꝰ meis. ſic nõ diſceſſerũt pctã mea ab oculꝭ meis. ſed flebã ſp illa ꝑſideraꝛas. Cui abbas paſũcius dixit. Nõ ꝓpt̃ pnĩaz tuã remiſit tibi ꝺs pctã tua. ſz qz tumoꝛẽ ſp habuiſti in aĩo. Et cũ inde illã eduxiſſz. xv. dies ſupuixit.ꝛ pauſauit ĩ pace. Abbas q̃z effrẽ aliam meretricẽ ſibi fere mõ ꝓuerẽ voluit. Illã cũ illa meretriꝛ ſctũz effrem ad peccãdũ alliceret ipudenter dixit ei effrem. Segre me. Qua ſeq̃nte. cũ ad q̃n dã locũ vbi erat mꝭtitudo hoim vẽiſſz dixit ei. Sede huc vt ꝓmiſcear tecũ Et illa. Quo poſſũ ꝭb facere tãta mꝭtitudo dieb' aſtãte. Et ille. Si hoĩes erubeſcis. nõne magis tuũ debes erubeſcere creatoꝛẽ q̃ reuelat occulta tenebraꝝ. Illa aũt ꝓfuſa receſſit.

CXLVIII

De ſancto Dionilio

Dionilius ĩterpꝛetat vehemẽter fugiẽs. Vel ꝺ: dionilia dya qꝺ eſt duo.ꝛ nilus qꝺ ẽ eleuatio q̃ ꝑm duo eleuatꝰ. ſ. ꝑm coꝛpꝰ ꝛ ꝑm aĩaz. Vel ꝺ: a dyana qꝺ ẽ venꝰ. ſ. dea pulcritudis.ꝛ ſyos qꝺ ẽ deꝰ q̃ſi pulcer deo. Vel vt q̃ꝺ aliũt ꝺ: a dyonilia. q̃ vt dicit yſidoꝛ eſt q̃ꝺ gẽma nigra valẽs ꝓ ebꝛietate. Fuit g vehemẽter fugiẽs de mũdo ꝓpt̃ pfectã abrenũciatõez. eleuatꝰ ꝑ internoꝝ ꝓtẽplatõez. pulcer deo ꝑ decoꝛẽ ẏtutũ. valẽs pctoꝛibꝰ ꝓ ebꝛietatẽ viciꝝ

Dic añ ꝓuersionez mꝭta ꝓnomĩa habuit Vocatꝰ ẽ eni ariopagita a vico in q̃ habitabat. Jtẽ dictꝰ ẽ theoſophꝰ. ſ. deũ ſapiẽs. Jtẽ a grecoꝝ ſapiẽtibus vſq; hodie ꝺ: prigiontuarami. qꝺ latine ꝺ: ala celi. qz ĩ celum ala ſpũalis intelligẽtie mirabiliꝭ volauit. Jtem dictꝰ eſt machariꝰ. ſ. btũs. Jtẽ a patria dictꝰ eſt ionicꝰ. Jonica aũt vt ait Papias vna eſt ex linguis grecoꝝ. Vel ionice ſũt genera rotũdaꝝ colũnaꝝ. vel ionicũ vt idẽ dicit ẽ pes q̃ ꝺz duas coꝛreptas ꝛ duas longas. Jdem qꝺ oſtendit q̃ ipe fuit ſapiẽs deũ ꝑ occultoꝛũ inueſtigatiõem. ala celi ꝑ celeſtiũ ꝓtẽplationẽ. btũs ꝑ eternoꝝ poſſeſſionẽ. Jdem alia oñdit q̃ ipe fuit mirabilis rhetoꝛ ꝑ eloquentiã. eccl'e ſuſtentatoꝛ ꝑ doctrinã. breuis ſibi ꝑ humilitatẽ. longꝰ aliis ꝑ caritatẽ. Augꝰ aũt in li. viij. de ciuitate dei dicit q̃ ionicũ eſt genus ꝓꝺoꝝ. Diſtinguit ei ibidẽ duo genera ꝓꝺoꝝ. ſcz italicũ qꝺ eſt ex parte italie.ꝛ ioniꝛcũ qꝺ eſt ex pte grecie. Quia ergo dionilius

De sancto Dionisio

summꝰ erat phūs. ideo antonomastice dicebat Dionicus. Eius passionem et vitam grece dictauit Methodiꝰ constantinopolitanus. latine vo Anastasius aplice sedis bibliotecarius. vt dicit Egmarꝰ rhemoꝝ episcopus.

Dionisiꝰ ariopagita a beato Paulo apło ad fidem xpi uersus fuit.

Qui ariopagita a vico ciuitatis in q̄ habitabat dictꝰ fuisse dr. Ariopagꝰ enim erat vicus martis. in q̄ scz erat tēplū martis. Athenienses enī singulos vicos denoīabant a dijs q̄s colebant. vt vicū in q̄ colebat mars vocabāt ariopagū. quia arioīb dicit mars. Vicum in q̄ colebant pan. vocabāt panopagū. Et ita a singulis dijs singulos vicos denoīabant. Ariopagꝰ aūt erat vicꝰ excellentioꝝ. quia ibi erat curia nobiliū ⁊ scole liberaliū artium. In hoc ergo vico morabat Dionisiꝰ maximꝰ phūs q̄ ob plenitudinem diuinoꝝ numinū ⁊ sapie theosophꝰ id est. deū sapiens dicebat. Erat et secū Appollophanꝰ eius cōphilosophꝰ. Ibi etiam erant epicuri. q̄ ponebant felicitatem hoīs i sola corpis voluptate. ⁊ stoici q̄ in sola animi vtute. In die igitur dñice passiōis cū tenebre facte fuissent sup vniuersam terraz phi qui erant athenis non potuerunt huiꝰ causam in causis naturalib⁹ inuenire. Nō fuit enī naturalis ecclipsis solis. Cum quia luna fere erat eregione ad solem. eclipsis aūt fieri solet in synodo solis et lune. Luna aūt tūc erat q̄ntadecima ⁊ ita in pfecta distātia a sole. Cum quia eclipsis nō aufert lumen vniuersis ptibus terre. Cum quia per tres horas durare nō potest. Quę autez illa eclipsis in vniuersis ptib⁹ terre lumen abstulerit. patet ex eo q̄ Lucas euangelista hoc dicit. ⁊ ex eo q̄ vniuersitaſ dominꝰ patiebatur. ⁊ ex eo q̄ fuit apud eliopolim egypti. et ex eo q̄ fuit rome ⁊ in grecia siue asia minori. Quę aūt fuerit rome testat Orosiꝰ dicēs. Cū dñs patibulo affixꝰ est. mariō terremotu p orbē facto. saxa in montib⁹ scissa. maximaq̄z vrbiū plurime ptes plus solita pcussiōe tecid̄erunt. Eodemq̄z die ab hora diei sexta sol intantū obscuratꝰ est q̄ tetra nox subito obducta terris adeo vt stellas tūc diurnis horis. vel potiꝰ in illa horrenda nocte toto celo visas fuisse referatur. Hec Orosius.

Fuit etiā apud egyptū. Et huiꝰ meminit Dionisiꝰ in epistola ad Appollophanū dicēs. Obfusi nāq̄z orbes vnifoꝝmiter tenebrarum caligine tabescente. vt purgatuz regule solis diametruz regulam phi aridei assumpsim⁹. Cūq̄z reperim⁹ quod et erat notissimū solem pati molestias nō debere. aio ad te faste peritie sacraruū adhuc nescimus tante rei mysteriū. Quid inq̄z speculuz doctrine appollophani bis secretꝰ ascribis ad quem mihi orre diuino ⁊ non humani fensus sermone. O bone dionisi diuinaruz pmutatiōes sunt rerū. Denicq̄z notatuz ferie diem ⁊ annū annunciatiōis quā Paulus nostris auribꝰ suspensis intonuit. signis acclamantibꝰ recordari expertus. dedi veritati manꝰ ⁊ falsitatis sum neribus absolutus. Hec Dionisiꝰ. Huius etiam meminit idem in epistola ad Policarpum loquens de se ⁊ appollophano dicens. Ambo apud eliopolim tūc pſentes ⁊ coastātes inopinabiliter solilunā incedentē videbam⁹. Non enī erat cōueniens tempꝰ. Et rursus ipaz a nona hora vsq̄z ad vesperaz ad solis dyametrū supnaturaliter restitutā. Eclipsim aūt illā vidim⁹ in oriente icboatā. ⁊ vsq̄z ad solarē terminū venientē. postea regrediētē. Et rursus nō ex eodē ⁊ defectū ⁊ purgatōez sz ecōuerso pm dyametrz factā. Hec Dionisiꝰ. Tūc enī Dionisiꝰ cum appollophano voto astrologice discipline apud eliopolim egypti perrexerat. et postea inde reuersus est.

Qz aūt fuerit in asia testat Eusebiꝰ i cronica asserēs se i dictis ethnicoꝝ legisse. q̄ tūc in bithinia q̄ est puincia asie minoris. fuit terremotꝰ magnus et maioꝝ solis obscuratio q̄z vnq̄z fuerit ⁊ q̄ dies hora sexta ita i tenebroſā noctē vsus sit vt stelle i celo vise sint. ⁊ q̄ i nicena que vrbs est bithinie mlitas edes terremotꝰ subuerit. Tandez vt in hystoria scolastica legit. phi ad hoc adducti sunt vt dicerent q̄ deꝰ nature pati. Alibi tamen

legit q̄ dixerūt. aut ordo nature puerit aut
elemēta mētiūt. aut ds nāe patit ⁊ elemēta
sibi ꝓpatiūt. Ibi q̄z dr q̄ dionisi⁹ dixit. Hec
nox quā nouā mutam totī mūdi verā lucē
aduēturā sig̃t. Tūc athenienses illi dō aram
ꝑstruxerūt. ⁊ suppositē titul⁹ ignoto deo.
Singul'enī aris supponebāt titul⁹ indicās
cui eēnt dedicate. Et cū vellēt illi offerre hos
locaustā ⁊ victimas dixerī phi. Bonor no
stror nō eget. sz facietes genuflexiōes añ arā
ei⁹ ⁊ supplicabit ei. q̄ nō q̄rit oblatiōes pecō
rū sz deu otiōez aiōr. Cū g̃ paul⁹ vēisset athe
nas epicuri ⁊ stoici phi cum eo disputabāt
Quidā āt dicebāt. Quid semiator vbor hic
vult dicere. Alij dicebāt. Nouor demoniō
rū videt annūciator eē. Adducētes g̃ eū ad
areopagū phor vt noua doctria ibidē erā mē re
cipet dixerūt. Noua q̄dā infers auribꝰ nris
Volum⁹ g̃ scire q̄dnā velint hec eē. Athenien
ses āt ad nihil aliud vacabāt nisi aut dicere
aut audire aliq̄d noui. Cū ergo ꝑ paul⁹ sin
gula deor altaria plustrasset. ⁊ inē cetera igno
ti dei altare vidisset. dixit illis phis. Que ig̃no
rātes colitis hūc ego annūcio vob̃ vez deū
q̄ fecit celū ⁊ terrā. Hec de dixit dionisio quez
ꝑ ceteris magis doctū i diuis videbat. q̄s ē
dionisi ille de⁹ ignot⁹. Cui dionisi⁹. Ipe est
de⁹ verus q̄ inē ceteos deos nō est demōstra
tus. Sz nobis est ignot⁹ ⁊ sc̃lo vēturo futu
rus ⁊ i ꝑpetuum regnatur⁹. Et paul⁹. Hō
an tantū spūs est. Et dionisi⁹. Ne ⁊ hō est.
Sz ideo incognit⁹ est. q̄ ei tantū i celis cō
uersatio est. Cui paul⁹. Ille est quē ꝑdico q̄
de celis descēdit. carnē suscepit. mortez sustī
nuit. ⁊ die tertia resurrexit. Cū āt dionisi⁹
adhuc cū paulo disputaret. fortuitu trāsijt
ꝑ uiā cec⁹ corazeus. Statiq̄z dixit dionisius
paulo. Si dixeris hunc ceco. in noīe dei tui
vide. ⁊ viderit statim credā. Sz vitatis vbis
magicis. q̄ forte nostri vba q̄ hñt bmōi effi
cacia. ego formā vbor tibi ꝑscribā. In bac
igr forma vbor dices ei In nomīe ihu xpi
nazareni de vgie. crucifixi. mortui. q̄ resurrexit. et
ad celū ascēdit. vide. Sz vt ois suspitio tolle
ret. dixit paul⁹ dionisio. vt hec ipe vba pferret.
Cū ergo in eadez forma dionisi⁹ ceco vt vi
deret dixisset. ptin⁹ visum recepit. Statimq̄z
dionisi⁹ cū damari vxore sua ⁊ tota familia
baptisat⁹ est ⁊ fidelis effect⁹. Hicq̄z a paulo
p triennū instructꝰ athenis epūs ordinat⁹ ē.
Ubi ille ꝑdicatōi insistēs ipaz ciuitatē ⁊ ma
ximā ptē regiōis illi⁹ ad fidem xpi adduxit.

Huic paul⁹ ea q̄ in tertiū celū rapt⁹
vidit reuelasse dr. sic ⁊ ipe dionisi⁹ in pleris
q̄z locis insinuare videt. Cui ⁊ de gerarchijs
ipor angelor ordib⁹ dispositōib⁹ et officijs
tā luculēter ⁊ clare disseruit vt non putares
ipm hec ab alio didicisse. sz ipm potiꝰ etiā vsz
in tertiū celū raptū esse. ⁊ ibi hec omia ꝓspexisse
Prophetie spū claruit. sic pz in epla quā
misit ad Johēz euāgelistā in pathmos insu
lam in exilio relegatū. vbi ppheta ait q̄ inde
reditur⁹ esset sic dicēs. Gaude ve dilecte. ve
amabilis ⁊ desiderabilis ⁊ diligibilis valde
dilecte. Et infra. Ex custodia q̄ ei in pathmos
dimitteris. ⁊ ad terrā a sie reuerteris. ⁊ facies
ibi bonī dei imitatiōes ⁊ bis qui erūt post te
trades Hormitionibꝰ ē Marie interfuit
sic ipe in libro de diuis noib⁹ insinuare videt
Cū ergo audisset petrū ⁊ paulū rome a
Nerone in carceribꝰ detineri. epm sibi sub
stituit. ⁊ ad eos visitādos accessit. Clerū cū
illi ad dñm felicit migrassent ⁊ postmodū
Clemens ꝑsideret. ab ipo biō Clemente p⁹
aliqđ spaciū tpis in francia destinat⁹. et sibi
rusticus ⁊ eleuteri⁹ sociant. Delatus igitur
parisius venit ⁊ multos ibidē ad fidem con
uertit. ⁊ eccl'ias plurimas fabricauit. ⁊ cleri
cos diuersis ordīs collocauit. Tanta aūt in
eo gratia celit⁹ emicuit q̄ cū sepi⁹ pontifices
ydoloꝝ eū seditiōem ꝑsecutarēt ⁊ ꝑsus
ad eū ꝑdendū sepe cū armis ꝓcurrerent. mox
illo viso aut omī feritate deposita se ei⁹ pedi
bus ꝓuoluebāt. aut nimio timore soluti ab
eius ꝑsentia fugiebāt. Sz diabol⁹ videns et
inuidens q̄ quotidie sui cultura decresceret. et
multiplicatis fidelib⁹ eccl'a truphareret. Do
miciani imperatorē in tanta ꝓmouit seuiciā
vt ꝑceptū daret. q̄ q̄cūq̄z xpianū aliquē re
periret. aut ipm sacrificare coget. aut diuer
sis supplicijs cruciaret. Profecit igr felicēn⁹
nus ꝓ xpianos parisi⁹ a roma direct⁹. huz

De sancto Dionisio

Dionisiũ ꝓlo ꝓdicantẽ inuenit. statimq; captum. collaphisatũ. cõsputũ. desursum. et lo/ris durissimis alligatũ. cũ sanctis Rustico et Eleutherio sibi ꝓsentari cepit. Cum ergo sancti coꝝ illo in ꝓfessione dei ꝓstãtes asta/rent. ecce q̃dam matrona nobilis aduenit ⁊ virũ suũ Lubzũ turpiter abbis magis de/ceptũ asseruit. Ꝓro eius vtiq; viro cui⁹ mit/tutur ⁊ in dei ꝓfessione ꝓseuerãs iniuste ne/cat. Sancti vo a duodecim militib⁹ flagel/lant. Deinde magno pondere cathenaruz ꝓstricti carceri mancipant. Seq̃nti die dio/nisi⁹ sup cratẽ ferreã suꝑpositus flãmis nud⁹ extendit. vbi dño decantabat dicẽs. Ignitũ eloquiũ tuũ vehementer ⁊ seru⁹ tu⁹ di. illud. Inde ãt erigitur ⁊ ad bestias ferocissimas multo ieuunio excitatas ꝓicit. Ex cũ in eum impetu ose currerent signũ crucis oꝑposuit et mansuetissimas eas fecit. Deinde in clibanũ iactat. sed extincto igne nil ledit. Cruci affigit ⁊ diutiꝰ ibidem torquet. Inde de/posit⁹ cũ suis socijs ⁊ multis alijs fidelibus carceri mãcipat. Vbi dũ missaz celebraret ⁊ ꝓlim cõicaret. dñs iesus eidẽ cũ immenso lumie apparuit. ⁊ panem accipiens ei dixit. Accipe hoc care me⁹. q; mecũ est maxima merces tua. Ꝓost hoc iudici ꝓsentati iterũ nouis supplicijs mactant. ⁊ in ara ydolum mercurij cũ securib⁹ triũ capita i cõfessione trinitatis ꝓcidunt. Statiq; corp⁹ sctũ Dio/nisij se erexit ⁊ caput suum int̃ brachia an/gelo duce ⁊ celesti lumie ꝓcedente p duo mi/liaria deportauit. a loco q̃ dr mons marty/rũ vsq; ad locũ vbi nũc sua electõe ⁊ dei pro/uidentia req̃escit. Tanta aũt ibidem ange/loz melodia insonuit vt inter multos q̃ au/dierũ ⁊ crediderũt etiã larcia vxor ꝓfati lu/bzij xp̃ianam se esse clamauit. ⁊ mox ab im/pijs decollata ⁊ in suo sanguine baptizata occubuit. Filius aut̃ eius nomie virbius rome sub tribus impatoꝝb⁹ militauit. Be/inde parisius rediens baptizat. ⁊ religioso/z numero sociatur. Cum aũt infideles me/tuerent ne sanctoz rustici et eleutherij coz/pora xp̃iani sepelirent. iusserũ vt in secana mergerent. Matrona aũt quedaz nobilis vectoꝛes ad prandium inuitauit. ⁊ illis epulantibus sanctoꝝ corpora furtiue surripuit. ⁊ in agro suo occulte sepeliri fecit. Que postea ꝓsecutione cessante inde sustu/lit. ⁊ corpora beati Dionisij honorifice socia/uit. Passi sunt sub Domiciano anno do/mini. xcvj. etatis vero beati Dionisij. xc.

Circa annos dñi. dcccxv. tempe Ludo/uici legati Michaelis imperatoꝛis constan/tinopolitani inter cetera munera detulerũt Ludouico filio Karoli magni libros dio/nisij de gerarchia de greco in latinũ trãsla/tos. Qui cum gaudio sunt recepti. et. xix. in firmi in ipsa nocte in ecclesia eius curati.

Cum apud arelatẽ sanctus Regul⁹ epꝰ missarum solẽnia celebraret. apostoloꝝ nominibus in canone recitatis adiunxit. et beatis martyrib⁹ tuis Dyonisio Rustico et Eleutherio. Quo dicto cum adhuc de famulos viuere crederet. plurimuz mirari cepit cur eoz nomia sic nesciens in canone ꝓtulisset. Et ecce eidem miranti tres colũbe apparuerunt sup crucẽ altaris residentes q̃ sanctoz martyz nomia habebant suis pe/ctoribus sanguine insignita. Quas diligenter intuens sanctos migrasse a corpe intellexit.

Circa annũ dñi. dcxlvij. Dagobert⁹ rex francoz vt in q̃dam habet cronica q̃ longe ante Pipinum regnauerat a sua puericia sanctũ Dionisiũ in magna veneratiõe hẽ cepit. Nam ⁊ q̃ñ Clotarij patris sui urã me tuebat. ad eccl̃as sancti Dyonisij assiduo fu giebat. Cũ ergo factus iam rex mortu⁹ fuis set. cuidã sctõ viro i visione mõstratũ est q; ania ei⁹ ad iudiciũ rapta fuit. ⁊ multi sancti suaz ecclesiaz expoliationẽ obijciebãt eidẽ. Cum ergo malu angelu iam ad penas rape re eam vellẽt. affuit beatus dionisi⁹ ⁊ eius i/teruentu liberata est. ⁊ penam cui fuit. Forte enĩ ei⁹ ania ad corp⁹ redijt. ⁊ ibi pniam egit.

Clodoueus rex corpus sancti Dyonisij minus religiose discooperiens os brachij eius fregit. ⁊ cupide rapuit. q; mox in amen tiam versus est. Et nota q; igmarus episco pus remens. dicit in epistola quã misit ad Karolũ q; iste Dyonisius missus in gallia

fuit dyonisi⁹ ar iopagita vt supra dictum est. Idē testat Johānes scot⁹ in epla ad karolum. Hec forte ratio ex cōpoto tpis ptradicit sicut aliqui obijcere voluerunt.

XCLIX

De sancto Calixto.

Calixt⁹ papa ānō dñi. cc.xxij. sub Alexandro ipatore martirū passus ē. Cui⁹ tpib⁹ ps eminētior vrbis rome diuīo est incendio ꝓcremata. & sinistra man⁹ iouis aurea liquefacta. Tūc oēs sacerdotes ad alexādrū ipatorē venerūt petētes vt dijs iratis sacrificijs placarēt. Cū ergo offerrent subito celo sereno mane dieī iouis diuīo fulmīe ītuor sacerdotes idoloꝝ mortui sūt. & ara iouis ꝓcremata ē. & sol obscurat⁹ ē. ita vt tpl's roman⁹ fugēt extra muros. Audiēs aūt palmaci⁹ ꝓsul q calixt⁹ cū suis clericis trās tyberim latitaret. rogauit vt xpiani p q̄s ℞ malū ꝓuēgat ad purgatōēz ciuitat⁹ penit⁹ delerēt. Palmaci⁹ itaq; ptā te accepta cū illuc cū militib⁹ ꝓperasset. & illi ptin⁹ excecati fuissent. trit⁹ alexādro ℞ ptin⁹ nūciauit. Tūc ipator iussit vt die mercurij oēs tpl's ꝓuēiret & mercurio īmolaret vt ab eo sup his rīsa acciperet. Qđ dū fieret vgo q dā tēpli noīe iuliana arrepta a demone exclamauit. Ve⁹ calixtꝰ ē ver⁹ & viu⁹ d⁹s q nris ē pollutōib⁹ idigt⁹. Qđ audiēs Palmaci⁹ trās tyberim ad vrbē rauēnātū ad sāctum calixtū accessit. & cū vroꝛe sua & familia se ab eo baptizari fecit. Qđ audiēs ipator eū accersitū simplicio senatori tradidit. vt verbis blādis eū moneret ex eo q reipublice plīmū necessarius eēt. Palmacio vo ieunijs & orōibus pseuerāte. venit ad eū q dā miles ptrēs q si vroꝛē suam paliticā sanaret ꝓtinuo crederet. Cū g palmaci⁹ oraret. illa sanata ad palmacū cucurrit dicēs. Baptiza me i noīe xpi q tenuit manū meā & alleuauit me. Tūc calixt⁹ venīēs ībaz cū viro suo & simplicio & mlt⁹ alijs baptizauit. Qđ audiēs impator iussit oēs baptizatos decollari. Calixtus vo q̄nq; dieb⁹ sine cibo & potu manere fec. Ille at videns eū ap⁹ ꝓfortari iussit eū dieb⁹ sup gul' fustigari. & deīde p fenestrā ꝓcipitatū alligatūq; saxo i puteū ꝓcipitari. Asteri⁹ aūt pbr corp⁹ eius de puteo eleuauit. & ipm in cimiterio callipodij sepeliuit.

CL.

De sancto Leonardo

Leonardus dicit' odor tpli. a leos qđ ē tpl's. & nard⁹ qđ ē herba redolēs. q odore bone fame populū ad se trahebat. Vel leonard⁹ dr q̄si leges ardua. Vel leonard⁹ dr a leone. Leo ei q̄tuor hz i se. Primo hz fortitudinē. quā fortitudinē vt dic ysodor⁹ hz i pectore & i capite. Sic btūs leonard⁹ habuit fortitudinē i pectore p malaz cogitationū refrenatiōez. & in capite p infatigabilē supnoz ꝓplatōz. Secūdo hz sagacitatē & hi duob⁹ scz i aperiōe oc'oz cū dormit. & i deletōe vestigioz cū fugit. Sic leonard⁹ vigilauit p laborē actōis. & vigilādo dormiunt p q̄tē ꝓplatiōis. & i se deleunt vestigia tori⁹ mūdane affectōis. Tertio hz vtuositatē i voce. q ei⁹ vor tertia die suscitat leunculū natū mortuū & oēz bestiaz figere facit gdū. Sic leonard⁹ mltos mortuos i pctis suscitauit. & mltos bestialit vtuētes i opib⁹ bonis firut. Quarto hz timorē i corde. q p̄m ysid⁹. duo timet. s. strepitū rotarū. & ignē accēsuz. Sic leonard⁹ timuit et timēdo vitauit strepitū mūdane solicitudīs. et ideo in desertum fugit. et ignē terrene cupiditatis. et ideo omnes thesauros sibi oblatos contempsit. ℞

Leonard⁹ fuisse dr circa annū dñi qngentesimū. Hic a sctō Remigio remēsi archiepō de sacro fōte leuatus. & ab ipō salutarib⁹ disciplinis īstruct⁹ est. Cui⁹ parētes p̄mi i palacio regis francie habebāt. Hic tāta grāz a rege obtinuit q oēs incarcerati q̄s ipe visitabat. ptin⁹ absoluebāt. Cū igr fama sctitatis ei⁹ excresceret. rex mlto tpe eū secū manere coegit donec oportuno tpe ei epatū donaret. Qđ ille renuit et solitudinē desiderās relicta oīb⁹ aurelianū p dicādo cū frē suo luardo deuēit. Vbi post q̄z i qdā cenobio aliq̄z dieb⁹ vixerit. dū lisard⁹

De sancto Leonardo

sup ripam ligeris solitarī manere vellet. et Leonardꝰ p spūssancti admonitōez ī aqtania disponeret pdicare. osculantes se ab inuicem discesserūt. Leonardus igr vbiqz pdicans. mlta miracula exercens in quadaz silua ciuitati lemonice vicina habitauit. vbi erat aula regia causa venatōnis pstructa. Accidit aūt vt qdā die rex ibi venaret ⁊ regina illuc causa delectatōis egressa ptu picturet. Cū ergo rex ⁊ familia ppt regie picturationem lugerēt. ⁊ Leonardus p nemus transiret. ⁊ gementū voces audiret. pietate cōmotus illuc pperauit. ⁊ a rege vocatꝰ ptinus introuit. Cū igr a rege interrogatꝰ qs essz. ⁊ se sancti Remigij discipulū fuisse narraret. rex spem bonā pcipiēs. ⁊ a bono magistro ipm bñ instructū existimans. ipm ad reginā induxit. rogans vt suis pcibꝰ de recuperata pluge ⁊ edita prole duplex gaudiuz obtineret. Tunc ille oratōe fusa qđ petebat ptinus impetrauit. Cū aūt rex multa ī auro et argento sibi offerret ille ptinus recusauit admonēs vt hec pauperibus daret dicens. Ego nullis horz indigeo. sz tantū in aliq silua pcēptis hꝰ mūdi diuitijs solu xpō famulari desidero. Cū aūt rex totū illud nemus sibi tradere vellet. ille aut. Nō totū illud accipio. sz q̄ntū nocte cū meo asello circūire potero tantū mihi pcedi exopto. Qđ rex libentissime adimpleuit. Cōstructo itaqz ibidez monasterio. ibi diu cuz aductus sibi duobꝰ monachis ī abstinētia multa degebat. Cū āt aqua vno ab eis miliario distaret puteū ibidē siccū penitꝰ fodi iussit quē aqua orōibus suis impleuit. Locū aūt illū nobiliacū appellauit eo q a rege nobili traditꝰ sibi fuisset. Ibi tantz miraculis choruscauit q quicūqz eiꝰ nomē in carcere inuocassz. mox ruptis vinculis nullo pdicēte liber abiret ⁊ suas eidez catbenas vel compedes psentaret. Horz plures secū manebant ⁊ ibidē domio seruiebant. Septem q̄z familie de eius nobili stirpe venditis omnibꝰ ad eū venerunt. et distributo singulis nemore ibi cum ipso manentes exemplo suo plurimos attraxerūt. Denigz sanctus vir Leonardus multis clarus virtutibus octauo idus nouembris ad dñm migrauit. Vbi postq̄z multa fecisset miracula. clericis illius ecclie estruelatum. vt quia locus ille ppter multitudinis frequentiam arctus erat. alibi ecclesiam fabricarent. ⁊ illuc corpus sancti Leonardi honorifice transportarent. Et illi cum populo triduano ieiunio ⁊ oratiom insistētes respicientes viderūt totam puinciam nitie coopertam. locum aūt illum in q̄ sanctus Leonardus quiescere volebat omnino vacuū conspexerūt. Ibi itaqz translatus q̄nta miracla precipue circa incarceratos dominus peum faciat. immēsi ferri varietas ante eius tumulū dependentis testis existit.

Vicecomes lemonicensium ad terrorez maloz quandā grauissimā catbenam fecerat. quā in cippo sue turris affigi mādauerat. qua catbena quicūqz collo cingebatur cuilibet aeris intemperiei expositus. nō vna sed quasi mille mortibus āgebat. Accidit aūt vt quidam seruus sancti Leonardi illa catbena sine culpa ligaret. Qui cum fere vltimū spūm efflaret intra se quo potuit toto sanctuz Leonardū affectu rogauit vt q̄ alios liberaret sibi qz seruo suo subueniret. Statimqz sanctꝰ Leonardus in veste candida sibi apparens dixit. Noli timere q̄ nō moueris. Surge ⁊ hanc catbenā tecum ad ecclesiā meam deferas. Sequere me q̄ ego precedam te. Qui cōsurgens et catbenam accipiens sanctū Leonardū pcedentē vsqz ad eccl'am suā secutus est. Statimqz vt aū fores fuit. sanctꝰ Leonardus ipm dimisit ⁊ ecclesiaz intrans que sanctus Leonardus sibi fecerat omnibꝰ enarrauit. ⁊ catbenam illā tam maximā ante tumuluz eiꝰ suspēdit.

Vir quidā in loco sancti Leonardi nobiliaco habitans. ⁊ eidez sancto valde fidelis existēs. a q̄daz tyranno iniuste captus est. Quem tyrannus intra se cogitans dicebat. Leonhardus iste omnes compeditos absoluit. ⁊ omnis vis ferri ante eū velut cera aū ignez liquescit. Si hunc igitur vinculis ligauero protinus Leonardus aderit ⁊ ipm liberabit. Si autē ipsum custodire possem mille

solidis ipz redimi facerē. Scio igr qđ faciā. In turre mea pfūdā foueā faciā z homiez būc cōpedib⁹ aggūatū ibidē submergā. deinde sup os foucc ligneā archā pstruam iq armatos milites accubare faciā. Lucet enī leonard⁹ ferrū pfrigat. tñ nōdū sub terrā intrauit. Qđ cū totū vt cogitauerat pfleuisset z ille bō sanctū leonardū sepi⁹ iclamaret. leonard⁹ nocte veniēs archā in q̄ tacebāt milites reuoluit. z tāq̄z mortuos i sepulcro ita eos subipa pclusit. Deide cū multa luce foueā igressus manū fidel' sui tenuit ac dixit. Dormis an vigilas. Ecce leonard⁹ quē tu desiderasti. Et ille admirās ait. Dñe adiuua me. Cōfesti pfracti cathēis atpzebēlū ppzisse vinis extra turrim portauit. Deide secū sic aīc⁹ cū aīco pfabulās pfq̄z ad locū suū z domū ipm deduxit. Ille regn⁹ qđā cū a visitatōe scī leonardi rediisset. z in auernia capt⁹ i cauea iclusus eēt. eos plīmū depcabat vt amore scī leonardi cū nihil vnq̄z eos offendissez. eū relaxare deberēt. Qui rñdēt q̄nisi se copiose redimeret nō exiret. Et ille. Sit inē vos z sctūz leonardū cui me sciatis recōmēdatū. Deq̄nti igr nocte sctūs leonardus dño illi⁹ castri atparuit z vt peḡnū suū dimitēret ipauit. Ille vo mane euigilās z visionē q̄ somnū pui pēdēs nullatē⁹ dimittere voluit. Alta nocte eadē ipans sibi atparuit. Quē ille vtez obedire ptēpsit. Tertia vo nocte sctūs leonard⁹ peḡnū accipiēs extra oppidū deduxit. statiq̄z turrē cū media pte castri corruēs oppressis plīb⁹ solū pncipem ad sui pfusionē fractę crurib⁹ reliquit. Alii les qđā in britānia icarcerat⁹ sanctū leonardū inuocabat. Qui stati cūctis videntibus et cognoscentib⁹ z stupentib⁹ i media domo apparuit. z carcerē intrās z vincla frāgēs boi cathenas i manib⁹ posuit. z p medīū illoz deducens oēs stupore pterruit. Fuit z alius leonard⁹ eiusd̄ pfessionis z vtutis. cui⁹ corpus apd̄ corbiacū requiescit. Hic cū in mōasterio eēt plat⁹. tāta se būilitate deiciebat vt oib⁹ inferior⁹ videt. Quez cū ois pene ppl's ad eū pfluerēt. qđā iudex regi clotario sua serunt q̄ nisi punderet. p leonardū q̄ mlt⁹ os sub obtētu religiōis colligebat regnū frācie detrimētum nō modicū sustineret. Quib⁹ rex nimis credul⁹ eū expelli iussit. veniētes āt milites ad eū vbis pūcti sunt q̄ se suos futuros discipulos spopōderūt. Rex q̄z penitēs veniam petijt z detractores reb⁹ z honorib⁹ puauit. z sanctū leonarduz valde dilexit. z vt ad pces scī detractores dignāt pstitue restituit. Qui a bo silr ipetrauit vt q̄cūq̄z in carcere tenerēt mox inuocato suo noie solueret. Bū āt q̄dā die ozōi incūberet serpēs q̄dam maxim⁹ a pte pedū vsq̄z in ei⁹ sinū tetendit. Qui ppt̄ B nullatē⁹ ab ozōe surrexit. Cōpleta vo ozōe dixit ei. Scio q̄ ab initio creatiōis tue boies q̄stū puales inq̄etas. sz nūc si i me tibi tradita ē ptās. fac in me q̄cq̄d merui. Quo dicto serpēs p capuciū exiliēs ad pedes ei⁹ mortu⁹ corruit. Post Bāt cum duos epos discordātes sedasset in crastinū se finiendus pdixit circa annos dñi. dlxx.

CLI A

De sancto luca euāgelista

LUcas iterpzetat' ipe psurgēs vel eleuās. vl' dz lucas a luce. Ipe enī fuit psurgēs ab amore mūdi. eleuās se i amorē dei. Fuit ei lux mūdi eo q̄ mūdū illuīauit vniuersum. Unde Bath. v. Vos est lux mūdi. Lux āt mūdi ē ipe sol. q̄ qđez lux bz i situ sublimitatez. Eccī. xxvj. Sol oriens mūdo i altissimis dī. In aspectu delectabilitatē Eccs. xj. i dulce lumē z delectabile est oculis vidē solē. In motu velocitatez. ij. Esd. iij. Unda q̄ est terra z excelsuz est celū z velox cursus solis. In effectu vtilitatē. q̄ pm phi losophū hō generat hoiez z sol. Sic lucas habuit sublimitatē p celestiū pteplatōez. delectabilitatē p dulcē puersatōez. velocitatē p feruentē pdicatōem. vtilitatē p doctrine sue pscriptionem. B

LUcas syr⁹ natiōe antiochen⁹ arte medicus. fuit pm q̄sdā vn⁹ de. lxxij. dñi discipul'. Sane cū Hieronim⁹ dicat eū fuisse discipulū apl'oz nō dñi. z glo. sup. xxv. Exodi notet q̄ dño pdicāti nō adhesit. sz post resurrectōez ei⁹ ad fidem venit.

magistenendū est q̄ nō fuerit vn⁹ de.lxxij.licet aliq̄ sic fuerint opinati. Qui tante fuit p fectōis ⁊ vite vt optime ordinat⁹ fuerit q̄ztū ad deū ⁊ q̄ntū ad primū ⁊ q̄ntū ad seipsum ⁊ q̄ntum ad suū officiū. Et in signū h⁹ qua/ druplicis ordinatōis q̄tuor facies hīē describit. scz faciē bomīs ⁊ leonis bouis ⁊ aquile. Quodlibz enī de aialib⁹ habebat quatuor facies ⁊ q̄tuor pennas. vt ō Ezech.j. Et vt ꝑ meli⁹ videat. imaginemur aliq̄d aīal q̄ habeat caput quadratū. vt lignū quadratum ⁊ in qualibet sup̄ficie imaginemur vnaz faciem. a pte anteriori faciem bois. a dextris faciem leonis. a sinistris faciem vituli. a parte posteriori faciem aq̄le. Quia vero facies aquile sup alias eminebat ꝓpē colli ꝓducti/ onem q̄ in ea longū est. ideo ō q̄ erat de/ sup. Quodlibet enā bonz q̄tuor pennas ha/ bebat q⁹ cū q̄libz aīal q̄si q̄dratū imagine/ mur. ⁊ in q̄drato sint q̄tuor anguli. in q̄libet angulo erat vna pēna. ¶ Per ista q̄tuor ani/ malia ꝑm sc̄ios q̄tuor euāgeliste sig̃ificāt. q̄z licet q̄libet habuerit q̄tuor facies scribendo scz de hūanitate. passione. resurrectiōe. ⁊ di/ uinitate. singule tñ singul' p q̄ndā ap̄ꝓpa/ tionē attribuūt ꝑm ¶ Hero. ¶ Bathe⁹ ī boie figurat. q⁹ ꝑncipal'r circa xp̄i hūanitatē im morat. Lucas in vitulo agens de xp̄i sacer dotio. ¶ Marc⁹ in leone euidēt⁹ scribens de resurrectiōe. Catuli enī leonū vt dicūt vsqz in tertiū diē q̄si mortui iacēt. scz rugitu leōis in die tertio excitant. Ita q̄ incepit a rugitu ꝓdicatōis. ¶ Johānes in aq̄la ceteris alt⁹ vo lans scribēs de xp̄i diuinitate. Ipse etiam de q̄ scribunt oīa ista q̄tuor fuit. ¶ homo nat⁹ de vgine. vitulus in passione. leo in resurrecti/ one. aquila in ascensione. ¶ Per has igr q̄tu/ or facies in q̄b⁹ designat⁹ est Lucas sic̄ quil/ libet alt⁹ euangelista. ostendit q̄liter ille q̄tu/ or modis fuerit ordinat⁹. ¶ Nam p faciē bois ostendit q̄ recte fuerit ordinat⁹ quantū ad primū quē debet rōne instruere. mansuetu dine attrahere. ⁊ libertate fouere. ¶ homo enī est aīal rōnale māsuetū ⁊ liberale. ¶ Per fa ciem aq̄le. ostendit q̄ recte fuerit ordinatus quantū ad deū. q⁹ in eo ocul⁹ intellect⁹ con/ tuet deū p ꝓtemplatiōez. nostrū affectus ad ipm exactiē. p meditatiōem. senect⁹ effectus abiciēt p nouā ꝙuersatiōem. Aquila enim acuti lumis est vt rotā solis irreuerberatis oculis aspiciat. ⁊ in altū mirabiliter eleua/ ta pisciculos ī medio maris videat. Nostr⁹ etiā nimis aduncatū ne ipediat in cibo ca/ piendo petre allidit. ⁊ sic vsum cibandi abile efficit. Crusta insup a calore solis ⁊ in fontē magno impetu se pisciens senectutē abiicit. calore solis oculoz caliginē ꝙsumēte ⁊ pen nas alleuante ¶ Per faciē leonis ostendit q̄ recte fuerit ordinat⁹ quantū ad se. q⁹ habu/ it generositatem p honestam morū conuer satiōz. saga citatē p insidiarū hostiliū vitatio nem. ⁊ passibilitatē p afflictoz compassiōez Leo enī est animal generosū. q⁹ rex aialiū. Est sagax. q⁹ vestigia cauda delet cum fu/ git ne inueniat. ¶ Passibile q⁹ quartanā pa/ titur. ¶ Per faciem vituli siue bouis ostendi tur q⁹ recte fuerit ordinat⁹ quantū ad suum officiū. q⁹ fuit scribere euangelium. Ubi et/ mor⁹ ose. pcessit. q⁹ icepit a natiuitate p̄curso/ ris ⁊ natiuitate ⁊ infantia xp̄i. Et sic paula/ tim ꝓcessit vsqz ad vltimā ꝙsummationem discrete incepit. q⁹ post alios duos euāge/ listas vt q̄ illi omisissent iste suppleret. ⁊ q̄ sufficienter dixissent omitteret. Circa tēplū ⁊ sacrificiū minorat⁹ fuit. q⁹ ꝑz in ꝓncipio ⁊ in medio ⁊ in fine. Bos enī est aīal morosū in vngulis fissum. p q̄ intelligit discretio ī molantuz. ¶ Clerum qualiter beat⁹ Lucas in p̄dictis quatuor modis ordina/ tus fuerit. melius ostendit si vite eius series melius indaget. ¶ Primo igr ordinatus fuit quantū ad deum. Triplicit autez ord/ dinat bomo quantū ad deum ꝑm beatus Bernardū. scz affectiōe. cogitatiōe. ⁊ intenti/ one. Affectio debet esse sancta. cogitatio munda ⁊ intentio recta. Affectionē igitur sanctam habuit. q⁹ spūsancto plenus fuit. Jheronim⁹ in plogo sup Lucam. Repleb/ inquit in bithinia plenus spūsancto. Secūdo habuit cogitationem mundā. q⁹ fuit virgo corpore ⁊ mente. in q̄ notat mundicia cogi/ tationis ipsi⁹. Tertio habuit intentionem

De sancto Luca

recia. q; in oib⁹ q̄ faciebat honorē dñi quere
bat. Debis duob⁹ plumis &c in plogo sup
sup actus apl̄oz. Sine crimie in vginitate
pmanens. Hoc q̄ntū ad mundiciā cogita
tionis. Dño maluit seruire. i. ad honorem
dñi. Hoc quantū ad rectitudinē intentōis.
Scdo fuit ordinat⁹ q̄ntuz ad primum.
Ad primū aūt ordinamur cū ei impēdim⁹
qđ debem⁹. Tria āt ꝑm Rich. de sciō victo.
sunt q̄ primo debem⁹. s. nostr̄ posse. nostrū
nosse. nostr̄ velle. & vt q̄rtū addat nostrum
agere. Nostrū posse in subsidijs. nostrum
nosse in ꝓsilijs. nostr̄ velle in desideri⁹. no
strū agere in obsequijs. Quantū ad h̄ q̄tu
ordinat⁹ fuit btūs Lucas. Debit enī ꝑmo
primo posse suū in subsidijs. qđ ptz ex h̄ q
paulo in omib⁹ tribulatōib⁹ sp adhesit. & ab
eo nūq̄z discedēs eidē in ꝓdicatōis subsidiū
fuit. ij. Thi. iij. Lucas est mecū sol⁹. In h̄
q̄ dicit mecū. scz tāq̄z adiutor & defensor. no
tat q̄lr sibi subsidia ꝓstitit. In h̄ q̄ dicit sol⁹
notat q̄ ꝓstāter eidē adhesit. Iter. xj. Cor.
viij. dicit de Luca. Nō solū aūt scz & ordinat⁹
est ab ecclesijs socius pegrinatōis nrē. Scdo
suū nosse in ꝓsilijs. Luce enī suū nosse ꝓtri
buit cū doctrinā apostolicaz & euangeli
cā quā ipe nouerat ad vtilitatē primoz cō
scripsit. De hoc ipse testimoniū sibi phibet i
plogo suo dicēs. Visum est & mihi assecu
to a principio diligēter ex ordine tibi scribere
optime Theophile. vt agnoscas eoꝝ vboz
de q̄b⁹ es eruditus veritatē. Qualr etiā ꝑbuit
suū nosse in ꝓsilijs. ptz ex illo vbo quod dic
Ieronim⁹ in plogo. q; ei⁹ vba aie lāguen
tis sunt medicina. Tertio ei⁹ velle in delide
rijs. qđ ptz ex hoc q̄ eis salutem eternā desi
derauit. Col. iij. Salutat vos Lucas me
dicus. i. salutē eternā exoptat. Quarto ei⁹
agere in obsequijs. qđ ꝑz ex hoc q̄ dñm quez
aliquē pegrinū extimabat hospicio recepit.
& ei omne obsequiū caritatis exhibuit. Fuit
enī soci⁹ Cleophe dū ibat in emaus sic aliq̄
dixerūt. put refert Grego. in moral. licz am
broſ⁹ dicat aliū fuisse cui⁹ etiā nomē ponit.
Tertio fuit bñ ordinat⁹ q̄ntuz ad se
ipsum. Tria aūt sunt ꝑm Bernardus que
optime ordināt hoiem ad seipm & sanctum
faciūt. scz vicē sobrius. actus iustus. sensus
pius. Et quodlibet horū ꝑm Bernardū in
tria diuidit. Victus iq̄t sobrius erit. si cō
tinenter. si socialiē. si humiliē vixerim⁹. Actꝰ
iustus erit. si fuerit rectus. discretꝰ. fructuo
sus. Rectus p bonam intentionē. discretus
p moderatōem. fructuosus p edificatōem.
Sensus pius erit. si fides nostra sentit deū
summe potentē. summe sapientē. sūme bo
nū. vt p ei⁹ potentiā nostrā credam⁹ iuuari
infirmitatē. p eius sapiam nostrā credam⁹
corrigi ignorantiam. p eius bonitatem no
straz credam⁹ dilui iniquitatē. Hec Bern̄.
In his omnib⁹ btūs Lucas fuit optime or
dinat⁹. Primo enī habuit victū sobrium. &
hoc tripliciter. q; vixit ꝓtinenter. Nam vt te
statur Hiero⁹ de eo in plogo sup Lucam.
ipe nec yxorē vnq̄z habuit nec filios. Scdo
socialiter. hoc notatur in hoc qđ dicitur de
ipso et de Cleopha. suꝑposita opinione pre
dicta Luce vltimo. Duo ex discipulis iesu
ibant ipsa die &c. Socialitas enī notatur in
hoc q̄ dicit. duo. & in hoc q̄ dr discipuli. qua
si disciplinati. id est. bene morigerati. Ter
tio humiliter. cuius humilitas insinuatur i
hoc q̄ nomē socij sui scz Cleophe expressit &
suū tacuit. Nam ꝑm opinionē quorūdam
Lucas ex humilitate nomē suū siluit. Se
cūdo habuit actū iustū. q̄ quidē actus fuit
rectus p intentionē. hoc notat in oratōe cum
dr. Qui crucis mortificatōez in suo
corpe p tui nois amore portauit. Discret⁹
p moderatōez. Unde in forma boni mā
strat⁹ est q̄ vngulam findit. p qđ virt⁹ discre
tionis exprimit. Fructuosus p edificatōem.
adeo quippe fuit primis fructuosus q̄ ab
omnib⁹ carissim⁹ habebat. Unū Col. iij. vo
catur ab apostolo carissim⁹. Salutat iq̄t
vos Lucas medicus carissim⁹. Tertio ha
buit sensum pium. q; credidit & in suo euange
lio pfessus est deū esse summe potentē. sum
me sapientē. summe bonū. De duobus ꝑ
mis dicit in. iij. c. Stupebāt in doctrina ei⁹
q; in potestate erat sermo ipsius. De tertio
patet. xviij. c. Nemo bonus nisi solus deꝰ.

De sancto Luca

Quarto ⁊ vltio fuit optime ordinat⁹ ꝙntū ad suū officiū. qđ fuit scribere euāgeliū. In hāc pz ꝙlr ibi fuerit ordiat⁹ ꝙnā ipm suum euāgeliū fulcit mlta vtate. repleť mlta vtilitate. decorať mlta venustate. ⁊ autēticať mlt⁹ ꝛ autoritate. Dño nāq; fulcit mlta veritate. Est ām triplex vitas. s. vite iusticie ⁊ doctrie. Veritas vite ē adeqtio mañ ad liguā Veritas iusticie ē adeqtio sñie ad cāz Veritas doctrie est adeqtio rei ad itellectū. Hac triplici vitate ipm euāgeliū fulcit. qz in ipso euāgelio hꝫ triplex vitas edoceť. Ondit ei lucas ⁊ xpm hāc triplicē vitatē i se habuisse et alios docuisse. Ondit aūt xpm hāc triplicē vitatē i se habuisse p testionū aduersarioꝝ. sic pz luce. xx. Magister scim⁹ qz recte dicis ⁊ doces. Ecce vitas doctrie. Et nō accipis p̄sonā. Ecce vitas iusticie. Vz i vitate viā dei doces. Ecce vitas vite. Bona ei vita dr via dei. Scdo ondit i ipo suo euāgelio xpz hāc triplicē vitatē docuisse. Dño. ei ibidē doceť vitas vite q̄ ꝓsistit i obuatōe mādatoꝝ dñi. Vnđ dr. x. c. Diliges dñm deū tuū ꝛc. Hoc fac ⁊ vives. Itē. xviij. interrogauit eū quida. Magister qđ faciēdo vitā etnā possidebo. Et seqtur. Mādata nosti. Nō occides. ꝛc. Scdo vitas doctrie. Vñ qbusdā hāc vitatē doctrie puertētib⁹ dicebat. xi. c. Ve vobis phariseis q̄ decimatis. i. decimāda p̄dicatis mentā rutā ⁊ oē olus. ⁊ pteritis iudiciū ⁊ caritatē dei ꝛc. Itē ibidē. Ve vob legispti qui tulistis clauē scie ꝛc. Tertio vitas iusticie Vñ dr. xx. c. Reddite q̄ ꝙlr sūt celari sūt celari. ⁊ q̄ dei sūt deo. Itē. xix. c. Verūtamē inimicos meos illos q̄ noluerūt me regē sup se adducite huc ⁊ interficite ante me. Itē. xvij. vbi agit de iudicio vbi reprobis dicturꝰ ē. Discedite a me oēs operarij iniqtatis. Scdo eiꝰ euāgeliū repleť mlta vtilitate. vñ ⁊ ille q̄ scripsit medicꝰ fuit ad designādū qđ nob medicinaz vtilissimā ꝓpinauit. Est ām triplex medicina curatiua. pseruatiua. ⁊ melioratiua. Hanc triplicē medicinā nob Lucas i suo euāgelio celestē medicū ondit ꝓpinasse. Medicia ām curatiua est q̄ curat a morbo. ⁊ hꝫ est pnia q̄ oēs morbos spūales curat. Hāc medicinam dicit medicū celestē nob exhibuisse. cū ait. viij. c. Sanare ꝓritos corde p̄dicare captiuis remissionē ꝛc. Itē. v. c. Non veni vocare iustos ꝛc. Medicina meliorativa ē q̄ sanitatē auget. ⁊ hꝫ est obseruatio ꝓfitiorum Cōsilia eni boiez meliorē ⁊ pfectiorē faciūt. Hāc medicinā ondit nob medicū ꝓpinasse xviij. c. cū ait. Via q̄cūq; habes vende et da paupib⁹ ꝛc. Itē. vj. c. Ab eo q̄ aufert tibi vestimētū ꝛc. Medicia ām pseruativa est q̄ preseruat a casu. ⁊ hꝫ est vitatio occasionū peccandi ⁊ mala ꝝ societatū. Hāc medicinam ondit medicū tradidisse. cū ait. xij. Attēdite a fermēto phariseoꝝ. ꝛc. Ubi docet malorū ꝓsortia euitare. Vel pt dici q̄ ipm euangeliū multa vtilitate repleť q̄ntā in ipo vid⁹ oīs sapie ꝓtineť. De hoc sic dicit Ambr. Lucas oēs sapientie vtutes euāgelij sui ꝓplecti historia. Docuit eni naturalia cuz de spūsctō dñicam incarnatōez extulisse referauit. Vñ ⁊ Dauid naturalem docēs sapientiam ait. Emitte spūm tuū et creabunť. Item cū docuit tenebras in passione xpi factas. terram tremuisse. solez radios abstraxisse. Docuit moralia. cū in ipsis beatitudinibus mores docuit. Rationalia docuit cū ait. Qui fidelis est i mīmo. ⁊ in magno fidelis est. Sine hac triplici sapia ipa fides ipm mysterium trinitatis esse nō pt. hoc ē naturali. rōnali. et morali. Hec Ambr. Tertio eiꝰ euāgeliū decorať multa venustate. Eius eni stilus ⁊ modus loq̄ndi valde venustꝰ ⁊ decorus est Ad hāc aūt q̄liqs i dictis suis venustatez et decorē teneat. Tria sunt necessaria q̄ tradit Augu⁹. s. vt placeat. vt pateat ⁊ vt moueat. Ut placeat dz loq̄ ornate. vt pateat dz loq̄ aperte. vt moueat dz loq̄ cū feruore. Hunc triplicē modū habuit Lucas in scribēdo ⁊ in p̄dicādo. De duobus ꝓmis. ij. Cor. viij. Misim⁹ aut cū illo frēm. glo. barnabā. vel lucam. cui⁹ laus est in euāgelio p omnes ecclesias. In hāc dr. cui⁹ laus ē ꝛc. notať q̄ locutť est ornate. In hāc dr. p oēs ecclias. notať q̄ locutť ē apte. Qz aūt cū feruore locutus sit pz ex hāc q̄ cor ardēs habuit dicēs. Nōne cor nostrū ardens erat in nobis ꝛc.

De sancto Luca

Quarto ei⁹ euangeliū autenticat̄ multoꝝ autoritate. Multoꝝ quippe autoritate autenticatū fuit. Quoniā a p̄ē fuit p̄dictum Hiere. xxxj. Ecce dies ueniēt dicit dñs. & feriā domui isr̄l & domui iuda fedus nouum. nō ꝑm pactū qđ pepigi cū patrib⁹ eoꝝ &c. Hoc boc erit pactū qđ feriā cum domo isr̄l post dies illos dicit dñs. dabo legez meā in uisceribꝰ eoꝝ &c. Ad hoc loquit̄ de doctrina euangelica. Hoc ꝺo a filio corroboratū. Vñ ꝺr in eode euāgelio. xxj. c. Celum & terra transibūt. uba aūt mea nō trāsibunt

Terno a spūsancto inspiratū. Vñ dicit Hiero. in ꝓlogo sup Lucā. Sancto instigante spū i acbaie ꝓnūc⁹ boc scripsit euāgeliū

Quarto ab angel̄ ꝓfiguratū. Fuit enī ꝓfiguratū ab illo angelo de q̄ ꝺr Apoc. xiij. Vidi angelū dei volantē ꝑ medium celi babentē euangeliū eternū. Istud aūt euangeliū ꝺr eternū. q⁹ ab eterno efficienter. i. a xp̄o q̄ est eternꝰ de eternis materialr. ad eterna finaliter. in eternū perpetualiter.

Quinto a ꝓpbetis p̄nunciatū. Nam ezechiel ꝓpbaūtiauit euangeliū p̄nunciauit cū ynū de animalib⁹ faciē vituli babere dixit. p qđ euāgelium Luce signatū est. vt supra dictum est. Item qñ dixit Ezebiel. ij. se vidisse librum q̄ erat scriptus intus & foris. & in q̄ erāt scripta lamentū carmē & ve. Per hūc enī librū intelligit euangeliū luce. qđ est scriptum intus per ꝓfundi mysterij occultatōez. & foris ꝑ historie apertionē. In q̄ etiā ꝓnnet lamētū passionis. & carmen resurrectionis. & ve etne dānationis. sic ꝓz. xj. c. vbi multa ve ponuntur

Sexto a virgine reseratū. Virgo ei⁹ btā oia in corde suo ꝓseruabat & diligenter conferebat. vt ꝺr Luce. ij. vt ꝑ postmodū scriptoribꝰ referaret. vt dicit glosa ibidē. Omnia q̄ de dño vel a dño facta vl dicta cognouit in memoria recondebat vt cū ipse p̄dicāde vel scribende incarnationis aduenīret. sufficiēter vniuersa put essent gesta posset explicare q̄rentib⁹. Unde etiā Bernbardus assignans rōnem quare angelus beate virgini nunciauit ꝓceptum Elizabeth ait. Ideo cōceptus Elizabeth nunciat Marie. vt dum nūc saluatoris. nūc p̄cursoris edoceret aduen⁹ rerū temp⁹ & ordinē tenens. Ipa postmodū meli⁹ scriptoribꝰ ac p̄dicatoribꝰ euangelij reseraret veritatem q̄ plene de omnib⁹ a principio celitus fuit instructa mysterijs. Credit igr q euāgelista eam de multis inquirebāt. et ipsa eos certificabat. Et specialiter creditur de beato Luca q ad eam tanq̄z ad archaz testamenti recurrit. et ab ea de multis certificatus fuit. precipue de his que sibi soli cōstabant. sicut de angelica annunciatione. & Christi natiuitate. & huiusmodi de quibus solus Lucas agit.

Septimo ab apostolis intimatū. Cum vero Lucas non fuerit cum christo in omnib⁹ actibus et miraculis christi. ideo suum euangeliuz scripsit ꝑm qđ apostoli qui ꝑntes fuerant sibi intimauerūt et retulerūt. sicut ipe in prologo suo insinuat dicens. Sicut tradiderūt nobis q̄ ab initio ipi viderūt & ministri fuerūt sermonis &c. Cū enī dupliciter ꝓueuerit ferri testimoniū. scz de visis et de auditis. ideo dñs vt dicit Augustin⁹ duos testes voluit babere de visis. scz Matheum et Johannē & duos de auditis. scz Marcum et Lucam. Et quoniā testimoniū qđ est de visis firmius & certius est q̄z illud quod est de auditis. Ideo vt dicit Augustinus duo euangelia que sunt de visis ponunt extrema. & alia duo que sunt de auditis ponunt media. vt bec media tanq̄z infirmiora ab illis extremis que sunt certiora. bincinde fulciantur et roborentur.

Octauo a paulo mirabiliter approbatū Nam ei⁹ euangeliū mirabiliter approbabat qñ ad ꝓfirmationem dictoꝝ suoꝝ luce euāgelium adducebat. Unde dicit Hieronymus in libro de viris illustrib⁹. Quidaz suspicantur quotiens cūq̄z Paulus in epistolis suis dicit. ꝑm euangeliū meum. de Luce significare volumine. Cuius etiam euangeliū mirabiliter approbauit. cuz de eo scribit ij. Coꝝ. viij. cui⁹ laus est in euāgelio ꝑ omes ecclias.

Legit̄ in bistoria antiochena q dum xp̄iani q̄ erant in antiochia multis flagicijs se dedissent. obsessa multitudine turcoꝝ fame ac miseria multiplici affliḡebant.

Qz cū plene ad dñm p̄niaz fuissent p̄uersi
vigilauit cuidā in eccl̄a sc̄te marie de tripoli
vigilatī vir q̄dā lucid⁹ cādidis vestimēt̄ in-
dut⁹. cū q̄reret q̄s nā esset. dixit se eē lucā q̄ de
antiochia venerat. vbi dñs miluam celi et
ap̄los z martires p̄uocauerat vt p̄ suis pe-
grinis pugnāret. Xp̄iani igr aiaū oēz turcoū
exercuū p̄fregerūt. CLII

De sancto Crisanto.

Crisantus filiꝰ po
limij viri illustrissimi dū fidem xp̄i
edoceꝰ eēt z a p̄dē ad idola reuocari ñ posset
iussit eū patī p̄clausi recludi z q̄nqz puellas
eiꝰ vt eaz seducat blādiciis sociari. Qui cū
orassz deū nea fera pessima carnali sez p̄cu
piscētia superaret. p̄tinuo p̄dicte puelle sono
oppressē nec potū nec cibū sumere poterāt sz
educte exteriꝰ p̄tinuo ls sumebāt. Cē daria
vgo p̄udētissima dee veste dicata rogat vt
ad crisantū introeat z eū diis z patri restituat
Qua ingressa z a crisāro ꝺ pōpa vestū dep̄-
bēsa. rñdit se nō ppt̄ pōpā sz vt diis z p̄ eū
lucrifaceret sic iduta. Cū crisāt⁹ uteaz eā rep̄-
hēdet cur p̄ diis illos coleret q̄s auctores ip-
soz flagiciosos sp̄ vnos z impudicas feias af
firmāret. rñdit daria. ꝑbos p̄ noīa boīm ele
mēta sanxisse. Cui crisāt⁹ si vn⁹ trā vt deā
veneret. z alē vt rusticꝰ aret. pl⁹ rustico q̄z ve
nerandū exhibere ꝓbat. z de mari z aliis silr.
Cūc crisant⁹ z daria ab eo p̄uersa sc̄ispūs
copula vnit z carnale mrīmoniū sibi antes
ad xp̄m plīmos p̄uertebāt. Dā z claudius
tribunū q̄ post eiꝰ tortoꝝ fuerat cū vxore eiꝰ
z filijs z plīb⁹ aliis militib⁹ ad fidē p̄uertit.
Crisantꝰ igr iussu numeriani i fenditissimuz
carcerē recludit. sz fetoꝝ i odorē sua iussiū
p̄mutat. Daria āt lupanari tradit. Qz leo
ab amphiteatro fugiēs hostiariꝰ lupanar ſ
efficit. Mittit igr q̄dā vt vginē corrūpat. sz
a leone capit z q̄ inuēs a sc̄a q̄d ꝺ captiuo
fieri iubeat scisc̄itat. Que p̄cepit ne eū lede
ret. sz ad se vēre p̄mitteret Qui mox p̄uersus
p vbē cucurrit z dariā deā esse clamare ce-
pit. Mittit igr venatoꝝ vt leonē capiant
sz oēs a leone capiūt. z añ pedes vgis ponū
tur z ab ea p̄uertūt. Cē p̄fectꝰ copiosū ignē
iussit i introitu celle mitti vt leo cū daria cō-
buraī. Qꝺ leo p̄sideras timuit z rugiens a
vgine licentiā accepit vt nullū ledēs q̄ vellet
abiret. Cū g crisanto p̄fectꝰ z daria diuersa
penaz supplicia irrogaret. z neq̄q̄z ledi vale
rēt. tādē iuolati p̄iuges i foueā deponūt. et
terra z lapidib⁹ obrūti xp̄o martires ꝓsecrā
tur. tēpe Cari narbonēsꝭ ep̄i. q̄ cepit anno
dñi. ccxc. Hoz solēnitas ls celebrꝰ recolit. CLIII

De vndecim milib⁹ vginū

Undecim milium
vginū passio ls ꝺie celebrata fuit
In britānia nāq̄z rex xp̄ianissim⁹ q̄daz fuit
noīe notib⁹ vel maur⁹. q̄ q̄ndā filiā noie vr-
sulā genera uit Hec mirabili honestate mo
rū sapia z pulcritudīe pollebat. ita q̄ eiꝰ fa-
ma vbiq̄z volabat. Rex āt anglie cui nimis
p̄potēs eēt. z multas natōes suo ip̄erio sub
iugasset. audita hui⁹ vgis fama. beatū se p̄
dia fatebat si p̄dicta vgo suo vnigenito co-
pulareī. Juuenis etiā ad ls plurimū estua-
bat. Mittit igr solēnes nūcios ad p̄fz vgi
nis. magnis p̄missionib⁹ z blandiciis. ma-
gnas adijciēs minas si ad dñm suum va
cui reuertāt. Rex āt cepit plurimū admiari.
tum q̄ xp̄i fide ſsig. vānā cultoꝝ idoloꝝ trade
re indignū duceret. tū q̄ p̄az nullatenꝰ con
sentire cognoscēret. tū q̄ p̄az regis ferocita
tē plīmū formidaret. Ipa āt diuinū inspi-
rata patri suasit vt p̄dicto regi assensū p̄be-
ret. ea tū p̄ditiōe ꝓposita vt ipe rex cū patre
decē vgines electissimas sibi ad solacū tra-
deret. z tā sibi q̄z alias mille vgines assigna-
ret. z cōparatis trieribꝰ inducias triēnij sibi
daret ad dedicatiōem sue vginitatis. et ipse
iuuenis baptisatꝰ in his tribꝰ annis i fide in
strueret. Sapienti siq̄dem vsa ꝓsilio. vt aut
difficultate ꝓposite ꝑditiōis animū eiꝰ ab
uerteret. aut hac opꝝtunitate p̄dictas vir
gines secū deo dedicaret. Juuenis libēn-
ter hac p̄ditiōe accepta apud p̄fem instat z
p̄tinꝰ baptizatus accelerari cuncta q̄ bā vir-
go p̄ceperat imperauit. Pater aut̄ puelle

De undecim milib⁹ uirginum

ordiauit q filia sua quã valde diligebat. ut ros q̃z solatio tam ipa q̃z et⁹ exercit⁹ indige bat ī comitatu suo brẽt. Undiq3 igr ygies ꝓfluũt. undiq3 uria ad tam grãde spectacu lũ currũt. Mã mlte ep̃i ad eas ꝓfluxerunt ut secũ pgerẽt. Inte q̃s fuit pantul⁹ basiliensis ep̃s q eas ysq3 romã pduxit. & inde reuersus cũ eis martiriũ suscepit. Sancta q̃z Hera sua regina sicilie q̃ uirũ suũ regẽ cru delissimũ q̃si ꝺ lupo fecerat agnũ sororꝫ ma trisij ep̃i & darie matris sctẽ vrsule cũ eidem pater sctẽ vrsule secretũ p lrãs intimassꝫ. con tinuo inspirãte deo cũ quatuor filiab⁹ suis. babilla. iuliana. victoria. & aurea. & paruu lo suo adriano. q̃ a more sororꝫ suaꝝ ultro se pegrinatõi ingessit. relicto regno ī manu uni⁹ filij sui ysq3 ī britanniã nauigauit. Cu ius cõsilio ygines de diuersis locis colluge bant. & eaꝝ sp doctrie existẽs cũ eis tandem martiriũ passa est. Juxta cõdictũ igr ygib⁹ trieris⁹ & sũptib⁹ prepatis cõmilitonib⁹ suis regina secreta reuelat. & in nouã milicia oẽs iurãt. Nam mõ belli ꝑludia inchoãt. mõ currũt. mõ discurrũt. Interdũ bellicã plerũ q3 fugã sitant. oiq3 ludoꝝ genere exercitate nihil qꝺ aio occurrebat relinq̃bãt intactuꝫ. Aliqñ meridie. aliqñ uix uespe redibãt. Cõ fluebãt pceres & pmates ad tam grãde spe ctaculũ. & oẽs admiratõe & gaudio replebã tur. Landẽ cũ ursula oẽs ad fidem virgies ꝙuertisꝫ. sub uni⁹ diei spacio flante. p̃spero vento ad portũ galliæ q̃ nella ꝺr. & inde colo niã deuenerũt. Ubi ursule angel⁹ dñi appa ruit. & ꝑdixit eas illuc cũ egro nũero reuersu ras & coronas ibiꝺ martirij pceptuꝝas. Jn igr ad angeli admonitiõem romã tendẽtes ad urbẽ basileã applicuerũt. & ibiꝺẽ relicto na uib⁹ romã pedestres uenerũt. Ad q̃z aduẽ tum papa Ciriac⁹ valde gaudsus cũ ipe de britannia oriundus eẽt. & multas ibiꝺẽ int eas ꝙsanguineas hẽt. cũ omni clero ipsas sum mo cũ honore suscepit. Jn ipa aũt nocte pa pe diuinit⁹ reuelat eũ cũ ipis ygib⁹ palmaꝫ martyrij pceptuꝝ. Qꝺ apꝺ se celãs multas ex ipis q̃ adhuc baptizate nõ fuerãt baptiza uit. Clerũ cũ oportunũ tps uideret. & anno uno & xj. hebdomadib⁹. post petꝝ eccl'aꝫ de cimus non⁹ rexisset in ꝙuentu oĩm ꝓpositus suũ indicauit. & corã oib⁹ & dignitatẽ et offi cio resignauit. Qꝫ cũ oẽs reclamarẽt & maxie cardinales q̃ eum deliraꝛe putabãt eo q̃ re licta pontificat⁹ gl'a post quasꝺã muliercu las fatuas ire uellet. ille nullaten⁹ acq̃escẽs. q̃ndã uirũ sctũ q̃ a metos dict⁹ ẽ loco sui ī pontificez ordinauit. Et q̃ sedem apostoli cam multo clero reliq̃t nomen et⁹ de catha logo pontificũ ꝺez cler⁹ abrasit. omnemq3 grãm quã sacer ille yginiũ chor⁹ ī curia ro mana habuerat a tpe illo amisit. Duo aũt ũ qui ꝓncipes romane milicie. scz Scipiarum & Africani⁹ videtes magnã yginiũ mlitudi nẽ. & q̃ multi mlteq3 ad eas ꝓfluerẽt. timue rũt ne ꝑ eas nimis cresceret religio xpiana. Quapꝓter eaꝝ diligẽti⁹ explorantes nũ cios miserũt ad iuliũ cognatũ suũ ꝓncipez gẽtis bunoꝝ. ut educto ꝑ eas exercitu ipsas cum xpiane eẽnt cũ venirẽt colonia trucida rent. Btũs igr Ciriacus cum illa nobili vir giniũ multitudine de urbe egressus est. Se cutus est aũt ipm vincentius pbr cardinalis et Jacob⁹ q̃ de britannia patria sua ī antio chiã pfectus. archiepiscopat⁹ dignitatez se ptem annis ibidem tenuit. Qui cum papã tũc tpis visitasset. & iam urbẽ egressus de vir giniũ aduentu audisꝫ ꝙcu⁹ rediit. & tumeris ac passionis se eis socũ fecit. Maurili⁹ q̃z leucane urbis ep̃s anũculus babille & iulia ne. necnõ & follari⁹ lucensis ep̃s & sulpicius rauẽnen⁹ ep̃s q̃ tunc romam aduenerant ꝑdictis virginibus adhesserũt. Ethereus q̃z sponsus beate ursule manens in britannia p visionem angelicã a dño admonet ut ma trẽ suã horaretẽ fieri christianã. Nam pater eius primo anno q̃ xpianus factus fuerat mortuus est. & filius eius Ethereus eidẽ in regno successit. Cum aũt sacre virgines cũ predictis episcopis a roma redirent. Ethe reus a dño admonetur ut ptinus surgens sponse sue occurrat. ut cum ea in colonia martirij palmã accipiat. Qui diuis mon tis acq̃escẽs matrẽ suã baptisari fecit & cum ipa & sorore sua puula florentina ī xpiana.

necnō ⁊ clemēte epō ipis vginib⁹ obuiās se ad martiriū sociauit eisd̄. Quarcul⁹ q̄z eps grecie. ⁊ nept⁹ sua ꝓstātia filia dorothei reg cōstātinopolitani q̄ nubēs cuidā adolescēti filio cuiusdā reg. sz añ nuptias morte puēta vginitatez suā dño vouit. p visionē admoniti romā venerit. ⁊ pdictis vgib⁹ ad martyriū se iūxerūt. Quēs igr vgines cū pdict⁹ epis colonīā rediert. ⁊ ipaz iā ab hunis obsessaz inuenerūt. Quas barbari vidētes sup eas cū clamore nimio irruerūt. ⁊ q̄si lupi seuientes i oues totā illā multitudinē occiderūt. Cū āt ad btām vrsulā ceteris iugulatus veniss̄et vidēs pnceps ei⁹ mirā pulcritudinē obstupuit ⁊ ꝓsolās eā sup necem vginū pmisit q̄ eā sibi i coniugē copularet. Sz cū illa penit⁹ respuiss̄et. ille ꝓceptū se vidēs directa sagitta eā trāsfixit. Et sic illa martiriū ꝓsummauit.

¶ Quedā aūt vgo noīe cordula timore pterrita i naui nocte illa se abscōdit. sz in crastinū sponte morti se offerēs martirij coronā suscepit. Sz cū ei⁹ festū nō fieret eo q̄ cū aliis passa nō eēt. ipa postlongū tps cuidā recluse apparuit. pcipiēs vt seq̄nti die a festo vginum ei⁹ q̄z solēnitas recolat. Ipasse sūt ātāno dñi. cc.xxvij. ¶ Ratio āt tempis vt q̄busdā placet nō sustinet q̄ h̄ talis tpe sint pacta. Sicilia ei tūc nō erat regnū nec ꝓstātinopolis. cū h̄ fuisse dicat cū vgib⁹ barū reginas. Ueri⁹ credit q̄ diu p⁹ ꝓstantinū imꝑatorē cū buni ⁊ gothi seuiebāt tale sit martiriū celebratū tēpe scz marciani ipatoris. vt i q̄dā cronica legit. q̄ regnauit anno dñi. cccclij.

¶ Abbas q̄dā ab abbatissa colonie corp⁹ vni⁹ vginū ipetrauit pmittēs q̄ ipm i capsa argētea i sua eccl̄a collocaret. Sz cū p̄anuz ītegr sup altare eā in capsa lignea tenuisset. q̄dā nocte dū abbas ipsi⁹ mōasterij cuz suo cōuentu matutinas cātaret. vgo illa corpaliter desup altari descēdit. ⁊ añ altare reuerēter iclinās p medīū chor vidētib⁹ mōachis ⁊ stupētib⁹ inde recessit. Abbas igr ad capsam currēs et vacuā ipaz inueniēs. colonīā pperauit ⁊ abbatisse rei ordinem intimauit. ¶ Pergēteq̄z ad locū vbi illō corp⁹ sūpserāt illud ibidē inuenerūt. Cū abbas venīā petens illud vel aliud peēet. certissime pmittēs capsaz p̄ciosaz cui⁹ se factuz nullate⁹ ipetrauit. ¶ Religiosus q̄dā cū bas vgies i deuotione mīta brēt. q̄dā die dū gule infirmaret vidit q̄ndā vginē pulcerrimā sibi apparētez ⁊ si se cognosceret inq̄rentē. q̄ cū ad ei⁹ visionē mīraret ⁊ se nequaq̄z ipaz cognoscere fateret. illa ait. Ego sū vna vginū erga q̄stantū habes deuotiōis affectū. Et vt inde mercedē accipias si amore ⁊ bonore nr̄i vndecies milies dñicaz oraōez direris. ihoza mortis in ꝓtectionē ⁊ solatium nos habebis. Quadisparēte ille q̄zcui⁹ potuit h̄ ipleuit. Statiq̄z vocato abbate inungi se fecit. Qui cū inungeret subito exclamauit vt fugerent. ⁊ vemētib⁹ sacris vginib⁹ locū daret. Quē cuz abbas q̄d h̄ esset interrogaret. ⁊ ille pmissionē vginis sibi p ordinē enarrasset. recedentib⁹ cunct⁹ ⁊ paulo post redeūtib⁹ ipm migrasse ad dñm inuenerūt.

CLIIII

De sanctis Simone ⁊ Juda aplis.

Simon interpꝛeta tat obediēs vel ponens tristiciam. Hic habuit triplex cognomen. Electus est enī Simon zelotes. ⁊ Simon chananeus a chana vico galilee. vbi dñs aquā in vinū mutauit. Et idez est zelotes q̄d chananeus. Chana enī zelus interꝑtat. Habuit igr obedientiā ꝓceptoz̄ p exercitōes. tristiciā afflictoz̄ p ꝓpassionē. zelū animaz̄ p ꝓstantē feruorem. Judas interpretat confitens vel gloriosus. Vel iudas quasi inbilum dans. Ipse enī habuit ꝓfessionem fidei. gloriā regni. ⁊ iubilū interni gaudij. Hic multiplex habuit cognomē. Dict⁹ est enī Judas iacobi supple frater. fuit enī frater iacobi minoris. Scdo dict⁹ est thadeus. q̄d interꝑtat apprehendēs ꝓncipez. Vel dr thadeus a thadea ⁊ deus. Thadea dr esse vestis regia. Ipse enī fuit vestis regia dei p ornamentū virtutum p quā apprehendit ꝓncipem xp̄m. Vel thadeus q̄si tam deus. i. magnus deus scz per adoptionem. Tertio dictus est i hist̄oria ecclesiastica lebeus. q̄d sonat q̄i cor vel corculus.

De sctis Symone et Juda

ñ est. cordis cultor. Vel lebes q̄si lebes. Cor p magnimitatē. corcul⁹ p puritatez. lebes p grāz plenitudinē q̄ q̄i olla z vas vtutum z grē esse pmeruit. Cor passionē z legēdā hebraice abdias epūs babylonie ab ipis aplis epūs ordinatus scripsit. Quā tropeus abdie discipulus transtulit in grecum. affricanus in latinū.

Symon chananeus z Judas qui et thadeus frēs fuerūt Jacobi mioris z filij Marie cleophe q̄ alpheo nupta fuit. Judas vo ad abagarū regē edisse a Thoma missus fuit p̄ assēsionē dñi. Legit̄ eī in histo. eccl'astica q̄ ꝺdict⁹ rex abagarus dño nrō ihu xpo i huc modū epl'az destinauit. Abgar⁹ rex eu chanie filio ihesu saluatori bono. q̄ apparuit i loc⁹ hierosolimor salutē. Audiui ē mihi de te z sanitatib⁹ q̄s facis. q̄ sine medicamēt⁹ aut herbis fiāt ista te. z q̄ vbo fac⁹ cecos videre. claudos ambulare. leprosos mūdari. z mortuos reuuiscere. Quib⁹ oīb⁹ audiis de te statui i aio meo vnū esse e duob⁹. aut q̄ tu sis deus z descēderis de celo vt hec facias. aut q̄ filius dei sis q̄ hec facis. Propterea ego scribēs rogaueri te vt digneris fatigari vsq̄ ad me z egritudinē meā q̄ diu laboraui curare. Nā z illud cōperi q̄ iudei murmurāt aduersū te et volūt insidiari tibi. Veni ergo ad me. q̄ ē mihi pua ciuitas. sz honesta q̄ vtrisq̄ sufficiet. Rñsāt ihs i hec vba sibi rñdit. Beatus es qui credidisti i me cū ipe nō videris me. Scptū est enī de me. q̄ bi q̄ me nō vidēt credēt. z bi q̄ me vidēt nō credēt. De eo āt q̄ scpsisti ad me vt veniā ad te oportet me hec oīa cōplere ꝓpt̄ q̄ missus sū z postea recipi me ab eo a q̄ missus sū. Cū ergo assūpt⁹ fuero aliquē ꝺ discipulis meis mittā ad te vt curet te z viuificet te. Hec i hist. eccl'astica. Videns āt abagar⁹ q̄ pīnaliter xpm videre nō posset. spm q̄ in q̄dam antiq̄ historia iuenit. sic Johānes damascen⁹ in li. iij. testat. pictorē q̄ndaz ad eum misit vt dñi imaginē figuraret vt sic ipsum saltē p imaginē ꝺspiceret. quez in facie videre nō poterat. sed cū ad eū pictor venisset. ꝓpter nimiū fulgorē q̄ ab eius facie ꝓcedebat. in eius faciē clare nequibat videre vel intendere. nec ipsaz vt sibi iussū fuerat figurare. Qꝺ cernens dñs vestimentū lineū ipsius pictoris accipiēs. z sue faciei supimponens suiipsius imaginē eidem ꝺpressit ac desideratū regi abagaro destinauit. Cuiusmodi autē imaginis dñs fuerit in eadez antiq̄ historia legit̄. sic idem Johānes damascenus testat. Fuit enī vt ibidē ꝺz bñ oculat⁹. bñ supciliatus. longum vultū habuit. z fuit acclu⁹ qꝺ signum maturitatis fuit. Illa autē epl'a dñi nostri iesu xpi tante vtutis esse dicitur. vt in illa ciuitate edissa nullus hereticus vel paganus viuere valeat. nec tyrān⁹ aliqs eidem nocere ꝓsumat. Nam si aliqñ gens aliq̄ armata manu ꝺ illā ciuitatem insurrexerit. infans aliqs sup portā stans epistolaz illā legit. z ea die hostes aut terrā fugit. aut pacati cū eis cōponūt. sicut fertur olim fuisse adimpletuz. Sed post modicuz ciuitas a saracenis capta fuit z ꝓphanata sublato bñficio ꝓpt̄ abūdantiā pctōz i orē te vndiqz patefactā. Qdoptq̄z vo dñs assūpt⁹ est vt in historia eccl'astica legit̄. misit Thomas aplūs Thadeū q̄ z Judas dict⁹ ē ad abagarū regē sm̄ dei pmissionē. Qui cū ad eū venisset z se discipulū iesu sibi ꝓmissū dixisset. vidit abagar⁹ in vultu Thadei q̄ndam mirū z diuinū splendorez. Quo viso stupefact⁹ z territus dñm adorauit dicens. Vere discipulus es iesu filij dei q̄ michi dixerat. Mittā aliquē ad te de discipulis meis q̄ te curet z tibi vitam ꝓstet. Cui Thadeus Si in dei filiū credideris oīa tui cordis desideria obtinebis. Cui abagar⁹. Credo vē et iudeos q̄ eum crucifixerūt libēter trucidarē si mihi possibilitas adesset. z nequaq̄z romanor auctoritas impediret. Cum igr Abagarus vt in aliquib⁹ libris legitur leprosus esset. thadeus epl'am saluatoris accepit. z ꝺ ea ei⁹ faciē ꝓ fricauit. z statim plenaz sanitatem recepit. Judas aūt postea in mesopotamia z ponto ꝺdicauit. Simon vo in egypto. deinde in pslidem ambo venerūt et ibidem duos magos Zaroen z arphaxat q̄s Hyacinthe⁹ de ethiopia fugauerat iuene-

rũt. Tũc barabach dux regis babylonie ꝯ
indos ad ꝑlũ pfectus. nullũ a diis suis po
tuit brẽ rñsũ. Pergẽtes ãt ad pbanũ prie ci
uitat' ibidẽ babuerũt rñsũ q̃ ppt aplos q̃ ve
nerũt dij rñdere nõ possent. Tũc dux eos i
q̃ri fec. z inuẽtos q̃nã eẽnt vel q̃ ꝺre vẽissent
inq̃siuit. Qui rñderũt. Sumꝰ gen' q̃ris hebrei
sumꝰ. si ꝓditoꝛ ꝟuos iesũ xpm nos eẽ fatemꝝ.
si cãm. salut' vrẽ causa huc venimꝰ. Quibꝰ
dux rñdit. Cũ felix reuersus fuero audiam
vos. Cui aplꝰ. Ꝺõ magꝰ ꝓgruũ ẽ te cogno
scere illũ cuiꝰ ope vincere possis. vt certe re
belles pacatissimos iuenire. Quibus dux.
Ꝟus nris potẽtioꝛes vos video. finem belli
nob' rogo ꝑdicte. Cui aplꝰ. Vt deos tuos
mẽdaces eẽ cognoscas. iubẽ illos ad q̃sita
dare rñsa. vt dũ dixerũt q̃ ignoꝛãt pbẽ eos p
oĩa eẽ mẽtos. Tũc fantastici grande bellũ
dixerũt futuꝝ z mltũ ꝑlm hĩc inde ꝓlio rui
tuꝝ. Tunc aplꝰ ridere ceperũt. Dicit eis dux.
Ꝺe timoꝛe inuasit z vos ridetis. Cui aplꝰ.
Noli timere. q̃ pax huc nobiscũ intrauit et
cras hoꝛa diei tertia legati indoꝛ ad te vent
ent z tue se ptãti cũ pace subijciẽt. Tũc põ
fices rñsũ etiã leuauerũt z duci dixerũt. Ad ꝟ
isti secuꝝ te reddẽ volũt. vt dũ icautꝰ fueris
ab aduersarijs occuperis. Cui aplꝰ. Nõ di
ximꝰ tibi expecta vnũ mẽsẽ. sꝫ vnũ diẽ. z cras
i pace victoꝛ existes. Tũc dux vtroq̃z custo
diri fecit. vt ex rei eritu ꝟaces honoꝛarent. z
mẽdaces ꝑ crimie punirent. Cũ ꝫ in crastĩ
nũ qꝺ aplꝰ ꝑdixerãt eu emisꝫ z dux incẽdere
voluisꝫ põtifices phibuerũt aplꝰ ne ꝟ fieret
cũ ipi nõ viuẽtes occidere sꝫ mortuos viui
ficare missi eẽnt. Tũc dux valde mira
tus q̃ eos occidi nõ pmitteret. z q̃ ꝺ bonis
illoꝛ aliq̃ recipe nollẽt eos ad regẽ duxit di
cẽs. Isti rex sunt dij latẽtes in effigie hoĩm.
Cũq̃z sibi oĩa pnũb' ꝑdictus magis narraꝝ
set. zelo iuꝺie magi cõmoti dixerũt eos ma
lignos esse. z ꝺ regnũ subtiliter cogitare. Di
xit eis dux. Si audetis cũ eis cõfligite. Cui
magi. Si vis videre q̃ nobis pnũb' loqui
nõ poterũt. veniãt huc viri eloquẽtissimi. et
si coã nobis ausi loqui fuerint. nos ꝑ om
nia impios ꝓbabis. Cũ aũt plurimi ad duo
cati adducti fuissent. ꝓtinuo coã magis ita
mutꝰ factꝰ sũt vt nec nutib' q̃loq̃ non pote
rant indicarẽt. Dixerũtq̃z magi ad regem.
Vt sciasꝫ nos deos esse. pmittemꝰ eos loqui
sꝫ ãbulare nõ posse. Itez̃q̃z reddemus eis
gressũ sꝫ faciemꝰ eos aptis oculis nil videre
Qui cũ ꝟ omia fecissent. dux aduocatos il
los turpit ꝑfusos ad aplos duxit. quos cuꝫ
aduocati pãnosos vidissent. eos in animo
ꝓtemplerũt. Quibus symon. Sepe euenit
vt intra scrinea aurea z gẽmata vilia que
q̃z habeanꝫ inclusa. z intra vilissimas z lig
neas capsas sint gẽmaꝝ monilia ꝑciosa cõ
posita. Quicũq̃z ergo alieꝰ rei cupit eẽ pos
sessoꝛ. nõ magnopere gestatoꝛũ. sed ipsum
quod gestatur expectat. Ꝓmittite igitur
vos ab ydoloꝝ cultura discedere. et solum
deũ inuisibilem adoꝛare z nos signum cru
cis in frontibus vestris faciemus. z magos
ꝓfutare poteritis. Qꝺ cũ fecissent z ĩ fronti
bus eoꝝ cõsignati eẽnt. ad regẽ coã magis
uteꝝ ingressi sũt. Et cũ a magis supari non
possent. imo ipsis coã oĩb' insultarẽt. irati
magi multitudinẽ serpentũ aduenire fecerũt
Statimq̃z ad iussum regis venientes apoꝛ
stoli pallia sua de serpentib' impleuerunt z
in magos ꝓiecerũt dicẽtes. In noie dñi nõ
morsemini. sꝫ a serpẽtib' laceratꝰ doloꝝ ve
strꝝ mugituꝰ dabitis. Cũ ergo serpẽtes car
nes eoꝝ comederẽt. z ipi tãq̃z lupi vlularẽt.
rex z ceteri rogabãt aplos vt eos a serpẽti
bus occidi pmitterẽt. Quibꝰ aplꝰ rñderũt.
Nos missi sumꝰ reducere de morte ad vitã
nõ a vita ꝑcipitare in morte. Et facta oõne
iusserũt serpẽtib' vt omne venenũ qꝺ infu
derãt reuocarẽt. z postmodũ ad loca solita
ria redirẽt. Maioꝛes ãt cruciatꝰ magi sen
serũt cum venena serpẽtes retraherẽt q̃z cũ
ãñ carnes comederẽt. Quibꝰ aplꝰ dixerũt.
Tribꝰ diebus doloꝛes sentietis. tertia vero
die sanieritis. vt vl' sic a vãa malicia receda
tis Cũ ergo tribꝰ diebus sine cibo z potu ac
somno doloꝛib' nimiuꝝ cruciati mãsissent.
aplꝰ venientes ad eos dixerũt. Nõ dignatur
dñs habere coacta seruitia. ideoq̃z surgite
sani et abite. habentes liberam facultatem

De sanctis Symone et iuda

faciẽdi qđ vultis. Illi aũt in malicia pdurã
tes ab eis fugerũt. z pene ꝓ eos totã babylo
niã ꝓmouerũt Ad⁹ B filia cuusdã ducis ex
fornicatõe ꝓcepit. z filũ pturiens q̃ndã san/
ctũ dyaconũ infamauit q eã violauerit z ex
ipo ꝓcepit. Cũ aũt parẽtes dyaconẽ occide/
re vellẽt. apli aduenũt. z q̃ puer nat⁹ sit re/
q̃rũt. Qui rñderũt. Hodie hora prima diei.
Dixerũtq; apli. Infantem huc adducite z
dyaconũ quẽ accusatis huc etiam pducite.
Qđ cũ factũ eẽt. apli infanti dixerũt. Dic in
fans i noie dñi si iste dyacon⁹ B pstupsit Ad
B ifans. Iste inq̃t dyacon⁹ castꝰ z scts ẽ nec
vnq̃z carnẽ suã coinq̃nauit. Cũ aũt pentes pu
elle istarẽt vt apli q̃rerẽt q̃s autor b⁹ sceleris
fuiss⁹. rñderũt apli. Illos inocẽtes absoluere
nocẽtes pdere nõ decet. Tũc etiã tpis cõti/
git vt due tigrides ferocissime q̃ in singul'ca
ueis clause erãt fugent z oẽs q̃ sibi occurre/
rẽt deuorarẽt. Tũc apli ad eas venerũt. z in
noie dñi eas velut oues mãsuetas fecerunt.
Volẽtib⁹ aũt aplis ab ũ discedere rogati p
anũ z tres mẽses ibiđ pmãserũt. In q̃ spacio
pl⁹ q̃z. lx. milia hoiz exceptis puul'cũ rege et
pncipib⁹ baptizata sũt. Ꝑ dicti aũt ma
gi ad q̃ndã ciuitatẽ noie sanmur vbi erãt. lxx.
idoloꝝ põtifices venerũt z eos ꝑ aplos ꝓci
tauerũt vt cũ illuc venirẽt aut eos sacrifica/
re ꝓpellerẽt. aut penit⁹ necarẽt ip̃erlustrata
q̃ vniuersa pucia cũ apli ad pdictã ciuita
tẽ venissent. ecce pdicti põtifices cũ vniuerso
pplo eos capiũt. z ad tẽplũ sol' ducũt. Demo
nes aũt p energumios clamare ceperũt Quid
nob z vob apli dei viui. Ecce i ingressu vrõ
rãmis eruimur. Tũc ag̃el⁹ dei eis apparẽs
dixit. Vnũ e duob⁹ eligite. Aut boꝝ repenti
nũ interitũ. aut vestꝝ martyrũ Cui apli Ado
rãda ẽ dei misẽdia. vt z istos cõuertat z nos
ad palmã martyrij pducat Facto aũt silentio
apli dixerũt. Vt sciatis q̃ B idola demõibus
plẽa sũt. ecce eis impam⁹ vt exeãt. z singli sita/
cra sua ꝓfringãt. Statiq; duo ethiopes ni/
gri z nuꝺi cũctis stupẽtib⁹ ꝺ sita cris exierũt
z ꝓfractis ill' cũ diris vocib⁹ abscesserũt. Qđ
videtes põtifices i aplos irruerũt. z eos pti⁹
trucidarũt. In ipa aũt hora cũ nimia eẽt celi
serenitas stãta fulgura exiterũt. vt tẽplũ ipm
trifarie scinderet. z illi duo magi in carbões
ictu fulguris vterẽt. Rex aũt corpa apl'oꝝ ad
vrbẽ suã trãstulit. z honorẽ eoꝝ eccliaz mire
magtudis fabricauit. De bto aũt symone in
plib⁹ locis inuenit q crucis patibulo sit affix⁹
Qđ ẽt ysiđ. i li. de obitu apl'oꝝ z eusebi⁹ i hi
sto. eccliasti. z Beda sup act⁹. z mgr Johes
beleth in sũma sua testat Cũ. n. vt aũt in egy
pto ꝓdicasset. hierosolimã rediit. z p⁹ mortẽ
iacobi miorus in epm hierosolimitanuz ab
aplis vnanimit ẽ elect⁹. z añ mortẽ suaz. lxx.
mortuos suscitasse narrat. Vt cãtat de eo.
Ter denos mortuos fluctib⁹ mersos bũa/
ne vite reddidit. Cũ aũt eccliaz hierosolimita/
nã p annos mlt⁹ rexisset. z cxx. ãnum ageret
tpe traiani impatoris cũ attic⁹ ꝓsularis hie
rosolimis bzẽt. ab eo capit̃ z multis
afficit. Ad vltimũ in crucez ipm affigi iussit
oib⁹ q̃ aderãt z ipo iudice mirantib⁹. vt. cxx.
ãnoꝝ senex crucis supplicio ptulisse. Nõnul
li vo dicũt sic est rei vitas q nõ fuit iste simõ
q crucis martyriũ ptulit z q ẽps hierosolimi
tan⁹ fuit. sed fuit ali⁹ simon fili⁹ cleophe fris
ioseph. qđ etiaz eusebi⁹ cesarẽsis ẽps in sua
cronica testat. Idẽ dicũt ysiđo. z beda in su
is cronicis. Ita ysiđo. z eusebi⁹ qđ pus dixe
rũt. postmodũ in cronicis suis correxerunt
qđ ptz p bedã q se B sensisse redarguit i retra
ctatiõ⁹ suis. Vsuard⁹ q̃z in suo martilo/
gio idẽ testat. CLV

De sancto Quintino.

Quintinus genere
nobilis z ciuis roman⁹. ad vrbem
ambianũ venies z mlta miracula
faciẽs. iussu maximiani a ꝑfecto vrbis capit̃. et
vsq; ad defectũ cedẽtiũ vberat⁹ carceri mã/
cipat. sz soluẽte eũ angelo in mediã vrbẽ iuit
z ibi ipso ꝓdicauit. vñ iterꝝ capt⁹ z in eculeo
vsq; ad ruptõez venaꝝ distentus neruis q̃z
crudis durissime cesus. oleũ picẽ z adipem
feruẽtissimũ tolerauit. Et cũ ꝑsidẽ derideret
irat⁹ calcẽ aceto z sinapi in os eius iecit.
Qz cũ adhuc immobilis pmaneret z apud
veromanduz adduct⁹ fuisset. duos clauos

a capite vsq3 ad crura.7 decē intervngulas 7 carnē pl̄es unfigēs tandē eū decollari fecit. Cui9 corp9 in flumē piectū cū p̄anos.lv.la/ tuisset a q̄daz matrona nobili romana taliē reptū est. Mā cū assidue oro9 vacaret. nocte ab angelo monita ad castū veromādū ppe rare iubet. vt in talı loco corp9 incoz ruptuz scti q̄ntini reqreret 7 honorifice sepeliret. Cui igit ad p̄dictū locū cū mlto comitatu veīsset 7 oro9em ibidē fundet corp9 scti q̄ntini incoz ruptū 7 redolēs sup fluuiū ptin9 enatauit. Q̄ō sepeliēs p̄ sepulture b̄ficio lumē ocu/ lor recepit. 7 ibidē edificata ecclia ad ppria remeauit.

CLVI

De sancto Eustachio.

Eustachius ante placid9 vocabat. Hic erat mgr militū traiani impatoris. Erat āt op̄ib9 misc̄die valde assidu9. sz tñ idoloz cul tui dedit9. Hēbat āt uxorē euisdē rut 7 mise ricordie existentez. Duos q3 filios p̄creauit. q̄s iuxta suā magnificētiā magnifice educa ri fecit. Et q2 op̄ib9 misc̄die sedul9 insistebat ad viā vitatis meruit illustrari. Quadā enī die cū venatiōi insisteret. gregē ceruoz reppe rit. int̄ q̄s vnū ceteris speciosiorē 7 maiorem ꝓspexit. q̄ ab alioz societate discedēs in siluā vastiorē p̄silijt. Hoc alijs militib9 circa cer/ uos reliq̄s occupatis. placid9 hūc toto nisu insequit̄. 7 ip̄m capere nitebat. Quez cū totis viribus inseqūret. ceru9 tādē sup q̄ndaz rupis altitudinē ascendit. 7 placid9 appropiās q̄lit̄ capi posset aīo sedul9 revoluebat. Qui cuz ceruū diligent̄ cōsideraret. vidit int̄ cornua ei9 formā scte crucis supra sol' claritatē ful/ gentē. 7 imaginē ihesu xp̄i. q̄ p os ceruī sic olī p asinā balaā sic ei locut9 ē dicēs. O placide q̄d me inseqūris. Ego tui grā in hoc aīali tibi apparui. Ego sū xp̄s quē tu ignorans colis elemosine tue coram me ascēderūt 7 ob hoc ve/ ni vt p hunc quē venabaris ceruū. ego q3 te ip̄e venarer. Alij tñ dicūt q ip̄a imago xp̄i q̄ inter cornua cerui apparuit hec ꝓba protulit. Hec audiēs placid9 nimio timore corrept9 de eq̄ in terrā p̄cidit. 7 post vnā horam ad se rediens de terra surrexit 7 ait. Revela mihi q̄d loq̄ris. 7 sic credā in te. Et ait xp̄s. Ego pla cide sum xp̄s q̄ celū 7 t̄rā creaui. q̄ lucez omni feci. 7 a tenebris diuisi. q̄ tpa 7 dies 7 ānos cō stitui. q̄ hoiem de limo t̄re formaui. q̄ ppt̄ sa lutē hūani generis in t̄ris in carne apparui. q̄ crucifix9 7 sepult9 t̄cia die resurrexi. Hec audiēs placid9. ut ex in t̄rā decidens ait. Cre do dñe q2 tu es q̄ oīa fecisti 7 q̄ errātes ꝓuer tis. Et dixit ad eum dñs. Si credis vade ad ep̄m ciuitatis. 7 te baptizari facias. Cui pla cid9. Vis dñe vt h̄ eadē vxori meē 7 filijs mes is nūciē vt 7 ip̄i piē in te credāt. Cui dñs. Re nūcia ill' vt 7 ip̄i piē tecū mūdent̄. Tu q3 die crastina huc vēias vt tibi rursus apparea. 7 q̄ futura sint pleni9 tibi pādā. Cū ergo domū venisset. 7 h̄ vxori in lecto renūciasset exclā mauit vxor ei9 dicēs. Dñe mi. 7 ego eū trāsi acta nocte vidi dicētē mihi. Cras tu 7 vir tu us 7 filij tui ad me venietis. Et nūc cognoui q̄nā ip̄e ē ihesus xp̄s. Hi derrexerūt igr ad ep̄m rome media nocte q̄ eos cū magno gaudio baptizauit. 7 placidū eustachiū vocauit. ei9 vxorē theospitē. 7 filios ei9 agapitū 7 theos/ pitū. Ol̄ dane facto eustachi9 sic p̄us advena tionē p̄cessit. 7 ppe locū venies milites suos q̄ sub obtētu inuestigāde venatiōis disp̄sit. Stāsq3 in loco formā p̄me visionis aspexit. cadēsq3 in faciē suā dixit. Supplico tibi dñe vt manifestes q̄ p̄miseras huotuo. Cui do/ min9 beat9 es eustachi q̄ accepisti lauacrū gratie mee. q2 mō diabolū superasti. mō eum q̄ te deceperat ꝓculcasti. mō apparebit fides tua. Diabol9. n. eo q̄ ip̄m derelīq̄ris ō te se/ ue armatur. Oportet igit te mlta sustinere vt accipias coronā victorie. optet te mlta pati. vt de alta seculi vanitate humiliet et rur/ sus in spūalibus diuitijs exalteris. Tu ergo ne deficias. nec ad gl̄iam p̄stinam respicias. q2 p temptatiōes optet te alteri9 ob demō/ strari. Sz cū būliatus fueris veniam ad te 7 in gl̄iam p̄stinam restituaz te. Dic ergo si mō tēptatiōes vis accipe. aut in fine vite. Di cit ei eustachi9. Dñe si ita fieri optet. mō nob accidere tēptatiōes iube. sz vtutez patiēte tri/ bue. Cui dñs. Cōstans esto. q2 grā mea cu/

De sancto Eustachio

stodiet aīas vrās. Sicqz dñs in celū ascēdit z eustachi⁹ domū redīes hꝫ vxoꝛ sue nūcia/ uit. Ille⁹ bꝰcos igr dies moꝛs pe/ stifera cūctos suos z ancillas ipi⁹ inuasit z vniuersos occidit. deinde p⁹ aliqđ tps oēs equi z oīa ei⁹ pecoꝛa subito interierūt. Qui dā aūt scelesti ei⁹ depdationē vidētes. z p no cte in domū ei⁹ irruētes cūcta q̄ reperūt as/ portarūt. z domū totā auro z argēto z reb⁹ aliis spoliarūt. Et ipe cū vxoꝛe sua z filijs g/ uas agēs nocte nud⁹ aufugit. Qui ruborē uerētes egyptū pgebāt. Tota qz ei⁹ possessio pꝛapinā maloꝛ ad nihilū est redacta. Rex aūt totus qz senat⁹ p mgro militū tā strenuo multū dolebāt. eo q de eo nullū indiciū repe rire poterāt. Cū aūt uter agerent. a pꝛopinq uerūt mari. z inuenētes nauē sup eā nauiga re ceperūt. Videns aūt dñs nauis vxoꝛē eusta chij q pulcra eēt nimis. ipam plimū brē desi deraut. Cū vo trāsfretassent naulum ab eo exigebat. Nō hꝫb⁹ vo illis vnde soluerent iussit p naulo detineri vxoꝛē volēs illaz secū habere. Qđ vt eustachi⁹ audiuit nullaten⁹ assentire voluit. Diu vo eo ꝓtradicēte. immu it dñs nautis suis vt eū in mare ꝓcipitarēt. vt sic vxoꝛē suā habere posset. Qđ cū eusta/ chi⁹ cōperisset. vxoꝛez e⁹ tristis reliqt. z duos infantes accipiens ingemiscēs ibat ac dice/ bat. Ve mihi et vobis. qz mater vestra alie/ nigene marito tradita est. Deueniēsqz ad quendā fluuiū ꝓpter aq̄rū abundantiaz nō est ausus cū duob⁹ filijs fluuiū ptrāsire. Hꝫ vno circa ripā fluminis relicto. alterū trans/ portabat. Qui cū fluuiū transuadasset. illū infantē quē baiulauerat sup terrā posuit et ad accipiendū aliū festinauit. Cū aūtē circa mediū fluminis pueniss̄et. ecce lup⁹ ꝓcurs venit z infantē quē deposuerat rapiēs in sil/ uā aufugit. Qui de eo desperās ad aliū fe/ stinauit. Hꝫ cū abiret leo venit z aliū filiū ra piens abijt. Illū eū ꝓseq̄ nō valens cū eēt in medio fluminis cepit plāgere. z capillos suos euellere. volēs se in aquā pucere. nisi eū diui na pudētia ꝓhibuisset. Pastoꝛes aūt viden tes leonē puerū viuū portare. eū cū clamb⁹ in secuti sūt. Deꝛ diuinā aūt dispēsationē leo pue/ rū illesuz abijciēs recessit. Quidā insup ara toꝛes p⁹ lupū inclamātes. aliū puerū de eius faucib⁹ incolumē liberarūt. Utriqz vo. s. pa stoꝛes z aratoꝛes ꝺ vno vico fuerūt. z penes se pueros nutrierūt. Hoc vo eustachi⁹ nesci ebat. hꝫ merēs ac ploꝛās ibat dicēs. Heu mi/ hi qz ante vt arboꝛ pollebā. hꝫ mō penit⁹ suꝫ nudat⁹. Heu me qz multitudine militū cir/ cundari solebā. hꝫ nūc sol⁹ remanēs. nec filij/ os ꝓcessus suꝫ bꝛē. Qđ enim dñe te mihi di/ xisse. qz oꝓtet te tēptari sic̄ iob. Hꝫ ecce pl⁹ aliqđ in me fieri video. Ille. n. z si possessio/ nib⁹ nudat⁹ fuerit. tñ sterc⁹ habuit sup q̄ se dere potuit. Qđ sibi aūt nil boꝛ remāsit. Ille amicos sibi cōpanētes habuit. ego īmites fe ras habui q̄ meos filios rapuerūt. Illi vxoꝛ est relicta. a me vo ablata. Da requiē domi/ ne tribulatōib⁹ meis. z pone custodiam oꝛ meo. ne declinet coꝛ meum in vba malicie z eiciar a facie tua. Et hec dicens cū lacrimis ad q̄ndam vicum abijt. z data sibi mercede agros illoꝝ boīm p annos. xv. custodiuit. Filij aūt ei⁹ in altero vico educati sūt. nec se ee frēs sciebāt. Dñs aūt vxoꝛē eustachij ꝓser uauit. nec illā ille alienigena cognouit. hꝫ po tius eā intactā dimittēs vitā finiuit.

Impatoꝛ aūt z ip̄s romani⁹ plurimū ab hostib⁹ molestabant. Et recoꝛdat⁹ placidi q̄z strenue ꝓpos hostes sepi⁹ dimicasset. de ei⁹ subita mutatōe plimū tristabāt. Pueꝛit q̄z multos milites p diuersas mōdi ptes ꝓ/ mittēs oībus q̄ eū inuenissent multas diui/ tias z bonoꝛes. Duo aūt ex militib⁹ q̄ aliqñ placido mistrauerāt ad ipm vicū in q̄ dege/ bat venerūt. Quos placid⁹ de agro venire ꝓsideras. eos ex incessu primus recognouit. Et venies in memoriaz dignitatis sue ptur/ bari cepit ac dicere. Domine sic̄ istos q̄ aliqñ mecū fuerunt ꝓter spem vidi. sic da vt aliqñ ꝓuge mea videre possim. Illaz de filijs scio q a feris comesti sunt. Venit aūt ad eū vox dicēs. Confide eustachi. qz sicut bonoꝛē tuū recupabis z filios z vxoꝛē recipies. Cū igr militib⁹ obuiasset. ipi eū mūme cognouerūt Cunqz eū salutassent. q̄sierunt si aliquē pe/ grinū nomie placidū cū vxoꝛe z duob⁹ filijs

cognoscer et. Ille aũt se nescire pfessus ẽ. Ad
preces tñ eius in hospitio suo diuerterunt. ⁊
eustachius eis seruiebat. Et recolẽs pristinum
statũ suũ. lacrimas tinere ñ poterat. Egres
sus aũt foras suã faciẽ lauit ⁊ uenit rediẽs eis
seruiebat. Illi vo cõsiderãtes ad inuicẽ dice
bant. Quã silis est hõ hic illi quẽ grim⁹. Et
rñdens alter dixit. Valde q̃dẽ silis est. Cõsi
derem⁹ igit ⁊ si habet signũ cicatricis in ca
pite qđ sibi in bello accidit. ⁊ si hoc hz ipse est.
Et respiciẽtes. ⁊ signũ videtes ipm esse quez
grebãt prin⁹ cognouerũt. Et insiliẽtes et os
culantes eũ de prore et filijs eius sciscitati sũt.
Qui dixit eis q̃ filij mortui essent ⁊ uxor de
tenta. Ultimi aũt oẽs q̃i ad spectaculũ cucur
rebãt. dñi milites ũtutẽ ei⁹ ⁊ pmã gliam pdi
cabant. Tunc milites pceptũ impatoris ei ex
ponũt. ⁊ optimis indumẽtis ipm induunt.
Post vo iter. xv. diez ad impatorẽ deuene
rũt. Qui ei⁹ aduẽtũ audiẽs prin⁹ eis occur
rit ⁊ ipm videns in oscla ei⁹ ruit. Narrauit q̃z
oĩb⁹ cuncta q̃ sibi p ordinẽ acciderãt. Statiqz
ad magisterũ militie trahit ⁊ idẽ qđ pius of
ficiũ exercere cõpellit. Qui nũerat⁹ milit
bus. ⁊ paucos ꝑ tot hostes eẽ cognoscẽs iu
sit tyrones colligere p oẽs ciuitates ⁊ vicos.
Tõgit aũt illã terrã in q̃ filij ei⁹ educati sũt
describi vt darẽt duos tirones. Inuersi aũt
ei⁹ loci incole illos duos iuuenes tq̃z cete
ris aptiores mgro militũ ꝓsignrũt. Videns ve
ro iuuenes elegãtes ⁊ mox honestate cõpo
sitos cũ sibi ptimũ placuissent inẽ primos cõ
uiuas suos ordinauit eosdẽ. Et sic pfect⁹ ad
bellũ subiectus hostib⁹ exercitũ suũ trib⁹ die
bus in q̃dã loco vbi uxor sua paup hospita
manebat reqescere fecit. Illi vo adolescẽtes
in tabernaculo matris sue nutu dei hospitati
sunt. nescientes tñ q̃ mater sua esset. Et sedẽ
tes circa meridiẽ ⁊ mutuo ꝓfabulãtes. expo
nebãt sibi inuicẽ de infantia sua. Mater vo
eorũ ꝑ sedẽs q̃ ibi referebãt attenti⁹ audiebat
Dicebat ei maior minor. Ego dum infans
essem nihil aliud recolo nisi q̃ pat̃ me⁹ ma
gister militũ erat. ⁊ mater mea speciosa valde. Duos q̃z filios habuerũt. s. me ⁊ aliũ mi
norẽ me. q̃ ⁊ ipse speciosus valde erat. Acci
pientes q̃z nos egressi sũt ꝺ domo nocte. In
gressiq̃z sunt nauẽ nescio q̃ eũtes. Cũ aũt de
naui egrederemur. mater nr̃a nescio quõ in
naui relicta est. Pater vero noster portans
nos duos flẽs pgebat. Peruenies q̃z ad q̃n
dam fluuiũ. transiunt cũ fratre meo iuniore ⁊
me sup ripã flumis dereliquit. Cum aũt re
uerteret vt me acciret lup⁹ venit ⁊ illũ infan
tem rapuit. ⁊ anteq̃z ad me appropinquaret
leo de silua exiens me rapuit ⁊ in siluã dedu
xit. Pastores vo eruerũt me de ore leonis. ⁊
nutritus sum in illa possessione in qua ⁊ ipe
scis ⁊ nõ potui scire q̃d factuz sit de pr̃e meo
neq̃z de infante. Hꝫ audiẽs minor cepit flere ⁊
dicere. Per deũ vt audio frater tu⁹ suz ego
q̃nã etiã q̃ me educauerãt Hꝫ dicebãt q̃nã de
lupo eruum⁹ te. Et in amplex⁹ ruentes oscu
labant̃ se nuicẽ ⁊ fleuerũt. Audiens
hec mater eorũ ⁊ ꝑsiderans q̃ euentũ suũ ita
seriatim dixissent. diu apud se tractauit si illi fi
lij sui essent. Altera aũt die ad magistrũ mili
tũ adijt. ⁊ interpellauit eũ dicens. Deprecor te
dñe vt me ad patriam meam pduci iubeas.
Ego enim de tra romanoꝝ suz. ⁊ peregrina hic
sum. Et hec dicẽs vidit i eo signa marti sur.
Et eũ cognoscẽs cũ se iã tinere nõ posset p
cidit ad pedes suos ⁊ ait. Precor te dñe vt ex
ponas mihi pristinã vitã tuã. Duto enim q̃ tu
es placid⁹ mgr militũ q̃ alio nomie dicer is
eustachi⁹. quẽ placidũ saluator querit. qui
talẽ ⁊ talẽ temptationẽ sustinuit. ⁊ cui uxor q̃
ego sum in mari ablata fuit. q̃ tñ ab oi cor
ruptione tuata sum. q̃ duos filios. s. agapi
tũ ⁊ theospitũ habui. Hec audiẽs eustachi⁹
us. ⁊ ipam diligẽter ꝑsiderãs uxorem suam
recognouit. et lacrimatus ꝑ gaudio ipsam
osculat⁹ ẽ. glorificãs deũ q̃ ꝑsolat afflictos.
Tunc dicit ei uxor sua. Domine vbi sunt fi
lij nostri. Et ait. Al feris capti sũt. Et exposuit
ei quõ pdidit illos. Et illa. Grãs agam⁹ dõ
Duto ei q̃ quẽadmodũ de⁹ donauit nobis
vt inuenirem⁹ nos inuicẽ. donabit etiam re
cognoscere filios nr̃os. Et ille. Dixi tibi q̃ a
feris capti sunt. Et illa. Hesterna die sedens
in orto. audiui duos iuuenes sic ⁊ sic suã in
fantiã exponentes. ⁊ credo q̃ filij nostri sunt.

Interroga igit ab eis & dicēt tibi. Et conuocāse eos eustachi⁹ & audiēs ab eis infantiaz suā recognouit q filij sui eēnt. Et amplectētes eos ipe & mat sup eoz colla plīmū fleuerūt. & crebri⁹ eos osculabant. Dis igit exercit⁹ plīmū gaudebat. & de inuētōe eoz & de victoria barbaroz. Cū igit rediret cōtigit ītraianū obiisse & successisse ei petrōe in scelerib⁹ adriano. Qui p victoria obtenta & iuēne vxoris & filioz magnifice eos suscepit. & magnū p uuiū ppauit. Altera āt die ad tēplū idoloz pcessit vt ibi sacrificaret p victoria barbaroz. Videns vo impator q eustachius nec p victoria nec p inuētōe suoz sacrificare vellet. hortabat vt sacrificiū īmolaret. Cui eustachi⁹. Ego xpm deuz colo & illi soli sacrifico. Tūc impator ira repletus ipm cum vxore & filijs in arena statuit & leonē ferocez ad eos dimittī fecit. Accurrens vo leo & demisso capite q eos adoras ab eis būlr recessit. Tūc impator bouē eneū incēdi fec. & eos ibidez viuos īmitti mādauit. Orātes igit scti & se dño cōmēdātes bouē intrauerūt & ibidez dño spūm reddiderūt. Tercia āt die o boue coza impatore extracti. ita penit⁹ intacti iuēnī sūt q nec capillos nec q̄cq̄d eoz vapores īcendij aliqten⁹ ptigerūt. Xpiani vo eoz corpora tulerūt & in loco celeberrimo recōdentes ibidē oratoriū pstruxerūt. Passi sunt āt sub adriano q cepit circa annū dñi. cxx. kal. nouēbris. vlpm qsdā. xij. kal. octobris.

CLVII A

De omnibus sanctis.

Omnuz sanctoz festiuitas q̄ttuor de causis instituta fuisse videt. Primo ppter cuius dā tēpli dedicatiōē. Secdo ppter omissoz supplētiōē. Tercio ppt negligētiaz expiatiōne. Quarto ppt facilioē oronū nrārū ipetratiōne. Primo igr instituta ē ppt cuiusdā tēpli dedicatōez. Romani ei cū vniuerso oz bi dñarent. qdā tēplū maxim pstruxerūt in cui⁹ medio suū idolū collocātes. oim puinciaz sil'acra p circuitū statuerūt respicientia rectis vultib⁹ idolū romanoz. Si q̄n āt aliq̄ puincia rebellaret. ptinuo vt aiūt arte diabolica illi⁹ puincie sil'acra idolo romanoruz posteriora volebat tāq̄z īuēs q ab ei⁹ dominio recessissz. Cōcitu igr romani ad illā puinciā copiosū exercitū destinabāt. & ipsam dño suo subiugabāt. Hec ñ suffecit romanis q oim puinciaz sil'acra i vbe sua brēnt. q̄n poti⁹ fere singul'dies singla tēpla cōstruxerūt. tāq̄z q eos cūctaz puinciaz victores & dños effecissēt. Sz q oia idola tēplū ibidē brē nō poterāt. ad maiorē sue vesanie ostētatiōnē vnū tēplū ceteris mirabili⁹ & sublimi⁹ in honorē deoz oiz erexerunt & pātheon qđ sonat tot dij vocauert. a pan qđ ē totū & theos de⁹. Pontifices ei idoloz ad maiorez plī deceptiōē finxerūt q sibi a cibele. quā oim deoz mrēz vocabāt. fuerit impatū vt si ō oib⁹ gētib⁹ vellēt victoriā obtinere. filijs suis tēplū magnificū fabricarēt. Fundamētū aūt ipi⁹ tēpli spericū iacit. vt ex ipa forma deoz eēntas demonstret. Sz q̄ latitudo testudinis insustentabilis videbat cū supra trā in edificio aliq̄ntulū pcessissent. totū int⁹ terra replebant. sil'vt oz cū tra denarios iacerēt. & sic fecerūt q̄lsqz pdictū tēplū est mirabil' psummatū. Tūc data licētia vt q̄cunqz trā asportare vellet. tota quā in ipsa tra inuenisset pecunia sua esset. festine turba pperat & ipm tēplū cito euacuat. Deinqz romani pinnam eneā & deauratā fabricāt. & in sūmitate collocant. Aiūt q̄z q in hac oēs puincie mirabiliter sculpte erāt. ita vt q̄cunqz romā venisset vlsus q eēt sua puicia scire posset. Hec aūt p cedente tpe inde cecidit. vñ et in pdicto tēplo in summitate aptura remānsit. Tpe igit foce impatoris cū iā dudū roma fidē dñi recepisset. bonifacius papa q̄rtus a magno gregorio circa anos dñi. dcv. pdictū tēplum a foca cesare impetrauit & oium idoloz eliminata spurcicia ipm tēplū. iiij. idus maij. in honorē beate marie & oim martiz psecrauit. ac loco sctē marie ad martyres appellauit. q nūc sctā maria rotūda a pl'o appellat. Hodiē ei pfessoz solēnia ab ecclia agebant. Sz q ad hoc festū ml'titudo maxima pfluebat & ppt defectū victualiū celebratiōi vacare nō pote

rant ideo q̄dā papa gregor⁹ hoc festum in kal'.nouēbris q̄n maior victualiū copia vi/deꝛ esse messib⁹ et vindemijs celebratis fieri instituit.ac p̄ vniuersum mūdū hūc diez in honoꝛe omniū sc̄ōꝝ celebrari solēniter ordi nauit. Et sic templū q̄d fabricatū fuerat oī/bus idolis.nunc dedicatū est omīb⁹ sc̄tis.ꝛ vbi multitudo colebat̄ idoloꝝ.ibi deuote laudat̄ mīltitudo sc̄ōꝝ. ¶ Scō instituta est ppt̄ omissoꝝ supplet̄onē. Nos ei mul/tos sc̄os omisim⁹ de q̄b⁹ nullā festiuitatez siue etiā memoꝛiā fecim⁹. Nō enī possum⁹ oīm sc̄ōꝝ festa agere.tū ppt̄ sc̄ōꝝ multipli/citatē.qꝛ multi ꝛ q̄i infiniti sūt.tū ppt̄ nostrā infirmitatē.qꝛ infirmi ꝛ debiles sum⁹.nᶜ ad hoc sufficere possem⁹.tū ppter tp̄is breuita/tē.qꝛ etiā tp̄s nō sufficeret. Nā sic aīt Hiero nym⁹ in q̄dā epl'a q̄ suo kalendario p̄ponit Nullus dies est excepto die kalendaꝝ ianu arij.q̄ nō intra.v.milia martyꝝ numerū re/periri possit ascript⁹. Ideoq; ecclia rōnabi liṫ ordinauit.vt qꝛ oīum sc̄ōꝝ singularē fe/sta facere nō possum⁹.saltē oēs generaliter ꝛ insimul honoꝛem⁹. Quare aūt institu tū sit vt festiuitates sanctoꝝ in ītis agamus magister Guillermus aluisiodoꝛensis i sū/ma de officio ponit sex rōnes. Prīa est ppt̄ honoꝛē diuine maiestatis.Cū ei sanctis bo/noꝛē impendim⁹.deū in sc̄is honoꝛam⁹.et ip̄m in eis mirabilē p̄dicamus.qꝛ q̄ sc̄is bo noꝛē tribuit.illū specialiṫ honoꝛat q̄ eos san/ctificauit. ¶ Scōa est ppter auxiliuz nostre infirmitatis.qꝛ eni p̄ nos salutē habere non possum⁹.ideo sc̄ōꝝ intercessionib⁹ indige/mus a quib⁹ vt adiuuari mereamur merito ipsos honoꝛare debem⁹. Legit enim.iij. Reg.i.q̄ bersabee q̄ interpretat̄ puteus sa/cietatis.i.ecclia triūphans.filio suo.i.ecclesie militanti regnuz suis precibus obtinuit.

¶ Tercia est ppter augmentū nostre secu/ritatis.vt.s.p̄ sanctoꝝ gloriā q̄ nobis in eoꝝ festiuitate p̄ponit̄.nostra spes ꝛ securitas augmentet. Ipi eni boies mortales nobis si miles potuerūt ita p̄ sua merita sublimari. cōstat q̄ nos similiter poterim⁹.cū manus dñi abbreuiata nō sit. ¶ Quarta est ppter exemplū nostre imitatiōis.Cū enī eoꝝ festi/uitas recensef̄ ad eoꝝ imitationē prouoca/mur.vt scz eoꝝ exemplo terrena contemna/mus.ꝛ celestia desideremus. ¶ Quinta est ppter debituz mutue vicissitudinis.Sancti enim de nobis in celo festū facīt.gaudium enī est angelis dei ꝛ aīab⁹ sanctis sup vno peccatoꝛe penitentiaz agente. Vt igit̄ eis vi/cissitudinē rependam⁹.iustuz est vt q̄ipī de nobis festum agunt in celis.ꝛ nos de ipīs fe stum agam⁹ in terris. ¶ Sexta est ppter p curationem nostri honoꝛis.Cū enī sanctos honoꝛam⁹ tunc nrām rē agim⁹.ꝛ nostꝝ bo noꝛē p̄curam⁹.qꝛ eoꝝ festiuitas ē nostra di/gnitas. Nā cū honoꝛam⁹ frēs nrōs honoꝛa/ramus nosipsos.caritas nāq; facit oīa esse cōmunia.oīa quidē nostra sūt celestia.terre stria ꝛ eterna. ¶ Preter aūt has ratio nes ponit alias rōnes iohānes Damascenus.li.iij.ca.vij.q̄re.s. sancti ꝛ pariter eoꝝz corpa siue eoꝝ reliq̄e dēant honoꝛari. Qua rū quedā sumunt̄ q̄ntū ad eoꝝ dignitatē.q̄/dā q̄ntū ad coꝛpoꝝ ipoꝝ p̄ciositatez. Dignitas aūt eoꝝ vt ibidez dicit q̄druplex ē. Quo/nā ipi sunt amici dei.filij dei.heredes dei.et duces nostri.Et p̄ut istas auctoritates.Be p̄mo Joh̄.xv. Jā non dicā vos seruos sed amicos ꝛc.Be scō Joh̄.j. Dedit eis pote/statez filios dei fieri. Be tercio Ro.viij. Si aūt filij.ꝛ heredes ꝛc. Be q̄rto sic dic. Quan tū laborares vt ducez inuenires q̄ mortali te regi adduceret.ꝛ p̄te ad ipm sermonez face/ret. Duces igit̄ totī⁹ generis humani q̄ad deū p nobis interpellatiōes facīt.nōne ho/norandi sunt. Itaq; quidē honoꝛādi sunt. templa erigentes deo ꝛ eoꝝ memoriaz vene/rantes. Illie sumunt̄ q̄ntū ad coꝛpoꝝ ipoꝝ rū p̄ciositatē. Et ponit ibidez Damascen⁹.iij. ꝛ Aug⁹.addit q̄ntā p q̄s manifestat̄ p̄ciosi/tas coꝛpoꝝ siue reliquiaꝝ sc̄ōꝝ. Ipa eni san ctoꝝ coꝛpa fuerūt promptuaria dei.tēpluz xp̄i.alabastꝝ spūalis vnguēti.fontes diui/ni.ꝛ oꝛganuz spūssancti. Dicimo eni fue/runt promptuariuz dei. Vñ dicit. Di enim promptuaria dei.pura cenacula facti sunt. Scō templū xp̄i.pñ sequit̄. Qu oīa p̄ in/

tellectū in cōrpib⁹ eoꝝ habitauit deus. vt ait apl̄s. Nescitis q̄m̄ corpa vestra templū inhabitantis in vobis spūssancti sunt. de⁹ aūt spiritⁿ est. Qualiter igit̄ nō bonorāda animata dei templa ⁊ aīata dei tabernacla ⁊c. De Beatā Chrisо. Nō in edificatōe parietū delectat̄. de⁹ aūt in ꝓuersatōe sctōrū. Unde psal. Bñe dilexi decorē domꝰ. Quē decorem. Nō quē diuersitas marmoꝝ splēdētū facꝫ quē pstat varietas viuētū grārū. Ille decor carnē delectat. iste viuificat aīam. Ille ꝓpter deū cit ⁊ decipit oculos. iste ēat in ꝑpetuū edificat intellectū. Tercio alabastrū spūalis vnguenti. vñ ait. Unguētuꝫ boni odoris exemanās sctōꝝ reliquie tribuētes. Et nullus hoc discredat. Si enī ex rupe et firma petra aqua in heremo emanauit. ⁊ ex maxilla asini sam̄son sitienti aq̄ venerat. mlto potⁿ ex martyꝝ reliquijs vnguētū bñ olens emanare incredibile neq̄q̄ est sitientib⁹ diuinā virtutē. ⁊ ipoꝝ sanctoꝝ bonorē. Quarto fontes diuini. Unde ait. Isti viuētes in veritate cum libera pīa deo assistūt. Fontes nobis salutares dñatoꝝ xp̄s sctoꝝ suoꝝ ꝑbuit reliquias multiformia bñficia irrigātes. Quinto organū spūssancti. Hanc rōnē assignat Augus. in li. de ci. dei dicens. Nō sunt ꝓtemnēda sed plurimū reuerenda sanctoꝝ corpa. quibus dum adhuc viuerent spūssanctⁿ q̄si q̄busdā organis ad omne opus bonū vsus est. Unde apostolus an experimentū querens eius qui in me loquit̄ xp̄s. Et de stephano dicit̄ q̄ nō poterāt resistere sapientie ⁊ spiritui qui loquebat̄ ⁊c. Item Ambro. i. exameron. Nec est ꝑciosissimū q̄ hō diuine vocis fit organū ⁊ corpora lib⁹ labijs exꝑmit celeste oraculū. Sexto Tercio instituta est ꝓpter negligentiarū expiatione. Licet enī pauca sanctoꝝ festa agamus. adhuc tñ illa pauca negligent̄ sepe agim⁹. ⁊ multa ibidē p ignorantiā vel negligentiam obmittim⁹. Si igit̄ in alijs solennitatibus sanctorum quas egimus aliquid neglexim⁹. in hac generali festiuitate suplere possum⁹. ⁊ de negligentia nos purgare valem⁹. Nec rō tangi videt in p̄mōe q̄ hac die p ecclesias recitat̄ in q̄ sic dr. Decretū est vt hac die sctoꝝ oīm memoria habeat̄ vt q̄cq̄d būana fragilitas p ignorātiā l̄ p negligentiā seu p occupationes rei secularis in solennitatib⁹ sanctorū minus bene pegisset in hac sancta obseruatione soluatur. Nō tandū aūt q̄ quadruplex est differentia sanctorū noui testamenti q̄s p anni circulū colimus et quos hodierna die insimul recolimus vt ea q̄ negligent̄ fecim⁹ suppleam⁹. scz apl̄i. martyres ⁊ ꝓfessores ⁊ virgines. Et bn̄m Rabanū p q̄tuor mūdi partes significant̄. Ider oriente apl̄i. p meridiem martyres. p aquilonē ꝓfessores. p occidentez virgines. Prima igit̄ differēa est apostoloꝝ q̄rū dignitas et excellentia manifestat̄ ex eo q̄ cēs alios sctōs in q̄tuor excedūt. Prima in p̄eminentia dignitatis. Ipi enī sunt sapientes p̄ncipes ecclie militantis. potētes assessores eterni iudicis. dulces pastores dñici gregis. Verū. Tales decebat humani generis pastores ⁊ doctores ꝓstitui q̄ dulces essent ⁊ potētes ⁊ sapiētes. Dulces vt me blāde ⁊ misericorditer susciperēt. potētes vt fortiter protegerent. sapientes vt ad viā et p viam ducerent que ducit ad ciuitatē supnam. Secūdo in p̄eminentia ptātis. De quorū ptātis p̄eminentia sic dicit Aug⁹. Aplūs deus dedit ptātē sup naturā vt eam curarēt super demones vt eos euerterent. sup elemēta vt ea mutarēt. sup aīas vt ipas a peccatis soluerent. sup mortem vt ipsam contemnerent. sup angelos vt corpus dñicum ꝓsecrarent. Tercio in ꝓgatiua sctitatis. Unde ꝓpter eorū maximā sanctitatē ⁊ gratiarū plenitudinem. vita ⁊ ꝓuersatio xp̄i in eis tanq̄ in speculo relucebat ⁊ cognoscebatur in eis sicut sol in suo splendore. sicut rosa in suo odore. sicut ignis in suo calore. De hoc dicit Crisо. sup matħ. Misit xp̄s apl̄os q̄si sol radios suos q̄si rosa suauitatis sue odorem. q̄si ignis scintillas suas dispsit. vt sicut sol in radijs suis appet. sicut rosa in odoribus suis sentit̄. sic ignis in scintillis suis aspicit̄. sic in illoꝝ virtutib⁹ xp̄i potēna cognosat̄. hec Crisо. Quarto i efficacia virtutis. de q̄rū efficacia sic dic̄ Aug. loq̄ns de apl̄is. Ex ob

rectissimis ex impiissimis ex paucissimis nobilitant. illuminant. multiplicant dulcissima eloquia. preclarissima ingenia. copiosissima agmina. mirabilesq; pitas autor facũ dor atq; doctor subiugãt xpo. ¶ Scdo differentia ẽ martyr. Quor dignitas & excellẽtia manifestat ex eo q passi sẽt multiplir. vtilit & cõstant. ¶ Multiplicit. q̃ mã pter martyrũ sanguis passi sũt triplex aliud martyrũ sine sanguine. ¶ De q̃ triplici martirio dic Aurelius. ¶ Triplex ẽ martyrũ sine sanguine. s. parcitas in vbertate quã hũit dõ. largitas in paupitate quã exhibuit thobias & vidua. castitas in iuuẽtute q̃ ysus ẽ ioseph ĩ egypto. ¶ Im ãt Greg. triplex ẽ martyrũ sine sanguine. s. patia aduersor Ihñ dicit. ¶ Sine ferro martires eẽ possum⁹. si patientiaz in aio veraciter custodim⁹. ¶ Compassio afflictor. Ihñ dicit. Qui dolorẽ exhibebit in aliena necessitate crucẽ portat in mẽte. ¶ Dilectio inimicor. yñ dicit. Ferre ptuelias. odientẽ diligẽ martyrũ ẽ in occulta cogitatiõe. ¶ Scdo vtilit. Que vtilitas ex pte ipor martyrũ ẽ otim pcõr remissio. meritor cumulatio. & cine glie pceptio. ¶ Ista pcio sui sanguinis sibi emerũt. & iõ eor sanguis dr pciosus id ẽ. pcio plen⁹. ¶ De primo & scdo dic Aug. de ciuita. dei. Quid ẽ pciosi⁹ q̃z mors ppt quã delicta dimittunt. & merita cumulant. ¶ Dez sup Iob. ¶ Preciosus ẽ sanguis xpi sine precio. fecit tñ ipe suor sanguinẽ pciosuz. p q̃bus dedit sanguinẽ in pciũ. ¶ Nã si suorũ sanguinez nõ faceret pciosuz. nõ diceret pciosa in spectu dñi ẽc. ¶ Itẽ cipian⁹. martyrũ ẽ delictorũ finis. piculi ẽmun⁹. dux salutis. pacẽte mgr domus vite. ¶ De tercio Aurelius. ¶ Tria sũt que mortẽ sctor faciũt pciosam. quies a labore. gaudium de nouitate. securitas de eternitate. ¶ Ex parte nrã duplex ẽ vtilitas. q; dati sũt nobis in exẽplar ad certandum. Chrisosto. ¶ Tu xpiane delicat⁹ es miles si putas te posse sine pugna vincere. sine certamie triumphare. ¶ Exerce vires fortit. dimica atrociter. in plio isto sperta. sidera pactũ. ditionẽ attende. militiã nosce. pactũ q̃ spopondisti. ditionẽ quã accepisti. militiam cui nomẽ dedisti. ¶ Hoc enim pacto cũcti pugnauerũt. hac ditione vniuersi vicerunt. hac militia triumphauerũt. ¶ Hec Chrisо. ¶ Scdo dati sunt nobis patronos ad auxiliandũ. ¶ Adiuuãt enim nos & meritis suis & oronib⁹ suis. ¶ De primo Aug. ¶ Dimensa dei pietas. martyrum merita nostra vult eẽ suffragia. ¶ Illos examinat vt nos eruditat. illos conterit vt nos acquirat. illor cruciatus nrõs vult esse pfectus. ¶ De secundo Hiero. ¶ Ptra vigilantiũ. ¶ Si apostoli & martyres adhuc in corpe positi pñt orare p ceteris. q̃n de se adhuc deberẽt esse soliciti. q̃nto magis post coronas victorias & triumphos. ¶ Iñ bõ moyses impetrauit veniã a deo sexcentis milib⁹ armator. ¶ Et stephan⁹ paulo & multis aliis veniam obtinuit. ¶ Sed postq̃z cũ xpo esse ceperũt multo magis pñt. ¶ Paulus apls. cl. xxvj. libi dicit i naui aias pdonatas. & postq̃z resolut⁹ cepit esse cũ xpo multomagis põr. ¶ Tercio pstant. Aug. ¶ Framea ẽ aia martyris splẽdida caritate. acuta vitate dei. pugnantis vibrata vtute q̃ bella fecit. q̃ ptradicentiũ ceteras redarguendo supauit. pcussit infestos. pstrauit aduersos. ¶ Itẽ Chrisostom⁹. ¶ Forti torquentib⁹ fortiores steterunt. ac laniantes vngulas laniata mẽbra vicerũt. ¶ Tercia differẽtia est pfessor. Quor dignitas & excellentia manifestat ex eo q deũ pfessi sunt trib⁹ modis. s. corde. ore & ope. ¶ Cõfessio ãt cordis non sufficit sine pfessiõe oris. sic pbat Chrisosto. q̃tuor rõnib⁹ sup math. ¶ Quantũ ad pmã sic dicit. Radix cõfessionis fides ẽ cordis. pfessio aũt fructus est fidei. ¶ Sicut ergo q̃z duo est radix vna in tra. necesse ẽ vt aut ramos pducat aut folia. ¶ Si aũt non pduxerit sine dubio intellige. qa radix in terra siccata est. ¶ Sic q̃z duo fides cordis integra est sp germinat pfessionem in ore. ¶ Si aũt cõfessio marcida fuerit oris. intellige sine dubio. q; fides cordis ei⁹ iã ante siccata est. ¶ Quantũ ad scdam sic dicit. ¶ Si tibi pdest corde credere. & coram hominibus non confiteri. ergo & infideli hypocrite pfiteri xpm. pdest etiã si corde non credat. ¶ Si autem ille nil proficit sine fide pfitens. nec tu pficis credendo sine confessiõe. ¶ Quãtũ ad tercia sic dicit. Etsi suf

ficat xpō q̄ cognoscis eū etiā si p̄fessus eū nō fueris coā hoīb⁹. ergo ⁊ tibi sufficiat. q̄ cognoscit te xp̄s etiā si p̄fessus nō fuerit te coā deo. Si ā tibi nō sufficit cognitio ei⁹. nec illi sufficit cognitio tua. ¶ Quātum ad q̄tā sic dicit. Si ei sufficeret tibi fides cordis. cor tāt̄ūmō tibi deꝰ creasset. Nunc aūt ⁊ os tibi deꝰ creauit vt corde credas ⁊ ore cōfitearis ¶ Tercio p̄fessi sunt deū ope. Qualiter aūt q̄s deū ope cōfiteat. aut neget. oñdit Hiero. in oꝛginali sup illud. p̄fitent se nosse deū dicēs. Xp̄s ē sapia. iusticia. veritas. sanctitas. fortitudo. Negat̄ p insipiēciā sapia. p iniq̄tatē iusticia. p mendaciū vītas. p turpitudinē sanctitas. p imbecillitatē animi fortitudo. ⁊ q̄tiēscūq; vincimur vicijs atq; peccatis deū negamꝰ. ⁊ ecōuerso q̄tiēs bñ q̄d agimꝰ deū cōfitemur. ¶ Quarta differēcia est virginū. Quaꝛ dignitas ⁊ excellencia manifestat. Dicō q̄ ipe sunt sponse cūi regis. Ambro. Pulcritudinē q̄s p̄ maiorē existimare decore eiꝰ q̄ amat a rege. p̄bat a iudice. dedicat a deo. sp sponsa sp̄ innupta. Secō q̄ cōpant̄ angel'. Ambro. Virginitas p̄ditōꝛ buane nature supgredit̄ p quā boēs angel' socianꝫ. maiꝰ tñ est victoria vginū q̄z angelꝰ. Angeli ei sine carne viuūt. vgines vero in carne triūphāt. Tercio q̄ illustriores sūt fidelibꝰ vniuers. Ūn cipriaꝰ. Virginitas est flos ecclesiasticj germinis. decꝰ atq; ornamentū gratie spūalis. leta indoles laudis et bonoꝛis opus integꝝ atq; incoꝛruptuꝝ. dei imago. rursus ad sc̄imoniam dei illustrioꝛ portio gregis xp̄i. Quarto q̄ p̄ferūt p̄mia. Hec cāt excellēcia qua hꝫ vginitas respectu copule nuptal'. ptꝫ ex multiplicj cōparatōe ad illā. Illa ei impgnat ventrē. ista mentem Aug⁹. Generosi⁹ elegit in carne vitā iā imitari angelꝰ q̄z ex carne nūerū augere mortaliū. Est aūt vberioꝛ felicioꝛq; fecūdita' si nō vētre gū escere. sz mēte grandescere. Illa p̄turit filios doloꝛis. ista filios gaudij ⁊ exultatōis. Aug. Ipa p̄nentia neq̄q; sterilis est. sz fecūda mater filioꝛ gaudioꝛ. ō marito tedīe. Illa filijs replet terrā. ista celū. Hiero. Illa ūtē est multe solicitudīs. ista q̄etis. Gilbertus. Virginitas ē cura ꝫ silentiū. pax carnis. redēptio vicioꝛ. p̄ncipat⁹ vtutū. Illa est bonū. ista melꝰ. Hiero. ad pammachium. Tantū ē inē nuptias ⁊ vginitatē. q̄z tū inē nō peccare ⁊ bñ facere. Imo vt leuꝰ dicā. q̄z tū inē bonū ⁊ melꝰ. Illa p̄pat̄ spinis. ista rosis Hiero. ad eustochiū. Laudo nuptias. sz q̄ mihi vgines generāt. Lego de spinis rosaꝫ. de ira auꝫ. de cōca margaritā. Quanto q̄ magis gaudēt p̄legijs. Ipse nanq; vgines coronā aureolā habebūt. canticū nouū solecas habūt. vestimēta eis dē cū xp̄o gaudebūt p⁹ ipm agnū sp ambulabūt ¶ Quarto ⁊ vltimo instituta est p̄pter faciliozez oracionū nrāꝫ impetracionez. vt sicut oēs sc̄tos vniuersal' hac die honoramꝰ. sic ⁊ ipi oēs p nobis insil' intercedāt. vt sic dei misc̄diam faciliꝰ impetremꝰ. Si ei impossibile ē multoꝫ p̄ces nō exaudiri. p̄stat q̄ impossibile valde erit oīm sc̄toꝝ. p nobis oꝛantiū p̄ces nō exaudiri. hec ratio in oꝛōne tangit cū dꝛ. Beside ratā nobis tue p̄piciatōis abundantiā multiplicatis intercessoꝝbꝰ largiaris. Intercedūt enī p nobis sc̄i merito ⁊ affectu. Merito dū nobis eoꝝ merita suffraganꝫ. Affectu dū vota nrā cupiunt adimpleri. q̄ tamē nō facūt nisi volūtate dei adimplenda didicerint. Q, aūt in hac die oēs sc̄i ad intercedēdū vniuersal' p nobis p̄veniant. oñdit in q̄ dā visione q̄ seq̄ntī āno abbꝰ solēnitatis institutōe ortigisse narrat. Cū enī in hac die custos eccl'ie sc̄i petri ex deuotōe omnia altaria circūisset. ⁊ oīm sanctoꝝ suffragia iploraſſet. ⁊ demū ad altare sancti petri rediſſet. ibi paululum conquiescens extra se rapitur & ecce vidit regem regum in sublimi solio consistentez ⁊ omnes angelos in eius circūitu p̄morantes. Tunc virgo virginū in diademate p̄fulgenti aduenit. quaꝫ innūerabilis multitudo virginum ⁊ continentiuꝫ sequebatur. Hunc rex protinus assurrexit ⁊ posito solio iuxta se sedere fecit. Post hoc aduenit quidam vestitus pilis camelorum. quez sequebat multitudo venerabilium seniorum. Deinde aduenit et alius pontificali habitu

decorat⁹ quez aliq̃z coh̃ors in habitu cõsimili seq̃bat. ¶ Postea vo ꝓcessit innumerabil⁹ multitudo multiũ. ¶ Post q̃s aduẽit turba diuersarũ gentiũ infinita. Dẽs igit̃ añ regis solium aduenerũt z ipm fleris gentib⁹ adorauerũt. Jsat q̃ in pontificali habitu erat. matutinas ceteris plenitudinẽ inchoauit. angel⁹ ãt q̃ prędictũ custodẽ ducebat eidẽ visionẽ exposuit asserens vginẽ in ꝓma acie matrẽ dei esse. vestitũ de pilis camelorũ obez baptistã cũ pãrchis sil⁹ ꝓphetis. pontificali omatũ habitu petrũ cũ ceteris aplis. multes martires. turbã reliquã confessores. Qui nõ oẽs añ regẽ venerunt vt p honore sibi hac die a mortalib⁹ exhibito grãs agerent. z p orbe vniuerso orarent. Hende ad locũ aliũ ipm duxit z vtriusq3 seruis boies alios istratis aureis. alios in mensis gaudẽtes diuersis delicijs. alios nudos z inopes auxiliũ mẽdicãtes oñdit. Dixit aũt hũc locũ purgatorij esse. abũ dãtes vo aias illas esse q̃b⁹ ab amicis p multa suffragia copiose subuẽiebat. egẽtes vo esse q̃z cura nullaten⁹ habebat. Jussit ergo vt oĩa ista summo pontifici innotesceret. vt post festũ omniũ sanctorũ diẽ statueret aliaz vt saltẽ generalia suffragia p illis illa die fierent. qui specialia habere nequirent.

CLVIII

De cõmemoratõe oim fideliũ defunctorũ.

Commemoratio oim fideliũ defunctorũ hac die ecclesia fieri instituta ẽ. vt generalibus beneficijs adiuuent q̃ specialia habere nõ ꝑualent. sic in dicta reuelatõe monstratũ est. Legit q3 petr⁹ damiani q̃ sanctus odilio cõperies q̃ apud vulcanuz sicilie crebro voces z vlulat⁹ demonuz audiebant. plangentiũ q̃ aiẽ defunctorũ p elemosinas z orõnes de eorũ manib⁹ eripiebant in suis monasterijs ordinauit vt p⁹ festũ oim sctorũ fieret cõmemoratio defunctorũ. qđ fuit post ab oi ecclia approbatũ. De duob⁹ aũt hic specialiter videri põt. Primo de ipis purgandis. secõ de eorũ suffragijs. Circa ꝓmũ tria videnda sunt. Primo q̃ sunt illi q̃ purgant. secõ p q̃s purgant. tercio vbi purgant. Illorũ aũt q̃ purgant tria sunt genera. Quidam qui satisfactionem sibi iniũcta nondũ cõpleta dereliquerũt. Veruntñ si tantã haberent cordis cõtritionẽ que sufficeret ad delendũ peccatũ liberari ad vitã transirent. enã si satisfactionem minime cõplessent. q3 ꝓtinus est maxima p peccato satisfactio et maxia peccati deleno. Quidam. Apud dũ nõ tãta valet mẽsura tpis q3 doloris nec tã abstinẽcia ciboz q3 mortificatio vicioz. Sed q̃ nõ adeo ꝓrumpunt z ante cõpletionẽ pnie moriunt. igne purgatorij grauissime puniunt nisi forte eoz satisfactio aliquib⁹ caris suis ꝓficienda assumat. Ad hoc tñ q̃ dicta cõmutatio valeat q̃tuor requirunt. Primũ est ex parte cõmutantis. s. eius autoritas. q3 de sacerdotis autoritate deberet fieri. Secõm est ex parte illi⁹ pro q̃ fit cõmutatio. s. ei⁹ necessitas. q3 in tali statu debz esse q̃ p se satisfacere nõ valeat. Sz adiuuari indigeat. Tercũ est ex parte illi⁹ i quẽ fit cõmutatio. s. caritas. q3 necesse ẽ ipm esse in caritate q̃ facit ipam satisfactionẽ ee meritoriã z satisfactoriã. Quartuz est ex pte pene. s. debita ꝓportionabilitas. vt videlicet mior pena cõmutet in maiorez. q3 pl⁹ satisfacit deo pena ꝓpa q̃z aliena. Est enĩ triplex pena. s. p pria z volũtaria. z h̃ maxie satisfacit. Secda est ꝓpria z nõ volũtaria. q̃ est in purgatorio Tercia est volũtaria sz nõ ꝓpria. sic est in predicta cõmutatõe. z hec min⁹ satisfacit q3 prima ex eo q̃ non est ꝓpria. z magis q3 secda ex eo q̃ volũtaria Veruntñ si ille p q̃ satisfactio ẽ assũpta decedat nihilominꝰ tñ in purgatorio cruciat. sed tñ p penã quã ipe sustinet z quã alii p eo soluũt. cuꝰ liberat. q̃uis dñs z penam suam z penam aliorum in sortem computat. Unde si debuit in purgatorio penam duorum mensium sustinere. talis poterit iuuari q̃ liberabitur vno mense. Ununq3 tñ inde eripit q̃lisq3 debitum sit solutum. Quo soluto illud quod soluitur deficeps est ipsius qui facit z in sinum ei⁹ conuertit. z si ipe non indiget conuertit in sinũ ecclesie. vel valet alijs qui in purgatorio sunt.

Secõ q̃ in purgatorio delectãtur sunt qui

De cōmemoratione oim fideliū defunctoꝝ

satisfactionē q̄dē iniūctā ꝓpleuerūt.sz tñ illa pena ꝓpter ignorātiā vl' negligētiā sacerdotis nō fuit sufficiēs. Ubi ei nisi magnitudo ꝑtritionis suppleat totū in purgatorio cōplebūt q̄d min⁹ i hac vita fecerūt. Phe⁹ ei q̄ modos ⁊ mēsurā pctoꝝ ⁊ penaꝝ nouit.addit penaz sufficientē ne aliq̄d peccatū ipunitū remaneat. Cñ pnia iniūcta.aut ē maior aut equal'. aut minor. Si maior tunc illō q̄d pl⁹ fecerit cedit ei ad augmētū glie. Si eq̄lis tūc sufficit ad dimissionē totius culpe Si minor tunc illud q̄d restat suppleť ex vtute diuīe iusticie. De his vo q̄ in fine penitēt audi q̄d aug.sentiat. Baptizat⁹ ad horā securus hunc exit fidel' hñ viuēs securus hunc exit.a gēs pniaz ⁊ recōciliat⁹ cū sanct⁹ est securus hunc exit.a gēs pniaz ad vltimū ⁊ recōciliat⁹ si securus hic exit.ego nō sū securus. Ergo tene certū ⁊ dimitte incertū. Hec aūt ī oī dicit aug⁹.q̄ tales ꝓsueuerē poti⁹ penitere ex necessitate q̄z ex volūtate.potius ītore pene q̄z amore glie. Tercij q̄ī purgatoriū ōscēdūt sūt q̄ lignū fenū ⁊ stipulā secū ferūt.q̄.s.circa suas dilas īfra tñ deū carnalitenent affectu. Affectōes ei carnales q̄bus dedit sē dilib⁹ ꝓximis possessiōib⁹.ita tñ vt nil deo ꝓponāt.illis trib⁹ significant Qui ꝑm suos amādi modos vl' diuin⁹ vt lignuz vel min⁹ vt fenū.vl' mīmū vt stipula crematunť. Qui ignis sic dicit aug⁹.⁊ si etnus nō sit.miro tñ modo ē gūis.excellit enī oēm penā quam vnq̄z passus est aliq̄s in hac vita. Nunq̄z in carne nuēta ē tāta pena.licet mirabilia martires passi sint tormēta.

Circa ꝑm p q̄s.s.purgant. sciendū q̄ illa purgatio ⁊ punitio fit p malos angelos ⁊ nō p bonos. Boni ei angli nō vocāt bonos sz boni malos.⁊ malos bonos.⁊ malos malos. Die tñ credendū est q̄ boni angeli frēs ⁊ ꝓximos freq̄nť visitāt ⁊ ꝓsolant.⁊ vt patienť sufferāt exhortant. Hñt etiā aliud ꝓsolatōis remediū ex eo.s.q̄ certi glie futurā expectant. Hñt enī certitudinē de glia.minorē tñ q̄z illi q̄ sunt in patria.sz maiorē q̄z illi q̄ sunt in via Certitudo ei illoꝝ q̄ sē in patria ē sine expectatiōe ⁊ timore.q̄ nec illā futurā expectāt cū ꝑsentē hēant.nec illā de cetero amittere formidāt. Certitudo aūt illoꝝ q̄ sunt in via econtrario est. Sz certitudo illoꝝ q̄ sunt in purgatorio medio modo ē. Est enī cū expectatiōe.q̄ ipam futurā expectāt.sz est sine timore q̄ cū habeāt libez arbitriū ꝓfirmatuz de cetero se peccare nō posse cognoscūt. Hñt etiā aliam ꝓsolationem q̄ñ ꝑ se suffragia fieri credunt. Forte tñ veri⁹ credendū ē q̄ illa punitio nō fit p malos angelos.sz diuia iusticia iubente.⁊ flatu ei⁹ succēdente. Circa tercū vbi sz purgant.sciendū est q̄ purgant in q̄daz loco iuxta infernū posito.q̄ purgatoriū dicitur ꝑm positionē ptholomei sapientū. licz alius videat q̄ sit in aere vl' in torrida zona. Sz tamen p diuinā dispensationē diuersa loca diuersis aniab⁹ aliq̄ñ deputanť.⁊ hoc multiplici de causa.s.aut ꝓpter eoꝝ leuē punitōez. aut ꝓpter eoꝝ celeriorē liberationē. aut ꝓpter nostrā īstructionē.aut ꝓpter culpe īlocō ꝑpetrationē.aut ꝓpter alicui⁹ sanctioratiōnē. Primo ꝓpter eoꝝ leuē punitionez sicut aliquib⁹ ꝑm Grego. reuelatū est aias quasdā in vmbra punitas esse. Scdo ꝓpter eorum celeriorem liberationē.vt.l. possint alios suam indigentiaz reuelare.⁊ ab eis suffragia petere.⁊ sic celerius de pena exire. Sicut legit̄ q̄ quidā piscatores beati theobaldi in autūno frustuz magnum glacie ꝑ pisce prendiderūt.de quo magis q̄z de pisce gauisi.maxime quia episcop⁹ dolore pedū laborabat ipam glaciē eius pedibus supposuerunt.⁊ magnuz ei refrigerium ꝓstabat Quadam vo vice de glacie hominis voces audiuit.qui ab eo adiuratus quis esset dixit. Sum quedā aīa que in hoc gelicidio ꝓ peccatis meis affligor.⁊ liberari possez.si.xxx missas sine interuallo .xxx.diebus cōtinuis diceres. Qui cum missaz medietatē dixisz.⁊ se iam ad missam aliā ꝓparasset. diabolica suggestione contigit q̄ fere oēs homies illius ciuitatis inter se bella mouerēt.vñ vocat⁹ eps ad sedandā discordiā sacras deponēs vestes missaz illa die ptermisit Jtez reuertens.⁊ iā duas ptes cōplens.exercit⁹ magnus vt videbať ciuitatē obsedit.⁊ compulsus misse officiū intermisit. Et deinde reuer-

De cõmemoratione oim fideliũ defunctorũ

ptens cũ oẽs missas vltima excepta dixisset & vltimã inchoare vellet. tota villa & dom⁹ epi ut videbat accesa ẽ. Cui cũ seruꝰ dicerent vt missas intermitteret. ille dixit. Si tota villa cremari deberet missã nõ dimittere ẽ. q celebrata glacies prin⁹ resoluta ẽ. & ignis quẽ se vidisse credebãt tãq3 fantasma recessit & nullũ dãnũ intulit. Tercio ppẽ nrãz instructoẽz. vt. s. magnã penã p⁹ hãc vitã infligi peccãtib⁹ cognoscam⁹. Sic pisi⁹ purgasse legit. De gr. n. filo. vt ait cãtor pisiẽsis q̃ndã scolarẽ suũ socũ egrotãtẽ obnixe rogauit vt p⁹ mortẽ ad se rediret & statũ suũ sibi renũciaret. Ad⁹ aliq̃t igr dies sibi apparuit cũ capa ó pgameo tota de sophismatib⁹ descpta. & int⁹ flãma ignis tota ꝓtecta. Qui req̃sit⁹ a mgro q̃snã esset. ait. Ille vtiq3 sũ q̃ ad te redire promisi. Qui de statu suo req̃sit⁹ ait. Hꝫ capa pl⁹ sup me põderat & pl⁹ me pmit q3 sivnã turrĩ sup me brẽz. & ẽ mihi data vt eã portẽ p glĩa quã in sophismatib⁹ habui. Dorro flãma ignis q̃ coopta ẽ. pelles sũt delicate & varie q̃s fere bã q flãma me cruciat & exurit. Sed cũ mgr illã penã facilẽ iudicaret dixit ei defunct⁹ vt manũ extẽderet. & sic faciatẽ sue pene sentire posset. Cũq3 manũ extẽdisset. ille guttã vnaz sui sudoris dimisit q̃ pdicti mgri manuz q̃si sagitta cit⁹ pforauit. ita q cruciatũ mirabilẽ sensit & ait. Talis sũ tot⁹. Ille igr mgr exilius pene acerbitate pterrit⁹. seculũ deliberauit deserere. & religiõez intrare. vñ mane scolarib⁹ gregatis hos vsus cõposuit. Linq coax ranis cras corvus vana q3 vanis. Ad logicã pgo. q mortis nõ timet ergo. Et sic seculũ deserẽs ad religionẽ ꝓfugit. Quarto pter culpe in loco ppetratoẽz. Sic aliq̃n ẽm aug⁹. aie punit̃ in locis in q̃b⁹ deliq̃rũt. sicut p illud exẽplũ qõ recitat greg. in. xxx. dyalogoz. Quidã nãq3 pb⁹ dũ balneũ freq̃ntaret. q̃ndã virũ incognitũ ad suũ obsequiũ pparatũ inuenit. q sp sibi sedule ministrabat Qui dũ q̃dã die p bñdictiõe & laboris mercede q̃ndã panẽ bñdictum sibi exhiberet. ille merẽs rñdit. Mihi usta q̃re das pater. Iste panis scũs ẽ. Ego aũt hũc mãducare non possũ. Ego. n. aliq̃n b⁹ loci dñs fui. sed p culpis meis hic post mortẽ meã deputat⁹ sum. Sed q̃so vt oi potẽti deo hũc panẽ p peccatis meis offeras. Tũc ãt te exauditũ cognosce. cũ huc ad lauãdũ veneris & me mimum ueneris. Presbyter aũt p vnã hebdomadã salutarẽ p eo q̃tidie obtulit hostiã. Et reuersus eũ iã mimum inuenit. Quinto ppt aliq̃ cui⁹ sancti oronẽ. Sicut legit̃ q̃ scũs patricius i q̃dã loco in tra q̃busdã purgatorii impetrauit. Cui⁹ historiã p⁹ festuz scti bñdicti repies. Circa scom q̃ ẽ de suffragiis tria sunt videnda. Primo de ipis suffragiis q̃ fiũt. Secõ de hiis p q̃b⁹ fiũt. Tercio de hiis p q̃s fiunt. Circa suffragia q̃ fiũt. notandũ q̃ q̃tuor sunt genera suffragioz q̃ marie defunctus pfunt. s. fideliũ & amicoz oro. elemosinarũ largitio. salutaris hostie imolatio & ieiunioz obſuatio. Quoz pmũ genꝰ suffragioz. s. amicoz oro eis pfit. pt3 p exẽplũ de pascasio de q greg. in. iiij. li. dial'. narrat q cũ vir mire sanctitatis & vtutis extiterit. & duo tunc in sũmos pontifices electi fuissent. Ex tñ postmodũ in vnũ illoz eccia pueniss et. ipe tñ pascasius q̃ ex errore alius sp ptulit. & in hac sñia vsq3 ad mortẽ pmãsit. Qui cũ eẽt defunct⁹. & dalmatice feretro suppositã demoniacus tetigisset. statim sanat⁹ ẽ. Ad⁹ multũ vo ipis cũ german⁹ capuan⁹ epꝰ balneũ ob grãm sanitatis petisset. pdictũ pascasiũ dyacones stantẽ & obseq̃ntez inuenit. Quo viso vehementer extimuit. & qd illic tant⁹ vir faceret inquisiuit. Qui. p nlla alia causa sei illo loco penali deputatum asseruit. nisi q3 in ulla tali cã pl⁹ iusto sensit. Et addidit dicẽs. Quesoo te p me dñm depcare. Ait q3 in hꝫ cognoscens q̃ exaudit⁹ sis si huc rediẽs me nõ inueneris Qui cũ p eo oraſſet. et illuc p⁹ paucos dies rediſſet. pdictũ pascasiũ in loco eodez mimum inuenit. Petr⁹ q3 cluniacẽsis ait q cũ q̃daz sacerdos q̃tidie p mortuis celebraret. ex hac apõ epm accusat⁹ ab officio ẽ suspẽsus. Cũ aũt epꝰ in magna solẽnitate p cimiteriũ ad matutinas pgeret. illũ mortui surrexerunt dicentes. Iste epꝰ nullas missas nobis dat. Insuper sacerdotem nostrũ nobis abstulit. sed certe nisi emẽdauerit morieꝫ. Qui & sacerdo

De cõmemoratione oim fideliũ defunctorũ

ſe absolut. ⁊ libenter p̃ mortuis de ceteró cele-
brauit. Quã grate etiã sint defunctis orõ-
nes viuoꝝ ꝓz ꝑ B. ꝙniã q̃dã vt refert cãtor pa-
risiẽsis dũ p̃ cimiteriũ trãsiret sꝑ psalmuz de
pfundis dicebat p̃ defũctis. Qui cũ ab iumẽ-
tis p̃ cimiteriũ fugiẽs inseq̃ret. ꝓtinuo mor-
tui surrexerũt. ⁊ vnus q̃sq; instrumẽtum sui
officij in mãu hẽbat. ⁊ sic ipm̃ virũ defende-
rũt. ⁊ inimicos tritos fugauerũt. Qz vero
ꝓm gen⁹ suffragioꝝ. s. elemosynaꝝ largitio-
eis ꝓsit. manifeste haberi põt ex eo q̃ in libro
machabeoꝝ legit. Quoniã vir fortissim⁹ iu-
das collatiõe facta. xij. milia dragmas argẽ-
ti misit hieroſolimã offerri ea ibi p̃ peccatis
mortuoꝝ iuste ⁊ religiose de resurrectiõe co-
gitãs. Quãtũ etiã elemosine defunctis vale-
ant. colligit̃ p̃ exẽplũ qđ narrat gre. in. iij. li.
dial'. Quidã nãq; miles ex corpe educt⁹ ex-
animis iacuit. Ex cuiꝰ rediẽs q̃ cũ eo gesta
fuerũt enarrauit. Aiebat nãq; q̃ pons erat
sub q̃ niger ⁊ caliginos⁹ fluuiꝰ ⁊ fend⁹ decur-
rebat. Trãsacto aũt põte amena erãt p̃ta odo
riferis herbaꝝ flor⁹ exornata. in q̃b⁹ albato-
rũ hoim̃ q̃uẽtcla eẽ videbãt. q̃s varia ⁊ mi-
ra floꝝ suauitas satiabat. Hec vo erãt in p̃-
dicto põte pbatio vt q̃s q̃s inuitꝰ vellz trã-
sire in tenebroſuz fetentẽq; fluuiũ laberet. in-
sti vo securo gressu ad amena loca pueirẽt.
Ibiq; q̃ndã petr noie deoꝝsuz positum ma-
gno ferri põdere ligatum se vidisse asseruit.
Qui dũ req̃reret cur illic eẽt. dictuz ẽ ei. Hec
idcirco patit. qz si q̃d ei p̃ faciẽda vltõe iube-
bat. ad inferẽdas plagas pl⁹ ex crudelitatis
desiderio q̃z obediẽtia p̃uebat. Ibi ẽt q̃ndã
pegrinũ se vidisse fatebat. q̃ ad p̃dictũ põtez
veniẽs tãta eũ auctoritate trãsiuit q̃nta ꝑ sin-
ceritate virit. Alt vo stephan⁹ noie dũ trãsi-
re voluisset ei⁹ pes lapsꝰ ẽ. ⁊ ex medio corpe
iã extra põtẽ deiect⁹ ẽ. Tũc a q̃busdã teterri-
mis viris ex fluiẽ surgẽtib⁹ p̃ coras deoꝝsuz
atq; a q̃busdã albatis ⁊ speciosissimis viris
cepit p̃ brachia trahi sursuz. Cũq; ꝑ lucta fi-
eret. is q̃ videbat ad corꝰ rediebat. ⁊ q̃s in il-
lo occulti arboris examie obtinuerit scire nõ
valuit. In q̃ dat intelligi q̃ in illo mala car-
nis cũ elemosinaꝝ largitiõe certabãt. Qđ ei
p̃ coras deoꝝsuz. ⁊ p̃ brachia trahebat surſũ
ptz nimirũ. qz ⁊ elemosinas amauerat ⁊ car-
nis vicijs pfecte nõ restituerat. Qz aũt ter
cũ gen⁹ suffragioꝝ. s. sacre hostie imolatio.
plũmũ defunctis ꝓsit. ex multis exemplis ap̃pa-
ret. Refert eni greg. in. iij. li. dial'. q̃ cũ q̃dã
monach⁹ suus noie iust⁹ ad extremũ veni-
ens tres se occultos aureos indicasset habe-
re. ⁊ de ꝑ ingemiscẽs mortuus fuisset. p̃cepit
grego. frib⁹ vt corꝓ⁹ ei⁹ cũ trib⁹ aureis i ster-
quilinio sepelirẽt dicẽtes. Pecunia tua tecũ
sit in pditionẽ. Tandẽ cuidã e frib⁹ greg. p̃ce-
pit vt vsq; ad triginta dies oĩ die p̃ eo hostiã
imolaret. Qui cũ iussa cõplesset is q̃ de-
functus fuerat in die tricesima cuidã fratri
apparuit. Quez frater req̃siuit di. Quõ es.
Cui ille rndit. Nũc vsq; male fui. sed iã mo-
do bene sum. qz hodie cõtionẽ recepi. Hec aũt hostie imolatio nõ solũ mortuis sꝫ
etiã viuis plũmũ ꝓfuisse inuẽta est. Quidaz
nanq; cũ in q̃dã rupe argentũ foderẽt. subi-
to rupes cecidit. ⁊ funditus cũctos extinxit.
Vn⁹ aũt eoꝝ subit⁹ in q̃dã sinu ipius rupis
mortẽ euasit. unde tñ exire nõ valuit. vbi aũt
illius eũ defunctũ existimãs omni die p̃ ipo
missam celebrari faciebat. ⁊ panẽ vnũ ⁊ vce-
um vini cũ candela quotidie offerebat. Cui
diabolus inuidẽs. p̃ tres dies ꝓtinuos eidez
in forma hũana apparuit. ⁊ q̃ tenderet inq̃si-
uit. Cui cũ illa sui itineris cãm exponeret. il-
le aiebat. Noli frustra verari. qz iã missa ce-
lebrata est. ⁊ sic illa trib⁹ diebꝰ missam inter-
misit. nec ipam celebrari fecit. Quidã autez
post hoc in p̃dicta rupe argentũ fodiẽs q̃n-
dã vocẽ audiuit de subt⁹ dicentẽ. Plane p̃-
cutias. qz capiti meo imminet magnus lapis.
Cũ aũt ille tremeret. ⁊ ad hanc vocẽ audien-
dã plũmos ꝓuocasset. iterꝫ fodit ⁊ silẽm vocẽ
audiuit. Tũc oẽs ꝑpius accedẽtes dixerũt.
Quis eni es tu. Qui rndens dixit. Plane
faciatis. qz magnus lapis q̃si sup me cadit.
Quia a latere fodiẽtes. ⁊ ad eũ vsq; puenti-
entes. eũ sanũ ⁊ incolumem extraxerunt. Et
sciscitantes quõ ibi tãdiu virisset dixit. q̃ q̃li-
bet die panis vn⁹ ⁊ vceus vini ⁊ cãdela ac-
censa nisi tantũ trib⁹ diebꝰ sibi oblatus fuit.

De cōmemoratione oim fidelū defunctorū

Qd̄ vxorem audiens ⁊ vehementer exultans agnouit q̄ de oblatōe sua fuerit sustentat⁹. ⁊ q̄ diabolus eā decepert. ne illis trib⁹ diebꝰ missas cantari fecerit. Illud vt testat̄ petr⁹ clunacensis accidit i villa noie ferraria granopolitane diocesis. Gregorius etiā refert q̄ dū quidā nauta in mari naufragū ppellꝰ fuisset ⁊ quidā sacerdos p eo hostiā immolasset. ipe tandē de mari sanꝰ exiuit. Cū aūt q̄lter eua sisset interrogaret. dixit q̄ duz in medio maris existeret ⁊ iā pene fatigat⁹ deficeret quidā ad eū venit. ⁊ panē q̄ndā sibi obtulit. Quē cū ille comedisset statim ꝓfortat⁹ vires recepit. ⁊ in quadā naui inde transeunte receptus fuit. Inuentūq; est q̄ illa hora panē habuit qua p eo sacerdos hostiā immolauit. Q, vō q̄rtū suffragiorꝝ gen⁹. s. ieuniorū obseruatio defunctis pſit. testat̄ Gregorius. agens iā de isto q̄z de aliis trib⁹ dicens Animę defunctorꝝ q̄tuor modis soluūtur. aut oblatiōib⁹ sacerdotū. aut p̄cib⁹ sctōrum. aut caritate elemosynis. aut ieunio cognatorū. Valet nihilominꝰ p eis pnia facta ab amicis. Unde retulit quidaz solēnis doctor q̄ cū quedā mulier viro mortuo de paupertate desperaret. apparuit ei diabol⁹ dicēs. q̄ eā ditaret si suā faceret voluntatē. Cui promittendo p̄mo immunxit vt viros ecclīasticos i suo hospitio receptos faceret fornicari. Secō q̄ pauper in die recipet. ⁊ in nocte vacuos expelleret. Tercio q̄ orōnes in ecclīa garrīendo impediret. Quarto q̄ nulli hoc ꝓfiteri deberet. Tandē cū mortua appropiquasset. ⁊a filio ad ꝓfessionē admoneret. illa ei factuz aperiens dixit se ꝓfiteri nō posse. nec sibi aliq̄d cōfessio valeret. Hz cū ille cū lacrimis instaret ⁊ pniam se p ea factuz promitteret. illa cōpuncta p sacerdote filiū destinauit. Hz aūq; sacerdos veniret. demones ad eā irruerūt. q̄z horrore actum more mortua est. Filiꝰ suus p ea peccatū suū ꝓfitens. ⁊ pniam septennē faciens. ipa cōpleta vidit matrē et de sua liberatiōe grās referentē. Valent etiaz eis indulgentie ecclie. Ñ cū quidaz aplice sedis legat⁹ q̄ndā strenuū militē rogaret vt in terra albiensi in seruitiuz ecclie militaret. facta indulgētia patri suo defuncto. p̄ naz ibidez q̄dragenā morat⁹ est. Qua cōpleta pacē lucē clariorē ei apparuit. ⁊ de sua liberatiōe gratias ei egit. Circa sctōm hui⁹ ptis. scz illos p q̄b⁹ fiūt etiā q̄tuor videda sunt. Primo q̄ sūt illi q̄b⁹ pñt ꝓesse. Secō q̄re debēt eis ꝓesse. Tercio si oīb⁹ eq̄lit̄ pſunt. Quarto q̄lē suffragia q̄ p ipis fiūt sare pñt. De p̄mo. s. q̄ sūt illi q̄b⁹ ꝓesse pñt. sciendū e q̄ sicut dicit Aug⁹. oēs q̄ de hac vita decedunt. aut sūt valde boni. aut valde mali. aut mediocriter boni. Suffragia igit̄ facta p valde bonis sūt grāyactiones. p valde mal' sūt viuorū q̄lescūq; ꝓsolationes. p mediocrib⁹ aūt sūt expiationes. Valde aūt boni dicunt̄ q̄ statim euolāt ⁊ ab vtroq; igne tā purgatorii q̄z infernali liberi sunt. Horꝝ aūt sūt tria genera. scz baptizati martires ⁊ viri pfecti. q̄. s. tā pfecte edificauerūt aurū ⁊ argentū ⁊ lapides pciosos. i. dei dilectionē. prumi amorē. ⁊ bonam opationē. vt nō cogitēt placere mōdo. sz tātuz deo. Qui ⁊ si q̄q; venialit̄ peccant. feruore tñ caritatis ita in eis peccatū ꝓsumit̄ sic̄ gutta aq̄ a camino ignis penit⁹ absorbet. ⁊ idō secū cremabilia nūq; ferunt. Qui igit̄ p aliq̄ istorū trium generū orat. vl' aliq̄ suffragia faceret. eis imuriā faceret. Quia sic̄ dicit aug. imuriā facit martiri qui orat p martire. Si vero aliq̄s p aliquo valde bono oraret. de q̄ tñ an euolasset dubitaret. tūc ille orōnes essent grāyactiones. ⁊ ad meritum cederent exorantis p̄m illud. oratio mea in sinū meū cōuertet̄. Hijs eni trib⁹ generib⁹ celū protinus aperit̄ cū decedūt. nec aliquē purgatorii ignem sentiūt. Qd̄ significatū est p illos tres q̄ bus celū aptū est. Aptū est eni xp̄o baptizato. Luce. iij. Jesu baptizato orante aptum est celū. Ider quod significat q̄ celum aperit omib⁹ baptizatis siue sint parui siue adulti. ita q̄ si decederēt protinus euolarēt. Baptism⁹ enim virtute passionis xp̄i mundat ab omni peccato ⁊ originali ⁊ mortali ⁊ venali. Secō aptum est stephano lapidato. Actuu. vij. Ecce video celos aptos ⁊c. Ider quod significat q̄ apit̄ omnib⁹ martyrib⁹. ita q̄ statim euolant cum decedunt. ⁊ si aliq̄

De cõmemoratione oim fideliũ defunctorũ

cremabilia habeãt oia falce marturij resecãt. Tercio aptũ ẽ ioh̃i pfectissimo. Apocal. Vidi & ecce ostũ aptũ in celo. Per qđ significat q̃ viris pfectis q̃ totaliť pniam cõpleuerunt nec venialia admiserunt. vl̃ si aliq̃n admittunť a feruore caritatis ptin9 psumunť. celũ ipm̃ ptinuo aptur. & mox in illud ppetuo regnaturi ingrediunť. Valde aũt mali sunt q̃ ptinuo in infernũ baratz demerguntť Pro qb9 si de eoz dãnatione pstaret nulla suffragia aliq̃tenus eẽnt fienda. sm̃ qđ dicit Aug9. Si scirẽ patrẽ meum esse in inferno. nõ plus orarẽ p eo q̃z p diabolo. Si aũtẽ p aliq̃b9 dãnatis de q̃z dãnatiõe dubitať aliq̃ suffragia fierẽt. nihil tñ eis pdessent. nec q̃ntũ ad liberationẽ. vt. s. ab ipis penis liberent. nec q̃ntũ ad mitigationẽ. vt. s. pena in eis mitigeť vl̃ diminuať. nec q̃ntũ ad suspensionẽ. vt sez ad tps vl̃ ad horã eoz dãnatio suspendať. nec q̃ntũ ad fortificationẽ. vt. s. ad tolerãdũ leui9 roborent. q̃ntũ enim ad aliq̃d boz in inferno nulla redẽptio est. Mediocriť aũt boni dicunť q̃ cremabilia aliq̃. s. lignũ. fenũ. stipulã secũ ferunt. vl̃ q̃ pniam iniunctam & sufficientẽ morte pꝰoccupati cõplere nõ pñt. qui nec adeo boni sunt q̃n suffragijs egeãt. nec adeo mali q̃n eis pdesse valeãt. Suffragia igiť facta p bis sunt eoz expiatões. vnđ illi sunt illi qb9 ipa suffragia solũ pdesse pñt In hmõi aũt suffragijs faciẽdis eccia pstue uit triplicẽ numerum dierũ maxie obꝺuare sez septenariũ. tricenariũ. & annuersarium. Et trõ boz assignat in lib. mitrali. de officio. Obꝺuať septenari9 vt aie ad etnũ q̃ens sabbatũ puenãt. vl̃ vt eis oia pcta remittant q̃ in vita egerũt q̃ p septez dies ducit. vel vt remittant eis peccata q̃ egerũt cũ corpe qđ cõsistit ex q̃ttuor humorib9. & cũ ania in q̃ sunt tres vires. Obꝺuať tricenari9 q̃ pstat ex tribus & denarijs vt purgeť in eis q̃cq̃d in fide trinitatis & in trãsgressiõe decalogi deliquerũt. Obꝺuať annuersari9. vt de anno in annum calamitatis puenãt ad ãnos etnitatis. Sicẽ enim annuersariũ scõz celebram9 ad ipoꝝ honorẽ & ad nram vtilitatẽ. sic & annuersariũ defunctoz ad ipoz vtilitatẽ & nram deuotiõez.

De scdo q̃re. s. eis debẽt suffragia pdesse sciendũ q̃ triplici rõe debẽt eis pdesse. Primo rõne vnitatis. Sunt enim corp9 vnuz cũ illis de eccl̃ia militanti. & ideo bona sua debẽt eis esse cõmunia. Secdo rõne dignitatis. q̃niaz dũ adhuc viueret meruerũt. vt hec sibi prodessent. Et ultz. Signum est vt q̃ alios iuuerunt & ipsi ab alijs iuuent. Tercio rõne necessitatis. q̃z sez sunt in statu in q̃ iuuare se nõ pñt. De tercio sez vtz eẽsdem oibus prosint. sciendũ q̃ si ipa suffragia in speciali fiũt magis pſunt illis p q̃bus specialiť fiũt q̃z aliis. Si aũt in cõmuni fiũt magis pſunt eis qui plus meruerũt in hac vita vt sibi pdessent. si in eẽdem vl̃ maiori necessitate existũt. De q̃rto qualiť. s. suffragia q̃ p eis fiũt scire pñt. sciendũz q̃ sm̃ Aug9. scire pñt tribus modis. Primo p diuinã reuelationẽ. q̃n. s. de9 hoc eis reuelat. Secdo p bonoz angelorum manifestationẽ. Angeli enim q̃ hic semp nobiscũ sũt. & omẽs actꝰ nros pſiderãt in instanti q̃si ad eos pñt descẽdere. & eis protinus nunciare. Tercio p animaz huc ereuntiũ intimationẽ. Anie enim q̃ de hoc mũdo trãseunt. hec & alia eis nunciare possunt. Quarto nihilominꝰ scire pñt per experientiã & releuationẽ. Cum enim a penis se releuari sentiũt. suffragia p se fieri cognoscunt. Circa tercium huius secde partis. s. illos p q̃s fiunt sciẽdũ q̃ ipa suffragia si pdesse debẽt. oportet q̃ fiãt ab his qui sunt in caritate. Illa enim si p malos fiũt prodesse nõ possunt. vñ legiť q̃ dũ quidã miles in lecto cũ vxore esset. & luna valde lucẽs primas intraret murabat. quõ homo rõnalis creatori suo nõ pareret. cum eidẽ creature irrationales parerẽt. Et dũ cuidaz militi defuncto qui sibi fuerat familiaris detraheret. subito ille q̃ mortuus fuerat in thalamũ introiuit. & dixit illi. Amice noli male suspicari de aliq̃ & pdona mihi si quid in te peccaui. Cuiqz super statu suo interrogare dixit. Variis penis affligoz. pcipue q̃ tale cimiterium violaui & ibi quẽdã vulnerans eũ cappa sua expoliaui. q̃ mihi supponiť. & vno monte magis me premit. Rogauitq̃z vt pro se orõnes fieri faceret. Cum autẽ ille sibi diceret. an vellet q̃ a

tali ⁊ tali sacerdote ipas ōrōnes faceret fieri. ille ad hoc nihil rndēs caput more renuētis cussit. Deinde dixit. si vellet q̄ tal' heremita p se oraret. Cui ille. Utinā p me oraret. Hō cū se factuz promitteret ille ait. Et ego dico tibi q̄ ab hac die vsq; ad duos annos tu etiā morieris. Dicq; ille disparuit. et miles vita sua in melꝰ mutata in dño obdormiuit.

Hō aūt dictū est suffragia facta per malos posse nō posse. intelligēdum est nisi sint opa sacramēta alia. vt est celebratio misse q̄ a malo ministro violari nō pōt. Vel nisi ipse defunctus vl' aliq̄s eiꝰ amicus aliq̄b⁹ ēt malis aliq̄ dispēsanda reliq̄sset. Que tñ continuo dispensare debēt. ne sibi ingat q̄ō cuidam ingisse legit. Miles enī q̄dam in bello ⁊ karoli magni vt aut turpinus cum mauris pugnatur⁹. rogauit cognatū suuz vt si in bello moreret equū suū venderet ⁊ paupib⁹ precium daret. Quo mortuo cuz equus sibi nimis placeret. eū sibi retinuit. Et post modi cū tpis defunctꝰ ei tanq̄z sol refulgens apparuit dicens. Cognate bone p octo dies me fecisti pati penas in purgatorio ꝓpter equuz cuiꝰ precū vt diceram paupib⁹ nō dedisti. Sed impune nō feres. hodie enī ferēt aiam tuā in infernū diaboli. ⁊ ego purgatꝰ vado in regnū dei. Et ecce subito in aere auditꝰ est clamor velut leonū vrsoꝝ ⁊ lupoꝝ. ⁊ ipm de medio abstulerūt.

CLIX

De quattuor coronatis.

Quatuor corona ti fuerūt Severus. Severianus Corpoforus ⁊ Victorinus. q̄ iubente dyocleciano vsq; ad mortem ictibus plumbatoꝝ cesi sunt. Horꝝ noia cū reperire nō possent q̄ tñ post multos annos dño revelante reperta sunt statutū fuit vt eoꝝ memoria sub nomib⁹ alioꝝ q̄nq; martyrū. scz claudij. castorij. simphoriani. nichostrati et simplicij recoleret. q̄ post duos āos a martyrio p̄dictoꝝ passi sunt. Isti enī martyres cū omnē sculpture artē haberēt. ⁊ dyocleciano idolū quoddā sculpere nollent, nec sacrificare aliq̄ten⁹ ꝓsentirent. iussu ipi⁹ diocleciani in loculos plūbeos viui missi sunt. et sic in mari p̄cipitati circa annos dñi. cclxxvii. Sub noib⁹ igit istoꝝ q̄nq; statuit melchiades papa p̄dictos q̄ttuor honorari ⁊ q̄ttuor coronatos vocari ante. s. q̄z eoꝝ noia reperentur. Et licet postmodū noia reperta fuerūt vsus tñ obtinuit. vt quattuor coronati deinceps vocarent.

CLX

De sancto Theodoro.

Theodorus in ur be marmanitanoꝝ sub diocletiano ⁊ maximiano martyriū passus est. Cui cū p̄ses diceret q̄ sacrificaret. et p̄stinaz militiā recipet. rndit Theodor⁹. Ego multo deo meo ⁊ filio eiꝰ iesu xp̄o. Cui p̄ses. Ergo deꝰ tuus filiū habz. Cui theodor⁹. Etiā. Ad quē p̄ses. Videre possem⁹ euz cognoscere. Et theodorus. Cū vtiq; potestis cognoscere ⁊ ad euz accedere. Vanus igit induc⁹ sancto theodoro vt sacrificaret templū matris deorū noctu sanctus introiuit. ⁊ igne suppositō totū illud succendit. Quia quoddā q̄ hoc vidit accusatꝰ. in carcerez vt fame ibi moreret reclusus est. Cui dñs apparēs dixit. Confide serue meus theodore. q̄ ego tecū sum. Hic turba multa dealbatoꝝ virorꝝ clauso ostio ad eū venēs cū eo psallere cepit. Custodes vero tes custodes terrā fugerūt. Cū ātē inde eductus fuisset. et ad sacrificia inuitaret. aut. Si carnes meas igne cremaueris ⁊ varijs supplicijs. donec fuerit spūs in naribus meis. nō denegabo deū meū. Hic ad preceptuz p̄sidis in ligno suspendit ⁊ vngulis ferreis tā crudeliter latera ei⁹ raduntur vt etiā eius coste nudarent. Ad quem p̄ses. Vis theodore nobiscū esse. aut cum xp̄o tuo. Cui ille. Cū xp̄o meo ⁊ fui ⁊ sum ⁊ ero. Hic iussus ē igne cremari. In q̄ q̄dē igne spūm emisit. cuius tñ corp⁹ eiꝰ ab igne illesuz pmansit. circa annos dñi. cclxxvii. Odore vero suauissimo oēs repleti sunt. ⁊ audita ē vox dicēs. Veni dilecte mi intra in gaudiū dñi tui. Celum q̄z apertū multi viderunt.

CLXI

De sancto Martino.

Martin⁹ quasi mar tem tenēs.i.bellū ⁊ vicia ⁊ pcā vel martin⁹ q̄si martyr vn⁹. Fuit enim martir ſaltē voluntate ⁊ carnis mortificatōe. Vel martin⁹ interp̄tat q̄ irritās vl puocās ſeu dñans. Ipe nāq; p meritu ſue ſcitatis irritauit diabolū ad inuidiaz, puocauit dñz ad miſcdiam. dñat⁹ ē carni ſue p maceratiōē ⁊ tinuā. Cui.ſ. carni rō ſue anim⁹ dñatr in dz vt dicit Bionſi⁹ in epla ad demophilū ſic dñatur dñs ſuo aut pat filio. aut ſenior laſciuo iuuēculo. Et⁹ vitā ſeuer⁹ cognomēto ſulpici⁹ diſcipl⁹ ſcī martini quē Hieronimus inē illuſtres viros pnūerat ſcripſit.

Martin⁹ ſabarie pannomoz opido oriundus. ſz intra italiā papie alitus cū pē ſuo tribuno militū ſubſtantio ⁊ iuliano ceſarib⁹ militauit. nō tñ ſpōte. q; ab infantia diuinit⁹ inſpirat⁹ cū eēt ānorū. xii. inuitus pentib⁹ ad eccl'iaz fugit ⁊ catheciminū ſe fieri poſtulauit. ⁊ extūc beremū intraſſet niſi carnis infirmitas obſtenſſet. Hz cū ceſares decreuiſſent. vt veteranoz filij p patrib⁹ militarēt martin⁹ cū eēt ānoz. xv. ad militandū vigeſ. vno tantuz otent⁹ ſuo. cui tñ martin⁹ ſuēs ſeruiēs miniſtrabat ⁊ calciamēta detrahebat atq; tergebat. q̄dā hiemali tpe p portā ambianēſiū trāſiēs. pauperē q̄ndā nudū obuiū habuit. q̄ cū a nullo elemoſinā accepiſſet. martin⁹ hūc ſibi ſuaduz intelligēs. arrepto enſe clamidē q̄ ſibi tantū ſuperat diuidit ⁊ ptē pauperi tribuēs. reliq̄ rurſus induit. Seq̄nti igr nocte xp̄m clamidis ſue partē q̄ pauperē texerat veſtitū vidit. ip̄mq; ad circūſtātes angl'os ſic loq̄ntem audiunt. Martin⁹ adhuc catheciminus hac me veſte otexit. Tūc vir ſctūs nōi gl'iaz elat⁹. ſz dei bonitatē cognoſcēs cū eēt ānoz. xviij. baptizari feſecit. ⁊ adhuc ad inſtātiā tribuni ſui q̄ tpe ſui tribunat⁹ expleto ſeculo abrenūciaturū p̄mittebat p biēnū militauit. Interea irruentib⁹ intra gallias barbaris. iulian⁹ ceſar ꝯ eos pugnatur⁹ pecuniā militibus erogauit. At martin⁹ nolens deinceps militare. donatiuum recipe noluit. ſed ceſari dixit. Xp̄i ego miles ſum. pugnare mihi nō licet. Indigt⁹ iulian⁹ dixit q̄ nō religiōis grā ſed metu belli imminētis militie renunciaret. Cui martin⁹ intrepid⁹ rñdit. Si Hignauie nō fidei aſcribit. craſtina die añ acie inermis aſtabo. ⁊ in noie xp̄i ſigno crucis non clipeo. pte; ctus aut galea boſtiū cuneos penetrabo ſecurus. vñ cuſtodiri iubeē vt inermis vt dixerat barbaris obiceret. Hz die ſeq̄nti boſtes legatōez miſerūt ſua oīa ſeq; dātes. vnd nō dubiū ē meritis ſcī viri talē victoriā ſine ſanguine datā eſſe. Et⁹ nō relicta militia ad ſanctū hilariū pictauēſez ep̄m p̄rexit. ⁊ abeo accolit⁹ ordiat⁹ monet a dño p ſopoꝛē vt pentes ſuos adhuc gētiles viſitaret. Profectus igr mlta aduerſa paſſuz ſe eē p̄dixit. Nā inē alpes incidit in latrones. Cuiq; vn⁹ ſecurim in caput ei⁹ vibraſſet ictū ferient dextere ſuſtinuit alter. Tunctus tñ p⁹ tergū māib⁹ vni eoz cuſtodiēd⁹ tradit. Per cūctātu igr latro nō tinuiſſet. rñdit nūq; ſe ita fuiſſe ſecuz. q; ſciret miſcdiaz dei maxīe in tēptatōib⁹ aſſuturā. Incipiēſq; latrōi p̄dicauit ⁊ ip̄m ad fidē xp̄i conuertit. Qui martinū ad viaz reducēs laudabilē poſtmodū vitā duxit.

Cū aūt mediolanū p̄teriſſet diabol⁹ in hūana ſpecie ſibi obuiā fuit. ⁊ q̄ tenderet req̄ſiuit Cui cū rñdiſſet ſe q̄ eū dñs vocaret tendere. ille ait. Quocūq; ieris diabolus tibi aduerſabit. Cui autē martin⁹ ſibi rñdiſſet. dñs mihi aduto⁹ eſt. nō timebo q̄d faciat mihi hō. ſtatim ille euanuit. Itaq; mrēm p̄uertit. pater vō in erroꝛe p̄māſit. Hz cū hereſis arriana p totū orbē pullularet. ⁊ ille pene ſol⁹ obſteret publice ceſus ⁊ de ciuitate electus mediolanū rediit. ⁊ ibi ſibi monaſterium ſtatuit. Hz inde ab arrianis electus ad inſulaz gallinariā cū vno ſolo p̄ſbytero p̄rexit vbi ellebori grāmē venenatū inē alias herbas in cibū ſumpſit. ⁊ vicinā moꝛtē ſentiēs omne piculū ⁊ doloꝛē vtute oꝛōnis fugauit. Audiens vō q̄ brūs hilari⁹ de exilio rediret obuiā ei p fectus eſt. ⁊ iuxta pictauū monaſteriū oꝛdinauit. Vbi cū q̄ndā adhuc catheciminum

haberet.parū per a monasterio discedēs.et rediēs reperit eū sine baptismo defunctum Quē in cellā ducēs.z sup ei⁹ corp⁹ sepsterne/ nēs.ipm sua oꝛōe ad vitā pstinā reuocauit. Idē vo hō referre pfecerunt.q dū sup eus da ta snīa obscuris locis deputat⁹ fuisset.p duos angl'os iudicē suggestū būc eē p q̄ martin⁹ oꝛaret. Iussus ē igit vt p ipos duos re/ duceret.z martino viu⁹ redderet. Illū in/ sup q̄ laq̄o vitā finierat vite restituit. Uex cū plebs turonica epo careret.ipm plim re/ nitentē sibi oꝛdiari petijt. Quidaz āt ex epis q̄ pueneꝛāt eo q deformis eēt habitu z vultu ō spicabil'r resistebāt Int̄ qs pcipu⁹ fuit q̄daz noīe defensoꝛ. Sz cū lectoꝛ tūc deesset q̄dam accepto psalterio pmū quē inuēit psalmū le git vbi vsus ħ erat. Ex oꝛe infantū z lacten/ tiū pfecisti laudē.vt destrues inimicū z ōfen soꝛē. Et sic ille ōfensoꝛ ē ab oīb⁹ pfutat⁹. Oꝛ/ dinat⁹ ita q3 epūs.cū ipli tumlū ñ ferret.duo b⁹ vo milib⁹ extra vrbē mōasterū cōstituit vbi cū.lxxx.discipul'is mlta abstinētia vixit. Illā ibi vinū nemo biberat nisi quē infirmi/ tas coegisset. Ollioꝛ būt⁹ ibi p crimie erat Jdl'me ciuitates de his epos eligebāt. Cū q̄daz sub noīe martiris coleret.z a martino ml de ei⁹ vita vl'merito inuēiri posset.q̄daz die sup sepulcꝛ stans oꝛauit dñm vt q̄s esset vl'c⁹ meruī indicaret. Conuers⁹ ad leuā vidit vmbrā nigerrimā stare. Qui a martino ad iurat⁹ dixit se latronē fuisse.z ob scel⁹ pcussū esse. Cōtinuo igit martin⁹ altare destrui pce pit. Legit q3 in dyalogo. seuer⁹ z galli discipl'oꝛ sci martini.vbi mlta supleta sūt q̄ ei⁹ vita seuer⁹ dimiserat.q martin⁹ q̄dā tpe valentiniani imperatoꝛē p q̄dam necessitate adijt.sz ille sciens eū velle petere qđ ipse nole/ bat dare.foꝛes palacij sibi claudi fec. Et mar tin⁹ semel z tꝛiēs passus repulsā.cilicio obuo lut⁹ z cinere aspsus.p vnā hebdomadā cibi z pot⁹ abstinētia macerat. Tūc monēte an gelo ad palacū venit.z nullo sibi phibēte ad imperatoꝛē vsq3 puenit. Quē cū veniētē vide ret imperat⁹ q̄ fuisset admiss⁹ ei assurgere nolu it donec sella regia ignis operiret.z ip̄m imperatoꝛē a pte posteriori ignis succēderet. Tunc

sctō martino imperat⁹ assurgēs.vtutē diuinā se sensisse pfess⁹ est.mltūq3 ip̄m cōplectēs sibi oīa añq3 rogaret pcessit mltaq3 munera ob tulit.sz martin⁹ nō accepit. In eodē q3 die logo legit q̄dā tercū mortuū suscitauit. Cuz eni q̄dā iuuenis defunct⁹ fuisset z mat̄ pre/ suscitatiōe filij būm martinū lacrīs exora/ ret.iste in medio cāpi vbi erat innūerabilis mltitudo gētiliū genua flexit.z cūctis viden/ tib⁹ puer surrexit. Quappter oēs illi gētiles ad fidē xp̄i puersi sunt. Idē q3 viro sctō obe diebāt etiā insensibilia vegetabilia z irrōna/ bilia. Insensibilia sic ignis z aq̄. Illaz cū in q̄dā pbano ignem misisset.in domo prima adherēte agente vento flāma ferebat. Tūc martin⁹ sup tectū dom⁹ ascēdēs obuium se aduenientibus flāmis inseruit. Odor q vim venti flāma retoꝛq̄t vt pflict⁹ q̄dā pugnātiū int̄ se elemētoꝛ videret. Illauis etiā q̄dā cuz piclitaret.vt in pdicto dyal'legit. q̄dā nego/ ciatoꝛ nec dū xp̄ian⁹ exclamauit. De⁹ mar tini eripe nos. Et statī tranq̄llitas magna suc/ cessit. Silr vegetabilia. Illā cū in q̄dā loꝛ co tēplū antiquissimū diruisset.z arboꝛē pē ni diabolo dedicatā vellet excīde. obsistēt⁹ rusticis z gēt⁹.vn⁹ eoꝛ dixit. Si ō bo tuo fiducia habes.nos hāc arboꝛē succidem⁹.z tu eā suscipe.z si tecū est de⁹ tu⁹ vt dicis eua/ des. Quo annuēte.succise arboꝛ.z iā vsus eū ibidē ligatū cadenti signū crucis opposu/ it.an aliā ptē rediēs rusticos qui ē tuto loco erāt fere oppressit. Qui viso miracło ad fidē puersi sūt. Irrōnabilia q3 aīa lia sibi plu ries obedierūt.sic legit in pdicto dial'. Cū ei canes lepusculū in seq̄ntes vidisset impauit canib⁹ vt aīal inseq̄ desisterēt. Odor illi con stituerūt.z q̄ vincti in suis vestigiis finē mā se/ nūt. Serpens etiā q̄dā cū fluuiū q̄ndam natādo trāsiꝛz.martī⁹ aū ad ꝑpētē. In noīe dñi iubeo te redire. Odor se ad vbū sci retoꝛ sit.z in ripā aliaz trāsmeauit. Et ingemiscēs martin⁹ ait. Serpētes me audiunt.z boies nō audiūt. Canis silr q̄dā cū in q̄ndaz ex martini discipl'is latraret.ille ad eū puersus ait. In noīe martini iubeo te obmutescere. Canis ꝑtinuo obmutuit ac siliguā habuit

De sancto Martino

se tabscisaz. ¶ Fuit ãt btūs martin⁹ mīe būilitatis. Nã lepzosuz q̄ndã cūctis horri bile parisi⁹ obuiū bñs ipm osculat⁹ ē. atqz bñdixit. statīqz mūdat⁹ ē. Jn sacrario q̄z residēs nūq̄z cathedza vsus ē. Nã in eccīa nēo eū vnq̄z sedere ꝓsperit. Sedebat ãt in cellula rusticana. q̄s tripodes vocant. ¶ Dlte dignitatis. Qz par aplīs dict⁹ ē. z Bppt grãz spūs sc̄i q̄ in eū in specie ignis ad robur descēdit. si c̄ fuit un aplūs. ¶ Ñ z apli freq̄nt eū tãqz cō parē visitabãt. Legit ei in p̄dicto dialo. q q̄dã vice dū martin⁹ in cella solus sederet. z seuer⁹ z gallus ei⁹ discipli p̄ foꝛib⁹ expectarēt subito mirabili ꝓcussi boꝛꝛoꝛe plēs i cella audiūt insil' colloq̄ntes. Qe q̄ cū p⁹ modū martinū req̄sissent. ille aut. Dicā vob. Bz vos q̄so nulli dicatis. Agnes tecla z maria ad me venerūt. Nec tãtū illa die sz sepi⁹ se ab eis cōfessus ē visitari. Et petꝛ z pauluz apl'os a se sepe videri pbibuit. ¶ Dulte iusticie. Cū ei ab impatoꝛe noie maximo muitat⁹ fuisset. z martino poculū p̄mo fuisset oblatū. sperãtibus cūctis vt p⁹ se regi tribueret. p̄s Bzo suo dedit nullū estimãs dignoꝛē q̄ p⁹ se deberz bibere. z indignū iudicãs si aut regē aut regis p̄mos p̄s Bzo p̄tuliss et. ¶ Dulte patiētie. Tãtã ei in oib⁹ patiētiã fuabat. q cū eēt sūmus sacerdos ipune sepe a clericis ledebat. nec a sua eos ppt Bz caritate repellebat. Nemo illū vnq̄z vidit iratū. nēo merentē. nemo rideñtē. Nunq̄z in illo⁹ oꝛe nisi xp̄s. nunq̄z in illo⁹ coꝛde nisi pietas nisi pax nisi misꝛia uerat. Legit q̄z in p̄dicto dial'. q duz martin⁹ q̄dã vice in veste byspida z nigro z pēdulo pallio circūtectus sup asellū p̄cederet. eq̄s ꝺ venient⁹ exp auefactis milites un trã saltu p̄cipiti se dederūt z martinū arripiētes grauit̄ ꝺberauerūt. Ille ãt q̄si mut⁹ cedēt⁹ tergа pbebat. Bz magis illi furebãt. eo q ille q̄ñ sentiens ꝺbera illata ꝓtēnere videret. Ꝺdrotin⁹ aūt aialia adeo humo fixa pmanebãt vt q̄z tūcunq̄z flagellata velut saxea moueri non possent. q̄lq̄z ad martū redeūtes. z peccatū suū qđ ignoꝛant in eū ꝓmiserãt cōfitētes. ille eis licentiã dedit. z ḡdu ꝓcto animalia p̄cesserūt. ¶ Dulte assiduitatis in oãdo. Quia vt in legenda sua ꝺz nūq̄z vllū hoꝛaꝛ momētū pteriit q̄ nō aut oꝛōni aut lectōi incumberet. Jnt legēdū tñ z opandū nūq̄z aīm ab oꝛōe lꝛabat. Naz vt fabꝛus ferrarius mos est. q int opandū p̄ q̄dã laboris leuamie incudez feruit. ita martin⁹ dū aliq̄d ageret sp oꝛabat

¶ Dulte austeritatis in seipo. Refert ei seuerus in epl'a ad eusebiū q cū martinus in q̄ndã villã sue diocesis veniss z clerici lectū sibi p̄limo stramie p̄parassent. ille ibidē req̄escens. insuetã mollicie ꝓhoꝛescit. q̄ppe q nuda humo vno tantū cilicio supiecto cubare ꝺsueuerat. Itaqz pmotus iniuria surgens stramētū omne p̄iecit z se sup nudã humuz collocauit. Circa mediã vo noctem tota illa palea igne accendit. z martin⁹ excutatus dū exire tēptaret sz neq̄ret ab igne capi. z ei⁹ iã vestimēta vrunt. Redies vo ad solitū oꝛōis ꝓfugiū. z crucis emittēs signaculū. i medio ignis intact⁹ pmānsit. z flāmas sensit roꝛātes quas male exptus erat vrentes. ¶ Donachi igit excutati ꝺcurrūt. z martinū quē iã ꝓsumptū putabãt de medio flāmaꝛ illesū eduxit.

¶ Dulte cōpassiōis erga delinq̄ntes. Qz oēs volētes penitere cōpassiōis sinu recipiebat. Nã z cū diabolus martinū reꝑbēderet cur sel'la ꝓsos ad p̄niam recipet eidez rñdit. Si tuipe o miserabil'ab hoīm infestatiōe desisteres z te factoꝛi tu oꝛ penitēret. ego tibi cōfisus in dño xp̄i misꝛiaz pollicerer. ¶ Dulte pietatis erga paupes. legit in p̄dicto dial'. q martinū in quadã festiuitate ad eccl̄iaz tendentē paup q̄dã nud⁹ secut⁹ ē. ¶ Martin⁹ aūt archidiacono p̄cepit vt egentez vestiret. Bz cū hoc ille facere distulisset ingress⁹ martin⁹ secretariū tunicã suã illi tribuit. z ꝓtinuo abscedere iussit. Cū ergo archidiacon⁹ moneret vt ad solēnia pagēda p̄cederet. ille de se loquēs rñdit se ire nō posse. donec paup vestē accipiat. Archidiacon⁹ vo nō intelligēs q cū extrinsecus calpa tectus eēt. ipm nudū interi⁹ nō videbat. paupez nō adesse causat. Vt ille inq̄t. ¶ Dibi vestis deferat̄ z paup nō deerit vestiēd⁹. Cōpulsus ille ad foꝛū vadit. z q̄nq̄z argēteis tunicã vilē z curtã q ꝺz penulã q̄ pene nulla rapiens ante pedes martini

ratus precut. Quã ille secreto induit. Cui manice vsq; ad cubitũ. z longitudo vsq; ad genua ptendebant. Et sic missaz celebratu/rus pcedit. dũ ãt missaz celebraret. globꝰ ig/neus sup caput eiꝰ apparuit. z a mltis ibidẽ vsus fuit. Ob hoc par aplis dr. Huic tñ mi raculo addit mgr iohes beleth. q cũ i missa manꝰ ad deũ vt moris ẽ leuaret manicas li/neas retro labẽtib9 cuz nec brachia eiꝰ essent grossa nec mltũ carnosa nec ꝑfata tunica p tenderet nisi vsq; ad cubitũ remãserũt eadẽ brachia nuda. Hunc miracꝰlose torq;s auret z gẽmati detulerũt ab angel'. z brachia decẽ/ter opiunt. Quẽ etiã tõsaz q̃dã vice ꝓspici ens. eu ãgelicũ inq̃t mãdatũ ista ꝓpleuit. Bu as tunicas ista habuit. z vnã nõ bñt largi/ta est. Ita z vos inq̃t facere debetis. Vul te ptãtis erga demões expellẽdos. Sepe eĩ ipos demões ex hoib9 expulit. Legit etiã in ꝓdicto dial'. q q̃dã vacca a demone agitata cũ vbiq; seuiret z mltos ꝓfoderet. z vsus mar tinũ z socios suos ĩ ruinere furibũda ꝓcurre ret ille mãu eleuata ipaz sistere iubet. Qua ĩmobili pmanẽte. vidit demonẽ dorso illius insidentẽ. Quẽ increpans discede inq̃t fune ste de pecude z ĩ nortũ animal agitare desiste. Quo ptin9 discedẽte. vacca ad eiꝰ pedes p/sternit. z ad eiꝰ impiuz cũ oĩ mãsuetudie ad gregẽ suũ reuertit. Vide subtilitatis erga eos cognoscẽdos. Demões ei sibi ita cõspi cabiles reddebãt vt apte ab ipo sub q̃cunq; imagie viderẽt. Illã int dũ demões ĩ iouis p sonã plũmũq; mercurij. aliq̃n veneris vel mi nerue trãsfiguratos se eiꝰ vultib9 offerebãt. q̃s ille oẽs suis noib9 increpabat. Mercuriũ marĩe patiebat infestũ. Jouẽ brutũ atq; be betẽ eẽ dicebat. Quadã etiaz vice diabolꝰ in forma regis purpura z diademate z au/reis caligis ornatꝰ. sereno ore letaq; facie si/bi apparuit. Cũq; diu ãbo tacuissent. agno/sce inq̃t martine quẽ colis. Xps ego sũ delecẽ/rus ad tras. pus me mãifestare tibi volui. Ad hꝫ cũ adhuc martinꝰ admirans taceret. rursꝰ ait. Martine cur dubitas credere cuz me videas. Xps ego sũ. Tũc ille a spũscõ do ctus ait. Dñs ihs xps nõ se purpuratũ. nec diademate rentẽtẽ vẽtuꝝ eẽ ꝓmisit. Ego rps nisi i eo habitu z forma q̃ passꝰ ẽ. nisi crucis sti/gmata ꝑferẽtẽ. venisse ñ credã. Ad hãc vocẽ ille disparuit z totã cellã fetore ꝓpleuit.

Martinꝰ igr obitũ suum lõge añ pscuit. quẽ et frib9 reuelauit. Interea cãdacẽsez di oc. cã sedãde discordie visitauit. Pergens & vidit mergl'os ĩ fluie piscib9 insidiates z q̃sq; capiẽtes. Forma inq̃t hꝰ demoniũ ẽ. Insidi/ant ĩcautis. capiũt nescientes captos duorãt. satari neq̃t deus orauit. Impat igr vt relicto gurgite debitas petent regiões. Gratiaq; gre ge facto. mõtes silua sq; petierẽt. In illa igr di/oc. aliq;diu ꝓmorat9 corpis viribꝰ ceput desti tuit z discipul' indicat se iã resolui. Tũc oẽs flẽ tes cur nos inq̃unt pat' deseris. aut cui nos desolatos relinq;s. Inuadẽt ei gregẽ tuũ lu pi rapaces. Et ille eoz mot9 pcib9 flentibusq; flẽs q̃z sic orauit. Si ñe si adhuc ꝓlo tuo suz necessariꝰ. ñ recuso laborẽ. fiat voluntas tua. Dubitauit ei pene q̃d mallet. q nõ hos dese rere. nã a xpo volebat diuti9 separi. Itaq; cũ aliq;diu molestia febriũ teneret. z a discipu lis suis rogaret vt ĩ lectulo suo vbi ĩ cilicio z cinere decũbebat stramẽtũ aliq̃d poneret. ñ decz iq̃t filij xpianũ nisi ĩ cilicio z cinere mor Ego si vob aliud exẽplũ relinq; ipe peccaui. Oculꝰ ac mãib9 ĩ celũ spectet. inuictũ ab oõe spũm nõ relaxabat. Et cũ supinꝰ spiraret. z a ꝑsbyteris rogaret vt corpusculũ mutati one lateris releuaret. sinite me inquit frẽs. si/nite celuz potꝰ respicere q̃z tram. vt spũs ad dñm dirigat. Et hꝫ dicẽs vidit diabolu z assi/stere. Quid hꝫ iq̃t astas cruẽta bestia. Nichil in me funestũ repies. abrae me sinꝰ recipiet. Et in hac voce sub archadio z bonorio q̃ce perũt circa annũ dñi. cccc.lviij. vite eiꝰ. lxxxi. spũm deo reddidit. Vultusq; eiꝰ tanq; iam glificatꝰ resplẽduit. ac chorꝰ angl'oꝝ ibidem ꝓsentes a mltis audit9 fuit. Ad eiꝰ trãsituz pictauis siẽ turonici cõuenerũt. ubiq; magal/tercatio orta ẽ. Dicebãt ei pictauis. Monasterẽ monachꝰ. Nos reqrimꝰ ꝓmẽdatũ. Quib9 illi. Vobis est ablatꝰ. nobis a deo donatus Nocte igit media pictauis oẽs pentꝰ sopitꝰ z sic a turonicis p fenestrã electus. p ligeriu

De sancto Martino

naugio ad vrbē turonicā cuz magno gau/dio deportaē. ¶ Hūs aūt seuerin⁹ colonieē eps cū die dñica loca sctā p⁹ matutinas more solito circūiret illa hora q̄ vir scūs obiit angelos cantātes in celo audiuit. Vocā sqz archidiaconē int̄rogat si aliq̄d audiret. Et cuz se nil audire diceret. z archieps vt diligēt̄ auscultaret moneret. cepit sursū collū extēdere aures erigere. z sup summis articul⁹ baculo sustentāte stare. Qz dū archieps. p eo orasz q̄dā in celo voces audire se dixit. Cui archieps. Hūs me⁹ martin⁹ ē. q̄ migrauit e mūdo. z nūc angeli eū in celū deferūt. Demōes aūt affuerūt q̄ eū retinere voluerūt. sz nihil suuz in eo reperiētes confusi recesserūt. Archidiaconus igit̄ die z horā notauit. z tūc martinum migrasse cognouit. Seuer⁹ etaz monach⁹ q̄ vitā ei⁹ scripsit cū post matutinas leuit̄ obdormisset. sic ipe in q̄dā epla testat̄. scūs martin⁹ albis indut⁹. vultu igneo. stellātib⁹ oculis. crine purpureo tenēs librū in mānu dextera quē de vita ei⁹ idē seuer⁹ scripserat. eidez apparuit. Cunqz post bn̄dictionē in celū cōscendere ipm videret z cū eo ascēdere cupet eu vigilauit. Post h aūt nūcijs venientib⁹ ea/dē nocte sanctū martinū migrasse audiuit. ¶ Eo q̄z die. s. ambro. mediolanēsis eps missaz celebrās sup altare inter ppbendam z epla obdormiuit. Et cū null⁹ eū excitare p̄sumeret z subdiacon⁹ nisi ipo innuēte epla nō auderet legere. trāsactis duab⁹ vl trib⁹ horarū spacijs excitauerūt eū dicentes. Jā hora pterijt. z ppl's valde lassus expectat. iubeat dñs noster vt clericus epla m legat. Ad q̄s ille Nolite turbari. frater ei⁹ me⁹ martin⁹ ad deum migrauit. et ego ei⁹ funeri interfui z obsequiū pbui. sz vltimā oronez vobis excutib⁹ explere nō valui. Tūc illi die z horā notātes inuenerūt sanctū martinū tūc migsse ad celū. Capā ei⁹ vt ait mgr Johes beleth reges francie in plijs portare cōsueuerūt. Un̄ ipius cappe custodes capellani dicebantur. ¶ Post morē aūt eius anno. lxuij. cū beatus ppetuus ei⁹ eccliaz magnifice ampliasset z in eā corpus ei⁹ transferre vellet semel z bis z tercio ieunijs et vigilijs insistentes. sepulchrū ei⁹ nullaten⁹ mouere potuerūt. Cū qz vellēt dimittere. q̄dā senex pulcerrim⁹ eis apparuit dicēs. Usqz q̄ tardatis. Nō videtis sanctū martinū paratū iuuare vos si man⁹ apponitis. Tūc ille cū eis manus apposuit. z cū sūma velocitate sepulchr⁹ leuauerūt. z in loco vbi nūc colit̄ posuerūt. Senex aut̄ ille p⁹ hoc nusq̄z cōparuit. Hec trāslatio in mēse iulij celebrat̄. Refert odo abbas cluniacēsis q̄ tūc oēs cāpane in oīb⁹ ecclijs nullo tangente pulsabant̄. z oēs lāpades diuinit⁹ accendebant̄. ¶ Fert̄ q̄z q̄ tūc duo socij erant q̄z vn⁹ erat cecus z alter ptract⁹. Cec⁹ aut̄ ptractū ferebat. z ptract⁹ ceco viā demōstrabat. Sicq̄z tal⁹ mēdicātes mltā pecuniā ac/q̄rebāt. Audiētes vo q̄ ad corp⁹ scī martini mlti sanabant̄ infirmi. cū in trāslatiōe ei⁹ corp⁹ extra eccliaz pcessionaliter ducerēt. timere ceperūt ne p̄dictuz corp⁹ iuxta domū vbi manebāt ducerēt. z sic ipi forsitan curarent̄. Nolebāt enī sanitatem p̄sequi ne deperiret materia q̄stus sui. Quappter de illa strata fugientes se ad aliā trāsferebāt. p quā corpus nequaq̄z duci putabāt. Duz ergo fugerent corpi eius ex improuiso ptin⁹ obuiauerunt Et q⁹ deus multa bona p̄stat inuitus. ambo p eoz voluntatē ptinuo sūt curati. hcz ō hoc plūm tristarent. ¶ Ambro. āt de sctō martino sic au. Beatus martinus ppbam erroris tēpla destruxit. vexilla pietatis erexit mortuos suscitauit ab obsessis corpibus demonia seua exclusit ac varijs laborātes lāguoribus salutis remedio subleuauit. q̄ ita pfect⁹ inuētus est. vt xp̄m texisset in paupe. z veste quā egenus accepat mundi dñm induisset. O felix largitas qua diuinitas opit. O clamidis gl̄iosa diuisio q̄ militem texit z regem. O inestimabile donū. q̄ vestire meruit diuinitatē. Digne huic dñe p̄fessionis tue premia cōtulisti. Digne et arrianoz subiacuit feritas. Digne amoze martyrij. p̄secutoris tormēta nō timuit. Quid erit p oblatiōe integri corpis recepturus. qui p q̄ntitate vestis exigue deū vestire meruit z videre. Sic speranti⁹ ptulit medicinā. vt alios supplicationibus. alios visu saluaret.

CLXXII

De sancto Bricio.

Bricius sancti martini diaconus. eius q3 primum emulus multa eidez sctō ꝓuicia inferebat. Nā cū q̄dā3 pauper martinū req̄reret dixit ei bricius. Vi illū delirū q̄ris pspice eminus. ille enī q̄ q̄si amēs celū respicit. Cū igit̄ pauper a martino q̄ petierat accepisset vir sctūs bricium ad se vocans dixit. An ego tibi delirus videor bruci. Qđ cū ille p̄ vecūdia se dixisse negaret. Aut martinus. Nōne aures mee ad os tuū erāt. q̄n hoc eminus loq̄baris. Ame dico tibi. q2 a dño obtinui vt mihi in epatu succedas. sz scias mlta te in epatu aduersa passurū. Qđ bricius audiēs irridebat dicens. Nōne verū dixi istū deliruz esse. Ꝑ dost mortez igit̄ sctī martini bricius in epm̄ electus. Cui deiecta oīōni vacabat. Et licz adhuc superbus tñ corpe castus erat. Anno aūt epatus sui tricesimo mulier q̄dā religiose vestita q̄ eius vestimēta lauabat ꝓcepit filiū z peperit. Tūc oīs pplus cū lapidibus ad eā ianuas ꝓgregatus est dicens. Huius pietate sctī martini luxuriā tuā dissimulauimus. sz nā neq̄ q̄ pollutas manus oscularia valem⁹. Illo aūt viriliē hoc negāte ait. Adducite ad me infantē. Quo allato cū .xxx. eēt dierū dixit ad eū bricius. Adiuro te p filiū dei vt dicas coram oībus si ego te genui. Et ille. nō tu inq̄tes pat meus. Populo aūt vrgēte vt q̄s esset ei pat requireret. ille ait. Nō ē hoc meum. feci qđ ad me ptinuit. Populus ān hoc totū magicis artibus attribuebat dicens. Ne quaq̄z nobis falso pastoris noīe dñaberis. Tūc ille p sui purgatōe prunas ardētes vsq̄z ad tumbā sancti martini cūctis vidētibus deportauit. Ꝑiectisq̄z prunis. vestis ei⁹ illesa apparuit. Et ait. Sicut hoc meum vestimentū a prunis mānsit illesum. sic corp⁹ meum a cōtactu mlieris ē mūm. Populo aūt adhuc nō credēte. sanctū bricium ꝓtumelijs z murmurijs afficiūt. et a sua dignitate eiciūt. vt ybi qđ scūs martinus dixerat impleret. Tūc bricius flens papā adijt. z septē annis ibidez pmanens q̄q̄ in sanctū martinū deliq̄rat penitēdo deleuit. Populus aūt Justiniani pfect. z romā ꝓtra bricium misit. vt episcopatū sibi ꝓtra bricium defensaret. Quo cū tenderet. in ciuitate vercelleñ. vitā finiuit. et armenius loco eius spūs omis pfecit. Septimo igit̄ anno bricius cū auctoritate pape redies sexto ab vrbe miliario hospicium accepit. z armenius eadē nocte spūm exalauit. Qđ bricius p reuelationē cognoscēs. ait suis vt surgerent. z secū ad tumulandū turonēsem epm̄ scopū. pperarēt. Cū ergo bricius p vnā portam ciuitatē ingrederet. ille p aliā mortuus eferebat. Quo sepulto sanctus bricius sedē suam accepit. z septē postmodū annis plidēs vitam laudabilem ducens. xliij. anno epatus sui in pace quieuit.

CLXIII

De sancta Elizabeth.

Elizabeth interpretat̄ deus meus cognouit. vel dei mei septima. vl̄ dei mei saturitas. Dicit ergo primo elyzabeth deus me cognouit. q2 deus eā cognouit. i. suo bñplacito approbauit. vl̄ cognouit. i. noticiā sue cognitionis sibi infudit. Secdo dr elyzabeth. i. dei mei septia. ipa ei⁹ habuit septimā dei vl̄ septē opib⁹ mscdie se exercuit. q2 nūc ē in septima etate q̄escentiū. puētura tandē in octauā resurgentiū. vl̄ ppter septē stat⁹ in quib⁹ fuit. Ipa nāq3 fuit in statu vgunali. secdo in statu ꝓiugali. tercio in statu viduali. q̄rto in statu actiuo. q̄nto in statu ꝓēplatiuo. sexto in statu religioso. et nūc septimo ē in statu glioso. Et isti septē stat⁹ manifeste ꝓnunciat in legenda sua vt posset dici de ea qđ dr in Gamele de nabuchodonosor. septem tpa mutabunt sup eā. Tercio dr dei mei saturitas. deus eni modo eā satiauit z repleuit spūs dōre veritatis. dulcedine sue suauitatis z vigore eternitatis. Vñ Aug⁹. in li. de ciui. dei. agēs de ciuitate celesti dicit. In ei⁹ate dei viget. in vitate diligit. in bonitate dei gaudet.

Elizabeth illustris vngarie regis filia. genere nobilis. sz fide ac religione nobilior. stirpem tā nobilez nobilio-

tauit exẽplis.illustrauit miraculis.z ꝺcoꝛauit grã sctitatis. Quã autoꝛ nature sup̃ natam qdãmo extulit.dũ puella regalib⁹ nutrita ꝺlicijs.oĩa puerilia aut oĩno ꝓtẽneret.aut eaꝺẽ in dei obsequijs mãciparet.vt liq̃do clareat tenera ei⁹ ĩfantia q̃nta simplicitate viguit.q̃nta dulci deuotõe incepit. Extũc siq̃dem cepit bõis assuescere studijs.ludos spernere vanitatis successus pꝓsperos fugere mõi.proficere sp in reuerẽtia dei. Cũ ẽ adhuc eẽt quinquẽnis in eccĺia oꝛãdi grã tã sedula pmanebat.vt eã ei⁹ sodales vel ancille auellere vix valerẽt. Quã cũ ancille vl' coetanee ei⁹ obseruarẽt.aliq̃m de ill' cã ludi vlus capellã inseq̃ videbãt vt ex ꝓ intrãdi eccĺiaz oportunitatez captaret. Quã ingrediens genua flectebat. aut pauimẽto totaliter icũbebat. Et lz irãz pretã in bꝛẽt tñ coꝛã se i eccĺijs sepe psalteriuz expãdebat.vt q̃dãmo se legẽ fingeret ne velut occupatã q̃s ipediret. Se q̃z cũ puell'ad trãspꝛtatã ludi specie mẽsurabat.vt sub tali occasione ꝺo reuerẽtiã exhiberet. In ludo etiã cnuloꝛ.z aljs ludis spẽ totã i deũ ponebat. Et ex his q̃ puella puula lucrabat.vt al's peculiariter possidebat.puell' paupcul' decimas exhibebat.ꝺucẽs eas vt sepe oꝛõez dñicã diceret.z crebꝛo vginez salutaret. Crescẽs vo pietate tpis.crescebat amplꝰ p affectũ deuotõis. Illã btãz vginẽ dei genitricẽ i sui patronã.z aduocatã.z btũz ioh̃es euãg.ã sue castitatis custodẽ elegit. Cũ eni singl'e cedule singloꝛ ap'oꝛ noib⁹ inscꝛipte altari iponeretur. z qlibz alijs puellis casu sibi cedulã ꝓtingẽte accipet.illa oꝛõe fusa trib⁹ vicib⁹ cedulaz vbi nomẽ scĩ petri erat inscꝛiptuz.z desideraba acceptit. Ad quẽ tãto deuotõnis ferebat affectu.vt nihil in ei⁹ noĩe perentib⁹ denegaret. Ne vo mõi successus sibi nimiũ blãdiretur.q̃ndie in reb⁹ pꝓsperis sibi aliq̃ꝺ detrahebat. Cũ ei in aliq̃ sibi pꝓspe succederet reliquuz intermittẽs ꝺi.nolo pceꝺe sz ꝓpt deũ reliquũ ĩmitto. Ad ꝺhoꝛeas q̃z cũ puell'cetus aduocata cũ vnũ circũiuz pegisset dicebat. sufficiat nobis vn⁹ circũit⁹ tã ꝓpt deũ alios dimittam⁹. Et sic p talẽ modũ puellas a vanitatib⁹ tpabat. Testimẽtoꝛ lasciuos pꝓsus sp abhoꝛruit.z oẽz in bis honestatez dilexit. Certũ q̃z sibi numeꝛoꝛõnĩ indixerat.quẽ si qñ aliq̃ occupatõe puẽta ñ potuisset pficere z ab ancillis lectũ ingredi cogeret.cum celestis spõso vigilias vigilanter soluebat. Dies q̃z solẽnes puella nobil'tãta deuotõne colebat.vt etiã manicas sibi ꝓsus nlla rõne pateret añq̃z missaꝝ solẽnia cõpleret. Curotbecaꝝ etiã vsus añ meridiẽ in dieb⁹ dñicis sibi indixit. volẽs in hoc z sacre deferre solẽnitati z sue satisfacere deuotõi ꝓpt̃ qꝺ solita erat ad hec z silia se pꝓtinus astringe.ne q̃s eã posset aliq̃b⁹ sua siõib⁹ a suo ꝓposito reuocare. Officiuz eccl'iasticũ audiebat cũ tãta reuerẽtia.vt cuz sacra legerent euãgelia.vl' sacra hostia cõficeret.mãicas si forte ꝓsute eẽnt solueret.monilia deponeret.z ceta capitis oꝛnamẽta in imo locaret. Et vbi gdũ vginalez prudentẽ rexit z innocentẽ pcurrit.ꝓugalẽ gdũ irrare cõpellit.vtpote q̃ ad ꝺ patiõ impio vrgebat fructũ pceptura triceſimũ q̃ fideẽ trinitatis ꝺuauit cũ decalogo pceptoꝛũ. Cõsensit igit̃ lz iuita i copulã ꝓugalẽ.nõ vt libidini ꝓsentiret.lz ne pris pceptũ ꝓtẽneret z vt filios educãdos ad dei ꝺuinuz ꝓcrearet. Quãuis eni fuerit legi thoꝛi ꝓugal'astricta.nlli tñ culpã de delectatõi fuit subiecta. Qꝺ inꝺ mãifeste ꝓstat.q̃niã in manib⁹ mgri cõꝛadi votũ emisit.q̃ si viro suo eã supuiuere ꝓtingeret.cõtinentiã ꝓpetuaz obꝺuaret. Fuit igit̃ lantgrauio thuringie sociata ꝓugio.put regalis exigebat magnificẽtia.z dispositio oꝛdinauit diuĩa.vt.s.ibidẽ mlt̃os ad dei amoꝛẽ adduceret.z ĩcultos hoies edoceꝛz. Lz ãt mutaueꝛit statũ.ñ tñ mutauit mẽtis affectũ. Quãte añ fuerit deuotõis z hũiliatõis ad deũ.q̃nte austeritatis z abstinẽtie ad seipam.q̃nte largitatis z misꝛie ad paupes.ex his q̃ subiecta sit apt⁹ declarat. Illã i oꝛõe tãta extitit feruoꝛis.vt etiaz ancillas ad eccĺiam gdũ ꝓcito pueniret vt q̃ q̃b⁹ ꝺã clãdestinis oꝛõnibus aliquã ꝺi grãz impetraret. In nocte ad oꝛõem sepe surgebat.rogãte eã marito vt sibi pceret z q̃etꝰ alicui corp⁹ ꝺonaret. Ꝓꝺiauit añ cum q̃ꝺaz domicella sibi int̃ ceteras magis familiari.vt si forte somno depressa nõ

surgeret.eā pede tangēs excitaret. Quadaz vo vice pedē dñe tāgere voluit.z casu in pedē maritu impegit. Qui subito excitat9 rem vt erat didicit.z patient sufferēs prudent dissimulauit. Et vt oronū suaz vo pingue redderet sacrificiū.sepe ipm irrigabat abūdantia lacriaz.q̄s q̄dē lacrias fundebat ioculde z sine aliq̄ indecēti vult9 pmutatiōe.ita vt sp cū dolore fleret z de dolore gauderet.et ꝫ q̄dā vult9 leticia venustaret. Ante se būlitati subiecit.vt ppt̄ dei amorē vilia z abiecta ñ spneret.sz ꝫ cū deuotiōe nimia exerceret. Ad infirmū q̄ndā vultu deformē.capitis fetore horribilē in sinu.pprio reclinauit.z horridū crinē tondēs ei9 caput ancill'ridētib9 lauit. In rogatoib9 sp̄ pcessionē nudis pedib9 induta laneis seqbat. Et ī pdicatonū statoib9 int̄ paupculas tanq̄z paup̄ z humilis residebat. In purificatōe post ptū neq̄q̄z se vt cetere gēmis ornabat.vl' vestib9 deauratis tegebat.sed exēplo intemerate puerpe filiū pprijs gestās in vlnis.ipm ad altare cū agnor candela būliter offerebat.vt ex his z secli pompam cōtēnendā oñderet.z se illibate puerpe formaret. Deinde domū redies vestimenta ipa cū quibus ad eccliam pcesserat alicui paupi mlieri tribuebat. Accedit q̄z ad sue humilitatis pconiū q ipa libertate pcellens z dignitate sublimis.cuiusdā viri.s.magistri Conradi paupis z mendici.sed tñ scientia z religione precipui.saluo ture matrimonij z psentiente marito obediēte adeo se subiecit vt quicq̄d ille precipet.ipa cū reuerētia z mlto gaudio adimpleret.vt ex hoc et obediēte pciperet meritū z dñi saluatoris qui factus est obediens vsq̄z ad morē imutaretur exemplū. Quadā aūt vice ad quandā pdicationē abiepo vocata supueniente marchionissa myssenense impedita nō venit. Quod ille egreferens tantā ei9 inobedientiaz relatare nolut.donec vsq̄z ad camisiā expoliata z cū q̄busdam ancillis suis q̄ culpabiles fuerant fortiter verberari fecit. Sibi q̄q̄z tantā abstinentiā z rigorē imponebat.vt corpus suū vigilijs disciplinis z ieunijs macerare. Illaz sepe a viri thoro abstinēs noctes ducebat insomnes.vt oronib9 posset insistere.z in abscondito patrem celestē orare. Cū q̄z somni interpellaret necessitas. super prostrata tapecia dormiebat. Sed cum maru9 abesset cum sponso celestium oronibus pnoctabat. Sepe etiam p manus ancillarū faciebat se in cubiculo fortiter verberari.vt saluatoz flagellato vicem rependeret z carnez ab omni lascuia coerceret. Tantam autē in cibo z potu temperātiā exhibebat.vt in mensa marū inter diuersa ferculoū genera interdū pane simplici esset contenta. Register enim Conradus sibi interdixit ne de cibis maritu quicq̄z cōtingeret.de q̄b9 sanam conscientiā nō haberet. Quo ipa tanta diligētia obſuauit.vt alijs diuersis delicijs abundantib9.ipa cū ancillis suis cibis grossioribus vteret. Sepe tñ ad mēsam sedebat z cibos manib9 contrectabat z diuidebat.vt ex hoc comedere videret.ne superstitionis notā incurreret.sed vbanitate tali cūctos conuiuas letificaret. Quadā vice cū longi itineris fuisset labore depressa. z marito et sibi fuissent cibi diuersi oblati.q̄ non credebant de iustis laborib9 acq̄siti.oīno abstinuit z nigrū panē z durū in aqua calida madefactū cū suis ancillis patient comedit. Ob ꝫ q̄sdā reddit9 iustos vir suus sibi assignauerat. de quib9 cū q̄busdā ancillis suis q̄ sibi ad hoia psentiebāt viuebat. Sepe aūt cibos curie respuit z aliq̄z bonor viror cibaria req̄siuit. Hec aūt omia vir suus cum patientia supportabat asserēs q hec z ipe libenter faceret.si turbationem sue familie non timeret.

Statū q̄z pauptatis in summa glia psti tuta sūmope affectabat.vt z xpo paupi vicē repēderet.z mūd9 i ea nil pprij hēret. Quapter intdū cū sola eēt cū ancill'.vestimētis vilib9 induēs se.z despecto velo caput suū operiēs dicebat. Talit incedā cū ad statū venero pauptatis. Aliq̄z aūt sibi abstinēte frenū iposuerit.tāta tñ liberalitate se ad paupes effūdebat.vt nulluz aliq̄ pmi medio pateret.sz oīb9 adeo largissime subueniebat vt oēs eā matrē paupez acclamarent. Per eni misericordie opibus tota vigilantia insudabat.

ptregnū ꝑpetuuꝫ ꝑpetuo regnatura ꝓcipe/ret ⁊ patnā bn̄dictionē cū bn̄dictis ad dexte/rā possidēt. Ipsa nāqꝫ nudos vestiebat. Si qđē vestimēta impendebat paupib⁹ nudis pegrinoꝝ ⁊ paupuꝫ coꝛpib⁹ sepeliēdis. ⁊ pueris baptizādis. qs qđē pueros sepe ꝺ fonte sacro leuabat ⁊ ꝑpꝛijs manib⁹ eoꝝ vestimē/ta suebat. vt cōpatnitate cōtracta eis liberi⁹ subuēiret. ¶ Accidit āt vt cuidā paupcu/le qđā sanus bonū tribueret vestimētuꝫ. Il/la aūt vidēs donū tā magnificū. tam ingēti gaudio ē ꝑfusa. vt ad trā ca dēo mortua cre/deret. Qꝺ btā elizabeth videns doluit se sibi tanta dedisse. timens ne sibi fieret cā mortis Qꝫ tñ ꝑ ea oꝛauit. ⁊ ipa sanata surrexit. Se/pe aūt ipa cū ancillis suis lanā ꝑpꝛijs manī/bus filabat. ⁊ inde vestimenta fieri faciebat vt ex ꝫ bonoꝝ laboꝝ gliosū recipet fructū. ⁊ exēplū ve būlitatis ꝑberet. ⁊ ꝺ ꝑpꝛi coꝛpis la/boꝝ elemosinā daret deo. Ipa esurientes pascebat. ꝓ paupib⁹ ei alimēta ꝑbebat. adꝺ vt languio viro suo ꝓfecto ad curiā Fride/rici impatoꝛis q̄ tūc erat cremone. ipse oēm annonā de suis grangijs collegit. ⁊ ꝓgrega/tis vndecunqꝫ paupib⁹ q̄tidie eis necessaria mīstrabat. eo q̄ tūc caristia et fames valdā imminebat. Sepe aūt cū pecunia ei deficeret ornamēta vēdebat vt paupib⁹ subueniret. Multa ēt sibi ⁊ suis ancillis ꝓsueuit subtra/here ⁊ paupib⁹ rebuare. Ipa sitiētes potā/bat. Quadā aūt vice ceruisiaꝫ paupib⁹ dī/stribuens cū vnicuiqꝫ sufficiēt dedisset. in/uentū est q̄ vas nullā habuit diminutionē ꝫ eandē quā ꝑius mensurā ꝑuauit. Ipa hospitio pegrinos ⁊ pauperes suscipiebat. Domū eni maximam sub altissimo castro suo ꝓstruxit. in q̄ infirmoꝝ magnā multitu/dinē refouebat. qs dieb⁹ singulis nō obstan/te difficultate ascēsus vl' descēsus visitans. ⁊ eis oia necessaria mīstrabat. ⁊ ꝓbis incua/toꝛijs ad patiētiā inducebat. Et licꝫ oēm coꝛ/ruptionē aeris semp egre portauerit. infir/moꝝ tñ coꝛruptiones ꝓpter dei amoꝛē etiam tpe estiuo nō abhoꝛruit. ꝫ remedia adhibu/it velo ꝓpꝛij capitis tersit. ⁊ manibus ꝓpꝛijs ꝓrectauit. licꝫ ancille talia grauiē tolerarēt.

In eadē q̄ꝫ domo puerulos pauperū femi/narū nutriri cū sūma diligētia faciebat. q̄b⁹ se tā dulcē ⁊ būlē exhibebat. vt eā oēs mrēm vocarēt. ⁊ intrātē domū cūctu. tanq̄ matreꝫ filij seq̄rent. ⁊ añ eā cateruatim cū sūmo stu/diꝺ collocarent. Ipa ꝓo ⁊ olliculas ⁊ anu/los vitreos ⁊ q̄ꝺaꝫ alia vitrea emi fecerat. vt puēri ludos pueriles in talibus exercerent. Que dū in pallio ꝓpꝛio equitās in castrum deferret. de rupe altissima sup lapides cecꝛ/derūt. ꝫ nulla in eis lesio est inuēta. ¶ Ipsa infirmos visitabat. Qꝺ miseroꝝ eni cōpassio adeo animū ei⁹ vendicabat q̄ eoꝝ hospitia diligent q̄rens eos solicite visitabat. eoꝝ ca/merulas familiarit ⁊ deuote subintrās. nec difficultate vie pertenta. nec longitudine la/cessita. q̄b⁹ subueniebat in necessarijs. ⁊ ver/ba exhibebat ꝓsolatiōis Propter qđ ex q̄n/tuplici ꝓsideratiōe remuneratiōnē accepit. scꝫ ex dignatiōe visitatōis. ex laboꝛe ministe/rij. ex affectu cōpassionis. ex affatu ꝓsolatōis. ⁊ ex largitione muneris. Ipa sepulturas pau/peꝝ freq̄ntabat. Qꝺ ente nanqꝫ deuota pau/perū currebat ad funera. ⁊ vestes q̄s ꝓpꝛijs mānib⁹ fecerat. eoꝝ coꝛpib⁹ coaptabat. adeo vt semel velū suū lineū magnū in partes cō/cideret. ⁊ cuiusdā paupis coꝛp⁹ inuolueret. Eoꝝ etiā funera ꝓpꝛijs manib⁹ ꝓtrectabat. ⁊ in iꝓoꝝ obsequijs deuota manebat. Inē/bec laudanda est deuotio viri sui. q̄ licet ne/gocijs eēt mītius implicit⁹. in ꝺi tñ obsequio erat deuot⁹. Et q̄ ipe talib⁹ ꝓsonalit intēde/re nō valebat. vꝛoꝝ sue ptātē ꝓcesserat agen/di omia q̄ dei honoꝛē respicerēt. ⁊ anie sue sa/lutem afferrent. ¶ Cupiens ꝺ beata elizabeth vt vir suus in fidei defensionē potē/tie sue arma ꝓuerteret. ipm salubꝛi exhoꝛtati/one induxit. vt ad terrā sctām pgeret visitan/dā. Ubi dū eēt ipe lantgrauiꝰ ꝓnceps fidelis deuot⁹ ⁊ inclit⁹. fide integra ⁊ deuotione sin/cera deo reddidit spiritū suū oꝛ opeꝛ fructuꝫ recipiens gliosuꝫ. Et sic ipa viduale statum cū deuotione amplectit. ne vidualis ꝓtinen/tie pmio fraudaret. sed fructū sexagesimū p/ciperet. vtpote que decalogū ꝓceptoꝝ cū/ sex operibus misericꝺie obꝛuaret. Verū cum

mortuus ſuꝑ totã ſuã turingiã diuulgata
ipa tãꝫ diſſipauit ꝛ ꝓdiga a q̃buſdã vaſal-
lis viri ſui turpit̃ ꝛ totaliṫ ẽ electa. vt ex hoc eꝰ
patia clareſceret. ꝛ pauptatis diu ꝓceptũ ꝺſi
deriũ obtĩeret. ¶ Dueniẽte igr nocte ī domo
eꝰ dã tabnarij in loco vbi porcia cuerãt ſe re
cepit. ꝺo grãs mltas agẽs. ¶ Hora vo matuti
nali ad domũ fratꝝ minoꝝ pgẽs rogauit vt
p ſua tribłatõe deo grãs ageret. ꝛ te deũ lau
da. cantaret. ¶ Eqnti die domũ cuiuſdã ſui
emuli cũ ſuis puulis iuſſa ẽ ingredi. arto ſi-
bi loco ibidẽ admoduꝫ aſſligto. ¶ Que dũ ab
boſpite ꝛ boſpita plimũ ḡuaret̃ pietib⁹ vale
fecit dicens. ¶ Libent̃ boib⁹ valefacerẽ. ſi bñi
cos iuenirẽ. ¶ Cõpulſa igr ad locũ poꝛẽ redijt
ꝛ puulos ſuos ad loca diuerſa alẽdos tranſ
miſit. ¶ Dũ vo p q̃ndã viã ſtricta ꝫ luto pfũdo
plenã. ſuꝑ q̃ſdã lapides ibidẽ poſitos pgeret
ꝛ vetula q̃dã cui iã multa bñficia cõtulerat.
ſuꝑ eoſdẽ lapides trãſiẽs eidẽ cedere recuſarꝫ
ipa ī lutũ pfundũ cecidit. ꝛ ſurgẽs veſtimẽta
ſua gaudẽs ꝛ ridẽs abſterſit. ¶ Poſt ꝗ aũt
abbatiſſa eꝰ matertã ipꝰ pauptati nimiuꝫ
cõpatiẽs ad epm ¶ Babẽbergẽſeꝫ ipꝰ auũcu
lũ eã duxit. ¶ Qui eã honeſte ſuſcipiẽs caute
retinuit. ñ dẽs ipaꝫ ſcdis nuptijs copulare.
¶ Qõ cũ ãcille q̃ ſecũ ꝓtinẽtã vouerãt vidiciſ
ſent. ꝛ ex ꝗ ſe mltis lacrijs affligent. b. elyzab.
cũ gemitu ꝗ retulerũt. ¶ Que eas ꝓtinus ait
Cõfido i dño p eꝰ amoꝛe ꝓtinẽtã vouit ppe
tuã q̃ meũ ppoſitũ firmũ cuſtodiet. ꝛ oẽꝫ vi
olentã ꝓteret ꝛ ꝺſiliũ bũanũ diſſoluet. ¶ Et ſi
forte aũcuiꝰ meꝰ voluerit me alicui copu-
lare ad̃o diſſentiã ꝛ vb̃ piẽ ꝓdicã. ¶ Et ſi nulluꝫ
aliud mihi eua dẽdi ſuꝑſſꝫ remediũ naſum
mihi ppriũ ẽtrũcarẽ vt me ſic deformẽ q̃libꝫ
abhoꝛreret. ¶ Cũ igr de mãdato ipꝰ epi ad
q̃ddã caſtꝝ iuncta fuiſſꝫ deducta. moꝛata ibi-
dẽ donec traderet̃ in ꝓnuptũ. ꝛ ipa ſuã caſti-
tatẽ dño cũ lacrijs ꝓmẽdaſſet. ecce dño diſpo
nẽte oſſa viri ſui de vltramarinis ptib⁹ defe
runt. ¶ Iuſſa ẽ igr ab epo reduci. vt oſſib⁹ vi-
ri ſui deuota occurreret. ¶ Ipſa ergo oſſa ab
epo cũ honoꝛabili pceſſiõe. ꝛ ab ipa cũ mlta
deuotiõe ꝛ lacrimaꝝ effuſiõe ſuſcepta ſunt.
¶ Que cõuerſa ad dñm dixit. ¶ Grãs tibi ago
dñe qꝛ in ſuſceptõe oſſiuꝫ viri mei dilecti tui
me miſerã ꝓſolari digt⁹ es. ¶ Tu ſcis dñe q̃
licꝫ ipm te amãtẽ mltũ amauerim. ñ obtu
amoꝛẽ eius pñtia libenẽ carui. ꝛ ī ſcẽ ẽ retue
ſubſidiũ deſtinaui. ¶ Et q̃ꝫ delectabile mi-
bi eẽt adhuc cũ eo viuere tali ꝺitõe vt cum
ipo paupep totuꝫ mõm pauperula mẽdica-
rẽ. ñ te teſte. ꝓtuã volũtatẽ vno crine ipm nõ
redimerẽ. nec ad vitã mortalẽ ꝛ ꝛcuocarẽ.
ipm ãt ꝛ me tue grẽ recõmẽdo. ¶ Verũ
ne fructũ centeſimũ pderet. q̃ pfectionẽ euã-
gelicã ꝓuatib⁹ dat. q̃ ꝺ ſiniſtra miſerie ad de
xterã glie trãſferunt̃ religioſuꝫ babuĩ ĩduit.
veſtes. ſ. griſeas bũiles ꝛ abiectas. ꝓtinentiã
pꝰ morẽ viri ppetuã ſuas. obediẽtiã pfectã
cuſtodiẽs ꝛ volũtariã pauptatẽ amplectẽs.
¶ Hendicando q̃ꝫ ire oſtiatim volui. ſꝫ mgr
Cõꝛadus nõ pmiſit. ¶ Fuit ãt habit⁹ tam de
ſpecꝰ vt deferret palliũ griſeũ panno colo-
ris alteri⁹ plongatũ. manicas etiã tuncꝛu
pras alteri⁹ coloris pãno habuit emẽdatas
¶ Pater vo ſuꝰ rex vngarie audiẽs filiã ſuaꝫ
ad tantã deu emſſe mopiã. comitẽ q̃dã ad
eã miſit. vt ipam ad patria lumina reducere
pcuraret. ¶ Qui videꝫ eã tali habitu ornatã.
cernenſq̃ bũiliṫ ſedentẽ ꝛ filantẽ p cõfuſiõe
ꝛ admiratiõe exclamans dixit. ¶ Nunq̃ꝫ filia
regis tã vili habitu induta apparuit. nec lanã
aliq̃n filare viſa fuit. ¶ Cũ vo p ſua reductiõe
vehemẽt inſtiſſet nullaten⁹ acq̃euit. cum
paupib⁹ malẽs in pauptate degere q̃ꝫ diui-
tijs multis cũ diuitib⁹ abũdare. vt vo eius
anim⁹ ī deũ tot⁹ trãſiret. ꝛ intẽta eꝰ deuotio
nullũ impedimẽtuꝫ bret̃ rogauit dñꝫ. vt oim
tpaliũ ꝓtemptũ ſibi infũderet. ꝛ filiorũꝫ dile-
ctionẽ a ſuo corde auelleret ꝛ ꝰ oẽs ꝓtumeli
as ꝓtemptũ ꝛ pſtantiam largiret̃. ¶ Fuſa vo
oꝛõne audiuit dñm ſibi dicẽtẽ. ¶ Eraudita eſt
oꝛõ tua. ¶ Que dixit ancillis. ¶ Eraudiuit dñs
vocẽ meam. qꝛ ꝛ omia tpalia vt ſtercoꝛa re-
puto. ꝛ de filijs meis nõ plus q̃ꝫ de alijs pri
mis curo. ꝛ mei ꝓtemptũ ꝛ obꝓbria ꝓpen
do. nihilq̃ aliꝺ iã diligẽ vꝺeoꝝ niſi deũ. ma-
giſter q̃ꝫ cõꝛad⁹ ſepe ſibi moleſta ꝛ ꝓria im-
ponebat. ꝛ q̃ amplius diligere videbat ab
eius cõſortio ſepabat adeo vt duas fideles

ancillas ⁊ ꝓlectas q̄ a iuuẽtute sua secum fuerãt enutrute ab ea remouerut. mlt̄us effus lacrimis bic ⁊ inde. Hec autem faciebat vir sctus vt ei⁹ volũtatẽ frãgeret. ⁊ vt ipa suum affectũ ad deũ totaliter erigeret. ⁊ ne aliq̄ ꝺ ancillus ꝑstinã gl̃az ad e⁹ mẽoriã reuocaret. In bis ãt oĩb⁹ inuẽiebat ⁊ velox ad obediẽtiã ⁊ ꝑsãs ad patiẽtiã. vt p patiaz aniaz suã possideret. ⁊ p obediẽtiã victoria decoraret. Dicebat q̄z. Si ꝓpt deũ tãtũ timeo boiez mortalẽ. q̄ztũ timere debeo iudicẽ celestẽ. Ꝺo autez mgro cõrado paupi ⁊ mẽdico ⁊ nõ alicui diuin⁹ po obediẽtiã facere volui. vt oĩz occasiõnẽ tpal⁹ ꝺsolatõis a me penit⁹ abdicarem. Quadã vice dũ claustr̄o q̄rũdã sctimonialiũ ab eis obnixe rogata intrasset. nõ bita licentia a suo mgro. fec̄ eã tã gũt̄ vberari. vt post tres bebdomadas iea vestigia vbeziaꝑareret. Dicebat ãt suis ancill⁹se ⁊ illas ꝺsolãs Sicut gmẽ fluuio inundante depmit̄. ⁊ decrescẽte erigit̄. sic nos aliq̄ afflictiõe aduenẽte debem⁹ p hũilitatẽ submitti. cessante vero ad deũ p spũalẽ letic̃iam eleuari. Tãta se hũilitate depmebat. vt nll⁹ aten⁹ pateret̄ q̄ ancille eã dñaz apellaret. sz singl⁹ari tãtũ ad eaz nũero loq̄rent̄ eo mõ. s. q̄ inferioꝛib⁹ loq̄ solem⁹. Scutellas insup aliaq̄z coq̄ne vtẽsilia lauabat. ⁊ ne ab ancill⁹ phiberet̄. eas tunc ad loca alia trãsmittebat. Dicebat etiã. Si vitã aliã magis despectã inuẽissez ipaz poti⁹ eligissez. Ceterũ vt cũ maria optiaz ptez possideret sedule ꝓtẽplatõi vacabat. In q̄ q̄ dẽ ꝓtẽplatõe specialẽ grãz habuit lacrimas fundere. celestes visiões crebro videre. et ad amoꝛẽ dei alios iflãmare. Q̄ñ q̄dẽ magio cũda videbat tũc iocũde deu otõis lacrimas emittebat. ita vt lacrie de vultu ei⁹ iocũdo tã q̄z de fonte serenissimo effluere viderent̄. vt sit flẽs videret̄ ⁊ gaudẽs. nũq̄z in deformitatẽ vl⁹ rugas vultũ ex fletu ꝓuertẽs. Dicebat enĩ de bis q̄ vultũ i fletu deformãt. videnť q̄ dñm deꝛrere. Dent ei dño q̄ bñt cũ iocũditate ⁊ hilaritate. Visiones celestes in ipa sui oꝛõe ⁊ ꝓtẽplatõe sepe videbat. Quadaz vo die sacro q̄dragesimali tpe in ecc̃lia erñs sic ad altare ocul⁹ defixus intẽta manebat. ac si ibidẽ dei pñiã miraret̄. vbi p magnũ spaciũ ꝺsolata diua ẽ reuelatõe refecta. Deinde domũ reuersa. dũ se p debilitate iãcille gremiũ appodiasset. ⁊ illa p fenestrã oculos ad celuz defixos attolleret. tãta hilaritate vult⁹ ei⁹ pfundit̄. vt ẽ tris⁹ mirabil⁹ seqret̄. Que cũ diutã iocũda visiõe letificata fuisset. subito in lacrimas ẽ ꝓuersa. Rurs⁹ oc̃los apiens ꝑstina iocũditate pfruit̄. oc̃losq̄z claudẽs pristinis lacrimis irrigat̄. Et sic vsq̄z ad cõpletoriũ talib⁹ ẽ diuinis ꝺsolatõib⁹ imorata. Cũ vo diu tacẽs nullũ vbũ emisisset penit⁹. tandẽ pẽpens locuta ẽ dicens. Ita dñe tu vis esse mecũ ⁊ ego tecũ. ⁊ nũq̄z volo a te separi. Postmodũ cũ ab ancillis rogaret̄ vt ad dñi honorẽ ⁊ ipaz edificatõez q̄d viderit indicaret. illa ipaz importunitate deuicta ait. Vidi celũ aptuz. ⁊ iesum se ad me benignissime inclinantẽ. vultũq̄z ad me sincerissimũ ostẽdentẽ. Ego vo de sua visiõe ineffabili iocunditate pfusa. de suo recessu remanebã mlto merore dejecta. Qui mei miserť. iteruz me sui vult⁹ oñsiõe letificãs ait. Si tu vis eẽ mecũ ⁊ ego ero tecum. Cui ego rñdi. put me loquentẽ audistis. Cuiq̄z rogaret̄ vt etiã visionẽ quaz iuxta altare vidit exponeret. illa rñdit. Que ibi vidi ñ expedit enarrare. Ibiñ i gaudio mlto fui. ⁊ dei mirãda ꝺspexi. Sepe q̄z dũ in oꝛõe ꝺsisteret facies ei⁹ mirefiebat. ⁊ ex ei⁹ ocul⁹ instar sol⁹ radij ꝓibant. Sepe aũt ei⁹ oꝛõ tãti feruoris inueniebat̄. vt etiã alios inflãmaret. Iuuenẽ q̄z q̄ndam secularit̄ indutũ ad se vocãs ait. Videris mimis dissolute viuere. cum deberes creatoꝛi tuo ꝺplire. Velles ne q̄ ꝑ te deũ oꝛarẽ. Et ille Volo dña. ⁊ id vehementer exposco. Cum igit̄ oꝛõi se dedisset ⁊ iuuenẽ silẽt⁹ ꝑ se oratoꝛi incumbere monuisset. iuuenis alta voce clamauit di. Cessate dña ab oratiõe iam cessate. Sed cum illa tam attentius oꝛaret. iuuenis altius clamans dixit. Cessate dña. quia totus deficio ⁊ comburoꝛ. Ipe enĩ tanto caloꝛe fuerat succensus. vt totus sudans ⁊ fumans corpus ⁊ brachia velut amens iactaret. adeo vt pleriq̄z accurrentes et ipsum tenentes. vestes ei⁹ p nimio sudoꝛe madidas

nuciret. ⁊ estū ei⁹ manib⁹ ferre ñ posset ipo clamāte ⁊ dicēte ℣ Tot⁹ ardeo ⁊ flām⁹. Ut vo btā elizabet oꝛōez ꝓpleuit uuentis estua re cessauit. Qui rediēs ad seipm. ⁊ diua grā illustrat⁹ ordinē fratꝝ miox ingressus ē. Illa āt iflāmatio sic oñsa. feruoꝛē oꝛōnū suaꝝ igneū demōstrabat q̄ tā valid⁹ extitit q̄ēt frigidū iflāmauit. ℣ illecarnalib⁹ assuetus ⁊ spūalib⁹ nō dū idone⁹ talia capere nō valebat ℣ Ad sūmū vo cumulū pfectōis ꝑpē marie ꝓtēplatōis ociū nō deseruit. Quarthe officiū laboꝛiosū sic supra i sex opibus miscēdie est oñsum. Nobilomin⁹ tū postq̄z religiosū habitū idut. sedule pietatis opib⁹ defuuit. Nā cū ꝑ dote sua duo milia marchaꝝ recepisset. ptez in paupes distribuit. ⁊ de reliq̄ in marburck magnū hospitale ꝓstruxit. ℣ oro pt̄ qđ oēs eā reputabāt dissipatricē ⁊ pdigā. ⁊ cūctu appellabāt eā insanā. Et q̄ oēs inuriās nouerat gaudent accipe impatiabāt ei q̄ nimis cito memoꝛiā viri sui a coꝛde abiecerat q̄ talē exultabat. ℣ Postq̄z āt hospitale cōstruxerat puicijs paupeꝝ se tāq̄z ancillā humilē mācipauit. Illā paupib⁹ solicita ministrabat vt eos etiā balnearet. ⁊ in lectis collocans opieret. adeo vt ancillis gtulabūda diceret. Quā bñ nobiscū agit. q̄ dñm sic balneam⁹ ⁊ tegum⁹. in ipo āt paupeꝝ obsequio sic humilit se habuit. q̄ puerulū q̄ndam monoculū ⁊ scabie pfusū vna nocte sex vicib⁹ ꝓpꝛijs brachijs ad locū necessitatis detulit ⁊ pānos ipius fedatos libent lauit. Quandaz etiā mlierē horribilit lepꝛosaz sepe ablues i lectulo collocauit. vlcera tergēs ⁊ ligās medicamēta adhibēs. vnguesq̄z pcidēs e⁹ etiā pedib⁹ pstrata corrigias calciamētoꝝ soluēs. ℣ pos āt infirmos ad ꝓfessionē ⁊ cōuersatōnē inducēs. vetulā q̄ndā penit⁹ renuentē vbere castigatā induxit. Cū vo a paupeꝝ vacabat officio. filabat lanā de q̄dā monasterio sibi missaz. ⁊ pcū q̄ nō accipiebat paupib⁹ diuidebat. Cū āt p⁹ multā paupiatē q̄ngētas marchas p dote sua receptas paupib⁹ diuideret. ⁊ oib⁹ ordinate locatis. ipa succincta trā siēs ministraret posita ē lex vt si q̄s i aliorū paupeꝝ piudiciū locū mutaret. vt iterū accideret. capilloꝝ suoꝝ detrūcatiōez aliquā sustineret. Et ecce q̄dā puella noie radegūdis q̄ mira capilloꝝ pulcritudine pollebat inde trāsitura aduēit. nō ad elemosynaz. sz vt q̄ndā soꝛoꝛē suā infirmā visitaret. Que cū tanq̄z legis ꝑuaricatrix. ad btāz elizabeth adducta fuisset ei⁹ capillos ptim⁹ detrūcari mandauit. ipa flēte ⁊ plūmū reluctāte. Cū vo quidā de astantib⁹ eā innocentez assererent illa ait. Saltē de cetero nō poterit cū tanta capilloꝝ ambitōe ad choreas accedere. nec cū illis vanitates aliq̄s exercere. ℣ Interrogata vo puella a btā elizabeth vtꝝ aliq̄s salubris vite ꝓpositū ꝓcepisset. Rñdit q̄ iā diu habitū religiōis assūpsisset. misi tāta fuisset i ea dilectio in capill⁹. Et illa. Cari⁹ ē mihi q̄ capillos p⁹ideris q̄z si fili⁹ me⁹ fuisset in imperiū sublimat⁹. Cōtinuo igit puella būtū religiōis induit. ⁊ in hospitali cuz btā elizabeth degens laudabilē vitā duxit. ℣ Cū q̄daz paupcula filiā peperisset. btā elizabeth filiam de sacro fonte leuauit. ⁊ nomē suū. s. elizabeth eidē imposuit ⁊ matri necessaria ministrauit. ita vt de pellicio ancille sue manicas auferens ad inuoluendam puellaz sibi tribueret. ⁊ calceos ꝓꝓꝛios eidem donaret. ℣ Postq̄z tres aūt septimanas mulier dimissa puella latenter cuz viro suo aufugit. Ob cū scē elizabeth nunciatū fuisset. in oꝛōnez se dedit. ⁊ vir ⁊ mīr vltra ꝓgredi nō valētes ad ipam coacti rediꝛūt. ab ea venīā postulātes. Quos vt iustuz erat de ingītudine redarguēs eis puellam nutriendā tradidit. ⁊ de necessarijs eis puidit. ℣ Ꝓpopinq̄nte vo tpe q̄ dñs dilectā suā de mūdi erga sculo vocare dispositum vt q̄ ꝓtempserat regnū mortalū regnū petat angeloꝝ. xp̄s sibi apparuit di. Veni dilecta mea in ꝑpata tibi etna tabernacla. Cuz igit febre coꝛrepta decūberet. ⁊ ad pietē facē vsaz teneret. audita est a circūstāntib⁹ dulcissimā ꝓmere melodiā. Que cū ab vna ancillaꝝ q̄dā Belset pcūctata fuisset. ℣ Illa rīdit. Puicula q̄dā inter me ⁊ parietē se ponēs tā suauiter cecinit. q̄ me ad canendū similiter puocauit. ℣ In ipa autem sui egritudie semper hilaris extitit. ⁊ nunq̄z ab oꝛōne cessauit

De sancta Elisabeth

Ultia vo die añi ei⁹ trāsitū dixit eis. qđ actū re esset; si diabol⁹ ad vos aduenir et. ¶ Dost paululū vo alta voce qi diabolū licētiās. fugetrib⁹ vicib⁹ exclamauit. Deide dixit. ecce appropinq̄t media nox i q̄ xp̄s nasci voluit ⁊ i p̄sepio reclinit. ¶ Appropinq̄nte vo hora sui trāsitus aut. ¶ Tūc tps ustat i q̄ oipotēs deus eos q̄ aici sui sūt ad celestes nuptias euocauit. ¶ Ip⁹ paululū vo āno dñi. M. CC. xxvj. ad extremā horā venies dormiuit i pace. Licz āt ei⁹ venerabile corp⁹ inhūatū q̄tuor dieb⁹ iacuerit. null⁹ tñ fetor ex eo p̄dibat. sz q̄dam odor aromatic⁹ cūctos reficiens exalabat. Cēt vise sūt auicl'e mir'e sup cacumē eccl'ie gregate q̄s nūq̄z aliq̄s p̄usviderat. q̄ tā suauī modulatōe cātabāt. ⁊ tāta varietate modos cātādi formabāt vt cūctos i admiratōz adduceret. eo q⁹ ei⁹ exeq̄as q̄dām mō a gē videret. ¶ Vult⁹ āt ibi fuit clamor pauper. mir'a deuotio p̄l'or. ua vt alij capillos capitis detrūcarēt. alij ptiçulas pānor icider et. ⁊ h̄ p sūmis reliq̄is reduarēt. Ei⁹ āt corp⁹ i monumēto ē positū qđ postmodū redundare oleo est reptū. ¶ Manifestū ē igr i ei⁹ trāsitu q̄nte ipa btā elizabeth fuerit sc̄itat⁹. et h̄q ad auicl'e modulatōez ⁊ demōis expulsiōez Illā ei auiculā q̄ int ipas ⁊ pietē se posuit et tā dulcit cecinit q⁹ etiā ipas ad cātandū induxit. credim⁹ fuisse ei⁹ āgelū q̄ fuerat ad ei⁹ custodiā deputat⁹. q̄ eidē etnū gaudiū nunciauit. Hīc ei reprobis iterdū añi suū trāsitū revelat etna sui dānatio ad maiorē sui p̄fusionē. sic electis iterdū revelat etna sui saluatio ad maiorē sui p̄solatōz. Ille āt cāt⁹ quē ipa ptulit fuit imēsum gaudiū qđ ex tali revelatōe p̄cepit. qđ qđē tā imēsū extitit q⁹ i corpō tali⁹ capi ñ potuit. sz se p suauitat⁹ vocē manifestauit. ¶ Diabol⁹ isup si forte aliq̄d ius habeat ad sc̄tos etiā morientes accedit. Sed qi ibtā elizabeth nil iuris būit. iō turpit licenciat⁹ aufugit. ¶ Per h̄ igr intelligi dat q̄nte fuerit sc̄itas a q̄ ⁊ diabol⁹ erubescit fugit. ⁊ cui āgeli etnū gaudiū nūciauit. ¶ Manifestū ē sc̄os q̄nte fuerit mūdicie ⁊ puritat⁹. ⁊ h̄q ad odoris exalatiōez. Quia ei corp⁹ ei⁹ oi mūdicia ⁊ castitate i vita nituit. iō i morte odor⁹ suauitate fragrauit. ¶ Manifestū ē tertio q̄nte fuerit excellēte ⁊ dign̄at⁹. ⁊ h̄q ad auiū iubilatōnē. Illas ei aues q̄ i cacumie eccl'e iubilātes ⁊ cātantes apparuer t. credim⁹ fuisse āgelos q̄ a vo missi fuer t vt ei⁹ aiaz i celū deferrēt. ⁊ ei⁹ corp⁹ celestib⁹ iubilatōib⁹ honorarēt. Hīc ei ad reprobos morientes mīr'itudo p̄cit de monū vt eos trorib⁹ cruciēt ⁊ eor aīas ad tartara rapiāt. sic ad electos decedētes multitudo p̄fluit āgelor vt eos p̄fortēt ⁊ eorum aias ad celestia regna p̄ducāt. ¶ Manifestū est q̄nto q̄nte fuerit miscōie ⁊ pietatis. ⁊ h̄q ad olei emanatōz. De ei⁹ ei corpe oleū emanauit q̄ i vita miscōie op⁹ rota redundauit. ¶ Q̄nte⁹ pietat⁹ viscerib⁹ ei⁹ nūc affluit spūs cui⁹ p̄fūdi oleo inuētū est in puluere iacens corp⁹. ¶ Manifestū ē q̄nto q̄nte sit apō deū ptās ⁊ meritū. ⁊ hoc mīr'ipl'ici mirac'or operatōe. ¶ Postq̄z ei de corpe trāsiit vs cā mīr'iplici mirac'or gl'a illustrauit. q̄z q̄dā iferi⁹ sūt posita mīr'a vo breuitat⁹ grā intermissa.

¶ In ptib⁹ siq̄dē saxonie i mōasterio q̄dā hildeñ. dioc. mōach⁹ q̄dā ordinis cister. beinric⁹ noie. tāta fuit ifirmitate depressus. et gūb⁹ dolorib⁹ circūdat⁹ vt oēs ad passionē iducere t. ⁊ clamorib⁹ inq̄etare t. Quadā igr nocte apparuit sibi q̄daz venerabil' dña vestib⁹ albis amicta. q̄ eū admonuit vt si sanitatē recipe cupe t. btē Elizabeth se deuoueret. Se q̄nto nocte sic'ia persuadēs apparuit. Ille āt cū abbas ⁊ p̄or deessent. ō p̄silio sup p̄oris votū emisit. ¶ Tertia nocte eidem apparēs signū crucis sup eū edidit. ⁊ ille p̄tinuo sanitatē recepit. Cū āt abbas ⁊ p̄or redeuntes h̄audissent. mirari q̄dē de ei⁹ sanitate cepe rūt. sz de voto adipletōe plimū dubitarūt. cū nulli mōacho liceat aliq̄ vota emutē. nec se ad talia obligare. Addecit q̄z p̄or mōachos sepe ad hmōi illicita sub specie boni demonū apparitōe deludi. ⁊ iō eēt illi mōacho cōsulēdū vt mētē suā instabilē p̄fessione firmaret. Se q̄nto igr nocte eadē p̄sona q̄ p̄us sibi apparēs dixit. Infirm⁹ sp eris donec ipleas qđ vouisti. Stati g eadē ifirmitas ipm arripuit. ⁊ eisdez doloribus torq̄ri cepit. Qđ cū abbas audisset. ipm stati licēciauit. ⁊ cerā p

E

imagiē faciēda dari p̄cepit. Qui mox sanitate recepta votū suū adiplere studuit. & illius infirmitatis mbil postmodū passus fuit.

Puella q̄dā noīe benigna magūtinen. dioc. cū ab ancilla potum petisset illa p̄mota potū porrexit dicēs. Accipe & diabolū bibe. Ulsiq; ē puelle vt ardēs ticio p ei⁹ guttur descēderet. adeo vt se i collo pati clamaret. Cōtinuo igit̄ vēter ei⁹ istar vtris ītumuit. & q̄d dā i ei⁹ vētre p singla mēbra discurrere visū est. Illa vo gemit⁹ miserabiles facies & voces insanas emittēs obsessa a demone fore credebat. In statu vo talī p bienniū māsit. deducta igr ad tumulū. s. elizabeth. & ibidē p ea voto emisso dū sup tumbā posita fuisset. velut exanimis ibidē apparuit. sz dū modicū panis ad māducandū & aquā benedictā ad bibendū sup eandē tūbā eidē obtulissent mox cūctis stupētib⁹ & mirātib⁹ sanata surrexit. Vir q̄dā de dioc. traiectēsi Hēdericus noīe. cū in vna manu p̄tract⁹ ei⁹ vsus penit⁹ amisisset. & sepulcr̄ btē Elizabeth bis visitās curatiōez mīme recepisset. tertio illuc cū vxore sua cum multa deuotione accessit Quo dum tēderet. senē q̄ndam reuerendi aspect⁹ būt obuiū. q̄ ab eo salutat⁹ & vñ veniss̄ req̄siuit. dixit se ō marburck vbi corp⁹ sctē elizabeth req̄escit vēire vbi ōs mīta miracla opat̄. Cū āt vir suā infirmitatē exposuiss̄ eidē ille manu eleuata eum bñdixit di. Secur⁹ pge. q̄ sanitatē recipies. dūmō manū infirmā ad caput sepulcri in q̄dā fouea ibi facta sub lapide miseris. Quā q̄nto profundi⁹ imiseris. tanto citi⁹ sanitatē obtinebis. Lūc̄āt sanctus nicolaū i memoria habeas q.s. Elizabeth tāq; comes & soci⁹ i suis miraculis coopat̄ ibidē. Adiecit etiā stultos eē q̄ precis oblatōib⁹ statī discedūt cū sanctis placeat vt cū pseueratia eoz suffragia postulent. Porq; sener ab eis disparuit. nec vltra ipm videre potuerūt. Sup q̄ plimus admirati pgebāt plene sanitatis recupande fiduciā obtinētes. Vir igr iuxta senis psiliū manū sub lapide monumēti posuit. & ipsaz p̄tinuo retraxit oīno sanatā. Quidā de dioc. colōiēsi Hermān⁹ noīe. dū i carcere a iudice teneret. ad deū se totaliter p̄stulit. & btē Elizabeth & mgrm conradū i sua adiutoriū deuotōe q̄ potat iuocabat. Seq̄nti āt nocte ābo insil' cū mlto luie sibi appuerūt. mltiplicū p̄solātes. Tādē spia i eū data suspēdit. et ad spaciū vni⁹ miliaris theutonici i patibulo dimisit. Judex āt p̄cepit pdictū vt ipsū dponeret & i tumulo sepelirēt. Porrepata igr fouea cū eēt deposit⁹ pater & patru⁹ ceperūt p̄ mortuo btē Elizabet p̄ocinia inuocare. Et ecce mirātib⁹ & stupētib⁹ vniuersis. q̄ fuerat mortu⁹ surrexit viu⁹. Scolaris q̄dā de dioc. magunt. Ouuard⁹ noīe. dū piscationi min⁹ caut⁹ insisteret i flumē lapsus decidit. Magno āt tpis spacio interiecto. duz ei⁹ corp⁹ essz extractū. adeo sine sensu et motu rigidū ē reptū. q̄ nullo in eo signo vite inuento. vere mortu⁹ ab oīb⁹ ē iudicat⁹. Tunc btē Elizabeth iploratū merita. & cūctis videntib⁹ & admirātib⁹ sibi restituit sal⁹ & vita.

Juuenis q̄dā tres āños & dimidium bñs de dioc. magūt. hugolin⁹ noīe. dū spūs emississ. & corp⁹ ei⁹ p spaciū q̄tuor miliariorū teutonicoz rigidus & exanime iacuisset. mater ad iuocandā sciāz elizabeth tota deuotōe se p̄stulit & puer viuū et sanū recepit.

Puer q̄dā q̄ttuor āñoz dū in puteū ceciderit. casu q̄dā venies aquā haurire aniaduertit puer⁹ submersus ū iacere. quē post q̄z cū difficultate extraxit. ipz mortuū deplēdit. Cui⁹ q̄dez mortis erāt ītdicia. tpis diuīnitas. corpis rigiditas. oris & oculoz horribil' apertio. denigratio cutis. vētris inflatio & oīmoda sensus & motus p̄uatio. Prior igr ipoigr suscitādo ad btāz Elizabeth votū emittit. & cōtinuo vite p̄stine restauratā. Quedā etiā puella in fluie submersa dū fuisset extracta. beate Elizabeth meritis pristino est vite restituta.

Vir q̄dā noīe Fridericus de dioc. magunt. i arte natādi valde pri⁹. dū se in q̄dā aq̄ balnearet. & paupez q̄ndā pbāz Elizabeth illa mīatū deridēs in ei⁹ faciē aquā ꝛeptibiliter spgeret. ille puocat⁹ dixit. Dña illa sancta q̄ mihi grāz p̄stitit. de te me vindicet. ita vt hic non exeas nisi mortuus & submersus. Ille autem impcatōem pauperis pupēdens ita

aquã la sciue se imittẽs. virib⁹ pẽit⁹ ꝺstitut⁹ se mouare nõ potuit. Iz ipfũdũ q̃ lapis ꝺscẽdit. Ip⁹ mlt̃ũ vo tpis regslit⁹. de aq̃ mortu⁹ ẽ delat⁹. Cũqz magn⁹ plact⁹ fieret sup eũ. qꝺã e⁹ ꝓpinq̃ ceperẽt ꝓco ad. b. elizabeth votũ facere. et ei⁹ suffragia deuotissime iplorare. statim igr i eũ spũs redijt. et viu⁹ et san⁹ surrexit.

Quidã noie iohes ꝺ dioc. magũt. cũ qꝺã sure inocẽt depbẽs⁹ et suspẽdio cũ ipo adiudicat⁹. cũctos rogauit vt. b. elizabeth orare ẽt q̃ps merita sua iuuaret. Cũ g̃ eẽt suspẽsus audiuit voce sup se dicẽtẽ. Cõfide et in scta elizabeth fiducia habe et liberaberis. Stati qz alio remanẽte ipo fune fracto ꝺ loco alto g̃ uissime cecidit. nulla tñ lesione incurrit. Iz noua q̃ iduc⁹ erat camisia rupẽt. q̃ exhilarat⁹ ait. Beta elizabeth tu me liberasti. et stratũ molle me cabe fecisti. Cũ ei aliq̃ dicerẽt ipm utq̃ suspẽdendũ. iudex ait. Quẽ ꝺs libauit denuo suspẽdi nõ ꝓmittã.

Conuersus qꝺã fuit i qꝺã mõa sterio dioc. magũt. volema⁹ noie admodũ religiosus. q̃ carnẽ suã sic afflixit. vt circa ãnos. xx. lozcã ad carnẽ portaret et inẽ lapides et lig̃ ta ceret. Ip⁹ manũ ꝺũ i molẽdino eẽt lapis molar⁹ casu apprehẽsaz sic ꝓtruit vt carnez ab vtraq̃z pte auelleret. ossa et neruos ꝓtereret. ita vt i qꝺã mortalno ꝓrita qꝺãmõ videt. Qui tãto doloꝛ aculeo vgebat. vt rogaret q̃ man⁹ sibi ꝓscinꝺet. Cũ ig̃r. b. elizabeth crebro i sui auxilũ inuocaret. q̃ etiã i vita sua sibi familiar⁹ exiterat. qꝺaz nocte sibi appuit ꝺi. Quis san⁹ fieri. Qui cũ rñderet libẽt. illa manũ apphẽdẽs. neruos sanauit. ossa integuit. et carnẽ ab vtraq̃z pte restituit et ꝓstie sanitati donauit. mãe ãt fcõ pfecte sanatũ se reperit. et totu⁹ quẽtu ipsam manũ cũctis stupẽtib⁹ sanatazostẽdit.

Quidã puer q̃ngnnis discret⁹ noie magũt. dioc. cũ cec⁹ nat⁹ eẽt. meruit. b. elizabeth lumẽ recepit. Pellis siqꝺẽ ite g̃ sine pilis palpebraz vl aliq̃ pell' diuisiõe ocul' supducta fuerat. adeo vt totalr oculos teget. nec subie ocl'oz vllũ iudiciũ appareret. Pater igr ei⁹ ad sepulcz. b. elizabeth ipz ducẽs ꝺ tra sepulcri ocl'os ei⁹ linuit. et sup eũ bte elizabeth merita inuocauit. Et ecce pell' integ ꝓ mediũ scinꝺit et ei⁹ oculi pulsimi ꝺ ibulẽt et sag̃ nolẽs videt. Sicq̃z puer. b. eliza. meritis suffragãnb⁹ vis bñficio ẽ potu⁹.

Puella qꝺam eiusꝺ dioc. beatrix noie cũ diu magnis et diuerb⁹ fuisset infirmitatib⁹ molestata. tãdẽ gibbo i dorso et struma i pectore excrescẽnb⁹ sic ẽ toto corpe incuruata. vt nlla se rõne erigeret. Iz maib⁹ sup genua posit⁹ corp⁹ suũ talr sustẽtaret. Cum igr mat i qꝺã porta cã ad tu mulũ. s. eliza. ꝺ portas Iz p decẽ ꝺies ꝓmorãtes ibidẽ nullũ potuisset sanitat⁹ remediũ inuenire irato mater ei⁹ ꝑ. b. elizabeth murmurauit ꝺi. Dib⁹ bñficia ipẽdis. et me miserã nõ exaudis. Reuertẽs igr oẽs q̃s poco a visitatõe tui auertere ꝓcurabo. Cũ igr irata receꝺet. et iã miliare et ꝺmiꝺiũ pegisset. et ei⁹ filia doloꝛibus cruciata lugeret. tãdẽ ipa puella obꝺoꝛmiens. vꝺit qꝺã pulcerrimã dña cũ facie refulgẽte. q̃ corp⁹ ei⁹ i ꝺorso et pectore linies ꝺixit ei. surge et ãbula. Euigilãs puella et se ab oi ꝺformitate et curuitate penit⁹ sanatã inuenies. visionẽ matri retulit. et gauꝺiũ et leticiã generauit. Redeũtes igr ad sepulcz. s. elizabeth ꝺo et sibi grãs egerẽt. et ibiꝺ sporã i q̃ puella portata fuerat dimiserẽt.

Mulier qꝺã gerꝺrudis noie eiusꝺez dioc. p mltos ãnos vtroq̃z crure ꝓcta et toto corpe curua i somnis admonet. vt ad sctũ nicolaũ pficiscens ei⁹ debeat merita iplorare. q̃ ad qꝺã eccl'az scti nicolai portari se fec. et i vno crure sanitatẽ inuenit.

Tãdẽ ad sepulcz. b. eliza. ꝓducta et sup ei⁹ tumulũ posita g̃uissimis doloꝛib⁹ stimulata et velut amẽs effecta. sana et incolumis exurrexit.

Mulier qꝺã scintrudis noie eiusꝺ dioc. cũ p ãnũ integz penit⁹ ceca mãsisset et alioz sp auxilio duceret. adrogandã. s. elizabeth tota ꝺuotõe se ꝓtulit et amisssũ lumẽ recepit.

Vir qꝺã heinric⁹ magũt. dioc. cũ luie octoz penit⁹ eẽt ꝓuat⁹. sepulcz sctẽ elizabeth visitãs plene curatiõis bñficiũ reportauit.

Postmoꝺ vo idẽ vir fluxu sanguis adeo ẽ guat⁹ vt moꝛitur⁹ a familia creꝺeret. Accipiẽs vo ꝺe tra sepulcri. s. eliza. et ipaz pficiẽs aq̃ ꝓmiscuit. et bibẽs plenã sanitatẽ recepit.

Puella qꝺã methildis noie treuerẽn. dioc. ꝺũ visu et auꝺitu ꝓuata esset.

& loq̃ndi & ãbulãdi potẽtiã amisisz. pat̃ suꝰ & mat̃ ad.b. elizabeth eã deuouer̃t. & pfecte sanatã di & elizabeth laudãtes magnia recepũt. Mulier q̃dã noie helibingis treuerẽn. dioc. cũ pãnũ ceca pẽit. exuisz & p sua cura tõe bẽ elizabeth merita iuocasz. ad tumulũ eiꝰ ducit se faciẽs vnꝰ oculũ tumẽ recepit. Que ad ppa reuersa i alio gũt torq̃ri se sensit. Cũ vo uteꝛ eiꝰ merita iploꝛasz. appuit ei di. Accedẽs ad altare fac cũ coꝛpali tuos oculos vẽtilari. & sic recipies sanitatẽ. q̃ cũ uisa ꝓpleuisz sanitatẽ recepit. Cur q̃dã ibeoꝛ uericꝰ noie magũt. dioc. i genibꝰ & cruribus diu gũtissime infirmatꝰ ita vt ñ posz pgẽ. nisi ab alijs poꝛtaret̃ votũ fec̃ q̃ sepulcꝛ. s. eliza. cũ oblatõibꝰ visitaret. & cũ locꝰ eiꝰ a tumulo tãtũ p decẽ miliaria distaret. vix i octo diebꝰ potuit puẽire. Cũ vo ibiõ p q̃tuoꝛ septimanas mãsisz. & nullũ remediũ ipetrasset. domũ redibat. Cũq3 i loco q̃dã iuxta aliũ infirmũ decũbẽs q̃escꝛet. vidit i somnis q̃ndaz ad se venirẽ. & aq̃ totaliꝛ pfũdentẽ. Qui eũ gilãs ꝓ socũ iratꝰ ait. q̃re me aq̃ totaliꝛ pfudisti. Qui ait. Ego te nõ pfudi. sed credo q̃ illa pfusio erit tibi cã salutẽ. Ille igr surgẽs & se sanatũ totaliꝛ inuenẽs. backos sup bũeꝛ posuit. & ad tumulũ scẽe elizabeth rediens et grãs agẽs. letus ad ppria remeauit.

CLXIIII

De sancta Cecilia.

Cecilia quasi celi lilia. vel cecis via. vel a celo & lya. vel cecilia q̃si cecitate carẽs. Vel ꝺr a celo & leos q̃ẽ ppls. Fuit ei celeste liliũ p ýgitatẽ pudorẽ. vel ꝺr liliũ. q3 hũit cãdoꝛez mũdicie. viroꝛẽ pscie. odoꝛez bone fame. Fuit & cecis via p exẽplifoꝛmatõez. celũ p iugẽ ꝓtemplatõz. lya p assiduã opatõez. Vel ꝺr celũ q3 sic dicẽ ysidoꝛ celũ phi volubile rotũdũ & ardens esse dixerũt. sic & ipa fuit volubilis p opatõz solicitã. rotũda p pfectã. ardẽs p caritatẽ succẽsaz. Fuit etiã cecitate carẽs p sapientie splẽdoꝛẽ. Fuit & celũ ppli. q3 ipa tãq3 i celo spũali ppls ad imitandũ intuet̃ solẽ lunaz & stellas. i. sapiẽ pspicacitatẽ. fidei magnanimitatẽ. & vtutũ varietatẽ.

Cecilia ýgo preclarissima ex nobili romanoꝝ gñe exoꝛta. & ab ipis cunabulis i fide xpi nutrita. absc̃ꝺita sp euãgelũ xpi gerebat i pectoꝛe. & nõ diebus neq3 nocte a colloquijs diuinis & oꝛõe cessabat. suãq3 ýginitatẽ pseruari a dño exoꝛabat. Cũ ãt cuidã iuueni noie valeriano desponsata fuisset. & dies nuptiaꝝ instaret illa subtus ad carnẽ cilicio erat induta & supꝺauratis vestibꝰ tegebat̃. Et cãtantibꝰ organis illa i coꝛde soli dño decantabat dicẽs. Fiat dñe coꝛ meũ & coꝛpꝰ meũ imaculatum vt nõ pfũdar. Et biduanis ac triduanis ieiunijs oãs ꝓmẽdabat dño quod timebat. Venit aũt noꝛ in q̃ suscepit vna cũ sponso suo cubiculi secreta silẽna. & ita eũ alloquit̃. O dulcissime atq3 amãtissime iuuenis est mysteriũ qꝺ tibi pfitear. si mõ tu iuraꝰ asse rastota te illud obseruantia custodire. Juratꝰ valerianꝰ se illõ nulla necessitate detegẽ. nulla ꝓdere rõne. Tũc illa ait. Angelũ dei habeo amatoꝛez. q̃ nimio zelo custodit coꝛpus meũ. Hic si leuiter senserit q3 tu me polluto amoꝛe ꝓsequeris. statim feriet te & amittes floꝛẽ tue gẽtissime iuuẽtutis. Si ãt cognouerit q3 me sincero amoꝛe diligis quasi q̃s diligeret sicut me & oñdet tibi gl̃az suã. Tũc valerianꝰ nutu ꝺi coꝛrectꝰ ait. Si vis vt credã tibi. ipz ãgelũ mihi oñde. & si ve ꝓbauero q3 ãgelus sit faciã qꝺ hoꝛtaris. Si ãt virũ aliũ diligis te & illũ gladio feriã. Cui cecilia dixit. Si iuueris deũ verũ credideris & te baptisaris. ꝓmisericoꝛdiã ipm videre valebis. Quade igr in tertiũ miliariũ ab vrbe via q̃ apia nũcupat̃ & paupeꝛibus q̃s illic inuenies dices. Cecilia me misit ad vos vt oñdatis mihi scẽm senẽ vrbano quoniaz ad ipm habeo secreta mãdata q̃ pferã. Hũc dum tu videris indica ei oĩa ẏba mea. & postq3 ab eo purificatus fueris & redieris angelũ ipm videbis. Tũc Valerianꝰ prexit. & ꝑm signa q̃ acceperat sanctũ Urbanum epm intra sepulcra martyrũ latitantẽ inuenit. Cũq3 ei oĩa ẏba cecilie dixisz ille manꝰ ad celum pãdẽs cum lacrimis ait. Dñe iesu xpe seminatoꝛ casti cõsilij suscipe

De sancta Cecilia

seminū fructꝰ q̄ i cecilia sc̄a fuit. ℣ñe dñe xp̄e pastor bone cecilia famula tua q̄si apis tibi argumētosa debuit. ℟ā spōsū quē q̄ leonē feroce accepit. ad te q̄ agnū māsuetissimuz destinauit. Et ecce subito apparuit senex ādas niueis vestib⁹ indutꝰ tenēs libz aureis lr̄is scriptū. Quē videns valerianꝰ p nimio timore q̄si mortuꝰ cecidit. a sene leuatꝰ sic legit. vnꝰ dñs vna fides. vnū bapt̄ma. vnꝰ deꝰ pat̄ oīm. q̄ sup oēs. p oīa. i oīb⁹ nob⁹. Cūq; h̄ legisset dixit ei senior. Credis ita eē. an adhuc dubitas. Tūc exclamauit di. Nō ē aliꝰ qđ verꝰ credi possit sub celo. statimq; illo dispente. valerianꝰ a sc̄o vrbano bapt̄ma suscepit. et rediens ceciliā cū āgelo loq̄ntē i cubiculo inuenit. Angelꝰ āt duas coronas ex ros. et liliis i manu hēbat. et vnā cecilie et alterā valeriano tradidit di. Istas coronas imaculato corde et mūdo corpe custodite. q; de paradiso dei eas ad vos attuli. nec vnq; marcescēt. nec odorē amittēt. nec ab alijs nisi qb⁹ castitas placuerit videri poterūt. tu āt valeriane q; vtili p filio credidisti. pete qđcūq; volueris. et p̄seqūr. Cui valerianꝰ. Nihil mihi in hac vita extitit dulciꝰ q̄z vnicꝰ frat̄ mei affectꝰ. Deo igr̄ vt et veritatē ipe mecū agnoscat. Cui āgel⁹. Placet dño petitio tua. et ābo cū palma martirij ad dñm veniet̄. Et ℣ ℟ Ingressus tiburciꝰ frat̄ valerianī. cū nimiū rosaz sensisset odorez dixit. Quoz ℟ tēpe rosē ℟ odor et liliorū vñ respiret. Nā si ipas rosas vl̄ lilia i manib⁹ meis tenerē. nec sic poterāt odorā mēta tāte mihi suauitatē ifūdere. Confiteor vob⁹ ita sū refectꝰ vt putē me totū subito īmutatū. Cui valerianꝰ. Coronas hēmꝰ q̄s tui oculi videnō p̄ualēt. Floreo colore et niueo cādore vnantes. et sic me iterpellāte odorez sensisti. sic et si credideris videre valebis. Cui tiburciꝰ. In somnis ℟ audio. an in vitate ista loq̄r̄ valeriane. Cui valerianꝰ. In somnis vsq; modo fuimꝰ. Iz iā nūc i vitate manē⁹. Ad quē tyburciꝰ. vñ ℟ nosti. Et valerianꝰ. Angelꝰ dñi me docuit quē tu videre potis si tu purificatꝰ fueris. et oīb⁹ ydolis abrenūciaueris. ℣ Hunc miraculo de coronis rosaz Ambro. testat̄ in p̄fatione sic di. Beata cecilia celesti dono repleta. vt martirij palmā assumeret. ip̄z mōm ē cū thalamis execrata. Test̄ ē valeriani pugnis et tiburcij. puocata cōfessio q̄s dñe āgelica manu odorifer⁹ floribꝰ coronasti. Quos ygo duxit ad gliaz. mūdꝰ agnouit. q̄ntū valeat deuotio castitat̄. ℣ amb. Tūc cecilia euidēt oñdit ei oia ydola esse insensibilia et muta. ita vt tiburciꝰ rñderet ac diceret. q̄ ista nō credit pecc⁹ est. Tūc cecilia osculās pectꝰ ei⁹ dixit. Hodie te fateor meū ē cognatū. Sic enī amor dei frēz tuū mihi pugē fecit. ita te michi cognatū ꝓpt⁹ faciet idolor. Vade igr̄ cū frē tuo vt purificatoz accipias. et āgelicos vultꝰ videre valeas. Dixitq; tyburciꝰ frī suo. Obsecro te frat̄ vt mihi dicas ad quē me ducturꝰ es. Cui valerianꝰ ad vrbanū epm. Cui tyburciꝰ. De illo vrbano dicis q̄ totiēs dānat⁹ ē. et adhuc i latebris ꝓmorat̄. Hic si inuent⁹ fuerit cremabit̄. et nos in illi⁹ flamis puter inuolue⁹. et dū q̄rim⁹ de uinitate latentē i celis incurrem⁹ furore exurentē i tris. Cui cecilia. Si h̄ sola eēt vita. ut ste hāc pdere timerem⁹. Est āt alia melior. q̄ nūq; amittit̄. quā nobis dei filiꝰ enarrauit. Dia enī q̄ facta sūt filiꝰ ex p̄re genit⁹ ꝓdidit. Vniuersa āt q̄ ꝓdita sūt ex p̄re ꝓcedēs spūs animauit. Hic igr̄ filiꝰ dei i mundū veniēs ꝓbis et miracul' aliā vitā eē nob⁹ mōstrauit. Cui tiburciꝰ. Certe vnū deū eē asser̄. et quō nūc tres eē testaris. ℟ ñdit cecilia. Sic i vna bois sapia sūt tria. s. igenū. memoria. et intellect⁹. sic et i vna diuinitatis essentia tres psone eē p̄nt. Tūc cepit ei de aduētu filij dei et passione p̄dicare. et mīas ꝓgruitates ip̄i⁹ passionis oñdere. Nā ido mat filiꝰ dei ē tentꝰ vt genꝰ hūanū dimittat̄ pcō detentū. ℣ ñdictꝰ maledicit̄ vt hō maledictꝰ bñdictōez ꝓseq̄t. Illudi se patit̄. vt hō ab illusione demouū liberet̄. Spineā coronā accepit in capite vt a nobis sniaz auferat capitalem. Fel suscepit amaz. vt sanaret bois dulcē gustū. Expoliat̄ vt pentū nr̄oz nuditatē opiat. In ligno suspēdit̄. vt ligni puaricatōez tollat. Tūc tyburcius frī suo dixit. Miserere mei. et pduc me ad boiez di vt purificatōez accipiā. Bu ctus igr̄ et purificat⁹ āgelos di sepe videbat.

ꝛ oia q̄ postulabat ptin⁹ obtinebat. ¶ Valerian⁹ igr ꝛ tyburci⁹ elemosinis insi stebāt.ꝛ sctōꝝ corpa q̄s almachi⁹ pfect⁹ occi debat sepulture tradebāt Quos almachi⁹ ad se vocās.cur p suis sceleri⁹ dānatos se pelirēt inq̄siuit. Cui tyburci⁹. Utinā illoꝝ serui essem⁹ q̄s tu damnatos appellas Qui ꝓtēpserūt illud q̄d videt eē ꝛ nō est ꝛ inuene rūt illō q̄d nō videt eē ꝛ ē. Cui pfect⁹ Quid nā est illud. Et tiburci⁹. Q̄d videt eē et nō ē. est oē q̄d i boc mūdo est.quod boiez ad nō esse pducit. Q̄d vo nō videt eē ꝛ est.est vita iustoꝝ ꝛ pena malorꝝ. Cui pfect⁹. Non puto q̄ mēte tua loquar. Tūc iubet astare va lerianū dicēs ei. Quoniaꝝ nō ē sani capitis frater tu⁹.tu salte poteris sapienter dare rn̄ sum. Cōstat plimū vos errare.q̄ gaudia re spuitis.ꝛ omia inimica gaudijs affectatis Tūc valeriā⁹ se vidisse aut.glaciali tēpe ocio sos locātes.ꝛ oparios agricolas deridētes Quez estiuo tpe dū aduenissent gl̄osi fructus laboꝝ gaudentib⁹ illis q̄ putabāt vani cepe rūt flere q̄ videbant vbani Sic ꝛ nos nunc q̄dez sustinem⁹ ignominiā ꝛ laborē.in futu ro aūt recipiem⁹ gl̄iam ꝛ eternā mercedem. Vos āt nūc trālitoriū habetis gaudiū.i fu turo āt inuenietis eternū luctū Cui pfectus Ergo nos inuictissimi pncipes etnū habe bim⁹ luctū.ꝛ vos psone vilissime ppetuum possidebitis gaudiū. Cui valerianus. Ho mūciones estis nō pncipes.tpe nostro nati citius morituri.ꝛ deo rōnem pl⁹ oīb⁹ reddi turi. Dixit āt pfect⁹. Quid vbor circūitu i moram. Offerte dijs libamia.ꝛ illesi absce dite. Sancti rn̄derūt. Nos deo vo q̄die sa crificiū exhibem⁹ Quib⁹ pfect⁹. Q̄d est no men ei⁹. Cui valerian⁹ Nomē ei⁹ inuenire nō poteris etiā si pēnis volaueris. Ideprefe ctus dixit. Ergo iuputer nomē dei nō ē. Cui valerian⁹. Nomen homicide ꝛ stupratoꝝ est. Ad quē almachi⁹. Ergo tot⁹ mundus errat.ꝛ tu cū fratre tuo vez deū nostī. Vale rian⁹ rn̄dit. Nos soli nō sum⁹ sz innumera bilis multitudo hāc sanctitatē recepit. Tra dunt igr sancti i custodiaꝝ maximi. Quib⁹ ille ait. O iuuētutis flos purpure⁹. O ger manus fraternitatis affect⁹ quō ad moꝛ tem q̄si ad epulas festinatis. Cui valerian⁹ ait.q̄si creditur ꝛ sepmutet.gl̄iaꝝ aiaꝝ eoꝝ post mortez videret. Et maxim⁹ fulminib⁹ igneis psumar.si nō illū solū deū confitear quē adoratis si ptingat q̄d dicitis. Ipse igr maximus ꝛ omis eius familia ac vniuersi carnifices crediderūt.ꝛ ab vbano qui illuc occulte venit baptisma susceperunt. ¶ Igit dum aurora noctis finē daret Cecī lia exclamauit dicēs. Eya milites xpi abijci te opera tenebraꝝ ꝛ induimini arma lucis. Quarto igr miliario ab vrbe sancti ad sta tuā iouis ducūt.ꝛ dū sacrificare nollēt pari ter decollāt. Tūc maxim⁹ cū iuramēto as seruit se in boza passiois eoꝝ āgelos vidisse fulgētes.ꝛ aīas eoꝝ q̄ vgines de thalamo ex euntes.q̄s in gremio suo in celū angeli de tulerūt Almachi⁹ vo audiēs maximū xpia num effectū.cuz plūbatis iāpdiu cedi fecit q̄ usq̄z spūm excussit. Cui⁹ corpus sctā cecilia iuxta valerianū ꝛ tiburciū sepeliuit. Tunc almachi⁹ facultates amboꝝ cepit inquirere ꝛ ceciliā tāq̄z valeriani ꝓiugem coram se fecit astare. Jussitq̄z vt ydolis imolaret aut sen tentiā mortis incurreret. Cū aūt ad hoc ab apparitoꝛib⁹ vgeret.ꝛ illi vehemēter flerent eo q̄ puella tā decora ꝛ nobilis vltro se mor ti traderet.dixit ad eos. Hoc bonū iuuenes nō ē iuuētutē pdere, sz mutare.dare lutuz ꝛ accipe aurū.dare vile babuaculuz ꝛ accipe pciosuz.dare breue angulū .ꝛ accipe forum pluciduz. Si q̄s p nūmo solidos daret.nō ne veloci⁹ festinaret.ꝛ De āt q̄d accepit sim plū reddet centuplū. Credit⁹ his q̄ dico. Et illi. Credim⁹ xpm vez eē deū q̄ talē possidet famulā. Vocato igr vbano epo.q̄ diungen ti ꝛ ampli⁹ baptisan sūt. Tunc almachius sanctā ceciliā ad se vocās ait. Cui⁹ condicio es. Et illa. Ingenua sū ꝛ nobilis. Cui Al machi⁹. Ego te de religiōe interrogo. Et cecī lia. Interrogatio tua stultū sumit inicium que duas rn̄siones vna putat inq̄sitōe cōcludi. Cui almachi⁹. Vīn tibi tanta psūptio rn̄dē di. Et illa. De pscia bōa ꝛ fide nō ficta. Cui Almachi⁹. Ignoras cuius ptās sim. Et il

la. Ptās vīā est q̄i vter vento repletꝰ. quē si acus pupugerit. ois ptinꝰ rigor pallescit. et q̄cq̄d in se rigiduz brē cernit̄ inturuat̄. Cui Almachius. Ab iniurijs cepisti. z̄ iniurijs pseueras. Cecilia rñdit. Iniuria nō ꝺr nisi q̄ vbis fallentibꝰ irrogat̄. Vñ aut iniuriaz doce si falsa locuta sum. aut teipm corripe calūniā inferentem. Dz nos scientes sc̄ūm dei nomen. oīno negare nō possumꝰ. Melius est enī feliciter mori q̄z infeliciter viuere Cui almachi. Ut q̄d cū tāta superbia loḡr Et illa. Non est superbia sz pstātia. Cui Almachius. Infelix ignoras q̄ viuificandi z mortificādi mihi ē tradita ptās. Et illa. Cōtra veritatē publicā pbo te nūc esse mentitū Vitā enī viuēt̄ibꝰ tollere potes. mortuus autē dare nō potes. Es igr miser mortis. nō vite. Cui almachi. Iam depone amentiam z sacrifica dijs. Cui cecilia. Nescio vbi oculos amiseris. Nam q̄s tu deos dicis. omēs nos saxa esse videmus. Mitte igr manū. z tangendo discе quod oculis nō vales videre. Tūc iratus Almachius. iussit eā ad domum suā reduci. vbiq̄z tota die z nocte iussit eam in bulliente balneo concremari. Que q̄si in loco frigido māsit nec modicū saltem sudoꝛ pſensit. Quod cū audisset almachi. iussit eam in ipso balneo decollari. Quam spiculatoꝛ tribus ictibus i collo pcussit. sed tñ caput eius amputare nō potuit. Et quia decretū erat ne q̄rtā pcussionē decollād. accipet eā semiuiuā cruentus carnifex derelinquit. Per triduū aūt supuixē. oia q̄ habebat pauperibus tradidit. z oēs q̄s ad fidē conuerterat vrbano epo commendauit dicens Triduanas michi inducias postulaui. vt hos tue beatitudi pmendarē z hanc domū meā in eccl̄az pſecrares. Sc̄ūs āt vrbanus corpus eius inter epos sepeliuit. z domū suā in eccl̄iā vt rogauerat pſecrauit. Passa est aūt circa ānos dñi. ccxvij. tpe Alexandri imperatoꝛis. Alibi autem legit̄ q̄ passa sit tempe marci aurelij. q̄ impauit circa annos dñi. ccxx.

CLXV

De sancto Clemente.

Clemens dicitur a cleos q̄ō est gl̄a. z mens q̄i gloriosa mens. habuit enī gloriosam mentē. sc̄z purgatā ab oī sorde. ornatā oī vtute. z decoratam nūc oī felicitate. q̄ felicitas pſistit i boc sic dicit Aug⁹ in li. de trinitate. q̄ ibi esse nostrū nō habebit mortē. nosse nostz nō habebit errorē. amare nostz nō habebit offensionem. Vel ꝺr a clementia. q̄ clemens z misericors valde fuit. Vel sicut ꝺr i glosario. clemens ꝺr dulcis. iustus. maturus. pius. Iustus in actione. dulcis in sermone. maturꝰ i conuersatōe. pius i intentōe. Eius vitā ipse in suo itinerario inseruit maxie vsq̄z ad illū locum in q̄ q̄lit̄ bt̄ō petro i pontificatu successit ostendit̄. Cetera ex eiꝰ gestis q̄ cōuter habēt sumunt̄.

Clemens epūs ex nobili romanoꝝ ꝑsapia oꝛtus est. Pater eiꝰ Faustinianus mater vo eius macidiana nūcupata est. Habuitq̄z duos frēs. q̄ꝝ vnus Faustinꝰ alter Faustus dicebat̄. Cū q̄z macidiana mater eiꝰ mira coꝛpis pulcritudine polleret frat̄ viri sui libidinoso amore eā vehemēter exarsit. Cum aut̄ eam quotidie molestaret. z ipsa sibi nullatenus assentire vellet. viroq̄z suo hoc reuelare timeret. ne inter duos fratres inimicicias suscitaret. cogitauit q̄ aliquod tempus se a patria absentare. donec illicitus amoꝛ cōquiesceret. quē aspectus sue pſentie inflammaret. Ut aūt hoc a viro suo obtinere valeret somnū callide cōfinxit. quod in hunc modum viro suo retulit dicens. Ecce quidam mihi p visum astitit. mihi p̄cipiens vt cōfestim cū duob⁹ geminis. sc̄z Faustino z Fausto ex vrbe discederē z tādiu abessem donec ipe mihi reditū imperaret. Quō si nō facerem simul cū omnib⁹ liberis interirem. Quō vir audiēs vehementer expauit ac vxoꝛez cum duob⁹ liberis z familia multa athenas misit. vt z ibi maneret et filios faceret eruditi. Quinoꝛē aūt filiū sc̄z clementē cū essz annoꝝ q̄nq̄z sibi pater in solatium retinuit. Cuz aūt mater cū filijs nauigaret. nocte quada

nauis naufragiū ptulit. ⁊ mater sine filijs a fluctib⁹ electa sup q̄dā saxū eua sit. q̄ duos natos pisse ꝓsideras ꝑ nimio dolore ī mar⁊ fūdū se ꝓcipitasse⁊ nisi q⁹ salte eoꝝ cadavera se repturā sperabat. Et vo vbi nec viuos nec mortuos se repire posse cognouit. clamore⁊ ⁊ vlulat⁹ marios dabat. mā⁹ suas morsib⁹ lacerabat. nec vllā ꝓsolatōz ab aliq̄ recipe volebat. Cūq⁊ mlieres ad starēt. q̄ sua ifortunia eis narrarēt. ⁊ illa ex ꝑ ꝓsolatōz ñ recipet. affuit q̄dā mlier inf cetas q̄ viꝝ suū adolescē tē ⁊ nautā ī mari pisse asserebat. ob ꝑ fui amore postmod nubere recusauit. Recepta igr̄ q̄licūq⁊ ꝓsolatōe apd ipaz māebat. ⁊ q̄ndiu nū victū suis maib⁹ acq̄rebat. ⁊ nō mliū p⁹ man⁹ ei⁹ q̄s crebr⁹ morsib⁹ lacerauerat. sine sesu ⁊ mortue ad⁹ sī effecte. vt cū ipis nulla⁊ tē⁹ oparī possz. Illa āt q̄ eā suscepat palisim icurrit. ⁊ ō lecto surḡe ñ valebat. Hicq⁊ ma cidiana mendicare ꝓpellit. ⁊ ipa cū hospita ex bis q̄ iuēire potat pascebat. Cōpleto igit̄ āno q̄ macidiana cū liber⁹ discessit e patria misit athēas nūcios vir ei⁹ vt ipos req̄rerēt ⁊ qd agerēt inuarēt. Hz illi q̄ missi fuerant nulla tē⁹ redierī. Deniq⁊ cū alios misisse⁊ ⁊ il li reuertētes se nullū inde vestigium repisse narrarēt. clemētē filiū suū sub tutoꝝ dere liq̄t. ⁊ ipe ad q̄rēdū ꝓroꝛē cū filijs nauē ꝓscē dit⁊ mime redijt. Igitū igr̄ ānis clemēs oꝛ bat⁹ stetit. nec ō prē vl ō mrē vl ō frib⁹ aliq̄d ī dicū iuenire potuit. Ipe āt clemēs studio lrāz se ptulit et sūmū phie apicē adprehēdit. Desiderabat āt vehemēt⁊ studiose q̄rebat q̄r sibi aie īmortalitas ꝓsuaderi possz. Ob ꝑ phoꝛ scolas sp adibat. ⁊ si q̄dē q̄ īmortal' eēt obtiebat. gaudebat. si q̄ñ vo q̄ mortal' eēt ꝓcludebat. tristr discedebat. Deniq⁊ cū barnabas romā veisset⁊ fidē xpi pdicaz phī eū tāq⁊ isanū ⁊ amētē deridebat. vñ ⁊ q̄ dā q̄ ꝑm q̄sdā fuit clemēs phūs. q̄ eū ꝑmo sic alij deridebat ⁊ ei⁹ pdicatōez ꝓtēnebat. talez q̄onē ꝑ derisu barnabe fēc di. Cū culex aial sit exiguū. q̄d est q̄ sex pedes hz. ⁊ isup alas possidet. Elepbas āt cum sit īmane aial nec alas possidet. ⁊ tātū q̄tuoꝝ pedes hz. Cui bar nabas. stulte tue q̄oni rñdere ꝓfacile possez si vitatis cā discēde q̄rere videreris. Hz nūc de creaturis vob dicere aliq̄d absurdū ē. cū a vob creatax ꝓtoꝛ ignoret. q⁊ ei creatōe nō cognoscit⁹ iuitū ē vt ī creaturis erreris. Hoc vbū cordi clemētis phī valde inhesit. ita q̄ fidē xpi īstruct⁹ a barnaba receptā in iudeā ad petrū postmodū pperauit. Quez ille de fide xpi instruxit⁊ aie īmortalitatem euidenter edocuit. Eo tpe Hymon ma⁊ gus duos discipulos habebat. scz Aquilaz⁊ Nicetā. q̄ ei⁹ fallacias cognoscētes eū reli q̄runt⁊ ad petx ꝓfugerūt. ⁊ ei⁹ discipuli sunt effecti. Cū āt petr⁹ clemētē ō sua interroga⁊ set ꝓgenie. ille q̄d matri⁊ frib⁹⁊ patri acci derit ꝓ ordinē enarrauit. addēs q⁹ credebat q⁹ mater cū frib⁹ in mari pissent. pater vo aut meroꝛe aut sili⁹ naufragio iteriisse. Q̄ō au diēs ille petr⁹ lacrimas continere nō potuit. Quadā aūt vice petr⁹ cū discipulis suis antaradū⁊ inde ad insulā p ser miharia di stantē in q̄ macidiana mater clemētis mo⁊ rabat venit. vbi q̄dā colūne vitree mire ma gnitudis erāt. Quas cū petr⁹ cū ceteris mi raret. videns ipsaz mendicantē cur nō pot⁹ suis manib⁹ oparet increpauit. Que rñdit Specie tātū dñe habeo manuū. q̄ meis sic sūt debilitate morsib⁹ vt oīno sint ī sensibiles effecte. Atq⁊ vtinā me ī mare ꝓcipitasse⁊ vt vltra nō viuerē. Cui petr⁹. Quid ē q̄ loq̄⁊ ris. Nescis q⁹ aie eoꝝ q̄ se interimūt gra⁊ ter puniūt. Cui illa. Utinā ꝑ michi certū fieret q⁹ aie post mortez viuāt. libēter enī meipsaz occiderē. vt saltē vna hora dulces meos na tos videre possez. Cūq⁊ petr⁹ ab ea causam tante tristicie iterrogasset⁊ illa ei ordinē ge⁊ ste rei narrasset. aut petr⁹. Est q̄dā adolescēs apud nos nomie Clemens q̄ hz q̄ refers ma tri et fratrib⁹ asserit accidisse. Q̄ō illa audi⁊ ens nimio stupore ꝑcussa corruit. Cūq⁊ ad semetipaz rediisset cū lacrimis ait. Ego sum adolescētis mater. Et ꝓcidēs ad pedes ei⁹ de tri rogare eum cepit. vt sibi filiū suum festi⁊ nanter ostendere dignaretur. Cui petr⁹. Cum adolescentem videris. paululum di⁊ simula q̄usq⁊ ab insula cum naui egredia⁊ mur. Q̄ō cū illa se facturā ꝓmisisset. tenens

De sancto Clemente

petr⁹ manū e⁹ ipaz ad nauē vbi erat clemēs ducebat. Videns vo clemēs petrz manu mulierē ducētē ridere cepit. Dolor ātē vt mulier iuxta clemētē fuit. se ptinere nō potuit. sz statim i amplex⁹ ei⁹ ruit. z crebro oscularī cepit. Quā ille tāqz isamentē mlierē cū indignōe repellebat. z aduersus petrz indignōe nō modicā mouebat. Cui petr⁹. qd agis o fili clemēs. Noli repellē matrē tuā. Hō cū audisset clemēs. lacrīs ifusus sup mrēz iacētē pcidit z eā recognoscere cepit. Tūc ad pceptū petri hospita sua q palmica tacebat adducit z ab eo ptinuo lbāt. Et mat clemētē ō prē interrogauit. Cui ille. Ad te q grendū iuit. z vltra nō redijt. At illa audiēs solūmō suspirauit. ūnde ei pfilio iuēto gaudiuz bñs. reliqs psolabat merores. Interea cū Niceta z aqla deessent. z redeūtes mulierē cū petro vidisset. q nā sit hz mlier pcūctant. Quib⁹ clemēs ait. Mat mea ē. quā mihi ds redonauit p dūm meū petrz. Post hz petr⁹ oia eis pordinē enarrauit. Que cū audisset Niceta z aqla subito surrexerūt. z obstupefacti turbari ceperūt dicētes. Dñator dūe ds va ne sūt hz an somniū ē qd audim⁹. Tūc petrus. Filij nō inqt nos isanim⁹. sz hz va sūt. At illi facie pfricates aiūt. Nos sum⁹ faustinus z fauste⁹ qs mat nrā estuat i mari intisse. Et accurrētes i pplex⁹ mrīs ruūt. z eā crebr⁹ oscular. At illa ait. Quid vult hec ē. Ad quam petr⁹. Isti sūt filij tui faustin⁹ z fauste⁹ qs in mari pisse putabas. Hec audiēs mat p nimio gaudio velut amēs effecta corruit z p⁹ ad se reuersa ait. Obsecro vos dulcissimi filij narrate mihi qūo euasist. Qui rñderūt. Cū nauis fuisset resoluta z nos sup qndaz tabulā veheremur. qdā pirate nos iuenētes i suā nauiculā posuerūt ac mutatis noib⁹ cui dā nos honeste vidue iustine noie vēdiderūt. q tāqz filios suos nos habuit. z hūalib⁹ aritib⁹ nos eruditos fecit. Qdē phīe opaz dedim⁹. z symoni cuidā mago nobiscū educato adhesim⁹. Cūqz ei⁹ fallaciā cognouissemus. tpz oīno deseruim⁹. z petri discipuli p sacheū effecti sum⁹. Sequnti ait die assūptis petr⁹ trib⁹ frib⁹. s. Clemēte. aqla. z niceta. ad qndā secretiorē locū oronis grā descēdit. qs venerand⁹ qdā senex hz tū paup alloq cepit di. Miserecor vri frēs q sub specie pietatis vos gūt errare pfidero. Neqz ei ds ē. neqz cult⁹ hūalqs ē. neqz putēta i mūdo. hz fortuit⁹ casus z genes oia agūt. sic z ego erraui ipso maifeste pperi i disciplia matheb p ceteris eruditus. nolite g errare. siue ei oretis siue nō. qđ vrā genes ptinet vob⁹ erit. Clemēs āt in eū respicies anio pulsabat. z sibi se eū alis vidisse videbat. Cūqz de mandato petri clemens aqla z niceta cū eo diutius disputassent z puidentiā aptis rationibus ostendissent. eumqz ob reuerentiā crebro prēm vocarent. dixit Aquila. Quid necesse est vt eū prēm vocem⁹ cū in mādatis habeamus neminē sup trā prēz vocare. Et post hz respiciens ad senē ait. Nō iniuriose accipias pat q frēm meū culpaui. q te prēz vocauit. habem⁹ ei tale mādatū. ne aliquē isto noie vocem⁹. Cūqz aqla hz dixisset. risit oīm astātū cet⁹ vna cū sene et petro. Et cū ille cāz risus inqreret. dixit ad eum Clemens. Quia fact id de q alios culpas. senem patrez vocando Ait ille negabat dicēs. Vere nescio si eū patrem vocauerim. Verū cū satis de puidentia disputatū eēt. dixit senex. Crederez vtiqz puidentiā esse. sed a ppa pscia phibeor huic fidei accomodare psensum. Nouit enī meā z priugis mee genesim. z scio ea que vnicuiqz nostrz dictabat genesis accidisse. Audite igitur cōiugis mee thema z inuenietis scema cui⁹ exitus accidit. Habuit nanqz martem cū venere sup centrz. lunā vo in occasu i domo martis z finibus saturni. quod scema adulteras facit. z seruos pprios amare z pegre pficisci. z ut aquis defungi. Quod et ita factū est. Incidit nanqz in amorē serui z piculum atqz opprobriū metuens cum ipo aufugit. z in mari periit. Nam sicut frater me⁹ retulit. ipm pmo adamauit. Hz cuz ipe assentire sibi nollet. in seruum sue libidinis amorē retorsit. Nec tamen ei imputandū est. q eam genes hoc facere ppulit. Narrauitqz quo somniū finxerit. z quo cū liberis athenas padens naufragio perierit.

¶ Cūqz filij vellēt ī eū irruere z rē apire p̄ bibuit petr⁹ dī. Quiescite q̄ aduſqz mihi placuerit. Dixitqz ei petr⁹ Si hodie nugē tuā caſtiſſimā cū trib⁹ filijs tuis ꝓſigūero. credeſqz genet⁹ mihil ſit. Cui ille. Dic ī poſſibile ē te exhibere qō ꝓmiſiſti. ita z ī poſſibile eſt extra geneſim aliq̄d fieri. dixit ei petr⁹ Ecce iſte ē filius tu⁹ clemēs. z bi duo gemini tui Fauſtin⁹ z fauſt⁹ Cūc ſenex reſolut⁹ mēbris cecidit z q̄ si eranimis fact⁹ ē Filij āt irruētes ī eū oſculabāt. verētes ne ſpūz reuocare poſſz Cādē ad ſe rediēs oīa vt acciderāt p ordiem audiuit. Cūc ſubito vxor aduēit z cū lacrīs clamare cepit. vbi ē vir me⁹ z dīs me⁹ Hec cū illa q̄ si amēs clamaret. ſenex cucurrit z cum mlt⁹ lacrīs ap̄lectu z ſtringe eā cepit. Cū igr ſil' maneret aduēit q̄dā nūcias apionē z ambionē fauſtinian⁹ amiciſſimos cū ſymone mago boſpitari. De q̄z aduētu fauſtinia⁹ valō gauſus ad eos viſitādos iuit. Et ecce nūci⁹ vēit q̄ diceret miſtz ceſar⁹ āntiochiā aduēniſſe. vt magos oēs q̄reret z morte puniret. Cūc ſimō mag⁹ ī odiū filioz q̄ ipz religārāt. vult⁹ ſui ſilitudinē ī fauſtinianū imp̄ſſit. vt nō fauſtinia⁹ ſz ſimō mag⁹ ab oīb⁹ putaret. Hoc āt fēc vt a miſtr⁹ ceſar⁹ loco ſui teneret z occideret. Ipe āt ſymon ō ptib⁹ ill' abſceſſit. Cū āt fauſtinian⁹ ad petz z filios rediſſz expauerī filij vultū ſimonis. ī eū intuētes. voce āt p̄is ſui audiētes. Sol⁹ āt petr⁹ erat q̄ vultū ei⁹ naturalē videbat. Cūqz filij eius z vxor ei⁹ eū refugerēt z exerarēt. dicebat eis Cur exercra mi z refugit⁹ pēz veſtz. Qui rñderūt. q̄ iō eū fugiēt. q̄ in eo vult⁹ ſimonis magi apparet. Cōfecerat ei ſimon q̄dāz vngentū. z facie ei⁹ punxerat. z vultū ſuū arte magica imp̄ſſerat ī eū Ipe igr lamētabatur z dicebat. Quid mihi miſero accidit vt vna die recogniti⁹ ab vxore z filijs letari nō potuerim cū eis Vxor vo e⁹ ſparſis crinib⁹ z filij plīm flebāt. ¶ Symon āt magus dū adhuc eēt āntiochie petz plīmū infamauerat. magū maleficū z homicidā eū dicēdo Veniqz itantū aduersus petrū p̄lium ꝓcuauerat. vt ipm iuenire plīm affectaret. vt carnes ei⁹ dētib⁹ lamiarēt. Dixit g Petr⁹ fauſtiniano. Quoniā q̄dē ſimon mag⁹ cē videt. pge āntiochiā z coram oī p̄lo me ercuſa ac ea q̄ de me dixit ſimon ex perſona ſui retracta. Ip⁹ ē ego āntiochiā veniā z alienū hūc vultū a te effugabo. z pp̄ter vultū coram oībus reddā. Hoc ñ nllo mō credēdū ē q. b. petr⁹ mēturi mādauerit. eū dē nō dīgeat nrō mēdacio. Jō itinerari⁹ clemēs ī q̄b⁹ ſcepta ſūt libera pocrifus ē. nec vt q̄busdaz placet fuſcipiēd⁹ ē ī talib⁹. Verūtñ dixit p̄t q̄ petr⁹ ſi dilut geret vba ſua ꝓſideret nō ſibi dixit vt ſimonē magū ſe eē diceret. ſz vt p̄lo effigiez faciens ſup inducta oīdens petz ex p̄ſona ſimonis ꝓmēdaret z mala q̄ diceret reuocaret. Et ille dixit ſe eē ſimonē. nō q̄ntū ad vitatē ſz q̄ntū ad q̄parētiā. Vñ q̄ ifra dixit Fauſtinianus. Ego ſymō ꝛc. ſic debet accipi. q̄z nō ad q̄parentiā videor eſſe ſimon. Fuit ergo ſymon ſupple putan⁹ Perrexit ergo fauſtinian⁹ pater clemētis antiochiā z p̄lm quo cā⁹ dixit. Ego ſymon annūcio vobis z cōfiteor oīa fefelliſſe de petro. Neq̄ enim eſt ſeductor vel magus. ſz ad ſalutē mundi miſſus. Quapp̄ter ſi de cetero aliq̄d ꝓ ipm dixero. me tāq̄ ſeductorē z maleficū repellatis. Hūc enī pniaz ago. q̄ male me diuiſſe cognoſco. Moneo igr vos vt ip̄i credatis ne vos z ciuitas veſtra mſil' pereatis. Cūqz hec omia q̄ Petrus inſſerat cōpleſſet. z ī in amorē petri p̄lium incitaſſet Petrus ad eum venit. z oratione facta effigiē vultus Symonis ab eo penitus effugauit. Populus autez antiochenus Petrū benigne z cum multo honore recepit. z ipſum in cathedra ſublimauit. Quod audiēs Symon illuc p̄rexit. z p̄lm conuocās ait. Dirore q̄ cum vos ſalubribus p̄ceptis inſtruxerim. et a ſeductore Petro vos cauere monuerim. vos ipm nō ſolum audiſtis. ſed etiā epiſcopali cathedra ſublimaſtis. Tunc oēs cū furore aduersus eū dixerūt. Monſtro nobis ſilis es. Audiuſtertius te penituiſſe dicebaſ z nūc te z nos p̄cipitare conaris. Et ip̄eruz in eū facientes. cū ignominia eum p̄truus expulerūt. Hec omnia Clemens in libro ſuo de ſeipſo narrat. z hanc hiſtoriā ibidez inſe

De sancto Clemente.

runt. ¶ Ipō ītāt petrō cū romā veniſſz ꝛ ſuā paſſionē imminere vīdet. clemētē poſt ſe ēpm ordīauit. ¶ Dortuo igr pncipe apl̄oꝝ petro. clemēs vir pruidꝰ pcauēs i futuꝝ. ne. ſ. p̄ exēplū qlibꝫ vellet ſibi i eccl̄a ſucceſſorez ſtatuere. ꝛ hēditate ſctōarūꝫ dñi poſſidere. lino ceſſit. ꝛ poſtmodū cleto. ¶ Nōnulli aſſerūt qd linꝰ ꝛ cletꝰ nō fuerūt ſūmi pōtifices. ſz tātū petri apl̄i coadiutorez. ppt̄ qđ i catbalogo pōtificū meruerī annūerarī. ¶ Ipō hos ītāt clemens eligīt. ꝛ p̄ſidere cōpellīt. ¶ Qui ita moꝝ ornamēto pollebat vt iudeis ꝛ gētibꝰ ꝛ oibꝰ rp̄ianis ꝓplis ꝓplaceret. ¶ Singlaꝝ imꝓpes regionū nomiatim ſcptos hēbat. ꝛ q̄s baptiſmi ſcrificatōe mūdauerat. nō ſinebat publice fieri mēdicitatū ſubiectos. ¶ Cū itaqꝫ domicillā vīgiem nept̄ē domiciani īpatoꝛis ſacro velamīe ꝓſecraſſz. ꝛ theodorā vxorez ſyſinnij aīci īpatoꝛ ad fidē ꝙuertiſſz. ꝛ in caſtitatē ꝓpoſito manere ꝑmitt̄et. ¶ Syſinnius zelo ducꝰ eccl̄az pꝰ vxorē ſuā occulte intrauit. ſcire volēs ꝓpt̄ qđ illa ſic eccl̄az freq̄ntaret. ¶ Et vbi a ſctō clemēte oꝛō fuſa ē. ꝛ a ꝑlō rīſū eſt amē. ¶ Syſinnꝰ cecꝰ ꝛ ſurdꝰ penitus effectꝰ ē. q̄ ſtatim pueris ſuis dixit. ¶ Cito me tollite ꝛ foꝛas educite. ¶ Pueri āt ꝑ totā eccleſiā eū girabāt. ſz ꝛ ad ianuas puenire nō poterāt. ¶ Quos cū vidiſſz theodora ſic errātes ꝑmo q̄dē ab eis declinauit. putās q̄ vir ſuꝰ eā cognoſcere poſſz. ¶ Poſtmodū aūt q̄dā ¶ eſſz i terrogauit. ¶ Qui dixerī. ¶ Dñs noſter dñi vult vīdere ꝛ audire q̄ nō ſz cecꝰ ꝛ ſurdꝰ factꝰ eſt. ¶ Cūc illa ī oꝛōez ſe dedit dep̄cās vt vir ſuꝰ inde exire poſſet. ¶ Et poſt oꝛōez dixit pueris. ¶ Ite mō ꝛ ꝓducite dñm veſtꝝ ad domū ¶ Cūqꝫ abiſſent ſctō clemētū theodora q̄d acciderit indicauit. ¶ Cūc ſctūs rogatu theodore ad eā venit. ꝛ ī ꝑ uenit apt̄ oculis nil vidēte ꝛ nil penitꝰ audiētē. ¶ Cūqꝫ clemēs ꝓeo oraſſz ꝛ ille auditū ꝛ lumē recepiſſet. videns clementem iuxta vxorem ſuā ſtantem amens efficīt ꝛ ſe illuſum magicis artibus ſuſpicat. ¶ Dreceptiqꝫ ſeruis ſuis vt tenerent clementē dicēs. Ut ingrediet ad vxorē meā magicis artibus me excecauit. ¶ Dreceptiqꝫ miſtris vt clementem ligarēt. ꝛ ligatū trahe rēt. At illi ligātes colūnas iacētes ꝛ ſaxa ꝑtrabāt ſic etiā Syſinnio vidēbat. q̄ ſctūꝫ Clementē cū ſuis clericis ligarēt ꝛ traherēt. ¶ Tē clemens ſyſinnio ait. ¶ Quia ſaxa deos dicꝭ ſaxa trahere meruiſti. ¶ Ille āt vē eum ligatū exiſtimās ait. ¶ Ego te interficiā. ¶ Clemēs aūt inde abſcedēs. theodorā rogauit ne ab oꝛōne ceſſaret. donec virū ſuū dñs viſitaret. ¶ Oranti igr theodore ¶ petrꝰ apl̄s apparuit dicēs. ¶ Per te vir tuꝰ ſaluabīt. vt impleatur q̄d dixit frater meus ¶ paulꝰ. ¶ Saluabīt vir infidelis ꝑ mulierē fidelē. ¶ Et hꝫ dicēs abſceſſit. ¶ Statiqꝫ ſyſinnꝰ vxorē ſuā ad ſe vocauit obſecrās vt ꝑ ſe oꝛaret. ꝛ ſanctū clementem ad ſe vocaret. ¶ Qui cū veniſſet. ipm in fide inſtruxit. ꝛ eū cū. cccxij. de domo ſua baptizauit. ¶ Per hūc aūt ſyſinnium multi nobiles ꝛ amici nerue impatoꝛis dño crediderī. ¶ Cūc comes ſacroꝝ pecuniā multis dedit ꝛ ꝓ ſanctum clementē ſeditiōem maximā excitauit.

¶ Cūc mamertinꝰ vrbis ꝑfectus populi ſeditiōem maximā nō ferens. ad ſe Clementē adduci fecit. ¶ Quē cū redargueret. et ad ſe inclinare attemptaret ille ait. ¶ Optarez te ad rōnem accedere. ¶ Nam ſi canes multa contra nos latrauerint ꝛ moꝛſibus attrectauerint nūq̄ hoc nobis auferre poſſunt. q̄ nos ſumus rōnales homines. ꝛ ipi ſunt irrationales canes. ¶ Sedmo autem ab imperatis exoꝛta. oſtendit ſe nihil habere certū vel verū. ¶ Tunc mamertinus de eo traiano impatoꝛi ſcribens reſponſuꝫ accepit. q̄ aut ſacrificaret aut trāſpontū mare in heremo qđ adiacet ciuitati terſone ipm in exiliū mitteret. ¶ Tunc ꝑfectus Clemētū cum lacrimis ait. ¶ Deus tuus quē pure colis ipſe te adiuuet. ¶ Dꝛefectus aūt ei nauem tribuit. et omnia neceſſaria miſtrauit. ¶ Multi autem clerici ꝛ laici ipm in exiliū ſunt ſecuti. ¶ Dꝛofectus aūt in inſulā. ꝛ uenit ibi pl̄ꝰ q̄z duo milia rp̄ianoꝝ ibidē iā duduū ad ſecandū marmoꝛa damnatoꝝ. ¶ Qui ſanctū clementē videntes. ſtatim in fletū ꝛ lacrimas ꝓruperunt. ¶ Quos ille ꝓſolās ait. ¶ Non meis meritꝫ ad vos me miſit dominus veſtre coꝛone ptic̄ipem me fieri. ¶ Et cū ab eis didiciſſz. q̄ a ſexto

De sancto Clemente

miliario aquã suis bũerẽt ꝺportarẽt dixit eis Orem⁹ omẽs dñm ih̃m xp̃m vt ꝓfessoꝛ⁹ suis fontes i loco isto ac venas aq̃ aperiat. Et q̃ percussit petrã i deserto sina et fluxerũt aq̃ in abũdantia. ita nob latices affluẽt ꝑpetuat. vt de eius bñficijs gr̃ulem⁹. Cũq; oꝛone facta circũspiceret. vidit agnũ stantẽ q̃ pe de erecto dextro q̃ locũ ep̃o oñdebat. Et intelligẽs dñm ih̃m xp̃m esse quẽ sol⁹ ipe videbat. prerit ad locũ et dixit. In noie p̃is et filij et sp̃ũsci in isto loco pcutite. Hꝛ cũ null⁹ in isto loco in q̃ agn⁹ steterat ꝓtingeret. ipe accepto breui sarculo leuiter locuꝫ sub pede agni percussit. et statim maxim⁹ fons exiuit et in fluuiũ creuit. Hũc vniuerꝰ gaudẽtib⁹ sctus Clemẽs ait. Flumis ipet⁹ letificat ciuitatẽ ꝺi. Ad hãc famã multi ꝓfluerũt. et vna die q̃ngẽti et ampli⁹ ab eo baptisma susceperũt. et ydoloꝛũ tẽpla destruẽtes p totã puincĩã intra vnũ annũ. lxxv. ecclias edificauerũ. Ꝑ tres ãt annos traian⁹ impatoꝛ q̃ cepit anno dñi. cvi. hoc audiẽs q̃ndã ducem illuc misit Qui cũ oẽs libẽter mori ꝓspiceret. multitudini cessit. et solũ Clementẽ ligata ad colluꝫ ei⁹ ancꝺoꝛa i mare ꝓiecerunt ꝺicẽs. Hã nõ poterunt ih̃m p ꝺeo colere xp̃iani. Stante ãt oĩ multitu ꝺie ad litt⁹ maris. Cornelius et Ꝑbebus discipuli ei⁹ oẽs oꝛare ꝓceperunt vt ꝺñs coꝛp⁹ sui martyris eis monstraret. Statimq; mari per tria miliaria recedẽte. omnes per siccum ingressi inuenerũt i modũ tẽpli marmoꝛei habitaculũ a deo paratũ. et ibi in archa coꝛp⁹ sancti Clementis. et ancꝺoꝛa iuxta eũ. Reuelatũ est ãt discipulis ei⁹ ne inde tolleret coꝛp⁹ eius. Omni aũt anno tpe passiõis p septẽ ꝺies ad tria miliaria mare recedit. et siccũ iter aduenientib⁹ tribuit

In vna ãt solẽnitatũ mulier cũ filio suo puulo ad locũ accessit. Cõpletis ãt festiuitatis solẽnijs cũ puer obꝺoꝛmiret. sonus inundantiũ aquaꝝ subito fact⁹ ẽ. Mulier ãt territa et filij sui oblita. cũ reliq̃ multitu ꝺine ad ripã aufugit. Que postmoꝺum filij memoꝛ cum eiulatu maximo flebat. et vsq; ad celuꝫ lamentabiles voces ꝺabat. ac p littoꝛa clamãs et eiulãs discurrebat si forte filij coꝛpus a littoꝛib⁹ eiectũ viꝺeret. Sed cũ in ea spes omis ꝺeficeret ad ꝺomũ rediit. et toꝛtum illũ annũ i fletu et meroꝛe ꝺuxit. Ꝑ ost annũ igr̃ aperto mari omẽs antiq; pans ad locũ ꝺcta venit. si ꝺ filio forte aliq̃ vestigiũ inuenire possz. Cũ ergo añ tumulũ sci Clemẽtis se in oꝛõem ꝺedisset. Surgẽs vidit infantẽ in loco vbi eũ reliquerat ꝺormientem Estimãs aũt eũ esse defunctũ accessit ꝓp⁹ q̃si coꝛp⁹ collectura exanime. Sed cum eus ꝺormientẽ cognouisz excitatũ velociter spectãtib⁹ ꝓlis in columẽ in vlnis leuauit. et vbi nã p illũ annũ fuerit req̃siuit. Ille ãt nescire se rñdit. si ann⁹ iteger ꝑmanerat. sz tantũ vnius noctis spacio se suauiter ꝺormisse putabat

Ambrosi⁹ in ꝑfatiõe sic ait. Cũ iniq̃ssim⁹ psecutoꝛ btũm Clementem penis afficere a diabolo cogeret. nõ ei toꝛmẽtũ intulit sz triumphũ. Ejectat ergo martir i fluctibus vt mergeret. et ex hoc puenit ad pmũ vñ ꝺe trus magister eius puenit ad celũ. Ambo rum ergo in fluctibus xp̃s aꝓbans mẽtes Clementem ad palmam victorie ꝺ profundo reuocat. Petrum ad celestia regna in eoꝺem elemento ne mergeretur eleuat.

Refert Leo hostiens⁹ ep̃s q̃ tempe quo Michael impatoꝛ noue rome regebat imperiũ. sacerdos q̃ꝺam noie Ꝑbilosophus q̃ ob summũ ingenium a puericia fuerat sic vocatus. cum terson̄ã puenisset et ꝺe his q̃ narrant in bistoria Clementis babitatoꝛes interrogasset. quia aduene potius q̃s indigene erant se nescire ꝓfessi sunt. Siq̃ꝺem miraculũ marini recessus ob culpã inbabitãtum iam diu cessauerat. et ob incursuꝫ barbaroꝝ tempoꝛe marini recessus venientium templum ꝺestructum fuerat. et archa cũ coꝛpoꝛe marinis fluctibus obruta erat. exigentibus culpis inbabitantium. Supq̃ miratus ꝑbus et accedens ad ciuitaculam noie georgiã cũ ep̃o et clero accessit ad quẽrẽdũ sacras reliquias ad insulã in qua estimabant esse coꝛp⁹ martyris. Ubi cũ bymnis et oꝛõnib⁹ fodientes diuina reuelatione inuenerũt coꝛpus et ancꝺoꝛam cũ q̃ fuerat in mare ꝓiectum. et ꝺeportauerũt tersonam

De sancto Crisogono

Deinde ꝑdict⁹ pp̃s cū corpe scī clemētis ro-
mā vēit. ⁊ mīr̄ oēs miracul̄ i ecclia q̄ nūc
dr scī clemētis honorifice corp⁹ collocatū fu-
it. In q̄dā āt cronica legit̄ q̄ mari ab illo lo-
co exiccato a beato cirillo moranor ep̄o ro-
mā trās̄latū est. CLXVI

De scō Crisogono.

Crisogonus iussu
diocleciāi i carcere recludit vbi scē
anastasie alimonijs fouebat. Cū g̃ anasta-
sia vir ei⁹ i arctissimā custodiā posuiss̄z Cris⁹
gono q̄ eā erudiebat talia scepta direxit. Ꝙ cō
fessor xp̄i crisogono anastasia. Sacr̄ legi
tugū marin suscepi. cui⁹ deo miserāte thor
mēta ifirmitate declinās. die noctuq̄z dñi
nri ih̄u xp̄i ap̄lector vestigia. Cū iste primo-
nuū meū ex q̄ illustrat. cū idigīōe ac turp⁹
idolatr̄ exbauriat. me q̄z velut magā atz sa
crilegaz custodie tā gr̄ssime mācipauit. vt
me vitā tpalē amittē suspicer. Nihil ei sup-
est nisi vt amisso spū mortī succūbaz. In q̄
morte lz glier. tū mea mēs valde pterit. quia
opes mee q̄s dō dnouerā a turp⁹ ꝓsumū
tur. Vale vir dī. memētoq̄z mei. Cui criso-
gon⁹ sic rñdit Vide q̄ nō perturber̄ i p̄q̄ tibi
pie piuēti iferāt aduersa. Nō ei decipiemis lz
ꝓbamis. Cuo ad te placitū tps xp̄s ꝓuertet.
⁊ q̄ p⁹ noct⁹ tenebras florētū dī lumē aspici
es atz p⁹ glaciei frig⁹ aurea tibi tpa ⁊ serena
succedēt. Vale i dño ⁊ ora p me. Deniq̄z cū
bīā anastasia sic i custodia artaret vt vir ei
pānis q̄drans daret. estimās se morturā scō
crisogono epl̄az i hyba scpsit. Cōfessori xp̄i
crisogono anastasia. Finis vēit corpis me
mēto mei. vt egredīētē aiaz meā ip̄e suscipi-
at. p cui⁹ amore ista sustineo q̄ ex ore h⁹ ve-
tule recognouer̄s. Cui ille rescripsit. Superest
vt lumē tenebre aīcedāt. sic etiā p⁹ ifirmita-
tē sal⁹ reuertīt ⁊ vita p⁹ morte ꝓmutīt. Uno
fine ꝓcludūt. ⁊ aduersa h⁹ mōdi ⁊ pspa. ne vt
tristib⁹ desp̄atio vel lens elatio dñet. Unuz
mare ē i q̄ nauicle corpis nri velificāt. ⁊ sub
uno corpis gubnatore aie nre nauico fun-
gūt officio Quorūdā igr naues fortissimis
carinaz nerib⁹ solidate crebros eḡis ꝓcel-
tos fluct⁹ illese ptereūt. q̄rundā vo fragiles
iūcte ligno rēt i trāq̄llo vicinū morti ꝓficiūt
cursū. Tu āt o xp̄i famula cruc⁹ tropheū to
ta mēte ꝓstrige ⁊ tei paz ꝑpara ad opus dei
Igr diocleciā⁹ aq̄lete pūb⁹ posit⁹ ceteros xp̄ia
nos occidēs scūz crisogonū sibi p̃ntari iuss̄it. Cui cū diceret. accipe p̃tatez p̄fecte tue et
ꝓsulatū generis tui. ⁊ sacrifica dijs Rñdit cri
sogon⁹. Unū deū in celo adoro. ⁊ dīgitates
tuas q̄ lutū ꝓcēno. Data igr sup eū sīa ad
q̄ndā locū ducit ⁊ ibidem p̄mus decollat.
Circa ānos dñi. cclxxvij. Cui⁹ corp⁹ cū ca-
pite scūs Zelus pb̄r sepelīuit.

CLXVII

De scā Katherina.

Katherina dicit⁹ a
catha q̄d ē vniuersū. ⁊ ruina q̄ vni
uersalis ruina Dē enī edificiū diaboli in ea
vniuersalit̄ corruit. Nā i ea corruit edificiū
superbie p humilitatez quā būit. carnal⁹ ꝓcupi-
scētie p ỹgitatē quā ꝑuauit. cupiditat⁹ mun
dane. q̄ oia mūdana despexit. Vel katheri
na q̄ catbenula. ipa ei sibi p bōa opa q̄ndā
catbenā fec̄ p quā vsz ad celū ascēdit. Que
q̄dē catbena siue scala q̄tuor gr̄a bz. q̄ sūt in
nocētia opis. mūdicia cordis. despectio va-
nitatis. ⁊ locutio vitatis. q̄s ppīa p ordinez
ponit dī. Quis ascēdet i montē dñi ꝛc. Et rñ-
det. Innocēs manib⁹ ⁊ mūdo corde q̄ nō acce-
pit i vano aiaz suā nec iurauit i dolo ꝓximo
suo. Quat̄ āt isti q̄tuor gr̄a ibi katherina
fuerūt ꝑ ter legēda sua.

Katherina costi regis filia oīb⁹ libe-
ralīū studijs erudita fuit. Cum āt
Maxēci⁹ īpator oēs tā diuites q̄z
paupes ad alexādriā ꝓuocaret vt ydolis i-
molarēt. ⁊ xp̄ianos imolare nolētes puni-
ret. Katheria cū cēt ānoz. xviij. ⁊ in palatio
diuitijs ⁊ pueris pleno sola remāsiss̄z. audi-
ens aialiū diuersoz mugit⁹ ⁊ cātātiū plau-
sus. misso illuc nūcio inq̄rī iuss̄it celerit̄ q̄d h̄
eēt. Q̄d cū dicicss̄z. assūpt⁹ aliq̄b⁹ d̄ palacio
sig⁹ crucis se munīēs illuc accessit. ibiq̄z mīr
tos xp̄ianos metu mort̄ ad sacrificia duca
cōspexit. Que vehemēti dolore cordis sau-

F

ciata ad impatorē se audacter ingessit et sic ait. Salutatōem tibi pferre impator̄ ordinis dignitas rōnis via pmonebat si creatorē celi agnoscerem. a dijs aīm revocarem. Stans q̄z a mane usq; tēpli p varias pclusiones silogismor̄ allegorice et methonomice diserte et mistice multa cū cesare disputauit. Deinde redies ad cōe colloquium dixit. Nec tibi tā q̄z sapiēs pferre curaui. Nūc ātē q̄re ita fassum pgregas tu hāc multitudinē ad colēdaz stulticiā ydolor̄. Mirar̄is hoc templū manu artificū opatū mirar̄is ornamenta pciosa q̄ velut pulvis aīa facie venti erūt. Mirare pon̄s celū et terrā mare et oīa q̄ in eis sunt. Mirare ornamēta celor̄. solē vicz et lunā et stellas. Mirare famulatū eor̄ q̄lē a mūdi initio usq; ad finē nocte et die currūt ad occidentē et redeūt ad orientē. nec vnq̄z fatigāt Et cū hāc aduerteris. interroga et disce q̄s sit eor̄ potentior̄. Cū aūt ipm ipo donante intellexeris. nec silez illu invenire valueris. ipm adora. ipm glorifica. Ipe enī est dēs deor̄ et dñs dñantiū. Cūq; de filij incarnatōe sapiēter prima disputasset stupefact̄ cesar nō valuit ad hec rñdere. Landē ad se reuersus dixit ad eam. Sine o mulier sine nos finire sacrificiū. et post hec tibi rñsa reddem̄. Precepit igr̄ eā ad palaciū duci et cū diligentia custodiri. admirās nimiū eius prudentiam et corpis pulcritudinē. Erat ei speciosa valde et incredibili pulcritudine omniū oculis admirabilis videbat et gratiosa. Clemens igr̄ cesar ad palatiuz dixit katherine. Audiuimus tuā eloquentiā. et mirati sumus tuam prudentiā. sz in deor̄ sacrificijs occupati plene oīa intelligē nequiuim̄. Nunc autē ab initio pgeniē tuā requirim̄. Et sancta katherina ad hoc. Scriptū est. Nec te collaudes. nec te culpaueris ipe. Hoc faciūt stulti q̄s gl'a vexat inanis. Confiteor iñ meā progeniē. nō tumore iactantie. sed humilitatis amore. Ego enim sum katherina Costi regis vnica filia. Que q̄z uis in purpura nata. et liberalib⁹ disciplinis nō mediocriter instructa. Nec tñ oīa pempsi. et ad dñm ihm xpm confugi. Vij autem q̄s colus nec telas nec alios usus nouare possunt. Digitur infelices talium numinū cultores. q̄b⁹ aduocatis necessitate nō assunt. in tribulatōe nō succurrūt. in periculis nō defendunt. Tui rex. Si ita est vt dicis totus mundus errat. et tu sola verū dicis. cū tamen omne vbū in ore duor̄ vel triū testiū pfirmet̄. Si angelus esses. si celica vtus adhuc tibi credere nemo deberet. q̄nto min⁹ cum femina fragilis esse pbaris Cui illa. ne obsecro cesar a furore tuo te vincī pmittas. vt in sapientis animo nō fiet turbatio dira. Sic nāq; poeta ait. Tu si animo rexeris rex eris. si corpe seru⁹. Et rex. Et video pestifera calliditate nos illaqueare disponis. dum p exempla pbor̄ sermonē protrahere niteris. Videns aut̄ cesar q̄ eā sapientie obuiare nō posset. mādauit occulte plrās vt omēs grāmatici et rethores ad pitorū Alexandrie festināter venirēt. imensa munera recepturi si pclonatricē vginez suis assertionib⁹ superent. Et adducti sūt igr̄ de diuersis puncijs q̄nq̄ginta oratores. q̄ oēs mortales in oi mūdana sapientia excellebant. Quib⁹ interrogantib⁹ cur tam de remotis pib⁹ euocati fuissent. Cesar rñdit. Est apud nos q̄dam puella sensu et prudentia incōparabilis q̄ omēs sapientes cōfutat. et deos nostros demones esse affirmat. quā si superaueritis. cū honore magno ad propria redibitis. Ad hec vn⁹ indignatus stomacanti voce rñdit. O magnū impatoris cōsiliū. q̄ ob vn⁹ degenerē puelle pfectū sapientes mūdi de remotis pib⁹ aduocauit. cum vnus ex nostris clientulis eam poterat leuissime confutare. Et rex. Poteram q̄dez hāc vti ad sacrificandū impellere. aut penis extinguere. sed melius iudicaui. vt vestris argumentis penitus pfuteī. Cui illi dixerūt. Adducat̄ coram nobis puella. vt sua temeritate conuicta nunq̄z se sapientes vidisse cognoscat. Sed cum virgo certamen quod sibi imminebat didicisset. totam se dño commēdauit. Et ecce angelus dñi astitit sibi. et vt cōstanter staret admonuit asserēs q̄ nō soluz ab his vinci non poterit. sed insup illas ipsos conuersos ad palmā martyrij deduc

nabit. Cū ergo coā oratorib⁹ adducta fuis/
set. dixit ip̄ator. Quali iudicio ꝓ vnā puel/
lā q̄nq̄ginta oratores oꝑponis. q̄s ꝛ ꝓ victo/
ria remunerādos ꝓmittis. ꝛ me sine ꝑpe mer
cedis pugnare ꝓpellis Erit tñ merces mihi
dñs ihc̄s xp̄s. q̄ ē spes ꝛ corona ꝑ se certā tuū.
Hec cū oratores deū fieri hoīez aut pati i
possibile dicerēt. ego etiā ba gētilib⁹ ꝑdictū
esse oñdit. Nā plato astruit deū circūrotun
dū ꝛ decurtatuz. Sibilla q̄z sic ait. Felix ille
dies ligno q̄ pēdet ab alto. Cū igr ego cū ora
torib⁹ sapientissime disputaret. ꝛ eos apertis
rōib⁹ ꝓfutaret. stupefacti illi. q̄d dicerēt nō i
uenientes. mutī pēit⁹ sūt effecti. Tūc ip̄ator ꝓ
eos nimio furore repletꝰ ic repare eos cepit.
cur ab vna puella tā turpit̄ se vinci ꝑmitterēt
Tūc vnꝰ m gr alios sic ait. Nouerit ip̄ator
q̄ nullꝰ vnq̄z añ nos stare potuit q̄n ꝓnuo
vinceret. Hec ait puella in q̄ spūs dei loq̄t̄ sic
nos i admiratōez ꝓuertit. vt ꝓ xp̄m aliq̄d di/
cere. aut oīno nescia⁹ aut penit⁹ formidem⁹
Cui ip̄ator ꝓstāter fatem̄. q̄ nisi ꝑ babilioꝛē
sniaz de diis q̄s vsq̄z mō coluim⁹ ꝑtuleris.
ecce oēs ad xp̄m ꝓuerim̄. Audiēs ꝛ tyran
nus nimio furore succēsus. oēs i medio ci/
uitat⁹ ꝓ cremari iussit. Et ego ipos ꝓ fortās
ad martiriū ꝓstātes efficit. ꝛ de fide diligenē
ūstruit. Et cū dolerēt q̄ sine bap̄mo decede/
rēt. ego rīdit. Ne timeat⁹ q̄ effusio vr̄i san
guinis vob⁹ bap̄m⁹ reputabit̄ ꝛ corona Cui
ergo signo crucis munit flamis fuissent in
iecti. ita aias dño reddiderunt. vt nec capilli
nec vestimēta eoꝝ ab igne i aliq̄ ledereī. Cū
aūt a xp̄ianis fuissent sepulti. tyrān⁹ ꝟginī lo/
quit dicēs O ego generosa iuuenit tue cō
sule. ꝛ post reginā i palacio meo scā voca/
beris. ꝛ ima gie tue i medio ciuitat⁹ fabrica/
ta a cūctis velut dea adorabert̄. Cui virgo.
Pestime talia dicere. que scelꝰ ē etiā cogitare.
Ego me xp̄o spōsaz tradidi. Ille gl̄ia mea.
ille amoꝛ meꝰ. ille dulcedo ꝛ dilectō mea. ab
eiꝰ amoꝛe nec blādimēta nec tormēta me po/
terūt revocare. Tūc ille furore repletꝰ iussit
eā spoliatā scorpionib⁹ cedi. ꝛ cesaz i obscuꝝ
carcerē tradi. ibiq̄z dieb⁹ xij. fame cruciari.

Rege āt p q̄busdā cauꝑ instāntꝰ ex/
tra regiōis ꝓfinia ꝓcedente. regia eiꝰ nimio
amoꝛe succēsa. cū ꝓncipe militū noīe Ꝓpoꝛ
phirio media nocte ad carcerē ꝟgis ꝑpera
uit. Quo cū regia introisset. vidit carcerē in
estimabili claritate fulgētē. ꝛ āgelos plagas
ꝟgis pungētes Incipiēsq̄z ꝟgo etna ei gau
dia ꝑdicauit. ꝛ ad fidē ꝓuertēs. martirij co/
ronā eiꝰ ꝑdixit. Sicq̄z vsq̄z ad mediā noctez
ꝑmonē ꝓtraxerūt Que cū oia ꝓꝛphirioꝰ au
disset ad pedes ꝟgis ꝑcidit. ꝛ cū ducētis mi/
litib⁹ fidē xp̄i recepit Quia ꝟo p. xij. dies sine
cibo tyrānꝰ eam eē iussērat. xp̄s ꝑ hos dies
missa de celo candida colūba celesti eā cibo
refouebat. Deinde dñs ci⁹ mīstrū die āgeloꝝ
ꝛ ꝟginū eiꝰ ad ꝓparuit di. Agnosce filia crea/
torē tuū ꝑ cuiꝰ noīe laboꝛiosū subiisti ꝓfec/
tū. ꝓstās esto q̄ tecū suz. Redieṡ igr ip̄ator
eā sibi pīnari iussit. ꝛ videṡ eā splēdidioꝛem
quā tāto ieiunio estimabat afflictā. putauit
q̄ eā aliq̄s i carcere sustētassz. ꝛ furoꝛe reple
tus custodes torq̄ri ꝑcepit. Illa ꝟo aut Ego
cibū ab hoīe nō accepi. sz xp̄s me ꝑ suū āge/
lū enutriuit. Cui ip̄ator. Recōde oꝛo quod
moneo in corde tuo ꝛ noli dubijs resꝑōde/
re sermonib⁹ Nō te q̄ famulā possidere cu
pim⁹. sz regina potēs ꝛ electa decoꝛe i regno
meo tru ꝑ habis. Cui ego. Attēde ꝛ tu obse
cro. ꝛ iudicij examine veridica sanctiōe de/
cerne quē magis eligē debeo. An potēti ēt nū
gli osū ꝛ decoꝛ. vel infirmū mortalē ignobi/
lē ꝛ deformē. Tūc imꝑator indignatus dixit.
Et duob⁹ tibi vnū eligo. aut sacrificare vt vi
uas. aut exq̄sita tormēta subire vt peas. Et
illa. Quecūq̄z tormēta potes excogitare ne
differas. q̄ carnē ꝛ sanḡnē meū xp̄o offerre
desidero. sic ꝛ ipe ꝓ me seip̄m obtulit. Ipe ei
deꝰ meus. amatoꝛ meꝰ. pastoꝛ ꝛ spōsus vni
cus meꝰ Tūc q̄dā ꝑfectꝰ furēti regi suasit vt
infra triduū q̄tuoꝛ rotas serris ferreis ꝛ cla
uis acutissimis circūseptas ꝑpararet vt eaz
tā horribile tormētū dissecaret. ꝛ ceteros xp̄ia
nos tā dire mortis exēplū terreret. Ordina/
tūq̄z est vt due vno ordie voluerēt. due aūt
ꝓrio ipetu agerent. vt ille deoꝛsū lacerando
ꝓtraherēt. ille repugnātes sursuz deuoādo
ipingerēt. Tūc btā ꝟgo dñm exoꝛauit vt ad

laudē suī noīs ⁊ psuersionē ꝑpl̄ circūstantiꝫ ꝑpaꝫ machinā dissiparet. Et ecce āgelus dn̄i molā illā cū tāto ꝑcussit impetu diuellendo ꝓcussit. q̄ ꝙtuoꝝ milia gētiliū iteremit. ¶ Regia āt q̄ desup̄ aspiciebat. ⁊ vsqꝫ tūc se celauerat. stati desc̄dēs ip̄atorē de tāta seuicia duri⁹ increpauit. Rex āt furore repleꝰ cū regina sacrificare nō teneret. iussit eā extractꝫ ꝑus mamillis decollari. q̄ cū ad martiriū duceret katherinā rogauit vt ꝑ se dn̄m ꝑcareꝭ. q̄ rn̄dit. Ne timeas a deo dilecta regia. q̄ tibi hodie ꝑ trāsitoꝝ regno cōmutabit etnū ⁊ ꝑ mortali spōso tibi imortalē acq̄res. Tūc illa cōstans effecta toꝝtores horabat. ne q̄ iussi fuerāt facere morarent. Ministri ergo extra ciuitatez eā ducētes. ferreis hastilib⁹ mamillas ei⁹ euellūt. ⁊ post caput ei⁹ p̄secuūt. Cui⁹ corp⁹ porphirij⁹ rapiens sepeliuit. Seq̄nti die cū de corpe regine q̄stio fieret et multos ex hac suppliciū tyrān⁹ ptrahi iubaret. Porphirij⁹ prūpens in mediū exclamauit. Ego sum q̄ xp̄i famulā sepeliui. ⁊ xp̄i fidē recepi. Tūc maxēci⁹ amēs effect⁹ rugitū terribilē emittēs exclamauit. O me miserū ⁊ oīb⁹ miserandū. ecce porphirij⁹ q̄ erat vnicus aīe mee custos ⁊ totī laboris solatium decept⁹ ē. q̄ cū suis ꝓmiliib⁹ referret. illi ꝑ nus rn̄derūt. Et nos xp̄iani sum⁹ ⁊ mori parati sum⁹. Tūc cesar furore ebri⁹ ꝑcepit oēs cū porphirio decollari. ⁊ corpa eoꝝ canib⁹ dimuti. Deinde katherinā adu ocās ait. q̄ artis arte magica reginā mori feceris. si tū resipueris ꝓma in palatio mea eris. Hodie igr̄ aut diis sacrificia offeres. aut caput amittes. Cui illa. Fac q̄cūq; aīo ꝓcepisti. paratā enī me videbis ad oia sustinenda. Data igr̄ sup̄ eā sn̄ia. decollari iubet. Que cuꝫ ad locū deducta fuisset. erectis in celum oculis oraūit dicēs. O spes ⁊ sal⁹ credentiū. o dec⁹ ⁊ gl̄a v̄ginū ihu rex bone. obsecro te vt q̄cūq; passiōis mee memoriā egerit. seu in extitu aīe sue. vel in q̄cūq; necessitate me inuocauerit. tue ꝑpciatōis ꝓsequat effectum. Factaq; est vox ad eam dicens. Veni dilecta mea. sponsa mea. ecce tibi celi ianua ē aperta. Iam ⁊ his q̄ passionē tuā deuotis mentibus celebrauerit. optata ꝑsecuta ꝓmuto de celis. Deinde cū decollata fuisset. de ei⁹ corpe ꝑ sagne lac emanauit. Angeli āt corp⁹ eius accipiētes. ab illo loco ad montē sinai tulere pl⁹ q̄ dieꝝ vigiliū deduxerūt. ⁊ ibidē honorifice sepelierūt. Ex cuius ossib⁹ indesinēter oleum emanat. quod cunctoꝝ debilium mēbra sanat. Passa ē aūt sub Maxentio siue Maximiano tyranno. q̄ cepit circa annos dn̄i. cccx. Qualiter aūt Maxencius ꝑ hoc scelere ⁊ alijs que cōmisit punit⁹ fuit. in hystoria de inuentione sc̄ē crucis habetur.

Dicit q̄ q̄dā mōach⁹ rothomagēsis ad montē sinai p̄rexit. ibiq; p̄ septē annos seruiuit bē Katherine deuot⁹ ꝑmansit. Quaꝝ cum instantius exoraret. vt aliquid d̄ corpe suo bē mereret. subito irrupit de manu illius vnus articulus digitoꝝ. Qui donū dei letus recepit ⁊ ad suū monasteriū deportauit. Fertur q̄ q̄ dum quidā beate katherine deuotus existeret ⁊ eam crebro i suis aiutoriū inuocaret. ꝑ cessum tp̄is mētis incuria resolutus. ⁊ deuotōem mentis perdit ⁊ ab ipsius inuocatione cessauit. Qui in oratione positus vidit multitudinem virginū ante se transeuntiuꝫ. Inter quas vna erat que ceteris splendidioꝝ videbat. Que cum sibi ꝓpinquasset. faciem suaꝫ operuit. ⁊ sic ante ip̄m facie velata transiuit. Cui⁹ splēdorem. cū ille nimiū miraret. ⁊ que esset iterrogaret. vna ex eis ei respondit. Hec est katherina quā olim cognoscere solitus eras. nūc aūt quia eā cognoscere nō videris. corā te sic velata facie tāq; a te incognita pertrāsiuit. ¶ Notandū q̄ beata katherina mirabilis ap̄paret in q̄nq;. Primo in sapientia. secūdo in eloquentia. tertio in p̄stātia. q̄rto in mūdicia castitatis. q̄nto in p̄uilegio dign̄tat̄. ¶ Primo admirabil' ap̄paret i sapientia. In ipa enī fuit omis species ph̄ie Philosophia enī siue sapientia diuidit in theoricā practicā ⁊ logicā. ¶ Theorica diuidit ꝑm q̄sdaꝫ in tres. scz̄ i intellectualē. naturalem. ⁊ mathematicam. Habuit igr̄ bē katherina sapientiā intellectualē in cognitione diuinoꝝ q̄ maxia ps̄a ē in dispūtatiōe

cōtra rethores qb⁹ vnū solū deū verū eē pba
uit. ⁊ deos oēs falsos eē ꝓuicit. Scdō natu⁊
ralē in cognitiōe oīm iferioꝝ. q̄ marie vsa ē
i disputatiōe ꝑ impatorē sic pz ibidē. Tertia
mathematicā in ptēptu trenoꝝ. hēm scia
ꝑm Boecij speculat formas sine materia i
abstractōe. Hāc btā katherina habuit qñ
q̄m suum ab oī materiali amore abstraxit
Hāc ei se hē ostendit cū impatori iterroganti
rndit. Ego ei sum katherina costi regis filia
q̄ q̄zuis i purpura nata. ꝛc. Hac marie vsa
est cū reginā ad ptēptū mūdi ⁊ despectū sui
⁊ desiderū regni eēnt animauit. Moraca
ca āt diuidit in tres. scz ī ethicā. yconomicā.
⁊ publicā siue politicā. Prima docet mores
iformare. ⁊ se virtutibus eornare. ⁊ ptinet ad
oēs. Scda docet familiā bñ ꝓponere. ⁊ pti⁊
net ad ꝓfamilias. Tertia docet vrbes. et
plos ⁊ rēpublicā bñ regē. ⁊ ptinet ad recto⁊
res vrbiū. Hāc etiā triplicē sciaz habuit btā
katherina. Prima ēni habuit cū se oī mor
bonestate ꝓposuit. scdaz cū familiā suā q̄ si⁊
bi magis relicta fuit laudabiliter rexit. tertiā cū
impatorē sapiēter istruxit. Logica diuidit
i tres ptes. scz ī demōstratiuam. pbabilē ⁊ so
phisticā. Prima ptinet ad phos. scda ad re
thores ⁊ dyaleticos. tcia ad sophistas. Hāc
etiā triplicē sciaz habuisse videt cū ō ea scri⁊
bit. Per varias ꝓclusiones silogismoꝝ alle⁊
gorice. ⁊ methonomice diserte ⁊ mystice mul⁊
ta cū cesare disputauit. Scdō fuit admi
rabilis ī eloquētia. Habuit ei eloquētiā fa⁊
cundissimā in ꝓdicādo. sic pz ī suis ꝓdicatō⁊
bus. Diserissimā in rationē reddēdo. sic pz
cū dicebat impatori. Muraris btēplū manu
artificū fabricatū. Suauissimā i attrahēdo
sic pz ī porphurio ⁊ regina. quos eloquij sui
suauitate ad fidē attraxit. Efficacissimaz in
conuincēdo. sic pz ī rethoꝝ qō tā potēter cō⁊
uicit. Tertio ī ꝓstātia. Fuit ēni ꝓstātissi⁊
ma ī minis illatis. q̄ ipas ptēpsit. Cū impato
ri sibi minanti rndit. Que cūq̄z tormēta po
tes cogitare ne differas. q̄ carnē ⁊ sanguinez
meū xpo offerre desidero. Itē. Fac q̄cunq̄z
aio ꝓcepisti. paratā ei me videbis ad oīa su
stinēda. Scdō ī domino oblatꝰ. q̄ ea respuit.
Cū cū impatoꝝ sibi ꝓmitteret q̄ eā i palacio se⁊
cundā hēret rndit. Cessine talia dicere. q̄ sce⁊
lus ē etiā cogitare. ꝛc. Tertio i supplicijs in⁊
rogatꝰ. q̄ ea supauit. sic ptz cū fuit posita in
carcere ⁊ sup rotā. Quarto ī mūdicia ca
stitatis. Seruauit ei castitatē int ea int̄ q̄ ca
stitas piclitari solet. Quinq̄z enim sunt in
qb⁹ castitas piclitat. scz affluēcia resoluens
oportunitas inducēs. iuuēt⁹ lasciuiēs. libtas
effrenās. pulcritudo allicies. Int̄ hꝰ btā ka⁊
therina castitatē suā uit. Habuit ei maxiaz
affluētiā reꝝ. vtpote q̄ tā ditissimis pēnbus
successit. Habuit oportunitatē. vtpote q̄ sic
dña tota die int̄ suos famulos vsabat. Ha⁊
buit iuuenilē etatē. Itē sui libertatē. qa
sola ⁊ libera i palacio remansit. De his q̄tu
or dr supra. Katherina cū eēt āno⁊. xviij. in
palacio diuitijs ⁊ puer pleno sola remānsit.
Habuit etiā pulcritudinē. vñ dr q̄ erat spe⁊
ciosa valde. ⁊ icredibili pulcritudie omnū
ocul admirabil videbat. Quīto i pulc⁊
gio dīgtat. quedā ei pulegia specialia fue⁊
rūt i aliqb⁹ scīs dū decederet vt xpi visitatio
q̄ fuit in iohānē euāgelista. olei emanatio q̄
fuit in btō nicolao. lact effusio q̄ fuit in btō
paulo. sepulcri ꝓparatio q̄ fuit i btō clemē⁊
te. petitionū exauditio q̄ fuit ī btā margare⁊
tha q̄ñ orauit ꝓ agētibꝰ sui memoriaz. Hec
āt oīa fuerūt i btā katherina. sic pz in legēda

Dubitationē aūt hz apō aliqs vtrum a
Maxencio vel a Maximiano martiriza⁊
ta sit. Huic ei tres iperū tenebāt. scz Constā⁊
tinꝰ q̄ ex paterna successiōe iperū sumpsit.
⁊ maxēciꝰ maximiani filꝰ a ptoranis mili⁊
tibꝰ rome augustꝰ appellatꝰ. ⁊ maximianꝰ
i oriētis ptibꝰ cesar effectꝰ. Scdm aūt croni
cas maxēciꝰ rome. maximianꝰ vo i oriēte ꝓ
xpianos tyrānidē exercebāt. Videt ergo vt
aliqb⁹ placet q̄ vicio scptoꝝ sit factuz vt pro
maximiano maxenciꝰ poneret.

CLXVIII

De sancto Saturnino

Saturninꝰ ab apo
stoloꝝ discipulis epūs ordiat⁹ i vrbē
tholosanā direct⁹ est. Cū aūt ipo ingredīte

De sancto Saturnino

demones a responsis cessarent. vnus gentilū dixit. q nisi saturninū occideret a dijs suis nil penitus obtineret. Apprehendentes igr saturninū nolētē sacrificare ad pedes thauri ligauerūt. eūq stimulis agitantes a summa arce p gradus capitolij precipitauerūt. Sicq capite fracto z cerebro excusso martyrū feliciter consummauit. Cui corpus due fēmine rapientes in profundo loco propter metū gentilū posuerūt. quod postea successores eius ad locū reuerentiorē transtulerūt. Fuit z alius saturninus quē rome pfectus diu in carcere maceratū. in eculeū leuari z nerius fustib⁹ z scorpionib⁹ cedi fecit. Deinde lateribus adustis depositū de eculeo decollari precepit. circa ānos dñi. cclxxvij. sub maximiano. Fuit z alius saturninus apud affricam frater sancti saturi. q cū pdicto fratre suo z reuocato. z felicitate sorore dicti reuocati. necnō z cū ppetua genere nobili martirū passus est. Quor passio alio tpe potissimū recolit. Cum ergo pconsul eis dixisset vt ydolis īmolarent. z illi nullatenus assentirent. in carcerez missi sunt. Quod videns pater perpetue ad carcerem flens cucurrit dicēs. Filia q̄d fecisti. deboneſtasti genus tuū. Nunq aliquis de genere tuo in carcere missus fuit. Cū aūt audisset q christiana eēt. in eā ipetu cū digitis ad oculos irruit. z ei oculos eruere voluit. z exclamās egressus est. Vidit āt btā perpetua hmōi visionē quaz in crastino socijs enarrauit dicēs. Vidi scalā auream mirabili altitudine vsq ad celū erectā. q adeo angusta erat vt nō nisi vn⁹ z puus ascēdere poterat. In dextera vo z leua erāt fixi culteri z gladij ferrei limati z exacuti. ita vt ascēdēs circa vel infra se nullaten⁹ respicere poterat. Iz sp ad celū eū erectū stare oporebat. Sub ea draco teterrim⁹ z ingēs forme iacebat. z p timore q̄libet ascēdere formidabat. Cui dixit ipsa saturum p eam ascendentez vsq sursum. et respicientē ad nos z dicentem. Ne timeatis hunc draconem. sed securi ascendite vt mecum esse possitis. Hec audiētes omnes grās egerūt. quia se vocatos ad martyrium cognouerūt. Ad

Presentatu igr iudici cum sacrificare nollent fecit saturninū cuz alijs viris a mulierib⁹ separari. et dixit felicitati. Habes virū. Et illa. Habeo. Iz cōtemno. Cui ille. Miserere tui puella vt vxoris maxime cū infantem in vtero habeas. Ad quem ait. Fac de me q̄cquid vis. q ad voluntatez tuam nunq me trahere valebis. Parentes aut ebtē perpetue cum viro accurrentes. infantē paruulū beate perpetue qui adhuc lactabat adduxerūt. Et videns eam pater stantem ante pfectū cadens i facie dixit. Filia mea dulcissima miserere mei z hui⁹ mestissime matris tue. z hui⁹ miserrimi viri tui. qui post te viuere non valebit. Perpetua vo īmobilis stabat. Tunc pater filium ad collū eius iaciauit. z ipe z mater z maritus eius manus tenentes z flētes oscularabantur eam dicentes. Miserere nostri filia z viue nobisc̄u. Et illa pitiēs paruulus. et illos repellens ait. Discedite a me inimici dei mei. q non noui vos. Videns vo pfect⁹ eoz pstantiā diutissime vberatos in carcere posuit. Sancti vo dum plurimuz mestiessent de felicitate q octo iam mensib⁹ pregnans erat p ea orauerūt. et dolores partus subito in eam irruerūt. peperitq filiū viuū. Quidaz vero de custodibus dixit ad eam. Quid facies cum ante pfectum veneris. Quid facies cum ante pfectum veneris. Rndit Felicitas. Hic ego p me patior. ibi p me deus patiet. Extracta igr de carcere. ligat⁹ post tergum manib⁹. z nudatis natib⁹ per plateas ducunt. Et dimissis bestijs. Saturn⁹ z perpetua a leombus deuorant. reuocat⁹ z felicitas a leopardis comeduntur. Btūs vo saturninus gladio capite truncat. Circa annos dñi. cclvj. sub Valeriano et Galieno imperatorib⁹.

CLXIX

De sctō Jacobo interciso.

Iacobus martir cognomento intercisus. nobilis genere. Iz fide nobilior. ex regione persa z ciuitate elape oriund⁹ fuit. Hic ex xp̄ianissimis parentib⁹ ortus est. z vxores

De sancto Jacobo iterci so

christianissimā habuit. Erat q̄z notissimus regi persaꝝ. ⁊ inter optimates p̄mus. Accidit aūt vt a p̄ncipe inimico amore seduceret. et ad colendū ydola flecteret. Hec aūt mater ⁊ vxor audientes p̄tin⁹ sibi scripserūt dicentes. Obediēdo mortali deseruisti eum q̄ vita est. placēdo future cito putredini deseruisti sempit̄nū odore. veritatē in mēdaciū cōmutasti. ⁊ mortali obtemperās viuoꝝ ac mortuoꝝ iudicē reliq̄sti. Noueris igit̄ nos amodo a te futuras extraneas nec tecū de cetero aliq̄ten⁹ moraturas. Cum autez bas trās Jacob⁹ legisset amare flēs ait. Si mater mea q̄ me genuit. ⁊ vxor mea a me extranee facte sunt. q̄nto magis a me extranei⁹ factus est deus me⁹. Cum ergo p̄ roꝝ suo se plurimū affluisset. nūc⁹ venit ad p̄ncipez q̄ diceret Jacobū xp̄ianū esse. Quem princeps aduocans ait. Dic mihi si nazarenus es. Cui iacob⁹. Etiā nazaren⁹ sum. Et ille. Ergo magus es. Cui iacobus. Absit a me magū esse. Cum ergo ei multa supplicia minaret. dixit Jacob⁹. Non me p̄turbāt minē tue quia tanq̄z ventus flans sup petraz furor tuus aures meas cito pertransit. Cui p̄nceps. Noli imp̄udenter agere. ne grauī morte peas. Cui Jacobus. Hoc nō mors sed somnus potius est dicendus. cum post modicū resurrectio tribuat. Cui princeps. Non te seducant nazarem dicentes mortez esse somnū. q̄ magni imperatores timēt eā Cui Jacobus. Nos mortez nō timemus. quia de morte ad vitaz transire speramus. Tūc p̄nceps de p̄silio amicoꝝ hāc sup Jacobum p̄tulit sn̄iam. vt ad terroꝝ aliorū membratim Jacob⁹ puniat. Cū aūt q̄daz ex his cōpassione sup eū flerent. ille ait. Nolite sup me flere. sed sup vosipsos plangite. quia ego ad vitam pergo ⁊ vobis supplicia eterna debent. Tūc carnifices pollicez manus eius dextre abscidērūt. Et exclamās iacobus ait. Liberator nazarene suscipe ramū arboris miscōie tue. Iam a cultore vinee sarmētū abscidit vitis. vt potius germinet ⁊ vberi⁹ coroneť. Cui carnifices. Si assentire p̄ris adhuc tibi parco. ut medicamentum adhibeo. Cui Jacob⁹. Nōne p̄speriste stirpitem vitis. q̄ cum amputant sarmēta. ille nodus q̄ remanet. in suo tpe cū terra calescere incipit p singula abscisionis loca p̄ducit germina. Si ergo vitis putat vicissitudie tpis vt germinet. q̄nto magis fidelis homo q̄ in vita xp̄o p̄pact⁹ est. Tunc accedens carnifex scōm abscidit digitū. Ptūs autem Jacob⁹ dixit. Suscipe duos ramos quos plātauit dextera tua dñe. Abscidit et tercium Et dixit Jacob⁹. De triplici temptatiōe liberatus b̄ndicam patri ⁊ filio ⁊ sp̄ūsancto Et cū trib⁹ ereptus de camino pueris confitebor tibi dñe. ⁊ i choro martirū psallaz nomini tuo xp̄e. Abscisus est ⁊ q̄rt⁹ Et Jacobus dixit. Protector filioꝝ isr̄l. q̄ in quarta b̄nictione p̄nunciat⁹ es. suscipe a suo tuo p̄fessionē quartū digitū tanq̄z in iuda benedicti. Absciso q̄nto digito dixit. Cōpleti est gaudiū meū. Tunc carnifices dixerunt ei. Parce tam nunc anie tue ne pereas nec cōtristeris si vnam manū amiseris. quoniaz multi sunt vnam manū tantū habentes. et multis diuitijs ⁊ honoribus abundantes. Ptūs iacobus dixit. Quando pastores incipiunt pecora tondere. nunquid dextrū tātum vellus auferunt ⁊ sinistruz dimittunt. Si ergo pecus quod animal brutū est totū vult vellus amittere. q̄nto magis ⁊ ego homo rōnalis nō dedignabor p̄ro deo occidi. Accedentes igitur impij ad sinistram manum digitū minimū inciderunt. Et iacob⁹ dixit. Tu dñe cuz magnus esses minimus et paruus p̄ro nobis fieri voluisti. ⁊ idcirco reddo tibi corpus ⁊ animā quā creasti. ⁊ p p̄ro sanguine tuo redemisti. Abscidit septimus digitus. ⁊ ait. Septies in die laudē dixi dño. Abscinditur octauus et dixit. Octauo die circūcisus est iesus. ⁊ hebreus circūcidit octauo die vt transeat ad legales ceremonias. ⁊ mens serui tui domine transeat ab his incircūcisis. ⁊ coniunctū habentibus p̄putiū. vt veniā ⁊ cōspiciam faciem tuam dñe. Inciditur etiā nonus digitus. ⁊ ait. Hora nona tradidit Christus in cruce spiritū Unde ⁊ ego domine in dolore noni

De sancto Jacobo iterciso

digit tibi pfiteor ⁊ grās ago. Incidit decimus ⁊ ait. Decim⁹ nūcr⁹ est i pceptis. ⁊ ioth pma lrā ē nois ihu xpi. Tūc qdā de astātib⁹ dixerī. O dilectissime qndā noster, pfite tantū cora cōsule vt viuere valeas. Licz ei absci se sint mā⁹ tue. sūt tñ pitissimi medici q tuis doloib⁹ valeāt subuēire. Quib⁹ iacob⁹ dixit. Absit a me bmōi nephanda simulatio. Nemo emī mittēs manū suā ad aratr̄. ⁊ respiciēs retro apt⁹ ē regno dei. Tūc idignati carnifices accesserunt ⁊ pollicē pedis dextri abscider̄. Et iacob⁹ dixit. Ades xpi pfortat⁹ est ⁊ sanguis exiuit. Abscidit secund⁹ pedis digit⁹ ⁊ ait. Ista ḡ mihi dies hꝫ est p oīb⁹ diebus. hodie quippe ad deū forē pueni⁹ ibo. Abscider̄t ⁊ tertiū ⁊ añ ipz piecer̄. Et subridēs iacob⁹ dixit. Vade tercie digite ad socios tuos ⁊ quēadmodū ḡnū tritici multū fructū affert, ita ⁊ tu i nouissimis diēb⁹ cum socijs tuis reqescēs. Abscidit quartus ⁊ ait. Quare tristis es aīa mea ⁊ qre pturbas me Spera i deo qnīā adhuc pfitebor illi salutare vultus mei ⁊ deus me⁹. Abscidit qnt⁹ ⁊ ait. Tūc incipiā dicere ad dñm qnīā dignū me fecit sociū suus ihūs suus. Tunc accedētes ad pedē sinistr̄ digitū puū abscider̄t. Et dixit iacob⁹. digite pue pfortare, qr magn⁹ ⁊ puus vnā hūt resurrectiōez. Capill⁹ capit⁹ ñ pibit qnto min⁹ a socijs tuis mime sepaber⁹. Abscidit secūd⁹ Et iacob⁹ ait. Destrūite veterē domū. qr splēdidior parat. Abscidit terci⁹ ⁊ ait Jacob⁹. Tūsionib⁹ firmat incus. Abscidit ⁊ qrt⁹ ⁊ ait Cōforta me ds vitat⁹ qnīā in te pfidit aīa mea. ⁊i vmbra alar tuar sperabo donec trāseat iniq̄tas. Abscidit ⁊ qnt⁹ ⁊ iacob⁹ ait. Ecce me tibi dñe īmolo victes. Tūc accedētes pedem dextr̄ abscider̄t. Et dixit Jacob⁹. Tūc offerā mun⁹ celesti regi p cui⁹ amore hꝫ patior. Abscider̄t ⁊ pedē sinistrū. Et bīus iacob⁹ dixit. Tu es q facis mirabilia. exaudi me dñe ⁊ salua me. Abscider̄t dextrā manū. ⁊ ait. Misericordie tue dñe adiuuēt me. Ad sinistrā ait. Tu es de⁹ q facis mirabilia. Abscider̄t dextr̄ brachiū ⁊ ait. Lauda aīa mea dñm. laudabo dominum in vita mea. psallam de⁹ meo quādiu fuero. Abscider̄t ⁊ brachium sinistrum. ⁊ ait. Circumdederūt me dolores mortis. ⁊ in nomine dñi vindicabor in eis. Tunc accedentes abscider̄t suram dextri cruris scindentes vsqz ad femur. Tunc bīus Jacobus meffabili dolore grāuat⁹ exclamās ait. Dñe ihu christe adiuua me. quia circūdederūt me gemitus mortis. ⁊ ait carnificibus. Carne noua me dominꝰ induet. quā vestra vulnera maculare nequibunt. Jam carnifices defecerāt. eo qa pena bona diei vsqz ad nonam in eius mansione sudassent. Tunc iterum accedentes sinistr̄ cruris suram abscindendo vsqz ad femur extra rerūt. Tūc exclamans bīus Jacob⁹ dixit. Domine exaudi me semiuuū viuorum et mortuorum dominꝰ. Digitos dñe non habeo vt ipsos ad te porrigā. nec man⁹ vt eas ad te extendam. Pedes mei truncati sunt. ⁊ genua mea demolita. vt tibi genua flectere non valeam. ⁊ sum velut casura domus ablatis quib⁹ sustentat̄ columnis. Exaudi me dñe ihu christe ⁊ educ de carcere aīaz meā. Hec cum diuisset vn⁹ de carnificibus accessit, ⁊ caput ei⁹ amputauit. Christiani igr occulte accesserūt. ⁊ corp⁹ eius rapiētes honorifice sepelierūt. Passus est aūt qnto kal'. decembris.

CLXX

De scio Pastore.

Pastor in heremo multis ānis i abstinētia magna se affligēs multa sanctitate ⁊ relligione pollebat. Cū aūt mater ei⁹ ipm ⁊ fratres ei⁹ desideraret videre sed non posset, ob seruandū diē. ⁊ illis ad eccl'az euntib⁹ ptim⁹ se eisdē obtulit. Et illi fugiētes ⁊ cellā intrātes. in faciem eius clauserunt ostium. Illa aūt ante ostium stans cum nimio fletu clamabat. Pastor aūt ad ostium veniens dixit ei. Quid sic clamas o vetula. Que audiens vocem eius amplius clamabat flens et dicens. Volo vos videre filij mei. Quidem si videā vos. Nūqd nō ego sū mater vestra q lactaui vos. ⁊ iam canis tota sum plena.

De sancto Pastore

Cui filio? Hic nos vis videre aut in alio sc̃o. Que rñdit. Si nō videro vos hic, videbo vos illic fili. Qui ait. Si eq̃nimit̃ ferre vales vt nos h̄ nō videas, illic p culpa dubio nos videbis. Que discessit gaudēs & dī. Si vos visura sū illic, nolo vos vīde h̄. Iuder p̄uincie cū abbate pastorē vīde cupet sz neq̃ret, filiū soroꝛis sue tāq̄z malefactorē tenuit & in carcerē posuit dicēs. Si pastor venerit & peo intēcesserit, eū dimittaz. Dat ig̃r puer ad ostiū senis plorās, dū ille nihil sibi rñderet aut. Et si viscera ferrea bēs, & nll̄a ꝓpassione moueris saltē miseratione sanḡnis tui flectat te, q̄ vnigenit⁹ mihi exist̄it. Ille āt mādauit et. Il pastor filios nō genera uit & idcirco nō dolet, q̄ cū dolore discedēte dixit ei iuder. Valtē vo iubeat & ego eū dimittā. Ille āt ei remādauit dicēs. Examia cāz p̄m legē & si dign⁹ morte hēt̄ p̄tin⁹ moriat̄, sin aūt fac quō tibi placet. Vocebat āt frēs dicēs Custodire & seipm ꝓsiderare & discretōez habere opatōes sūt aie. Dauptas, tribulatio et discretio sūt opatōes solitarie vite. Scptū ē ei. Si fuerīt hi tres viri, noe, iob, & daniel, ꝛc. Noe ꝓsonā hz nihil possidētiū Iob tribulatoꝛ. Daniel discretoꝛ. Si duas res oderit mōach⁹ pt ab h̄ mūdo liber esse. Et querēti frī q̄ essent dixit. Carnal⁹ repausatio & vana gl̄a. Si vis reḡez iuenire i h̄ sc̃lo & in futo inoi cā dic. Quis ego sū, & nō iudices quēq̄z. Cū q̄dā frater de ꝓgregatōne offendisset abbas & ꝓsilio cuiusdā solitarij euz expulit. q̄ cū q̄ flēdo desperaret, abbas pastor eū ad se adduci fecit, quem benigne ꝓsolās misit ad illū solitariū dicēs. Audiēs de te videre te desidero. Fatiga ig̃r te vsq̄z ad me. Qui cū venisset dixit pastor. Duo homies erāt q̄ ābo habebāt mortuos suos. Reliq̄t āt vn⁹ mortuū suū, & abijt plorare mortuū alteri⁹. Qd solitari⁹ audiēs & itelligēs i p̄mone ei⁹ ꝓfuct⁹ est. Cū q̄daz frater pastori dixisset se pturbatū esse, & locū velle deserere, eo q̄ q̄dā vba de q̄dā frē audiuisset, q̄ eū nō edificauerant, dixit pastor, ne h̄ vba crederet, q̄z vera nō eēnt. Ille vo vera esse asserebat, quia frater fidelis ea sibi retulit. Cui pastor. Nō est fidel⁹ q̄ tibi dixit, q̄z si fidelis eēt nequaq̄z tibi talia diceret. Et ille. Ego vidi oculis meis. Ille āt interrogat⁹ de festuca & de trabe quid essent rñdit de festuca q̄ festuca esset, & de trabe, q̄z trabs esset. Et pastor. Pone in corde tuo, q̄z peccata tua sūt sic̄ h̄ trabs, illi⁹ autez velut h̄ parua festuca. Frater q̄dā q̄ peccatū grande fecerat volēs penitere triennio interrogauit abbatez pastorē si multum esset. Qui dixit. Multū est. Et quesit⁹ si annū iuberet aut. Multum est. Astantes aūt dicebant. Vsq̄z ad q̄draginta dies. Et ille. Multuz est. Et adiecit. Puto q̄ si ex toto corde bō penitu erit & peccatū nō iterauerit, etiam p̄n̄am triduanam suscipiet dñs.

Interrogat⁹ de illo vbo, qui iracit̄ fratri suo sine causa ꝛc. ait. Ex omni re q̄ te grauare voluerit frater tu⁹ ne iracaris aduersus eū, donec oculum dextr̄z tibi extrahat, & si aliter feceris, sine causa tibi iracaris. Si āt aliquis te voluerit separe a deo p h̄ iracere ei.

Dixit iterz pastor, q̄ querulosus est, monachus nō est, q̄ malicia in corde suo tenuerit, monach⁹ nō est, q̄ iracundus est, monachus non est, q̄ malū p malo reddit, monachus nō est, q̄ elatus & vbosus est, mōach⁹ nō est. Qui vo vere est monachus semp̄ē humilis, māsuet⁹, charitate plen⁹, & timorez dei semp̄ & vbiq̄z pre oculis h̄z vt nō peccet.

Dixit iterz q̄ si sūt tres in vnū, ex q̄b⁹ vn⁹ bene quiescat, ali⁹ aūt infirmet̄ & grās agat, tertius vo miser ei⁹ sit ex sincera voluntate hi tres sil̄es sunt velut sint vni⁹ opis. Cuz q̄dam frater sibi ꝓquereret̄ q̄ multas cogitationes hñs in ipis pclitaret̄ eum sub aere nudo eiecit dicēs. Expande sinū & apprehēde ventū. Qui ait. Non possū. Et ille. Nec cogitatōes phibere potes ne introeāt, sz tuū est resistere eis. Interrogat⁹ a q̄dam frē q̄d de hereditate sibi dimissa faceret, dixit vt post tres dies ad se rediret. Qui cū rediisset ait illi. Si dixero da eam clericis faciēt inde cōmunia, si dixero da eam pentib⁹ nō est tibi merces, si dicā da eā paupib⁹ securus eris. Quicq̄d ergo vis fac, ego cām non habeo.

Hec in vita patz.

De sancto Moise abbate

CLXXI

De sco Johāne abbate

Johānes abbas cū epi⁹ p ānos.xl. ī hēmo būa ꝛ int̄rogauit eū q̄ntū ex hoc pfecisset. Et ille dixit. Ex q̄ cepi solitari⁹ cē nūq̄ vidit me sol mād̄icantē. Et iobes. Vade ⁊ tu rascē tez. Silē fere legit ibiō q̄ cū epiphanius epūs abbatē bylarioni daret carnes. ille ait. Ignosce mihi. q̄ ex q̄ accepi babuīn hūc nō mād̄ucaui q̄cq̄z occisuz. Cui epūs. Ex q̄ accepi bīnū hūc nō dimisi aliquē dormire q̄ aduersuz me aliq̄d bret neq̄z dormiui hōs aliq̄d aduersus aliquē. Cui ille Ignosce mihi q̄ melioz es q̄z ego. Volēs iobes ad silitudinē āgeloz nihil opari. ꝛ do sine ītermissione vacare. semp expoliauit ⁊ vnam hebdomadā ī hēmo fuit. Cū aūt fame pclitaret ⁊ aculeis muscaz ⁊ vesparū tot⁹ vulneraret. reuersus ad ostū fris sui pulsauit. Ad quē ille. Quis es tu. Et ille. Ego sum iobānes. Frater āt dixit ei. Neq̄z. iobes ei āgel⁹ fact⁹ ē. ⁊ int̄ hoīes vltra nō ē. Et ille. vere ego sū. Et nō apiens ei. dimisit eum afflicti vsq̄z mane. postea apiēs dixit. Si hō es op⁹ hēs itez opari vt pascaris ⁊ viuas. Si āt āgel⁹ es q̄d q̄ris ītrare cellā. Et ille dixit. Ignosce mihi frater q̄ peccaui. Cū āt mozaret roga uerūt eū frēs vt aliq̄d vbū salutare ⁊ cōpendiosū loco hereditatis sibi relinq̄ret. Qui ī gemiscēs ait. Nunq̄z feci. pp̄riam volūtatez nec aliq̄d docui q̄ pus ipe nō fecerim. Hec in vitas patrum.

CLXXII

De sco Moyse abbate

Moises abbas dixit fratri petēti a se p̄monē. Vade i cella tua ⁊ docebit te vniuersa. Cum q̄dā senex infirmat⁹ i egyptū ire vellet ne frēs nimis ḡuaret. dixit ei abbas Moyses. Non vadas q̄nā ī fornicatōez casur⁹ es. Qui cōtristat⁹ dixit. Mortuū ē corp⁹ meū. ⁊ tu mihi ista dicis. Cū ergo iuisset. ⁊ q̄dāz vgo ex deyotōe sibi seruire t. ille pualescēs eā violauit. Que cū filiū pepisset. senex puer i vltimis accipiēs in die magne festiuitatis q̄ erat in sancta eccl̄a cora multitudine fratrū intrauit. Cū āt oēs flerēt dixit. Videt⁹ infantem hunc Filius est inobedīēte. Cauete ergo vob frēs q̄ senectute hec feci ⁊ orate p me. Et pgēs ad cellā ad p̄stinū statū reuersus ē. Illus q̄z senex cū dixisset alteri. mortuus fili. ille ait. Non p̄fidas ī te donec exeas de corpe. Illā fiducias q̄ mortuus es. satbanas tm mortuus non est.

Cū frater q̄dā peccasset miserūt ad abbatē moylen. Qui accepta sporta plēa arena venit ad eos. Quē cū frēs q̄dā hec ītro garet. dixit. Pcta mea sūt post me currēta ⁊ nō video ea. ⁊ veni hodie aliena iudicare peccata. Illi āt hoc audiētes. fratri pepercerūt.

Silē legit de abbate pastore. Illā cū frēs de q̄dā fratre culpabili loquerēt. ille tacebat Cū ergo accepisset saccul̄ plenū arena retro. ⁊ de eadē arena modicū aīa se ferret. ter rogat⁹ q̄d hec dixit. Multa arena sūt pcta mea q̄ p me ferēs ipsa nō p̄sidero nec peis doleo. Hodie vo arena sūt pcta fris ante me posita. q̄ semp p̄sidero ⁊ ipa video. cum tm pcta mea aīa me semp portare debeam. ⁊ de ipsis cogitare. ⁊ pro ipsis deum rogare.

Cum abbas Moyses factus fuisset clericus ⁊ imposuissent ei superhumerale. dixit ei epūs. Abbas factus es candidat⁹. Et ille. Affoz⁹ domine purpura. vtiq̄ inutilens aūt epūs eum probare dixit clericis suis vt quando ad altare accederet ipm cum iniuria expellerēt. deinde eum sequentes quid loqueret audirēt. Proiciētes aūt eū foras dixerunt. Exi foras ethiops. Qui egrediēs dicebat. Bene tibi fecerunt cinerate ⁊ cacabate. quia cum homo non sis quare te inmedio hominū dare p̄sumpsisti. Hec in vitas patrum.

CLXXIII

De sancto Arsenio abbate.

Arseni⁹ cū adhuc in palatio consisteret. ⁊ vt ad salutē dirigeretur oraret audiuit. Arseni fuge homines ⁊ saluaberis. Accedens

De sancto Arsenio

ĝr ad mõachalẽ vnã ⁊ ibidẽ oras audiuit. Arseni fuge tace ⁊ quiesce. Legit ei ibidez de hac qete appetẽda. q tres frẽs cũ fcti fuissent mõachi. vn⁹ elegit discordantes ad pacẽ reducere. fcos infirmos visitare. tertiꝰ i solitudine die quiescere. Horum⁹ ĝr laboras ppẽ lites hominũ nõ potuit oib⁹ placere. ⁊ tedio victus venit ad scõm. quẽ inuenit a io deficiẽtẽ ⁊ mandatũ pficere nõ valẽtẽ. Et pcordates ad terminũ q erat i solitudine venerũt. Cui cũ tribulationes suas narrassent ille missa aq i cipho dixit. Attende ī aquã. ⁊ erat pmota ⁊ ibulẽta. Et rursus dixit. Attende mõ quo qeta ⁊ limpida fcã est. Qui cũ ītenderẽt ⁊ vult⁹ suos videre ait. Sic q i medio hoim pfistũt. p tbam nõ videt pctã sua. Cũ ãt qeuerit tũc pctã sua vide valebũt. Quidã etiã cũ inuenisset gndã i bemo velut bestiã herbas mãducãtẽ ⁊ nuditũ. currebat p⁹ ipm fugiẽtez dicẽs. Expecta me q⁹ ppt deũ seq⁹ te. Et ille. Et ego ppt deũ fugio te. Cũ ãt vestẽ piecisset. expectauit eũ dicẽs. Quonã materiã mũdi piecisti a te expectaui te. Cui ille. Dic mihi quo salu⁹ effici ar. Qui rñdens ait. Fuge homies ⁊ tace. Matrona qdaz ⁊ nobil ⁊ senex venit vt abbatẽ arsenii ex deuotõe vid̃et. Qui rogatus a theophilo archiepo vt se videri permitteret nullatẽ⁹ acq̃euit. Tãdẽ illa ad ei⁹ cellã pperãs ipz for⁊ añ hostiũ celle inuẽit. ⁊ se ad ei⁹ pedes pstrauit. Ille ãt cũ idignõe nimia eleuauit eã dicens. Si facie meã videre vis vide. Illa ãt faciẽ ei⁹ p ofusiõe ⁊ vecũdia nõ osideraut. Cui senex. Quo cũ mulier sis tã nauigatoz facere pstitisti. Ecce ei romã redibis ⁊ q abbatẽ arsenii videris alijs mulieribus enarrab. ⁊ ille siñ veniẽt vt videãt me. Et illa. Si deo dante romam rediero. nullaz huc veire permittã. sed saltẽ obsecro vt ores p me. ⁊ mei memoris sis sp. Cui ille. Oro deum vt deleat memoriã tuã de corde meo. Et illa audiẽs ẽbata nimiũ veit ī ciuitatẽ. et p tristiciã febricitare cepit. Qd archiepus audiẽs ad eã psolãdã accessit. Illa ãt dicebat. Ecce ego pristata mouor. Cui archiepus. Nescis q mulier es. ⁊ inimic⁹ sctos p mulieres impugnat. ⁊ pptea senex. Hdixit. Nõ paia tua sporat. Et sic psolatõne recepta cũ gaudio ad ppa remeauit.

Pe qdã alio prẽlegit. q cũ discipul⁹ eius sibi diceret. senuisti abba. accedam⁹ parũ iuxta mũdũ. Ille ait. Ubi nõ est mulier ibi eam⁹. Dixit ei discipulus. Et vbi ẽ loc⁹ nõ hñs mulierẽ nisi forte solitudo. Et ille. Ergo in solitudinem me tolle.

Alius etiã frater cũ matrez suã vetulã trãsfluuiũ portare deberet. ille mã⁹ suas pallio iuoluit. Cui illa. Ut qd sic operuisti manus tuas fili. Et ille. Corp⁹ mulieris ignis est. et ex eo q te pungebã. alia ex feia memoria in meo aio veniebat.

Arseni⁹ autẽ p totuz tps vite sue ad opus sedẽs manuum suaz. pannũ habebat in sinu. ppt lacrimas q crebro de oculis ei⁹ currebant. Totã noctem insomnẽ ducebat. Mane ãt facto cũ ppter nature lassitudinẽ dormire vellet. dicebat somno. Veni serue male. Et surripiebat parũ somni sedendo. ⁊ statim surgebat. Dicebat q3. Sufficit mõacho si dormierit vna hora. si est tñ pugnator. Cũq3 pater sancti Arseni⁹ nobilissim⁹ senator vitam finiẽs ⁊ testamentũ faciens magnã hereditatem Arsemo dimisisset. Magistrian⁹ p̃dictũ testamentũ ad ipm detulit. Qđ ille accipiẽs voluit illud scindere. Magistrian⁹ ãt eius pedibus reuolut⁹ rogauit ne hoc faceret. q caput ei⁹ pfcideret. Cui arseni⁹ Dom⁹ mortuus sum q3 ille. Ipe ĝr cũ mõ mortuus sit quo me fecit heredẽ. Et remisit testamentũ nihil recipe volẽs. Quadaz vice facta est vox ad eũ di. Veni ⁊ ostendaz tibi opa hoim. Et eduxit eũ in q̃ndam locũ. ostẽdituq3 ei ethiopem incidentẽ ligna ⁊ faciẽtem sarcinam grandem quã portare nõ potat. Deinde ut ex lingna incidebat ⁊ ad sarcinaz addebat. ⁊ hoc faciebat diutius. Ostenditq3 ei rursum hominẽ haurientem aquam de lacu. ⁊ effundentẽ aquã i cisternã ptusaz q aquã refundebat i lacũ. ⁊ ipaz cisternam implere volentẽ. Et ostendit ei iterum tempꝰ. ⁊ duos viros sedentes in equis portantes lignũ transuersuz. volentes aũt introire in templũ non poterant eo q lignuz i transuerso portarẽt. Et exposuit dicẽs. Hoi sunt

q̄ portāt q̄i iugū iusticie cū supbia. z nō būt liāt. ppt̄ qđ remanēt fore a regno đi. q̄ ligna iciđt. bō ē in pctis mlt̄is z p eo vt agat pniaz nō subtrahit đ pctis sz addit iniq̄tates iniq̄tatib⁹. q̄ āt a quā haurit bō est bona opa facies. Sz q2 cū eis sūt pmixta mala pđit bōa opa sua Uespe sabbati aduenēte die dñico relinq̄bat p se solē. z extēdebat mās suas ad celū. donec mane die dñico sol ascēdēs faciem ei⁹ illustrabat. z sic residebat. Hec i vitas patr̄

CLXXIIII

De sancto Agathon abbate.

Agathon abbas p trienniū lapidē i os suū mittebat donec taciturnitatē disceret. ¶ Alius q̄z frat cū itrasset congregationē dixit intra se. Tu z asinus vnū estō. Hic g asinus vapulat z nō loq̄t. iniuriā patit z nō rndet. sic z tu. ¶ Alius q̄z frat a mēsa expulsus nihil rndit. Postmodū sup interrogat⁹ ait. Posui i corde meo q̄ equal' sim cani. q̄ dū sectat foras egredit. ¶ Interrogat⁹ agathon q̄ vt⁹ plus bīet laboris. rndit. Puto nō esse talē laborē q̄lē orare deū. Hāc inimici ei⁹ sp laborāt ei⁹ oratiōez intrūpe. Hāc i ceteris laborib⁹ bō aliq̄s requiez possidet. oratio āt opus hz magni certaminis. Interrogatus agathon a q̄dā frē quō cū frib⁹ būtare deberet ait. Hic i pma die. z nō assumas fiduciā Nō ē ei peior passio q̄z fiducia. genuit ē ei oim passionū. Dixit iterū. Iracundus si mortuos suscitet nō placet alicui vel đo ppt̄ iracundiā suā. ¶ Frat q̄dā iracūd⁹ intra se ait. Si sol⁹ būtarē. adirā nūta cito mouerer. Quadā aūt vice cū viceoliū aq̄ impleret vsatus est. Sc̄o impleuit z iterū vsat⁹ ē. Tertio impleuit z vsat⁹ ē. Qui ꝓmot⁹ furore fregit vasculum In se āt reuers⁹ cognouit q̄ ab eo đemōe ira cūdie sit illus⁹. z dixit Ecce sol⁹ sū. z nūra me vicit. Reuertar g i congregationez. q̄ vbiq̄ labor. z vbiq̄ patia. z adiutorio dei op⁹ est. ¶ Ecce contra erāt duo frēs q̄ multis annis iuicem discordantes nūq̄z ad iracundiaz poterāt puocari. quadā vice dixit vn⁹ alteri. Faciamus z nos lītē sic boies de mūdo facūt. Et ille rndit. Nescio q̄liter fiat lis. Et dixit frat. Pono in medio later culū z dico meus est. Tu āt dic nō. sz meus est. z inde fiet lis z inimicitia. Posita est ergo testa in medio. dixit vnus Meus est B. z alt̄ dixit nō. sed meus est. Et ille rndit. Etiā tuus ē. tolle ergo z vade. Et discesserūt. nec inē se retinere potuerūt. ¶ Erat āt abbas agathon sapiēs ad intelligendū. impiger ad laborandū. parc⁹ i cibo atq̄ vestimēto. Dixit āt. Secūm voluntatē meā nūq̄z dormiui. retinēs i corde aduersus q̄nq̄z dolorem. Nec dimisi dormire aliū hītē aduersus me aliq̄d. Mortu⁹ q̄z agathon trib⁹ diebus mānsit īmobil' aptos tenēs oculos. Qui cus pulsaret a frib⁹ rndit. In spectu diuinitatis assisto. dicunt ei. z tu times. Et ille. In custodiēdis mādatis dei vērute q̄ potui laboraui. sz hō sum z nescio vtr placuerūt opa mea dño. dicūt ei. Et nō scis de opib⁹ tuis q̄ pm deū sūt. Et ille. Non psumo donec veniat dñs illū. Alii ei sūt iudicia dei z alter iudicia hoim. Cum āt eū adhuc introgare vellēt ait. Dñite caritatē z nolite loq̄ mecū q2 occupat⁹ sū. quo dicto stans spūz cū gaudio emisit. Uidebāt eū colligentē spūm quē admodum si quis saluteret amicos dilectos. Hec in vitas patrum. A.

CLXXV

De sancto Barlaam

Barlaā cui⁹ hist̄oriam Johānes damascen⁹ diligenti studio compilauit. operante in eo diuina gratia sanctū Josaphat regem ad fidē conuertit. Etenim cū vniuersa india xp̄ianis z monachis plena esset. surrexit rex quidam potēs nomine Auennir q̄ xp̄ianos et precipue monachos plurimū psequebat. Accidit autē vt quidam regis amic⁹ z in palatio suo primus diuina cōmonitus grā regiā aulam relinqueret. z monasticum ordinem intraret. Quod rex audiens pre ira insanies. eum p queq3 deserta inquirī fecit. z vix inuentū ad se adduci mandauit. Uidēsq3 eū vili tunica coopertū. z fame maceratum q̄ splēdidis vestimētis ornabat. z multis diuitijs affluere cōsueuerat. dixit ei. O stulte

ac mētis pōite. cur bonozē in tumeliā com
mutasti. te ludū pueroz fecisti. Cui ille. Si
huic a me rōnez audire desideras inimicos
tuos pcul a te abijcias. Rege autez q̄ essent
hmōi inimici q̄rēte ait. Ira z cōcupiscētia hꝫ
enī impediūt ne vītas videat. Assideāt autē
ad audiētiā dicēdoz prudentia z eq̄tas. Cui
rex. Fiat vt loq̄ris. Et ille. Insipiētes ea q̄ sī
despiciūt q̄ nō sunt. ea vo q̄ nō sūt q̄ sint ap
bendere molunt. Qui āt nō gustauerit eoz
rū q̄ sunt dulcedinē. nō poterit eoz q̄ nō sūt
addiscere vītatē. Multa āt illo de mysterio
incarnatōis z fidei pseq̄nte rex ait. Nisi tibi
in pncipio pmisisset q̄ de medio ꝓsiliū rā re
mouerē. nūc itaq̄z ignī tuas carnes traderē
Surge igr z fuge ex oculi meis ne vltra tevi
deā z male te pdā. Vir aūt dei tristis absces
sit. eo q̄ martiriuz ppessus nō esset. Inte
rea dū rex liberos nō brēt. puer ei pulcerri
mus nascit. z iosaphat appellat. Cōgregante
aūt rege infinuā multitudinē vt diis poztu pu
eri īmolarēt. q̄nq̄ginta q̄nq̄z astrologos cō
uocauit. a q̄b⁹ qđ futuz eēt filio suo diligen
ter q̄siuit. Ductis āt rndētib⁹ eū magnū i po
tētia z diuitijs futuz. vn⁹ sapiēnoz rex ipis di
xit. Puer iste q̄ nat⁹ ē tibi o rex nō i tuo erit re
gno sz i alio incōparabilr meliozi. Nā illi⁹ q̄m
pseq̄ris xp̄iane religiōis vt estimo futur⁹ est
cultoz. Hoc āt nō a semetipo sz a deo inspirā
te dixit. Audiēs hꝫ rex z plīmū exp̄auescēs. in
ciuitate seoz sū palaciū speciosissimū ꝓstrui
fecit. z ibi puez ad habitādū z posuit. ibiq̄z se
cū iuuenes pulcerrimos collocauit. pcipiēs
illi vt nec morte nec senectutē. nec infirmitatē
nec paupt̄atē. nec aliq̄d qđ posset sibi afferre
tristiciā ei noiarēt. sz oia iocūda ei ꝓponerēt
q̄ten⁹ mens ei⁹ leticijs occupata nil de futu
ris cogitare posset. Si quē vo mistrātū in
firmari ꝓtinḡet. hūc ptin⁹ rex p̄cipiebat eji
ci z alū loco ei⁹ incolumē subrogari. Hec dece
pitq̄z ne sibi de xp̄o aliquā facerēt mentionē
Erat autē tpe erat cū rege vir qđā xp̄ianissi
mus sz occult⁹. q̄ inē nobiles regis pncipes p
mus erat. Hic cū aliq̄n cū rege ad venandū
iuisset. boiez q̄ndā paupez pedē lesū a bestia
bītē z in tra iacentē inuēit. a q̄ rogat vt se su
scipere debeat. q̄ sibi in aliq̄ forsitan ꝓdesse
posset. Cui miles dixit. Ego qđē te libēt̄ susci
pio. sz in q̄ vnl'inuēiaris ignoro. Et ille dixit
Ego sū hō medic⁹ vboz. Si ei aliq̄s in vbis
ledat̄ ꝓgruā scio adhibere medelaz. Hiles
āt qđ ille dicebat. p nichilo ꝓputauit. ꝓpt deū
tñ ipm suscipiēs ei⁹ curaz egit. Vicinā āt q̄daz
inuidi z malicioſi videntes ꝓdictū pncipez in
tanta grā eē regis. ipm apud regē accusaue
rūt. q̄ nō solū ad xp̄ianoz fidē declinasset. sz
insup regnū conabat sibi surripe turbā soli
citans z sibi ꝓcurans. Ex si hꝫ inq̄unt ita esse
o rex scire desideras ipum secreto aduoca. z
vītā hāc cito finiendā cōmemoza. z in circo
gloziā regni te velle derelinq̄re z monacho
rū habitū assumere asseras. q̄s tñ ignoz ater
bacten⁹ fueras psecut⁹. Et tūc videbis qđ ti
bi rndeat. Que cū rex oīa vt illi suaserant fe
cisset. ille doli ignar⁹ pfusus lacrimis ppositū regis laudauit. z vanitatē mūdi rememo
rans q̄ntoti⁹ hoc adimplendū ꝓfuluit. Qđ
rex audiēs z vez eē qđ illi dixerāt credens. fu
roze replet⁹ est. nichil tñ sibi rndit. Vir aūt p
pendēs q̄ rex ḡuit vba sua accepat. tremēs
abscessit. z medicū se brē vbozū recolens oīa
sibi narrauit. Cui ille. Motū sit tibi q̄ rex su
spicat vt ꝓpt̄ hoc dixeris q̄ ei⁹ regnū velis in
uadere. Surge igit̄ cito. z comā tuaz tonde.
z vestimenta abijciens cilicū induc. z sūmo
diluculo ad regē ingredere. Cūq̄z rex qđ si
bi hoc velut introgauerit. rndebis. Ecce rex
parat⁹ sū seq̄te. Nā z si via p quā cupis ire
difficil'sit. tecū tñ existenti facil'mihi erit. Sic
enī socū me habuisti in pspera. sic habebis
parit̄ in aduersis. Nūc igit̄ pstō sum. qđ mo
raris. Qđ cū ille p ordinez fecisset. rex obstu
puit z falsarios arguēs. virū ap̄licoz bonoze
dotauit. Filiꝰ āt ei⁹ in palacio educat⁹. ad
etatē adultaz puenit. z in oī sapia plene edoc
tus fuit. Admirās aūt cur pat̄ sic eū reclu
sisset. vnū de suis sibi familarioze secreto de
hac re introgauit. dicēs se in multa meſticia
positum. p eo q̄ sibi foras egredi non liceret.
adeo vt nec sibi cibus saper nec potus. Qđ
pater audiēs z dolēs. equos idoneos para
ri fecit. z choros plaudētes aū euz mittēs. ne

qđ sibi fedũ occurreret diligenť ꝓbibuit.
Ꝓdicto igit̃ iuuene talť ꝓcedẽte.qđam vi
ce vn⁹ leꝓsus ⁊ vnus cecus sibi obuiaue-
rũt. Quos ille videns ⁊ stupens.q̃ sint ⁊ qđ
nam habeant inquisiuit. ⁊ ministri dixerũt.
Passiones iste sũt q̃ bomib⁹ ꝓuenire solent.
Et ille. Omnib⁹ bomib⁹ ꝓuenire possũt bu-
iusmõi. Negãtib⁹ illis rñdit. Non sunt igit̃
q̃ pati debeãt. an sic indefinite puenũt. Et
illi. Et qs boim futura scire valz. Valde igit̃
animus esse cepit pincõ suetudine rei. Illuc
aũt vice q̃ndam valde senẽ rugosam baben
tem faciẽ ⁊ dorsuz incuruatũ. ⁊ cadẽtib⁹ dẽ
tibus balbutiẽdo loq̃ntem inuenit. Stupe-
factꝰ igit̃ discere cupit visionis miraculum.
Cũq; didicisset q̃ ꝓpter annoꝝ multitudinez
ad talẽ statũ peruenisz ait. Et qs est huiꝰ finis.
Dicũt ei.mors. Et ille. Est ne mors oĩm vel
aliq̃rũ. Cũq; didicisset oẽs mori debere.inte-
rrogauit. In q̃ãnis ꝑ supuenũt Et illi. In
octoginta vel centũ annis senectus inducit̃.
deinde mors ipsa subsequit̃. Hec igit̃ iuue-
nis fr̃q̃nť in corde suo recogitãs in multa de
solatione erat. sz corã patre lenciaz ꝓtẽdebat.
plurimũ desiderãs in bmõi dirigi ⁊ doceri.
Igit̃ qđam monachꝰ vita ⁊ opinione
ꝓfectꝰ babuãs in deserto ẽre sennaar nomie
Barlaam. hic q̃ circa filiũ regis agebant ꝑ
spũm cognouit. et mercatoris habitum su-
mẽs ad ciuitatẽ illã deuenit. Accedensq; pe-
dagogo filij regis locutꝰ est dicens. Ego cũ
negociator sim lapidẽ ꝓciosum venalez ba-
beo q̃ cecis lumen tribuit. surdis aures ape
rit. mutos loq̃facit. insipientib⁹ sapiẽtiaz in-
fũdit. Huc igit̃ duc me ad filiuz regis ⁊ hũc
sibi tradã. Cui ille. Videris bõ mature pru-
dẽtie. sed vba tua prudentie nõ ꝓcordat. Ve
rũtamen cũ lapidũ noticiã habeã ipm lapi-
dẽ mihi ostende. ⁊ si talis vt asseris fuerit cõ
probaꝰ. a filio regis honores marios cõse-
queris. Ad quẽ ille. Lapis meꝰ insup banc
habz vtutẽ. Quia q̃ nõ bz sanã oculoꝝ aciẽ.
⁊ q̃n on ꝑuat integram castitatẽ. si forte illuz
aspexerit. ipam vtutẽ quã habz visibilẽ ꝓdit.
Ego autẽ medicinalis artis non expers vi-
deo te sanos oculos nõ habere. Filiũ autẽ
regis audiui pudicũ esse. ⁊ oculos pulcherri
mos ⁊ sanos habere. Qui ille. Si sic est noli
mihi ostendere. q̃ ⁊ oculos sanos nõ habeo
⁊ in peccatis sordesco. Hũc igit̃ ꝑ filio
regis ipm ad eũ q̃ntoꝝ introduxit. Cumer
go introductꝰ fuisset. ⁊ rex eũ reuerenť susce-
pisset. ait Barlaam. In hoc rex bñ fecisti. q̃
de foris paruitatẽ apparẽti non attendisti. Nã
rex quidam magnus in curru deaurato p-
cedens. cũ q̃busdaz attritas vestes indutis.
⁊ macie attenuatis obuiasset. ꝓtinuo de cur
ru exiliẽs ad pedes eoꝝ ꝓcidẽs ipos adora-
uit. ⁊ surgens in oculis eoꝝ ruit. Proceres
aũt eiꝰ indigne ꝗ ferẽtes. sz regẽ sup ꝗrgue
re formidãtes. fratri eius retulerũt. quõrex
magnificẽtie regali indigna fecisset. Frater
ãt regẽ sup ꝗredarguit. Erat aũt regi assue-
tudo q̃ q̃n aliq̃s mortꝰ tradendꝰ erat. rex añ
eiꝰ ianuã ꝓconẽ cũ tuba ad ꝗ deputata mit-
tebat. Vespe igit̃ veniẽte añ fris ianuam tu
baz sonari fecit. Qđ ille audiẽs ⁊ de sua sal-
uatione desperãs. totã nocte in somnẽ duxit
⁊ testamẽtũ fecit. Mane aũt facto indutus
nigris vestib⁹ cũ vxore ⁊ filijs ad fores pala
cij lugẽs accessit. Quẽ rex ad se ingredi faci-
ens dixit. O stulte si preconem fratris tui cui
nibil te deliquisse cognoscis adeo timuisti.
quõ ꝓcones dñi mei in quẽ adeo peccauiti
mere nõ debeaz. q̃ sonabilꝰ mihi tuba mor
tem significant. ⁊ terribilẽ iudicis aduentuz
mihi denũciant. Deinde q̃ttuor capsas fieri
iussit. ⁊ duas earũ extrinsecus auro vndiq;
operiri. ⁊ ossib⁹ mortuoꝝ putridis impleri.
duas vo pice linuri. ⁊ gẽmis ⁊ margaritis ꝑ-
ciosis impleri fecit. Vocansq; illos magna-
tes q̃s sciebat querimoniã apud frẽm depo
suisse. q̃ttuor illas capsas ante eos posuit. et
q̃ ꝓciosiores essent inq̃siuit. Illis vo duas de-
auratas magni esse ꝑcij. reliq̃s vo vilis ꝑcij
esse iudicauerũt. Precepit igit̃ rex deaura-
tas apiri ⁊ cõtinuo inde fetor intolerabilis
emanauit. Quib⁹ rex. Ne illis silẽs sũt qui
gloriosis vestib⁹ sũt amicti. int⁹ vo immun
dicia vicioꝝ plenis. Deinde alias apiri fecit.
Et ecce odor mirabilis inde exalauit. Cui-
busrex. Iste illis pauperrimis q̃s honoraui

sitles sūt q̄ ⁊ si vilib⁹ vestimētis operiant. in-
tus tñ oi vtutū odore resplendent. Vlos aūt
solū q̄ de foris sūt attēditis. ⁊ q̄ deint⁹ sūt nō
p̄sideratis. Hcōm igit illū regez tu q̄z fecisti
bñ suscipies me. Incipies igit Barlaam ce
pit ei de mōi creatōe. ⁊ hois p̄uaricatōe ac fi
lij dei incarnatōe. passiōe ⁊ resurrectōe. lon
gū p̄monē reterere. necnō de die iudicij. ⁊ de
retributōe bonoz ⁊ maloz multa pferre. ⁊ p̄-
uētes idolis plimū exprobrare ac de eoz fa-
tuitate tale exēplū ponere dicēs. Ho Ba-
gittari⁹ q̄dā auiculā paruaz noīe philome-
nā capiēs. cū vellet eū occidere. vox data est
philomene. ⁊ ait. Quid tibi p̄derit o hō si
me occideris. Neqz enī vētrē tuū de me im-
plere valebis. Sz si me dimittere velles tria
tibi mādata darē q̄ si diligēti⁹ p̄uares ma-
gnā inde vtilitatē p̄seq̄ posses. Ille vo ad ei⁹
loquelā stupefact⁹ p̄misit q̄ eā dimitteret. si
hec sibi mādata pferret. Et illa. Nūqz rez q̄
aprehēdi nō pōt. apphendere studeas. Be
re pdita irrecupabili nūqz doleas. Verbuz
incredibile nūqz credas. Hec tria custodi ⁊
bñ tibi erit. Ille aūt vt p̄miserat eaz dimisit.
Philomena igit p aera volitās dixit ei. Ve
tibi hō. qz malū p̄silū habuisti. ⁊ qz magnū
thesaurū bodie pdidisti. Est enī i meis visce
rib⁹ margarita. q̄ structionis ouū sua vincit
magnitudine. Qō ille audiēs valde p̄trista
tus ē q̄ eā dimiserit. ⁊ eā apphendere cona-
bat dicēs. Veni in domū meam. ⁊ oēm tibi
hūanitatē exhibebo. ⁊ honorifice te dimittā.
Cui philomena. Nūc p certo cognoui te fa
tuū ee. Nā ex his q̄ tibi dixi nullū p̄fectū ha-
buisti. qz de me pdita. sz irrecupabili dolef.
⁊ me ēptasti capere cū neqas meo itinere pge
re. ⁊ insup margaritā tam grandez in meis
visceribus credidisti esse. cuz ego tota ad ma-
gnitudinē ouistructionis nō valeā ptingere
Sic ergo stulti sunt illi q̄ confidūt in idolis. q̄
plasmatos a se adorant. ⁊ custoditos a se cu-
stodes suos apellāt. Ceptiqz p̄ra fallacē
mūdi delectationē ⁊ vanitatez multa dispu-
tare. ⁊ plura ad hoc exēpla adducere dicēs.
Qui corpales delectatiōes desiderāt. ⁊ aias
suas fame mori p̄mittūt similes sūt cuidam
homi q̄ duz a facie vnicornis ne ab eo devo-
rarē velociꝰ fugeret. in q̄ddam baratz ma-
gnū cecidit. dū aūt caderet manibus arbustu
lam q̄ndam apprehendit. ⁊ in base quadā lu
brica ⁊ instabili pedes fixit. Respiciens vero
vidit duos mures vnū albū ⁊ alium nigrū
incessanter radicē arbustule quā apphen-
derat corrodētes. ⁊ iam prope erat vt ipsam
abscinderent. In fundo aūt baratri vidit dra
conem terribilem spirantē ignem. ⁊ aperto
ore ipm devorare cupientem. Sup basem
vero vbi pedes tenebat vidit q̄ttuor aspidez
capita inde p̄deuntia. Eleuans aūt oculos
vidit ertguū mellis de ramis illi⁹ arbustule
stillans. Oblitusqz periculū quo vndiqz po
situs erat. seip̄m dulcedini illi⁹ modici mel-
lis totū dedit. Unicornis autē mortis tenet
figuram. q̄ hominē semp psequit ⁊ apprehē-
dere cupit. Baratrū vero mūdus est omni
bus malis plen⁹. Arbustula vero vniuscu-
iusqz vita est. q̄ p horas diei ⁊ noctis q̄si per
murem albū ⁊ nigrū incessanter cōsumit ⁊ in-
scisionī appropinquat. Basis vo q̄ttuor aspi
dū corp⁹ ex q̄ttuor elemētis cōpositū. q̄b⁹ in
ordinatis corpis cōpago dissoluit. Draco
terribilis or inferni cunctos devorare cupi
ens. Dulcedo ramusculi delectatio fallax
mūdi. p q̄m homo seducit vt piculū suū mi
nume intueat. Addidit q̄z dicēs. Si
miles sūt itez mōi amatores hominū q̄ tres
amicos habuit. quorū vnū plus q̄z se. secun-
dū tantū quantū se. tertiū min⁹ q̄z se. ⁊ qua-
si nihil dilexit. In magno itaq; piculo posi-
tus. ⁊ a rege citat⁹. cucurrit ad primū amicū
ei⁹ auxiliū querēs. ⁊ qualit eū dilexerit semp
commemorās. Cui ille. Nescio q̄s sis o ho-
mo. habeo alios amicos cū quibus me bo-
die letari oportet. q̄s ⁊ amicos amodo possi
debo. prebeo tamē tibi duo cilicziola vt habe
as quib⁹ valeas operiri. Confusus igit ad
secūdū venit. ⁊ similit ei⁹ auxiliū postula ut
Cui ille. Non vacat mihi tecuz subire ago-
nē. curis etenim multis circūdor. modicū ta
mē vsqz ad ostiū palacij te sociabo. ⁊ statim
domuz reuertar propriis vacans negocijs.
Tristis igit ⁊ desperans ad tertium amicū

prerit. sibiqz facie demissa dixit. Non habeo
os loquēdi ad te. ḡmā vt debui non amau
te. Sed in tribulatiōe circundat⁹. z ab ami
cis destitutus. rogo vt mihi auxiliū feras. et
mihi veniā prebeas. Et ille hilari vultu dixit
Certe amicum charissimum fateor te esse. et
tu licet modici beneficij nō immemor. precē
dam te. z apud regē interuenias pro te. ne in
manib⁹ tradat te inimicor. Possumus igitur
amicus est diuitiaz possessio. pro quib⁹ ho
mo multis periculis subiacet. Clemente vero
mortis timno. nihil exomib⁹ nisi viles acci
pit ad sepeliendū panniculos. Sicōus ami
cus est vxor. filij z parentes. q̄ tantū vsqz ad
monumentū secū pgentes. ptin⁹ reuertunt.
suis vacantes curis. Tercius amic⁹ ē fides
spes z charitas. z elemosyna. z cetera bona
opa que nos cū eximus de corpe possunt p̄
cedere. z p nobis apud deum interuenire. z
ab inimicis demonib⁹ nos liberare. Hoc
insup addidit dicens. In quadā magna ci
uitate orientis fuit q̄ hominē extraneum z
ignotū omī anno in principez eligebant. Cui
omni potestate accepta quicqd volebat fa
cere licitū erat. z sine omni institutione terrā
regebat. Illo igit̄ in omnib⁹ delicijs perma
nente z semp sibi sic esse estimante. repente ci
ues in eū insurgebant. z p totā ciuitatez nu
dum trahentes. in remotā insulā exulē trās
mittebant. vbi nec cibū nec vestimentū inue
niens. fame z frigore vrgebat. Aliquē q̄daz
alius sublimat⁹ in regno cū illoz ciuū con
suetudinē dedicisset. infinitos thesauros ad
insulā illā p̄misit. vbi post annū in exiliuz re
legatus ceteris fame deficientib⁹ ille immē
sis delicijs abundabat. Ciuitas hec mund⁹
iste est. Ciues tenebraz p̄incipes. q̄ nos falsa
mū dilectatione allicit. nobisqz non spe
rantib⁹ mors supuenit. z in locū tenebraruz
demergimur. Diuitiaz vō ad eternū locuz
p̄missio fit manib⁹ egenoz. Igit̄ cū
barlaam p̄fecte filiū regis docuisset. z ipe eā
tam relicto patre seq̄ vellet. dixit barlaaz. Si
hoc feceris. cuidaz iuueni similis eris. q̄ cū q̄
dā nobilē nollet desponsare vxorē. ipe renu
ens aufugit. z in q̄dā locū deuenies p̄gunē
quandā ciuisdā senis pauper filiā laborā
tem z orē deū laudantē vidit. Et quam ille.
Quid est qđ agis mulier. Cui enī ita pau
per is. grās tñ agis deo ac si magna recepisses
ab eo. Et quez illa. sic parua medicina sepe
a mḡno lāguore liberat. sic grā yacuo i par
uis donis magnor efficit aucrix donoruz.
Hec tñ q̄ extrinsec⁹ sūt nrā nō sunt. sz ea q̄ in
nob⁹ sunt z nrā sūt. Et dō magē accepi. q̄ me
ad suā imaginē fecit. intellectuz mihi dedit. ad
suā me gliaz vocauit. z ianuā regni sui iam
mihi aperuit. Pro tantis ergo z tā magnis
donis ipm laudare q̄uenit. Videns inuenis
eo⁹ prudentiā. eā a pre suo i vxorē petijt. Cui
ille. Filiā meā accipe nō vales. q̄ diuituz et
nobiliū filio⁹ es. ego aūt pauper sū. Sz cū ille oī
no instaret. aut senex. Nō possuz eā tibi dare
vt in domū patris tui ducas eā. cū vnica mi
bi sit. Et ille. Apud vos manebo. z vob⁹ mē
in oīb⁹ p̄formabo. Deponēs igit̄ p̄cioſuz or
namētū. habitū senis induit. z apud eū ma
nens ipaz in vxorē accepit. Postq̄z vero se
nex diuit⁹ eū p̄bauit. in thalamū eū duxit. et
imēsuz pōd⁹ diuitiaz q̄ntū nūq̄z videra sibi
oñdit. z oia sibi dedit. Dixit aūt iosaphat
Conuenient ista me tā git narratioz a te Bo
ctū eē de me existimo. Sed dic mi pat quot
annoz es. z vbi q̄uersaris. q̄ a te nunq̄z vo
lo separi. Et ille. Annoz sū. xlv. in deserto re
sidens degēs. Ad quē iosaphat. Ampli⁹ pa
ter mihi appares. lx. annoz. Et ille. Sic a na
tiuitate mea oēs āños meos q̄ris discere. be
ne eos existimasti. Sz nullo modo a me i mē
sura vite cōputant. quotq̄t i vanitate mūdi
expēsi sūt. Tunc enī in interioze boie mortuo
raz. z āños mortis nunq̄z vite nominabo.
Cū igit̄ iosaphat eū in desertuz sequi vellet.
dixit barlaam. Si Bñ feceris. z tuo p̄sortio ca
rebo z p̄secutōis frib⁹ meis autor existā. Sz
cū opportunū tps videris ad me venies. bar
laam igit̄ filiū regis baptizās. z in fide opti
me instruens. eū osculatus ē. z ad locū suuz
reuersus est. Post hoc aūt rex filiuz
xp̄ianū factum audiuit. in dolore nimio po
situs est. Quē quidā amic⁹ suus noīe ara
chis p̄solans ait. Cognosco rex senē q̄ndaz

heremitā q̄ de nr̄a secta ē. q̄ p oīa barlaā silis est. Hic igr barlaā se silans primo xp̄ianoz fi dē defendet. deinde se suparī pmittet. z oīa q̄ docuerat reuocabit. z sic filiꝰ regis ad nos redibit. Assūpto igr p̄dicto p̄ncipe magno exercitu ad q̄rendū barlaā iuit. z heremitā illū capiēs se barlaaz cepisse dixit. Quez filiꝰ regis audiēs captū. scz magistꝝ suū amare fleuit. scz postmodū p dei reuelatiōez hūc nō eē cognouit. Ingressus igr pat ad filiū ait. Filii mi in tristicia mag̃ me posuisti. z meaz caniciē in bonoza sti. z lumē oculoz meoz abstulisti. Quare fili ℔ fecisti. z deoz meoz cultuz reliq̄sti. Cui ille. tenebras pat fugi z ad lumē cucurri. errorē deseruī z ueritatē agnoui. Nolī aūt frustra laborare. q̄nā nūq̄z a xp̄o poteris me reuocare. Sic ei tibi ipossibile ē altitudinē celi mānu tāg̃e. aut maxim siccare pelag⁹. sic et istud eē cognoscе. Tūc rex ait. Et q̄s hoz mihi auctor ē maloz. nisi ego q̄ tam magnifica tibi feci. q̄ nūq̄z aliq̄s patꝝ fecit filio. Quappt̄ puitas uolūtatis tue z ptentio effrenata. aduersꝰ caput meū te insanire fecē. Democrito astrologi in natiuitate tua dixerūt te arrogantē. z pentib⁹ inobedientē futurū. Nūc ꝙ si mihi ñ acq̄euerisꝰ a mea discedes filiatōe. z p p̄ē inimicꝰ effectꝰ illa tibi faciā q̄ nec hostib⁹ adhuc feci. Cui iosaphat. Cur rex tristaris q̄ bonoꝝ ptinceps effectus sum. Quis vnq̄z pat in filij sui p̄speritate tristis apparuit. Nō ergo iā p̄ez vocabo te. Sz si mihi aduersaberis sic a ser̄pente fugiā a te. Rex igr ab eo cū ira discedēs. arachi amico notā fecit filij duricā. Qui sibi ꝓsuluit vt nō aspiceris ꝙbis cū eo uteret. q̄ blādis z lenib⁹ puerbis tr̄aberet. Sequēti igit die rex ad filiū uenit. z circūplectēs oscul abat eū dicēs. Filiꝰ dulcissime bonoza caniciē patris tui. Uerere filij p̄ēm tuū. Un nescis quale bonū ē patri obedire. z eū letificare. sic ecōtra malū est ip̄m exacerbare. Quotq̄ eni fecerunt male perierūt. Cui iosaphat. Ips amandi z tps odiendi z tps obediēdi tps pacis z tps belli. Nullo enī mō auertentib⁹ nos a deo obedire debemus. siue sit pat siue sit mat. Videns igr pat eiꝰ ꝓstantiā ait. Exq̄ video tuā ptinaciā. nec mihi obedire vis saltē veni z ambo pariter ueritati credam⁹. Barlaā eni q̄ te seduxit a me uinctꝰ teneт. Nostri igr z uri cū Barlaā ꝙueniāt z p̄conē mittā. vt omēs galilei sine timoze veniāt. Et disputatōe incepta si uester barlaā obtinuerit nob credem⁹ si aūt nr̄i nob cōsentiens. Q̄d cū regis filio placuisset. z illi cū simulato barlaā ordinalsent quō p̄mo deberet simulare se fidē xp̄iaz noz defendere. et postea se pmittere suparī. oēs insimul ꝙuenerūt. Conuersus igr iosaphat ad nachoz dixit. Nosti o barlaam q̄liē me docuisti. si igit fidē quaz me docuisti defenderis in doctrina tua vsq̄z in finez vite p̄manebo. Si aut̄ supatꝰ fueris. statim un te meā ꝓtumeliā vindicabo. z coz tuū z linguā manibꝰ extrabēs dabo canib⁹ ne alij amplius p̄sumāt filios regū i errorē mittere. Hiis auditis nachoz tristis z pauidꝰ vehementer factꝰ est. videns seip̄m in foueā quā fecit decidisse. z laqueo suo depbensuz esse. Animaduertens igit cognouit melius esse filio regis adherere vt piculuz mortis euadere posset. Rex aūt sibi palā dixerat vt fidē suaz sine timoze defenderet. Un⁹ ergo rethoꝝ surgēs dixit. Tu es barlaā q̄ filiū regis seduxisti. Et tulle. Ego sū barl. q̄ filiū regis ñ i errorez misi. sz ab errore liberaui. Et rethor. Cū erumpi z mirabiles viri deos nr̄os adoraueruīt. quō tu aduersꝰ eos audes insurgere. Et ille rñdēs ait. Chaldei greci z egyptij errātes creaturas deos eē dixerūt. Nā chaldei elemēta deos eē arbitrati sunt. cū creata sint ad vtilitatez hominū vt eoz dñationi subiaceāt. z multis passionib⁹ coꝝrūpant. Greci q̄z nephandos homines deos putāt. sicut saturnū quē aūt filios suos comedisse et virilia sua sibi abscidisse. z in mare precisse. z venerē inde natam fuisse. z a filio suo q̄z Ioue alligatū z in tartarū p̄cipitū eē. Jupit q̄z rex alioz deoz esse descriptit. Quē tñ i aialia transformatū sepe dicūt vt adulteria cōmitteret. Venerē q̄z deaz adulterā eē dicūt. Nā aliq̄n būit mechū martē aliq̄n adonidē. Egyptij āt aialia coluerūt scz ouē vitulū porcū z hmōi. Cristiani aūt filiū altissimi colūt q̄ de celo descēdit z carnem

assumpsit. Cepit igit̄ nachor fidē xp̄ianorū
emdem defendere. ⁊ rōib⁹ munire. ita q̄ re
thores illi muti effecti nihil oīno rn̄dere sci-
uerūt. Iosaphat igr vehemēt exultabat. eo
q̄ dn̄s p̄ unumicū vitatis vitatez defendisset.
Rex aūt furore nimio replet⁹ ē. Iussit igr cō
filiū dissolui q̄si de his seqnti die denuo tra-
ctatur⁹. Spiritq; iosaphat patri. Aut mgr mi
meū pmitte mecū hac nocte manere vt fil de
rnsionib⁹ fiendis crastino p̄feram⁹. ⁊ tu tu-
os tecū assumas. ⁊ cū eis cōferas. Aut tuis
mecū pmissis accipe meū. Aho q̄n n̄ iusticiā
sed violentiā exercebis. Quappē nachor si-
bi p̄cessit spem adhuc bn̄s q̄ eum seduceret.
Cū igit̄ filius regis cū nachor domū rediisset
dixit ei iosaphat. Ne putes me ignorare q̄s
sis. Scio te nō esse barlaam sz nachor astro
logū. Incipiensq; iosaphat viā salutis ei p̄-
dicare. ⁊ ad fidē p̄uertēs mane ad heremū
misit. Ubi baptismū suscipiens heremiticā
vitā duxit. Magus aūt q̄dā nomine theodas hec q̄ gerebant audiēs ad regez
venit. ⁊ q̄ filiū suū ad leges patrias redire fa
ceret p̄misit. Cui rex. Si hoc feceris statuaz
aureā tibi erigā. ⁊ ipi sicut dijs sacrificiū offe
rā. Et ille. A filio tuo cūctos remoue. ⁊ mu-
lieres decoras ⁊ ornatas introduci p̄cipe. vt
semp cū eo sint ⁊ mmistrēt ei. p̄uersent ⁊ mo
rent cū eo. Ego aūt vnū de spiritibus meis
ad eū dirigam q̄ eius ad libidinē inflāmabit.
Nihil enī iuuenes sic potest seducere sicē fa-
ces mulierū. Rex enī q̄dam cū filiū vix habu
isset. dixerunt peritissimi medici q̄ si infra de
cem annos solē vl'lumē viderit. lumine ocu
lorū p̄uabit. Rex igit̄ in quadā petra spelū
ca excisa filiū ibi vsq; ad annos decē manē-
re fecit. Quib⁹ finitis iussit rex vt oīm rerū
genera aū eum adducerent. vt omnū noīa
⁊ noticiam posset hr̄e. Adductis igit̄ aū eius
auro ⁊ argēto. lapidib⁹ p̄ciosis. vestib⁹ splē-
didis. equis regalib⁹. ⁊ oīm rerū generibus.
cū de vnūsquiusq; rei noīe int̄rogaret. mini
stri omnū sibi noīa indicabāt. Cū aut̄ no-
mē mulieris discere anxie q̄reret. spatarius re
gis ludendo dixit. demones eas esse q̄ boies
seducūt. Rege aūt int̄rogante filiū quid de
omib⁹ q̄ viderat plus amaret. q̄d inquit pa
ter aliud nisi demones illos q̄ seducunt ho-
mines. In nullo enī sic in his sic exarsit aia
mea. Ideo igit̄ aliter putes te filiū tuū supare
nisi hoc mō. Rex igit̄ omib⁹ mistris et certis
puellas decoras ei sociauit. q̄ eū semp ad li-
bidinē p̄uocabant. nec habebat aliū ad q̄m
respiceret. aut eū quo loq̄ret. vl' eius quo ve-
sceret. Dum aligⁿ vo spiritus a mago missus
in iuuenē irruit. ⁊ magnū intus camini ig-
nis accendit. Dum aligⁿ igit̄ spūs int⁹ inflā-
mabat. puelle aūt exteri⁹ diri excitabant ar
dorē. Qui se tam fortiter vexari sentiēs tur-
babat. ⁊ deo se totū recōmēdans. diuinā cō-
solationē recepit. ⁊ omis temptatio abscessit.
Deinde q̄ndā puellā pulcerrimā cuiusdam
regis filiā sz patre orbatā ad eum misit. Cui
cū vir dei p̄dicaret. illa rn̄dit. Si me ab ido-
lorū cultura saluare desideras. p̄ugere mi-
hi nuptiarū copula. Nam ⁊ xp̄iani p̄ugia
non abhorrent sed laudāt. q̄ patriarche eo-
rum ⁊ pphete ⁊ petrus eorū apl̄us cōuges
habuerūt. Ad quaz ille. Inanitet mlier ista
mihi p̄sequeris. Desinit q̄dē xp̄iana vo-
luntas ducere. sed nō his q̄ peruerterūt xp̄o vigi
tatē p̄uare. Et illa. Fiat ita vt vis. Sed si ani-
mā meā saluare desideras. vnā inimicā pe
titionē mihi p̄fice. Cōcūbe mecū tantuz hac
nocte. et p̄mitto tibi q̄ summo diluculo effi-
ciar xp̄iana. Nam si vt dicitis gaudiū ē an-
gelis in celo sup vno peccatore pniaz agente
ipi autor p̄uersionis nōne magis merces de-
bet. Semel tantuz mihi acquiesce. ⁊ sic me-
ipam saluabis. Illa igit̄ turrem aie illi⁹ for-
titer cōcutere cepit. Dō demon videns socias
suas aut. Videtis quō puella ista concussit
quē nos nō potuim⁹ p̄cutere. Venite ergō
⁊ in eū fortiter irruam⁹. erq̄ p̄gruū ipsi inue-
nim⁹. Cernēs igit̄ sctus iuuenis se tam for-
titer captiuatū. q̄ ⁊ p̄cupiscentia incitabat.
⁊ salus vīa puelle diabolo suggerente ipsi
cōmouebat. lacrimis infusis orōni se dedit
In q̄ oratione obdormiēs vidit se duci in q̄d
dam pratū decoris floribus exornatū. vbi fo-
lia arborū dulcē sonū reddebant. aure q̄das
grata agitata. ⁊ odores mirificū emanabāt.

De sancto Pelagio

Ubi fructꝰ visu speciosissimi. z gustu ꝺsiderabiles. Ubi sedes posite erāt auro z gēmis fabricate. lectꝰ lucidi cū pciosissimis ornamētis. aq̄ limpidissime ꝓterfluētes. Hebinci ciuitatē ipm ītroduxerūt. cꝰ muri ex auro ortis erāt q̄ claritate mirabili refulgebat. vbi etherei qdā exercituꝰ cātates cāticū qꝺ auris mortaliuꝫ nūq̄ audiuit. Dictūq̄ ē ei. Iste ē locꝰ btoꝝ. Cū āt viri vellēt eū reducere. rogabat vt eū ibi manere ꝑmitterēt. Qui dixerūt Cū labore mlto vēies huc si tū tibiipsum inferre poteris. Deinde ad loca tetruma ipm duxerūt oi feditate plena. Dictūq̄ ē ei. Iste est locꝰ iniustoꝝ. Cū āt eu igilasset. pulcritudo illiꝰ puelle z ceteraꝝ ster coꝛe fendioꝛ ei vidēbat. Hex cū maligm spūs ad theodaz redisset. z ipe eos exꝑbraret dixerūt. Dnus q̄z signo crucis signet sup ipm irruētes fortit ipz ꝓturbauiꝰ. vt aūt seipm signo crucis munuit nos ꝑsecutꝰ ē cū ira. Tūc theodas cū rege ad eū intrauit. sperās q̄ ei psuadere possz Ez ꝓdictꝰ magꝰ captꝰ ē ab eo quē capere voluit. z ab eo cōuersus baptma suscepit. z laudabilē vitā duxit. Rex igit desperās dimisit ei de ꝓsilio amicoꝝ medium regni sui. Ille āt lz debitū tota mēte desideraret. tñ ppt fidei dilatationē ad tps ipm regnū suscepit. ac in suis ciuitatib⁹ templa z cruces erexit. z oēs ad xpm ꝓuertit. Hbat āt tādē filij rōib⁹ z ꝑdicatiōib⁹ assensuz ꝑbēs. fidē xpi recepit. z baptismū suscipiēs z totū regnū filio suo dimittens ipe miscōie opib⁹ vacabat. z ꝑ hoc laudabilit vitā finiuit. Iosaphat āt Baarachiā regē ꝓnūciās. pluries fugē voluit. lz sp a ꝑlo captꝰ vir tandē euasit. Cū ergo ꝑ deū pgeret cuidā pauꝑi regalē habituz dedit. z ipe in pau prima veste remānsit. Diabolus aut ei multas insidias parabat. Aliqñ enī gladio euaginato in eū irruebat. z eū pcutere minabat nisi desisteret. Aliqñ in forma ferꝛ sibi apparebat frendēs z dirū mugitum emittēs. Ille āt dicebat. Dñs mihi adiutoꝛ ē nō timebo qd faciat mihi hō. Duobus igit annis in heremo Iosaphat vagabundꝰ mansit. nec barlaaz inuenire potuit. Tandē āt speluncā inuenit. z ante ostiū stans dicebat. Benedic pater bñdic. Cui⁹ vocē barlaaz audiens foras exiliit. z osculātes se feruentissime sese alterutrū amplexib⁹ ꝓstrungebāt. nec satiari poterāt. Retulit āt Iosaphat barlaam oia q̄ acciderāt. z ille immēsas grās egit deo Transitq̄ aūt Iosaphat ibidez multis ānis in abstinentia mirabili z vtute. Tandē cōpletis diebꝰ barlaam in pace q̄euit circa ānos dñi. cccl xxx. Iosaphat igit in anno. xxv. regnū deserens. triginta q̄nq̄ annis heremiticū labore subiit. Et sic multis clarꝰ vtutib⁹ in pace quieuit. z cū coꝛpe barlaā posit⁹ fuit Quod audiens rex barachias illuc cū multo exercitu venit. z coꝛpa reuerent assumens in ciuitatē suam trāstulit. Ad quoꝝ tumulū miracula multa fiunt.

CLXXVI

De sancto Pelagio.

Pelagiꝰ papa multe sanctitatis fuit ac in pontificatu laudabilit se gerens. tandē plenus bonis opib⁹ in pace quieuit. Hō fuit autez iste pelagiꝰ ꝑdecessoꝛ sancti Gregoꝛij. sz aliꝰ añ ipm. Hunc enī pelagio successit Johannes tercꝰ. Johāni tercio successit Benedictus. Benedicto pelagiꝰ. pelagio gregoꝝ. Tempe igit ꝑmi pelagij longobardi in italiam venerūt. Et q̄ multi buiꝰ bystoriā ignorare ꝓbant. ideo eā hic inserendā decreui. ꝓut in bistoria longobardoꝝ quā paulꝰ longobardoꝛ bistoriograpbꝰ cōpilauit. z in diuersis cronicis explanata babet. Gens etenī quedā erat germanica plurimū populosa. q̄ de littorib⁹ oceani parte septētrionali egressa cū de insula scandinaria p bellorum multa certamia diuersarūq̄z terraꝝ circuitus tandē pannoniā deuenisset. vltra nō audens ꝓcedere. sedē sibi in ea ꝑpetue habitationis instituit. Hi ꝑmo vinuli. postea lōgobardi sunt appellati. Cū aūt adbuc i germania resideret. Algilmundus rex longobardoꝝ septē pueros in piscina a meretrice ad necandum ꝓiectos inuenit. qs vno partu dicta meretrix ediderat. Quos dū rex casu repertos cū basta ammiraꝛ reuolueret. vnꝰ eoꝝ

bastam regis manu tenuit. Quē rex vidēs ⁊ stupens nutrir fecit. ⁊ la missionē vocauit magnū eum futurū eē p̄nūcians. Quitan te p̄bitatis extitit q̄ mortuo rege eius longobardi regē fecerūt. Per idē fere tp̄s scz anno ab incarnatōe dñi. cccclxxx. dū q̄daz ep̄s Arrianꝰ vt ait Eutropiꝰ. quēdam nomie Barbam baptizare volēs diceret. baptizo te barba in nomīe patris p̄ filiū in spūsancto. filiū ⁊ spiritūsanctū minorē patre p̄ hoc ostē dere volēs. subito a qua disparuit. ⁊ baptizā dus ad eccl̄iam p̄fugit. Per idē fere tp̄s floruerūt sancti Edeardꝰ ⁊ Hildardꝰ fra tres vterum vno die nati. vno die epi cōsecra ti. vno die mortui. vno die a xp̄o assumpti. Ante vō hoc tp̄s vt in q̄dā cronica dr. s. circa annū dñi. cccj. dū intra gallias arriana hereſis pullularet vnitas substātie triū p̄so narū eiusdē miraculo demōstrat. vt ait Hugiberꝰ. Dū enī in vrbe vasacensi. missaz ep̄s celebraret. vidit tres guttas clarissimas equalis magnitudinis sup altare emissas. q̄ simul defluētes in vnū cōiuncte gemmaz pulcerrimā effecerūt. Quā cū in medio cuiusdā crucis auree posuisset. alie gēme q̄ ibi erant de ipa pnnꝰ cecidērūt. Addidit quoq; q̄ impijs obscura. ⁊ mūdis clara videbat. et q̄ infirmis dabat sanitatē. ⁊ adorātibꝰ crucē augebat deuotionē. Post hoc aūt longobardis bis q̄dā rex p̄erat noīe Albuinus vir quidē fortis ⁊ strenuus. Qui cū rege gebidamoz p̄liū gerēs. eiꝰ exercitū contriuit ⁊ regē interfecit. Quapp̄ter filius p̄dicti regis occisi. q̄ sibi in regnū successerat. in vlti onē patris sui p̄ra albuinū manu armata fortiter p̄cessit. Cōtra quē albuinꝰ exercituz suuz mouit. ⁊ ip̄m superans interfecit. Filiāq; suā noīe rosimūdā captiuā ducens in vxorē accepit. Ex ⁊ de capite ip̄i regis sibi cupam parauit. quā argēto circūducens inde bibebat. In illis aūt diebꝰ iustinꝰ iunior imperium gubernabat. q̄ q̄ndā p̄ncipē eunuchū habebat q̄ dicebat narses. virū quidē nobilē ⁊ strenuū. q̄ contra gothos q̄ totā italiā inuaserant. p̄cedēs ipos superauit. ⁊ regē eorū attilam occidit. ⁊ vniuersaz italiā pacatā reddidit. Qui p̄ magnis bñficijs magnā inuidiam p̄tulit a romanis. Quapropter apōm peratoreꝫ falso accusatus. a p̄fato impatore depositꝰ est. Uxor quoq; impatoris nomie sapbina hanc cōtumeliā sibi inuisit q̄ eū cum ancillis suis filare faceret ⁊ lanarū pensa diuidere. Adhec vba narses rīndit. Ego talem telā tibi orditi. p̄curabo. quā donec vite ris deponere nō valebis. Neapolim igitur narses recedens. longobardis mandauit vt pauperima pannonie rura desererent. ⁊ ad italie fertile solū possidendū cōfluerent. Cō albuinus audiēs pannoniaz deseruit. ⁊ anno ab incarnatōe dñi. dlxviij. cū longobardis italiam intrauit. Erat aūt cōsuetudo eis longas valde barbas portare. Unde cū quadam vice vt aiunt exploratores ad eos venire deberent. p̄cepit albuinus vt omnes mulieres solutos crines circa mentū circūducerent. vt barbati homines ab exploratoribꝰ crederent. Et inde longobardi a longis barbis postmodum sunt vocati. Barba enī in eorum lingua barbam sonabat. Illi dū cunt q̄ cum vinuli cum vandalis pugnaturi essent. ⁊ ad quendam qui habebat spiritum prophetie accessissent. vt pro eorum victoria exoraret et eis benediceret. de consilio vxoris iuxta fenestrā in qua mane adorientem orabat se posuerūt. ⁊ mulieres circa mentum capillos circūducere de eiusdem consilio p̄ceperunt. Cum ergo ille fenestram aperiens eos vidisset exclamauit. Qui sunt isti longobardi. Et vxor sua adiunxit. vt quibꝰ nomen dederat victoriam condonaret. Ingressi igit italiam omnes pene ciuitates ceperunt. Rex autem Albuinus iurauerat se omnes christianos occisurum. Unde cū papiā intrare deberet. equus eius ante portam ciuitatis genua figens quantumcūq; calcaribus vgeretur surgere non valebat. quousq; ad monitionē cuiusdam christiani rex iuramentum mutauit. Mediolanuz ergo longobardi ingressi. totam pene italiam intra breue spacium temporis subiugauerunt.

runt ꝑter romam ⁊ romanitatem. Que ro-
manitas est vocata quasi altera roma. ex eo
ꝙ rome semp adhesisset. ¶ Cū igit̄
rex albuin⁹ verone esset. ⁊ q̄dam magnus
comitū ꝓpasset. cyphū suū quē de capite re
gis fecerat afferri faciēs ex eo bibit. ⁊ vxorē
suā noīe rosimūdā de eo bibere fecit dicens.
Bibe cū prē tuo. Hō cū rosimūda didicisset
odiū magnū ⁊tra regē ꝓcepit. Erat aūt regi
dux q̄dā q̄ q̄ndā domicellaz regine carnalit̄
cognoscebat. Et regina absente rege q̄dam
nocte ancille sue cubiculū intrās ꝓdicto du
ci ex ꝑsona ipi⁹ ancille mādauit vt ad se illa
nocte deberet accedere. Qui cū venisset. re-
gina ꝓdicto duci vice ancille se suꝫposuit. et
postmodū dixit ei. Scias q̄ sum. Cui cuz ille
esset talez amicā suā diceret. illa ait. Neq̄z. ſz
sum rosimūda. Certe talē rem ꝑpetrasti ho
die q̄ aut albuinuz occides. aut albuini gla-
dio interibis. Volo igit̄ vt de ipō viro meo
q̄ patrē meū occidit. ⁊ de ei⁹ capite cupā sibi
faciens. me in ea bibere fecit. me debes vindi
care. Cui ille nō acquiescēs. aliū se inuenire
ꝓmisit q̄ hoc negociuz ꝓpetraret. Unde illa
arma subtrahēs spatam illi⁹ q̄ erat ad lectu
li caput ne tolli aut euaginari posset fortiter
colligauit. Cum ergo rex in stratu dormi-
ret homicida eius cubiculuz intrare conat̄.
Quod rex sentiēs de stratu exiliit. ⁊ spatam
arripiens. sed extrahere nō valens. cum sca-
bello se viriliter defendere cepit. Sed ille cū
optime esset armat⁹ in regem inualuit ⁊ oc-
cidit. Accipiens igit̄ vniuersos thesauros
palacij cū rosimūda rauennā vt dicit̄ aufu-
git. Sed cū rosimūda q̄ndam iuuenez pul-
cerrimū ꝓfectum scz rauenne vidisset. ap̄m i
virum brē desiderans. venenuz viro in cali-
ce ꝓpinauit. Cuius amaritudinē ille ꝓsen
tiens iubet vxori vt residuum bibat. Quod
cū recusaret. ille euaginato gladio eā bibere
coegit. ⁊ sic ambo ibidem perierūt. Ilan
dē rex q̄dā longobardoꝝ noīe adalaoldo ba
ptizat⁹ est. ⁊ fidē xpi suscepit. Sed ⁊ theude-
lina longobardoꝝ regina xpianissima ⁊ de
uota apud modoeciā pulcerrimū oratorū
constituit. Ad quā reginā Gregoꝝ libros
dyalogoꝝ transmisit. Que virū suū nomīe
agilulphū ꝑmo ducē thaurinēsez. sed post-
modū longobardoꝝ regē ad fidē ꝓuertit. ⁊
cū romano impio ⁊ ecclia eū pacez brē fecit.
Hicq̄z in festo scīoꝝ gervasij ⁊ pthasij facta
est pax int̄ romanos et longobardos. Et iō
Gregoꝝ in eodē festo cātari instituit in of-
ficio misse. Loquet̄ dñs pacē ⁊c. In natiui-
tate q̄z sancti iohānis baptiste ꝓdictorū pax
⁊ ꝓuisio amplī cōfirmata fuit. Theudeli-
na vo in beatū iohānē specialē deuotionem
habebat. Cui⁹ meritis gēns sue ꝓuisionē
ascribens. ꝓdictū oratoriū apud modoeciā
fabricauit. eiusq̄z gēis iohānē patronū ⁊ de
fensorē eē cundā viro scīo reuelatū fuit.
¶ Mortuo Gregorio successit ei sabin⁹. ⁊
sabino bonifacius tercius. ⁊ bonifacio tercio
bonifacius q̄rtus. Ito cui⁹ ꝑces focas impe-
rator donauit ecclie xpi pantheon. circa an-
nos dñi. dcr. Et ad ꝑces tercij bonifacij ꝓpus
statuit sedē romanā eē caput ommū ecclia-
rū. Nā ecclia ꝓstantinopolis se ꝓmā omni-
um ecclianz scribebat. ¶ Huius bonifacij tpe
mortuo foca ⁊ regnante eraclio circa annū
dñi. dcr. machomet pseudoꝓpheta ⁊ etiam
magus. agarenos siue ismaelitas. i. saracē-
nos hoc mō decepit. sicut legit̄ in q̄dā bysto
ria ipi⁹. ⁊ i q̄daz cronica. Clericus q̄dam val
de famosus cū in romana curia bonorem
quez cupiebat assequi nō potuisset. indignat⁹
ad partes vltramarinas confugiens sug si-
mulatōe innumerabiles ad se attraxit. In-
ueniēsq̄z machomet dixit ei q ipm illi popu
lo ꝓficere vellet. Nutriensq̄z columbā gra
na et alia huiusmodi in auri⁹ machomet
ponebat. Columba autem sup eius humeros
stans. de auribus eius sibi cibum sume
bat. Hicq̄z iam adeo assuefacta erat q q̄n-
cunq̄z machomet videbat protinus sup hu
meros ei⁹ prosiliens rostrū in eius aure po
nebat. Ipredict⁹ igit̄ vir populū cōuocans
dixit se illū sibi velle ꝓficere quem spiritus
sanctus in specie columbe mōstraret. Sta-
timq̄z columbam secrete emisit. et illa super
humeros machometh qui cum alijs asta-
bat euolans. rostrum in eius aure apposuit

Incidentia

Quod ꝓpʰa videns. ſpūm ſanctū eē credidit q̄ ſup eū deſcēderet. ac in eⁱ aure vba dei inferret. Et ſic machomet ſaracenos decepit. Qui ſibi adheretes regnū perſidis ac orientalis imperij fines vſq; ad alexandriā inuaſerūt. Hoc quidē vulgariter dr. Sed verⁱ eſt qđ inferⁱ habet. ¶ Machomet igit̄ ꝓprias leges ꝓfingēs. ipas a ſpūſancto in ſpecie columbe q̄ ſepe vidente ꝓpʰa ſup eū volabat. se recepiſſe mentiebat. In q̄bus q̄dā de vtroq; teſtamēto inſeruit. Haz cum in primeua etate mercimonia exerceret. z apud egyptū z paleſtinā cū camelis p̄get. cū xp̄ianis z iudeis ſepe cōuerſabat. a quib⁹ tam nouū q; vetus didicit teſtamentū. Vnde ꝑm rudes iudeorū circumcidunt̄ ſaracenⁱ. carnes porcinas nō comedūt. Cuⁱ ratione cū vellet machomet aſſignare dixit q̄ ex ſimo cameli porcus poſt diluuiū fuerit ꝓcreat⁹. z ideo tanq; immūdus a mūdo ꝓpʰo eſt vitand⁹. Cū xp̄ianis aūt ꝓuenūt. q; credunt vnū ſoluz deū omnipotentē omniū creatorē. Aſſeruit etiā pſeudo ꝓpʰeta vera q̄dam falſis imiſcens. q̄ moyſes fuit magnus ꝓpʰeta. ſz chriſt⁹ maior z ſummus ꝓpʰetarum natus ex maria virgine virtute dei abſq; ſemine homis. Aut quoq; in ſuo alcorano q̄ chriſtus dum adhuc puer eſſet de limo terre volucres p̄creauit. Sed venenū immiſcuit. q; chriſtuz non vere paſſum nec vere reſurrexiſſe dixit. ſz aliū q̄ndam hominē ſibi ſimilē hmōi egiſſe. vⁱ paſſum eē docuit. ¶ Quedā aūt matrona noīe cadigan. q̄ ꝑat cuidaz prouincie noīe coroconia. videns hominē iudeorum z ſaracenoz contubernio vallari. exulmabat in illo maieſtatez diuinam latere. Et cum eſſet vidua ipm in maritu; accepit. Et ſic machomet totus illi⁹ prouincie obtinuit principatū. Ille aūt ſuis preſtigijs non ſolum p̄dictam dominā ſz etiā iudeos z ſaracenos demū adeo demētauit. vt ſe meſſiam in lege ꝓmiſſum publice faterent. Poſt hoc vo machomet cepit frequent̄ cadere epilentica paſſione. Qđ cadigan cernēs plurimū triſtabat. eo q̄ impuriſſimo homini z epilentico nupſiſſet. Quaz ille placare deſiderans talib⁹ eam ſermonib⁹ demulcebat dicēs gabrielem archangelū freq̄nt mecum loq̄ntes contēploz. z nō ferēs ſplendorē vultus eius in me deficio z tabeſco. Quod ſic eē mulier z ceteri credider̄t. ¶ Alibi tm̄ legit̄ q̄ fuit q̄dam monach⁹ q̄ machometū inſtruxit nomie Sergi⁹. Qui in errorē neſtorij incidēs dū a monachis fuiſſet expulſus. in arabiaz venit z machometo adheſit. Licz alibi legatur q̄ fuit archidiaconus in ptib⁹ antiochie degens. z fuit vt aſſerūt iacobita. q̄ circūciſionē p̄dicāt. criſtūq; nō deū ſz hoiem tātū iuſtū z ſanctū de ſpūſctō ꝓceptū z de vⁱgine natū affirmāt. Que omīa ſaraceni affirmāt z credūt. Predict⁹ igit̄ Sergi⁹ machometū de nouo z veteri teſtamēto vt tradūt plura edocuit. Machome⁹ enī vtroq; parēte orbat⁹. ſub patrui ſui cura puericie annos agebat. multoq; tpe cū vniuerſa gēte ſua arabū idoloz culturi debuuit. quēadmoduz in alchorano ſuo teſtat̄ deuz ſibi dixiſſe. Orphanus fuiſti z ſuſcepi te. in erroze idolatrie diu manſiſti. z inde eduxi te. pauper eras z ego locupletaui te. Vniuerſa ei gēs arabū cū machometo venerēp̄ dea colebat. z inde ē q̄ ad huc ſexta feria apud ſaracenos i magna veneratione habet̄. ſic a ꝓpud iudeos ſabbatuz. z apud xp̄ianos dies dñica colit̄. Machometus igit̄ p̄dicte cadigan locupletatus diuitijs. in tantā ꝓrupit mētis audaciaz vt regnum arabū ſibi vſurpare cogitaret. Qz cū videret ſe p violētiam hoc aſſequi non valere. maxīe cū a cōtribulib⁹ ſuis q̄ eo maiores fuerant deſpiceret. ꝓpʰam ſe fingere voluit. vt quos non poterat ſubiugare p potentiaz ſaltem per ſanctitatem attraheret ſimulatā. Predictiq; Sergij virⁱ valde prudentis cōſilijs adherebat. Ipſum enī abſcondite magnificabat. z ab eo omīa requirebat z ponere faciebat. z ab eo omīa referebat. ac gabrielem archangelum eum nominabat. Et ſic machometus totius gentis illius ꝓpʰetā ſe ſimulando obtinuit principatum. omneſq; ſibi ſponte vel timore gladij crediderunt. Et iſtud verⁱ eſt q̄z illud quod ſupradictum eſt de columba. Et ſic eſt tenēdum. ¶ Predictus igit̄

Sergi⁹ cū monach⁹ eēt voluit vt saracen⁹ monachali habitu vterent̄.s.cuculla sine capucio.⁊ vt istar mō achoz mlt̄as⁊ ordīatas genuflexiones facerēt.⁊ ordīate valde orarēt. ⁊ q; iudei vsus occidētē.⁊ xpiani vsus orientē orabāt.voluit vt sui vsus meridiē orarent Que oīa adhuc saracen⁹ obſuāt. Multas aut leges machometus pmulgauit.q̄s ꝑdictus sergi⁹ eū docuit.q̄z mlt̄as ō mosaica lege acceptt. Sepe nanq; saracen⁹ se lauant⁊ maxīe cū orare dīnt Terēda sua man⁹⁹⁹

Incidentia

in sup̄i carne agnina sibi oblatū fuisse dicūt Agn⁹ aūt ei locut⁹ ē dicēs. Cauete ne me sūas q̄ i me hēo venenū. Et tū p⁹ plēs annos veneno sibi dato interit. ¶ Ex iā nūc ad longobardor̄ hist̄oriā, plēnā stil⁹ se vtat. Longobardi ḡr romano impio plimus molesti erāt. licz fidez x̄pi recepissent. Ip⁹ B āt pipin⁹ p̄nceps maior regie dom⁹ frācor̄ defūct⁹ ē. Cui successit karol⁹ fili⁹ ei⁹ q̄ cūctes appellabat. Qui mltas victorias faciēs, reliq̄t duos filios eiusdē aule regie p̄ncipes scz karolū magnū ⁊ pipinū. Ex karol⁹ magn⁹ relicta secli p̄pa cassinēsis monach⁹ effect⁹ est Ipipin⁹ āt aulā regiaz strenue gubernabat Ex cū childeric⁹ rex eēt inutil' ⁊ remissus. cōsuluit pipin⁹ zacharīā papā an ille deberet esse rex q̄ solo noīe regio erat cōtent⁹. Cui papa rñdit illū debere regē vocari. q̄ bñ rē publicā gereret. Qua rñsione franci aiati. Childericū in monasteriū recluserūt. ⁊ Ipipinū regē creauerūt. circa annos dñi. dcc.xl. Verū cū arstulph⁹ rex lōgobardor̄ ecclias romanā suis possessiōib⁹ ⁊ dominio spoliasset Stephan⁹ papa q̄ zacharie successerat ad pipinū regē francie p̄ lōbardos auxiliū petitur⁹ accessit. Ip Ipipin⁹ aūt copiosuz exercitū ꝑgregās i italia venit. ⁊ Arstulphū regē obsedit. Aq̄ q̄draginta obsides acceptt vt ecclie romane oia p̄dia q̄ abstulerat redderet. ⁊ ipam ampli⁹ nō inq̄etaret. sed recedente pipino arstulph⁹ totū q̄d p̄miserat irritū fecit. Qui tū p⁹ modicū dū venatū pgeret subito expirauit. ⁊ Desideri⁹ eidē successit. ¶ Ipdem tp̄s dū theodoric⁹ rex gothorū iussu impatoris italiaz regeret. ⁊ arriana hereli depauat⁹ eēt. ⁊ boeci⁹ phs cōsularis patricī⁹ cū symacho patricio e⁹ gener erat rempublicā illustraret ⁊ autoritatē romani senatus ꝓtra Theodoricū defensaret. idem Theodoricus Boeciū papie in exiliū trusit. vbi libꝝ de ꝓsolatōe cōposuit. ⁊ tandē eum extinxit. Eius vroz Elpes noīe. hymnū apostoloz petri ⁊ pauli q̄ sic incipit. Felix p omnes festū mundi cardines edidit se ferē. Epitaphiū q̄z suū ipsa cōposuit ita dicēs. Elpes dicta fui sicilie regionis alūna. Quā pcul a patria ꝓiugis egit amor. Ip Doritheus sacris iā nūc pegrina quiesco. Judicis eterni testificata thronū. Theodoric⁹ aūt subito defunctus. a q̄dā sctō heremita visus est a tobāne papa ⁊ symacho. q̄s ipe occiderat. nudus ⁊ discalciat⁹ in ollā vulcani demergi sicut aūt Grego. in dyal'. ¶ Circa annū dñi. dclxxvii. Dagobert⁹ rex francor̄. vt in q̄daz cronica habet'. q lōge añ pipinum regnauerat. a sua puericia sanctū dyonisiū in magna veneratione hr̄ē cepit. Ita ⁊ q̄n lotharij p̄is sui trā metuebat ad ecclias scī dyonisii ꝓfugiebat. Cū ergo fact⁹ iā rex mortu⁹ esset cuidaz sctō viro i visiōe mōstratū ē. q̄ aīa ei⁹ ad iudiciū rapta fuit. ⁊ mltis scīs suaz ecclias expoliatio nē obiciebāt eidē. Cū ergo mali angeli iam ad penas eā rape vellēt. affuit btūs dyonisius ⁊ ei⁹ intuētu liberat⁹ est ⁊ penam euasit. Forte enī ei⁹ aīa ad corp⁹ redijt ⁊ ibi p̄niam egit. ¶ Clodoue⁹ rex corp⁹ scī dyonisij religiose discoopiens. os brachij ei⁹ fregit. ⁊ cupide rapuit. Qui mox in amentiaz vsus est. ¶ Circa annū dñi. dclxxvij. Beda venerabilis p̄sbyter ⁊ monach⁹ i anglia claruit. q̄ licet in scōz cathalogo cōputet'. nō ab ecclesia nō scūs sed venerabilis appellat'. Et hoc duplici de causa. Ip Prima ē. q̄ cū p nimia senectute ei⁹ oculi caligassent. habebat vt aiūt quēdā ductorē a q̄ p villas ⁊ castella se duci faciebat. ⁊ vbiq̄z vbū dñi p̄dicabat. Quadā vice dū p q̄ndā vallē magnis lapidibus plenam transirēt. ei⁹ discipul⁹ deriliōis cā eidē dixit. q̄ ibi eēt magn⁹ lapis ꝓgregat⁹ q̄ eum p̄dicatiōnē silent⁹ ⁊ aliide expectaret. Tunc ille feruēter p̄dicare incipiens. cum in fine p omnia secula seculoruz conclusisset. mox vt aiunt alta voce lapides clamauerūt. Amē venerabilis pater. Quia igit venerabilē eum miraculose lapides vocauerunt. ideo venerabilis pater appellat'. Vel vt alij asserunt ei angeli responderunt. Bene venerabilis pat' dixisti. Ex cōa causa ē. q̄ post ei⁹ mortē q̄dā cleric⁹ sibi denot⁹ q̄ndā versum edere cupiebat. quē in ei⁹ tumulo facere sculpi volebat ita incipiens. Hac sunt in fossa. volens versum taliter terminare. bede sancti ossa Sed

qz talē finē vsus cōgruitas nō patiebat. z se-
dula mēte reuoluer et. nec cōgruū finē vide-
ret. dñi q̄dā nocte multū sup b cogitans. ma
ne ad tumulū pperasset. manib⁹ angelicis
ꝑfum talē sculptū reperit z funtū. Hac sunt
in fossa bedevenerabil' ossa. ¶ In die autē
ascēsionis cū mōn apropinqret ad altare
portari se faciēs. antiphonā O rex glie dñe
vtutū. vsq3 ad finē dixit deuote. Cui finita
in pace dormiuit. tātus q3 odor oēs ꝑfudit vt
in paradiso se cē existimaret. Eius corpus cū
deu otiōe ꝑgrua colit apud tanuaz. ¶ Eo-
dē tp̄s scz circa annū dñi. dcc. Radchordus
rex frisonū cū baptizari deberet. z tā vnū pe-
dem in lauacro intinxisset alter retrabēs in
terrogauit. Vbi nā plēs maior suor eēnt. i
inferno an in paradiso. Et audiēs plēs esse
in inferno. intinctū pedē retrabēs. sanctus est
inq̄t plures q3 pauciores seq̄. Et ita ludifica
tus a demone. pmutēte q̄ die tercia ab hmc
incōpabilia dona sibi daret. ipē q̄rta die su-
bita z eterna morte perijt. ¶ In cāpania ita-
lie fruūtū z ordeū z legumia instar pluuie
de celo cecidisse refert. ¶ Eodē tp̄s. scz cir
ca annū dñi. dccxl. cuz corp⁹ scī Bñdicti de
monte cassino ad monasteriū floriacense. z
corp⁹ sctē scolastice sororis eius apud cero-
manas fuisset trāslatū. Karol⁹ magn⁹ mo
nach⁹ cassinēsis corp⁹ scti bñdicti ad castrū
cassinū trāsferre volebat. Sz miracul'a deo
ostensis z francis resistentib⁹ phibit⁹ fuit.
¶ Eo tpe circa annū dñi septingētesimū
qdragesimū tremot⁹ magn⁹ fact⁹ ē q̄ vbes
alie sūt subuerse. alie a mōtanis ad subiecta
cāpestria cū muris et habitatorib⁹ suis. in-
tegre z salue vltra sex miliaria vt dr trāsmi-
grarūt. Corp⁹ sctē petronelle petri apli filie
trāsfert. i c⁹ sepulcro marmoreo ip̄i⁹. Petri
manu scriptū legebat. Auree petronelle di-
lectissime filie vt aut Pigibert⁹ ¶ Eo tpe Ly
rij armeniā infestāt. in q̄z patria cū olim pe
stilentia fuisset. sua sū rpiani ex in modū cru
cis sua capita totonderūt. z q̄ p̄ signū sa-
lus reddita ē. hūc tondendi retinuerūt ritū.
¶ Pipino tādē p⁹ mlt⁹os trūphos defun-
cto. karol⁹ magn⁹ ei⁹ fili⁹ eidē in regnū suc
cessit. cui⁹ tpe in romana sede adrian⁹ pon-
fex ꝑsidebat. Qui ad karolū magnū lega-
tos misit. postulās ab eo auxiliū cōtra desi-
derū regē longobardoz. q̄ more patris sui
Arstulphi eccliaz plurimū infestabat. Cui
karolus obediēs. magno ꝑgregato exerci-
tu p montē semsiū italiā intrauit. z papiā ci-
uitatē regiā potent obsedit. z ibi desiderium
capiens cū vxore filijs z ꝑncipib⁹ ad gallias
in exiliū misit. z omia iura eccliē que longo
bardi abstulerāt sibi restituit. Erāt tūc in ex-
ercitu karoli amicus et amelius strenuissi-
mi milites xp̄i. q̄z muri actus legunt. Qui
apud mōtariā vbi longobardos karolus
superauit ceciderūt. Et hic terminatū est re-
gnū longobardoz. Nā deinceps illū regem
habebāt quē cesares sibi dabāt. ¶ Profici-
scente karolo romā papa sinodū. cluj. epo-
rū ꝑgregauit. In q̄ sinodo papa ius eligen
di pontificē romanū z ordinandi apostoli-
cā sedē karolo dedit. Archiepos q3 z epos
p singulas puincias ante ꝑsecrationem ab
ip̄o inuestituraz accipere diffinuit. Filij q3
eius rome reges vnguntur scz Pipinus sup
italiam. Ludouic⁹ sup aquitaniā. Alchui-
nus magister karoli tūc florebat. Pipinus
karoli fili⁹ de iuratōe ꝑtis patrē cōuictus
in monachū tōsurat. Circa annū dñi. dcc.
lxxx. tpe scz byrene impatricis z filij sui noie
Constantini homo q̄dam in longis muris
tracie fodiens. sicut in q̄daz cronica legit in
uenit archā lapideā. Quā cū expurgasset z
reuelasset virū iacentē ibi reperit. z lr̄as talit
ꝑtinētes. Christus nascet ex maria virgine.
z credo in eū. Sub constātino z byrene im-
peratorib⁹ o sol iterū me videbis. Defun
cto adriano leo in romanā sedē sublimatus
est. vir p omia reuerend⁹. Cui⁹ sublimatio-
nem ꝑpinqui adriani egre ferētes. cum leta-
nias maiores ageret. ꝓra eum populo ꝑcu
tato oc'os ei eruerūt. z linguā ꝑciderūt. Sz
deus miraculose linguā sibi z vsuz restituit
Qui dū ad karolū cōfugisset ipē eum in sede
sua collocauit z reos punit. ¶ Romani
igitur suadente papa anno dñi. dcclxxxij.
relicto imperio constantinopolitano. vnd

omnū ꝓsensu impatorꝫ laudes karolo acclamant. eūqꝫ p manū leonis impatorē coronant. cesarē ⁊ augustū appellāt. ¶ Post cōstantinū enī magnū impiat sedes apud cōstantinopolim habebat. ꝓ eo q̄ ꝓdict⁹ ꝓstāt⁹ romanā sedē vicarijs beati petri reliq̄t. ⁊ apud ꝓdictā vrbē sedē sibi ordiauit. ¶ Verūtm ꝓpter dignitatē impatores romani nūcupati sūt vsqꝫ ad illud tps q̄ impiū romanuꝫ ad reges frācorū trāslatū est. ¶ Postea vo illi grecorꝫ siue ꝓstātinopolitani. isti vo romanorꝫ impatores vocati sūt. ¶ Hoc aūt o tanto impatore valde mirabile fuit. q̄ nullā filiarū suarꝫ q̄ diu vixit voluit ꝓiugio copulare. ¶ Dicebat enī se eaꝫ ꝓtubernio nō posse carere. ¶ Et vt alcuin⁹ eī⁹ mgr de eo scribit. licꝫ alias felix eēt. in ꝑ aduersefortune malignitatē expt⁹ est. satis declarās q̄d supꝫ dicere vellet. ¶ Q̄ tm ita impator dissimulauit ac si de eo nulla suspicio haberet. q̄ꝫ de ꝑ multus ꝑmo fieret. ¶ Ītm ⁊ q̄cūqꝫ vbat sp eas secū ducebat. ¶ K. ¶ Obijt karolus pie officiū ambrosianū maxie dimissuꝫ est. ⁊ gregorianuꝫ solēnit diuulgatū est. impiali autoritate ad hoc plīmū adiuuāte. ¶ Ambrosi⁹ nanq̄ vt testat Aug⁹. in li. cōfes. cū a ariana ꝑfidia deprauata ꝓsecutionē pateret. ⁊ intra eccliaꝫ cū plebe catholica ī sidijs vigeret. īstituit hymnos ⁊ psalmos ꝑm morē orientaliū decātari. ne pp̄s merorꝫ tedio ꝓtabesceret. ¶ Q̄ꝫ p oēs fuit postmodū eccleſias deruiatū. ¶ Nec gregor⁹ postmodū superuenīēs plā mutauit. addidit ⁊ detruncauit. ¶ Sancti ei prēs nō statum oia ad decorē officij ptinēta videre potuerūt. ſꝫ diuersi diuersa ordinauerūt. ¶ Hā ⁊ misse incepto tres varietates habuit. ¶ Olim enī a lectōe inchoabat. ſic adhuc in sabbato sctō fit. ¶ Postmodū celestin⁹ papa psalmos ad introitū misse cantari īstituit. ¶ Gregor⁹ vo introitum misse cū cantu ordiauit. ⁊ vnum vſuꝫ de illo psalmo q̄ tot⁹ cantabat retinuit. ¶ Psalmos olim circa arā in moduꝫ corone circumstātes ꝓcordit ꝓcinebāt. ⁊ inde chor⁹ dr. ¶ Ꝫ flavian⁹ ⁊ theodorus. q̄ alternatim cantarent īstituerūt. ab ignacio ꝑ hītes q̄ sup hoc diuinit⁹ fuit edoct⁹. ¶ Hieronym⁹ qꝫ epl'as cuā gelia ⁊ ex magna parte officia diurna ⁊ nocturna ꝑter cantū ordiauit. ¶ Ambrosi⁹ ¶ Celestinus ⁊ ¶ Gregorī⁹ orōnes ⁊ cantus addiderūt. ⁊ lectōb⁹ ⁊ euāgelijs coaptauerūt. ¶ Hilarī⁹ dualia tract⁹ ⁊ alleluia ¶ Gelasi⁹ ⁊ ¶ Gregor⁹ ad missam cantari īstituerūt. ¶ Hylari⁹ vel ꝑm q̄sdam ¶ Symachus papa. vel ꝑm alios ¶ Theleſphorus papa addidit ad ¶ Gloria in excelsis. laudam⁹ te. ⁊ cetera que sequunt.

¶ Mocberus abbas sancti Galli seqntias ꝓpneumis ipī⁹ alla ꝑm⁹ cōposuit. sed ¶ Nicolaus papa ad missas eas cantari concessit. ¶ Hermann⁹ cōtract⁹ theuconic⁹ fecit. ¶ Ter oīpotens ¶ Sanctus spūs assit nob grā. ⁊ ¶ Aue maria. ⁊ antiphonā ¶ Alma redēptoris mat. ⁊ ¶ Simon bariona. ¶ Petr⁹ vo de cōpostella epūs fecit ¶ Salue regina. ¶ Sigibert⁹ tm dicit q̄ ¶ Robert⁹ rex francoꝝ fecit sequentiam ¶ Sanctus spirit⁹ assit nob grā ⁊c. ¶ Karolus vt refert ¶ Turpin⁹ archiepūs. erat corpe decorus. ſꝫ visu fer⁹. statura ei⁹ pedū octo. ⁊ faciei ei⁹ palmū ⁊ dimidiū in longitudie possidebat. barba vo ei⁹ palmū vnū. frons erat vn⁹ pedis. ¶ Militē armatū sup equū sedentē a vertice sil'cū equo vno ictu cū spata scindebat. ¶ Quatuoꝝ ferraturas eqrū simul facile manib⁹ extēdebat. ¶ Militē armatū recte stantē sup manū suā a terra vsqꝫ ad caput suuꝫ sola manu velociter eleuabat. ¶ Leporem integrū aut duas gallinas aut anserem edebat. ¶ Bodicū vinū ⁊ limphatū bibebat. ¶ Tā parcus in bibendo erat q̄ semper in cena raro plus q̄ ter bibere solebat. ¶ Cenobia multa ꝓstruxit ⁊ laudabilit vitam finiuit. ⁊ in fine regni suaꝫ rpm beredē fecit. ¶ Cui in imperiū successit ¶ Ludouicus ei⁹ filius pie memorie⁹. circa annos dñi. dccc.v. Cuius tempore episcopi ⁊ clerici cingula auro texta ⁊ exquisitas vestes ⁊ alia ornamēta secularia deposuerūt. ¶ Theodolph⁹ aurelianē sis epūs falso apud impatorem accusat⁹. ab eodē est custodie andegauis mancipatus. ¶ Cū aūt vt in q̄dam cronica habet ī die palmaꝝ ꝓcessio iuxta domū in qua custodiebatur transiret. ille aperta feuestra. factoꝫ

silentio pulcerrimos illos ysus a se editos. scz Gloria laus z honor tibi sit rex xpe redē/ ptor ꝛc. pīte impatore cantauit. Qui imātū impatori placuerunt q ipm a vinculis mox absolut z in suaz sedē restituit. Legati michaelis impatoris pstantinopolitani unē ce/ tera munera detulerūt ludouico filio karo li magni libros dionisij de gerarchia de gre co in latinū translatos. Qui cū gaudio sunt recepti. z rur. infirmi in ipa nocte in eccīa ei⁹ sūt curati. L Qporro ludouico Lo/ thari⁹ imperū tenuit. Cui frēs ei⁹. scz karo lus z ludouic⁹ bellū indicētes. tāta vtrumq facta ē strages. vt nulla etas meminerit tāta aliqñ fuisse in regno frācor. Tādē pacto in/ uto karolus regt in francia. Ludouicus in germania. Lotharius in italia z parte fran cie. q ab ipo lotharingia dicta est. Qui post/ modū ludouico ei⁹ filio impiū derelinqns habitū monachalē accepit. Hui⁹ tempe vt in alia q̄dam cronica ꝓperat papa Ser/ gius natione romanus. q primo os porci di/ ctus est. scz mutato nomie vocat⁹ est Sergi⁹ Ab illo tempe ordinatū est vt omnes pape nomina mutent. Cum qua dominus bis quos in apostolatū elegit nomen mutauit. tum qa sicut mutant in nomine. sic mutari debēt in vite pfectione. tum ne ille q ad tam decorū officiū eligit aliquo nomine indeco ro turpet. Huius ludouici tpe. scz anno dñi. dccclvi. vt in cronica q̄dam habetur. in parrochia maguntina malign⁹ spūs parte tes domorū qsi malleis pulsando z manife/ ste loquēdo. z discordias seminando. adeo homies infestabat. vt quocūq intrasset sta/ tim illa dom⁹ exurebat. Presbyteris aūt le tanias agentib⁹. z aqm benedictaz spargentib⁹. inimic⁹ lapides iactabat. z multos cruenta bat. Tandē aliqñ ꝓquiescēs ꝓfessus ē se qñ aqua spargebat sub capa talis sacerdotis qsi familiaris sui latuisse. accusans euz q cū filia pcuratoris in peccatum lapsus fuerit.

Per idē tempus rex bulgarorū cū gente sua ad fidem ꝓversus tante pfectionis fuit vt maiore filio in regnū ordinato ipse habi/ tum monachalē acceperit. Sed cū eius filius iuuenilit agens ad gentilitatis cultum re dire vellet. resumpta milicia persecut⁹ eum cepit. effossisqz oculis in carcere truse. et in regnū statuto filio iuniore habituz sacrum resumpsit. In italia apud bariam trib⁹ dieb⁹ z trib⁹ noctib⁹ sanguis de celo pluisse narrat. Per idez temp⁹ locuste innūere biles in gallias apparuerunt. senas habentes alas. sex pedes. duos dentes lapidib⁹ duriores. vt castrorum acies turmatim volantes spaciū diurni itineris q̄tuor aut q̄nq mil/ ibus extendētes. omia viridia in herbis z ar boribus vastantes. q vsq ad mare britanicū p uenientes tandē flatu ventorū in profundo ma ris demerse sunt. Sed eius occani ad littus reiecte et putredine sua aerē corruperūt. vñ mortalitas maxima z fames pualida est se/ cuta. ita vt fere tercia pars hoīm interiret.

Deniqz p̄m⁹ otto impauit. scz anno dñi. dcccclxxxvij. Hū aūt in solēnitate paschali dic/ tus otto p̄cipib⁹ suis vnū pparasset. anteqz sederēt. cuiusdam p̄cipis fili⁹ more pueril ferculū de mēsa accepit. quē dapifer fuste p strauit. Qd̄ cernens pedagog⁹ pueri ipm dapiferū mor pemit. Quē cū sine audientia cesar ꝓdēnare vellet. ille cesarē ad terraz de/ iecit z suffocare cepit. Qui cū de ei⁹ manib⁹ vix erut⁹ fuisset. ipm rebellari iussit. se culpa/ bilē clamans q festo honorē nō detulit. Cui ipm libere abire pmisit. Ad Ottoni pri mo succesit Otto secund⁹. Hic dum italici pacem sepi⁹ violarent. romam venit z om/ nibus proceribus magnatibus z pontifici/ bus apud gradū ecclesie conuiuiuz grande fecit. Quibus epulātib⁹ latenter omēs cui/ gi fecit armatus. Deinde de violata pace q/ rimoniam moyens iubet in scriptis culpa/ biles recitari. Quos statim ibidez decollari fecit. alios vero epulari satagebat. Huic succesit otto tercius circa annos dñi. dcccc. lxxxiij. Iste cognoiabat mirabilia mundi. Hic vt in q̄dam cronica dicitur quandam vxorem habuit. q cuidam comiti se pstituere volebat. Sed cū ille nollet tantum facinus perpetrare. illa indignata predictum comi/ tem apud imperatorem adeo infamauit q

eum impator sine audientia decollari fecit. Qui antequz decollaret rogauit vxorē suam vt iudicio candētis ferri p̄ morte eū cōprobet innocentē. Adest dies in q̄ cesar pupillus & vidus se asserit iudiciū factuz. Affuit & vidua maritū sui caput secū suis portās in vlnis. Tūc q̄siuit ab impatore q̄ morte dign⁹ esset q̄ iniuste aliquē occidisset. Qui cū pua tione caputs dignū eū assereret. illa intulit dicens. Tu es ille vir q̄ maritū meū ad suggestionē vxoris tue innocentē occidi mādasti Et vt me vez dicere cōprobes candētis ferri iudicio cōprobabo. Qō cesar videns obstupuit. & in māu femie pumēdū se dedit. Intuētu tū pontificū & pcez inducias decē diez. deinde octo. tercio septem. q̄rtō sex. Ita vidua accepit. Tūc impator cā examiata & veritate cognita. vxorē viuā cremauit. & p redēptōne sui q̄ttuor castra vidue dedit. Que castra sē in epatu luuensi. & vocant ab inducijs dierū x. viij. vij. vj. Iste⁹ huic btūs Heinric⁹ q̄ fuit dux bauarie ano dñi millesimo scdo imperū sumpsit. Qui stephano regi vngarie adbucgēali sororē suā noie Galam in vxorez dedit. & tā ipm regē q̄z totā ei⁹ gentē ad fidez xpi conuertit. Qui stephan⁹ tāte religiōis fuit vt multoz miraculoz gl̄ia deus ipm illustrē redderet. Huic heinric⁹ & vxor ei⁹ kunegundis vgines pmāserūt. & celibē vitā ducētes in pace quieuerūt. Huic successit Cōradus q̄dam dux francoz q̄ neptem sancti Heinrici duxit in vxorē. Huius tpe visa est in celo trabs ignea mire magnitudinis sup solē tā ad occasum vgentē currere & ad trā cadere. hic q̄sdā epos de italia in vincla cōiecit Et q̄ mediolanēsis archiep̄s de vinculis fugit. suburbia mediolani incēdit. Hic vo pē thecostes cū impatorī pua eccl̄ia sec⁹ vrbez coronaret ad missaz tā gnia tonitrua fulgura q̄z fuerūt. vt aliq̄ mente excederēt. aliq̄ spiritū exalarēt. Bruno vo epūs q̄ missaz cantabat & secretari⁹ impatoris cū alijs dixerūt se inter missaz solennia vidisse sanctū Ambrosiū impatori cōminantē. Huius cōradi tempore. scz āno dñi. M. xxv. comes lupoldus vt in q̄dam cronica dr̄ trā regis metuens cū vxore sua in siluā fugiens in q̄dam tugurio latitabat. In qua silua dū cesar veniret. nocte supuenīte in eodem tugurio ipm opportuit hospitari. Cui hospita pregnās vicina q̄z partui decenē vt potuit strauit. & necessaria ministrauit. Eadē nocte mulier filiū peperit & vocem terciō ad se venientē cesar audiuit. Cōrade hic puer modo pgenitus gener tu⁹ erit. Ille dane ille surgens. duos armigeros sibi secretarios ad se vocauit dicens. Ite & puerulū illū de manib⁹ matris violēter auferte. & ipm p medū scindētes coz eius mihi portate. Exeuntes ille de gremio matris puez rapuerunt. Que videntes elegantissime forme misericordia cōmoti ipm sup q̄ndam arborē. ne a feris deuorar̄et reposuerūt. & lepore scindētes coz ei⁹ cesari detulerūt. Eodē die dū q̄dam dux inde transiret & puez vagientē audiret. cū ad se adduci fecit. Et dum filiū non haberet vxor attulit. & nutriri eū faciens se de vxore sua genitum esse finxit. & Heinricus vocauit. Cū igit tam creuisset. erat corpore pulcherrim⁹. ore facūdus. & omnib⁹ gratiosus. Quez cesar tam decorū & prudentē videns a patre ipm petijt. & in curia sua manere fecit. Sed cū videret puez omnib⁹ gratiosum. & ab omnibus cōmendari. dubitare cepit ne post se regnaret. & ne iste sit ille quē occidi mandauerat. Volens igit esse securus. lras manibus suis scriptas p eū vxori dirigit in hunc modum. Inquantū est tibi cara vita tua mox vt literas istas receperis puez hunc necabis. Dū igit pergens in q̄dam eccl̄ia hospitatus fuisset. & fessus sup bancum quiesceret. & bursa in q̄ erāt lr̄e depēderet. sacerdos curiositate ductus bursam aperuit. & lras sigillo regis munitas videns. ipas saluo sigillo aperuit. & legens scelus abhorruit. Et tradens subtiliter qđ dicebat. istum necabis scripsit. filiam nostrā isti in vxorē dabis. Cū q̄z regina literas sigillo impatoris munitas videret. & de manu impatoris scptas ee cognosceret. conuocatis pncipib⁹. celebrauit nuptias. & filiā suam eidē in vxorez dedit. Que nuptie a quibusdam celebrate sunt. Cum aūt cesari a dicē

Incidentia

lib⁹ narraret. q̄z solennit̄ fuissent filie sue nu
pte celebrate. ille obstupefact⁹ a duobus ar
migeris z duce z sacerdote vitate ꝓpta dei or
dinatiõi nõ resistẽdũ esse vidit. z iõ p puero
mittẽs eũ esse suũ genex approbauit. z p⁹ se i
pero regnare istituit. In loco āt vbi puer
heinric⁹ nat⁹ fuit nobile mõasteriũ edifica
tũ est. qđ vsq3 hodie vsania noiatũ ẽ.

¶ Iste heinric⁹ oẽs ioculatores a curia sua
remouit. z q̄ bis dari ꝓsueuerãt paupibus
erogabat. Hui⁹ tpe tantũ scisma i eccl'a fuit
vt tres i sũmos põtifices electi eẽnt. A q̄dã
tãdẽ ꝓsbytero noie Gracciano mag̃ill' data
pecunia eidẽ cessit̃. z ipe papatũ obtinuit
Et hãric⁹ dũ p sedãdo scismate romã pget
Gracian⁹ ei obuiãs aureã coronaz sibi ob
tulit vt ppicũ sibi hãret. Ille āt cũcta dissimu
lãs synodo ꝓuocato Gracianũ de simonia
ꝓuicit. z alium subrogauit. In libro tñ bo
nizi quẽ misit ad comitissaz mechtildim or.
q cũ põtic⁹ pbr simplicitate duct⁹ põtificatũ
sibi p pecuniã acq̃sierit vt scismati obuiaret
ipe postmodũ errorẽ suũ cognoscẽs seipm
suadẽte ipatore deposuit. ¶ Post hũc hein
ricũ tert⁹ heinric⁹ iperat. Hui⁹ tpe Bruno
in papã eligit̃. z leo vocat̃. Qui dũ ad cape
scendam sedẽ aplicã romã pget. audiuit vo
ces angelor canentũ. Puicit dñs. Ego cogi
to cogitatões pacis ꝛc. Hic de mlt̃ scũs can
tus cõposuit. Hoc tẽpe p Berengariũ tur
bata fuit eccl'a q̄ asserebat corp⁹ z sanguinẽ
xpi nõ vere sz figuratiue esse i altari. Contra
quẽ scripsit egregie lanfrancus por betensis
natione papiẽsis. q̄ fuit magister anselmi
cantuariẽsis. ¶ Deinde q̄rt⁹ heinric⁹ impe
rat āno dñi. M.lvij. Cui⁹ tpe maxie floruit
lanfrancus. Ad cui⁹ eximiã doctrinã cõuo
lauit de burgũdia Anselm⁹ vir postmodũ
mlta vtute et sapiẽtia adornat⁹. z ei i por
tu mõasterij betenẽ successit. ¶ Sub B tpe
berlin a saracenis capta a fidelib⁹ recupa
ta est. Ossa beati Nicolai apud barensem
vrbem trãslata sunt. De q̄ int̃cẽa legitur q
dũ in q̄dam eccl'a q̄ or sancta crux subiecta
sancte marie de caritate. nõduz bti Nicolai
nouã hystoria cantaret. frẽs prior ẽ vt eã sibi
cantare liceret istanti⁹ exorabãt. Qui nulla
ten⁹ acq̃scẽs dixit icongruũ eẽ morẽ patri
nũ de nouitatib⁹ imutare. Cuz adhuc frẽs
istaret. ille indign⁹ rñdit. Recedite frẽs. nũq3
a me licentia ꝓcedet vt noua cãtica imo io
culatoria q̄dã i mea eccl'a decantent. Aduc
mẽte vo festiuitate eiusdẽ. frẽs cũ q̄dã triſti
cia matutinas vigilias pegerũt. Cũq3 oẽs
se i lectis recepissent. ecce nicola⁹ visibiliter po
ri apparuit terribil'. Quez p capillos a lecto
abstrahẽs dormitorij pauimẽto collisit. In
cipiẽsq3 antiphonã O pastor etne p singu
las vocũ differẽtias vgis q̄s in manu tene
bat gũuissimos ictus sup dorsũ porcis igemi
nãs p ordiez morose canẽdo antiphonã ad
finẽ vsq3 pduxit. Qui cũ oẽs suis clamori
bus excitasset semiuiu⁹ ad lectũ deportatur.
Landẽ ad se rediẽs ait. Ite z historiã nouã
scti Nicolai amodo decantate. ¶ Hoc tpe
ex molmensi cenobio. xxj. monachi cũ abba
te suo Roberto cistercij solitudinẽ adeũtes
vt ibi regule sue ꝓfessionẽ districti⁹ obserua
rent. nouũ ordinem ex veteri instituerunt.

¶ Hildebrand⁹ por clumacens⁹ fact⁹ papa
Gregor⁹ vocat⁹. Hic dũ i minorib⁹ ꝓsti
tut⁹ legatõe fungeret apud lugdunũ archi
epm ebronensez de simonia ꝓuicit mira cu
lose. Nam dũ idem archieps omẽs accusa
tores suos corrũpet. z ꝓuinci nõ posset. lega
tus vt Gloria patri z filio z spũsancto dice
ret imperauit. Ille gl'a patri z filio expedite
dicebat. spiritusancto vero dicere nõ pote
rat. quippe quia in spũmsanctũ peccauerat
Qui peccatũ suũ ꝓfitens mox vt depositus ẽ
clara voce spũmsanctũ noiauit. Hoc mira
culũ recitat Bonizo i libro ad comitissam
mechtildim. ¶ Mortuo heinrico q̄rto
Spire. z cũ alijs regib⁹ sepulto. in ei⁹ epi
tha phio vsus iste fuit insc̃pt⁹ Filius hic. pa
ter hic. auus hic. pau⁹ iacet istic. Huic suc
cessit heinric⁹ q̄ntus āno dñi. M.cvij. Qui
papã cũ cardinalib⁹ cepit. z eos dimittens i
uestituras epor z abbatũ p anulũ z baculuz
pastorale accepit. ¶ Sub B tpe Bernard⁹
cũ frib⁹ suis cistercij ingredit. In parro
chia legiẽsi porca porcellũ faciẽ bois haben

tem enixa est. Pullus gallinę quadrupes natus est. Lotharius successit heinrico. Cuius tempore mulier quędam in hispania monstruosis geminis corporis enixa est. auersis vultibus et corporibus sibi coherens. Ante quę effigies erat bouis integro corpore membrorumq; ordine distincta. retro vo facies canis corporis et membrorum proportione integra. Post huc regnauit Conradus anno dñi. Mcxxxvij. Eo tempore Hugo de sancto victore doctor excellentissimus. et in omni scia summus et religione deuotus obijt. De quo referunt quod cum infirmitate vltima laboraret et nullum cibum retinere posset. corpus tñ dñicum sibi dari cum multa instantia postulabat. Huic fres eius turbationes sedare volentes simplicem hostiam instar corporis dñici sibi detulerunt. Quam ille p spm recognoscens ait. Absit ut erubescat vestri dñs fres. Cur me deludere voluistis. Iste enim nō est dñs meus quem deportastis. Quo illi stupefacti cucurrerunt et sibi corpus dñicum detulerūt. Sed ille vbi ens q recipe non valeret eleuatis in celum manibus sic orauit. Ascendat filius ad patrem. et spūs ad deum suum qui fecit illum. Et inter hec verba spūm exalauit. et corpus dominicum ibidem disparuit. Eugenius abbas sancti anastasij papa constituit. Qui ab vrbe expulsus. eo q senatores alium creauerunt gallias venit. et Bernhardum ante se misit q viam dñi predicabat. et multa miracula faciebat. Hilbertus poretanus floruit

Frederic⁹ nepos Conradi impauit anno domini. M.C.xlvij. Eo tempe floruit magister Petrus lombardus eps parisiensis. qui librum sententiarum. glosas psalterij et epistolarum Pauli vtiliter compilauit.

Eo tempe tres lune in celo vise sunt. et in medio signum crucis. nec multo post visi sunt tres soles. Tunc Alexander in papam canonice est electus. Contra quem Octauianus Johannes cremensis tituli sancti Calixti. et Johannes strumensis successiue in papam eliguntur. et fauore impatoris fulciuntur. Durauit hoc scisma annis. xviij. Infra quod temp⁹ theutonici qui apud thuscu lanū p impatore morabant romanos apud montē portū inuadūt. et tot a nona vsq; ad vesperas occiderūt. vt nūq; ex romanis tot milia sint occisi. Nec tpe Hannibalis tot occisi sint vt tres cophinos anuloru q̄s de digitis pceru occisoru Hannibal extrahi fecit carthaginē destinauerit. Quorum mlti apud sanctū Stephanū et sanctū Laurentiū sepulti sunt. Et hūt Epitaphiū. Mille decez decies sex decies q̄s seni. Impator Fridericus dum terrā sanctā visitasset et in flumine quodam lauaret. ibidem necatus periit. Vel vt alij asserunt equo suo impingēte in aquā cecidit. ibiq; interijt. Huic successit heinric⁹ filius eius anno dñi. M.C.xc. Eo tpe tanta pluuie cū tonitruis et fulmib⁹ et tempestatib⁹ facte sūt. q̄ntas nulla meminit hoīm antiquitas. Lapides enī in q̄ntitate ouoru q̄dā̄guli missi cuz pluuia de celo cadētes. arbores. vineas. et segetes destruxerūt. et multos homines occiderūt. Horum q̄s et q̄s plures alios paera in hac tempestate volantes visi sunt carbones viuos i rostris portare et domos incendere. Contra romanā eccl'az sp tyrannidē heinric⁹ exercuit. et hōo eo mortuo Innocenci⁹ iij. ne frater eius philip⁹ p̄mouere tur se opposuit et Ottoni filio ducis saxonie adhesit. ei⁹ q auxilio in regē alemanie coronari fecit. Eo tpe dū plures barones frācie p liberatōe terre sancte vltra mare pgerēt cōstantinopolim ceperūt. Hoc tempore ordines p̄dicatoru et minoru fratrum orti sunt. Innocētius quartus legatos ad Philippum regem francoru misit vt terram albigensium inuaderet et hereticos deleret. Qui omēs capiens concremari fecit. Defuncto Innocencio Ottonē impatorez coronauit. et vt ecclesie iura saluaret ab eo iuramentū exegit. Qui statim ipa die pro iuramentum fecit. et romipetas expoliari iussit. Vnde papa eū excōicauit et ab imperio deposuit. Eo tempe fuit sancta Elizabeth filia regis vngarie. que fuit vxor lantgrauij thuringie. Que inter alia innumera miracula plures. i. xvj. mortuos vt scribit suscitauit. et cecū natū illuminauit. De cuius corpe vsq; hodie oleū fluere phibet.

Ottone depos

to ffriderico heinrici filio eligit. et ab hono
rio coronat. Leges optimas p libtate eccie et
hereticos edidit. hic sup oes diuitijs et gla
abundauit. sz eis i superbia abusus fuit. Hic ty
rannide ecclias exercuit. duos cardiales vi
culauit. platos qs gregorius .ix. ad scm puo
cauerat capi fec. et ab ipo excoicat. Beni
gs gregorius multis tribulatoib⁹ pssus moit
et Innocen⁹ qrt⁹ natione tanuesis cocilium
apd lugdunu puocans ipm impatore dpo
suit. Quo depsito et defuncto sedes iperij
vsqz hodie vacat.

CLXXVII.

De dedicatoe tepli

Dedicatio ecclie in
ter alias festiuitates ab ecclia cele
brat. Et qnia duplex e ecclia siue te
plu. s. materiale et spuale. io de h⁹ tepli dupli
cis dedicatoe hic breuit est agendu. Cir
ca dedicatoez aut tepli materiale tria videda
sunt. Primo qre dedicat siue sfecrat. scdo
qualit sfecrat. tertio p qs pphanat. Et qz in
teplo duo sunt q sfecrat. s. altare et ipm tem
plu. io primo videdu est qre sfecratur altare.
Primo ad sacramentu dni offerendu. Gen.
viij. Edificauit noe altare dño et tollens de
cunctis volucrib⁹ et pecorib⁹ mundis obtulit
sup altare. Hoc aut sacramentu est corpus et
sanguis xpi. q in memoria passionis dnice
imolam⁹. iuxta qd nob pcepit di. Hoc faci
te in mea comemoratoz. Habem⁹ ei triplex
memoriale dnice passionis. Unu in scripto.
scz passio xpi imaginib⁹ figurata. Et b habz
fieri qntu ad visum. Ipa ei crucifixi imago
et alie imagies in eccia fiunt ppt rememoratõ
ne excitandu deuotoz et instructoz. qz sunt qsi
libri laycoz. Sc̃m in vbo. s. passio xpi pdi
cata. Et b habz fieri qntu ad auditu. Tertiu in
sacramento. s. passio in b sacramento ta signat
exssa. in q corp⁹ et sanguis xpi veraciter sti
net et nob offert. Et b memoriale habz fieri qn
tum ad gustu. Si ergo affectu nostr⁹ accen
dit passio xpi descripta et amplius pdicata.
multo fortius inflammare debz b sacramento ta si
gnanter exssa. Scdo ad nome dni unu
candu. Gen. xij. Edificauit Abraam altare
dño q apparuit ei. et inuocauit ibi nomen dni
Hec aut inuocatio fm aplm. j. Thimo. ij. bz
fieri. aut p obsecratiões q fiunt cu adiuratoe
p malis remouendis. aut p oroões q fiunt p bo
nis impetrandis. aut p postulatiões q fiunt p bo
nis cumulandis. aut p gratiarum actiones.
que fiunt p bonis habitis conseruandis. In
uocatio aut q fit sup altare ppue dr missa eo
q celestis missus. s. xps a patre mittit. q ipa z
hostia sfecrat. et p eu de a nob patri mittitur
vt p nob intercedat. Un Hugo. Ipa ho
stia sacra missa vocari potest. qz transmissa
est. primo a patre nobis p incarnatoem. scdo
a nobis patri p passione. Similiter in sacra
mento primo a patre nobis p sanctificatoz
qua nobis cu esse incipit postea a nob patri
p oblatoz q p nobis intercedit. Et nota q
missa trib⁹ linguis cant. s. greca. hebraica. et
latina. ad repsentandu titulu dnice passionis
qui scriptus erat grece hebraice et latine. Ite
ad notandu q omnis lingua debet deu lau
dare. que p hanc triplice linguam intelligit.
latina aut sunt euangelia. epistole. orationes.
et cantus. Greca aut sunt kyrieleyson. chri
ste eleyson. que noue vicibus cantant vt ad
societate noue ordinu angeloz perueniam⁹
Hebraica sunt alla. amen. saba oth. et osan
na. Tertio ad cantandu. Eccli. xlvij. De
dit illi potra inimicos potentia. Et stare fecit
potra altare cantores. Et in sono eoruz fecit
dulces modulos. Et dicit modulos i plura
li. quia fm Hugonez de sancto victore tres
sunt spes sonoru q faciut tres modulos. Fit
enim son⁹ pulsu. flatu. et cantu. Ad cythara
ptinet pulsus. ad organum flat⁹. ad vocem
cantus. Assignari potest hec cosonantia so
noz pcordie moz. si referat ad pulsuz cytha
re manuu opatio. ad flatu organi mentis de
uotio. ad cantum vocis p monis exhortatio
Et infra. Quid pdest dulcedo oris sine dul
cedine cordis. Frangis vocem frage et volu
tate. Seruas sonantia vocu. serua pcordi
am moz. vt p exemplu pcordes primo. per
volutate dño. p obediena magistro. Hoc

igit triplex gen⁹ musicoꝝ refert ad triplicem differētiā officij eccīe. sic ōz in mutali ō officio tm̄ am ipm officiū eccīe ꝓsistit in psalmis. in cantu. z in lectōib⁹. Ideo igit gen⁹ musicoꝝ est qō fit pulsu digitoꝝ. vt in psalterio z similib⁹. Et ad illud ptinet psalmodia. psal. Laudate eū in psalterio z cythara. Secōm est qō fit cātu sicut in voce. Et ad istud pertinēt lectiōes. Ideo psal. Psallite ei i vociferatōne Tertiū qō fit flatu sic in tuba. Et ad istud ptinet cantus. psal. Laudate eū in sono tube

Templū aūt seu eccia ꝓsecrat qntuplici rōe. Primo vt inde diabol⁹ z ei⁹ ptās expellat. vt refert greg. in dyal. q cū quedam eccīa arrianoꝝ fidelib⁹ reddita ꝓsecrarēt. et reliqe scti sebastiani z beate agathe illuc delate fuissent. ꝑls ibidē congregat⁹ porcū subito itra suos pedes huc illucqꝫ discurrere senserūt. Qui fores eccīe repetēs a nullo videri potuit. omnesqꝫ in admiratiōem cōmouit. Qō idcirco dīns oīdit vt cunctis patefieret q̄ō loco eodē im̄ūd⁹ habitator exiret. Secūda aūt nocte magn⁹ i eius dē eccīe tectus strepit⁹ fact⁹ est. ac si in aliqs errādo discurreret. Tcōa nocte iterꝫ gutor sonus increuit. Tato vō tr̄oze tertia insonuit. ac si omnis illa eccīa a fundamētis fuissz euersa. statiqꝫ recessit. nec ampli⁹ illa antiq̄ hostis in quietudo apparuit. Sz ꝑ terrozis sonitū quez fecit innotuit. a loco quē diu tenuerat q̄z coactus exibat. Hec Grego. Secōo ꝓsecrat vt ad eā fugientes saluent. Vñ aliq eccīe p⁹ dedicatiōnē a pncipib⁹ pulegiāt. vt q̄ ad eā confugerint saluent. Vñ ōt Canon. Reg⁹ sanguinis defendit eccīa ne vitā ꝑdant z mēbra. Et ob hoc Joab i taberna culū fugit. z cornu altaris apprehēdit. Tertio ꝓsecrat vt ibi ōrationes exaudiant. Qō sigū est. iij. Reg. viij vbi salomō dedicato tēplo ait. Quicūqꝫ rogauerit i loco isto exaudies i loco habitaculi tui i celo. z cū exaudieris ppicr⁹ eris. Et doram⁹ aūt i ipis eccīis ad orientē. Qō fit triplici rōe ꝑm Damascenū li. iij. c. v. Primo vt patriā nostrā nos reqrere oīdam⁹. Secūdo vt ad xp̄m crucifixū respiciam⁹. Tertio vt venientē iudicē nos expectare mōstremus. Aut enī sic. Deus paradisum i eden ad orientē plātauit. vñ hoiem trāsgressum exulem fecit. z añ paradisum ex occidēte habitare fecit. Antiquā igit patriā exquirētes. z ad ipam aspicientes. deū ad orientē adoram⁹. Qz z dīns crucifixus ad occidentē respiciebat. et ita adoramus ad ipm respicientes. Et assumptus ad orientē sursum ferebat. z ita ipsum apostoli adorauerūt. Et ita veniet quō viderunt eū euntē in celū. Ideo igit expectantes ad orientē adoramus. Hec damascenus

Quarto ꝓsideraī vt ibidē laudes dō soluant. Qō quidē fit i septē horis canonicis. scz matutinis. pma. tertia. sexta. nona. vespa. z cōpletorio. Et licet i qualibet hora dici deb⁹ esset laudād⁹. tñ q̄ ad infirmitatē nrā ñ sufficit. ordinatū est vt his horis spēaliter deus laudem⁹ eo q̄ be hore ab aliis ꝓulegiate sūt in aliqb⁹. Vñ in nocte media q̄ matutine celebrant xp̄s nat⁹ est captus z illusus a iudeis fuit. In hac vero hora infernū spoliauit. Dicit enī in mutali q̄ in media nocte infernum spoliauit large accipiēdo. scz añ lucem. mane surrexit. hora prima apparuit marie magdalene. In media etiā nocte ad iudiciū venturus asserit. Unde Hieronym⁹. Peor iniq̄ traditiōem apostolicā pmāsisse vt die vigiliarum pasce añ noctis mediū dimittere non liceat populos expectantes aduentum xp̄i. Et postq̄ aduenerit illud tps securitate ꝑsū pra festū cunctos agere die. In hac igit hora laudes deo cantam⁹. vt ei de ei⁹ natiuitate. captiōe. z patꝫ liberatōe grās agamus z ei⁹ aduentū solicit expectem⁹. Addunt etiā matutinales laudes. quia in mane egiptios in mari submersit. mūdū creauit z surrexit. In hac ergo hora laudes deo reddimus ne i mari hui⁹ mūdi cū egyptijs demergamur vt p nostra creatiōe z ei⁹ resurrectiōe gratias deo reddam⁹. In hora pma xp̄s ad tēplū maxime cōueniebat. z popul⁹ ibidē ad eum mancabat. id est. ad eū mane festinabat. vt ōz Luc. xxi. Pylato ꝑsentatus fuit. In hac etiam hora resurgēs mulieri⁹ pmo apparuit. Hec ē etiā pma hora diei Jō ergo i hac hora in eccīa deo laudes exoluim⁹. vt xp̄m

De dedicatione templi

imitem̃ .⁊ sibi resurgẽt ⁊ apparẽt grãs agam⁹ .⁊ vt dõ tãꝫ oĩm ꝓncipio ipsi⁹ dieꝝ ꝑmissas soluã⁹ In hora tcia xp̃s lũguis iudeoꝝ crucifix⁹ ẽ .a pilato ad colũnã flagellat⁹ ẽ .et adhuc vt dr̃ i hist̃oꝝ colũna vbi ligat⁹ fuit vestigia cruoꝝ oñdit .⁊ hac eadẽ hora spiritus sctũs missus ẽ In sexta i cruce clauis ꝑfix⁹ ẽ .tenebre ꝑ vniuersũ mũdũ fctæ sũt .vt i morte dñi sui sol lugẽs se nigris vestib⁹ ꝑtegeret .⁊ ne dñm crucifigẽtib⁹ lumẽ ꝑberet .et i hac hora i die ascẽsiõis cũ discipul' disputabat In nona hora xp̃s spũz emisit .miles lat⁹ eius aperuit .cet⁹ apl'oꝝ ad .oraõũ ꝓcumbere ꝓsueuit .⁊ xp̃s i celũ ascẽdit ꝓpt̃ has ꝓrogatiuas deũ i his horꝝ laudã⁹ In vespa xp̃s i cena sacramẽtũ corꝑis ⁊ sanguis instituit .pedes discipl'oꝝ lauit .ꝺ cruce depositꝰ i sepulcro collocat⁹ fuit .discipul' i biru pegrini se manifestauit .ꝓ hoc his oĩb⁹ in hac hora ecc̃la xp̃o grãs agit In ꝓpletorio xp̃s sãguineas guttas sudauit monumẽto ei⁹ custodia deputata fuit .⁊ ibidẽ ꝙeuit .resurgens pacẽ discipulis nũciauit Et ꝑ his grãs dõ reddim⁹ Has aũt laudes ꝙl'r deo exoluere debeam⁹ dic̃ Benũ .Frẽs mei imolãtes hostiã laudis .iũgã⁹ vbis sensũ .sensui affectuz .affectui exultatiõez .exultatiõi maturitatem .maturitati humilitatẽ .humilitati libertatẽ .

Quinto ꝙsecrat vt ibidẽ sacramẽta ecclesiastica mistrẽt .Vñ ipa ecc̃la efficit ꝙsitaberna dei in ꝙ sacramẽta ꝓmãnẽt .⁊ mistrant Quedã ei mistrãt .⁊ dãt intrãtib⁹ vt baptis⁹ .qdã exeũtib⁹ scz extrema vnctio .qdã cõmorãtib⁹ .⁊ horꝝ qdã sunt mistrãtes his dat ordo .qdã pugnãtes .⁊ horꝝ qdã pugnãtes succũbũt .his dat pnia .Quidã insistũt .⁊ his confert audacia animi vt roborẽt .⁊ ꝑ ꝙfirmatiõez .dat cib⁹ vt sustententt .⁊ ꝑ eucharistie suptiõez .fit remotio ipedimẽti ne deficiant .⁊ ꝑ matrimonij ꝓcreatiõez .

Sexto videndũ est qñ ꝙsecrat .scz ꝓmo ꝺ altari .secꝺo ꝺe ecclesia .

Ad ꝙsecratiõez ãt altaris pꝛ̃a ꝙcurrũt .Primo ei qtuor cruces de aq̃ bñdicta i qtuor cornib⁹ altarꝭ ꝙfigurãt Secꝺo ipm septies circuit Tertio aq̃ bñdicta cum ysopo septies aspgit .Quarto icẽsuz in ipso cremat .Quinto crismate iungit .Sexto missis pãnis opit̃ .Hec ãt repñtãt ea q̃ debent hr̃e illi q̃ ad altare accedũt .Debẽt enĩ ꝓmo hr̃e caritatẽ qꝺruplicẽ ꝑ crucẽ acq̃sitaz vt scz diligant deũ .seipos .aicos .⁊ inimicos .Et hꝰ signãt qtuor cruces i qtuor cornib⁹ altarꝭ facte .Et de his qtuor cornib⁹ caritatis dicit̃ in Ben̂ .xxviij .Dilataberis ad orientẽ ⁊ occidẽtez .septẽtrionẽ ⁊ meridiẽ .Vel iõ qtuor cruces in qtuor cornib⁹ fuit .ad sig̃candum q xp̃s ꝑ crucẽ qtuor mũdi ptes saluauit .Vel iõ ad sig̃candũ q crucẽ dñi qtuor modis debẽ⁹ portare .scz i corde ꝑ meditatiõz .in ore ꝑ confessionẽ .i corpe ꝑ mortificatiõem .i facie ꝑ assiduã impssionẽ .

Secꝺo debẽt hr̃e curã ⁊ vigilãtiã .qꝺ sig̃ficat ꝑ circuit⁹ .Vñ tũc cantat̃ .Inuenerit me vigiles ꝛc̃ .Debẽt ei solicite vigilare sup gregẽ suũ .Vñ negligẽtiã plati ponit Gilbert⁹ inẽ ridiculosa di .Ridiculosa an magis piculosa res est speculatorꝝ cec⁹ .ꝑcursorꝝ claud⁹ .negligẽs plat⁹ .doctorꝝ nescius .ꝑco mut⁹ Vel ꝑ septẽ circuit⁹ circa altare sig̃ficant̃ septẽ meditatiões ⁊ cõsideratiões q̃s circa septẽplicẽ vtutem bũlitat̃ xp̃i hr̃e debem⁹ .⁊ ꝑ ipas freq̃nt̃ circuire .Pria vr̃ ẽ q cũ diues eẽt .factꝰ est paup .Secꝺa q i ꝓsepio posit⁹ .Tertia q pennib⁹ subditus .Quarta q sub manu serui caput iclinauit Quinta q discipulũ furẽ ⁊ ꝓditorẽ sustinuit Sexta q añ iniquũ iudicẽ manset⁹ tacuit Septima q ꝑ crucifixorꝝ clemẽt orauit Vel ꝑ septẽ illos circuit⁹ sig̃ficat̃ septẽ vie xp̃i Prima fuit de celo i vtez .secꝺa de vtero in ꝓsepiũ .tertia de ꝓsepio i mundũ .q̃rta de mũdo in patibulũ .q̃nta de patibulo in sepulcz .sexta de sepulcro i limbũ .septia de limbo resurgẽs i celũ .

Tertio debẽt hr̃e dñice passionis memoriã .qꝺ sig̃ficat ꝑ aspersiõem aque Septẽ enĩ aque aspersiões sũt septem sanguinis xp̃i effusiões .Quarꝫ ꝓma fluxit i circũcisione .secꝺa in oratione .tertia in corꝑis flagellatõe .q̃rta i capitis coronatiõe .q̃nta in manuũ pora tõ e .sexta i pedũ affixiõe .septima i lateris aptiõe .Hec ãt sanguis aspsiões facte fuerũt cũ ysopo bũlitat⁹ .⁊ mestimabilis caritatis .Ysop⁹ enĩ est herba bũlis ⁊ ca-

lida. Vel ō septies aſpgīt. ad ſignificandū q̄ in baptiſmo ſeptem dona ſp̄ūſcī dātur.

Quarto debēt habere oīōez feruentez et deuotā. q̄ō ſignificat p cōcrematōez thuris Thus enim habet vtutez aſcendendi ex fumi leuitate. ꝓſolidandi ex ſua qualitate. conſtringendi ex glutinoſitate. ꝓfortādi ex aromaticitate. Sic oratio aſcēdit in dei memoriā. aīaz ꝓſolidat q̄ntū ad culpā p̄teritā impetrando medelā. ꝓſtringit q̄ntū ad futurā impetrādo cautelam. ꝓfortat q̄ntū ad p̄mītez impetrando tutelam. Vel poteſt dici q̄ deuota oratio p thus ſignificat. q̄z hz ad deuz aſcendere Eccī.xxxv. Oratio humiliātis ſe nubes penetrat. Odorē deo reddere Apocalip.v. Habētes ſinguli cytharas et phiolas aureas plenas odoramētoꝝ ꝛc. Ex corde inflamato p̄cedere Apoc.viij. Data ſūt illi incenſa multa ꝛc. Et infra. Accepit angelus thuribulū ꝛ impleuit illud de igne altaris ꝛc.

Quīto debent habere nitorem cōſcientie et odorē bone fame. q̄ō ſignificatur p chriſma quod conficit ex oleo ꝛ balſamo. Debent enī habere purā ꝓſciam. vt poſſint dicere cū apoſtolo Gloria noſtra hec eſt teſtimoniū cōſcientie noſtre. Bonam famam. Unde.j. Thimo.iij. Oportet illū teſtimonium habere bonum ab his qui foris ſunt. Chryſoſtom⁹. Clerici nullaz debēt hr̄ē maculam. nec in vbo. nec in cogitatu. nec in facto. nec in opinione. q̄ ipſi ſunt pulcritudo ꝛ vtus eccl̄e. ꝛ ſi mali fuerint totā deturpāt eccleſiaz.

Sexto debent habere mūdiciam operatōis bone. q̄ō ſignificat p pānos albos ꝛ mūdos quibus altare operīt. Usus enim veſtimentoꝝ inuentus eſt ad tegēduz calefaciendū ꝛ ornandū. Sic bona opera tegunt animē nuditatez. Apoca.iij. Veſtimentis albis induaris. vt nō appareat confuſio nuditatis tue. Ornant aīmā ad honeſtatē Roma.xiij. Induamur arma lucis ꝛc. Calefaciunt inflamando ad caritatem. Job.xxxvij. Nonne veſtimenta tua calida ſunt ꝛc. Quodcuz enī valeret accedenti ad altare ſi hr̄et dignitatem ſummā ꝛ vitam in ſuma. Petrus. Domus conſtructa res eſt ſedes prima ꝛ vita ima. grad⁹ ſuprem⁹ ꝛ ſtat⁹ ifim⁹. vultus grauis. actus leuis. ſermo multus. fruct⁹ nullus. angens auctoritas. ꝛ animi inſtabilitas.

Secūdo videndum eſt qualr eccl̄a ꝓſecrat. ꝛ ad h̄ plura cōcurrūt. Epiſcop⁹ enī ipſam eccleſiā ter circuit ꝛ q̄libet vice veniēs ad ianuaz p̄cuit baculo paſtorali dicens. Aperite portas p̄ncipes veſtras ꝛc. Interius ꝛ exterius aqua b̄ndicta ipa eccl̄a irrigat. in pauimento fit crux ō cinere ꝛ ſabulo extranſuerſo angulo oriēns vſqz ad angulum occidentis. ꝛ ibi hr̄īs greecis ꝛ latinis ſcribit alphabetum. In parietibus eccleſie cruces depinguntur. et ipſe cruces illuminant. ꝛ chriſmate inunguntur.

Primū ergo ſcz triplex circuitus ſigt triplicē circuitū quez fecit xp̄s ꝓp̄ ipſi⁹ eccleſie ſanctificatōem. Primus fuit q̄ de celo venit in mundū. ſecūdus q̄ de mundo deſcendit ad limbū. tertius q̄ de limbo rediens. et reſurgens aſcendit in celuz. Vel tripler circuitus fit ad oſtendendū q̄ illa eccleſia conſecrat ad honorez trinitatis. Vel tripler circuitus ſignat triplicem ſtatum ſaluandoꝝ de eccleſia. qui ſunt virgines. continentes. ꝛ coniugati. Hec etiam deſignantur i diſpoſitione materialis eccleſie. ſicut oſtendit Richardus de ſancto victore. Atrium ſanctuarij ſignat ordinem virginum. chorus ordinem continentium. corpus ordinem coniugatorū. Strictius eſt ſanctuarium q̄z chorus. ꝛ chor⁹ q̄z corpus. quia pauciores ſunt virgines q̄z cōtinentes. ꝛ continentes q̄z coniugati. Sanctior eſt ena locus ſanctuarij q̄z chorus. ꝛ chorus q̄z corp⁹. quia dignior eſt ordo vginū q̄z ntinentiū. ꝛ ntinentiū q̄z coniugatoꝝ. Hec Richardus.

Secundum ſcz trina ad oſtium percuſſio. ſignat triplex ius q̄ō habet xp̄us in eccleſia q̄re ſibi debet aperiri. Eſt enī ſua creatione. redemptōe. ꝛ glorificatōis p̄miſſione. De hoc triplici iure dicit Anſhelm⁹. Certe dñe quia me feciſti debeo amor tuo meip̄m totuz. quia me redemiſti debeo amor tuo meip̄m totū. q̄ tanta p̄mitus debeo meip̄m totū. imo tantum debeo amor tuo pl⁹ q̄z meip̄m. quātū

tu es maior meipso. pq̃ dedisti teipm. ⁊ cui pmunus teipsum. Trina aũt pclamatio. Vt tollite portas pncipes vestras. sigficat trinã eius potentiã. scz i celo. i mũdo. ⁊ in inferno. Terno interius et exteri⁹ aqua bñdicta aspergit. qđ fit triplici de causa. Primo ppt demonis expulsionem. Aqua enī bñdicta habet ppriam virtutē expellēdi ipm diabolū. Vnde i exorcismo aque dr. Vt sis aqua exorcisata ad effugandā omẽz ptātē inimici ⁊ ipm inimicũ eradicare ⁊c. Ista autem aqua bñdicta fit ex quatuor rebus. scilicz ex aqua. vino. sale. ⁊ cinere. quia vicz quatuor sũt q̃ maxie inimicũ expellũt. scz lacrimaruz effusio que p aquã. spũalis exultatio que p vinũ. matura discretio q̃ p sal. ⁊ pfunda humiliatio q̃ p cinerem designat. Secõ ppter ipi⁹ ecclie expiatõem. Omnia enī terrena hec ppter peccatũ corrupta sunt ⁊ fedata. ⁊ ideo locus ipe aqua bñdicta aspergit. vt ab omni fedritate ⁊ imundicia liberet purget ⁊ expiet. Hunc est enã q̃ in lege omnia pene per aquam mundabant. Tertio ppter omnez remouendã maledictõem. Terra enī a pncipio cum fructu suo maledictõem accepit ex eo q̃ ex e⁹ fructu deceptio facta fuit. aqua vero nulli maledictioni subiacuit. Hunc est q̃ dñs comedit piscem. sed nõ legitur comedisse carnem noiatum. nisi forte de agno pascali. ppter pceptum legis in exemplum. scz abstinendi aliquando ab licitis ⁊ aliquando eadem comedendi. Vt ergo omnis maledictio remoueatur ⁊ benedictio introducatur. ideo aqua benedicta aspergitur.

¶ Quarto in pauimento alphabetuz scribitur. quod quidem representat cõiunctionem vtriusq̃ populi scz gentilis ⁊ iudei. vel paginam vtriusq̃ testamenti. vel articulos nostre fidei. Illud enī alphabetum ex litteris grecis et latinis in cruce factis. representat vnionem in fide populi gentilis et iudei per crucem christi factam. Vnde ⁊ illa crux ex transuerso angulo oriẽtis vsq̃ ad angulum occidentis ducitur. ad significandũ q̃ ille q̃ pus erat dexter fact⁹ ẽ sinister. ⁊ q̃ erat in capite factus est in cauda. et econuerso. Secũdo representat pagĩã vtriusq̃ testamenti. quod per crucem christi adimpletũ est. Vnde moriens dixit Consummatũ est. Et crux ex transuerso ducit. quia vnum testamentum in alio continetur. Quia rota erat in rota. Tertio representat articulos fidei. Ecclesie enī pauimentũ est nostre fidei fundamentũ. Elementa que inscribuntur. sunt articuli fidei. quibus rudes et neophyti de vtroq̃ populo in ecclesia eruditur. qui se puluerez ⁊ cinerem reputare debent. iurta illud q̃d dixit Abraam Geneseos. xviij. Loquar ad dñm meũ cũ sim pulus et cinis. ¶ Quito cruces in eccl'a depingũtur. quod siquidez fit triplici rõne. Primo ppt demonũ terrorez. vt scz demones q̃ inde expulsi sunt videntes signum crucis terreant ⁊ illuc ingredi non psumant. Tument enim valde signum crucis. Vnde Chrysostom⁹ Vbicũq̃ demones signum dñicum viderint. fugiunt timẽtes baculũ q̃ plagam acceperũt. Secõ ppter triumphi ostensionem. Cruces enī sunt vexilla xpi ⁊ signa ei⁹ trũphi. Vnd vt ostendat q̃ locus ille xpi dñio subiugat⁹ est. ideo ibidem cruces depingũt. Nam ⁊ apud impiales magnificentiã obseruat. vt q̃ aliqua ciuitas ei tradit. imperiale vexillũ in ea erigit. In huius figurationem dr Gen. xxviij. q̃ Jacob lapidem quez suppposuerat capiti suo erexit i titulum. vicz in titulũ pconialem memorialez ⁊ triũphalem. Tertio ppter apostolorum representationem. Nã illa duodecim luminaria ante cruces posita. significãt duodecim apostolos qui p fidem crucifixi totum mundum illuminauerũt. Ipe igr cruces illuminãtur ⁊ crismate munguntur. quo mã ⁊ aplũ fide passionis christi totũ mundũ illuminauerunt ad cognitionẽ. inflamauerũt ad amorem. vnxerũt ad pfectẽ nitorem. q̃d p oleum. et ad bone vite odorẽ q̃d p balsamũ intelligit.

¶ De terno scz p quos ppbanat sciẽdum q̃ ipsam domum dei p tres prophanatam legimus scilicet p Jeroboam. p nabusardan. ⁊ p antiochum. Jeroboam enī sicut legit. iij. Regũ. xij. duos vitulos fecit.

De dedicatione templi

ponēs vnū i Dan. ⁊ alū i bethel. q̄ dr dom⁹ dei. ⁊ ꝓpt auaricīā fec. ne scz regnū ad Roboā rediret. Per ꝫ sigficat q auaricia cleri cor mltū eccl̄az dei ꝓtamiat q̄ i ipis clericis mltū regt. Ysaie. viij. A mimo vsqz ad maximū oēs auaricīā sequūt. Jerē. Quē dabis mihi de nūero platoꝝ q̄ nō magī inuigilet subditoꝝ eu acuādis marsupijs q̄z vicijs extirpādis. Tituli sūt nepotuli. q̄s in bethel .i. in domo dei ponūt. Eccl̄ia etiā p Jheroboā ꝓpbanat̄ fi ex auaricia vsurarioꝝ vel raptoꝝ edificat̄. Vñ legit̄ q cū q̄daz vsurari⁹ eccl̄az q̄ndā de rapinis ⁊ vsuris ꝓstruxiſ set. ep̄m ad ei⁹ dedicatōz mlt; p̄cab⁹ iuitauit Cū ig̃r ep̄s cū suo clero officiū ꝓsecratiōis ag̃et. vidit post altare diabolū stantē in kathedra i habitu epāli. Qui dixit ep̄o. Quare eccl̄az meā ꝓsecras. cessa iam. q; ad me iurisdictio ei⁹ ptinet. q; de vsuris ⁊ rapinis edificata ē. Cū ergo ep̄s inde cū clericis ēnt⁹ fugeret. diabol⁹ ꝓtinuo ipaz eccl̄az cū grandi strepitu destruxit. Nabusardan sic̄ legitur iij. Reg. xxv. domū dei cōbussit. Nabusardan āt ꝓnceps coquoꝝ sigficat illos q̄ gule ⁊ luxurie dedit sunt. q̄ de vētre suo deū suū fecerūt. ꝑm qđ dic̄ apl's. Quoꝝ dꝰ vēter ē. ꝛc Qualr̄ āt venter dr dicat. oñdit Hugo dr sc̄ō victore i suo claustrali dicens. Volent dijs tēpla ꝓstrui. altaria erigi. mīstri ad seruiendū ordiari. īmolari pecudes. thura cōcremari. Deo siq̄dem ventri tēplū ē coq̄na. altare mēsa. mīstri coqui. īmolate pecudes carnes coctę. fum⁹ incēsoꝝ. odor sapozum. Rex antioch⁹ q̄ fuit superbissim⁹ ⁊ ambicios⁹ domū dr polluit ⁊ ꝓpbanauit. sic̄ legit̄. j. Machab. j. Per quez sigficat̄ q superbia et ambitio q̄ vigent in clericis q̄ non appetunt ꝓdesse sz pēsse. mltū eccl̄az dr ꝓtaminat. Deq̄ superba ambitōe sic dic̄ Jerē. Honorati incedūt de bonis dñi cui tñ dño bonorē nō deferunt. Inde is quē q̄ndie vides meretricius nitor. histrionic⁹ habitus. regius apparat⁹. Inde auz in frenis ⁊ sellis. ⁊ calcarib⁹ ⁊ pl⁹ calcaria q̄z altaria fulgēt. Et sic̄ p tres ꝓpbanata extitit. ita p alios tres dedicata et ꝓsecrata fuit. Dedicatōez ei⁹ ꝓmo fecit moyses. secūdo salomon. tertio iudas machabeus. Oꝑ quod insinuat̄ q̄ in dedicatione ecclesie debemus habere humilitatez que fuit in Moyse. sapientiam ⁊ discretōem q̄ fuerunt in Salomone. vere fidei cōfessionem. que fuit in Juda. ¶ Secūdo videndum est de cōsecratiōe siue dedicatiōe tēpli spūalis. qđ templū sumus nos scz cōgregatio omnū fideliū. quod ꝓstruitur ex lapidibus viuis. j. Petri. ij. Lapidq̄ lapides viui sup edificam̄ ꝛc. Ex lapidib⁹ politis. Vñ cantatur. Tunsionibus pressuris expoliti lapides. ꝛc. Ex lapidibus quadris. Quatuor enim latera lapidis spūalis sunt. fides. spes caritas. ⁊ operatio. que equalia sunt. quia vt dicit Gregorius. quantū credis tantum speras. quantū credis ⁊ speras. tantum diligis. q̄ntum credis speras ⁊ diligis. tantū operaris. In hoc quidem templo altare ē cor nostrum. Sup qđ altare tria debent dr offerri. Primū est ignis dilectionis ꝑpetue. Leuitici. vj. Ignis scz dilectiōis erit perpetuus. ⁊ nūq̄z deficiet in altari scz cordis. Secōm ē incensum orationis odorifere. j. Paral. vj. Aaron ⁊ filij ei⁹ adolebūt incensum sup altare holocaustomatis ⁊ thimiamatis. Tertium est sacrificiū iusticie. qđ sacrificiū consistit in oblatōe penitentie ⁊ in holocausto dilectionis pfecte. ⁊ in vitulo carnis mortificate. Vnde bis Psal. Tūc acceptabis sacrificiū iusticie obla. ⁊ holocau. tūc impo. sup altare tuū vitulos. Templū āt spūale qđ sumꝰ nos ad similitudinē tēpli materiat̄ ꝓsecrat.

Primo enī summ⁹ pōtifex scz xp̄s ostiū cordis clausū inuenies. ter circuit dū pecca tū oris cordis ⁊ opis ad memoriā ei⁹ reducit. Vnde ꝫ triplici circuitu dr Esa. xxxij. Sume cubarā. quo ad ꝓmū. circuiuit ciuitatē cordis scz q̄ ad sc̄ōm. meretrix oblitioni traditā. q̄ ad tertiū. Sc̄dō ipm ostium cordis clausum ter percutit vt sibi aperiat̄. Percutit enī ipm corrigendo beneficij consilij ⁊ flagelli. Vnde q̄ triplici ꝑcussione dr Ozee. j. q̄ntū ad malos. Extendi manū meā ꝛc. ꝫ q̄ntū ad collata beneficia. Desperiſt; omne consilium meū. hoc q̄ntum ad inspirata consilia.

De dedicatione templi

Et increpatões meas negleristis. hoc ꝙntũ ad illara flagella. vel ter ꝓcutit dum rõnalez mouet ad pctĩ cognitiõem. ꝓcupiscibilez ad doloꝛẽ. irascibilẽ ad peccati vindictã. ꝛ detestationẽ. ¶ Tertio ipm templũ spũaliter ter aqua intus ꝛ extra debet irrigari. ¶ Hec autẽ trina irrigatio est triuna lacrimaꝝ interioꝛuꝫ vel aliqñ exterioꝛ effusio. ¶ Mens enĩ scti viri vt dicit ¶ Gregoꝛ⁹. doloꝛe afficit. ꝓsideranꝺo vbi fuit. vbi erit. vbi est. ꝛ vbi nõ est. ¶ Vbi fuit ꝙ̃dt in peccato. vbi erit in iudicio. vbi ẽ ĩ miseria. vbi nõ est in glia. ¶ Ꝙñ ergo interioꝛes vel exterioꝛes lacrimas fundit cõsideranꝺo. scz qꝛ fuit in pcõ ꝛ de ipo rõnem reddet in iudicio. tunc istud templũ iã semel aqua aspergit. ¶ Quando aũt ꝑ miseria in qua est ad fletũ cõpungit. tũc secũdo aqua irrigat. Quãdo ꝑ gloria in qua nõ est lacrimas fũdit. tunc tertiã aquã aspergit. ¶ Huic autẽ aq̃ admiscent vinũ sal ꝛ cineres. quia cum his lacrimis debem⁹ habere vinũ spũalis exultatõnis. sal mature discretiõis. ꝛ cineres ꝓfunde humiliatiõis. ¶ Vel ꝑ vinũ lumphatũ intelligit humilitas xpi quaꝝ habuit in carnis susceptiõe. ¶ Vinũ ei lumphatũ est verbum humanatũ. ¶ Per sal intelligit sanctitas sue vite. ꝙ̃ est omnib⁹ cõdimentũ religionis ¶ Per cinerẽ intelligit eꝰ passio. ¶ His igr tribꝰ coꝛ nostꝝ debem⁹ aspergere. s. beneficio incarnatiõis. ꝑ qõ ꝓuocemur ad humilitatẽ. exemplo sue ꝓuersatiõis. ꝑ qõ informemur ad sanctitatẽ. ꝛ memoria passionis. ꝑ quod incitemur ad charitatẽ. ¶ Quarto scribit ĩ hoc tẽplo coꝛdis spũale alphabetũ siue spiritualis scriptura. ¶ Hec aũt scriptura ꝙ̃ ibi scribit triplex est. scz dictamina faciendoꝝ. testimonia diuinoꝝ beneficioꝝ. accusationꝫ ꝓꝓioꝝ delictoꝝ. ¶ De his tribus ¶ Romanoꝝ. ii. Cuz enĩ gentes que legẽ non habẽt. naturaliter ea que legis sunt faciũt eusmodi legẽ non habentes. ipi sibi sunt lex. qui ostendũt opꝰ legis scriptũ in coꝛdibꝰ suis. ¶ Ecce ꝓmũ. ¶ Testimoniũ reddente illi conscientia ipsoꝝ. ¶ Ecce secundũ. ¶ Et inter seinuicẽ cogitationũ accusantium vel etiam defendentiũ. ¶ Ecce tertium

¶ Quinto debent pingi cruces. i. assumi penitentie austeritates. ¶ Que quidem debẽt ungi ꝛ igne illustrari. qꝛ non solũ ferẽde sũt patienter sed etiã libenter. qꝺ̃ significat ꝑ unctiõnẽ. ꝛ ardẽter qꝺ̃ significat ꝑ ignem. ¶ Unde Bernñ. ¶ Qui morat in timoꝛe. crucẽ xpi portat patiẽter. ¶ Qui ꝓficit in spe portat libenter ¶ Sed q̃ ꝓsumat in charitate amplectit iã ardenter. ¶ Item. ¶ Multi vident cruces nostras sed non videt unctiones nostras. ¶ Qui ergo in se hec habebit vere templũ ad honoꝛẽ dei dedicatũ erit. dign⁹ plane in q̃ xps habitet ꝑ gratã vt tandẽ in eo habitare dignet ꝑ gloriã ¶ Qꝺ̃ ipe nob ꝓstare dignet q̃ viuit ꝛ regnat deus ꝑ oia secula seculoꝝ ¶ Amen.

¶ Explicit legenda lombardica ¶ Jacobi de voꝛagine oꝛdinis predicatoꝝ epi ianuensis ¶ Impressa argẽtine anno dñi. ¶ M.cccc.xcvj. ¶ Finita circa festum ascẽsionis dñi.

¶ Sequuntur additiones

De decem milibus martirū

Sequuntur quedam legende a q̄busdā alijs supaddite. Et p̄mo de decē milib⁹ martyr̄

CLXXVIII

Passio et memoria

De decē miliū martyrū veneraē & colit decimo kl̄. iulij. q̄ oēs vna die p̄ xp̄i noīe passi sūt sub adriano impatore aliisq; sex regib⁹ q̄ ei venerūt in adiutoriū. Ibi sancti martyres cū ab impatore ad sacrificādū idolis cōpellerēt dixerūt. Sacrificium viuū & imaculatū offerim⁹ nosmetipos dño nrō ihū xp̄o q̄ p̄ hūano genere nasci dignat⁹ ē et descēdere de celis. multis mal' affligi. & ad vltimū voluit etiā p̄ nobis crucifigi. quem tu miser ignoras. Tūc irat⁹ impator iussit eos diu torqueri & ad vltimū crucifigi. Et omia tormēta q̄ passus est dñs noster ihs xp̄s fortiter & fide firmissima p̄ dño sustinuerunt. Loc⁹ igit̄ vbi passi sunt hī martyres mons est magn⁹ & vocat' ararat. & distat ab alexādria ciuitate q̄ngēt⁹ q̄si stadijs. A quib⁹ āt passi sunt fuerūt exercit⁹ regū q̄ illi venerant in adiutoriū triginta milia. Hora vi sexta illi⁹ diei terremot⁹ fact⁹ est magn⁹. petre scisse sūt. sol obscurat⁹ est & oīa sig̃ q̄ in passione dñi visa fuerūt. etiā ibi visa sunt. Tūc sancti martyres fundētes orōem ad dñm dixerūt. Dñe deus memēto nostri i hs patibulo crucis. & suscipe petitiōz nostrā & ea q̄ a te exposcim⁹ nobis p̄cedere digneris. vt q̄cūq; memoriā nostri corde & ore cū ieiunio & deuotiōe celebrauerint mereant a te assequi fructuosam mercedē tribuēdo eis sanitatē corporuz. medicamen aie. & in domib⁹ eoz̄ int⁹ & foris bonoz̄ omniū vbertatē p̄cede. Et si in p̄lio fuerint. nō eis nocere p̄ualeant inimici visibiles & inuisibiles. te p̄ eis pugnāte. sed sic placet tibi armis tuis eos p̄tege. Die q̄z vnus ieiunij nrē passiōis vnū p̄nialē annū cōplenti obseruātib⁹ se deuoto corde. Et hs dñator domine a te poscim⁹. dissipa oēm occupatōz & oēm inimīdū spūm. oēmq; infirmitatē eoruz expelle. q; glōsū & laudabile ē nomē tuū per oīa secula seculoz. Et rñdētib⁹ oīb⁹ amē. fct̄a ē vox de celo dicēs. Que petistis dilectissimi mei scitote vos ip̄etrasse. Gaudete q̄z & letamini q; ordo el' vrē corōā xp̄o & imortali rege veraciter sūt exaudite. Et his dictis in p̄fessione emiserūt spūm. veraciter p̄cepturi p̄mia regni celorum. Amen.

CLXXIX

De visitatione beate virginis Marie ad Elizabeth.

Beatissima virgo dei a suis p̄nuntijs dō cōsecrata p̄pter beneficia eius inaudita exhibita populo inuocanti. omnes in necessitate p̄stituti ad eā confugiūt tanq̄z ad singulare remediū. vbi humanū subsidiū nō sufficit requisitū. Disposuit nāq; omnia inferiora sua sapientia prudentia industria et gratia propulsata. Vbi gubernatrix seculi & terrene potentie. in maria. Vbi mater misericordie & imperatrix venie. in maria. Vbi mater militantis ecclesie. in maria. Vbi aduocata seculi. in maria. Huius rei cōsideratione vrbanus romanus pontifex sertus. dure ferēs materiā scismatis occurrentē. perpendensq; animo p̄spicaci q̄ beata vgo sit pertinissima aduocata delinquentiū viatoriū. reparatrix sagacissima discrepantiū animoz̄ visitatrix diligentissima errantiū singulorum. Hanc gratia extinctionis scismatis impetrāda pie statuit. q̄licet festū visitatōnis marie ad elizabeth illo tpe post annūciatōem dñicā debuerit celebrari. q̄ ipam elizabeth visitauit p̄pter magnas virtutes in ipa operatas. quia tñ ecclia illo tpe circa officium quadragesimale aut passionem xp̄i specialiter occupatur. ne tanta officij solēnitas p̄termittat' ad laudē & gloriam virginis gloriose idē vrbanus sext⁹ pie statuit visitationis p̄fati festi memoriā i crastinum octauam beati Johannis baptiste. cum octauis sequentib⁹ de festo visitationis marie a cunctis fidelibus celebrari. Et aūt oīs fideliū multitudo ad memoriā p̄fate visitatiōis marie ad elizabeth arti⁹ & deuotius exciteē. voluit idem vrbanus vt omnib⁹ vere

De uisitatõe beate marie uirgis

Festis ⁊ dicit dictũ festũ visitatõnis marie celebrãtib⁹ cũ octauis. loco distributionuz materialiũ. i ecclesijs fieri ꝓsuet⁹. ó thesauro spirituali ve idulgẽtie. sic i festo corpis xp̃i fructus tpib⁹ effectualr elargiet. Cũ igr ãgel⁹ nũciauit marie q̃ iuẽu grãz apd dñm. ⁊ q̃ ó ea ꝓcipet filiꝰ dei ad salutẽ oĩm tp̃or ãzcuto tpa credidit stati ꝓceptũ i vtõ filiũ di. Et post grãs exhibitas de tãto bñficio sibi facto ex mag̃ caritate ⁊ pietate studuit suã cognatã elizabeth tã ser mẽsib⁹ gudatã i hierlm salutare. ⁊ sibi ꝓpati ⁊ seruire. Vñ ó de eadem. Erurgẽs maria abijt in mõtana cũ festinatione i ciuitatẽ iude. ⁊ intrauit domũ zacharie ⁊ salutauit elizabeth. Abijt igr Maria i mõtana cũ festinatõe. q: ab ãgelo i itinere facilr ductata fuit. spũsci illamatõe p obuiꝑta mõtiũ ducebat. q eiuõ spũs moꝺe sua: uiẽ fuit agitata. Vtã igr maria i dño confidẽs hilarit trasiit gudut sup cacumia montiũ sic passer. In a spirate itinerꝰ gaudebat. p uiã suauitatẽ colloq̃or a spnabat. bõa mẽtiũ inhierlm collaudabat. hierlm i mõtanis celerime cupiebat. Voluit ibi iuenirꝰ i publico vel videri. sz abijt festinãt. Abijt cũ festinatõe i ciuitatez iude vt ioẽs p cursor dñi statim sẽtiret i vtõ vt xp̃i incarnatio i citate magis publica pãdet. ⁊ vt de illo loco ad fines tre tãtor misteriorꝰ declaratio vlteriꝰ pãdet. Et intrauit domũ Zacharie. ⁊ salutauit elizabeth. Ecce q̃o intrauit supior ad minorem. dña ad seruã. regina celi ⁊ terre ad famulã ⁊ ancillã. vt sic laudãdo laudib⁹ elizabeth visitaret. ⁊ laus eiꝰ laudes reciprocas resonaret.

Tenor bulle p Bonifacũ papã .ix. trãsmisse ad diuersas mũdi ptes sup festo visitatõis bẽ marie vgis ad elizabeth

Bonifaci⁹ epc̃s seruꝰ seruor dei. ad ꝑpetuã rei mẽoriã. Cupni benigtas ꝓitor humanã natuz ad similitudinẽ suã creatã misericordi pietate respicies. ⁊ colapsaz tore pmi pareꝰ lapsu ꝓsiderãs illã miro decreuit ꝓsilio releuare. vt sz vbũ supnũ q̃ erat i ꝓncipio eã a mortis nexib⁹ liberaret. Voluit igr pi patris qua nos dilexit caritas. tpe veniẽs plenitudis vbum ipm supnũ sub forma serui carnem nostre mortalitatis assumere. vt tãdem morẽ nostraz moriendo destrueret. ac dãnatõis snias simꝰ. ⁊ maculã quã p reatũ pmi hois generis hũani posteritas incurrisse nosceb⁹. clemẽs vbi etiñ bonitas aboleret. Quapropter de clara stirpe regia dauitica pelegit vginem in cuius vtero mystico spiramine vbum ipm carnem susciperet vt egrederet iuxta vbum ꝓphetic⁹ vga de radice iesse. ⁊ flos de radice eius ascẽderet ⁊ reqesceret spũs dñi sup eã. Ꝓnuectã regi: nam inclutã in matrẽ eligẽs q̃ tanto regi digna fuit corpis thalamũ ꝑparare. de q̃ tãq̃z sponsus ꝓe filijs hoĩm ꝓcederet speciosus locum in nazareth. q̃ flos siue sanctitas ór ad suã ꝓceptõem elegit. In q̃ p angelica salutatõnis eloquia ip⁹ incarnati vbi mysteria miraq̃z fuerũt solẽnia celebrata. Ibi ei nostre sumpsim⁹ exordia redemptõis. ibiq̃z pmũ dies sanctificatõis illuxit. q̃ nob de salute spem intulit. ⁊ de etnitate leticiaz. In hoc etenim tante fecũditatis loco vgo regia venustissima a dño ꝓsecrata flos castitatis vas celestis grẽ mundissimũ omniũ vtutuz floribus redimita. cuius pulcritudinẽ sol ⁊ luna mirant. redemptorẽ gentiũ vgo concepit datura lucem gentibus sub mortis caligine constitutis. Hanc ipsa regina celorꝰ i cui⁹ se clausit viscera dei filius faci⁹ hõ ex tanti honoris fastigio sibi p angelũ nunciato nequaq̃z elationis assumpsit spũm. sz tãq̃z ancilla hũilis q̃zuis effecta matꝰ dñi. humilitatis sue quã respexit dñs et requẽs officiũ. Erurgẽs maria abijt i mõtana cũ festinatõe. Et quẽadmodũ ab ãgelo hũillime salutationis suscepat oraculũ. sic etiã Elizabeth humiliter salutauit. Elizabeth vero vt salutationem audiuit virginis gloriose. repleta spũsancto. ⁊ incarnati verbi misteriũ in vtero sentiens ꝑginali voce magna exclamauit ⁊ dixit. Benedicta tu inter mulieres ⁊ benedictus fructus ventris tui. Et vnde hoc mihi vt veniat mater dñi mei ad me. Ecce enim vt facta est vox salutatõis tue in auribus meis exultauit ꝑ gaudio infans in vtero meo.

De uisitatõe beate marie uirgis

Et btã q̃ credidisti.q̃mã pficiẽt ĩ te q̃ dicta sũt tibi a dño. Ad q̃ ẏgo veneranda in bũilitatis spũ rñdẽs.illud mirabile canticũ decantauit. Magnificat aia mea dñz. Et exultauit spũs meꝰ ĩ deo salutari meo. Quia respexit bũilitatẽ ancille sue. Ecce eĩ ex hĩc btãz me dicẽt oẽs generatiões. Quia fecit michi magna q̃ potẽs ẽ z scm̃ nomẽ eiꝰ. Et miscdia eiꝰ a pgenie in pgenies timẽtibꝰ eũ. O magnũ mysteriũ.o admirabile ꝓmercũ.o ineffabile sacramẽtũ vt mrẽs ꝺ pignoribꝰ q̃ gestabãt ĩ vteri ĩ spũ pñtarẽt.z etiã pphararẽt. Et vt sacri euangelij pãdit hystoria.celi regia ginda ptu ꝓfecranda diuĩo p bũilitatẽ ãplioꝛ sigculo p̃cursoris sui quẽ gestabat filij genitrici ginde humanitatẽ ipẽdit obsequiũ.q̃ ipenso ꝓpletoq; hmõi visitatõis q̃ triũ mẽsiũ tpe ĩ domum suã ẽ reuersa. Hec ẽ eĩ illa de q̃ sacra canũt eulogia Sole amicta.lunã bñs sub pedibꝰ stellã coronari meruit duodenis.hẽ illa q̃ in suis castis uiscerib⁹ celi treq; gestauit opificẽ.z sola cũctas hereses iteremit.z p xp̃iano ꝑpl̃o vt a duocata strenua z exoratrix puigil ad regẽ quẽ genuit ĩtercedit. Igr felicẽ recordatõis vrbanꝰ papa.vj.dignũ reputãs z debitũ vt festũ visitatõis.b.marie ẏgis q̃n vt ꝑferẽt visitauit elizabeth.idi eccl̃a celebrarẽt q̃niaz testimonio scti suffultũ euãgelij bñanis neq̃t rõnib⁹ detractari. Ac attẽdẽs q laudes tãte ẏgis bñana lĩgua nõ sufficit exp̃mere. Nec etiã sancti z iusti eã in cuiꝰ ille quez celi cape nõ poterãt.sẽ ꝓtulit aula ẏgĩali.dignis laudũ ꝓconijs ad plenũ efferre potuerẽt. Et ꝓsiderãs dictꝰ papa q ex q̃ dñm i scis suis laudãꝰ.q̃nto magis veneratõe btẽ marie ẏginis matris ipi⁹ exultãtib⁹ animis collaudare z ei⁹ laudũ augẽdo titulos grãs iferre quẽ genuit filio debeãꝰ. Que etiaz exaltata sup sydera.stellato ꝓsedet sui solio genitoz. Nec etiã diuĩe visus fuissz resistere volũtati q̃ tã sibi q̃z aliis viris deuotis ad hmõi sctãz festiuitatẽ celebrandã.vt pie idẽ papa credidit.digta fuit mẽtẽ ĩspirare. Deliberatõe ẽt sup hĩc mata p̃habita. De fratz suoz scte romane eccl̃e cardinaliũ ꝓsilio ad exaltatõem fidei catholice.digne z rõnabiliter.vicz sexto yd⁹ apl̃. pontificatꝰ sui anno.xj. statuit vt festũ p̃fatũ vicz visitatõis.b.marie ẏgis q̃n vt ꝑferẽt visitauit elizabeth.vj.nonas iulij anni sui gul'in dei eccl̃a cũ laudũ cãtico.lencie in bilo.cordisq; tripudio sub duplici officio p orbẽ vniuersũ solẽniter celebrarẽt. Statuit ẽt z ꝓstituit idẽ vrbã sexꝰ vt ipi⁹ festi vigilia vt vigilia natiuitatis z assũptionis p̃dicte ẏgis festiuitatũ.etiã i obseruatõe ieunij deuotꝰ obseruarẽt. Et mãdauit q̃silr nõ tñ duplex officiũ absq; alio⁹ sctõ ꝓmeoratõe.exceptis ꝑmissis vesp̃is añ octauã apl̃oz petri z pauli.z officio totꝰ diei octaue cũ ꝓmeoratõe tñ eiusdẽ noui festi p̃ septẽ seqntes dies i dei eccl̃ia cũ celebritate debita cantarẽt. Ac etiaz volens idem vrbanꝰ papa xp̃ifideles ad colendũ tãte festũ ẏgis z etiã celebrandũ. donis spũalibus animare.ipsosq; misticis de thesauris militãtis eccl̃e bñdictionũ mũeribꝰ cupiẽs p̃uenire. Omnib⁹ vẽ penitentib⁹ z cõfessis. Qui matutinali officio festi eiusdẽ in eccl̃ia q̃ idem celebrarẽt interessent centum. Qui vo missse totidẽ. Qui aũt ꝑmissis ipi⁹ festi vesperis.siliꝛ centum. Qui aũt secũdis tondes Ille vo q̃ ꝑme tercie sexte none ac cõpletorij officijs interessent p q̃libet horaz ipsarũ q̃draginta dies. Illis aũt q̃ p octauas festi p̃dicti matutinalib⁹ vesperoz misse ac p̃dictis horaz officijs interessent centũ dies singulis octauaz ipaz dieb⁹. De omipoteutis dei miscdia z btoz ii petri z pauli apl̃oz ei⁹ autoritate ꝓfisus.de iniunctis sibi penitentijs misericorditer relaxauit. Ne autem predicti sui q ipsius vrbani p̃decessoris nostri successores p̃uenięte obitu lrẽ apostolice sup p̃missis ꝓfecte nõ extenderint. hmõi ꝓstitutio dicti predecessoris frustrarẽt effectu.volẽtes z autoritate apostolica decernentes q hmõi ꝓstitutio a dicto die vicz sexto yd⁹ aplis pinde sortiat effectũ ac si sup ea dicti predecessoris lrẽ sub ipi⁹ diei data ꝓfecte fuissent prout superius enarratur. Quodq; p̃sentes litere ad probandũ plene constitutiõem huiusmodi vbiq; sufficiant. Neq; ad id probatõis aliud adminiculum requiratur. Vniuersos igit patriarchas archiepos episcopos

De uisitatione be. marie uirginis

ꝛ alios eccl̃ias ꝓlatos monem⁹ ꝛ bortamur in dño ꝓplica eis scꝑta i vtute scē obediēte districte ꝑcipiēdo mādātes. ꝛ in remissionez peccaminū iniūgētes. Quatenꝰ tā gliosum festuꝫ ꝛ celebre ānis singul' vj. nonas iulij vt ꝑferī deuote ac solēnit̃ celebrēt ac ieunium hmōi vigilie suis deāt in augmētū meriti obtinuari. Et faciāt ꝓ vniuersas ecclias suaꝫ ciuitatū ꝛ dioceſiū celebrari ac officiū pagi supadictū. vt pia eius dē vginis intercessiōe. ipsi xpi fideles hic a nocijs ptegi. ꝛ i futuro sempiterna ꝓsequi gaudia mereant. Nulli g oīno hoīm liceat hāc paginā nostre volūtatis. cōstitutiōis. munitōis. hortatōis ꝛ mādati infringere vl' ei ausu temerario ꝓtraire. Si qs aūt hoc attēptare ꝓsumpserit. indignationē oīpotētis dei ꝛ bt̄oꝝ petri ꝛ pauli apl̄oꝝ eius se nouerit incursuꝝ. Datū rome apud. s. petꝝ. v. idꝰ nouēbris pontificat⁹ nostri. ānō ꝓmo vicꝫ sub ānō dñi. M. cc. lxxxix.

Ex sermone venerabilis Bede.

Beata dei gēitrix vgo sp maria tēplū dñi sacrariū spūssancti cū ab anglo salutata fuisset. seqꝫ ple grauidā cognosceret. cōfesti montana prerit portans a q̄ portabat ꝛ apte p⁹ visionē anglī btā dei genitrix in montana subiit q̄ gustata suauitate supnoꝝ ciuiū. humilitatis gressib⁹ ad alta vtutū se transtulit. Intrat igr domū zacharie atꝫ elizabeth q̄m suū ꝛ ꝑcursorē dñi pitura nouerat. Salutat nō q̄ dubia ō oraculo qō accepat. sꝫ vt gratulatura de dono qō ꝓpua accepisse disceret. Nō vt vbū anglī mlieris attestatōe ꝓbaret. sꝫ mlieri puecte etatis vgo iuuēcula ministrū sedula īpēderet. Vt āt audiuit salutatōꝫ marie elizabeth exultauit infans i vtero eius. et repleta ē spūsctō elizabeth. Et exclamauit voce magn̄. Recte voce magn̄. qꝫ dī dona cognouit. Recte voce magna. qꝫ illū quem vbiqꝫ pñtē nouerat et̄ corpaliter adesse sentiebat. Voce magna etei voce nō tā clamosa q̄ deuota intelligēdū ē. Neqꝫ ei modice vocis deuotōe dñm laudare volut. q̄ spūsctō plena flagrabat. q̄ illū i vtero gestabat. q̄ i natis mlieꝫ maior nemo ē. Cū eteni adueniſſe gaudebat. q̄ ꝓcepturus ex carne mris vgis filiꝰ altissimi vocaret ꝛ eet. Exclamauit āt voce magn̄ elizabeth. ꝛ dixit. Bñdicta tu inē mlieres. Qre bñdicta inē mlieres. q̄ sine exēplo mliebris ꝓdutōis cū decore vginitatis gauisa es bonore paretis Et bñdict⁹ fruct⁹ vēt̄is tui. Nō q̄ tu bñdicta. ideo bñdict⁹ fruct⁹ vēt̄is tui. sꝫ q̄ te ꝓuenit in bñdictionib⁹ dulcedis. iō tu bñdicta. Bñdicta tu iq̄t inē mlieres q̄ illā generalē maledictōez eua sisti q̄ dictū ē. In tristicia ptes filios. Et nihilominꝰ illā q̄ secuta ē. Maledicta sterilis in israel. Ac singularē ꝓsecuta es bñdictōez vt nec sterilis maneas. nec cū dolore parturias. Et bñdict⁹ fruct⁹ vēt̄is tui. Nec ipe generali scōz more bñdicꝰ. sed sic aūt apl's. qꝫ prēs ex q̄b⁹ xp̄s ſm carnē q̄ est sup oīa deus bñdictus in secla. Be buꝰ ortu fructꝰ psalmista mystico ſmone testat dicēs. Et ei dñs dabit benignitatē ꝛ tra nostra dabit fructuꝫ suū. Vedit q̄pe dñs benignitatē. qꝫ genꝰ humanū a reatu ꝑuaricatōis p vnigēitū suū liberare disposuit. Vedit benignitatez. qꝫ eius ingressu vginalis vteri templū sanctus spiritꝰ gratia ꝓsecrauit. Et tra nostra dedit fructū suū. Quia ea dē vgo que de tra corpus habuerat filiū genuit. diuinitate q̄dē deo patri coequalē. sed sibi carnis vtate ꝓsubstantialē. Be hoc ꝛ Isaias tēplū hui⁹ ane redēptionis intuēs ait. In illa die erit germen dñi in magnificētia ꝛ glia ꝛ fructꝰ terre sublimis. Germen nāqꝫ dñi fuit in magnificētia ꝛ glia qñ supnus dei filiꝰ in carne tpalis apparēs magnitudine vtutū celestiū mūdo claruit effulsit. Fructus qꝫ terre sublimis effectꝰ est. qñ carnē quā de nostra natura mortalē de⁹ suscēperat vtute vsationis im mortalē iā redditam ad celos sublenauit. Recte ergo dr. Benedicta tu inē mulieres. et bñdictꝰ fructꝰ ventris tui. Bñdicta est incōpabiliter. q̄ ꝛ diuini germinis gliam suscepit. ꝛ coronaꝫ integritatis ꝑmanſit. Bñdictꝰ fructꝰ ventris illi⁹. ꝑ quā ꝛ semen incorruptiōis supne hereditatis quā pdidim⁹ in adā fractū recipim⁹. Et vere ac singulariter bñdictꝰ. q̄ nō nostro more postq̄ natꝰ est grām bñdictōis a dño ꝓcepit. sed ꝛ ipe ad saluandū mūdū benedictꝰ venit in noīe dñi. Et vnde hoc mihi vt veniat mater

J

De uisitatione be. marie uirginis

dñi mei ad me. Q quãta in ꝓphetisse mente hũilitas. q̃z verus ꝑmo dei quez dixit. Sup quẽ requiescit spũs nisi sup humilẽ ⁊ quietuz ac trementẽ verba mea. Mr dñi q̃dez dñi q̃ ad se venerat. mox vt vidit esse cognouit. Qz nihil in se talis meriti repiens q̃ digna fieret a tanta dignitate visitari. Vnd hoc mihi inqt vt veniat mr dñi mei ad me. Qui numeruz spũscti q̃ ei donũ ꝓphetie ꝓtulit mun⁹ pariẽ hũilitatis ꝑstitit. Prophetico repleta spũ genitricẽ ad se aduentasse saluatoris intelligit. Qz hũilitatis spũ circũspecta minus digna se ei⁹ aduẽtu depheñdit. Ecce enĩ vt facta est vox salutatõis tue ĩ auri. meis. exultauit infans ĩ vtero meo. Intellexit elizabeth eoꝺ q̃ impleta erat spũ reuelante q̃d exultatio illa sui significasset infantis. hoc ẽ illi⁹ venisse matrẽ cui⁹ ipe ꝓcursor ac demõstrator esset futur⁹. Et q̃z mirãda. q̃z cita scti spũs operatio Nulla q̃pe in discẽdo mora ẽ. vbi spũscti doctor adest. En vno eodẽq3 momẽto cum voce salutãtis gaudiũ nascit infantis. q2 dñi vox ad aures puenit corpales. vtus spiritalẽ cor intrauit audientis. nec soluz genitricẽ qz etiã sobolẽ amore dñi aduenientis accẽdit. Vnd mox eadẽ ꝓcursoris dñi genitrix ea q̃ ĩ occulto cognouerat. bis q̃ sil' aderãt ⁊ audiebant palã euãgelizare curauit. Nã subdit. Et beata q̃ credidit. q̃niã pficient ea q̃ dicta sunt ei a dño. Maz ex hoc q̃z ꝑ spũm didicit Elyzabeth q̃ angelus ad mariaz vba ꝓtulit. q̃ illa mox euãgelizãti credidit q̃ hec diuina opante potentia absq3 vlla essent dubietate cõplẽda. Mirũq3 in modũ idẽ spũs eã cũ impleuit ꝑsentiũ simul ꝑteritoꝝ ⁊ futuroꝝ scientia instruxit. Be ꝑtib⁹ nanq3 se edoctaz monstrauit. cũ beatã mariã matrẽ dñi sui vocãs. q2 redemptorẽ humani generis in vtero gestaret indicauit. Qñ etiã fructum vẽtris ei⁹ singulariẽ bñdictũ esse ꝓfessa est. Preteritoꝝ se noticiã accepisse signauit. q̃ vba angeli ad mariaz ⁊ ꝓsensum marie credentis sibi innotuisse prodidit. Sed ⁊ futuroꝝ scientiã sibi nõ negatã intimauit. cũ pficienda a domino q̃ ei dicta essent aperuit. Quis autem frẽs mei dicere q̃s estimare sufficiat que tũc gratia spũs dei genitricez repleuit. cũ tanta ĩ matre precursoris luxdoni celestis emicuit Verũ audiam⁹ vba q̃ dixit. si forte exhis aliquãtulũ valeam⁹ dinoscere q̃d int⁹ habuerit. Audita ergo rñsione elizabeth q̃ eaz beatam inter mulieres ꝓdicauit matrem domini sui cognominauit. fidem forte laudauit. ad cui⁹ ingressum seipam cũ filio spũsancto repletã esse signauit. non amplius tacere potuit dona q̃ ꝓceperat. sed q̃ semp anio gerebat vbi aptũ temp⁹ inuenit. etiã deuota ore ꝓfessione patefecit. Nãq3 vt ẽgualẽ decebat pudorẽ. acceptũ diuinitus oraculũ aliq3diu silentio tegebat archanum mysterij celestis in sui pectoris abdito venerabat occultũ. expectabat reuerenter donec ipe donoꝝ distributor q̃d sibi doni specialis tribuisset. q̃d secreti reuelasset quãdocũq3 vellet ostenderet At postq3 eadẽ q̃ sibi erant charismata ꝑstita ꝑ alios spiritu reuelãte esse patefacta cernebat. mox etiã ipa thesaurũ celi quẽ i corde fuabat aperuit. Aut ergo. Magnificat aia mea dominũ. ⁊ exultauit spiritus meus in deo salutari meo ⁊c. Quib⁹ ꝓmo dona sibi specialit cõcessa confitet. Deinde generalia beneficia q̃bus generi humano in eternũ consulere non desistit enumerat. Eius aũt aia dominũ magnificat q̃ omẽs interioris hoĩs sui affect⁹ diuinis laudib⁹ ac seruicijs mancipat q̃ obseruantia ꝓceptoꝝ dei semp eius potentiã maiestatis se cogitare demonstrat. Eius spũs in deo salutari suo exultat. quez nihil in terris libet. nulla caducaz rez affluentia emollit. nulla aduersitas frãgit. sed sola illi⁹ a quo salus speratur eterni sui conditoris memoria delectat. Que cũ omnib⁹ pfectis verba recte cõueniãt. maxime tñ ea beatã genitricẽ ꝑferre decebat. que meritu ꝑuilegio singularis spiritali ipi⁹ dilectiõe flagrabat. cui⁹ corpali cõceptiõe gaudebat. Que iure in iesu. id est. in salutari suo speciali preceteris sanctis gaudio potuit exultare. quia quẽ ꝑpetuũ salutis autorem nouerat hunc ipm tempali ortu de sua carne nasciturũ eẽ sciebat. qua ten⁹ in vna eadẽq3 ꝓsona veraciter suus filius esset ⁊ dñs.

De sancto Arbogasto

CLXXX
De sancto Arbogasto.

Sanctissimi sacerdotis xpi arbogasti exortū vl' conuersationē ei⁹ a puero ad puericiam vsq3 pōtificat⁹. seu antiqtas obliterauerit vl' sceptor⁹ raritas nō declarauerit qr scriptio nō docet incertus habet. Alt vo tāti viri insignia qb⁹ in dieb⁹ suis miracul'ch⁹ oruscātib⁹ claruit nō ex toto sit silētio oppssa. q⁹ per aures fideliū trāseūdo. posteris narrātibus auribus nris sit infusa. Tradūt nāq3 eū i tpribus dagoberti regis. cū scta eccia longe lateq3 flores doctrine catholice suaue redolētes diffundet. verbū dei vsq3 q3 pspe curreret. ō aqtanta p gressū. diuio nutu argētinēsis eccl'ie cathedrā psedisse. sub ceptūq3 culmē regiminis felici gubernatione diu rexisse. Hic btūs xpi sacerdos pfato regi amica familiaritate ado ēinex⁹ vt eo itra regales aulā asciro illi⁹ alloqo delectaret. psilio vteret. Qua tocius ditate cū vterq3 suo. rex in regno. epūs in epatu pspere se agerēt. hostis būana generis inuidia res leta querit in ptraria. Nā cū q: dā die venatores regis more solito apz insequrent in saltu. regis etiā fili⁹ q erat ei vnicus parit cū eis in eodez discursu festinauit. Cū aūt illi p deuia queq3 z diuersos anfractus cū canib⁹ oberrarēt. sol⁹ relict⁹ singlarī occurrit incaut⁹. Quo viso sompes in q sedit pauefact⁹. cursum retorquēs in fugā vertit. Puer vo cū eū freno retinere conaret. z alterā partē habenā stricti⁹ traheret beu nimium. pnus a sella ē plapsus. Adhuc aūt habena quaz in mānu tenebat inberēs pterram tract⁹. calcib⁹ eq miserabiliter est ptrit⁹. Quē sui pedisseq dui qsitū z ita inuenētes attritū nō sine maximo merore tollētes. et in eqs leuātes. funere lugubri domū sunt reuersi. Cū aūt in palacio regis qd factuz fuit pclamaret. qnt⁹ vndiq3 discursus vir oz ac mlieř. qntus planct⁹. qnt⁹ eulat⁹ regales edes. vicos. cāpos. vbicūq3 au duū ē impleuerit. nemo valet explicare. Interea puer i lecto collocat⁹. altera die vita pūn est exutus. Quid igr bu iusmōi⁹ cussiōis facto opus sit. z quō regis dolorē mitigarēt. cū secū qrerent. tandē cōsilio inuēto vt epūs inuitet regi suggerūt. Qō ille deuotissime amplectēs. mox sine dilatōe legatis directis. vt ad se epūs oī festinātia fatigare se dignet exposcit. Nec mora iussa faciunt. epm adeūt. cām inuitatōis non sine luctu exponūt. Ille vo audito casu amici tot⁹ spū pturbat⁹. flens mlt⁹q3 gemēs. statim pperare nō distulit. Nec mīn⁹ interea rex ad aduētū pōtificis impatiens egressus. senem emin⁹ festinantē pspicat⁹. fusis lacrimis. velato capite. mlt⁹ comitāt⁹ atq3 lacrimātibus stipat⁹ occurrit. Qui cū se inuicez soluto salutare pararent. p nimio cordis dolore vox besit i gutture. Quātū lacrimaz ex vtraq3 parte fluxerit. nlli cognitū ee poterit. Tādē luctu satiati. cū nox aduenisset z omēs sopor gr⁹ssim⁹ oppressisset. ad orōnē pcessit epūs Quō aut qb⁹ vbis orauerit nō patet. qd āt impetrauerit nō latet. Finita aūt orōne accessit ad feretz. eiectisq3 oīb⁹ ad exeqas vigilantib⁹. flexis genib⁹ cōmittit se beate marie patrocinijs. vt illa q vitā mōdo genuit. vitam puero impetraret a filio. Int orādum puer surrexit. exutūq3 funebrib⁹ indumētis qbus aī vlus ē epūs iussit indui regalib⁹. Igit quibus officio aderāt clamore gaudij diutius cohibere nō poterāt qn libere eruptū atriuz oēmq3 aulā regis vociferatu mario implebant. Quo oēs a somno excussi huc illucq3 discurrebāt. cām tāti sonit⁹ ignorantes. Nec nō rex ipe q tūc pmū paz somni carpebat exterit⁹. nā nimiū tristis tota nocte iacebat insomnis. cubiculū vbi tāt⁹ fragor exortus est festin⁹ erupit. Quāta letitia cor ei⁹ pulsauerit. fuse p gaudio lacrime testant cū reuisere vidit. p q si eū recipet ipe mox ocupiuit. Vocata mater ad sancti viri pedes festinat qr cor ei⁹ triste fili⁹ vnus mulcebat. Nec nō oēs q ad funus deflendū cōfluxerant gaudio repleti. ad ammurationē resurgētis pueri. quiq3 p alias ire festinabant. Rex ergo ne mora faceret. epō domū ne laudaret a pl'o festinanti psiliū cū regina duxit. quō sanctū remuneraret q eis tanta bñficia a deo pstiti

De sancto Adelpho

tulset. Aurū ⁊ argentū ⁊ q̄cūq; ꝓcupiscibilia ⁊ regio dono honorabiliora in thesauris inuenīri poterāt gr̄issime p̄cepit offerri. būlit dep̄cans vt accipe dig̃ret. Que sc̄us vir accipe deu tās aut. Si aliq̄d p gr̄az actiōe deo offerre te delectat. ad agēdū dei p̄uitū in ecclesia beate matris xp̄i. cui⁹ meruisti filiū vnū recepisti tīnios ei⁹ q; angusti sūt ad tātū fastū dilatare aliq̄ pte regni tui. vt sit in vsu fructuario. ibi p̄uiēnt⁹ deo. Hec ita regie maiestati placet. poteris. q; hoc firmi⁹ ac stabili⁹ est ad būnū dīnē tuā. tuoq; ⁊ p̄decessorū patrū ⁊ seq̄ntiū posteror⁹ p̄merendā q̄z auruz. q̄ oculos cū videt delectat. ⁊ cor cū p̄ditū fuerit ꝓtristat. Quā ppositionē pontificis rex gr̄ulanter ap̄lectēs. vbi inq̄t inuēire poterim⁹ locū talē q̄ ꝓgruat ad p̄uiēduz matri celestis regis cui⁹ sc̄i vniuersa in cel⁹ ⁊ in ēris. Cūq; hec secū volueret. mentēq; p oēm alsaciaz spargeret. si cubi forte tal' loc⁹ inuēiret q̄ tāte dignationi apt⁹ brēt occurrit ei⁹ rubia cū opidū cūctis vsibus. i. agris. vineis. cāpis ac siluis. aq̄s edificijs ꝑ⁹ opulētissimū. sume regie in dotē p̄uenire. Nō distulit rex. voto tāte inuēto cora; optimatib⁹ suis assensuz tā bono ꝓsilio p̄bentib⁹ testamētū facit. vt rubiacbū cū oīb⁹ ap̄tēdicijs cōfinibusq; ad se ptinentib⁹. etiā ⁊ cū villis totū ⁊ integr̄ amodo ⁊ deinceps sit sub dīnio scē argēmenē ecclie p̄uentus genitrici dei marie. stabili ⁊ inextricabili stipulatiōe subnixū. Hoc nobili donatuo ditat⁹. valedicens regi ad ꝓpria remeauit ep̄s. Quocatoq; clero multumq; cetu populi q̄ cōuentu. cūctis astātib⁹ ⁊ aspicientibus testamētum acceptuz posuit sup altare cōsecratuz in honore sancte marie. Posteaq; ꝓ multis annis vixit. pollēs virtutib⁹ sanctis. Et quib⁹ vnū miraculū fidelib⁹ valde p̄fectuum. huic opi dignū duximus inserendū. Ferunt nanq; eū circa flumē qđ de saltu vosagi nomie bruscba mixtū cū alsa fluuio. qui alueo p alsaciā eo vsq; decurrit oratorū ligneū paruū sibi fieri iussisse. q̄ nocturno silentio fluuiū trāsiens veniret. vt ibi secretius in oratione noctaret. mentē q; in diuina ꝓtemplatione latius extēderet. Subinde ꝓ cū nauigiū nō inuenit. siccis pedib⁹ fluuiū transiuit. cōpleta q; oratōe rursus sup vndā ambulans repedauit. Ita ergo religiosaz vitā ducens. diuersis morbis oppressos curauit. demones ab obsessis corpibus fugauit. discordātes ꝓcordare fecit. qb⁹ p̄m modū necessitatis cōmod⁹ exiuit moderator. Cū aūt sentiret iminere sibi die extremū in mōticulo vicino extra ciuitatē vbi scī michael est ecclesia ꝓstituta sepultura sibi fieri p̄cepit ⁊ cū se ferri ac sepeliri in tās saluatorez xp̄m q̄ extra portā elegit sibi sepulchrū.

CLXXXI

De sancto Adelpho.

Beati adelphi memorie celebrat natal'. q̄ decim⁹ a beato clemēte q̄ p̄m⁹ eande sedez regēdaz a beato petro suscepat gubernauit. Huius pater felix noie de aquitania ortus extitit. mater beatrix de nobili burgundionū genere originē duxit. Huic in somno angelus dei apparēs q̄ filiū paruura eēt annūciauit. ⁊ cui⁹ nois q̄nteq; virtutis ⁊ meritis succedente tpe foret ignoraut. Illat⁹ ergo btūs adelphus ꝓcordi voto cleri ⁊ p̄pli ep̄s eligit. ⁊ licz reluctāte pastor metēsi ecclie ꝓfecrat. Adepto aūt epatu. q̄z larg⁹ i elemosynis. q̄z ꝓnor in oratorib⁹ ⁊ vigilijs. q̄z assidu⁹ in ieiunijs fuerit. nulli⁹ lingua ad liq̄duz enarrare poterit. Cum āt eande sedē decē ⁊ septē annos in ōi sanctitate rexisset. de hoc scō ad celestia regna migrauit. ⁊ iuxta beatum rufum auunculū suū in ecclesia sancti felicis martyris sepultus est. Et q̄ntis meritis apd deū vter q; fuerit miracula oīdunt. Post multa vō annoꝝ curricula anno videlicet dīnice incarnatōis dccxl. sub ludouico imperatore. drogone venerabili epo metēsem regente sede petronę

lantfridi coepiscopi ecclie. & totius congregationis monasterii quod de nouo vilere. clero gaz & populo alsacie puncie id suma deuotione fieri poscentib⁹ ad supra notatu cenobiu venerabile corp⁹ scti a delphi trasla tu e. eo q̄d locus metensi ecclie subiect⁹ sit. Cu at sacratissimu corp⁹ de tumulo leuaret eodore imese suauitas astates pfusi sit. & hoc odor usq; q̄ ad destinatu locu puetu est a narib⁹ comitantiuz no recessit. Silua etiaz vosagi vie q̄ ferebat gigua se ob honore sacri corpis q̄i salutando inclinauit. Cu aut de villis et agris oib⁹ qz locis ad dei viri corp⁹ deducenduz multitudo ipli concurreret. q̄da bo in agro occupat⁹ cu ceteis occurrere noluit. insup etiā scto dei gratia ingessit dicens. q̄ n̄ ve dei sctus eet sz propter pecunia congregandaz ei⁹ corp⁹ in feretro deducere et. Etiaz ergo vt blasphemie verba ore protulit. ita febrib⁹ colligat⁹ e vt ad ppriaz domu nisi alioz manib⁹ deportat⁹ redire n̄ posset. Ulterius at ab hac infirmitate conualuerit. vt in sua infidelitate defecerit nob manet incognitu. Alii qz multo tpe in mag infirmitate depssus accessit ad feretz & se ad deportandu submisit & statim sanitate quaz desiderabat accepit. Ut aut ad locu sepe iā nominatu puenit maxima cleri vel pli turba excipit. et cu magna glia in eccia sancti iobannis baptiste collocat. ibiq; q cu xpo regnet manifestis signoz indicijs comprobat.

CLXXXII

De sancto Jodoco.

Beat⁹ iodoc⁹ fuit iudabel regis britonu filius. Habuitq; frem maiore natu beatu virum delicet Judabelu q̄ successit patri in regno. Isti duo fres imo due geme celestes contemporanei fuerut regis francoz dagoberti. cui q̄ p⁹ gues inimicicias ad inuice pacificat⁹ e ipe rex britonu iudabelus & magnis ab ipso muneribus honorat⁹. Regressus itaq; in britanniā. cogitauit regnu terrenuz p celesti regno relinq̄re & vitā monachicā ducere frem suu iodocu iuniore cora se q̄ueniri fec de suscipiendo regni gubernaculo vt suu posset ad implere ppositu & frui cohabitatione monachoz. Hius at iodoc⁹ no minus feruens in dei dilectione deliberādi inducias octodieu. vix a fre impetrauit. Interim die noctuq; anxius cogitare cepit. quo posset effuge regnu sil & patriā & fris sui circa se studiu declinare. Ipo igit in monasterio q̄da vbi lras didicerat comorāte. & oroni frequenti⁹ incubente. cognit vndecim illuc pegrinos venire q̄ ca deu otios limina apl̄oz petri & pauli visitare desiderabant. Hijs secreto associat⁹ parisius veit cu eis. ac vtru ulteri⁹ cu eisde pcederet dubitauit. Consiliu tandez a spūsctō psecutus quo gressus eius in oib⁹ dirigebat. ab hoc itinere & a socijs itineris declinauit. Et ad pontiniu finia q̄ antiq̄s plena nemoribus erant. et feris ac animalibus soluz habitabilia festinauit. Delectat⁹ itaq; loci illius vasta solitudine disposuit habitatione ibi facere sup fluuium alzeiā. Hz a duce heymone illi⁹ tre dño p septē annos ab hoc pposito retardat⁹ est. inter q̄s annos lras magis didicit. & sacros ordines suscepit. Landē sacerdos effect⁹ iā dicti ducis filiu qui eu in maxima veneratione habebat de sacro fonte suscepit. Elapso septennio ad vitā solitariā transiens in loco alzei fluminis riuulis vndiq; circūdato ibidem ecclesiā & domuculā edificauit. Preter plura q̄ p eu dns opatus est miracula. hic ē considerandu q̄ volucres & pisces diuersi generis ad sacraz ei⁹ manuz palpabiles receptis ab eo alimentis veniebant & recedebāt q̄i domestici. Quada vero die du ad victu q̄ndianu no habet panē nisi modicu. sibi & discipulo suo dns in specie paupis aduenit elemosynā petens. Ut dei iodoc⁹ panē diuidi iussit in q̄tuor partes. & pauper petenti vnā partez de q̄tuor erogari. Ut egressus erat & ecce dns reuertit i forma egeni deficientis in media. & secūdo panis quadrate satisfactu est ei petitioni. Nec mora regressus tertio q̄si esuriens & deficies fame. donata est etiā ei ps panis tercia. Cōsequit⁹ visus ē dns i altera pauperis effigie rogatur⁹ elemosynā sicut iā tercio fecerat añ nec erat vnde reficeret nisi de residuo panis q̄drante. Uiro itaq; dn Jo

De sancto Jodoco

doco ⁊ hūc erogare iubente ait ei⁹ mīster. Vīs ne aliq̄d nobis remaneat. Volo inq̄t sanct⁹ totū tribui esurīēti. q⁹ potens est dñs etiā hodie nostre puidere necessitati. Vix re cessit dñs. ⁊ interī dū Jsolaret ver⁹ di amic⁹ discipulū de panis erogatiōe cōmotū ecce p fenestrā vise sūt ⁊ inuēte in alueo flumis q̄t tuor nauicule onuste victualib⁹. De q̄b⁹ q̄s eas adduxerit. vl⁹q̄ ille deuenerint postq̄z fu erūt victualib⁹ exonerate vsq̄z i hodiernū di em ignorat. Hec ⁊ alia q̄ p eū dñs ibidez mi racla demōstrare dign⁹ ē lōge lateq̄z patriaz ad ei⁹ visitatōez ad impetrāda ei⁹ suffragia cōmouerūt. Cūq̄z ibidem octo ānis ela psis ppī freq̄ntiā neq̄ret sustinere. ad vlteri⁹ deser tū dño duce pcessit. Constructoq̄z ibi oratorio in honore bī martini ⁊ māsiuncula ibi dē plūmas ab hoste antiq̄ passus ē insidias p xiiij. ānos q̄b⁹ illic ē cōmorat⁹. Eo in loco si gno crucis facto pprīa mānu aq̄lam de sublī mi pstrauit. q̄ gallū suū abstulit ⁊ vndecim gallinas singillatim gallūq̄z suū incolumez suscepit. Nō lōge p⁹ diabol⁹ ī horribilē mu tat⁹ colubrū grauē ipm momordit in pede. Qua lesiōe p spūm sctūz edoct⁹ vt ad aliuz locū trāsiret a ducto sibi duce beymone va stā circūibat heremū vt inueniret hītatōis lo cū. Jnq̄rēdo āt cū ibidē gui duxt orq̄ret situs inopia. p lassitudie ⁊ sui obdormiuit. Interī fu⁹ dei iodoc⁹ orōi incubuit. surgēsq̄z bacu lo q̄ innitebat ī re infixo sic alē moyses aquā pduxit ⁊ fontē inde largē effluentē. Quo ex hilarati dux ⁊ ei⁹ familia sue sitis ert inxerūt ardorē. ⁊ trāseūnt⁹ ibidē adducta aquā admi nistrat sufficiētē. Progress⁹ inde vsus ma re in vmbrosa valle cluū ascendit paruum. Quo delectat⁹. hec est inq̄t cathedra. hec est reqēs mea in seculū. Duce itaq̄z reuerso ad pprīa vir dei pprīa mānu duo ibidē cōstruxit oratoria. Unū petro apl̄o⁹ pncipi. alterum paulo gentiū doctori. Profect⁹ est etiā post modū romā vocat⁹ a beatissimo martino. tūc romane sedis antistite. q̄ a multo tpe cō cupierat videre eū. ⁊ a sanctissimo ei⁹ collo quio satiari. Recept⁹ ē ab eo cū honore de bito ⁊ tractat⁹. Ibidē a spūsctō doctus est. quē in oīb⁹ custodē ⁊ magistr⁹ habuit vt ad beremū suā reuerteret. quā in tertiis sibi ele git habitationē inde in breui exitur⁹ a corpe. ⁊ transmigratur⁹ ad Jsortiū angelor⁹ ⁊ ppe tuā diuine maiestatis pēplationē. Post sa cra ⁊ multa de etnitate colloquia et mutua oratiōnū suffragia inter ipm ⁊ summū pon tificem habita pciosissimis a dño papa sibi collatis sanctor⁹ reliquijs. reuersus est cum totius patrie gaudio ad pontiui confinia. Ubi in monte habitatōis sue in q̄ modo rē quiescit corp⁹ sancti iodoci. pposito parēti consilio. adducta est sibi puella absq̄z oculis nata. que sicut docta fuerat in visiōe faciez ⁊ loca vbi oculi debebant esse lauit de aq̄ illa qua vir sanct⁹ man⁹ abluerat. Et mox rece ptis oculis clare cepit videre. Duce itaq̄z beymone pīte cum innumera dei plebisq̄z turba in occursum beati iodoci cōgregata sanctissimis quas attulerat reliquijs cuz oī qua decuit veneratiōe repositis in noua be ati martini ecclia. in qua nūc sacrū corp⁹ ei⁹ req̄escit. tunc de nouo facta lapidea a prefa to duce. ipe vir bīūs pparauit se ad diuina mi steria celebrāda casula indut⁹ ad modū mi nis alba. Qui cū astaret altari tercio id⁹ iu nij ⁊ ministraret cū deuotōe maxima. diuia man⁹ apparuit sup eū visibiliter inter sacra sancta missaz solēnia. suūq̄z sacerdotē ⁊ lo cum illū assignauit ⁊ confirmauit in bñdictōe ppetua cū pmissiōe tali. ⁊ voce mirabili celi tus subsecuta. Quia pcepisti diuitias terre ⁊ refutasti paterni regni culmia. ⁊ elegi sti paup eē. ⁊ latere abiect⁹ in terra ista deser ta ⁊ inuia pparauit tibi coronaz inē agmina angelorū. eroq̄z loci hui⁹ in quo resolueris defensor ac tūgis custodia. vniuersiq̄z hūc locū visitaturi in ppetuū cū deuotōne ⁊ pu ra cordis intentione p tui nois memoria. di uina in tertiis grā nō defraudabunt. ⁊ post modū ad gaudia pueniēt sempitna. Regn tituq̄z tpe hūs Jodoc⁹ in carne preter car nem viuēdo nō homo sed angelus videbat Jdus decēbris obdormiuit in dño ipo dño pīte ⁊ angelorū obsequijs. Jn pīciā ostē ō ut intolerabilis claritas splēdoris ⁊ incōpa

rabilis dulcedo diuini odoris. Corpꝰ etiam eiꝰ qꝫ vigo fuerat et ĩmunis a carnal' cõmixtionis ꝓtagio. ita sanũ pmãsit ꝫ integꝝ vsqꝫ ad ãnos. xl. in tumlo ac si spũs vite foret ĩ eo Et a custodib⁹ corpis sibi vngues manuũ ꝫ vngues pedũ ꝫ capilli capitis ꝫ barbe qi vi/ueret excrescentes incidebant ꝫ radebant oi sabbato qadusqꝫ successor ducis heymonis min⁹ reuerent ꝫ pfũptuose ĩmemor scripture dicẽtis. nõ tẽptabis dñm. sacrariũ violenter irrupit' cũ satellitib⁹ suis. ꝫ intrauit vbi repositũ erat corpꝰ sctissimuꝫ. Illoqꝫ miraculo statim cecitate pcussus vsus est in amentiã. ꝫ exclamãs ha. ha. s. Jodoce surd⁹ pmãsit ꝫ mut⁹ qadusqꝫ die clausit extremũ. Ipsoli/ritatẽ aũt miraculoꝝ q̃ p ipm dñs exhibere dignat⁹ est suis fidelib⁹ in nostris tpib⁹ vide/mus. sicut de plib⁹ a morte resuscitatis vt/ suspendio vt alio mortis genere defũctis. siue in aq̃ suffocatis seu etiã ipi⁹ bñficia quo ad multiplicationẽ bonoꝝ tpaliũ. nec calamo scribere nec ꝓmone enarrare sufficim⁹. Cu/iusdaꝫ deoti sibi filiũ in cunabulis iacentẽ cũ esset incendiũ vndiqꝫ in domo circa puerũ. btũs Iodoc⁹ miraculose consuauit. pannis q̃bus inuolut⁹ fuit ꝫ ipis cunabulis cũ puer leuat⁹ esset in faullã ꝫ cinerẽ penit⁹ re/solutis. vt oĩb⁹ pateret q̃ edacitas flãme que lignoꝝ ac lapidũ potuit duriciã ꝓsumere te/nerũ infantẽ beati Jodoci custodie traditũ nõ licuit ledere. Qui postmodũ filiꝰ in mo/nasterio sancti Jodoci monach⁹ factus est Quot surdos claudos paraliticos ꝫ alios infirmos curauit nõ est numero colligere. Und̃ est q̃ de regio fastigio sibi voluit post mortẽ retinere. ne in loco vbi sacrũ eiꝰ corpꝰ reqesceret alꝰ ardeat lig̃r nisi liquor cereꝰ. Qõ infortunio suo exptꝰ sũt tres mõachi. Qui in ecclia vbi corpꝰ eius fuit delatum de sepo lucernas tẽptauerũt accẽdere nec aliq̃tenus potuerũt. Contigit aũt in signũ temeritatis sue duos ipoꝝ incõtinenti decedere. tercium vero oris ꝓtractione puniri. ac ita pmansit omib⁹ diebꝰ vite sue. Sunt aũt hec festiuitates beati Iodoci. Ipsa duma videlicet in die beati Barnabe q̃n infra missaꝝ solẽnia manus dñi sup eũ apparuit. Qõ etiã miraculũ sepi/us p alios sctos oñsum. vtus diuina ad ve/ritatẽ illius veri ꝫ sanctissimi sacrificij cõpo/bandã in cordibus fragiliũ misericordiẽ de/monstrauit. Secũda est in die sancti Jacobi apli fratris sancti Johãnis euãgeliste de in/uentione sancti corpis eiꝰ. Tercia ẽ de mor/te eiꝰ in die sctẽ Lucie vginis.

CLXXXIII

De sancto Othmaro.

Othmarus in pro/uincia alemanie natꝰ atqꝫ nutritꝰ ẽ Hũ esset puer a fratre suo curaꝫ p/ducit ꝫ literis imbuit. vtutib⁹ tñ plus vel eq̃ vt sciẽtia studuit. iuxta illud sapie. Que iu/uentute nõ congregasti quõ inuenies ea in se/nectute. Victoꝝ comiti cuidã regiõis factꝰ adolescẽs placuit. Iste cui⁹ puidentiã ac di/lectionẽ integrã ad ipm qꝫ vidit in eo indolẽ bonã ad sacerdotiũ pmouet titulo sci flori/ni. Cogente pfato comite prelatꝰ ibi positus est ꝓpter suã religionẽ scientiã ꝫ famã volan/tem de mũdicia vite sue ꝫ valtramꝰ qui ex u/re hereditario dñs fuit beremi illi⁹ in q̃ bea/tus gallus cellã sibi ꝓstruxerat. obtinuit a p/fato comite vt othmarꝰ pesset illi celle in om/nib⁹ que ad ipam ptinere videbant. Insup duxit eũ ad pipinũ regeꝫ vt autoritate regia concedente. ipm eius dẽ loci abbatẽ ꝓfirma/ret. Cui⁹ petitioni tanq̃ iustus rex cõsensuꝫ pbuit. Et p manũ regis othmaro ꝓfirmato in abbatẽ ꝫ valtramꝰ omia bona sua seu pos/sessiones libere ꝫ integraliter resignauit. Ida/dauit itaqꝫ rex ac ppio ore iussit ibidẽ vitaꝫ instituere regulare. Hediẽs igit̃ othmarus locũ reformauit ꝫ infra annos paucos tam in possessionib⁹ q̃ꝫ in religione valde diues effectus est. ꝫ in edificijs plurib⁹ ꝓfirmatus Beatꝰ igit̃ othmarus abbas cũ vidisset pos/sessiones tpales suo monasterio ex dei boni/tate accrescere in immẽsum. timens sue ꝓ/ne virtutũ incrementa decrescere. a seipo in/cepit. ꝫ parsimonie vehementius insistebat. ita vt etiã in ꝑcipuis ieuniꝝ diebꝰ de ꝓsue/tudine biduo abstinentiã ꝓmuaret. Ipse au/

pertatis ⁊ hūilitatis amator p̄cipuus. et cuz
bis elemosynator magn⁹ fuit. Paupertatez
ei⁹ illud oñdit q̄ crebr⁹ sine tunica sola tan
tū capa indut⁹ ad monasteriū remeauit ex
emplo xp̄i q̄ vilib⁹ p̄nis i sua natiuitate ob
uolut⁹ fuit. Et postea creuit i oīb⁹ ei⁹ paup
tas vt nos sup instāti pecunia minime cōfi
dam⁹. In necessitate mōasterij sui a sello p
cēq̄ freq̄nt⁹ vtebat. In miscdia ⁊ elemosyna
nulli ser⁹ fuit Vñ ⁊ paupib⁹ in ppria psona
seruiuit. Leprosis ñ lōge a mōasterio habita
culū fecit. Capita pauperū ⁊ pedes i ppria p
sona lauit. Vñ ⁊ pat̄ pauperū a plib⁹ est ap
pellat⁹ nocte eos visitauit. ⁊ eisdē vt dictū est
diligent̄ obsecut⁹ ē. Hospitale insup con
struxit vbi ceci pauperes recipiebāt. q̄z curaz
adeo solicite gessit vt etiā de nocte mōasteri
um egrediēs infirmitati eoz multo obsequio
deseruiret. Iné duo warin⁹ ⁊ ruthard⁹ q̄ tūc to
tius alemanie curā āmīstrabāt. diabolo sua
dente īmanissimo morbo auaricie p̄uēti. res
ecclīaz sub sua ptāte sitaz p vim sibi iniuste
vendicabāt. Que mala loco sc̄i galli sitī in
ferebāt. Sup q̄b⁹ iniurijs obtūs othmar⁹ pi
mo regi de ip̄is q̄rimoniā mouit dicens se
grauissima incursuz si eis dissimulando p̄sentiret
Quib⁹ rex grāz suā indixit si illi mōasterio
nō restituerēt oīa iniuste ablata Illiō auā
ricia victi regis p̄ceptuz nīl̄aten⁹ obseruarūt.
Iz insup beatū othmarū dū reuerteret a rege
captuātes īmissis ob dūm milit⁹. vinctuz ad
se duci fecerūt. ⁊ lamptū falsuz frēm cenobij
ip̄i⁹ othmari. q̄ ab ip̄is induct⁹ fuit vt abba
tē suū falso ⁊ mēdaciē de crimīe accusaret et
nequiē infamaret. p̄duxerūt. quā p̄tionez
ptra innocētē nequā ille monach⁹ cōmitte
re nullaten⁹ formidauit. Itaq̄z cōcilio inq̄
uocato coram multis ipe Lamptus beatuz
Othmarz de femīa accusauit. Vñ ad penā
exilij ip̄m p̄dēnauerūt. in insulā reni miserā
bilit̄ relegātes. Vbi posit milias q̄s patienter
sustinuit miserias in p̄fessiōe xp̄i. xvj kal'. de
cembris bono fine q̄euit. Huius aūt lampti
iniquā machinationē q̄ suū plātū innocētē
iniolut. de⁹ iust⁹ iudex sic puniuit. q̄ ipsum
monachū febris adeo grauis arripuit vt re
soluto vigore membroz caput ip̄ius ad ter
ram freq̄ntius verteret. et more quadrupe
dum cogeret ambulare. Vñ etiā coact⁹ di
uino iudicio eū purgente vt se peccasse i san
ctum dei publice fateret. Quiescite inq̄t san
cta sinodus nicena. ⁊ nolite p̄sequi eos q̄ re
cta sinodus nicena. ⁊ nolite p̄sequi eos q̄ re
cte deo famulant̄. ⁊ sincera volūtate supna
dei mandata custodiūt. ⁊ vestris legib⁹ sub
iugant̄. q̄ nō decet vt carnales spūales p̄se
quant̄ Vñ etiā Greg. aut. Qui calūniā illa
tā nō p̄bat penā incurrere debz. quā si p̄bas
set reus vtiq̄z sustineret. Concilū aūt illud
nequiter inchoatū nequi⁹ est finitū. Sepul
tus aūt beat⁹ othmar⁹ in exilio vbi hodie in
insula capella ostendit̄ annis decē ibidē cor
pus suū incorruptū p̄mansit. Post decem
vero annos visum est discipulis ip̄si⁹ vt cor
pus sui abbatis ad sancti galli monasteriū
cui p̄m volūtatez dei p̄fuit in spūalib⁹ ⁊ tē
poralibus. deferre modis omnib⁹ deberent
Ipergētes itaq̄z ad locū corpus tollētes na
ui imposuerunt. Quoz deuotionē ⁊ corpo
ris ip̄si⁹ sanctitatez miracula crebra ⁊ plura
p̄sequunt̄. Tempestas enī multa ventoz ⁊
procellarū que p totū lacū cōstantiēsem tūc
temp⁹ visa fuit. in omni via illa nulli eoz
impedimēto fuit. Ualculū etiā modicū vi
no plenū q̄d secū tulerāt ip̄is monachis ad
refectionē p̄sedentib⁹ quotiēscūq̄z exhau
stum fuit liquoris vini nullū sensit detrimen
tum. Beati igit̄ Othmari corp⁹ ad mona
sterū beati galli delatū mīlis ibidē p̄cedenti
bus ⁊ p̄sequētib⁹ miraculis felicit̄ ⁊ bonoz
fice requieuit.

CLXXXIIII

De festo p̄sentationis Marie ad tem
plum in hierusalem.

Paul⁹ episcopus
seruus seruoz dei ad futurā rei
memoriā. Rationi p̄gruit ⁊ cō
uenit honestati. vt ea q̄ de romani pōtificis
gratia p̄cesserūt. licet ei⁹ supuenīēte obitu li
tere aplice desup p̄fecte nō fuerint. suū cōse
quant̄ effectū. Hanc felicis recordatōis pio
pape secūdo p̄decessoris nostri p̄pte dilecti

De festo p̄zesen.ma.ad tem.in hierusalem

filij nobil' viri ꝟuilhelmi ducis saxonie dudū exposito q̄ ipe dū ex special' deuotionis affectu quē ad inclitā ppugnatricē nrām gloriosissimā ỽginē mariā ferueti ano gerebat.ab intimis pterea desiderabat festū p̄sentatōis ejusdē btissime ỽgis marie. qđ. xxi. die mēsis nouēbris ānis singul' in tris et dñijs suis de ꝯsuetudie celebraī etiā ex speciali sedis aplice decreto ꝛ statuto ānis singul' ppetuis tpibus dicta die solēnit̄ venerari. idē pdecessor sincere deuotōnis affectū quē p̄fat⁹ dux ad ip̄m ꝛ romanā eccl̄iaz gerere cōprobaī atten dēs ꝛ pie ꝯsiderās q̄ merita btissime ỽgis p̄dicte erga gen⁹ hūanū tāta honorib⁹ cōpē sari neqbāt q̄n illa maioꝛib⁹ indies ꝛ illustrioꝛib⁹ dignissima cēseret. Ipzefati q̄z ducis ea pte supplicatōib⁹ inclinat⁹ vicz sub dato die nonas ianij pontificat⁹ sui anno.vj. autoꝛitate aplica sua perpetua ꝛ irrefragabili sanctōe suaz si sup ꝟ ꝯfecte fuisset irāz teno re statuit decreuit ꝛ ordiauit q̄ festū p̄fatonis ꝟ mō sicuti assūptōis visitatōis ꝛ alia festa btē marie memoꝛate.in tris ꝛ dñijs p̄fati ducis dicta die ānis singlis ppetuis futuris tpib⁹ de mādato sedis aplice deinceps a cūctis xp̄ifidelib⁹ solēnit̄ celebraret. Ꝯdādam⁹ nihilominus statutū ꝛ decretū sua hmōi de celebrādo festū p̄dictū p̄latos ꝛ alias eccl̄iasticas psonas in dñijs ꝛ tris p̄dictis solēnit̄ publicari. Ne āt de statuto decreto ꝛ mādato p̄dictis p eo q̄ supillis ipi⁹ pij p̄decessoris nri ei⁹ supuenīēte obitu irē aplice cōfecte nō extiterūt possit q̄modolibz hesitare volum⁹. ꝛ dicta aplica autoꝛitate decernim⁹ q̄ p̄fates irē ad pbandū plene statutū decretuz ꝛ mādatū pij p̄decessoris hmōi vbiqz suffi ciāt nec ad id pbatōis alteri⁹ āminiculū requiraī. Nulli ergo oīno hoīm liceat hāc pagīnā nostre volūtatis ꝛ ꝯcessiōis infringere vl̄ei ausu temerario ꝛtraire. Si q̄s āt ꝟ attēptare p̄sūpserit indignationē oīpotētis dei et btoꝝ Petri ꝛ pauli apl'oꝝ ei⁹ se nouerit incurs̄uz. Datū rome apud sanctū petz anno incarnatōis dñice. Ꝯ.ccc.lxxij.xvj.kal'.octobris pontificat⁹ nostri ano p̄mo.

Sequit̄ bulla indulgēiaz p̄fati festi.

Paulus ep̄s ser⁹ ser⁹ dei. Uniuersis xp̄ifidelib⁹ p̄sentes ir̄as inspecturis salutem ꝛ apostolicā bñdictionē. Ad id maxime ꝯuersatur nostra intentio vt xp̄ifideles ad maioꝛes deuotionē ꝛ frequētioꝛē veneratiōnē precelse dei genitricis ỽginis marie que velut auꝛoza cōsurgens.pulcra vt luna.electa vt sol. terribilis vt castroꝝ acies ordinata. vez soꝛlem iusticie redemptoꝛez nostrū iesum xp̄m q̄ illuminat abscōdita tenebraz in mūdo potestatis tenebꝛose spūsancto coopante.pduxit que nec est visa prima similez nec habere sequentē.modis ꝓgruentib⁹ excitem⁹.vt exinde fideles ipi deuotiōe ꝛ oꝛōnib⁹ propijs ac ipsius virginis intercessione adiuti.nostrisq̄z inducti excitationibus reddant diuine gratie aptioꝛes. Hane dudū felicis recoꝛdationis pio pape secūdo p̄decessoꝛi nostro p parte dilecti filij nobilis viri ꝟuilhelmi ducis saxonie exposito.q̄ ipe dux er special' deuotionis affectu ab intimis desiderabat festum p̄sentationis eiusdez ỽginis.qđ.xxi.die mensis nouēbris annis singulis in tris ꝛ dominijs suis de ꝯsuetudine celebraī.etiam ex specialis sedis aplice decreto et statuto ppetuis tpib⁹ dicta die solenniter venerari. idē pdecessoꝛ p̄fati ducis supplicationib⁹ inclinatus autoꝛitate aplica statuit decreuit ꝛ ordinauit q̄ festū p̄sentatōis hmōi sicuti assumptōis.visitatōis ꝛ alia festa beate marie memoꝛate.in terris p̄fatis ppetuis futuris tpib⁹ ea dē die de mādato sedis aplice ab ip̄is fidelib⁹ solenniter celebraret.puta nostris cū dict⁹ pius pdecessoꝛ anteq̄z sue sup bis litere conficerent.reb⁹ fuerit hūanis exempt⁹. inde ꝯfectis irīs plen⁹ cōtinet. Nos igit̄ cupientes q̄ festū p̄dictū in debita veneratiōe. habeaī.ꝛ ad illud colendum eidēq̄z ỽgini famulandum fideles ipi eo libenti⁹ animent q̄ er hoc dono celestis grē vberi⁹ ꝓsperentur se refectos de omnipotētis dei misēdia ꝛ btoꝝ petri ꝛ pauli apl'oꝝ ei⁹ autoꝛitate confisi omnibus vere penitentibus ꝛ ꝯfessis q̄ die p̄dicta ad laudē ꝛ honoꝛē ip̄i⁹ ỽginis singul' eccl'esijs mōasterijs et alijs locis eccl̄iasticis infra dicta dñia existentib⁹.in q̄b⁹ officiū cum sdez

De festo p̄sen.ma.ad tem.in hierusalem

ỹginis celebrari ꝓtigerit diuinis īterfuerint. vel in vigilia eiusdē festi ieunauerint ānuatim.c.dies de mūctis eis penitentijs miseri/cordiē in dño relaxam⁹ p̄ntib⁹ ppetuis tpi/bus duraturis. Volum⁹ aūt q̄ si aliasī vi/gilijs ieunātib⁹ vl dīnis hmōi ītereſſentib⁹ aliq̄ alia indulgentia in ppetuū vel ad certū tp̄s nōdū elapſuꝝ duratura.p nos conceſſa fuerit.p̄ntes littere nullī⁹ existāt roboris vel momēti. Datū rome apud scūm petrū āno incarnatōis dñice.M.cccclxuij.xij.kl.febru arij pōtificat⁹ nr̄i āno p̄mo. Sequit̄ istu/tumo b⁹ festi p archiep̄m maguntinēsem.

Adolph⁹ dei grā sctē magūtine sedis ar/chiep̄s sacri romani imperij p germaniā ar chicācellari⁹ ac p̄nceps elector.ad futuram rei memoriā.ex special dēuotōis affectu q̄m ad inclitā.ppugnatricē nr̄ām gl̄iosissimā sp virginē mariā dei genitricē feruenti animo ge/rimus.ab inimis.ppterea desiderātes q̄ fe/stū p̄ntatōis eiusdē beatissime ỹginis q̄ vi cesima p̄ma die mēsis nouēbris singulis an nis celebrat̄ de cōsuetudine.deinceps annis singulis ppetuis tp̄ib⁹ dicta die solēnit̄ vene ret̄.ea.ppter attendētes ꝛ pie p̄sideratel q̄ me rita beatissime ỹginis p̄dicte erga gen⁹ hu/manū tātis honorib⁹ repēsari nequeūt.q̄n illa maiorib⁹ indies ꝛ illustrioꝛib⁹ dignissi/ma censeat̄.hac nr̄ā irrefrababili sanctione statuim⁹ ꝛ decernim⁹ ac ordiam⁹.q̄ festū p̄ sentatōis hmōi sicuti festū ꝓceptōis btē ỹgi/nis marie memorate p nr̄as ciuitates ꝛ dio ceses dicta die annis singulis ppetuis futu/ris tp̄ib⁹ deinceps a cūctis xp̄ifidelib⁹ solēni ter celebret cū ppria hystoria de eodē festo p̄/sentatōis.ꝛ vbi ppria de illo nō habeāt hysto/ria.tūc hystoria de natiuitate eiusdē gl̄iosissi me ꝛ intemerate ỹginis recipiat̄.sic q̄ vbi na tiuitas habeāt p̄ntatio īserat̄. Et insup vt xp̄i fideles ad maiorē deuotionē ꝛ freq̄nti oꝛōe veneratione3 dicte p̄celse dei genitricis q̄ ve/lut aurora ꝓsurgēs.pulcra vt luna.electa vt sol.terribilis vt castroꝝ acies ordinata.verū solē iusticie redēptorē nostꝝ iesum xp̄m q̄ il/lumiat absc̄dita tenebraꝝ in mōdo potesta/tis tenebrose spūsctō coopante ꝓduxit.q̄ nec visa est primā simulē nec habere sequentem. modis ꝓgruētib⁹ excitem⁹ vt exinde fideles ip̄i deuotionib⁹ ꝛ orationib⁹ ꝓpr̄ijs ac ipsi⁹ virginis intercessionib⁹ adiuti. nostrisq3 in ducti excitationib⁹ reddant̄ diuine gratie p/tiores.necnon ad p̄fatū colēdū festū virgi nis intacte eo libenti⁹ animent̄.q̄ ex hoc do/no celestis gratie vberi⁹ consp̄exerint se refe cti.de omnipotētis dei misericordia ac be/atoꝝ ip̄oꝝ petri ꝛ pauli apostoloꝝ ei⁹.necnon sancti Mariani confessoris patroni nostri auctoritate ꝛ meritis confisi omnib⁹ vere pe/nitentib⁹ ꝛ confessis q̄ die p̄dicta ad laudē ꝛ honorem ip̄i⁹ virginis in singlis eccl̄esijs monasterijs ꝛ alijs locis eccl̄esiasticis p̄fa/tarū nostraꝝ ciuitatū ꝛ dioceſiū in quib⁹ of ficiū eiusdem ỹginis celebrari contigerit.di/uinis interfuerint.vl in vigilia eiusdem festi ieunauerint annuatim.quadraginta dies de iniunctis eis penitentijs misericorditer in domino relaxamus. p̄sentib⁹ ppetuis tē/poribus duraturis. In cui⁹ rei testimoniū secretū nostrū p̄sentibus est appensum. Da tum in ciuitate nostra Magguntina die pe/nultima mensis Auguſti Anno dñi.M.cccclxvij.

De eodem festo.

Que est illa puella mater ꝛ ỹgo sp Maria frēs charissimi.que nūc mūdo oīsa est. q̄ndecim gradus ascendens hodie templo a parētib⁹ deo p̄sentat̄. Unde ꝓcessit q̄ ascen dit.ꝛ quāte ỹtutis existat videamus. Quid aūt putas qualis olim fuerit vel nūc sit ista p̄sona q̄ sanctis omib⁹ spectanda ꝓponit̄ ꝛ imitāda. Hoc aūt in p̄mis instruere phas ē q̄a ia ei⁹ ꝛ caro quaz elegit ꝛ habitaculū sibi fecit sapia dei patris ab omi malicia ꝛ imū/dicia fuerit purissima.quādo i ea ꝛ ō ea ver bum exstitit caro factuz dicente scptura. In maliuolā aiam nō introibit sapia.nec habita bit i corpore subdito peccatis. Inter omes itaq3 sanctos hui⁹ beatissime virginis memo ria eo freq̄ntius agitur.quo maiores apud deum grām inuenisse credit. Hec quidem virgo Maria p̄uslq3 naſceret diuinis est oraculis denūciata.et miraculis designata

De festo p̄sen.ma.ad tem.in hierusalem

Tandē vō nata a pḡenie diuinit⁹ ordinata
Nata siquidē est vt legim⁹ nazareno patre
bethleemita matre. q̄s vrbes ipi⁹ natiuitati
vl' quersatōi destinatas eē nō tacuerūt pro-
phete. Descēdit ār de radice illi⁹ fide p̄clara
abrae cui supne p̄missa fuerat ois bn̄dictio
gentiū in suo semie. Descēdit a stirpe dauid
quē de⁹ ppt̄ notā sibi pbitatē sublimauit di-
cens. Inueni vir p̄m cor meū. De regali nā
q3 tribu sit' z sacerdotali duxit originē q̄ sum
mū erat paritura regē atq3 pontifices. Q̄d
dā ita q3 sideriū micat in marie generatōne.
vicz q̄ longe aī p̄ib⁹ diuersimode celit⁹ est
repromissa q̄ ex abrae semie z ex regib⁹ orta
q̄ etiā illi generatōi ob singl'are p̄uilegiū san
ctitas diuinit⁹ agnoscit cōcessa. Hāc enī int̄
figuras vt dictū ē mysticas sacerdotal' vga.
dū sine radice floruit. Hāc gedeonis vellus
dū in medio aree sicce maduit. Hāc in visio
ne ezechielis oriental' porta q̄ nulli vnq̄3 pa-
tuit p̄signabat. Hāc etiā int̄ ppbetas p̄ cete-
ris Isaias nūc ex radice iesse virgā oriturā.
nūc euidenti⁹ vgā paritura3 p̄mittebat. De
bis aūt de q̄bus certi sum⁹ meritor̄ p̄roga-
tiuis paulis per loquamur. ad edificationez
nostrā ac diuini nominis laudē vt p̄ famu-
latu religio conseruet̄. z pro affectu deuotio
augeatur. Quis igit̄ nisi hec virgo que sola
vniuersam p̄auitatē bereticaz interemit. so-
la p̄ter deū sit que nos in omni vtute confir
met. suisq3 meritis cōmendet z auxiliet̄ preci
bus. vt z ipi digni inueniamur i eius laudi-
bus a quib⁹ siquidem humana mortalitas
non debet cessare. sed de illi⁹ gloria nec sile-
re patit̄ deuotio. nec dignum aliquid potest
concipere cogitatio. vel inerudita parturire
locutio. Hec est que totius mundi reparati
onē obtinuit. salutē oīm impetrauit. Quis
tandē o bn̄dicta misericordie longitudinē z
latitudinē sublimitatē z profunditatez inue-
stigare possit. Longitudo enī i⁹ius vsq3 in
diem nouissimū subuenit vt conuersis eam in-
uocantib⁹. latitudo eius repleat orbem terra-
rū. vt quoq3 sua misericordia plena sit om-
nis tra. Sublimitas ciuitatis superne
ruinas restaurauit. Profunditas q̄3 seden
tibus in tenebris z vmbra mortis redēptōez
obtinuit. Sic ergo tue pietatis O maria ip
sam quā apud deū grām inuenisti. notā fa-
cis mūdo. sanctis precib⁹ tuis obtinēdo reis
veniam. egris medelā. pusillis corde robur.
afflictis consolationez. periclitātib⁹ adiuto-
rium z liberationē. Qualis nanq3 fuerit vi
ta bui⁹ vginis marie expectantis in templo
redemptionē generis hūani dicat Ambro-
sius. Sit itaq3 vobis tanq̄3 in imagine de-
scripta virginitas marie. ex qua velut in spe
culo refulget species castitatis z forma vir-
tutis. Virgo erat mēte z corpore. corde būlis.
verbis grauis. animo p̄udēs. loquendi pe-
ritior. legendi studiosior. intenta operi. vere-
cunda sermone. nō incerto diuitiaruz sed
in prece pauperis ip̄em reponēs. arbitrum
mentis deū non hominē querens. Nullum
ledere. cūctis bene velle maioribus assurge-
re. equalibus nō inuidere. iactantiā fugere.
Quar;30 illa lesit parētes. Quādo fastidi-
uit fratrē. Quādo derisit debilez. Quādo
vitauit inopē. Nihil torui in oculis. Nihil
procax in verbis. Nihil in actu inuerecūdū.
Non gestus fractior. Non incessus solu-
tior. Non vox petulantior. vt ipa species cor-
poris fieret simulacrū mentis z figura pbi-
tatis. Ipsa nāq3 est illa que celis grām dedit
terris deū pacēq3 refudit. gentibus fidez. vi-
cijs finem. vite ordinez. morib⁹ disciplinam.
O plena gratiarū. nō solum puero Abrae.
sed z camelis potum tribuens de superafflu-
enti vena tua. quia tu es vera puella preele-
cta. et altissimi filio preparata. Offerent in-
quit ppbeta vgines regi. sed post eam. Hanc
primatum ipa sola vendicat sibi. Et licet ad
dei genitricē digne collaudandā nemo iue-
niat idone⁹. tamē vōis omnib⁹ non debet
cessare quilibet etiā peccator a laudib⁹ quia
in laudib⁹ saluatoris est iter salutis nostre.
In bonore igit̄ sancte genitricis eius a lau
dib⁹ nolite cessare. Ipa nanq3 est virgo ma
ria que a nullo virtutuz genere vacabat. cui
gratie plenitudinē inesse dei nūci⁹ asserebat
Quis enī cū ammiratōe iocūda non specu
letur ipsius adolescētis nature fortitudinē z

p̄udentiā ac fidē in angelico colloquio vbi tam p̄stanter loquit. tā p̄udenter interrogat. tam facile credit. Quis nō iusticiaz miret. q̄maz sic vniuersa p̄cepta diuine legis adiplere satagebat. vt nec ad se ptinētia q̄dā velut purificationē legalē inexpleta relinq̄ret. Ipi⁹ q̄z tpantia satis emicuit q̄ virginitatis liliū in humilitatis valle p̄duxit. Deprimebāt itaq̄z virtutes in cogitatōe z affectu cordis ei⁹ ineffabilē armoniā quā ipa creatrix inhabitatrix ei⁹ dei sapiētia delectabat audire. chorusca bant foris q̄z in superficie p̄mones z act⁹ vnde possent hoies glificare deuz z salutis exēpla accipe. Alti⁹ igit intuemini frēs carissimi. et p̄sideratē q̄nto deuotōis affectu mariam a nobis bonorari voluit q̄ tot⁹ boni plenitudinē in ea posuit. vt p̄inde si q̄d in nob ē spei. si q̄d ē grē vel salutis ab ea nouerim⁹ redundare. q̄ ascēdit delicijs affluēs. ortꝰ plen⁹ deliciaz quē nō solū efflauerit. sz pflauerit super uenies ille auster diuinus vt vndiq̄z fluant aromata illi⁹. Totis ergo medullis cordiū z votis oib⁹ veneremur mariā. q̄z sic ē volūtas ei⁹ q̄ totū nos habere voluit p illā. Ipsa est apud deū aduocata nostra q̄ nō pt sustinere repulsaz. q̄z apud deū inuēit grāz. Prouidēs q̄pe erat. nō sapiam vt salomon. non diuitias. nō honores q̄rebat sz grām requirebat. Sola nimiꝝ est grā q̄ saluamur. Sola gratia indigemus. Quid aliud p̄cupiscimus. Queram⁹ igit grām. sed p inuentricē gratie mariā. q̄z qui q̄rit inuenit z frustrari non valet. Ceterꝝ quicq̄d illud est qđ offerre paras deo. Marie commēdare memēto. z qđ offerre desideras. gratissimis illius z omi acceptione dignissimis manib⁹ offerendum trade si nō vis repulsam sustinere. Nec formides ad mariā accedere. q̄z tanta gratia est repleta z spūscto pfusa vt fieret celis sublimior. fastigijs pulchrior. scitate gratiosior. Denigz si diligent intēdas in maria singulas virtutes. in ea prorsus inuēies singulares q̄ videbant esse cōmunes. Que etenim vl angelica puritas illi audeat virginitati cōparari. que digna fuit fieri sacrariuz spūssancti z habitaculū filij dei. Si rex p̄cia pensam⁹ de raritate. sup omnes est illa que prima pposuit angelicā in terris vitaz ducere z propositū virginitatis immobile seruare. quia nec aliquatin⁹ turbauit angelo filium p̄mittente. Ascensiones nanq̄z in corde suo disposuit cōuersatiōe pariter z oratiōe Ascendit denigz in montana cū festinatiōe Bicamus pie ascendit prius in templuz vt ibi p̄sentaret z pro redemptiōe generis humani patrē suū in abscōdito z cubiculo cordis oraret. Feruebat siquidē in q̄renda gratia charitas. splendebat in carne virginitas in obsequio eminebat humilitas. Merito p̄inde cantor ille diuinus in ei⁹ ammiratione p̄cinebat. Que est ista q̄ ascēdit plane super homies. ipos etiaz angelos transcendit. Admirū sup angelos aquaz vnam necesse est hauriat quā homib⁹ refundat. O bñdicta inuentrix gratie. genitrix vite. mater salutis fac vt p te susciat nos. qui p te datus est nobis. Fac benedicta p gratiā quā inuenisti. vt q̄ mediante te fieri dignat⁹ est priceps infirmitatis z miserie nostre. te quoq̄z intercedente participes nos faciat glie z beatitudinis sue. xp̄s filiꝰ tuus dñs noster. q̄ est sup omnia bñdict⁹ de⁹ in secula amen.

CLXXXV

De sancto Conrado.

Sanctꝰ conradus de nobilib⁹ pentib⁹ i alemania genitꝰ z educatꝰ est. Hic q̄z vir multe honestatis z bonorū morꝝ fuit a duocatus a notbingo ecclie p̄stantissimo epo tot⁹ epatui auditor p̄ficitur causarū. Succedente aūt tpe in p̄posituū maioris eccie eligit. Notbingo aūt epo viā vniuerse carnis ingresso. vocat sanctus Udalricus eccie Augustensis epūs z ab ipo corpus defuncti episcopi sepelit. Qui clero z populo triduanuz indixit ieiunium vt benignitas dei illi eccie daret placentē sibi antistitem. Statuto igit die quo ad electionē pt potius cōmunez inspirationem de epo procedendū fuit. sanctꝰ Udalricꝰ describit ipm p̄positū beatū cōradū talē esse sic aut aplus ad Thymotheū z Tytum. Oportet epm esse

ir ẽphensibilẽ. vnꝰ ꝓroris viꝝ. sobꝛũ. ornatũ prudentẽ. pudicũ hospitalez. doctorez. nõ vinolentũ. nõ pcussorez. sed modestũ. nõ lucriosum. nõ cupidũ. sue domui bñ ꝓpositũ. filios habentem subditos cũ omi castitate. Si qs domui suę ꝑesse nescit. qmodo ecclie dei diligentiaz habebit. Nõ neophitũ nõ in superbiaz elatũ. ne in iudiciũ decidat diaboli. Oportet aũt ꝛ testimoniũ habere bonum ab his q foris sẽ. vt in obprobriũ nõ incidat ꝛ in laqueũ diaboli. Ire ad Titũ sic ait. Oportet enĩ epm sine crimine eẽ sicẽ dei dispensatorem. nõ superbũ. nõ iracũdum. nõ vinolentũ. nõ pcussorẽ. nõ turpis lucri cupidũ. sed hospitalẽ. benignũ. prudentẽ. sobꝛũ. iustũ. sanctũ. ꝛtinentẽ. amplectentẽ eũ q̃ bm doctrinã est fidelẽ sermonẽ vt potẽs sit exhortatõne in doctrina sana. ꝛ eos q̃ ꝛtradicunt arguere. His omnib⁹ corã mlitudine sancto Vdalrico de ipo recitatis. omẽs ibidẽ ꝓsenserunt. Vñ ibidez rapit trahit ꝛ q̃zdis plumũ rentens epõs instruitur Cathedra li ergo infula sublimat⁹ sanct⁹ Conrad⁹ ꝓncipalẽ sancte dei matris ecclesiã dita aut reliquis ꝑciosis ꝛ ornatu maximo. Insup tres cõstruxit ecclesias. vnã in ciuitate ꝓstantiensi. duas extra. In q̃rũ vna scz in ecclesia beati mauricu sepulchꝛũ dñi nostri ihesu xpi sim illumiz illi qõ est in bierlin cũ multa diligentia ꝓstruj pcurauit. Vbi etiã duodecim ꝑbendas clericis ibidez xpo famulãtib⁹ in ꝑpetuum instituit. Auxit nihilominꝰ canonicoꝝ numeꝝ maioris ecclie cũ allodio. ꝑtij patrimonij. Cupiens etiã idẽ vir sanct⁹ cũ apl̃o corp⁹ suũ efficaciter castigare. trib⁹ vicib⁹ trãsiuit ad sanctã ciuitatẽ sanctã adijt in q̃ locũ passiõis christi ꝛ sepulture ꝛ resurrectõis simul ꝛ ascensionis in deuotõe maria visitauit. Post modũ aũt apud castrũ louffen cũ scto vdalrico exulẽs. cũ vidisset in ipa turbine aq̃ procellis bullicande spumãtib⁹ duas aues introeuntes mergi ꝛ exeũtes intellexit vir sanctus in spũ duas aias fore sub specie illaꝝ auiuz. que ibidẽ ob scelez suoꝝ aliq̃ũ ꝑmissoꝝ multitudinẽ suũ purgatoriũ sustinerent. Itaq̃z ambo viscerib⁹ miserico⁹die mot⁹ pdalric⁹ pmã missaz ꝓ defunctis celebrare nõ distulit. Conrad⁹ aũt ipa die scdaz missaz simlit ꝓ defunctis cõplere nõ pigritat⁹ est. Et sic in eoꝝ deuotõe ꝛ solẽni altaris oblatõe. illaꝝ auiũ species ampli⁹ nõ viderũt. Hebhardo optimo adolescẽti q̃ casu sup epi sedẽ ꝓsederat. ꝓbetat corad⁹ dicẽs. Ipremature sedez meã Hebhardo occupasti. mihi succedet q̃ porte in hac cathedra sedebit vicz gamelon⁹ Sanct⁹ etiã corad⁹ infra missaz solẽnia p⁹ ꝓsecratione corꝑis ꝛ sanguinis dñi nostri ihesu xpi in die scto pasce arane... osaz in calice cũ sanguine dñi fiducialit sumpsit. Cuiq̃z terminatus rite missaz solẽnijs put dignissimũ est. ipa die ad prãdiũ ꝓsedisset. attenuat⁹ corꝑe p sctam q̃dragesimã nõ comedit. Interrogat⁹ a suis cur non comederet ait. Exꝑecto hospitẽ in ꝓximo venientẽ. Et inclinato capite sup mẽsaz erexit aranee ꝑbz apertore. q̃nta de tali aduentu q̃n pon⁹ miraculo inter cũctos ibidẽ exist̃es fuerit letitia. nullus sane mẽtis ignorat. Obiit aũt btus coradus epõs post multaz exercitia vtutũ. vj. kal. decembꝛis anno dñi. dccclxvj. epat⁹ vo. xlj. sener ꝛ plenus dierũ.

CLXXXVI

De sancto Hilarione.

Hilarion sanctus monachus fuit. cui⁹ vitã vtutib⁹ plenã scripsit Hieronym⁹. Huiꝰ parẽtes idolis dedit ipe vt ꝛ rosa de spinis floruit. Alexandriam missus ꝛ ibi grãmaticam discens. ibidẽ etiã baptizat⁹ est. Tota q̃z illi volũtas in ecclie ꝓgregatõib⁹ fuit. Audiens nomẽ anthonij egyptij prexit ad vidẽdũ eũ. Quẽ vt vidit staꝝ habitũ mutauit. ꝛ duob⁹ mensib⁹ vir cũ eo mãsit. Contẽplatus est eni ordinem vite sue grauitate morũ. q̃z creber in oratonib⁹. q̃z humilis in suscipiendis fratrib⁹. q̃z seuerus in corripiendis. alacer in exhortandis. Talem etiaz habuit continentiã vt cibi eius asperitatẽ nulla vnq̃z eius infirmitas frangeret. Idis vtutibus hilarion instructus redijt ad patriã cum q̃busdam monachis. Parentibus suis iam

defunctus. partē substātie fratrib⁹. partē etiā paupib⁹ dedit. sibi nihil oīno reseruās. Erat aūt ānoz qndecim. z solitudinē ingressus est sacco tantū coopt⁹ z sagū rusticū qō beat⁹ anthoni⁹ ei dedit cū abeo discessit secū tulit. Tantū qndecim caricas p⁹ solis occasū comedēs ℔ cibo ꝯtent⁹ fuit. a. xv. vsq; ad. xx. etatis sue annū. Est⁹ z pluuias breui tugurio qō iunco z caricib⁹ texerat declinauit. Deinde breuē cellā parauit latitudine pedū q̄tuoz. longitudie vo pedū qnq; vt sepulcz potius q̄z domū crederes. Capillos sepe in āno videlicz die pasce totondit. Sup nudā traz in strato iunceo vsq; ad mortē cubauit. Sac cū q̄ sel' fuit indut⁹ nūq; lauās nec mutans altero nisi cū p̄m⁹ scissus eēt. Scpturas sanctas q̄i memoriē tenēs. p⁹ oꝛōēz psalmos q̄i deo pīte decant. A. xxj. āno vsq; ad. xxvj. tribus ānis p̄mis dimidie lētis sextarū madefactū aq̄ frigida comedit. alys trib⁹ seq̄ntib⁹ panē ariū cū sale z aq̄ sumpsit. A. xxvij. vsq; ad. xxx. herbis a gestib⁹ z virgultoz radicibus crudis sustētat⁹ ē. A. xxx. vnc̄ panis z coctū modicum olus absq; oleo comedit. Genuēs aūt caligare oc'los z totuz cor⁹ impetiginē vti et punicea scabedine cōtrahi ad supioꝛē cibū adiecit parū olei. z ℔ vsq; ad lxuj. ānū vite sue tali cucurru gōdu. nihil gustans pomoꝛ aut leguminū aut cuiusq; alteri⁹ delectabil'rei. Hic dū videret se corpe fatigatū z exitū crederet imminere. A. lxiiij. vsq; ad lxx. pane abstinuit incredibili feruoꝛe mētis. vt eo tpe q̄si nou⁹ accederet ad futuꝛā dei. q̄ ceteri solēt remissi⁹ viuere. Fiebat autez ei sozbicū cucula de farina z cū minimo oleo cibo ei⁹ z potu vix q̄nq; vncias a pēdentibus. Hicq; cōpleuit ordinē vite sue. Nūq; añ solis occasuz. nec in dieb⁹ festis nec in grauissima inualitudie vnq; solut ieiunū. Igit̄ potentissim⁹ in miraculis sanctitate incōparabilis octogesimo etatis sue anno cuz absens esset eficius. q̄ eū semp familiari⁹ dilexerat q̄si in testimoniū testamēti breuē cartā manu p⁹pria scripsit literaꝝ omēs diuinas ei derelinquēs q̄s habuit. videlicz tunicaz de sacco cucullā z palliolū. Jamq; modic⁹ calor in pectoꝛe erat. z q̄si iam vir viuebat aptis oculis hec loq̄bat. Egredere q̄d times. egredere q̄d dubitas. lxx. fere annis christo seruisti z mortē times. Inter hec vba exalauit spiritū. Statimq; corp⁹ ei⁹ humatū z obrutuz est. Hicq; z ipe omēs q̄ ad egrotantē venerant rogauit. ne q̄dem punctū hoꝛe post moꝛtez eius corp⁹ ei⁹ seruaret. Hoc modoz Elias vir sanctus cū periculo vite post decem fere menses corp⁹ ei⁹ furat⁹ est. z in palestina deferens monachis crebris psequentib⁹ laudib⁹ monasterio condidit cū tunica cucylla z pallio toto corpoꝛe q̄i adhuc viueret integro. z multo fragrante odoꝛe q̄si optimis delibutū esset vnguentis. in testimoniū eius sanctissime vite ad laudē z insuperabilē ipi⁹ dei gloriā. q̄ viuit z regnat ꝛc. Festū aūt ipi⁹ recolit. xij. kalendas nouembꝛis. q̄ videlicet die vndecim miliū virginū et beate Vrsule festū celebrat.

CLXXXVII

De historia Karoli magni.

Turpin⁹ remensis archiepūs socio⁹ Karoli. xuij. annis cū hispaniam z galiciam a potestate paganoꝛ liberasset q̄ vidit scribit leoꝛando decano Aquisgrani. Primo q̄mō sanctus Jacob⁹ apl's apparuit karolo rogans vt locū sepulture sue purgaret. z viaz ad locū sui sepulchꝝ ppararet vt miliuo pegrinoꝛū ibi peccata deleret. Promisit etiam se sibi foꝛe adiutoꝛem in omnibus. z cū hoc vitam eternaz in premio. Quoꝛsi enim fuerāt multi p predicationē discipl'oꝝ Jacobi. sed recidiuuz passi sunt. z fides christi ibi deleta erat vsq; ad temp⁹ karoli. q̄ hispaniaz z galiciam christianaz fecit p christū. Quēa vbs quā obsedit fuit pampilonia. tribus mensibus nequit eam capere. q̄a inexpugnabiles erant muri. Oꝛauit ergo. Domine iesu xpe p⁹ c⁹ fide huc veni da mihi hanc vbez sancte Jacobi si verū est q̄ mihi apparuisti da mihi capere eam. Tūc muri colla psi fundit⁹ ceciderūt. Saracenos q̄ baptizari voluerūt viuere permisit. alios omnes occidit. Quo

audito alie ciuitates miserũt et tributuꝫ ꝛ se ei subiecerũt. Et facta est tota illa ẽra sub tributo. Visitato sarchopbago beati Jacobi venit petronũ ꝛ ibi infixit lanceã in mari dicens grãs. Et addidit. Huc usqꝫ nunqꝫ misi nũc venire potui. Tũc subiugauit sibi oẽm galiciã ꝛ hispaniã a mari vsqꝫ ad mare. Itẽ ciuitatẽ vnaꝫ obtinuit in q̃ erant .xc. turres. Itẽ lucernã ciuitatẽ q̃ttuor mẽsib⁹ obsedit. Quã capere ñ valẽs deũ ꝛ sctũꝫ iacobũ inuocauit. Tũc ceciderũt muri ei⁹. Et est deserta vsqꝫ nũc cũ alijs trib⁹ ciuitatib⁹ q̃s ipe dñs anathematizauit. vt olim iericho. Omnia idola deleuit pter vnũ. qđ vt dicũt saraceni machometh quẽ ipi colũt cũ viueret in suo noie fabricauit. ꝛ demonũ legionẽ arte magica ibi alligauit. q̃ tãta fortitudie illũ ꝑuant q̃ a nullo vnq̃ frãgi potuit. Cũ eñ aliqs xp̃ian⁹ ad illũ appropinq̃t. statim pclitat. Sed pagan⁹ cũ oraculi cã venerit. illeꝰ abit. Aliꝰ q̃ sup illũ sederit statim moritꝫ. Est ig̃r in maris margine lapis alt⁹ q̃ztũ pt coru⁹ volare surſũ. infra lat⁹ ꝛ q̃dratꝰ. sup̃ strict⁹ sup q̃m est imago de auricalco opẽ in effigie boĩs fusa. sup pedes suos erecta. faciẽ bñs versus meridiẽ. in manu dextera bñs clauẽ magnã q̃ cadet de manu ei⁹ ãno q̃ rex in gallia nat⁹ fuerit q̃ totã hispaniã xp̃ianã faciet. Quod ꝙ viderunt clauẽ lapsaꝫ. gazis suis in ẽrã positis oẽs fugient. ¶ Ex auro qđ reges ꝛ pncipes dabãt karolo silr̃ q̃z pagani. ipe karol⁹ fecit tẽplũ sctõ Jacobo. ꝛ ornamẽta multa ꝛ canonicos instituit. Silr̃ aquisgrani de illo edificauit. ꝛ multas alias ecclias. ¶ Reuerso karolo pagan⁹ rex affrican⁹ hyspaniã sibi subiugauit. xp̃ianos mltos occidit. q̃s karol⁹ rex terre custodes posuerat Quo audito karol⁹ rediit cũ mltis exercitib⁹ ꝛ venit baionã vrbem vascoꝝ vbi romarie mo riens cuidã ꝓsanguineo ei⁹ suũ equũ ꝛ cetera sacerdotib⁹ ꝛ paupib⁹ distribuẽda cõmisit. q̃ sup se audiuit demones q̃si rugit⁹ leonũ lupoꝝ ꝛ vituloꝝ rapt⁹ ꝑ dietas q̃ttuor ductus ab exercitu karoli est inuent⁹. karolo i crastinũ pugnaturo cũ Argolando qui hispaniam reacquisierat in sero parãt se milites karoli vt mane sint ad bellum ꝓmpti ꝛ hastas suas ante tentoria in pratis fixerunt in terra. quas mane inuenerũt in cornicib⁹ ꝛ frondib⁹ decoratas ꝛ in terra radicatas abscinderũt eas prope terrã ꝛ de radicib⁹ postea creuit magna silua. Horũ haste floruerũt q̃ ipo die occidendi erant. ꝛ sanctoꝝ martyrũ numero inserendi. Sunt aũt tunc occisa .xl. Ol. ꝛ dux milo pater rotholandi ꝛ equ⁹ karoli. Tũc stetit karolus cũ duob⁹ tantũ militibus. ꝛ spata q̃ dicit gaudiosa mltos paganos occidit. In sero vtriq̃ redeũt in castra. Crastino venerũt quattuor nobiles cũ q̃ttuor milib⁹ pugnatoꝝ. Qui pagani fugiunt ꝛ karolus in gallã rediit. Postea rediẽs venit cũ q̃ttuor milib⁹ militũ karolus ꝛ horũ haste floruerũt. Qui leti ꝛ ꝑmi pugnauerũt. et paganos innumerabiles occiderũt. ꝛ p⁹ ipi occisi sunt. ꝛ equ⁹ karoli. Vbi stans multos occidit donec fugerẽt pagani. Itez mandauit argolando karolo bellũ. vnde karol⁹ venit cũ .cxxxiij. milib⁹. Tũc argolando⁹ ꝛ karolus multa sil̃ locuti sunt de causa belli ꝛ fide. Inter q̃ dicit Argolando⁹. Pugnem⁹ ꝑ fide. Si vincar baptizabor. Vadit ergo .xx. xp̃iani ꝙ .xx. paganos ꝛ occidũt eos. Postea xl. ꝛ cuẽrt vt ꝑ⁹. postea .c. ꝛ factũ ẽ silr̃. Itez mille. sz sp xp̃iani paganos occiderũt. Tũc datis treugis venit argolando⁹ ad karolum baptizãdus. dicẽs karolo. Lex tua sanctior est. Et ꝓcepit oĩb⁹ paganis vt baptizarent. Illi ꝓsenserũt. Tũc argolãd⁹ vidit ordines in mẽsa ꝛ q̃siuit q̃ eẽnt. Rñdit karol⁹ hos eẽ epos. hos monachos. hos canonicos. hos paupes quos dicit esse nuncios dei. Cui ille Male tractas nũcios dei tui. ꝓpter ℞ nolo baptizari. Et abijt. Hic notandũ q̃ gue peccatũ sit male tractare paupes. Propter hoc karolus tãta leticia baptizandoꝝ est ꝑuat⁹. Crastino karol⁹ pugnatur⁹ habuit .cxx. xuij milia. argolãd⁹ .c. milia. Ibi occisus ẽ argolando⁹ ꝛ sua .c. milia. Victores in sangine stabãt vsqꝫ ad bases ciuitatis. q̃ mox capta est. paganis omnibus occisis. Tũc mille xp̃iani nocte spoliauerũt mortuos karolo ignorante. Qui onustati auro ꝛ argẽto cum ad

karolū redire vellēt. a paganis q̄ fugerāt sūt occisi. ⁊ hoc fēc eis auaricia. ¶ Princeps nauarroꝝ mādat karolo bellum. Qui orauit dñm vt oñdat sibi ī illo bello mortuos. Crastino armato exercitu karol⁹ vidit rubeam crucē ī būeris morturoꝝ retro sup loricas. Quos oēs ī oratorio suo retrusit ne occideret. ¶ Peracto bello ⁊ occisis fere cētū milib⁹ paganoꝝ Karol⁹ q̄s ī oratorio truserat reperit mortuos. vicz. cl. Tūc karol⁹ expugnauit totā patriā nauarroꝝ. ¶ Postea dꝛ karolo q̄rer babylonis miserat ꝯ eū ō syria. xx. ml. curruū. ⁊ ipe de genere goliath q̄ vulnerari nō poterat nisi ī vmbilico. vires. xl. fortium habuit. Statꝰ eiꝰ. xij. cubitoꝝ. facies eiꝰ lōga vniꝰ cubiti. digiti ꝫ palmis. Qui oēs ꝯ se missos portauit ī ciuitatē ottogoꝝ. ¶ Primo raynaldū. scdoꝫ stātunū regē romanoꝝ ⁊ alū comitē. tres illos oēs sil' leuās q̄si pueros dextra ⁊ leua tulit ī carcerē. ⁊. xx. pugnatores q̄s sil' deportauit. Rotholandꝰ vo fixit eū in vmbilico. Vñ clamauit machometuua. q̄ mororꝝ. Accurrunt ergo pagani ⁊ portāt eū in ciuitatē. Et sic xp̄iani cū eis mox intrauerūt ⁊ p̄fatū gigantē occidūt ⁊ ciuitatē capiūt. Rotholandus gigāti p̄dicauit de trinitate q̄renti. Abraam vidit tres ⁊c. Ite in citbara cū sonat tria sūt. ars manꝰ ⁊ cōde. In amigdalo tria sunt corū testa nucleus. Sil' in sole cursus splēdoꝝ ⁊ calor. In rota plaustri. mediū brachia circul⁹ In homine corpꝰ aīa vmbra. Sic vnū ē tria. Ita in deo tres psone vnū sūt. Ite q̄rit gigas. quō potuit vgo pere. Rñdit rotholandꝰ. Deꝰ q̄ fabe gurguliōi et arboꝝ facit gignere vermes. mīt⁹ q̄z pisces ex aq̄ p̄ducit. vultures. apes serpētes sine masculino semine facit plez gignere. potuit idē deꝰ ⁊ vginē facere pere. De ascēsiōe q̄rēti rñdit. Rota molēdini q̄stū ad ima descēderit desup⁹. tantū ascēdit ecōuerso. Alius de mōte descēdēs redit i altuz. Sol in orīte surgit ⁊ tēdit ī occidētē. ⁊ iterū redit i orientē. Ita ⁊ christꝰ vnde descēdit iterꝫ ascēdit. Cui gigas. Modo pugnemꝰ p̄o fide. Tūc accidit qō in primo capitulo dictū est. quomō exercit⁹ karoli facies equoꝝ lunthees operuit ne viderēt laruas hostiū. ⁊ obstruxerūt aures equoꝝ. ne audirent tympana p̄q̄ prius fugati fuerant q̄n pagani fecerant singl'os vir'os ante singl'os equos incedere laruatos ⁊ tympana pcutiētes. Unde modo victoriā habuerūt. Tūc karolus irrūpens vexillū in curru abscidit. alis ei nunq̄z fugissent. Et tūc occidit octo milia paganoꝝ. vrbem cepit. ⁊ postea in hyspania nemo karoluz ausus est impugnare. ¶ Postea venit ad sanctū iacobū ⁊ omia destructa ibi reedificauit. Statuitq̄z ad honorē sancti iacobi omnes reges ⁊ principes p̄sentes ⁊ futuros ep̄o sancti iacobi obedire. Tūc ego turpinus remēsis archiep̄s. sancti iacobi ecclesiam ⁊ altare cūz. lx. ep̄is karoli rogatu kal'. iunij. honorifice dedicaui. Et karolus tunc dedit ecclie sancti iacobi in dotē totā galiciā ⁊ hyspaniā. vt quilibet possessor dom⁹ annuatim q̄ttuor denarios p̄solueret. ⁊ ab oī fuitute regis ⁊ principum liber esset. ⁊ vt ibi sint concilia. ⁊ virge episcopales. ⁊ corone regales p manus ep̄i loci p̄beant. Erat beatus iacob⁹ ⁊ iohannes cū matre petierant vt vn⁹ sedeat ad dexterā. alter ad sinistrā christi. iohannes in oriente patron⁹ est apud ep̄hesū Jacob⁹ in occidente. romā aplicam sedē petrus habet. merito. q̄ ibi erāt xp̄o p̄ ceteris familiares. principalis tñ est petr⁹. q̄ xp̄s eum volūt esse p̄cipem aplorꝝ. Tante fortitudinis fuit karol⁹ q̄ q̄ttuor feraturas equi simul manibus facile extendebat. ⁊ militē armatū stantē sup palmā suaz a terra vsq̄z ad caput suū facile leuabat Tante largitatis q̄ in quattuor festis curiā p̄cipue habuit ī hyspania videlicet in natiuitate xp̄i. in pascha. pēthecostes ⁊ iacobi. ¶ Per singulas noctes eū custodiebāt. cxx. fortes. ¶ Prima noctis vigilia. xl. ei astiterūt. x. ad caput. x. ad pedes. x. ad dexterā. x. ad sinistrā. dextra spatā nudā. sinistra candelā ardentē hītes. hoc mō sedam vigiliā. xl. sil'. ⁊. xl tertiā vigiliā fecerūt. Quia plura de vtutib⁹ ei⁹ scire voluerit cernat q̄ modo rome impator fuit. ecclias multas ⁊ abbatias instituit. sepulcꝝ dñi visitauit multoꝝ sanctoꝝ. corpa in argēto ⁊ auro locauit

Quo lignū crucis secū tulit vñ multas eccle
sias dotauit. Cū rediret karol⁹ de hispania
adhuc erāt duo reges pagani apd cesaream
augustā marsir⁹ z beligād⁹ frat e⁹ a rege ba
bilonie d̄ pside i hispaniā missi. q̄ karolo fi
cte subia cebāt. q̄b⁹ karol⁹ mādauit vt bapti
sarēt vl tributū sibi mittāt. Qui miserti ei tri
gita eqs oneratos auro argēto gazisq; hi
spanicis. z. cccc. eqs vino dulcissimo onera
tos pugnatorib⁹ ad potādū. z mille saracenas
fetas formosas. Hūcio vo karoli gamaleo
ni. xx. eqs oneratos auro z argēto z pallijs
dederūt. vt pugnatores in man⁹ eor⁹ traderet.
Qd fec. Hūc karolo mūera tulit. sed vi
rū z mulieres accepert pugnatores. Virtq;
rex marsir⁹ q̄ pēit et baptizād⁹ Cui occurrit
karol⁹ cū q̄nq; gita q̄nq; milib⁹. Ceneri z
pagani z bor vigīti milia occiderūt xpiani.
Hilr z xpianor trigīta milia a paganis sūt
occisa. ppt ebetudinē animi z fornicatiōz eo
rū. Ibi occisi sūt oēs pugnatores p̄ter rotbo
landū z alios q̄nq;. Cē rotholād⁹ cū centū
viris eu asit z occidit marsirū. ipe sol⁹ q̄tuor
lāceis fix⁹ eu asit. Cē marmoreū lapidē tri
no ictu i duas ptes diuisit a sūmo vsq; de
orsū gladio suo. quē volut frangē q̄n vidit
se moritur ne pagani eūdē gladiū acciperēt
Cornu suū sufflādo fregit z ceruicem colli
sus lesit socios vocādo. Cū sufflatōz karol⁹
audiuit venire voluit. sz p̄fat⁹ traditor eum
auerit dicēs eū i venatōe eē. Adhuc karol⁹
necē z traditōz suoz ignorauit. Ad obitū ro
tholādi vēit theodoric⁹ q̄ vidit ypictoem et
orōez ei⁹. trib⁹ vicib⁹ carnē suā tetigit dicēs.
Et i carne mea videbo deū saluatorē meū.
Hilr tetigit z occ'os dicēs. Quē visur⁹ sum
ego ipe ꝛc. Et aut Adhemēto mei dñe q; p bo
norē tuo exul morior. Adhemor esto socioru
meor hilr occisor pte. Tūc signās se cruce
au. Hūc videbo q̄d ocul⁹ nō vidit. ꝛc. Et sic
expirauit sctissim⁹ martir xpi rotholandus
Ego turpin⁹ nesciēs rotholandū defunctū
ipo die obit⁹ ei⁹ missā defūctor pīte karo
lo celebrauit. xvj. kal. iulij. z rapt⁹ i extasi au
diuit chorosi celestib⁹ cātātes. ignorās q̄d
essz. Post hdemōes audiui q̄si pdā ducen
tes. q̄b⁹ dixi. Quid fertz. Rndērūt. Adarsi
rū ad inferna sic michael rotholādū ad cele
stia. Adissa celebrata dixi hkarolo. Cum h
dicerē venit Baldewin⁹ sup equū rotholā
di dicēs rotholādum se reliqsse i agonia. Ci
to exercit⁹ vēit ad fun⁹. sz karol⁹ pm⁹ iuenit
eū exanimatū. brachia sup pect⁹ posuerat i
formā crucis. Tūc karol⁹ irruit sup eum.
Quis plāctū illi⁹ explicet Balsamo mirra
et aloe pdit⁹ ē. Et cū eo ibi pnoctauit exerci
tus. Trigita octo ānor obijt Trastio arma
ti vadūt ad locū certamīs vbi cū aliq̄s ami
cū suū seminiuū reperit. aliq̄s mortuū. o'i
uerū defūctū iuenīt q̄tuor palis in terraz
firis extēsū. restib⁹ retortis ligatū a collo vsz
ad vngues pedū z manuū excoriatū. sagittz
lāceis. spatis pforatū. Totū nem⁹ clamori
bus iplet. q̄libz suū aīcū eiulādo. Cē karol⁹
iurauit p oīpotētē q; currere nō cessaret do
nec hostes inuēiret. Et inuenit eos cenātes
q̄tuor milia q̄ occidit. Steit sol imobil' z p
lōgata ē dies illa spacio triū dierz. Et inuēto
traditore gamaleone p̄cepit eū karol⁹ q̄tu
or eqs fortissimis ton⁹ exercit⁹ alligari. z su
per eos assessores agitātes contra quatuor
plagas orbis. Et sic digna morte iterijt. dis
cerpt⁹ exemplo iude pditor. Duodecim mi
lia vnciar argēti. z vigīti milia talētor auri
vestes z cibaria data sūt p aīab⁹ defūctorū.
Rotholād⁹ i eccl'a romana sepelit. gladius
ei⁹ ad caput suspēdit Omnē terrā circa opi
dū blauieñ. ser dierz spacio vbi Rotholād⁹
sepult⁹ est canonicis reg'aribus qs ipe karo
lus restaurauerat iussit dari. vt annuatim
i annuersario scī rotholādi. xxx. pauperes
oīb⁹ necessarijs vestib⁹ induerēt. cibis refice
rent. xxx. psalteria z tot missas p oīm defun
ctor aīab⁹ occisor dicerēt. de reliq ipi viue
rēt. Post Bkarol⁹ sanctū dionisiū honora
uit. omnē franciā eccl'e ei⁹ i pdio dedit. z pce
pit vt oēs frācti pīntes z futuri etiā reges pa
stori eccl'e obedirēt. z q̄libz dom⁹ annuatim
q̄tuor denarios daret ipi eccl'e. Et stās apd
corp beati dionisij orauit p aīab⁹ occisor i
hispania. z p his q̄ libēter p̄fatos denarios
soluerēt. Nocte p̄xia regi dormiēti dionisi⁹

apparuit eiqz excitauit dicẽs. Qui tuo exẽ/plo ibi spania occisi sũt vl occidẽt. oim de/lictoz veniaz ipetrauit. Silr de qtuoz denaz/rijs gutoz sui vulnerꝫ medicinam ipetrauit Hoc Karol⁹ dixit oib⁹. Tũc Karol⁹ aquisgrani mira matri dei opat⁹ est. vñ puocati sũt etiã ad bona faciẽda multi alij. Tunc mihi turpino mors Karoli reuelata est hoc modo. Cum apud viennã die q̃dã in extasi raptus oziõi vacarẽ. psalmũ Deus in adiutoziũ dicerẽ. demoniũ agmina pcedebant vlus lotharingiam. Cum oẽs trãsissent vidi vnũ qsi ethiopẽ gressu tardo sequentem. Cui dixi. quo ius. Respondit. Aquisgrani tollere animaz Karoli. Cui dixi. Aduro te per christum vt redeas ad me dicens quid actum sit. Tunc parum morati redeunt vt prius ordinati. Dixi ergo ei cui prius dixeram. Quid egistis. Respondit. Galician⁹ sinẽ capite tot lapides et ligna ecclesiarũ tulit in statera q̃ plus appenderũt ei⁹ bona q̃z mala. z ideo aiaz eius a nob⁹ abstulit. Quo dicto euanuit. Et ego cognoui illa hora Karolũ esse defunctũ. Ipe etiã q̃n ab inuicem recessimus me rogante pmisit mihi si fieri posset nunciũ mortis sue mihi mitteret. Similiter ego sibi de mea morte pmisi. Unde egrotans ad mortem precepit cuidam multi alumno suo vt morẽ eius mihi nũciaret. Quod z fecit. Quito kalẽ. februarij obiit. Anno dñi. dccclxiij.

CLXXXVIII

De conceptione sancte Marie virginis.

Anselmus cantuarien sis archiep⁹. z pastoz anglozcoepiscopis suis cũctisq̃z ortodoxis salutez z perpetuã in dño bñdictiõem. Conceptio veneranda dei genitricꝭ z perpetue virginis Marie. Dilectissimi frẽs quãdmodum p multoz signoz experimenta in Anglia et francia ceteriscz conclamatibus celebrãda sit olim declarata. me narrante audiat dilecto vestra. Tempe nãq̃z illo quo diuĩe placuit pietati anglozgentẽ de malis suis corrigere. sueq̃z seruitutis officijs artius astrĩgere. gloziosissimo normanoz̃ duci Guilhelmo eandẽ patriã debellando subegit. Et regi eoz Eraldo noĩe impio z tyranno clericq̃z psecutoz z bonoz ecclesiasticoz subuersoz. reddidit in bello pro meritis talionem. Quo cesso Guilhelmus factus de virtute z industria sua angloz rex totiꝰ ecclesiastice dignitatis honoz̃ei melius reformauit. Cuius pie intentõis operibus inuidẽs ille bonoz̃m omniũ inimicus diabolus. tum familiariũ fraudibus. tum extraneoz incursibus. multotiens conatus est eius obsistere successibus. Sed dño piegente ad michaelem deductus est malignus. Audiẽtes autem Baci angliam subiectaz esse normanis grauiter indignati se suo quasi hereditario iure priuati. arma preparant. classez aptant vt eos adeuntes a data sibi diuinitus patria expellant. Hoc comperto Guilhelmꝰ rex prudentissimus belsinum quendam religiosum abbatẽ ramesienꝭ cenobij ad Baciam dirigit vt inquirat veritatem huiꝰ rei. At ille vir admodũ sagacis ingenij strenue negociũ regis exequitur. Quo fideliter peracto ad angliam reuerti cupiens mare ingredit z iam maximaz ptem maris pspero cursu trãsierat. cũ subito densis surgentibꝰ vndiq̃z ventis horrida tempestas celũ cõmouit z vndas. Fangatis igr nauis. nec vltra valentibus obniti fractis remis. funibus ruptis. cadentibus velis. spes salutis amittit. z nihil nisi submersionis indicium miserabiliter expectatur. Tunq̃z de salute corpoz desperati animaz curã solũmodo creatoz suo magnis clamoribus cõmẽdarent z beatissimã dei genitricẽ Mariã miseroz scz refugiuz z desperatoz spem deuote inuocarent. subito quendam venerande habitudinis virum pontificali infula decoratum. quasi inter vndas nauim primum viderunt. Qui aduocans ad se Belsinũ abbatem his verbis cepit compellari eũ. Vis inquit periculũ euadere. vis ad patriã sanure. Cũq̃z ille cum fletu in toto corde desiderare z id solij expetere respõderet Tunc ille

De conceptione beate marie virgis

Scias inqt me ad te a dña nrã dei genitrice maria ad quã dulcẽ reclamasti directũ. z si dicts meis obtpare volueris sanc cũ comunibus iminẽs euades periculũ marc. Spõdet ille ilico se eri oib⁹ obtẽpaturꝝ si ℔ euadet periculũ. Promitte inqt mihi z deo q die cõceptois z creatois matr xpi celebrabis. z celebrãdũ pdicabs. Et ille vt vir prudẽtissim⁹. et qs inqt mihi dies ℔ festo erit celebrãd⁹ Ter to ait yo⁹ decẽbris ℔ festũ tenebis. Et q inqt abbas officio vtemur i eccliastico obsequio. Dẽ inqt officiũ qd dr i natiuitate ei⁹ dicẽt i ꝓceptõe. excepto q nomẽ natiuitat⁹ mutabit i nomẽ ꝓceptois. Dis dict⁹ ille disparuit z cit⁹ dictu sedata tẽpestate. abbas cũ suis i columis ꝓcuo flatu applicuit anglicis littoribꝰ. z q viderat z audierat qb⁹ potuit nonficauit. Statuit ãt idẽ festũ in rame sieli ceno bio solẽnit celebrari. z ipse qd duxit deuotis obsequis solẽnit celebrauit. Et nos g frẽs karissimi si portũ salut⁹ volum⁹ apprehẽde dei genitrici⁹ creatoꝝ z ꝓceptoꝝ dignis officijs celebrem⁹. vt ab ei⁹ filio dig mercede remunerem⁹. q cũ pr̃e z spũsctõ viuit z regit i scta sclꝝ Amen. Rursum ℔ solennitas alio mõ alibi declarat. Tpib⁹ nãqz karoli regis frãcoꝝ. clericꝰ qdã ordie leuita vngarie regis germanꝰ. btã dei genitrice Mariã toto cor de dilige eiusqz horas cãtare solit⁹. parentũ suoꝝ ꝓsilio nubere volẽs cũ qdã adolescentula valde. accepta a ꝑsbytero nuptiali bñdictiõe die qdã missa etiã ia celebrata recordat⁹ q eius dez btẽ marie vgis horas die illa iuxta morẽ suuz nõ cãtauerat. oẽs ab ecclia exire coegit. spõsaz domũ mittẽs. z ipe iuxta altare sol⁹ remãsit. Cũqz sol⁹ dñice matris horas decãtãdo bãc ãtphonã scz Dulcra es z decora. cantaret. subito apparuit ei dña nrã z ppetua dei gẽitrix vgo maria cũ duobus angelis dexterã ei⁹ z leuã tenẽnb⁹ dicẽs ei. Si ego sũ pulcra z decora qd est q me dimittz z alia spõsaz accipz. Nũqd nõ ego suz pulcrior illa. nũqd nõ ego sũ optie formosa nũqd nõ ego sũ valde decora. vbi vidisti tã pulcram. Cui ille. Dña mea inqt claritudo mea oẽz pulcritudinez mũdi excellit. Tu es sup thronos z choros ãgeloꝝ eleuata. tu es sup celos celoꝝ exaltata. Quid ergo vis vt faciã. At illa. Si spõsaz inqt carnalẽ cui adherere vis. amore mei dimiseris me spõsaz i celesti regno habebis. Et si ꝓceptõis mee festa ãnuati sexto yo⁹ decẽbris solẽnit celebraueris. z colẽda pdicaueris mecum i regno vnigeniti mei laureat⁹ eris. Dis itaqz dict⁹ dña nrã ab oculis se videntis disparuit. Clericꝰ vo domuz redire nolẽs absqz parẽtum suoꝝ ꝓsilio ilico abbaciã qndã ingressus monachi habitu decorat. Vbi post exiguũ tps meritis btẽ marie sp vginis q diligẽtes se sp remunerat decorat z beatificat. a qlete epus patriarcha fact⁹. festũ eiusdẽ ꝓceptiõis die pfato qzdiu vixit annuatim cũ ppijs etiaz octauis diligẽter celebrauit z celebrãdũ pdicauit. Ite ℔ festiuitas alit alibi declaratur. In pago gallico canonic⁹ qdã ordine sacerdos. solicit⁹ cãtare btẽ marie vgis horas nocturnales a villa qdam vbi cũ vxore ei⁹ iusdaz adulterat⁹ fuerat rediẽs ad opidum vbi morabat tẽdere curãs. fluuium secane trãsmeare cupiẽs sol⁹ nauim ingressus. dñice matris matutinas nauigãdo canere cepit. Cũqz iuuatorũ Aue maria grã plena dñs tecũ. diceret. z ia i medio flumis eẽt. ecce demonũ turba vna cũ ei⁹ nauicla eũ ꝑcipitauerũt. z ei⁹ aiaz sic ꝓmeruerat rapuerunt ad tormẽta. Die ãt tertio ad locũ q demões eã tormẽtis afficiebãt venit btã vgo maria cũ sctoꝝ turba dicẽs eis. Vt qd mei familiaris aiaz inuste afficit⁹ Nos inquit eã debem⁹ btẽ. qmã capta ẽ in nrõ ope. Si illi⁹ inqt virgo esse dz cui⁹ opa faciebat ergo nrã esse dz. qmaz matutinas nras dñ vos eũ pemistis decãtabat. Vñ magis rei facti estis. q ergame iniq egistis. Dis itaqz dict⁹ demõib⁹ huc z illuc fugiẽnb⁹. sctissima vgo aiaz reduxit ad corp⁹. z pbrachiũ boiez ab vtroqz funere resuscitatũ arripiẽs. aquã a dextris z a sinistris qi murũ stare iubẽs de pfũdo fluuij ad portũ incolumẽ adduxit. Tripe gaudiũ pedib⁹ ei⁹ pstrat⁹ ait ei. Charissima dña mea z vgo gtissima qd tibi retribuã p tãtz bñficijs q mihi fecisti. Decor inquit dei genitrix ne

De conceptõe beâte marie virgis

amplꝰ in adulterij pctã cadens ꝓceptionis mee festa sexto ydꝰ decẽbris solẽniṫ celebres ⁊ celebrãda denũcies. Dor vt ipa locuta ẽ celos eo vidente ascendit. Alt ipe beremiticã vitam ducẽs. qõ sibi acciderat cũctis audire cupiẽtibꝰ enarrauit. ⁊ q̃z diu virit eadem festa celebrauit ⁊ celebrãda pdicauit. Et nos ergo frẽs karissimi ihũ ihũ nrã autoritate epi scopali coroborãꝰ. ⁊ pcipimꝰ vt nullus vestrũ ita sit rebꝰ tpalibꝰ aut ꝓpꝛijs delictis occupatꝰ. qn bte Darie virgis veneranda cõceptionẽ annuatim celebret. ⁊ eiꝰ horas per vnũquẽq; die excepto die dñico vel die noue lectionũ decãtet. Dñ etiã notandũ est q̃ si aliq̃s ppt pctõr suo or desperatõz dei officiũ facere noluerit duplr coram deo reus erit Dno mõ q; peccatũ fecit. alẽo q; ꝓ peccato suo deo seruire noluit. Dunc ad Petr dñs ait. Si te peccatorẽ ꝓsideras oportet vt a te deũ tuũ nõ repellas. Deũ a se repellit q̃ ppt pctã bonũ opus facere renuit. Si nos peccatores eẽ recognoscimꝰ oportet vt dei genitricẽ apud f. luũ suũ exoratricẽ ⁊ auxiliatricẽ habeamꝰ. Si enim aduersum nos summꝰ iudex ꝓ nostris facinoribꝰ iratus fuerit. ipa nobis põt facere filiũ placatuz q̃ eũ genuit. Nullus erit tantus peccator in hoc seculo si ipa filiũ suum exoraueritꝓ eo. qn recipiat venã in futuro. Quicq̃d eni a pio filio suo petierit totuz veraciṫ obtinebit. Quid de Theophilo dicamꝰ. Theophilus vicedominus cuiusdã epi cilicioꝛ extitit. Dic postq̃z accusatus apud dñm fuit. ⁊ a ꝓprio officio expulsus paupṫate ꝓritus cuiusdaz iudei ꝓsilio. q̃ cum diabolo p artem magicaz ꝑso loquebaṫ. xpianitatem suã abnegãs eidem diabolo semetipsum in seruũ cõmendauit. Dñ valde post exiguũ tps penitens in q̃dam bte marie virgis basilica p̃q̃dragintа dies ante eiꝰ imaginem plorãs vigilauit. Cui ꝓ nimio labore ⁊ lassitudine ꝓcum dormiẽti apparuit bta virgo Daria. ⁊ corripiẽs eũ reddidit ei cyrogꝛphuz q̃ diabolo ꝑfatus deus dederat. q̃ ipa dei genitrix ab ipso vi abstulerat. Cuc theophilus euigilans suꝑpectus suũ cyrogꝛphum positum inuenit. ⁊ mox crastina die hẽ epo cũctisq; ciuibꝰ enarrauit. ⁊ statim idem epꝰ data sibi pnia salutari ⁊ absolutõe facta. duxit illũ ante altare ad cõmunicandũ Cum autem corpus xpi de manu epi acciperet. descendit sup illũ spũs sanctus in specie solis. ⁊ refulsit facies eiꝰ vt sol. Deniq; in ꝑfata basilica tribus diebus totidemq; noctibus agens deo ⁊ beate marie virgini grates. insistens pcibus et consiliis vt dies conceptionis beate virgis Darie vt pdictum est solenniter celebret spũm deo reddidit. Ecce quia beata dei genitrix Theophilum desperatũ ad veniam reduxit. ⁊ ꝑfatuz psbyteꝛ triduanũ mortuũ etiaz a demonibus eripuit ⁊ ad vitaz reuocauit. quanto ergo magis fratres karissimi beatos faciet illos qui eam assidue inuocabũt si eos qui solo momento eam interpellauerunt miserens iuuit. Sanctionẽses nanq; ⁊ romani eius matutinas cũ nouẽ lectionibus die sabbatoꝛ bono more decãtes gratiam eius acquirũt. Nulli ergo sit pigrum nulli onerosum celebrare eius festa. Sciendum q; sicut in sancta ecclesia colitur natiuitas eius. sic debet ercoli ꝓceptio eius. Sicut enim ad saluandum genus humanum olim fuit necessaria natiuitas. sic fuit conceptio ipsiꝰ. Nisi conciperet mime nasceretur. Jussu dei cõcipit ⁊ nascit. Que nisi nasceretur. mũdi redemptor ex ea nõ nasceret. Imo si diuina generatio ꝑspiciaṫ. specialis ꝓceptionis eius forma maioꝛ esse approbaṫ q̃z natiuitatis. Sic cõceptio beate virginis maioꝛ esse ꝓcludit q̃z natiuitas. Deatus ei est sanctissimuz corpus virginis cũ beatissima sui anima quã de nichilo creauit deꝰ cõcipi ⁊ cõiungi. q̃z p natiuitatem in esse continuari. Sicut res maioꝛ est Adam a deo creari q̃z filios Ade de matre naturaliṫ nasci. Cuius ergo natiuitas sancta est. eiꝰ conceptio nõ immerito sancta erit. Quisquis igr̃ presul abbas ⁊ prelatus es. recole dilige ter eius solennia ⁊ cunctos iube eam colere quia si eam toto corde amaueris nũq̃z a gradu tuo depositus fueris. In memetipso probaui qõ aio, Erubescant omnino insensati

De conceptione beate marie virgis

q̃ tãtũ diẽ tãtaq; sacramẽta ac miſteria tene
bꝛ ignoꝛãtie excecati reſpuũt celebꝛare eo q̃
viri ⁊ mulieꝛ copulatio i ꝯceptõe v̈gis extu
tit. Si eiꝰ ꝯceptõez idcirco q̃ carnalis extuit
ſtultis nõ placeat hodie celebꝛare. ñ diẽ illã
⁊ noctẽ q̃zuis ſit mlꝭ incognita. ⁊ tps ⁊ hoꝛã
ſpũalis ꝯceptõis eiꝰ. ſ. hodie celebꝛare dele
ctet. q̃ ipe aiaꝝ creatoꝛ aiaꝝ ſue mꝛis dignaꝝ
ſcriſſimo coꝛpi v̈giali eiꝰ ãgel' miſtrãtiꝰ co
pulauit. Quã etiã diẽ pmã nrẽ repatiõis et
ſalutꝭ diſpoſitoꝛ nrẽ ſaluatõis int' ceteꝛos di
es feẽ pelegit ⁊ ſctificauit. Nã q̃ ſũt due ꝯce
ptões boĩs oibꝰ notũ ẽ pꝛiꝰ. Una ſpũal'. alia
carnal'. Una q̃dẽ q̃ carnal' copulatio viri
⁊ mlieꝛ agit'. alia q̃ ſpũal' aĩa noua ⁊ pura
deo opante coꝛpi diuit' dat' ⁊ adunat'. Si nõ
placz illis celebꝛare ſolẽnia ꝯceptõis carnal'
dñuce mꝛis placeat eis colere aie eiꝰ ſpũalez
creatõez ⁊ coꝛpis aieq; copulatõz. Q̃nta
ẽ dies illa q̃ nrẽ reparatꝛicꝭ aĩa dig̃ creat' et
ꝓfecrat' ⁊ ſcriſſimo coꝛpi vnit'. Nõ eſt verus
amatoꝛ v̈gis q̃ oſpicu colere diẽ eiꝰ ꝯceptio
nis. Erubeſcãt ineꝛiſani q̃ hãc diẽ colere no
lũt idcirco q̃ aliox ſcõx ꝯceptões mĩme co
lere conſueuit eccl'a. Maria q̃pe ruſticitas ẽ
eã aliis ſctis ĩ ꝶ cõpare. in q̃ oꝰ carnẽ aſſum
ſit. quã etiã ſup oẽs ſctos ⁊ archãgelos i ce
lis ſublimauit. q̃zuis ei ceteꝛ ſctis dies cõce
ptõis eoꝝ nõ ſit cõceſſum vt celebꝛẽt. illi tñ a
ſpũſctõ ꝯceſſũ ẽ q̃ maioꝛ ⁊ excellẽtioꝛ cũctis ẽ.
Audeꝛe ⁊ digne hãc dñatõez ſup ceteos ſan
ctos illa dꝛ hrẽ. p quã oẽs ſcũ ſctificãt ⁊ btifi
cãt. Dicit ei xp̃s ſctus ſcõx ⁊ dꝛ ꝶ ſcta ſctõx.
Et ſic ſine mora ſũmꝰ rex diſpoſitoꝛ ſup oẽs
ſctos ⁊ ſctas illã dig̃tatẽ ei tribuit vt v̈bũ ca
ro factũ v̈go cõcipet. ⁊ v̈go peꝛet. ⁊ poſt ptũ
v̈go pmaneꝛet. ſic ipe p oibꝰ abſq; moꝛe hãc
dig̃tatẽ illi iuſte ꝓtulit vt ꝯceptõis ⁊ natiui
tatꝭ eiꝰ ſolẽnia ſacroſcãt in ſctã celebꝛẽt eccl'a.
Quid lõgi. Cõceptõez dñuce matꝛ colere
ẽ xp̃i generatõz cõmemoꝛare. Nã v̈gis ma
rie cõceptio xp̃i generatiõis eſt linea. Qua
ꝑpẽ euãgeliũ Liber generatõis hac die ſic i
natiuitate dñi añ matutinas laudes bono
moꝛe decãtamꝰ ⁊ ad miſſã legimꝰ. Merito
igr colit' ⁊ filij generatio ⁊ matꝛ cõceptio. q̃
nia cõceptio ⁊ natiuitas matꝛ gñatio ẽ filij
Celebrẽꝰ g̃ dignis officijs alacrit' vtrãq; cõ
ceptõez ſpũalẽ ſcz ⁊ bũanã. vt ipꝰ meritis et
ꝑcibꝰ a ſcis aribꝰ curis ⁊ a cũct' vicijs merea
mur eripi ⁊ ad gaudia padiſi pduci. pſtãte
dño nrõ ihũ xp̃o filio eiꝰ q̃ cũ pr̃e ⁊ ſpũſcto ⁊
matre ſua maria virgie viuit ⁊ regit deus p
infinita ſecula ſcl'oꝝ. Amen.

Ex ſermone ſci Anſelmi.

Principiũ q̃ ſalꝰ mũdi. pceſſit mihi cõſi
deraze volẽti occurrit hodierna ſolẽnitas q̃
de ꝯceptõe btiſſime mꝛis dei marie mlꝭ i
locꝭ recolit'. Hec magni põderis ẽ oẽ q̃ di
gnitati aut bonoꝝ ei⁹ hũana laude deferꝛ. ſi
meritis illiꝰ ⁊ ĩſignib⁹ ꝓpat'. Tãtoꝝ nãq; bo
noꝝ ꝓſũmatio q̃ ꝑ ipaz dñi matrẽ toti crea
ture puenerit videt' admonere oẽz mẽtez hu
manã pietatis affectu exoꝛdiũ ſuũ ꝓſidera
re. q̃z ſublime. q̃z diuinũ. q̃z ineffabile fuerit'
Nec mirꝝ. fũdamẽtũ ſiq̃dẽ ⁊ q̃ q̃dã ſacra
riũ ciuitatis ⁊ bitaculi ſũmi boni i ea pone
bat'. ⁊ mãſio lucꝭ etne ⁊ ĩcoꝛpal' quã coꝛpali
ĩhabitaꝛet ille ĩcoꝛpoꝛeꝰ ⁊ ĩcircũſcꝛipt⁹ ⁊ creãs
ſil' ⁊ viuificãs oĩa ſpũs. parabat'. Mtã igr v̈
go maria v̈a mr̃ dñi fuꝛa ſic eũ q̃ ſupra oĩa ẽ
icõpꝛehẽſibil' veꝝ erat boiez ⁊ ineffabili mõ dꝰ
ſui ſubã v̈go parit'. ac p ꝶ i deitatẽ illiꝰ trã
ſitura. ita ñ abſurde credi pt pmoꝛdia cõce
ptiõis eiꝰ tãte dig̃tatis ſublimitate pſig̃a vt
hũana ꝝ ꝯceptio mẽtũ ea plene penetrare
nõ valeꝛz. Et iõ eiuſdẽ ꝯceptiõis dies feſtiuus
laudib⁹ a cũctis fidelib⁹ merito celebꝛet'. Be
ipa q̃pe mlꝭ ſeculis añ oꝛtũ eiꝰ yſaiam ſpũ
ſcõ attlatũ dixiſſe ꝓſtat. Egrediet v̈ga dꝛa
dice ieſſe ⁊ flos dꝛadice eiꝰ aſcẽdet. ⁊ requie
ſcet ſup eũ ſpũs dñi. Hec ita q̃z v̈ga q̃ talẽ ex
ſe ꝓtulit florẽ nullo diſſentiẽte virgo maria
fuit. Et flos q̃ de radice eiꝰ aſcẽdit bñdictꝰ fi
liꝰ eius. ſup q̃ ĩ quẽ oĩs plenitudo diuitatꝭ
eſſentialit' reqeuit. Hec igr v̈go tãti filij dig
niſſima parẽs. cũ in aluo ſue parẽtis natali
lege ꝯcipet' q̃s nõ ꝯcedat dꝛi ſapiaz a fine vſ
q; ad finẽ ptingẽtẽ. cũcta iplentẽ. cũcta regẽ
tẽ. nouo q̃dã ⁊ ineffabili gaudio celũ ⁊ terrã
⁊ oĩa q̃ ĩ eis ſũt pfũdiſſima ac ĩeffabili ubi
latõe ꝓ ſua reuntegũõe quã p illã ſibi eueniꝭ

rã diuia ⁊ occulta inſpiratiõe p̃uidebant p̃/ luſtraſſe. Ex cũ ipa ꝯceptio fundamẽtum fuerit bitaculi ſũmi boni ſi pcũ alic⁹ ex p̃me p̃uaricatõis origine maculã traxit. qđ dice/ mus. vtiqz diuia voce dr ad Hieremiã. puſ/ qz te formarẽ i vtõ noui te. ⁊ añqz exires de vẽtre ſcũficaui te. ⁊ pphaz in gentib⁹ dedi te. Ze Iobãne q̃z angel⁹ q̃ eũ naſcuuz p̃nũcia/ bat aſſeruit q̃ ſpũſancto replebit adhuc in vtero matris ſue. Si igr Hieremias q̃ i gẽ tib⁹ erat pphã futur⁹ i vulua ẽ ſanctificat⁹. ⁊ Iobãnes dñm i ſpũ ⁊ vtute hely ẽ p̃ceſſur⁹ ſpũſancto eſt ex vtero matris replet⁹. quis diſſerere audeat totius ſeculi ꝓpiatorũ ⁊ vnici filij dei oĩpotẽs vez ⁊ dulciſſimũ re/ clinatorũ mori ſue ꝯceptõis exordio ſpũſ/ ſancti grã illuſtratõe deſtituũ. Teſtãte vo ſacra ſcptura vbi ſpũs dñi ibi libertas a ſer uitute. Igr oĩs peccati liberrima fuit q̃ om nũ pcio⁹ ꝓpiatori aula in q̃ ⁊ ex q̃ ꝑſona luer hõ fieret. ſpũſſancti p̃ſentia ⁊ opatõe cõ ſtruebat.

Ex decreto ꝯcilij baſilienſis

Sacroſancta generalis ſynod⁹ baſilien ſis in ſpũſancto legitime ꝯgregata. vniuer/ ſalẽ eccliaz rep̃ſentãs ad ꝑpetuã rei memo/ riam. Elucidantib⁹ grẽ diuĩe myſteria mer cedem glioſam repromiſit eẽna dei p̃is ſa/ piẽtia dũ ait. Qui elucidant me vitã eẽnaz habebũt. Qđ etiã de glioſa virgie q̃ ipaz pa tris ſapiam dei filiũ eẽnũ in vtero ptulit ac mũdo pepit. ſacroſancta legit eccliа. Nam quicqđ de dignitate ⁊ ſublimitate vgis ma tris educit in lucẽ. hoc non dubiũ eſt ad lau dem ⁊ bonorẽ filij ſui ptinere. Et q̃ bonorifi cant grãm ⁊ ſanctitatẽ matris bonorificant ⁊ elucidãt glorioſum nomẽ filij eius q̃ ipſaz ſanctificauit ⁊ replenit grã. Uñ ſi in ceteris rebus elucidatio veritatis q̃ a dño deo ẽ p̃/ clara merita parturit. in ea re ſpecialiẽ fru/ ctus vberrimos inferre ſpectanda eſt q̃ ſan ctificationẽ ⁊ dedicationẽ templi illi⁹ cõcer/ nit. in q̃ añ ſecula anteqz ẽt fieret. ⁊ ab eẽno ſibi manſionẽ ordinauit ꝑma ⁊ eẽna vitas. Idqz maxie ꝯgruit vt pax habeat in q̃ſtio nib⁹ ꝯcernẽtib⁹ ſcitatẽ illi⁹ q̃ quã pax diffu/ ſa eſt in terris. Acten⁹ vo difficilis q̃ſtio i di uerſis mũdi ptib⁹ ⁊ corã hac ſcta ſynodo ſu per ꝯceptõe ipi⁹ glioſe vgis marie mris dei ⁊ exordio ſctificatõis ei⁹ facta ẽ. qbus daz di centib⁹ ipſaz virginẽ ⁊ eius aiaz p aliqđ ipe aut inſtans ipis ſubiacuiſſe actualiẽ originali peccato. alijs aũt econuerſo dicẽtib⁹ a ꝑncipio creatõis ſue deũ ipaz diligẽdo grãz eidem ꝓtuliſſe. p quã a macula originali ul/ lã btiſſimã ꝑſonã liberans ⁊ ꝑſeruans ſub/ limiori ſanctificatõis genere redemit. cũ fil/ daret eã ipe altiſſim⁹. ⁊ ipaz fabricaret filius dei patris vt eſſet mater eius in terris. Nos igr vo diligenter inſpectis auctoritatib⁹ ⁊ ra tionib⁹. q̃ iã a plurib⁹ ãnis in publicis rela/ tionib⁹ ex pte vtriuſqz doctrie corã hac ſcta ſynodo allegate ſunt aliſqz pluribus ſuper hac re viſis ⁊ matura ꝯſideratõe pẽſatis. illã doctrinã differentẽ glioſaz vginẽ dei gẽtri/ cẽ p̃euiente ⁊ coopante diuini imũeris grã ſingl̃ari nũqz actualiẽ ſubiacuiſſe originali pcto. ſz imunẽ ſemp fuiſſe ab oi originali ec actuali ruga. ſanctãqz ⁊ imaculataz tanqz pãm ⁊ ꝑſonã cultui eccleſiaſtico fidei catholi ce. recte rõni. ⁊ ſacre ſcpture ab oib⁹ catholi cis ꝓbandã foꝛe tenendã ⁊ amplectẽdã diffinim⁹ ⁊ declaram⁹. nulli de cetero licitũ eſſe in ꝓrũ ꝑdicare ſeu dicere. Renouantes ꝑterea inſtitutõem de celebranda eius cõce ptiõe q̃ tã p romanã q̃z alias eccl̃as. vt. vo⁹ decẽbus antiqua ⁊ laudabili ꝯſuetudie cele brata eſt. ſtatuim⁹ ⁊ ordinam⁹ eandem cele bratez ꝑfata die in oib⁹ eccleſijs monaſte/ rijs et conuentib⁹ rpiane religionis. ſub no mine ꝯceptionis feſtiuis laudib⁹ celebrãdã eſſe. Cunctiſqz fidelib⁹ vere penitentibus ac confeſſis ea dẽ die miſſaz ſolẽnijs centũ. ꝑmis aũt ⁊ ſecũdis veſperis et matutinis totidez ſermoni vero verbi de ea feſtiuitate intereſ/ ſentibus centum quinquaginta dies con/ ceſſione perpetuis temporib⁹ duraturã de iniũctis ſibi penitentijs hec ſancta ſinodus elargitur. Datum in ſeſſione noſtra publi/ ca in maiori eccleſia baſilienſi ſolẽniter cele/ brata. xv. kal'. octobris. Anno a natiuitate dñi. M. CCCC. XXXIX.

Sequuntur miracula de ꝯceptiõe beatissime virginis Marie.

Ad informatiõez deniqz bone vitatis de cõceptione beatissime vgis genitricis dei inuenit plura scpta miracla in libro q̃ dr defensoriũ vgis appenso catbenisi pluribus liberarijs.fuitqz cõpositꝰ circa ānũ dñi.M.cccxc. Ubi sic scribit. Quidã baccalarꝰ formatꝰ de ordine carmelitarꝝ in q̃dã disputatione facta parisius in scolis. vñ de ordine ꝓdicatorꝝ retulit quõ tpe cancellariatꝰ magistri Johãnis de toleto cũ in puincia bobemie i ciuitate cracouiẽsi q̃dã frater ꝓdicatorũ in ambone ꝓdicassz tpl'o vginẽ gliosaz ĩ pctõ originali ꝯceptã.subito corruit.et portatꝰ ad locũ habitatõis sue paulo post obijt Dec asserebat referentibꝰ viris honorabilibus magistris in theologia.scz Deinrico de bassia.z magistro Deinrico de buta.z magistro Johãne de bolonia doctore in medicina z baccalario in theologia.q̃ bñ se vidisse z interfuisse dicebant Ex bis cluſit dictꝰ baccalarius q̃ credebat istã opinionẽ de originali in virgine post tãta miracla esse sufficientem in fide. Item venerabilis doctor Giroldus de piscarijs ordinis minorꝝ bius pie cluſionis aduersariꝰ existens.cum semel in sermone de ꝯceptiõe ꝓtra sacrã vginem diuinꝰ ꝓdicasset.finito ꝑmone missam suã deuotissime celebrans. eleuatõe corpis xpi facta.eadem virgine sibi ꝑsentialiter apparente correptus fuit.z spẽbꝰ panis ab altari sublatis inq̃t virgo. Qua fronte corpꝰ de me sumptũ sumere vis frater iniq̃. quez bodie tam verbis q̃z factis voluntarie maculasti. Ipo aũt magnis gemitibꝰ petẽte veniam.eucharistia sibi reddita fuit.missaz finiuit.z ĩmediate ascẽdens pulpitũ qõ in ꝓmo ꝑmone ꝓtra virginem dixerat reuocauit.et miraculũ referens ad longum fecꝑmonez. sicut ego ipse habui a pluribus fidedignis.

Item in ciuitate ydoni cum q̃dam fratre ordinis ꝓdicatorꝝ wienenꝰ natõis de materia ꝯceptõis corã magistro odonj campaneñ. ordinis btẽ Marie rñdere deberet.magno tpl'o ꝯgregato in eccla cathedrali monachorꝝ dicte ciuitatis.z cũ positõez suã dictus frater dicere vellet a deo mirabiliter tactus q̃si mutus z amens factus est. Deporatus aũt pfrẽs suos ad locũ religionis eorũ octaua die eadẽ amentia ꝓtinuata mortuꝰ est.sic habui ab illis q̃ ꝑsentialr affuerunt

Item in villa brune lemonicenꝰ diocesis q̃daz lector de ordie ꝓdicatorꝝ istum articulum ꝯceptõis ita odiosum bñs vt nũq̃z sermonẽ faceret q̃n virginẽ ꝯceptã in originali pctõ diceret z fũdaret i suo ꝓpetu.q̃dã die solẽni in q̃ ꝑmonẽ de dicta materia fec.ipso int frẽs suos magno tpl'o pñte ad diuinum officiũ erñte.q̃dã lupꝰ a siluis veniẽs vsz ad ꝓuentũ istũ secrete accedẽs dimissis paruis z magnis vsz ad chorꝝ ascẽdit.z dictũ frem p guttur arripiẽs int fecit.sic parisiꝰ z in ipa tra clara fama z publica attestat. Dec in dicto libro q̃ defensoriũ vgis plenꝰ ꝓtinent

Illud aũt int alia miracula merito mirandũ venit.qõ quidem alexander de alexandro doctor in theologia famosissimus sibi accidisse refert in libro ab eodez cõposito.q̃ dicit mariale.ꝓtinens sex libros ptiales. in quibꝰ diuersa capitula sunt.cuiꝰ ꝓmũ capl'm intitulat de genealogia beate virgis. et incipit. Sancta z suplaudabilis sp virgo dei genitrix maria ab etno ꝓuisa. Int alia aũt li.vj. huiꝰ volumis.ca.vltõ.quod intitulat de conceptiõe btẽ virgis.z incipit. Fiat lux. Post rñsionẽ ad q̃ndã inectõez dicentiũ virginẽ ꝯceptã fore copula maritali dr sic. Nonne possibile est vt talis actio ad inspiratõez spiritussctũ ppetrata.z spẽali ꝓcepto completa absq̃z oi pctõ exerceat. Sequit post pauca. Ego ipse q̃ bñ scribo dũ publice legerẽ i theologia vehemẽt errau.asserẽdo q̃ dies conceptionis beate marie celebrandus nõ esset Unde z quolibet anno illa die legere decreueram.sicut z in profestis diebus consueueram. Sed protestor solennissime quia repentino morbo veratus fui vxonie singulis annis illa die. ita q̃ nullo modo illa die susceptum magisterij officium exequi valerẽ.siue casus ageret.siue diuina voluntas q̃lez cõsiderare potest. Sed z viri prudẽtes

De conceptione beate marie uirginis

q̄ me tūc tpis i scolis audierī me secrete cor/ ripuerī. eo q̄ pugnare velle videbar dīē festū celebrātes ꝓceptōis btē ỽgis Ego ỽo doceo assero ⁊ credo illos bñ vidisse ⁊ ponꝰ i ℞ cō/ mēdādos fore. q̄ pie ⁊ ỽuote sepedictū festū celebrare sata gūt i bonorē ppetue ỽgis ma rie. ℞ ille. Offert se ptēa illō ꝓmēorādū q̄ cū sup hac matia ō sctā ꝓceptōe btissime ỽgis fierēt publice disputatōes corā sctā sy nodo basilieñ. q̄z plēs ex prāb⁹ intellenb⁹ re/ tulerī singlaria bñficia miracl̄ose a ō rece pisse ob deuotōz quā hēbāt ad celebritatē ō hac sctā exceptōe btissime ỽgis Int̄ q̄s ātre uerēdꝰ i xp̄o pr̄ ⁊ dñs bernardꝰ epūs mōt̄s al bani die sabbati. xxj. aplis. āno a nativitate dñi Mcccc xxxvj. q̄n ꝑma allegatō fcā fuit pub lice ō hac matia retulit q̄lit eo eq̄tāte sup pō tē fluuij q̄ est int̄ civitatē ebredineñ. ⁊ opidū s. cuspini. ipe pōs erat ruptꝰ i medio eo loco sup flumē vbi erat nauis pict̄z. hñs vnū ma gnū foramē. ⁊ eo ia duertēte equꝰ quē eq̄ta/ bat trāsiēs ex illa pte vbi pōs ruptꝰ erat po/ suit duos pedes anteriores sup dictū fora/ mē vacuuz. Cūq̄z rueret i ꝓceps ad aquā. ⁊ tāq̄z caput eq̄ eēt q̄ ifra pōtē. ꝓcussꝰ pauo/ re magno inuocauit btissimā ỽginē i auxiliū suū vouēs celebrare ānuatī festū ō sua sctā ꝓceptōe. ⁊ nesciebat referre q̄lit exiuit. sz sta/ tim a bsq̄z lesiōe aliq̄ sui ⁊ eq̄ vidit se positū i securo ab alēa pte foramis Cūm extūc maio ri sp cū deuotōe ꝓtinuauit celebratōez dicte festiuitatis. Item mgr iohes rozeti canōicꝰ anicien. i ꝑmōe ab eo facto ō hac celebritate corā sctā sinodo basilieñ. anno dñi. Mcccc xxxv. int̄ alia miracla retulit ō dño beylia ō lestrāgijs epo dicte eccle anicien. prie defū/ cto. q̄ cū dictꝰ reuerēdꝰ pr̄ i vniuersitate tho losana i die celebritatis ꝓceptōis btē marie ỽ/ gis ꝓ hāc sctāz ꝓceptōez ꝑdicare decreuisset. ⁊ pulsāz ascēderet ambonē soluto more fun/ daret orōnez añ altare ad ỽginē mariā. Et eo ibi exīte oēs rōnes ⁊ pūcta q̄ ꝓ ꝓceptōez ỽgis ꝓcepat subito de sua mēoria euanue/ rūt oppositz ⁊ prijs in eadē fixe pmanētibus Coactusq̄z ē ad ꝓfusionē vitandā oppositū sui ꝑmi ꝓpositū ꝑdicare. Quē casum vt sibi ꝓtigerat ad exaltatōez ỽgis q̄zdiu vixit pua tim ⁊ publice freq̄ntꝰ enarrauit. Item aliō assertū ē q̄ barchinone i mōasterio btē marie ō mercede ꝓsuetudo ē p̄terq̄z i diebꝰ pasce ⁊ paucis maximis festiuitatibꝰ oi die tribui frībꝰ panes recētes coctos ea dez die sūmo mane. Quadā āt vice cū i die buiꝰ fe/ stiuitatis ō sctā ꝓceptōe ỽgis pistor ꝑparassz massā velletqz ex ea pāes formare discoope riēs reput eā q̄i eēt coagulatꝰ sanguis. respsa nigredie. aut lutū ad modū ceni. Diuulga/ taqz postea noticia miracli bꝰ publice ordi natū ē p̄ civitatē suo municipali statuto q̄ ea die ꝓceptōis nō icēdant furni. ⁊ ita i eaꝺ civitate obꝛuat ꝓtinue vsq̄z i hodiernū diē. Moreter hāt tpe iohis regis arrogonie bo ne mēorie q̄ circa ānos dñi. Mcccc. regnū i regno arrogonie. habita ꝑmo corā ipo solē/ ni ⁊ publica p plēs dies disputatōe int̄ defē/ sores ỽginee inocētie ⁊ assertores macle ori/ ginal̄. regis ordiatōe statuta ē solēnis cōfra/ ternitas deuotoꝝ hmōi festiuitatē de ꝓcep/ tōe btissime ỽgis celebrātū. q̄z ꝑmꝰ ꝓfratrꝝ fuit ipe rex arrogonū. Et ordiatū fuit q̄ an/ nuatim ea die fieret solēnis ꝓcessio ad lau/ dē ⁊ gl̄az bꝰ festiuitatis. Demū ō ano dñi. m. ccccix. cū ipo die btē ỽgis i eccla genūdien. ꝑ/ dicasset de ꝑseuatōe ab originali macula frater Johes de rota ordinis minoꝝ sacre theologie pfessor. obq̄z hmōi ꝑmonē inqui sitor q̄dā berengue prauitatis de ordine ꝑdica toꝝ detulisset eū i iudiciū fidei exīte i ꝑdicta ciuitate barchinonen. successore imediate dicti iohis martino rege arrogonie. habita fuit int̄ ꝑdictos ō mādato ac ꝑsona regis so/ lēnis ac publica disputatio. Quo finita pre fatꝰ rex i signū victorie posuit sup caput pre dicti iohis sertū viride ynantiū foliorꝝ. sicqz ī signuꝰ vna cū tubicinis fuit bonorifice al/ sociatꝰ p̄dictā ciuitatem aliasq̄z ciuitates ⁊ opida circūiacēta ꝑcone regis clamātē q̄ ne mini ō ceto i oibꝰ regnis suis ⁊ dñijs liceret asserere vl̄ dogmatizare ꝓ hāc doctrinaz de sctā ⁊ pura concepōe btē ỽgis. cōtinueqz i/ minente hmōi festiuitate fuit postea obser/ uatū ac ꝑ cōmunē obseruat̄ de die in diem.

Ite basilee die lune sexto mēse octobr' anno a nīte dñi. CCCCXXVIIJ. i maīb' iudicī fidei deputati p scīaz sinodū fuit testificatū. etiā cū iuramēto q. ix. die mēb' septēbr' anno dñi. CCCCXXVIIJ. i cuitate minorisse qdā fēacisc' mileti canōic' eccl'e collegiate dicte ciuitat' viceñ. dioc. cū in extremis aget' et tā q̄si mortu' apparet. sic post̄q̄z fuerat in agonia et exalsi. magno cū suspirio clamauit i B̄ba D vgo maria. Ita igr̄ eq̄ ppē B ego erā ꝓdēnat' Tu scis q̄ ego a meipo nō habui. Statiq̄z vocās ad se pozē p̄dicatoz et pfessoz monaliū scte clare. dixit publice coz̄a p̄dict' et aliis astāt̄b' q̄ ꝓburerēt certas ꝓclusiones et vnū tractatū ō ꝓceptōe vgis in pct̄o orgīali. quē ipe audierat cū eēt studēs Parisi. fuissz alias deuot' vgini marie et ipsa eidē subuēisz. ob B erat ꝓdēnat' i diuio iudicio Jōqz ipe firmit̄ credebat eā fuisse ꝓcepta absq̄z orgīali pct̄o Fuerūt p̄tea coz̄a dicta scta sinodo basilien'i a mlt' patrib' oi exceptōe maiorib' q̄z pl'a alia de hac scta cōceptōe narrata miracl'a. etiā i p̄moīb' publicis fact' ō hac solēnitate. sz nō tā cura attendere fuit ad illa nec redigere i scpt'. Illud āt fiducialr' licet asserere q̄ cū de āno dñi. CCCCXXIX. vigeret gr̄uissima pestis in ciuitate basilien'si vbi dicta scta sinod' celebrabat. eo ipso q̄ fuit facta ō hac matia sinodal' diffinitio p sacz ꝓcilium declarādo i sua solēni ac publica sessiōe doctrinā istā disserēte gl'osaz dei genitricē mariā nūq̄z actualr' subiacuisse orgīali pct̄o. sz īmunē sp fuisse ab orgīali et actuali culpa. sanctāq̄z et imaculatā tanq̄z pīa et pfonā fidei catholice recte rōni et sacre scpture ab oīb' catholic' approbā dā fore tenēdā et āplectēdā. nullu ō ceto fore licituz tñ ꝓdicare siue docere imediate prēs q̄ erāt i ꝓcilio ac tota ciuitas exprimēto palpabili celesti q̄si miracl'o senserit auxiliū diuine miscdie. eq̄dē remissa ē ac cessauit statim q̄ plurimū ante vexabat acerbissima pestis.

Preterea cū de hac sinodali diffinitiōe q̄z plurime bulle expedite fuerāt. et ad diuersas mūdi ptes destinate. p trās fide dīgs sīgificatiū ē i generali ꝓgregatōe q̄ i pncipali ꝓuētu ordinis cluniacen'sis tpe q̄ imibi p̄tata fuit vna ex dict' bull'. tam ō religiosb' q̄z alijs psonis dicti ꝓuēt' infirmabant' ō dicta peste q̄ xxx. psone. Et statī cū dictā bullā recepert' p cessionalit̄ mag̃ cū deuotōe agētes grās ō p ipa declaratōe ad laudē ppetuā virginis gl'iose q̄ i firmi tūc erāt. qualuert'. cessauitq̄z amodo i dicto ꝓuētu p illo anno pestilentie morb' Pulta etiā alia merito dīg̃ admiratōe ad gl'iaz vgis q̄ p̄dictā vitatē ꝓfirmāt silr' de hac dicta fuere. sz itentōis fuit nō oia sz ex mltis dicere pauca. Et sic oīb' pstat q̄z singl'arissime ō fili' vgis btissimā genitricē suā magnificare dīgt' frēq̄ntatis miraculis q̄ de vitate scte ꝓceptōis siue sūt testimoniū dñi fidele sapiaz pstās puulis Amen.

CLXXXIX

De sancta Odilia

Odilie virginis pater adalric' siue athic'. mater vero beibsuindis siue pfinda vocabat'. ex nobilissimo frācoz gñe oz̄t. Dubic' eni ton' burgū die siue alsacie sub Childerico rege pncipatū hēbat. in cui' etiā finib' mōasteriū sanctimonialiū in honoze scte marie sp vgis i sūmitate mōt' q̄ vocat' hoēburg ad ō fuitū pagēdū maxio sūptu et ornatu pstruxit. Ib' vxor pfinda filiā cecā pepit. Pdar' āt ppt' nimiā vecūdiā ipaz occidi iussit. sz mater ipaz cuidā ancille sue alēdā ꝓmisit. q̄ eā p ānū nutriuit. et postea ubēte mrē ppt' murmur pli lōgissime cū puero fugit ad locum q̄ dr' palma. vbi cū ipaz puellā nutriret dñs ibs xps epō erardo de ptib' bauarie apparuit dicēs Vade ad q̄dā mōasteriū q̄ dr' palma. ibi inuenies puellā a natiuitate cecā. quā baptizabis. nomē Odilia imponēs ei. et mox p' baptismū visū recipiet. q̄ facto cū oc'os ei' crismate liniret visū clarissime recepit. Hec ab infātia se dei seruitio subdidit. vigilijs et oīb' ieunijs et elemosinis die noctuq̄z insistēs. Habuit āt vgo frēm i domo prīs cui scpsit eplaz globo coccineo inuolutā. et p q̄nd̄ā pegrinū sibi misit vt eam pī reconcilians reuocaret. Et cū frater de hoc pī loqueret.

ꝑcepit ei vt de cetero nō pl⁹ de hoc cogitaret Hz iuuēis eā vocauit prē ignorāte. Dū ita/ qz dux i cacumīe mōtz sedēs videret currū veniētē qsiuit qd hēret. Cui fili⁹ Odilia filia tua. Hz heu pz ira cūdia mot⁹ cū baculo quē manu tenebat filiū tātuz vberib⁹ castigauit q infirmat⁹ fuit. Ō q ēt egtudie obiit. Pdat vo sup īmanitate crimis penitēs ō ceto i mōa/ sterio pmāsit. Cē pz iussit filie tātū ō die stu/ pēdū vni⁹ ācille dari. Cū sic odilia mkī die/ b⁹ i miseria vite eēt pz miscdia mot⁹ sup eaz ꝓdictū mōasteriū cū oīb⁹ appēdiciis suis illi tradidit. z p⁹ pauco tpe supuiuēs defunct⁹ ē. Odilia scīes pēz suū i purgatorio vri late mōtz vbi nūc claustz situ ē. tātū z tā lacrīa/ biliť orauit q celū sup eā aptuz ē. z lux magna circūfulsit eā. z vox dic ei. Propter te libat⁹ ē pz tu⁹. z i choro pmarchaz collocād⁹ ab an/ gel⁹ ducit. Cōfluebāt ḡ ad eā vgines nobiles nō pauce. qz spūal⁹ mr effecta. i supradicto mōasterio ad exēplū sui ōd fuire istituit. ha/ buit ei sub regimīe. cxxx. monales. Inuitauit āgelos pcab⁹. z qcqd a ōd postulauit. si/ ne mora pcipe meruit. Dec btā pter dies festos nihil cōedit nisi panē ordeaceū z legu/ mina. Del⁹ vsi fuit plecto. lapis vo p cussi/ no. qz mōs alt⁹ vbi cenobiū odilie situ ē fecit pauperes qrētes elemosinā z pegnos nimis laborare. fec iferi⁹ mōasteriū p hospitali. q loc⁹ sororib⁹ tātū placuit vt ēt ibi puēriū insti/ tuerēt. In noīe pris z filij z spūsscī ppa ma/ nu tres tunias plātauit. q vsz nūc valō vtiles sūt i calore. Dādo vas oino vacuū ipleuit vino. cū qdā soror inē diuia officia vasa esse vacua vidit. Ite qz i baptismo visū recepit. spēaliť btūz iohēz bap. venerabať Qui iohā/ nes bap. ei visu apparuit sibiqz oratoriū fie/ ri ꝓcepit. Odilia āt qdā nocte se dedit orōni supra petrā. vbi nūc magna crux lignea locať ob memoriā tāti miracli. ibi iohēz rogabat oīdere sibi moduz edificij. qō z fec. Johes ei i forma q xpm baptizauit. i maxia claritā/ te sibi apparēs eccle locū lōgitudinē z latitu/ dinē ostēdit z pstructā dedicauit. Qō vidit vna soror lucē videlz. sz iohēz nō vidit. Cui odilia ihibuit ne añ ip⁹ obitū alicui visionē manifestaret. In inchoatōe claustri scī Jo/ bānis boues cū plaustro lapidū cadunt de mōte. q hz i latitudie. lxx. pedes z illesi obuiāt fuis ascēdēdo utez onerati Venerāt ei seruit cū gaudio ipos occide. vt ñ eēnt cib⁹ vmq/ sz hoīm. z iuenerūt illesos. Debat āt frēm q tres filias habuit. eugeniā. attalā. z gundelt/ nā. q etiā mōm religrūt. Odilia suā nutricē ppriis maib⁹ sepeliuit. Et post. lxx. ānos se/ pulcro apto dextra māmilla nutricis q ea la/ ctauerat iteg qsi vni⁹ dieī inuēta ē. reliq cor/ pore icinerato. Ad⁹ plima vtutū isignia odi/ lia scīes finē sibi adesse ꝓuocatis ad se soro/ rib⁹ apō sctūz iohēz ꝓdicauit eis. z rogauit eas orare p se z prē suo. Ip⁹ Bpcepit eis vt irēt i oratoriū matris di marie z legerēt psal/ teriū. Interi dū Bhieret ipa obiit sola. tātus/ qz odor ibi fuit qsi omēs domus plene eēnt aromatib⁹ Redeūtes sorores cū vidissēt ma/ trē suā sine eukaristia defunctā ad⁹ instāter orauerūt q ō morte suscitata eis dixit. Cur me inq̄etaſt̄. lucie ꝓiucta fui z illō gaudiuz habui qd oculꝰ ñ vidit. nec aurꝭ audiuit. nec i cor hoīs ascēdit. Rñderūt. Nolō fuisset cō/ fusio dña si absqz cōione sacra obiisses Cē odilia calicē allatū in q erat corp⁹ z sāguis xpi. ppriis maib⁹ ꝓrectauit z cōicauit. z oi/ b⁹ cernēt⁹ emisit spūm. Ipe āt calix i hohē/ burg ob mēoriā venerabiť facti acten⁹ per/ manet. Celit⁹ ei credit illuc puēisse. Cē cor/ p⁹ e⁹ añ altare scī iohīs honorifice sepeliť. z odoris fragrātia vsqz i octauā diē ibi mane/ bat. Martiri lucie iō ꝓiucta fuit. qz ipa odi/ lia duob⁹ modis martir fuit volūtate z car/ nis macerationē.

CLXXXX

De scō Thimotheo.

Sancti thimothei rome celebrať natalꝭ q ab anthio/ chia romā veniēs. sub melchiade papa a si/ luestro pbytero q postea epūs vbis effect⁹ ē susceptꝰ est hospitio. qō facere tūc tpis euaz ipi pontifices formidabāt. Silvester vo ñ so/ lū hospitio eū recepisse gaudebat sz ēt timo/ re abiecto tā yriā qz doctrinā ei⁹ laudabat.

De sancto Fabiano

Qui p vnū ānū ⁊ mēses tres docēs xp̄i vi/tatē. cū mlti p eū xp̄o uersi fuissent. dignus martirio. tēt⁹ a ip̄o paganor⁹ ⁊ tradit⁹ tarq̄ nio vbis p̄fecto tormēt⁹ plagar⁹ ac carceris lōga custodia macerat⁹. cū sacrificare no/luiss⁹ dol' q̄si bon⁹ athleta dei ēcio celsus int̄ homicidas ꝺcollat⁹ ē. quē sc̄us siluester no cte ad domū suā tulit. ubiq⁹ sc̄uz melchiadē epm vēre fec̄. q̄ cū oīb⁹ pb̄r̄is ⁊ diaconib⁹ p totā nocte ī laudib⁹ pmanēs e⁹ martiriū de dicauit. Quedā āt xp̄iana nobilissima mlier noie theone ī orto suo iuxta sepulcr̄ Pauli ap̄li rogauit mēoratuz papā vt suo sūptu sepul/crū edificās sc̄i thiotbei corp⁹ exciret. Qō factū placuit oīb⁹ xp̄ianis vt b⁹ nomis mar tir. ubi moret⁹ paulo ap̄lo p eo q̄nā discu/pulū q̄ndā habuit ī sepulc̄a adderet.

CLXXXXI

De sancto Fabiano.

Sanctus Fabian⁹ rexit romanā eccl'az mlt̄ ānis ⁊ tā/dē tpib⁹ decij pass⁹ ē. Iste dū eligēt ad pōti/ficatū vt̄ rome spūssc̄us ī spē colūbe mlt̄is vis⁹ ē apparuisse. Iste passiones sc̄or⁹ q̄ negle cte fuerāt a notarijs fec̄ exciri ⁊ scribi ⁊ mul tas basilicas p cimiteria sc̄or⁹ fabricari fecit qs ⁊ ꝺdicauit. Hic statuit vt crisma vet⁹ crema ret̄. ⁊ nouū oī āno ī cena dn̄i p̄secrarēt. Alia req̄re ī festo bti fabiani ⁊ sebastiani martir.

CLXXXXII

De sc̄o Bonifacio martire

Passio sancti bonifacij martir⁹ sub diocleciano ⁊ ma ximiano apꝺ tharsū ciuitatē passi. sz rome ī via q̄ latina nūcupat sepult⁹. Qui cū eēt pcu rator regij cuiusdā nobil' matrone noie ag/laes. ⁊ cū ea ī stupro miscerēt. tādē vterq⁹ di/uino nutu ꝑ uicti ꝑ silū habuerūt vt ad req̄/rēdū corpa martirū bonifaci⁹ mitt̄ret. si q̄o quietes atz obseq̄ntes eis p eor⁹ orōes salua rimererēt. Ꝺ ueniēs igr̄ p dies aliq̄t thar sum ciuitatē dixit ad eos q̄ cū eo erāt boni/faci⁹. Viri ciues req̄rite nob⁹ hospitiū. ego āt vb⁹ videre eos q̄s p̄ alde desidero. martyres certātes. Festinās itaq⁹ ad locum vidit bti̇ssimos martyres aliū suspēsuz p pedes igne suppositō. aliū maib⁹ abscisū. aliū stipi tē ī collo hūtē affixū. ⁊ a tra eleuatū. ⁊ sic per diuersa supplicia martirio ab ip̄io carnifice dispositō. cū emin⁹ feruēs ⁊ ip̄se amore xp̄i respiceret. magnū deū sc̄or⁹ martir⁹ clamare cepit. ⁊ accurēs ꝑsedit pedib⁹ eor⁹ deosculās vincula ac dicēs. Certātes martires xp̄i cal cate diabolū. modicū pseuerate. paru⁹ q̄dē labor sz mlta req̄es ⁊ ieffabil' postmodū sa/cietas. Ista ei tormēta q̄ p diuitat' amore patimi. tpalia sūt ⁊ q̄si ī momēto trāseuntia. Post breuissimi tñ tēpis spaciū ad ppetue felicitatis vos trāsmutet gaudia vbi reg⁹ ve stri visiōe gaudētes. illicq⁹ celestiū cantatio nū laudes int̄ choros āgelor⁹ imortalitatis decore vestiti referētes ī eterne calamitatis abysso ip̄iissimo vos videbitis cruciari tor tores. Aspiciēs āt simplici⁹ iudex iussit eum applicari ad tribunal. eiq⁹ dixit. Quis es tu Sctūs bonifaci⁹ dixit. Xp̄ian⁹ sū ⁊ bonifa/ci⁹ voco⁹. Tūc irat⁹ iudex iussit eū suspēdi ⁊ tādiu corp⁹ ei⁹ vngul' radi don⁹ ossa ei⁹ ap/parerēt. Deīde calamos acutos sub vngul' manuū ei⁹ affigi. Tūq⁹ sc̄us dī martyr ce/lū aspiciēs ala crī dolores toleraret. videns ī/pius iudex iussit apīi os ei⁹ ⁊ plūbū bulliēs ifūdi. Sctūs āt martir dicebat Grās ago ti bi dñe ihu xp̄e fili dī viui. Deīde iudex iussit afferri ollā ⁊ eā pice ipleri. atz ꝝso capite san cū martirē in bulliētē picē mitti. sz cū nichil lesus eēt iussit iudex vt gladio caput ei⁹ ab/sciderēt. Quo facto tremot⁹ factus ē magn⁹ ita vt multi infideles virtutē xp̄i ī martire cer nētes crederēt. Cōserui vo martir⁹ bonifa/ci circuibāt vbiq⁹ req̄rētes eū ⁊ nō inuenientes ad iunctē dicebāt. Ille mō ī adultio aut ī ta/berna posit⁹ epulat̄. Cū g int̄ se colloq̄rēt cō tigit vt obuiaret ei vn⁹ de cōmētariensibus quē int̄rogāt. vidisti aliquē virū pegrinū ro manū. Ille aut. Heri serna die vir pegrinus abscisus est capite in stadio. Et ille int̄rogat q̄is erat aspect⁹ eius. At illi dixerūt. Vir q̄/dratus ⁊ crassus robusto capillo. coccinea armillasia indut⁹. Et dixit ille. quē queritis

apd̄ nos hesterna die martirio ē fint⁹. At illi. Hoiez quē nos q̄rim⁹ adulē ē tebriosus. Dicit eis ille. vēte z videte eū. Cūq; oīdissz eis būissimi martiz corp⁹ z p̄ciosū caput ei⁹ dixerūt ei. Iste est quē q̄rim⁹ petim⁹ vt des nob eū. q̄ rīdit. Ego ḡtis corp⁹ e⁹ vob dare nō possū. Illi āt dātes ei solidos q̄ngentos. acceper corp⁹ scī martiz z vngētes eū aromatib⁹ ꝛuoluēte sqz litea mīb⁹ p̄ciob⁹ posuerūt illō i basterna. z sic reuertebāt gaudētes z glorificātes deū z. Angel⁹ āt dñi apparens dñe cuidā ipsi⁹ rē facīa būi martiz idicauit. q̄ festi cū oī veneratōe obuiauit scō corpi z edificās ei domū dignā. reposuit illud i ea ab vrbe romana spacio stadiorum quinqz Martirisat⁹ ē āt bonifaci⁹. xuij. die mensis maij. apd̄ tbarsū metropoli ciliciē. z sepult⁹ ē rome nonas iulij. Vtā vo aglaes abrenūciauit mūdo z p̄pīis ei⁹. distribuēs vniuersa q̄ possidebat egenis ac monasteriis. relaxans vniuersaz familiā suā a iugo ꝑuitutis z ipa sine intermissiōe vacās orōib⁹ z ieuniis tantā grāz a dño hiesu p̄merit vt i ei⁹ noīe vtutū clarescerēt signis. Supuixit āt i bitu scīmonialī āīis. xij. sepulta apd̄ p̄fatū martirē opib⁹ pijs ꝑsummata.

CLXXXXIII

De sancta Scolastica sorore sancti Benedicti.

Soroīāqz beati bīdicti scolastica noīe omnipotēti dño ab īpo puericie sue tpe dedicata. ad eū semel p annū vēire ꝑsueuerat. Ad quā vir dei nō lōge extra ianuā i possessiōe mōasterij descēdebat. Quadaz vo die vēit ex more atqz ad eā cū discipul' venerabil' ei⁹ descēdit frater. q̄ tocū diē i dei laudib⁹ sacrisqz colloquijs ducētes. incūbētib⁹ iā noctis tenebris simul acceperūt cibos. Cūq; adhuc ad mēsam sederent z inē se sacra eloqa narrassent tardioriq; se hora ptraheret. ea dē scī monial' soror eius eū rogauit dicens. Queso te ne ista nocte me deseras vt vsqz mane aliqd de celestis vite gaudijs loq̄mur. Cui ille rīdit. Quid ē qđ loq̄ris soror. Manere extra cellā nullate⁹ possū. Tāta vo serenitas celi erat vt nulla i aere nubes appareret. Cui monialis āt feia cum vba frīs negāt' audisset. insertas digitis manus supra mēsam posuit. z caput in manibus omipotentē do minū rogatura declinauit. Cūq; leuaret ō mensa caput tanta chorusc atōis z tonitrua virtus. tanta q; inundatio pluuie erupit. vt neq; venerabilis pater Benedict⁹ neq; fratres q̄ cū eo aderant extra loci limen q̄ cōsederant pedem mouere potuissent. Sancta monialis quippe feia caput in manibus declinans. lacrimaz fluuios i mēsaz fuderat. p̄q; serenitatē aeris ad pluuiaz trax it. Nec paulo tardi⁹ post orōez inundatio illa secuta est. sz tanta fuit ꝑuemētia orōnis z inundatōis vt ō mēsa caput iā cū tonitruo leuaret. q̄ten⁹ vnū idēq; esset momentū z leuare caput z pluuiā deponere. Tūc vir dei inter chorusc atōz z tonitruos atq; ingēs pluuie inundatōes. vidēs se ad mōasterū n posse remeare. cepit ꝑqueri ꝑtristat⁹ dicēs. Ignoscat tibi de⁹ omipotēs soror. q̄d est qđ fecisti. Cui illa rīdit. Ecce te rogaui z audire me noluisti. rogaui dñm meū z exaudiuit me. Modo ergo si potes egredere. z me dimissa ad mōasterū recede. Ipe aūt exire extra tectū nō valēs. q̄ manere sponte noluit i loco mālut inuit⁹. Hicq; factū est vt totaz nocte mutuā ꝓlixi⁹ duceret atq; p sacra spūalis vite colloquia sese vicaria relatōne satiaret. Quod dere dixi eū voluisse aliqd sed mīme potuisse. qz si venerabilis viri mentē aspicim⁹ diuinū non est q̄ eande serenitatē voluit in qua desēderat ꝓmanere. sed contra hoc qđ voluit in vtute oipotētis dei ex feie petitiōe miraculū inuēit. Nec mirū q; pl⁹ illa feia que diu frēm videre cupiebat. i eode tēpe valuit. qz ei iuxta iōhis vocē. ds caritas ē. iusto valde iudicio illa pl⁹ potuit q̄ ampli⁹ amauit.

Cunqz die alio eade venerabilis feia ad cellā ppriā recessissz vir dei ad mōasterū redijt. Cui ecce post triduū in cella ꝓsistēs. elevatis in aera oculis vidit eius de sororis sue aiaz de corpe egressam i colūbe specie celi secreta penetrare. Qui tāte ei⁹ gle cōgaudēs

ōipotēm ḡo i bymnis ⁊ laudib⁹ grās reddi/
dit.eius q3 obitū frib⁹ ānūciauit.qs ēt ptin⁹
misit vt e⁹ corp⁹ ad mōasteriū ōferēt atz i se
pl'cro qō sibi ipe ꝓpauerat pōerēt.Quo fcō
contigit vt q̄z mēs vna sp̄ deo fuerat eoz q3
corpa nec separet.Eoō q3 āno q̄ ō hac vita
bis bn̄dict⁹ erat exitur⁹ q̄bus sō discipul' secū
quersātib⁹.q̄busdā lōge manētib⁹.scūissimi
sui obit⁹ ānūcia uit diē pūtib⁹ idicēs.vt audi
ta p silētiū tegent.absētib⁹ idicās qō l' q̄le eis
signū fieret qñ e⁹ aīa ō corpe exiret.Ad sextū
vo exit⁹ sui diē a piri sibi sept'cz iubet.q̄ mox
corripit⁹ febrib⁹ acri cepit ardore fatigari.
Cūq3 p dies singl'os lāguoz in gueſceret sex
to die portari se i oratoriū a discipul' fēc.ubi
q3 extū suū dāici corpis ⁊ sāguis pceptiōe
muniuit.atz inē discipl'oz mā⁹ ibecillia mē/
bra sustētās erect⁹ i celū manib⁹ stetit ⁊ vltī/
mū sp̄ūz inē vba oīs efflauit.q̄ sez die duo
b⁹ deo frib⁹ vni i cella ꝓmoīti.alti āt lōgi⁹
posito reuelatio vni⁹ atz idissilis visiōis ap/
paruit.Videt nāq3 q⁹ strata pallis atz in
numer⁹ chorus scās lāpad⁹ via recto oriēt⁹
tramite ab ei⁹ cella i celū vsq tēdebat.Cui ve
nerādo bīnu vir ōsup clar⁹ assistēs cui⁹ esset
via quā cernerēt inq̄siuit.Illi āt se nescire p
fessi sūt.q̄b⁹ ipe ait.Hec ē via q̄ dilect⁹ dñi be
nedict⁹ celū ascēdit.Tūc ita q3 scī viri obitū
sic pūtes discipl'i vidert.ita absētes ex signo
qō eis pdictū fuerat cognouert.Sepultus
vo ē in oratorio bī iohīs bap.qō destructa
ara appollinis ipe ꝓstruxit.

CLXXXXIIII

De scto Ruperto.

Hodierna festiui/
tas scūissimi ac bīssimi pr̄is nr̄i ru
perti q̄ ei⁹ nob i pa disū trāsitū exultabilē red
dit.pi⁹ mētib⁹ mystica gaudia exhibz.q̄ dū
ānoz curs⁹ inde voluit.i nr̄is cordib⁹ sp re/
tēta iocūditate inouat.Cū ei dicat scr̄pta In
mēoria etna erit iust⁹.digne i mēoriā vtitur
hoīm q̄ ad gaudiū trāsiit angeloz.Cūq3 di/
cat Gl'a pr̄is ē fili⁹ sapiēs.q̄nte b⁹ sūt gl'e qui
tot barbaricas natōes ad agnitōz di in xpo
ihu p ewāgelū regenerauit. Ipe nāq3 by
loperti reg⁹ francoz anno scz regni eius.xj.
sctūs ꝓfessoz xp̄i i wormacia bēbat' eps q̄ ex
regali ꝓsapia frācoz nobilit⁹ oz⁹.nobilioz fi
de ⁊ ptate fuit.Erat ei māsuet⁹ ⁊ castus sim/
plex ⁊ prudēs.i laude dei deuot⁹.plen⁹ sp̄ū/
scto.prud⁹ i ꝓsilio.iust⁹ i iudicio.a dextris ⁊
a sinistris vtutū armis munit⁹.gregi suo for
ma bn̄ agēdi fact⁹.q̄ q̄ vbis monuit hoc
opez prosequtus ꝓfirmauit.Nec enī frequn
b⁹ se exercebat vigiliis.inde ꝓtinuatis mace/
rabat inediis.op⁹ suū miscdia ornabat.qui
thesauros dispsit.vt sepe egēte paupes dite/
sceret.q̄ suū solus ihc ēē credidit.q̄ nud⁹ aut
iops accepisset. Cū igr pcellentissima fama
b⁹ viri i orbes trahz erisset q3 plimi illustres vi
ri nō solū a vicinis sz ēt ab exteris natiōib⁹ ad
ci⁹ scūissimā ꝓfluxerūt doctrinā.vt vel illi⁹ sa
cratissimo alloq̄o i tristicia cuiuslibz anxie/
tatis ꝓsolatōz suscipent.vel ecclīastice religio
nis ab eo purā vitatez audirēt. Ad̄ ⁊ multi
illi⁹ benigna deuotōe a laqueis hosti⁹ antiq̄
liberati sūt ⁊ vias ppetue vite igrediebāt̄.
Ez ifideles q̄ plimi erāt i regiōe wormacie/
sui illi⁹ scitatē nō ferētes.mlīs eū supplicijs af/
fectū ⁊ vgi celū.a ciuitate cū mag̃ eiecerūt in
iuria. Igr eod̄ tpe theoda dux bauaroz
audiēs bn̄ viri scitatē ⁊ miracla q̄ faciebat.
desideraut illū vide.⁊ missis optimatib⁹ sui
sobnixe eū postulabat qtē⁹ regiōes baua/
roz visitare dignēt.⁊ eis salutifere credulita
tis viā ostenderet. Sctūs vo eps vbi tante le
gatiōis postulatōes pcepit.scies hmōi cām
ex diuina dispsatōe pcedere.grās celesti cle/
mētie agebat q⁹ sedētes in tenebris ⁊ vmbra
mort⁹ autoz vite lumē verū xp̄m ihm agno
scere optarēt Itaq3 cū eisd̄ legatis sacerdotes
suos q̄ radios fidei ad eūdē ducē pmisit et
ipe nō lōgo tpis spacio iterposito post eos i
bauaroz iter aggredit. Qd̄ dum p̄fat⁹ dux
audisset.magno pfusus gaudio cū pcentu
pceꝛ suoz obuiā pperauit.⁊ i vbe ratisbo/
na cū suma alacritate illū excepit. Ibidē
sctūs rupert⁹ idicto ieiunio celestib⁹ myste/
rijs ducē ifformauit ⁊ in fide vā roborauit.⁊
idoloz culturab⁹ abrenūciare fēc.⁊ i noīe sctē ⁊
idiuidue trinitatis baptizauit. Baptisati sūt

De sancto Ruperto

cū eo optimates sui ⁊ ppl's nō modic⁹ nobi/
lū ac ignobilū, redemptōez mūdi laudan/
tū. q̄ eos de tenebris ī admirabile lumē suū
vocare dig⁹ est. Beatū pfessorē xpi p cui⁹
vba irradiata sūt corda tenebrosa. ⁊ infide/
lū arēta pectora fontē vite sitiebant. Bap/
tizato itaq; duce ⁊ pplo q̄ diuina illustrante
grā sacramēta salutaris lauacri susceperat
obsecrat⁹ a theodone scīs rupert⁹ naui ascē
sa p alueū danubij descēdendo vicis et ca/
stellis libera voce euangelū xpi pdicauit. et
p termios norcoz vsq; ad inferiorē pānō/
niaz ipa clara lucerna sup cādelabz posita
lumē fidei mīstrādo puēit. Indeq; p trā re
uersus lauriacēsiū vbē itrauit ī q̄ mltos aq̄
baptīsmat⁹ regenerādo ab idoloz cultu cō/
uertit ⁊ plures varijs lāguoz⁹ oppressos in
noīe dñi sanauit. Lauriaco nāq; digressus
in q̄cūq; loco ap̄li⁹ feruere gētilitatis errorē
cognouit. illic ītrepid⁹ accessit dēstruēs ydo/
la. diminuēs simulacra cōmendans vbiq;
dñi nr̄i ihesu xpi diuīitatē piter ⁊ sacrā eius in
carnatōez. vt vn⁹ idēq; dēs esse crederet. ⁊ bō
añ lucifez a prē deo ver⁹ dēs genit⁹ in fine tē/
poz p hūana salute ex vgine matre vbū dei
ver⁹ hō nat⁹ q̄ illuīat oēz hoīez veniētē ī hūc
mundū. Hz cū iā vir dñi p̄m postulatōez
duc⁹ ⁊ ppli sibi locū ad epāles sedē eligē aptuz
meditaret. sec⁹ stagnū ivalarij lacu vēit. vbi
eccl'iaz ī honore p̄ncipis ap̄lōz Petri p̄fa/
xit ⁊ dedicauit. Exist inde ad iunaz fluuiuz
vbi olim iunano ciuitas fuit. q̄ annq̄s mi/
rabiliter extructa tpib⁹ int̄ bauaricas vbes
eminebat nobilissima sz tūc raro incola ha/
bitāte pene dila psa ⁊ vgultis erat cooperta.
Quē locū p̄u⁹ dei ad cathedrā epalez p̄sidē
rās eē ydoneū. q̄pe int̄ mōtana a populari
tumultu semotū. ppetate h⁹ a duce sibi tra
dita cū sūmo studio renouauit. p̄struēs ibi
basilicā quā ī honore bti Petri ap̄lōz p̄nci
pis dedicauit ⁊ clericoz officijs rebusq; ne/
cessarijs munificētia theodonis magnifice
dotauit. postea vo delegato sacerdotū of/
ficio oēz ibidē q̄tidie cursū p̄gruo ordine fe/
cit celebrari. Sctūs itaq; vir dñi cupiēs
augmentare loca a p̄fato duce aliquē fiscū
suū vocabulo dictū p̄digen. mīe aurū et ar/
gētuz cū millenis cōparauit solidis. ⁊ sic de/
inceps deo auxiliāte ex traditōe regum siue
ducū siue fideliuz viroz loci res accrescere
ceperūt. Ipsoro dieb⁹ q̄dā p̄babiles virī
biō pōtifici cū mag̃a admiratiōe narrauerūt
q̄ ipi in heremo q̄ tūc tpis vbo appellatiōis
caruit. nūc vongobi dē celestis p̄digia ardē
tiuz lucernaz ter q̄terq; vidissent ⁊ mirifice
suauitatis odorem ibi redolere sensissent.
Mirantibus aūt cunctis qui aderant sup
talibus p̄digijs. sctūs epūs domningū p̄sby
terū suū ad eundē locū misit. p̄cipiēs vt verī
tatē b⁹ signi diligēter approbaret. ponendo
in eodē loco crucē ligneā quaz ipe sctūs sua
manu bñdixit ⁊ illic direxit. Domning⁹ vo
cum illuc peuenisset statim p̄mo noctis exor
dio cum religiosis qui secū aderant. celitus
emissas aspiciebat claras lucernas descēde/
re ⁊ totam illā regionē loci instar solaris ra
dij irradiare. ⁊ hanc visionem p tres noctes
cuz suauitate mirifici odoris ibi viderat ra
diare. Tunc ipse in eodem loco benedictaz
crucē erexit ⁊ sup fabricato tugurio ad san/
ctuz Rupertū regressus est p̄ozem assertio/
nem certa relatione cōfirmāo. Sanctus
Rupertus q̄z cōitans p̄silio cū theodone p
semenpsum eandē heremū adiit. ⁊ vidēs lo
cum būanis habitatōib⁹ posse fieri aptum
annosa robora extirpare. siluarūq; p̄densa
in planiciem campi redigere aeccl'iaz cum
habitaculis seruoz dei edificare cepit. Ipse/
dem temp⁹ theodo aduersam incidit va/
litudinē. Cūq; sibi vite terminū appropinq̄/
re senturet. vocauit ad se theobertum filium
suū ⁊ ducē norcoz illū constituit. p̄cipiens
ei obedire sctō Ruperto ad xpianitatē suā
⁊ ad opus diuinū illū diligēt adiuuare san
ctūq; locū iuuanien ecclē amore ⁊ bonoz
bus ⁊ dignitatib⁹ iugiter sublimare. Cunq;
huiuscemodi mādatis ⁊ oīb⁹ q̄b⁹ voluerat
filiū instruxisset. vltimū diē claus it migrans
ad dñm. Post h̄ vo theobertus cū optima
tib⁹ suis ad sanctū Rupertū visendi grā ire
prexit. ⁊ veniens ad illum in supradicta he/
remo locū pio veneraba tur affectu, dās ad

eccl'az quã scts ru ptꝰ ibi ꝓstruxit. ac ipo du/ce pñte i honore scti martiriã ꝺdicauit tria miliaria vndiqz de eaꝺ silua. z villã albinaz cũ cctis donarijs i almoniã mõachoꝝ ꝗs scts põtifex ibi ꝺo ꝓuẽꝺũ posuerat. Quis ita qz gestꝰ vidẽs vir ꝺi bauarice digtatꝫ culmẽ iugo xpi sese subdidisse. sed gẽtilitatis errore plẽs iu olutos supesse ad patriã suã repeda uit. z ide cũ .rij. ad pꝺicãꝺũ sibi socijs electꝫ. inẽ ꝗs erãt exuniꝫ crisantꝰ. cisilarꝰ. ãbo pbr ãbo viri scti. z secũ ỹginẽ xpi sctaz eruꝺitiꝺẽ neptẽ suã aꝺducẽs ꝗ cũ tot luiarijs ad vr/bẽ iuuaniẽsez regreꝺit. Lũc i supioꝝ castro eiusꝺ ciuitatꝫ ꝓstruxit i honore ꝺñi nri iesu xpi z sue scie gẽtricꝫ ppetue vgis marie mo nasterũ. z ibiꝺ ꝙgregatoꝝ scm monaliũ po/suit sctam eruꝺitiꝺẽ ad ꝺuttuũ celestis regis atz cũ theoberti ducꝫ astipulatõe ꝙ possessi/ones ad illuꝺ cenobiũ tradidit ifinitas eaz ꝙuersatiõez p oia rõnabilit diſpoſuit. Quis itaqz expletis. iste vir btus iceptũ pꝺicatõis opꝰ cũ sũmi opificꝫ aꝺiutorio studẽs ad pfectoꝝ pducere. nouca regẽ ꝺiscipl'oꝝ suoruz comitãte catua circũire destiauit. z ab vrbe egrediẽs iuuaniẽsi gẽtes ꝗbꝰ nodũ fideiu/mẽ resplẽꝺuerat. visitauit. z eis tritice credu litatis. lolio penitꝰ seiauit. Illã a corꝺibꝰ eoꝝ barbaricꝫ hospitibꝰ diabolice ꝺceptõis pfu gat. z illuc itr'omisit fidẽ. ca stitatẽ miscẽꝺiam bũitatẽ. p ꝗs pacificos hitatores xps oim boni largitor z coꝛꝛigo hũane mẽtꝫ domici liũ itrare solet. Cũqz sic bauaroꝝ terminos circũirẽt. ac oẽs ad fidẽ ꝙuertissz. eos vt in fi de stabiles pmanerẽt admonuit. z dimissis pbris ꝗ pl'in ad ꝺiuina misteria ꝓsuescerent. ipe ad vrbẽ iuuaniẽsem remeare studuit. qꝛ spũ ppheticꝰ repleꝰ ꝺiẽ vocatõis sue istare pscium quẽ ꝺiscipul' suis pnũciauit. Illi tali z tã tristi iꝺicio ꝓsternati cur eos z tã nouel lã xpianitatꝫ plebẽ ꝺesereret. lacrimati sũ. Ille spe erecta ad xpm vrbẽ iuuaniẽsez z pl'z no/ricoꝝ oi potẽti ꝺo pmẽꝺauit. z vitalẽ virum sctũz z oi pl'o acceptũ sibi fieri succesꝛẽ ele git. Cũ vo ꝺies ꝗꝺragesimaꝫ obꝺuãte age/rẽt febrũ ardore vir ꝺei fatigari cepit. Cũqz sctissima ꝺies resurrectõis xpi illuxissz solen/nia missaꝝ celebrauit. z mũꝰ sacrosctõ coꝛ/pis xpi vianco pꝰ ꝺulces paterne pietatꝫ ad/monitões. z pꝰ extrema caritatꝫ vba frẽs cõ firmãtia. inẽ sctas manꝰ lacrimantiũ voces inẽ pios plãgentiũ singulꝰ. cet⁹ ãgelici ꝗbus sꝫ ꝺã religioꝰ viris i celo audiebãt. ꝙ voce ca/nora aiaz sctaz ferebãt ad etnã felicitatẽ.

CLXXXXV

De sctõ Floriano.

Tempore diocleci ani sctus floriãꝰ ꝓnceps officij milti/tie fuit. ꝺ ꝙ. xl. milites crediderꝫ xpo. ꝙ ab aq/lino pfecto ad ptes noꝛicoꝝ. i. bauaroꝝ de/stinati. apꝺ lauriacũ suppliciis affectꝰ icarce rãt. Cũ sctus floriãꝰ vltro se xpianũ pfiteꝛ. Et cũ flecti nõ possz ad cultũ ydoloꝝ bis duriẽ celꝰẽ. z acutꝫ fustibꝰ scapule eꝰ pfodiũt. Cã dẽ iubz a qlinꝰ vt a põte i fluiẽ anisi pcipiteꝛ. Orat sctus. stupẽt lictores. sz vnꝰ aliis atroci/oꝛ sctũz pcipitat. cuiꝰ occiũ statiũ vidẽtibꝰ oibꝰ crepuerꝫ. Cꝺarꝫ ascẽdẽs ꝙ fluxũ fluuij in magno saxo. Qꝺla aduolat expãtis alis in modum crucis tegit coꝛpꝰ. matrone deuote sctis apparuit. Fugit illa aialia z coꝛpꝰ ỹgul nis iu oluit ne a pſecutoꝛibꝰ videat. sz cũ estu aialia deficerẽt. ad pces feie fons erupit qui ꝑsqz hodie fluit. Venientes ergo boues ad locũ marturi patiũ vltra se mouere nõ poteꝛ/rãt ibiqz sepultꝰ miraculꝰ m'tiplir choruscat.

CLXXXXVI

De sancto Erasmo

Fecta est persecu/tio xpianoꝝ a diocleciano ipatore vt si ꝗs iuẽꝰ fuissẽt nõ sacrificare ꝺijs multis suppliciis iterꝛet. Quꝺiẽs bbtꝰ Erasmꝰ fu/giẽs exãt biochia ciuitate Hemũ penit. z ha/bitauit i ea ãmis septẽ. vbi i mõte libano die ac nocte ꝺñm depcãs. multa mirabilia egit Illã esca ei de celo veniebat p coruũ. etiã an geli loqbãt cũ eo. Quuerse etiã f. re veniebãt i cellã ei⁹ z pꝰternebãt se ad vestigia ei⁹. z fa cta ẽ ad eũ vox de celo ꝺi. Erasme ꝺescende ad tuã ciuitatẽ. Et statiũ surrexit z ꝺescendit ad ciuitatẽ. Cũqz ꝺescẽꝺissz. multi ꝗꝺẽ pera

bāt a spiritib⁹ imūdis ⁊ occurrebāt ei. Tūc
bts erasm⁹ ipōebat eis mā⁹ i noīe dñi ⁊ sta-
tim salui fiebāt. Mlios ēt pbaꝑmū ꝙuerte
bat ad dñm. Hoc audiēs diocleciā⁹ ipato⁹
iussit.b.erasmū teneri ⁊ pūtari sibi. Cūqꝫ in
troduceret sedēte ipatore ꝓbūalu.introga-
uit eū di. Quid vis cē. aut ꝺ q̄ gñe es. Tc̄.b.
erasm⁹ dixit.xp̄iā⁹ sū ⁊ ipꝫ ꝓfiteo⁹. Erat bts
erasm⁹ ñ solū spū sꝫ ēt corpe pulcer. Vult⁹
ēt ei⁹ āgelic⁹. ocli e⁹ tāqꝫ radij sol. loq̄la eius
sine ylla offēsiōe. securꝫ rñdebat. nō trepida
bat. Et ait ipator. acq̄escej ⁊ sacrifica dijs me
us ne male moriarꝫ. Bic̄ ei.b.erasm⁹. Hoc i-
pator nūqꝫ ero facturꝰ. vt lapidib⁹ ⁊ sculpti
lib⁹ q̄b⁹ tu ipse silis es. ego sacrificē. sꝫ ego sa-
crifico ꝺo viuo q̄ fec̄ celū ⁊ trā mare ⁊ oīa q̄
i eis sūt. ipi soli ꝑuio. ⁊ aīa mea. nā ubi nunqꝫ
ꝓfetio. Tc̄ ipator furore replet⁹ iussit mini-
stros plūbari. tūdi latera e⁹. q̄ dū cederēt respexit
i celū ⁊ dixit. Grās tibi ago ihesu xp̄e q̄ es via
in te credēnū. q̄ pueni ad qꝺ desiderat aīa
mea. adiuua ꝑuū tuū vt non me absorbeat
abyssus mortis. Tc̄ ipator dixit. Erasme vi-
deo te iuuenē ⁊ pulcꝝ. ꝑsule aīe tue ⁊ sacrifi-
ca dijs meis. ⁊ dabo tibi auꝝ ⁊ argētū vestē
inestiabilē. ⁊ faciā te nobilē in palatio meo.
Bic̄ ei bts erasmus. Lupe ra par seductor
aiaꝝ. nō ꝑmia tua sepent me a caritate xp̄i.
Nā auꝝ ⁊ argētū ⁊ vestes tue inestimabiles
sint tecū i dies pduōis tue. ego āt habeo lo-
ricā fidei quā iferni ꝯrūpe nō ꝑt. tu ꝺo cū
p̄ncipe tuo diabolo eris i ignē etnū arsurꝰ. Im
pator furore replet⁹ iussit.b.erasmū fustib⁹
mactari ⁊ ter binos mutās. ⁊ i dorso ei⁹ nul
la macula videbat. Vniuersa vo plebs cla
mabat di. Vere magn⁹ ē ꝺs xp̄ianoꝝ q̄ tan
tā vtutē opat in illo. Impator dixit ad ꝑsim
Errasti. artes maleficoꝝ opat iste. Dixit.b.
erasmus. Nōne ⁊ tu diabol⁹ es silis illi q̄ ꝑ-
mū ꝓtoplastū ꝺ paradiso piec̄. Impie carni
fex draco iniq̄tatis. dux maleficoꝝ. maleficia
mea xp̄s ē filꝰ di vivi quē vgo genuit Ysa
ias ex vbo ꝑphe. quē ppbe vetuꝝ ꝑdicauerꝫ.
q̄ solvit pcā mūdi. illuminās tenebras i gno
rātie nrē. q̄ te pcutiet in etnū. cui tu rōez red-
diturꝰ es. Impator furore replet⁹ iussit bea

ti erasmi carnes vngulis ferreis effodi. gtu
las psalles ꝓphetic̄ psalmū ꝺo canebat di.
Posuerūt vrlim vt pomoꝝ custodiā. posue
rūt morticina suoꝝ tuoꝝ bestijs tre. Tūc i-
perator furore replet⁹ iussit mistris plūbū.
picē. sulphur ⁊ resinā cū cera ⁊ oleo solui. et
beatū erasmū pfūdi. Stabat āt āgel⁹ dñi cū
eo q̄ ei refrigerū ꝑstabat. Tc̄ bt⁹ erasmus
dixit ipatori. Ubi sūt mine tue ⁊ furoꝝ tuus
magn⁹. ecce corpi meo p̄stitisti magnū re
frigerū. Vniuersa vo plebs clamabat di.
Dimitte hominē istuꝝ ⁊ ep̄m ciuitatis sue. qꝝ
ds xp̄ianoꝝ opat in illo. Et ecce subito fct⁹
est tremotus magn⁹. tonitrua chorruscatio
nes. ita vtpene tertia ꝑs ꝑsi morerē. Ange
lus vo dñi cum sct̄o erasmo stabat. ⁊ cecos
hoies ad xp̄i lumē deducebat. Impator āt
fugiēs q̄ timēs ciuitatē ab ira dei p̄ie. locu
tus ē ad ꝑsim ⁊ dixit. Iste quē vidistis deus
blasphemauit iō talis ē ꝓturbatio. Tūc im
pator repletus furore iussit beatū erasmum
in carcerē introduci. ⁊ seragimā pōdera fer
ri in cerucē vel in manibus eius poni. Et p̄
cepit mistris vt si qs mutetus fuisset panē vt
aquā ei dare morte moreret. Et fecerūt mi-
nistri sic̄ impauit eis. Impator autē anulo
suo signauit ostiū carceris. Et circa mediā no
ctem exclamauit bt⁹ erasmus ad dñm di.
Dñe ihesu xp̄e accelera ⁊ eripe me ne gloriet
inimicus in seruis tuis. ne dicāt gētes vbi ē
ds eoꝝ. Et ecce subito carcer illuxit ⁊ fragra-
uit q̄si fuisset aromatibus plenus. ⁊ visa sūt
velut xij. candelabra ardentia ante beatum
Erasmū martirem et ep̄m. Angelus dñi in
gressus fuerat ad eum di. Erasme ecce ego
veni ad te. ⁊ statim liquefactū est ferrū tan
qꝫ cera. ⁊ in medio eoꝝ stabat psalles ⁊ bñ-
dicebat deū di. Benedictus es dñe qui fecis
ti celū ⁊ terrā cui astant angeli ⁊ archange
li cū tremore ⁊ numerus martyꝝ q̄ passi sūt
ꝑter te. qui fecisti misericordiā cū ꝑuo tuo
⁊ liberasti animā meā ꝺ manibus inimico-
rū. sic liberasti ydrac misac ⁊ abdenago de
medio fornacis ignis ardentis. et de manu
nabuchudonosor regis. ⁊ sicut Danielem
seruū tuū de lacu leonū. et oblato p̄andio

pabachuc ppl̃az saꝛasti.ꝛ susannā de falso crīe lib̃asti.uta ꝛ mecū fecisti miscꝛiaz.et ecce ãgel⁹ dñi dixit ad eū. Erasme exurge ꝛ ābula mecū vsqz ītalhā ibi tibi dñs etnā vtā tribuet ī sclim scli. Et q̃ colūba xp̃i plaudēs sic ī lugrido ꝓposuit.alia vo die curꝛēs ad carcerē sigū anuli sui iuēit. Cuqz ōsigllz ꝓcepit mīstꝛ.adducite magū q̃ dos meos ꝑ mibilo fec̃.ingressi ãt carcerē nusq̃z eū iuenerūt.ferrū vo sic cinis iuētū ē. Et fact⁹ ē clamoꝛ magn⁹ dicētū. boiez nō iueni⁹.nā ꝛ ip̃m ferrū nob̃ cinis videt ee. Hō vt audiuit ipatoꝛ sibi alapā ī frōte pcussit dicēs. Ue mibi delusū ē regnū meū q̃ dicitur⁹ eroꝛ ꝑlo meo. Uenerūt ei q̃si.xl.milia vꝛoꝛ ꝛ mlieꝛ ad spectaculuz milit⁹ xp̃i. ībabat tota ciuitas ītremoꝛe gn̄di posita.xp̃ianꝰ xp̃ianū q̃rebāt. vidue ꝛ oꝛp̃bāt ep̃z p̃q̃rebāt dicēs. q̃d fecisti boi iusto. Cū ipatoꝛ ñoꝛe p̃ēt⁹ dixit.q: a vo e⁹ ī celū rapt⁹ fuisz.ꝛ p̄ p̄mū magnū se redemisz. Et cuz b.erasm⁹ ī lugrido vēisz miltos in xp̃i noīe baptizās oīa vtutib⁹ opabat.nā ifirmos et cecos oꝛōnib⁹ saluabat. Nā erat ibi q̃dā nobil⁹ ꝛ p̄mar⁹ ciuitat⁹ noīe anastasi⁹ cui⁹ filiꝰ moꝛtu⁹ fuerat.ꝛ coꝛp⁹ e⁹ ad sepl̃cꝝ ducebat. iussū ei fuerat a dño bt̄o erasmo vt eū resuscitaret ꝛ redꝺet pēnib⁹ suis.ꝛ ꝓhēdēs b. erasm⁹ coꝛp⁹ defūcti dixit p̄ē⁹. Anastasi si credis ī dño ihu xp̃o q̃ nat⁹ ē ō spūsc̃o ex maria vgie recipies filiū tuū saluuz. Hec ita enī ba ꝑlī mirabat ad hec vba. Anastasi⁹ dixit. ꝛ tu pores filiū meū resuscitare. Ubis erasm⁹ dixit. Nō ego sz dñs ihs xp̃s cui ego seruio. Anastasi⁹ dixit Si filiū meū saluū mibi reddideꝛis.credo ego ꝛ dom⁹ mea ꝛ ꝑl̃is vniuersus. Cui bis erasm⁹ iussit coꝛp⁹ e⁹ deponi secreto.pēz ꝛ mrēm iussit stare.fleris genub⁹ sup coꝛp⁹ e⁹ dixit In noīe ihu xp̃i surge Cui qz surrexisz clamauit voce mag̃.ve q: magn⁹ ē ds xp̃ianoꝝ.ꝛ quers⁹ ad pēz ait. Quat vsz nūc erraui⁹.dij ei q̃s colebā⁹ nibil sūt. nisi ei eos īinferno nō brē reqez a toꝛtoꝛib⁹ De⁹ ãt viu⁹ famuli erasmi magn⁹ ē. Et credidit anastasi⁹ ꝛ tota dom⁹ e⁹ ꝛ ꝑl̃is vniuersus.q̃ ī illa hoꝛa fuerūt baptizati.q̃ sunt q̃si.xl. milia hoīm. Cui b.erasm⁹ exclamauit voce magn̄ di. Gras ago tibi dñe ihesu xp̃e.q̃ ꝛgressa gasti ꝑl̃m tuū i via vitat⁹ Tu ei dixisti eua gelica voce. Pdite ꝛ accipietis.q̃rite ꝛ inuenietꝭ.pulsate ꝛ apiet̃ vob. Benedic ꝑl̃m tuū hūc quē acq̃sisti Et fcā ē ad eū vor ō celo di. Erasme bue bōe q̃ ꝑ me laboꝛasti ī tra oīa q̃cūqz peteris dabunt tibi. Et bñdixit dñs ꝑl̃m hūc q̃ crediderit. In illa hoꝛa oīa ydola q̃ colebāt vtebāt. Pder.vij.ãt dies.b.erasm⁹ doctes ꝑl̃m ꝛ ꝓfirmās ī doctria xp̃i docebat. Custodite mãdata e⁹ q̃ audistis.ꝛ magna dī q̃ fec̃ vob.induti fide etnā f.deles estote. Audiēs hec maximā⁹ ipatoꝛ q̃ fcā fuerūt ī lugrido ciuitate a ꝓbo inq̃ssimo boīe et sacrilego.q̃ dixit. Audi pie ipatoꝛ q̃ fcā sit in ciuitate tua. Regnū tuū delusū ē. ꝛ dij nostri nescio q̃ boīe anthioceno subuersi sūt.q̃ ꝑsitet illū ihm xp̃m q̃ crucifix⁹ ē ab hoīb⁹ in iudea deū eē. Quo audito ipatoꝛ iussit beatū erasmū teneri.ꝛ ꝑpatū tribunal ascēdit.ꝛ ingressus ē.b.erasm⁹ Ad quē ait ipatoꝛ. Dic tu scelerate hō q̃ tibi ē religio. Cui b.erasm⁹ tacuit.sz oculis suis respexit in celū. Impatoꝛ dixit. Nibil loq̃ris.ꝛ iussit maxillas suas cōtūdi. Cui bis erasm⁹ dixit. Lupe rapax. plenus iniq̃tate malefice q̃d ꝑseq̃ris puum dei Impatoꝛ dixit. Nōne h ipe ē q̃ crucifix⁹ est ab hoīb⁹ in iudea. Pctūs erasm⁹ rñdit. Ego ipi⁹ pu⁹ sū. Maximia⁹ dixit Talis sis q̃lis ꝛ ille.ꝛ sic moꝛaris. Cui b.erasm⁹ subridens ait illi. Optime ipatoꝛ bñ dixisti mibi vtinā illi⁹ ego merear vestigia seq̃.q: effusio sāguinis ipsi⁹ nrā illuiatio est. quē si velis agnoscere ꝛ in illū crede.salu⁹ eris Impatoꝛ dixit. Tu in illū credas ꝛ gen⁹ tuū. Beat⁹ erasm⁹ dixit Optime dixisti mibi plane q: sic credim⁹ Hostias bñuolentie ꝛ tribulatōis mūera offerim⁹ ei q̃ saluauit ꝑl̃m suū a pctis eoꝝ. Impatoꝛ dixit Cōsule tibi ꝛ accede ꝛ sacrifica dijs meis. Pctūs erasm⁹ rñdit. Quib⁹ dijs me iubes sacrificare. Impatoꝛ dixit. Si tibi dixero ꝓsens. Ubis erasm⁹ dixit. Si videro forte facio Cui gaudio replet⁹ ipatoꝛ cū vniuerso ꝑl̃o vsz ad tēplū iouis iussit boiez dei deduci ad ciuitatē sirmit anā ꝛ ꝓcepit organa ꝛ oē gen⁹ musicoꝝ ī tēplo pari Et hoc vidēs

bīūs erasm⁹ ingemuit corde ⁊ oculos suos ad celū direxit dicēs. Xpe fili dei esto pūs in ista hora ⁊ mitte ag̃elū tuū q̃ mihi auxiliet ⁊ cō firmet me in ista hora a pug̃ diaboli quā mi hi ꝓpauit. Cūq; puēisset in tēplū bīs erasm⁹ dixit. Ubi ē dōs quē iubes me adorare. Im pator ãt apprehēdens manū ei⁹ ingressus est tēplū ⁊ oīndit ei statuā ereā magtudinis ei⁹ cu bitor. xij. ⁊ dixit. Ecce dōs me⁹ cui ego seruio Statiⁿ vt diabol⁹ aspexit faciē marmorē xpi ce cidit statua ⁊ in cinerē vsa est. exiuit ⁊ draco magn⁹ ex illa. ⁊ occidit pene tertiā ptem ꝓpli. impator vt vidit se eē delusū. ascēdit equū et ad palatiū pgebat. pcutiēs pect⁹ suum dixit Ue mihi delusū ēregnū meū. nescio a q̃ bo mine anthioceno. Quo ag̃ ãt ps ꝓpli clama bat. Seruet sctē dei ora p nob⁹ vt nō peamus ab isto draconē. Cui b. erasm⁹ ipauit draco ni vt quēq; boiez nō ꝓtamiaret Uidēs aūt vniuersus ꝓpl⁹ sirmitanor. q̃ntas vtutes p suū suū opabat ceperunt oēs credere xpo. Bīūs ãt erasm⁹ dixit. Ecce q̃les vtutes opat dōs ieos q̃ credūt in illum. ⁊ baptizant se q̃si. xl. milia boim. Erat ei gaudiū in celo ⁊ spectacula angelor. ⁊ quō ps diaboli pug̃bat ad uersus electos dei. ⁊ nō valebāt mētes eor. a uertere a cogitatōe dei. Cui ag̃eli voce mag̃ cla mabāt. Hosãna in excelsis dō. ⁊ in tra pax hoib⁹ bo ne volūtatis. Qui sic fuerāt ad dñm cōuersi rñderūt Amē. Cōturbata ē oīs sirmitana. Cōterrit⁹ vo ipator misit armatos et iussit oēs q̃ ad dñm conuersi sūt gladio pūiri. Quar tirizauerūt etiā trecētos. xxx. boies ꝓmēdātes se oratorib⁹ scti erasmi martiris. q̃b⁹ ait. Ite in noīe dñi felicit ad sctāz ciuitatē quā ꝓpauit vob dñs. ⁊ ego p⁹ modicuz tps subsequor. Erāt ãt angeli currētes p nubes celi suscipi entes aias eor. ⁊ triumphātes martires vsq; ad celū pduxerūt. Et audita ē vox psallentiū ⁊ dicētiū alleluia. Qua iussione recta facta ē. ⁊ uter sctor ꝓpatū ē. Quo audiēs b. erasm⁹ gra tulauit vt bon⁹ pastor sup oues suas q̃s tra didit xpo. Cūc impator furore replet⁹ iussit b. erasmū teneri ⁊ diuersis supplicijs torqueri ⁊ iussit ministris tunicā ereā adversus statu rāe⁹ ⁊ igneā fortit eū pesturi di. Nunc video si deus tu⁹ eripiet te de manib⁹ meis. Cui bīus erasm⁹ dixit. Carnifex plen⁹ iniquitat. fili⁹ diaboli. vecūdiā tuā laudo q̃ deterior es ca ne. dixi tibi ⁊ nūc dico. ñ timeo minas tuas si ꝑ ploram facias. cor meū non trepidabit. et signās se sig⁹ crucis vestiuit se tunica ignea psallēs ꝓpbeticū psalmū dicēs. Creāsium⁹ p ignē ⁊ aquā ⁊ eduxisti nos in refrigerium. Intē tanq; aurī fornace ꝓbasti eos q̃i te cre dunt. ⁊ sic holocaustu hostiā suscipis. Stat tunica ignea q̃ indut⁹ fuerat. facta ē frigida sic nix vt nulla macula sup eū inuēta fuisset. Cui b. erasm⁹ dixit. Ecce ipator ꝓfusus es. cū pa tre tuo diabolo eris in ignē etnū arsur⁹. nam dñs ihs xp⁹ fili⁹ dei liberauit me. Populus ãt clamauit. Uere q; magn⁹ ē dōs xpianor. q̃ tātas vtutes opat in illo. Cui impator ait Artes sūt maleficor. vt ignis imparet ⁊ dōs nrōs deludat. Cūc b. erasm⁹ dixit. Stulte i perator q̃ putas maleficia. mecū ē xp⁹ fili⁹ dei. ipe q̃ impat igni dōs tuos deludit. lapi des ⁊ eramēta surda ab hoib⁹ ꝓflata. q̃bus tu similes es. Nā dñs me⁹ ihs xp⁹ viuit ē ⁊ vtu tibus vincit. Impator dixit. q̃diu iniurias tuas tolerare possum⁹ Cūc b. erasm⁹ dixit. Etiā ⁊ ego miror vecūdiā frōtis tue q; non erubescis. Tunc ipator furore replet⁹ iussit ministris suis ollā pare vnay. xx. plūbi picis sil' cum cera ⁊ resina ⁊ oleo solui. ⁊ repleri et succēdi. Et fecerūt ministri sic ꝓceptū eis fuerat ⁊ feruēs facta ē olla. ⁊ fluctuās sic mare. Et dixit ei ipator. Nūqd ⁊ hās tua pt̄ pualere. Cūc b. erasm⁹ dixit impatori. Ista olla meū ē refrigeriū. Et facto sig̃culo crucis des scēdit in eā. Stantiq; vor dñi sup aq̃s de⁹ ma iestatis intonuit. ⁊ effudit vnā vndā ex olla ⁊ vstulauit ipatorez. Qui clamauit ardeo. bō dei ora p me. Cūc b. erasm⁹ dixit ipatori Ue tibi lupe rapax. ⁊ gebēne ignis quē tibi pauit dōs sil' cū prīe tuo diabolo ⁊ ministr⁹ ei⁹. Scio q; cor tuū obduratū ē. sz ꝓpt ꝓpīm istū circūstantez erui tibi bñ. ⁊ quieui illi dolor. Qui vlti ãt hīs videtes in illa hora crediderunt. Impator ãt videns se delusū eē. iussit martyrē dei recipi ⁊ in arta custodia haberi. et in gētz ferro pōderi colligari. Cuiq; orasset ꝑ

paruit et iuuenis silis filio di. vocās eū ⁊ dicēs illi. Ego sū ille dicha el āgel⁹ missus ad te vt te ducā in cāpaniā puicā. q vocat̄ forma na ad docendū pplm. Ibi p̄hēdēs eū et egressus de ciuitate firmitana. veniēsq; nauiculā a dño patā inuēit. ⁊ trāsmigrauit i puinciā cāpaniā. Alia vo die ēbat⁹ ē ipator q nō iuēisset eū di. q; dōs ei⁹ eripuit eū. Heru⁹ āt di ⁊ martir dñi vēit ⁊ sedit i ciuitate formana. ⁊ vij. ānis docēs pplm viaz vitat̄. Angel⁹ āt dñi panez ei q̄tidie mistrabat. Postea ora bat ad dñm. vt i ciuitate sua etnal̄r q̄esceret. ⁊ fcā est ad eū vox de celo di. Egressme veni ⁊ req̄esce in ciuitate quā parauit dōs frib⁹ tuis martyrib⁹ ⁊ ppbetis ⁊ recipe laborē tuum. Uer te ei bonorificat⁹ sū i celo ⁊ i tra. Tūc b. erasm⁹ p vidus ⁊ orphanis dēpcabatur Dñe vnigenit⁹ dei p̄s q̄ me fecisti req̄esce re i loco isto. p̄cede vt q̄ in ꝟ loco habitatōis mee p̄ suis necessitatib⁹ p̄ces effuderit sic in de trāseat exaudit⁹ vt tu sis ei ꝟ ⁊ in futo placatus. Et respexit btūs Erasmus in celū. vt ditq; coronā inenarrabilē. ⁊ occursum sibi de choro ap̄lor ⁊ pphārū. ⁊ inclināuit caput suū ⁊ dixit. Dñe suscipe animā serui tui. Et cōpleta orōne sanctū reddidit spūm. ⁊ visa est anima ei⁹ candida tāq; nix q̄n ab angel⁹ deducebat̄ cum gl̄a mag̃. ⁊ cum illis celum penetrabat. tertio nonas iunias. regnante dño nostro ihesu xp̄o.

CXCVII
De scō Kiliano.

Kilian⁹ scotorū ge nere nobilib⁹ pentib⁹. diuine iñ grē fact⁹ ē nobilitate clarissim⁹. Scotia q̄ et hibernia dr̄ insula ē mar̄. fecūda q̄dez glebis. sz scissimis clarior viris. Ex q̄b⁹ columbano gaudet italia. Gallo ditat̄ alemania. kiliano theutonica nobilitat̄ frācia. Qui vt dixi mus nobili psapia edit⁹. a puericia libera lib⁹ studijs tradit⁹ sit. cū lr̄az icremēt⁹ diligē ter cepit ifagare viā vitat̄. Cādē p̄ueniente se grā dei. spretis hūanis lr̄az studijs. oib⁹ q; hmōi illecebris. mōasteriū petijt. abnegauit seip̄m. tulitq; crucē suā ⁊ secut⁹ est xp̄m. Igit̄ in monasterio posit⁹ q̄nte obedientie. q̄nte frugalitatis. q̄nte fuit vigiliaz ⁊ orationū instantie. vite p̄fectū termin⁹ declarauit. q̄zuis eternī martirij palma p grāz magi⁹ q; p meritū cōstet. bonis tñ adimplet̄ opibus. Videntes itaq; frēs mōasterij in vtutū p fectiōib⁹ beati viri pseuerantiā primo eū p ecclesiasticos gradus ad officiū pbyteratus p̄cab⁹ ascēdere. deīde eum dōs mōasterii regiminis curā sumere coegerūt. Ille āt sciens p̄fectiōez caritatis sine dilectiōe primi p̄fecte ostare nō posse. passus est in pp̄ris se aliq̄n tulū minorari vt fratz posse posset vtilita ti. imitam⁹ ap̄lm cupiētez anathema fieri a xp̄o p frib⁹ ⁊ cognatis sm carnē. Verunt̄ cū fama beati viri longe lateq; crebrescceret. metuēs ipe ne fauor pl̄aris macule sibi ru gā infigeret. cepit meditari qualiter notos ⁊ pp̄inq̄s relinq̄ret. peteretq; longe sepositas terras. vbi obscur⁹ fama. ⁊ vilis genere pos set haberi q̄ liber⁹ diuis culib⁹ vacare valeret. Deliberatione itaq; recedēdi pacta. col lectis frib⁹ in q̄bus idem feruor arebat. ad vicinā scotie britanniā deuenit. deinde galliā attigit. Qua pmeata in puinciā germanie deuenit. q̄ ab incolis terre ip̄i⁹ orīetalis frā cia vocat̄. ibiq; in vrbe herbipoli se morari disposuit. nō veritus incredule gentis feruta tē expiri. eo q̄ intrepidus coronam optaret martirij. sz iñ a p̄dicatōis vbo interim absti nuit donec romano se pontifici p̄ntaret. q̄te nus a p̄sedem romanā ⁊ integz xp̄iane re ligiōis dogma ⁊ licentiā p̄dicādi acciperet. Tūc aūt erat romane eccl̄e canon p̄ntifex hūanis diuinisq; lr̄is pollēs p̄ntificali offi cio egregius. ⁊ i rebus ecclesiasticis ydone⁹. Qui audita fide beati kiliani caritatis nexi bus illigata. deo grās retulit eiq; sese carita tis amore impartiuit. exultans semia diuie eloquij ab insulanis ac longe positus docto ribus augeri. Erat enī apud egregiū pon tificē nō modica exultatio q; cernebat pau latim euacuari fraudem antiq̄ bostis cre scentibus ministris diuine opatiōis. Tūc ex consensu totius vrbis beatum virū in p sulat⁹ officiū p̄mouit. q̄ crisma cōficere et

ecc'as dedicare.z sacros ordies dare irrep hensibilr valeret. Quis itaqz pactus dimisit eū vt cepto opi insisterz.pato sibi a dño pmio et ne retributois Quis itaqz kiliā vbē egress pacto tenere cū colūbano pbro z totnāno le uita ad locū sibi destinatū puenit. Colūbāo in italiā relicto.nā romā pgēs gallū i alemoia febre gravatū dimisit. Deveniēs igr ad pdictā vbē herbipoli.ñ eū quē i ea dō pucia du cē religrat invenit.sz alū noie gosbtū. Hic ro venerabil' vir paulati cepit pabula dini vbi icredul' pdis mistraze.rātāqz ei grās dñs cō tulerat.vt i breui tpe gēt' loqlā edisceret .eis qz ppō pmōe seia vitat' erogarz. Predicabāt āt oēs ñ solū nouitatē doctrie.sz et exuberā tiā eloqntie.facūdiā qz pmōis comitabat ef ficacia vtut' Implenū ei illo qđ vitas apis pmisit dī. Ego dabo vobis os z sapiaz. Et itez. Opa q ego facio z vos facietis Hz cū iaz seia dini eloqi succresceret z plebs gdati minueret ab errore gentilitat' vsz ad pncipes pli sci viri fama puenit.vt ducē qz pucie ñ lateret. Qui eūd scūz virz sibi pnari iussit.ex piri cupiēs q eet ds doctria hactē sibi incog ta. Erat āt ipe pnceps nat' alti igenio pdit. Iz gentilitat' errore fedat' Ad quē.b.kiliā pue niēs pstāt ve religiois dogma insinuare ce pit.docēs pīez z filiū z spūm scūz vnū cē deū incōmutabilē.visibiliū z invisibiliū oīm crea torē. Predicat' vo pnceps admirat' tātā bti viri pstantiā z pmonū isupabilē vitatē.qz na turali vt dixi' pollebat igenio.ver' se sentētiis supatū.ad e' distulit audituz volēs freqntia apd se tractatu rimari.vtz quē kiliā' docē bat an diane cult' pponēd' foret Diana nā qz apd illū sūma veneratōe hēbat. Verūtñ vir egregi' in gustantia laborabat vt do red deret alias qs diabol' pdē conabat' Predicto ro pnoiat' dux cernēs pstantiā pdicatōis.b.kilia ni secreto vēit ad eū cupiēs doctris suis in struī. qtē' agnito trāite vitat' abigē valeret anfract' errorz. Hz a brissimo viro catholi ce fidei documēt' diligēter instruct' prio die dnice resurrectōis cū mult' alijs dato noie aq lot' bapmat'. absolutōz pstiti pmeruit errorz. Hicqz factū ē vt pene tota pucia ori ental' frācie relicto dimonū cultu dine religi oni opaz daret' Predict' dux gosbt' mōitu assiduo.b.kiliāi ad meliora ō die i diē pficie bat. Erat ā illi virz fm gentilitat' ritū .q qn dā fris ipi' virgio fuerat copulata noie ge lana. Hz vir ōi idcirco in inuo fidei tale no luit virgiū pbibere.ne i penitu dinē credul tat' gravate i oib' plibat' pnceps duceret .et hē qđ apls nōdū i fidē pfect' dr. Itaqz puell' ixpo lac vob potū dedi.ñ escā. pfectoz ei so lid' ē cib'.nō qđ nouerat gui' distinxit i futuz silqz dño reuelāte spū sciēs i hac re sibi z so cijs cāz pstare martiriū.vt mlt' intea pdesz iterim obmisit tale dānare virgiuz.Iz cupiet dissolut z ee cū xpo.imitat' ap'lm qi sponta a frib' p muz dimiss' ē.ñ vt morē nieret .sed vt mlt' añ morē pdesz. Verūtñ cū qdā die bt' pul ducē faliarit' alloqret' dixisse inēce tera ferē. Fili mi quē p euāgelū gentil gau deo valdē i pfectu fidei tue.sz mlti memouet qrillicit' nuptijs dūer' .z vereor nimis q a recto nitere tali virgio retarder'. Le' ei bti iacobo dicēte.qz q totā legē seruauerit .offen dat āt i vno fact' ē oīm re'. Precea i bapti mate inouat hō.z nō expte sz tot'.vt āt tot' inouari possit.nihil pstiti retinere dz errorīs Audiēs āt hec pnceps pmo hesit stupore.de inde alta suspiria trahēs.valde ei diligebat eā qua hēbat vrorē.tale deide fert' dedisse rī sū. Audiui pī te docēte qz dñs ihs pceptū ni hil suo amori pferendū.nō prez.nō matrē.nō filios.nō vrorē.z idcirco q̄z uis vnice diligā uictā mihi vrorē.p pono tñ diuinū amorez. Hz nūc nō adest mihi ocū inq̄rendi qliē eā dimittā.qz ō hostes nrē reipublice festio. cū āt reuersus fuero iuēta oportunitate dimit tēdi sepabor ab illa. Hoc vo cum ad aures gentilane pueniss.qs ei fallere posset amātez gī ui incāduit ira ceu rapt' catulis leena. Ob iur qz secū bachata ex eo cepit qrere quo sctos viros extingueret Nulla ei bestia in hmōdo filis ē mulieris male.sic hs mulier nephāda. callida meditatōe pq̄rebat qliē sine popula ri strepitu z vulgi cogtōe sctos viros pdet. armabat nāqz impacietia ire z libidis furo re. Et qz diabol' iniqua cupiētib' fomenta

malicie subministrat. Inuenti sunt duo ministri crudelitatis q̄ promitterent se satisfactos gehanę de omnibus rebus. Datis sibi muneribus mittit me executionis. Solebat itaq; bis in hebdomada per totam dormitionem necessitatis ad studium vigilare precesq; orationis. Quadam vero nocte cum leues somnos caperet ita vt nec dormiret integre nec vigilaret aperte. apparuit ei vir habitu formaq; pulcerrimus dicens. Heinrice surge. nolo te diutius laborare. vno duntaxat certamine tagere et sic spe mecum eris. His dictis abscessit. Euigilans autem egregius vir intelligens diuinam sibi adesse visitationem. Vocatis fribus aut Frēs vigilate. cito aderit dominus et pulsabit ianuam. caue dum venit ne nos somnolentos inueniat. Addam oleum lampadibus dum ipse venit. ne si forte defecerit tunc incipiamus querere quod non potuimus inuenire. Illis itaq; media nocte orationi vacantibus carnifices stricta gladijs locum in quo orabat penetrant. Quod cum sacerdos diuinitus esset auditus. Heinrici ad quod venistis. impletur quod cepistis. Consumabitis cursum. his dictis interfecti sunt. ibique tres martyres. ne quis scire posset quod de illa factum foret. Vestimenta quoq; cum quibusdam diuina officia pagebant sacriq; libri sint cum eis defossa sunt. ne quod indicium nec eorum deprehendi possit. Ex clade discessisse putarent. cum solute pegnationis. Erat tunc quidam nobilis miles burgundia nomine qui a principio predicationis eorum sectus adhesserat viris beatis cellulam iuxta oratorium sctorum. quo facilius diuinis laudibus interesse valeret. Hec interim vigilijs quam facta fuerant diligenti studio inuestigauit. Recedentibus quoq; carnificibus liberum solo modo fusum sanguine sctorum collegit ac tribus diligenter inuolutum. vigilijs et orationibus vacans vbi sctorum corpora obruta nouerat. Excolebat loca veneratione qua potuit. lucq; silente. ne sic postea factum est gehane iussu remoueret. Cum quidam sceleratissima mulier stratis quibusdam plenis stabulum equorum in loco vbi sancti martires huiusmodi erant fieri iussit. ne quo indicio sacra corpora poterent. Ferunt tunc ab his qui tunc fuere posteris relatum. quod animalia ibi stabulata super sepulcra martyrum nec stercora nec vllam immundiciam caperet. bonore martyribus exhibentia. vt quod de capite ppha vaticinatus est Bitelmebus repleret. Cognouit ingressos hostes possessionem suum. &c. Si christum autem non cognouit me. Aliquo modo dictum est sctorum corpora hostibus penitus ignota fore. nisi prefata burgundia interueniente vite posita. quibusdam fidelibus vbi posita essent reuelassent. Contigit autem vt dux pacta militia reuerteret ad locum vbi sctos viros dimiserat. quos cum non inuenisset cepit studiose perquirere. quam ob causam recesserint quoue abierint. Erat vero vultus veneno malicie fedata. aliquam rubore perfusa. aliquam pallore depressa. aliquam fiducia roborata. diuersos animos facti neq; cie sue fraudibus pretendebat dicens. Non se eos custodisse. neq; custodes adhibuisse. quos voluerit venisse. quos sibi placuit recessisse quo pegnationis sue more fuerat. Que femineas voces non emolluit. que a statu rectitudinis non retrahunt. Credulus itaq; vbis quibusdam principia aliquantulum cepta ab inquisitione queunt. Sed quia iuxta dominicam vocem. nihil operum est. quod non reueletur et occultum quod non sciatur cum ea quam facta fuerant paulatim oblitionis tradent. vnus eorum quos sctos viros gladio inuaserat subito demonio arripitur. et prius se dentibus laniasset a puncto miserunt in eternam penam. Alter vero in rabie visus gladio semetipsum appetit. effusisq; visceribus per tormenta presentis ipse ad eterna puenit. Non multo post ipsa belua de qua loquimur demonibus arrepta voce magna clamabat. Iuste torquor quia sctis viris tortores adhibui et cum magno cruciatu ad cruciatum diabolo patuum puenit.

CXCVIII

De sco Heinrico ipatore

Anno ab incarnationis dominice millesimo. j. ab vbe aut condita millesimo septingentesimo quinquagesimo secundo Ottone tertio rome defuncto vacante regni solio. cum de principe agerent subrogando omnium vota. nutu diuino ad eum inclinat. quo tunc in regno potissimum haberat. Fuit namq; eo tpe quidam dux bauarorum nomine heinricus heinrici eiusdem geniti ducis filius. cuius tpibus sctis wolfgangus ratisbonensium pfuit eps tanta bonitate quanta nobilitate regia conspicuus. et vniuersa morum honestate preclarus. Hic iniuncta sapienti moderniter est secutus. quia erat omnium literarum studio principaliter imbutus et tota sane fide et actione catholicus. Hic ergo ab omnibus pari voto et communi consensu omnium aptissimus. diuinis vtiq; dispositionibus cle-

mēta.vt p̄ipal' regni fastigia ad culmē regni celest' p̄uiget. Cūq; p̄dict' rex bēric' nec dū cesar' vl' ipator' obtineret dignitatē appuit ei ratisbōe.b.wolfgāg' ep̄s tali visiōe. Visū nāq; ē ei q; manēs i eccl'a sc̄ti emmerāmi ep̄i & martir'.accedet oratōi grā ad bū wolfgāgi sepulcr'.i eād basilica situ. Cūq; ibid' dñs & sc̄tus wolfgāgus itumis p̄cib' conaret exorare.subito videbat ei ip̄e sc̄s wolfgāg' astare eūq; hmōi vbis appellare. Intuere diligēter ārās i muro q̄ē sec' tumulū sc̄ptas. Erat āt sic sibi videbat' sc̄ptū solūmō.post sex. Euigilās āt rex retractatōne diuīna secū reuolut pauc̄issima b' visiōis sc̄pta. In p̄mis garbitrat' q; post sex dies eēt moriturus' mīta dispēsat paup̄ib'. Cūq; die' sex nūer' p̄teriss' & nihil i se rex molestie corpal' sēsiss' putauit p̄dictā visionē ad sex mēses p̄uere. Trāsact' vō sex mēsib' cū nihil i firmitat' i se patēt arbitrat' ē hūc nūer' ad sex ānos p̄uere.idq; q; & supra cepit timere. Cūq; sex ānor' nūer' iteger p̄trāsiss' & septimi āni dies reuolut' venisse.ip̄o die p applicā bñdictōs suscepit cesaris dignitatē. Et tāde sentiēs q̄lis eēt sua visio grās egit dō sc̄oq; wolfgango ep̄o q̄ sibi tale reuelare dignat' est dignitatē. Vinct' g; in regē bīssim' di famul' heinric' tpal' regni nō cōtēt' angustijs p adipiscēda imortalitat' corona sūmi regis.cui fuit regre ē.miluare di sposuit. Sūmā etei diligētiā in āplificando cultu religionis adhibuit.eccl'as dei ditare possessiōib' & ornamētis cepit. Edes q; ep̄ales hildensheim vicz vbi a puero fuerat enutrit' & lrīs edoct' magdeburg et argētinā. Misnā & merseburg q̄ barbaricā inanitate adiacētū sclauor' vastate fuerāt restauraut.& tā ip̄is q; alijs ep̄atibus p vniuersū regnū i possessiōib' & ornamētis innumera dona distribuit. Hēq; p̄sumatis b' vite laborib' postq; bōe opiois odore lōge lateq; fdole fecerat.locūq; sibi dilectū & cēta mōasteria ditādo et ornādo & excolēdo ad pfectū adduxerat.ad p̄cipiēdā imarcessibilē coronā a dño vocat' ē ab ergastlo carnis Qui cernēs diē mort' sibi imminere.vocatis ad se pentib' brīssime ip̄atric' kunegundis, necnō et q̄busdā regni p̄orib' manu eā ap' p̄hēdit & p̄mēdauit eā illis hmōi vbis memoria dignissimis. Hāc ecce inq̄t mihi a vob ūmo a xp̄o p̄signā.ip̄i xp̄o dño nr̄o & vob resigno vginē imaculatā. In ei' vō trāsitu terra ploraute celū exultauit.sic etiā dñs p suā misericordiaz reuelauit. In ip̄a etei hora erut' illi' cuidā suo dei i solitudie p̄morāti diabolus i hūana spē ferē appuisse. Quē vir di p spūz p̄tin' agnouit & ait ad eum. Quo pgis. At ille rīndit. Ad exequas ip̄ator' pgo Cui ille ait. Vade & ppe negociū tuū q̄tū a dño tibi p̄mittit. Verumtñ p̄sumato officio tuo adiurat' p deū viuū ad me reuerē.vt per te rei exitū possim cognoscere. Post modicū vō reuersus corā seruo dei gemebundo & stupit.& voce grula cū ingenti eiulatu dixit.heu heu delusi sum' iuuenis laborauim'.q̄n ē ab angel' dei p̄fusi discessim'. De Bregre in legēda sc̄i Laurētij martiris.

CLXXXXIX

De sancta Barbara

Erat tempore maximiani ip̄atoris vir q̄dā gētilis in nichomēdia nobilitate generis p̄clar' ac tē poralū rex abūdātia sūm' noīe dioscorus. cui erat filia speciosissima nomīe barbara. Ip̄a āt q; erat corpe pulcerrima.eā p̄ plurimū diligebat.q̄ ppt̄ reclusit eā in ētr altissima quā eid' edificari fecerat.ne ab aliq̄ hoīe vidēt. Erat āt bīā barbara ingeniosa.& tenera etate vanas cogitationes relinq̄ns.cepit diuīa cogitare. Cū ei semel tēplū ītraret. vidēs simulacra pentib' suis aut Quid sibi volūt he similitudies hoīm. Rīndēt pentes. Faceas nō hoīm.sz deor' sunt & volūt adorari p illud q̄d nescit & q̄d non videt. Barbara dixit. Fuerūt q̄ndā hoīes q̄s nūc colimus. Rīndent.ita. Ex hoc bīā barbara die noctuq; replicabat tacita dicens. Si hoīes fuerūt dij nostri.ergo nati sūt vt hoīes.mortui sūt vt hoīes. Si dij essent nec nati fuissent nec mortui.quia deitas vt michi videt nec cepit nec desinit esse. Homo etiaz habet originē terre.q; terra est materia ei'. Si ergo

De sancta Barbara

bō de tra ē. z bō dse. g aliq̄ō pcessit eū q̄ō ei⁹ ongo dr. sic apt⁹ dicerē⁹ trā deus. Ex q: nec tra a se ē. nec celū a se. nec aer a se. nec aq̄ a se Ex q̄b⁹ q̄tuor elemēt⁹ ꝓstat bō. sz create sūt. necesse ē bis eē creatorē. Ecce q̄nta sapia ī tā iuuenili puella Tādē tradita studijs liberali⁹ alta trāsc̄ēdebat. sz ōfuit ei noticia veri dei vanos aūt deos occulte spreuit. Et cū vidit dijs scz ligneis z lapideis⁹ flectē genua sensibilia insensibilib⁹ mutz aīo valdē corruit. Ꝺo circo vēit rumor laudis nichomediam clamās. sapiētissimū viroz alexādrie fore. s. origenē. cui⁹ facūdia totā trā pfundet q̄ vers in dicijs daret cognoscere verā deitatē. z idolorū ꝓfundet vanitatē. Hec audiēs btā Barbara mītū gauisa ē ī domo pectoz sui. z cepit sedule tractare q̄ genere possz eum adire Erat ei pr⁹ et⁹ nobil⁹ z valde potēs. s̄ mysteriū suū ei nō reuelauit. Cū neminē curatorē hr̄ēt recurrit ad hr̄ ꝓsiliū vt lras eidē sapiētissimo origeni diriget z secretū ei pateface ret in hr̄ vba. Viro alexādrie nobilitate aī lōge lateqz ꝓspso origeni Barbara nichomedie tua ancilla. Dec⁹ z honorē desiderij mei accepi fore te vē diuitatz oñsorē. Ꝑma enī scintilla ingenij mei cū toto corde ꝓcupiui. vt ad veri dei noticiā puenirē. mēte ꝓcepi nullā deitatē ie esse ligneis z lapideis⁹. q̄ būana arte ꝓposita sūt q̄ nō recipiūt sensibilitatē. z nec loq̄ nec audire pñt. vñ sp putaui esse falsos deos. nec boies posse eē deos. qz bō incipit z desinit esse. ds āt añ tpa fuit. nō g vnqz deos credere potui q̄s boies mortales cognoui. In multis tā mortib⁹ posita sp deū nob ignotū pculdubio eē putaui. q̄ sol⁹ cūcta fecit. quē sp a maui. huic me sp deuoui. a q̄ sū id qđ sū. nisi me snia fallit. cui⁹ spū animatā me sentio. nec desistā donec ad eū ptingam Qua ꝓpt fame tue tumultu pcussa. pat̄ venerabil⁹ mentē meā bis apt⁹ voluere censui Illū deū solūmodo vestigare cui⁹ cogītōez apte eē cognoui. Cui si ua ē vt fama refert supplices offero ꝓces q̄ten⁹ discute digneris nocte ignorātie chaos ꝓfusionis ab ancilla tua. z inducere solē iusticie lumenqz discretiōis. Ꝑipeto ei vez deū scire q̄ fecit visibilia z inuisibilia. z vtz ve vn⁹ sit vt ipa tā nūc diuinū mecū argumēta ta sū ꝛc. Ꝑace ep̄la⁹ direxit alexandriā ad origenē ꝑsbyterū. q̄ ē ī pnb⁹ affrice caput regiōis illius lōge distās a nichomedia. Ille āt puarē legatōe quā legauerat. ad deū quē nouerat ī cubiculo cordis sui lacrimas fudit dicēs. Dñe firma pedez eius quē ad famulū tuū misi. ne aut me aut illum moz ꝓueniat. vsqz relegatio veniat. His z alijs postulatōib⁹ q̄b⁹ deuote potat nūcius alexandriā ingredit. Origenē reppert ī palatio Dāmee matris alexandre cesaris. vbi occupat in docēdo xp̄ianā religionem. Qui lencia magīs Barbare accepit. laudās deū q̄ hmōi semen suscitabat et talia opat. Et statim origenes doctor ꝓstantissim⁹ accelerat z edidit desiderū Barbare in hūc modū. Origenes veri dei indign⁹ sacerdos z vt possibile ē ostēsor eius. adhuc etiā alexandre nūc degēs Barbare barbarice gēti. adoptōem filioz dei z ihesu xp̄i verā salutē. Ꝺicēs scīpserat scire te velle verū deum q̄s sit. Scire debes q̄ vnus est ver⁹ deus in suba z trin⁹ in psonis. scz pater z filius z spūs sctūs q̄cūqz hōia credit oīno hz q̄ ad deum ptingē possit. Tu āt hītelligere z intellecta credere. z si quid defuerit ad plenitudinē desiderij ī legatō require qui te legē sanctā eruditet z libros q̄s secū defert tibi leget. Nō etiā dubites te ꝓ noīe xp̄i multis tormētis tradi. Ipe enī dicit voce euangelica. Qui perdiderit aiaz suā in hoc mūdo ꝓpter me. ī vitā eternā custodiet eam. Origenes misit vnuz ex pluribus cū nūcio Barbare ad barbarā qui modū magno desiderio ei⁹ daret. Ꝓcessit nūcius Barbare z nunciauit nuncū viri dei adesse. fecit z pmisit eum foris stare vtz ꝓuenies eēt eū intrare. Tunc illa hoiem aduocari fecit. Qui ingressus offerēs salutatōz in xp̄o. Illa assurgēs inclinat. z tā dei nomen q̄z hoiem venerat. Pater eius grā visitationis ad eā venit. videns virū ignotum tremēs inquit. Quis hz z cur hz. Rndit alexandri⁹ medēdi arte pit⁹. q̄ spōdet magistz se hre alexandrie. qui ꝺ vsus medicoz eīā animas curat. Pater audiens recessit

z ꝓcessit fieri cū ea colloq̄a. Tūc valēci⁹ sacerdos z barbara ꝓferūt int̄ se sua misteria Ibi tūc plecta ep̄la z bñ docta qđ ōfuit ep̄le ad plēitudiez ōsideri a legato q̄siuit z ad libitū inuēit. Cognito āt quō p̄ z filius z spūs scūs sit sol⁹ ds. z quō filius miss⁹ sit a p̄e. z p susceptā būanitatē boiez pditū reuocassz. captuū redemisz. z p sacr̄ lauacr̄ eoꝝ pctā lauisset. acceleravit ad baptismi grāz. z ab eodez pb̄ro valēcio quē origenes a deā miſat baptizata ēi turri i q̄ eā p̄ posuerat. Amplius q̄ dei erāt q̄siuit. z q̄ surſū sc̄ripſes libros q̄s origenes miſat freq̄nt legit. z valō creuit in scīa diuinoꝝ ēt sine m̄gro z i sapīa diuia Le ēt ō ea q̄ pulcra fuit. q̄dā ō optiatib⁹ tribuli⁹ p̄i ei⁹ locuti sūt vt vir̄ sibi accipet Ipe vo accedēs ad eā in ētrim psuadebat ei di. Filia mea q̄dā ō potētib⁹ ꝓmēoratī sūt mihi ōte vt accipent te i ꝓuugio. q̄d g vis ō h. Ipa vo iratta p̄ez cū ira dixit. ne cogas me h̄a ge p̄. At ipe recessit ab ea. descēdēsq̄z istituit multitudiez artificū q̄ faceret lauacr̄. ꝓstituit quō fieri debuit. tribuēs singul' mercedē integrū. pfect⁹ q̄z ē i regionē lōginquā. descēdēsq̄z famula dei de trī videē q̄d factū ē. vidit ꝓ septētrionē duas solūmō fenestras dixit artifici⁹ q̄re duas fenestras istituist⁹. Dicūt ei. p̄tu⁹ disposuit. q̄b⁹ illa. Facite z mihi alia fenestrā. Qui dixerī. tumen⁹ dña ne indignet p̄tu⁹ ꝓ nos. Dicit eis famla ōi. Facite mihi fenestrā. ego ō h̄a cq̄escere faciā p̄ez meū Ipi vo fecerī alia fenestraz. Perambulās vo barbara i natatorio ꝓ oriētem. istituit in marmorib⁹ ei⁹ digito pciosa crucē. Be post ascendēs in ētrim vidit simulacra q̄ colebat p̄ ei⁹ suscipiēs spūm sanctuz inspuit i faciez eoꝝ z dixit. Files vāi fiāt q̄ facūt vos z oēs q̄ ꝓfidūt i vob. Finitoq̄z ope reversus ē p̄ ei⁹ de pegnatōe z p̄eplat⁹ tres fenestras. dixit artifici⁹ Quare tres fenestras istituist⁹ Dicūt ei. Filia tua sic nob̄ pcepit. Ipse vo aut filie. Tu iperasti tres fenestras fieri. At illa. Etiā. Etei bñ feci. Nā tres fenestre illumināt totū boiez. Et assumēs eā p̄ ei⁹ descēdēs i natatorio. z dixit ei. Quō abūdātius illuminat tres fenestre duabus. Illa rīdit. Tres sūt mundū illuminātes z stellaꝝ curſus regulātes. pater sc̄z filius z spūsscūs. et hij tres vnū sūt in essentia. Tūc furore repletus p̄ tulit spatā suā vt eā occidet. Ipa aūt oriabat ad dñm z abscisa ē petra z suscepit eā intus. z etecit eā sup montē. in q̄ duo pastores erāt pascētes oues suas. Et illi ꝓsideraverī q̄ bīā barbara a facie p̄is extra petrā fugiet Ipater aūt eius querīā do discurrēs venit ad p̄dictos pastores inquirēdo virū vidisſent Barbarā filiā suam. Unus autē eoꝝ ꝓsiderās iram patris iuraut se nescire eaz. alter vo digito eā ꝓdidit. Bīā aūt barbara pdixit suo maledixit. z subito ipe vsus est i statuā marmoreā. z ouesq̄ illoc usq̄ mutate sūt. Hoc apocrifuz ē. At pater eā repiens flagellauit z coma traxit. eaz catbenis z clauie recluſit vt nō aperiret ei quisq̄z. cōstituit q̄z custodes vsq̄z dum abiēs nūciaret p̄sidi Marciano. Audiēs ergo p̄ses iussit eam p̄sentari. Videns aūt videns mirā pulcritudinem eius dixit ei. Quod vis. parce tibi ipsi z sacrifica dijs aut acerrimis tormētis traderis. Cui illa. Ego habeo sacrificare deo meo ihesu xp̄o q̄ fecit celū z terrā z mare. z oīa q̄ in eis sunt. Be demonib⁹ tuis dicit ꝓphēta Ps̄al. cxiij. Os bñt z nō loq̄nt. oculos bñt z nō videbunt ꝛc. Sīles illis fiant q̄ faciunt ea z oēs q̄ ꝓfidūt in eis. Tūc p̄ses furore repletus iussit eā exoluare. z carnes ei⁹ neruis thaurinis sine misericordia discerpere. ita vt omne corp⁹ eius inq̄naret sanḡne. z iussit eam carceri recludi q̄tenus tractaret q̄ pena eā cōsumeret. Media nocte circūfulsit eā sol ō celo in q̄ apparuit ei xp̄s dicēs Cōfortare filia quoniā copiosum fit gaudiū in celo z i terra sup passione tua. Non ergo metuas minas tyranni. ego enī sum tecū vt cruāte ab oīb⁹ plagis q̄ inferunt tibi. Et statim oēs plage nusq̄z apparuerūt. Gaudebat autē z exultabat scīa barbara sup exhortatiōe dñi. Quāe fctō iussit p̄ses afferri eā. Et inuēs q̄ illesa et tormēta nusq̄z cōparuerunt dicit ei Ecce quō repropiciati sunt tui dij tibi z dilgūt te. q̄ plagas tuas sanauerī. Rīndit barbara. Similes sunt tibi dij tui surdi. ceci. et

De sancta Barbara

muti. Et quō plagas meas curare poterūt
q̄ sibi ꝑpis remediū ꝓferre ñ ꝑñt. De ãt q̄ cu
rauit ē xp̄s filꝰ dei viui quē tu ñ vidēs. q̄ idu
ratū ē cor tuū a diabolo. Tūc p̄ses vt leo fre
mēs iussit carpe lata ei⁹ et lãpades ardētes
applicari ei. ⁊ malleo caput ei⁹ cedi. Ipa ãt ꝛ
tuita i celū dixit. Tu nosti cordis cogitor dñe
q̄ amoris tui occasiõe patior. me g̃ ne dere/
linq̄s. Ideo te vo bas plagas fortit̄ sustinui
Tunc iussit ipi⁹ p̄ses gladio abscidi mamil
las ei⁹. Que aspiciēs in celū ait. Ne pticias
me a facie tua dñe. ⁊ spi. san. tu. ne auf. a me.
Cū ãt hãc plagã fortit̄ sustineret. iussit eã nu
dã circũire regionē illã. ⁊ plagis iferētib⁹ fla
gellari. Ait martr xp̄i vidēs in celū ait. Ihñe
de⁹ q̄ operis celuz nubib⁹. adiutor ⁊ ꝓtector
me⁹ esto. ⁊ tege nudatū cor⁹ meū. ne vidat
ab oculis impior vir. Hec dicens descēdit
angel⁹ dñi. opiens eã stola cādida. Hoc cū
videret ipi⁹ p̄ses. ꝓcepit eã gladio trucidari.
Tūc fur⁹ repletꝰ pat ei⁹ suscepit eã a p̄side
⁊ pduxit eã in mōtē. Ait vo ipsa gaudēs sup
festinabat vt pfecte vite cīne brauiū accipet
Et adducta in mōtē orabat ad dñm dicēs.
Ihñe ihu xp̄e cui oia obediūt. p̄sta mihi hãc
petitiõez. vt si q̄s memor fuerit noīs tui ⁊ fa/
mule tue faciēs memoriã passiõis mee. Ihñe
ne memineris pcōr ei⁹ i die iudicij. sz ꝑpicꝰ
esto ei. tu ei scis q̄ caro sum⁹. Et facta ē vor
de celo ad eã dicēs. Veni pulcerrima mea. re
q̄escei cubilib⁹ pāis mei q̄ ē in cel⁹ qđ postula
sti donatū ē tibi. Quo fctō martr xp̄i ad lo/
cū supadictū vēit. ⁊ ibi martriū suū finiuit.
a ꝑde ei p̄cīs decollata ē. Ipse ē⁹ de mōte descē
dēte. ignis de celo descēdit ⁊ ꝓbussit cū. ita vt
nec pulvis ei⁹ inueniret. Finita ē ãt scā mar/
tr xp̄i barbara cū scā iuliana q̄rta die men
sis decēbris impante maximiano. et p̄sidēte
marciano. Fuit vir nobil⁹ comes saxonie
q̄ inimicū suū captiuauit quē statiū in turriz
recludi fec ⁊ familie sue sub pēa mag̃ mādauit
ne sibi aliq̄s cibū vl̄ potuz mīstraret. vt sic eo
cit⁹ morer⁹ fame. Cunq̄z p aliq̄t tps sine ci
bo ⁊ potu māsisset. custodē turris voce lugu
bri ⁊ lamētabili rogauit. vt ei modicū daret
de pane ob reuerētiã gl̃iose v̄gis barbare ne
sic fame morer⁹. Custos nec clamorē nec p̄
ces aduertebat. ⁊ sic p aliq̄d tps iacebat ⁊ ne
mini rñsum dabat. Custos vo estimabat il/
lū iã mortuū. Rogauit g̃ dñm vt illū extra/
hi pmitteret. pus q̄z cor⁹ mortuū eralaret feto
rē. Miecerūt igit̄ funē in collū detēti. ⁊ ad sū/
mitatē ꝺducētes sic eū de alto miecerūt. Qui
cū ad trã peuenisset. statim se erexit. ⁊ oēs qui
aderãt vidētes in fugã cōuersi sūt. Quos
ille dulciꝫ monuit. ac ꝑpt̄ deū rogauit ne fu/
gerent. sz vt ꝑpi⁹ accederēt. Et cū accessissēt
ad eū introgauerūt eū quō hoc fieret aut q/
mō viuere posset. Quib⁹ illa rñdit. Ita vir
go barbara me in oīb⁹ angustijs meis cu/
stodiuit. ⁊ in electõe turris suis sanctissimis
manib⁹ me sustētauit ⁊ mori ñ possum nisi
ꝓfessus ⁊ sacra cōione munit⁹ ⁊ munct⁹. In
terrogat⁹ vñ hãc grãz hr̄et dixit. Ieiunijs ⁊
orōib⁹ oī die. oī ãno bonor aui eã. ⁊ hãc gra
tiã mihi apud deū obtinuit. vt mor ñ possīt
absq̄z sacramēto. Quib⁹ ꝓceptis statī spūz
exalabat. Aliud exēpluz legim⁹. Tpe sere/
nissimi adolfi regis romanorū accidit vt q/
dã comes ex mãdato regis in ptib⁹ orētali/
bus p̄sideret. Labēte vo tpe famul⁹ q̄dã de
ꝓpria miliari. q̄ vginē violauerat incusat
Qui capt⁹ vinculis inclusus q̄sq̄z cogitaret
de ꝓfilio nobiliū ac ciuitatis q̄ ꝺ eū esset sīa
facienda. Et tpe statuto oēs ꝓuenerūt. ⁊ iu/
uenis adduct⁹ ē. q̄ intime rogauit vt ꝓfitere
tur. Vocat ꝓfessor. audiēs eū innocētē ipm
mouit. Vñ ꝓfessor eū induxit. vt btē barbare
ppetuū suū vōueret nec ad domū veniret
⁊ rediret nisi ꝑ⁹ locū antiquuz culmen in
prussia visitaret. Qđ et iuuenis fecit. Inte/
rea mlier clamās iudicium implorat. Iuue/
nis ille ad iudiciū ducit. Iudex q̄rit de sentē
tia. Iuuenis ãt de vita sua desperãs. q̄dã ig
not⁹ accessit quē nemo nouit. exhortãs iuue
nē vt iudicē rogaret ipsuz suū v̄bū loq̄. Qđ
factū est. Tūc tota vniuersitas cucurrit. que
⁊ qualit̄ ille despect⁹ vellet fari. Et ratiōna/
bilit̄ oīdens platã sīam ꝺ iuuenē esse nullã
⁊ pstant̄ ꝓbans q̄ omēs ãt nobiles q̄z ciues
⁊ omēs qui aderant illud vez esse dicebant.
⁊ sic sententiã reuocauerūt. q̄ vltra hūanuz

sensum p:ulit q̄ nullꝰ cōtradicere potuit. Et cū p̄dictꝰ uuenis añ tribunal existebat. p̄ nimio gaudio psternere se volēs casu accidit vt colluz iudicis amplecteret. Q̄ videntes serui iudicis. hostiliter irruerūt in eū. Hoc pater z amici videtes desp̄ati flētes z lamētātes q̄ mortuū eū reliq̄runt. Q̄ intelligēs p̄fessor suꝰ p̄fidenter aīcis suis ait. Neq̄q̄z sic de bñficijs b. barbare diffidetis. q̄ vā certū scio q̄ sanꝰ est. z nullā patiēt corp̄is molestiā. Accedētes pat̄ z aīci eiꝰ cū festinatōe nullū vestigiū vulneris inuenerūt in eo. Gratulabāt illi. ō meritis z bñficijs be. barbare ei p̄stitus. z magnifice eā laudauerūt. z sic uuenis tādē in sumo b. barbare vitā suā finiuit. CC

De sancta Brigida.

Sancta Brigida vgo religiosa videns sibi instare tp̄s desp̄ōsatōnis. dñm rogauit vt aliq̄m deformitatē sibi īmitteret. vt saltē b mō p̄cez instāciaz vitaret. Tūc vnꝰ oculoꝝ eiꝰ crepuit z liq̄factꝰ ē in capite suo. Accepto ergo sacro velamine brigida cū alijs vginibꝰ sacris velatis z dō deuotis īopido medi extitit. vbi dñs eiꝰ orōe plurima digtꝰ ē facere miracula. Hospitē q̄ndā marcū noīe sanauit. Decez z octo ecclesijs de vno modio cerusiā a cena dñi vsq̄z in finez pascē sufficienter mīstrauit. Leprosō cuidā petēti lac. cū nō hēret aquā frigidā porrexit. Iz in lac aq̄ cōuersa ē. eoq̄z hausto puella q̄daz sanata est. Deinde leprosum curauit. duos cecos illuminauit. Cōtigit vt cā cogente iter faciēs in vadū fluuij labereturz fracto capite sanguis emanauit. q̄ mulieres due mute lunite vocē receperūt. Post hꝰ vas p̄ciosuz regis a manu rusticī lapsuz dissiluit z ne rusticꝰ dānaret a brigida integrz restitutū est. Cūq̄z mulier q̄dā leprosō poma negaret. Brigide p̄cibꝰ pomerū fundit⁹ exaruit z poma nouiter inꝰ relicta penitꝰ euanuerūt. Hinc iter faciēs in curru vidit paupez q̄ndaz cū familia sua mīto sudore ligna ferentez. z miserta dedit illi eq̄s suos. Et illa cuz puellis suis iuxta pīā p̄sedit z aut. fodite sub cespite ppinquo. vt aq̄. p̄ūpat. ppt̄ pegrinantes. morcē spite erecto fons p̄lucēs emanauit. Hoc fctō dux inde trāsiēs brigide duos equos dedit. Appropinq̄nte die pasce dixit brigida puellis suis. q̄ lauabit infirmas mīās sorores. Cūq̄z ille vtpote iuuēcule oēs recusarēt. brigida intrauit māibꝰ illas lauās et ab infirmitate sanauit. q̄ vna erat paralitica. alia demōniaca alia leprosa. In domo q̄ndaz aliena sētā brigida manēte. casu p̄git vt oēs exirēt. z ueneriūt q̄dā petētes panē. z brigida circūspiciens dixit puero ppe cubāti paralitico z muto. q̄ tūc ipa ignorabat. puer scis vbi sit clauis. z ille rñdit. scio. dixit ei brigida. surge z mīnistra illi. z faciū ē ita. In domo vna. xij. infirmos curauit. In pcilio magno mīr q̄daz vnī epo crumē sui ptꝰ iposuit. cui cū bīā brigida os signo crucis signasset illa itumuit a vertice capitis vsq̄z ad plāta pedis. nec tūc virtutē p̄fessa ē. Dixit. dic infantule q̄s ē pat tuꝰ. Et ille rñdit. Ep̄s pat meꝰ nō ē. Iz q̄dā i extremapte p̄cij vltimꝰ z turpis z vilis. In diebꝰ illis vēit ad sctāz brigidā q̄dā vgo q̄rens elemosinam ab illa. Cui brigida dixit. Accipe vacē meaz z abduc. Cui illa rñdit. Vacca mihi nihil p̄dest. veniēt ergo latrones z auferēt eā mihi. Brigida dixit. Accipe cingulū meū z eo aq̄ intincto sparges z sanabis infirmos. Quo arrepto leta abiit z ab infirmis sanatis lucra mlta p̄cut z paupibꝰ p̄pi distribuit. In tpe famis brigida prerit ad epm ibozū vt ab eo petēt fruges. Ille tpe q̄dragesime cū alijs nō hēt panē duruz cū lardo p̄posuit. z illa cū epo comedit. Due aut̄ illi puelle nolētes carnez comedē abscōderūt. Iz illeꝝ se sūt in duos serpētes. vnde grauit a brigida corā epo increpate sūt. Tūc eis penitentibꝰ illis oranibꝰ serpētes mutati sūt in panem Post mlta talia admirāda brigida migrauit ad dñm. CCI

De sancto Hangolfo.

Gangolfus ex nobili genere burgundie oriundus fuit. Qui q̄dā vice in cāpania ad fontē veniēs z de aq̄ bibēs. vēit dñs loci vbi fons emanauit

ꝛet fontē venalē exhibuit. Sctūs vō memor illi⁹ vbi dñici. Si dixeritis huic mōti tolle te. ⁊c. emit fontē centū solidis. Cū āt B vxor domū veniēs narraret. ⁊ ab ea desursus baculū quē mānu tenebat solo ifixit. q̄ retracto statiꝫ fons erupit. sic ille quez emerat. ⁊ in loco vbi in cāpania fuerat nūq̄ pl⁹ emanauit. Vx or āt ei⁹ a q̄dā clerico nephario polluit. ita q̄ de hoc eā sup his inpellaret. ⁊ ipa instanter negaret. Immitte inq̄t manū in fontē vt dōs q̄ cūcta videt vitatē oñdat. Illa imperterrita imisit. stati carnes vsq; ad ossa dependebāt Tūc ille. morte q̄dē dig̃es. sz ei q̄ cūcta iudicat reseruo te. Clericꝰ vō mlierē adherēs q̄ dā vice cerucē gangolfi abscondere volens. ipm in coxa vulnerauit. Qui post aliq̄s dies supta cōtione ad dñm migrauit. q̄ miracul' mltis claruit. Clericꝰ vō vt iudas mortuus crepuit medi⁹. Vxor āt gangolfi cū audiuit q̄ marit⁹ ei⁹ egros sanaret rndit. Sic fac̄ vi tutes gangolfus. sic̄ anus me⁹. statim a pte illa turpis son⁹ p̄dijt. Aliq̄z deinceps subtracuit obpbrio. vt oī vita sua eodē die. sc̄z sexta feria q̄t verba ptulit. tot turpes sonos ab alla parte emisit. CCII

De sancto Wdalrico.

Wdalricꝰ ex nobili

alemanoꝝ genere ort⁹ i mōasterio sancti gālli enutrit. vbi dū habitū vellet accipere ab inclusa phibet. dicēte sibi q̄ futurus eēt epūs in augusta. Hō pcedēte tpe factuz ē Quadā vō die cū scō cōrado pstantiensi epō ad mēsaz psedit. a q̄ cōsurgēs ter missaz celebrauit. qō dū cōrado inotuit dixit. Neō illi hodie saturioꝝ ad missaz accessit credens eū comedisse. Inde oleuz in cena dñi ab eo psecratū mltis sūt sanati. ⁊ oculi plūmi illuminati. Quodā tpe in die scī iohīs bap. gut infirmitate oppssus duo iuuenes astiterunt ei. q̄z vn⁹ ait. Quare nō surgis. debes eni ad sanctū iohēz missā hodie celebrare. Qui surgēs bis eodē die celebrauit. Post mlta miracula āno dñi nōgēteſimo. etatis sue octogesimotercio. ordinatōis sue q̄nq̄gesimo migrauit ad dñm. Cui⁹ corp⁹ cū ad lauandū fuit denudatū tāta fragrātia de eo emanauit vt cūcta pectora astātia replerent. Portat̄ igr ad eccl̄iaz. supuenit wolfgangus ratisbon. epūs. ⁊ ipm in eccl̄ia sctē affre honorifice sepeliuit. CCIII

De sancta Affra.

Affra filia hilarie

cui⁹ pgenitores a cypro venerūt cū eēnt cultui veneris dediti. ipa cū ancill'suis meretricio se dedicauerat. Hanc pstibulū narcissus epūs cū felice dyacono psecutionez dyocletiani deuitās. ignorās ingress⁹ ē. Et p̄mo p turpia matore suscept⁹ ē. postea xp̄iano⁹ epūs cognit⁹. Affra pedib⁹ epi aduolutur ⁊ stati q̄ uertit. De mane xp̄iani q̄runt̄ sz affra sub lini fasciculis eos abscōdit. Tunc affra epm ad hilarā matrē suā ducit. q̄ etiā aduoluta pedib⁹ ei⁹ efficit xp̄iana. Tūc clamat demon sup epm se inuste a suis habitatiōib⁹ expelli ⁊ recusat abscēde. nisi aliq̄ aia sibi ī ptāte deē. Dat ergo ei draco magn⁹ ab epo in faucib⁹ alpīū quē statī demō occidebat. Tūc narciss⁹ domū hilarie i eccl̄iaz cōsecrauit. ⁊ dionisiū aruncliū affre epm ordinauit i augusta. Affra vō cū solita exercere neglgit. gayo iudici accusat̄. Cui cuz iudex pagan⁹ diceret deū xp̄ianoꝝ meretrices abhorrere. ⁊ xp̄m habitare in talib⁹ non posse. Affra rndit. Christū p pcōrib⁹ venisse. Jubeē in insula lici fluminis cremari. mat̄ āt ⁊ ancille dū eā sepelissent. ibidez cōpbense in igne cremant̄. CCIIII

De sancto Hualdo.

Hualdus rex an

glozū filij achie. sozoris scī admūdi regē q̄ ⁊ p rēpo occubuit. fuit vir magnarū elemosinaꝝ. In die pasce ab aydano lindisfranēsis diuīa audiēs. ⁊ cū linguā ignoraret rex pl'o iterptabat. Et die dū pauper pfluerēt. ⁊ iā oīa victualia eēnt distributa. discum argēteū fecit pfrangi. ⁊ dari egenis. Cui eps gratulās manuz ei⁹ osculabat dicēs. nūq̄z ueteraſcat hec man⁹. ⁊ factū ē ita Permanet ei vsq; hodie Quietā die ac nocte vacabat

diuinis.z aut supinis aut flexis genib⁹ gra⁊ tias agebat. Fratre suo camfrido ab impijs pempto. ducē britonū cū milite sup se venien tē ipe erecto crucis vexillo z flexis genib⁹ su⁊ perauit. Anno ãt regni sui ãno etatis vero xxxviij. rex mercioꝝ q̄ ãcessorē suum peme⁊ rat. ipm in pelio occidit. z caput cū manib⁹ z brachijs ignominiose stipiti suspēdit. q̄ p⁹ ea miris claruit miraclis. Scolastic⁹ q̄dã bo na dicēs z mala factēs ad extrema pduct⁹. vidit se ad inferos duci. inuocat auxiliuz os⁊ valdi. z allata sibi pticula pali in q̄ caput os⁊ valdi cū mãib⁹ pependit. z in aq̄ bñdicta po⁊ sita. z eo potato vitã obtinuit z salutē.

De scta Tecla. CCV

Tecla sponsa tha

muri. sedēs in fenestra sua audiuit paulū q̄ yconiū venerat de virginita te pdicantē. illi adhesit. Cuius imibi preceſſe⁊ rat z paulū sic desep̄sit. Statura breuis. ca⁊ pite robusto. supcilijs iūctis. naso aquilino. grā plen⁹. Hūc mat tecle filiā cū aplō accu⁊ sauerat. vñ ambo ad pcōsulē trahūt. matre pra filiā clamāte. q̄ sponsuz suū ptēnit z hu⁊ ic adheret. Tūc paul⁹ expellit. z tecla igni in iecta illesa exiuit. z inuenit paulū p se orantē z statī secutē antiochiā. Ibiq̄ a q̄dā pcupi⁊ scit. sz vidēs se ptēni p sacrilega iudici tradit. Deinde die tecla inter leones z leenas z vsos pijcit. sz oēs se inuicē interficiūt. et virgo illesa pmāsit. Hūc in aquā inter feras pijcit. z dixit. In noīe pris z filij z spūssci sit mihi hec aqua fons baptismi z oēs fere statī morebāt. Iterz in āphiteatro inter feras pijci crudeliores iu⁊ bet. sz pietate matrone pfluit z odore fera q̄dam aptāt vt fere dormiāt z mugient. q̄b⁹ ictum sopore⁊ ans. thauri ferocissimi adducūt. q̄bus ignita ferramēta ad genitalia ligāt. vt ma⁊ leuiāt. z virgo ligata inter illos pijcit. sz illesa z cō bustis vincl⁹ absoluit. Deinde iterz cū aplō suis romā pgit tādē a paulo recta bñdictione sumpta yconiū redit. z sponsuz mortuū repe rit. Pater ei⁹ in sua nequicia pmānsit. Ipsa vero multaz virginuz mater exiuit. z ordās ad dominū migrauit.

CCVI

De scta Kunegunde.

Ex nobilissimo pa

rentū magnoꝝ vicz augustoꝝ san⁊ guine duo iuuenes marcessibilē gle florē semicue⁊ rūt. scōs vicz henric⁹ romanū impij gliosis⁊ simū dec⁹. eiusq̄z digissima collecta lis pieme moie kunegūdis imperatrix. Eadez vo bñā z deo dilecta kunegūdis treno imperatoꝝ coꝝ poralit nō carnalit pjucta. celesti regi virgini⁊ tatē suā pfecrauit. quā vsq̄z in finē casti cōiu gis ꝓsensu vo testē pfuauit. Cui postmodū diuinitus testimoniū ne lumen in tenebris lateret oñdit. dū eā ad pfundendū virginita⁊ tis hostē z obstruendū os mendaciū pvigi⁊ nē xpi loquentiū. supignitos vomeres incede re. z illesaz pcedere dedit. In fastib⁹ tuaq̄z cō stituta cōmentē sue gliam sub treni clamore impij fata gebat abscōdere. vt tāto ppēsi⁹ q̄n⁊ to efficaci⁹ poterat pmouere. q̄ vo instiga⁊ te illo q̄z aduuāte ad laudē ipi⁹ cogitabat p ficere. Deniq̄z postmodū nouellā fecūdissi⁊ me plantatōis sue ecclesiā quā cum illo suo studiosissimo cooperatore henrico in locō bambergēsi venustissime sic bacten⁹ cernit fabricauit. sub patrocinio pncipis aplorꝝ be ati petri z sancti georgij martyris monaste⁊ riū sub regla beati bñdicti ad aq̄lonarē pla⁊ gā in honore sancti michaelis archāgeli extru xit. nō minori studio pdioꝝ q̄z ac diuersoꝝ in donarijs ornamētoꝝ. Decretā demū versus meridiē sub ordine canonicoꝝ sub titulo be ati pthomartyris stephani. paruo q̄dez spa⁊ matio sz maiori opa de suo matrimonio ec⁊ clesiā dedicauit. ad quā dedicādā bñdictuz papā quē pfat⁹ vo dign⁹ imperator henric⁹ ad pfirmādū babergēsez pontificatū aduo⁊ cauerat. vēre rogauit. ipa q̄z illud psalmig⁊ phi secū decantās. Bñe dilexi decorē domꝰ tue. Diuersa eidē ecclie munera ptulit. in diuersis eccliē ornamentis. q̄ oia ipse dñs aplic⁹ vt sp me⁊ moria fundatricis ipsi⁹ illic floreat. ne q̄n p fraudē aut violentiā vel furto subtraherenꝰ tur inde. diras bannis sub anathomatis septua⁊

ginta q3 duoꝝ epoꝝ q illic aderãt autoritate
ipo die ꝓfirmauit. ¶ Itẽ mõasteriũ ad hono
rẽ scõ saluatoris nrĩ iesu xpi ⁊ ei⁹ victoriosis
sime crucis.in loco q̃ ꝓfugia dr. magꝝfice cõ
struxit.⁊ ancillaꝝ dei ibidẽ do ꝑm regulã bea
ti bñdicti ꝑfitentiũ ꝓgregatõz decentissime de
clinauit. ¶ Doro cooꝑante ei in oib⁹ impia
li maiestate.idẽ mõasteriũ omni ornatu de
corauit.añ ꝓncipale altare yconã de auro ⁊
lapidib⁹ ꝑciosissimis statuit.calices aureos
⁊ argẽteos.catinos aureos.aureos vrceos.
pallas ⁊ casulas.vela ⁊ cortinas.cappas au
ro ⁊ gẽmis ꝑciosis intertas.et ceta vtensilia
siue vasa ad misteria tãto studio ⁊ tã sũptu
osis expẽsis eidẽ eccie ꝓtulit. vt q̃cũq3 ea intu
entẽ regiã munificẽtiã ⁊ mirã vtriusq3 impa
toris vicz ⁊ ꝑmpatricis deuotõez in deũ ma
gnope mirari non cessent. ¶ Preter has ꝓnci
pales sue opatõis.⁊ ꝑ marias eccias.q̃ ꝓuẽ
tual' eccl'ia q̃ mõasteria illoꝝ donatuo non
gliant' se aut in ꝑdijs dilatatas aut decora
tas ornamẽtis. ¶ Alias eĩ antiq̃tate colla ꝓlas
reedificauerũt.q̃sdã etiã destructas ⁊ ad ni
hilũ redactas in ꝓstinũ vl'et in meliorẽ statũ
instaurauerũt. Et sicuti ꝓuidẽtes ỽgines o
leũ sue miscõie in diuersos effuderũt.vt me
rito dicere possint.xpi bon⁹ odor sum⁹ in oĩ
loco. ¶ Iugũ nõ voluptate sz bona volũ
tate copulatũ. ¶ Sctũm mrimoniũ vbi vna
fides unu violate castitatis.vbi vn⁹ spũs mise
ricordie ⁊ vitatis.vbi idẽ velle in vtrumq3.idẽ
q3 nolle in vicijs.vbi nec ꝑm⁹ nec alẽ discer
ni potuit dũ alẽ q̃ ꝑm⁹ voluit.vbi par ani
m⁹ in mutuarijs operẽ effectib⁹ pares i duo
b⁹ oñdit affect⁹ q̃les has nuptias dixerĩ ne
scio.vnum scio.q3 mrã mõ nescit regio tales
dũ ꝓpt regnũ celoꝝ se castrantes.nec plẽ tre
ne fecũditatis expectãtes.celibẽ a deo genera
tionẽ recipent.a q̃ oze laus dei nũq3 deficiẽ
et. ¶ Hec ẽ generatio q̃rentiũ dñm. q̃ viuẽtes i
xpo mẽbra sua mortificãtes.ꝓpter xpm.sup
trã morientiũ.modo regnãtes cũ xpo.bona
dñi sui vidẽt in regiõe viuentiũ. ¶ Quoniã
de vita ⁊ miraculis pij henrici xpianissimi im
peratoris ⁊ miseratõib⁹ varijs q̃s fecit i do
mo dñi.de signis q3 ⁊ miraculis q̃ post transi
tũ ipi⁹ ꝑ eũ fecit de⁹.satis ac digne scripta scẽ
recepit ecclia nũc animũ pupugit ac in men
tẽ venit vitã memoriãde ỽginis nrẽ breuit' ex
plicare.⁊ memorie scripto cõmẽdare.vt ad ex
plũ ei⁹ se intuẽtes q̃cũq3 ỽgines q̃cũq3 vere
vidue ꝑfecte vite normã arbitrent' ꝓuersatio
nẽ illi⁹. ¶ Indignũ enĩ nob ⁊ magis opẽpti
um digne duxim⁹ vt illi officiũ subtrahamus
oris.cui⁹ ꝓuidẽtia q̃tidie alimẽta ꝑcipimus
corꝑis. ¶ Henrico itaq3 suo sue castitatis pa
tientissimo sponso custode.vbi eã suus ỽgines vti
trãsduxerat.in xpo resignauit. ad celestia q̃
uigtẽ suspirabat gaudia translato. illa se ad
deũ.vt spõ totã ꝓtulit ipm sue castitati.necessi
tati.ac saluti adesse illũ suis ecclesijs.illum fi
lijs q̃s ⁊ in ipo aggregauerat pñtẽ affore.ad
uocare.vigilijs oroib⁹ instare.die practicam
cũ martha noctu ꝓtẽplatiuã cũ maria vitaz
agere nõ cessabat. ¶ Quãta vo elemosinaruz
largitate.q̃nta orõis instãtia.ꝑ beati ꝓtugis
defuncti aia desudauerit.in subscripta pagi
na quã ipa ꝑ se.nã lrãz ⁊ artũ aliarũ distin
guere aurogẽmisq3 sacras vestes paratissi
ma fuit.cõposuit ⁊ scripsit q̃cũq3 voluerit ag
noscere poterit. ¶ Kunegũdis diuĩa dispẽ
satione solo impatrix nomĩe.specialiter dilecte
ꝓgregatõi in ꝓfugia.q̃cq̃d iuste ꝓuenit dile
ctioni.ppne aduersitatis sarcinã facilẽ.velut
i estimo.tolerarez.si vãs res saluas in colu
mesq3 existere videre. ¶ Quãuis enĩ mens ꝑ
celloſisq3 curaz fluctib⁹ vndiq3 quatiat'.vrẽ
tĩ recordatõis anchora a cordis ꝓfundita
te nõ euellit'. Et licet longe remoti ab oculis.
ab aĩo tĩ nunq3 recedetis.q̃s nos sepabit a
caritate xpi.casus doloꝝsa longinq̃tas re
motõis. ¶ Quemcũq3 si amisse facultatis vsus
ꝓcederet'.voluntas ꝫ opis exhibitõne cõtro
haret'. ¶ Ꝑm tĩ modicũ q̃ adhuc do volente
reliquũ tenem⁹.vestre cõioni alienũ esse no
lum⁹.vt participatõe paruitatis reueletur
magnitudo deuotõis. ¶ Pater nãq3 si pauꝝ
habuerit paruz filijs tribuit. Ecce ꝫ modici
sumpt⁹ munuscula ad refectionẽ vob mit
tunt' carmis.vt aiaz semoris patris vr̃i contĩ
nua orõis alimonia reficiatis. q̃mã tot tu
storꝝ ꝑces vnanimiter ꝓtinuate apud deum

multū possūt pficere. Iacobo attestāte mlīuz valz depcatio iusti assidua. Ille etiā atz etiā iustus dñs q̄ iusticias dilexit equitatē suppli cationis exaudire non respuit. sed vobis indefessis intercessorib⁹ supradicti cari memoriā facientib⁹. salutis dabit premiuz. qđ ipse promisit dicēs. q̄ pseueraueritis vsqz in finē salvus erit. Atqz bonū op⁹ in ꝯspectu etiaz dei placitū esse cernitis si nō solū p illis q̄ in hac vita posit. multa vobis dona. sed q̄ nulla fecerūt oraueritis. Obsecro ergo vt euz a cordib⁹ vestris nunq̄z abiciatis. q̄ vos tāq̄z p̄ prias amauit. atqz hūc locū vestra seruitute florere voluit. Estote q̄q̄z mee necessitatis memores. semp in hilaritate cordis miseri cordes. sm illud apli. dilectio sine simulatione. Nec non vestre mentes in qua dā mutue charitatis solidit̄ate magis ac magis cōcrescant. quatenꝰ in die tribulationis clamorez vestruz ipsi⁹ aures exaudiant. qui dicit. vbi duo vel tres ꝯgregati fuerint in nomīe meo in medio eorū sum. Quō vos omni modo p̄ mereri bonore eodē prestante qui cum patre z filio z spū sancto viuit z regnat p omnia secula seculoꝝ amen. Henricz conrado sibi successente in regno. ipa curis secularib⁹ sicut iā diu desideraverat exonerata iā in ipo annuersario die transit⁹ sancti Henrici. archiepos cū episcopis ad dedicationē confugiensis ecclie ꝙuocauit. vbi inter missarū solennia imperali decentissime omni ornatu culta ante p̄ncipale altare virgo deo deuota pcessit. ibiqz thesaurū incōparabilez. lignum videlicet dñici crucē. paruā quidez in materia. sed maximā in vtute dñi obtulit. Et vbi lecto euangelio in qua sup arborem crucis ascēdens ꝯspicientē se iesum suscipe. z ab eo benedictionē pusillus meruit accipe lecta fuit regalē purpuram eruens. tunicā fuscioreꝝ quā ipa sibi manib⁹ suis operata fuerat. sacer dotali benedictione data. vestem religionis induit. z multis quidē p se flentibus. pro illa aūt gaudentib⁹ que iam seculū dānasset in vestib⁹. capillis qui hucusqz in eodē monasterio p veneratione seruant̄ precisis. imposito sibi ab epo velo anulo fidei subarrata. gratulabūda suscepit. Posuit signū in faciē meam z anulo suo subarrauit me dñs meus iesus xp̄us. Ita sponsa xp̄o ꝯsecrata dñi filia z sua se sanctissimo cōtubernio ap plicuisset. nō vt mater filiab⁹ se p̄ferebat. sed omnib⁹ inseruiens. serulē p̄sonā se ostende bat. ita tamē vt cū omnia faceret ostentatio nē fugeret singulorū. nec recipet in p̄mū secu lo mercedē suā. Operabat manib⁹ suis scri ens scriptū esse. qui nō operat nō māducet. Sponso suo aut orans loquebat. aut psal lens ad ecclie limina pene inuisa ꝓperabat. nihil seueritate illius iocunditate. nihil iocūdi tate seueritat. tristis in risu. in tristicia suauis breue vite spaciū eterna memoria cōpensa bat. Idem illi oriōnis loc⁹ z quietis fuit idē semp habit⁹. inculti corp⁹. dū sciret rejcien das delicias corpis qđ paulo post vermib⁹ erarandū fuit semp eā legere aut legentē au dire vidisses. multa illi circa ꝓtubernales de uotio. frequēs decubantiū visitatio solicita paupez ꝓsolatio. Preterea eā fecisse plu ra miracula credim⁹. sed q̄ gloriā būanam z oleū adulationis sp fugeret. illa voluit esse suppressa. aut incurie hominū seu rcuolutio ni temporꝝ nō defectui deputandū virtutū. Vnde etiam tante maiestati digna scriben di memor materia fuit. pauca tantū q̄ in scrip tis reperim⁹. vel veridica sanctimonialiuz vbi illa p̄ xp̄o militabat relatōe cognouim⁹ hic inserere dignū duxim⁹. Cū post oriōnis frequentiā inter lectōnis lassitudinē ancilla xp̄i in lecto non plumis extructo. sed cilicio strato membra sopore ḡuata remisisset. pu ella sacra q̄ de more illi assidebat. sacros co dices legens. cū fere ad medium noctis lectio nē ꝓtenderet caligātes oculos clausit. lumē qz e manib⁹ elapsum. paleas corripiens sui fragore circūiacentes sorores excitauit. cla more ex ꝓcussu facto virgo xp̄i de somno ex cussa. dum colluctātes inē se flāmas circa se aspexit. ad oriōnis arma se cōuertit. et signo crucis adustionē illā absqz omni suaz lesio ne vestiū auertit. Tua hec xp̄e opa q̄ baby lonie regē in suo furore ꝓfudisti. z babylonios ignes vt pueritui liberarent illesi. Ali

uid miraculū tam tumēdū q̄z mirandū hunc placuit subscribere. in q̄ animi illi⁹ ꝯstantiā ⁊ rigoris seu eritatē discere poteris. Habuit secū sororis sue filiā iuxta nomīe. quā a primis annis educataz oī disciplina secularium q̄z lrārz sciēta instruxerat. Hec materteram nō minus religionis q̄z dilectiōis amore in monasterio secuta ⁊ ꝓsecrata fuit. Hanc in omnib⁹ plene instructā. vt ei⁹ in oīōnib⁹. vigiliis ac ieuniis ꝓseuerantiā ⁊ a dño patientiā ꝓsperit. oīm assensu ⁊ rogatu ꝓmā in ipo cenobio eā abbatissaz ꝓfecit. Cū vgo matrīlā suscipiēs uxta cōmonitionez scāz iā dudū babitā. ꝓcedentiū parū repetens alloqa monet ob salutis affectū vtilia ac deo placita sepe dicere. freq̄nter audire. solutas religiosi itineris vias ñ deserere. magīq̄z errorū demonia. ⁊ diaboli calcare figmēta. nullā lucis ac tenebras. vitam atq̄ mēdacio. turpitudinis atz honestatis apud dīlios docet eē cōsiderē. solicite cauere ne vana sectādo desineret eē templū dei fieret bītatio tenebrarū. fieret demonis monumētū lumia sua in dei defigere aspectū. Ꝑdamāq̄z docet facere vt fructuz doctrine sue ipa in ill⁹ dō adiuuāte possit inuenire. Hec ⁊ hmōi vtez atz vtez matrīno studio ei inculcās. q̄ in oīb⁹ iā ꝓfectā ⁊ ipa magistraz venerari cepit. Illa vbi in matura libertate posita ē paulatī a rigore suo deficere meliorē cultū. lautiorē cibū. viciorū alimēta desiderare. vltima in choro. ꝓma in ꝓcessionib⁹. puellaz fabul' interesse ⁊ in oīb⁹ lasciuie se agere cepit. Ꝑro hmōi leuitatib⁹ dū eaz sctā dei ꝓpatrum inē se. publice coīā oīb⁹ arguere. sepius obsecraret. increparet. nec illa velut matertere patrocinio aut familiaritate vane cōfisa emēdarat. q̄dā dīe cū ipa cū ꝓuentu crucē. nā dies dñice erat. sequit'. abbatissa defuit quā illa inq̄rens ⁊ epulātē cū coetus in ꝓclaui repiens. zelo pietatis armata cū vbo correptiōis dextrā manu illā ei⁹ ꝑcussit. q̄ q̄si sigilli q̄dā formā digitoz accepit. q̄ oī tpe vite sue nō caruit. Ꝺe q̄ numiz facto ꝓstat. q̄ nō tantū ꝓ se sz alioz emēdatione hoc ꝓtulit. vt huius visio alios ꝓficeret ⁊ ad meliorē vite statū a vicijs suis retorq̄ret. Forte ⁊ illud detractorib⁹ fabulosum et infidelib⁹ videre ridibile putabit'. q̄ sctitatē illi⁹ quā grā būlitatis ipa hoīes latere volut elemēta loquūt Demq̄z cū p⁹ lectionē euangelij suo solenni more ad altare sacrificatura accederet. dextera manu⁹ sue cirotbecaz detrabēs. cū null⁹ q̄ recipet a desser. a se reiecit. quaz radijs solis p fenestre rimulas intrās suscepit. ⁊ tādiu q̄si famulādo sustinuit. donec illa p⁹ sacrificiuz redies eā recipet. Tale etiā q̄d in beati veste goaris aliq̄n diuīa virtute oīm sum fuisse legit'. q̄ duz a sede rustici treuerēsis pontificis despicit'. a sūma maiestate p maiorus luminaris famulatū honorat'. Qui um ita q̄z capax erat meritoz. q̄ iudicē cūctaz meruit hē virtutū Quindecim in sctō ꝓposito supuixit ānos. tam būlitatis grā q̄z p religiōis reuerentia oīb⁹ admiranda. Tandē p numia ciboz abstinentia. oīōnis ⁊ vigiliaz incredibili ꝓseuerantia ceptū corpore langescere. ⁊ ingrauescente morbo paulatim deficere. sz dū membra dolore ꝓtraberent exteri⁹ tñ spū q̄ laus deum ore ei⁹ semp. ꝓtabat' interi⁹. Uocabat sanctos angelos quoz hic vita illic nūc ꝓsortio fruit'. apostolos ⁊ cōfessores quoz fidem semp ⁊ cōfessionem tenuit interpellabat. vginū chr̄isti in suo ecclu imitabat chorum quaz emulatōe in carne dū ꝑter carnē viueret. immaculatū xp̄o cōsecrauerat thoz. omniū deo famulantiū sibi adesse sibi occurrere orabat auxiliuz. Uere q̄d scriptū est. tumēib⁹ deuz omia cooperant in bonum. in obitu tante vginis vidim⁹ comprobatū. nec dū spūm exalauerat. nec dū xp̄o debitaz reddiderat vitam. ⁊ iam fama volans tanti prenuncia luctus non tantum sacratas vgines aut diuersi ordinis viros. sed ⁊ totius vrbis populos ad exequias cōgregabat. Sonabant psalmi ⁊ totā domū vbi sacrum corpusculuz in medio sup illo nobili suu cilicio ꝓpositum iacebat i sublime resonās letamapo ereunte anima quatiebat. Interim ex more regales tanquam imperatrici. non vt paupercule debentur sororī parantur obsequia. aurea feretro obtendenda proferūtur velamina. Cum illa pallentes vultus quoq.

ante vt sponso venienti letos videres ad os
retorquere, manu annuere, amictus iste ait,
nõ est me⁹, auferte hinc. Ornat⁹ ꝑ alien⁹ est
his ẽreno spõso. iustis celesti suꝫ copulata, nu
da de vtero matris mee egressa suꝫ, nuda re
grediar illuc. his miserе vilẽ carnis materiã
inuolute. ⁊ corpusculũ meũ iuxta tumuluꝫ
fris mei ac dñi henrici impatoris q̃m mevo
cante videor in ꝓpo locello reponite. His di
ctis in manũ dñi spũm cõmẽdãs carnis sar
cina abiecta, ad suã aĩa reuolauit autorẽ. ⁊ ĩ
antiquã possessionẽ diu pegrinata ascendit
ẽris mrẽm cõem se amisisse flẽtib⁹, cel'ãt ꝓci
uẽ in suũ ꝓsortiũ se suscepisse gaudẽtib⁹. Ita
demũ sacro illo corpe feretro suppositio no
bilũ ordie ꝑeunte, multis hinc inde ꝓfluẽtib⁹
turmis cũ illo sibi sp familarissimo paupe
rũ ꝓtubernio, ad locũ ꝑdestinatũ sepulture
felices exeq̃ias q̃ delate sunt. Cũ vo relictas
vrbes, vacua rura, desolatas ciuitates, vndi
q; cucurrere ꝓpl'os videres, mrẽs paruulos
suos in brachio gestãtes, infirmos ĩ ḡbatis
ta cẽtes, sanitatis grãꝫ spare, felicẽ se credere
sicui aut feretro iũgi, aut ab ipo ꝓtigisset ob
umbrari. Tãdẽ in eccliaꝫ bti petri corp⁹ ñ si
ne labore deportatuꝫ, triduanas ibi meritis
suis ac bñficiis ꝓdignas habuit exeq̃as. filij
q̃s ipa illic in xpo aggregauerat, de mris pa
ce iã securi, ꝓ se aũt solicitu ĩcessant' psallebãt.
dũ eã sibi ad horã subtractam sine timore a
missionis in spe ppetue intẽcessionis recepisse
plaudebãt, mat de celo filioꝫ ꝓspectãs affe
ctũ gaudebat. Ita velatũ sacꝫ corp⁹ sacris
vestib⁹ dya demate xpi suppositio, suo loculo
in dextero late sic hacten⁹ venerat' repositus
est. O felix bãgergẽsis eccia, recepisti thesau
rũ quẽ amiseras, ꝓcax ⁊ malefica lingua de
tractoꝫ occultoꝫ testimonio ꝓfutata est. dũ
vgnitas eꝫ reb⁹ aꝑobata, sctitas clarescẽ
tibus signis videt testificata, p xpm dñm no
strũ. Cristiane religiõis pficies fidel' ecclia,
q̃n euãgelio voce dñi testante dei mater ⁊ fi
lia ꝓ grãm noiat'. Pater, q̃ sctẽ opationis
exemplo filios dño generat. Filia, q̃ vgnis
filio ꝓ salute mũdi incarnato, eruditõe san
ctorũ patrũ q̃tidie generat', salutem missam
a dño celestis archiatri, effectibus medicine
plenã tam corpis auribus anima duertat.

Cunegundam machine cõditor hũano ge
neri ꝓ inobedientiã lapso ꝓdolens, vt eterne
vite fructus faciẽtẽ nouã plantationem, scz
primitiuã ecclesiã in sereret, patriarchas ⁊ ꝓ
phetas in mundũ mittere dignatus ẽ. Cui
creditum sibi officiũ quinq; corpis sensib⁹,
sexto quoq; q̃ est spũs ppbetie, mysteriũ in
carnationis christi, ⁊ oia q̃ de ipo annũcian
da erant ꝓdicãtes, alij a sperate vite, alij di
uersis penarũ mortib⁹, ipi quẽ ꝓphetabant
famulatũ suũ fideliter impleuerit. Horum li
mes christ⁹ eterni patris consilio ꝓ liberan
dis hominib⁹ de intemerate vginis vtero ꝓ
cessit, vt tam inchoate plantatõi missis per
orbem apostolis atq; de suo corpe fuso cru
ore fabricatã, nouellam surgere edificaret eccles
iam, que sancte trinitatis fide imbuta, ⁊ mũ
data baptismi gratia, martyres, ꝓfessores, et
infirmi sexus virgines, animo tamẽ cõstan
tes primitias obtulit. Inter q̃s beata kune
gundis flos bambergensis ecclie cuꝫ sancto
Heinrico qui romanũ tenuit imperiuꝫ sub
ꝓiugij specie, immortali sponso caste virgi
nitatis honore deseruiuit, vnde tam ei⁹ san
ctitatis merita p orbem manifesta declara
tione aꝑparent, q̃ in loco vbi sanctũ corpus
eius quieuit, infirmi qua cunq; laborantes
egritudine sanitatẽ recipiũt. Vt aũt ad om
nia cautissimi testes simus, veritatis amato
ribus etatis nostre succedentib⁹ de his q̃ scri
bimus curiose indagantib⁹, scz q̃ tpe curati
onum opationes meritis ꝑfate impatricis
initium habuerũt, largiente dño, put possu
mus explicare volumus.

Anno domini
ce incarnatiõis millesimo centesimo octoge
simonono. Indictione .ij. Thiemone tercio
decimo bãbergensis ecclie epo q̃rto pontifica
tus sui ano, ad vincula sancti petri, ne ꝺ san
ctitate ꝑdicte vginis ambigerem⁹ signoꝝ
experiẽtia certificati sum⁹. Illã dũ solito mo
re ꝓpl'is ad ꝑdictũ locũ orationũ ⁊ vigiliaruꝫ
causa cõuenisset, affuit etiã quidam dem o
niacus ꝺ villa q̃ ꝺr beyrreut, qui nec ꝓpter a tẽ
agnoscens nec scelus abhorrens, filiũ suum,

ignē crem̃ auerat. hic duris fumib⁹ astrictus
ad sepulcrū scte kunegūdis ita mās fuescere
cepit. vt funali morbo absolut⁹ deū oipoten
tē laudaret. eiq; cui⁹ patrocinās meritis ꝑ
accidisse cognouit. cū catua q̄ ꝑs erutterat
debita laudes declamaret. ¶ Igit̄ dū ꝑ cū
solēnitate chor̄ ⁊ ꝓcū deuocōe agerent. q̄dā
cōtract⁹ in suburbio de hospitali scī egidii
adduct⁹ sanitatē postulabat. ⁊ miserico:dit
exaudit⁹ qđ ꝑcabat obtinuit. ¶ Dū signoꝝ
fama totū bāberg̃ēsez locū resplēdisset. ꝓct⁹ de
domo cōradi ꝓpositi maioris eccīe sanitatē
affectās. ⁊ q̄z uis nata in mēbris ei⁹ oberras
set. tñ put potuit veloci⁹ reptās. venerabili se
pulcro se ingessit. vbi a dño salutē optatā in:
uenit. Audiēs ꝑ etiā ꝓct⁹ ꝺ domo ottonis
in eadē eccīa canonici. vēit q̄nton⁹ ad locuz
sepulcri sperās sibi erbūficio grē sic ceteris
subuenuri. cui sine mora subuētū eē in xp̄o te
stamur.

CCVII

De sancta dorothea.

Golozola urgo et martir dorothea. ex prē doro ⁊ ma
trethea fuit ꝓgenita. ex nobili sanḡne senato
rū. Illis rpib⁹ viguit ꝑsecutio xp̄ianoꝝ ī ītra
romanoꝝ. Cū ipe dorus spernēs idola. ro:
mana ꝺrelinq̄ns ꝑdia cū possessiōib⁹. a gris
vineis. castris ac domib⁹. transfretauit cum
pxore sua ⁊ duab⁹ filiabus Cristen et Cali:
sten. prerit in regnū capadocie. vēitq; in ciui
tatē cesareā. ibiq; habitās genuit filiā ꝺ cui⁹
vita nūc intēdim⁹ loq̄. Et ipa gēita ꝑm mo:
rē xp̄iaoꝝ occulte baptizata ē a qdā epo sctō q̄
nomē ei⁹ imposuit ex prēz mrē ꝓpositū. Do:
rothea āt ipa puella repleta ē spūsctō. vtuti:
b⁹ ⁊ oī pacis disciplina imbuta formosa val
de sup oēs puellas regiōis illi⁹. Qđ inuid⁹
serpēs inimic⁹ castitatis diabol⁹ ñ sustinēs.
fabricū ire ꝑfectū in amorē virginis doro:thee
stimulās. vt ipaz carnali ꝓcu piscētia aꝑēret
Qui mittēs ꝑ ea spōdēs thesauz ⁊ res abs
copoti determinatōe ꝑ dote ꝓdere ipam legiti
mo thoro ꝓuicēdā. Audiens ꝑ dulcis doro
thea q̄ lutuz ire despiciēs frenas diuitias ⁊
untrepidā se xp̄o despōsatā fatebat. Qđ au:
diēs fabric⁹ furore succēsus. mox eā ī doliū
plenū feruētis olei mitti iussit. Ipaq; adiu:
torio xp̄i illesa manēs. ac si balsamo vnḡet.
Multi āt paganoꝝ videntes ꝑ miracla ītra
se ad xp̄m ꝓuertūt. Fabric⁹ vo credēs hoc
magicis artib⁹ fieri. ipaz in carcerē recluſit.
nouē dieb⁹ absq; cibo ꝝ alimēto. q̄ nutrita a
scīs angel⁹ duz ꝓducit ad tribunal pulcrio:
q̄z nūq̄z visa fuerat apparuit. cunctiq; mira:
bant q tot dieb⁹ absq; cibo tā formosa vide
ret. Fabric⁹ vo dixit. Si deos in pūa ado
res eculei penas nō euades. Dorothea rñ:
dit. Deū adoro nō demonē. dij ei tui demo:
nes sūt. ⁊ pstrata in trā. eleuatisq; in celū ocul
os:auit ad dñm vt oñderet omnipotētā suā
⁊ q ipe sit solus ds ⁊ ñ alius ꝑter eum. Erexe:
rat nāq; fabric⁹ colūnā ⁊ desup idolū. ⁊ ec:
ce mirabilis ꝺo angelor cū impetu venīes cōte
rit ydolū. q nec particula colūne inueniret.
Et audita ē vox demonū ꝑ aera clamantiū
Dorothea cur nos sic deuastas. ⁊ mlta mi:
lia paganoꝝ ad xp̄m mānifeste ꝓuertebant. q
etiā martiriū palmā ingressi sūt. Ipsa āt do:
rothea eculeo est suspēsa. pedib⁹ eleuatis. vn
gis lacerat. corpus eius vgis castigat. flagel
lis flagellat. deinde ad māmillas virgineas
facule ardētes applicate sunt. ⁊ ipa semimor:
tua vsq; ad crastinū recluſa est. De mane ꝑ
ducta nec vlla macula. nec vlla lesio apparu
it. de q etiā cū ipse ꝑses miraret dixit ei. Ad:
huc reuertaris o amena puella. satis nāq; ca
stigata es. ⁊ misit eam ad duas sorores suas
cristen ⁊ calisten q̄ metu mortis a xp̄o recel:
serāt. vt ipse dorothea sororē suā a xp̄o auel:
lerent. dorothea autē lenit alloquens predi:
ctas sorores auferens ab eis cecitatem cor:
dis. ⁊ eas ad christuz conuertit. Qđ audiēs
fabricius ambas sorores dorso ad dorsum
ligari fecit. ⁊ in ignem ꝓiici et cremari. Et
dixit dorothee. Quousq; malefica nos pro
trahis. aut sacrifica ⁊ viuas. aut sentētia ca
pitali plecteris. Illa leta vultu rñdit. Quic:
qđ vis passura sum ꝑ christo dño ⁊ sponso
meo in cui⁹ orto lencie ⁊ rosas cū pomis col
ligā. ⁊ letabor cū ipso in eternū. Hoc audiēs
tyrannus in seipsum infremuit. ꝑcepitq; vt

pulcritudo ei⁹ ⁊ facies ei⁹ bacul' ⁊ fustib⁹ ce
derer̃. ⁊ vt tozores fatigarer̃. et qn̄ vestigia
faciei in ipa apperet ⁊i carcere puata in cra
stinū. De mane vo producit illesa a saluatoze
nro curata sna capitalu iudicat̃ Et dū extra
muros ducit videns eā theophil⁹ ptbonota
ri⁹ regni. q̄i illusoze rosas de viridario spō
si sui petes sibi mitti. Qō illa pmisit. Cū aūt
venit ad locū decollationis. rogauit dnm p
oib⁹ q̄ ad honorē sui nois sue mēoriā passio
nis pagent. vt in oib⁹ saluarer̃ tribulatiōib⁹
⁊ pcipue a vecūdia. pauptate. ⁊ a falso crimi
ne liberarer̃. ⁊ in fine vite ꝓtriōez ⁊ remissio
nē oīm pctoꝝ obtinerer̃. mlieres vo parentes
nomē ei⁹ inuocātes celerē sentiāt i dolozib⁹ p
fectū. Et ecce vox d̄ celo audita ē. veni electa
mea oia q̄ penstri ipetrasti. Dozothea vo in
clinata ad ictū spic'atoris appuit puer pur
pura indut⁹ discalciat⁹ crispo caputei c⁹ ve
ste auree stelle fuer̃. ferēs in manu ozariū. i.
spozulā cū trib⁹ rosis. ⁊ tot mal'. Cui dozo
thea. Obsecro te dñe mi. feras eas theophi
lo scribe. ⁊ decollata ē. ⁊ ad xp̄m suū spōsū fe
liciter collocata ē. Passa ēat gl'osa vgo ⁊ mar
tir dozothea āno dñi. cclxxvij. d⁹ februarij
a fabricio p̄side sub dyocleciano ⁊ maximi
ano impatoꝝ romanoꝝ. Theophil⁹ aūt
stās in palacio p̄sidis. et ecce puer apparuit
circa eū ⁊ sustulit eū in pte dicēs. Pas rosas
cuz pomis mittit tibi sozor mea dozothea de
paradiso spōsi sui. Puer vo disparuit. Tūc
theophil⁹ prupit in voces laudādo ⁊ glorifi
cando xp̄m deū dozothee. q̄ mēse februario
dū magna frigoza trā cogebāt. nec aliqd vir
gultū frōdib⁹ vestiēt rosas ⁊ poma q̄b⁹ vult
mire potēs ē. cui⁹ nomē sit bñdictuz. Et illi⁹
affirmatōe ⁊ pdicatōe fere tota tra ꝓuertit̃.
Videns Buran⁹. plib⁹ generib⁹ tormentoꝝ
q̄z dozothea cruciauit. Ultimū vo in pticu
las minimas succidi iussit. ⁊ volatilibus ad
manducandū pjecit̃. Theophil⁹ vo sacro
baptismate mystico corpe ⁊ sangne xp̄i cōi
cat⁹ ē. Peruexit ad xp̄m q̄ glificat sctos suos
⁊ glorificat ipe in eis. q̄ patri sctōq; spū con
substantial' ⁊ coetern⁹ viuit ⁊ regnat de⁹ in
secula seculoꝝ amē.

De sancto wolfgango.

Wolfgang⁹ natōne
q̄dē aleman⁹. genere vo ingenuus
ab ipis infanti eru dimētis deū fontē vite siti
ens. ⁊ scīs pūs grā illustrat⁹. q̄zuis mōi ama
toꝝ videret̃ ꝓptibil' magē meritoꝝ p̄roga
tiua eminere cepit. Nam reuera necesse ē vt
quē mūd⁹ odit diligat a vo. Sctōs viros in
boc sect'o ꝓstat pegrinos eē ⁊ hospites. Vnz
repbēdit̃ petr⁹ q̄ tabernaculuz in mōte fieri
cogitauit. q̄ sctūs in Ch̄o tabernaculū nō
est q̄b⁹ patria ⁊ dom⁹ in celo ē. Sancti viri
fundit⁹ sect'o renūciātes. ita huic mūdo mo
riunt̃. vt soli vo viuere delectent̃. Quātoq;
ab h⁹ sect'i ꝓuersatōe se subtrahūt. tāto inter
ne mētis acie. p̄ntā det ⁊ angelice societatis
freqntiā ꝓtēplant̃. Qui ei renūciat reb⁹ su
is sua abnegat. q̄ vo renūciat moribus ꝓpri
us semetipm sc̄z abnegat. Hoc adimpleuit
beat⁹ wolfgāg⁹. Postmū int canonicos lau
dabilē ⁊ castā vitā duxerat. Deinde artiori
bus regul' implicari desiderās. i sueuia apō
cenobitas. q̄ solitarij vocāt monachice vite
normā pfessus ē. In q̄ qnto rigore qualiq;
obsuātia vixerit. ⁊ vtutū suaz exit⁹ ⁊ ostense
sibi diuinit⁹ visiōis patefecit puent⁹. Dū
cū btūs wolfgang⁹ adhuc in paterno solo
positus. pegrinari p amoꝛe dnio affectaret
⁊ hmōi desideriis sanctoꝝ se suffragiis iugi
ter cōmendaret. beatū christi cfessorē Oth⁹
marum. cui se suaq; frequentissime cōmen
dabat. sibi in somnis astare videbat quē tui
sus intēdere. ab eo huiusmōi acceptu verba.
Quia rogatus a te. rogaui dominū p̄ te.
manifesto tibi nūc futura quedam. Pau
per ⁊ inops de hac ꝓuincia egredieris. sz in
alia in qua p amoꝛe dñi exulabis. epatū ca
ducis reb⁹ satis locupleter̃ pdestinatōe diui
na susceptur⁹ eris. Cui⁹ in administratōe
si fidelē te exhibueris expletis xxij. ānis vitaz
trāsitoriā eris exitur⁹. ⁊ eternaz ingressurus.
Et hoc pculdubio scire te volo. q̄ aiam tuā
ꝓtinus reddituꝝ es i loco vbi sub noie chri
sti a christianis memoria mea venerat̃ ⁊ co
litur. Quo me in hora exitus tui de egypto

De sancto Wolfgango

huius mōi spero aduētuꝝ. cū ceteris q̄s ō ciui
bus supnis ad tepēturos ꝓsolatores hīe me
ruerīs. Sctūs igr wolfgang⁹ hac vīsiōe p
cepta eo āpli⁹ q̄ certi⁹ intēdebat acīe mētis i
speculū dīne ꝓtēplatōis. reputās in qd secuꝝ
q̄lit in salute alioꝝ sibi ꝓcessū duplicaret talē
tū. Cui⁹ rei grā mōasterū monachō dese
rēs. imo ꝑm aplm maiora emulari cariſma
ta cupiēs palemanīā deuēit erul in noricū.
ad cui⁹ orientalē ptē cū hūili comitatu ꝑten
dēs. ꝑdicādi grā pānonie petijt cōfinia. eq̄ p
piligrinū pauciēsez eꝑm euocat⁹ pie vt de
cuit hūanitatis ab eo suscipit̄ fouet̄ officio
Apud quē etiā rogat⁹ ē. cui ssus mālit aliq̄t
dieb⁹. Hoc int ceta pudētī secū tractās mē
te. q̄re pbibu⁹ sit ab adducēda ad deū pāno
nioꝝ gēte. Quo cōmoratōis tpe idē epūs op
time vsus. vtpote q̄ erat a ꝓme eruditus. et
genere nobilissim⁹ clādestina et mālfesta di
uini huius obuatōe ac assidua sacre scīpture
inda gatōe satis pbauit hūc q̄m suscepat
pegrinū nō eē gyrouagū. sz stabilē et vē fidei
domesticū. vñ et q̄sdā de suis familiarit̄ p eo
alloquit̄ di. O q̄z felix ecīa q̄ deo volēte isto
donabit̄ sacerdote. Ergo necessariuꝝ valde
videt mihi et vtile. vt huic famulo dei petā re
gimē ratis bonēsis epī. q̄ optīe ꝓuenit sicubi
abūdat bona volūtas. vt eā etiā ad bōa opa
ꝓcedere faciat bñ collata facultas. Bonū
q̄pe qd̄ h vir semīare voluit. induratis coꝛ
dib⁹ paganoꝝ. et saluti obsequiū qd̄ repu
lit cecitas illoꝝ q̄ñq̄z fortassis h eoꝝ agꝝ dñi
cū excolēte dabit fructū suū in ꝓlis xpianoꝝ
noꝝ. Ad h q̄dā rñdētes dixerunt. Quō fieri
pt vt iste pau p et ignot⁹ ad bonoꝛē accedat
tāt epat⁹. cui ia aliq̄ alti sanguis psone. huc
apud impatoꝛē pdijs et pecūia cōpensantes
sibi ꝓtētarūt a cq̄escere. Quib⁹ ille referēs ba
ꝑoderosa. sz nō adeo moꝛosa. Diuina et hūa
na valde inter se pbant distare iudicia. Dz
scrutatoꝛ coꝛdiū et renuz. ab imo mōi elegit
ꝓtēptibilia et ignobilia vt cōfunderet fortia.
Et ecōtrario mōs q̄d̄ suū est supbe ad bonā
extollit. ac ibreui cū ꝑfusiōe distollit. Unde
opēpcuī censeo. q̄ mittā ad marchicomitez.
cui⁹ ꝓsilio mlta solet facere impatoꝛ. vt sug
gereret ei. ne p ābitionē aut sumonita cā hereſ
sim. quēq̄z epālē sinat accipe dignatē. sed ob
eīnā remūeratōez. quē hūilē et modestuꝝ ac
eruditū inuenerit. necnō officijs ecclīasticis
aptū cēpbauerit hūc cuiuscūq̄z ꝓditiōis vel
parētele. pmoueri faciat ad culmen ecclesie.
Per legatōez igr epī ac suggestionē ꝓsilia
rij impatoꝛis sue ac ecclīastice vtilitate admo
nit⁹. imo qd̄ verius ē nutu dei ei⁹ in māu ē coꝛ
regis. Princeps bon⁹ otto sedis aio mutat⁹
oēs q̄. p eodē epatu adipiscēdo laboꝛabant.
auertit. et se totū ad electōnē venerādi viri cō
uertit wolfgangi. Hicq̄z legatos p⁹ eū cele
rit̄ mittit. Qui vt missi fuerāt pgētes. iuene
rūt eū cū ꝓnoīato epo cōmoꝛātē. sz ia ad pa
triā repedare cogitātez. Ubi sāt wolfgang⁹
ignar⁹ erat legatōis impatoꝛis et ceta rerū
p se gestaꝝ. et idcirco animū intēdebat aliꝛ
sum. Cūq̄z legati q̄re venerint ei indicarent.
primū recurrit ad secretariū coꝛdis. se suaq̄z
deo cōmendans in intimis. deinde epo pili
grino cui⁹ caritate ibi detent⁹ erat causam
suā erponēs. ad q̄ grauabat̄ temperamento
leuiabat simplicitans colūbine. ac prudētie
serpentine. atq̄z in hūc modū ploquit̄ dicēs
Hoc nouū q̄d̄ mihi p nuncios imperatoꝛis
dñi Ottonis secūdi venit caritas tua efficit
cui premium bone voluntatis absq̄z dubio
erit. sed mee paruitati timoꝛē incutit. q̄a ne
scio si voluntas dei sit. Et q̄ mūdus sub spe
cie religionis multos ad vicia trahit. Cui re
spondēs epūs dixit. O, dicis te timere. h men
tis est prude. Sed banc in bonā spem erigit
Psal. qui dicit. Initiuꝝ sapie timoꝛ dñi. Et
iterū. Timoꝛ dñi sctūs pmanēs in seculū se
culi. Talia q̄z pontifice ploq̄nte. vir vene
rand⁹ wolfgang⁹. p mētis speculationē. di
spensatōis diuīe inuēs moderamē. subseq̄
tur di. Ecce ꝑu⁹ dñi fiat mihi ꝑm verbū tuū.
Tunc arrepto itinere cuꝝ his qui missi fue
rant ab impatoꝛe. tetendit in partes occiden
tales bauarie. Cūq̄z puentū esset ad regiaꝝ
ciuitatem. clerus et ꝓcerus ꝑm morem eccle
sticum vnanimit̄ vt imperatoꝛ petijt. sanctū
wolgangum elegerunt. atq̄z cum vniuersa
li electione ad curiam euꝝ regiam miserunt.

Cūqz in pñtiā cesaris eēt delat⁹ añ pedes e⁹ pstrat⁹. se dixit indignū. indoctū. ignobilem sub mōachali pfessiōe degētē sine licētia sui abbatis nihil accipe debere. Postremo ne locū sanctuz vilitate violaret iplorauit. Impator āt videns eū deifice renuentē. magis de pbitatis e⁹ dignitate cert⁹. qzuis reluctāti. mītū qz gemēti epatū pmēdauit. Deinde cū comitatu fideli mīto⁹ remiss⁹ ratisbonā ē igress⁹ ibiqz cū cāticis leticie suscepit. atz more pontificū itronizat⁹ a clero z pplo sūmo pastor cōmēdat. necnō a friderico archiepo. illo⁹ qz suffragāeis p⁹ aliqt dies ī sacerdotē aplicuz ibidē cōsecrat. Igr p⁹ mīta pietatis z eqtatis opa. qb⁹ deo puire studebat febricitare cepit. quā corpis molestiā illi q nescit occasū sedulis pcib⁹ vite sue pmēdauit excursū di. Deus misereri dignet z mihi misero pctōri. mortez nūc subeūti z cuiqz eā timide ac būilit aspicienti. Hec cū dixisset reuerent oculos clausit. ac velut i somno paysans die kal nouembriū in pace qeuit. CCIX

Miraculū de sancta Katherina.

Pūs quidaz mediolanēsis Gabin⁹ noīe. vir vtepenerabil' sic refert petr⁹ rauennēsis i libro gestoz notabiliū. post mrem dñi vginē katherinā in pcipua deuotione bēbat. hanc etiā ab infantia sponsaz sibi elegerat. z ipam oib⁹ sacris vginibus pferre solebat. vtpote adiutricē fidelissimā. Cū igit pdict⁹ psul vltra mare nauigasset cū abbate theodoro de monte cassino. z duob⁹ capellanis z militibus. z xv. puis. z sepulcrū dñi visitasset monte syna sit adierūt. Et ecce dux qdaz turcoū ferocissim⁹ hostis xpianoz a soldano rediens cū multis armatis epo in pede montis occurrit. cui⁹ comitiuā vt vidit atrociter mox pemit dicēs. Sicut feci familie sic faciā dñus. Hō cū dict⁹ epus z abbas vidissent. ceperūt ducē rogare dicentes. Liceat qsum⁹ nobis monte ipsi⁹ pus ascēdere z gliose vginis tumbā visitare. deinde qcqd tibi placuerit sustinebim⁹ patienter. Quib⁹ rīdit. Necesse ē hac vice vt mea nō vā volūtas fiat. z pfectum pcepit vt lingua. oculis. auris⁹. naribus. manuū ac pedum sūmitatib⁹ vterqz priuaret. sicqz adhuc semiuiui in tumētis ad tumulum veherent. dixitqz. Nūc qd vob⁹ valet hui⁹ sepulcri visitatio. Et adiecit. Cū mēbra vobis renascunt qd impossibile ē. tūc absqz dubio dei vestri legib⁹ adherebo. Cū ergo ad tumbam vginis venissent. abbas pinuo expirauit. Epus vo sicut potuit pces fudit. Et ecce circa noctis mediū mons tot⁹ vehement cōtremuit. tantusqz terroz ac pauoz ducē inuasit cū suis vt inde fugere vellēt nec valerent. Postea vo p tria horaz spacia a tāta lumis redūdantia ibidē resplēduit. vt nō solū vicini sed etiā saraceni a remotis partib⁹ pstituti. horaz eadē vigilātes die clarā crederēt ee factā. z ipm montē syna in solē puersū estimabāt. Interea vgo katherina de tumulo processit. z tristē caput sui amatoris tactu blando pmulcēs pmo oculos. aures. nasū z linguā. deinde mēbra oia dolorosa pungēs pristine restituit sanitati. Cū vir dei gliosaz vginē corpalib⁹ cerneret oculis. ineffabili gaudio replebat. sz fulgorē pulcritudinis ei⁹ ferenō valēs ad pedes ei⁹ cecidit. quē ipsa statim pcipiens eleuari. Duaz duo pulcerrimi iuuenes iurta eam stabāt. ipm de ra eleuabāt. cui vgo. Secure debes mi care q amator me⁹ z spōsus me⁹ ihs xp̄s hic z in futuro te z oēs bonorātes me paratus est honorare. Et q pdidisti ppter me linguā tuā vir in pprio ydeomate expeduā. ecce cōmodaui tibi meā in greco z latino pulcrissimaz. Preterea oēs aīas familie tue noueris esse i sinu abrae Facto insup die crastina cū missaz solēnia celebraueris. lecto euā gelio singla membra abbatis de oleo qd sudat ō tumulo meo punges. sicqz suscitabit. z anteqz diuinū officiū cōpleas ad vigorē z statū pristinuz reformabit. His dictis vgo beatissima dextram pontificis apprehēdit dāsqz illi anulū pciosus z cartulaz aureis lris sceptam z disparuit. et muri odoris ibidē fragrātia remānsit. Cartula vo treu vnoz lineas habebat. z ih̄ p ordinē pnotabat prima linea. Sabine be lrē sunt inter me z tesigna dilectōis ppetue. Scōa

De sancto Ludouico rege francoꝝ

Fecit tibi meritū igēs dolor. faciet tibi gaudiū vehemēs amor. Terna. Bucē baptiza bis san⁹ ad ppria remeab. sicq3 decennio expleto laudabiliť mecū eris in celesti palatio Tūc vir īmēsas grās ⁊ laudes dō reddidit ptā ineffabili ꝓsolatōe quā ei exhibuerat pñtia vgis gl'iose. Facto igr die dux mōtē ascēdit. ⁊ cū ep3 ad altare ꝓcederēt. videtē. loqntē. ⁊ oīa mēbra ūte gl'ir hñtē ꝓspiceret. obstupuit vehemēt. Tūc lecto euāgelio pñte duce epⁱ mēbra abbatis q̄ ī medio posit⁹ erat vngēs ꝓ ordinē. abbas oīb⁹ videntib⁹ redintegr⁹ apparuit Sicq3 mēbris oīb⁹ renascētib⁹. añq3 diuinū officiū pficerz plenissime sanat⁹ ē. q̄ vīso miracl'o dux lacrīs pfūdit. corde opūgit. ⁊ āplectit fidē. ⁊ cū mltis nobilib⁹ pfecte credētib⁹ ab epō baptizat. q̄ cū heredib⁹ careret secl'o renūciauit trā suā vēdidit. ⁊ bonā portionē frib⁹ ī mōte sina degētib⁹ tradidit. romā cū epō ⁊ abbate ⁊ alijs mltis deuotōnis grā veit. mlta auri pōdera secū deferēs pauperib⁹ tribuit. Deinō ad ꝓsiliū scī sabini. famosissimū mōasterū ỽginū qō ōr aula ōi ī honorē. s. katherine fūdauit. qō ī mltis possessiōib⁹ ⁊ diuitijs āpliauit Postrēo ī mōte cassino mōachalē hītū suscepit. ibiq̄3 xpō regi sueq3 mrī ⁊ b. katbe. q̄3diu vixit deuotissime militauit. Sctūs vō sabin⁹ cū p⁹ decēnū ad extremū veiss3. dignū dō spūz efflauit s3 cū lingua ei⁹ ī orē e⁹ mime apperet. nlli dubiū qn vgo gl'iosa eā tulit. q̄ suo duoto eā p decēnū mutuauit In h⁹ q3 gl'iosi epi memoriā anul⁹ ⁊ cartba apō mediolanū vsq3 hodie ꝓuant.

CCX

De sctō Ludouico rege francoꝝ.

Ludouic⁹ dicitur q̄si lucē donās. seu lucis dator. Interp̄tat etiā q̄ntū ad vltimā notis p̄ tē custos. Jcos ei grece dr custos latīe. Fuit ei seuer⁹ custos vbi di. vt ex ei⁹ gestis dmōstrat. Fuit etiā puigil custos exercit⁹ sui ī tra ⁊ mari. ac etiā ī ipo ꝓflictu certamis. Ñ de eo in ecclia canit Ludouic⁹ ex nomīe lucis dator exprimit. ⁊ custos in certamine pñtis vite ponit

Beat⁹ ludouic⁹ q̄ndā rex frā coꝝ illustris. prēm habuit xp̄ianissimū regē noīe ludouicū. h̄ de albigesio ⁊ commutatu tholosano hereticos ōbellauit ⁊ bereses exturpauit. Et cū reuerteť in frāciā migrauit ad xp̄m. Puer igr sctē indolis prē strenuissimo sic orbatus. sub tutela matris vicz blāche regie q̄ndā regis castelle filie remānsit Quē ipa teneriume diligēs sub custodia specialis mgri ⁊ ꝓsilio religiosoꝝ marie ordis fratrꝝ ꝑdicatorꝝ ⁊ minorꝝ ī moꝛib⁹ ⁊ scia lrāꝝ tradidit imbuēdū. Et ipe velut alē salomon puer ingeniosus. ⁊ bonā sortie⁹ aiam. sup coetaneos suos pfec valō laudabiliť ī virilq3. Cui⁹ sanctitatī ꝓgaudens pia mat pluries dicebat eidē. Fil⁹ vellē fili carissime te morte tem incurrere et palē. q3 p aliq̄ō peccm mortale te tuū offendere creatorē. Q̄ō vbū duot⁹ fili⁹ in aīo sic firmauit q̄ diuīa comitāte grā a vicijs abstinēs ad culmē vtutū pueisse ab oīb⁹ cēseret. Debinc diuīa puidēna ne tā nobile regnū regali succesiōe careret vxorē duxit. ō qua suscepta sobolē generosam. vir sāctus sumopere studuit educare. docēs eos super omnia timere dēū ⁊ ab oi pctō iugit abstinere. Certa q3 ō rosis seu alios capellos eos portare sextis ferijs. phibebat. ppt coronā spinēā tali die ipositam capiti saluatoris Ipe vō exēplo a pli corp⁹ suū castigās ⁊ in vtutē redigēs castigatōe multiplici suo spiritui subire cogebat. multotpe cilicīū ad carnem aplicās. Jeiunabat q3 oī tpe sextis ferijs ⁊ marie ī aduētu ⁊ q̄dragesima. in q̄bus a piscib⁹ ⁊ fructib⁹ abstinebat laborib⁹ vigilijs orōib⁹ ⁊ alijs secretis abstinētijs ⁊ disciplinis iugit se affligēs Quolibet et sabbato ꝓsueuerat ī loco secretissimo q̄ndā pauperē ꝓprijs manib⁹ abluere pedes ⁊ deinde tergere. ac hūiliter osculari. sibi ⁊ man⁹ cuilibet certā summā pecunie tribuendo. Plures etiā centū viginti pauperib⁹ q̄ in curia sua oī die reficiebāt abūde ⁊ vigilijs solēnib⁹ ac q̄busdā certis diebꝰ p annū ducētos pauperibus añq3 ipe comederet manu ꝓpria ferculā mistrauit. Semp ei in prandio ⁊ cena ꝓpe se tres senes pauperes recūbentes habebat

qb⁹ de cibis sibi a ꝓpositis caritatiue mīstra
bat. rp̄s paupes ī suis paupib⁹ venerāndo. de
q̄z reliquijs comede ñ borrebat. Scarleto
etiā seu bruneto aut viridi l'alia veste pōpo
sa uti nolebat. nec pellib⁹ varijs aut nimiū
sūptuos. maxīe p⁹ q̄s ō ptib⁹ trās marinis re
dijt ꝑ mayice. dilatatōs vo fidei ardēti ō̄ide
rio cupiebat. Ūñ tāq̄s ver⁹ amator fidei ze
lator ẽ frēs s. ꝛ milites ōes ac maiores regni ba
rōes ꝛ milites secū ducēs cū exercitu maxio
applicuit ī egyptū. vbi mlta ī se ꝛ suis mala p
pessus. debinc ab hostibus capt⁹ ac carceri
mācipat⁹ modico tāde ꝑcio qō mirabile est
redēpt⁹ fuit ꝛ libat⁹. Educt⁹ itaq̄z ō carcere
p q̄nq̄z ānos ī siria remānsit mltos saracēos
ad fidē ꝙuertēs. ac captiuos xp̄ianos redi
mēs q̄z corpa plerūq̄z ꝓpijs māib⁹ sepelie
bat. Ubi q̄nta ꝑ fidē xp̄i ī hac pegrinatōe ac
etiā ī alia q̄ scdo trās fretauit sustinuit nisi q
affuit. aut maiora voluīa ispexit. nēo suffici
ent mēte ppēdit. Que qī hystoriali circa fi
nē satis diffuse narrat vincēt⁹. vbi ñ de au
ditis relatu. sz suo tpe gestis fidē fac. breuita
tis grā dimittūt. Ad⁹ modū vo audita mor
te regie mris sue baronū suoz ꝙsilio redire
in frāciā acq̄uit. Et dū eēt ī mari. nauis ipz
deferēs bina ipulsiōe ad rupē tā fortē ē coll
isa q̄ a nautis ꝛ alijs pitura crederēt. Tāta
itḡr ꝙcussiōe pīritu sacerdotes clici ꝛ alij sctz
regē iuenerūt orātē coīā sacro corpe ihu xp̄i
Et fuit eoz oīm firma fidēs q̄ e⁹ meritis ꝛ p
cib⁹ eos omps ōs a mortis pic'o liberasset
Reuers⁹ itaq̄z ī frāciam. cū ieffabili gaudio
ab oib⁹ ē recept⁹. ac extūc ō vtute ī vtutē pfi
ciēs ad oīm odā vite pfectōz pueīt. Tūc enī
cepit fūdare hospitales. domos paupez. re
ligiosoz edificare mōasteria. claustra. dor
mitoria. eccias. loca ꝛ alia edificia oportūa
Cecis beguinis. filiab⁹ dei fere ī oī ciuitate
regni cū certis elemosinis ō locis ꝛ domib⁹
sibi ꝓpetēt⁹ puidit. Ad⁹ là ēt monasteria di
uersoz ordinū ab ipō fūdata ex toto magnif
dotaut reddit⁹. int' q̄ abbatiā regal' mōnf
cisterciēb ordis magfice fūdauit ꝛ dotauit.
in q̄ sel'. qō mirabile ē dictu cuidā mōacho
lepsō ī q̄dā prādio flexis genib⁹ cibū ꝛ potū
ī os ei⁹ ītmittēdo hūlr mīstrauit. abbatez q̄
aderāt ī lacrīas ꝑrūpētib⁹ ac ꝑ horroze vix vi
dere volētib⁹ ꝓrecipua ēt dulcedo sctās ve
nerabat reliq̄as. ꝛ dī cīlū ꝛ honorē ingt augmētabat. Ad⁹ pariſi⁹ siq̄dē ī regali palatio
capellā specioſissimā ꝓstruxit ī q̄ sacrosctām
coronā dñi spīeaz ꝛ maxīaz ptē scē crucis. fer
rūq̄z lācee qō lat⁹ apuit saluatoris cū plīb⁹
alijs reliq̄is digſſīe collocauit. q̄s a ꝓstāno
politano ī patoze recepat cū īmēs laboīb⁹ ꝛ
expēs. Obꝓbria vo fidī xp̄iane audire ñ po
terat. sz zelādo zelū dī gust pūiebat. Ūñ q̄n
dā ciuē pisiēsez q̄ ꝑpetrauerādo xp̄z blasphema
uerat. ī pcūi penaz ꝛ alioz ītroze ferro cādēti ī
labijs suis cauterisari ꝑcepit dī. Uelle z q̄d
vixero ī labijs meis talē idecētiā sustiere. dū
mō ⁊ pessimū iuratōis vicū ō reg nrō pe
nit⁹ tollet. Milr saracēis petētib⁹ ī pactōe de
soluēdo pecūia ꝑ se ꝛ suis addē q̄ fidē xp̄i ne
garz si pactū ñ tenerz facere ꝓstāt ō negauit
Et ꝑsuadētib⁹ q̄ aderāt q̄ ⁊ sine pcīo facere
possz rñdit. Tātū horreo vbū ō negāda fide
ēt sub ꝓditōe audire. q̄ ñ posse mllō exprime
re sono vocis. Ibidē ēt q̄ndā nobilē saracē
nū q̄ recēt soldanū occidat facere militē re
cusauit dicēs. q̄ nec ꝑ morte nec ꝑ vita ifide
lē quēq̄z insignīret balthēo militari. In tāta
ēt veneratōe bēbat sigculū sctē crucis. q̄ ōsu
per calcare nolebat. ꝛ a plīb⁹ religiosꝰ exegit.
vt in claustris eoz in tūbis cruces ñ insculpe
rēt ꝛ insculpte penit⁹ raderēt. In regimīe
vo ita prudēt se gerebat q̄ absq̄z ꝓsonaz ac
ceptōe iustīciā reddebat vnicuiq̄z. Timens
vo ne cause paupez vir ingrederēt ad iudi
ces. bis ī hebdomada audiēdū ꝙgrētes i lo
co patēt se ponebat. ꝛ eos celerit q̄ntū potat
expediri faciebat. Et q̄ñ negociū fidei ꝑ pla
tos seu inq̄sitores deferebat ad eū. omnibus
alijs p⁹ positis faciebat q̄scu⁹ expediri. Tu
ella vo tāq̄z a iure pbibita cuiu sq̄z instātia ñ
admittebat. sz p alia viā iuri ꝓsonā etiā ma
gnatū maleficia puniebat. Statuit insuper
ad abolendum vsuras vt obligatos iudeis
aut alijs publicis vsurarijs null⁹ iudex cō
pelleret ad soluendū. Et q̄ pacē optat iusti
cia dedit sibi de⁹ pacē ꝛ regno trāquillitatez

Tãdẽ p⁹ mlto⁹ãno⁹ spacia audiẽs de/ solatõz tre sctẽ. z mala xpiane gẽis ferre nõ valẽs cũ filys suis ac regni comitib⁹ z mag/ tib⁹ scdo trãsfretare disposuit. In q̃ trãsfre/ tatõe diẽ suũ vltimũ appropinq̃re vidẽs. fili/ os suos admonebat. vt p ecclia dei z defensi/ one tre sctẽ vt ipe faciebat oi vite insisterẽt. Currẽte igr̃ nauigio vsq⁹ tunicũ z exercitu suo libe capiẽte portũ i affrica. cartagis ca/ strũ z adiacẽtẽ regiõz vi armo⁹ ceperẽt. Be/ inde mẽ carthaginẽ z tunicũ fixerãt tẽtoria. ibi aliq̃z diu moraturi. Illic g⁹. b. ludouic⁹ p⁹ tot laudabilia vtutũ opa p⁹ tot laboriosos agones q̃s p fide xpi i defesso aĩo tolerauerat disponẽte do q̃ labores suos voluit feliciter ꝓsumare. z labo⁹ suo⁹ fructũ retribuere. le/ cto decubuit febre ꝓtinua fatigat⁹. Inualescẽ te igr̃ morbo. sana mẽte itegro aspectu atq; auditu oriãs ac sctos i uocãs duote suscepit oĩa ecclastica sacramẽta. Demũ ad extremã horã veniẽs z sup stratũ cinereũ recũbẽs. vl/ ba pferẽs vltia pte. i mã⁹ tu. d. cõ. spi. m. An/ no dñi. m. cclxx. hora. x. felicit migrauit ad xpm. Corp⁹ vo illi⁹ dilatũ fuit ad sepulcr̃ patr̃ suo rũ a pd̃ scũz dionisiũ i frãcia. vbi z et alibi i diuers⁹ mõi p⁹ crebris coruscat miraculis. In die sepulture ei⁹ q̃dã mlier sagiẽs dyoces. vilẽ quẽ pus pdixerat recup auit oĩno meri/ tis z pcib⁹ pij regis. Quidã iuuenis d burgũ dia surd⁹ z mut⁹ a natiuitate cũ alys veniens ad sepulcr̃ ei⁹ put videbat alios facere nutu/ b⁹ erroriz⁹ scu suffragiũ iplorabat. Et cũ ibi aliq̃z diu pmãsisset. apte sũt aures ei⁹ z solutũ vinculũ lingue ei⁹. Et q̃ nũq̃z gallicũ audierat pure gallicũ loq̃bat. Et cũ audiunt pmo cã/ panas pulsari. marino troze pcurr⁹. putabat totã eccliaz sup se ruiturã. Anno q̃ bñs lu/ douic⁹ fuit aslẽptus scõz cathalogo i diuers⁹ p tib⁹ ad inuocatõz ipi⁹ mlta ꝓgerũt miracla. Ebroicis nãq; puer q̃ndã ppe qdã molẽ/ dinũ sb mersũ pentes mltis sctoz suffragiis ꝓmẽdauerũt. Rex oipotẽs do miscdi dis/ ponẽte mirificare sctũm suũ vox intonuit vt puer pdict⁹ bto ludouico deuoueret. Quo ltaĩ ad ecclias fratr̃ pdicatoz nup in bono rẽ bti ludouici fundatã cũ solitis oblatiõib⁹ d lato ꝓfestum viuus apparuit.

CCXI

Legẽda scti thome de aq̃no.

Thomas interpr̃e tat abyss⁹ vl gemin⁹ vl diuisus vl sigẽ⁹ siue ꝓsumat⁹. Fuit siq̃dẽ h̃ sanct⁹ doctor thomas velut abyss⁹ pfundissima. Scia ei z sapia pfundissim⁹ extitit. Jõq; nõ imerito aq̃nas ex noie patrie dict⁹ ẽ. q̃niam doctrie celestis aq̃s nact⁹ ẽ abũdãtissimas p/ pter qd illd̃ Ecci. xv. scptũ d eo dici pt. Aq̃ sa piẽtie salutaris potauit illũ ds. Et Apo. xxij. Ondit angel⁹ fluuiũ aq̃ viue splendidũ tãq; cristallũ. pcedẽs d sede di z agni. Et puer. xx Aq̃ pfunda ꝓsiliũ i corde viri. Aut certe aq̃n⁹ ex eo dici pt. q̃ ex aq̃s mundane vanitatis z p prie natiuitatis educt⁹ p religiosam vitã re/ stitut⁹ ẽ mrĩ eccie moysi figura. Fuit ẽt ge/ min⁹ deuotõis decore z itelligentie claritate Insup diuisus fuit a mũdanis cupiditatib⁹ z põpis. z religiõis vitã sacerrimaz ducens. Denicz fuit sigẽ⁹ aut ꝓsumat⁹ oĩm vtutum splendore. q̃ ppt bñ nũcupat⁹ ẽ thomas. qd̃ pt uerptari q̃si thau meũ. i. signũ meũ l ꝓsumatio mea. Rde⁹ ei tãtus eũ illustrauit atq; pfu/ dit grẽ donis vt vex di signũ atq; ꝓsumatõ. i. pfecta dei opatio eẽt. Cuius hystoriã z vitã q̃daz epi slodouẽs ꝓscripsit Festiuitas ãt ei⁹ celebra tur nonis martij. q̃ die migrauit ex h̃ mũdo ad ppetuã gliam

Sanct⁹ thomas de aq̃no ordis pdi/ catoz doctor egregi⁹. nobilibus ortus pgenitorib⁹ landolpho prẽ de domo ac illustri. psapia comitũ aq̃noz cõfi nib⁹ cãpanie z regni cecilie. matre theodora de nea politana stirpe extitit duxit originem. Qui p sanctũ beremitã bonũ noĩe. mrĩ sue fuit pnunciat⁹ ex noie nascitur⁹ magn⁹ i or be. Natus q; fuit anno dñi. M. cc. xxv. Hic existẽs infantul⁹ cum a cunis p balneo fol/ uerẽt. nutu diuino cartulã q̃ndã humi iacen tem. in q̃ salutatio agelica ꝓtinebat brachiũ nemie iuuate extẽdẽs accepit cui vix mater eripe potuit. Hic puer q̃nq; annoz existens missus fuit a pentib⁹ ad monasteriũ mõtis

cassim. erudiēd⁹ in p̄mis lr̄ās ẽlemēt⁹ ⁊ moꝛib⁹ imbuēd⁹. Cū āt septē āno⁹ ẽēt miss⁹ est neapolim ad studiū artiū liberaliū. Qui tāta celeritate natural' ingenij oēs artes didicit ī septē anno⁹ spacio. ⁊ p̄cellēs oēs ingenio ⁊ labore cūctis erat admirabil'. Cū āt eēt .xviij. āno⁹ ꝯgo electꝰ a dño ītrauit ordinē sacratissimū fratꝝ p̄dicatoꝝ. Hoc ẽt eod̄ āno q̄ intrauit ordinē. cū p frēs ordis p̄dicti fuissz roma p̄duct⁹. ⁊ de roma p tuscia pisis⁹ duceret vt a suis elōgaret̄ pentib⁹. rapt⁹ ⁊ capt⁹ fuit in itinere p̄ germanos suos carnales ⁊ vi ablat⁹ fr̄ib⁹ ⁊ missus ad mr̄em suā i castro mōtis sci ī obꝫis. vbi dieꝫ ⁊ custodit⁹ ⁊ clauis⁹ in carcere stetit q̄ biēnio ī hūiu ordis. q̄ assumptū nūq̄z dēseruit. nec ad deserēdū aliq̄tenus flecti potuit. Bedit⁹ vo ibid̄ oīoi ⁊ p̄ēplatōni ac studio scr̄ture nay. tāq̄z i scola sūmi mḡri plūmū p̄fec̄. Et vehemētis libidis suggestricē a carcere cū stipite ignito fugauit. Hñ ex hac victoria tale donū a dō p̄secut⁹ ẽ vt nullū stimulū voluptatis venereē p̄ea senserit. Hoc tāq̄z āt reddit⁹ ẽ ordini. miss⁹ ẽ colonia. vbi docebat phīam ⁊ theologiā doctoꝝ Albert⁹ magn⁹ eiusd̄ ordis p̄fessoꝝ. Ā q̄ plūmū erudit⁹ ẽ spacio āno⁹ .vj. Cū vo attigissz .xxvij. āno⁹ etatis sue pisis⁹ miss⁹ ḡdū baccalariat⁹ in theologia suscepit. Qui cū laudabiliꝫ legissz sn̄ias. ⁊ oīb⁹ essz venerabil' ꝓp̄ admirabiles q̄stiones solutōes assumpt⁹ ẽ ad magisteriū sacre theologie anno sue etatis .xxx. Qui vitēs dūtaxat postea annos .xx. marmos ⁊ pulcerrimos libꝝos cōposuit. Qui libꝝi fere cōplent centenariū n⁹merū. Habuit aūt tantā a dō grām vt dubia aliis occulta p̄ reuelatiōem dei apparēt⁹ ei bñs petro et paulo cognosceret. Incendebat ei dei amore. ⁊ ita rapiebat ī cōtemplatōe mysteriorū diuinoꝝ. vt etiā comedēdo circa illa cogitaret. ⁊ exñs in mēsa sancti ludouici regis putaret se esse in studio ⁊ cella sua. Specialiter etiā adiutorio diuino fret⁹ q̄stionē difficillimā de sacramēto corpis xp̄i oīb⁹ magistris pisiēsib⁹ ignotā ꝛclarauit. Hoc doctoꝝ egregius in extasi ⁊ alienatōe virū sensuū arcz mēte freq̄ēter apparuit in deū eleuat⁹, corpoꝛe etiā visus est in oꝛōe exist̄ens vno cubito ⁊ aliq̄n̄ duobus a terra sursum leuari.

Quotiēs āt vir scr̄us disputare. leḡe. scribere vl' dictare aliq̄d vellet. ꝓpius ad oꝛōnem accedēs. iueniebat sicī ꝓmptu q̄d querebat. ac si i libꝛo legeret. Fuit isup tāt⁹ amatoꝛ ve sapiēte vt archiepiscopatū neapolitanū ad quem eū volebat. ꝓmouere dñs clemens papa quart⁹ recusauerit. ⁊ omelias chꝛysosto mi sup matheū ꝓelegerit ciuitati parisiensi. ⁊ rōem reddēs dixit fratrib⁹. ciuitas hec si eēt mea ꝓp̄ cur̄ā regiminis. mihi eripet ꝓtemplationē diuinoꝝ. ⁊ ꝓsolatōem animi impediret. quā scr̄ura sancta donat. Tandē vo iste doctoꝛ egregi⁹ floꝛēs sciā ⁊ doctrina emines vocat⁹ p̄ gregoꝛiū papaz decimū ad generale ꝓcilīū q̄d celebꝛatū fuit lugduni ī kalendis maii. Anno dñi. M°.cc.lxxiij. obijt in itinere in monasterio fosse noue cistercienſ. ordinis erracinenſ dioceſ nonis marcij etatis sue anno quinquagesimo inchoante

In obitu aūt ei⁹ non defuerūt sig̃ admirāda. q̄ scī doctoꝛis indicarēt exitū ex ℔ mūdo ⁊ eterne sue felicitatis demōstrarēt initiū. Nam stella quedā ad modū comete tribus diebus ante doctoꝛis obitū sup idē monasterium visa fuit etiā in die. que sancto doctoꝛe migrante disparuit. Hñs etiā albertus magnus colonie in mensa exñs. cepit subito lacrimari. dixitq̄z assistentib⁹. frater Thomas de aquino filius me⁹ in xp̄o qui fuit lumē ecclesie ex hac luce bodie migrauit. Super etiā fosse noue patiēs in oculis fere oīm odā cecitatē. emisso voto. adductꝰ ad sepulcrum sancti coꝛpis. ⁊ oꝛans deū meritis sui sancti visus beneficiū recepit ⁊ clamauit coꝛā toto p̄uentu. hñdict⁹ dns q̄ meritis sancti Thome clare me videre fecit. Et lōgo tpe post viuēs vmbꝛaticenſ eccie factꝰ est epūs. Manifestū q̄z miraculū i duab⁹ trāslatōib⁹ sacri coꝛporis beati thome apparuit. Ex eo enī ꝓfit odoꝛ suauissim⁹ ⁊ fragrātissim⁹. q̄d signum fuit scientie sue diffundēde p totū oꝛbē. ⁊ ip̄z dū viueret redoluisse oīb⁹ vitiis. Null⁹ ei stimul⁹ superbie. nec aliq̄s fetoꝛ cuiꝰ cūq̄z peccati mortalis eo viuēte exiuit.

Quartos

decimo et ano ab ei⁹ felici obitu. cū pciosus thesaur⁹ sacri corpis patefact⁹ eet. inuētū e corp⁹ integr⁹ mēbris ⁊ pānis sui bit⁹. sola q3 nasi sumitas paululū diminuta visa e. Odor q3 tā⁹ emanauit. vt oēs mōachi mō excitati suas cellas exirēt ad vidēdū tātū miraculum.

Eius dē sacri corpis manū dexterā dña tbe odora comitissa petuit ab abbate mōasterij fosse noue. quā nō potuit euellere leuit⁹ a corpe. q3uis iā ānis. ruij. iacuissz i terra. sz cōpuls⁹ eā ferro detrūcauit. q mirādū odorē eā venerāt⁹ duore effūdebat. Ān cū q3 vir magne fame ano ab obitu scī tho. xluj. q3rerz pciosas reliqas ad reponēdū in q3dā capella scē crucis quā edificari fecerat apd salernū ⁊ venissz i capella castri scti seuerini salernitane dyoc. ⁊ sibi oīsa fuissz mā⁹ pdicta. eāq3 desperissz statū tremore magno tot⁹ corpis egrotari cepit. videbatur q3 sibi q3 caput grossū ad modū vni⁹ ciste. ⁊ nimis pōderosum. In se ā reuers⁹ ⁊ penitēs acerrīe d⁹ irreuerēta fcta. cū reuerent illā adorassz. a tremore illo ⁊ iflatōe corpis liberat⁹ e. Quā cū deosculat⁹ eet. odorē maxīm ex ea pgredi sensit q̄lē ⁊ q̄ntā nūq3 se memierat pcepisse. Odor ā ille ex tactu sacre mā⁹ sibi ⁊ e⁹ capucio qd in collo gerebat mlto tpe sic adhesit q ipse et cappucīū a dō redolebāt ill' inē q3 puer sabat q plib⁹ interrogāt⁹ qd secū ferret odorifer. Appellebat miracli serie sepe recitare. Et extūc vt asseruit tātā duotōz ad s. tho. ⁊ pfidētiam accepit. q q̄tiēs aliq̄ tptatio sibi aduenuret. l' piculū imineret recōmēdās se meritis sancti thome. ⁊ in ocās nomē ei⁹ se sensit ab ipu gtione ⁊ pclo stati liberatū. Aduertēdū ā t q odor ille poiēs a mēbris bti viri miracl'osus. q3 n sentit q̄tiēs a dorāt mēbra. nec ab oib⁹ q ea adorāt. sz q3n placz. ⁊ p⁹ona ydoneo p⁹meret. Ex q māifestū e q3n sit odor hūano ingenio pcurat⁹. q diuīa existit virtute cōcessus nec vlli⁹ rei naturali odor silis illi repit. Vt ā ap⁹ glificet dns i scō suo quem mirificauit pauca de mltis miracl'is ad augmētū devotionis fideliū hic subdūt. Quidā arte cyrurgic⁹ sz p decenū infirmitate podagric⁹. nec valēs p se ābulare se dō ⁊ btō thome deuouit iuxta ei⁹ tumulū incūbēs orōe facta san⁹ p⁹silijt laudās deū ⁊ scīm ei⁹. Aliter quidā pter horribilē fantasmatis visionē omni virtute destitut⁹ ⁊ mortuo similis videbat. a dō vt igne mēbris ei⁹ admoto nullaten⁹ sentirz. q portat⁹ ad tumulū sancti thome. p⁹ morulā liber ⁊ san⁹ oino a sepl'cro surrexit. Mulier q̄dā cū filiū suū duoz mēsiū in cunis decubante piclitari formidaret p eo pserim q p mēses q̄ttuor ex surditate adeo guata esset decies exclamare vagiente etiā puer vix audiuit. viri sui inductōe q mest⁹ vna cum illa cōis filij piculo dolebat. pdicto viro dei vt eā ab ead infirmitate eripet obnix⁹ deu⁹ orauit emissoq3 voto cuz nocte secuta dormissz in crastino se liberatā scī meritis repit vt optabat. Puella gutturis sui fauces squinātie bīs infirmitatē pstrictas in tantū vt neq3 sumere aliq̄3 possz. neq3 respirare. Dū duote se beato viro a mrē psuasa cōmēdarz. ductaq3 fuissz i crastinū ad pdictū mōasteriuz fosse noue. suppositis gutturi suo sanctis reliquijs festum meliorata se sensit. panē comedit. pfecteq3 sanata redijt. Quidā puer sus fosse noue adeo gue in brachio dextro ⁊ spatulo dolorē patiebat. vt illō deferrz suspē sum ad collū ⁊ penit⁹ ei iutile atq3 dolore vehemēter afflictū. q neq3 medicor auxilio remediū inuenies. imo ap̄liore dolore guat⁹ dū dicto scō p sua sanitate se humiliter cōmendasset. a somno surgēs se penit⁹ liberatū cognouit. Infans q̄dā q̄ttuor annoz tumorem ⁊ rubore in cossis ⁊ crure vsq3 ad pedē patiebat adeo afflictuū vt nec a matre sua. vl' alio tāgi sine lesione ⁊ clamore aliq̄tenus potuissz. neq3 se mouere poterat. Cūq3 puer p mēsem in tāto dolore ⁊ anxietate fuisset. ⁊ a medicis spes curatōis sine incisiōe puerili nō inueniret deficiēte natura artisq3 suffragio nō inuēto. recursū est ad deū ⁊ scīm suū thomaz. Mat enī infantuli btō thome ipm duotissime pmendauit. vt a dicta infirmitate absq3 incisiōe suis meritis pueꝝ liberaret q delat⁹ ad monasteriū ⁊ positus sup tumulum post aliquā moram sanus ide surrexit. Propē hec ⁊ alia testimonia mlta

De sancto Marcello parisiensi episcopo

q̄ ō ꝑ viro iusto mortalib⁹ credibilia p deū
fcta sūt nimis. dñs iobes papa. xxij. a pōtū
mone pōtificat⁹ sui āno. vij. xv. kal'. augusti
Anno ꝺbi incarnati. ccc.xxij. a felici ꝺo
trāsitu h⁹ viri bti ex ꝑ mōo āno qnq̄gesimo
decurrēte. illū sctōꝝ ꝓfessoꝝ catalogo adū
xit ad laudē z glīaz dñi nr̄i ihu xp̄i q̄ huc san
ctū adhuc ī trīs viuētē z iā ad celos trāslatū
mltis fec̄ coruscare miracul' vt fideles ipm ī
uenirēt apō deū benignissimū patronū z e⁹
vestigia imitātes. regna celestia ꝓseq̄ possent
QQCLII

De sancto Marcello parisiēsi epo.

Beatissim⁹ marcell⁹ antistes nat⁹ parisij. sz cū es padisi ī
terris humil'erect⁹ ī celis medio cris pentib⁹
sz meritis celsus. Cui ꝑ fuit nobilitatis lume
insigne xp̄o sine culpa seruire. Non de gene
ris intumescēs superbia. sz bñs de moꝛib⁹ or
namēta. Nec sumēs de parētele laudū actā
tiā. sz grām possidēs ī vtutū exēplis. Intra se
suos thesauros retinēs. deū mūdo coꝛd cō
plectēs. Sz cū xp̄o pauperiste regnāt. q̄ in hū
litatis ꝙuersatōe. ī charitatis vbertate. ī casti
tatis luie. in ieunioꝝ pinguedine. ita se totū
tradidit disciplīne vt ab ipa infantia matu
rus ascēderet. z posit⁹ ī coꝛpe q̄si nihil de car
ne portaret. Hic ita q̄z brīssima institutione
succunct⁹ z venerādis opib⁹ pene ꝑfus sacer
dos extitit q̄z clericꝰ. Jā dudū dign⁹ q̄ susci
peret dignitatē. añ ꝑparat⁹ ad id qđ erat sine
moꝛa futur⁹. Calcata mūdi pōpa vt crimi
nib⁹. cū diuis armis imitatus accingeret ad
spem. felicē palmā ō hoste publico relaturus
in militia xp̄i exercitādo lectoꝛ effect⁹ est. ac se
ipm tēplo xp̄i ꝑpetuis offerēs. velut a bel
lis sacrificiū hostia victe carnis z pure men
tis effect⁹ est. Qui clariꝰ mercede q̄z noīe z
merito maioꝛ q̄z gēdu. sine offendiculo suuz
gerēs officiū cepit ī milite crescere. qđ accepit
a rege. Deniq̄z cū adhuc clericali tyrocī
nio celaret. miracul' ꝓdit. z signis celestibus
illustrat. Dñ q̄dā vice ad officinā accessit fa
brīcalē. q̄ despect⁹ ab artifice cogit vt extra
cta ō ardēti camino ferri massa candēs ma
nu sua ferrū accēsū attolleret. z q̄nti pōderis
esset enarraret. Tūc vir brīssim⁹ ñ ignarus
totū de xp̄o ꝑsumere. z q̄nte vtutis cā sit ī re
b⁹ nō turpib⁹ obedire. mox suppositā manu
ferrū alti⁹ eleuauit dicēs. De caloꝛe calet. sed no
uē pōdera bz. Qđ postea tātū ad stateram
inuentū est. q̄ntū ei⁹ voꝛ librare prediꝛerat
• Itaq̄z cū subdyaconali misterio fungeꝛe
ret in die epiphanioꝝ hauriēs aquā de flu
uio secane dū btō prudētio epō manib⁹ ab
luendis aquā offerret. mutatis elemētis vi
ni saporē inuēt⁹ ē. Quo viso obstupescēs pon
tifex. iussit ex ipō vrceolo ī calicē sacꝝ defūdi.
Dñ vniuersus ꝑpl's missa celebrata z cōioꝝ
accepit. z ipm vas cū ad plebis mltitudinez
suffeciſſet. ac si nō tactū z integꝝ sic plenū p
māsit. Cui vini mystico bñficio postea mlti
sanati sūt. Cū vir sctissim⁹ q̄dā vice ex fun of
ficij ꝙuitate aquā manib⁹ ꝑfato venerabilis
epō poꝛreꝛisz. mox inde balsama ceperunt
fragrare. Et duz vnda curreret vsa sūt cris
mata respirare. vt pene pōtifex crederet se ma
nu magis vngere q̄z lauare. z alias aq̄s q̄re
ret. vt poꝛes vndas ablueret. Quo viso sa
cerdos venerabil'obstupescēs dō grās ō cō
perto mūere retulit. z btō marcello reuerētiā
ō religiōe ꝙuauit dū eū nō talē q̄ fuiſſet.
sz pot⁹ cui fuiſſet agnouit. Patrona q̄dā
ꝑsapia nobil'sz opīone vilis maculās crimi
ne qđ fulgebat ex genere. postq̄z dies fugiti
ue vite rapta luce cōclusit. ad tumulū pōpa
comitāte. sz nō ꝑfutura. ꝑcessit. Qua ꝑdita
boꝛe resco referēs ꝑ ptigisse p⁹ funera. q̄a du
plex nascit lamētatio de defuncta. Ergo ad
sumēdū ei⁹ cadauer cepit ꝑpes īmanissim⁹
freq̄ntare. Et vt dicā clari⁹ mlieri⁹ mēbra
bestia deuoꝛabat. ipe draco fact⁹ sepultura. q̄
viso pterriti boues ō suis sedib⁹ migrauerūt.
Btūs igr marcell⁹ intelligēs se ō cruēto boste
triūphū acq̄rere. collecta plebe de ciuitate p
gredit. z relictis ciuib⁹. i. ꝑspectu ꝑpli sol⁹ xp̄o
duce ad locū pugnatur⁹ accessit. Et cū co
luber de silua rediret ad tumulū obuiantes
sibi inuicē dante oīōem beato marcello. ille
capiti supplici cepit venā blādiēte cauda pre
cari. Tūc p̄cedēte pōtifice bestiā feretribus

De sancta Genouefa

mulib⁹ oēs psecuti sūt. reddētes dño grās et soluētes exeqas inimico. Deinō icrepās eū beat⁹ marcell⁹ dixit. Ab hac die aut deꝑta te ne aut ī mare te demerge. Nor dimissa be stia nulla ei⁹ vlteri⁹ indicia sūt iuēta. Ecce p pugnaclim patrie ī vno ꝓsistere sacerdote q fragili backo fort⁹ hostē edomuit. q̄z si balisste trās fixissent. Hi igr sctoꝝ viroꝝ ex factis merita ꝓferāt miret marcellū gallia duz roma siluestꝝ. nisi ꝑ distet ī ope q̄ draconem si gilla uit ille. iste tractauit Dis itaq; opib⁹ sanct⁹ marcell⁹ sp intēt ꝓuersatōe clar⁹ ꝓsūma tōe p̄cipu⁹. bīuu die gl'iosus. remūeratōe ditat⁹. cū ꝑpetuo dño regit⁹ vices mōi ꝓtagiū. mūd⁹ migrauit ad xp̄z die kalēdaꝝ nouēbriū regnte dño nrō ihu xp̄o cui est honor⁊ gl'ia. vt⁹ ⁊ ptās. CCXIII

De sancta Genouefa

Genouefa dicitur a genos qđ ē nata. ⁊ efa qđ ē mēsura q̄ hūs naturalia ad mēsurā seu plenitudiez. Ipa eni ex boīs natalib⁹ q̄ būit facilit dī grā comitāte supnatalia ē assecuta Vl' dr a genos qđ ē barba seu virilitas ⁊ efa effusio seu plenitudo. q̄ effusa ⁊ plēa opatōnib⁹ virilib⁹ ⁊ fortib⁹. Ipa ei vt ex ei⁹ gestis colligit. ⁊ dea ī eccīa canit. ipis et viris aliq̄ten⁹ imuāda atq; eqpanda ē.

Beata ygo genouefa. honestis pentib⁹. p̄ē seuero noīe. mrē vo geronta orta. apō nameto doꝝ opidum baud lōge a pisiēsi vrbe extitit pgenita. Duz āt sctus german⁹ antisiodorēp epūs q̄dam die a pō basilicā ī ipo opido suā. oād grā se ꝓtulisset. occurrēte eius dē loci pb'ro mlitudine sil' genouefa affuit. Quā intuit⁹ i spū sanctus german⁹ magnimē genouefā ad se deduci p̄cipiēs. circūstāti pb'ro electā a dō spōsam p dixit ī ei⁹ natiuitate āgelos cecinisse denūciauit. ac felices tāte sobolis pgenitores p̄dicauit. mlt⁹q; e⁹ exēplis a via sua mala ꝓuertē dos affirmauit. Que dū ab eo accersit. ⁊ de ygnitate celesti spōso ꝓseruāda āmonet. id se vouis omib⁹ sp desiderasse rīdit. Cui ille. Confide filia. virilit age ⁊ qđ corde credis ⁊ orepfiteris. opib⁹ cōprobare stude. Habit ei dño fortitudinē ⁊ vitutē dcoꝝ tuo. Cunq; sequēti die genouefam utez sibi p̄ntari fecisset. dixit ei. Aue filia genouefa. Remisceris q̄d hesterna die dō corpis tui integritate mihi tis pollicita. Cui illa. Reminisco⁹ pat. Tūc ille nūmū ereū dei nutu allatū būtem signū crucis a tra colligēs inqt ad eā. hūc trāsforatū p memoria mei ad collū suspēsū semp habeto nulli⁹q; metalli aut margaritaꝝ ornamēto collū. digitosq; tuos ornari patiaris. Et valedicēs. caputq; ei⁹ deosculās abiit. Cū mat ei⁹ die solēni ad ecclīaz pgeret ⁊ genouefam reclamātē domi remanere p̄cipet. ꝓfestim vt sibi alapā mat in faciem dedit lumen amisit Sicq; fere p biēnū diuinā irā ꝓpessa p̄cib⁹ filie tandē pstine sanitati ē restituta. Alia vice dū genouefa cū duab⁹ sacratis vgibus etate puectioꝝ loco nouissimo incederet. obuiāte carnotēsi epo tulito statim inceden di euersus ē ordo. Nā illa q̄ seqt aut eps. aut ponat. q̄nā ipa celit⁹ iam est sanctificatiōez adepta. Parētib⁹ ei⁹ sublatis de medio. cū in parisiū vbē trāsisset. tāta parisis vt viō batur infirmitate detēta est. vt corp⁹ ei⁹ laxatis vndiq; artub⁹ ac dissolutis cōpagib⁹ iri duo exanime crederet. Que cū denuo eēt sanitatē assecuta. aiebat se in spū ab angelo in gl'iam sanctoꝝ ⁊ su pplicū impioꝝ fuisse deductam ac ex tūc secreta cōscientiaz in non modicā admiratiōem cepit reuelare ac manifestare. Sancto aūt germano redeunte cū parisiū intrassz ꝓfestiz ō genouefa vbinā esset ⁊ qđ ageret inq̄rēs. in ei⁹ hospitiū descēdit. ac male de ea colloquētib⁹. derideba ei tūc vt plerūq; fit iusti simplicitas. terraz suis lacrimis irrigatā oñdit. sicq; eā a stanti pb'ro cōmendās discessit. ⁊ ad ips os loquentiuz imq̄ obstruxit. Nex post obiit bt̄ germani cū attila hunoꝝ rex gallias ac p̄cipue vrbez parisioꝝ inuadere. ac sue ditioni mīnaretur subijcere. singulis pene ad tutioꝝ vt sibi videbat vrbes facultates defez̄tib⁹. genouefa oōnib⁹ ⁊ vigiliis insistebat. Idisq; cū q̄bus degebat ita facere exhortans non esse pertimescēdos hostes dicebat. quinimo cuitatē

illesam fore ꝓdicabat. Quãobrem nõnulli ciues insurgẽtes dicebãt pseudo ꝓphetissã suis tpib⁹ aduenisse. ac in ei⁹ mortẽ ceperũt ꝓspirare. Eodẽtpe venit ab antissiodorẽse vrbe archidyacon⁹ q̃ dñ audiẽs. ita ciues ad ortsusẽ. Insolite o ciues dñ admittere facinus q̃ hãc de cui⁹ iteritu tractatus didicim⁹ narrãte sctõ germano antistite nrõ ex vtero matris a dõ sponsam electã. Et ecce eulogias ab eo sibi derelictas exhibeo. Quas ilico plegẽtes ab inceptis destiterũt. Dum aũt ptinus abierũt. Abitu riscense vrbe venit mulier q̃dam parisi⁹ q̃ post ꝓsecretõem violata fuerat vt genouefam alloquereť. Que mox interrogata a Genoueta. an sctimonialis aut vidua esset. ꝓfitum vt se virginẽ asserut. virũ q̃ eã violauerat. locum ꝑ tpus exposuit. Vñ ad vecũdiã puocata. suppliciter genouefe venã postulauit. Patrone cuius dñi filius etatis ãnoꝝ q̃tuor. cũ i puteũ cecidisset. ac p tres horas mortu⁹ ide subtract⁹ mrẽ i lacrimas. pũpẽte. ac crines dilacerãte. genouefe oblat⁹ fuisset. ad orõem recurrẽs. pallio suo sup corp⁹ ei⁹ appositio puerũ viuũ ꝓfectũ mri reddidit. Cũ ob diutinã obsidionẽ ciuitas parisiẽs̃ inedia affligereť. genoueta pauperib⁹ ꝓdolẽs. nauim sup secanã ad emẽdã annonã ingrediť. dñi aũt ad quendã locũ in q̃ erat arbor iuxta quã naues sept⁹ piclitarẽ tur aduenisset. ꝓfectum arborẽ incidi ꝓcipiẽs ad orõem puersa. duo horribilia mõstra ex illo loco egredi sunt visa. Ab illo autẽ die illic nauis nõ perijt. sed ꝓspero cursu ceptum iter trãsfretauit. Rediẽs aũt ygo panes pauperib⁹ iuxta necessitates suas distribuit. Dum quadã vice ciuitatẽ intrecassiũ adisset protin⁹ occurrẽs ei multitudo ꝓpli. innumeros vtriusq̃ sexus diuersis infirmitatib⁹ afflictos obtulit. Int̃ qs etiã oblat⁹ est ei homo quidez quẽ dñico die o pantẽ vltio diuina excecauerat. nec nõ puella ab annis fere duodecim ceca. qs illa bñdicẽs. sine dilatõne incolumes reddidit. In ciuitate meldẽsi. puella q̃dã adolescẽti cuidã ꝓmissa. vt genouefe vtutes ꝓperit. vestem sibi imutari ac in ꝓtubernio ygnũ ãnumerari a genouefa expenit. Unde indignat⁹ adolescẽs sponsam cũ furore ꝓsequitur. Qõ genouefa audiẽs. eam ad ecclesiam que ꝓxima erat secũ duxit. ꝛ fores eccie que clause erãt diuina vtus mirabiliť reseraut. ꝛ puellã a furore adolescẽtis liberauit. Aurelianis dñi cuidã patrisfamilias ꝓ seruo q̃ aduersus eũ delinquerat genouefa venã expeteret. ille vo oino renueret. ꝓfesti vt domũ ingrediť. vehementi febre corrept⁹ non plus sanitati restituiť q̃z genouefe venã postulãs famulo misericordiaz elargiť. Ecclesiaz sci martini turonensis ygo setã ingressa q̃z plurimos a demone obsessos oleo pius inunctos liberauit. Dñi aũt vellet. semel q̃sdã inungere ac oleũ in ampulla. pontifex etiã q̃ oleũ bñdiceret deesset mox terre recubãs in orõe posita. ampulla in manib⁹ ei⁹ oleo q̃ postmodum sanan sũt egroti est impleta. De ei⁹ abstinẽtia ac etiã vtutib⁹ inter alia multa sic dicit Vincenti⁹ in spec'o. A decimo q̃nto etatis sue anno vsq̃z q̃nq̃gesimũ esca erat ei panis ordeacei ꝛ faba. Quã p⁹ duas aut tres hebdomadas i olla recõmiscẽs edebat. A die dñico vsq̃z in q̃nta feria ieiunabat ꝛ a quinta feria vsq̃z i die dñico. Vinũ aũt ꝛ q̃libet inebriãs nũq̃z potauit. Post q̃nquagesimuz vo annũ sua dentib⁹ epis ꝓpter obediẽtiam piscem ꝛ lac cum pane ordeaceo edere cepit. Adulta ãt veneratõe catulacẽsem vicuz in quo beatus dyonisi⁹ passus ẽ dilexit. cui etiã deuotio erat in honore illi⁹ basilicã construere. Fluadebat ꝓsbyteros vt facerz vn⁹ quisq̃z collatõz ad hoc edificiũ. Qui rñderũt. Crũt forsitan putati nrẽ vires edificãdi. sed coq̃nde calcis copia deest. Ait illa spũsctõ repleta vaticinãs ait. Egredimini q̃so ad portem ciuitatis. ꝛ q̃ audieritis nunciate mihi. Qui egressi in platea stabãt attoniti. Et ecce duos custodes porcoꝝ sermocinãtes. q̃z vn⁹ ad alterũ ait. Hũ suis. i. porce vestigium ob part⁹ vagãtis legerẽ. inueni furnum calcis mire magnitudinis. Alter rñdit. Et ego inueni i silua subradicib⁹ arboris a vẽto euulse furnũ calcis. de q̃ nihil sublatũ credo vnq̃z fuisse. Qõ audietes ꝓsbyteri. grãs agẽtes reuersi sũt. Audiẽs eciã dñs sctã. lachrymis ꝓ-

De sancta Genouefa

gaudio sinū impleuit. Lacessiuit itaq; gene
siū pbyterū vt i honore pdicti martyris ba
silicā ꝓstrueret. sicq; oīb⁹ ciuib⁹ illa īploran
te ꝓstructa ē. In cui⁹ ope collectis carpēta
rijs. cū por⁹ deficeret accipiēs sancta cupā
seorsum pstrata cū lacrimis orauit. Deinō
surgēs facto signo crucis sup vas vsq; ad
sūmū poculo ipletū est. ex q̄ oparij vsq; ad
ꝓsūmationē basilice vberrime potātes grati
as egerūt. ¶ Quadā nocte sabbati circa gal
licantū egressa est btā genouefa ad basilicaz
sancti dionysij. Cere⁹ vo q̄ añ ferebat extin
ctus ē. Quo turbatis vginib⁹ q̄ cū ea erāt p
honore noctis. cereū sibi dari pcepit. Quez
vt tenuit statim illumiat⁹ est. Filr eodē tpe
cū in ecclia diu pstrata in oratione surgeret
cere⁹ nōdū igne ꝓtactus. diuino nutu accē
sus est in manu eius. De q̄ plures infirmi
paululū in fide auferētes sanati sūt. ¶ Que
dā mulier furata est calciamēta ei⁹. q̄ vt do
mū veit excecata ē. deinde pstrata ad pedes
ei⁹. venīā petens signatis ab ea oculis vsuz
recepit. ¶ Hilderic⁹ etiā frācoz rex valō di
ligēs eā timēs ne vinctos q̄s interimere cogi
tabat sancta eripet ingrediēs vrbē parisiorz
portā claudi pcepit. Qō audiēs sctā. statim
ad liberādas aīas prexit. Inter cui⁹ manus
ip'o porta se sine claue reserauit. ¶ sic regem
ꝓsecuta. ne vinctoz capita amputarent ob
tinuit. ¶ Fuit etiā eodē tpe beat⁹ simeon in
colūna. quē negociatores eūtes ¶ redeuntes
ferūt de illa iterrogasse. ¶ eā veneratōe pfu
sa salutasse. ¶ se i orōnib⁹ ei⁹ memorē esse po
posciisse. ¶ Parisi⁹ etiā oblati sūt ei energu
mini. p q̄b⁹ in basilica btī dyonisij ipa orāte
vociferabāt clamātes ppe iā esse q̄s sibi i so
latio venire beata Genouefa pcabat forsi
tan angeli vel martyres. Que surgens ¶ si
gnans vnūquēq; curauit a spū immundo
vt fetor grauissim⁹ astantiū nares attingerz
¶ A die etiā epiphanie vsq; ad cenā dñi btā
genouefa in cella reclusa. soli deo vacabat i
orationib⁹ ¶ vigilijs. Audiēs aūt puella q̄dā
religiosa ad fores eius magis curiositate q̄z
fide pmota. quid sancta in cella sua ageret.
scire volens statim lumen amisit. Quā san
cta ꝓsummata q̄dragesima egrediēs. orōne
¶ signo crucis illuminauit. ¶ In eccliā etiā
beati martini turonenſ cum in angulo q̄dā
oraret vnus de psallentib⁹ arreptus a dēmo
nio. ꝓnos art⁹ lacerabat. Cuq; btā genoue
fa spūm immūdū exire iuberet. ¶ ille pclim
pgredi se minaret. imperāte illa fluxu vētris
eiect⁹ est. Feda relinquēs vestigia. ¶ Per idē
tps stās in aditu dom⁹ sue vidit puellā i ma
nu ampullā gestantē. quā paulo añ emerat
¶ iterrogata q̄d esset. vidit demonē sedētem
in ore ampulle ¶ minās insufflauit in eam.
statiq; ps de ore ip⁹ ampulle cecidit. ¶ In
territorio meldēsi cū ꝓpriā messem meteret
valde turbati sūt operarij. ppē imbrē imināez.
At illa īgressa tentoriū. q̄d sine ītermissione
facere ꝓsueuerat cū lacrimis pstrata orōne
obtinuit. vt cū i circuitu oēs segetes pluuia
rigaret. nec messez nec ei⁹ messores gutta ali
qua ꝓtingeret. Tanta et sctitate pollebat q̄t
spū ꝓphetie plena oēs q̄z morbos ab huma
nis corpib⁹ expellebat. Egentib⁹ panes inte
gros dabat. adeo vt ei⁹ puelle sepe ptē pa is
quā in clibano posuerāt nō inuenirēt. Vixit
aūt pl⁹ q̄z octoginta annis. Huius aūt natale
celebrat tertio nonas ianuarij. Hec Vincē
tius. Reliq̄ autē q̄ h inseruntur ex certissimis
ac pbatissimis ecclie in qua beata vgo presi
det codicib⁹. q̄z etiā nōnulla ipse Vincēt⁹
testat extracta sunt. ¶ Post transitū vo bea
tissime vginis lampas ei⁹ sepulcro apposita
est. in q̄ pter olei ꝓsumptiōez ignis pmanez
bat. cui⁹ cōtactu infirmi sanabant. lampad
videlicet mutata in fontē. oleo in medicinaz
¶ Homo q̄dā lingue ¶ oculoz priuatus of
ficio. ad sepulcrū vginis accedēs. ¶ visum ¶
loquēdi vsum recuperauit. ¶ Mulier q̄dam
in visione admonita filiū a natiuitate cecuz
ad pfate vginis locū detulit. Cuq; in ecclesia
miraculum recitaret. quō dñs ihs xps ocłos
cecinati aperuit. Qmuo apti sūt ei⁹ oculi.
Revelat cuidam a natiuitate muto vt ad se
pulcrū vginis se trāsferat. vocis illic bñficiū
pceptur⁹. Cuq; i fide revelatōis die domini
co illuc peruenisset. statim lingue illius vin
culum est solutum. ¶ loquebatur magnifi

cans deus. Interrogat⁹ ergo ab abbate q̄ post indultū sibi vocis beneficiū agere velut rñdit q̄ a loco illo recedere nolit. nolit ad p̄ria redire. nolit oīb⁹ dieb⁹ vite sue sine p̄sentia v̄ginis viuere. Cui⁹ votū leto animo amplectēs abbas. vite sue necessaria subz ministrari. ✦ Cū latro quidā carceri mācipatus custodis negligēna de carcere exisset. fugiens temqz ad sepulcr̄ v̄ginis p̄ses insequeretur. v̄ginēqz latro auxiliū implorādo acclamaret. p̄ses vo in eius blasphemiā prumperet. subito casū lapsꝰ p̄ses. latrone liberato miserabiliter expirauit. ✦ Cū alio tpe fluuiꝰ secane vltra modū intumesceret. z ad capellā virginū quā ppe eccliam scī Johānis baptiste v̄go ꝓstruxerat. ad medū vsqz edificij pungeret lectulꝰ in q̄ decesserat q̄ ibidē p̄uabat flumīe infusus. aq̄s ꝯtinue descēdēntibus atqz discedēntib⁹. ab illis intactꝰ est inuētus. Ilꝰ aliq̄t vo dies. cū cenobio a normannis incēdio ꝓsūpto corpꝰ v̄gis a fratrib⁹ ad ategias villā suā deportaret. multis etiā ibidē claruisse miracl' ꝓbat. Q̄q̄dē altare ecclesie cui assessura erat v̄go. sctā cruce sctōrqz reliquijs vt moris est adornatū tāqz eius aduētui ꝓgratulās mouebat. cui suppositā q̄dō cupierat se adeptū demonstrās. firmum nec āplꝰ moueri ꝓbatū est. In cuiꝰ q̄dē deportatōe cereꝰ vti dū viueret ueꝝ atqz uerū miracl'ose ē accēsus. Cū āt abbas q̄ tūc p̄erat. denīē a corpe v̄gis paucis ꝓcus extrahēs a pō se ad sui tuitionē p̄uare vellz ꝯtinuo sūma egritudīe corept⁹ dētē teca cristallina inclusum q̄zcuo potuit restituere curauit.

Audita vo mī parisios z normānos cōcordia corpꝰ v̄ginis ad eccliam suā deferentes nō eo loco vñ educta fuerat in cripta sed sup maiꝰ altare vbi nūc cernīt. frēs honorifice collocauerūt. Corpꝰ aūt v̄ginis cum suo capite integrū in capsa ꝓsistere p̄sentib⁹ nōnullis buiꝰ regni epīs postmodū inuētū est atqz cōprobatū. ✦ Tpe Ludouici fortissimi regis francoꝝ illustrissimi. diuina vltiōe membra q̄ miseri homes exhibuerāt seruire iusticie z iniq̄tati ad iniquitatē. cepit morbꝰ igneus quem phisici sacrū ignem appellant consumere. Multorū igit̄ sanctorū egrotis suffragia deposcentib⁹ nec impetrantib⁹ recordatus est religiosissimus parisiorū antistes stephanus. qualiter beata virgo genouefa p̄fatam v̄bem a multis olim periculis liberauit. ac exinde solēnes p̄cessiones in q̄bus consulto abbate atqz ꝓuentu p̄fata v̄go ad eccliam beate v̄ginis marie deportaret instituit. Ordinata itaqz p̄m morem canonicū processiōe ingrediēteqz sancta v̄gie ecclesiā beate v̄ginis marie. ꝯtinuo ad tactum feretri. oēs male habētes trib⁹ exceptis sūt sanati. Cū vero sequēti anno felicis recordationis Innocentiꝰ papa gallias trāsmearet. de tāto instructꝰ miraculo. grās agens deo ac sancte v̄gini. annis ꝑpetuis solēni memoria celebrādū miraculū condonauit. Cleruꝰ cum p̄ singulos annos p̄dicti miraculi memoria solēniter vt dictū est venerarēt. contigit semel p̄ absentiā capicerij expēsas formidantis. sine ornamentis ac luminaribus q̄ habebat ministrare. celebrari. Ino accidit vt sequenti die ecclesie sanctuariū ascendēs diuinam expertus virtutē. subito lapsus sine voce miserabiliter expirauit. ✦ Experti sunt igit̄ atqz indies expiunt q̄z plurimi q̄nto cum tremore x̄pi virginē oporteat venerari. vbi cū humilitate recipit cecitas visuz. debilitas gressum. ac e diuerso obstructe infidelitate mētes p̄cipiūt interitū. Nostris igitur qualibuscūqz laudib⁹ genouefam veneremur. sz cū tremore venerātes ei⁹ suffragia ip̄lorem⁹. sz cū fid̄. Et reuera dignū est genouefam laudib⁹ honorari. q̄ piscoꝝ inclitam v̄bem regni x̄pianissimi p̄cipuam stabilissimūqz columen. totusqz x̄pianitatis in fide z doctrina magistram eruditissimā totiens a tantisqz periculis liberauit. ab inimicis hostili cede dimicantib⁹ eripuit. inundantium fluctus a qua restrinxit. ignis horrēdi i mēbris humanis incēdiū ꝓsumpsit. cecis visuz claudis gressum. surdisqz auditū reddidit. ab obsessis demonū p̄cibus effugauit. Et nō solū p̄cib⁹. veꝝ etiā maxima dñs p fimbriaꝝ vestimenti genouefe sibi dilecte virginis super egrotos ac varijs detentos languorib⁹

Dominica in ramis palmarū

oñdere sepi⁹ dign⁹ ē sanitatū remedia. Uñ merito i pisij celsi mōtis ỽtice extitit collocata. vbi honorifice ſblimata ac mirifice adornata ñ cessat iugit sanitatū ⁊ grāz emitte fluenta. bis q̄ i fīb⁹ depoſcūte⁹ largitōes. Uñ ⁊ oz illi nos tota mētis ỽotōe ꝓmitte. q̄nam ipa ē q̄ assidue orat. p̄pl'o sibi ỽoto. ⁊ p totā xp̄ianitate. Nos igr suoꝝ mirabiliū hāc portūculā mēorātes ac ēt venerātes cū celeberrimo illo venerabiliū religioſoꝝ cetu suo gliosā xp̄i spōsaz nobilē ỽginē debitis glifice m⁹ genouefā laudib⁹ postulāte⁹ vt ea dē supplicāte pfrui padisi mereamur gl'ia p secula amen. CCXIIII.

Dominica in ramis palmaꝝ.

Hore sancta mater eccia duas pcessiōes solēnit̄ recolit. Pmā fuit q̄ iudei a monte oliueti vsq3 hierl'm cū ramis palmaꝝ ⁊ oliuarū ⁊ cū magnis cāticis xp̄m associauerūt Et ista pcessio fuit magne reuerētie ⁊ honoris Et hāc repñtat eccia i hodierno euangelio. Secūda pcessio fuit q̄ iudei xp̄m hierl'm i mōtē caluarie cū magnis obpbrijs ⁊ irrisiōibus deduxerūt. Et ista fuit ignominie magne ⁊ doloris. Et hāc repñtat eccia i euāgelio passionis hodierno. Circa p̄mā pcessiōz q̄tuor sūt videnda. Pmo a q̄b⁹ ista pcessio sit fctā. q̄ nō est fctā a magnis aut diuitib⁹. sz a pueris et paupib⁹. Uñ dr i euāgelio hodierno. Pl'ima ā turba strauerūt vestimēta sua in via q̄ ei pueri ⁊ paupes xp̄m pcessionalit̄ ducebāt. pharisei ⁊ p̄ncipes xp̄i morē tractabāt Simplices ei ⁊ paupes xp̄o adhesebāt. vnō xps ꝺ oīb⁹ diuitib⁹ vnū solū. l. zacheū babuit aīcū. Uñ Lu. xix. Xps ꝺ oīb⁹ potentibus vnū solū scz centurionē būit. Uñ Mat. viij Be oīb⁹ sapiētib⁹ vnū solū. l. nicodemū habuit. Joh. iij. Uñ. j. Co. j. videte vocatōz vestrā frēs. q̄ ñ multi sapiētes p̄m carnē. ñ multi potētes. ñ multi nobiles. sz q̄ stulta sūt mundi elegit dñs vt cōfundat sapiētes. Secūdo videndū est q̄re xps vadēs ad morē tāti honoris recipere voluit cū alis honoris ⁊ regnū resputit. vt dr Jo. vj. Dic dicendū q̄ xps hoc fec̄ q̄ille q̄ stitut⁹ est ī bonoꝝ magnis. dz habere mortis mēorā vt ñ supbiat. si ā q̄s hz magnas diuitias. cogitet q̄ vadit ad morē ⁊ q̄ ꝺ oīb⁹ suis diuitijs nihil nisi vile sudariū secū portabit. Uñ dicebat Job. xvij. Quid fut magn⁹ saccū cōsui sup cutē meā ⁊ opui cinere carnē meā Item eiusdē. j. Nud⁹ egressus sū ꝺ vtero ma. mee. nud⁹ illuc reuertar. Si q̄s ei magnis honoꝝ cōstitut⁹ cogitz q̄ vadit ad morē. vbi si erat ī gdu sūpmo ponet̄ ī loco infimo. q̄ sub tra. Si sup alios ascēderit dominādo. p̄pētes ⁊ bestie sup ei⁹ foueā ascendent ꝓculcādo eū. Jō Eccl. x. dr. Cuz morē bō bedituabit p̄pētes bestias ⁊ ỽmes. Item cuz aliq̄s nutrit corp⁹ suū diuersis delicijs. diuersis coloꝝ ipm ornando. voluptates carnis exercēdo. cogitet q̄ vadit ad morē. vbi ỽmes corp⁹ suū delicate nutritū comedēt ⁊ lacerabūt. Job. xxvij. viscera ei⁹ plena sūt adipe et medullis ossa illi⁹ plena irrigant. ⁊ cū in puluere dormiēt ⁊ ỽmes opient eos. Hugo de scto victore ī li. ꝺ claustro aie sic ait. Cur carnē tuā p̄cios reb⁹ impinguas. quā post paucos dies ỽmes comesturi sūt ī sepl'cro ⁊ aiaz tuā p̄cios opib⁹ nō adornas. q̄ ꝺo ⁊ angelis ei⁹ p̄nāda est ī iudicio Cur aiam tuā vilipēdis. ⁊ ei carnē p̄ponis. ancillā dñari ⁊ dñam ancillari magna abusio ē. Tertio videndū ē quare xp̄s tāto honore sibi impēso voluit lacrimas emittere. Dicit enī Luc. xix. Xps cū venisset hierl'm cum tāto honore fleuit super eam. Inboci p̄e voluit ostendere q̄ gaudia ⁊ honores buius seculi lacrimis ⁊ doloribus sūt pmixta. In celo omnia sunt pura. in mūdo oīa mixta. in inferno oīa sunt fetulēta. Unde Aug⁹. in li. de trini. in pſona xp̄i dicit. Quid est illud. Ero illoꝝ deus. si ero oīa quecūq3 desiderant. l. vita. sal⁹. victus. copia. gl'ia. bonor ⁊ pax. Ista in celo omnia sunt pura. in mūdo mixta. in inferno fetulēta. Videamus p ordinē. Uita in celo est pura. q̄ ibi est sine timore. prout est in mūdo est mixta. q̄ ibi est vita cum morte. prout est in inferno est fetulēta ⁊ corrupta. q̄ ibi est mors sine vita. Salus put est in celo est pura. q̄ ibi est sal⁹ sine egritudine. put est in mundo est mixta quia

Dominica in ramis palmarū

ibi ē sal⁹ ⁊ egritudo, put ē i inferno. ē fetulēta ⁊ corrupta. q⁹ ibi ē egritudo sine sanitate. Sanctas, put ē i celo ē pura. q⁹ ibi ē sanctas sine esurie, put ē i mō ē mixta. q⁹ ibi ē sanctas ⁊ esuries, put ē i inferno ē fetulēta ⁊ corrupta. q⁹ ibi ē suma esuries sine satietate. Copia. i. diuitie, put sūt i celo sūt pure. q⁹ ibi sūt diuitie sine pauptate, put sūt i mō sūt mixte q⁹ ibi sūt diuitie ⁊ pauptas, put sūt i inferno sūt fetulēte ⁊ corrupte. q⁹ ē suma pauptas sine diuitijs. Pulcritudo ⁊ pulcritudo, put ē i celo est pulcra. q⁹ ibi ē pulcritudo sine deformitate, put ē i mō ē mixta q⁹ ibi ē pulcritudo cū deformitate put est i inferno ē fetulēta ⁊ corrupta. q⁹ ibi ē deformitas sine pulcritudine. Bonor, put ē in celo ē pur⁹. q⁹ ibi ē bonor sine indignitate. ⁊ put est i mō ē mixt⁹. q⁹ ibi ē bonor cū indignitate, put ē in inferno ē fetulēt⁹ ⁊ corrupt⁹. q⁹ ibi ē dedec⁹ sine honore. Pax, put ē in celo ē pura. q⁹ ibi ē pax sine pturbatōe, put ē i mō est mixta. q⁹ ibi ē pax cū pturbatōe, put ē i inferno ē fetulēta ⁊ corrupta. q⁹ ibi ē ptinua pturbatio sine pace. Oia bōa, put sūt i celo ē purissia. q⁹ ibi sūt oia bōa sine malo. ⁊ vt sūt in mō sūt mixta. q⁹ ibi ē mlta bōa pmixta malis, put vō sūt i inferno sūt fetulēta ⁊ corrupta. q⁹ ibi sūt oia mala sine ⁊ mixtōe alic⁹ bōi. Ista oia dt ppba dō. Calix i mānu dñi vinum meri plē⁹ mixto ⁊ ielmaut ex ℞i ℞. verūm fex ei⁹ ñ ē exuantia. bibēt ex eo oēs pcōres tre. Ex his vbis bēt q⁹ dō hz tres calices. vn⁹ est plē⁹ vino mero. In illo bibēt oēs i celo. Iste ei calix plē⁹ ē vita. sanitate. copia. diuitijs. bonore ꝛc. Alt⁹ calix ē plē⁹ mixto. ⁊ dō isto bibūt boies i mō. q⁹ calix iste plē⁹ ē sanitate cū egritudie. satietate cū esurie. diuitijs cū pauptate ꝛc. Tert⁹ calix ē plē⁹ fece. ⁊ dō isto bibūt dānati i inferno. ⁊ ē iste plen⁹ egritudie. morte. pauptate. deformitate. ⁊ oib⁹ alijs. Quarto vidēdū ē q⁹ xp̄s nolut sedere sup equum ⁊ sup asinā. Hō fec. q⁹ ñ sedet i cordib⁹ superbor. ⁊ bululū ⁊ māsuetor. Chrys. Hō sedit xp̄s i curru aureo purpura fulgēs. nec ascēdit sup feruidū equū discordie amatorē. sed sup asinā trāquillitatis ⁊ pacis amicā. Per equū sup⁹. p asinū būl⁹ designat. Illa equ⁹ si tāgit recalcitrat. a sin⁹ vō māsuetudie morat. Sic sup̄bi si rep̄hēdūt. ipatiēt ferūt. māsuetī patient audiūt. Quedā aūt alta sūt q⁹ nō pmittūt se tāgi. vl q⁹ arrogāta sūt sic leo vel nimis silueſtria domesticari ñ p̄nt. sic lupus vl q⁹ sūt pūgitiua sic erici⁹. Sic silr sunt tria genera boīm q⁹ nolūt reph̄ēdi. Horum sūt superbi. de q⁹ ppha dt. tāge mōtes. i. superbos mētes. ⁊ fumigabūt p̄ipatētia ꝛc. Et Eccli. xiij. diues iniuste aget ⁊ fremebit. paup aūt lesus tacebit. Alij sūt i malis indurati. q⁹ ad instar lupi nō p̄nt domesticari. nec ad bonū i duci. dō q⁹ Eccs. j. Difficile rectes corrigūt nolūt corripi. Jō Eccli. xxxij. Qui erigit hō vitabūt correctōz. Alij sūt boies astuti. q⁹ sit tangūt. i. corripiāt. sic erici⁹ statum excusatōnib⁹ mlcis se abscōdūt. Prouer. xxviij. Qui abscōdit scelera sua nō dirigēt. q⁹ aūt confessus fuerit viuet ⁊ nō morīet. Circa scdam pcessionē notāda sūt duo. Horum q⁹ ista pcessiōe fuerūt varietates psonar. Quidā ei fuerūt bom. q⁹ fuerūt facti mali. ⁊ nūq⁹ recupauerē bontatē. sic iudas. Quidā bom q⁹ sp pseuerauerunt. sic beata vgo maria. Alij vō bom ⁊ postea mali. postea in suā recuperauerūt bontatē. sicut apostoli qui fidē in passiōe p̄diderūt. sz in resurrectōe recupauerūt. Hōa loz sunt due differētie. Quidā enī fuerūt mali q⁹ postea facti sūt bom sic latro a dextris pēdens ⁊ longin⁹. Alij fuerūt mali q⁹ semp in malicia pseuerauerūt. sicut latro a sinistris ⁊ iudei qui crucifixerūt. Ab ista pcessione q⁹dam fugerūt corpe ⁊ mēte. sicut apli q⁹ fugerunt corpaliter ⁊ fidē potuerunt. Ite alij fugerūt nō corpe sed corde. sic maria magdalena. ⁊ cetere mulieres que iuxta crucem corporaliter steterunt. sed in fidem amiserunt. Alij fugerūt corpe. sed nō corde. sic credit de iacobo frē dñi. De quo Hiero. in li. de viris illustrib⁹. q⁹ in passione votum vouit non se comesturum donec videret xp̄m resurgentem. Alij sunt qui nec corde nec corpore fugerunt. sicut beata virgo que iuxta crucem steterit ⁊ fidem integraliter seruauit. Scdm q⁹ in ista pcessione ostendit. est magna i nudeis volūtatis multiplicitas. In pma enim

ꝓcessiõe iudi fecerẽ xp̃o ser magnos honores In scõa ꝑo ser magĩ virtutia. In ꝑma cum magĩ ip̃z reuerẽtia sup asellũ posuerẽt. ⁊ via vestimẽta strauerẽt In scõa cũ magĩg̃ mia ip̃z in patibl̃o posuerẽt. ⁊ eũ suis vestib⁹ spoliauerũt. In ꝑma rãos palmar⁹ ⁊ oliuarũ sibi portauerũt. in scõa spias acutissima s capiti suo affixerũt. In ꝑma regẽ eũ appellauerẽ. in scõa ip̃z negauerẽt. In ꝑma appellauerũt eũ saluatorẽ dicẽtes. osãna. i. salua obsecro. in scõa negauerẽt ip̃z saluatorẽ di. Saluos alios fec̃. sei ip̃z saluũ facere ñ ꝓt In ꝑma direrẽt eũ bñdictũ in noie dñi. in scõa maledictũ ⁊ malefactorẽ ee. ⁊ crucis patibulo eũ figẽdũ dicẽtes, Tolle tol. ⁊ crucifige ꝛc. CCXV

De cena domini

Cena facta cũ dia

bol⁹ misisset in cor vt traderet eũ iudas scarioth. surrexit a cena ⁊ posuit vestimẽta sua. Job. xxj. Unde⁹ ei q̃ q̃ñ amici separãt ab iuicẽ solent ꝑmo iuicẽ epulari. sic scies xp̃s q̃ cito a suis apl̃is separari deberz ꝑ⁹ cũ ip̃is cenare voluit. Ũñ Luc. xxij. Desiderio desideraui hanc pascha mãducare vobiscuz añq̃z patiar. In hac ergo cena xp̃s assũpsit psonã amici. psonã pui. psonã epi. ¶ Per⁹ sonã siq̃dẽ amici accepit in q̃ tã familiariter comedit. In hac cena comedit agnũ pascale. Et q̃lit debeat comedi habet Exo. xij. Nõ comedetis ex eo crudũ q̃d nec coctũ aq̃. sed tantũ assũ igni. Unde aliq̃ phibẽt. s. vt ñ comedat crud⁹ nec aq̃ coct⁹. ⁊ q̃ sit igne assatus. Caro ei cruda nõ est igne cocta. caro ꝑo eius licet sit cocta. nõ tñ est adeo sapida. Illi ergo comedũt cruda. q̃ bñt cor crudũ. i. nõ coctũ igne amoris. Illi comedũt elixũ. q̃ ñ bñt in cor ꝺ saporẽ deuocionis. Illi comedũt assatũ igne. q̃ bñt cor coctuz igne amoris ⁊ sapidũ. Scdo dz comedi ei⁹ caput cũ pedib⁹ ⁊ intestinis. Caput isti⁹ agni ẽ ei⁹ diuitas. Ũñ. j. Cor. xj. Caput ei⁹ ds ẽ. pes ei⁹ hũanitas q̃ ẽ infirma in nata. Intestina sũt ei⁹ aia. ista oia debẽ⁹ comedẽ. Fuerũt q̃dã hetici q̃ dixerũt xp̃z nõ ee verꝫ deũ. isti caput nõ comedebãt. Alij dixerũt eũ nõ ee verꝫ hoiez, nec hẽ verã carnẽ sz fantasticã. isti pedes nõ comedebãt Alij dicebãt eũ nõ habuisse aiam rõnalẽ. sz loco aie solã diuitatẽ. isti intestina ñ comedebãt. Nos ergo fideles caput ⁊ pedes cũ intestinis comedã⁹. vt ꝺ ei⁹ diuitate aia ⁊ carne fidelit sentiã⁹. Tertio dz comedi cũ lactucis agrestib⁹. i. cũ amaritudine dolẽdo ꝺ pctis oib⁹. ¶ Notãdũ q̃ q̃dã sũt q̃ comedũt istas lactucas integras. q̃dã ꝓtritas. q̃dã succũ iparũ. Sũt ei q̃dã q̃ bñt ꝺ suis pctis superficialez dolorẽ q̃ attritio ꝑt dici. isti sumunt istas lactucas integras Tal⁹ attritio ñ iustificat pctõrẽ plene. Unde. v. Percussisti eos ⁊ ñ doluerũt. attriuisti eos ⁊ renuebãt accipe disciplinã. Alij sũt maiores pfectõis q̃ sz ñ solũ pecc̃ata ꝓterũt. sz ẽt lacrias emittũt. isti sumunt agnũ cũ succo lactucaz. i. cũ abũdãtia lacrimaz. Hre. i moral⁹. Carnes cũ lactucis agrestib⁹ sũt edẽde. vt cũ corp⁹ redẽptoris accipi⁹ nos ꝑ pctis nris in fletib⁹ affligã⁹ q̃re ipa amaritudo pnie abstergit a mẽte stõacho puer se humorẽ vicioz Quarto dz cõedi cũ pãib⁹ azimis. i. cũ pãib⁹ ñ fermẽtatis. panes comedit cũ fermẽto ꝑm Hre. q̃ bona sua cũ corruptõe vane glie fac̃. q̃b⁹ dñs dic̃. sacrificate ꝺ fermẽto laudẽ. De fermẽto nãq̃z imolat quis ꝺ de rapina parat. Sz ille sine fermẽto comedit. q̃ se a mala societate custodit. j. Co. v. Modicũ fermentũ totã massam corrũpit.

¶ Scdo xp̃s assũpsit psonã pui in eo q̃ pedes suoz discipuloz lauit Lauit ãt pedes corpales ⁊ spũales. Primo lauit corpales in exemplũ ⁊ documẽtũ. in exẽplũ q̃dẽ hũilitatis. vt ipe ꝺt. exemplũ dedi vob̃ vt vos ita faciatis Istã tñ hũilitatẽ petr⁹ abhorruit dicẽs. Nõ lauabis mihi pedes in eternũ. Cui respõdit xp̃s. Si nõ lauero te nõ habebis ptẽ mecuz Luc. Petr⁹ timore ⁊ amore pcussus obtulit lauãdos pedes man⁹ ⁊ caput. Sed xp̃us coripuit eũ asserẽs q̃ nõ indigebat lotõe capitis nec manuũ. sed tantũ pedũ. p caput intelligit intẽtio. p man⁹ opatio. p pedes affectio. Duo ꝑma scz intentio ⁊ opatio. in petro mũda erant. ⁊ ideo lotione capitis ⁊ manuum non indigebat. habebat aũt intẽtionem in omnibus bonam, operationem mũdaz

De cena domini

Secdo laut pedes i documētū ad oīdēdū q̄ plan dñt lauare subditos. Luc aūt nō bñ lauat. aut q̄ man⁹ ēmiq̄. aut q̄ ē ībida ⁊ imūda. Eccī.xxxij. Ab imō q̄s mūdabitur Greg⁹. p⁹ oz te mūdari si aliū vis mōdare. sapiētē p⁹ fieri. ⁊ sic alios facere sapiētes Lumē fieri. ⁊ sic alios illuīare. Accede ad deū. ⁊ sic alios adducere. sctificari ⁊ sic alios sctificare. Itē man⁹ bñ rectas. ⁊ sic eē recti p̄silij. vtputa rectū dare p̄siliū. Secdo qñ aq̄ ē imūda. aq̄ imōda ē amoz mōdi Hiere.ij. Quid tibi i via egypti vt bibas aq̄m turbidā. Lat' ei aq̄ nō lauat sz coinq̄nat. Aug. Quisq̄s es i mō ad te veit q̄ fec mundū. vt eripiat te de mō. q̄ si aliq̄ delectatio te delectet i mō. sp vis eē imō⁹. si tñ aliq̄ necessitas te retinet. mūdus sz ds bitat i te. q̄ mūdat mundos ⁊ eris mūd⁹. Tertio qñ ipa macla pdū ex nimia freq̄ntatōe efficit nimis tenax ⁊ inueterata. Eccī.xxxiij. Qui baptizat a mortuo. i. q̄ lauat a mortali pctō. ⁊ iterū tāgit mortuū q̄d p̄ fuit lauatio ei⁹ Ūñ.ij. Ide.ij. Facta sunt posteriora deteriora p̄ orib⁹ q̄uenit illis illō Canis reuersus ē ad vomitū suū ⁊ sus lota iterū in volutatōz lut. Tertio laut pedes spūaliter aq̄ sui sanguis. Ide q̄ dz Apoc.j. Lauerunt stolas suas i sanguīe agni. ⁊ dealbauerunt eas. Erq̄ mag̃ sanguis xp̄i dealbare dz videt q̄ bz vtutē lactis ⁊ ñ sanḡnis. Lac enī est sanguis i vberib⁹ excoct⁹. sanguis āt xp̄i fuit excoct⁹ in corpe suo ⁊ i corde nostro In corpe suo fuit excoct⁹ igne amoris sui. tā vehementer in corpe suo ebullit. q̄ apto latere cū impetu emanauit. i corde aūt nostro sūt duo vbera. s. intellect⁹ ⁊ affect⁹. Dicit aūt excoqui i vbere intellect⁹ p meditatōez ⁊ vbere affectus p deuotōem. ⁊ sic sanguis xp̄i i suo corpe ⁊ i nostro corde p meditatiōz ⁊ affectōnem vertit in albedinē. ⁊ aias nras dealbat ⁊ mūdat. Apoc.j. Lauit nos a pctis nostris in sanguīe suo Tertio accepit xps psonā ep̄i q̄ñ sz panē ⁊ vinū i corp⁹ suū trāsmutauit. ⁊ ap̄lis ptātē ꝓficiēdi dedit. Et ista ē maior ptās q̄ vnq̄m hoī data fuit. Est enī ptās dei mag̃ facere aliq̄d de aliq̄. sic q̄ñ fec boiez de terra. ⁊ euā de costa ade. Est ⁊ alia ptās dei maior. sic de nihilo aliq̄d facere. sic fec celum ⁊ terrā. Est ⁊ tertia maria. sic ō creatura creatorē. Ista potestatē nō dedit angelis sz solis sacerdotib⁹. q̄ diuia vtute in corp⁹ ⁊ sanguīnē spēm panis ⁊ vini q̄uertūt. Unde eusebi⁹. Inuisibilis sacerdos. i. xps p ministros suos visibiles creaturas i corp⁹ ⁊ sanguīnē suū sacrata ptāte q̄uertit vbo suo. sz illo. Hoc ē ei corz. ꝛc. Ūñ nō dz aliq̄s attēdere ad visum suū. q̄ visus putaret se videre colorē panis. nec ad gustū. q̄ putaret se sentire gustū panis. nec ad olfactū. q̄ putarz se sentire odorem panis ⁊ vini. sz attendere dz ad auditū. q̄ cū audit p̄secratiōis vba. ita est p oīa sicut audit. Hoc est ei corz. ꝛc. Qđ significatū est Gen.xxvij. in ysaac. q̄ cū bñdixit Iacob fuit decept⁹ ei⁹ visus. q̄ oculi sui caligauerūt. ⁊ ipm nō agnouit. fuit ⁊ decept⁹ olfactus. q̄ credidit se sentire odorē vestimētoz esau. fuit etiā decept⁹ gust⁹. q̄ credidit se comedere de venatiōe esau. ⁊ comedit de venatione Iacob. fuit ⁊ decept⁹ in tactu. q̄ putabat se tāgere man⁹ esau ⁊ tāgebat man⁹ Iacob. Sz audit⁹ q̄ vocē Iacob audiuit nō fuit decept⁹. imo dixit. vox q̄dē Iacob est. Sic ēt in isto sacramēto oēs alij sensus decipiūtur p̄ter auditū. Et iō oēs fideles q̄ audiūt vba p̄secratiōis. firmiter ⁊ veraciter credere dēt q̄ corp⁹ xp̄i est ⁊ sanguis eius.

Explicit quorundā sanctoz legēde adiuncte post Lombardicā historia. Impressē Argentine Anno dñi. M.cccc.xcvi. Finite circa festū ascensionis dñi.

A 377311

Alē g̃ ille reddē debuit īcuallo.
An huiusmodi q̃ z̃ potuit reddē sit debuit
vel licuit sit nuptias celebrare vi epz
vel nō sit g̃ vel epale phibito ab eccia
sit sep̃ando.

Quicūq; hic dimittit &c.

Vbi hz plēs uxores sil' sit g̃ legē ne
dimittē vna vn' dat misoiū ap̃ sui īstruc
tionē nē sit os
Vtrū hz plēs uxores sil' alii fuit heat
exemplū in ecclē
An sit aliq̃ ogruia rō dispēsādi cū āmiss
plēs uxores possit hz plēs sil'
An ex q̃ ex dispsatōe licuit una milie
rē hz plēs uxores sil'
An ex q̃ fuit dispensatū ecclā ut licet
sibi hz plēs uxores sil' pp̃ remē
An ī mīmono &c vtrū mīm tplēs uxo
res erat bōm factū.
An bōm licet ostendit rōe significatōis cū
sit nobile nē bona mīmo
Vtrū gaudium gaudiū sit g̃ legē ne
An sit in notabile p̃iudiū bōi pl's
An ex q̃ dimittē nō possit ex dispē
sōe fi' sil' mal' pcō.
An si ex accidēti q̃ vir & mulier g̃dam
dimittūt p̃ter eā mor uxor ad tpz ex
ore gaudiū gaudiare
An ex sit g̃ legē ne hz plēs uxores sil'
& gaudium gaudiare
An nec agar & abrahām fuit vīm
Vtrū vnq̃ fuit licitū ecclē repudiare
An vnq̃ licitū fuit vxor repudiare mīm
Vtrū mīm potuit repudiata sibi reconciliare
ex p̃cepto scīpturē sibi nubēs repudio
nec ligitare sic nec
An sic sit p ecām dispōnē actus sit gaudii
An tergiversatōes eunūs q̃dēm ad ēm mīm
ex ignorātia
An possit q̃dā tergiversatōes eunūs absq̃ dam
nōe ī ligitare
An mentiri ligit acceptare p̃ pacē ad
mīm sil' ad eoītam
An hōmo ligit vnq̃ fuit mendax
An illa p̃cō ex addicōe hōis ligit sic hōm
culpabilis quigal' possit amittī sil' pcō
An tpe sic hōm ligit manē ex copula carnali
An aliq̃ magnificētia sit aliq̃ actus p ecām
dispōnēs a libertate quigal'
Vtrū ligitas sit maioris mīe ex circūstā

An ī statu īnocēcie fuisset pcreatōes q
ugal' ex ligitatis
In expōe hz
An ex hoc ligit ex q̃ cū fuit ī abrahām
An licitū sit voluntas occisi.

Philē ſſ &c.

Vtrū sint aliq̃ ordines minores
Quer ex sit mīmo ordinatō
Vtrū frigidus expte uxor tpediat mīm
Vtrū tpediat mīmo sī uxor sit
sil' macōm
An frigidus plures possit ex q̃ modi
An sit succedē si mulier p̃ducat
pactū allegans frigiditatē uiri ēod'
sit uno gen̄ allegāte
An si uir p̃ducat ad sepatōm allegāt sig
nōm ecclē sit ex hoc uxor ei dicta
An sit rōe sci amoris sit mulieri licitum
ghendi.
An p̃hibēd sit frigid ne ghat
An si cū ex & eam ggrit debeat ppōh
ordiri ad pmā
An senex ex mīma senectute frigidus sit
possit ghe mīm
Vtrū artato expte mulieris tpediat mīm
An sepatō fīa debeat dari uiro licentia
ghendi.
An mulier phibens sit ghere.
An si p̃dā ghat ea & ggrit abeōd
beat appellare ad pmā remedi
An mulier sit mīpeta ad ghend ex frigidē
Vtrū malefic tpediat mīm
An ī sepatōe pp̃ maleficū sibi nō sit pce
sōdū sit nī sepatōe pp̃ frigidē
An p̃ sepatōm sit dam̄ materia lucra
ghendi
An sit ad maleficū ptinēs an si pōdus
mīm estimari debeat p̃ sui et pōtie ordi
Vtrū sepatō pp̃ maleficū supōlēs
mīmoniū ex hac causali sit ggitanter sit
ad p̃m mīm reuocandi
An si p̃ postam sequēm uir recipiat a
liq̃ ordines sacros & p̃dā mulier aq̃ sepat
fuat civili ggitat reuocādi sit ad mīm
appetitōnē eius
An sacros ordines suscepto pdūit
An suscepto sacros ordines ordo sacer
ligitanter uxorē debeat retinere uxor re
petat aut appelli relinq̃s teneat
dō dē sit si nō uult relinq̃ teneat & mīm
petat upm retinere

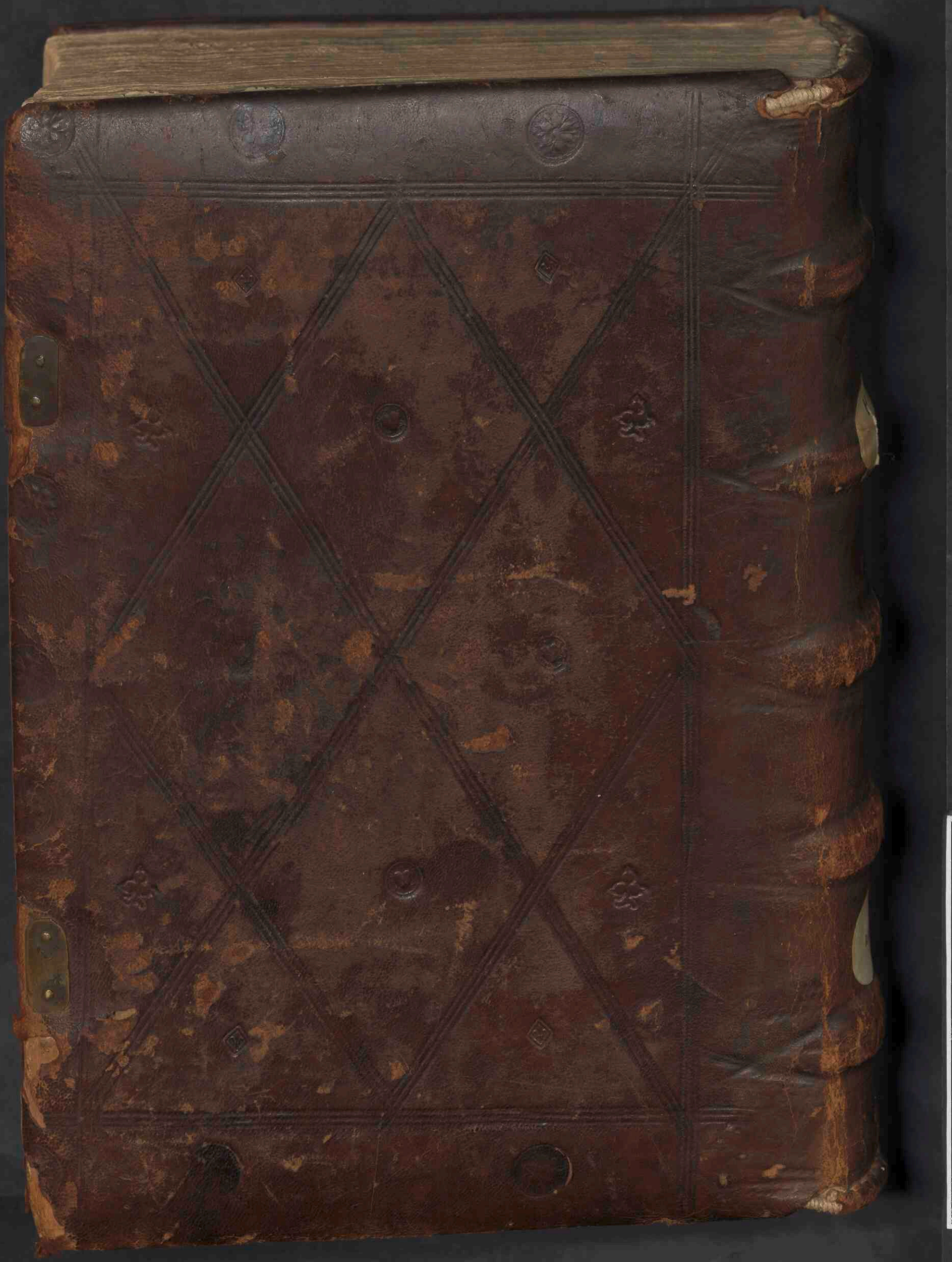

colorchecker DIGITAL SG
DCSG - UBU # MX - 7181
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
x-rite
mm
0
1
2
3
4
5
6